



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Udgivet af

Ansgarius-Foreningen.

Redigeret af

F. V. J. RONGE,

Præst ved Rosenkranskirken.

◆ 55. Aargang ◆

KØBENHAVN.

Mohns Bogtrykkeri.

1907.

Indholds-Fortegnelse.

I. Ledende Artikler, Afhandlinger, Aktstykker o. desl.

	Side
Til Lykke med det nye Aar!	1
Den kristelige Børnelærdom i Middelalderen (W. Schmitz S. J.)	17
136, 282.	
Streiftog gennem Bladene . . 22, 257, 385, 401, 416, 444, 592,	846
Mariaviterne. (E. O.).	26
Katholske Protestforsamlinger imod den franske Kulturkamp.	33
Franciskanerliv V., VI. (Pater Paulus).	37, 425
Et Ord i rette Tid.	51
En Vision	54
Kirkestriden i Frankrig. (E. Wang)	65, 84
A. C.s Foredragsrækker.	
III. R., 4. F.: F. Esser: Blodbrylluppet i Paris. (J—n. J—n) .	70
III. » 5. » R. Jahn-Nielsen: Clemens Brentano (I). («)...	112
III. » 6. » M. C. Jensen: Den gule Fare (II.) (J—n. J—n.)	206
IV. » 1. » R. Jahn-Nielsen: 1807. (L. G.)	750
IV. » 2. » Johannes Jørgensen: Monte Cassino. (F. R.)..	799
IV. » 3. » A. W. Taylor: Birma. (F. R.)	851
Ærkebispervalget i Polen. (E. O.).	73
Fastemanda tet	81
Tyske Prædikener i St. Ansgars Kirke (—nb—)	90
En dansk Gave til den hl. Fader. (J—n. J—n.)	92
Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden	101
Pater Benno Auracher. (X.)	117
En Krise i den russiske Statskirke	123
Pater Benno Aurachers Foredrag i St. Ansgars Kirke den 24.,	
26., 28. Febr., den 3., 5., 7. og 10. Marts. (G. H.)	140,
153, 178, 200, 213, 229,	265
Et nylig sket Mirakel	164
Vor ny Kirke i Ringsted. (C.)	186
Indvielsen af Tuberkulosehospitalet i Aalborg	193
Katholikerne og »Ny theologisk Forening«. (Castor)	219

IV

	Side
Tak fra Pius X. til Arkitekt F. Uldall	222
Fra Missionerne.	286, 238
Pastor H. Slumps 25aarige Præstejubilæum	248
Velgørenhedskoncerten i City. (J—n. J—n.).	256
Kvalitetsvalg. (Johannes Jørgensen)	274
Et vigtigt Dekret om Syges Kommunion	281
Grosserer August Millech. (L.)	297
Protestantisme og Katholicisme. (J—n. J—n)	298
Situationen i Frankrig. (—r—)	303
En Protest. (F. Blois)	304
Søster Maria Droste zu Vischering (J—n. J—n.) 313, 329, 351, 365,	377
Ut omnes unum! (J—n. J—n.)	318
Hyppig Kommunion. (Pavelig Kundgørelse).	345
Huysmans sidste Dage. (Johannes Jørgensen)	361
Maribo. (Polske Franciskanere. Firmelse).	389
En Bog om Trosbekendelsen. (P. G. Schmiderer).	393
Paven og Fredskonferencen i Haag.	414
To sjældne Artikler. («Kbhvn.»)	416
Grundstensnedlæggelsen i Esbjerg (Sanatorium)	435
Lidt om Skriftemaalet. (F. Maurer).	441
Er den alligevel nogen Nytte til? (Niels Hansen)	443
Børnebeskyttelse. (Johannes Jørgensen).	457
De franske Folkeskolelærere og Religionen	461
Hvad kan vi lære af katolske Hindudrenge? (—nb—).	490
† Prælat Dr. Franz Kaulen. (J—n. J—n.).	490
Helgenernes Hermelighed. (J. n. J—n.)	512
To sønderknusende Domme over Häckel. (« »).	521
Nadver-Reform. (P. G. Schmiderer)	637
Index librorum prohibitorum. (J—n. J—n)	541
Odense Menigheds 40-Aars Jubilæum og »Dalum Kloster« Sanatoriets Indvielse. (J—n. J—n).	553
Schell ^o . s. v. (J. F.)	569
Antiklerikal Skandalefabrikation	575
Marie Fødsel (Prædiken). (F. R.).	585
Pastor Maurers Tale ved Dalum Klosters Indvielse.	601
Dronning Christina af Sverrige. (Dr. K. Krøgh-Tonning) 617, 635, 649, 684, 699,	721
Gallia docet	622
Encyklikaen imod Modernisterne	633
Et Jubilæum (Pastor Pergers 50-Aars Ordensjubilæum).	641
Indvielse af St. Josefs Hospital i Aarhus	654
Generalforsamlingen i Würzburg. (J—n. J—n.).	662, 793
Tilstanden i den lutherske Kirke	666
Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme 673, 693, 709, 733, 757,	773
Brev fra Paris. (Martini).	688
Støt Afholdssagen! (L. S.)	701
Kapelindvielse i Slagelse. (J—n. J—n.)	724

	Side
Den hl. Elisabeth. (E. O.)	783
Brev and. (M. Meulenberg).	797
Et Relief. (J—n. J—n.).	805
Den yndigste Rose	813
Afhold og Maadehold	881
Indbydelse (fra Vincentsforeningen)	825
Om Tolerance og Lærefrihed	827
»Et in terra pax« (Julebetragtning)	858
»Stille Nat, hellige Nat« (Dens Oprindelse)	860
Frelserens Krybbe (Relikvien i St. Maria Maggiore)	866
Vincentiusforeningen 1857 — 1907. (C. P.)	873

II. Boganmeldelser.

Den hl. katolske Kirkes Messebog. (P. P.).	5
Johannes Jørgensen: Den hl. Frans af Assisi. (Frater)	49
Dr. K. Krogh-Tonning: Die heilige Birgitta von Schweden.	133
»Varden«	146
Johannes Jørgensen: Den hl. Frans af Assisi. (J. F.)	173
Johannes Jørgensen: Blomster og Frugter. (A. Breitung).	245
Johannes Rose: Nikolaus Stenos Liv og Død	} (J—n. J—n.)
R. Jahn-Nielsen: Valdemar Enekonge.	
The Catholic Encyclopedia.	
Louis Chasle: Sr. Marie v. göttl. Herzen, Droste zu Vischering. (»)	313
Othinia catholica. (J—n. J—n.)	419
Niels P. Larsen: Det historiske Midtsjælland. (J—n. J—n.)	464
Dr. K. Krogh-Tonning: Erinnerungen eines Konvertiten. (»)	512
F. Esser: Den spanske Inkvisition, og — Blodbrylluppet i Paris. (J—n. J—n.).	727
Frederi Mistral: Miréio. Paa Dansk ved O. V. Andersen. (R. Jahn-Nielsen)	765
Sjælene i Renselsesstedet. (S.).	766
I. Bind af The Catholic Encyclopedia.	802
Apologetische Rundschau	804
A. Schach: »Karens Garde«	829
»Julekærten« 1907. (sr.).	841
Mads Jepsen: Som man saar — Nutidsbetragtninger.	842
Fernando Linderberg: Samfundet og dets økonomiske Udvikling	844
Johannes Jørgensen: Den yndigste Rose. (A. Br.).	882

VI

III. Polemiske Artikler.

	Side
Et Nytaarsbrev. (P. G. Schmiderer)	7
Skal denne Overtro gribe om sig? (P. G. Schmiderer)	221
»Om at faste«. (P. G. Schmiderer)	292
En ubehagelig Opdagelse. (P. G. Schmiderer)	333
En Bog om Trosbekendelsen. (P. G. Schmiderer)	393, 410, 428
Raahed. (H. Gamél)	473
Ogsaa en Apologi. (J—n. J—n.)	476
Sunlightsæbe og — Sandhed. (—nb—)	507
»Tag pænt mod Præsten!« (J—n. J—n.)	580
Gyselige Fordrejelser. (P. G. Schmiderer)	606
Moderne Verdenshumbog (Theosofi). (G. S.)	743
En mærkelig Kongres. (P. G. Schmiderer)	810
Katholicisme og Forsvarsnililisme. (Günther & Klemp)	877

IV. Fortællinger.

En Erindring fra »Maria Trost«. (M. H.)	28
Smaa blomster (Smaa fortællinger)	110, 834
Hvide Søndag. (Kümmel)	235
En Fortælling fra min Ungdom (af en gammel Soldat)	288
Frøken Abrahams Hemmelighed. (Constance Hope)	336
Et trøstende Ord. (W. P. Schmith)	401
Et Besparelser-Spørgsmaal. (L. E. D.)	449
»Jeg vil gaa derhen, hvor Jesus er!«	498
Paa Skovvejen (efter det franske)	526
Nora Desmond (fra engelsk)	577
En sand Skriftemaalshistorie. (G.-B.)	609
Jul i Tjenesten. (Efter »Die Welt«.)	863

V. Digte.

Nytaaer 1907. (M. C. J.)	4
Til den hl. Agnes. (sr.)	42
Marts. (R. Jahn-Nielsen)	165
April. (R. Jahn-Nielsen)	277
Bøn. (Quis.)	292
Maj. (R. Jahn-Nielsen)	339
Juni. (R. Jahn-Nielsen)	409
Naar Klokkerne ringe til Ave. (R. G. Åag)	451
Juli. (R. Jahn-Nielsen)	489

VII

	Side
Paa Tabor. (V. J.)	505
August. (R. Jahn-Nielsen)	564
Det tabte. (Reiffenstein-Hansen).	591
September. (R. Jahn-Nielsen)	626
Oktober. (R. Jahn-Nielsen)	730
November. (R. Jahn-Nielsen)	752
Advent. (1012)	809
Maria Liljevaand. (J. F)	826
Juleklokkernes Kalden (R. Jahn-Nielsen)	857
Juletræet. (M. C. J.)	868
December. (R. Jahn-Nielsen)	886

VI. Forskelligt.

43, En Berigtigelse. — 46, Opløsning paa Præmierebus. — 61, 78, 170, Regnskaber. — 98, Spørgsmaal og Svar (om Fadderne); 169 (dito). — 208, Elisabethforeningens Basar. — 209, Fattige Børns Fodbeklædning. -- 322, Munk og Naturforsker, Gregor Mendel. — 323, Pavens Faddergave. — 338, Landophold (Hospitalet i Roskilde). — 466, Modellen. Smukt Forhold mellem Herskab og Tyende. Niels Forsbergs Ansgar og Absalon. — 514, 565, Det danske Sprog Udtale. — 614, Til Postabonnenterne paa Fyen og i Jylland. — 706, En Erklæring og et Svar. — 754, En Henstilling. — 770, Et lille Kig i Redaktionsbrevkassen. — 789, Om 1807 (Frk. Ramsing...). — 869, Ogsaa en Maade at fejre Jul paa. Mærkeligt. m. m. — 870, Præmieopgaver.

VII. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. 14, (22), 77, 115, 127, 150, 223, 241, 279, 295, 308, 358, 390, 422, 438, 452, 468, 502, 599, 631, 705, 731, 768, 855, 890. — Italien. 167, 341, 358, (405), 550, (597), 669, 768, 822. -- Spanien. 76, 224, 358, 535, 599. — Frankrig. (7), 15, 31, 45, 59, (65), 74, (84), 97, 115, 128, 150, 190, 224, (303), 308, 309, 340, 372, (416), 421, 452, (461), 469, 517, 550, (6 , 628, (688)). — Belgien. 454, 470, 534, 630. — Holland. (414). — Tyskland. 15, (24), (25), 30, 74, 437, 454, 486, 533, 549, 598, 599, (602), . -- Østerrig. 372, 533, 550, 690, 691, 821. — Schweiz. 76, 487. — England. 129, 342, (593). — Tyrkiet. 77. — Rusland. (123), 342, 407, 769, 839. — Polen. (26), (73), 76, 630. — Asien. 225, (287), 373, 502, 566. — Afrika. 238. — Amerika. 31, 77, 97, 239, (286), 582, 592, 631. — Norge. 58, 223, 262, (401), (597), (666), 690, 820. — Sverrige. Lund. 168, En ny Brochure: Rätt Tro. — Stockholm. 209, Søster Valeria Rettigs Død. 340, »St. Birgitteforeningens« Stiftelse. 371, Linnéfestligheder i Upsala

(Häckel). 889, Mindegudstjeneste i Anledning af Kong Oskar II.s Bisættelse. — Island. 582, Kongens Besøg. 797, engelske Prædikener, Skriften af Søstre, — Danmark. Aalborg. 167, Tuberkulosehospitalets Indvielse. 190, Søster Perseverandas Død. 500, Rejsebrev fra Aalborg (Klinikken, Sjælesorgen). 549, Afholdsfest. 755, Firmelse. — Randers. 730, Firmelse. — Aarhus. 645, (654), Det nye St. Josefs Hospital. 705, Firmelse. — Horsens. 420, Firmelse. 788, Søstrenes (af »den kristl. Kærlighed«) Jubilæum. — Vejle. 407, Firmelse. — Fredericia. 96, Agnesforeningens Aftenunderholdning. 261, Neokommikanterne. 325, Firmelse. 612, Kirken restaureret. — Kolding. 340, Firmelse (Menigheden bestaaet i 25 Aar). 690, Lærer Osterhammels Jubilæum. — Esbjerg. 370, Firmelse. 435 Grundstærnedlæggelse (Sanatorium). 668, Pastor Verhein Sognepræst. 854, Søster Symforosa †. — 888, St. Josefs søstrenes nyopførte Tuberkulose-Sanatorium. — Odense. 419, Festalbum, 516, Festpræambula. 549, item. 837, Forskelligt. 886, P. Quelens Foredrag. J. Johnsens Foredrag om Klosterliv i Danmark. — Nyborg. 406, Indvielsen af St. Hedvigssøstrenes Kapel og Børnehavn. — Svendborg, 223, Et Jubilæum som Afholdsmænd. 308, Lærer Holsts Sølvbryllup. 501, Hr. Marquard død. — Maribo. (389). — Næstved. (385). — Slagelse. (304), (724). — Ringsted. 186, Kirkeindvielse. — Roskilde. 14, Juletræfest. — Helsingør. 516, St. Vincens søstrenes Bazar. 854, Flytning til Nygade Nr. 8. — Ordrup. 114, St. Andreaskollegiets Aftenunderholdning. 308, Kollegiets Eksamensret. (641). 668, Pastor Pergers Jubilæum. — Frederiksberg. 166, Opraab til P. Slumps Jubilæum. (248), P. Slumps Jubilæum. 278, dito; Agnesforeningens Skuespil; cand. mag. Vilh. Rasmussen. 294, Firmelse. 357, Affæren Vilh. Rasmussen. 549, P. Slump 25 Aar i Danmark. 787, Elisabeths søstrenes Basar. 806, dito. — København. 13, Juleindsamlingerne. Jul paa St. Josefs Hospital. Pastor Josef Schmidt, Rektor i Valkenburg. 43, St. Annæ Menigheds Nytaarsfest. St. Elisabeths Hospital. Afholdsforeningen. 57, Frk. Pechüle †. »Lætitia«s Aftenunderholdning. 93, Ansgariusforeningens og kath. Sygekasses Generalforsamlinger. Notburgaforeningens Aftenunderholdning. 127, Mogens Ballins Evighedslampe. 148, Vincensforeningens første Generalforsamling. 189, Pater Auraciers Afrejse. 260, Neokommikanterne. St. Elisabeths Hospitals Aarsberetning. 294, Biskoppens paa-tænkte Firmelsesrejse. Firmander og Kommunikanter i St. Anna Sogn. (297), Grosserer Millech fratræder Hovedkommissionen; nyt Ekspeditionskontor i Bredgade 69. 207, Biskoppen afrejst til Fredericia. Valg af Forstanderskab. 370, de Voksnes Firmelse; Biskoppen paa Firmelsesrejse til Mariebo; Bladudstilling. 406, Kristi Legemsfest i St. Ansgar; Gave til Grosserer Millech; 437, Biskoppen hjemkommen fra Provinserne. 451, Biskoppen rejst til Ems. Dr. Krogh-Tønning i Byen. 500, Fremmedbesøg i St. Ansgar. 515, Ærkebiskop Bilczewski af Lemberg her i Landet. 548, Fremmedbesøg, 597, Søster Patricia †. Partikulier A. Stagno Balestrini †. Ny amerikansk Gesandt Dr. Egon. 611, Biskoppens Hjemkomst. 627, »Det kirkelige Udvalg« (Dissenterlov). 643, Kirkevielsesfesten i St. Ansgar. »Academicum catholicum«s 100. Møde. Prof. Vinay om Italien. 690, Biskoppen paa Firmelsesrejse. 704, Mariehjemmets Aftenunderholdning. 755, Biskoppen hjemkommen fra Jylland. Faneindvielse i Ynglingekongregationen. 766, Gudstjeneste paa Kirkegaarden. St. Elisabeth-Vincenskonferensens (Ø) Aarsberetning. 806 og 836, St. Josefs søstrenes Basar.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S., Telef. 4601 (Ekspedition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. 423 y. (I Februar flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 1.

Søndagen den 6. Januar.

1907.

INDHOLD: Til Lykke med det nye Aar! — Nytaar 1907. — Den hl. katholske Kirkes Messebog. — Et Nytaarsbrev. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Rom. Tyskland. Frankrig. — Bekendtgørelser. — Omslag; Privat-Annoncer.

Til Lykke med det ny Aar!

Nu summer det igen om Ørene paa os med »glædeligt Nytaar«, med velmente Ønsker om *Glæde* og *Lykke* og *Fred* og alt godt.

Fred og *Lykke!* Det lyder som et Ekko fra Paradisets Have. —

Da Paradistræet endnu havde alle sine Æbler, fortæller Legenden, og da det oprindelige Venskabsforbund mellem Himmel og Jord endnu værnedes af Fredens Engel, da hvert et Blad paa Træerne hviskede: »*Fred*«, da hver en rislende Kilde mumlede: »*Fred*«, da Lammet fredeligt legede med Ulven, da Menneskets Tak for Guds Fred og Velsignelse var en Fredens Tak — ja den Gang blomstrede her paa Jorden den Vidunderblomst, som kaldes »*Lykke*«. Men det var en *Paradisblomst*, som kun voksede i Paradisets Have og som kun blomstrede under det urørte Træ, plejet af selve *Fredens* Engel.

Men det var ikke forundt denne blændende hvide paradisiske Vidunderblomst »Lykke« at blomstre ret længe.

Og det gik saaledes til.

Da Eva hin uheldsvangre Dag rakte og strakte efter Æblet paa Paradisets Træ, da kom hendes højre Fod uforvarende til at strejfe Vidunderblomsten under Træet.

»Blomsten, Blomsten! Pas paa Blomsten!« raabte Englen advarende. »Aa hvad! Den Blomst!« svarede Eva, som troede Slangen mere end Gud selv, »Æblet dér er mere værd end den Smule Blomst.«

Og i det Øjeblik, da hun havde grebet og plukket det ulyksalige Æble og atter satte Foden imod Jorden — ak! — da traadte hun med sin Hæl lige netop paa den herlige Blomst. Nu laa den der, knækket og søndertraadt, den paradisiske Vidunderblomst »Lykke«.

Men næppe var Adam og Eva uddrevne af Paradiset, da svævede sagte to Engle ned til Vidunderblomsten; vemodig og med nænsom Haand tog den ene Engel den knækkede Blomst og bar den op til Himlen — Vidunderblomsten »Lykke«. Den anden Engel gravede hurtig Blomstens Rødder op og ilede bort med dem, hen til et lille Bjerg, og gemte de kostbare Rødder i Bjergets haarde Klippegrund.

I fire Tusinde Aar søgte nu Adam og hans Børn efter den forsvundne Paradisblomst »Lykke«. Mangen Gang troede de at have fundet den herlige Vidunderblomst »Lykke«. Men snart viste det sig at være en giftig, lasket, fedtglinssende Mosplante, vokset i Sydens sumpede Pøl, snart en ussel forkrøblet Vækst, skudt frem af den jordiske Forfængeligheds haarde Stengrund, men Paradisblomsten var det ikke.

Da — det var en Fredag — blev der paa hint Sted, paa det Bjerg, hvor Englen den Gang havde gemt Rødderne af Paradisblomsten »Lykke«, oprejst et stort Kors, og til Korset var der fæstet en Mand, om hvem man sagde, at han var en Oprører; men andre sagde: »Nej, han er en Fredens Engel, han er selve Guds Søn.« Og efter tre lange Timer paa Korset raabte denne Lidelsesmand: »Det er fuldbragt!« Og han bøjede sit Hoved og opgav Aanden. Og se, da skælvede Jorden og Klipperne revnede. En dyb

Kløft aabnede sig ogsaa i Bjerget og det netop paa det Sted under Korset, hvor Paradisblomstens Rødder laa gemt. En Draabe af den korsfæstedes dyrebare Blod falder ned paa disse Rødder og — o Under — de sætter ny Skud, nej, det er allerede Knopper, det er allerede en Blomst, som aabner sig under Korset, en ny Vidunderblomst »Lykke«, skudt frem af Paradisblomstens Rødder. Hyppigere og hyppigere drypper Blodsdraaberne ned fra den kort efter aabnede Sidevunde, og stedse herligere udfolder Blomsten sig. Hvilken Fryd! Vidunderblomsten »Lykke« er atter vokset frem — under *Jesu Kors!*

Men det er ikke mere den blændende *hvide* paradisiske Vidunderblomst »Lykke«. Blomsten er rigtignok af de samme Rødder, men den ny ægte Vidunderblomst »Lykke« er nu blodig rød, vædet som den er med den korsfæstedes Blod. Og fortæller Menneskene mig, at der foruden den blodrøde Golgatha-Vidunderblomst »Lykke« endnu gives andre ægte Vidunderblomster af samme Navn her paa Jorden — saa tror jeg dem ikke.

Men naar Folk ønsker mig *til* »Lykke« med det ny Aar, saa tænker jeg paa den blodrøde Vidunderblomst »Lykke« under Kristi Kors paa Golgatha. Og har jeg maa-ske hidindtil ikke oprigtig søgt og derfor heller ikke fundet netop denne eneste sande Vidunderblomst »Lykke« — saa vil jeg nu i det ny Aar søge den under Kristi Kors; som den korsfæstedes Discipel vil jeg i Bodens Aand opslaa min Bolig i Korsets Skygge, det eneste Sted, hvor den sande, ægte Vidunderblomst »Lykke« endnu blomstrer.

Lad os i denne Forstand ønske hverandre

Til Lykke
med det ny Aar!

Nytaaer 1907.



Med bange Forventning, med bævende Sind
 En Skillevej naa'de vi nu —
 En Nytid har Jordskælv og Storm varslet ind,
 Og Slægterne gribes af Gru.

Naar Bjergene styrter som strømmende Fos
 Og Højene synker i Hast —
 Hvor skal vi ty hen? hvor bydes der os
 Et hvilested, sikkert og fast?

Ja Staternes Bygning — den prises hver Stund:
 Imponerende vældig og høj.
 Men — Miner er lagt under Bygningens Grund:
 En Gnist — og i Luften den fløj!

Vi lytter i Natten — vorf Længselens Raab
 Hænglinger saa fjernt under Sky —
 Hvor lyser en Stjerne, hvor vinker et Haab
 Os frem mod det lovede Gry?

I Natten, som længst over Norden den laa,
 Gled frem med vidunderlig Glans
 En Stjerne, lig den, som Magerne saa,
 Og den tryller de Groendes Sans.

Den Stjerne, med Lysengle stærke i Pagt
 Gleden frem fra det evige Hvælv
 Og med funkende Straaler og hemmelig Magt
 Gil at fængsle, er Grosordet selv!

Den Stjerne os vinker: kom hid, kom hid
 Gil Kirken, den sikreste Favn!
 I Verden der bruser Hadet — men vid,
 Alt her er Guds Rærligheds Favn!

Naar Aandernes Oprør Freden har ødt
 Og knust selv det spirende Haab —
 I Kirken der hviler de Groende sødt,
 Hører næppe de angstfulde Raab!

Og kommer det store Jordshælv engang,
 Da Staterne vakler, forgaar,
 Og frygteligt under de Dødslokkers Klang
 Alt brager og brister paa Jorderigs Vang —
 Urokkelig Kirken dog staar!

Se Stjernen vinker: kom hid, kom hid
 Enhver, som sin Frelse har kær!
 Det gælder at købe den kostbare Tid,
 Alt findes i Kirken, naar tusindfold Strid
 Forhynder, at Dommen er nær!


M. C. J.

DEN HL. KATHOLSKE KIRKES MESSEBOG (MISSALE ROMANUM) med særligt Henblik til Det apostoliske Vikariat Danmark, ud- givet med dansk Oversættelse og Forklaringer og forsynet med et Tillæg af de nødvendigste Bønner. (S. XXXI. 991. [260]) Kbhv. i Kommission hos Andr. Fred. Høst & Søn 1907.

De sidste Dage i det nu henrundne Aar har bragt de katholske Menigheder her i Danmark en særdeles værdifuld Jule- og Nytaarsgave. »Messebogen« udmærker sig først og fremmest ved *Righoldighed*. Den indeholder i sin Hoveddel foruden Vikariatets Kirkekalender og Messens uforanderlige Del alle de Kirkebønner, Vers, Epistler og Evangelier, som er ejendommelige for Søn- og Helligdagene og enkelte Søgnedage samt for alle Helgenfester og de brugelige Votivmesser, og det for største Parten baade paa latin og paa dansk. Et Tillæg indeholder foruden et Udvalg af de her i Landet repræsenterede Ordenssamfunds særlige Fester bl. a. Skrifte- og Kommunionbønner de approberede Litanier og Bønnerne og Ceremonierne ved Voksnes og Smaa- børns Begravelse. Indstrøet er der forklarende Oplysninger om Kirkeaarets skiftende Tider og hver Tids særlige Karakter, om enkelte dunkle Skriftsteder og hele Skriftstykker, om visse Dages, saasom Kyndelmesses, Askeonsdags,

den stille Uges særlige Ceremonier, om visse Festers Betydning og Oprindelse og om forskellige Andagtsøvelser og dertil knyttede Aflad.

En Bønnebog til daglig Brug maa være handelig og ikke for tung. At optrykke og oversætte hele den romerske Messebogs rige Indhold, lod sig derfor ikke gøre. Udgifterne turde da have truffet det rigtige, naar de satte sig som Hovedformaal at vejlede Menigheden til at følge med Højmessens og de særlige Ceremonier, der paa bestemte Dage slutter sig til den, og naar de derfor har optaget baade paa latin og dansk alt, hvad der læses højt eller synges af Præsten eller Sangkoret, derimod har forbigaaet helt eller delvis: hvad der nu kun yderst sjældent læses af Præsten, saasom flere Votivmesser og Fastetidens Søgnesser, hvoraf Bogen ikke indeholder andet end Oversættelsen af Evangelierne. Saaledes og ved Valg af 3 forskellige Slags Typer og tyndt Papir er det lykkedes at give det 1243 Sider stærke Bind et *handeligt* Format og en forholdsvis *let* Vægt.

 Bogen præsenterer sig ved første Øjekast som en Bønnebog og tager sig godt ud, hertil bidrager de for liturgiske Bøger traditionelle 2 Spalter, nydelige, mest symbolske Friser og enkelte Helgenbilleder.

Udgifterne har ikke navngivet sig. Denne beskedne Tilbagetræden er rosværdig. Men læste man paa Titelbladet de Navne *J. Jørgensen*, *H. Kejsler* og *N. Hansen*, vilde det vistnok bidrage til at skaffe deres fortjenstfulde Arbejde videre Udbredelse. For Oversættelsens Nøjagtighed og Lødhed kunde der næppe have bedre Garantier end den, der ligger i disse Navne. Noget lignende kan siges om de vedføjede liturgiske Forklaringer.

At det skulde have været muligt her at undgaa al Unøjagtighed, vil ingen forvente, der kender lidt til den store Sum af liturgiske Smaabestemmelser. Vi tillader os en eller anden Bemærkning. Den hl. Frans Xavers Fest er for ikke ret længe siden ophøjet til Duplex majus. Det er efter den nu gængse Opfattelse kun Alterbilleder, som Rubrikken byder at holde tilhyllede i Passionstiden. Paaskekerten brænder ikke i 40 Dage; efter Rubrikkerne maa den kun brænde under Vesperen og Høj- eller Parochialmessen paa de 3 Paaskedage og Søndagene i Paasketiden, paa andre Dage kun der, hvor det er Skik (*decr. authentica*

S. Rituum Cong. n. 235 ad 11); den maa ikke tændes til en Velsignelsesandagt (decr. auth. n. 3479 ad 3). Det lauretanske Litani slutter med Agnus Dei; der tilføjes Orationen *Concede nos* med *Ora pro nobis* etc. eller den til Aarstiden svarende marianske Oration med tilhørende Versikel og Responsorium (S. R. C. 7. Dec. 1900). Paa de Søndage, som Høitideligholdelsen af en Fest er henlagt til, er det rettest altid i Højmessen at kommemorere Søndagen og kun den, samt til Slut at læse Søndagsevangeliet (S. R. C. 2. Dec. 1891 nr. 3754, 2). De hagiologiske Oplysninger fortjener des mere Tak, jo vanskeligere de er at faa. Men om det var rigtigst at tage de traditionelle Legender om Rosenkransens og Lorettohusets Oprindelser med, derom vil der vistnok være forskellige Meninger. Den hl. Alfons Rodriguez havde Indflydelse paa den hl. Peter Claver efter dennes Indtrædelse i Ordenen; men at han har bevæget Claver til Indtrædelsen, det vides ikke.

Naar Anmelderen tillader sig her at gøre opmærksom paa slige Bagateller, er det kun for at vise, at han ikke anbefaler Bogen uden at have gjort sig bekendt med dens Indhold. Men langtfra derved at ville udtale nogen Dadel, lægger han slet ikke Dølgemaal paa, at efter hans Skøn stor Flid er lagt i dette saa besværlige og korrekte Arbejde, langt større Flid, end de fleste, der benytter Bogen, kan skønne. Herren vil vist lægge sin rigeste Velsignelse til, saa at mange i Aartier vil øse deraf Kendskab og Kærlighed til de store Skatte, der rummes i Kirkens ældgamle Liturgi og befæstes i den Overbevisning, at den katholske Kirke i alt styres af Sandhedens den hellige Aand.

P. P.

Et Nytaarsbrev.

Hr. Pastor Uffe Birkedal!

De har som Svar paa mine Bemærkninger i »Nordisk Ugeblad« om Deres Anskuelser med Hensyn til den franske Kirkestrid skrevet et aabent »Julebrev« til mig i »Lys over Landet« Nr. 52, for hvilket jeg herved udtaler min oprigtigste Tak.

Der er tre Ting, som berører En velgørende, naar man læser Deres »Julebrev«: den Venlighed og Ro, hvormed De skriver, Deres afgjort tydelige Standpunkt og den Anerkendelse, som De i det hele taget yder den katholske Kirke.

Enhver Katholik vil glæde sig, naar han læser, hvad De skriver om Marias ubesmittede Undfangelse og om Pavens Ufejlbarhed, idet De siger, at det er »unægtelig« Deres Mening, »at her er langt mere Konsekvens end i den protestant. Dogmatik, noget, der forøvrigt gælder over hele Linien. Naar man, som ogsaa den lutherske Kirke, gaar ud fra, at der er givet en historisk Aabenbaring, hvis 'Kendsgerninger' det er en Salighedssag at tro, saa maa der absolut være en ufejlbar Myndighed, der kan indestaa for Sandheden og Ægtheden af denne Aabenbaring. Og da der ingen anden Myndighed kan paavises end Paven i Rom, maa det være ham. — Alt andet — saa som navnlig 'Menighedens Vidnesbyrd' osv. — er uklar og taaget Tale, der kun tilhyller den vitterlige Mangel paa Vished og Sikkerhed i Frelsens Sag. Og 'Skriften' er et Tvistens Æble blandt Protestanterne.«

Det er vakre Ord!

Det er mig her i Bladet desværre ikke muligt nærmere at gaa ind paa Udviklingen af deres Standpunkt over for Aabenbarings- og Ufejlbarhedslæren (jeg haaber dog at faa Lov til at gøre det i »Lys over Landet«), men een Ting maa jeg sige Dem ogsaa her: naar De i en Fodnote anfører »Jesuitordenens Ophævelse 'for evige Tider' af Pave Klemens d. 14., og Genoprettelse af Pave Pius d. 7. 1814«, som Indvending mod Læren om Pavens Ufejlbarhed, saa kender De endnu aldeles ikke rigtig den katholske Opfattelse af Pavens Ufejlbarhed; thi hverken den ene eller den anden Pave har udtalt, at Jesuitordenens Eksistens eller Ikke-Eksistens er *en af Gud aabenbaret Tros- eller Sædelære*. Kun naar Paven som Kirkens øverste Lærer og Hyrde erklærer, at noget er en af Gud aabenbaret Tros- eller Sædelære, som alle Kristne skal tro, — saa taler han som ufejlbar Lærer. Der kunde endda tænkes det Tilfælde, at Paven skriver en Lærebog i Dogmatik eller Moralthologi og deri paa enkelte Punkter støder an mod Kirkens Lære; vilde det saa være et Bevis mod Pavens Ufejlbarhed? Nej, al-

deles ikke; thi saa taler han kun som privat Lærer, lige som hvilken som helst Doktor i Theologi, men ikke som Kirkens øverste Hyrde og Lærer.

Dog nok herom for denne Gang og paa dette Sted. — Men saa er der jo den franske Kirkestrid, om hvilken De heller ikke tror, at vi kan blive enige. »Deres Sympathi,« skriver De, »hedder Rom, Paven, Kirken, min hedder Videnskabens Ret, Skilsmisse mellem Stat og Kirke, Fjærnelse af al udvortes Autoritet.« De vil ikke indrømme, at Regeringen i Frankrig vil herske over Kirken, undertrykke den, ja udrydde den. Arbejdsminister Vivianis Ord i Programtalen af 9. November er for Dem kun »en Bravade uden særlig Betydning«. I »L. o. L.« skriver De: »Paven vil have Krig, — om muligt for at tænde den hendørende Begejstring i Brand.« Men jeg spørger Dem:

Hvem har dog først villet Krigen? Var det ikke den franske Regering, der allerede i Aartier havde chikaneret Kirken og dens Anstaller paa en Maade, som udfordrede Leo XIII.s Taalmodighed i saa høj en Grad, at der var gode Katholiker, som ikke kunde begribe Pavens Eftergivenesshed? Var det ikke den franske Regering, der udviste alle Ordensfolk og inddrog deres Ejendomme og endelig kom med en »Skilsmisselfov«, der under Frihedens Maske indbefattede i sig *Kirkens Udplyndring* indtil Skjorten, kunde man sige, ja dens *Udryddelse* for Frankrigs Vedkommende, — en Lov, der var aldeles uantagelig for Paven for dette dens Indholds Skyld?

Det er altsaa ikke Paven, som vil have Krig, men den franske Misregering, der allerede i et Kvart-Aarhundrede har ført Krig mod Kirken og Paven. De franske Katholikkers Begejstring er imidlertid, Gud ske Lov, ikke »hendørende«! Den tager nu vældigt til, fordi de nu endelig ser Stillingens Alvor.

»Skilsmisselfoven var saa lempelig,« mener De endvidere, »Fritænkernes og Frimurerernes Imødekommenhed saa stor, at det ligefrem var harmeligt, set fra Vatikanet.«

Som Bevis for Lovens Lempelighed anfører De: »Præste- og Bispepensioner, Leje for en latterlig lille Afgift af Kirkebygninger o. s. v., kun at der dannedes Kultusforeninger,

hvorved alt i religiøs Henseende blev som før.« (Spis bare, I skal ikke dø deraf! — sagde Slangen; hvor lempeligt!)

Véd De da ikke, at disse »Præste- og Bispepensioner« skulde bortfalde med deres Indehaveres Død, og at Staten derefter ikke mere vilde udbetale til deres Efterfølgere det ringeste af det Kirkegods, den for 100 Aar siden havde inddraget og i Stedet for hvilket den ved Konkordatet var forpligtet til at yde Biskopperne og Præsterne deres Underhold? Regeringen vilde altsaa ved disse »Pensioner« kun vinde den *nuværende* Gejstlighed! Er det »lempeligt«, saaledes at ville umuliggøre Præsteskabets materielle Tilværelse? — og forstaar De ikke, at det vilde være en Anerkendelse af Statens foregivne Ret til Kirkebygningerne, om man kun betalte en eneste Franc i aarlig Leje af dem? Skal Kirken maaske underskrive sin egen Dødsdom? — Det er endelig efter alt dette aldeles usandt, at »alt i religiøs Henseende blev som før«, hvis Paven havde godkendt »Kultusforeningerne«. Disse betød jo ikke andet end Statens vedvarende Overherredømme over den Kirke, som den vilde *skilles* fra. Er en Konge maaske *skilt* fra sine Undersaatter, fordi han *hersker* over dem? Hvilken Selvmodsigelse i denne *Skilsmisselfov*!

Saa kommer De til at tale om de forskellige Udveje, som den franske Regering efterhaanden saa sig nødt til at finde paa: Foreningsloven af 1881 (ikke 1887); Anmeldelse af Gudstjenesterne *ved Løgmænd*, og det, (hvor naadigt!) kun een Gang om Aaret (hvad der er *mod* Foreningsloven!); at stakkels *Clemenceau* »har strakt sig saa vidt, at hans egne Meningsfæller har beskyldt ham for Svaghed.«

De anser alle disse Tilbud og Indrømmelser for de reneste Naadesbevisninger, medens de kun er fortvivlede Lapperier paa den helt igennem forfejlede »Skilsmisselfov« og et Bevis for, at den franske Regering allerede spræller i den Grav, som den vilde styrte den franske Kirke i. —

Da der for et Par Aar siden var Tale om Kirkens og Statens Adskillelse i Frankrig, udtalte amerikanske Biskopper, at det var det bedste, der kunde ske for Katholicismen i Frankrig. Det Napoleon'ske Konkordat var jo aldeles

ikke nogen ideal Tilstand, og i Amerika gaar det jo udmærket under Adskillelsens Tegn. Fra Pavens Side havde der heller ikke været noget i Vejen for at ombytte det ene Onde (Konkordatet) med det andet (Adskillelsen), hvis den franske Regering havde indrettet den ny Tilstand saaledes, som den er i Fristaterne hinsides Atlanten: at Staten simpelthen lod Kirke være Kirke og ikke brød sig om den.

Men hvorfor skulde Staten først tage alt fra Kirken, saa at Paven, som »København« skrev forleden, kunde tænke som saa: »Har I taget alt fra os, saa tag ogsaa de sidste Pjalter!«

Hr. Pastor Uffe Birkedal, jeg appellerer kun til Deres Retfærdighedsfølelse. Var det retfærdigt, først at udplyndre Kirken og saa ikke engang at lade den løbe, men at lænke den til sig alligevel for stadig at kunne holde den knyttede Haand over den? Hvis De sympatiserer med denne Fremgangsmaade, saa forstaar jeg aldeles ikke Deres ellers saa humane Sindelag. Skulde den katholske Kirke alene ikke fortjene Deres Medlidenhed, skønt De protesterer mod at anses for »en Fjende af Katholicismen?«

»Intet mindre,« siger De. Men hvorledes skal jeg saa forstaa Dem? —

Det er dog en Trøst, at der her i Landet ogsaa findes Blade, der er ved at erkende den franske Regerings Hensynsløshed. »København« har indeholdt et Par gode Artikler herom, og »Nationaltidende« siger den 24. December Aften i en sund Fremstilling af Kirkekampen straks i Begyndelsen følgende: »Den Clemenceau'ske Karakteristik af »Skilsmiselloven«: ,Den har forudset alt med Undtagelse af det, der netop indtraf,‘ viser sig mere og mere, — og mere, end Clemenceau ønsker, at være et profetisk Ord.«

Det er desværre umuligt at anføre en større Del af »Natlld.es« Artikel. Men det er en helt anden Betragtning end Deres, der her gør sig gældende og viser, at den franske Regering baade ved selve »Skilsmiselloven« og ved dens Fortolkning og Tillæg begik Fejl paa Fejl: Regeringen »sikrede sig ikke, at Paven og Kirken vilde modtage disse Tilbud« (som skulde besmykke det hele Røvertog); Beslaglæggelsen af det pavelige Nuntiaturs Arkiv »stemmede ikke med de diplomatiske Former« (et mildt Udtryk for

Bruddet paa Folkeretten!) osv. Artiklen slutter med følgende Ord, der er værd at lægge Mærke til: »Men Frankrig er nu en Gang et katholsk Land, og selve de ultraradikale Angreb paa Regeringen viser, at Paven ikke har Uret, naar han fordrer, at det gamle Konkordat skal afløses af en ny fast Ordning, der er uafhængig af de skiftende Majoriteter i Palais Bourbon.«

Med denne rolige Betragtning for Øje tager det sig mærkeligt ud, naar De skriver: »Men nu er Maalet ogsaa fuldt. Fremturer den fremmede Kirkefyrste [Paven!] i sine Forsøg paa at stifte Oprør [!] i Frankrig, kan intet billigt-tænkende [!] Menneske undgaa at se, at det ikke er Kristendommens Aand, men Magtsyge og Fjendskab mod Frankrigs republikanske Statsform [Paven har i Frankrig lige saa lidt at invende mod den rep. Statsform som i Amerika!] der driver Pavehoffet frem paa en Vej saa helt modsat den, Kirkens Stifter selv gik og bød sine Disciple at gaa [vistnok den Gang, da han jagede de sjakrende Jøder, de franske »Autoriteters« Forbillede, ud af Templet; ikke sandt, Hr. U. B.?)

Deres Ord bliver heller ikke mere imponerende ved, at De til Slut genopdisker den gamle historiske Løgn, at Kejser Heinrich IV. »barfodet og i Bodsdragt *samfulde tre Dage* i Sne og Frost stod i Slotsgaarden i Kanossa«; Sandheden er nemlig den, at Kejseren kun viste sig *tre Gange i Løbet af tre Dage* og iøvrigt gik ud paa at føre Pave Gregor VII. bag Lyset, hvad der desværre ogsaa lykkedes ham for en Gangs Skyld. —

Naar De i samme Numer af »L. o. L.,« som indeholder Deres »Julebrev« til mig, anser det enkelte Steder fremkomne Forbud mod Jule-Midnatsmessen som en Efterligning af det middelalderlige Interdikt, saa tager De fejl. Frunden hertil var blot den, at man frygtede Pøbeloptøjer, da Autoriteterne aldeles ikke gør noget for at forhindre Bøllernes (les Apaches) Indtrængen i Kirkerne under Guds-tjenesten. Det har Erfaringen allerede vist; Eksemplet ovenfra virker.

Den »uhyre Kirkeformue« endelig, som De mener, »Paven raader over,« og som det »hedder« han skal »underholde de stakkels franske Præster« med, eksisterer des-

værrer ikke; det kan De tro. Men den Side af Sagen skal de franske Katholikker nok selv klare, og deres Trosfæller i Udlandet vil ogsaa komme dem til Hjælp. Overhovedet vil »den passive Modstand« lige saa godt, og maaske lettere sejre over Clemenceau & Co., end i sin Tid over Jernkansleren Bismarck. Tiden skal nok vise det! »Helledes Porte« skal ikke engang overvælde den franske Kirke, end-sige den hellige katholske Kirke.

Og hermed ønsker jeg Dem, Hr. Pastor, et rigtig vel-signet Nytaar.

Erbødigst

P. G. Schmiderer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. K. Ved Indsamlingen til Juleuddelingen i *St. Ansgars Sogn* indkom den smukke Sum: 770 Kr., hvorfor Festkomiteen henvender en dybtfølt Tak til de ædle Givere. Den indkomne Sum anvendtes til Uddeling af 160 Portioner Flæsk, Smør, Sigtebrød, Sukker og Kaffe-bønner til ligesaamange Familjer samt af kontante Penge til otte enligstillede.

— **F.** Indsamlingen til Fødevarer til trængende i *Rosenkranskirkens Sogn* indbragte 227 Kr. Ved Hjælp af dette Beløb blev 50 trængende Familjer og Enligstillede paa Frederiksberg og Vesterbro understøttet. — Bidrag-yderne takkes hjærteligst.

— **N.** Blandt de mange Juletræfester som i denne Tid fejres rundt omkring i Familjerne og Foreningerne og andre Steder, staar vistnok Juletræfesterne paa Hospitalerne med et eget vemodigt Præg; men paa den anden Side — for selve Patienterne er det som oftest en sjælden uforglemmelig, virkelig Festglæde, naar Juletræet tændes i Syge-værelset midt iblandt Sengen; det kaster en Straale af Liv og af Haab hen over selv de blegeste og mest udtærede Ansigter. Om *Julen paa St. Josefs Hospital* skriver »Nttl.«:

De venlige Søstre, som til daglig udøver en smuk Ger-ning indenfor de røde Mure i Griffenfeldts-gade, havde atter denne Jul beredt deres mange Patienter en smuk og høj-

tidsfuld Fest. Paa hver Stue var rejst et rigt smykket Juletræ, som allerede Kl. 4 om Eftermiddagen blev tændt. Søstrene drog i Smaaklynger rundt fra Stue til Stue og sang et Par Julesalmer, hvorefter de ønskede Patienterne en Glædelig Jul og uddelte til hver en lille Erindringsgave. Senere om Aftenen aflagde alle Lægerne et Besøg og Aftenen sluttede med Uddeling af forskellige Godter. Næste Dag blev Patienterne overraskede med at faa Julekage til Morgentheen og ved at faa Extraforplejning til alle Maaltider, ja, endog Chokolade med Bagverk om Eftermiddagen. Det samme gentog sig 2. Juledag. Intet Under, at der mellem Patienterne herskede en lys og glad Julestemning.

— Højærværdige *Hr. Pastor Josef Schmidt*, hvis Forflyttelse her fra Byen og Landet blev omtalt forleden her i Bladet, er bleven udnævnt til Rektor ved den store Studieanstalt i *Valkenburg* (Limburg, Holland), hvor henved 200 yngre Medlemmer af Jesuiterordenen studerer Filosofi og Theologi.

Roskilde. (B.) 2. Juledags Aften havde Menigheden atter den Glæde at mødes i Præsteboligen, for sammen med de højærværdige Patres at fejre Julefesten. Efter Andagten samledes man paa Præstegaardens 1ste Sal, hvor der i det hyggelige Forsamlingslokale var opstillet et Par mindre, smukt pyntede Juletræer. De sædvanlige Julesalmer blev afsungne, Børnene dansede om Træerne, og snart var disse plyndrede for alle spiselige Ting. Et Lotteri, hvortil der ved fælles Bidrag fra hele Menigheden var fremskaffet en Masse nyttige og morsomme Genstande, vakte megen Glæde. Senere samledes man ved et veldækket Kaffe- og Chokoladebord, hvor Menigheden, der i det forløbne Aar er vokset betydelig, lod disse Goder vederfares deres Ret. Alt i alt en særdeles vellykket Fest, som tjener d'Hrr. Pastorer til megen Ære, og sikkert vil mindes med Taknemmelighed af Menigheden.

Rom. Kardinalkollegiet har fornylig mistet to af dets italienske Medlemmer. Hans Eminens *Kardinal Felice Cavagnis* er den 29. December afgaaet ved Døden i sit 66. Leveaar. Kardinal Cavagnis var født 1841 i Bordogna i Stiftet Bergamo. Kardinalen var Sekretær for »Kongregationen for ekstraordinære kirkelige Anliggender«, som stiftedes 1793 i Anledning af de daværende sørgelige Tilstande i Frankrig. — Ligeledes døde omtrent samtidig *Kardinal Luigi Tripepi* efter en kort Sygdom i sit 71. Leveaar. Kardinal Tripepi var født 1836 i Cardeto i Calabrien. Begge Kardinaler blev ophøjet til denne Værdighed af Pave Leo XIII. i 1901. Kardinalen var Sekretær for Kardinal-

kommissionen for historiske Studier og Substitut i Statssekretariatet, var i det Hele taget en af Vatikanets virksomste Embedsmænd. Han har bl. a. ogsaa skrevet 36 apologetiske Bind om Pavernes Historie og 10 Bind latinsk og italiensk Poesi. Ved sidste Pavevalg regnedes Kardinal *Tripepi* blandt Kandidaterne til Pavestolen.

Tyskland. Til Efterfølger af afdøde Msgr. Endert som Biskop af *Fulda* er Domkapitular, Professor og Seminarie- rektor *Dr. Damian Josef Schmitt* bleven valgt og Valget ventes sikkert at blive godkendt af den hl. Fader. *Dr. Schmitt* er født 23. April 1858 i Marbach ved *Fulda*; studerede først i *Fulda*, dernæst som Elev af *Germanicum* ved det Gregorianske Universitet i Rom; blev, efter nogle Aars Virksomhed i Sjælesorgen forskellige Steder, Filosofi- professor i *Fulda* og senere Professor i Eksegese og andre beslægtede Fag.

Frankrig. Hvad skal der blive af *Jesu Hjerte Kirke paa Montmartre* i *Paris*? Saaledes spørger man nu med Ængstelse. De Antiklerikale er uenige om, hvad de skal gøre med den. Nogle holder paa, at den skal forvandles til et Folketheater, hvor der den første Aften skal spilles »*Torquemada*«, den anden Aften »*Tartuffe*«. Der gives allerede Prospektkort, der fremstiller, hvorledes en Arbejder klatrer op ad Kirken med Faner, hvorpaa disse Navne staar skrevet. Andre med Socialisten *Dejeante* i Spidsen ønsker at forlægge Arbejdsbørsen fra Boulevard *Magenta* til *Montmartre* kirken; men paa selve Børsen finder denne Tanke ikke Bifald, fordi man skal saa højt til Vejrs for at naa derop og fordi Kirken ikke er lys nok og vanskelig kan opvarmes.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

finder Sted

- ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
- ved **Rosenkranskirken** efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søn-
dagen (hos Pastor Ronge),
- ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
- Fra St. Josefs Konferents** Bibliothek udlaanes Bøger hver Lørdag
Aften fra 7—8. Kapelvej 7, 1. Sal, Kontoret.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

De i det forløbne Aar ved Lokal-Komiteerne indsamlede Beløb bedes snarest mulig tilstillet Kassereren for Vikariats-Komiteen: Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48, da Komiteen i nær Fremtid afholder sit ordinære aarlige Møde.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. Januar. Epiphani (Herrens Aabenbarelse) eller Hellig tre Konger. 7. M., 8. Ti., 9. O., 10. To., 11. F., 12. L. Oktavdage.

Søndag den 13. Januar. Oktav af Hellig tre Konger.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl.10 Højm.	m.	Præd.	Kl.6	Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	—	—	—	Kl.5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10	—	—	—	- 6 Andagt.
					m. Præd.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.):	- 10	—	—	—	- 6 Andagt.
					og Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	—	—	—	- 3 Andagt
St. Kn. Kap.(Vestervoldg.115.):	- 7	—	—	Kl. 3	Andagt m. Præd.
Immaculatakirk.(Strandv.91.):	- 9	—	—	med Præd.	Kl.2½ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	—	—	—	Kl.5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7¾. (Hverdage: Kl. 6, 6½, 7, 8.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholiker.

R. R. D. D. Missionarii, qui Directorium pro anno 1907 accipere optant, pretium (1 Kr.) mittant Hafniam (H. Gamél, Bredgade 64) statimque franco recipient.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden) Søndag den 13. Januar Kl. 10 Messe med Prædiken.

Mariakongregationen for Mænd gjenoptager sine ugentlige Møder Torsdag den 10de Januar.

Vincentsforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos D'Hrr. Gejstlige ved Sct. Ansgarskirken (Bredgade 64'), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), Sct. Josephs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murmester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johannes Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Tlf. H. 1389.

Brevkasse. (M. S.) Jo, det er rigtignok! I Fjor fulgte Indholdsfortegnelsen med sidste Nr. af Aargangen; det skulde den ogsaa have gjort i Aar. Den var fra Redaktionen Side færdig; men Trykkeriet havde saa travlt i Juletiden, at det ikke kunde naa at faa den med forrige Gang.

NB. Med dette No. følger Indholdsfortegnelsen for Aargang 1906. Tag den straks ud og læg den til forrige Aargang.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S., Telef. 4601 (Ekspe dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. 423 y. (I Februar flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 2.

Søndagen den 13. Januar.

1907.

INDHOLD: Den kristelige Børnelærdom. — Strejftog gennem Bladene. — Mariaviterne. — En Erindring fra »Maria Trost«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Breslau. Gnesen. Paris. Brasilien. — Bekendtgørelser. — O m s l a g: Privat-Annoncer.

Den kristelige Børnelærdom i Middelalderen, særlig i Danmark.

(Fortsat fra Nr. 52.)

I Betragtning af deres præstelige Kald var det egentlig en Selvfølge, at i det mindste Sognepræsterne ogsaa maatte forklare Børnelærdommens Bønner for Lægfolket. Naar Koncilierne paalagde dem at forebede disse Bønner for Menigheden, havde de slet ikke haft nødig ogsaa at tale om, at Bønnerne skulde forklares i kateketiske Prædikener. Ikke desmindre tilføjer de ofte udtrykkeligt et saadant Paabud. Konciliet i Tortosa bestemte f. Eks. i Aaret 1429, at Sjælesørgerne hvert Aar skulle udlægge Trosbekendelsen for deres Menigheder. Allerede 1294 havde en Synode i Utrecht foreskrevet alle Rektorer og Præster, at de hver Maaned eller dog i det mindste tre til fire Gange om Aaret skulde forklare Fadervor, Credo, de ti Bud og de syv Sakramenter i Landets Sprog og paa en Maade, som var afpasset efter Folkets Opfattelse. *) Lig-

*) Bahlmann, S. 4 f., 57.

nende Bestemmelser foreligger fra mange andre Steder. For at alle kunde have det rette Udbytte af disse Forklaringer, var det i Tyskland for de Bispedømmers vedkommende, hvor der taltes flere Sprog, paabudt, at de ogsaa skulde gives paa det ikke-tyske Sprog; om det gjordes nødvendigt skulde der ansættes særlige Præster heril. Saaledes skulde i Meissen Stift Bønnerne forklares baade paa Tysk og paa Vendisk, i Breslau Stift paa Tysk og Polsk, i Basel Stift paa Tysk og paa Fransk. En ermlandsk Synode drog Omsorg for Ruthenerne, der talte en lettisk Dialekt. ¹⁾

Som Følge af disse kirkelige Paabud blev der allerede i Middelalderen udarbejdet Prædikensamlinger over den kristelige Børnelærdom. Naar disses Tal kun er lille i Sammenligning med Prædikensamlingerne over Søndagsperikoperne, ligger det vel i, at de Prædikener, som Præsterne maatte holde over Fadervor og de andre almindeligste Bønner, i Reglen kun behøvede at være ganske simple og enfoldige Forklaringer, saa at de fleste næppe har benyttet noget skrevet eller trykt Grundlag for deres Forberedelse. Man har dog endnu de Prædikener, Dominikaneren *Johannes Nider* fra Nürnberg holdt over de ti Bud ²⁾.

Sandsynligvis endnu før Luthers Fremtræden udgav hans ældste Modstander, *Jodocus Clichtoveus*, otte Prædikener om Fadervor, tolv om Credo, elleve om Budene og otte om Sakramenterne, Om samme Emne udgav i 1555 *Michael Holding*, dengang Biskop i Merserburg, 84 Prædikener; *Schöppers* handler delvis ogsaa om andre, dog beslægtede Emner ³⁾. En Prædikensamling, der i to Hundrede Aar er bleven benyttet som ingen anden, er Dominikaneren *Herolts* »Discipulus de eruditione Christi fidelium«, som især handler om Børnelærdommen ⁴⁾. Den belgiske Franciskaner *Herp* skrev sit *Speculum decem præceptorum* (de ti Buds Spejl) med 221 Prædikener, der ganske vist ikke er holdt. *Michael fra*

¹⁾ Smlgn. Janssen-Pastor I, 37 Text og Anm. 3; 43; 44 Anm. 1.

²⁾ Udtog hos Hasak: *Der christliche Glanbe des deutschen Volkes*, S. 11 f. — Et særligt Værk om Nider er Schieler: *Mag. Joh. Nider, Ein Beitrag zur Gesch. des 15. Jahrh. Mainz 1885.*

³⁾ Bahlmann, S. 58 f., 44.

⁴⁾ Geffcken, S. 69.

Milano skal derimod virkelig have holdt 76 Prædikener om de ti Bud i hin By. *Nicolaus von Dünkelspühe*, der roses som en fremragende Taler, prædikede over Budene i Wien, *Petrus Jeremia* i Bologna. Ogsaa »Præceptorium perutile« var en Hjælpebog med Prædikener over de ti Bud¹⁾.

Forklaringerne over Fadervor, Hil dig Maria, Credo og Budene bestod imidlertid ikke blot af egentlige Prædikener og Prædikensamlinger. Ogsaa Skrifter af anden Art bragte saadanne Forklaringer. Især fra Middelalderens Slutning er der bevaret et betydeligt Antal af den Slags Skrifter, ja, de udgør vel den væsentligste Bestanddel af Datidens belærende og opbyggelige Litteratur, idet de fleste, som var i Stand til at udfolde nogen litterær Virksomhed, ogsaa følte Trang til at skrive netop om Børnelærdommens Bønner. »Hvor mange hellige Mænd og store Aander har ikke skrevet derom!« udbrød paa Reformationstiden *Ludvig Vives*²⁾. Hans Spørgsmaal gælder Forklaringen af Fadervor, et Emne, som han selv stod i Begreb med at behandle. *Savonarola* sammenligner Mængden af Skrifter om Budene med et Hav, som ingen kan naa over, og Forfatteren til *Summa rodium* mener, at der næppe gives nogen Præst, som havde Raad til at anskaffe sig alle disse Skrifter³⁾. *Sebastian Brant* endelig bevidner, at hele Verden nu er fuld af saadanne hellige Skrifter.

Den første, som har krævet, at der skulde udarbejdes saadanne Skrifter for Lægfolket, er, saavidt det vides, *Gerson*. At der ved Bøger af denne Art skulde gives Præsterne Hjælpemidler i Hænde, har flere Koncilier paabudt; men saadanne forelaa ogsaa allerede fra tidligere Tid. De mindre Bøger til Lægfolkets Brug maatte naturligvis forfattes i Folkesprogene, de større til Præsternes Brug var, i hvert Fald som oftest, paa Latin⁴⁾.

¹⁾ Geffcken, S. 31 ff.

²⁾ Joann. Ludov. Vivis opera (Basileæ 1555), II. 207 f.

³⁾ Geffcken, S. 28 f.

⁴⁾ Ganske træffende inddeler Geffcken disse Skrifter eller i hvert Fald den Del af dem, som handler om Budene -- i tre Grupper: 1) Skrifter for lærde Skriftefædre, der dog ønsker at skaffe sig en endnu grundigere Uddannelse; 2) Skrifter for ulærde Skriftefædre til direkte praktisk Benyttelse, ogsaa beregnede paa Lægfolk; 3) Skrifter i Folkesprogene til Brug for selve Folket.

Gerson skriver saaledes: »Ligesom tidligere under Pest det medicinske Fakultet forfattede en lille Traktat til at belære de enkelte, saaledes vilde det være heldigt, om det theologiske Fakultet (i Paris) udarbejdede eller lod udarbejde et lille Skrift om Hovedpunkterne i vor Religion, særlig til Belæring for de enfoldige, som aldrig eller dog kun sjældent eller daarligt hører en Prædiken«¹⁾. I Aaret 1408 bragte han selv sit Forslag til Udførelse ved sit Opus tripartitum, som særlig behandler de ti Bud. Omtrent hundrede Aar senere blev dette Arbejde oversat — eller, om man vil, bearbejdet — paa Tysk af *Geiler* i hans »trekantede Spejl«.

For nu at nævne nogle af disse Folkeskrifter, saa havde i Tyskland allerede nogen Tid før *Gerson* *Hans Münzinger*, Rektor ved Skolen i Ulm, udlagt Fadervor ikke blot for sine egne Disciple, men overhovedet for Lægfolk²⁾. I den følgende Tid udkom da »Sjælens Trøst« (Der Sele Trost), »Himmelvejen« (Himmelstrasz) af *Lanzkranna*, »Det kristne Menneskes Spejl« (Spegel des cristene mynschen) eller »Kristenspeil« (Christenspiegel) af *Dietrich Coelde*³⁾ og adskillige andre Skrifter af Franciskaneren *Christian von Honnef*, Dominikaneren *Johs. Dirtenberger*⁴⁾, *Ludolf von Göttingen*, *Albrecht von Eybe*, Franciskaneren *Markus von Lindau*. Denne sidste undersøger i et Skrift om de ti Bud, hvorledes Maria har overholdt dem; det sjette har hun opfyldt ved sin ubesmittede Undfangelse⁵⁾. Fremdeles kender man et Billedhaandskrift fra Heidelberg og en Vægkatekismus for Zürich, der ogsaa behandler Børnelærdomme. Ogsaa paa Fransk og Italiensk findes lignende Skrifter; paa det sidstnævnte Sprog saaledes en poetisk Behandling af disse Bønner af *Dante* og to Skrifter af *Savonarola*. Paa Svensk skrev *Katharina af Vadstena* et Skrift om Børnelærdommen, som imidlertid er gaaet tabt. Ogsaa Francis-

¹⁾ Bahlmann, S. 5.

²⁾ Udg. af Hasak i »Letzte Rose«, S. 127—154.

³⁾ Aftrykt hos Bahlmann som Tillæg til hans Skrift om Tysklands kath. Katekismus, S. 61—75.

⁴⁾ Bahlmann, anf. Skr. S. 10—32.

⁵⁾ Hasak, »Letze Rose«, S. 125 f., 154 ff.

kaneren *Nikolaus af Lyras* meget benyttede Præceptorium blev fra Latin oversat paa flere nyere Sprog¹⁾.

Saa udbredte og yndede var Folkebøgerne om Fadervor, Ave, Credo og Budene, at ogsaa de, der havde skilt sig fra Kirken, fandt det raadeligt at virke for deres Lære ved lignende Skrifter. Der findes derfor saadanne baade af *Wicleff*, *Huss* og *Luther*. Hvad denne sidste skrev om Budene blev oversat eller bearbejdet paa Dansk af *Paulus Eliæ* og af *Christiern Pedersen*, der var gaaet over til Protestantismen. Ogsaa *Hans Tausen* forfattede et Skrift om Fadervor og en Forklaring til den 71. Psalme.

Hvor stort Tallet paa saadanne Folkebøger maa have været, kan man slutte af, at Hasak i sit Hovedværk bringer Udtog af næsten 90 Skrifter alene paa Tysk.

De her omtalte Folkebøger svarede til vor Tids Katekismer. Ogsaa i mange Bønnebøger fra Middelalderens Slutning finder man kortere eller længere Omskrivninger af Børnelærdommens Bønner, bestemte til opbyggelig Brug.

Blandt de latinske Skrifter, som mere eller mindre videnskabeligt behandlede Børnelærdommen eller dog i deres Anlæg sluttede sig dertil, maa først nævnes »Præceptorium sive Expositio tripharia et perutilis in decalogum legis divinæ, de articulis fidei etc, (Lærebog eller en tredelt og meget nyttig Forklaring til de ti Bud i Guds Lov, Trosartiklerne o. s. v.) af *Nikolaus af Lyra*, som skrev sit Værk i Slutningen af det 14. Aarhundrede; ingen anden af de latinske Bearbejdelser af dette Emne er nemlig bleven benyttet saa meget. Af Præceptorium blev der i det 15. Aarhundrede uddraget et Compendium, som behandler Trosbekendelsen, Budene, Sakramenterne og Fadervor. Stærkt benyttede var ogsaa den latinske Udgave af *Gersons Opus tripartitum* og *Geiler von Kaiserbergs* tyske Bearbejdelse. Til de almindelig brugte Bøger hører fremdeles *Surgants Manuale curatorum* samt Augustineien *Gottschalk Hollens Præceptorium novum et perutile* og *Guido de Monte Rocherii's Manipulus curatorum*, som endnu foreligger i 58 Udgaver. Værd at nævne er ogsaa »Poeniteas cito« og »Modus con-

¹⁾ *Geffcken* omtaler Skrifter paa Fransk S. 387, paa Engelsk og Italiensk S. 40.

fitendi« af *Andreas af Escobad* eller *Hispanus*¹⁾. Et stor-slaaet latinsk Digterværk fra Danmark hører paa en Maade ogsaa hid, *Ærkebiskop Andreas Sunesøns Hexaëmeron*, som i adskillige Tusind Vers ikke blot behandler Skabelses-historien, men ogsaa hele Theologien i Tilslutning til Bønnelærdommens Bønner.²⁾

Strejftog gennem Bladene.

I Søndagstillæget til »Dag. Nyheder« for 23. Dec. læstes følgende interessante Notits om **Pius X.** og **Kong Georg**:

To Samlere af høj Rang traf fornylig sammen i Vatikanets Sale, det var Paven og Kong Georg af Grækenland. De er gamle bekendte. Naar Kongen tiggere paa sine Rejser passerede Venedig, hilste han altid paa Kardinal Sarto, og i Tidens Løb opstod der heraf en venskabelig Forstaaelse. Nu da Kong Georg var Gæst ved det italienske Hof, undlod han ikke at aflægge sin Ven fra Lagunestaden et Besøg. Ved denne Sammenkomst skal der ikke være talt om Politik, men efter hvad et fransk Blad har erfaret af en højtstaaende i Vatikanet, har Hovedemne været Pavens og Kongens Samlerinteresser. Paven er en ivrig Frimærkesamler, og Kongen finder en Fornøjelse i at komme i Besiddelse af Bagateller, der er uden materiel Værdi, men som paa Grund af deres Oprindelse har sin Værdi som Unica. Under Hensyn hertil havde Paven forberedt sin Ven en fix Overraskelse. Til Erindring om Besøget forærede Paven Kongen den hidtil i Vatikanet vel bevarede Jernbane Returbillet, som Kardinal Sarto for tre Aar siden løste paa Jernbanegaarden i Venedig, da han rejste til Konklaven i Rom. Paa Billetten har Paven egenhændig bekræftet dens Ægthed.

I »kristeligt Dagblad« for 7. Januar læses følgende lille Notits:

»Paven har lyst en katholsk Sekt i Polen i Ban, skønt den i flere Maaneder har været anerkendt af Regeringen i Rusland.«

¹⁾ *Geffcken*, Bilderkatechismus, S. 18 ff., 28, f. 36.

²⁾ Udg. af *Gertz*. — Lignende Digtninge omtales hos *Michael*: Geschichte des deutschen Volkes, III S. 243 f. — De tilhører imidlertid ligesom *Hexaëmeron* en tidligere Periode end den her behandlede.

Hertil er at bemærke 1) at »katholsk Sekt« er noget Nonsens. Der gives ingen katholske Sekter. Det Øjeblik nogen begynder at være Sekterer, ophører han at være katholsk. 2) Det »skønt« — hvad mon det skal betyde? Mener kristeligt Dagblad da virkelig, at Paven skulde afholde sig fra at røgte sit Hverv som Hyrde over Kristi Hjord, fordi den russiske Regering har »anerkendt« Sekten? Saa kender Bladet kun lidt til Kirkehistorie.

Hvad Marianiternes Sekt angaar, se nærmere andetsteds her i Bladet.

En af de ældste Landsbykirker i Landet er Ringsebølle Kirke ved Rødby. Efter hvad »Loll.-Falst. Folketidende« meddeler, agter Menighedsraadet for Rødby og Ringsebølle at henvende sig til Ministeriet med Forslag om at faa den gamle Kirke flyttet fra dens meget afsides Beliggenhed til selve Ringsebølle By samt anlægge en ny Kirkegaard.

Bliver Kirken flyttet, forsvinder dermed en af Landets ældste Landsbykirkebygninger, idet den antages at være ca. et Tusind Aar gammel »Dagbl.«

Klostret i Ribe. En Deputation bestaaende af Borgmester Tvermoes og Sognepræst S. Hansen har haft Audiens hos Kultusministeren som Repræsentanter for Inspektionerne for Klostret i Ribe og den dermed sammenbyggede Sct. Catharinae Kirke for at henstille til Ministeriet at foretage de fornødne Skridt over for Rigsdagen til at faa gennemført en Restauration af den gamle Kloster- og Kirkebygning, der staar som betydelige Mindesmærker over Middelalderens Bygningskunst. (»Kristel. Dgbl.«)

Gennem flere Blade gik forleden en Meddelelse om, at en vis Dr. theol. Gerlach var død i Budapest. Dr. Gerlach var en Særling som levede meget tarveligt, skønt han havde samlet sig en større Formue, dels under sin Sognepræstvirksomhed dels som Slotspræst hos afdøde Baron Baldacsy. Men at han skulde have tilvendt sig Pengene paa forbrydersk Vis, saaledes som Bladene fortalte, viser sig nu at være Opspind. Det er et Paafund af en vis Føldvary, som paastaar at være Baronens Arving, men som allerede kort efter dennes Død tabte en Proces imod Baronens retmæssige Arvinger.

Ærkebiskop Stablewski og Kejser Wilhelm. Under denne Overskrift skrev *Natll.* kort efter den polske Primas' Død bl. a. følgende: Midt under »Krigen« mellem den preussiske Regering og de polske Skolebørn, der hverken ved gode Ord eller ved Prygl og Oversidning vil lade sig bevæge til at bede deres Fadervor i et for dem fremmed Sprog, har et Hjerteslag i Lørdags Aftes bortkaldt Polens Primas, Ærkebiskoppen af Posen og Gnesen, Dr. *Florian v. Stablewski.* — Den polske Prælat, der nu saa brat er forsvunden fra den polsk - preussiske Krigsskueplads, var en højt begavet, fornem og klog Mand, der har spillet en fremtrædende Rolle i de sidste 30 Aars Politik. Han var Grev Ledochowskis Yndling, han har staaet i Kamp mod Bismarck og tilraabt den tyske Rigsheros de mindeværdige Ord: »*Deus mirabilis, fortuna variabilis!*« — »Gud er vidunderlig, Skæbnen foranderlig!« Stablewski har været Kejser Wilhelm II.s Ven og Yndling, og han var ved sin Død i dybeste Unaade i Hohenzollern-Slottene. En polsk Patriot har Florian von Stablewski altid været, og det vedblev han at være til sit sidste Aandedrag. Stablewski var en sand Kampnatur; men han forstod, i Modsætning til sin Medfører, at bevare en rolig diplomatisk Holdniug selv midt i Kampens Hede, og han betonedede paa en Maade, der blev hørt i det gamle berlinske Hohenzollerslot og i »Neues Palais«, sin Troskab mod Kongen. »Som Katholiker« — sagde Stablewski bl. a. paa det polske Katholikmøde i Thorn i Sommeren 1891 — »veed vi, at vi skylder den Regering, der er sat over os, Lydighed, og vi opfylder denne Pligt ikke blot paa Grund af en ydre Tvang, men af inderste Overbevisning i alt, hvad der ikke strider mod Guds Villie.« . . . Uvejret kom nærmere og nærmere, men Stablewski bevarede sin diplomatiske Ro. Den polske Prælat, hvis magre Skikkelse og livfulde, men blege Ansigtstræk gav ham et asketisk Præg, førte egentlig ikke noget stort Hus; men den fine Aristokrats smaa Selskaber, ved hvilke der aldrig serveredes Sect og tyske Vine, men til Gengæld ungarske Vine af de fineste Mærkers allerbedste Aargange, var meget søgte. Og Polens Primas var, som »Köln. Zeit.« med et dybt Suk bemærker, de preussiske civile og militære Embedsmænd langt overlegen. Ærkebiskop Stablewski søgte at

indtage en mæglende Holdning [i Kampen for Religionsundervisningen paa Modersmaalet] og at bevare skriftlig Forbindelse med Kejseren, og den aristokratiske Prælat var ikke den Mand, der hejlede til Folkegunst paa Gaden. Men efterhaanden som den berlinske Kurs blev mere og mere russervenlig og polskfjendtlig, medens Begivenhederne i Rusland atter vakte det slumrende storpolske Fremtidshaab, betonedede Ærkebiskoppen af Posen og Gnesen stærkere og stærkere sin Stilling som »Polens Primas«, og han protesterede mere og mere energisk mod de preussiske Germaniseringsforsøg i de polske Skoler.

[Hertil skal blot bemærkes, at det sikkert ikke var det storpolske Fremtidshaab, der fik Ærkebiskoppen til at røgte dette sit Kald; dertil var han en altfor klog Diplomat og trofast Kirkens Søn. Det har nok været højere Motiver, der bevægede ham dertil.]

Medens den **kirkelige protestantiske Liberalisme** hidtil indskrænkede sig til at gøre sig — forøvrigt tydelig nok — bemærket ved Kamp for den mest yderlig gaaende »Frihed« for de vantro Præsters Forkyndelse og Religionsundervisningens og Daabens Afskaffelse, saa begynder den nu ogsaa at ville tale et Ord med om andre kirkelige Anliggender, f. Eks. Valg til Kirkeforstanderskab og Synoder o. lign., hvilket hidindtil var overladt til de Orthodoxe. Der har nu i Berlin dannet sig en »kirkelig liberal Centralvalgforening« i den Hensigt at bekæmpe Orthodoxien ogsaa paa disse Omraader, og den synes ikke at ligge paa den lade Side siden »Evang. Kirchenzeitung« klager over, at denne Forening allerede længe har arbejdet under Højtryk. Paa et midt i September i Berlin afholdt Møde vedtog Foreningen følgende ægte protestantiske Resolution:

»I Erkendelsen af, at en Bekendelsestvang er utilstedelig i den evangeliske Kirke og, i Fald den blev gennemført, vilde bringe denne Kirkes Bestaaen i Fare, — at der meget mere bør arbejdes hen paa en fri Udvikling af det religiøse Liv og paa Kirkens Udformning til en virkelig Folkekirke efter Reformationens Grundsætninger, — at de kirkelig-liberale i Berlin har dette Maal for Øje og energisk arbejder hen derpaa og bestræber sig for at indføre en til de

virkelige Fornødenheder svarende sparsommelig Forvaltning af de for det berlinske Synodalomraade fælles Anliggender, — saa anbefaler Forsamlingen kraftigt at understøtte den berlinske kirkelige Liberalisme.«

— Ved et senere stedfundet Kirkevalg er det virkelig lykkedes de Liberale at vinde Flertal i Berlins Synode, og hvad Betydning dette har, er let at indse, naar man betænkter, at de tyske liberale Protestanter er erklæret Fritænkere, og aabent nægter Kristi Guddom; »liberale« protestantiske Præster à la *Fischer, Kalthoff, Meyer, Gramberg* og lignende vil nu lettere og mere uforstyrret kunne fortsætte deres kristendomsnedbrydende Arbejde.

(Efter »Germania«.)

Mariaviterne.

Inkquisitionen i Rom, det saakaldte »Hellige Officium« har nylig udstedt et Domsdekret paa Pavens Befaling, ved hvilket ovennævnte Sekts Stifterinde Marja Kozlowska og hendes »General« Pastor Jon Kowalewski lyses i det store Ban; ligeledes ogsaa alle Sektens Præster, hvis disse ikke inden tolv Dage efter Banbullens Forkyndelse i Polen træder tilbage til den katholske Kirke, alle Katholikker har at sky enhver Omgang med de nævnte. Som Sektens Hovedvranglære fremhæves, at Fru Kozlowska er »den helighedsfyldte Moder«, lige med Jomfru Maria, og at ingen kan blive frelst uden Kozlowskas Hjælp.

Der er det særlig sørgelige ved Mariaviternes Sekt, at det er en hel Del af russisk Polens mest nidkære unge Præster, som hører til den. Fra først af aabenbarede ingen sektererisk Aand sig — var der maaske ikke heller; der saas kun en hemmelig Sammenslutning blandt unge Præster, som gav Afkald paa Kariere, Penge og Livets øvrige Behageligheder. De forrettede de kirkelige Handlinger som Daab, Brudevielse, Begravelse osv. uden at kræve Ve-

derlag for dem, og førte et eksemplarisk Liv. Følgelig vandt de en meget udstrakt Sympati blandt Lægfolket. Deres, alle øvrige udelukkende, ydre Andagtsøvelser, var til Altrets Sakrament og til Naadebilledet »Maria af den bestandige Hjælp«; at faa gennemført den evige Tilbedelse overalt, var deres stadige og vanskelige Opgave. At de stod under en Kvindes, Kozlowskas Ledelse blev dengang kun de prøvede og indviiede meddelt.

Imidlertid rejstes der Modstand fra mange Sider: baade fra de Præsters Side, hvem Fortjeneste ved kirkelige Handlinger laa paa Hjærte: fra dem, der holdt paa ogsaa andre Andagtsøvelser end de fornævnte og paa andre Naadebilleder; og endelig fra dem, hvem Hemmelighedsfuldheden var imod og som anede Uraad. Tillige blev Kozlowskas Stilling som Overhoved efterhaanden bekendt, og hvorledes Præsterne i hende saa deres rette Overhoved — som det senere viste sig med Forbigaaelse af Biskopper og Paven.

Da der saa blev fældet Suspensionsdom over dem, traadte de med deres talrige Tilhængere ud af den katholske Kirke; hvor Mariaviterne var i Flertal, forjog de de andre Præster og tog Kirkerne i Besiddelse; hvor de var i Mindretal, indrettede de sig med Gudstjeneste i Privathuse, som de kunde bedst.

Biskopperne vendte sig da med Klage til den russiske Regering for at faa Kirkebygningerne med Tilbehør tilbage, men Mariaviterne gjorde Modtræk og bad Regeringen om Anerkendelse som særligt Trossamfund. Denne fik de heller end gerne, da man gerne saa, at Katholicismen svækkedes, men i Dekretet befaledes dem at rømme de tagne Kirker m. m., hvorimod de fik Lov til at bygge sig ny og danne Sogne. Ligesom Bemægtigelsen af Kirkerne og Præstegaarde mængstedes havde ført til Haandgribeligheder, ja endog til Blodsudgydelse og Drab, saaledes skete det atter ved Tilbagegivelsen.

Nu har den katholske Kirkes øverste Myndighed fældet Dommen over dem; i disse Dage er de tolv Dages Frist udløben, uden at nogen er vendt tilbage endnu: de holder fast ved deres Maria Kozlowska, hvem de hylder som den anden ubesmittet undfangne og syndefri Maria, og efter hvem deres Sekt bærer Navn.

Men allerede i Forveien er mange Mariaviter dragne tilbage til Kirken ved Biskoppernes personlige Besøg i de smittede Egne og ved Afholdelse af Prædikener ved Folke-missionærer, som siden Zarens Toleranceedikt har faaet en yderst betydningsfuld Virkefrihed.

E. O.

En Erindring fra „Maria Trost”.

Klostret *Maria Trost*, et af »den gode Hyrde«s Klostre, ligger i Nærheden af Coblenz. Som maaske adskillige af Læserne ved, tager »den gode Hyrde«s Søstre sig særlig af unge Kvinder, som paa en eller anden Maade har været udsatte for Fristelser eller allerede er bukket under for disse. I nævnte Kloster tilbragte jeg sammen med min Moder for et Par Aar siden nogle hyggelige Dage.

En Dag, da vi spadserede i Haven, blev vi opmærksomme paa et Jernkors, der var anbragt paa en af Klosters Ydermure. Paa vor Forespørgsel om dets Oprindelse fortalte den elskværdige Priorinde (i Parantes bemærket en nær Slægning af en af vor Bys udmærkede Gejstlige) os følgende:

Børnene, som vi jo her har fra 14—50 Aars Alderen — sagde hun smilende — har hvert Aar, som det jo er Brug i alle katholske Institutioner, deres aandelige Øvelser. Forrige Aar i Majmaaned havde vi en Benediktiner her til at holde disse Øvelser.

Det er tit rørende at se den Andagt og Iver, disse Piger da kan lægge for Dagen. Blandt dem var der en, der for tredje Gang opholdt sig hos os; hun var hver Gang vendt tilbage til Verden med de bedste Forsætter, men hun var atter og atter bukket under for Fristelsen. Hun var en af de ivrigste og andægtigste under Øvelserne.

Det var den sidste Dag før disses Afslutning; Pigerne havde næsten alle skriftet, thi der er i Reglen kun faa, der nægter at gøre sig delagtig i Bodens hl. Sakrament.

Magdalena, det var Pigens nuværende Navn — de faar nemlig alle et andet Navn, naar de kommer her — Magdalena kom den Dag til mig; hun havde skriftet og atter fattet de bedste Forsætter. »Men De ved,« føjede hun til, »hvor svag jeg altid har været, vil det gaa mig bedre denne Gang, naar jeg vender tilbage til Verden? Er det en Synd, at jeg i Dag har bedt og i Morgen igen ret inderlig vil bede Frelseren om hellere at lade mig dø end atter bukke under for Fristelsen?« Jeg svarede, at dette fromme Ønske ingenlunde var nogen Synd, og at Gud nok vilde hjælpe hende og se paa hendes gode Vilje.

Den næste Morgen var der Fælleskommunion og om Eftermiddagen Velsignelse, den højtidelige Afslutning paa de aandelige Øvelser. Børnene sang begejstret ved begge Gudstjenesterne, men gennem alle Stemmer hørte jeg tydeligt Magdalenas; det var især ved Eftermiddagsgudstjenesten der sluttede med »Te Deum«, at jeg ligesom alene hørte hendes Stemme, der var som gennemglødet af Kærlighed. Ja, det skulde være hendes sidste Sang her paa Jorden. Gud bønhørte hende. Den næste Formiddag var jeg gaaet op i den Nybygning, De ser der, den var den Gang under Opførelse. Vejret var smukt, og intet havde tydet paa Uvejr, da jeg paa engang blev overrasket ved et Tordenskrald. Jeg saa ned i Haven, men den var tom, thi alle var flygtet ind i Huset. Kun lagde jeg Mærke til noget blaat Tøj, der laa paa Jorden, som jeg antog for et Forklæde, en af Søstrene havde glemmt. Der kom ikke flere Tordenskrald, saa jeg blev noget oppe paa Bygningen. Da jeg kom ned, løb Søstrene mig bestyrkede i Møde. Hvad jeg havde antaget for noget Tøj, det havde været Magdalena, hvem denne ene Lynstraale havde kastet død til Jorden. Jeg behøver vist ikke at fortælle Dem noget om det Indtryk, hendes pludselige Død gjorde paa de andre Piger. Jærnkorslet der paa Muren har vi saa senere sat til Minde om denne mærkelige Begivenhed.

M. H.



Efterretninger fra Ind- og Udland.

Breslau. De *graa Søstres* (St. Elisabethsøstrenes) Moderhus i Breslau har fornylig udsendt sin 50. *Aarsberetning* (1857—1907). Da man jo ogsaa i Danmark kender og skatter de *graa Søstre*, saa vil maaske følgende Notitser om deres Hovedvirksomhed (Sygeplejen) have Interesse.

I Aaret 1906 har *alle Søstre* af *hele* st. Elisabeth kongregationen plejet 73,447 Syge; af disse

helbredtes.....	52,333,	Med Hensyn til Konfes-
døde	8,003,	sion var
bedredes	5,949,	Katholikker.....
forblev uhelbredet... ..	1,303,	Protestanter.....
anbragtes paa andre		Jøder.....
Hospitaler.....	1,121,	græske.....
er fremdeles i Pleje.....	4,738,	Dissenterne.....

i alt 73,447 Patienter.

43,048 af disse er plejet »ambulant«, 30,399 i 71 forskellige Sygehuse.

Hertil er der medgaaet 824,920 Dagplejer og 167,053 Nattevagter.

Desuden har 80,610 Patienter modtaget poliklinisk Hjælp af Søstrene ved Forbinding, Tandpleje og deslige Tjenester.

Blandt ubemidlede Patienter og andre fattige blev uddelt 396,392 Portioner Mad.

Det er Tal, som taler for sig selv.

Samtidig med Aarsberetningen udsendtes ogsaa et Tidsskrift i Anledning af St. Josefsstiftelsens 50-aarige Bestaaen i Breslau. Det smukt udstyrede Hefte med Portrætter af Grevinde Preysing og de ærv. Mødre Maria Merkert og Franciska Werner, tilligemed tre Billeder af Breslauer Institutet, giver i 12 Kapitler et Overblik over Kongregationens Grundlæggelse, Udvikling og nuværende Stand. Generalpriorinden *M. Melchiora Klammt* har for Øjeblikket under sig 305 Anstalter med 2,565 Søstre og 100 Novicer.

Hertil kan blot endnu føjes et Par Tal af den specielle Aarsberetning for vore *herværende* ambulante st. Elisabeths Søstre (*paa Kastanievej*): I Aaret 1906 blev 142 syge plejet med 1940 Dagplejer og 1484 Nattevagter; heraf var 34 Katholikker, 106 Protestanter og 2 Jøder. 79 er helbredet, 31 døde, 13 anbragt paa Hospitaler og 8 er fremdeles syge. Til fattige og nødlidende blev der uddelt 216 Portioner Mad, 55 Kr. og 63 Øre i Penge, en Seng med Tilbehør, en Del brugt Linned og 8 ny Børnekjoler.

Gnesen. Den 16. Januar vil der i det ærkebiskoppelige Palais foretages Valg af en, som man vil foreslaa til

afdøde Ærkebiskop Stoblewskis Efterfølger. I Valghandlingen vil 20 Domherrer af Gnesen-Posen deltage.

Paris. Det forlyder, at den hl. Fader ikke mere vil modtage Peterspenge fra Frankrig eller i alt Fald vil anvende, hvad han modtager fra Frankrig udelukkende til Understøttelse af den franske Kirke.

Brasilien. Medens Kulturkamplysterne her i Europa og særlig i Frankrig er i stadig Tiltagende, synes man i Brasilien for Tiden af foretage en Retraite i modsat Retning. Da Brasilien blev omdannet til Republik, indførtes ogsaa her den konfessionsløse Skole og Civilægteskabet. Samtidig hermed blev ogsaa Krucifikset fjernet fra Raad- og Domhusene. Den brasilianske Republik har dog aldrig vist sig i den Grad hadefuld, som f. Eks. den franske Republik for Øjeblikket, og Brasilianerne benytter sig af den store Frihed, som Lovene indrømmer dem, til at gøre en Ende paa de Tilstande, som saa lidet svarer til deres Forfædres Skikke.

I flere brasilianske Byer rejstes for nogle Maaneder siden en stadig om sig gribende Bevægelse, som i Rio de Janeiro førte til en begejstret religiøs Demonstration. Fra Kathedralen udgik et Festtog, hvori 10,000 Personer deltog, to Militærøkestre ledsagede Præsten, som under en pragtfuld Baldakin bar et Krucifiks. Toget sluttedes af en Afdeling Børn, klædte i Nationaldragter, og bærende Skjolde med Navnene paa 21 brasilianske Byer. Alle de Gader, Processionen passerede, var festligt smykket. Ankomsten til Domhuset, traadte Præsten frem i Forhallen og overrakte Justitspræsidenten Krucifikset; denne kyssede det med Ærbødighed og anbragte det oven over Præsidentens Bord. De Tilstedeværendes Begejstring var ubeskrivelig og den store Forhandlingssal genlød af livlige Bifaldsraab. Den ansatte Prædikant Pater *Giulio Maria* benyttede Lejligheden til i en gribende Tale at forklare Betydningen af, at Krucifikset nu igen var draget ind i Brasiliens Hovedstad.

✠ »St. Johannes« afholder Julefest i den lille Sal paa »Flora«, Tirsdag den 15. Januar Kl. 7½ pr. Voksne Besøgende kan medbringes. Festen slutter med en lille gratis Svingom.

S.J.G. Førstk. **Mandag** den 14. Januar Kl. 8½ afholder St. Josefs Gilde Møde for III. Grad.

Foreningen **Lætilia** afholder Aftenunderholdning i velgørende Øjemed den 20. og 21. Januar paa Toldbodvej 14 Kl. 7½. Billetter à 50 Øre faas hos Medlemmerne og Toldbodvej 14.

Ansgariusforeningen søger et Bud til at inkassere Ugebladets Abonnementskvitteringer. Man bedes henvende sig til Jos. L. M. Hoffmann. Købmagergade 48, helst mellem 11 og 2.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. Januar. 1. Søndag e. Epiphani. Oktav af Hellig tre Konger. — 14. M. Hilarius, Biskop og Kirkelærer. — 15. Ti. Paul, Eremit. — 16. O. Marcellus, Biskop og Martyr. — 17. To. Antonius, Abbed. — 18. F. Petri Stol i Rom. — 19. L. Knud, Konge og Martyr

Søndag den 20. Januar. 2. Søndag e. Epiphani. Jesu Navnefest.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl.10 Højm. m. Præd. Kl.6 Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — — Kl.5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt

Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt.
m. Præd.
og Præd.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt

St. Kn. Kap. (Vestervoldg.115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.

Immaculatakirk.(Strandv.91.): - 9 — — — med Præd. Kl.2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl.5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{4}$.)

➡ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholiker.

St. Ansgars Kirke. Lørdag den 19. Januar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ fejres en stiftet højtidelig Levitmesse i Anledning af Kong Knud den Helliges festlige Mindededag, hvortil Alle indbydes.

St. Franciskus' III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 18. Januar, Kl. 8 Aften.

Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde i St. Knuds Kapel Onsdag d. 16. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og Fælleskommunion Søndag den 20. Januar Kl. 7 Morgen.

St. Ansgars Kirke. Menighedsmedlemmer, som ønsker at leje (10 eller 4 Kr. aarlig) eller at opsigte Stolepladser i St. Ansgars Kirke, anmodes om at meddele saadant til Hr. Kirkeforstander Herm. Hoffmann (Købmagerg. 48) eller til Hr. Kirkebetj. P. Stein.

Rette vedkommende, d. v. s. enhver kærlig, barmhjærtig og gavmild Sjel gøres opmærksom paa **Skolebørnenes Bespisning!** **Kassen er tom!** — Bidrag modtages med Taknemmelighed paa Toldbodvej Nr. 14. — Samtidig udtales en hjertelig Tak til alle, som i Fjor og foregaaende Aar har ydet større eller mindre Bidrag hertil.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden) Søndag den 13. Januar Kl. 10 Messe med Prædiken.

➡ Husk Vincentsforeningens Kransekort ➡

Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Uregelmæssigheder i Bladets Tilsendelse bedes meldt paa nærmeste Postkontor.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglæder samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, l. S., Telef. 4601 (Ekspedition) — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. 423 y. (I Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 3.

Søndagen den 20. Januar.

1907.

INDHOLD: Katholske Protestforsamlinger mod den franske Kulturkamp. — Til den hellige Agnes. — En Berigtigelse. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København S og F. Frankrig. — Opløsning paa Præmie-Rebus'en. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Katholske Protestforsamlinger imod den franske Kulturkamp.

Rundtomkring i hele den katholske Verden finder der for Øjeblikket en stærk Protestbevægelse Sted imod Kirkeforfølgelsen i Frankrig. »*Osservatore Romano*« meddeler, at der fra Belgien, England, Spanien og de forenede Stater uafbrudt indløber Telegrammer til Vatikanet, som udtrykker Harm og Forbitrelse over den franske Regerings Fremgangsmaade og Sympathi med den udplyndrede og undertrykte Gejstlighed og katholske Befolkning. Der indløber mange Efterretninger om *Protestforsamlinger**).

*) Disse Proestforsamlinger og Protesterklæringer har sin store Betydning ikke blot i Øjeblikket, men ogsaa for Eftertiden, for saa vidt som det nu ikke vil være muligt for *Historien* en Gang at sige, at andre Lande har staaet apathiske og uforstaaende overfor Tildragelserne i Frankrig i Begyndelsen af det 20. Aarhundrede.

I *Taragona* (i Spanien) fandt en saadan Forsamling Sted, hvori 300 katholske Foreninger deltog, og i *San Sebastian* en anden med 20,000 Deltagere.

Af lignende Tilkendegivelser i de *Forenede Stater* kan nævnes en Masse-»meeting« i *Boston*, den store, gamle By, som allerede længe har været anerkendt for Nordamerikas Hovedstad i intellektuel Henseende. Under Ærkebiskop *O'Connors* Forsæde og i Tilstedeværelse af Borgmesteren og flere Tusinder af *Boston-Borgere* drøftede man Katholikforfølgelsen i Frankrig og vedtog en Resolution, som udtrykker den dybeste Harme over »Krænkelsen af Folkeretten, den almindelige Ret og Naturretten fra den franske Regerings Side.« Ligeledes udtalte Forsamlingen sin Anerkendelse af Pavens »modige og udholdende Forsvar for Retfærdigheden«. Disse Resolutioner blev af Forsamlingen ogsaa oversendt Præsident *Roosevelt*.

I *Washington* fandt ligeledes en Protest-»meeting« Sted. Med ægte Yankee-Energi gav 10,000 i *Columbusriddernes* Forening organiserede Katholikker fra *Long-Island* (*New-York*) deres Forbitrelse Luft. De besluttede, ikke mere at købe nogen fra Frankrig kommende Vare, saalænge Katholikforfølgelsen vedvarer der. Da den samlede katholske Forening paa *Long-Island* tæller 175,000 Medlemmer, saa vil denne Boykotting nok være følelig for den franske Industri; og skulde denne Idé vinde flere Tilhængere i de forenede Stater, saa kunde det blive en alvorlig Sag, thi de resolute Katholikkers Tal er dér ret stort og ogsaa de er i Besiddelse af Nordamerikanernes praktiske Anlæg og sejge Karakter.

I *Irland*, hvor der fra gammel Tid er stærke Sympathier for Frankrig, er Smerten og Harmen over den franske Katholikforfølgelse særlig stor. I den betydelige Handels- og Industriby *Cork* foranstaltede selve Borgerrepræsentationen en Protetsforsamling og affattede følgende Resolution, som man overgav Ærkebiskoppen af *Cork* med Anmodning om at sende den videre til Rom:

»Vi, Byraadet i *Cork*, udtrykker herved vor oprigtigste Sympathi for den hl. Fader i Anledning af de brutale Angreb paa den katholske Kirke i Frankrig og fordømmer

paa det mest eftertrykkelige den franske Regerings Forfølgelse af Katholikkerne i Frankrig.«

Ved Motiveringen af denne Resolution udtalte Aldermand *O'Connor*: »Sagen taler for sig selv. Som Sønner af den katholske Kirke har vi al Grund til at være i allerhøjeste Grad oprørt over den uhørte Behandling, som man lader blive Kirken i Frankrig til Del. Det irske Folk har ogsaa maattet gennemgaa en lignende Forfølgelsesperiode, og i hin Nødens Tid ydede Frankrig det sin kærlige Hjælp.« — I denne Protestforsamling deltog mange af Byen Corks kirkelige og verdslige Foreninger ved deres Bestyrelse eller Deputationer.

Trods al politisk Venskab mellem Frankrig og *Italien*, kan man dog heller ikke her sympathisere med Kirkefølgelsen i Frankrig. Selv et af de største socialistiske Blade har i Frihedens Navn protesteret imod de katholske Franskmands Degradering til Heloter. Overordentlig kraftig var ogsaa den Protest, som Katholikkerne i *Mailand* lagde for Dagen den 30. December i denne Norditaliens største og betydeligste By.

— Ovenfor omtaltes allerede nogle Protester fra enkelte amerikanske Byer. Biskopperne af Baltimore og New-York, *Gibbons* og *Farley* har desuden ogsaa hver for sig udsendt højst betydningsfulde Protester, der allerede har gjort deres Virkning. Kardinal *Gibbons* begynder sin Protest med at bemærke, at han tror at kende sine Landsmænd og har den Tillid til deres Kærlighed til Retfærdighed, Frihed og Menneskelighed, at de, naar de oplyses om de sande Tilstande og Forhold i Frankrig, sikkert ikke vil nægte dem den sande Sympathi, som lider Forfølgelse for denne ene »Forbrydelse«s Skyld, at de elsker Gud og deres Næste, og han belyser dernæst klart og tydeligt det sande Forhold imellem den franske Kirke og den franske Frimurer- og Jakobinerregering. — Denne den amerikanske Kardinals Erklæring har i den Grad ubehagelig berørt *Clemenceau* og *Briand*, at de straks har udstedt en Erklæring til det amerikanske Folk, hvori de fremstiller sig selv som uskyldige Lam og Kirken og dens Tjenere som Ulve. Naturligvis!

I lige saa klare og energiske Udtryk har den anden ovennævnte amerikanske Kirkefyrste Ærkebiskop *M. Farley* af New-York offentliggjort en Protest, som har haft til

Følge, at flere New-York Blade allerede har forandret deres Maade at tage Stilling paa overfor den franske Kulturkamp. Ærkebiskoppens Erklæring lyder som følger:

»I de forenede Stater er Publikum kun altfor tilbøjelig til i det franske Præsteskabs Modstand imod Adskillelsesloven at se en oprørsrk Handling og derfor fordømme den. Det kommer af, at Staten i Amerika slet ikke tænker paa at blande sig i de enkelte Religionssamfunds indre Anliggender. Amerikanerne gaar derfor i dette Tilfælde ud fra forkerte Forudsætninger. For at forstaa det franske Præsteskabs Holdning, maa man tage Hensyn til, at den franske Republik forlanger af det katholske Præsteskab, at det skal bifalde og godkende Kirkens Udplyndring. Men Kirken er kun Forvalter af de Midler, som fromme Troende har testamenteret til religiøse og filantropiske Øjemed.

Sæt, at der i Staten New-York blev givet en Lov, som f. Eks. henstillede til Trinitatismenighed at lade Forvaltningen af Kirkeformuen stilles under Kontrol af Anderledstroende, ja endog af Atheister. I Fald en saadan Lov blev udstedt her til Lands, saa maatte Præsteskabet saavel af religiøse som af ethiske Grunde vægre sig ved at rette sig derefter, allerede derfor, fordi de kun er Forvaltere af andre Personers testamentariske Midler. En saadan Lov vilde her anses for uretfærdig og umoralsk — og den er rigtignok ogsaa aldeles utænkelig i vor store og fri Republik.

Nu bestemmer Art. 4 i den ny franske Lov, at Kirkeformuens Forvaltning skal overgives til Lægforeninger. Og der er ikke sørget for, at disse udelukkende kommer til at bestaa af Katholikker. . . . Pave og Biskopper har ikke mere noget at sige og den kanoniske Ret tages der ikke mere Hensyn til.

Kirken i Frankrig besidder omtrent 30,000 Bygninger, til hvis Opførelse (med Undtagelse af henvend 300) hverken Stat eller Kommune har bidraget noget. Siden den sidste Konfiskation [paa dansk: Ran] af Kirkegods i den store Revolution blev der atter testamenteret Kirken over 100 Millioner Dollars til veldædige Stiftelser. Dersom Præsteskabet vilde anerkende den ny Lov, saa vilde alle disse Midler gaa over i Kultusforeningernes Hænder og være tabt for Kirken.

Den franske Kultusminister Aristide Briand, Ophavsmanden til denne uhørte Lov, har højtidelig erklæret, at alt Kirkegods bliver konfiskeret af Staten og at ingen Guds-tjeneste mere maa afholdes, dersom Præsteskabet ikke giver sin skriftlige Indvilgelse til Dannelsen af Kultusforeninger og til Overdragelsen af Kirkegodset til dem. Briand er den Minister, som ved Lærermødet i Amiens erklærede, at det var paa Tide at udrydde den kristelige Tro hos Skoleungdommen og erstatte den med den fri Tankes Lys Paven og den katholske Kirke i Frankrig fører deres Kamp med langt større Berettigelse og med mere Maadehold, end da Chalmers og de andre Stiftere af »den fri Kirke« i Skotland for 60 Aar siden kæmpede for »Kristi Kronrettigheder«. Med eet Ord: Præsteskabet i Frankrig kæmper for Kristendommens Sag og fortjener alle kristelig sindede Elementers Sympathi.«

— Det er udenfor al Tvivl, at Kampen imod Kirken i Frankrig hovedsagelig føres af Frimurerlogerne. Paa den første Revolutions Tid skrev *Voltaire* til sin Ven Domileville: »Den kristelige Religion er infam, en afskyelig Hydra, et Uhyre, som hundrede usynlige Hænder bør gennembore . . . *Écrasons, écrasez l'infâme!*« Disse Udtryk er adopteret af »*Grand Orient de France*«, de franske Frimureres Hovedloge, og benyttet i en Rundskrivelse fra denne til alle Frankrigs og Udlandets Loger. I denne Rundskrivelse hedder det: »Vort Formaal er det samme som Voltaires og den franske Revolutions: den fuldstændige Udryddelse af Katholicismen og af enhver kristelig Idé.«

Det er derfor intet Under, at denne systematiske Religionsudryddelseskrig vækker Harme og Forbitrelse hos alle religiøst sindede Mennesker hele Verden over.

Franciskanerliv.

v.

Noviciatet.

Selv om den, der ønsker at klostervi sig, har hørt og tænkt og studeret nok saa meget om Klosterliv, — naar Klosterets Dør har lukket sig bag ham, saa komme

dog, — maaske nogle Timer efter — maaske langt senere — det store frygtelige Jordskælv, stort, fordi det ikke er anet, ikke kan anes, før man har det over sig, frygteligt, fordi det er en Kamp, hvor det gaar paa Livet løs mod alle djævelske Magter — en Opvaagnen til en Virkelighed, hvor Kravet ikke længer er Ord og klingende Talemaader, men den nøgne Virkelighed, der ikke giver Pardon. Det er jo saa let at fatte Forsæt om Fattigdom, Lydighed osv., det er ligefrem en Vellyst at fantasere om at berøve sig det nødvendigeste for at klæde den fattige og øve en Lydighed, som en hl. Josef af Cupertino — en Lydighed, man aldrig har praktiseret og ude i Verden næppe kan komme til at praktisere. Men sæt man ogsaa virkelig er vel bevandret i disse Dydsøvelser, saa har man dog, om jeg kender Menneskene ret, meget ofte øvet dem en lille Bagtanke og kun saadan til en vis Grad, beroliget ved, at man jo kunde holde op, naar man ikke vilde mere, naar der krævedes et virkeligt føleligt Offer osv. Hvor langt vanskeligere, naar Talen bliver om Dydsøvelser, der ikke dikteres af ens øjeblikkelige Lyst, under Omstændigheder og Former, man ikke har villet, maaske slet ikke har tænkt sig. Lad være, vor Novice har den allerbedste Vilje, den største Erfaring i aandelige Kampe, at han som en Triumfator træder over Noviciatets Tærskel, der kommer Tider, Kampdage, hvorom han aldrig har drømt, et Ragnarok, der, om han sejrer, bliver ham en Befrielsens Morgen og lader ham ane et Glimt af den Salighed, hine taknemlige, hine elskende Sjæle følte med et Hjerteslag saa stærkt, at det gik ud over et Par Ribben.

Man tænker muligvis, det er mig personlig, der har været udsat for særlig stærke Anfægtelser og nu vil gøre mig til deraf. Tværtimod. Min Viden grunder sig paa de oprigtige Udtalelser, jeg har fra de mange, jeg har spurgt, og enhver Novicemester kan fylde Folianter med Vidnesbyrd om den Sag.

Og er det ikke saa let forstaaeligt!

Lad en Skriftefader eller en Novicemester have nok saa megen Erfaring, Kløgt, Kærlighed, alle mulige Dyder, kan man forlange, han i Løbet af et Aar skal kunne se ind i Hjærtets allermest skjulte Kroge og forudse og forebygge, hvad der maa guddommelig Viden til blot at ane?

Der staar altsaa vor Novice paa den længe attraeede Tærskel. Navnet er nyt, Dragten ganske som de andres. Hvem ved, hvad de er for Herrer? Er de af god Familie, salonfähige, vel kendt med Tidens brændende Spørgsmaal?

Ingen ved det, og selv et øvet Øje kan tage fejl. Her er man kun Fra Francesco, Fra Pietro, Fra Antonio, osv. hverken mer eller mindre, og Samtaleemnerne er Kirken og dens Anliggender, Skolen, Regler og Konstitutioner, Ordenens og Husets Interesser. Alle private Forhold, alt Verdens Døgnnyt holdes fjærnt fra den fælles Samtale, thi ogsaa i den knap tilmaalte Rekreationstid skal Novicen vide, at han er død for Verden, — han har jo i det kommende Aar intetsomhelst andet at tænke paa end sin egen store Sag; hvad kommer det saa ham ved, hvad der sladres om derude, om der kommer et nyt Ministerium eller om der springer Bomber i Rusland?

Men tilbage til vor Ven.

Har han ventet højtidelig Velkomst, bliver han skuffet. Der skal meget til at bringe Forandring i den vante Levevis, ja der spores end ikke hos Novicerne nogen synderlig Nysgerrighed overfor den ankomne. Som sædvanlig stimler de sammen om det Jesu-Hjærte-Billede, der er ophængt ved Døren. Det er Skik at kysse det ærbødig, før man gaar ud eller ind. Ogsaa vor unge Novice føler sig forpligtet til at følge Trop, selv om det generer ham lidt, at Glasset ikke har set Pudseklud fornylig. Men der hjælper ingen kære Mo'r. Hvormange hellige har ikke kysset de spedalskes Saar, og Du vil være Franciskaner med Frøkenformemselser og Glacéhandsker? —

Iøvrigt er vi snart færdige med at orientere os: En stor Stue eller rettere et Samlingspunkt, hvor to lange Korridorer støder sammen; langs Gangene findes Cellerne (mere derom senere), mellem Dørene Korsvejsstationer, tarvelige Smaabilleder i Stil med dem, der hænger i det omtalte Fællesrum. Desuden nogle fattige Skabe til Novicernes Linned, Sengetøj osv., nogle Missaler og Breviarer, et gammelt Bord med to Langbænke og de Trætaburetter, der behøves, naar man om Aftenen sidder i Kreds om »Padre Maestro«, — det er selvfølgelig altid ham, der leder Samtalen i Rekreationstiden.

Men vi havde jo nær glemt Stuens to vigtigste Pry-

delser: et stort Trækors, der bæres med, naar man om dagen gaar Korsvej, og den store Klokke.

Korset — ja hvem undrer sig over at det er Stedets mest iøjnefaldende Smykke, her hvor det gælder om at vinde frem over Tabor for at fæste Bo paa Golgatha? — Og Klokken, hele Klosters Øverstbefalende, der ikke tager Hensyn til enkeltes Sendrægtighed; thi i Klosteret gaar det ikke paa Minutter, men paa Sekunder. Kommer man grundet paa Magelighed lidt for sent, saa har man den Glæde at høre Døren laases foran sig, saa kan man senere staa til Regnskab for, hvorfor man ikke var i Kirken, i Koret eller i Skolen — Refektoriet bliver der ikke Tale om, der kommer man altid præcis. Stedets Fattigdom og den laasede Dør forarger maaske en og anden. Novicerne lever altsaa virkelig under Laas og Slaa som i et Fængsel?

Ja, der gives vel dem, der vilde faa Indtrykket af et Fængsel. De, der har levet der et Aar, kalder det et Paradis, til hvilket de atter og atter ønsker sig tilbage. Men det skal villigt indrømmes, at hvad et nysgerrigt Øje ser, Cellernes Tarvelighed, hele Noviciatets Udstyr, ja det er muligvis fattigere end et moderne dansk Fængsels. Saaledes maa de jo selv fordre det, disse Elskere af den hellige Fattigdom, og jeg har aldrig hørt, selv blandt dem, der ikke holdt ud, den mindste Klage over den laasede Dør. Inde har man jo alt, hvad man behøver og ude har man intet at gøre, undtagen naar man i Fællesskab gaar i Kirken, i Refektoriet eller paa Spaseretur. Tvært imod, man føler sig saa uendelig tryk ved at være befriet for enhver Forstyrrelse, ene med sine Andagtsøvelser og Studier, sikker paa, at Pater Francesco sørger for det videre fornødne.

Senere vil vi bedre forstaa det store Ansvar, der hviler paa Novicemesterens Skuldre, han skal jo være baade Overordnet, Fader og Lærer, Kammerat og Tjener for 10, 12, 15, maaske 20 højst forskellige Naturer, stillet under ny og uvante Forhold. Altid maa han være paa Post og med Kærlighed og Taalmod trøste her, hjælpe der, pleje en syg, læse privat med de mindre vel underviste, indøve Kirkesang og Ceremonier, forstaa sig paa Husflid af enhver Art, altid have Svar parat paa de forskelligste Spørgsmaal;

saa kommer der en ny Novice, der hverken ved ud eller ind, stadig de samme Regler, de samme Raad og Anvisninger, men ogsaa stadig forskellige Karakterer, der hver skal tages paa sin Maade. Og saa, naar Aaret er gaaet, ser han maaske aldrig Novicerne mere, end sige Frugterne af sit Slid.

Pater Francesco har selvfølgelig meget at fortælle om sine Novicer og Arbejdet blandt dem, men i Øjeblikket er han optaget; der er en Novice, der ikke havde pudset sin Oljelampe blank imorges, nu faar han en lille Lektion i Pudsning og en Formaning om at holde sine Sager propert. Med Løfte herom kysser Novicen Paterens Haand og gaar uden at se til højre eller venstre, Hænderne under Slagets Bryststykke, Skridtene faste og afmaalte.

Men Noviciatets Klokke ringer; det er Tid at feje Gulv i Cellerne. De store Fejekoste kommer frem og snart rejser sig fra de aabne Celledøre en Støvsky, der forjager os fra Pater Francescos lille Rige. Vi har forhaabentlig ogsaa nu modtaget et tilstrækkeligt Almenindtryk af Klosteret og dets Beboere, til at vi nu kan gaa over til at omtale mere specielle Forhold.

For Fuldstændigheds Skyld anfører jeg Noviciatets Timetabel, som den var i min Tid den 1ste April og den 1ste Oktober.

1ste April: Man staar op Kl. 5. Kl. 5 $\frac{1}{2}$ Kirkebesøg (Morgenbøn, Meditation, Breviarlæsning, Messe), Kl. 7 $\frac{1}{4}$ Morgenkaffe, Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Studier, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Kirkebesøg (Breviar), Kl. 12 Middag, Kl. 12 $\frac{3}{4}$ Rekreation, Kl. 1 $\frac{1}{2}$ Studier, Kl. 4 Kirkebesøg (Breviarlæsning, Andagt), Kl. 5 $\frac{1}{2}$ Spaseretur, Kl. 7 Studier, Kl. 7 $\frac{3}{4}$ Kirkebesøg (Meditation, Samvittighedsransagelse), Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aftensmaaltid, Kl. 9 Aftenbøn, Kl. 9 $\frac{1}{4}$ Rekreation, Kl. 9 $\frac{3}{4}$ Sengetid.

1ste Oktober: Man staar op Kl. 5 $\frac{1}{2}$, Kl. 6 Kirkebesøg, Kl. 7 $\frac{3}{4}$ Morgenkaffe, Kl. 8 Studier, Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Kirkebesøg, Kl. 12 Middag, Kl. 12 $\frac{3}{4}$ Rekreation, Kl. 1 $\frac{1}{2}$ Studier, Kl. 3 $\frac{3}{4}$ Kirkebesøg, Kl. 4 $\frac{3}{4}$ Spaseretur, Kl. 6 $\frac{1}{4}$ Studier, Kl. 7 Kirkebesøg, Kl. 9 $\frac{1}{4}$ Rekreation, Kl. 9 $\frac{3}{4}$ Sengetid.

Fra 1ste Mai til 31te August er daglig en Times befalet Middagshvile.

Til den hellige Agnes.

Agnes, du Guds Naades Under,
 Kyskheds skære Liljevaand,
 alt fra dine Barndomsdage
 førtes du af Herrens Haand.
 Mod den onde Verdens Smitte
 værned dig din stærke Tro.
 Verdens Rigdom du foragted
 for at vinde Himlens Bo.

Verdens Kærlighed du vraged
 Som en trofast Herrens Brud,
 Han, som elskende dig klædte
 i Uskyldighedens Skrud,
 Han, som om din Hals og Højre
 lagde sine Smykkers Pryd,
 Han, hvis Kærlighed alt fyldte
 her din Sjæl med himmelsk Fryd.

Verdens Trudsel ej dig skræmmed,
 ej du frygted Sværd og Baal;
 thi din Brudgom ret at ligne
 var din Attraas ædle Maal.
 Ham, som fæsted dig fra Korset,
 elsked du saa tro. For ham
 lod du dig paa Altret lægge
 Som et pletfrit Offerlam.

Hist paa Sions lyse Høje
 følger du nu Lammets Spor,
 synger Evighedens Salmer
 glad i glade Jomfrukor.
 Agnes, Kyskheds sarte Lilje,
 lys for os paa Livets Vej,
 at i Kærlighed og Renhed
 stedse vi maa ligne dig.

En Berigtigelse. (Samtidig indsendt til »Folkets Avis«.)

Ærede Hr. Redaktør!

Maa jeg bede Dem om Optagelse af følgende: I »Folk. Av.« af 20. Dec. f. A. læstes i en Meddelelse om, at Politiet i Berlin havde fængslet en Del Mennesker for Homoseksualitet: »Blandt de arresterede er en katholsk Diakon, Frantz Hintze, som har misbrugt og moralsk ødelagt 30 Drengene, som han var Lærer for. Han har tidligere været Missionær i Sydafrika, hvor han forfaldt til Forbrydelsen.«

Allerede det Udtryk »en katholsk Diakon«, der fungerer som »Lærer«, maatte have vakt den ærede Redaktions Mistanke. Ifølge nærmere Meddelelse fra Berlin var vedkommende Forbryder **protestantisk Diakon, som underviste i Gemeindehaus der evangelischen Zionskirchengemeinde.**

Berigtigelsen kommer saa sent, fordi den Ven, jeg havde bedt om Oplysning, befandt sig paa en længere Rejse.

Med Tak for Optagelsen

ærbødigst

F. Esser.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. S. St. Annæ Menighedsforening afholdt Onsdag d. 9. Januar en meget vellykket Nytaarsfest med Komædie, Kørsang og en lille Dans. Gamle og unge, i et Antal af ca. 200, morede sig ganske udmærket, baade over de fornøjelige Smaakomedier og ved hinandens Selskab, og Dansen til Kl. 1 Aften. Festen afholdtes i den hyggelige Sal med tilhørende Theater, som findes i det for kort Tid siden opførte Afholdshjem i Portugalsgade. Alle St. Annæ Kirkes Præster var til Stede og glædede sig ved at se, hvor smukt og uskyldigt gamle og unge kunde more sig med hinanden.

— Fra »en taknemlig Patient« har vi modtaget følgende lille »Juleminde fra St. Elisabeth Hospital«:

»Det var med blandede Følelser, at jeg imødesaa Julen 1906 — Dagene var nu kun faa, saa havde vi Jul, men

Jul paa et Hospital forekom mig saa uendelig vemodig, saa jeg turde slet ikke tænke derpaa. Men Tiden gik; efter mange Maaneders tunge Lidelser var jeg nu bedre og skulde bæres ned til et Juletræ! — Søstrenes venlige Ansigter straaledede af Glæde ved Tanken om at kunne berede de syge et stemningsfuldt Øjeblik, og de har sikkert længe i Forvejen haft travlt med at lave al den smukke brogede Pynt, som straaledede fra det store Juletræ — Foran dette stod et Bord med Skaale, fyldte med rig Overflødighed af Frugter og Godter samt andre Gaver. Da nu alle de syge var baa- ret ned til dem, som ikke kunde forlade deres Smertensleje, samlede Søstrene i Korridoren omkring Orgelharmoniet, og de friske, smukke Stemmer sang nogle af vore kønne Julesalmer. Derpaa talte højærværdige Sognepræst, Hr. Pater *Schmiderer* varmt og hjærteligt til os og fortalte en smuk Julehistorie. — Atter tonede Orgelet og en Julesalme sluttede denne stemningsfulde, gribende Stund, som sikkert gjorde et dybt Indtryk paa alle. Julelysene var endnu ikke helt nedbrændte, og taarefyldte Øjne saa endnu en lille Stund paa det brogede Træ, da der pludselig lød dæmpet Salmesang op til os fra den nedenunder beliggende Sygesal, hvor alle de mandlige Patienter nu fik deres Juletræ, ligesom vi havde haft vort. — Det var af en sær, betagende Virkning, og greb os alle, i dyb Stilhed lyttede vi til Sangen; først da Tonerne forstummede, vendte vi tilbage til Virkeligheden — hver til sine større eller mindre Smerter, Sorger og Bekymringer, men uforglemmelig staaer denne smukke Julefest for os alle. — Saaaledes fejredes ogsaa den foregaaende Jul — da Hospitalet kun havde været aabent nogle faa Maaneder. Nu er der gaaet et Aar, i hvilket de flinke Søstre har udført nedenstaaende Arbejder. Mange andre Kærlighedsgjerninger er bleven ydede; de omtales ikke her, de udøvedes i det stille; mange Hungrige er mættede, de Frysende klædte, og saa fremdeles, — det er optegnet andetsteds: histoppe hvor engang Lønnen udbetales paa den store Regnskabets Dag.

I Aaret 1906 er ved 14,553 Daglejer og 625 Natte- vagter bleven plejet 367 Syge, af hvilke

252 er helbredet	8 var Katholikker
42 døde	356 var Protestanter
23 uhelbredelige	3 var Jøder
5 anbragt andet Steds	
39 forblevne i Pleje	

Desuden er der uddelt 275 Portioner Mad og 324 Kr. i rede Penge til Fattige.

— **F.** (*Ansgar.*) Tirsdag den 15. ds. afholdt St. Joh. Broderskab sin aarlige Fest med Juletræ for Medlemmernes

Børn. Kl. 8 tændtes Træet, som var smukt pyntet, og Børnene kom i Procession under Afsyngelse af »O salige Nat« ind i Salen. Formanden, Hr. Winther, holdt en lille Tale for Børnene. Flere Julesalmer og muntre Sange blev nu afsunget omkring Træet. Efter Chokoladen fik hvert Barn en Pose Godter og en Julegave. Sluttelig takkede Formanden alle Tilstedeværende og anmodede Børnene om, naar de kom hjem og bad deres Aftenbøn, da ogsaa at tænke paa dem, som ved Arbejde og Gaver havde bidraget til at forherlige Festen, hvorpaa der udbragtes et »Leve« for »St. Johs. Broderskab«. Festen sluttede med en lystig Svingom for de Voxne.

Frankrig. *Pavens ny Encyklika* til den franske Kirke (dateret 6. Jan. 1907.) har overalt gjort et dybt Indtryk. Selv det protestantiske »Journal des debats« siger, at den bærer Præget af en saa ophøjet og tillige saa naturlig og forstaaelig Sorg, at enhver maa gribes derved. Encyklikaen afviser uforbeholdent Briands nyeste Lov, med hans seneste hykleriske Forslag og »Imødekommenhed«. Meget skarpt tilbageviser den hl. Fader Beskyldningen for at ville ægge til Religionskrig og fremkalde voldsom Forfølgelse. Det var blot en smertelig Nødvendighed, naar Kirken saa sig foranlediget til at prisgive Kirkegodset. Kultusforeningerne vilde have undergravet Kirkens Forfatning og maatte derfor ikke tilstedes. Den hl. Fader forkaster Briands Cirkulære, som vilde sætte Gudstjenesten paa Linje med andre offentlige Forsamlinger og skære det alt over een Kam efter Loven af 1881. Forudmeldelsen af Gudstjenesten kunde man til syvende og sidst være gaaet ind paa, siger den hl. Fader, men Forslaget blev uantageligt ved den Rolle, som tildeltes Præsteskabet. Præsten var kun *taalt* i Kirken, havde ingen retslig Stilling og Adkomst til at foretage sine Embedsgerninger. Af lignende Grunde var det ogsaa umuligt at underkaste sig *Briands sidste Lov*. Den giver ikke tilstrækkelige Garantier angaaende Kirkernes Benyttelse. Det er afhængigt af en Borgmesters Forgodtbefindende, om Kirkerne skal aabnes eller lukkes. Selv »*Temps*« skriver i en ellers ret hadefuld Artikel: »Paven har ikke Uret, naar han er betænkelig ved, at det overlades til Kommunalbestyrelsen at stille Belingelser for Kirkernes Benyttelse, og naar han befrygter, at Følgen af de Borgmestrene givne Rettigheder kunde blive det reneste *Anarki*.« — Tydeligere kunde man vel næppe give den hl. Fader Ret. — Kirkens Overhoved ser i Briands meget ubestemte og uklare Lovparagrafer skjulte Snarer og forkaster derfor Loven fuldstændig.

Pavens Forbud imod at underkaste sig denne Lov vil

uden Tvivl efterkommes af Biskopperne, Præsterne og alle Troende med samme Endrægtighed som de foregaaende Afgørelser fra Rom. Pius X. er ingenlunde blind for, at Lydigheden imod ham er forbundet med store Ofre og haarde Prøvelser, men han kunde ikke træffe nogen anden Afgørelse uden derved at rokke ved Kirken og ved Grundlaget for dens Forfatning. Han har handlet, som han maatte handle og derfor nærer han ogsaa den faste Tillid til, at Forsynet vil vende alt til det Gode.

— Den 15. ds. sammentraadte den ny franske Biskopkonferens, hvortil 80 Biskopper har indfundet sig. Nogle enkelte var forhindrede ved Sygdom. Konferensen sendte Paven en telegrafisk Forsikring om Troskab og Lydighed. Nærmere forligger ikke endnu.

Opløsning paa Præmierebus'en i Julenummeret: **Ugebladet bør holdes i ethvert Hjem.**

Omkring et halvt hundrede Opløsninger er bleven indsendt, hvilke næsten alle var rigtige. Den, som først indsendte rigtig Opløsning var Elev paa St. Andreas Kollegiet *Robert Gaber*, som derfor straks fik tilsendt Spillmann: Et Offer for Skriftemaalet. Da det imidlertid er umuligt for Abonnenterne i Provinserne at konkurrere med Københavnerne om at komme først, saa fik den, som først indsendte rigtig Opløsning fra Provinserne ogsaa samme Bog; det var Hr. Typograf *Krautwald* i Eshjerg.

Foruden ovennævnte Ekstraeksemplar af Spillmann blev der ogsaa foræret Redaktionen et Eksemplar af Rippel: den katholske Kirkes Skønhed, hvorom der da tillige med den anden oprindelig udsatte Præmie *G. Fullerton*: Rosemary, skulde trækkes Lod af de øvrige Rebuslødere. Den ene Bog (Rippel) tilfaldt *Inger Marie Hansen* (Odense), den anden (Fullerton) *Henriette Rasmussen* (København).

Samtidig med at indsende Opløsning paa Rebusen har enkelte ogsaa tilføjet et Par anerkendende Ord om Ugebladet, hvilket — det er jo menneskeligt — har glædet Redaktionen meget. Eller er det ikke opmuntrende og glædeligt at høre, at man »stadig vinder Ugebladet kærere og kærere«. En anden skriver, at han indsender Opløsning »ikke saa meget af Iver efter Præmien som for at vise, at der ogsaa her i findes Folk, der levende interesserer sig for Ugebladet« o. s. fr.

Et af disse Breve kan vi ikke nægte os Fornøjelsen at aftrykke helt. Det vil sikkert ogsaa interessere andre at læse det. Det er fra en Arbejder i Aalborg, som desværre ikke var blandt de af Fortuna foretrukne, og lyder saaledes, smukt og fejlfrit skrevet, som det var:

Aalborg, 27. Dec. 1906.

Til Nordisk Ugeblads Redaktion.

Idet jeg herved sender Dem Løsningen paa Præmie Rebus'en i Nr. 51: »Ugebladet bør holdes i ethvert Hjem«, skal det være mit Juleønske og Nytaarsønske for Dem, at det maa lykkes i vid Grad at naa frem mod dette Maal. Jeg har tegnet mig som fast Abonnent fra Nytaar af, efter at jeg flere Gange har læst enkelte Numre af Bladet med Interesse. Om jeg nu skulde være den heldige Vinder af Præmien, da vilde jeg sætte Pris paa, i Stedet for Spillmanns »Et Offer for Skriftemaalet« (til 3 Kr.), hvis det da kunde lade sig gøre, at faa tilsendt A. Breitung's: Udviklingslæren og Kristentroen: Et »Baade—Og« mod Fritænkerens »Enten Eller«, som kun koster 2,75. — Jeg tænker mig Fritænkerne siger: Enten Kristendom eller Udviklingslæren og at A. Breitung svarer: Baade Kristendom og Udviklingslæren, da jo Udviklingslæren ikke er identisk med Darwinisme eller Abeteorien. — Men som Arbejder faar jeg desværre ikke Raad til foreløbig at købe denne Bog, maaske aldrig, da man jo som Familieforsørger ikke kan forsvare at give ret meget ud til Bøger. Nu skal jeg jo ogsaa have Messebogen, den ny udkomne, saa snart som muligt. Jeg hilser Dem som Broder i Herren, jeg konverterede 3. Nov. 1906 i Sct. Mariæ Kirke. Lovet være Jesus Christus!

(Navn og Adresse)

Glædelig Jul!

Glædeligt Nytaar!

A. C.s Foredragsrække.

Tredie Række (Oktober 1906—Marts 1907).

Fjerde Foredrag: **Onsdag d. 12. December, Aften Kl. 8¹/₄.**

Foredragsholder: Hr. Pastor Fr. Esser.

Æmne: **Blodbrylluppet i Paris.**

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade (Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlægge i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

—== Alle indbydes. ==—

Den katolske Syge- og Ligkasse afholder sin aarlige Generalforsamling Onsdag den 30. Januar Kl. 8¹/₂, Aften i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, 1. Sal o. G.

Fremlysning.

En lille Gudsmøder Medaille af Guld er funden og kan afhentes paa Frederiksberg Politistation, Pileallé 1.

Foreningen Lætitia afholder Aftenunderholdning i velgørende Øjemed den 20. og 21. Januar paa Toldbodvej 14 Kl. 7 $\frac{1}{2}$. Billetter à 50 Øre faas hos Medlemmerne og Toldbodvej 14.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. Januar. 2. Søndag e. Epiphani. Jesu Navnefest. — 21. M. Agnes, Jomfru og Martyr. — 22. Ti. Vincents og Anastasius, Martyrer. — 23. O. Marie Troløvelse. — 24. To. Biskop og Martyr. — 25. F. Pauli Omvendelse. — 26. L. Oktav af St. Knud.

Søndag den 27. Januar. Septuagesima. Nordens Apostel, den hl. Ansgars festlige Mindedag. (Ansgarius-Bonifaciuskollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og Procession med den h. Ansgars Relikvieskrin. Før Prædikenen bedes Indvielsesbønnen til den h. Familie.

Den hl. Families Forening.

Søndag den 27. ds. holdes i St. Ansgars Kirke og St. Anna Kirke Kl. 6 og i Rosenkranskirken Kl. 5 en højtidelig Festandagt under hvilken Foreningens Medlemmer fornyer den højtidelige Indvielse til den hl. Familie i Nazareth. — Familie-Andagtsbogen bør medbringes.

Ansgariusforeningen.

Søndag d. 27. Januar Kl. 12 afholdes den aarlige **Generalforsamling** i Forsamlingsværelset ved St. Ansgars Præstebolig. Dagsorden: Beretning, Regnskab, Valg af Bestyrelse. — Forslag, som ellers ønskes behandlet, maa være indsendt til Formanden, cand. mag. Halfdan Kejser, Hyldegaardsvej 31, Charlottenlund, senest Torsdag den 24.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden) **Søndag den 27. Januar** Kl. 10 Messe med Prædiken.

*Alle Danmarks Katholikker sender den høj-
ærværdigste Biskop Johannes von Euch deres
hjørteeligste Lykønskning i Anledning af
Fødselsdagen, Mandag den 21. Januar 1907.*

Ad multos annos felices!

Husk Vincentsforeningens Kransekort

Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Glem ikke Skolebørnenes Bispisning.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S., Telef. 4601 (Ekspe dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. 423 y. (1 Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 4.

Søndagen den 27. Januar.

1907.

INDHOLD: Et dansk Storværk. — Et Ord i rette Tid. — En Vision. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Norge. Frankrig. — Regnskaber fra Ansgarius-Bonifaciu -Forening n og St. Elisabeth-Vincentsskonferents paa Frederiks b. — Bekendtgørelser. — O m s l a g : Privat-Annancer

Et dansk Storværk.

Johannes Jørgensens med Længsel ventede Levnedsskildring af den Hellige Frants af Assisi er udkommen. Det viser sig at være et stort og stadselig udstyret Værk. Forfatteren fortæller i Forordet, at det er Frugten af mange Aars Arbejde, der her foreligger. Ingen, der faar Bogen i Hænde vil forbauses over denne Erklæring. En Mand af Faget en Historiker, vilde et saadant Arbejde have kostet stor Møje, men en skønlitterær Forfatter, hvilke Vanskeligheder har han ikke haft at overvinde, naar han paa Basis af Kilderne, under omhyggelig Kritik af deres større eller mindre Værd søger at bygge op en Levnedsskildring, som baade skal være sand og skøn.

Hensigten med disse Linjer er ikke, at udtale nogen Dom om Værket, aller mindst om dets videnskabelige Værd, dertil udkræves Fagkundskab; men selv saa hurtig efter dets Fremkomst kan og skal det siges, at Forfatteren med denne Bog har rejst den seraphiske Helgen et værdigt Mindesmærke paa det danske Sprog. Selv om lærde Fag-

folk kunde indvende et og andet mod dette eller hint i Forfatterens videnskabelige Paastande, Helhedsindtrykket af Værket vil ikke lide derved.

Ingen, som har læst »Rejsébogen« eller »Pilgrimsbogen« vil være i Tvivl om, at Jørgensen er i Stand til at skrive den hellige Frants's Liv. Mange Brudstykker af Bogen er allerede kendt fra Blade og Tidsskrifter, med dem i Minde vil selv den flygtigste Læsning tilfulde overbevise om, at Forfatterens store Kunst har evnet at gøre hin underfulde Helgen og hans Tid lyslevende for os.

Der gives ikke paa dansk noget Helgenliv, som kan nævnes ved Siden af dette. Det kunde endda være, man skulde lede længe, før man i de store Landes moderne Litteraturer fandt et Sidestykke. Hvor har en fremragende Kunstner paa Basis af det strengeste Kildestudium skrevet om en Helgen med en saadan Forstaaelse og Begejstring, som J. J. har gjort det i denne Bog?

Man ser af Forordet, at mange Mænd og Kvinder har staaet Forfatteren bi under Udarbejdelsen af hans Værk, baade Lærd og Læg har støttet ham — moralsk og materielt.

Nu er Turen til os. —

Nu er Turen til de danske Katholikker til at gøre deres, for at Bogen kan stifte den Nytte og gøre den Glæde den er bestemt til og i Stand til.

Den Bog maa læses af os alle. De, som har Raad til det, de maa købe den. Men der vil være mange, som ikke ser sig i Stand til at bringe det Offer — Bogen koster 6.50, en rimelig Pris i Forhold til Omfanget —, mange som dog vilde have den største Glæde af Bogen; den er jo skrevet for alle. Videnskabeligheden optræder kun i beskedne Fodnoter og i Indledningen; var det nu ikke muligt, at adskillige i Stedet for at købe 1 Eksemplar, købte flere, og gav dem bort til de mindre bemidlede, eller til Skolerne, hvor Bogen kunde blive en ypperlig Flidspræmie, eller maaske til »Ugebladet«, der sikkert vilde udsætte nye Prisopgaver, naar det havde saa gode Præmier.

Lad os ikke glemme, at Kunstens store Naadegave ikke alene forpligter den Mand, som fik Gaven, men ogsaa det Samfund, hvortil han hører, om han da selv forvalter

Gaven vel. Vort lille Samfund har en stor Kunstner i sin Midte, en Mand, der har forvaltet sit Pund saa vel, at vore ivrigste Modstandere har maattet yde ham deres fuldeste Anerkendelse. En Gang vil vi blive krævet til Regnskab for, hvad vi har gjort for ham og for hans Værk; vi vil ikke beskæmmes, hvis vi, medens Tiden var inde, ved store og smaa Ofre satte ham i Stand til at fortsætte sit Værk.

Hvis vi ikke svigter, hvis enhver dansk Katholik bliver sig sit Ansvar bevidst, ja saa er vi saa mange, at selv de Bøger, der ikke vil blive købt i stort Antal af Anderledes-troende, de kan finde tilstrækkelig Afsætning blandt Katholikker; hverken Jørgensen eller hans Forlægger vil trættes ved henholdsvis at skrive og udgive Bøger, der særlig har Bud til os.

Frater.

Et Ord i rette Tid.

I den sidste Tid, hvor man hører og læser saa meget om Kampen imod Kirken og den kristelige Skole, og derigennem Kampen imod Gud, er det interessant at læse, hvad den berømte *Kardinal Manning* († 1892) skriver i Slutningen af sin Bog: »*Nutidens fire store Onder*«, thi hans Ord passer ganske ejendommelig paa vore Dages Forhold. Det er de sidste Par Sider af nævnte Bog her skal gengives for Ugebladets Læsere:

Der er intet Haab, hverken for det enkelte Menneske eller for Samfundet uden ved at vende tilbage til Gud. Det er kun i Gud, at Sjælen finder Hvile og Samfundet sin Grundvold. Den mest fuldkomne Lovgivning, de bedst gennemtænkte menneskelige Anordninger, den skarpsindigste menneskelige Filosofi, Statsvidenskab, Godgørenhed, Velgørenheden i alle dens Former, alle de sociale Videnskaber om hvilke vi hører saa meget, alle er de magtesløse foruden Gud. Det sindrigste Urværk, i hvilket enhver ubetydelig Ledføjning er fuldendt og fuldkommen, kan ikke slaa et Slag eller gaa et Øjeblik, uden at den menneskelige Haand

meddeler det sin Fond af Kraft, hvilken det efterhaanden atter mister. Den mægtigste Maskine, der kan løfte en Hammer af overordentlig Vægt, der kan sønderslaa Jernstænger eller skære dem over som om de var Fyrreplanker, det mekaniske Snildes mest underfulde Indretninger formaa slet intet uden Drivkraft, og denne Drivkraft, maa søges andetsteds. Ingen Maskine formaar noget uden den bevægende Kraft, og denne bevægende Kraft for det enkelte Menneske, som for Samfundet findes alene hos Gud. Den findes kun hos ham, i hvis Billede Mennesket er skabt, den findes intet andet Sted end i hans Sandhed, som er Nøglen til den menneskelige Intelligens, og i hans Naade, der er det eneste, der kan gøre Indtryk paa det menneskelige Hjerte, og dersom det er saaledes, kan den kun findes i Kristendommen. Hverken Voksne eller Børn kan paavirkes af Statens Love uden rent udvortes. Staten vil maaske kunne kontrollere Menneskets ydre Gerninger, den kan fængsle, straffe, dømme til Døden; men den kan ikke omvende Synderen, eller forandre hans Vilje eller oplyse hans Forstand eller lede hans Samvittighed eller danne hans Karakter. *Den kan ikke opdrage et Barn.* Alt det er noget indvortes, ikke noget udvortes, det er ikke noget mekanisk; det hører til Sjælens virksomme Kræfter; og Gud kan alene ved sin Naade og Sandhed udføre dette Værk i Mennesket. Jeg besværges eder i Guds Navn — og det saa meget mere for de Begivenheders Skyld, der er sket i de sidste Maaned, og som er saa sørgelige og skammelige for kristne Mennesker, — at I af eders ganske Hjerte og Vilje med hele eders Sjæls Kraft vil klynge eder til Gud. Han alene kan frelse. Øv al eders Indflydelse paa dem, der lever sammen med eder i eders Hjem, i eders Familier, paa eders Venner; og dersom I har offentlig Indflydelse, offentlige Hverv, offentlig Autoritet, søg at faa alle, der har Ansvar, til at stole paa Gud som det eneste Haab for Samfundet og for Folkene. Vil I se, hvad Mennesket uden Gud bliver til? Kast et Blik paa Frankrigs Historie i de sidste firsindstyve Aar, I ser der et enkelt Fænomen — Slægt efter Slægt opstaar uden Gud. Og hvorfor? *Fordi den kristelige Opdragelse er forsvundet; først atheitisk Revolution, saa et Kejserdømme, fuldstændig gennemtrængt af en vantro Filo-*

sofi og ligeglad Indifferentisme, saa kom Regeringer med forandret Navn og Forfatning, men ikke med anden Aand og Fremgangsmaade. Kirken var lænket ved Bestikkelse, dens aandelige Virksomhed var stækket og lammet, og derfor kunde den ikke gennemtrænge Massen af Folket, eller danne den opvoksende Ungdom. Den arbejdede ivrigt, dens Sønner kæmpede tappert for Kristendommens Frihed, Tusinder blev frelst, men i firsindstyve Aar er den store Masse af Folket vokset op uden Gud, uden Kristus. Af hele min Sjæl ynkes jeg over dem. De rædselsfulde Udbrud af Strid, Vold, Kirkeran, Blodsudgydelser er de Frugter som modnedes i den *fede* Jordbund, slig Sæd var saaet i. Alt det er sandt; men hvorledes kunde Sjæle, skabte i Guds Billede, vokse op i saadan Tilstand? De blev plyndret, plyndret inden de blev født, plyndret for deres Arvelod og opdraget uden al Kristendom. Lad dette tjene os til Advarsel. Vi er ved et Vendepunkt. Nogle faa virksomme, ivrige, dristige og veltalende Mænd vilde for et Aar siden narre os til at tro deres Yndlingsteori: en Statsopdragelse uden Religion. De sagde os, at et Barn meget vel kunde lære at læse og skrive, at stave og regne uden Kristendom. Hvem vil benægte det? Men hvad bliver saadanne Børn til? Hvad vokser de op til? Dannelse af Vilje, af Hjertet, af Karakteren, ja overhovedet Dannelse af et Menneske, det er Opdragelse, men Opdragelse bestaar ikke i Læsning og Skrivning og Stavning og Regning. For femten Hundrede Aar siden tjente de Kristne Gud og elskede deres Næste, inden de endnu kendte noget til vor Kultur, men skal saa vi, fordi vi er kultiverede, ja overkultiverede, glemme de dybere, guddommelige Lærdomme? England har endnu ikke brudt med Traditionen om den kristelige Opdragelse. Det er nu for første Gang, vi trues. I Guds Navn staa fast, og frels vort Land! Jeg kan ikke tilføje andet. Bliv ikke bange fordi I er et Mindretal. Ve eder, naar Menneskene taler vel om eder. I vil blive ringeagtet, dersom I er Kristi Disciple. Verden, der hadede ham, vil ikke elske eder. Discipelen er ikke over sin Mester og Tjeneren ikke over sin Herre. Det er Discipelen nok at blive som hans Mester og Tjeneren som hans Herre. Naar de har kaldt Husets Herre Belzebug, hvor meget mere hans Tje-

nerer? Og derfor, dersom Verden har stemplet eder med sit Had, tag imod det Stempel, tryk det til eders Hjerter. Det er Tegnet paa, at I er Disciple af den sande og eneste Herre. Dersom I har Verdens Gunst og Solskin, tag eder da i Vare. Verden gaar en mørk Fremtid imøde. Hvorledes den bliver, ved Gud alene. Kirken vil komme til at lide, men der er et Lys over den og det Lys vil aldrig svinde. Vi lever i onde Tider, tydeligt mærkede af de store Onder, jeg har talt om. Vi er omringet af onde Mennesker, Forførere, der bliver værre og værre, de er selv vildfarende og fører andre i Vildfarelse.

Mange skal komme i mit Navn, siger Herren, og forføre mange. Og alt som Uretfærdigheden tager Overhaand, skal Kærligheden blive kold hos mange. Thi Folk skal rejse sig mod Folk, Rige mod Rige, og der skal være Krig og Pest rundt omkring. Men Enden er ikke endda. Alt dette er kun Veernes Begyndelse. Hold eder derfor til Herrens Fodspor, han som talte disse Ord. Og naar Tegnene viser sig i Himlen og paa Jorden, husk da, at han ogsaa sagde: »Naar dette begynder at ske, da ser op og opløfter eders Hoveder, efterdi eders Forløsning stunder til.«

En Vision.

Clemenceau og *Briand*, de to Hovedanførere i Kampen mod Kirken i Frankrig møder hinanden i Nærheden af Notre-Dame Kirken i Paris.

Briand: Hør Du! Jeg har i Nat havt en mærkelig Vision.

Clemenceau: Du en Vision, *Briand*! Nu har jeg aldrig hørt saa galt!

Br.: Ja, nu skal Du høre, *Clemenceau*. Saa meget husker Du vel ogsaa fra Bibelen, at Pilatus Hustru maatte lide meget i Drømme, den Gang han vilde domfælde Kristus.

Cl.: Aa, Snak! En Vision er noget for nervøse Kvinder.

Men lad gaa, fortæl mig Din Vision. Den kan maaske give mig Stof til en ny Tale.

Br.: Saa hør da. Det var *Ludvig XIV.* og Kejser *Napoleon I.*, som viste sig for mig i Nat.

Cl.: Formodentlig Voksfigurerne fra Musée Grévin?

Br.: Nej, de stod spillevende for mig, ligesom Du nu, her, og jeg hørte dem tale.

Cl.: Naa, hvad sagde da den gamle Solkonge Ludvig?

Br.: Han sagde: »Briand, Du er geraadet paa Afveje tilligemed Din Ven Clemenceau. Enten vender I om eller I knuser Panden imod Petri Klippe!«

Cl.: Se, se! Solkongen er nok bleven Ulykkesprofet! Hvad sagde han mere?

Br.: »Da jeg i Aaret 1682 lod en Forsamling af 34 Biskopper og 36 andre Gejstlige afgive *Deklarationen om den gallikanske Kirkes Frihed*, saa troede jeg mig sikker i min Sag, men Pave *Innocens XI.* lod det ikke gælde og *nolens volens* maatte jeg 1693 skrive til Pave *Innocens XII.*, at jeg tillod Biskopperne at betragte Bestemmelserne fra 1682 som ugyldige.«

Cl.: Ja, det var en stor Fejl fra *Ludvig XIV.'s* Side. Hvorfor regnede han ogsaa med Pave og Biskopper! Det gør jeg ikke. For mig er de *fremmede*, som ikke har noget med Frankrig at gøre.

Br.: Det er let sagt, Clemenceau; men ved Siden af Solkongen stod den mægtige Kejser og Feltherre *Napoleon*. Han nikkede bifaldende til Ludvig XIV. og sagde: »Jeg har heller ikke kunnet besejre Rom. Fem Aar holdt jeg *Pius VII.* i Fangenskab; Kardinaler og Biskopper havde jeg paa min Side, og dog gav Paven ikke efter. Paverne er alle ens, om de hedder *Innocens*, *Gregor* eller *Pius*. Mange andre før os har optaget Kampen med Paverne, og selv om en eller anden verdslig Magthaver syntes at triumfere over Paven, saa er Kirken dog gaaet af med Sejren i det lange Løb. Tro mig, jeg forstaar mig paa Mennesker og paa Institutioner, og derfor siger jeg: *saa sandt Kristus er mere end Menneske, saa sandt er ogsaa hans Værk, den katholske Kirke, mere end Menneskeværk.*«

Cl.: Ja, men Ludvig XIV. og Napoleon I. havde ikke Forstand paa Politik. Solkongen havde kun Interesse for

sine Slotte og deres Pragt og . . . Napoleon var General, forstod sig paa at kommandere Hære og bruge Magt . . . Vi derimod opererer med Love, og de fører os til Maalet.

Br.: Jeg vilde gjerne give Dig Ret, min kære Clemenceau, men medens Ludvig den store og Napoleon den store talte til mig, viste sig endnu en tredje for mig . . . og det var det ny tyske Riges »Jærnkansler«, *Bismarck*.

Cl.: Din Vision bliver virkelig mere og mere interessant. Først Ludvig XIV. og Napoleon I., og saa endnu Bismarck! Hvad sagde da Bismarck?

Br.: »Ogsaa jeg«, bemærkede Bismarck, »har forsøgt ved *Majlovene* at belægge Pave, Biskopper og alle vore Katholikker med Lænker og berøve dem Friheden, men tilsidst maatte ogsaa jeg gaa til Canossa, ligesom mine to Kompagnons fra de døde Rige«. Og saa tilføjede Rigskansleren med irriterende Sarkasme: »Monsieur Briand, De og Deres Logebrødre skulde mærke Dem een Ting: Ludvig XIV. og Napoleon I, har trods deres Fejl og Forvildelser dog idetmindste bidraget noget til deres Fædrelands Størhed og Berømmelse. De derimod tilligemed Clemenceau & Co. gør med alle Deres Love og Bestemmelser ikke andet end nedrive og ødelægge. I vil for Efterverdenen kun staa som fanatiske Forfølgere«.

Cl.: Og det hørte Du alt sammen saadan ganske rolig paa, Briand?

Br.: Ja, hvad skal man stille op med de døde, naar *de* taler? Og Bismarck sluttede endda med at sige: »Jeg vil anbefale jer som Tredjemand i Forbundet en vis Hr. Dernburg. Hvad Ludvig XIV., Napoleon I. og jeg, Bismarck, ikke har gennemført, det vil maaske lykkes Epigonerne Briand, Clemenceau og Dernburg«. . . . Og saa lo han saa underlig uhyggelig — han, Bismarck, Jærnkansleren . . . — Og dermed forsvandt de alle. Visionen var til Ende.

Germania.



Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Efter længere Tids smerteligt Sygeleje afgik i Søndags d. 20. ds. Frk. *M. A. Pechüle* ved Døden. I de senere Aar levede Frk. Pechüle et stille og tilbage-trukket Liv hos sin Broder, Hr. Observator Pechüle, men tidligere har den Afdøde ført et meget virksomt Liv, ogsaa i Menighedens Tjeneste som Lærerinde — og det en god og dygtig Lærerinde, som forstod at tage Børnene paa den rette Maade. I mange Aar ledede Frk. Pechüle ganske alene den kath. Pige- og Pogeskole i Ordrup, ved Foden af Bakken neden for St. Andreaskirken.

Mange vil sikkert med Taknemmelighed mindes hende fra den Tid, — med Taknemmelighed for hendes opofrende Arbejde. Ganske ualmindelig dygtig var Frk. Pechüle i Haandarbejde, hvilket hun ogsaa ofte lod komme Herrens Hus til Gode. Et af hendes sidste større Arbejder paa dette Omraade var at tilføje et større Stykke i Hedebosyning til den Alterdug, som blev skænket til Immakulatakirken, i Anledning af Søstrenes Jubilæum, men som var en Del for kort til Alteret. Der er ikke mange, der kunde have gjort hende det Stykke Arbejde efter. Ogsaa paa andre Omraader har Frk. Pechüle vist sin Iver og Interesse for Herrens og Hans hellige Kirkes Sag. R. I. P.

— (X.) Søndag den 20. og Mandag den 21. ds. gav »*Lætitia*», en Forening for unge Piger, en Aftenunderholdning paa Toldbodvej i St. Josefssøstrenes Forsamlingslokale. Begge Dage var Lokalet fyldt indtil sidste Plads. Det var virkelig ogsaa meget smukt og underholdende, hvad der bødes paa. Efter et firhændigt Musikstykke *C. M. Webers* Jubelouverture, udført af 2 af Foreningens Medlemmer, gik Tæppet op for det nyanskaffede lille Theater, hvis Proscenium og Kulisser alle vare udførte af en ung Maler, Hr. *Anton Siegler* med en forbausende Dygtighed, særlig i Betragtning af, at det var første Gang, han havde forsøgt sig som Theatermaler. Stykket, som blev spillet, var et 3 Akts Skuespil, oversat fra engelsk og som havde faaet den danske Titel: »*Det bødes derfor* —«, efter hint en bekendt dansk Digters Ord, som ogsaa var indflettet i første Akt: »Det bødes der for i lange Aar, som kun var en stakket Glæde; det smiler man frem i en flygtig Stund, man bort i Aar ej græde; der rinder Sorg, der rinder Harm af Roser røde.« Af Dilletanter at være, maa det siges, at Lætittias Medlemmer spillede gennemgaaende udmærket. Det eneste, der faldt lidt mat ud, var Genkendelsesscenen i sidste Akt mellem Bertha og hendes Familie, Overraskelsen og Belagetheden kunde have været udtrykt

noget tydeligere; men ellers var spillet som sagt udmærket. Mest at fremhæves fortjener maaske Fru Wiehes yngste Datter, hvis Naturlighed og Friskhed var ligefrem vederkvægende, ligeledes Karen Bondekone, Negerpigen og Fru Wiehe. Mellemakterne udfyldtes med ypperlig udførte Musiknumre, af hvilke et i en hurtig Tempo udførtes med en aldeles forbausende Fingerfærdighed. Det andet lille Lystspil i en Akt »Tiderne skifter« maatte paa Grund af uforudsete Hindringer udfalde. Til Slutning fremstilledes i Tableau en meget smuk og andagtsvækkende levende Gruppe af den hl. Familie i Nazareth.

Norge (St. Olaf). *Nordmand død i Udlandet.* Den 2den Januar sidstleden døde i Mouscron i Belgien Pater Schilling, Barnabitermunk, som vore ældre Katholiker her i Byen nok erindrer fra den Tid, han kort efter sin Overgang til vor hl. Kirke tilbragte i Hjemlandet. Vi kan ikke give den afdøde noget bedre Eftermæle end det, han faar i et belgisk Blad, »*Journal de Roubaix*«, som i sit Nr. af 4de ds. skriver: »Pater Schilling, Barnabit, er netop død i Klostret i Mouscron, hvor han har opholdt sig i de sidste 19 Aar. Alle i Mouscron og Omegn kendte Pater Schilling; man kaldte ham »Helgenen«. Han var især de smaas og fattiges Ven. Man saa ham overalt paa Vejene, der førte til de fattiges og de syges Boliger. Han gik omkring velsignende og trøstende. Her er i korte Træk denne Mands Livsløb, en Kunstners først, dernæst en Apostels. Karl Halfdan Schilling var født i Kristiania den 9de Juni 1835 af protestantiske Forældre, som stammede fra Tyskland. Hans Familie var adelig; den har sit Vaabenskjold. Den ydmyge Munk lod hele sit Liv selv sine Medbrødre i Uvidenhed om hans adelige Oprindelse. Da han havde Lyst til Malerkunsten, drog den unge Halfdan til Tyskland for at uddanne sig ved Akademiet i Düsseldorf. Han kom til at bo hos en katholsk Familie. Han saa der den katholske Religion blive praktiseret i sin fulde Renhed af Mennesker, som viste ham de mest rørende Hensyn og den ømmeste Opmærksomhed. Denne Livets Propaganda omvendte den unge Kunstner. Han optoges i Kirken den 18de December 1853. Da han var bleven rolig med Hensyn til Religionen, gav han sig helt hen til Malerkunsten. Hans Arbejder er talrige og forskelligartede, særlig Landskaber og Portræter. Det, som han særlig søgte at gengive, var en Refleks af Idealet over Realiteten. Hans Billede »Fattige, som gaar til Kirken«, anses for hans bedste Arbejde. Enkelte af hans Billeder har været præmierede paa Udstillingen i München; mange er endnu at se i Museerne i Norge. Snart var ikke det estetiske Ideal nok for denne virksomme Sjæl, som stadig arbejdede med sig selv. Kunstneren skulde snart blive Munk. Han had om at blive optaget i

Barnabiternes Ordenssamfund og gjorde sit Noviciat i Frankrig, i Aubigny, i 1871. Fra den Tid vilde han ikke mere røre Penselen. I 1880 var han iblandt de Munke, som blev udjaget af Frankrig, og han kom til Monja i Italien. I Aaret 1887 kom Pater Schilling til Mouscron, hvor hans Iver skulde udfolde sig til de nødlidendes Lindring. Han helligede hele sin Tid til Bøn, Bod, Sygebesøg og til at høre Skriftemaal. Han er den utrættelige Apostel, Saamand af himmelsk Trøst, Solstraalen i de forladtes Hytte. Til alle havde han et mildt, venligt Smil. Hans Minde er indskrevet i mange Hjerter ved store Velgerninger. Hans Bortgang beklages af alle, som har kendt ham, begrædes af dem, som stod ham nær, føles som et smerteligt Tab af dem, hvis Sjælesørger han var. Han døde som han levede — som Helgen«. Hans Ligbegængelse fandt Sted den 5te Januar i Barnabiternes Kirke i Mouscron. Pater Schilling var en af Stifterne af St. Vincentsforeningen i St. Olafs Menighed og dens Præsident. Han hvile i Fred, og det evige Lys for ham.

Frankrig. I Dagene fra den 15.—19. ds. blev altsaa den anden franske *Bispekonferents* afholdt i Nærheden af Paris, hvor Baron de Franqueville havde stillet sin slotlignende Villa Muette i Boulogneparken til Prælaternes Disposition. Paa Vejen til Slottet blev Biskopperne overalt hilst ærbødigt af Befolkningen. Foran Slottet havde forsamlet sig et Tusind Mennesker, som modtog hver enkelt Biskop med en stormende Ovation. Forhandlingerne førtes i Hemmelighed, og for at forhindre ukaldede i at sprede »authentiske« Efterretninger fra Konferensen, udførtes alle Tjenester i Slottets Indre af Gejstlige. Konferensen aabnedes den 15. ds. om Formiddagen med Afsyngelsen af *Veni Creator* i Kapellet. Der blev dannet fire Udvalg, af hvilke det ene skulde beskæftige sig med Ordningen af den offentlige Gudstjeneste, det andet med finansielle Spørgsmaal, det tredje med Præsteskabets fremtidige Maade at forholde sig paa, det fjerde med den vanskelige Opgave, at ordne Seminarieforholdene under de nuværende Omstændigheder. — De forsamlede Biskopper allattede ogsaa en Adresse til den hl. Fader, hvori de takker Paven for hans Encyklika af 6. Januar, og forsikrer ham om deres af fri Overbevisning dikterede enstemmige Tilslutning til den hl. Stol. Biskopperne protesterede i Overensstemmelse med Paven imod Krænkelsen af de helligste Rettigheder og erklærer, at den religiøse Fred først kan genoprettes, naar der vises det kirkelige Hierarki den skyldige Agtelse, og naar Friheden og Ejendomsretten respekteres. De takker den hl. Fader for den Paaskøelse, han lader dem blive til Del, og tilbageviser energisk den Paastand, man har

fremSAT, at Pavens Handlinger influeres fra Udlandet, og at det franske Episkopat følger hans Anvisninger mere af tvungen Disciplin end af fri Overbevisning. Biskopperne betoner, at de handler og vil handle i fuld Frihed, og slutter med Forsikringen om deres Kærlighed til Frankrig, deres Lydighed mod Øvrigheden og deres Villighed til at bringe Ofre for Fædrelandet, — forsaavidt dette lader sig forene med deres Tro og deres Ære.

— Den franske Regering har allerede gjort Fordring paa Lejeafgifter af nogle Bygninger, som hører til *Montmartre* kirken, men hvad der skal gøres ved selve Kirken har Frimurerlogerne endnu ikke bestemt, først da vil Briand ile med at udføre sine Herrers Befalinger. Ikke blot fra religiøst, men ogsaa fra juridisk Synspunkt vil det være den største Uretfærdighed og Ulovlighed, om denne Kirke beslaglægges. Den 27. Juli 1873 vedtog nemlig den franske Nationalforening en Lov, som proklameredes den 31. Juli samme Aar, og som fastslog, at Kirken skulde være bestemt til katholsk Gudstjeneste for evige Tider og at Ærkebiskoppen af Paris og hans Efterfølgere skulde have Retten og Pligten til at forvalte denne Kirke. Som Følge deraf har de franske Katholikker trøstigt anvendt 40 Millioner Frc. paa denne Bygning. Og nu vil Regeringen krænke sine egne Love og sætte sig i Besiddelse af Kirken.

Ogsaa paa anden Maade viser Øvrigheden Kulturkamplyst. I *Vol d'Ajol* (Vogeserne) havde Skolepigerne hængt smaa *Krucifikser* om Halsen som Erstatning for de fra Væggen nedtagne *Krucifikser*; man forlangte at de straks skulde fjærne dette udfordrende Tegn, som stødte an imod Skolens Neutralitet; da de vægrede sig derved, blev de for en Maaned *udelukket fra Skolen*. — Kommunalraadet i *Brest* har forbudt enhver religiøs Ceremoni ved Begravelser. Borgmesteren i *Bouille-Menard* (Brard) blev anklaget for Krænkelser af Husfreden, fordi han havde tilladt sig atter at anbringe *Krucifikset* i Skolen. For den samme »Forbrydelse« er 142 *Borgmestre* i Departementet *Maine-et-Loire* bleven *afsatte*. Men Befolkningen giver ikke efter. I *Puilen-Mouges* kom det til en større Demonstration, da Korsene for anden Gang blev revet ned fra Skolevæggene. De blev straks erstattet med ny. Disse Efterretninger lyder jo meget opmuntrende; men det er desværre ikke overalt, at Befolkningen har Mod til at bekende Kulør.

— De i forrige Nr. omtalte Protestforsamlinger udenfor Frankrig imod den franske Kirkefølgelse og imod Regeringens Ran af det pavelige Arkiv fortsættes endnu stadig. Særlig fra Italien, Spanien, Irland og de forenede Stater indløber der bestandig Efterretninger om saadanne

Protestforsamlinger og Resolutioner. Idag den 27. Januar skal der i New York finde en stor Katholikforsamling Sted i samme Anledning.

Angarius-Bonifacius-Foreningen.

Uddrag af Lokal-Komitéen for København og Omegns Regnskab for Aaret 1906.

(4. Regnskabsaar.)

INDTÆGT.	UDGIFT.
Kassebeholdn. fra f. A. Kr. 20,91	Porto og Tryksager Kr. 1,53
Indsamlet i aarl. og halvaarl. Bidrag ... — 192,50	Inventar til Samler- foren. Lokale. — 22,00
Inds. i fjerdaarl. Bidr. — 95,00	Indbetalt til Vikariats- Komitéen. — 430,00
Inds. i maanedl. Bidr. — 74,40	Kassebeh. pr. ³¹ / ₁₂ 06 — 32,41
Inds. i St. Andr. Koll. — 39,04	
Forskellige Beløb ... — 42,40	
Samlerforeningen (Solgt Vinfl.-Kapsl. Cigarkasser m. m.) — 14,89	
Renter — 6,80	
Kr. 485,94	Kr. 485,94

Lokal-Komitéen for København og Omegn:

Niels Hansen, P. von der Kettenburg, J. Johnsen,
 cand. mag. & theol. Formand, Sekretær.

A. Siegler.

V. Monné,
 Kasserer.

St. Elisabeth-Vincentskonferens paa Frederiksberg

tæller 26 Medlemmer. Medlemmerne har i Aarets Løb tilset 29 Familier 137 Gange. Konferensen har uddelt 300 Potter sød Mælk.

Konferensens samlede Indtægt for 1905—06 har været 554 Kr. 20 Øre.

Regnskab for Aaret 1905—06.

INDTÆGT.	UDGIFT.
Kassebeholdning 19.	Juleuddelingen 1905. Kr. 216,00
Novbr. 1905. Kr. 1,04	Maanedl. Understøtt. til 3 Familier. — 62,00
Juleindsamling 1905. — 216,00	Kontant Hjælp til Forskellige — 19,00
Faste aarl. Bidrag .. — 198,00	Indkøb til Systemet .. — 73,58
Gaver — 39,16	300 Mælkebilletter .. — 42,10
	Symaskine og 2 Sakse — 37,75
	Kassebeholdning ... — 3,77
Kr. 454,20	Kr. 454,20

Til Systuen modtog Konferensen følgende Gaver: 4 Par Herrebenklæder. 5 Herreveste. 1 Regnfrakke. 8 Par Drengbenklæder. 11 Drengbluser. 3 Skjorter. 7 Livstykker. 7 Huer. 15 Hatte. 12 Par Strømper. 8 Par Sko. 14 Par Støvler. 1 Par Gummistøvler. 7 Brystduge. 6 Kjoler. 6 Kjoleliv. 3 Nederdele. 7 Kaaber. 2 Overstykker. 1 Jaket. 1 Regnslag. 4 Trøjer. 8 Skørter. 2 Chemiser. 2 Forklæder. 3 Par Muffediser. 1 Par Vanter. 1 Uldtørklæde. 3 Pudevaar. 1 Skoletaske. 5 Flipper. 2 Kraver. 60 Alen Bomuldstøj. Klædes og Forrester.

Paa Systuen forfærdigedes i Aarets Løb: 7 Par Drengbenklæder. 8 Drengbluser. 11 Skjorter. 1 Vest. 9 Livstykker. 3 Huer. 1 Overtrøje. 1 Kaabe. 6 Trøjer til spæde Børn. 17 Chemiser. 13 Par Pigebenklæder. 5 Skjorter. 15 Forklæder. 11 Kjoler. 5 Bluser. 6 Nederdele. 17 Par Strømper.

✠ Efter nogen Tids Sygdom døde min kære Søster MARIA AUGUSTA PECHÜLE Søndag den 20. ds. i en Alder af 61 Aar, styrket ved Kirkens Naademidler. Hun anbefales indtrængende til de Troendes Forbøn. R. I. P.

Før al under Sygdommen og ved Begravelsen udvist Opmærksomhed og Deltagelse takker herved hjerteligst
C. F. Pechüle, Observator.

Den her i Bladet averterede Plads som Bogholder ved St. Ansgars Menighedskontor er besat.

Brevkasse (N. N.). I vedkommendes Navn hjertelig Tak for Tilbudet. Vi tænkte nok, at der blandt Læserne af Brevet fandtes en eller anden, der havde Hjertet paa rette Sted. Bøgerne er afsendt. Red.

— (Signor Francesco.) De er dog et sjældent godt Menneske! Endnu bedre, end jeg i Forvejen ansaa dem for at være, og det vil allerede slet ikke sige saa lidt! Tusind Tak for de tilsendte tre Eksemplarer af Johannes Jørgensens ny Bog: Den hl. Frants af Assisis Levnesskildring. De skal blive anvendt efter Ønske. Vivant sequentes! Red.

Nothburgaforeningen afholder Aftenunderholdning Søndag den 3. og Mandag den 4. Februar Kl. 7¹/₂, Toldbodvej 14. Der opføres: Margrethe Morus, Drama i 4 Akter, og et lille humoristisk Stykke »Lige for lige«. Billetter à 50 Øre faas Toldbodvej 14 samt hos Medlemmerne.

Bekendtgørelse fra Rosenkranskirkens Menighed.

Da Menighedens Regnskab for Aaret 1906 vil blive sluttet d. 1. Februar, bedes de resterende Bidrag til Kirken og Folkeskolen (Kirkeskaiten) indbetalte senest den 31. ds. til Sognepræsten, Boyesgade 8². Kirkeforstanderskabet.

Da Regnskaberne for **St. Ansgar Menighed** for Aaret 1906 agtes afsluttet først i Februar Maaned, bedes de resterende Bidrag indbetalte til Fabrikant Her m. Hoffmann, Købmagergade 48, Mez., hos hvem Kvitteringerne vil blive fremlagte i Dagene fra den 28. Januar til Mandag den 4. Februar. Bidrag, som ikke ere indbetalte inden 5. Februar, vil blive opført paa Restancelisten for 1906.

Forstanderskabet for St. Ansgars Menighed.

Den katolske Syge- og Liggasse afholder sin aarlige Generalforsamling Onsdag den 30. Januar Kl. 8½ Aften i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, 1. Sal o. G.

A. C. Møde i Søvavillonen Onsdag den 30. Januar 1906. Forfatteren Hr. Johs. Jørgensen vil tale om »Portiunkala-Affaden.«

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. Januar. Septuagesima. Nordens Apostel, den hl. Ansgars festlige Mindedag. (Ansgarius-Bonifaciuskollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og Procession med den h. Ansgars Relikvieskrin. Før Prædikenen bedes Indvielsesbønnen til den h. Familie. — **28. M.** Den hl. Familie. — **29. Ti.** Herrens Bøn. — **30. O.** Martine, Jomfru og Martyr. — **31. To.** Petrus Nolascus, Bekender.

Fre dag den 1. Februar. Ignatius, Biskop og Martyr. — 2. L. Marie Renselse eller Kyndelmisse (fejres følgende Søndag).

Søndag den 3. Februar. Sexagesima. Ansgar. Marie Renselse eller Kyndelmisse. Den højtidelige Pontifikal-Lysvielse med Procession begynder i St. Ansgars Kirke Kl. 9½. Enhver, som ønsker Vokslys indviede eller vil skænke saadanne til Kirken, kan aflevere dem til Sakristanen.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Pontif.-Messe m. Præd. Kl. 6 And. m. Præd. og Procession.

Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.

St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt m. Præd.

Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt og Præd.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.

St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — Kl. 3 Andagt m. Præd.

Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — med Præd. Kl. 2½ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7¾. (Hverdage: Kl. 6, 6½, 7, 8¼.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Rosenkransbroderskabet deltager i Processionen paa St. Ansgars Fest Søndag den 27. ds. Kl. 6 Aften. Mødet den første Søndag i Februar bortfalder.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden) Søndag den 27. Januar Kl. 10 Messe med Prædiken.

Første Fredag i Maaneden (den 1. Februar).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$, Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.

Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjærte.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjærte Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb Fredag den 1. Februar i St. Ansgars Kirke.

Den hl. Families Forening.

Søndag den 27. ds. holdes i St. Ansgars Kirke og St. Annæ Kirke Kl. 6 og i Rosenkranskirken Kl. 5 en højtidelig Festandagt under hvilken Foreningens Medlemmer fornyer den højtidelige Indvielse til den hl. Familie i Nazareth. — Familie-Andagtsbogen bør medbringes.

Ansgariusforeningen.

Søndag d 27. Januar Kl. 12 afholdes den aarlige **Generalforsamling** i Forsamlingsværelset ved St. Ansgars Præstebolig. Dagsorden: Beretning, Regnskab, Valg af Bestyrelse. — Forslag, som ellers ønskes behandlet, maa være indsendt til Formanden, cand. mag. Halfdan Kejser, Hyldegaardsvvej 31, Charlottenlund, senest Torsdag den 24.

Sct. Knuds Kapel. Mandag den 28. ds., Kl. 6 $\frac{1}{2}$, lader Sct. Franciscus 3. Orden en Messe læse for afdøde Frk. Pechüle.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndagen den 3. Februar, Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Jesu Hjærte Kirke, Stenosgade.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag (St. Ansgars Fest) den 27. Januar, Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Jesu Hjærte Kirke

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Firmanter til Hjælp, for saa vidt de have gjort sig værdige dertil. Skema'er, som de ansøgende Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. Kl. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Søndag den 10. Februar enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkesholms Allé 14 C.) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde 9) eller Frk. Tetzlaff (Ved Stranden 10).

Joh. Braun, Sognepræst.



Husk Vincentsforeningens Kransekort



Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Glem ikke Skolebørnenes Bispisning.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, l. S., Telef. 4601 (Ekspe dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y. (1 Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 5.

Søndagen den 3. Februar.

1907.

INDHOLD: Kirkestriden i Frankrig. — A. C.s Foredrag. — Bispevalget i Polen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Tyskland. Frankrig. Spanien. Schweiz. Rom. Konstantinopel Nordamerika. — Regnskab fra Ansgarius-Bonifacius-Foreningen — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Kirkestriden i Frankrig.

Under denne Titel har Hr. Pastor *Erik A. Wang* i »Bergens Aftenblad« skrevet en ikke blot refererende, men ogsaa orienterende Artikel om Forholdene i Frankrig — den bedste blandt de mange mere eller mindre lødige Artikler, man i den senere Tid kan træffe paa i Blade og Tidsskrifter om dette Emne. Derfor optager vi den paa Opfordring gerne i dens Helhed her i Bladet.

I.

Kirken i Frankrig er den 11. Januar indtraadt i en ny Æra, en Lidelsesæra, som enhver Kristen vil haabe kun bliver en Krisis om end af den alvorligste, saa dog af forbigaaende Art. Dens Modstandere vil gælde for frisindede Borgere i en frisindet Stat; men efter deres Lovgivning og Optræden at dømme har man Grund til at frygte for, at de er mere Forfølgere af Kirken end Yndere af at se en fri Kirke i en fri Stat. Derved bliver man Vidne til

en Strid mellem Kirken og Staten; man ser en civil Lovgivning imod Troen, Sværdet mod Korset, den timelige Magt optræde mod den aandelige, disse tvende Magter, som deler mellem sig Verden, og som burde være forenede som Legeme og Sjæl.

I den kristne Bevidsthed dateres en saadan Strid mellem Kirke og Stat ikke fra isolerte Foreteelser i den franske Stat. Allerede i Kristenhedens Begyndelse, ja — neppe fjorten Dage efter Kristi Himmelfart optraadte Statsmyndighederne imod Apostlene og forbød dem at tale i Jesu Navn. Og da Tallet paa dem, der troede paa Herren, stadig blev større, fængslede de dem. Rigtignok protesterede den vise Gamaliel derimod, idet han sagde: »Enten er dette Værk af Mennesker, og saa vil det gaa til Grunde af sig selv, eller er det af Gud, og saa vil I ikke kunne forstyrre det.« Statsmyndighederne nøjedes da med at hudstryge Apostlene og atter at forbyde dem at tale i Jesu Navn. Men Apostlene »gik glade bort fra Raadets Aasyn, fordi de var agtede værdige at forhaanes for Jesu Navns Skyld.«

Dette kan betegnes som den første Strid mellem Kirke og Stat, som den første »Kulturkamp«, der førtes mod Kirken. Den endte med Jødedommens Undergang, og Kirken gik styrket ud af Striden.

Jødernes »Kulturkamp« forplantedes til det hedenske Romerrige. Med kortere Afbrydelser fortsatte det Kampen tre Aarhundreder igennem. Resultatet blev endnu mere glimrende end før. Det hedenske Kejserdømme maatte vige for det kristelige Kejserdømme, og den kristne Tro viste sig at være den stærkeste Magt i Verden.

Men denne »Verdens Fyrste« gav ikke tabt, saa den ene »Kulturkamp« fortsatte med at afløse den anden. Baade det byzantiske og det tyske Kejserdømme — og senere ganske særlig den franske Revolution, mente alle at maatte prøve Kræfter med Kirken. Ikke at undres over; thi Kirken ifølge sit Væsen danner den absolute Modsætning til denne Verdens Aand. Og i vor egen Tid har vi været Vidne til den fanatiske Kulturkamp i Tyskland, som endte med den store Jernkansler Bismarcks Gang til Canossa og Kirkens Sejr. Nu raser denne Kamp i Frankrig. Det er Arven efter Revolutionen, som denne »Kulturkamps« Mænd

har taget op, og de kæmper saa forbitret og hensynsløst, at deres Kamp med Ret kan kaldes Religionskrig. I Korthed, det er en Kamp imod Troen, og den føres ikke af Viden-skaben og af Kulturbærere, men af Vantroen. Vantroen har foresat sig endelig for Alvor at gøre det af med Troen, først med den katholske Tro, dernæst med al Kristentro over-hovedet.

Hvad der har givet Anledning til denne Kamp, maa siges at være, at Kirkens Aand viste sig at være kraftigere end den kristendomsfjendtlige Revolutionsaand, der ikke var uddød i Frankrig. Skridt for Skridt kæmpede Kirken sig frem til den imponerende Stilling, at dens Mænd blev en Fare for den fransk-frimurerske, radikal-socialistiske Klike, der havde forenet sig *en bloc* for at forbeholde ude-lukkende for sig selv at være den franske Republiks sty-rende Mænd. Det gjaldt at samle og beholde al Magt i sine egne Hænder. Som Middel hertil maatte Kirkens Magt underkues og derfor Krig, Krig paa Liv og Død.

Den franske Biskop Delamaire skriver om Planen til denne Krig og dens Gang, »at den begyndte hemmelig og hyklersk, skjult under skønne Ord, maskeret ved en liberal Holdning, og den førtes med megen Forsigtighed og Skaan-somhed.«

Kampen maatte føres paa en Maade, saa at der blev tilføjet den katholske Kirke, — thi den franske Kristendom er den katholske Religion, — de alvorligste, helst dødelige Saar, uden at man straks mærkede, hvad dens Maal var! Tillige maatte den føres paa en Maade, der vandt Folks Sympati, eller som idetmindste ikke vakte dets Mistanke.

Kampen begyndte derfor mod en Klosterkongregation nemlig Assumptionisterne. Disse udgav det udbredte Blad »La Croix«, og redigerede det selvfølgelig i kirkelig Aand. Intet lettere end at paastaa, at de derved drev regerings-fjendtlig antirepublikansk Politik. Alle Fædrelandsvenner maatte saa indtages imod dem.

Kuppet lykkedes, og man gjorde saa det betydningsfulde Skridt at udstede den saakaldte Foreningslov. Det lød saa uskyldig og naturlig, at det var kun en Lov, der skulde ordne hele Foreningslivet i Landet. Nogle saa dyr-bere og sagde, at det blev en Udryddelseslov, rettet mod Klosterordener og Kongregationer, men selve Lovens Op-

havsmænd, Waldeck-Rousseau, gav dem tillidsvækkende Forsikringer om det modsatte.

Ikke saa snart var Foreningsloven vedtaget, førend man helt lod Masken falde. Waldeck-Rousseau overlod sin Plads til Apostaten Combes, og denne førte Kampen igennem med brutal Energi. Nu lød det højlydt: »Ned med Kongregationerne!« — og Udryddelseskrigen begyndte med Brud paa alle Løfter og paa alle hidindtil gældende Love. Klosterordenerne og Kongregationerne forsvandt, og derved blev blandt andet henved femten tusend Skoler enten lukkede eller konfiskerede. Klostre, Stiftelser og Hospitaler blev enten overdraget til Lægfolk eller ophævede, og Staten tog Formuen, For at opægge den fattige Mand mod Munkene havde de indbildt ham, at Munkene var pengegridske, der berigede sig paa Folkets Bekostning, og nu skulde de faa Milliarder af Francs til Arbejdernes Pensionskasse. Men disse Milliarder, som der ogsaa var Tale om i den norske Presse, er udeblevne, og Beløbet har ikke engang kunnet dække de mange Likvidatorers forskellige Honorarer; ja, Staten staar saagar i Forskud med 5 Mill. til dem.

Ingen uhildet Frihedsmand som ingen sand Kristen kunde se i den franske Regerings Undertrykkelse af Kongregationerne, og dermed af den religiøse Undervisning og Sygepleje, andet end et voldsomt Udslag af det mest fanatiske Aandstyranni med Afkristning som Maal. Især maatte dette gælde for en stor Del af Skoler, der indtil da var bleven ledede af Kongregationerne, saa meget mere, som i alle konfessionsløse Skoler bliver Folket lettere opdraget til Vantro.

Bladet »Lanterne« skriver med kynisk Aabenhed, at dette var Maalet: »Ja, vi vil frarive Kirken Opdragelsen af Folkets Børn; thi Kirken er Videnskabens naturlige Fjende; den har ingen Ret til at lære Sandheden, eftersom dens Dogmer ikke er andet end Løgn. Det er mod dette Maal, at vore Anstrengelser sigter.«

Forresten kan man ogsaa høre den Paastand opstillet fra andet Hold, at denne Kamp var Videnskabens Kamp mod Troen, eller, som det med et fint Ord kaldes, Folkefordummelsen. Intet kan være mere vildledende end en

saadan Paastand. Videnskaben, den virkelige Videnskab, har intet med denne Kamp at gøre. Der siges jo saa let at Videnskaben staar i en uforsonlig Modsætning til Troen — denne fordummer og lænkebinder Folk, hin opløser og frigør dem. Det er altsammen tomme Fraser, Dilettantismens Stillfloskler. At Tro og Videnskab godt kan gaa Haand i Haand, fremgaar aller klarest af, at netop de største Videnskabsmænd, særlig ogsaa Naturvidenskabsmændene, var kraftigt Troende Mænd; ja saare mange som en Tid var Vantro, er ved til Fuldkommenhed at til egne sig Videnskaben bleven førte tilbage til sin Barnetro.

Naar Kirken paa en Maade fandt sig i denne Tingenes Tilstand ved kun at nedlægge en kraftig Protest, havde det sin Grund i, at Klosterordener og Kongregationer ikke hører til den katholske Kirkes Væsen, men kun til dens Integritet. Hvor dybt saaret den saa blev, kom det ikke til at blive et livsfarligt Saar, da Kirken staar ikke og falder ikke, om Klosterordener og Kongregationer staar eller falder.

Ihvorvel det saaledes lykkedes den franske Regering at gennemføre sin Udryddelseslov mod Kongregationerne, skete det ikke uden større Modstand, end vore norske Blade har ladet ane. De voldsomme Optrin, der senere fandt Sted over hele Frankrig i Anledning af Klostrenes Ophævelse, talte til Kirkens Fordel.

Men den aabenlyse Kamp var begyndt, og den maatte fortsættes. Efter Klosterordenerne var man beredt paa, at Turen vilde komme til Præsteskabet. Men forinden maatte Kampen rettes direkte mod Kirken ved Ophævelse af Konkordatet. Det skete med en Lov om Kirkens Adskillelse fra Staten, som tildels traadte ikraft den 1ste Januar i Aar. Om en eller anden vil give den franske Regering Ret i Adskillelsesloven i og for sig, maa han dog medgive, at det var en skrigende Uretfærdighed, saaledes uden videre, uden Forhandling med Kirkens Øverste, Paven, at bryde det mellem Pius VII. og Napoleon I. i Aaret 1801 indgaaende Konkordat, ifølge hvilket den franske Stat blandt andet forpligtede sig til som en Skadeserstatning for det ulovligt inddragne Kirkegods at udrede Kultusbudgettet til Kirken.

Denne Adskillelseslov bebudede den franske Regering at fremme saaledes, at Samvittighedsfriheden ikke saaredes. Men i Virkeligheden var den beregnet paa at give Kirken sit Banesaar ved at fratage Kirken dens Uafhængighed, Paven hans aandelige Suverænitet, og tilsidesætte Kirkens Hierarki og dens guddommelige Forfatning. Den blev i den katholske Bevidsthed en uretfærdig Lov og følgende mere en Urettens Voldshandling end en Lov. De franske Lovgivere kom jo til at erklære Religionen for en Statssag, til at kræve sig overdraget Kirkens Styre, kort til at glemme at give Gud, hvad Guds er, Kirken, hvad Kirkens er, og kun beholde for sig, hvad Statens er: — giv Kejseren, hvad Kejsereis er.

Rigtignok støder denne Betragtning ikke blot mod den franske Regering, men mod den yderliggaaende Liberalismes Lære overhovedet. Ifølge dennes Lære udgør Staten Topunktet af al den Udvikling, som den menneskelige Evne og Virkekraft kan naa. Intet staar over den. Staten er jævnbyrdig med Gud, eller rettere, den er Gud. Den taaler ingen Medhersker. Den vil nok, at Folket faar Lov til at have haade en Religion og en Kirke; men en Religion, som prædiker paa dens Vis fuld Underkastelse under Statsmyndighederne, en Kirke, som samtykker i ikkun at være en Administrationsgren, der i sidste Instans altid afhænger af en Kirkeminister, der staar til Ansvar for et Parlament.

Men mod en saadan Lære protesterer den katholske Kirke, og stempler den som modstridende Kristi Lære og som en Trældomslære. Med dette for Øje vil Kirkestriden i Frankrig allerede let kunne fattes. (Sluttet.)

A. C.s Foredragsrækker.

III. Række, IV. Foredrag.

P. Fr. Esser: Blodbrylluppet i Paris.

Foredragsholderen gav først en Skildring af Partiforholdene og Frankrigs onde Genius, *Katharina af Medici*, en ryggesløs Kvinde, med en Ærgærrighed og Herskesyge uden Mage, ret et Produkt af *Machiavellis* Statskunst.

Derpaa skildredes *Hugenotternes* Optræden, hvorledes de gjorde den ene Sammensværgelse efter den anden, opmuntret ved den humane Maade, hvorpaa Regeringen — trods sine Sejre — Gang paa Gang tilstod dem store Rettigheder.

Hugenotternes Stridbarhed, — som ogsaa fik et Udtryk i Aarsagerne til Blodbadet i *Vassy*, hvori Hertugen af *Guisse* bevislig var uskyldig, — tiltog mere og mere; især efter Freden i *St. Germain*, hvor Hugenotterne næsten fik fuldstændig Religionsfrihed, blev de overmodige, og deres Bannerfører, Admiral *Coligny* trængte sig frem ved Hoffet, hvor han behændigt søgte at faa Kongen under sin Indflydelse. Det lykkedes ham, idet han fik Kongen til at understøtte Oprørerne i de spanske Nederlande, hvad der paa et hængende Haar havde bragt de to Magter i Krig.

Denne *Coligny's* Indflydelse paa Kongen gjorde *Katharina af Medici* rasende paa Admiralen; thi derigennem saa hun sit Herredømme over Sønnen truet. »At herske var hendes Ærgærrighed.« Derfor besluttede hun at rydde *Coligny* af Vejen. Mordplanen skulde udføres ved Brylluppet mellem *Henrik af Navarra* og *Margarethe af Vallois*.

Et Attentat som forøvedes d. 22. Aug. 1572 mislykkedes, idet *Coligny* kun blev saaret. Da baade Admiralen og hans Tilhængere truede med det værste, frygtede Dronning *Katharina* med Rette Hugenotternes Hævn, og det blev nu aftalt, at alle Hugenotter skulde dræbes.

Selv protestantiske Historikere, som *Ranke*, indrømmer nu, at det ikke var af Hensyn til Religionen, ikke engang til Landets Bedste, at denne Forbrydelse blev begaaet, men at Handlingen udelukkende dikteredes af hendes Magtbrynde.

Foredragsholderen imødegik derpaa en hel Del — i Historikernes Krese heldigvis nu saa godt som antikverede historiske Unøjagtigheder, som dog endnu spøger rundt om i populære Skrifter og mere hadefulde Beretninger.

»Hele Mordplanen var Resultatet af en øjeblikkelig Indskydelse; deraf følger, at Rom ikke kunde vide noget i Forvejen, eller billige det, som man har paastaet.«*)

*) *Prof. Kr. Erslev* siger: »Samtiden troede, at en blodig Udryddelse af Protestanterne i Frankrig flere Aar igennem havde været en hemmelig

I Gengivelsen af Ofrenes Antal hersker det vildeste Fantasispil.

1573	opgives	10,000	Personer.
1581	—	20,000	—
1582	—	30,000	—
1630	—	40,000	—
1640	—	70,000	—
1661	—	100,000	—

Kilden fra 1582, Calvinisternes Martyrologium, er ikke alene latterlig for det store Tals Vedkommende; thi den numeriske Størrelse ses jo at vokse med rivende Hast, særlig efter 1630; men der er det gaadefulde ved Kilden fra 1582, at den som Hovedsum har 30,000; men Opgivelserne i det enkelte kun omfatter: 10,000 + 5 à 6,000, altsaa Halvdelen af det opgivne Antal!

Et Begreb om de Myrdedes Antal faar man af den Angivelse, at Graverne i Paris's Forstæder fik Betaling for i Løbet af 8 Dage at have begravet 1100 Lig (og herfra maa vel muligvis regnes de normalt forefaldende Begravelser). Foredragsholderen opstillede følgende Tal, som de sandsynligste:

Paris ca. 1,000.

Provinserne ca. 2 à 3,000.

Dertil maa erindres, at ogsaa mange Katholikker var blandt de myrdede, — faldne som Ofre for privat Hævn.

Foredragsholderen mente, at naar man sammenlignede dette med alle de Mord, Hugenerne har begaaet mod Katholikker, saa bliver Tallet langt større paa deres Side. Der nævnedes flere Eksempler, saaledes blev 200 Præster paa en Gang styrtede i en Afgrund. *Franz af Beaumont* tvang sine Sønner til at bade sig i myrdede Katholikkers Blod, lod Katholikker nedstyrte fra høje Steder og lod Soldaterne opfange dem paa deres Hellebarder. I *Orthez* blev 3000 Katholikker myrdede paa en Gang. Hertil kom et Utal af Klosterran og oprørende Krænkelser af kvindelige Ordenspersoners Ære. — —

Tanke, der laa bag ved *Katharina af Medicis* Politik, og endnu i vore Dage har man søgt at bevise, at Planen hertil allerede blev aftalt paa Mødet med *Alba* i *Bayonne* 1565, dette er dog sikkert ikke saa, Tanken om Blodbadet er kun et Døgn ældre end selve Begivenheden. «
S *lm. Kon. Leks.* II. 628.

»I Rom vidste man i det væsentligste Besked. Men Højtideligheden blev ikke fejret paa Grund af, at Huguenotterne var blevet myrdede, men paa Grund af de gode Følger, dette Nederlag vilde have for Kirken; thi dersom Huguenotterne havde faaet Overmagten, havde det været ude med den katholske Kirke i Frankrig.«

Selvfølgelig har man ogsaa paastaet, at Jesuiterne havde Skyld i Blodbadet; men Foredragsholderen beviste det latterlige i denne Paastand og sluttede med følgende Ord: »I dette Tilfælde kan Jesuiterne for en Gangs Skyld vaske deres Hænder i Uskyldighed!«

J—n. J—n.

Ærkebispevalget i Polen.

I 1821 udsendte den apostoliske Stol til det daværende lille Preussens Biskopper et Brev som et af Resultaterne af Konkordatet mellem Preussen og Kirken. I nævnte Brev foreskrevs, at Domkapitlerne skulde vælge til Biskopper, Mænd, som foruden at opfylde de kirkelige Betingelser, udmærkede sig særlig ved Besindighed (hvad allerede Tridentinerkonciliet havde paabudt) og ikke var mindre velsete af Kongen.

Skønt der intet foreskrevs om særlig Fremgangsmaade ved Valgene, har siden 1841 samtlige Kapitler i Preussen opstillet en Kandidatliste, og det fordi den apostoliske Stol foreskrev denne Fremgangsmaade for Kongeriget Hannover og det meste af Vesttyskland. Til Gengæld betingede Rom sig, at Regeringen Ikke maatte stryge flere af Listen, end at der blev tre tilovers, mellem hvilke saa Kapitlerne skulde træffe det endelige Valg. Dette overholdt den preussiske Regering ogsaa indtil den forrige gnesen-poseske Ærkebispes Død, efter hvilken den kasserede samtlige opstillede Bispeæmner, og Resultatet af Roms umiddelbare Forhandlinger med Berlin var Dr. Stablewskis Valg til Ærkebiskop.

I Stifterne Gnesen-Posen er der ialt 21 Kanniker, som har Stemme, blandt hvilke tre med her i Landet kendte Navne: Viebispen Dr. Likowski, der interesserer sig i høj Grad for Missionen i Danmark; Præsteseminarieforstander Dr. Jedzink, som har besøgt København, Stockholm og Finland; og Prælat Poninski, der ligeledes har været i Danmark og beset Polakkernes Missionstation Maribo, til hvilken han og hans Slægt har ydet værdifulde Bidrag. En af den

nævnte Stations stor Velgjørere var ogsaa afdøde Ærkebisp Stablewski.

Bispedømmet *Posen* oprettedes i Aaret 968 af Polens første kristne Hertug Milczyslaw under Pave Johannes XIII. Det var Polens eneste Bispesæde. indtil den »romerske« Kejser Otto III. efter Aftale med Pave Sylvester II. i Aaret 1000 oprettede Ærkestiftet *Gnesen*. Senest fra det tolvte Aarhundrede underlaa Posen sammen med de øvrige polske Stifter Gnesen, der var Primassæde. Skønt Posen i 1821 ophøjedes til Ærkesæde, fastsattes samtidig, at det skulde have Overhyrde fælles med Gnesenersædet. Hvert af dem har derimod sin egen Viebiskop og eget Domkapitel. Som Primas bærer Ærkebispden den røde Kardinaldragt.

Polakkerne venter sig lange Udsigter med, hvem der nu skal bære Purpuren, da den preussiske Regering er imod at det bliver en polskindet Polak, og paa den anden Side flertallet af de 21 ikke vil stemme for et Regeringsværktøj.

Eo.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Redaktionen beklager meget, at Referatet i forrige Nr. fra »Lætitias« Aftenunderholdning var noget mangelfuld. For det første var der ikke meddelt, at den højærværdigste Hr. Biskop *Johannes von Euch* tillige med flere Præster bærede Foreningen med sin Nærværelse; det er jo altid en stor Glæde og Opmuntring for vore Foreninger at se, hvorledes der vises dem Interesse, ogsaa fra vor højærværdigste Biskops Side. — Dernæst var der som Udfører af det smukke Malerarbejde ved det nye Teater kun nævnt Hr. Anton Siegler, medens vi nu bringer i Erfaring, at han maa dele Æren med en anden ung Maler, Hr. *Harald Nielsen*, som ogsaa ærligt har delt Arbejdet med den førstnævnte. Det lader til, at vor Referent enten ikke har indhentet eller ikke har faaet nøjagtige Oplysninger, hvilket som sagt højlig beklages.

Tyskland. Rigsdagsvalgene i Tyskland har haft det overraskende Resultat, at Socialdemokraterne har mistet flere af deres Mandater; Centrum, det katholske Parti, vender derimod usvækket tilbage til Rigsdagen, og det vil derfor formodentlig holde haardt for dem, som tænkte paa at fremmane en ny Kulturkamp i Tyskland; Centrum staar fremdeles paa sin Post.

Frankrig. (*Efterslet fra Bispekonferensen m. m.*) Under en saa vigtig Forsamling som den, de franske Biskopper afholdt fornylig, er det naturligvis af største Betydning, at kunne forhandle uhindret med den øverste

kirkelige Myndighed i Rom. Dette voldte ifølge Omstændighederne særlige Vanskeligheder ved den sidste Bispekonferens. Efter de senere Tidrs triste Erfaringer, var man nok berettiget til at nære nogen Mistillid til Regeringens og Øvrighedens Diskretion, og til at tænke paa Opretelsen af en mere direkte telegrafisk Forbindelse, for saaledes at forebygge andre lignende Skurkestreger som den med Arkivets Ran. Derfor var der sørget for vedvarende egen Kurérforbindelse med den belgiske Grænse; herfra blev saa Telegrammerne afsendt til Rom. Udover hvad Konferensen selv har offentliggjort, har man derfor heller ikke faaet noget at vide om, hvad der blev forhandlet eller bestemt paa Konferensen. Resultaterne vil først blive bekendtgjort i Hyrdebreve.

Interessant er det at se, hvorledes de franske Kulturkæmpere begynder at komme i Totterne paa hverandre, og i Kampens Hede undslipper der dem da af og til ret betydningsfulde Tilstaaelser. *Combes*, den tidligere Ministerpræsident, og en af de første Ophavsmænd til Kulturkampen, har udvalgt sig »Neue Freie Presse« til sit Livorgan, hvorfra han gør sine Udfald imod den nuværende franske Regerings Medlemmer, som han beskylder for at være nogle rene Ignoranter, der tager helt forkert fat paa det hele, de ødelægger kun hans Værk, det var ham, som havde forberedt og hidført hele Brudet mellem Kirke og Stat o. dsl. Han skriver bl. a.: »Fra mit Ministeriums Begyndelse af, var jeg besluttet paa at forberede Skilsmissen, og saavidt muligt at gøre den uundgaaelig. Uafbrudt har jeg gjort mig Umage for, ved daglige pinlige Mellemværender helt at umuliggøre det for Staten, at opretholde Konkordatet«. Om Pius X. siger, *Combes* at denne ifølge sin Stilling som Kirkens Overhoved ikke kunde handle anderledes, end han gjorde uden at blive Forræder imod Kirkens Sag. — Disse tydelige og aabne Tilstaaelser burde de mærke sig, som bestandig gentager, at det er Paven, som har udfordret til Kulturkampen og bærer Ansvaret derfor. — Kulturkæmperne sørger iøvrigt selv for Beviser for, at deres Maal ikke blot er det kirkelige Hierarkis, men selve Kristendommens, ja selve Guds Afskaffelse. Hidtil stod der jo paa 20 Francsstykkerne, Inskriptionen: »Gud skærme Frankrig!« Den vil man nu fjerne, og i Stedet for sætte den til Sandheden og Virkeligheden lidet svarende Inskription: »Frihed, Lighed, Broderskab!« Senator Halgan agter at interpellere Kammeret i denne Anledning. — De sidste Efterretninger gaar igen ud paa, at Regeringen paatænker et nyt Tilbage- tog, nemlig at renoncere paa Fordringen om Anmeldelse som Betingelse for at kunne afholde Gudstjeneste i Kirkerne.

Spanien De spanske Frimurere lyder ogsaa Storlogens Ordre og gør fra Tid til anden Forsøg paa at indføre lignende Love som i Frankrig imod de religiøse Foreninger. Katholikerne afholder Protestmøder imod saadanne Forsøg og Biskopperne har alle i Forening indsendt en Adresse til Kongen, hvori de beder ham om Beskyttelse i Overensstemmelse med Vedtægterne i det spanske Konkordat.

Schweiz. Man var ogsaa i Schweiz begyndt at spekulere paa *Adskillelse mellem Kirke og Stat*. Anledningen hertil var et Andragende fra Katholikerne i Kanton Basel om en aarlig Statsunderstøttelse af c. 40,000 Francs til Kultusomkostninger. I Schweiz bestaar nemlig det mærkelige Forhold, at kun Protestanterne og »Gammelkatholikerne« faar Statsunderstøttelse. Katholikerne, som udgør c. 33 Procent af Kantonens samlede Befolkning, maa saaledes give deres Bidrag i Skat til den protestantiske og »gammelkatholske« Kultus, uden selv at faa nogen Statsunderstøttelse til deres egen Kultus. At dette er en Uretfærdighed, blev tilstaaet fra alle Sider, da Spørgsmaalet var til Forhandling i det store Raad. Men Socialdemokraterne kom nu med et Modforslag, gaaende ud paa at afskaffe al Statsunderstøttelse til Religionssamfundene og at iværksætte Adskillelse mellem Stat og Kirke. Resultatet af ugelange Forhandlinger blev, at Katholikkernes Andragende om Understøttelse blev imødekommet og henvist til Regeringen. Det fra socialdemokratiske Side fremkomne Forslag om Adskillelsen blev omredigeret.

Senere Efterretninger lyder paa, at der nu ogsaa i den mere protestantiske Kanton Neuenburg fornylig er foretaget Afstemning om Adskillelse mellem Stat og Kirke og at Forslaget om Adskillelse blev forkastet med 15,090 Stemmer mod 8,411.

Her synes altsaa ikke at være Jordbund for Kulturkamp; men Schweiz har ogsaa allerede haft sin Kulturkampperiode for ca. 30 Aar siden, idet de protestantiske Regeringer fratog Katholikerne en Del af deres Kirker og overgav dem til den i 70'erne opstaaede Sekt »Gammelkatholikerne« (som ikke vilde anerkende den pavelige Ufejlbarhed), saaledes den prægtige Frue Kirke i Genf. Men nu foregaar der netop et Tillageslag i modsat Retning. Sekten er nu ved at uddø, man giver derfor efterhaanden Katholikerne deres Kirker tilbage igen, ogsaa Frue Kirke i Genf agter Regeringen nu at overdrage til Katholikerne igen.

Polen. (*Mariaviterne.*) Fra Forfatteren til Artiklen »Mariavitterne« i No. 2 har Red. modtaget følgende Efterkrift:

Den »til evig Frelse uomgængelig nødvendige« Sektstifterinde Marya Kozłowska er Jorden bleven for hed. Hun har overgivet sine Ejendomme i Plock i russisk Polen til Salg og forladt Landet — medtagende, hvad der var tilovers af Pengene, som Sektens Præster ifølge dens Praksis havde betroet deres »lille Mo'er«.

Da tillige Banbullen har afvendt mangfoldige læge Tilhængere, kniber det for Præsterne med Udkommet. Og da ydermere flere Præster har besluttet at rejse til Rom for at udsone sig med den katholske Kirke, synes Sektens Dage snart at skulle være talte.

Rom. Ifølge *l'Univers* blev der i Anledning af Kardinalpræfekt *Gottis* 50-Aars Præstejubilæum fornylig afholdt en Sprogfest i Propagandakollegiet, idet der i alle de blandt Eleverne repræsenterede Sprog blev oplæst poetiske Smaastykker. Af de skandinaviske Sprog var dansk repræsenteret ved Hr. *Alfred Westergaard* fra København og norsk ved Hr. *Julius Andersen* fra Kristiania.

Konstantinopel. Det italienske og franske Gesandtskab har overrakt Porten en enslydende Note, hvori der meddeles, at Dominikanermissionen i Konstantinopel og Smyrna ligesom Franciskanermissionen i Tripolis og Cyrenaika definitivt bliver stillet under Italiens Beskyttelse.

Nord-Amerika. Af det nordamerikanske *Catholic Directory* fremgaar det, at Katholikkernes Antal her er i stadig Stigen. Det samlede Antal af Katholikker sættes til 12,651,944, altsaa ca. 300,000 flere end i Fjor. — Begge Ærkestifterne New-York og Chikago har over en Million hver (henved 1,200,000). Ærkestiftet Boston har 700,000 Katholikker, Filadelfia 485,000, og New Orleans 450,000. Det katholske Hieraki i de forenede Stater bestaar af 1 apostolsk Nuntius, 1 Kardinal, 14 Ærkebiskopper, 90 Biskopper, 21 Abbeder og 14,484 Præster, dels Verdenspræster, dels Ordenspræster; disse sidste tilhører følgende Ordener: Jesu Selskab, Franciskanerordenene, Kapucinerordenen det hl. Kors Orden, st. Pauls Orden, Redemptoristernes og Oblaternes Orden. Kirkernes Antal anslaaes til 11,814. Præsternes Antal i de forskjellige Stifter er som følger: i New-York 824, i Chikago 643, i Boston 598, i Filadelfia 521, i Saint Louis 507, i Pittsburg 422, i Baltimore 405, i Milwaukee 362, i Cleveland 353 o. s. fr. Antallet af Seminarer i de forenede Stater er 86, og af Pensionater for unge Piger gives der 122. — Sogneskolerne besøgte i de sidste Aar af 1,066,207 Børn og et endnu større Antal Smaabørn finder Pleje i katholske Børnehjem og Asyl.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Uddrag af Vikariats-Komitéens Regnskab for 1906.

(4. Regnskabsaar).

INDTÆGT.	UDGIFT.
<i>Kassebeholdn. fra f. A.</i> Kr. 36,52	Udbetalt i <i>Understøttelse</i>
Fire <i>Kvartalskollekter</i> i	til følgende <i>Missioner</i>
Vikariatet v. den apo-	i Vikariatet:
stoliske Vikar — 855,92	Aarhus (t. Skolens Ud-
En <i>Gave</i> (fra Grevinde	videlse) Kr. 300,00
A.—L.) — 50,00	Bornholm (t. <i>Missions-</i>
Fra <i>Lokalkomiteerne</i> :	reiser) — 35,00
Aarhus — 26,25	Esbjerg (til <i>Missions-</i>
Esbjerg — 53,16	udgifter) — 100,00
Fredericia — 114,50	Fredericia (t. Afbet. paa
Kbhvns. Nørrebro-	Gæld paa Skolen) . . — 200,00
afdeling — 725,25	København—Nørrebro
Køb.havn og Omegn — 390,96	(til en ny Kirke) . . . — 750,00
Odense — 105,50	København—Sundby (t.
Roskilde — 22,50	Afbetaling af Gæld) — 300,00
St. Andreas Kollegiet — 39,01	Køge (til <i>Missionsudg.</i>) — 100,00
Svendborg — 64,00	Næstved (til do. do.) — 100,00
Indv. <i>Renter</i> — 18,63	Odense (til en ny Kirke) — 200,00
	Ringsted (til do. do.) — 100,00
	Roskilde (til Afbet. af
	Gæld og til <i>Missions-</i>
	reiser) — 250,00
	Slagelse (til <i>Missions-</i>
	udgifter) — 50,00
	Div. <i>U gifter</i> — 1,70
	<i>Kassebeholdn. pr.</i> ³¹ / ₁₂ 06 — 15,53
Kr. 2502,23	Kr. 2502,23

Samtidig med at fremsende ovenstaaende Regnskab udtale vi atter vor Glæde over den Fremgang, som dette Regnskab paany fremviser, naar det sammenlignes med det sidste som ogsaa de foregaaende Aars Regnskaber. Denne Fremgang skyldes i fremragende Grad det Arbejde, som er blevet udført af vore Medarbejdere i de forskellige Lokalkomiteer, og vi benytte Lejligheden til at udtale dem vor hjertelige Tak for deres Nidkærhed og Udholdenhed. Vi føle os overbeviste om, at disse vore Medarbejdere ikke alene bidrage til at hjælpe de forskellige *Missioner*, som vi kunne yde *Understøttelser*, men at de dybest set gøre netop *Bidragyderne* den største Tjeneste ved at afkræve dem deres Bidrag; thi den, der ikke vænnes til at ofre noget for den Sag, der bør være ham det helligste i Livet, han vænnes heller ikke til at agte paa de rige Goder, som der ydes ham, og til at føle den fulde Glæde ved at nyde dem.

Ud fra denne Betragtning retter vi en Opfordring til vore gamle Medarbejdere om at bevare Kærligheden til det

smukke Arbejde, de har taget op, og vi henvende os til de mange, som endnu staa udenfor vor Kreds, om at træde til enten som Bidragydere eller Bidragsamlere. Der bør her i Landet ikke være en Landsby, endsige en By, hvor der findes Katholikker, uden at der ogsaa blandt dem findes mindst én af vore saakaldte »Timandskredse«. Lad det efterhaanden blive betragtet som en Æressag for enhver dansk Katholik at være med til at fremme vor Kirkes hellige Sag ved i det mindste at staa som Medlem i en af Ansgarius-Bonifacius-Foreningens »Timandskredse«.

København, den 15. Januar 1907.

Vikariats-Komitéen :

A. Neuvel,
Formand.

Jos. L. M. Hoffmann,
Kasserer.

H. Gamél,
Sekretær.

A. V. Günther,
Revisor.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

finder Sted

- ved St. Ansgars Kirke (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved Rosenkranskirken efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søn-
dagen (hos Pastor Ronge),
ved St. Anna Kirke hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra St. Josefs Konferents Bibliothek udlaanes Bøger daglig mellem
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Nothburgaforeningen afholder Aftenunderholdning Søndag
den 3. og Mandag den 4. Februar Kl. 7¹/₂, Toldbodvej 14. Der op-
føres: Margrethe Morus, Drama i 4 Akter, og et lille humori-
stisk Stykke »Lige for lige«. Billetter à 50 Øre faas Toldbodvej
14 samt hos Medlemmerne (og hos Pastor Ronge, Boycesgade 8³).

Da Regnskaberne for St. Ansgar Menighed for Aaret 1906
agtes afsluttet først i Februar Maaned, bedes de resterende Bid-
drag indbetalte til Fabrikant Herm. Hoffmann, Købmagergade
48, Mez., hos hvem Kvitteringerne vil blive fremlagte i Dagene
fra den 28. Januar til Mandag den 4. Februar. Bidrag, som ikke
ere indbetalte inden 5. Februar, vil blive opført paa Restanceli-
sten for 1906.

Forstanderskabet for St. Ansgars Menighed.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. Februar. Sexagesima. Ansgar. Marie Renselse
eller Kyndelmisse. Den højtidelige Pontifikal-Lysvielse
med Procession begynder i St. Ansgars Kirke Kl. 9¹/₂. En-
hver, som ønsker Vokslys indviede eller vil skænke saa-
danne til Kirken, kan aflevere dem til Sakristanen. — 4. M.
Andreas Corsini, Biskop og Bekender. — 5. Ti Herrens
Lidelse. — 6. O. Titus, Biskop og Bekender. — 7. To. Ro-
muald, Abbed. — 8. F. Johannes af Matha, Bekender. — 9. L.

Blasius, Biskop og Martyr. (Efter hver Messe meddeles **Blasiusvelsignelsen.**)

Søndag den 10. Februar. Quinquagesima. (Fastelavn) Oplæsning af Fastenedat og Hyrdebrev.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Pontif.-Messe m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
og Katekese.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
m. Præd.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt
og Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirke (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. Februar læses Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i St. Ansgars Kirke den hl. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

St. Elisabeth-Vincentiskonferents (F.) lader den hl. Messe læse for afdøde Frk. A. Torbensen Fredag den 8. Februar Kl. 8 i Rosenkranskirken.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmanter til Hjælp, for saa vidt de have gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de ansøgende Forældre eller Værger selv maa afhente hos Under tegnede (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. Kl. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Søndag den 10. Februar enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkesholms Allé 14 C.) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde 9) eller Frk. Tetzlaff (Ved Stranden 10).

Joh. Braun, Sognepræst.

Udkommen er og faas gennem enhver Boghandel:

MISSALE ROMANUM,

den katholske **Messebog** paa Latin og **Dansk**, i bekvemt Bønebogformat, meget smukt udstyret, i forskellige Indbindinger (Lærred med rødt Snit, blødt Faareskind med Guldsnit, blødt Chagrin med Guldsnit o. s. fr.) til 3 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{1}{2}$, 5 $\frac{1}{2}$, 6 $\frac{1}{2}$ og 7 Kr.

Vincentforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos D'Hrr. Gejstlige ved Sct. Ansgarskirken (Bredgade 64), Rosenkranskirken (Boyesgade 8 $\frac{3}{4}$), Sct. Josephs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murmester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johannes Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Tlf. H. 1389.

Nogle Kalendere 1907 kan endnu faas ved Rosenkranskirken.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S. Telef. 4601 (Ekspedition.) — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y. (1 Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 6.

Søndagen den 10. Februar.

1907.

INDHOLD: Fastemandatet. — Kirkestriden i Frankrig. — Tyske Prædikener i St. Ansgars Kirke. — En dansk Gave til den hl. Fader. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København, Fredericia. Frankrig. De forenede Stater. — Spørgsmaal og Svar. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Fastemandatet

for Tiden fra Askeonsdag 1907 til den samme Dag 1908 bliver herved i Henhold til de af den hellige Fader Os overdragne Special-Fuldmagter for det Apostoliske Vikariats Omraade bestemt som følger:

- I. Den paabudte Faste, som kun tillader ét fuldstændigt Maaltid, én Kollation og en Smule Brød om Morgen*), men udelukker al anden Nydelse af Spise, bliver bestaaende paa alle Dage af den *40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle *Tamperdage og Vigilie-Fastedage* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, før Marie Himmelfart og før Allehelgen. De øvrige Vigilie-Fastedage ere forlagte til *Onsdagene og Fredagene i Adventstiden*. Forpligtede til at faste paa disse Dage ere Alle, som have fyldt 21 Aar, men endnu ikke ere 60 Aar. Fastedagene skulle hver Gang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.
- II. *Abstinentsbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kødspise, forbliver bestaaende paa *Askeons-*

*) Theologerne regne gjerne indtil 12 Kvint.

dag, Skærtorsdag, Paaskelørdag og Aarets samtlige Fredage. De øvrige Dage tillades Nydelsen af Kød-spiser med den Indskrænkning, at paa samtlige befalede *Fastedage* (jfr. N. I.) tillades Nydelsen af Kød kun *én Gang*, nemlig ved Hovedmaaltidet. De, som paa Grund af Alder eller formedelst Dispens ere fritagne for at faste, ere ogsaa fritagne for Abstinentspligten paa Fastedagene.

- III. Paa alle Aarets Fastedage som ogsaa paa Søndagene i Fasteliden er den samtidige Nydelse af *Kød- og Fiskespiser* forbuden ved ét og samme Maaltid. Dette Forbud *gælder* for alle *uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke ere alvorlig syge.
- IV. *Kødsupper* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser, forsaavidt de enten slet ikke indeholde Køddele eller kun i en aldeles uvæsentlig Grad, tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den hl. *Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- V. De i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner og, saafremt disse føre egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; — fremdeles Gæstgivere og Spiseværter og deres Gæster, samt alle de, som jævnlig faa deres Mad fra et offentligt Spisested: Handelsbetjente, Svende, Læringer, Tjenestetyende og Arbejdere, naar de kostes af Ikke-Katholikker; Medlemmer og Tjenestefolkene i konfessionelt blandede Familier; de af Ikke-Katholikerne Indbudne, samt Ikke-Katholikkernes øvrige Hus- og Bordfæller, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuranstalter under Kur værende Personer, Rejsende og Fattige ere, med Undtagelse af den hl. *Langfredag*, aldeles fritagne for *Abstinentsen*.
- VI. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Myn- dighed til i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sanseligheden* forlanger det, at forandre Faste- eller Abstinentsbudet for *enkelte* Troende til en eller anden from Gerning; dog kunne kun Sognepræsterne eller Rektorerne gøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet.

Hermed er iøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispen- sere fra Forbudet mod den *samtidige* Nydelse af *Kød- og Fiskespiser* paa de befalede Fastedage (jfr. N. III.)

- VII. Af Hensyn til den for Alle eftergivne Strenghed af det oprindelige Faste- og Abstinentsbud *skulle alle* Troende, som ere istand dertil, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som i denne Hensigt blive at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift »*Faste-Almisse*«. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste for Vikariatets kirkelige Anstalter, blive at

indsende til Vikariatet straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

- VIII. I Overensstemmelse med det hl. Tridentiner-Koncil's Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4) forordne Vi, at der i samtlige Sognekirker i den hellige Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Psalmer og Bønner, hvorom Vi overlade d'Herrer Sognepræster at anordne det nærmere. Disse Andagter skulle slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Emne til Genstand.

Paa *Søgnedagene* i den hl. Fastetid bliver under eller efter Skolemessen den smertefulde Rosenkrans eller andre passende Bønner at forebede for Kirkens Anliggender.

- IX. I de saakaldte *lukkede* Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve *Faste-* og *Adventstiden* skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle *Danse og andre støjende offentlige Forlystelser*.
- X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige *Bud om Paaske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt Indult at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart og for de Katholikker, som ho langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag. De Troende gøres herved opmærksomme paa den ældgamle kirkelige Forskrift om at modtage Paaske-Kommunionen i deres respektive *Sognekirker*, en Forskrift, der ogsaa under vore kirkelige Forhold bør søges saa vidt mulig overholdt.
- XI. *Højtideligholdelsen af den første hl. Kommunion* bliver fastsat til den første Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særlige Grunde maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Nærværende *Fastemandat* (og *Hyrdebrevet*) oplæses i alle Gudshuse i Vikariatet Søndag *Quinquagesima*.

København, den 3. Februar 1907.

✠ Johannes

Biskop af Anastasiopolis.
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.



Kirkestriden i Frankrig.

(Sluttet.)

II.

Ligeoverfor Adskillelsesloven mellem Kirke og Stat, som den foreligger i Frankrig, vil vistnok den yderlig-gaaende Liberalisme eller Radikalisme give den franske Regering Medhold. I dens Bevidsthed er Staten alt; Kirken er ikke en selvstændig Institution, men ligesom et Tillæg til Staten, staar i Lydighedsforhold til den, og som der sagdes i den tyske Kulturkamp, »er kun et Organ for Staten«.

Den mere maadeholdne Liberalisme gaar ikke til denne Yderlighed. For den er Kirken og Staten begge to fri og af hverandre uberoende Samfundsinstitutioner, hvilket de udtrykker med Formelen: »En fri Kirke i en fri Stat« eller med Ordene: »Et frit Folk og en fri Kirke passer dog egentlig sammen.«

Der gives en tredie Retning af Liberalisme, som, medens den indrømmer Kirken en Uafhængighed af Staten som Institution, og at Staten bør være i god Forstaaelse med Kirken, ikke destomindre holder for, at Staten som Stat er i alle Henseender uberoende [uafhængig] af Kirken og saaledes ialt sin egen Herre. Kirken skal ikke have Ret til at sige til Staten: »Det er dig ikke tilladt.«

Og Kirken som Kristendom betragtet kan siges at formulere sin Lære i dette Stykke i tre Punkter:

1. Ifølge uindskrænket guddommelig Ret er Kirken, det er Kristendommen, uafhængig af Staten.

2. Endskønt Kirke og Stat er efter sine Regler væsentlig forskellige, er deres fuldstændige Adskillelse dog i Strid, saavel med Forskriften som med Troeslæren og lader sig derfor ikke realisere som en normal Samfundsorden.

3. Staten besidder en virkelig Uafhængighed efter sit Væsen, men denne Uafhængighed er ikke ubegrænset; den udstrækker sig ikke til det aandelige Omraade, som væsentlig hører Kirken til, og saaledes heller ikke til alt det, som er nødvendig forbunden med Kirkens Endemaal.

Paa dette aandelige Omraade er Staten Kirken, det er Kristendommen, underordnet.

Hvor Kirkebegrebet enten er svækket eller fuldstændig forkastet, vil disse kirkelige Læresætninger vanskeligt fattes. Der vil man visselig foretrække den gammel-hedenske Statsidé, som ikke har Rum for en Kirke af Guds Naade eller for noget selvstændigt Omraade for det religiøse Liv.

Anderledes forholder det sig med Katholicismen med sit udprægede Kirkebegreb. I »Norsk Kirkeblad« for 24de Juni og 8de Juli ifjor skrev en Præst i den norske Statskirke, nemlig resid. Kapellan Gustav Jensen, angaaende Troen paa én hellig, almindelig Kirke og giver en saa klar og tilforladelig Fremstilling af Katholikernes Tro paa Kirken, at den her kan virke forklarende. Han skriver nemlig: »Det katholske Læresystem begynder med Kirken og falder tilbage paa Kirken. Kirken er for den katholske kristne ikke blot de troendes Forsamling, ikke blot et Samfund, men en af Herren villet og sat Institution, hvem Sandheden er betroet. ,Ligesom Faderen har sendt mig, saa sender jeg Eder (Joh. 20, 21).’ ,Hvo som hører Eder, hører mig (Luk. 10, 16).’ Det er Kirken betroet at modtage Sandheden, bevare den, forkynde den, forstaa den, udfolde den. Kirken er ,Sandhedens Støtte og Grundvold (I Tim. 3, 15).’ Den katholske Kristendom vil med dette sit Princip ingenlunde gaa Guds Ord og dets Ære og dets Autoritet for nær. Tvertimod, den nedlægger de bestemteste Indsigelser mod de protestantiske Behrejdelse i det Stykke. Men den siger, at det er den Bibellæser, Kirken, som er baade ældst og visest, ja den egentlige kompetente Bibellæser. Og den henviser triumferende til den ,grænseløse Forvirring‘, som der hersker mellem de protestantiske Bibellæsere. Bibelen i Kirkens Haand er Slagordet. Kirken er Naadens Forvalter og Sandhedens Lærer, ubetinget Autoritet i sin Undervisning og i sin Styrelse. Vi har at høre, at lære, at tro. Dette er katholsk Tro paa Kirken.«

Med dette for Øje kan vi saa komme til den franske radikale Adskillelseslov mellem Kirke og Stat og forstaa Kirkens Forkastelse af samme.

Med Hensyn til selve Loven, gaar den blandt andet

ud fra, at Staten anerkender og lønner ingen Trosbekjendelser, — at de offentlige Bygninger, tilhørende de nu anerkendte Trosbekendelser, ophæves, — at der udslettes af Statens, Departementernes og Kommunernes Budget alle Udgifter, der har Hensyn til Gudstjenesten, — at Gudstjenesten skal være fri, men under visse Indskrænkninger, — at Kirkerne skal kunne benyttes af Foreninger, som maatte være dannede til Varetagelse af Gudstjenesten, de saakaldte Kultusassociationer, som da ogsaa skulle bestride Kultusomkostningerne, — at disse skulle staa under Stats-tilsyn og unddrages kirkelig Kontrol og Biskoppernes Over-tilsyn og Jurisdiktion.

Den regerende Klik var selv ikke blind for de Vanskeligheder, Lovens Gennemførelse vilde møde; men mon den havde overvejet samtlige? Naar det gjaldt Militærlove, havde den spurgt Militære tilraads; naar det gjaldt Søfartslove, havde den henvendt sig til Søkyndige; naar det gjaldt Arbejdslove, havde den ikke negligeret Arbejdsforeningernes Mænd; — men naar det gjaldt Kirken, blev ingen af dens Mænd spurgt, og Loven blev derfor saa ensidig som muligt. Det kan sammenslutes i Spørgsmaalet, som den liberale Ribot stillede til Kammeret: »Er der ogsaa bleven talt desangaaende med Paven, den katholske Kirkes Chef?« Nej, ham havde man ignoreret, fuldstændig sat tilside. Intet Under, at allerede derved stødte Loven enhver Katholik.

Tilslut kom da Pavens Svar. Det gik ud paa en fuldstændig Forkastelse af Loven, da Staten havde overskredet sit Magtomraade, og Loven var en Krænkelse 1) *mod Kirkens guddommelige Forfatning*, thi Loven overdrog under Tilsidesættelse af det af Gud i Kirken indsatte Hierarki, Gudstjenesternes offentlige Udøvelse til Lægmands Foreninger, stillede under Statens retslige Opsyn; 2) *imod Kirkens Frihed*, idet den nemlig blev afhængig af disse Foreninger og vilde underkastes talrige Bestemmelser, som vilde indskrænke Udøvelsen af den kirkelige Autoritet, af offentlige Gudstjeneste og af Prædikeembedet og i denne Henseende overlod meget til den civile Øvrigheds Vilkaarlighed; 3) *imod Kirkens Ejendomsret*, idet Loven berøvede den en stor Del af dens Formue, dens Gudshuse, veldædige Stiftelser og andre Bygninger og afskaffede Udbetalingen af

de Gager, som det var Frankrigs Pligt at yde Kirkens Tjenere. Dette var en Pligt af Retfærdighedshensyn, fordi Gageudbetalingerne eller Lønningerne kun var en retfærdig Skadeserstatning til Kirken for det under den første franske Revolution konfiskerede Kirkegods, og det var tillige en formel Forpligtelse ifølge Konkordatets Bestemmelser.

Pavens Forkastelse af Loven kom ikke uventet. Desuden var den i Samklang med det franske Episkopats Syn paa Sagen. Da Loven var offentliggjort, havde Paven holdt det for nødvendigt at sammenkalde de franske Biskopper for at høre deres Mening. Konkordatet var jo ophævet, og for første Gang efter 1788 kunde der atter holdes Plenarforsamlinger af franske Biskopper. I Mai Maaned indfandt sig saaledes 79 Biskopper til Mødet og i September Maaned 82 til det andet Bispemøde. Der udbredtes Rygter om Biskoppernes Uenighed, og antikirkelig Tendensjournalistik digtede om, at »fremtrædende franske Gejstlige fandt Pavens Halstarrighed meget uklog og dertil skadelig for Kirkens fremtidige Stilling i Frankrig«. Intet mere usandt. Selve Bispemødernes Præsident, Kardinal Richard, Ærkebispnen af Paris, har derfor kunnet slaa en Pæl gjennem den Legende. Han erklærer nemlig: »To Spørgsmaal blev stillede: Kan de ved Loven oprettede Kultusforeninger antages? Svaret var saa at sige enstemmig (kun to stemte imod med Tanke om, at disse Foreninger kunde omdannes til at stemme med Kirkens Forskrifter). Biskopperne erklærede, at disse Kultusforeninger ikke kunde antages, fordi de stod i Modstrid med Kirkens Forskrifter. Det var i Virkeligheden en Kirken paatvungen Lægmandsforfatning. Det andet Spørgsmaal fulgte det første: Kan Kultusforeningerne blive omforandrede paa saadan Maade, at de kommer til at stemme overens med de kanoniske Regler og Kirkens Forfatning.? For at svare herpaa, maatte man udarbejde Reglementerne for Kultusforeningerne. Dette Arbejde blev omhyggelig udført; men man maatte erkjende, at de foreslaaede Reglementer ikke vilde have nogen lovgyldig Kraft.« Derfor blev ogsaa disse Reglementer forkastede, og de to Biskopper, som havde haabet paa, at dette vilde lykkes, sluttede sig saa til de andre Biskopper — og man stod ligeoverfor et enigt Episkopat.

Dette blev et Skaar i Regeringens Regning. Den havde gjort Regning paa, at Biskopperne vilde blive uenige, og at Menighederne vilde splittes. Derimod kom den til at staa ligeoverfor det franske Episkopat, Gejstlighed og Troende, endrægtige besluttede paa uden Revolution med alle lovlige Midler at forsvare Religionen.

Naar der siges, at Protestanterne har kunnet finde sig i denne Tingenes Tilstand, saa kan det forklares. Protestantismen med sin Lære om Salighed »paa sin Facon« og efter Principet om den »frie Forskning«, hvorved hver enkelt har Ret til at udlægge Bibelen efter sit individuelle Skøn, med sit Grundlag paa »Bibelen alene« og sit almene Præstedømme mangler det egentlige Kirkebegreb. Mangler altsaa haade Hierarki og nogen sammenbindende og holdende Organisation eller Forfatning, saa den er splittet i Sekter og Partier. Naar man saa ser, at den lutherske Kirke indenfor Protestantismen i vort eget Land i Aarhundreder har slaaet sig tiltaals med kun at være en Administrationsgren indenfor Staten og lader sig give Love af hvilket som helst Flertal i vort norske Storting, kan man let forstaa, at den ikke finder den franske Adskilleslov altfor generende, endmindre stridende mod dens indre Natur.

Forresten har Protestantismen kun ca. 700,000 Tilhængere i Frankrig. Og det er endnu ikke deres Tur. Det ministerielle Blad »Radical« lader ikke mindste Tvivl tilbage hos Protestanterne, at det ikke skal gaa dem bedre end Katholikkerne, selv om man for Tiden begunstiger dem paa disses Bekostning; thi, skriver Bladet, da Protestantismen ifølge sit Væsen ikke er andet end en Protest imod den katholske Kirke, saa beror dens Ret til at eksistere ene og alene paa Kirkens Ekistens. Har man gjort Ende paa denne, har Protestantismen mistet al Ret til at være til.

Nu, med hvilke Midler har Regeringen søgt at faa Katholikkerne til at danne disse Kultusforeninger, som den stillede som Betingelse for at tilstede dem Kirkernes Brug og de dermed forbundne Fordele? Kort, den overtraadte selv sin egen Lov af 1905 og gav sig Vilkaarligheder i Vold. Det var den om at gøre at frelse Lovens Skin, da denne i Virkeligheden stod eller faldt med Kultusforenin-

gerne. Og af disse blev der intet, eller for at være helt korrekt, istedetfor ca. 60,000 Kultusforeninger i de forskellige Sogne blev der ialt kun anmeldt 972 protestantiske, 68 israelitiske og 80 pseudokatholske. Saa gav endog Kultusministeren, Briand, Afkald paa dem og fandt paa, at Menighederne med sine Gudstjenester kunde betjene sig af Loven af 1881 angaaende offentlige Møder og Forsamlinger.

Det kaldte man Imødekommenhed; men derfor betakede Kirken sig. Den havde i friskt Minde Waldeck-Rousseaus lignende Imødekommenhed ligeoverfor Klosterordenene. Den kendte til den franske Ret om, at den administrative Myndigheds Imødekommenhed ligeoverfor Loven af 1881 ikke garanterede mod justitiel Tiltale. Den vidste, at den protestantiske Prædikant Lenoir ikke havde faaet Medhold af den franske Ret, da han havde appelleret til den Lov for at forsvare sine gudstjenstlige Handlinger.

Desuden, mente den franske Regering oprigtig at vise sig imødekommende, hvorfor da ikke konferere et Kvarters Tid med Kirkens Mænd og ændre en Lovparagraf, hvorved Kirkens Frihed kunde faa lovhjemlet Ret?

Kirken maatte altsaa undlade at efterkomme Ønsket om at stille sig paa lige Fod med Klubber og Forsamlinger, aarligt at melde sig og stadig have en Ordenspoliti for at føre Tilsyn over Præsten!

Kirken ved, at dens Haandhævelse af sin Ret til aandelig Frihed betyder i timeligt Henseende Tabet af en Formue af omtrent 200 Millioner Franks, Tabet af selve Kirkerne med deres Paramenter og hellige Kar, Tabet af Præstegaardene, af de biskoppelige Paladser, af Præsteseminarierne, Tabet af Præsternes Frihed for Militærtjenesten, Tabet af alt, hvad Kirken og Biskopperne ejer og lever af. Kirken saaledes stillet mellem Valget af en fuldstændig Udplyndring og Fattigdom paa den ene Side og Valget af at bevare den guddommelige Forfatning paa den anden Side — har valgt at udplyndres og blive fattig for derved at opfylde sin Pligt at værne om Kirkens Forfatning og Kristendommens Bestaaen.

I denne Forbindelse er der bleven talt store Ord om de franske radikale Magthaveres visse Sejer over den katholske Kirke og Haansord om Katolicismen udlevede

Aandsmagt. Men naar det kommer til Stykket, hvad mon da de besindige vil sige? Den franske Regering har allerede mærket, at Katholicismen er stærkere, end den havde anet, og trods sine Forholdsregler og Konfiskationer af Kirkens Ejendomme lurer den paa at nærme sig Canossa ved at lade den kirkefornegtende Lovparagraf blive en dødfødt Lov.

Imens gaar Kirken sin jevne Gang, truet og forfulgt, men ikke foruroliget, og stærkere end nogensinde — — — *terrena non metuit*, den frygter ikke det jordiske!

Qui vivra, verra!

Tyske Prædikener i St. Angars Kirke.

Som maaske en Del af de herboende Katholikker vil erindre, havde Hovedstaden i afvigte Sommer Besøg af en ganske usædvanlig sjælden Gæst, nemlig en livagtig Munk, som endogsaa i sin brune Kutte uforfærdet og ugenert viste sig paa aaben Gade. Hans Ophold var imidlertid kun af kort Varighed, saa at mange først erfarede noget om Pateren, da denne forlængst havde forladt København igen.

Det var den berømte *Kapucinerpater Benno Auracher*, fhv. Provincial for Kapucinerordenen i Bayern og en af de dygtigste Talere, som f. T. lever i Tyskland, der vistnok som den første af sin Orden gæstede København. P. Benno's Navn er kendt vidt og bredt: fra Basel til Königsberg, fra Köln til Breslau, fra Kiel og Hamborg til Wien og Graz, — og der gives næppe nogen større By i Tyskland og den tysktalende Del af Østerrig, hvor der blev holdt en større Forsamling af Katholikker, uden at P. Benno Auracher var tilstede som en af Hovedtalerne. Som saadan er han næsten utrættelig; den ene Indbydelse jager den anden, og P. Benno afslaar vist næppe nogen, med mindre han skulde være indbudt til to forskellige Byer samtidigt. Det hænder at han paa samme Dag taler ved flere Lejlig-

heder og paa forskellige Steder. Afstanden spiller ingen nævneværdig Rolle for ham, og han kan saaledes godt den ene Aften holde Foredrag i en Forsamling i München, for derefter at køre Natten igennem og den følgende Aften at ses paa Talerstolen i Wien eller Hamborg eller Königsberg.

P. Bennos Ophold her i Byen i Fjor varede kun saa kort, fordi han kun havde meget indskrænket Tid til sin Raadighed. Han kom fra Kiel, hvor han havde holdt Foredrag, og skulde allerede to Dage senere atter staa paa Prædikestolen i München.

Heraf kan man se, at der er stærk Rift om P. Benno og at det maa betragtes som et stort Held, naar det lykkes at lægge Beslag paa ham ikke blot for en enkelt Tale, men for en Række af Foredrag, der spænder over et længere Tidsrum.

Derfor turde det vel ikke blot paaregne almindelig Interesse, men ogsaa ganske særligt glæde dem i vor Menighed, som er det tyske Sprog mægtige, at P. Benno Auracher ventes hertil i Slutningen af kommende Uge for at holde Prædikener i St. Ansgars Kirke. Det *første Foredrag* agtes afholdt *Søndag den 17. Februar* om Eftermiddagen Kl. 4. Tiden for de følgende Foredrag vil senere blive bekendtgjort, — sandsynligvis bliver det nok to Gange om Ugen om Aftenen ved 7 $\frac{1}{2}$ -Tiden, da formodentlig dette Klokkeslet vil være belejligt for de fleste.

Nu gælder det altsaa om, at enhver, som kan, ogsaa indfinder sig og om muligt bringer en eller flere med, for at Kirken maa blive fyldt til sidste Plads. Og forøvrigt anmodes alle om ved ivrig Bøn at understøtte den nidkære Prædikants offervillige Arbejde, for at det med den guddommelige Naades mægtige Bistand maa bære rige Frugter.

(Om *P. Benno Auracher* findes der i *Herders Konversations-Leksikon* følgende Oplysninger: født i München 20. Juni 1855, præsteviet 29. Juni 1879, i Ordenen siden 14. Oktober 1882. Berømt Missionsprædikant og Folketaler, især paa de katholske Generalforsamlinger. Berejste som Ordensprovincial Sydamerika 1901—1902.)

En dansk Gave til den hl. Fader.

»Ugebl.«'s Læsere erindrer maaske, at Hans biskoppelige Højærværdighed under sin Audiens i Fjor overrakte den hl. Fader »*De danske Helligaandsklostre*« som en Gave fra Forfatterne.

Atter har en dansk Forfatter vist Paven denne Opmærksomhed, idet Hr. Arkitekt *F. Uldall* har overrakt Hs. Biskoppelige Højærværdighed, Msgr. *Johannes von Euch* et Eksemplar af sit monumentale Værk: »*Danmarks middelalderlige Kirkeklokker*« med Anmodning om at sørge for Overbringelsen.

Bogen er ikke alene kostbart indbunden, men udstyret med en sjælden fin Smag. Bindet af lysebrunt blødt Skind er yderst diskret dekoreret med et forgyldt Linieornament og gør Bogbinderen (*Clement's Efterf.*) megen Ære.

Paa Bindets Forside og Ryg staar trykt i Guld:

DANMARKS MIDDELALDERLIGE
KIRKEKLOKKER

AF
F. ULDALL
ARCHITEKT

Paa Bagsiden:

RANDERS
MDCCCCVI

Paa første Side har Forfatteren skrevet:

Sanctitati Suae
Pio X, Pontifici Maximo!
humillime donum dedicat
auctor.

Bogen er afsendt til *Propagandaens* Præfekt, Kardinal *Gotti*.

Det vil sikkert glæde Hs. Eminence at kunne overrække den hl. Fader denne smukke og kostbare Gave fra det fjerne Norden.

J—n. J—n.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hs. biskoppelige Højærværdighed anmoder os om at meddele, at det næste Generalmøde for *Vincentiskonferenserne* i København og Charlottenlund i Aar ikke vil finde Sted som sædvanlig paa første Søndag i Fasten, men derimod paa *anden* Fastesøndag. Anledningen dertil er, at den bekendte Prædikant, Kapucinerpater *Benno Auracher* fra München, der ventes hertil, og som skal holde *tyske Prædikener* i *St. Ansgars Kirke*, muligvis vil deltage i Generalmødet og indlede dette med et Foredrag om den kristne Velgørenhedsbevægelse i de katholske Lande. Tiden, naar Generalmødet bliver afholdt, vil senere blive bekendtgjort her i Bladet.

— (L.) *Ansgariusforeningen* afholdt den aarlige Generalforsamling Søndag d. 27. Januar Kl. 12 i Forsamlingsalen, Bredgade 64, efter Pontifikalmessen.

Formanden, Hr. Cand. H. Kejser, meddelte, at Ugebladet fra 1. Januar 1906 var blevet udgivet i større Format og med Annonce-Tillæg. Sideantallet var 68 over det normale Sideantal (832); dette i Forbindelse med det større Format samt større Ekspeditionsomkostninger havde bevirket det store Underskud for selve Bladets Vedkommende.

Der var fulgt med Ugebladet 82 Annonce-Tillæg paa 4 Sider, foruden 1 Litteratur-Tillæg.

Assistenten Hr. Thorkilsen havde varetaget Redaktionen af disse Tillæg og fortjente Foreningens største Tak for dette store Arbejde.

Kalenderens Oplag var 679 og blev totalt udsolgt.

Som Tilskud til katn. Maanedsskrift »Varden« har Foreningen ydet et Bidrag paa Kr. 400.

Paa Grund af Forlagets Flytning har Foreningen haft en ekstraordinær Udgift paa Kr. 69,37. Desuden var der i Aarets Løb bortgivet flere Bøger af Forlaget til Menighedsbibliotheker og kath. Hospitaler.

Medlemsantallet var ved Aarets Slutning 165.

I det indeværende Aar vil Ugebladets Ekspedition, samt Ledelsen af Annonce-Tillæggene overgaa til det nye Menighedskontor, i Henhold til en med Sct. Ansgars Forstanderskab truffen Overenskomst.

Fra 1. April ønsker Hr. Grosserer Millech at fratræde Hovedcommissionen. Foreningen er ham den største Tak skyldig for det store og vanskelige Arbejde, som han i henvend 27 Aar har udført for Ansgariusforeningen. Medlemmerne paahørte denne Formandens Tak staaende.

Kassereren fremlagde Regnskab og Status, som efter at have cirkuleret senere godkendtes.

Derefter valgtes højærv. Pastor Braun til Næstformand, Grosserer G. Lohrer til Sekretær, Cand. J. Hoffmann til Kasserer, Assistent Torkilsen til Assistent. Formandens Valgperiode udløber først i 1908. Til Revisorer gjenvalgtes Observator Pechüle og Forvalter Jørgensen.

Derefter blev et Forslag, som var indbragt af højærv. Pastor Schmiderer og Cand. Niels Hansen drøftet. Forslagsstillerne ønskede at Ansgariusforeningen skulde sende Tidsskriftet »Varden« til Højskoleforeninger, Arbejderforeninger, Læseselskaber og lign. her i Landet paa Ansgariusforeningens Bekostning. Det vedtoges af Generalforsamlingen, at Bestyrelsen kunde anvende et Beløb af indtil Kr. 400 til Realisation af dette Forslag.

Derpaa ønskede Herr Thorkilsen, at Generalforsamlingen udtalte sig om Annonce »Indslaget«. Han ønskede at dette bibeholdtes, hvorimod der fra flere Sider taltes imod »Indslaget«. Sluttelig vedtog Generalforsamlingen, at Annonce »Indslaget« kunde bibeholdes og hermed endte Generalforsamlingen.

— *Den kath. Syge- og Ligkasse*, der er stiftet i Aare 1867 afholdt den 30. f. M. i Forsamlingsværelset, Bredgade 64, sin aarlige Generalforsamling, hvortil 14 Medlemmer havde indfundet sig. Formanden, Hr. Fabrikant *Herm. Hoffmann*, aflagde efter at have oplæst Forhandlingsprotokollen fra sidst afholdte Generalforsamling, en Beretning om Sygekassens Virksomhed i de forløbne Aar, hvorefter Kassereren, Hr. *Fr. Simonsen*, gav en detailleret Oversigt over Sygekassens Indtægter og Udgifter. Ifølge denne Oversigt har Kassen i det forløbne Aar haft en samlet Indtægt af 913 Kr. 23 Ø. og en Udgift af ialt 795 Kr. 70 Ø., hvoraf i Sygeunderstøttelser og til Hospital samt Lægehonorar er udbetalt 530 Kr. og ved Dødsfald 160 Kr. Sygekassens Formue udgjorde d. 1. Januar 1907: **2326 Kr. 50 Ø.** (1906: 2253 Kr. 99 Ø.) I forskellige Kvarterer af Byen havde Sygekassen 3 Læger, nemlig d'Hrr. Dr. Saxil, Korsgade, Dr. Nielsen, Istedgade, og Dr. Schmidt, Pilestræde. Foruden fri Læge udbetales i Sygepenge til Mænd daglig 1 Kr. 50 Ø. og til Kvinder daglig 1 Kr. eller, naar dette foretrækkes, fri Indlæggelse paa St. Josefs Hospital og en mindre Pengehjælp. Ved Dødsfald udbetales en Begravelseshjælp af fra 50—80 Kr. Medlemsantallet var ved Regnskabsaarets Begyndelse 74 og ved dets Udgang 70 Medlemmer, nemlig af kvindelige 36 og af mandlige 34 (heraf 7 Æresmedlemmer). — Efter at Kassereren havde meddelt Oversigten over det reviderede Aarsregnskab, blev dette

enstemmig godkendt. — Formanden kom derefter ind paa en indgaaende Redegørelse for det i sin Tid af en tidligere Generalforsamling nedsatte Lovudvalgs Virksomhed; Udvalget havde særligt haft sin Opmærksomhed henvendt paa Lovenes § 3, 5, 6 og 15, der i første Række berørte Sygekassens saavel som de enkelte Medlemmers Interesser, og fremlagde de udarbejdede Ændringer til disse §§, hvorpaa Generalforsamlingen paa Forslag af Formanden vedtog i Praxis at prøve disse Lovændringer for et Tidsrum af 3 Aar og først da at foretage en Revision af Lovene i sin Helhed. — Efter at der fra Medlemmernes Side bl. a. var fremkommen Udtalelser om at virke for større Tilgang til Sygekassen, som i Forhold til den personlige Ydelse byder sine Medlemmer saa store Fordele, samt om Muligheden af, at de Medlemmer, som ønsker at faa fri Medicin, kunde opnaa dette paa lempelige Vilkaar, gik man over til Valget af 6 Bestyrelsesmedlemmer. Den afgaaende Formand erklærede, at han paa Grund af forskellige Aarsager ikke saa sig i Stand til at modtage Gennvalg, men vilde anbefale Generalforsamlingen at vælge Hr. Bogtrykker *Mohn*. Ved den derpaa foretagne Afstemning valgtes Hr. Mohn til Formand for Sygekassen. Denne takkede for den ufortjente Tillid og vilde kun haabe at Medlemmerne ikke skulde blive skuffede i deres Forventninger. Dernæst valgtes de øvrige 5 Bestyrelsesmedlemmer, der selv fordele Arbejdet imellem sig. Valgt blev d'Hrr. Købmand *Jul Dorscheus*, Tilskærer *L. Henrichsen*, Cigarfabrikant *H. Rasmussen*, Fabrikant *Rud. Schütten* og Skomagermester *Fr. Simonsen*. — Efter Generalforsamlingens Slutning bragte et Medlem den afgaaede Formand en Tak for hans Virksomhed for Sygekassen og beklagede kun, at man nu maatte savne hans virksomme, kyndige Ledelse af Foreningens Anliggender. Samtlige tilstedeværende Medlemmer sluttede sig til denne Udtalelse.

Referenten af ovenstaaende kan tilføje, at Hr. Fabrikant *Herrn. Hoffmann*, som har vist, at Sygekassens smukke filantropiske Formaal laa ham varmt paa Sinde, ved sin Fratrædelse som Formand har skænket en Pengegave til Sygekassen. Medlemmerne tør vel hertil knytte det Haab, at Hr. Hoffmann fremdeles vil vise kath. Sygekasse den samme varme, offervillige Interesse, som han nu i saa mange Aar stedse har vist overfor alt, hvad der rører sig indenfor vor katholske Menighed.

— (N. N.) Lørdag den 3. og Mandag den 4. ds. havde St. Josefssøstrene paa Toldbodvej atter gæstfrit aabnet deres Hus for en af vore Foreninger og dens Gæster. Det var denne Gang *Nothburgforeningen*, som havde indbudt til

Aftenunderholdning og begge Aftener havde man i stort Antal fulgt Indbydelsen. Første Aften glædede ogsaa Hs biskoppelige Højærværdighed *Johannes von Euch* Foreningen med sin Nærværelse. Der blev opført et fra engelsk oversat 4 Akts Stykke »*Margrethe Morus*«, hvori fremstilles den gode og fromme Margrethe Morus' barnlige Kærlighed og Hengivenhed for sin Fader, Thomas Morus, med hvem hun er rede til at dele Fængsel, da han falder i Unaade hos Kong Henrik VIII., fordi han som tro katolsk Kristen ikke kan forene det med sin Samvittighed at anerkende den frafaldne Konge som Kirkens Overhoved. Margrethes Afsked med sin Familie og sine smaa Søskende, førend hun rejser til sin Fader i Fængslet, er særlig smukt skildret, ligeledes Besøget i Fængslet i sidste Akt og Overbringelsen af Efterretningen til Margrethe om Faderens Martyrdød. Dette Stykkes alvorlige Karakter gør det selvfølgelig vanskeligere for Dilettanter; men desto større Anerkendelse og Ros fortjener Foreningen for den heldige Løsning af den ikke lette Opgave, den havde stillet sig. Især alle Hovedpersonerne udførte deres Roller forbausende godt og den stilfulde til det 16. Aarh. passende Kostumering vakte ligeledes almindelig Beundring. — Havde man ved det første smukke Stykke været tilbøjelig til at faa Taarer i Øinene, saa blev ved det andet lille muntre Stykke »Lige for lige« Lattermusklerne sat i behagelig Bevægelse. — Mellemakterne udfyldtes af ypperlig udført stemningsfuld Musik, idet en tidligere Elev af St. Josefsøstrene, Frk. *Gerda Poulsen*, akkompagnerede sine to Brødre, der henholdsvis spillede Violoncel og Violin. Baade disse og alle andre, som har medvirket ved den vellykkede Aftenunderholdning og ved Forberedelserne dertil, ikke mindst de utrættelige Søstre, er Foreningen og dens Gæster for disse Aftener en hjærtelig Tak skyldig. — Aftenen sluttede med et smukt arrangeret Tableau: Maria Bebudelse, i bengalsk Belysning.

Fredericia (A. W.) Den herværende Agnesforening afholdt Søndag den 27. Januar sin aarlige Navnefest. Om Morgen var alle Medlemmer, under Orgelmusik og Sang, til den hl. Kommunion. Om Aftenen samledes de unge Piger med Forældre i Skolens hyggelige Gymnastik- og Festsal, hvor der blev opført nogle smaa Komediestykker og Tableauer samt afsunget en Del Sange. Foreningen skylder sin ihærdige Dirigent, Hr. Uhrmager Spetzler, megen Tak for hans ivrige og opofrende Arbejde med at indøve de forskellige flerstemmige Sange til baade kirkeligt og selskabeligt Brug. Ligeledes staar Agnesforeningen i en meget stor Taknemmelighedsgæld til de kære St. Josefs Søstre, baade til Priorinden Sr. Maria Josefa, der med stor prak-

tisk Sans altid sørger for Medlemmernes materielle Tarv, til Sr. Amalie, der som Foreningens kærlige Moder i Sandhed trofast opfylder sine Moderpligter og af yderste Evne søger at samle de unge Piger i Foreningen, samt tilfælde de andre kære Søstre, som alle kærligt virker for samme.

Salen var i Dagens Anledning festlig smykket med Blomster og Flag. Efter Komediens samledes Agnesforeningen i et af Klasseværelserne, hvor Søstrene trakteredede med Chokolade og Kager. Efter denne Nydelse fulgte nogle Timers Dans.

Frankrig. Den 28. Januar havde flere Biskopper en Sammenkomst med Kardinalærkebiskop *Richard* i Paris, hvor der blev drøftet Forholdsregler til Sikring af de Gejstliges Brug af Kirkerne. De er villige til at indgaa en Lejekontrakt med Regeringen paa 18 Aar. Den hl. Stol synes at tillade dette Skridt og Kultusminister Briand lader ogsaa til at ville tage Hensyn til Biskoppernes Erklæring desangaaende, skønt Combes og ligesindede finder at Biskoppernes Henvendelse er »et uforskammet Ultimatum«. Man beskylder Briand for alt for stor Imødekommenhed overfor Kirken og det kan jo ikke nægtes, at Biskoppernes hidtidige afvisende Holdning, har aftenet Regeringen en Række Tilbud og Indrømmelser, der har bragt den i en meget vanskelig, ja ligefrem latterlig Situation. Selv Clemenceau finder at hans Ven Briand gaar for vidt, og forleden var det nær kommet til et Brud imellem dem, fordi det faar Udseende af, at Regeringen allerede ydmyger sig overfor Paven og kryber til Korset.

De forenede Stater. Ved Katastrofen i San Francisco blev over 80 katholske Kirker og Institutioner, Skoler, Kollegier, Pensionater, Hospitaler, Velgørenhedsanstalter etc. helt eller delvis ødelagte. Af 30 Sogne har 12 næsten mistet alt. Ogsaa det herlige Jesuiterkolleg »St. Ignatius« med dets pragtfulde Kirke er sunket i Grus, hvilket alene repræsenterer et Tab af over 1 Million Dollars. Derimod har hverken nogen af Præsterne eller Søstre eller Eleverne mistet Livet. Et Opraab fra Ærkebiskop Riordan til de amerikanske Dioceses fandt straks Anklang. Allerede ved den første Kirkekollekt i New York indkom 41 89 Dollars, i Boston 15,000, i Milwaukee 11,972 o. s. fr. En ikke-kirkelig Indsamling i New York indbragte desuden 20,774 Dollars o. s. fr.

— 1. Maj i Fjor var det 100 Aar siden, at den første og den Gang eneste katholske Biskop i det engelske Nordamerika, Msgr. John Carroll nedlagde Grundstenen til den første katholske Domkirke i de forenede Stater. 12 Ærkebisper og 100 Biskopper og Prælater fulgte Kardinal Gibbons.

Indbydelse til Højtideligholdelsen af denne Mindedag ved den amerikanske Kirkes Vugge. Hint Sennepskorn er bleven til et prægtigt Træ; i Stedet for 1 er der nu 14 Kirkeprovinser (Ærkebispedømmer), 92 Bispedømmer, 2 apostolske Vikariater og 1 apostolsk Præfektur.

Et Eksempel paa den amerikanske Kirkes hurtige Fremadskriden er *New York*, d. v. s. hele det Gebet, som nu til Dags kaldes »det større New Yorks«. De 55 Kirker i Aaret 1855 er nu blevet til 249, de 110488 Katholikker er blevet til c. 1,200,000, medens Kirkeformerne er vokset fra 2 Millioner til 58 Millioner Dollars. Den Gang udgjorde Katholikerne 12,2 % af Befolkningen, nu udgør de 26,4 %, De protestantiske »Kirker« (50 forskellige Sekter) har i samme Tid haft følgende Fremgang: fra 427 Kirker og Kapeller til 964, fra 82,477 Medlemmer til 337,289, medens Kirkeformuen er steget fra 12 Millioner til 120 Millioner Dollars. Den katholske Kirke har altsaa med langt mindre Midler haft langt større Fremgang. Den stærkeste Tilvækst har Jøderne haft. 1855 havde de 1 Synagoge og 82,525 Medlemmer, nu har de 90 Synagoger og Jøderne udgør ikke mindre end 20 % af Befolkningen.

SPØRGSMÅL OG SVAR.

1. Har Fadderinstitutionen ved den katholske Daab nogen Betydning ud over det at være en Art Garanti for Barnets kristelige Opdragelse?

2. Er Fadderens i nogen Maade efter katholsk Kirkeret eller Moral at opfatte som et Vidne om, at Daabens højst betydningsfulde Sakramente er rettelig administreret?

En ukyndig.

Paa de to Spørgsmaal turde følgende være at svare:

1. Fadderne ved den katholske Daab overtager den Pligt at bære Omsorg for, at deres Gudbarn oplæres i den katholske Tro og faar en katholsk (ikke blot en kristelig) Opdragelse, i Fald Barnets Forældre, de nærmest forpligtede, ikke kan, eller ikke vil opfylde denne Pligt.

2. Fadderne maa holde eller røre ved Barnet under selve Daabshandlingen; som Følge deraf er det næppe muligt andet end, at de er opmærksomme paa den og i fornødent Tilfælde senere vil kunne vidne om, at den er bleven rettelig foretagen.

Men den katholske Kirkeret indeholder intet, der kunde lyde paa, at den opfatter dem som Daabsvidner, hverken Middelalderens Kirkeret, *corpus juris canonici*, ej heller den nyere Tids, Trienterkonciliets og de senere Partikularconciliers, Bestemmelser angaaende Fadderinstitutionen.

Heller ikke omtaler Nutidens Moralister blandt Faddernes Pligter den at vaage over Sakramentets rettelige eller gyldige Forvaltning; men hvis det var Faddernes Pligt, maatte den nævnes endog i de katholske Folkekatekismer, da jo enhver Katholik let kan komme til at maatte staa Fadder. Det vilde forøvrigt ogsaa være overflødigt, at paalægge dem denne Pligt; thi hvad der kræves til Daabssakramentets gyldige Forvaltning, er saa lidt, at der ikke kan være Fare for, at en nogenlunde samvittighedsfuld Præst skulde forsømme eller glemme noget deraf, eller at en saadan Præst skulde trænge til en Lægmand, der kontrollerer ham.

Ej heller kan man af Fadderinstitutionens Oprindelse slutte til saadan en Pligt. Den Skik at bruge Daabsfaddere omtales allerede i tredje Aarhundrede som ældgammel. Den opkom altsaa i en Tid, da Daaben gerne blev meddelt ved Neddyppele, og da det mest var Voksne, der blev døbt. Det maatte da være ønskeligt, at en Lægkristen gik Daabskandidaten til Haande ved Afklædning, Nedstigning i og Opstigning*) af Vandet og ved Beklædning med den ceremonielle hvide Daabskjortel; og hvad der var Hovedsagen, man trængte til en kendt og paalidelig Kristen, der gik i Borgen**) for Daabskandidatens Værdighed til at indlemmes i Guds Menighed, og som lovede senere at have Øje med den Nydøbtes kristelige Vandel. Navnene *patrinus*, *matrina*, aandelig Fader, Moder, opkom i ottende Aarhundrede og hentyder til, at det nu var Børn, der døbttes.

*) Deraf kommer Benævnelsen *levans*.

**) Deraf Navnene *sponsor*, *fidejussor*.

Ansgarius-Bonifacius-Kollekt (27. Januar).

København: St. Ansgars Kirke 26,45, Rosenkranskirken 21,84, St. Knuds Kapel 8,75, Jesu Hjærte Kirke 28,84, St. Josefs Kirke 22,22, St. Anna Kirke 5,15, Immaculatakirken 2,02, Ordrupshøj 12,15, Helsingør 3,40, Roskilde 10,00, Køge 1,00, Næstved 0,00, Maribo, 2,00, Odense 10,89, Svendborg 8,88, Esbjerg 1,00, Kolding 0,70, Fredericia 6,50, Vejle 1,39, Horsens 4,64, Silkeborg 16,00, Aarhus 33,23, Randers 4,78, Aalborg 3,75, ialt Kr. 235,58.

København den 7. Februar 1907.

Apostolisk Vikariat.

A. C.s Foredragserækker.

Tredie Række (Oktober 1906—Marts 1907).

Femte Foredrag: **Onsdag d. 13. Februar, Aften Kl. 8¹/₄.**

Foredragsholder: Hr. Forfatter R. Jahn-Nielsen.

Æmne: Clemens Brentano.

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade
(Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bæstridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlægge i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

— Alle indbydes. —

Unio. Fastelavnsfest Mandag den 11. Februar 1907 Kl. 8
i Myginds Selskabslokaler, Linnegade 25.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. Februar. **Quinquagesima.** (Fastelavn) Oplæsning af Fastemandat og Hyrdebrev. — **11. M. Johannes af Britto, Martyr.** — **12. Tl. Polycarp, Biskop og Martyr.**

Onsdag 13. Februar, Askeonsdag, Fastens Begyndelse. (I St. Ansgars Kirke Kl. 9 højtidelig Askevielse og Højmesse). — **14. To. Scholastika, Jomfru.** — **15. F. Ihukommelse af Frelserens Tornekrone.** — **16. L. Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer.**

Søndag den 17. Februar. 1. Søndag i Fasten.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.

St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.

Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt
og Præd.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.

St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.

Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$; Jesu Hjærte Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Slagelse, kathosk Kapel (Slotsgaarde, Brænderigaarden). Søndag den 20. ds. Messe med Prædiken.

Udkommen er og faas gennem enhver Boghandel:

MISSALE ROMANUM,

den katholske **Messebog** paa Latin og **Dansk**, i bekvemt Bøgebogsformat, meget smukt udstyret, i forskellige Indbindinger (Lærred med rødt Snit, blødt Faareskind med Guldsnit, blødt Chagrin med Guldsnit o. s. fr.) til 3 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{1}{2}$, 5 $\frac{1}{2}$, 6 $\frac{1}{2}$ og 7 Kr.

NB. Vil De ringe Redaktionen op, saa se ikke efter Telefonnummeret i de 4 første Numre af Bladet, for der staaer det galt. Redaktionen's Telefonnummer er: **Vester 423 y.**

Husk Vincentsforeningens Kransekort

Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S., Telef. 4601 (Ekspedition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y (I Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 7.

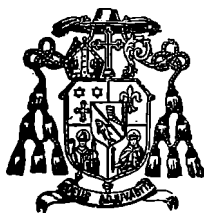
Søndagen den 17. Februar.

1907.

INDHOLD: Biskoppeligt Hyrdebrev. — Smaablonster. — A. C.s Fore-
dragsrækker. III. Række 5. Foredrag. — Efterretninger fra Ind- og Udland:
Ordrup. Rom. Frankrig. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Biskoppeligt Hyrdebrev

i Anledning af Fastetiden.



Johannes,

ved Guds Barmhjærtighed og den Apostoliske
Stols Naade

Biskop af Anastasiopolis,

Hs. Helligheds Husprælat,

Apostolisk Vikar for Danmark og Island,

til det højjærværdige Præsteskab og det Apo-
stoliske Vikariats Troende.

Hilsen og Velsignelse i Herren!

Højtelskede i Herren! »Lyset er sødt,« siger Prædi-
keren i den hellige Skrift, »og det er lysteligt for Øjnene
at se Solen.« Alle ere enige heri. Spørger den blinde To-
bias, og han vil svare Eder: »Hvilken Glæde kan jeg vel

have, da jeg sidder i Mørket og ikke længere ser Himlens Lys?» Tob. 5, 12. Spørger Vandringsmanden, og han vil svare: I Nattens Mulm og Mørke er det ikke lysteligt at vandre; Foden snubler, den kyndigste tager fejl; men naar Solen skinner paa Vej og Sti, da er min Vandring sikker og let. Spørger ogsaa Blomsten paa Vangen, om Lyset er sødt, og den vil svare: Ja, Lyset er sødt; uden det var jeg fattig og farveløs; drak jeg ikke Lysets gyldne Straaler, saa maatte jeg visne; uden Lys gives der intet Liv for mig. Ja, Lyset er det skønneste og dejligste, det reneste og mest ophøjede iblandt de livløse Ting, og hvad der vil sige endnu mere, det er tillige saa nødvendigt, at den skabte Verden var ubeboelig uden det. Hvad vilde denne vor Jord være med sin hele Rigdom, om den fattedes Lys? Intel andet end et ensomt, mørkt og skummelt Fængsel. Ja vist er Lyset sødt, det er en af Tilværelsens første Fornødenheder. Derfor har Gud ogsaa begyndt Rækken af Skabelsesunderne med at skabe Lyset. Ved Guds Almagtsord: »Det vorde Lys,« blev det første Dagværk fuldbyrdet og dermed et af de vældige Fundamenter lagt, paa hvilke Jordens herlige Bygning hviler.

Men hvor nødvendigt end dette naturlige Lys er for os alle og for vor Færden paa denne Jord, saa tilfredsstilles dog derved ingenlunde den Trang, vor Sjæl føler efter et højere, aandeligt, overnaturligt Lys. Som fornuftige Væsener, der have en udødelig Sjæl, kræve vi Lys for vort Hjærte, Lys for vor Sjæl, et Lys, der viser os Vejen til den himmelske Fader, et Lys, der forklarer dette bortsvindende Livs Gaader og Problemer. Der fortælles om en fremragende Digter, hvis Navn er kendt af Mange, at han udraabte paa sit Dødsleje: Mere Lys! Det er dette, enhver tænkende og søgende Sjæl længes efter. Og priset være Guds uendelige Godhed og Barmhjærtighed! han har tilfredsstillet denne Længsel. Har du indskrevet Jesu Navn i dit Hjærte, udtaler du det med Munden som Herrens troende Discipel, saa har du fundet, hvad du søgte: Lyset. Hører de livsalige, de Trøst og Glæde forjættende Ord, som Jesus Kristus, vor guddommelige Forløser, henvender til os alle: »Jeg er Verdens Lys; hvo som følger mig, han vandrer ikke i Mørke, men skal have Livets

Lys.« Joh. 8, 12. Hvilken Trøst, hvilken Forjættelse indeholde ikke disse Ord? Jeg vil forsøge at tolke dem for Eder. Den rette Forstaaelse af dem giver os et fast Standpunkt i disse Dage, der bære Sondringens og Splittelsens sørgelige Præg; den lærer os at blive glade ved vor Tro, frejdige i vort Haab, varme og levende i vor Kærlighed til Gud.

Jesus er Lyset; han er det fra Evighed af. Gud, siger den hl. Johannes, er Lys, men Jesus Kristus er Guds Søn, den Enbaarne af Faderen og som saadan af samme Væsen som Faderen. Er altsaa Gud Fader Lys, er ligeledes Guds Søn Lys. Denne Sandhed bekender Kirken, Sandhedens Støtte og Grundvold, højtideligt, naar den paa alle Søndage beder i sit Credo: Jeg tror paa een Herre, Jesus Kristus, Guds enbaarne Søn, som fra Evighed er født af Faderen; Gud af Gud, Lys af Lys, sand Gud af den sande Gud. — Dette *evige Lys*, Faderens enbaarne Søn, skulde i Tidens Fylde oprinde som *Verdens Lys*. Profeterne skuede det og glædede sig derover. »Folket, som vandrer i Mørket,« udraaber Profeten Esaias, »ser et stort Lys, og det er Herren selv.« — »Naar jeg sidder i Mørket,« udbryder Mikæas, »skal Herren være mit Lys.« — »Send dit Lys,« beder den kongelige Sanger, »at det maa føre mig til dit hellige Bjærg og til dine Boliger. Herren er mit Lys og min Frelse, hvem skal jeg frygte? Thi hos dig er Livets Kilde; i dit Lys skulle vi se Lys.« — Ja, som det evige Lys, som den uskabte Visdom var Jesus Verdens Lys fra Begyndelsen af; thi det var ham, der gav de første Mennesker den naturlige Lov, det var ham, der underviste Patriarkerne, oplyste Profeterne og sendte de ti Buds Lysstraaler ind i den formørkede Verden.

Jesus er Verdens Lys; han var det fra Evighed af, han har været det fra Tidens Begyndelse; men paa en langt fuldkomnere Maade, i en langt mere ophøjet Forstand er han blevet det ved sin Menneskevordelse. Sendte den frelsende Gud under den 4000aarige Advent kun enkelte Lysstraaler ud over Verdenen, saa lod han i den hellige Julenat Livets Sol oprinde med Himlens hele Lysfylde. I Bethlehemsbarnet, i Jomfruens Søn, i Jesus Kristus oprandt Relfærdighedens Sol, Naadens Lys. Det staar for den tro-

ende Kristne som en hellig Sandhed. Med fuld Forstaaelse og af ganske Hjærte have vi derfor deltaget i den fromme Olding Simeons Jubel, dengang han, som Evangeliet fornylig paa Marias Renselsesfest berettede os, tog Jesusbarnet paa sine Arme i Templet og trykkede det til sit Hjærte. Vi have med Glæde lyttet til de Ord, i hvilke hans Jubel fandt et saa skønt Udtryk: »Herre! Nu lader Du din Tjener fare i Fred efter dit Ord; thi mine Øjne have set din Frelse, som du har beredet for alle Folks Aasyn: Et Lys til Hedningernes Oplysning og til Forherligelse af dit Folk Israel.« Luk. 2, 29—32. — Og hvad bevidner Evangelisten Johannes om Jesus? »Han er det sande Lys, som oplyser ethvert Menneske, der kommer til Verden.« Men Profeternes og Apostlenes Vidnesbyrd bekræftes af Herren selv. Saa hører da, hvad Jesus Kristus engang paa Løvhytternes Fest udsagde i Jerusalem om sig selv. Aftenen efter den første Dag i denne Festtid fandt den saakaldte Lysglæde Sted. I Forgaarden stod 2 store høje Lysestager af Guld; disse bleve tændte efter Aftenofferet og overgød da hele Jerusalem med et blændende Lysskær. Stor var hver Gang Folkets Glæde over denne Festbelysning, men det stod uforstaaende overfor den dybe Betydning af denne Skik. Det tænkte ikke paa, at hine tvende straalende Lysestager skulde minde dem om Gud, der fordm i en Sky- og Ildsøjle ledsagede Forfædrenes Vandring igennem Ørkenen. Det forstod ikke eller havde glemt det, at hint Lys i Forgaarden var et Symbol paa Messias, en Forjættelse om, at han som Verdens Frelser skulde oplyse Israel og Hedningeverdenen med Guds Erkendelses Lys. — Nu, efter hin »Lysglæde« paa Løvhytternes Fest, efterat Lysene paa Lysestagerne vare nedbrændte og udslukte, kom Jesus den anden Dag aarle om Morgenen igen til Templet og tilraabte alt Folket og de Ældste og de Skriftkloge: »Ego sum lux mundi. Jeg er Verdens Lys; hvo som følger mig, han vandrer ikke i Mørke, men skal have Livets Lys.« Saaledes forkyndte den guddommelige Frelser Jerusalem og den hele Verden, at han var kommen som Lyset, der skulde oplyse Alle.

Fra Betragtningen af denne almindelige og trøstefulde, for alle Tider og for alle Mennesker gældende Sandhed

ville vi nu gaa over til i korte Træk at skildre, hvorledes og i hvilken Forstand Jesus bliver hvert enkelt Menneskes Lys. — Tager vi vort Udgangspunkt fra den synlige Verden, saa maa vi sige, at kun i Sollysets Glans erkende og skælnes vi denne vor Jords Former og Fremtoninger. Kun hvor Lyset skinner, kan Øjet bruge sin Synsevne og erkende Tingene saaledes, som de ere. Det samme gælder om de aandelige Ting. Hvad Solen er for den legemlige Verden, det er Jesus og hans Lys for den aandelige, overnaturlige Verden. Siden Adams Fald er Menneskeaaften bleven formørket; uden Jesus vandre vi i Uvidenhedens Nat; Alt er dunkelt og usikkert for os, naar vi ere overlade til os selv. Hvad kunne vi vel opstille som et sikkert og tilforladeligt Erkendelsesresultat, naar vi skue *opad*, eller naar vi skue *omkring os*, eller naar vi kaste et Blik *ind i os selv*? Ak, Erfaringen frembyder kun højst sørgelige Resultater. Lader os undersøge dem.

Vort af Synden omtaagede Øje formaar ikke at skue Gud, der bor i et utilgængeligt Lys. Guds Væsen og hans Skønhed, Guds Himmel og dens Salighed, Guds hele hinsidige Herlighedsrige er for den naturlige, ved Synden formørkede Forstand ligesom et forseglede Brev. Hvad vidste den gamle Hedningeverden, trods al dens ydre Kultur, om overnaturlige Ting, og lad os tilføje, hvad vide vore moderne Hedninger derom? De gamle Hedninger savnede Jesu Kristi Lys, og derfor bleve de Daarer, som den hl. Apostel Paulus skriver. »De forvandlede den uforkrænkelige Guds Herlighed til Lighed med et forkrænkeligt Menneskes og Fugles og firføddede Dyrs og Ormes Billede; de forvendte Guds Sandhed til Løgn og dyrkede og tjente Skabningen over Skaberen.« — Og vore moderne Hedninger i kristne Lande, som have kastet den kristne Barnetro over Bord, som have forladt Jesu Kristi Fodspor og slukt Troens Lys i deres Sjæle, hvad vide de om Gud og de guddommelige Ting? Intet. De leve i det dybeste aandelige Mørke; de øjne ingen venlig Lysstraale ovenfra, der kan lindre al den Uhygge og Lede, som fylder deres Indre. Vel tale de endnu om en Gud, men denne Gud er enten et selvlavet Fantasibillede, eller de sætte endog deres eget forgudede Jeg i Guds Sted. De tale vel endnu

om en Himmel, men deres Himmel er begrænset ved deres Brillers og Teleskopers Rækkeevne. De tale vel endnu om Udødelighed, men denne deres Udødelighed bestaar i intet andet end i deres mere eller mindre talrige Efterkommere, i det hæderlige eller uhæderlige Eftermæle, som de faa efter Døden, og endelig i den Haandfuld Støv, som overgives til »Moder Natur«. Det er det Lys, som Vantroen kaster over Menneskets Nutid og Fremtid, det er den Trøst, som den byder den efter Sandhed og Lys tørstende Menneskesjæl!

Og nu betragter, hvad Jesus bringer os, naar han som Verdens Lys skinner ind i Sjælene. Da falder Evighedens Slør; Himlen aabner sig for at lade os skue Lyset. Vi naa til Erkendelsen af den alene sande, tre Gange hellige og treenige Gud; vi erkende Gud *Fader*, som ved sin almægtige Villie fremkaldte Verden af intet; vi erkende Gud *Søn*, der hviler i Faderens Skød som hans Væsens Afglans og nedstiger fra Himlen for som den menneskevordne Gud at forløse Verden; vi erkende Gud *den Helligaand*, som levendegør og helliger Sjælene og fornyer Jordens Aasyn. — I Jesu Kristi Lys bliver der os ogsaa forundt et Blik ind i Himlen, saa at vi erkende den som den usigelige Lyksaligheds Stad, som Faderhuset, hvor den evige Fred hersker, hvor Englenes Kore og de Retfærdiges tallose Skarer med Maria, deres himmelske Dronning, tjene Gud og Lammet, iførte Udødelighedens Klædebon og salige ved Guds Beskuelse. Se, saaledes bliver Jesus vort Lys, naar vi skue opad, thi han oplyser os, saa vi kunne erkende Gud og hans himmelske Salighed.

Men uden ham formaar Mennesket heller ikke retteligen at erkende den Verden, i hvilken han lever. Kaster kun et Blik paa Verdensmenneskene. Jesus og hans Lys oplyser dem ikke. Med hvilke Øjne betragte de da denne Verden? Spørger dem, og ligesom med een Røst ville de svare: Denne Verden med dens Goder og Nydelser, med dens Æresbevisninger og Glæder, med dens Lyst og Sanser er det kosteligste, som kan tænkes. Den er Indbegrebet af al Lykke, Maalet for vore Ønsker, vore Hjærtens Ideal og Paradis. Saaledes tænke Verdensbørn om Verden. Anderledes de troende Kristne. De overkalkede

Vægge kunne ikke skuffe os, naar vi belyse dem med Jesu Kristi Lys, naar vi betragte dem i hans Aand og efter hans Lære. Maskerne falde, Fernissen forsvinder; vi se Verden i dens sande Skikkelse. Og hvad er denne fra Gud bortvendte Verden? Et Rige, hvis Fyrste er Satan, et Rige, hvis Grundlov er Øjnenes Lyst, Kødets Lyst og Livets Hof-færdighed, et Rige, hvis Ende vil være en Ende med Angst og Forfærdelse, hvis Tilhængere ville blive knuste under dets Ruiner, naar det forgaar med al sin syndige Lyst og tomme Pragt.

Uden Jesus og hans Lys ville vi endvidere være i Uvidenhed om os selv. Hvad kunne da de Vise efter Kødet sige os om Mennesket, om dets Maal og Bestemmelse? Intet. Det maa dog være os alle yderst magtpaaliggende at faa at vide, hvorfra vi komme, og hvorhen vi gaa; og hvad det er, som vi i højeste Forstand leve og arbejde for? Naar da Ordførerne for det moderne Hedenskab svare: Menneskets Tilværelse er ikke andet end Resultatet af en ubevidst Udviklingsproces, og dets Bestemmelse er at blive født, at spise, at drikke og at sove, at lære noget og at arbejde, at grundlægge en Familie og, hvis det lykkes, at skabe sig et jordisk Paradis for efter nogle Aar at blive til Støv og Aske, — saa er denne Forklaring ingen Forklaring, den er simpelthen en Falliterklæring, en Anvisning paa Fortvivlelse og Trøstesløshed. I se, mine kære Kristne, uden Jesus og hans Lys er Mennesket sig selv en uløselig Gaade. Først naar dette Lys oplyser os, naa vi til den sande Selverkendelse; vi erkende da i dette dødelige Klædebon den udødelige Aand, der er skabt i Guds Billede; vi erkende vor Bestemmelse og vort sidste Endemaal: Vi ere paa Jorden for at erkende Gud med vor Aand, for at elske Gud af vort ganske Hjærte, for at tjene Gud med alt, hvad vi ere og have, for tilsidst, efter trofast Tjeneste og Arbejde paa Jorden, at annamme vor Løn i Faderhuset, — Gud og hans Salighed.

Jesus er Verdens Lys; men han er det ikke blot, fordi han *oplyser* Menneskeheden, men ogsaa fordi han *opvarmer* den med sin Kærligheds Glød. Uden Solens varme Straaler vilde en evig Vinter herske i den hele Natur med Kulde og Død. Just saaledes vilde det se ud i det aandelige Liv, om

Jesus ikke opvarmede det. Borttag Jesus Kristus med hans Naade, med hans Kærlighed, med hans levendegørende Aand fra Sjælen, da bliver det koldt i den. Skal jeg bruge et Billede fra Naturen, saa vil jeg sige: Uden Jesus hersker i Sjælen Syndens og Ugudelighedens Vinter; Ligegyldighedens Snemasser, Egoismens Isskorpe begrave og lænkebinde den. Men ligesom alt i Naturen faar frodig Vækst, naar Foraarssoelen sender sine varme Straaler ned til den kolde frosne Jord og vækker de bundne Kræfter, saaledes forandres Alt i det syndige Menneske, naar Jesus med sin Naade drager ind i hans Indre, opvarmer ham med sin Kærlighed og opliver ham med sin Aands Kraft. Da viger Ugudelighedens Vinter, Egoismens Is smelter, Kulden viger, og det nye Menneskes Hjærte bliver ligesom en Guds Have, i hvilken Troens, Haabets og Kærlighedens Blomster vokse og trives. Hans Hjærte er som et frugtbart Jordsmon, i i hvilket Retfærdighedens Træer, plantede ved Guds Haand, frembringe Lysets herlige Frugter, nemlig de legemlige og aandelige Barmhjærtighedsgerninger. — Grebne af Guds Kærlighed og dragne af hans Naade bliver en Saulus til en Paulus, en Kristi Forfølger bliver en Apostel og Martyr; en Tolder forvandles til en Barmhjærtighedens Apostel og en Kristi Efterfølger; Misdæderen paa Korset bliver til en Bønnens Mand, Synderinden ved Jesu Fødder til en Helgeninde; grebne af denne Kraft stige Kongerne ned fra Tronen for at tjene de Fattige, en Vincents af Paul bygger sine Hospitaler og Vajsenhuse, en hl. Franciskus Xaverius drager med Korset i Haanden ud til Hedningeverdenen i det fjerne Østen, Præsterne opsøge de Døende for at bringe dem Sakramenternes Trøst, — med et Ord, ved Jesu Kærlighed, ved det Lys, han har tændt, begynder Gudsbornenes Liv, — Aandens, Kærlighedens, Lysets Liv.

Saa ville vi da fatte vore Beslutninger. Den hellige Tid, vi nu gaa i Møde, Fastetiden med dens gribende Erindringer, med dens Alvor og Stilhed vil lette os det. — Jesus er Verdens Lys. Han vil ogsaa være vort Lys paa Vejen til Faderen. Han vil oplyse vor Sjæl med sin Sandhed, opvarme vort Hjærte med sin Naade. Saa være han da vor Aands Sol, det store Lys, som behersker vor Livsdag. Lader os aabne vore Sjæle for ham, for at han ogsaa

i os kan aabenbare sig som Verdens Lys. — Bort med *al Tvivl*, som om Jesus ikke mere formaaede det. Ser, Solen taber ikke sin Kraft, den ældes ikke. Den Dag i Dag skinner den saa klart og varmt som paa hin Dag, da Guds Almagt skabte den. Saaledes er det ogsaa med Jesus. Hans Sandhed ældes ikke, hans Naade bliver ikke svag. Hedningernes Bespottelser, Daarernes Drømmebilleder, Vranglærernes Vildfarelser, daarlige Kristnes Laster, intet af dette har kunnet svække Jesus og hans Lys. Han er den samme som for 1900 Aar siden; vi kunne stole paa ham. — Bort ogsaa med *al Forsagthed!* Skuer atter paa Solen; den lyser for Alle, den opvarmer Tiggeren som Kongen, Barnet som den hærdede Mand. Ingen er udelukket. At se Sollyset, at lade sig opvarme af det, dertil kræves der ingen Anstrengelse, det koster ikke Guld og Sølv, dertil behøver man ikke at være et Geni. Iligemaade forholder det sig med Jesus og hans Lys. Frelseren vil forløse alle Menneskene. Han har givet sin Kirke, som han har bygget paa Petrus, en *Verdensmission*; og denne Kirkens Verdensmission bestaar i at bringe hans Aabenbaring, hans Evangelium, hans Lov, hans Sakramenter til Alle. Intet skal kunne hindre Kirken i at opfylde dette til den anbettede himmelske Hverv. Helvedes Porte skulle ikke overvælde den. For at optage Jesus og hans Lys i Sjælen, dertil behøver man ikke at være lærd eller rig. Gud skænker sit Lys til Alle. Kun et maa vi medbringe, om Jesus skal være vort Livs Lys, og dette ene er Sjælens Øje, — det er en ydmyg Aand, et lærevilligt Hjærte, en god Villie. Hvem der har dette Øje, ham vil Jesus oplyse. Han skal ikke vandre i Mørke; som et Lysets Barn skal han skride fra Lys til Lys, indtil han en Gang kan indtræde i den evige Guds Stad, hvis Sol og Maane er ingen anden end Gudslammet, Jesus Kristus, det evige Lys. — »Vandrer da som Lysets Børn,« tilraaber Apostelen Paulus Epheserne, »men Lysets Frugt er i al Godhed og Retfærdighed og Sandhed.« Eph. 5, 8—9.

✠ Johannes,

Biskop. Apostolisk Vikar.

København, den 3. Februar 1907.

Smaablomster.

Det gyldne Aks.

Hos den engelske Dronning Anna skulde der være stort Bal, Vogn efter Vogn rullede hen for Slotsportalen. En fattig Mand sad paa et af Sidetrinene. Mange stadselige Herrer i prægtige Uniformer og mange Damer i kostbare Silkekjoler strejfede den fattige Mands grove Kittel, men ingen værdigede ham et Blik. Derimod kom en Tjener i Livré fra Slottet og opfordrede ham bydende til at bortfjerne sig, for ikke at genere de fornemme Gæster. En Vogn kom netop kørende i samme Øjeblik. En Dame i Vognen havde lagt Mærke til Bortvisningen og bød øjeblikkelig Kusken at standse. Hun kaldte Tiggeren tilbage, tog hurtig en Naal i Form af et gyldent Aks, besat med Diamanter, ud af sit Haar og rakte den fattige Mand den, som han rystende tog imod. »Men Lady,« udbrød Lord Hamilton, hendes Gemal, i en snøvle Tone, »gaar denne Godgørenhed ikke lidt for vidt?« — »Hvorfor da?« spurgte Hertuginen smilende, »er det ikke billigt og ret, at de fattige samler Aks paa de riges Agre?« — I Sandhed smukke Ord, men en endnu smukkere Gerning, et ædelt Kvindeherte værdig!

(Efter »Raphael«). *Th. H.*

Det smukkeste paa Jorden.

Under mine orientalske Sprogstudier stødte jeg i et gammelt persisk Haandskrift paa følgende smukke Lignelse.

Den højeste Gud længtes engang efter det smukkeste, der gaves paa Jorden. Han udsendte derfor en Engel for at hente det.

Hvad var nu det smukkeste? Det var ikke blevet sagt.

Englens Vej førte forbi en Slagmark, der var bedækket med Lig. Fra en døende Helts Saar flød endnu det røde varme Blod. Var maaske dette Blod det smukkeste?

Englen tager med Ærefrygt en Draabe og bringer den for den højeste Guds Trone. Denne siger: »Smukt er vel det Blod, den tapre har udgydt for sit Fædreland; men det smukkeste er det ikke!«

Paa ny stiger Englen ned paa Jorden. Han kommer forbi en Grav, i hvilken en Menneskevens Lig bliver sænket ned. Mange fattige og nødlidende velsigner Kisten og udgyder rigt strømrende Taarer. Taknemmelighedens Taarer er det; thi deres Velgører har sørget for, at hans Almisser kan vare ved efter hans Død; saa de græder ikke af Fortvivlelse. »Maaske er disse Taarer det smukkeste paa Jorden,« siger Englen til sig selv og tager en og bringer den for sin Herres Trone.

»Smuk er Taknemmelighedens Taare,« lyder Svaret, »meget smuk, men det smukkeste er den ikke.«

For tredje Gang begynder Englen sin Vandring. Hans Vej er ensom, og det varer længe, inden han møder nogen, endelig træffer han en Olding; han staar ved en Hæk, og fra hans Øjne, der er rettede mod Himlen, flyder uafsladelig Strømme af Taarer. Englen spørger om Aarsagen til disse Taarer og faar at vide, at denne Olding græder over sin Ungdoms Synder. »Skulde disse den bodfærdige Oldings Taarer maaske være det smukkeste paa Jorden?« spørger Englen sig selv og bringer en Taare fra Oldingens Kind op til Himlen.

»Ja, noget skønnere end disse Taarer,« siger den højeste Gud, »gives der ikke paa Jorden.« — Englen har dermed opfyldt sit Hverv. —

Saaledes taler der ud af denne gamle persiske Lignelse en af Kristendommens dybeste Sandheder. Efter denne Lignelse er Angerens Taarer altsaa det smukkeste her paa Jorden. Da nu Uskyldigheden vel er det smukkeste paa Jorden, men Angeren, den gode Anger, efter den fromme Alban Stolz Ord er en anden Uskyldighed, saa staar den Lignelse ikke i ringeste Maade i Modstrid med den kristelige Lære og Anskuelse.

Maatte enhver drage Nytte deraf.

Franz Joseph Hagel (i »Raphael«).

Kilden.

(En orientalsk Fabel.)

En Morgenstund mødtes tre Vandrere ved en Kilde, der vældede frem af Jorden ikke langt fra et Karavane-

herberg. Den ene af dem var en Kunstner, den anden en Olding med ærværdigt Ansigt og den tredje en Hyrdedreng, der søgte efter et bortkommet Lam. Over Kildens Kumme var der anbragt den Indskrift: »*Tag mig til Forbilled!*« Medens de tre Vandringsmænd hvilede sig, talte de om hvad Meningen med denne Formaning vel var. »Denne Kilde« tog Kunstneren Ordet, »løber gennem en lang snæver Dal; den flyder gennem Søer, optager Bække og Floder i sig og bliver til sidst til en mægtig Strøm. Indskriften lærer os, at vi maa arbejde rastløst for at naa frem i Verden.«

»Hvad mig angaar,« sagde Oldingen, »saa tyder jeg disse Ord ganske anderledes. Denne Kilde vederkvæger rundhaandet alle, der nærmer sig til den. Dens Eksempel formaner os til at være til Nytte for vore Medmennesker.«

Drengen havde hørt til i Tavshed. Men da de andre spurgte ham, om han kunde tyde Indskriften, svarede han uden Tøven: »Vandet i en Kilde er til ingen Nytte, naar det ikke er rent. Plumret Vand forsmaar endog Dyrene. Vil du være agtet, saa vær ren!«

(Efter »Maria Hilf«.)

M. H.

A. C.s Foredragsrækker.

III. Række 5. Foredrag.

Hr. Forfatter R. Jahn-Nielsen: Clemens Brentano. (I.)

Da Redaktionen af Hensyn til Pladsen har sat meget snevre Grænser for denne Anmeldelse, kan Hr. *Jahn-Nielsens* Foredrag ikke refereres i det enkelte, som det fortjente. Dog vil der senere blive Lejlighed til at vende tilbage til det; Forfatteren naaede nemlig kun at skildre *Brentanos* Liv til dets religiøse Vendepunkt indtraadte (1813), som gjorde Digteren til en af Kirkens mest hengivne Sønner, og det er derfor Hensigten i et andet

Foredrag (i Oktober) at fuldende det Karakterbillede, som der allerede nu er givet saa talrige fortrinlige Elementer til.

Foredraget holdtes med en betagende Varme og Begejstring, en Lethed og Elegance i Udtrykket, der sikkert kun for den indviende lod ane det omfattende Arbejde, som ligger forud. Det var derfor beklageligt, at saa mange havde nægtet sig den Nydelse, denne Aften bragte Tilhørerne; thi selv om man ikke kan kalde Besøget daarligt, saa kunde og burde der have været langt flere. Det maa i større Grad gaa op for Katholikerne, at det ikke alene er en Høflighed, man skylder Foredragsholderen for hans ofte saa store Arbejde, men at alle har den Pligt at udnytte denne Lejlighed, A. C. har givet os til at uddybe vore Kundskaber. Foredragene staar, hvad deres indre Værd angaar, ikke alene paa Højde med, hvad der ellers bydes her i Byen i den Retning; men undertiden ikke saa lidt højere.

En Digter maa jo til en vis Grad ogsaa være Psykolog, hvorledes skal han ellers opbygge Karakterer? At Hr. *Jahn-Nielsen* i streng videnskabelig Forstand ikke er Psykolog af Faget, hindrede ham ikke i at give os et levende Billede af den forunderlig sammensatte Natur, der færdes her i Verden under Navnet: *Clemens Brentano*, — thi Hr. *Jahn-Nielsen* er — Digter, og dermed er alt sagt.

Derfor blev hans Foredrag ikke alene et Foredrag i al Almindelighed; men Kunst. — Det var sande Kaskader af glimrende Aandrigheder, der rev med. — De kom den ene overvældende den anden, saa det i det enkelte var mig umuligt at nedskrive dem. (Heldigvis vil Foredraget senere blive trykt).

Man har herhjemme sammenlignet *Brentano* med *Carl Ewald*; men Foredragsholderen mente med Rette, at det var det samme som at slaa idealistisk Filosofi i Hartkorn med realistisk Darwinisme. — Naar han derpaa sagde, at han som Naturgeni satte *Brentano* over *Goethe* og *Schiller*, ja, saa var der vel flere, der med mig følte det som et overraskende Styrtebad. Naa, maaske har Hr. *Jahn-Nielsen* Ret, det skader i alle Tilfælde ikke en Gang imellem at ruskes op og tvinges til at undersøge de store Aanders indbyrdes Forhold.

Een Ting er sikkert, *Brentano* fortjener i langt højere Grad at være kendt her hjemme, derom kan vi alle være enige. Og vi kan sikkert gaa trygt efter Hr. *Jahn-Nielsens* Anbefaling: »Vil man lære *Brentano* at kende, saa kan man ikke gøre det paa nogen bedre Maade, end ved at læse hans *Æventyr*.«

Derfor, mine Damer og Herrer, følg Hr. *Jahn-Nielsens* indtrængende Raad: Tag og læs! De vil da møde godt rustet til Slutningsforedraget, og det vil skaffe Dem dobbelt Nydelse.

J—n. J—n.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrup. *St. Andreas Kollegiets* store Festsal var atter i Aar fyldt til sidste Plads ved Elevernes Aftenunderholdning Tirsdag d. 12. ds.

Programmet indledes af et Harmoniorkester, der under Hr. *P. Evers'* kyndige Ledelse med overordentlig Præcision satte Publikum i den rette Stemning.

Derpaa svingede Hr. *P. Günther* Taktstokken over et forbausende godt indøvet 2 og 4 stemmigt Kor, der sang 2 danske og 2 tyske Sange.

Endelig gik Tæppet op for Aftenunderholdningens dramatiske Del: *Borgfængslets Konge*. Drama i et Forspil og 3 Akter.

Handlingen foregaar i det 15. Aarh. i Omegnen af *Bordeaux*. Dekorationerne var udmærkede og Dragterne, i Datidens Smag, var endog elegante.

For Eleverne er denne Træden frem paa Scenen sikkert af ikke liden Betydning. Det var saaledes interessant at se den Udvikling, der var foregaaet med Ridder *Reginals* og *Fox's* Fremstillere; det var et udmærket Spil de præsterede her. De havde et godt Greb paa at bortlede al Sympati fra sig, som det jo ogsaa var deres Opgave.

Men ogsaa de øvrige Spillere fortjener Ros i fuldt Maal. Den djærve Greve af *Blancfort*, *Enguerrand*, hans Søn *Ivan* og hans Ven *Roger*, der klarede sin i flere Retninger vanskelige Rolle med ikke liden Forstaaelse.

En lille Birolle fortjener særlig at nævnes, det er den hærdede Arbejder, som staar nede i Graven i *Borgfængslet*. Den Maade, hvorpaa han, idet han kaster en Spade Jord op af Graven, svarer paa sin Kammerats Spørgsmaal med Udraabet: »En Brønd!« var ubetalelig.

Hvem der særlig greb alles Hjerter var *Roger's Fader*, den aandssvage Olding, *Bertrand*. Man følte sig virkelig greben, da den stakkels gamle, selv rystende af Kulde, breder sin tynde Kappe ud over sin elskede Herskerindes Grav, for at hun ikke skulde fryse. Der gik et helt Gys gennem Salen, naar han hviskede sit halvt afsindige »Tys! Tys! — Hun sover!«

Mellemaktsmusikken udførtes hovedsagelig af et godt Stryeorkester og firehændig Klaver, saunt en Duet for Horn.

Bellini, Ch. Gounod og Meyerbeer var repræsenterede.

(j—n. J—n.)

Rom. Ikke blot i Rom, men ogsaa mange andre Steder i hele den vide katholske Verden forbereder man sig paa at fejre paa en værdig Maade den hl. Faders 50-aarige Præstejubilæum (18. Septbr. 1908). Bl. a. havde der ogsaa dannet sig en Komité som skulde indsamle til en *international Gave*, hvormed den hl. Fader kunde blive sat i Stand til at komplettere det *Vatikanske Observatoriums Inventar*. Dette Observatorium er jo med i den Kreds af Observatorier hele Jorden over, der har sat sig til Opgave at udfærdige nøjagtige fotografiske Kort over hele Himmelhvelvingen. Ligesom sin Forgænger interesserer ogsaa Pius X. sig for dette videnskabelige Foretagende og har allerede gjort meget for det vatikanske Observatorium, bl. a. har han for nylig givet Afkald paa sin Sommerbolig (ved Leo IV.s Taarn) i de vatikanske Haver og overladt den til Observatoriets ny Direktør P. Hagen S. J. Det vilde derfor sikkert være en velkommen Jubilæumsgave, naar den hl. Fader blev sat i Stand til at indrette Observatoriet efter alle den moderne Videnskabs nyeste Fordringer, og mange vilde sikkert med Glæde have givet sit Bidrag hertil, naar nu Opraabene, som laa færdigtrykte i forskellige Sprog, var bleven udsendte; men saa kommer der pludselig fra Nordamerika en ligesaa uventet som glædelig Efterretning, der med eet Slag overflødiggør hele Kommissionens Arbejde. Fra *Amerika* er der bleven sendt den hl. Fader saa stor en Pengesum, at det vatikanske Observatorium nu er sikret i alle Maader og ethvert Bidrag *hertil* foreløbig er overflødig.

Frankrig. Det i forrige Nr. omtalte Tilbud som de franske Biskopper tilsyneladende med Pavens Tilladelse gjorde Regeringen om Lejning af Kirkerne paa 18 Aar havde Briand ogsaa nok Lyst til at gaa ind paa, men for at tilfredsstille sine Partifæller mente han sig nødsaget til at stille visse Betingelser og gøre nogle Ændringer i Kontraktformularen, som Kirken ikke kunde gaa ind paa; derfor har Paven forbudt Biskopperne at indgaa disse Kontrakter i den Briandske Form. Alligevel gaar der Rygter om forestaaende Skridt til Udsoning mellem Rom og Frankrig.

von Hurcks Legat. En Portion af dette Legat, som ogsaa kan søges af Mænd, er ledig. Skriftlige Ansøgninger (Skemaer haves ikke) kan indsendes til undertegnede inden Tirsdag den 5. Marts.

J. Braun.
Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. Februar. 1. **Søndag i Fasten.** — 18. **M.** Johannes Krysstomus, Biskop og Kirkelærer. — 19. **Ti.** Frans af Sales, Biskop og Kirkelærer. — 20. **O.** Ferialdag (Tamperdag.) — 21. **To.** Ferialdag. — — 22. **F.** Ihukommelse af Herrens hl. Lanse og Nagler. Tamperdag. — 23. **L.** Peter Damian, Biskop og Kirkelærer (Tamperdag).

Søndag den 24. Februar. 2. **Søndag i Fasten.**

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
og Katekese.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
m. Præd.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt.
og Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirke (Strandv. 91.): - 9 — — — med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{2}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{2}$; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Slagelse katolske Kapel (Slotsgade, Brænderigaarden). Messe med Prædiken: anden Søndag i Fasten.

St. Knuds Kapel: St. Franciskus III. Orden holder Møde Tirsdag den 19. ds. Kl. 8. Aften.

Mariebørnernes Forening holder Møde den 20. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og Fælleskommunion Søndag den 17. ds. Kl. 7 Morgen.

Udkommen er og faas gennem enhver Boghandel:

MISSALE ROMANUM,

den katolske **Messebog** paa Latin og **Dansk**, i bekvemt Bønnebogformat, meget smukt udstyret, i forskellige Indbindinger (Lærred med rødt Snit, blødt Faareskind med Guldsnit, blødt Chagrin med Guldsnit o. s. fr.) til 3 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{1}{2}$, 5 $\frac{1}{2}$, 6 $\frac{1}{2}$ og 7 Kr.

Husk Vincentsforeningens Kransekort

Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S., Telef. 4601 (Ekspe-dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y. (I Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 8.

Søndagen den 24. Februar.

1907.

INDHOLD: Pater Benno Auracher. — En Krise i den russiske Statskirke. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aalborg. Rom. Frankrig. England. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pater Benno Auracher.

Lørdag Aften den 16. ds. ankom den berømte Kapuciner-Pater Benno Auracher til København. Han var afrejst fra München Fredag Aften og havde i Berlin kun haft et 2 Timers Ophold, der lige tillod ham at læse den h. Messe, inden han fortsatte Rejsen. Paa Banegaarden modtoges han af Biskoppens Sekretær, Hr. Pastor Gamél, der ledsagede ham til Bispeholigen i Bredgade, hvor han ønskedes velkommen af Hs. biskoppelige Højærværdighed. Pater Benno fik anvist Bopæl i Bibliotheksværelserne i Stueetagen, hvor Besøgende vil kunne træffe ham.

Adskillige af Hovedstadens Blade havde forud i særlige Artikler omtalt og bebudet Paterens Foredrag, og ved det første af disse, der fandt Sted forrige Søndag Kl. 4, var Kirken fyldt med en overordenlig talrig Tilhørerskare, af hvilken over Halvdelen udgjordes af Anderledestroende. Blandt Tilhørerne bemærkedes mange Personer med Navne, der er kendte saavel indenfor som udenfor Menigheden.

Pater Bennos Foredrag fulgtes med den mest spændte Opmærksomhed; der var Øjeblikke, hvor Tavsheden blandt de mange Tilhørere, af hvilke endda en meget stor Del maatte staa op, var saa fuldstændig, at man kunde høre sit eget Aandedræt. — Pater Benno gik ud fra selve Søndagens Evangelium, hvis Indhold han gengav med korte og koncise Ord: Fristeren, der nærmer sig Herren og efter forgæves at have fristet ham tvende Gange tilsidst stiller ham overfor Verdens Rigdom og Magt og Lykke og lover ham det Hele, om han vil falde ned og tilbede ham; Kristus vor Frelser repræsenterer her den hele Menneskeslægt, og om denne den hele Slægts saavel som det enkelte Menneskes Stilling overfor det samme Valg handlede hele Paterens Foredrag. — Vor Tid er en højt udviklet Tid; der har vel aldrig været nogen Tid, hvor den menneskelige Kløgt og Snille har naaet til saadanne Resultater som nu. Opfindelsernes Tal forøges med hver Dag, og deres Formaal er jo blot det at gøre Livet og Tilværelsen let og behagelig. Der er Velstand i næsten alle Lande; den almindelig Levefod har selv blandt de lavere Samfundslag naaet en Højde, som man før ikke har drømt om. Videnskaben har paa talrige Omraader kunnet flytte sine Grænsepæle mange Mile længere ud; samtidig har den begyndt at øse ud af sine Skatte og ladet dem tilflyde dem, der hidtil end ikke fik Krummerne fra dens Bord; den er bleven populær og Hvermands Eje. Dette og meget andet blev sagt for at tegne det Billede, som man gør sig af vor Tid, og som viser den som en Tid, der i hidtil uanet Grad har skabt Betingelserne for at gøre Livet behageligt for Menneskene og givet dem Midlerne i Hænde til at *nyde* selve Livet i fuldeste Maal. Dette Billede maa vi i det Store og Hele lade staa og anerkende det som ganske træffende; men det er dog intet Helhedsbillede, thi det har én stor Mangel. Det viser kun Menneskenes Yderside; det siger os intet om, hvorledes Menneskene har det inderst inde. *Hvordan staar det til med Tilfredsheden hos Menneskene? Føler Menneskene sig lykkelige inderst inde i deres Sjæle?* — Da *Goethe* var bleven 80 Aar gammel, skrev han følgende mærkelige Ord: »Lægger jeg alle de Dage sammen i mit Liv, paa hvilke jeg virkelig har følt mig lykkelig,

saa bliver det højest fire Uger«. — Fire Uger i Løbet af fir-sindstye Aar! Og det gælder om en Goethe, der som vel ingen anden kan kaldes en Lykkens Yndling. Naar det gaar dem saaledes, der virkelig faar Del i denne Verdens Goder, hvordan vil det da gaa dem, der kun lærer dem at kende paa Frastand og netop derved kommer til at føle en større, uimodstaaeligere Trang efter at eje dem? Hvor mange *lykkelige* Uger eller Dage oplever mon saa de Syge og Fattige og Undertrykte i deres Liv?

Hvad er det da, der fattes Menneskene midt i al deres Overflod og Velstand, midt imedens det tilsyneladende i Almindelighed gaar dem saa godt? Hvoraf kommer det, at hver Gang man faar Lejlighed til at se ind i Menneskers Hjærter, da er det én, som kom man til at se ned i en Afgrund af Trøstesløshed?

Det, der fattes Menneskene og gør deres Hjærter saa fattige, det er, hvad vor Frelser udtrykker i sit Svar til Fristeren: »Vig bort, Satan; thi der staar skrevet: Du skal tilbede Herren, din Gud, og tjene ham alene.« Det er *Religionen*, som fattes Menneskene; derfor er deres Hjærter saa tomme; det er det, der i deres Sjæle skaber en Hunger, der ikke kan stilles, førend de gaar til ham, der alene kan stille den, og som gør det ved at skænke dem Aabenbaringens, Religionens Sandhed og dens udtømmelige Naadeskatte.

— — Disse faa Antydninger maa være nok for at vise den Rigdom af Tanker, som Pater Bennos Foredrag ligefrem strømmede over af. Den, der skriver disse Linier, havde efter det første Foredrag en underlig skuffet Følelse af, at det hele havde varet altfor kort; det forekom ham, at Pateren højst havde talt i tyve Minutter, og han undredes over, at denne kunde antage det for tilstrækkeligt; da han imidlertid saa efter paa sit Ur, saa han, at Foredraget havde varet — en Time.

De fleste af de større Blade i København bragte Dagen efter Referater af Pater Bennos Foredrag. Vi hidsætter her nogle af de mest karakteristiske af disse Udtalelser.

Politiken, som iøvrigt bringer et Billede af Pater Benno staaende paa Prædikestolen, skriver:

Kapucinermunken Pater Benno er en høj og mager Mand af et strengt og asketisk Udseende. Hans mørke Øjne ligger dybt under en højt hvælvet Pande, og Underansigtet er skjult af et mægtigt, sort Skæg, der bølger langt ned over hans tarvelige, brune Munkekutte. Om Livet har han viklet et Reb.

Pater Benno talte igaar baade strengt og mildt.

. . . . Interessen samler sig særlig om den Maade, paa hvilken han talte. Pater Benno er nemlig en glimrende Taler. Hans Stemme naaer fra den dybe strenge Bas til de høje og milde Toner, og han forstaar at spille paa dette Organ, saa det giver Udtryk for mangfoldige Stemninger, fra Sorg til Glæde, fra Forbitrelse til Tilgivelse. Hans Ansigt er stærkt bevæget og hans Gestus talende. Han gør ingen voldsomme eller uskønne Bevægelser; hans fintformede Hænder er i en bestandig Aktivitet og slaar hans Tale fast med pludselige og bestemte, men altid skønne Slag i Lufften

Berlingske Tidende skriver:

Den bekendte bayerske Kapuciner munk, Pater Benno, er ankommen her til Byen for at holde en Række Prædikener i den katholske Kirke.

Pater Benno talte første Gang i St. Ansgars Kirken i Bredgade, der var fyldt af Tilhørere.

Prædikanten taler Tysk og er en uddannet Taler, i hvis Mund det tyske Sprog klinger med sin fulde Vellyd. . . .

Bladet *København* udtaler sig paa følgende Maade:

Ansgarskirkens smukke Rum afgav i Gaar den maleriske Baggrund for Kirkens Gæst, Pater *Benno Auracher*.

Pater Benno gled ubemærket ud fra Præsternes Værelse; men i samme Sekund, hans Person viste sig paa Prædikestolen, samlede alle Blikke om ham. Hans Skikkelse alene tvinger til Opmærksomhed. Han er høj, og hans magre senede Ansigt indrammes af et mægtigt graasprængt Skæg. De sorte Øjne er stærke, næsten stikkende, og hans Blik kan lue i hastige Lyn. Hans Dragt, den brune Kappe med det hvide Reb om Livet, flatterer denne Mand, der har gennemvandret det meste af Jordkloden.

Kirken, der ellers plejer at straalet af Lys, laa i Gaar i Eftermiddagsskumring. Kun Alterets Kærter var tændte og kastede et Skær af middelalderlig Mystik over Munken paa Prædikestolen.

Pastor Benno talte om Religionen, som skænkedes Mennesker af Gud, om Kristus som Menneskenes ophøjede Forbillede, om det ydmyge Sind og om Videnskabens Afmagt overfor Dogmerne. Han talte i en god Time, og da han sluttede, ønskede man, at han vilde blive ved endnu en Time eller to. Pater Benno er maaske den største Taler, der længe har staaet paa en dansk Prædikestol. Hans Stemme er klangfuld og bøjelig, og han forstaar med en Kunstners Virtuositet at bruge sit herlige Organ. Han elsker fint afstemte Overgange, og han stiger fra Stemmens dybeste Toner op til de lyseste, uden at Tilhørerne bemærker, hvor sikker Taleren er i sin Beregning af Virkemidlerne. Han kender Pavsens Kunst, og hans Bevægelser, der er faa, smaa og ilfærdige, tjener kun til yderligere at fremhæve hans sjældne Talekunst.

Som han i Gaar stod paa Talerstolen i den halvmørke Kirke, fattig at se til og klog og bevidst om Ægtheden af sin Livsanskuelse, syntes han som skaaret ud af et gammeltestamentligt Bibelbillede. Han tvang til Andagt ved sin Personlighed, og man fulgte ham, anspændt, lyttende til hans herlige Stemme og beundrende hans Foredrag, der er en virkningsfuld Blanding af Natur og Kunst.

Pater Benno vil samle en stor Tilhørerkreds i de Dage, han er Ansgar-Menighedens Gæst. — — —

Af et længere Interview, som *Vort Land* har underkastet Pater Benno Auracher, og som findes i Bladet for 19. Februar, hidsætter vi følgende Brudstykke, der bl. a. oplyser om Anledningen til hans Besøg:

Pater Benno sidder i det lille Studereværelse, der er overladt ham i den til St. Ansgars Kirken hørende Embedsbolig, hvor den fromme Kapuciner er Gæst hos Hs. Helighedens Husprælat, Biskop af Anastasiopolis, Johannes von Euch.

Pater Benno sidder bøjet over Bordet med det karakteristiske Hoved skarpt tegnet i Lampens Lyskegle.

Med de mørkebrune Øjne, Tonsuren og det store graa-spængte Skæg ligner han i sin brune Kutte med Rebet om Livet Typen paa en af Küchlers Munke og virker paa en Nordbo underlig fremmedartet, næsten theaternæssig.

Men dette Indtryk fortager sig hurtigt, naar man taler med Pateren, der udtrykker sig med meget Liv om alle Spørgsmaal, og hvis Prædiken i Søndags i Ansgar-Kirken viste ham som en bevæget og billedrig Taler.

»Hvorledes er Deres Vej falden over København?«

»Jeg talte i December ifjor ved en stor Forsamling i München, ved hvilken 1200 af den katholske Verdens mest ansete Kvinder var forsamlede for at drøfte det indenfor den katholske Kirke saa brændende Spørgsmaal: Hvorledes kan Kvinden bedst blive nyttig for Samfundet?«

En af Hovedtalerne var iøvrigt Nordbo, nemlig Fru Aman, der er født i Stockholm, men som er gift med den ansete Doktor Aman i München.

Mellem Tilhørerne var Biskop von Euch, der var paa Gennemrejse til Rom. Efter at han havde hørt mig tale, anmodede han mig om at komme til København som hans Gæst. Og nu er jeg her for at tale hver Tirsdag og Torsdag Klokken halv otte og om Søndagen Klokken fire i Ansgar-Kirken indtil 10. Marts. . . .

»Kender de personlig Hans Hellighed Pave Pius den Tiende?«

»Ja! Jeg er oftere bleven modtaget baade af ham og af hans Forgænger, Leo den Trettende, i de mange Aar, jeg var Provincial og sorterede direkte under Ordenens General.«

»Beskæftiger Paven sig personlig med Politik?«

»Det ligger i den nuværende Paves hele Uddannelse, at han væsentlig beskæftiger sig med sjælelige og kirkelige Spørgsmaal, medens Leo den Trettende var født Diplomat«

X.



En Krise i den russiske Statskirke.

De sidste Tiders Begivenheder i Frankrig er lige ved at kræve al vor Interesse, saa at Opmærksomheden næsten helt bortledes fra andre ikke mindre vigtige Begivenheder i den modsatte Del af Europa, nemlig i det russiske Kæmperige. Og dog er ogsaa der foregaaet meget i den senere Tid, som nok kan gøre Krav paa vor Opmærksomhed. Til de forhaandenværende indgribende politiske og sociale Omvæltningsbevægelser dersteds er ogsaa religiøse komne.

I »Ugebladet« har det allerede været meddelt, at Tusinder af Statskirken i den senere Tid har vendt den Ryggen og er vendt tilbage til den katholske Moderkirke. Er denne Begivenhed end umiddelbar Følge af Forordningen om delvis Religionsfrihed, lader den sig dog ikke forklare alene derved. Det er for en stor Del selve de indre Tilstande i Statskirken, der har fremkaldt Massefrafaldet og lykkes det ikke ret snart at gennemføre en Forandring af Hoved og Lemmer, turde en virkelig Krise indtræffe. Om disse trøstesløse indre Tilstande bringer »Die kath. Missionen« følgende saare belærende Artikel, som gengives her, grundet paa dens almene Interesse:

»Et Spørgsmaal i Ruslands Kirkeliv, der for Tiden holder mangfoldige Sind i Spænding, er Begæret efter en Rigskirkeforsamling, hvis Hovedopgave skulde være at vælge en Mand, der kunde genoptage og bære den siden Aar 1700 ophævede Patriarkalværdighed. Statskirkens Overhoved, Zaren, forholdt sig først afvisende overfor Indkaldelsen af en Kirkeforsamling. Men forrige Vinter gav han sin Tilladelse, og man mente, den skulde saa træde sammen i September. Imidlertid er det som med saa mange af Reformerne i Zarriget blevet et stort Spørgsmaal, om Begivenheden overhovedet vil finde Sted. Og for at begribe, hvordan Sagerne staar, kan vi kaste et lille Blik paa den russiske Statskirkes indre Tilstand.

»Dens russisk-skismatiske *) Gejstlighed er skilt i to skarpt sondrede Grupper: Paa den ene Side staar den »hvide Klerus« eller den i Verden levende Gejstlighed; den er gift og maa holde sig til de laveste kirkelige Embeder. Prælat eller »blogotsjine« er den højeste Værdighed, dens Medlemmer kan kravle op til. Overfor den staar den »sorte Klerus«, Munkene. De er forpligtede til ugift Stand; men til Gengæld staar Vejen til de højeste kirkelige Værdigheder dem aaben og til de mest indbringende Ansættelser. Størstedelen af Pladserne som Seminarieinspektører, Akademi- rektorer og -professorer o. s. v. er i deres Haand; til Bispestolene har de udelukkende Adgang.

»Det hele er der altsaa vendt op og ned paa: at blive og være Munk betyder her ingenlunde at forsage Hæder og Ære og Ejendom, tverlimod betyder det en bedre Karriere. Hvad dette medfører af Utilbørligheder, er indlysende: Ikke Kaldelse, men Begær driver mange — for ikke at sige de fleste — i Kloster, og medens Verdenspræsterne for en stor Del lever fattige og i Betryk, saa er Rigdom og Ære at finde i Klostrene, der ofte hører til Stædernes flotteste Bygninger. Af Ordenslivet bliver derfor i Virkelighed ikke andet end Navnet og Kuttet tilbage.

»De skarpe Klasse modsætninger i Ruslands Samfundsliv finder saaledes deres fuldtud lignende Billede i Statskirken. Baade her og der staar paa den ene Side en kommanderende Herskerklasse, paa den anden Side en fattig, retsløs Underklasse. Ærkepræst Piewnitski udtaler sig i »Russkaja Starim« om de biskoppelige Tyranner bl. a. som følger: »Det er allerede længe siden Stoltheds og Anmasselsens Sot smittede vore Bisper. Angrebne af denne Gift er de stivnede til iskolde, utilnærmelige Gudebilleder, man skal falde paa Knæ for, bukke sig for, krybe i Støvet for. Ogsaa her mærker man tydelig Eftervirkning af det gamle Livegenskab. Det er gaaet over paa Præstestanden, idet man har gjort Bispem til en fornem Herre og Magthaver, og Præsten til hans Slave, hans lydende, underdanigste

*) Kan siden Fastslaaelsen af Pavens Ufejlbarhed næppe mere betegnes som skismatisk, men som vrangtroende, hæretisk. Red.

Tjener. Man har løftet Bisen op til en Højde, hvor han er bleven utilnærmelig for den simple Præst og for Provsten med. Forsaavidt Talen er om at genvinde sine Rettigheder ligner Præsten en Fisk, der sidder fangen i Is. Han er knap nok i Stand til at tjene sit daglige Brød. Takket være denne skrigende Uretfærdighed, takket være den Adskillelse i to yderliggaaende Livsstillinger, der næsten intet Rum lader tilovers for kristelig Broderlighed, men derimod indfører stolt Herskeri og ydmygende Trældom i Kirken — takket være disse Tilstande er vi komne saa vidt, at Bisperne i deres Valg af Arbejdere giver maadelige Hoveder, duknakkede Nuller, moralsk tvivlsomme Folk Fortrin for aandig begavede, videnskabelig dannede, overbevisningstro og sædelig lydefri Mænd. Og det ene og alene fordi de overfor den Slags Mænd ikke vilde kunne tilfredsstille deres grænseløse Herskerlyster; saa viljeløse Redskaber er dem kærere.«

Sikkert vilde det være Uret at lade denne Skildring gælde om alle Biskopperne; der findes ogsaa ædle, kirkeligsindede Mænd iblandt dem. Men netop denne Slags var Regeringen mindst tilpas. Et Eksempel:

»En endnu ung Biskop vil efter indhøstede bitre Erfaringer sætte et virkeligt Hyrdestyre i Stedet for Politikirkestyret. Forgæves gør Stiftssekretæren, den hellige Synode har givet ham til Medhjælper, Indvendinger. Paa Sekretærens Indberetning indtræffer da en højerestaaende Synodalembudsmand fra Petersborg i Følge med en Specialist for Sindssygdomme; den unge Biskop erklæres sinds syg og bliver skaffet afvejen. Stakkels russiske Statskirke! Betænker man de her beskrevne Tilstande, kan det ikke undre en, at den socialpolitiske Revolution griber ind ogsaa paa Statskirkens Omraade, og at den undertrykkede, foragtede, nedeholdte Verdensgejstlighed har begyndt at rejse sig imod disse Undertrykkere. I de talrige Artikler om den forestaaende Kirkeforsamling, det i lange Tider har vrिमlet i Bladene med, er den længe tilbagetrængte Uvilje kommen skaanselsløst til Udtryk. Det hvide Præsteskab raaber paa Frigørelse fra Aaget, kræver Ligestillethed og gennemgribende Forandring af det hidtidige System, og hele den frisindede Presse stiller sig paa deres Side.

Rigs-Kirkeforsamlingen skal tjene den hvide Klerus til Tilkæmpning af deres Ret. Dens Præsteskab forlanger derfor, at den selv og en passende Lægpræsentation skal have Sæde og Stemme i Forsamlingen ved Siden af den sorte Klerus, og frakender en af blot Biskopper sammensat Synode, Evne til at gennemføre en Omordning i Statskirken. Den højere Gejstlighed derimod paaberaaber sig ældgammel kirkelig Overlevering og vil ikke vide af Fordringen at sige. Saa forstaar man nok, at Zaren og Statskirkens Spidser helst vil undgaa at sammenkalde Kirkeforsamlingen. Blev virkelig den nationale Kirke repræsenteret paa en saadan, kunde den nemt blive til en Duma Nr. 2. Derfor er der da ogsaa udgaaet Meddelelse om, at Afholdelsen af et Koncil maa opsættes paa Grund af den store Mængde Akter, der er fremdragne, og skal gennearbejdes først.

Men dybere seende Folk finder den virkelige Grund til Udsættelsen i Frygten for, at Kirkeforsamlingen kunde føre til en ny Splittelse af Statskirken, ligesom den under Patriark Nikon i det 17. Aarh. afholdte Reform-Synode gjorde. I en meget alvorlig Artikel i Moskva-bladet »Russki Listok« er denne Tanke drøftet. At tage det russiske Lægfolk med til Synoden, vilde upaatvivlelig føre til Spaltning af Statskirken og medføre, at en stor Del af dens Tilhængere gik over, dels til Protestantismen, dels til Katholicismen. Man er altsaa kommen til den stik modsatte Mening af den, man først nærede, at nemlig en Synode vilde bringe ialfald en Del af de i det 17de Aarh. udtraadte gammel-troende tilbage til Statskirken; disse saakaldte Ruskolnikers (∴: frafaldnes) Antal beløber sig til en Snes Millioner«.

— — — Nu er imidlertid Koncilsagen indtraadt i en ny Fase, idet den hl. Synodes Formand eller Overprokurator Izwolski til Ministerraadet har indleveret følgende Krav:

at trods den af Zaren givne Religionsfrihed har Regeringen at holde sin Haand over den orthodoxe Kirke; at der skal sammenkaldes en Kirkeforsamling til Reform af Forholdene i Kirken, og at Regeringen skal bistaa ved Gennemførelsen af det, der vedtages; at Regeringen skal anvise fornødne Summer til Statskirke-Gejstlighedens passende Underhold. — Komisk virker Indledningen til Skrivelserns sidste Punkt: at »Folkeoplysningen er Kirkens ikke

blot naturlige Ret men hellige Pligt« — det maa den russiske Kirkes Repræsentanter da være komne i Tanker om ganske nylig, for hidtil har de stedse været ihærdige Redskaber til Folkefordummelse.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Fra *Mogens Ballins* Metal- og Guldsmedeværksted er i disse Dage udgaaet et smukt og ejendommeligt Kunstsmedearbejde, nemlig en Evighedslampe i drevet forsølvet Messing, rigt ornamenteret og haandarbejdet efter Tegning af Arkitekt Castelluccio ved Florens Domkirke. Evighedslampen, som er udført i Renaissancetil, er bestemt til Franciskanerklosteret i Fiesole ved Florens. Det er, som man af ovenstaaende kan slutte, et stort og kunstfærdigt Stykke Arbejde; Lampen maaler 1 Alen og 18 Tommer i Omkreds og er som sagt udført med megen Omhyggelighed og stor Kunstsans. Den vil blive udstillet i Vinduet, *Skoubogade 1*, Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge.

Aalborg. Indvielsen af *Kamilianerordenens* ny *Tuberkulosesanatorium* finder Sted Søndag den 3. Marts.

Rom. (Paa Grund af Pladsmangel maatte følgende Notitser udfalde i forrige Nummer:) Den romerske Centralkomité, som ogsaa er dannet med det Formaal for Øje, at forberede Festlighederne ved Pavens 50 aarige Præstebjubilæum, havde fornylig Audiens hos den hl. Fader og ved denne Lejlighed udtalte Paven sig paa følgende Maade: »Det er mit inderligste Ønske, at kunne fejre mit Jubilæum under fredelige Forhold og *at se Freden herske blandt alle Nationer.* Dette mit oprigtige Ønske er det ogsaa, som har tilskyndet mig til *den største Langmodighed overfor Frankrig.* Jeg haaber, at Herren vil yde mig den Trøst, at se Religionskrigen i Frankrig endt før mit Jubilæum.« Den hl. Fader tilføjede, at man for hans Skyld gærne kunde bebrejde ham Inkonsekvens, naar man blot vilde anerkende ham for en *Fredens Mand.* Til Slutning sagde Paven, at han takkede Gud for, at han hverken var *Diplomat* eller *Politiker.* Naar hans Fjender i Frankrig indser, at de *ikke* har at gøre med en *Politiker*, men blot med en *Sjælehyrde*, saa vil den ridderlige Aand atter vaagne i dem, og de vil da ophøre med deres Angreb paa ham.

— I det romerske Akademi »Arcadia« skal der i Begyndelsen af Marts Maaned afsløres et Monument til Ære

for den tyske Digter *Goethe*, der ogsaa var Medlem af dette Akademi. Rektoren for St. Anselms Kolleg, Pater Janssens O. S. B., har lovet at holde Festtalen. Et Kor af Damer og Herrer vil afsynge Goetheske Digte.

— I de nærmeste Dage udkommer paa det romerske Forlag *Desclée* en interessant og betydningsfuld Brochure under Titlen *Pius X. og Frankrig*, Forfatteren hertil er ingen ringere end den fremragende lærde Litterat Kardinal *Capecelatro*. Kardinalen kommer heri til den Slutning, at man ogsaa i Frankrig vil kunne undvære et Konkordat ligesom i Nordamerika og andre Steder.

Frankrig. Den kirkepolitiske Situation i Frankrig er vedblivende den samme. Regeringen og mærkeligt nok særlig Himmelstormeren, Kultusminister *Briand*, søger underhaanden Forlig med Biskopperne og med Paven, hvis Tilværelse man *officielt* slet ikke kender noget til. Fremforalt søger man ved alle mulige Indrømmelser og Forandringer ved den af *Briand* foreslaaede Kontrakt at komme overens om Brugen af Kirkerne og Gudstjenestens Afholdelse, man vil overlade Kirkerne til Præsterne »til Leje« (uden Lejeafgift!) i 18 Aar; Kontrakterne skal sluttes i Biskoppernes Navn (skønt Hierarkiet skulde være afskaffet i Frankrig!); dør en Præst, udvælger Biskoppen hans Efterfølger, som uden videre overtager Kirken efter sin Forgænger o. s. fr. Om alt dette har *Briand* forhandlet, om ikke direkte med Vatikanet, saa dog med Ærkebispem af Paris' Repræsentant *Msgr. Amette* gennem Seinepræfekten *de Selves*. Og selve Ministerpræsident *Clemenceau* har, for at redde sin truede Stilling, maattet erklære sig enig med *Briand* og rede til at dele Anvaret med ham

Saaledes synes alt foreløbigt at tyde paa Fred og Forstaaelse mellem Kirke og Stat, men for dog paa nogen Maade ogsaa at tilfredsstille de ultraradikale, vedbliver man alligevel samtidig med at vise Klørne under Pelsen og af og til ogsaa at bruge dem, og det endogsaa paa en meget hensynsløs og oprørende Maade. Saaledes vedtog fornylig Sogneraadet i Roches i Departementet Pas de Calais at lade den 102 Aar gamle Sognepræst *Gardène* udsætte af hans Præstebolig, hvis han ikke betaler den ham paalagte Leje. I Saint Méen kom det til stormende Optrin, da man vilde udjage Lærerne og Eleverne af Seminariet; Militæret opbrød Dørene og førte med Magt de retmæssige Ejere ud af Huset. Endvidere har man den 14. Februar offentliggjort et Dekret, ifølge hvilket Skibspræstinstitutionen i Marinen bliver ophævet. Altsammen Beviser for, at Kulturkampilden endnu gløder livligt under Asken.

— Den 7. Februar blev i afdøde Kardinal Perrauds Sted *Kardinal François Désiré Mathieu* optaget i de »40 udødeliges« Tal, som Medlemmerne af det franske Akademi kaldes, hin af Kardinal Richelieu i 1634 stiftede celebre Korporation, som danner »l'Institut de France«. Ifølge gammel Skik maatte Kardinal *Mathieu* holde en Lovtale over sin Forgænger i Akademiet, den forrige Aar afdøde Biskop af Autun, Kardinal Perraud. Hans Tale formede sig som et heftigt Angreb paa den kulturkæmperske Regering i Frankrig og et Forsvar for Kirkens og de franske Katholikkers Rettigheder. Og da hans Tale efter Skik og Brug først maatte prøves og billiges af en særlig Kommission af Akademikere, saa ses heraf, at Akademiet har været tilfreds med dens Indhold — en Kendsgerning som sikkert ikke vil forfejle sin Virkning paa den franske Intelligens. — Hidindtil har det franske Akademi blandt sine Medlemmer talt ikke mindre end 110 Gejstlige, nemlig 18 Ærkebiskopper, 29 Biskopper (deriblandt 10 Kardinaler), 16 Ordensgejstlige og 47 andre Præster. Den første Gejstlige, som blev oplaget i Akademiet, var Biskop Anton Godeau af Grasse, nemlig i 1634 ved dets Stiftelse. Akademiet har altsaa, trods alt, dog vidst at bevare den kristelige Tradition lige ned indtil vore Tider.

England. De Tider, da en Abraham af st. Clara eller en Zacharias Werner med en virkelig af hellig Iver flammende Vrede kunde føre en paa en Gang naiv og drastisk satiriserende Svøbe imod Samtidens Skavanker og trods dette eller netop derved samle fuldt Hus til deres Prædikener — de Tider synes ellers at være forbi: men i England, hvor den utvungne Individualitet endnu har noget Raaderum paa det religiøse Gebet, lader det dog til, at der gives en Prædikant efter hine gamle berømmelige Mønstre, og det er *Pater Vaughan S. J.* (saa vidt vides en Broder til den for et Par Aar siden afdøde Kardinal Vaughan). Hans Prædikener imod Samtidens Udskejelser hører til de »Sensationer«, som det Londoner *Hightlife-Publikum* nødig vil gaa Glip af. Den begejstrede Prædikant samler altid en stor Skare om sig, baade af Damer og Herrer af de højere Kredse. Fornylig har Pater Vaughan udgivet sine samlede Prædikener under den pikante Titel »*Samfundets Synder*«, hvori senere Aarhundreder vil kunne studere Kulturhistorie paa lignende Maade som i en Geiler von Kaisersbergs Skrifter. Man maa indrømme, at den veltalende Jesuit ikke just lægger an paa at smigre sine Tilhørere, naar han f. Eks. begynder et Foredrag med disse Ord: »I, mine Brødre og Søstre, som er hovmodige som Farisæeren, overdaadige som den fortabte Søn, haardhjærtede

som den rige Mand, vellystige som Fjerdingsfyrsten, lystne som Salome, sanselige som Magdalene og lastefulde som Herodias, I, som gaar Eder trælte paa Uretfærdighedens Stier og søger Fred, hvor der ingen Fred findes, og Hvile, hvor der ikke gives Hvile. Mine Brødre og Søstre! til Eder er mine Ord rettede«. En lovende Begyndelse paa en Prædiken! Ingen skal dog beskyldte Pateren for Mangel paa Patriotisme; tværtimod er hans Ord præget af begejstret Patriotisme; som en ægte Englænder taler han til sit Folk; han for-dømmer ikke det gamle glade England, men kun de mo-derne Udskejelser, som tager til i en foruroligende Grad. Med særlig Strængthed svinger han Svøben — eller rettere Skorpionerne — imod Driverlivsdamerne. Han stiller deres skamløse Prisdagelse af deres Følelser i Gabestokken, hud-fletter den Frækhed og Yppighed, de hærer til Skue i Klæ-dedragten, og mener, at der i deres Sjæls Dyb gør sig Drifter og Bevæggrunde gældende, som i Raahed og Ukul-tiverethed overgaar en Fidschi-Øboerskes Følelser. Han fortæller om unge Piger, som lader sig forføre til Bridge-Spil og sælger deres Sjæl, for at betale deres Gæld, og han kan anføre, at mange Damer skriftlig har bekræftet Rigtig-heden af hans Skildringer.

Den største Ulykke og Fare for England ser han i de mange Ægteskaber uden Kærlighed og uden Børn. »Er det ikke højest besynderligt«, siger han, »at det sidste, Brud og Brudgom tænker paa, det er gensidig Kærlighed? En saadan 'Sentimentalitet' er noget, som Fortiden var dum nok til at tro paa, nu det er 'umoderne'. Jeg er stolt af, at jeg har 13 Søskende, og min Fader havde — 19 Sø-kende. Nutildags skammer *det gode Selskab* sig ved at have Huset fuldt af Børn og finder det latterligt. Nutidens fleste Onder stammer fra de ulykkelige Ægteskaber og de ulykkelige Ægteskaber kommer af Mangelen paa gensidig Agtelse og Kærlighed«. I flammende Farver maler P. Vaug-han Livet blandt de »upper ten« (Overklassen): »Sandelig, de Damer, som sætter deres nydelige smaa Fødder paa de højere Trin af Rangstigen, dem bliver med Lethed alle de Forbrydelser tilgivet, for hvilke deres lavere staaende Søstre vilde blive strængt straffede. Ogsaa Herodias vilde nu til Dags gælde for en elegant 'Verdensdame', og de bedste Selskaber vilde modtage hende. Dersom hun og Herodes blot vilde give gode Middage og solenne Festligheder, saa vilde man have tusinde Undskyldninger for alle deres Skænd-selsgerninger. De gamle engelske Sæder og Skikke er fuldstændig bortfejlet af Guldets frygtelige Hvirvelvind; thi nu gælder ikke mere, hvad man er, men hvad man har. Har Du Penge, saa har Du alt, saa er Verden aaben for Dig. Dersom den rige Mand, som maatte lide Pinsler for

sin Ukærlighed imod Lazarus, nu vilde dukke op i Londonerkredse, da vilde han blive oversvømmet af Indbydelse . . . « Hvad Klædedragten angaar, tillader Pateren Elegance, men ikke Extravagance. Meget betænkelig bliver han ved Synet af Ungdommen, som har mistet al den Glæde og Festlighed, der var deres Fædre egen, og som fuldstændig gaar op i en overdreven Sport og ryger »skadelige Cigaretter«. — Der er dem, som mener, at den Slags Prædikener andre Steder ikke vilde have anden Virkning end at underholde og adsprede, men at det i England maaske nok er anderledes. I alt Fald ser man heraf, hvorlidt den Frase har paa sig, at den »jesuitiske Dressur« kun tilsigter det skabelonmæssige og undertrykker Individualiteten.

Ansarius-Bonifacius-Foreningen.

Efter Afslutningen af Regnskabet for 1906, er der til Kasse-
rerer for Vikariats-Komiteen bleven indsendt fra Aalborg 70 Kr.,
fra Silkeborg 17 Kr. og fra Ringsted 7 Kr. 10 Øre, hvilke
Beløb ville blive opførte paa Regnskabet for 1907.

Udkommen er og faas gennem enhver Boghandel:

MISSALE ROMANUM,

den katholske **Messebog** paa Latin og **Dansk**, i bekvemt Bønne-
bogsformat, meget smukt udstyret, i forskellige Indbindinger
(Lærred med rødt Snit, blødt Faareskind med Guldsnit, blødt
Chagrin med Guldsnit o. s. fr.) til 3^{1/2}, 4^{1/2}, 5^{1/2}, 6^{1/2} og 7 Kr.

von Hurcks Legat. En Portion af dette Legat, som ogsaa
kan søges af Mænd, er ledig. Skriftlige Ansøgninger (Skemaer
haves ikke) kan indsendes til undertegnede inden Tirsdag den 5.
Marts.

J. Braun.
Sognepræst.

A. C. Medlemsmøde Onsdag den 27. ds. Kl. 8^{1/2} i Søpavillon-
nen. Foredrag af Hr. Pastor Breitung: Interessante Pro-
blemer løste ved Blodkredsløbets Indretning.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. Februar. 2. Søndag i Fasten. — 25. M. Margarethe
af Cortona, Bodfærdig. — 26. Ti. Mathias, Apostel. — 27. O.
Petri Stol i Antiochia. — 28. To. Ferialdag.

Fre dag den 1. Marts. Ihukommelse af Herrens Ligklæde.
— 2. L. Ferialdag.

Søndag den 3. Marts. 3. Søndag i Fasten.

Søndagsgudstjeneste

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
og Katekese.

St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt
m. Præd.

Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt
og Præd.


St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.

St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — Kl. 3 Andagt m. Præd.

Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2^{1/2} Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{4}$.)

 Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$; Jesu Hjærte Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Kapucinerpater Benno Auracher

holder i Fastetiden

tyske Prædikener

i St. Ansgars Kirke hver **Søndag** Kl. 4, hver **Tirsdag** og **Torsdag** Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$.)

*) Disse Tider blev først meddelt Ugebladets Redaktion, efter at forrige Nr. allerede var udkommen.

Første Fredag i Maaneden (den 1. Marts).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjærte.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjærte Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb Fredag den 1. Marts i St. Ansgars Kirke.

Vincentskonferensernes Generalmøde

finder Sted Søndag den 24. Februar Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ (efter Højmessen i St. Ansgars Kirke). Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67² o. G. indbydes foruden alle aktive og bidragydende Medlemmer ogsaa alle katholske Mænd og Ynglinge, som har et varmt Hjærte for vore trængende Medkristne, og som nærer Interesse for de forskellige Former af Velgørenhedsarbejde. Der ventes talrigt Besøg.

P. Benno Auracher har lovet at komme tilstede for at rette nogle opmuntrende Ord til Forsamlingen.

Brevkasse. (20-årig prænummerant i Sverrig!) Redaktionen har intetsohelt med Bladets Ekspedition at gøre. Ekspeditionen sender nu som før altid Fredag Eftermiddag Postabonnenternes Blade til Posthuset. Kommer de ikke i Tide Abonnenterne i Hænde, da er det udelukkende Postvæsenets Skyld, og man maa derfor klage paa Postkontoret. Beklager det forfaldne, men er som sagt uden Skyld! Red.



Husk Vincentsforeningens Kransekort



Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S., Telef. 4601 (Ekspe dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y. (1 Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 9.

Søndagen den 3. Marts.

1907.

INDHOLD: Dr. Krogh-Tønning: Die heilige Birgitta v. Schweden. — Den kristelige Børnelærdom i Middelalderen. — Pater Aurachers Foredrag. »Varden«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Frankrig. Bekendtgørelser. — O m s l a g: Privat-Annoncer.

Dr. K. Krogh-Tønning: Die heilige Birgitta v. Schweden.

8vo. 142 S. Mit 18 Abbildungen im Texte und zwei Kunstbeilagen. Vorlag der Josef Kösel'schen Buchhandlung in Kempten und München. Preis 4 Mark.

Paa Josef Kösel's Forlag i Kempten og München udkommer en Række illustrerede Helgenbeskrivelser paa Grundlag af kritiske Kildestudier. Hvert Bind kan faas for sig. Det femte Bind i Rækken er ovenanførte: *Die heilige Birgitta von Schweden* af den lærde norske Konvertit *Dr. theol. K. Krogh-Tønning*.

Naar det gælder om at udarbejde en tilforladelig Helgenbeskrivelse, da kan det ofte have sin Vanskelighed, dels paa Grund af Mangel paa paalidelige historiske Kilder, dels paa Grund af den i Tidernes Løb skete Sammenblanding af historiske Fakta og sagnagtige Udsmykninger. Her i dette Tilfælde, hvad den hl. Birgitta angaar, var det Synd at sige, at der er Mangel paa historiske Kilder, der gives

næppe mange Helgener, som har grebet saa meget ind i saa mange forskellige Egenes og Landes Historie som den hl. Birgitta af Sverrige; om hendes Liv og Virksomhed gives der derfor ogsaa sjældent righoldige Kilder baade fra ældre og nyere Tid at øse af, — selve den hl. Birgittas egne Skrifter i allerførste Linje. Hendes »Aabenbareiser« gør Forfatteren derfor ogsaa til Genstand for en nøje Undersøgelse og Drøftelse, thi som Forf. siger i en indledende Afhandling om Mystik i Almindelighed og om den hl. Birgittas »Aabenbareiser« i Særdeleshed: »Man ved overhovedet ikke, hvorledes man skal stille sig til hele hendes Liv og Virksomhed, naar man ikke ved, hvorledes hendes 'Aabenbareiser' er at forstaa.« Til dette Spørgsmaals Løsning tager Forf. ikke blot de kirkelige Autoriteter med paa Raad, Pavernes og Konciliernes Udsagn, — den hl. Birgittas »Aabenbareiser« har foreligget til Drøftelse endogsaa paa to almindelige Koncilier (Konstanz og i Basel) — men lader ogsaa andre baade ældre og nyere Filosofer og Psykologer, saasom *Stuart Mill*, *Herbert Spencer*, *Hermann Lotze*, *Harald Høffding* o. fl., komme til Orde om de hermed beslægtede Spørgsmaal. Efter en saadan grundig og alsidig Drøftelse kommer Forf. da til det Resultat, at trods det, at mange Udtryk og billedlige Talemaader er mere eller mindre uklare og forvirrede, trods adskillige historiske og topografiske Fejltagelser, vidner »Aabenbareiserne« dog om, at de stammer fra en profetisk Aand og hvad deres væsentlige Indhold angaar, dogmatisk set, ikke staar i Modstrid hverken med den hl. Skrifts, Kirkens eller den kirkelige Traditions Love.

Den ovenfor antydede Vanskelighed, som hidrører fra det historiskes og det sangagtiges Sammenblanding, er Forf. ogsaa med stort Held kommet ud over, idet han har holdt sig lige langt fra de to Yderligheder: at forkaste alt som upaalideligt og opdigtet, hvad der har overnaturligt Præg, og paa den anden Side: at tage alt for gode Varer; Forf. har valgt den rette Midte mellem Hyperkritik og Kritikløshed, og det er saaledes lykkedes ham med sin sædvanlige stilistiske Færdighed, med Klarhed og Grundighed at give os et baade tilforladeligt og tiltalende Billede af hin

allerede rent historisk set imponerende Skikkelse fra vor hl. Kirkes Glansperiode her i Norden.

Flere Steder i Bogen omtales selvfølgelig ogsaa Birgittas reformatoriske Virksomhed og et særskilt Kapitel vies det Spørgsmaal: »*Var Birgitta en Forløberinde for det 16. Aarhundredes Reformation?*« Det er jo en rigtignok meget latterlig, men ikke desto mindre af mange yndet Sport, at fremstille netop de største af den katholske Kirkes Helgener som Reformationens Forløbere, som halve Protestanter. Men ogsaa denne Anskuelse slaar Forf. en forsvarlig Pæl igennem Livet, idet han viser, hvorledes alle de Fejl og Skavanker, som er betegnende for saa godt som alle kun saakaldte »Reformatorer«, nemlig deres *revolutionære* Tendenser, var Birgitta fuldstændig fremmed, hvorimod *hendes* reformatoriske Virksomhed netop altid gik ud paa i Overensstemmelse med Kirkens Love og i *Lydighed* mod dens Forskrifter at skaffe den *kirkelige Autoritet* dens Værdighed og Indflydelse tilbage. Hendes Resultater i denne Henseende er maaske sommetider bleven overdrevne, i den velvillige Hensigt, at fremstille hende med saa stor en Glorie som mulig. I den Anledning gør Forf. den sande og smukke Bemærkning: »Stor bliver man i Guds Øjne ikke ved det, som man opnaar, men ved det, som man ærligt har villet og tilstræbt. Ikke Resultaterne, men selve den *trofaste* Virken er den moralske Maalestok i Guds Rige, saaledes som den hl. Birgitta selv ofte har udtalt. Og allerede efter denne Maalestok hører hun til de største.«

Bogen er smukt udstyret og rigt illustreret. Foruden to helsides Kunstbilag findes der 18 Illustrationer i Teksten, hvoraf flere er Gengivelser af den hl. Birgittas Portrait fra de forskellige Perioder i hendes Liv.



Den kristelige Børnelærdom i Middelalderen, særlig i Danmark.

(Fortsat fra Nr. 2.)

Paa Reformationstiden forfattede Biskop *Nausen* af Wien en Forklaring af Børnelærdommen, deriblandt ogsaa af Fadervor, som *Poul Helgesen* i sit Skrift om Messens Kanon lagde til Grund for sin Forklaring af Paternoster. Foruden den fromme Humanist *Vives* skrev endog *Erasmus af Rotterdam* om disse Rønner. Fra denne Tid stammer ogsaa de latinske Forklaringer af Franciskaneren *Konrad Cling* og af Professorerne *Hessel* og *Hunnæus* i Løwen saavel som Skrifter af Biskopperne *van der Velde* (*Sonnus*), *Herzogenbusch* og *Julius Pflug* af Naumburg*).

Dette er kun en Del af de Bøger, der behandler Børnelærdommens Bønner og disses Indhold. Antallet lod sig med Lethed forøge, især hvis man ogsaa vilde regne saadanne Bøger med, hvori disse Forklaringer kun udgør en Del af et større Hele. Vi vil endnu kun nævne een Forfatter og hans Skrift, fordi han saa tydelig viser os, hvad Formaalet var med at udgive saadanne latinske Værker. Præmonstratenserbiskoppen *Stephan Bodeker* af Brandenburg (1421-1451) siger i sit Værk, at han ved Udarbejdelsen især har haft det for Øje, at give sit Præsteskab en Erstatning for de større Værker, som var uoverkommelige for dem.***) Hvorledes skulde ogsaa dengang en Landsby-Præst kunne faa en Afskrift af *Petrus Lombardus* eller af hele *Thomas af Aquinos Summa*? Hvad *Bodeker* bragte til Udførelse, var kun, hvad tidligere og samtidige Koncilier havde anordnet. I Aaret 1355 erklærede Provincialkonciliet i Prag, at der til dets Statuter skulde føjes en Bog om Trosartiklerne. Konciliet i *Lavaur* besluttede, at der skulde udarbejdes en kort og klar Forklaring af alt det, hvori Folket skulde undervises, for at Sjælesørgerne kunde have en Rettesnor og et Grundlag for denne Undervisning. Af ganske samme Grund forlangte i 1429 Synoden

*) *Bahlmann*, S. 93 ff. (Anm. 59).

**) *Schönfelder* i *Hist. Jahrbuch*, 1902, S. 570.

i Tortosa et Kompendium over den kristne Lære. *) Saa-danne Skrifter var altsaa i første Række bestemt til Brug for Præsterne, men derved blev de jo ogsaa til Gavn for Folket, Menighederne.

Ofte var det dog ogsaa Hensigten, at disse Skrifter direkte skulde bruges af dannede Lægfolk. Af og til antydes dette i Titelen; *Hollens* Skrift hedder saaledes: *Præceptorium novum et perutile clero et vulgo deserviens* (En ny og nyttig Lærebog til Brug for Præsteskabet og Folket). Det skete ogsaa, at man fandt et saadant Skrift saa passende for Folket og dets aandelige Tarv, at man oversatte dem paa de levende Sprog, som Tilfældet f. Eks. var med *Gersons Opus tripartitum*.

Et meget virksomt Middel til at bibringe Lægfolk den kristelige Børnelærdom havde Præsterne i Lejligheden til ogsaa at udspørge voksne om deres Kundskab og Forstaaelse paa dette Omraade. Os, som lever i det 20de Aarhundrede, forekommer det jo noget mærkeligt, at voksne Mennesker i en fyldt Kirke blev eksaminerede i Fadervor, Troen og de ti Bud; men i en Tid saa jævn og Kirken saa ydmygt hengiven som det 15de Aarhundrede, fandt man ikke noget særligt paafaldende deri. »Det er især«, siger Sjæleføreren, »en rosværdig Skik, som af fromme Præster ofte er indført i Landsbyer og Stæder, at de om Formiddagen eller efter Middag forklarer Trosartiklerne og Budene for unge og gamle og udspørger dem, hvad de har forstaaet deraf«**). Da *Johannes Busch* paa Kardinallegat *Nicolaus* af Cues's Vegne visiterede Kirkerne og Klosterne i Halle og de omliggende Landsbyer, prøvede han ogsaa de voksnes Kundskaber i Børnelærdommen og dennes Forklaring. I sin Dagbog har han ikke blot meddelt nogle af de Spørgsmaal, han stillede, og de Svar, han fik, men ogsaa sine egne Indtryk fra de forskellige Sogne. Disse Optegnelser har derfor deres Betydning, hvis man — saavidt det overhovedet er muligt — vil danne sig et Begreb om den Undervisning, Præsterne gav, og den Maade, hvorpaa de i det hele røgtede deres Kald. Gennemgaaende var

* Bahlmann, S. 4 f.

*) Janssen — Pastor I. 46.

Busch tilfreds med Svarene. Der var ganske særlig en enkelt Landsby, hvis Bønder udmærkede sig ved deres gode Forstaaelse af Børnelærdommen og deres raske og klare Svar. Hvad var nu Grunden hertil? Snart efter fik Visitatoren at vide, at denne By havde en meget ihærdig Sognepræst, som blandt andet havde indskærpet sine Bønder, at de aldrig i Værtshuset maatte lade nogen spise eller drikke sammen med dem, uden at han først havde fremsagt Fadervor og Trosbekendelsen. Dette medførte, at de saa talte med hinanden om disse Bønner, og paa den Maade havde de lært baade at fremsige dem godt og at forstaa dem godt.*)

Den Skik ogsaa at eksaminere voksne i den kristelige Børnelærdom havde slaaet saa dybe Rødder, at de første Reformatorer heller ikke havde nogen Betænkelse ved at benytte den til Gavn for deres Lære. I hvert Fald lod *Peter Paladius*, den første lutherske Biskop over Sjælland naar han visiterede Kirkerne i sit Stift, først de unge Karle og derefter de voksne unge Piger komme op i Koret, hvor han saa hørte enkelte af dem i Fadervor, Trosbekendelsen og Budene**),

Endelig forudsætter ikke faa kirkelige Bestemmelser en Overhøring og Prøven af voksne. I Biskop *Philip af Speyers* allerede tidligere nævnte Konciliebeslutning fra 1509 paabydes det, at enhver, der ikke kan fremsige Fadervor, Engelens Hilsen, de ti Bud, Trosbekendelsen, og Hovedsynderne, som uværdig skal udelukkes fra den hellige Kommunion. Dette forudsætter aabenbart, at Sognepræsten havde Ret og Myndighed til at forvise sig om, hvorvidt en, der var gammel nok til at gaa til Herrens Bord, ogsaa virkelig kunde disse Bønner. Samme Bestemmelse havde allerede i Aaret 1457 en Synode i Würzburg truffet.***) *Lage Urne*, den næstsidske katholske Biskop af Roskilde, paabød, at alle der ikke kunde deres Paternoster og Credo,

*) Smlgn. *Grube*, Johannes Busch, ein katholischer Reformator des 15. Jahrh., S. 106 ff.; *Bahlmann*, S. 5.

**) *Palladius*, En Visitatz-Bog, S. 67 ff., 69 ff. — Smlgn. *H stor. polit Blätter*, 81 Bd. S. 429.

**) *Katholik*, 1883 II, 61 f., 63 f.

skulde afvises som Faddere. Ogsaa dette maatte under- søges, i hvert Fald i tvivlsomme Tilfælde. *)

Saaledes arbejdede altsaa Forældre og Faddere, Skole- mestere og Foresatte af enhver Art i Fællesskab paa at bibringe Børnene Kendskab til og Forstaaelse af den kriste- lige Børnelærdom. Men Præsterne, de af Gud selv indsatte Lærere i Troen, underviste baade unge og gamle i Kristen- dommens Sandheder.

Foruden Skrifter som de ovenfor anførte havde Gejst- ligheden endnu andre, tildels tilfældige, Hjælpe midler til Folkets religiøse Undervisning. Disse bestod for det første i Billeder og billedlige Fremstillinger af Troens Hemmelig- heder, dernæst i kirkelige Skuespil, især de saakaldte My- sterier, og endelig i Bønnetavlerne.

Man har baade i Middelalderen selv og i Nutiden frem- hævet *Billedernes* Betydning og peget paa den store Ind- flydelse, de dengang har haft paa Folket. »De Dele af Troen, som det er ganske nødvendigt for et Menneske at kende,« skrev *Geiler*, »skal det menige Folk lære ved at se paa de Billeder og Historier, som er malet overalt i Kir- kerne. Det er de simple Lægfolks Skrifter og Bøger, hvor- af de skal lære Troen at kende.« **) *Christiern Pedersen* finder det ogsaa »ganske godt og nytteligt, at Lægfolk lode male Historier af det gamle og ny Testament i deres Stuer, Hus og Herberge og i deres Bøger og kaldede det Lægfolkes Bible og Testamente.« (***)

Saadanne Billeder var altsaa malet »overalt i Kirkerne«, som man kan se det den Dag idag i Kirkerne fra hin Tid, naar man bortfjærner Kalkpuksen. De fandtes ogsaa i *Billedkatekismierne* og i *Folkebiblerne* eller »*De fattiges Bibles*«. *Dødedansen* med sine alvorlige Opfordringer til at tænke paa de sidste Ting fandtes paa Kirkegaardsmurene, *Lidel- sesstationerne* i Korsvejene, som i Bjærglande ofte anbragtes paa et »Kalvariehjærg«, en Bjærgskraaning i Nærheden af en By, ja, Veje og Stier var smykkede med *Krucifixer* og talte saaledes til Folket om Forløsningens Hemmelighed og om Jesu Christi uendelige Kærlighed.

(Fortsættes.)

***) *Manuale curatorum Roskildensium* (anno 1514), fol. a iiij v. (Edit. Frei- sen, S. 6).

*) Janssen — Pastor, I, 47.

**) Danske Skrifter, IV, 161 f.

Pater Benno Aurachers Foredrag i St. Ansgars Kirke

Søndag den 24. Februar.

I Dag mindes vi det herlige Evangelium om Herrens Forklarelse. For nogle faa Apostle viste Kristus sig, ikke mere i sin sædvanlige, menneskelige Skikkelse, men omstraalet af et himmelsk Lys i guddommelig Klarhed. Himlen aabnede sig, saaledes beretter Evangeliet, og en Stemme lød fra Skyerne: »Denne er min elskelige Søn, i hvem jeg har mit Velbehag, ham skulle I høre!« Mine kære, dette herlige Vidnesbyrd er næsten det vigtigste ved hele Forklarelsen. Apostlene var aldeles opfyldt af Glæde over det, de saa, og en forunderlig Kraft gennemstrømmede dem. Men Herren bød dem intet fortælle derom, førend Menneskets Søn var opstanden fra de døde. De adlød, men efter Herrens Død fortalte og nedskrev de jublende, at de havde set Herrens Herlighed og hørt Faderens Vidnesbyrd. »Han er min elskede Søn!« Disse Ord, mine kære, gaar aldrig til Grunde. »Himmel og Jord skulle forgaa, men mine Ord skulle ikke forgaa,« siger Herren. Efterretningen om denne vidunderlige Hændelse er vandret hele Verden over til alle Tider og til alle Folkeslag, og alle taler om den store Lærer for Folket, for hvem Herren selv aflagde Vidnesbyrd. Men Vantroen fornægter ham. Kampen om Kristi Personlighed er aldrig ophørt, og saa længe der er Mennesker paa Jorden, vil den aldrig forstumme. Hvert enkelt Menneske vil føle Trang til at indtage en Stilling i Kampen. Kristus spurgte engang sine Apostle: »Hvad mener I om Kristus?« Vi skal spørge os selv, hvad mener jeg om Kristus. Herren selv, mine kære, giver os Svaret. »Han er min elskede Søn, ham skulle I høre! Hvilken uendelig Barmhjærtighed viser Gud os ikke os ved disse Ord. De religiøse Spørgsmaal beskæftiger ethvert Menneske. Det er en Trossandhed, at visse religiøse Sandheder kan erkendes ved en rent fornuftig Iagttagelse. Den synlige Natur er for os en aaben Bog. Af den kan vi, naar vi formaar at tyde dens Tegn rigtigt, læse Sandheden: *Der er en Gud i Him-*

len, som har skabt alt. Men, mine kære, det er dog ikke saa ganske let at læse i denne Bog. Det kræver møjsommelige Studier og store Anstrængelser. Mange af os egner os slet ikke til at studere, og Kalds- og Standspligter forhindrer de allerfleste Mennesker i at forske efter Sandheden paa den Maade. Naturen selv er heller ikke i Stand til at lære os *alt*. Men Gud har i sin uendelige Barmhjærtighed ogsaa givet os en overnaturlig Aabenbaring. Vantroen, min kære, siger, at det er overflødigt, at Gud paa overnaturlig Maade lader os erkende Sandheden, som vi kan erkende ad naturlig Vej. Men disse Sandheder, der er saa uendelig ophøjet over vor menneskelige Forstand, hvorledes skulde vi kunne fatte dem med endelige og naturlige Midler? Man har indvendt, at det vilde være umuligt for Gud at aabenbare Sandheder, som gaar over vor Forstand. Men hvor er der for den almægtige Gud en Grænse for Muligheden? Hvorledes kan vi smaa Mennesker vove at sige til Gud: »Det kan Du og det kan Du ikke«. Nej, han er Skaberen af Alt, vor Skaber, Bæreren af al Sandhed. Han har aabenbaret sig for os, og det er et Tegn paa hans uendelige Barmhjærtighed. Det var overhovedet en daarlig Religion, der ikke kræver meddelt Sandheder, der gaar ud over den menneskelige Forstands Omraade. Saa har man sagt, at enhver Religion, ikke blot den kristne, men ogsaa den hedenske, gør Krav paa at være guddommelig Aabenbaring. Nej, ingen Religion gør som vor hellige, romersk-katholske Krav paa at være guddommelig Aabenbaring. Man siger, at det er en Anmaselse af os, at fremstille vor Religion som alene guddommelig aabenbaret. Lad os ikke tvistes om, hvem der er i god Tro. I ethvert Trossamfund findes Folk, der er aldeles overbevist om, at deres Religion er den rigtige. Vi har ingen Ret til at dømme; at dømme derom (hvem der er i god Tro) tilkommer kun Gud. De religiøse Ideer er trængt gennem alle Tider ind i alle Folkeslag. Hos hvert Folk træffer man religiøse Begreber, der ligger Kristendommen meget nær. I sin store Barmhjærtighed har Gud ogsaa tændt sit Lys blandt Hedningerne. »Gud har,« siger Apostlen, »aabenbaret sig paa mangfoldig Maade, sidst gennem sin enbaarne Søn.« Men Vantroen vil tilintetgøre Troen paa Gud og hans en-

baarne Søn. Fra det Øjeblik af Kristus optraadte offentlig som Lærer for Folket, har den rasende Kamp ikke hvilet et Øjeblik. »Kristi Liv,« siger Vaantroen, »er en Mythe! Fortællinger og Sagn har knyttet sig til en virkelig eller uvirkelig Personlighed og har saa i Tidernes Løb antaget Karakter af Sandhed. Men ægte Videnskab og sand Forskning siger tydeligt og klart, at Jesus af Nazareth er en historisk Person. Alligevel raaber de saakaldte populær-videnskabelige Skrifter stadig op om, at, om Kristus har levet eller ikke levet, det ved vi slet ikke noget om. Mine kære, hvis man ikke vidste det sikkert, var Grundlaget for vor Religion frygtelig svagt. Men det staar fast, urokkeligt fast. Jesus Kristus af Nazareth, Tømmermandens Søn var en historisk Person. Samtidige historiske Forfattere, baade jødiske og hedenske, aflægger Vidnesbyrd. Hvis nogen historisk Sandhed fra den Tid er bevidnet, saa er det den. »Men Evangelierne,« siger man, »er ikke ægte, de stammer slet ikke fra Kristi Tid, de er først skrevet et Par Aarhundreder senere.« Vi vil her ved Evangelier kun tænke os Bøger skrevne af Mennesker, kun som et samtidigt historisk Vidnesbyrd om Kristi Liv. Efter alvorlige og omhyggelige Undersøgelser er man kommet til det Resultat, at Evangelierne *er* ægte, at de stammer fra Kristi Tid og er skrevne af de Personer, som Overbringeren betegner som Forfattere. Om intet andet Skrift taler saa mange samtidige Kilder, og intet andet Skrift fra den Tid kan opvise saa mange Vidnesbyrd for sin Ægthed. I denne Sammenhæng skal kun anføres, at den kendte moderne Theolog *Harnack* i Berlin, som langt fra hylder just nogen positiv Kristendom, men sidder inde med et overordentligt Kendskab til de to første Aarhundreders Litteratur, fastslaar som Resultat af sine Undersøgelser, at ikke alene *Evangelierne*, men samtlige det nye Testaments Bøger maa betragtes som fuldt ud ægte. Hvorfor saa tvivle om dets Ægthed.

Hvis vi nu rent menneskeligt, ved at bruge vor Forstand, vilde danne os et Billede om Kristi Liv af disse Bøgers Indhold, saa bliver det omtrent følgende: I Kejser Augustus's Regeringstid blev der født et Barn i Bethlehem. Fromme Vise fra Østerland kommer for at tilbøde dette Barn, hvis Stjerne de havde set. De forespørger i Kongeborgen om

den nyfødte Konge og vækker derved Herodes's rasende Skinsyge. For at tilintetgøre den formentlige Medbejler, lader han alle Drengbørn dræbe, der var af samme Alder som dette Barn, der af sine Forældre blev kaldet Jesus. Tredive Aar senere ser vi ham optræde som Folkets Lærer. Alle kender ham, man ved, at han indtil da har levet et tilbagetrukkent Liv i Nazarath, som Søn af den fattige Tømmermand. Folk strømmer til for at høre ham prædike; men Farisæerne sværger ham et uforsonligt Had; de sender Svende ud for at gribe ham; men disse vender tilbage med uforrettet Sag, thi han talte som den, der havde Magten i sig. Der danner sig Partier. Nogle siger: »Han er god«; andre siger: »Nej, han forfører Folket.« Nogle vil med Magt gøre ham til Konge, »thi han er saa god, saa mild og saa kærlig imod alle,« siger de. Ja, mine kære, for enhver havde han et trøstende og opmuntrende Ord. Og træffer han en Synder, hvis Sjæl i hans rene Øjne er en Vederstyggelighed, saa fordømmer og forbander han ham ikke. Nej, han opmuntrer ham og indgyder ham atter Tillid til Guds Barmhjertighed og siger kun til ham: »Gaa med Fred, dine Synder er dig forladte, men synd ikke mere.« Modsætningerne mellem Partierne bliver større fra Dag til Dag. Fjenderne sejrer endelig, ved at en af hans egne Apostle forraader ham. De slæber ham for Retten og fremfører falske Vidner imod ham, men Vidnesbyrdene stemmer ikke overens. Hvorledes vilde det overhovedet ogsaa være muligt. Kort i Forvejen havde han jo spurgt dem: »Hvem af eder kan overbevise mig om Synd?« Og de havde intet at bebrejde ham. Men et af Vidnerne raabte: han siger, at han er Guds Søn. Mine kære, Vantroen har bestemt nægtet, at Kristus var Guds Søn. »Han har aldrig sagt det,« siger de. Kristus har gentagne Gange sat sig selv lig Faderen og gjort Krav paa den Dyrkelse, der kun tilkom Gud, ofte har han kaldt sig den Evige, Sandheden og Lyset. Hans Fjender har ofte sagt: »Du gør dig selv til Gud.« Han har aldrig svaret: »Nej, jeg gør ikke.« Han gav dem Ret. De vantro Lærde siger: »Han mente blot, at han ved Guds Naade var et Guds Barn,« ligesom vi ogsaa er det, naar vi er i Besiddelse af den helliggørende

Naade. Nej, det mente Kristus ikke; det var noget, der for Jøderne forstod sig af sig selv. Det var deres Trøst, det var Indholdet af deres Lære at betragte sig som Guds Børn. Det vilde slet ikke have været paafaldende, hvis Kristus i den Betydning havde sagt: »Jeg er Guds Søn«. »Det er klart,« vilde de have sagt, »Du er en Efterkommer af Abraham, og Abrahams Efterkommere er Guds ægte Sønner.« Han staar for Retten og hans Dommere søger en Grund til at dømme ham, og de finder den i de Ord, Vidnet fremfører. »Han siger, at han er Guds Søn.« Og Dommeren tager det for en stor Skyld, en afskyelig Misgerning, en Gudsbespottelse; og der staar i Loven, at den, der spotter Gud, er skyldig til Døden. Hvis han havde sagt: af Guds Naade er jeg et Guds Barn, var det sikkert ingen Gudsbespottelse, men han siger udtrykkelig: »Jeg er den evige Guds Søn.« Det var en frygtelig Anklage, og Kristus befandt sig i en forfærdelig Situation. Der det rasende Folk, og her hans ubarmhjærtige Dommere, og midt imellem dem Kristus, forladt af alle sine Venner. Ypperstepræsten, der har sit Embede efter Guds Vilje, Ypperstepræsten, Jødernes højeste Autoritet, Ypperstepræsten. Hvis Værdighed Kristus selv har anerkendt og bøjet sig for, rejser sig og spørger ham i Embeds Medfør og under Paakaldelsen af den evige Guds Navn: »Er Du Guds Søn?« Kristus maatte, selv om han blot var et Menneske, have indset hvor frygtelig alvorligt dette Spørgsmaal var, og at alt ahang af dets Besvarelse. Han ved det ganske godt, ja meget mere, han er fuldstændig Herre over sin Vilje, han har Magten til at hengive sit Liv og atter at tage det tilbage. Med klar og tydelig Røst svarer han: »Jeg er det!« »Det«, ikke i en eller anden underforstaaet Betydning. Nej, han sagde: »Jeg er den evige, levende Guds Søn, som vil komme i Himlens Skyr i Glans og Herlighed og dømme alt Folk.«

Ypperstepræsten sønderriver sine Klæder og raaber: »I har hørt Gudsbespottelsen! Hvad har vi mere Vidner behov? Han er skyldig til Døden.« Efter Jødeloven var han dømt, ubarmhjærtig dømt. Endnu maatte Dommen stadfæstes af den romerske Landshøvding Pontius Pilatus. Man stormer af Sted til Pilatus's Palads og stiller Kristus

for hans Domstol og siger: »Vi har dømt ham skyldig til Døden, og Du maa stadfæste Dommen.« Pilatus søger Udflugter, thi han fandt ingen Skyld hos dette Menneske. Men Pøbelen truer, og Ypperstepræsten og hans Tilhængere raaber: »Vi har en Lov, og efter den er han skyldig til Døden! Kejseren har tilsikret vore Love fuld Gyldighed, og Du maa stadfæste den og ikke sætte Dig op imod Kejseren.« Som romersk Embedsmand maatte Pilatus rette sig efter den rasende Hob. Han stadfæstede Dommen. Dommen fuldbyrdes og Kristus dør paa Korset.

Det er i korte Træk, hvad vi ved om Kristus. Ikke Sagn og Opspind, men ren, historisk Sandhed. Han blev dømt til Døden for det dybeste Indhold af sin Lære: »Jeg er Guds Søn.« Hans Fjender mente, at med hans Fald vilde Bevægelsen dø hen. Blandt Jøderne bragte i hine urolige Tider ofte en mægtig Agitation Liv i Folkeskarerne, men det endte altid med et Nederlag og Hovedmandens Afstraffelse. Men Kristus var ikke tilintetgjort. Paa den tredje Dag opstod han fra de døde, og hans Venner, disse fejge, svage Mennesker, træder modigt frem for det høje Raad og siger: »I har myrdet ham, der havde Livet i sig!« Det høje Raad forbød dem at tale til Folket og lod dem hudstryge; men de adlød Gud mere end Menneskene. De prædikede og gjorde Vidundere; Tusinder sluttede sig til dem i Troen paa den korsfæstede, genopstandne Frelser.

Det gamle Jerusalem faldt for Romermagten, men frem af Ruinerne blomstrer Troen paa Kristus livskraftigere end før, den breder sig over hele Jorden indtil dens yderste Grænser. Han var Guds elskede Søn. Set med Troens klare Øje erkender vi det fuldt ud, men vi vil ogsaa søge gennem vor naturlige Erkendelse at overbevise os om denne Sandheds Rigtighed, for at kunne forsvare dette dyrebare Klenodie i vor hellige Religion mod alle vore mange Fjender. Og jo klarere vi bliver overbevist om denne Sandhed, desto klarere og tydeligere ser vi, hvor uendelig højt han elskede os, og desto lysere bliver Haabet om en evig Lyksalighed, og desto frejdigere vil vi følge ham og kæmpe for ham og føle det som en kær Pligt, thi »han«, siger Herren, »er min elskede Søn; ham skulle I høre.« Amen.

„Varden“.

Med Januar 1907 er vort katholske litterære Tidsskrift »Varden« begyndt sin femte Aargang, og samtidig er der foregaaet nogle Forandringer med den. Det, som først falder i Øjnene er, at den atter har faaet sit gamle Udseende, den smukke olivengrønne Farve paa Omslaget. Og for at blive ved Omslaget, saa ser man ogsaa — men for Resten kun naar man ser meget nøje til — at Undertitlen »katholsk Maanedsskrift« er bortfalden, og det med Rette; thi paa et *litterært* Tidsskrift er det ikke nødvendigt, at Redaktionen skilter med sit religiøse Standpunkt, *det* maa en opmærksom Læser selv kunne slutte sig til af Indholdet. Og Indholdet af den ny Aargang viser sig da ogsaa at være saa at sige mindst ligesaa ægte katholsk som de tidligere Aarganges. Læs f. Eks. den nye dygtige Medarbejder *Fritz de Zepelius* kirkepolitiske Artikler, eller de to andre nye Rubrikker *Blandinger* og *Siden sidst*, der vil da ikke kunde opstaa nogensomhelst Tvivl om »Varden«s religiøse Standpunkt. Den vil forhaabentlig nu snarere kunne vinde Indgang og gøre Gavn paa Steder, hvor man før enten har følt sig ilde berørt ved det katholske Stempel paa Forsiden eller maaske endog med et foragteligt Smil har lagt det »katholske« urørt og ulæst til Side.

Tilføjjelsen af de to Rubrikker *Blandinger* og *Siden sidst* er en meget heldig Forandring ligesom ogsaa Planen at ville bringe en Oversigt over *udenrigs Politik* eller idetmindste over de *kirkepolitiske* Tildragelser. Det bidrager i høj Grad til, at »Varden« — hvad man hidtil har savnet hos den — faar et mere *aktuelt* Præg, og at man med endnu større Iver end før griber efter den, naar den bringes indenfor vor Dør. At »Varden« nu udkommer hver 14. Dag i Stedet for 1 Gang om Maanedens, det er ogsaa af stor Betydning, hvad det angaar, at gøre Tidsskriftet mere aktuelt.

En anden staaende Rubrik, som ogsaa fortjener med det samme særlig at fremhæves, det er *Litteratur og Theater*. Den kyndige og konsekvente, den sunde og fornuftige Bedømmelse af vore litterære Forfatteres og vore Theaters

Præstationer, som man finder i »Varden«, den er ligefrem en uundværlig Rettesnor ikke blot for enhver Fader og Moder, naar det gælder om at vælge eller vrage mellem den Syndflod af Bøger, som Bogmarkedet stadig oversvømmes med, eller naar det gælder om at vide, hvilket Theaterstykke det er raadeligt eller ikke raadeligt at vise sig ved; — men den kunde endogsaa kaldes en uundværlig Rettesnor for enhver samvittighedsfuld Boghandler og Boghandlermedhjælper med Hensyn til, hvilke Bøger de kan forsvare at anbefale til deres Kunder eller udstille i deres Vinduer.

Enhver, som har en Smule litterære Interesser og som har Raad dertil, bør absolut ved Siden af nærværende Organ for de katholske Menigheder »Nordisk Ugeblad« ogsaa holde vort udmærkede katholske litterære Tidsskrift »Varden«. Der er fra Nytaar ogsaa indført den Lettelse, at man kan abonnere kvartalsvis paa »Varden«. (1 Kr. Kvartalet.)

For at overtøde vore Læsere om, at man ogsaa fra anden Side lader »Varden« blive fortjent Anerkendelse til Del, hidsætter vi her to Udtalelser, den ene fra *Nationaltidende*, den anden fra *Odense Avis*.

Førstnævnte Blad skriver Onsdag den 30. Januar 1907 om »Varden« bl. a. følgende:

»Blandt de Tidsskrifter, hvis Aargang 1906 der tilkommer en Omtale, er det danske, romersk-katholske *Varden*, hvis Redaktør og Udgiver, Hr. *Oskar V. Andersen*, ikke blot har forstaaet at knytte flinke Medarbejdere til denne sit Tidsskrifts 4. Aargang, men selv er en smagfuld Oversætter fra forskellige Sprog og giver gode Bidrag til Rubrikkerne Boganmeldelser og Theateranmeldelser, to Rubrikker, i hvilke man ofte finder mere end almindelig friske og selvstændige Tanker«

Det andet ovennævnte Blad skrev den 18. Januar 1907 under Overskriften: »Tidsskrift-Litteratur — *Varden*.«:

»Det er et glædeligt Tidens Tegn, at Tidsskrift-Litteraturen herhjemme synes at være i Opblomstring som ingen Sinde tidligere. Forklaringen ligger saa snublende nær. Dagbladene befatter sig mere og mere med det aktuelle, den korfattede Nyhed og den hastige Kritik. Saaledes

vil Nutidspublikumet have det, og Publikum faar jo den Presse, det ønsker. Imidlertid er der en Mængde Mennesker, som hungrer og tørster efter mere solid, aandelig Føde, end de i Hast nedskrevne Avisartikler kan siges at byde paa, hvor fortræffelige de iøvrigt kan være baade fra Formens og Indholdets Side. Disse Mennesker er henviste til Tidsskrift-Litteraturen, er glade for den og holder den oppe.

Men paa Tidsskrifts-Litteraturens Omraade træffer vi da ogsaa en Konkurrence, som ikke altid er lige sund. Imellem de Tidsskrifter, som vi til Stadighed læser og derfor nøje kender, indtager »Varden« en Førsterangs Plads. Redaktøren, Oskar V. Andersen, har sin egen Evne til at bevæge sig imellem det Kaos af inden- og udenlandske Emner, som Folk, der følger med paa det aandelige Livs Omraade, bør have Kendskab til. Han forstaar at sigte Stofmængden godt, og Følgen heraf er, at hvert Hefte af »Varden« bringer megen sund og tankevækkende Læsning. Ganske vist har »Varden« sin bestemte Mission, men netop derfor bør den kendes i vide Kredse, da det for hvert dannet Menneske gælder om at kende alle de vigtigste aandelige Rørelser paa det religiøse og sociale Omraade, saa dømme og vælge det bedste.

»Varden« raader over en intelligent og kundskabsrig Medarbejderstab. Theateranmeldelserne af Redaktøren er noget af det bedste, vi har, da han skriver saa velsignet uafhængig af det herhjemme i næsten alle Livets Forhold stærkt dominerende Klikevæsen. Han ønsker ikke at tækkes den ene eller den anden Retning, men har derfor ogsaa de bedste Betingelser for at kunne finde det bedste ved ethvert scenisk Arbejde.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (P.) *Vincentforeningen* afholdt sit første *Generalmøde* for i Aar Søndagen den 24. Febr. Den høj-
ærværdigste Hr. Biskop præsiderede. Mødte vare 32 Brødre.

Højærv. Hr. Kapucinerpater *Benno Auracher* havde vist

Foreningen den Opmærksomhed at give Møde for at rette nogle opmuntrende og belærende Ord til Brødrene. Han begyndte med at udtale sin Glæde over ogsaa her at træffe en Gren af den store over hele Verden udbredte Forening. Dens Opgave var jo ikke alene, som saa mange andre Foreninger den at yde Almisse til de Trængende, men ogsaa den at træde i personlig Forbindelse med dem. Der gaves forskellige Stags Trængende, selvforskyldte, uforskyldte og Mellemgrader mellem disse. Ogsaa hine skulde hjælpes, og han kendte mange Eksempler paa, at Armod for mange var Anledning til aandeligt Forfald; hvem ved, hvorledes vi selv vilde være, naar vi vare nødlidende; og man maatte derfor være betænkt paa materiel og aandelig Støtte. Han beklagede blandt de Tilstedeværende kun at se saa faa Unge. Og det var dog paa dem, Foreningens Fremtid beroede. Blandt de Ældre var der overalt støtte Mænd, der med Udholdenhed havde røgtet deres Gerning. Men de Ældre forfaldt let til en vis Konservatisme: saa og saa mange Brød om Ugen o. s. fr. Det gjaldt om at følge Tidens Krav. Former for Hjælp, der tidligere havde været gode, passe nu ikke mere. Han vilde navnlig henlede Opmærksomheden paa at skaffe Erhvervsløse Erhverv. Sluttelig mindede han om de Forjættelser, Herren havde givet dem, der hjalp nødlidende Brødre. Den højærværdigste Hr. Biskop takkede Pateren for Talen, der havde gjort et dybt Indtryk paa de forsamlede Brødre.

Derefter forelagdes Beretningen for Aaret 1906, der skal sendes til Generalraadet i Paris. Foruden de tidligere 3 Konferencer i det indre København, paa Nørrebro og paa Frederiksberg har der i Slutningen af 1905 dannet sig en fjerde i Ordrup. Af nævnte Beretning fremgaar, at de fire Konferencer tilsammen, der har 49 aktive og 25 bidragydende Medlemmer, havde haft en Indtægt af 1593 Kr. og en Udgift af 1528 Kr. Indtægterne fremkomme ved Indsamlinger ved de ugentlige Møder (i Ordrup ere Møderne dog foreløbig kun maanedlige), ved Gaver fra de bidragydende Medlemmer og Andre, ved Udbyttet af Kransekort og af de to St. Antonius-Bøsser i St. Ansgars- og i Rosenkrans-Kirken. Konferencernes Bibliotheker er i Aarets Løb blevne meget forøgede, hovedsagelig ved store Gaver fra

den højærværdigste Biskop, dernæst ogsaa ved Gaver fra andre Velgørere.

Den 9. Marts i Aar er det 50 Aar siden Generalraadet i Paris optog St. Ansgars-Konferencen i Foreningen og saaledes indførte Vincentsforeningen i Danmark. Dette Jubilæum vil blive fejret i det tilstundende Foraar.

Foreningen anbefales til Menighedernes Støtte, og navnlig opfordres de Unge til at træde ind i den som aktive Medlemmer.

Rom. Den 18. Februar overleverede Billedhugger *Tadolini* højtidelig sit Værk, *Gravmælet over Leo XIII.* i Laterankirken, til den Kommission af Kardinaler, som har ladet det rejse paa deres Bekostning; de udtrykte deres fulde Tilfredshed med Monumentet, som fremstiller den hedengngne store Pave i velsignende Stilling. To Sidefigurer i Legemsstørrelse forestiller, den tit venstre en Haandværker i Pilgrimsdragt og med Rosenkransen i Haanden, den til højre Kirken i en Kvindes Skikkelse, som med Bedrøvelse præget i Ansigtstrækkene lægger en Laurbærkrans paa Pavens Sarkofag. — Man formoder, at Leo XIII's jordiske Levninger nu ogsaa snart vil blive overført hertil fra St. Peterskirken. Ligesom ved Pius IX's Død har den italienske Regering ifølge sin af Parlamentet (men ikke af Paven) anerkendte Garantilov tilbudt at sørge for en højtidelig ærefuld Ligbegængelse. Men af bekendte Grunde ønsker Vatikanet, at Ligbegængelsen faar en fuldstændig privat Karakter og Overførelsen til Laterankirken vil foregaa i al Hemmelighed.

Frankrig. Udsigten til, at der vilde komme en Overenskomst i Stand mellem Kirken og Regeringen idet mindste angaaede Kirkernes Brug, er ikke bleven til Virkelighed. Gud ske Lov, havde vi nær sagt; thi en aaben Kamp er under de forhaandenværende Omstændigheder langt af foretrække for en usikker Vaabenstilstand. Forhandlingerne mellem Briands Repræsentant, Seinepræfekten, og Ærkebiskoppen af Paris's Repræsentant, Msgr. Amette, er afbrudte, idet Briand har erklæret at Biskoppens Forslag er uantageligt baade paa Grund af de benyttede Udtryk og de stillede Fordringer. Den hl. Fader har givet Ordre til, at den franske Gejstlighed opretholder *status quo*, og at Præsterne forbliver ved Kirkerne, ligegyldig hvilke Forholdsregler Regeringen end maatte træffe.

Angaaende de fra det pavelige Nuntiaturarkiv af Regeringen stjaalne Dokumenter meddeles der nu, at Regeringen ved de fremmede og særligt det østrigske Gesandtskabs Forestillinger har set sig nødsaget til at udlevere disse Doku-

menter til Monsgr. Montagninis Advokat, der vil sende dem videre til Vatikanet. Der er dem, som mener, at den østrigske Gesandt Grev Khevenhüller ligefrem har gjort den franske Regering en Tjeneste og reddet den ud af en stor Forlegenhed ved at skille den af med de pavelige Dokumenter. Men denne Ordning gælder dog kun de diplomatiske Dokumenter, der stammer fra Tiden før det diplomatiske Brud mellem Vatikanet og Republikken; de øvrige er Regeringen fræk nok til fremdeles at holde »beslaglagt«.

— Den berømte Pariser Prædikant *Monsabré* er afgaaet ved Døden. Han var født i Blais i Aaret 1827 og traadte ligesom sin Forgænger P. Lacordaire, ind i Dominikanerordenen. Baade ved sin Stemme og sin hele Skikkelse egnede han sig særlig til Talervirksomheden. Han forbedrede sine Prædikener med stor Flid og følte sig efter hver af dem saa træt og udmattet, at man maatte indvikle ham i varme uldne Tæpper. Han har forfattet adskillige Skrifter, bl. a. »Den hl. Monika og de kristne Kvinder«, »Arbejderen Jesus«, »Ægteskabet« o. a. Han har ogsaa komponeret en Messe og forstod sig tillige paa Digtkunsten. Da han 1890 opgav sin Prædikantvirksomhed, besteg Ærkebiskoppen af Paris selv Prædikestolen for at henvende en Tak til den afholdte Prædikant. Trods de store Resultater og den høje Anseelse, han naaede, vedblev Pater Monsabré dog altid at være en beskeden og from Ordensmand. Ogsaa han blev af Regeringen udjaget af sit Kloster, hvorefter han begav sig til Havre; her er han død af Mavekræft. R. I. P.

von Hurcks Legat. En Portion af dette Legat, som ogsaa kan søges af Mænd, er ledig. Skriftlige Ansøgninger (Skemaer haves ikke) kan indsendes til undertegnede inden Tirsdag den 5. Marts.

J. Braun.
Sognepræst.

S.J.G. Mandag den 11. Marts, Kl. 8½ Aften, afholder St. Josefs Gilde Møde for

I. og II. Grad.

Nye Gradsmedlemmer skulle optages.

✠ »St. Johannes«. Tirsdag den 5. ds. Kl. 8½, paa »Flora«. Møde med Optagelse. Foredrag af Hr. H. Arnoldi. Efter Pausen »Gramofon«. -- Kun for Broderskabets Medlemmer.

Bestyrelsen.

Udkommen er og faas gennem enhver Boghandel:

MISSALE ROMANUM,

den katholske **Messebog** paa Latin og **Dansk**, i bekvent Bøgebogsformat, meget smukt udstyret, i forskellige Indbindinger (Lærred med rødt Snit, blødt Faareskind med Guldsnit, blødt Chagrin med Guldsnit o. s. fr.) til 3½, 4½, 5½, 6½ og 7 Kr.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. Marts. 3. Søndag i Fasten. — 4. M. Casimir, Bekender. — 5. Ti., 6. O. Ferialdage. — 7. To. Thomas af Aquino, Kirkelærer. — 8. F. Ihukommelse af Frelserens fem hh. Saar. — 9. L. Franciska Romana, Enke.
Søndag den 10. Marts. Midfastesøndag.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
 og Præd.
 Rosenkranskirken (Boyseg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
 og Katekese.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt
 m. Præd.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt
 og Præd.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Kapucinerpater Benno Auracher

holder i St. Ansgars Kirke

tyske Prædikener

endnu **Søndag** den 3. ds. Kl. 4, **Tirsdag** den 5. og **Torsdag** d. 6. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften, samt for **sidste Gang Søndag** d. 10. ds. Kl. 4.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. Marts Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den hl. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 3. Marts i Jesu Hjerter Kirken Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Slagelse katolske Kapel (Slotsgade, Brænderigaarden). Messe med Prædiken 4. Søndag i Fasten (Midfastesøndag) Kl. 10.

Vincentforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos D'Hrr. Gejstlige ved Sct. Ansgarskirken (Bredgade 64'), Rosenkranskirken (Boysegade 8^a), Sct. Josephs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murmester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johannes Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Tlf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S., Telef. 4601 (Ekspedition.) — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y. (1 Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 10.

Søndagen den 10. Marts.

1907.

INDHOLD: Pater Aurachers Foredrag. — Strejftog gennem Bladene. — Et nylig sket Mirakel. — Marts. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Aalborg. Italien. Sverrig. — Spørgsmaal og Svar. — Regnskab for Jesu hl. Barndomsforening. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pater Benno Aurachers Foredrag.

Tirsdag den 26. Februar.

Sidste Gang betragtede vi Kristi Liv i dets ydre Omrids fra et rent historisk Synspunkt. Om Herrens Person er der opstaaet Kamp. For det dybeste Indhold i sin Lære: »Jeg er den levende Guds Søn«, lader han sig af Jøderne nagle til Korset som en ussel Forbryder. To tusinde Aar er gaaede siden den Tid, og endnu bestaar Troen paa Jesus Kristus og hans hellige Lære usvækket.

»Jeg er den levende Guds Søn.« Har Kristus *ikke* sagt Sandhed med disse Ord, saa maatte det enten være, at *han selv* var hildet i en Vildfarelse (et Selvbedrag), eller at han med Vilie søgte *at føre sin Samtid bag Lyset*. I begge Tilfælde falder ikke blot hans ideale Storhed, men ogsaa hele Kristendommen til Jorden.

Man har til alle Tider søgt at nægte Kristi Guddom, og hver Tid har gjort det paa sin Maade. Nogle har søgt

at fremstille ham som en Bedrager, men som en from Bedrager. — Men selv om man gør sig skyldig i et Bedrag i den allerbedste Hensigt, saa helliger Hensigten dog ikke Midlet. Bedrag er Bedrag, og Løgn er Løgn. — *Andre* har fremstillet Kristus som det bedste, det mest fuldkomne Menneske. Med glødende Farver skildrer de hans Person, hans elskelige Væsen og alle hans Dyder og gode Egenskaber, men de skildrer alligevel kun et Menneske. Hvis Jesus Kristus i dette vigtige Punkt ikke har sagt Sandhed, hvis han virkelig ikke var Guds Søn, saa var han sandelig ikke *det ideale Menneske*, men en *Sværmer* eller en *Bedrager*.

Lad os af det, vi ved om Kristi Liv, se, om vi kan finde noget, der passer paa en Sværmer. Kalder vi en Mand, der efter en hel Dags møjsommelige Arbejde føler en uimodstaaelig Trang til at tilbringe Natten i inderlig Bøn til Gud og til at henleve et helt Liv, tredive lange Aar, i Ensomhed og Fattigdom, alene af den Grund for en *Sværmer*? Kristus gør det jo *ikke* for at hædres eller beundres af sin Samtid, ikke saaledes, at alle kan se ham. Nej, i *Ensomhed*. Tredive Aar havde han levet i Nazareth, og dog vidste man intet andet om ham, end at han var Tømmermandens Søn. Selv vor realistiske Tid med al dens Nydelsessyge og Kamp for Lykke og Rigdom beundrer og agter en saadan Livsvandel og kalder den ikke for *Sværmeri*. Det er kun Vantroen, der fremstiller Kristus som en Sværmer, for at tilintetgøre Troen paa Guds enbaarne Søn.

Kristi *Liv* var sandelig ikke en Sværmers, og heller ikke hans *Optraeden* bar det ringeste Præg deraf. Hvor ydmyg var han ikke i Omgangen med sine Apostle. Dette milde, taalmodige, faderlige Væsen — var det søgt og lavet? Hvor kærligt lader han Folket flokke om sig. Og dog var det ikke *Nedlædighed*. Enhver føler naturligt, hvor nær han staar ham, og selv de allerfattigste vover sig til ham; endog den af Folket foragtede, fremmede Kvinde føler, at her vil hun ikke blive stødt tilbage med grove Ord, thi han har et Hjerte, der kærligt slaar enhver i Møde. Han er ingen Sværmer, men det mest ligefremme og naturlige Væsen, der nogensinde har vandret her paa Jorden.

Betragter vi ham i Diskussion med sine Modstandere,

med hvilken Klarhed og overbevisende Kraft taler han da ikke? De formaar ikke at svare et eneste Ord, men lister sig én for én beskæmmede bort. Han vidste, hvad han sagde; hvert eneste Ord var han sig klart bevidst; og *han* skulde være en Sværmer! Med hvilken Ro og Værdighed optræder han ikke overfor sine mægtige Fjender. Der er ikke noget overdrevent ydmygt, intet smigrende eller krybende i hans Optræden over for dem; nej, han staar som den, der er uendelig hævet over dem. Saaledes *kan* ingen Sværmer optræde.

Man har paastaet, at Kristus havde fra Begyndelsen slet ikke tænkt paa at optræde som Guds Søn. Den Tanke har han først faaet fra Apostlene. For dem, der hver Dag saa hans pletfrie Livsvandel og hans store Gerninger, laa det meget nær at holde ham for et overmenneskeligt, et guddommeligt Væsen. Kristus syntes saa, det var Synd at berøve dem denne Illusion, og lod dem blive i Troen paa, at han var Guds Søn. — Men det var jo netop hans Apostle, der mest satte hans Taalmodighed paa Prøve. Det var til *dem*, Herren sagde: »I Lidetroende«. Kristus maatte lidt efter lidt drage dem til sig, danne dem og skole dem til det store Hverv, de senere skulde fuldbyrde.

Alle fornuftigt tænkende Mennesker, der betragter Kristi Liv fra et fordomsfrit Synspunkt, er enige om, at det var et mønsterværdigt Liv. Og alligevel har man vovet at paastaa, at der ikke var noget særligt ved Kristi Levned, ja endog, at han ikke engang har forstaaet sin Tid. Der hører en ualmindelig Blindhed og en afskyelig Ondskab til for at kunne karrikere Herrens Storhed i den Grad.

Kristus levede saaledes blandt sit Folk, at man til enhver Tid kunde se og høre ham. Hans Forløber, den hellige Johannes den Døber, den strenge Bodsprædikant, der levede et nøjsomt Liv i Ensomhed, vilde aldrig have sendt sine Disciple til Kristus, hvis han ikke havde været sikker paa, at Kristus var den forjættede Messias. Og hans Apostle, der var hærdede i Livets alvorlige Skole, disse dygtige, jævne Mennesker havde aldrig forladt deres gode Erhverv for at følge én Sværmer, der ikke engang sagde dem, hvorfor de skulde følge ham, men blot: »Følg mig«.

Denne vidunderlige Indflydelse viste sig ikke blot over

for hans Apostle, men over for alle, han kom i Berøring med. Da den store Lærde Nikodemus kom til ham, ofrer Herren sin Nattesøvn paa ham og leder den søgende Sjæl ind paa den rette Vej til Sandhed. Skønt de stolte Fari-sæere, der forlængst havde brudt Staven over Verden, dadlede ham og forargedes over, at han tillod en offentlig Synderinde og en Tolder at nærme sig ham, leder Herren dem dog begge to paa den rette Vej, indgyder dem atter Mod og Tillid til Gud og tilgiver dem alt, fordi de angrede. Folk i alle mulige Stillinger, under de mest forskellige sociale Forhold drages til ham med en uimodstaaelig Trang, og ingen af dem har senere forladt ham og sagt: »Vi har taget fejl; han var ikke den, han udgav sig for.«

Jesus Kristus havde ikke blot Venner, men ogsaa *Fjender*. Gode Venner dømmer ofte anderledes end det store, uinteresserede Publikum. Hans Venner havde maaske ladet sig narre, men hans *Fjender*, disse bitre, uforsonlige Fjender, der søger enhver Lejlighed til at kaste sig over ham, vilde sikkert aldrig have ladet sig narre.

Da den hellige Paulus med Barnabas kom til Lystra, helbredte de en stakkels Mand, der havde været lam fra Fødslen af. I deres store Begejstring og Jubel over dette Tegn raabte alle: »Guderne har antaget menneskelig Skikkelse og er stegne ned til os!« Og Præsterne kom med Okser og Kranse for at bringe dem et Offer. Men saa snart Paulus og Barnabas hører, hvad Folket har i Sinde, sønderriver de deres Klæder af Sorg og Harme, springer midt ind i Folkestimlen og raaber: »Hvad gør I dog? Ogsaa vi er dødelige Mennesker ligesom I og er komne for at forkynde eder Troen paa den levende Gud.« — De tænkte ikke: »Lad dem blot blive i den gode Tro paa, at vi er Guder, desto lettere vil de tro, hvad vi lærer dem; det er jo kun et front Bedrag; vi gør det jo i en god Hensigt.« Men deres Herre og Mester, dette ideale Menneske har rolig fundet sig i, at man holdt ham for Guds Søn, og har atter og atter bestyrket Menneskene i Troen paa hans Guddom?!

Alle store Mænd i Historien, selv de store Helgener har haft deres Fejl og Svagheder; sligt er *menneskeligt*. Men Kristus? — »Hvem af eder kan overbevise mig om Synd?«

Og selv hans *Fjender* havde ikke det ringeste at hebrejde ham. Alle gode Egenskaber og Dyder var forenede i Kristi Person, og de træder skarpt og tydeligt frem. Kristus besad ikke *een* Fuldkommenhed, men Fuldkommenheden selv. Dette er ikke menneskeligt, men *overmenneskeligt*.

Hvilken uendelig Langmodighed og Taalmodighed overfor hans *Fjender*! Som et Lam lader han sig føre til Slagterbænken. Og denne Ydmyghed, denne Taalmodighed var dog hos ham ikke *Svaghed*. Det var ikke, fordi han ikke *kunde* andet. I Oliehaven viser han sin overmenneskelige Magt. Den store, bevæbnede Skare, der er sendt ud for at gribe ham, viger forfærdet tilbage og styrter til Jorden, da Herren siger de faa Ord: »*Det er mig.*«

Naar man krænkede hans personlige Ære, straffede han ikke, men var mild og langmodig; men gælder det Faderens Ære, saa griber den milde, sagtmodige Frelser en en Svøbe og driver de Folk ud af Templet, der gjorde hans Faders Hus til en Købmandsbod.

Kristus krævede streng Lydighed af sine Apostle, og selv opfyldte han sine Forpligtelser overfor Loven, selv om han for at betale en Skat paa *en Sølvpenning* maa virke et Vidunder. Skønt hans Liv er truet, bøjer han sig villigt for den af Gud indsatte Øvrighed. Han søger ikke at formilde sine strenge Dommere ved Smiger. Ydmyg staar han for dem, og ydmyg staar han for Pilatus, og alligevel træder den klare Bevidsthed om hans egen uendelige Magt saa tydeligt frem, at Pilatus forundret spørger: »Ved Du ikke, at jeg har Magt til at korsfæste Dig og til at lade Dig løs?« Jesus svarede: »Du havde slet ingen Magt over mig, hvis den ikke var givet dig ovenfra.«

Kristus respekterede Sandheden saa meget, at han gik i Døden for den. »Jeg er den levende Guds Søn!« Og hans Dommere dømte ham til Døden for Gudsbespottelse. Naar han talte til Folk, sagde han dem ikke, hvad de gerne vilde høre, men den nøgne, bitre Sandhed, selv om han derved udsatte sig for at miste deres Gunst og skaffe sig mange *Fjender*. Dette er ingen sædvanlig Dyd, det er overmenneskeligt.

Store, geniale Mennesker med virkelig store Idealer bliver ofte saa smaa og ubetydelige, naar man angriber deres

personlige Ære og Vel. Men Jesus Kristus tænker ikke paa sin egen Ære, ikke paa sit eget Vel, nej alene paa Folkets Vel, og for Folkets Vel ofrer hen sit Liv. Da han havde bespist 5000 Mand med fem Bygbrød og to smaa Fisk, vilde Folket gøre ham til Konge; men Kristus trækker sig tilbage; thi han søgte *ikke* sin *egen* Ære.

Historien viser os mange store, imponerende Handlinger og Karakterer. Den *beundrer* dem. Men Kristus beundrer man ikke blot, man *følger hans Eksempel*. Efter to Tusinde Aars Forløb staar hans Billede saa klart og tydeligt for os, som om vi personligt havde kendt ham. Alle, baade troende og ikke troende, føler Trang til at efterligne hans Levned. Alt, hvad kristelig Offervillighed har udrettet i Tidernes Løb, havde sin Kilde i Trangen til at efterligne Kristi Liv.

Den store Napoleon sagde en Gang: »Jeg ved, hvorledes man kan begejstre Mennesker, hvorledes man kan knytte dem til sig, hvorledes man med et eneste Blik kan elektrisere dem; men jeg ved ogsaa, hvor hurtigt alt er *glemt*, naar man ikke mere er iblandt dem. Jesus Kristus er død for Aarhundreder siden, men stadig har han Tilhængere, der følger hans Eksempel, adlyder ham og bringer de største Ofre af Kærlighed til ham. Det er *overmenneskeligt*. Det formaar en Sværmer eller Bedrager ikke.« — Kristus har ganske sikkert sagt Sandhed, og derfor er han *den evige, tilbedelsesværdige Gud!* — Amen!

G. H.

Strejftog gennem Bladene.

Litterære Aftener. *Johs. Jørgensen: Monte Casino.* Under denne Overskrift skriver *Nationaltidende* for 22. Febr.: Af blandet Art, mest skildrende, men med adskillig Livsfilosofi indarbejdet i Skildringen var det Foredrag, Johannes Jørgensen i Aftes føjede ind i de »litterære Aftener«s Række.

Udgangspunktet var et Besøg, Forfatteren under det sidste store Vesuvudbrud aflagde i det berømte Benediktinerkloster paa Monte-Casino. Efter i et hurtigt Indtryk at have draget Stedets og Landskabets Linier gik han Aar-

hundreder tilbage i Tiden og fortalte Stedets Historie, indtil han standsede ved den hellige Benedikt — Benedikt af Nurcias — første Fremtræden.

Om Benedikts Liv drejede derefter det meste af Foredraget sig, idet han, uden paa noget Punkt at gaa udenfor en objektiv Skildrings Ramme, vidste at meddele Tilhørerne noget af *sin* Forstaaelse. Men et Forsøg paa at referere denne Udvikling vilde være frugtesløst, fordi Referat herom kun kunde give et løst og tilfældigt Udpluk af Enkeltheder. I Foredraget samlede disse sig til et mosaikagtigt Hele.

Men ikke mindst interessant var Skildringen af Livet i Klosteret i Nutiden. Det tilhører ikke mere Munkene, idet det er erklæret for et Nationalmonument og altsaa er Statsejendom. Munkene har imidlertid fremdeles til Huse paa Monte-Cassino, hvor de dels ernærer sig af en Kostskole for fornemme Romeres Børn, dels virker videnskabeligt og kunstnerisk. Mellem Stedets Kunstnere dvælede Johannes Jørgensen særlig ved den tyskfødte Pater Desiderius. Hans Fresker og Mosaikker regnede han mellem det 19. Aarhundredes ypperste Kunstfrembringelser.

Det fast og smukt formede Foredrag modtoges med udelte Bifald af de fuldtallige Tilhørere.

I det norske Tidsskrift »*For Kirke og Kultur*« (I. Hefte 1907), der bl. a. indeholder en mildest talt »overlegen« om ikke næsvis Anmeldelse af Dr. *Krogh Tonnings* »Erindringer« (af den moderne Prædikant *Th. Klaveness*) findes et Causeri af samme Forfatter »Kirke og Stat Nytaar 1907«, hvor han ved Omtalen af den franske Kulturkamp siger: »Den katholske Kirke er aldrig stærkere end naar den forfølges. Har den Magten, er den svag (?), for da kommer al den Intolerance frem, som er dens sørgelige Arvelod fra Fortiden (!) og med den stiger alle slette Elementer i Vejret. Men forfølges den, da træder alt sligt tilbage, og den faar Anledning til at vise, at den endnu sidder inde med et stort Fond af ægte kristeligt Heltemod, og det slaar altid an, ikke mindst i en slap Tid som vor.«

I en Annonce i *Nitt.* læses: Hr. Pastor *Herman Lunde*, luthersk Præst i Kristiania, skriver bl. a. i sin Anmeldelse af Dr. *Krogh Tonnings* »Erindringer«:

»Da jeg havde læst disse Erindringer, maatte jeg uvilkaarlig tænke paa »En skøn Sjæls Bekendelser« hos Göthe. Ikke fordi der i Indholdet er noget analogt. Men fordi Helhedsindtrykket af selve Bogen er skønt. Det virker saa forunderligt.

Thi hver Linje bærer Mærke af en Personlighed, der er langt borte fra de vanlige. Og skønt alt hviler paa udpræget harmoniske Anlæg og Udgangspunkter, og det hele flyder som en sagte rindende Strøm, saa aner man overalt »de stille Vande med de dybe Grunde«. Ikke Larm og Gny. Nej blot en kæmpende Sjæl, der ej vil forstyrre, men søger Stier, der fører til Maal.

Og alt dette gør disse Erindringer os saa subjektivt forstaaelsesfuldt hos Forfatteren. Ja, det paatrænger sig som den reneste Logik eller lige saa selvfølgelig som, at at Kuglen gaar i den Retning, hvorfra Stødet kommer. Og derfor staar det for mig som noget rent ud selvsagt, at Forfatteren paa Grundlag af den i Erindringerne fremstillede Udvikling maatte kaste Anker i den Havn, han er naaet til. Dette er saaledes saa langt fra noget at beklage, endmindre at forkætre, at det tvært imod giver den rette Respekt, — den, som staar af at følge sin Overbevisning helt ud lige overfor samvittighedsfuldt erkendt Princip. Det er: være Mand. Træde ud af Halvhed. Sige som Luther: »Her staar jeg; jeg kan ikke andet. — Gud hjælpe mig, Amen!« Og just heri synes jeg, at Bogens Styrke og Betydning ligger. Ud fra dette Synspunkt bør den læses af ethvert alvorligt Menneske. Forøvrigt er den *underholdende*. Dertil belærende og fremfor alt vidnende om dette *ejendommeligt menneskelige*, der, om saa kan siges, ikke kan undgaa sin Skæbne, men drives og drives og maa stride sin Strid, koste hvad det koste vil, tilslut i det ydre høstende kanske bare stive Torne, mens alt indbød paa Roser, om man blot gav lidt Køb og forstod at spille den ikke sjeldne Rolle: »Vil Du i Verden frem, saa buk!« Thi derom er ingen Tvivl, at Krogh-Tonning hos os kunde baaret Bispeskud, ja, hvis... Men nu er han bleven en Konvertit blot, som det kaldes. Men Bisp eller Konvertit er lige stort eller lige lidet lige overfor det ene afgørende, at vejes af Gud og ikke findes for let. Det er det religiøse. I denne Henseende er denne ejendommelige Bog som en Glødelampe inde i det Mørke, der i flere Henseender særmærker Tidens religiøse Einerlei og Indifferentismus.

»*Verdens Gang*« skriver i sin Anmeldelse: Man føler sig under Læsningen stillet overfor en højt dannet og ædel Personlighed. Hans Stil er klassisk rolig. Sit tidligere Kirkesamfund omtaler Dr. Krogh-Tonning med al mulig Respekt.

Nr. 7 af *St. Olaf* bringer nedenstaaende smukke Anmeldelse af vor danske Udgave af **Missale Romanum, den hl. katholske Kirkes Messebog:**

Katholikerne i Danmark, og i Norge med, har al Grund til at være glade over og taknemlige for alle de Anstrængelser, som der gøres fra de Styrendes Side for at give dem den samme Adgang til at gøre sig bekendt med Kirkens litterære Skatte, som den deres heldigere stillede Medtroende i de katholske Lande har.

Næst Biblen maa vel Messebogen (*Missale*) siges at være Kirkens bedste og største litterære Skat. Thi naar Bibelen indeholder *Guds Tale* til Kirken og gennem den til alle troende, saa indeholder Messebogen Kirkens, og gennem den alle troendes *Svar* til Gud paa hans Henvendelse til Menneskene. At Messebogens væsentligste Indhold er taget af Bibelen og saaledes i Virkeligheden er Guds eget Ord, berører ikke denne Tanke noget af dens Værd, tvertimod bliver den derved først rigtig skøn og tiltalende. Thi derved, at Kirken svarer Gud med hans egne Ord, øver den en Gudsdyrkelse, som menneskelig Visdom ikke har lært den. Netop ved at lægge Herrens Ord i sine Tjeneres Mund, for at de med de guddommelige Ord paa Lærerne skal træde frem for Herren, giver Kirken tilkende, hvor højt den skatter Guds Ord, og hvor meget det er den om at gøre, at Frembærelsen af det hl. Messeoffer i saa mange Ting, som muligt, bærer Præget af en guddommelig Handling. Hvad der i Messebogen ikke er taget direkte fra Guds Ord, men som vi kan sige udtrykker Kirkens egne Tanker, slutter sig saa inderlig til den hl. Skrifs Tekst baade i Tankeindhold og i Udtryksform, at vi med fuld Sandhed kan sige, det er den samme Aand, den Helligaand, som, — omend paa forskellig Maade — har inspireret det hele.[†]

Det er efter dette indlysende, at det er af største Betydning for Katholikerne at kunne følge med i Messen til enhver Tid af Aaret og at kende Indholdet af de Bønner, som forrettes ved de forskellige Anledninger og Øjemed hvori det hl. Messeoffer frembæres. I de katholske Lande findes der en Mængde Udgaver af Messebogen baade med fuldstændig Tekst paa Latin og i Folkesproget og i Uddrag med Udeladelse af enkelte sjældnere forekommende Messer. Saa langt som til en Oversættelse til de Sprog, der tales og forstaaes af de skandinaviske Folkefærd, var man hidtil ikke naaet, da et saadant Foretagende baade krævede meget Arbejde og var temmelig kostbart. Med store Anstrængelser og megen Opofrelse fra mange Sider er det nu lykkedes at faa Messebogen oversat til dansk, og da dette Sprog jo forstaaes saa inderlig godt ogsaa i Norge, vil Bogen være lige kærkommen for norske som for danske Katholikker. En Redegørelse for Bogens Indhold er her overflødig. Vi nævner kun, at Teksten for den egentlige

Messebogs Vedkommende er trykt baade paa latin og dansk. Oversættelsen er foretaget af tre danske Katholikker *Johannes Jørgensen, H. Kejser og N. Hansen*, der har leveret en fortrinlig Gengivelse af den latinske Tekst. I nogle korte Anmærkninger gives Oplysninger om Kirkeaarets forskellige Tider, Forklaringer af mere dunkle Skriftsteder o. s. v., og endelig er der et Tillæg indeholdende de sædvanligste Bønner til Brug for alle katholske kristne. Trods dette rige Indhold er Bogen i Størrelse og Vægt ikke mere end en godt haandterlig Bønnebog. Den er ogsaa beregnet paa at kunne bæres med i Kirken til Brug under den hl. Messe, hvad der let lader sig praktisere, naar man da ikke, — som enkelte Katholikker synes at gøre — netop vil *skjule*, at de har en Bønnebog. Endskønt til Nød kan den ogsaa stikkes i Lommen, ialfald af Herrerne, og Damerne, ja, de gaar jo nu heller ikke i Kirken uden den uundværlige Pompadur, og er denne nogenlunde rummelig, kan »Messebogen« ogsaa faa Plads deri. Hvad Prisen angaar, er denne meget rimelig. Den billigste Udgave, med blød Perm og rødt Snit, koster Kr. 3,50; har man Raad til at lægge paa 1 — én — Krone, kan man faa den i saa flot et Udstyr, som en kan ønske. Nogen yderligere anbefaling af denne Bog er sikkert unødvendig. — »St. Olafs« Trykkeri har hjembestilt en Del Eksemplarer til de to hernævnte Priser, saa Messebogen vil kunne faaes her af alle dem, som ikke ønsker den i Luksusudstyr.

I »*Lys over Landet*« Nr. 9 for Fredag den 29. Febr. (sic! skulde vel være 1. Marts?) skriver *Uffe Birkedal* om franske Forhold følgende: »Kultusminister *Briand* i Frankrig har nylig ved en Afstemning faaet et mægtigt Flertal for sin maadeholdne Politik. Selv vort »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne« finder det »mærkeligt nok, at denne »Himmelstormer« underhaanden søger Forlig med Biskopperne og med Paven, hvis Tilværelse man officielt slet ikke kender noget til.« Men dette er jo netop Bevis paa overlegen Statsmandsdygtighed af »Himmelstormeren«, der ogsaa rent ud i Kamret har erklæret, at *han* ikke vil vide af noget Tyranni mod Frankrigs store katholske Befolkning, og at det er uværdigt for Republiken at bruge udvortes Magtmidler. *Clemenceau* har givet *Briand* sin fulde Tilslutning. De er ingen Taaber, disse franske Ministre!»

Hertil skal der fremfor alt bemærkes, at *det var de franske Biskopper*, der med Pavens Billigelse endnu en Gang rakte Haanden frem til en fredelig Løsning af Konflikten, skønt denne Haandsrækning ikke betød mindre end *Opgivelsen af Kirkens Ejendomsret* — altsaa for Fredens

Skyld. (Selvfølgelig uden principielt at anerkende Statens »Ret« til de ranede Ejendomme.) *Briand* greb i den slemme Knibe, han var i, med Begærlighed Haanden og sejrede ogsaa over *Clemenceau* og i Forening med denne over den intraradikale Klike. Bagefter viste det sig imidlertid, at han fik et slemt Tilbagefald, idet han vilde paabyrde den udplyndrede Kirke Forpligtelsen til at foretage de nødven-Reparationer paa Kirkebygningerne (Statens »Ejendomme«¹) og ikke tillade, at forhenværende Ordenspræster kunde blive Sognepræster. Saaledes maatte hele Fredsslutningen gaa i Vasken.

Enhver kan nu let dømme, om saadant noget kan kaldes for »maadeholden Politik« og »overlegen Statsmandsdygtighed«, og om disse franske Ministre ikke er »Taaber«. Det laa i deres Haand at dysse de franske Katholikker i Søvn igen, — men den taabelige Radikalisme sejrede. Det skal vel gaa i Opfyldelse igen, hvad den protestantiske Historiker *Leo* (Vorlesungen III., 472) skriver: »Overfor Kirken er de mægtigste Tyranner tilsidst dog kun afmægtige Drengene.«

I »Vort Land« 6. Marts læses nedenstaaende interessante lille Artikel: *Intolerance*. For at en Kirkekoncert kan blive, afholdt skal Biskoppen godkende Programmet. Dette er i ethvert Tilfælde gældende for de sjællandske Provinser.

Det er dog Indsenderen ubekendt, om Sjællands Biskop skal godkende Programmerne for hele Landet, eller om der gælder særlige Bestemmelser for hvert Stift. For Sjællands vedkommende har dette imidlertid haft til Følge, at ethvert Nummer, der smager af den katholske Kirke, konsekvent bliver strøget. Et »Kyrie eleison« eller »Ave verum« er anstødeligt, et »Stabet mater« er absolut Kontrahande, og et »Ave Maria« er ligefrem utilladeligt — slige Betegnelser maa paa ingen Maade figurere paa Programmet til en Koncert i en protestantisk Kirke.

Da Luthers Lære jo anerkender Maria som Kristi Moder, har man ondt ved at forstaa Hans Excellences Nidkærlighed paa dette Omraade, hvor det dog kun gælder om at berede den paagældende Tilhørerkreds en kunstnerisk Nydelse. Og Sagen har den uheldige Side, at den protestantiske Kirkemusik er saa fattig og farveløs, at den ikke paa nogen Maade vil kunne træde i Stedet for den katholske.

Derfor er der al Grund til fra et kunstnerisk Standpunkt at protestere imod Biskoppens Intolerance. Men ogsaa fra et rent menneskeligt og et dansk statsborgerligt Standpunkt bør en saa utidssvarende Optræden mødes med Protest. Vi lever jo i et Land, hvor man har Lov til

frit at tænke, tro og tale, og religiøs Intolerance bør ikke sætte en Stopper for Dyrkelsen af Kirkemusik i Landets Kirker.

Indsenderen af disse Linier er ikke Katholik, men hører til Folkekirken, hvilket jeg finder Anledning til at pointere. Mine Iagttagelser stammer fra Provinserne, og det kunde interessere mig at vide, om Hs. Excellence ogsaa drister sig til at praktisere dette Forhold i Hovedstaden.

Don Federigo.

Et nylig sket Mirakel.

Følgende Brev er skrevet af en Redemptorist-Missionær i Ruga (Kolumbia) til en Kollega i Rom.

Min kære Kollega!

Deres Højærværdighed har vistnok hørt om de forskellige Jordrystelser, som i den sidste Tid har fundet Sted Nord for Ækvator og Syd for Kolumbia, men især langs det Stille Havs Kyster. Deres Højærværdighed har ligeledes hørt om, hvor mange Øer der er forsvundne, og hvor mange Mennesker der er omkomne; men der er en Kendsgerning, som Aviserne ikke har fortalt dem, thi i dette Oplysningens Aarhundrede spiller det Overnaturlige ingen Rolle for vor Tids Lærde.

Tumacos Sogn indbefatter en Gruppe Øer, et Slags Archipelag i det Smaa. Den største af disse Øer, den, hvor Skibene oftest lægger til, hedder Tumaco. Nu berettes det i »La Verridad de Papayan«, at man 31. Januar 1906 mærkede et voldsomt Jordskælv. Rystelsen varede godt syv Minutter, paa enkelte Steder varede den et Kvarter. Overalt medførte det Ødelæggelse og Forfærdelse. Omtrent ved Ellevetiden saa Indbyggerne Havet hæve sig umaadelig højt i Vejret som et stort Bjerg, der truede med at sætte hele Landskabet under Vånd. Rædselen var paa sit højeste. Allevegne fra hørte man bange Raab: »Det er ude med os! Havet opsluger os!« og alle løb hen imod Kysten, hvor den ærværdige Sognepræst befandt sig, for af ham at faa den sidste Absolution.

Ved Synet af Folkets Rædsel greb pludselig en himmelsk Indskydelse den modige Præst, og skyndsomt begav han sig hen til Kirken.

Fra Tabernaklet tog han det hellige Sakramente, og ledsaget af den ærværdige Pater Gerard Larrundo og af flere fromme Katholikker gik han igen hen til Kysten, og der løftede han den allerhelligste Hostie højt op mod de oprørte Bølger.

I samme Øjeblik viste der sig en uhyre Vandmasse i Horisonten. Den uforfærdede Præst ventede paa den, og med urokkelig Tillid viste han den det helligste Sakrament. Bjerget syntes at brøle som i Raseri; men pludselig blev de skummende Bølger stille og lagde sig nogle faa Meter fra Præstens Fødder.

Lidt efter lidt blev Havet roligt som et Spejl. Jubelraab og Lovsang afløste nu Indbyggernes Stønnen og bitre Graad.

Nøjagtig samtidig med at denne rørende Scene fandt Sted, blev Øen Gorgone lige overfor Tumaco opslugt af Bølgerne med alle dens Indbyggere.

Af disse Vidundere kan vi uddrage følgende praktiske Slutninger: Nationerne hærages af endnu større Onder; Sjælene dør i Massevis og rives bort af Umoralitetens og Ugudelighedens Bølger. Lad os derfor gaa til Jesu eucharistiske Hjerte og bede med Apostlene: »Frels os, Herre, vi forgaal!«

Auguste Brucher C. SS. R.

MARTS.

Boulevarden, vædet af Nattens Regnskyl, tindrer
som Ild.

Solaaben ligger den.

Husene løfter sig rudeblinkende

I den blege Luft,

der gennemstrømmes af milde Vinddrags

usynlige Floder . . .

Fuglene kvidrer i knoppende Træer:

Det er Marts!

Ved Gitteret staar en Pige og sælger Violer —
 Min Gud! Hvor Violer er blaa!
 Jeg køber et Bundt, og la'r Duften strømme
 op om mit Ansigt . . .

Og se! Boulevarden forsvinder:
 jeg ligger paa en solbagt Skrænt med vissentgult Græs
 og stirrer ud over Havet — skumprikket, mørkviolet
 mod den sølvklare Luft,
 der klinger af Lærker . . .

Marts! Hvor jeg elsker Dig
 — Opstandelsesmaaned —!
 Marts! Du Maaned, som gør Brystet for trangt —
 Marts med Violer . . .

R. Jahn-Nielsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København (C. T.). *Palmesøndag* og Dagen efter holder *Elisabethforeningen* for forældreløse Børn deres aarlige *Bazar*. Det er en spændende Tid for Foreningens Bestyrelse, thi Bestyrelsen er Familieforsørger for den store Familie af Foreningens Børn, og hele Familiens Eksistens afhænger af Bazaren. Menigheden vil sikkert være elskværdig og sende Gaver til Bazaren, og disse Par Ord er kun for at minde om Tiden. Altsaa *Palmesøndag* og Dagen efter!

Frederiksberg (N.). Som maaske bekendt kan Sognepræsten for Rosenkranskirkens Sogn paa Frederiksberg, højjærværdige Hr. Pastor *Slump* fejre sit 25-aarige Præstetjubilæum den 8. April iaar.

Paa et i afvigte Oktober Maaned i Sognet afholdt Møde blev der dannet en Komite med Kapellanen, højjærv. Hr. Pastor Ronge samt Sognets Forstandere i Spidsen med det Formaal at sætte en Indsamling igang til en Jubilæums-gave samt at gøre Dagen til en Festdag for Jubilaren. Paa Mødet blev ogsaa fremsat Ønske om at arrangere en festlig Sammenkomst, hvori saa mange som muligt af Jubilarens Venner kunde deltage.

Der er i den Anledning bleven sendt et Opraab til Rosenkranssognets enkelte Medlemmer med Anmodning om at støtte denne Indsamling.

Da imidlertid maaske ogsaa andre, som paa en eller anden Maade have været knyttet til Jubilaren eller Rosenkranskirkens Sogn, kunde ønske at vise denne deres Opmærksomhed ved denne Lejlighed, fremkommer dette for at meddele, at Komiteen med Glæde modtager Bidrag til ovennævnte Formaal.

Komiteen bestaar af:

Frk. M. Stagno Balestrini,

Gl. Kongevej 72, 1.

Frk. M. Hansen,

Ny Carlsbergvej 72, 1.

Fru Th. Hoffmann,

Secl. Hans Minde, Valby.

Aug. Hoffmann,

Proprietær, Secl. Hans Minde,
Valby.

C. Th. Iversen,

Graver,
Sundevedsgade 18, 1.

I. May,

Assistent, Mathildevej 8, 2.

Fru I. Ronge,

Lykkesholms Allé 14 c.

F. Ronge,

Præst, Boyesgade 8, 3.

Endvidere modtages Bidrag af:

St. Joseph Søstrene,

Frederiksberg Alle 15-17.

St. Elisabeth Søstrene,

Kastanievej 6.

Aalborg. Lige da Bladet skulde gaa i Trykken, fik Redaktionen en kort Meddelelse om, at Kamillianernes Tuberkulose-Hospital i Aalborg blev indviet i Søndags. (Forhaabentlig kommer der endnu en længere Artikel næste Gang! Red.)

I denne Anledning var der mødt et stort Antal Indbudne, deriblandt ogsaa nogle Gæster fra forskellige Missionsstationer. Saaledes Pastor Schmidt fra Aarhus, Pastor Steidl fra Odense og Pastor v. Kettenburg fra Ansgarskirken, København. Endvidere fhv. Folkethingsmand Jens Busk fra Horsens, Hr. Boghandler Wenk fra Fredericia og Hr. Melchior fra Randers.

Højtideligheden fandt Sted om Eftermiddagen Kl. 3¹/₂ og tog sin Begyndelse i Kirken, som var fyldt til Trængsel. Efter en flerstemmig Sang holdt Pastor v. Kettenburg en Tale, hvorpaa Provincialen P. Tembories, ledsaget af de fremmede Præster, foretog Indvielsen, medens de Indbudne tog Bygningerne Øjesyn.

Om Aftenen samledes Fstedeltagerne — hvoriblandt foruden de forannævnte Gæster ogsaa Stiftsfysikus Møller, Borgmester Jensen fra N. Sundby, Arkitekt Iversen samt mange Medlemmer af Byraadet og Byens Læger — til en Festmiddag paa Hotel Fønix.

Mandag Aften holdt Menigheden for sig endnu en gemytlig Sammenkomst, ved hvilken flere Talere tolkede deres Glæde over og Taknemlighed for Kamillianernes nidkære og opofrende Arbejde baade i Sjælesorgen og for de Syge.

Italien. (*Sandheden om Carducci*). Den fornylig afdøde italienske Digter *Carducci* skrev for mer end 40 Aar

siden en Hymne til Ære for Satan, som en Protest mod al Reaktion. Denne »Satans Hymne« har vistnok kun de færreste læst, skriver *Germania*, man behøvede imidlertid blot at nævne Carduccis Navn for at være sikker paa at høre denne Hymne blive omtalt. Men paa denne Maade dannede de fleste Mennesker sig et helt forkert Billede af Digteren. Ganske vist tilhørte Carducci ogsaa Frimureriet og var en Tidlang ivrig Republikaner, men Enkedronning Margherita omvendte ham ved sin personlige Elskværdighed til at blive Monarkist, hvad der igen skaffede ham mange Fjender blandt hans tidligere Venner. Men nu efter hans Død vil alle gøre ham til deres Partifælle. Logebrødrene vil gjerne fremstille ham som en ivrig Tilhænger af deres kristusfor-nægtende Verdensanskuelse, ligesom de ogsaa — forgæves — forsøgte at gøre det med *Verdi*. Trods sit raa og usympathetiske Ydre, der i senere Aar tiltog mere og mere paa Grund af overdreven Alkoholnydelse, var der dog noget godt, ja selv endnu noget kristeligt tilbage hos *Carducci*. »Osservatore Romano« tilstaar endog, at den afdøde Digter ikke blot var yderst tolerant overfor alle Katholikker, men at han endogsaa var usædvanlig elskværdig i Omgang med Præster. Sine tre Døtre lod han faa en kristelig Opdragelse og den yngste blev endog med hans Tilladelse optaget i en Mariakongregation. Ja, hvad der er endnu mere paafaldende: *Carducci* forfattede ogsaa ægte kristelige Digte. Endnu kort før sin Død skrev han ved Betragtningen af et Krucifiks et Digt, hvis Indhold omtrent kan gengives saaledes: »Du udbreder, o helligste Herre, paa Korsets Træ Dine Arme af Forbarmelse med Menneskeheden. Udstræk dem ogsaa over os stakkels, elendige Syndere. Med Dig længes vi efter det evige Liv!« En ung Pige forærede han et Eksempplar af Kardinal Capeceletros »Anima di Dio« med følgende egenhændige Tilegnelse: »I Lysets første fromme Straaler aabne det unge Hjærte sin kyske Blomst for Dig, Du Smerternes Dronning, Du Kærlighedens højeste Herskerinde, hellige Jomfru Maria.« Disse Prøver viser tilstrækkelig, at *Carducci* i al Fald i den senere Tid ikke var fjendtlig stemt imod Kristendommen, selv om dette paa Grund af hans omtalte Tilstand neppe heller kan tillægges nogen større Betydning.

Sverige. I Lund er paa »Birgittaforeningens« Forlag udkommet en svensk Oversættelse af den i Fjor i København udkomne Brochure: »Den rette Kristentro. Hovedforskellen mellem den katholske Kirkes og Protestanternes Lære.« Paa svensk lyder Titlen: *Rätt Tro, katolsk och protestantisk uppfattning av Kristendomen*. Prisen er 25 Øre. Hvad Hefkets Indhold ellers angaar, henvises til Anmeldel-

sen af den danske Udgave i Ugebladets Aargang 1906, No. 25, S. 431.

SPØRGSMÅL OG SVAR.

(Forsinket af Mangel paa Plads.)

Angaaende »Fadderskabet« turde det vel ikke være overflødigt at gøre endnu en supplerende Bemærkning til Svaret i Ugebladet No. 6.

Katekismen siger (Spørgsm. 488): »Fadderne bliver saa at sige den døbtes Forældre i aandelig Forstand«

Dette betyder, at Fadderne *paa en Maade* deler Forældrenes Ansvar og Forpligtelser m. H. t. Barnets katholske Opdragelse; naar denne er endt, d. v. s. naar Barnet tilstrækkeligt er undervist i de religiøse Sandheder, saa ophører ogsaa det Hverv, som Fadderen paatog sig ved Daaben for Guds og Kirkens Aasyn.

Ihvorvel det altid vil være overmaade smukt, naar en Fadder ogsaa senere hen bevarer Interesse for sit Gudbarn og efter Evne søger at fremme dets aandelige og legemlige Vel, saa er dette dog ingenlunde nogen streng Forpligtelse. Derfor er det en overdreven Ængstelighed, naar nogen afslaar at staa Fadder ved Barnedaab af Frygt for, at Barnet senere i Livet skulde komme paa Afveje og at Ansvaret herfor vilde besvære Fadderens Samvittighed. Dette er ikke Tilfældet.

Men skønt Fadderens moralske Ansvar overfor Gudbarnet næppe rækker ud over den skolepligtige Alder, (i alt Fald ikke længere end til Firmelsen, ved hvilken der træder en ny Fadder til), saa vedbliver dog det aandelige Slægtskabsforhold at bestaa igennem hele Livet og har for dette ikke blot en ideal og forbigaaende men ogsaa en real og praktisk Betydning.

Fadderskabet haade mellem Faddereren og Gudbarnet og mellem Faddereren og den døbtes Forældre medfører nemlig efter ældgammel Skik, som allerede fandtes i Aaret 530, og ifølge kirkelig Vedtægt (Conc. Trid. sess. 24. c 1) en Ægteskabshindring, som bevirker, at Ægteskab imellem saadanne »aandeligt beslægtede« Personer uden kirkeligt Dispens ikke blot er utilladeligt men ogsaa ugyldigt.

I Nutiden vil det paa Grund af Aldersforskellen vel kun sjældent hænde, at en Fadder tilstræber ægteskabelig Forbindelse med sit Gudbarn. Men skulde en af den døbtes Forældre ved Døden falde bort, saa laa jo Muligheden for et Ægteskab mellem den overlevende Del og Faddereren ikke saa langt borte, og i dette Tilfælde maatte da det ved Daaben knyttede aandelige Slægtskabsbaand først blive løst af den kirkelige Myndighed.

Oversigt

over

Jesu h. Barndomsforenings

Indtægter og Udgifter

i Regnskabsaaet 1906.

A. Danmark.

Indtægt:	Udgift:
Kassebeholdning (deriind- befattet en Gave fra St. Knuds Skole paa 10 Kr.) 14,45	Porto (1905) 2,18
<i>København:</i>	Aarbogens Trykning (1906) 96,28
St. Ansgars Drengeskole	Porto 2,56
+ Kollekt..... 40,00	Sendt til Paris 175,00
St. Ansgars Pigeskoler . 20,00	Til Vajsenhuset i Kjølben- havn 66,50
St. Knuds Realskole ... 31,50	» — i Randers 66,50
Rosenkranskirke's Pige- skoler + Kollekt..... 44,00	Kassebeholdning ^{26/2} 1907 2,54
<i>Aarhus</i> 19,07	
<i>Horsens</i> 34,09	
<i>Kolding</i> 4,84	
<i>Odense</i> 22,80	
<i>Ordrup:</i>	
St. Andreas Kollegiet .. 82,26	
St. Josephssøstrenes Pi- geskole 10,00	
<i>Randers</i> 56,05	
<i>Silkeborg</i> 15,00	
<i>Svendborg</i> 17,50	
i alt Kr. 411,56	i alt Kr. 411,56

B. Norge.

Indtægt:	Udgift:
<i>Kristiania:</i>	Til Aarbogen 13,72
St. O'afs Gutteskole... 2,10	Porto 1,28
St. O'afs Fællesskole... 7,70	Til Paris 130,00
St. Sunnivas Skole 40,80	
St. Halvards Skole 3,40	
<i>Bergen</i> 16,10	
<i>Drømmen</i> 5,00	
<i>Frederikshald</i> 1,85	
<i>Frederiksstad</i> 4,55	
<i>Hammerfest</i> 10,00	
<i>Harstad</i> 6,00	
<i>Kristianssand</i> 2,30	
<i>Porsgrund</i> 3,00	
<i>Tromsø</i> 39,20	
<i>Trondhjem</i> 3,00	
i alt Kr. 145,00	i alt Kr. 145,00

Randers, den 26. Februar 1907.

M. OSTERHAMMEL.

A. C.s Foretagsrækker.

Tredie Række (Oktober 1906—Marts 1907).

Sjette Foretag: **Onsdag d. 13. Marts, Aften Kl. 8¹/₄.**

Foretagsholder: Hr. Pastor emer. M. C. Jønsen.

Æmne: **Den gule Fare, betragtet i Historiens Lys.**

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade (Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag (til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagte i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

—== Alle indbydes. ==—

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

ved **Rosenkranskirken** efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen (hos Pastor Rønge),

ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra **St. Josefs Konferents Bibliothek** udlaanes Bøger daglig mellem Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

† At min kære Hustru **Ludovica Isidora Emille Poulsen** efter et langt og smertefuldt Sygeleje Dags Dato er afgaaet ved en blid og salig Død bekendtgøres herved for deltagende Slægt og Venner.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

København den 6. Marts 1907.

I. T. Poulsen.

Begravelsen finder Sted fra Kapellet paa katolsk Vestre Kirkegaard Tirsdag d. 12. ds. Kl. 1¹/₂.

S.J.G. **Mandag** den 11. Marts, Kl. 8¹/₂ Aften, afholder **St. Josefs Gilde** Møde for

I. og II. Grad.

Nye Gradsmedlemmer skulle optages.

St. Mariæ Skole ved Rosenkranskirken afholder den **aarlige Eksamen** Mandag den 11. Marts i Drengeklasserne og Tirsdag og Onsdag den 12. og 13. Marts i Pigeklasserne. Børnernes Forældre og alle Skolens Venner indbydes til at overvære denne Eksamen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. Marts. **Midfastesøndag.** — 11. **M.** Ferialdag. — 12. **Ti.** Gregor I., Pave og Kirkelærer. — 13. **O.**, 14. **To.** Ferialdage. — 15. **F.** Ihukomelse af Jesu hl Blod. — 16. **L.** Ferialdag.

Søndag den 17. Marts. **Passionsøndag.**

Slagelse katolske Kapel (Slotsgade, Brænderigaarden). Messe m. Prædiken 4. Søndag i Fasten (Midfastesøndag) d. 17. ds. Kl. 10.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højmesse m. Præd.	Kl. 6 And.
		og Præd.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 Højm. — —	Kl. 6 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 Andagt
		m. Præd.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	- 6 Andagt
		og Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — — —	Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.):	- 9 — — —	med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{2}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Kapucinerpater Benno Auracher

prædiker idag **Søndag** d. 10. ds. Kl. 4 i St. Ansgars Kirke for **sidste Gang**.
og afrejser samme Dags Aften med Gedsertoget.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke Søndag den 17. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Elisabethforeningens aarlige

Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag den 24. Marts** fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag den 25. Marts** fra Kl. 10 Form. til Kl. 1 Efterm., i Skolelokalerne, Bredgade 67, St. o. G., anbefales til Menighedens Velvilje.

Basaren er en væsentlig Støtte for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemmelighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser udsendes ikke.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel,	Frøken C. Tetzlaff,
Nørrefarimagsg. 15.	Ved Stranden 10 $\frac{1}{2}$.
Frøken F. Stratbøcker,	Joh. Braun,
Villa Sommerly, Charlottenlund.	Sognepræst.

Trykfejl. I forrige Nr. S. 142 L. 17 f. n.: som Overbringeren betegner som Forfattere; læs: som Overleveringen . . .

Husk Vincentsforeningens Kransekort

Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlalel, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bøglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, l. S., Telef. 4601 (Ekspe dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ron ge, Boyesgade 3, København V. Telef. Vester 423 y. (1 Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 11.

Søndagen den 17. Marts.

1907.

INDHOLD: Den hl. Frans af Assisi. — Pater Aurachers Foredrag. — Vor nye Kirke i Ringsted. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aalborg. Frankrig. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Den hellige Frans af Assisi.

En Levnedsskildring

af

Johannes Jørgensen.

(G. B. N. F.)

Naar man sammenholder Johannes Jørgensens Ungdomsdigtning med hans sidste store Værk, gaar det rammende op for en, hvor dybt det har lydt til ham: »Bøj dit Hoved, Sikambrer.« Med en hel Mands Alvor har han ladet haant om sine gamle Guder og bøjet sig for, hvad han før lod haant om. Det kan da ikke forbavse, at en Skikkelse som den hl. Frans af Assisi har fanget hans Kærlighed, saa vist som der vel næppe i de lange Aar siden Aposteltiden har været vist Verden noget mere straalende Billede paa, hvad evangelisk Fuldkommenhed kan være. Johannes Jørgensen har forelsket sig i denne evangeliske Fuldkommenhed, den eneste Skønhedsværdi, som Tiden engang vil give Evigheden i Arv, og derfor er den

hl. Frans af Assisi bleven hans Digterhjertes og hans Kristensjæls Yndling, har suget ham til sig med malende Kraft i bestandig snævrere Kredse, indtil al hans mandige Alvor og rige Kunst sænker sig i selve Midtpunktet, det store Fattigdomsmønsters Person og Sjæleliv.

Den h. Frans af Assisis Levned, saaledes som Johannes Jørgensen nu har beriget det danske Bogmarked dermed, er en af den Slags Bøger, hvis Modsætninger i lange Tider destoværre har været altfor talrige i katolsk Literatur. Middelalderen skrev sine Legender med Barne-sind og i barnlig Oprigtighed. Det falder den ikke til Last saa lidt som dens naive Riddertro paa Gral og Kong Arthurs Hof. Men fra det Øjeblik, den historiske Kritik var kommen til Magt og havde taget Fortiden i Besiddelse, var det Forstandens Ret at faa alt, hvad der hørte Historien til, underkastet dens Myndighed. Sært at sige, er det først nu ved at ske. Nu har man endelig indset, at selv det opbyggeligste Træk ingen Værdi har, ikke gør Nytte, men tværtimod i det lange Løb stor Fortrød, naar det ikke er uomtvistelig hjemlet. Johannes Jørgensen er nemlig ingenlunde den eneste, der har sat sig til at læse Korrektur paa Fortidens Helgenlevneder og Legender. Trindtom i Landene er mange Arme i Gang med at kaste Hvede i Kirkehistoriens Lo. Et og andet gaar ved denne Lejlighed i Løbet, som maaske var blevet det katolske Hjærte kært; vi behøver jo blot at mindes den nyere Tids Undersøgelser angaaende Loretto, Kristi Linklæde i Turin, Skapularet og meget andet, hvor Avnerne havde faaet Lov til at skæppe med. Men Tak skal de Mænd have, der skiller os af med Avnerne; den rene Hvede giver dog det sunde Brød.

Det er da i høj Grad moderne, naar Johannes Jørgensen med stort Arbejde har lagt Historiens faste Grund ikke blot under sin Levnedsbekrivelse i dens Helhed, men under hvert enkelt Træk. Hvad der viser sig uholdbart overfor den historiske Kritik, lader han skaanselløst falde, hvad der staar uafgjort, faar Lov til at staa uafgjort, og kun det, som har faaet Undersøgelsens første Klasses Stempel, bliver lagt frem for Publikum med Opfordring til at tage for sig. Og gid Publikum vilde!

Denne historiske Ubønhørighed kan unægtelig komme over en som et Styrtebad. Som f. Eks. Udviklingen angaaende Portiunkula-Afladen. Den har man gaaet og været saa tryk for, at det var alt i den skønneste Orden, og nok i visse Maader fundet Legenden underlig, men dog troet, at den kom til en med baade historisk og kirkelig Myndighed, og saa sidder Johannes Jørgensen der og slaar med den største Sindsro Benene fra den. Jeg benytter Lejligheden til at pege paa et nydeligt Stykke original Konjektur i den fremsatte Formodning om, at Portiunkula-Afladen er den gamle Korsfarer-Aflad lokaliseret.

Et Hovedstadsblad, der ellers aabenbart var imponeret af Bogen, mente rigtignok, at Johannes Jørgensen ikke var gaaet vidt nok. Han skulde efter Bladets Mening have afvist alt det overnaturlige. Men dertil er hans Fane for gammel og for god. Han er for ærlig Historiker til at tvinge Kilderne i Tjeneste hos Fornægtelsens eller Tvivlens Dogmer. Thi andet er jo dog den saakaldte moderne Grundsætning ikke, at det overnaturlige paa Forhaand er udelukket. Det er navnlig Stigmatiseringen, det er galt med. Den skal kunne forklares som et hysterisk Fænomen. Mon man egentlig har et eneste Eksempel derpaa? Og om saa var, er der da i hele Frans af Assisis Liv og Levned blot et eneste Træk, der vidner om Hysteri? Kan nogen paavise en eneste af de saakaldte »hysteriske Stigmata«? Bliver det saa mon synderlig videnskabeligt at sige: Det maa have været Hysteri, for ud fra vore Forudsætninger er det den eneste Forklaring. Om nu Forudsætningen svæved i Luften, som den gør? Om nu en hel anden Forklaring er mulig, rimelig og engang vil vise sig at være virkelig, er det saa videnskabeligt paa Forhaand at nægte den? Johannes Jørgensen lader her som alle Vegne Kilderne komme til deres Ret, holder sig fjærnt baade fra Ja- og Nej-Dogmatikere og har netop derved gjort sin Bog til solid Historie.

Denne Vederhæftighed kommer stærkt til Orde og for den Sags Skyld ogsaa til Syne. Forud for Bogens 273 Sider gaar der 64 Sider Redegørelse for Kilderne, grundig, oplysende, vel anbragt, fordi den dermed er indført i dansk Literatur.

Men sikkert vilde det fremme Bogens Salg, hvis Forlæggeren vilde indrette det, saa den kunde faas uden de 64 Sider, hvad der skulde synes saa meget lettere, som Pagineringen er uafhængig.

Synd og Skam vilde det være, om den Bog ikke skulde gaa livlig i Handelen. Selv om man ikke i Forvejen er ukendt med den h. Frans af Assisi, bliver man uvilkaarlig hjærtetreben, ja mister, som det et Sted mærkes paa Johannes Jørgensen selv, ligefrem Vejret, alt som dette mesterlige Portræt af betagende Sjælsskønhed Træk for Træk fæstnes i Forestillingen. Johannes Jørgensen maler ikke med glødende Farver; i hele Billedet er der ingen Knaldeflekter, ingen grelle Belysninger, ingen kunstig fordybede Skygger. Men denne douce Kunst, der aldrig trætter Øjet, fængsler det desto sikrere. Det er snart bleven en Trivialitet at rose Johannes Jørgensens Stil. Skal der siges noget derom, saa lad det være dette, at de fleste utvivlsomt vil læse dette hans ny Værk fra Ende til anden uden at ofre Stilen en Tanke, saa selvfølgelig former alt sig, eller rettere sagt, med saa mesterlig Sikkerhed er det formet. At læse denne Stil efter alle de bevidste Stilkunster, vort Sprog nu om Stunder maa finde sig i, er som at glide fra gammeldags Skinner, hvor hver Sænkning gør sig gældende, ind paa de allernyeste, hvor Kørselen ikke støder. Johannes Jørgensen har ofte skrevet med større Effekt, aldrig med større Mesterskab, og der er skrevet meget lidt paa dansk, og det vil sige noget, som stilistisk kommer paa Linje med den h. Frans af Assisi. Det er som klassisk Musik, hvor alt er fint beregnet Afveksling af Harmonier og Disharmonier, men intet Steds stikker Komponisten sit Hoved frem og raaber til Publikum: Ser I, hvad jeg er for en Karl?

Dette var nu ogsaa den eneste Fremgangsmaade, som faldt i Traad med Emnet, og derfor er den saa stilfuld. Hos den h. Frans selv er alt jo blidt, stilfærdigt, afdæmpet; intet er krast, kantet, paaatrængende. I hele Kirkens Historie er der vel næppe mere end ét Sidestykke til hans Sjælsynde; jeg tænker paa den h. Elisabeth af Thyringen, hans fjærne Veninde, navnlig som hendes Levned er skrevet af Montalembert. Den bundløse Umiddelbarhed er en Gang for alle bleven Kød i Frans af Assisi, og jeg vover

at bekende mig til den Opfattelse, at Johannes Jørgensen har skildret den, saa dens Billede vil blive staaende med hans Ord i flere Literaturer end den danske. Med denne Fremstilling er enhver Undskyldning berøvet dem, der mener, at Fromhed og Fordybelse i det aandelige gør Sindet mørkt. Lyst gør det Sindet som i den h. Frans selv, lystigt kan det gøre Sindet som i mange af hans bedste Fæller og Stalbrødre. Finere Vid, end der gennemsyrrer mangel af de Samtaler, der meddeles, og undertiden gnistrer af en vel anbragt Spids, skal man længe lede om. Hvor former Frans og hans Brøders Liv sig rigt midt i deres bundløse Fattigdom.

»Fru Fattigdom«, hans Hjertes Brud havde aabenbart i Aarhundreder bjet paa en ærlig Beiler; hun har vel, set med Frans af Assisis Øjne, været Enke, siden den sidste af hans Slægtled Franciskanere gik i Graven. Thi det var jo den store Forskel paa Fattigdommen, som han forstod den og formælede sin Sjæl med den, og som den ellers kendes og øves, at ellers aflægges der Løfte paa, at »Jeg vil være fattig«, hos Frans lød det: Vi vil være fattige. Der er heller ikke som Fælleseje noget af det, som ellers hører Rigdommen til. Det var ikke saaledes, at jeg har intet, men vi har Guds Velsignelse — nej, da havde hverken »jeg« eller »vi« noget og derfor Guds Velsignelse.

Som en Fattigdommens Napoleon omgivet af en Kreds af næsten jævnbyrdige Fattigdommens Marechaller gaar den fattige af Assisi sin erobrende Gang, sætter Punktum for et stort Tidehverv og begynder et nyt. Uden at Johannes Jørgensen nogensinde imellem Linjerne hvisker: Se, hvor jeg kan komponere, er Frans altid og uafbrudt Midtpunktet, men Midtpunkt i en rigt bevæget Forgrund, mylrende fuld af prikkende livfyldte Portrætfigurer, og Plan for Plan for-toner Baggrunden sig helt ud i Kimmingsen. Der er Luft i Billedet, som det jo hedder i Kunstsproget, for saa vidt, som Samtiden omgiver alt med sit Lys og sit Skær, men ikke efter den gamle Tone: Hil sidde I ædle Ridder. Johannes Jørgensen har andre Midler til Tidskolorit; Tidens Syn, dens Lidenskaber og Laster, dens Bevægelighed og Begejstring maa svøbe sig om Heltens Konturer og skabe Luft og Rum. Tiden, det var Korstogstid, det var Trubadurtid, og Frans

var baade Korsfarer og Trubadur, ikke mindst det sidste, selv om Johannes Jørgensen skriver et og andet af Digtene paa anden Mands Konto. Alt blev i Grunden den lifligste Poesi for den h. Frans, og det vilde lønne sig at holde en eller anden forrost Lyriker af Fag op mod denne Flamme.

Men Bogen skal ikke refereres, den skal læses og helst ikke for hovedkulds.

Og Johannes Jørgensen skal have hjærtelig Tak for sin kostelige Gave. Tak siger jeg ham som dansk og som Katholik. Blot mange vilde læse denne herlige Levnedsbeskrivelse, den vilde virke som en »purga«, som Smagen herhjemme har højlig behov. Bogen er noget dyr — hele Kr. 6,50 — men mon ikke tidt nok baade det og mer til gaar for en Familie en Aften i Tivoli eller i Theatret, for ikke at tale om Udflugter. Hvad om en saadan blev sparet og denne dejlige Bog anskaffet i Stedet? Sjælens Vandringer iblandt Blomsterne i Guds Urtegaard er vel ogsaa værd at koste paa, og er der i denne Lysthave intet messingkraftigt Harmoniorkester, saa gnider de Engle, som Fra Fiesole siden gav Farve og Form, des lifligere deres Luth, og hvad godt der findes i Menneskets Hjærte, maa stemme i med de glade Toner som Fuglene i Havens Grene.

J. F.

Pater Benno Aurachers Foredrag.

Torsdag den 28. Februar.

Vor guddommelige Frelser sagde engang til de forsamlede Skarer: »Naar I ikke tro mine Ord, saa tror mine Gerninger.« Med sine Gerninger mente han utvivlsomt sine Vidundere. Ved et Vidunder forstaar vi en Hændelse i den synlige Natur, som ikke kan forklares efter almindelige Naturlove, men nødvendigvis maa forklares som en umiddelbar Indgriben af Guds Almagt. Den, der betragter Gud som den almægtige, som den, der har skabt Verden, som den, der opholder og styrer den, kan ikke have nogen Vanskelighed ved at forestille sig, at Gud engang paa overnaturlig Maade griber ind i den synlige Natur. Men for

den, der nægter Guds Tilværelse, er et Vidunder uden Tvivl aldeles uforstaaeligt.

Man har sagt, at da et Vidunder er en Undtagelse fra de sædvanligt gældende Love, kan Gud ikke virke Vidundere, da det vilde være at ophæve og tilintetgøre sine egne Love; det vilde være en Modsigelse i Gud selv. Mine kære, Gud tilintetgør aldrig noget af det, han har frembragt. Fordi han engang paa overnaturlig Maade griber ind mod de Love, han selv har givet Naturen, ophæver han dem jo dog ikke.

Hvorfor skulde Gud ikke paa overnaturlig Maade kunne gribe ind i Naturens sædvanlige Gang, naar selv *vi Mennesker* er i Stand til at gøre det ad naturlig Vej. Mangen Sygdom vilde uden Tvivl faa en dødelig Udgang for Patienter, hvis ikke hans Læge var nøje kendt med Sygdommens Natur og ved sin Kunst var i Stand til at standse dens videre Forløb. Alle Legemer er med Naturnødvendighed underkastede Tyngdeloven, men alligevel har Mennesket ved sindrigt udtænkte Mekanismer og Maskiner forstaaet at hæve selv meget tunge Byrder op i Luften. Men derfor har vi jo dog ikke sat Tyngdeloven ud af Kraft! Ingen finder paa at sige, at det er uforeneligt med sand Videnskab, tværtimod Videnskaben regner det for en stor *Sejr*.

Man har sagt, at hvis man maatte antage Vidundere, saa var man ikke længer sikker, men prisgiven Vilkaarlighed. — Men, mine kære, Gud, den uendelig vise, styrer ikke Verden efter et Lune. Hele den synlige Verden er skabt for at vise os Guds Storhed, Almagt og Visdom. Hvorfor skulde Gud saa ikke gennem et Vidunder kunne tale særlig klart og tydeligt til os, for at overbevise os om den vigtigste og største af alle Sandheder, den, *at der er en Gud, som har skabt Alt og Alle*.

Det siger sig selv, at vi ikke skal betragte alt det, vi ikke forstaaer, som et Vidunder. I Helgenernes Liv er der mange smukke Træk og mærkelige Hændelser, som man i lange Tider har holdt for Vidundere, skønt de ikke var det. Vor hellige Kirke har aldrig lært, at Alt, hvad der fortælles i Helgenlegenderne, skal betragtes som Vidundere. Men deraf følger ikke, at der overhovedet

ikke er sket Vidundere. Ansete Forskere paa den historiske Videnskabs Omraade har gjort nogle af vore største Helgeners Liv til Genstand for en omhyggelig og meget grundig Undersøgelse og har erklæret, at i mange Tilfælde maatte det vidunderlige, som fortælles, antages som historisk rigtigt. At der *kan* ske Vidundere, tør vi altsaa ikke nægte.

I Evangelierne, der efter omhyggelig, videnskabelig Forskning er bleven erklærede for paalidelige, historiske Kilder, fortælles der vidunderlige Ting om Kristus. Vantroen siger: »Da Apostlene skrev deres Evangelier, har de opdigtet alle disse Vidundere for at pynte paa Herrens Liv.« — Men, mine kære, da Apostlene skrev deres Evangelier, levede endnu mange Øjenvidner, der ganske nøje vidste, hvad Herren havde sagt og gjort. Allerede den Gang rejste der sig Modstandere mod Apostlenes Lære. Men ikke en eneste af dem har nogensinde nægtet Evangeliernes Ægthed; tvertimod de heraaber sig alle paa Evangelierne, men vil have Indholdet forklaret paa en anden Maade. Hvis det havde været muligt at bevise, at Evangelierne var uægte, saa havde Fornægterne af Kristi Guddom, Apostlenes Fjender sikkert ikke undladt det. Selv kirkefjendtlige Forskere indrømmer, at Evangelierne ikke gør Indtryk af at være forfalskede; den, der vil forfalske noget, fortæller ikke saa simpelt og saa klart, saa næsten barnligt.

Man har sagt: Enhver Religion har en Stifter at opvise, der har gjort Tegn og Undere, f. Eks. Muhamed og Buddha. — Men hvilken Forskel er der ikke paa deres og Kristi Vidundere! Paa den ene Side disse fantastiske, vidunderlige Fortællinger, der alt for meget minder om »Tusind og én Nat«, og her Evangeliernes klare Beretninger om Kristi Vidundere og Jærtegn. Ingen har nogensinde holdt det for Umagen værd at gendrive disse Fantasi-produkter, fordi man var overbevist om, at ingen, i det mindste ikke noget fornuftigt Menneske vilde tage dem for Sandhed, men Kristi Vidundere har man til alle Tider søgt at nægte, fordi man følte, hvilken overbevisende Kraft og Sandhed der ligger i de Beretninger, vi har om dem.

Kristi Undergerninger, siger Vantroen, var slet ikke Vidundere, det gik altsammen meget naturligt til. Et meget

stort Kendskab til de hemmelige og skjulte Kræfter i Naturen var ganske almindeligt hos de orientalske Folkeslag. Kristus, der færdedes saa meget i den frie Natur og saa gerne vilde være alene, har paa disse Vandringer gjort en Del Iagttagelser, som han behændigt har anvendt, og derved har han helbredet de Syge. — Men naar det var noget saa almindeligt hos Orientalerne, at Folk ved at benytte hemmelige Naturkræfter gjorde vidunderlige Ting, hvorfor forbavsedes de saa, hvorfor gjorde da ingen det samme som han, hvorfor fnyste saa Farisæerne i afmægtigt Raseri?

Kristus helbredte ogsaa for Sygdomme, som den moderne Lægevidenskab staar aldeles magtesløs over for.

Endnu er det ikke lykkedes et eneste Menneske at helbrede for Spedalskhed, men Kristus har ofte rensset spedalske blot ved et eneste Ord. Det er altsaa sikkert ikke hemmelige Naturkræfter, der her har vist deres undergørende Kraft. Kristus helbreder en blindfødt. Det var dengang noget uhørt, og det er det den Dag i Dag. Kristus helbreder ikke blot en enkelt, men *mange paa én Gang*. Fra alle Sider flokkes man om ham for at bringe de syge til ham, og de helbredes alle; blot ved at de berører Sømmen af hans Kjortel udgaar der en forunderlig, lægende Kraft fra ham. Høvedsmanden fra Kafarnaum kommer til Jesus og beder ham helbrede hans Tjener, som var bleven syg. Jesus siger blot: »Gaa bort! Dig ske, som du troede.« Og i samme Øjeblik blev hans Tjener helbredet.

Jesus Kristus helbreder *de syge* paa en Maade, der ganske sikkert ikke var naturlig; men *overnaturligt*, *guddommeligt* er det i hvert Tilfælde at opvække *de døde*, og der er vel heller ingen, der vil paastaa, at det er naturligt at bespise *fem tusinde* Mand med *fem* Bygbrød og *to* smaa Fisk.

Herrens vidunderlige Evne til at helbrede de syge, siger man, »skyldtes den mægtige, personlige Indflydelse, han havde paa disse; det var kun Suggestion. Kristus trøstede og opmuntrede dem med venlige Ord og afledte saaledes deres Opmærksomhed fra Sygdommen, og saa blev de raske. Som oftest var de vel kun sjælelig syge; og da gør en moralsk Indvirkning stor Nytte, den lindrer og læger. — Men den stakkels Mand, der i otte og tredive

Aar havde været syg, var maaske ogsaa nervøs eller sjælelig syg. Mine kære, i otte og tredive Aar er man virkelig ikke syg af *Indbildning!* Og hvis han var sjælelig syg, hvad vilde han saa ved Bethesdadammen? Da Jesus saa ham ligge der, sagde han venligt til ham: »Staa op, tag din Seng og gaa!« Og han blev rask i samme Stund, tog sin Seng og gik bort, fuld af Glæde og Taknemlighed. Han var *saa* rask, at Jøderne, da de saa ham komme bærende med sin Seng, sagde til ham: »Det er Sabbat, du tør ej bære din Seng!« — Han svarede dem: »Han, som gjorde mig rask, sagde til mig: Tag din Seng og gaa!« Til at helbrede et Menneske, der har været sygt i otte og tredive Aar, er sikkert et Smil, et Par venlige Ord eller en Jernviljes Indflydelse ikke nok. Hvis *det* var nok, hvad skulde vi saa med Læger og Hospitaler, Medicin og Operationer? Det er dog langt lettere at tro, at *ét* Menneske ved guddommelig Kraft var i Stand til at gøre saadanne Vidundere, end at *alle* dengang var i Stand til ved et Smil, et Par venlige Ord eller et bydende Blik at helbrede de syge.

En Aften sejlede Jesus med sine Apostle ud paa den galilæiske Sø, og da han var træt, lagde han sig til at sove i Baaden. Men en frygtelig Storm rejste sig. Vinden hylede, Bølgerne larmede og brusede, og alt syntes viet til Undergang. De gamle, erfarne Sømænd bliver bange, og forskrækkede styrter de hen til Jesus og raaber: »Herre, frels os; vi forgaar!« Da stod han op, truede ad Vindene og Søen, og det blev *blikstille*. Men alle forundrede sig saare.

Man har indvendt, at Stormen *havde* allerede raset ud og vilde af sig selv have lagt sig. — Det er utænkeligt, at Apostlene, der i saa mange Aar havde fisket paa denne Sø, ikke skulde vide, om Stormen var i Udvikling eller ved at lægge sig. Og selv om Stormen har raset ud, er Havet dog ikke straks roligt.

Naar Søen gaar højt, plejer man nu til Dags at dæmpe Bølgerne med Olie, og det har Apostlene ogsaa gjort, siger man. — Men hvorfor forundres de saa? »Hvo er dog denne, at endog Vejret og Søen er ham underdanige?«

Folket fulgte ham ud i Ørkenen for at lytte til hans Ord, og tre Dage havde de holdt ud hos ham og intet

faaet at spise. Og Herren ynkedes over Folket og mættede dem med fem Bygbrød og to smaa Fisk. Da alle var mætte, samledes de tiloversblevne Stykker, og det var *tolv* Kurve fulde.

Vantroen har haft store Vanskeligheder ved at bortforklare det vidunderlige i denne Beretning. Mange siger: Det maa forstaas symbolsk. Brødet var hans egen *Lære*, hans *Ord*, og Mættelsen var altsaa aandelig. — Men hvad skal vi saa gøre med de tolv Kurve, der blev tilbage med Levningerne?

Andre siger: Orientalerne spiser meget lidt og er tilfredse med en ren Ubetydelighed. — Men *fem tusinde* Mand og *fem* Bygbrød, det var dog *mere* end nøjsomt. Og alene de tolv Kurve *Levninger* var jo *mere* end fem Brød. Eller var det maaske blot en Indbildning, at de var sultne? Næppe rimeligt; de havde jo intet faaet at spise i *tre* Dage!

Lazarus døde, og Herren kaldte ham tilbage til Livet. Lazarus, siger Vantroen, var Herrens gode Ven; han vilde gerne unde ham en lille Triumf, og derfor havde han ladet sig lægge i Graven, han var slet ikke død. Andre siger: Han var kun skindød. — Men alle de mange Venner, der var komne for at trøste de to Søstre, vidste meget godt, at han var *død*. Graven, han laa i, var en Klippehvelvning, der var lukket med en Sten; og Jesus beder dem tage den bort. Men Martha raaber: »Herre, han *lugter* allerede, thi han ligger paa *den fjerde* Dag i Graven.« — Kan man forlange et bedre Bevis paa Død, end Forraadnelse. — Stenen blev væltet fra, og Jesus raabte med høj Røst: »Lazarus, kom herud!« Og Lazarus kom ud!

Farisæerne sagde: »Han virker Tegn og Vidundere ved Mørkets Magter.« Mine kære, er Herren *den hellige, den fuldkomne*, hvem hans Fjender intet havde at bebrejde, eller er han en Mørkets Aand, *en Djævel*? Hvis der kan være Tale om en Pagt med Mørkets Aander, maa den sikkert søges hos hans Fjender, der af lutter Had og Misundelse haaner ham, spotter ham og til sidst nagler ham til Korset. Men Sejren blev dog ikke deres. Paa den tredje Dag *opstod* Herren fra de døde.

Kristus var ikke død, kun skindød, siger Vantroen.

— De Lidelser, Kristus led før Korsfæstelsen, vilde have taget Livet af ethvert Menneske, men Kristus vilde ikke dø, førend han var naglet til Korset, for at alt kunde fuldbyrdes, hvad der var skrevet ved Profeterne. Senere hen paa Dagen kom Krigsknægtene og sønderbrød Benene paa de to Misdædere. Men da de kom til Jesus og saa, at han allerede var død, brød de ikke hans Ben. For dog at forvise sig om hans Død stødte en af Soldaterne ham et Spyd i Siden, og straks udgik Blod og Vand. — Det er dog det klareste Bevis paa, at Døden var indtraadt. — Hans Venner tager hans Legeme ned af Korset, salver det og svøber det i fint Linned. For Graven, der er udhugget i en Klippe, vælter de en stor Sten. Den følgende Dag forsamledes Ypperstepræster og Farisæere hos Pilatus og sagde: Herre, vi kommer i Hu, at denne Forfører har sagt, da han endnu levede: Om tre Dage staar jeg igen op! Befal derfor, at man bevogter Graven, for at ikke hans Disciple skulle komme og stjæle ham og sige til Folket: Han er opstanden fra de døde.« De fik Tilladelsen, gik hen og omgav Graven med Vagt og forseglede Stenen. Men paa den tredje Dag gik Jesus levende og i forklaret Skikkelse frem af Graven. Soldaterne skælvede og styrtede som døde til Jorden. Da de igen kom til sig selv, løb de ind til Byen og forkyndte de Ypperstepræster alt, hvad der var sket. Man gav dem rigelig Penge og bød dem: »I skulle sige til alle, at hans Disciple kom om Natten og stjal hans Legeme, medens I sov.« — Hans Disciple, disse fejge, frygtsomme Mennesker skulde have vovet sig i Kamp med den bevæbnede Vagt og have stjaalet hans Legeme? Det var da nemt nok, Vagten sov jo! Naa ja, men hvorfra vidste de saa, at hans Disciple havde været der og stjaalet hans Legeme?

Den moderne Vantro siger: Kristus var kun skindød. I Graven er han atter kommen til sig selv og er saa vendt tilbage til sine Apostle. — Fejgt havde Apostlene forladt ham i Farens Stund, og af Frygt for Jøderne holdt de sig inde for tillukkede Døre; men nu da Jesus, denne sørgelige, næsten halvde Skikkelse viser sig for dem, er al Frygt borte, et ubetvingeligt Mod griber dem, og frejdigt træder de frem for Folket og prædiker Troen paa Kristus, den

genopstandne, korsfæstede Frelser. De stævnes for det høje Raad, der forbyder dem at tale til Folket og lader dem hudstryge, men de prædiker og prædiker og trodser alle Farer, selv Døden. Enhver indser klart, at dette vilde være aldeles utænkeligt, hvis de ikke havde været fuldt overbeviste om, at det var den rene, skære Sandhed, de forkyndte. Herren havde vist sig for dem i sin *Herlighed*, og derfor stolede de fast og trygt paa ham.

Man har paastaaet, at Kristus ikke er opstanden, thi der er ingen, der har set ham. Magdalene havde kun haft en *Vision*. Hendes Tanker dvælede ved hans Person, hun havde stadig hans Billede for Øje, og hun vandrede om i Nærheden af Graven. I denne ophidsede Sindstemning har hun ment at have set Herren og melder det til Apostlene, der saa forkyndte Folket, at Kristus var opstanden. — Men Apostlene vilde jo slet ikke tro det; de sender Petrus og Johannes hen for at se, om Graven virkelig ogsaa er *tom*. Og da viser Herren sig atter, men kun for Petrus. Var det ogsaa et *Syn*, en *Indbildning*? — De to Disciple paa Vejen til Emmaus gaar og taler om ham, men vil ikke tro, at han er opstanden fra de døde. Jesus kommer hen til dem og gaar med dem, og medens han taler, brænder deres Hjerter i dem som Ild, men de kender ham ikke. Først da han bryder Brødet, kender de ham. — Apostlene er forsamlede i en Sal i Jerusalem for lukkede Døre, og pludselig staar Jesus midt iblandt dem. De betages alle af Frygt og Forfærdelse; thi de mente, at de saa en Aand. Men Herren overbeviser dem om, at han ikke er en Aand; thi en Aand har jo ikke Kød og Ben. Men Thomas, en af Apostlene, var ikke til Stede. Da han kommer tilbage, fortæller de ham, at de har set Herren; men Thomas siger; »Naar jeg ikke ser Naglemærkerne i hans Hænder og lægger min Haand i hans Side, vil jeg ikke tro det.« — Det er da virkelig ikke en Stemning, der er særlig egnet til Visioner og Syner. — Otte Dage senere viser Kristus sig atter for dem, og Thomas var iblandt dem. Og Herren siger til Thomas: »Ræk din Finger hid og se mine Hænder og ræk din Haand hid og læg den i min Side og vær ikke vantro, men troende!«

Hvor god har Kristus ikke været imod os ved at fjerne

alle disse Vanskeligheder, og hvor klart og tydeligt har han ikke bevist sin Guddom. Han var sandelig Gud, og hans Lære var guddommelig Lære. Og vor hellige Religion, der staar paa dette Grundlag, staar fast, saa fast, at Helvedes Porte aldrig kan overvælde den. — Men da vi saa klart erkender ham som den enbaarne Guds Søn, saa maa vi heller ikke være vantro, men *troende* og lægge vor Haand i hans hellige Side og kaste os ned for hans Fødder og udraabe: »Min Herre og min Gud! Jeg erkender dig. Du er den levende Guds Søn. Jeg vil adlyde dig som min Herre og Skaber.« Men desværre, hvor ofte er vi ikke ligesaa vantro som Thomas. Særlig i vor Tid, hvor Vantroen saa ofte søger at friste os, maa vi da holde fast ved Troen paa ham, der stadig tilraaber os: »Naar I ikke tro *mine Ord*, saa tror *mine Gerninger!*«

G. H.

Vor nye Kirke i Ringsted

indviedes i Tirsdags med stor Højlidelighed og Tilslutning fra Menighedens og Ringsteds Beboeres Side. Mange Trosfæller fra Roskilde og København var rejst dertil for at overvære Højtideligheden. Det var øjensynlig i og for sig en stor Begivenhed i Ringsteds Historie, thi det var ca. 370 Aar siden, at nogen romersk katholsk Messe var læst i Byen, som dog har saa store Minder at opvise. Kirken er indviet til den hellige Knud.

Indvielsen begyndte Kl. 9 $\frac{1}{2}$ og foretoges af højærværdige Pastor Kerckhoffs, med Bistand af 6 Præster fra forskellige Sogne. Allerede ved den Tid havde der samlet sig en stor Skare af Folk, som vilde overvære den første h. Messe. Saasnart Dørene blev aabnede, strømmede Masserne ind og den nydelige Kirke blev fyldt til sidste Plads, og mange maatte staa, og en Del kunde ikke komme ind. Særlig indbudt var Byraadet, som ogsaa var kommet tilstede med Borgmester Lyngbye i Spidsen; ligeledes var den stedlige Presse repræsenteret af Hr. Redaktør Christensen (Folketidende) og Redaktionssekretæren for Venstres Folkeblad.

Blandt de tilstedeværende Katholikker bemærkede vi Grevinde *Holstein-Ledreborg* og Datter, Enke-Lehnsbaro-

nesse *Stampe-Charisius*, hvis Barnekor fra Mariehjemmet i København sang fra Orgelet, endvidere Pastor v. *Kettenburg* fra St. Ansgars Kirke i København, Pastor *Flynn* fra Helsingør, fhv. Folkethingsmand *Jens Busk*, Grosserer *H. Hoffmann*, der afsluttede Handelen om Grunden i Ringsted.

Højærværdige Pastor Kerckhoffs holdt Indvielsestalen fra Alteret med en Begejstring og et Kendskab til Ringsteds Forhistorie, der drog Tilhørerne fuldstændig med. Den lød omtrent saaledes:

Saa være da dette Guds Hus ved Kirkens ældgamle Ceremonier indviet til Menighedens Brug! Det staar nu som et Guds Hus, et helligt Sted, et vinkende Tillugssted. Vi kalder det Sankt Knuds Kirke, thi det har faaet den hellige Konge Knud og den hellige Hertug Knud Lavard til særlige Skytshelgener. Denne sjældne Højtidelighed synes at bekræfte, at Nutidens Foreteelser ere knyttede til Fortidens Tildragelser med hemmelige Traade. Det sande, det ophøjede, det ædle kan for en Tid tilsløres og glemmes, men saa bryder det atter frem, og Perlen skinner i sin gamle Glans. I Dag, da vi ere samlede her i denne gamle Kongestad, vil det ikke være urimeligt i denne Kirkes Indvielse at se en af de hemmelige Traade, ved hvilke Gudshuset knyttes til Nutid og Fortid. Mon ikke dette skulde bidrage til at bevare Mindet om en Helgen, hvis Hellighed Gud har stadfæstet ved Undergerninger. Thi efter den hellige Knuds Død er en Kilde udsprungen ved hans Grav, og en Blind er bleven seende. Vi genopliver Mindet om en Helgen, som var et Mønster i menneskelige og kristelige Dyder, som har hævet Ringsted til at være en af Danmarks mest berømte Byer, en Kongestad, et Hvilested for Danmarks Konger.

— — Taleren skildrede derefter — idet han citerede de gamle danske Krøniker — Skrinlæggelsesdagen i Ringsted St. Hansdag 1170, hvor en Mængde af Rigets kirkelige og verdslige Stormænd havde givet Møde med Ærkebisperne Eskild af Lund, Stephan af Upsala og Bisp Absalon af Roskilde i Spidsen. Eskild og Absalon løftede Helgenen ud af Graven og lagde hans Ben i Helgenskrinet under Folkets Jubelraab. Dette Jubelraab var Udtrykket for en sand kristelig Opfattelse og en varm levende Fædrelandskærlighed. Og saaledes ser ogsaa de nuværende Katholiker derpaa. I dette Øjemed blev denne lille venlige Kirke bygget.

Jeg tvivler ikke paa, at dette Værk vil finde Paaskønnelse; jeg ser et Bevis derpaa i denne Forsamling.

Tal. tvivlede heller ikke paa, at den Mand, der havde været Grundlæggeren af denne Kirke, Biskop v. Euch, og-

saa vilde blive paaskønnet for sin nidkære Gerning her i vort Fædreland.

Tal. betonedede, at Knud Lavard nu atter havde faaet sin Kirke, der tillige skulde være Sognekirke for de her-værende Katholikker. Jesus Christus bor nu midt iblandt Eder, Ringsteds Katholiker. Dette Hus skal være et Bedehus og et Lærested, et Naadens Sted, en Moder for alle dem, der kommer indenfor dets Omraade.

Tak til dem, der har medvirket til Kirkebygningens Tilblivelse, til de dygtige Entreprenører, til alle, som har overværet denne Kirkes Indvielse.

Dermed være Kirken indviet — med Helgensangens gamle Ord:

Sancte Knud,
Du Kongesøn,
hjælp os trolig ved din Bøn!
Du Hertug stor,
før os i Himmerig ind,
naar dette Liv fanger Ende!

Amen!

Derefter læste den nye Sognepræst, højærv. Pastor Houben, den første h. Messe i sin Kirke. Sangen og Orglet lød smukt og stemningsfuldt. Kl. 11¹/₂ var Højtideligheden til Ende. Kl. 1 samledes de Indbudte til en Festmiddag paa Hotel Postgaarden, hvor Pastor *Kerckhoffs* bød Velkommen og talte derefter for Paven, Biskop v. Euch, Pastor Houben og — den danske Konge, for Byraad og Borgmesteren.

Borgmesteren takkede for Indbydelsen til at være til Stede. Byraadet styrer jo ikke alene for Protestanterne, men ogsaa for Katholikkerne i Byen. Vi forstaar deres Glæde, og vi forstaar ogsaa den Betydning, det har for Polakkerne, at de faar et Sted at ty hen. Hvad der har aandelige Formaal, kan vi kun ønske Velkommen.

Jens Busk: Tak til mine Trosfæller og Pastorerne for Indbydelsen. Pastor Svensson i Ordrup og jeg var de første, der holdt en katholsk Tale her i Ringsted. Pastor *Kerckhoffs*' Tale formede sig som en folkelig og en kristelig Tale. Som dansk Mand glædede Tal. sig over at høre *Kerckhoffs* pege paa de store Begivenheder i vor Historie. Ringsted og Ribe ejer de største Minder fra vor Historie. Tal. mindede derefter om, at Kultusminister *Sthyr* for Aar tilbage havde indbudt Tingenes Finansudvalg til at tage herved til Skt. Bents Kirke og se dens Forfald, samtidig med at vi mindedes om de store ædle Skikkelser. Mindet om den store Valdemar og Absalon er jo knyttet til begge Kirker.

Tal. havde da sagt til *Sthyr*, at det særlig glædede ham som *Katholik*, at man bestræbte sig for at finde frem

netop Skikkelsen paa de Bygninger, som opførtes i den katholske Tid. Man taler om den mørke Middelalder. Men Forholdet er jo det, at vi nu bruger netop at føre Kirkebygningerne tilbage til den Skikkelse, de havde i Valdemarernes stolte Tid, i Katholicismens Tid.

Derfor er det godt, at vore store Minder holdes i Live, og det er godt, der ofres noget derfor. Vi vil ikke føre Krig. Men vi vil være med til at gøre noget godt.

Vor Kristendom har vi faaet udefra, sluttede Taleren. En fransk Munk bragte os den første Kristendom, og nu er det hovedsagelig Hollændere, der fornyr Kristendommen gennem Katholicismen.

Et Leve for den ærværdige Kongestad Ringsted.

Borgmesteren takkede og udbragte et Leve for Jens Busk. Skomagermester Klint udbragte et Leve for Hs. Højærværdighed Biskop Johannes og Pastor Jon Svensson.

Redaktør Christensen (Folketidende) takkede paa Presens Vegne for Indhyldelsen og var glad ved at kunne være tilstede. Han forstod meget godt Katholikkernes Glæde over at faa deres egen Kirke her.

Efter enkelte korte Bemærkninger bød Pastor Kerckhoffs Velbekomme og man samledes i det tilstødende Værelse for at drikke Kaffe. Borgmester Lyngbye var derefter saa elskværdig at indbyde Deltagerne til et Besøg i St. Benkts Kirke, hvilket Tilbud modtoges med Begejstring.

C.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Søndags den 10. ds. samlede da Kapucinerpater *Benno Auracher* for sidste Gang en talrig Tilhørerkreds om Prædikestolen i St. Ansgars Kirke. Pateren skildrede i et formfuldt Foredrag, hvorledes Kristi, vor Frelser Liv ligesom fortsættes i hans hellige Kirke, baade med Hensyn til hans Fornedrelse (i de fattige, syge, lidende paa Legeme og Sjæl) og hans Forherligelse (i de hellige, ja i enhver god og from Kristen). Til Slutning lød der en begejstret Henvendelse til de tilstedeværende Katholikker om at holde fast ved den h. Kirke og derigennem ved Kristus, vor Frelser; naar Pateren havde hidraget om endogsaa kun lidet til at bringe en eller anden blot en Smule nærmere til vor gudd. Frelser, da var han tilfredsstillt, da havde han naaet sit Maal. — Samme Dags Aften afrejste Pater Benno Aurachers til Hannover, hvor han næste Dag skulde holde Foredrag. De nærmest følgende Dage

skulde han til Düsseldorf, Frankfurt, Wien og andre Byer i samme Øjemed; først til Pintse vil han kunne naa hjem og hvile sig lidt ud. — Pateren ledsagedes til Banegaarden af flere af Hovedstadens Præster, som tog hjærtelig Afsked med ham og endnu en Gang takkede ham for hans Virksomhed her iblandt os.

Aalborg. Der tilskrives os følgende: I Mandags Formiddag Kl. 10 jordfæstedes, efter at der forud var bleven sunget en højtidelig Sjælemesse, afdøde St. Josephssøster *Perseveranda*. I lang Tid har hun været sengeliggende, og i hendes Sygdom, som voldte hende mange og store Smerter, viste hun en Taalmodighed og Gudhengivenhed, som ophyggede alle, der saa hende lide. Nu, da hun er forløst fra sine Smerter, ønsker vi, at hun har fundet en mild og barmhjærtig Dommer, som venlig er kommen hende i Møde og har overrakt hende den fortjente, uforgængelige Evighedskrone. R. I. P.

Frankrig. Den 1. Marts meddelte Bladene, at der af de hos den pavelige Nuntius, Monsignore *Montagnini*, beslaglagte Papirer med Bestemthed fremgik, at Vatikanet er optraadt paa en fjendtlig Maade overfor Frankrig og bl. a. har søgt at forhindre Kongen af *Spaniens* Rejse til Paris i 1905. Mod en tidligere Embedsmand i Udenrigsministeriet, der paa en mistænkelig Maade har staaet i Forbindelse med Vatikanet, skal der være indledet Undersøgelse. Men allerede Dagen efter hed det sig: Meddelelsen om, at der allerede skulde være indledet Undersøgelse mod en højere Embedsmand i Udenrigsministeriet i Anledning af de hos Monsignore *Montagnini* beslaglagte Papirer, erklæres nu for urigtig. I Følge *Natlt.* meddeler *Agence Havas*: De vigtigste af de i det pavelige Nuntiaturs beslaglagte Dokumenter angaar Monsignore *Montagninis* Virksomhed for at forhindre Kongen af *Spaniens* Besøg i Paris. Andre Dokumenter handler om Nuntiaturets Forhold til forskellige Parlamentarikere og om Organisationen af Modstanden mod Adskillelsesloven. Endelig angaar en hel Række Dokumenter de Forholdsregler, som *Montagnini* har foreskrevet forskellige Præster i Paris. Imidlertid har *Osservatore Romano* offentliggjort et bestemt Dementi, hvori det bl. a. hedder, at *Matin* og andre lignende Blade vilde i Madrid, om de havde henvendt sig der, have kunnet finde Beviser for Urigtigheden af deres ondskabsfulde Insinuationer, hvormed man vil give det Udseende af, at Vatikanet blander sig i Forholdet mellem de forskellige Regeringer.

Fra Rom meddeles til *Echo de Paris*, at Vatikanet er i Besiddelse af Skrivelser, hvis Offentliggørelse vilde være

meget ubehagelig for den franske Regering, bl. a. Papirer, hvoraf fremgaar, at den franske Regering efter det diplomatiske Brud med Vatikanet alligevel hos Monsignore *Montignini* endnu har foretaget fortrolige Skridt og givet ubestemte Løfter om Fred for at faa Vatikanet til at gaa ind paa Regeringens Fordringer. Dette er vel ogsaa Grunden til, at man ikke vover at offentliggøre de, som det hedder sig, kompromiterende Papirer fra det pavelige Nuntiatur, men endnu holder sig tilbage, skønt Regeringen fra alle Sider indtrængende opfordres til at offentliggøre dem.

P »Sct. Johannes«. Tirsdag den 19. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, pr., Haveselskabets Vej 3. Møde med Foredrag af Hr. **Sparekassedirektør Bramsen**. Efter Foredraget synger Hr. **Albech**. Alle indbydes venligst. Gratis Entré.

Forretningsudvalget.

A. C. Møde i Søpavillonen. Onsdag den 20. ds. Foredrag af Hr. Pastor Esser: Loven om Adskillelse af Kirke og Stat i Frankrig.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. Marts. Passionssøndag. — **18. M.** Gabriel, Ærkeengel. — **19. Ti.** Den hl. Josef, vor Frelsers Plejefader. — **20. O.** Johannes Sarcander, Martyr. — **21. To.** Benedikt, Abbed. — **22. F.** Marie syv Smerter. — **23. L.** Katharina af Vadstena, Jomfru.

Søndag den 24. Marts. Palmesøndag. Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den hl. **Paaskekommunion**.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And. og Præd.

Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.

St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt m. Præd.

Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt og Præd.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.

St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.

Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — — med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{2}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

St. Josefs Fest (Tirsdag den 19. ds.).**St. Ansgars Kirke:** Højmesse Kl. 8¹/₄.**Rosenkranskirken:** Kl. 9 Højmesse. Sakramentet er udstillet hele Dagen. Kl. 7¹/₂ Andagt.**Jesu Hjærte Kirke:** Levitmesse Kl. 10; Festandagt Kl. 7¹/₂.**Korsvejandagt i Fastetiden.**St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7¹/₂; Jesu Hjærte Kirke hver Torsdag Kl. 8¹/₄; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7¹/₂; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.**Mariakongregationen for Mænd** holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 17. Marts Kl. 8¹/₂.**Elisabethforeningens**

aarlige

Basar med Tombola og Restauration,som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag den 24. Marts** fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag den 25. Marts** fra Kl. 10 Form. til Kl. 1 Efterm. i Skolelokalerne, Bredgade 67, St. o. G., anbefales til Menighedens Velvilje.

Basaren er en væsentlig Støtte for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemmelighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser udsendes ikke.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel,

Frøken C. Tetzlaff,

Nørrefarimagsg. 15.

Ved Stranden 10¹.

Frøken F. Stratbøcker,

Joh. Braun,

Villa Sommerly, Charlottenlund.

Sognepræst.

St. Franciskus' III. Orden holder Møde med Optagelse og Generalabsolution i St. Knuds Kapel Tirsdag den 19. ds. (St. Josefs Fest) Kl. 8 Aften.**St. Knuds Kapel.** Mariabørnsforeningen holder Fælleskommunion Søndag den 17. ds. Kl. 7 Morgen og offentligt Møde Onsdag den 20. Kl. 7¹/₂ Aften.**Den offentlige Eksamen** i St. Ansgars Kirkeskole afholdes i Bredgade 67 & 69 (Bagbygningen) Mandag d. 18. Marts i Drengeklaserne og Tirsdag d. 19. Marts i Pigeeklaserne, begge Dage fra Kl. 8—1, Onsdag d. 20. i Forberedelsesklassen fra Kl. 9—12. Samme Dag Gymnastikprøve i Drengeklaserne fra Kl. 11—12. Børnenes Forældre og alle Skolens Velyndere indbydes venligst.**St. Annæ Skole** (Hans Bogbinders Allé) holder Eksamen i Drengeklaserne Mandag den 18. ds., i Pigeeklaserne Onsdag den 20. og Torsdag den 21. ds. Børnenes Forældre og alle Skolens Velyndere indbydes venligst.**Husk Vincentsforeningens Kransekort**

Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S. Telef. 4601 (Ekspe dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y. (1 Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 12.

Søndagen den 24. Marts.

1907.

INDHOLD: Indvielsen af Tuberkulosehospitalet i Aalborg. — Pater Aurachers Foredrag. — A. C.s Foredragssækker. III. Række, 5. Foredrag. — Elisabethforeningens Basar. — Fattige Børns Fodbeklædning. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Stockholm. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Indvielsen af Tuberkulosehospitalet i Aalborg.

Som allerede kortelig meddelt i »Ugebladet« for 10. ds. var Søndagen den 3. Marts saavel fra Kamillianerne i Aalborg, som for hele den derværende katholske Menighed en stor Glædesdag. Endelig var man efter mange og omfattende Forarbejder naaet saa vidt, at det nye, smukke Tuberkulosehospital (hidtil det første af Katholikkerne her i Landet rejste) kunde indvies.

Højlideligheden begyndte om Eftermiddagen Kl. 3 $\frac{1}{2}$, efter at de Indbudne var bleven modtagne af Kamillianernes Provincialforstander, Hr. Pastor Tembories, der var rejst fra Tyskland til Aalborg netop af Hensyn til denne Indvielse. De særlig Indbudnes Kreds bestod af Øvrigheds-personer, Medlemmer af Byraadet, Pressen, Byens Læger,

Sygekasseformænd, Arkitekter, de forskellige Haandværksmestre, som har arbejdet paa Hospitalet, og endelig af Repræsentanter fra andre katholske Menigheder her i Landet. Disse sidste har allerede været nævnte her i Bladet i den kortere Omtale af Højtideligheden, som vi har bragt.

Alle de Indbudne førtes saa over i Kirken, i hvilken Tilhørerne allerede havde indfundet sig i saa stort Antal, at den nu blev fyldt til sidste Plads.

Efter at der var afsunget en flerstemmig Sang og bedt en lille Bøn, besteg Hr. Pastor v. Kettenburg Prædikestolen og skildrede med varme og smukke Ord Jesus Kristus som Verdens sociale Velgører. Han gennemgik i et historisk Foredrag den katholske Kirkes Forsøg paa at følge i den guddommelige Mesters Fodspor, særlig for saa vidt det gælder at vise sin Tro af sine Gerninger. Kirken skal ikke blot prædike Guds Ord, men den skal søge alle dem op, som er syge og lider ilde, og fuldkommengøre Ordet: Elsker hverandre. Som et Led i den katholske Kirkes Bestræbelser for at opfylde dette Bud er det Sygehus for Tuberkel-syge bygget, som fra i Morgen gæstfrit vil aabne sine Døre. — Præsten takkede Stat og Amt og Kommune for Hjælp og Samarbejde, og han takkede hver den, som har bidraget til at rejse Huset, hvorefter han nedbad Herrens Velsignelse over Sygehuset og over den Gerning, som skal øves der.

Efter Talen forlod hele Forsamlingen Kirken og begav sig i Procession, med d'Herrer Gejstlige i Spidsen, over til det nye Tuberkulosehospital, hvor Hr. Pastor Tembories — under Ledsagelse af flerstemmig Korsang — foretog Indvielsen. Derefter fik alle Lov til at tage Hospitalet i Øjesyn.

»Kamillianernes nye Tuberkulosehospital«, skriver *Aalborg Amtstidende*, »staar som en Paamindelse for Aalborg Kommune om, at driftige og energiske Mænd er kommen Kommunen i Forkøbet og har paa deres egen Grund og for deres egne Midler med Statens Støtte rejst et nyt Led iblandt Foranstaltningerne til Tuberkulosens Bekæmpelse, hvilket Aalborg Kommune selvfølgelig burde have skyndt

sig at komme først med. Kammillianerklinikkens Tuberkuloseafdeling taler fra i Morgen sit eget tavse Sprog: til Ære for Kamillianerne, til Skam for Aalborg Kommune!«

»Den ny Tuberkuloseafdeling er opført som en Forlængelse af den gamle Kamillianerkliniks Hovedbygning, men optræder dog som en selvstændig afsondret Bygning, idet den ved en Brandmur er adskilt fra den egentlige Klinik, med hvilken den intet andet Berøringspunkt har end det fælles Køkken i Kælderetagen. Ellers er bægge Dele omhyggeligt skilt fra hinanden, og hver af dem har sit eget Plejepersonale. Den i arkitektonisk Henseende grumme vanskelige Opgave at føje et temmelig stort nyt Led til en gammel Bygning, saa at Resultatet kunde blive en harmonisk Helhed, og saaledes at den gamle Bygnings Stilart ikke skulde brydes, maa siges at være løst meget smukt af Bygningens Arkitekt, Hr. *Iversen*. Arkitektens Opgave var særlig vanskelig af den Grund, at Stilen i den ældre Bygning — Rundbuestil — kun delvis var gennemført; men ved at ændre en Del paa den gamle Bygning samtidig med, at Tuberkuloseafdelingen opførtes i ren Rundbuestil, lykkedes det Hr. *Iversen* at skabe en smuk, stilfuld Bygning, hvis 3 Dele: Kapellet, Klinikken og Tuberkuloseafdelingen er sammensmeltede til en Helhed, der tiltaler Øjet, idet den nærliggende Fare er undgaaet, at Bygningen faldt i 3 Hovedstykker, der stod og raabte til hinanden.«

»Saa saare Loven om Statsstøtte til Sygehuse for tuberkulose m. m. var stadfæstet, greb Kamillianerne under Ledelse af deres energiske Provincialforstander *Tembories* straks til, søgte om og fik bevilget det i Lovens § 9 omhandlede Statsilskud, beregnet til ca. 20,000 Kr. eller Halvdelen af, hvad det vilde koste at opføre og montere Bygningen. Sidst i Juni 1906 begyndte Murerarbejdet (Murermester *Stenersen*). Den 22. Juli 1906 nedlagdes Grundstenen under stor Højtidelighed; den 25. August stod Bygningen under Tag.«

»Hele Bygningen er indrettet og monteret efter Nutidens Krav. Den afgiver Plads til 17—18 Patienter, fordelt paa Firemands-, Tomands- og Enmandsstuer, saaledes at der er ca. 1000 Kubikfod Luft pr. Patient. Desuden findes Værelser til Plejepersonalet, W. C., Skyllerum, Anretter-

værelser med Køkkenelevator, Laboratorium, Badeværelser m. m.«

»Der er overalt Terrazzogulv og blanktpudsede Vægge med afrundede Hjørner og Kroge for lettere Renselse og Desinfektions Skyld. Spyttekrusene med det smitteførende Opspyt skylles ud i særlige, dertil konstruerede Kummer, der har direkte Afløb til Kloakken. Der er Centralvarmeapparat (Varmt-Vands-Systemet) og rigelig Ventilation.«

»Til Tuberkuloseafdelingen hører endvidere en stor, mod Syd aaben Liggehalle med Plads til de oppegaaende Patienter. Liggehallen er bygget i Sydsiden af Klinikens store, gamle Have.«

»Bygningens Tømrerarbejde har Tømremester Færch haft i Entreprise, Snedkerarbejdet Hr. Martens, Blikkenslagerarbejdet Hr. Christensen, Glarmesterarbejdet Hr. A. L. Schou, Malerarbejdet Hr. J. Chr. Petersen, Mekanikerarbejdet Brødrene Stuhr.«

»Tuberkuloseafdelingen vil blive ledet af Klinikens nye Overlæge Dr. *Olivarius* fra København. Den er særlig beregnet paa saadanne mandlige brystsyge, som ikke har kunnet optages paa Brystsygesanatorier, og for saadanne tuberkuløse Patienter, som paa Grund af Smittefare eller af andre Grunde maa fjernes fra deres Hjem. Da Kamillianerklinikkens nye Tuberkuloseafdeling for Tiden er det eneste statsanerkendte Tuberkulosehospital i Aalborg Amt, maa saadanne brystsyge Patienter fra Aalborg By og Amt, som ikke skal eller ikke kan komme paa Sanatorierne, nødvendigvis indlægges her for at nyde godt af Statens Støtte ($\frac{3}{4}$ af Opholdet). Medens almindelige Patienter fra statsanerkendte Sygekasser i Amtet hidtil ikke har kunnet indlægges paa Kamillianerklinikken, fordi denne kun havde Aalborg Byraads, ikke Amsraadets Anerkendelse, gælder denne Indskrænkning ikke for Tuberkuloseafdelingens Vedkommende. Den har Statens Anerkendelse og kan modtage Patienter fra alle anerkendte Sygekasser i Aalborg Amt, ligegyldig om fra By eller Land.«

Ved 6 Tiden samledes Selskabet til en festlig Middag paa Hotel »Phønix«. Hr. Pastor Tembories præsiderede ved

Bordet mellem Stiftsfysikus Møller og fhv. Folkethingsmand Jens Busk.

Om denne Sammenkomst skriver *Aalborg Stiftstidende*: »Hr. Pastor Tembories lykønskede den danske Regering til Vedtagelsen af den menneskekærlige Lov, som har givet Anledning til Kamillianernes Tuberkulosesygehus' Bygning. Regeringen erkendte Tuberkulosefaren og har med Energi taget Kampen op imod den; og Kamillianerne, hvis kæreste Opgave er Arbejde for den lidende Menneskeheds Velfærd, havde straks tilbudt Regeringen deres Kræfter til Kampen mod den fælles Fjende. Han sagde Regeringen Tak for det givne Tilskud og for den Tillid, som derigenem er vist Kamillianerne. Han takkede Stiftsøvrigheden, særlig Stiftsamtmanden, takkede Stiftsfysikus for den Anbefaling, han havde givet Andragendet, Byraadet for udvist Imødekommenhed og for den Anerkendelse, som allerede for flere Aar siden var ydet Klinikken, som havde faaet Ret til at optage Kommunens statsanerkendte Sygekassepatienter. Han takkede Lægerne for den Imødekommenhed og Venlighed, de har vist Klinikken fra første Dag. Han beundrede deres Dygtighed og Samvittighedsfuldhed og haabede, at de vilde bevare deres Tillid til og Interesse for Klinikken. Han takkede de tilstedeværende Repræsentanter for Sygekasserne og bad dem ogsaa i Fremtiden at sende deres Patienter til Kamillianerne.«

»Stiftsfysikus *Møller* takkede paa Lægernes og egne Vegne for Hr. Pastor Tembories' venlige Ord. Han gjorde Rede for Tuberkulosesagens Forløb og sluttede med at takke Kamillianerne, fordi de saa hurtigt havde taget fat. Deres Gerning er den ideelle, som kun Præst og Læge i samme Person kan øve, til Gavn og Glæde for mange lidende.«

»Direktør *Ikenmeyer* pegede paa det nye Sygehus som en Pryd for Kastelvej, ja for hele Byen, og han takkede Arkitekt Iversen og Murermester Stenersen og de øvrige Haandværkere, som har rejst og monteret Huset.«

»Dr. *Torrild* takkede paa Lægeforeningens Vegne. Kamillianerne har med Kærlighed, Omhu og Dygtighed ud-dybet og udviklet den Sympati, de straks skabte om sig, og vi har alle faaet stor Respekt for deres Gerning. Det er en Ære for Kamillianerne, at de har rejst dette smukke

og velindrettede Sygehus, og at de har været saa hurtige i Vendingen til at udnytte de Fordele, Tuberkuloseloven byder.

»Kommunelæge *Malling* nævnede *Dalgas'* Navn. Han lovede ikke sin Samtid noget Udbytte af Plantesagen, det blev Børnene og Børnebørnene, som fik Glæden og Udbyttet. Man skulde plante for Fædrelandets Skyld. Paa samme Maade vil Kampen imod Tuberkulosen ikke i første Række komme os tilgode; vi maa modarbejde Sygdommen med langt Sigte. Dødsfald paa Grund af Tuberkulose er faktisk i Øjeblikket i Stigning — men det er ikke Sanatoriernes Skyld! Han vendte sig mod de tilstedeværende kommunale Autoriteter og bad dem ikke være ængstelige for at bevilge Penge paa noget Omraade, der tangerer Sundhedsplejen. By og Amt har store Pligter i saa Henseende. Vi skal have Sygehuse og Hospitaler for de stærkt smittebærende; derfor siger vi Kamillianerne Tak, fordi de netop har begyndt paa denne Maade. Gid de maa faa stor Glæde af deres Virksomhed.

»Borgmester *Andersen* bragte paa Nørresundbys Vegne en Lykønskning til Sygehuset og en Tak for Kommunens Syge, som paa Kamillianerklinikken har faaet en god og billig Pleje. Borgmesteren bragte ogsaa en personlig Tak; han har selv ligget der som Patient. Han sagde de Mænd Tak, som fra i Dag skal have deres daglige Gerning i den ny Sygehusafdeling, Direktør *Ikenmeyer* og hans Medhjælpere.

»Grosserer *Otto J. Bagger* erkendte som Byraadsmedlem, at Kamillianerne var gaaet foran Kommunen og har vist Vej. Men en Kommune har saa mange Opgaver, at den ikke kan hamle op med Specialisterne. Da Katholikerne holdt deres Indtog i Aalborg, blev de modtaget med Skepsis. I Almindelighed, sagde *Taleren*, der er kendt som en stor Humorist og blev hilst med megen Munterhed, vidste man ikke rigtig, hvad Katholikker var; man tænkte sig dem som en Mellemtung mellem Mormoner og Baptister og var ret bekymret for, hvordan det skulde gaa. Men efterhaanden har Kamillianerne mere og mere vundet Byraadets Sympati for den verdslige Side af deres Gerning, idet de har gjort det til deres Livs Opgave at passe Syge. Tidligere kendte *Taleren* kun Jesuitterne fra Maskeraderne som sorte

»Dominoer«, uhyggelige at se til, men i Aften havde han faaet en katholsk Præst til Nabo, og han havde gjort det bedste Indtryk. — Vistnok har jeg, sluttede han, en endnu større Sympati for St. Josephs Søstrene, men jeg vil her sige Kamillianerne Tak for alt det gode, de har gjort.«

»Pastor *Tembories* takkede for alle de anerkendende Ord, der var talt om Kamillianerne i Aftenens Løb. Det var første Gang han — Pressen undtagen — havde hørt offentlig Anerkendelse af deres Virksomhed.«

»Efter Bordet blev der serveret Kaffe i Selskabslokalerne, og Selskabet forblev længe samlet her med de elskværdige Værter.«

Vi aftrykker til Slut en overmaade stemningsfuld Sang, der af Hr. Kateket *M. C. Jensen* i Helsingør var forfattet i Dagens Anledning:

I Judæas Dale
 Nær ved Jordans Vang
 Jesu Kristi Tale
 Lød med Kraft engang.
 Synd og Sygdom vige
 Maatte, hvor han hød —
 Himmeriges Rige
 Frem med Vælde brød.

End i Jesu Kirke
 Lyder højt hans Ord,
 Himmel-Lægens Virke
 Kendes trindt paa Jord.
 Tro Disciple vandre
 Efter Herrens Bud:
 »Elsker ømt hverandre —
 Derved elskes Gud.«

Ja, et Kærlighedens
 Værk er fuldført her,
 Huset rejst, hvor Fredens
 Engle stander nær!

Her, til Held for Tiden,
 Glemmende al Strid
 Sammen *Tro* og *Viden*
 Virke mægtigst Id!

Gid han signe Haandens
 Gerning her, saa skøn,
 Som han signe Aandens
 Virksomhed og Bøn!
 Selv han Kræfter give
 Arbejdsdagen lang —
 Og i Himlen blive
 Hvilen sød engang!

Ja, mens Tider rinde,
 Skarer syge faa
 Trøst og Hjælp herinde
 I den lille Vraa!
 Og, mens sig foryng
 Hjærtets Haab og Tro,
 Sundheds Roser slynge
 Sig om denne Bo!

Pater Benno Aurachers Foredrag.

Søndag den 3. Marts.

Herren sagde engang om sig selv: »Jeg er Verdens Lys.« Det betyder ikke et Lys, der en kort Stund lyser op og saa gaar ud; nej et Lys, der *stadig* lyser for den hele Verden. Herren kom for at bringe os Sandheden, for at vise os Maalet og for at give os Naade og Kraft til at naa dette Maal. Hans Samtid hørte Sandheden og modtog hans rige Naadegaver umiddelbart af ham selv; men vi trænger lige saa meget til Sandheden og til Naaden som de, og derfor maa Herren paa en eller anden Maade have *efterladt* os sin Sandhed og sin Naade.

I Evangeliet fortæller den hellige Markus os om Herrens Afsked med sine Apostle. Paa den fyrretyvende Dag efter sin Opstandelse aabenbaredes Herren for sidste Gang for dem; efter i nogen Tid at have talt med dem fører han dem ud til Oliebjerget for her at tage Afsked med dem: »Jeg gaar nu bort fra denne Jord; men se, *jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.*«

Kristus bliver altsaa *hos os* indtil Verdens Ende. — Men *hvor* er du, Herre, *hvor* kan vi finde dig? Oppe i Himlen? — Ja, der er du; men det er dog ikke det, du har lovet dine Apostle; du har sagt: »Se, jeg er *hos eder alle Dage indtil Verdens Ende.*« Og Kristus har ganske sikkert holdt sit Ord; han er altid paa en særlig Maade med og hos os; og det Sted, hvor vi skal søge ham, det er den Kirke, som han har stiftet.

De gamle Profeter havde forudset hans Komme og havde talt om hans tredobbelte Virksomhed. De ventede i ham den store Lærer, der skulde oplyse og belære Folket, den store Ypperstepræst, der skulde forløse Folket fra dets Synder, og den store Konge, der skulde oprette et Naadens Rige. Og Kristus kom til Verden som en Lærer, som en Præst og en Konge. Dette tredobbelte Embede var nødvendigt for at forløse Menneskeheden og aabne Himlen for os; men ligesaa nødvendigt er det, at dette Embede *stadigt* virker, for at Forløsningens Naadegaver kan vedblive at tilflyde os indtil Verdens Ende. Og dette tre Gange hellige Embede virker i Kristi Kirke, som blev stiftet med de Ord: »Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle aldrig faa Magt over den.«

Kristi Embede var et tredobbelt; han var Lærer, Præst og Konge. At Kristus har *lært* og prædiket, er der ingen Tvivl om. Det var hans Hovedvirksomhed i de tre sidste Aar af hans Liv. Folket trængte først og mest til Sandhed, og Kristus lærte dem Sandhed. Ved enhver Lejlighed prædiket han for Folket, og det kender ham som den, der taler til dem, som aldrig nogen før har talt. Hans Tilhørere vidste godt, at han aldrig havde studeret som de Skriftlærde. Allerede som tolvårig Dreng hørte de Skriftkloge ham tale og forundrede sig saare over den Forstand, han lagde for Dagen baade i sine Spørgsmaal og i sine Svar. Kristus udøver sit hellige Læreembede paa en Maade, der er vidt forskellig fra alle andre Læreres Maade at tale paa. Der har været saa mange Talere, der ligesom Jesus Kristus havde en stor, beundrende Skare om sig, begærligt lyttende efter deres Ord. Det var deres medfødte Veltalenhed, deres smukke, velklingende Sprog, deres overraskende Vendinger og de iøjnefaldende Modsætninger i

deres Tale, der rev Tilhørerne med sig; men Kristus talte klart og tydeligt, uden kunstige Vendinger, uden Svulst og Uro, saa at ogsaa de brede Lag i Folket kunde forstaa ham. Men alligevel var der et saa naturligt Liv i hans Tale, en saa overbevisende Kraft, at den uimodstaaelig rev med og begejstrede. Kristus talte ikke umiddelbart til Forstanden, nej til *Hjertet*. Herren forlanger den mest ubetingede Tro paa, at hvert eneste Ord, han siger, er *Sandhed*. Han overlader ikke til hver enkelt, om han vil tro eller ikke tro. Kristus taler med den største Bestemthed, og mange af hans Ord klinger saa dristige, saa vidunderlige. »Jeg er Verdens Lys!« »Jeg er Sandheden, Vejen og Livet!« De største Genier har aldrig vovet at paastaa noget lignende om sig selv, men Kristus siger endnu langt mere: »Jeg er den levende Guds Søn!« Og hans Tilhørere — tror ham; thi de føler, at han taler ud af sin inderste Overbevisning, og at *han kun kan tale Sandhed*. Selv disse dristige Paastande beviser Kristus ikke. »Sandelig, jeg siger eder!« — Og det maa være dem Bevis nok.

Kristi Lære er ikke altid umiddelbart indlysende for den menneskelige Forstand; ofte er vi slet ikke i Stand til fuldtud at forstaa hans Ord, og dog kræver han Tro, den mest selvopgivende Tro. »Sandelig, jeg siger eder!« — En saadan Tro, en saadan Underkastelse kan kun *Gud* fordre. Naar et Menneske fortæller mig noget, kan jeg tro det, om jeg vil; jeg kan ogsaa godt prøve mig for, om det, han siger, nu ogsaa er sandt; men naar *Gud* taler til os, maa vi ydmygt tro og underkaste os. Og denne Underkastelse er ikke noget nedværdigende for os; tværtimod den er det, der bedst passer sig for os, der kun er til ved Guds Almagt og ved Guds Vilje. Naar Gud siger til os: »Sandelig, jeg siger eder«, saa maa vi ydmygt svare: »Herre, du siger det, og derfor er det Sandhed, og vi tror dig«.

Kristus prædikede saavel for de rige, de mægtige og dannede, som for de fattige, de svage og uoplyste, og han prædikede den *samme* Lære, den *samme* Sandhed for dem alle. Saaledes maa et guddommeligt Læreembede være. — Naar Kristus engang har sagt noget, tager han aldrig et eneste Ord deraf tilbage; thi hvert eneste Ord er guddommeligt Sandhed. Apostlene forstaa ikke hans Ord, og Herren forklarer dem da Betydningen, som oftest gennem en Lignelse; men hvad han har sagt, tager han ikke tilbage og ændrer ikke noget. Engang sagde Jesus til sine Disciple: »Jeg er det levende Brød, som er kommen ned fra Himlen. Hvo, som æder af dette Brød, skal leve i al Evighed. Men det Brød, som jeg vil give, er mit Kød, som jeg vil hængive for Verdens Liv.« Da kom de Jøder, som var til

Stede, indbyrdes i Strid med hverandre, og en stor Del af dem sagde: »Hvorledes kan han give os sit Kød at æde?« Men Jesus gav ikke paa nogen Maade sine Ord en billedlig Udtydning for at berolige dem. Han erklærede endnu højtideligere: »Sandelig, sandelig siger jeg eder: Dersom I ikke æde Menneskesønnens Kød og drikke hans Blod, skulle I ikke have Livet i eder.« Og mange af hans Disciple forstod det ikke og forlod ham, men Jesus kaldte dem ikke tilbage; thi det, han havde sagt, var guddommelig Sandhed, og derfor kunde han ikke give sine Apostle andet Valg end enten at tro hans Ord saaledes, som han havde sagt dem, eller ogsaa at forlade ham. — »Ville ogsaa I gaa bort?«

Men Apostlene blev hos ham. Da Tiden var kommen, at han maatte skilles fra dem, sagde han: »Gaar ud i al Verden og lærer alle Folk og lærer dem at holde alt, hvad jeg har befaleet eder.« Og Apostlene gaar ud og prædiker for Folket i fast Tillid til ham, der ved Afskeden sagde til dem: »Se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende; og jeg vil sende eder den Helligaand; han skal lære eder alle Ting og minde eder om alt, hvad jeg har sagt eder.«

Apostlene lærte, og deres Prædiken om Troen paa Kristus, den korsfæstede, genopstandne Frelser, vandt Tusinder og atter Tusinder, saaledes at de ikke mere selv kunde udrette alt alene. Under højtidelig Haandspaalæggelse og Bøn overdrager de derfor det hellige Læreembede ogsaa til deres Disciple, og disse fik ligeledes den Helligaand. Fra Slægt til Slægt er Kristi hellige Læreembede stadig gaaet i Arv, og bestaar det endnu i usvækket Kraft i den Kirke, der er bygget paa Klippen Petrus.

Apostlene har ikke blot lært alt, hvad Kristus havde befaleet dem; de har ogsaa nedskrevet en Del deraf. Hvad vi nu maa tro paa som paa guddommelig Aabenbaring, maa Kirken afgøre. Og den guddommelige Aabenbaring maa den trofast bevare og forkynde den for alle Folk. Dette er Kirkens Hverv.

Men *hvorfra* tager Kirken Retten til at tilskrive sig den *Ufejlbarhed*, som den maa have for at kunne forvalte Kristi Læreembede og bevare hans guddommelige Aabenbaring ren og uforfalsket? — Fra Kristi egne klare Ord: »Se, jeg er med eder«, og »Jeg vil sende eder den Helligaand; han skal lære eder alle Ting.« Naar Kirken t. Eks. paa et almindeligt Koncil, efter omhyggelig Undersøgelse har stadfæstet noget som guddommelig aabenbaret, saa ved vi Katholikker, at vi ydmygt maa underkaste os; thi Kristus siger: »Hvo, der hører *eder*, hører *mig*.« Vi maa bøje os og tro — ikke, fordi det maaske er de dygtigste og kløgtigste,

de mest erfarne og maaske ogsaa de helligste Mænd, der har afsagt Kendelsen, men fordi Biskopperne er forsamlede som Efterfølgere af Apostlene, til hvem Kristus sagde: »Lærer alle Folk!« og »Hvo, der hører eder, hører mig« og »Se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende!« Naar Paven som Kirkens Overhoved, som den øverste Lærer, som Apostlen Petri Efterfølger taler til os (*ex cathedra*), saa er hans Ord bindende, saa er de absolut *ufejlbare*, ikke fordi han, hvem Kardinalerne i Fællesskab har valgt til deres Overherre, vel ogsaa maa være den dygtigste. Nej, som Menneske er Paven underkastet Vildfarelse, men som Bærer og Indehaver af Kristi hellige Læreembede, som Kristi Stedfortræder er han i Besiddelse af denne Ufejlbarhedens Naade, denne overmenneskelige, guddommelige Gave. I alle videnskabelige Spørgsmaal, selv i theologiske, kan Paven tage fejl, naar han — kun som Lærd, som Videnskabsmand — fremsætter sine Meninger. Men naar han optræder som *Kirkens Lærer (ex cathedra)*, saa har han den Helligaands Bistand, saa er han *ufejlbar*. For os Katholikker maa det være klart, at hvis han da ikke var ufejlbar i Trossager, vilde vor Tro snart styrte sammen og Helvedes Porte overvælde den.

I sin uendelige Barmhjærtighed har Gud givet os en sikker Rettesnor paa Vejen til Maalet. I sin Godhed har Gud friet os fra den fortvivlede Søgen efter *Sandheden*, den, der dog er det vigtigste for Mennesket; thi af den rigtige Erkenden afhænger den rigtige Livsvandel. Kristus har givet os sin Kirke til at oplyse os, og, selv om vi ikke forstaar alt, maa vi dog ydmygt underkaste os; thi Guds uendelige Visdom kan vi dog alligevel aldrig fatte med vor svage Menneskeforstand. Naar Kirken i vor Herre Jesu Kristi Navn siger: »Sandelig, sandelig siger jeg eder, dette er guddommelig Aabenbaring,« maa vi og vil vi tro; thi Herren siger: »Hvo, der hører eder, hører mig.«

Man har bebrejdet Kirken, at den er saa ubøjelig i sine Afgørelser, at den ikke vil indlade sig paa et Kompromis med de saakaldte moderne Anskuelser; man har bebrejdet den, at den ikke lader hver enkelt søge efter *Sandheden*, som han selv vil, men fordrer ubetinget Lydighed og fuld Underkastelse. — Dette er det bedste Bevis for, at Kirken udøver og forvalter Kristi Læreembede saaledes, som han selv har udøvet det. »Sandelig, jeg siger eder« — og de skulde tro ham.

Hvad man bebrejder Kirken, gør den kun, fordi Kristus vil have det saaledes. I hans hellige Navn og ved hans Hjælp forvalter den sit Læreembede, forpligter og binder hver enkelt, ikke i videnskabelige Spørgsmaal, men i Trossager. Og denne Underkastelse og ydmyge Tro er ingen Nedvær-

digelse; nej, den er en kær Pligt, en Trøst paa den farlige Vandring gennem Livet til *Livet*, til den evige Lyksalighed.

Kirken forbyder os ikke at forske og søge efter fuld Forstaaelse af vor hellige Tro; den vil blot, at vi skal søge paa den rette Maade i Overensstemmelse med Kristi Lære. Det er endog vor *Pligt* at søge at naa til klar Forstaaelse af, hvad vi tror paa, for at vi kan forsvare vor Tro overfor vore Modstandere.

Til Kristi Lære hører ikke blot alt, hvad *han selv* har lært os, ikke blot alt, hvad der er bleven afgjort paa *de almindelige Koncilier* og *ex cathedra*, men ogsaa *den stadige Prædiken* i Kristi Kirke, ikke som om den enkelte Prædikant kunde gøre Krav paa Ufejlbarehed (thi Præsterne er Mennesker, og Mennesker kan tage fejl), men fordi Prædikenen er en Del af *Guds Ord*. Mangen en er bleven lunken i Troen, fordi han har holdt sig borte fra Prædikenen. — Vejen og Maalet maa stadig staa klart for os, ellers kommer vi paa Afveje. En Prædiken lyser op i det mørke Sind og gør atter Troen fast og stærk; thi den er et lille Stykke af den guddommelige Sandhed. Den lyser og varmer i den syge Sjæl, der en Tid lang har vandret ad Syndens og Lastens mørke Stier; det gaar den, ligesom det gik Apostlene paa Vejen til Emmaus; ethvert af Kristi Ord brænder sig ind og opvarmer den kolde, følelsesløse Sjæl, en vidunderlig Fred sænker sig ned i det stakkels forpinte Hjærte, der slet ikke kunde faa Fred for den onde Samvittighed. Og denne vidunderlige Kraft ligger ikke i Præstens Ord, men i *Guds Ord*. Men den, der aldrig er vegen fra den rette Vej, styrkes, hver Gang han hører en Prædiken, mere og mere i Troen, faar stadig større Kraft til at leve Livet ret trods alle Fristelser og til som Løn for sin Sejr at naa den evige Lyksalighed i Himlen.

Lad os takke Herren, fordi han er kommen til os som den evige Sandhed; lad os særlig takke ham, fordi han har ført os til den hellige romersk-katholske Tro og ledet os ind under en fast Autoritet, saa at vi aldrig behøver ængstelig at søge efter Sandheden, men frejdigt kan kæmpe og stride for vor inderste Overbevisning, for Maalet og Sejren. Og naar Herren taler til os, vil vi bøje os for hans Ord, følge hans Befalinger og ikke modstaa ham. Ydmygt vil vi tage imod den guddommelige Sandhed og med Begejstring slutte os til den og leve i Overensstemmelse med den for engang at kunne indgaa til Livet, thi

»Dette Livet, at de erkender dig, den evige, sande Gud!«

Amen!

G. H.



A. C.s Foredragserække.

III. Række 6. Foredrag.

Hr. Pastor emer. M. C. Jensen: Den gule Fare, be-
tragtet i Troens og Historiens Lys. — II. Del.

Hr. Kateket *Jensens* sidste Foredrag om den gule Fare formede sig som et helt lille Kursus i Historiens Filosofi, idet han fremstillede Hovedgangen i de Begivenheder, som i Aarhundredernes Løb har skabt Udtrykket: *den gule Fare*.

Taleren gennemgik først det forrige Foredrag i dets Hovedtræk, der samledes i det Resultat: Den vældige Kamp, der engang skal udkæmpes inden Verdenshistoriens Afslutning, bliver mellem de to Magter *Kristendommen* og *Hedenskabet*, repræsenteret i de hvide og gule Folk.

Sidst havde Taleren forsøgt at aabne den hemmelige Bog i den hl. Skrift, om hvis Fortolkning der er saa mange modstridende Meninger. Resultatet af hans Undersøgelser var det: Faren truer fra Østens Konger, d. v. s. fra disse Folkemasser, som er det inkarnerede Hedenskab.

Denne Aften vilde han lukke en Bog op for Tilhørerne, som havde den store Fordel, at den behandlede de Ting, som *var* sket. Og denne Bog var *Verdenshistorien*.

»Ogsaa Verdenshistorien kan sige os noget om Fremtiden. Hvad der engang skal komme frem i hele sin Fylde, kommer antydelsesvis frem i Historiens Løb. — Derfor gælder det om at iagttage Typerne.«

Historien er nemlig fuld af Forbilleder paa det, der skal komme.

Derfor lukkede Taleren Historiens Bog op for os.

Der er en Personlighed, som atter og atter kommer frem i Historien. Han fremstaar, naar Folkemasserne er i stærk og gærende Bevægelse. Det er Manden med Herskerstemplet paa Panden, Manden, der bæres lige saa meget af Tidsaandens mægtige Bevægelser som af Geniet.

Det gaar denne Mand, ligesom det gik *Jesus Kristus*. Han løres op paa Bjergets Tinder; men han falder ned og tilbeder Mærkets Fyrste, og, idet han skuer al Verdens Herlighed for sine Fødder, gribes han af en Idé, der snart som et brændende Begær fortærer hans Sjæl — han griber ved alle Midler efter Verdensmonarkiets Krone.

Denne Mand er den typiske Antikrist. — I den nyere Tid fremstod han i *Napoleon Bonapartes* Personlighed; men bestandig er han sig selv lig trods Afstand i Tid og For-

skel i Kultur. — Det er ligegyldigt, om han hedder *Attila*, *Temudschin* eller *Napoleon*, han er typisk ens. Han er koldblodig og grusom. Menneskenes Lidelser, ja deres Død bevæger ham ikke, naar blot hans Formaal naas. Taleren sammenlignede denne Personlighed med de vilde Naturkræfter, der netop karakteriseres ved den skaanseløse Maade, hvorpaa de uden Medlidenhed lægger Menneskelykke og Menneskeværker øde. — Denne Personlighed »er ikke Gemyt, ikke Hjærte, den er af Bronze«. — —

Paa det første Blad i Historien, hvor vi træffer *den gule Fare*, staar *Hunnernes* Navn prentet med Blod. — Disse vilde Horder, der trængte frem fra Asien og udbredte Død og Ødelæggelse, hvor de drog frem, satte engang vor barnlige Fantasi i Bevægelse, da vi paa Skolebænken hørte, at de lagde raat Kød under sig paa Hesten og red det mørkt. Et middelalderligt Ordsprog fortæller os i al sin Korthed, hvilken Ulykke de var for Kulturen. »Hvor Hunnernes Hest har sat sin Hov, gror ikke mere Græs.«

I korte, klare Træk forstod Taleren at male det Uvejr, som i *Attilas* Skikkelse for hen over Europa, indtil denne »Guds Svøbe«, som han kaldte sig selv, blev slaaet i det blodige Slag paa de *katalauniske* Marker i Aaret 451.

Det næste Sammenstød var med Muhamedanerne, som i Aarhundreder stod som en truende Sky paa Europas Horisont.

Ganske vist sejrede *Karl Martel* over dem; men de trak sig tilbage mod Øst, og naar de var blevne talrige, gik de atter mod Europa.

Taleren skildrede derpaa Korstogenes store Betydning. Denne er der i de senere Aar væsentlig bleven tillagt handelspolitisk Værd; men Taleren mindede om *Grundtvigs* Ord: »Den vigtigste Nytte, Korstogene gjorde, var den, at de satte en Bom mod Tyrkervælden«. Naar man hører, at der paa disse Tog faldt c. 6 Millioner kristne Riddere, og dertil regnes Tyrkernes Tab, saa har man vel Ret til at udbryde: »Hvilken Aareladning paa Nationerne, dette uhyre Blodbad!«

Mindre paaagtet er det Mellemspil, Mongolerne i det 13. Aarh. opførte. Tal. paastod, at den, der blot fordybede sig lidt i dette Tidsrums Historie, vilde forfærdes over, hvorledes disse Horder bragte Kristendommen paa Afgrændens Rand. Thi Mongolerne var forfærdelige saavel paa Grund af deres Talrighed, som ved deres vilde Tapperhed.

Den største Hersker, som opstod i deres Midte, var *Temudschin*. Ikke for intet gaar der det Sagn om ham, at han kom til Verden med Haanden fuld af Blod. — Han kan med Rette sammenlignes med de vilde Naturkræfter. Naar man hører, at Byerne *Hera* og *Bagdad* mistede hen-

holdsvis 600,000 og 800,000 Mennesker ved hans Soldaters Sværd, saa forstaar man den Rædsel, som ilede foran ham. — —

Næppe havde man aandet frit op, før de muhamedanske Horder atter styrtede frem fra Østen og rystede Europa. Paverne befalede, at der hver Middag skulde ringes med alle Kristenhedens Klokker for at kalde de kristne Folk til Bøn, saa overhængende var Faren; men i det sidste afgørende Slag styrtede den kristne Hær frem under Raabet »Jesus! — Maria!« — og sejrede efter et stort Blodbad.

»Saaledes viser det sig i Historiens Løb, at de store Sammenstød paa Verdensskuepladsen har været mellem Kristendommen og Hedenskabet. Først de store Forfølgelser i Matyrtiden, dernæst Hunnerne, Mongolerne og Tyrkerne.« —

»Faren truer fra de gule Folk, fra Hedenskabet. — Men denne Fare ude fra er ikke den eneste; der har nemlig fundet et stort Frafald Sted midt mellem de kristne Folk. Frafaldene begyndte i Studerekamrene; men i vore Dage har Bevægelsen udbredt sig stedse videre og videre, ja, er blevet til et maalbevidst Frafald.«

»Derfor«, sluttede Taleren sin Udvikling, »naar den Tid kommer, da Hedningerne i Østen rækker Haand til Hedningerne i Vesten, ja, saa er Faren stor; da kan vi atter komme til at ringe med alle Kristenhedens Klokker for at kalde til Bøn mod den gule Fare.«

J—n. J—n.

Elisabethforeningens Basar.

Folk siger altid, at Elisabethforeningens Basar er saa hyggelig. Og det er den. Alle Katholikker kommer der, alle Samfundslag, alle Aldre. De smaa vil absolut derhen, for paa Basaren troner en Dukke, klædt i den dejligste Babydragt, og den kan høje alle Led. Hele dette Vidunder kan vindes for 25 Øre. Og Tombolaen, dér er det kun 10 Øre Nummeret, og Børn vinder altid. Jeg tror ikke, det gaar helt ærligt til, for de Voksne kan godt trække Nitter. Men jeg har set den unge Dame ved Tombolaen staa og tutte Bolscher ind i rødt Silkepapir, og det rækker hun det Barn, som kommer til at trække en Nitter. Hun kender aabenbart til en Tiøres forskellige Værdi. Husmødrene kommer altid, for her er saa mange nyttige Ting til samme Pris som i Butikkerne, Skurebørster, Karskrubber,

Køkkenforklæder og Masser af Smaapraesenter til Venner og Bekendte. Og hvorfor ikke købe dem, hvor de forældreløse Børn har Fordel af Salget? Herrerne finder mange brugelige Ting imellem, Cigarer, Vin, Likører, Bøger og Papir.

I Aar er der et stort Gulvtæppe, som bortloddes for 25 Øre Loddet, og en Ting til, men det skal være en Overraskelse. Efter Højmessen i St. Ansgar Kirke kommer der altid mange. Det ser helt festlig ud, for alle har indviede Palmer i Haanden. Her mødes gamle og ny bekendte, og Restaurationen stormes. Samtalen gaar livligt mellem dem, der sjældent ses, og mellem dem, der ses hver Dag. Og Præsterne er der ogsaa. Folk er saa elskværdige paa denne Basar. Jeg hørte en Gang en Dame sige: »Jeg vil gerne bede om en Kop The eller, om det er nemmere, saa en Kop Kaffe eller en Kop Chokolade.« Damen, der stod i Restaurationen, følte sig lykkelig ved, efter at have takket Kunden for hendes Elskværdighed, at kunne sige: »Vi har det all sammen.« C. T.

Fattige Børns Fodbeklædning.

Det turde være overflødigt at henlede Opmærksomheden paa den Velgørenhedskoncert, som Frk. *L. Schwartzlose* atter arrangerer i Aar til Fordel for fattige katholske Skolebørn.

Formaalet i sig selv er saa smukt og samfundsnyttigt, at det ikke behøver nogen Anbefaling; dertil kommer, at Koncerten sikkert bliver lige saa vellykket i Aar som i Fjor, da det udelukkende er gode Kræfter, Frøkenen har faaet til at medvirke.

Efter Erfaringen fra i Fjor anbefales det Læserne hurtigst muligt at skaffe sig Billetter (Prisen er 1,50 og 1 Kr.), før disse er udsolgt. Der henvises til omstaaende Annonce.

J—n. J—n.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Stockholm. Torsdag den 14. ds. jordfæstedes i Stockholm Søster *Maria Valeria Rettig*, som var den første Elisabethssøster, der kom til Sverige. I 1866 ønskede Biskop *Studach* at faa en Søster til at tage sig af de fattige katholske Børn i Stockholm, og Søster *Valeria* kom da derhen og overtog dette Hverv. Da Enkedronning *Josephina* i Aaret 1873 grundlagde *Josephinahjemmet* i nævnte By, blev Sø-

ster Valeria dets første Forstanderinde. Jordfæstelsen foretoges af Monsignore *R. Kiesler*, som i varme, hjertelige Ord mindedes den hedengangnes pligtro og opofrende Virksomhed. For Øjeblikket har Elisabethssøstrene ialt 8 forskellige Huse i Sverige med 60 Søstre.

Velgørenheds-Koncert

til Fordel for fattige katholske Børns Fødbeklædning.

Under Protektion af Hendes Naade Fru Enkelehnsbaronesse Stampe-Charisius afholdes en Koncert (med efterfølgende Dans) **Onsdag den 3. April**, Kl. 8, i Citys Selskabslokaler, Citygade.

Billetter à 1 Kr. (reserv. 1 Kr. 50 Øre) faas hos

Fabrikant *Ernst Bæklund*, Muremester *A. V. Günther*,
Frederiksberggade 34. Bangertsgade 11.

Fabrikant *Herm. Hoffmann*, Frk. *L. Schwartzlose*,
Købmagergadd 48. Forhaabningsholms Allé 9.

Paa given Foranledning meddeles herved, at den i »Ugebladet« for 10. Marts d. A. omtalte eventuelle festlige Sammenkomst i Anledning af højærv. Hr. Pastor H. Slumps Jubilæum først paa-tænkes afholdt senere, da der fra anden Side arrangeres et Fest-maal tid for Jubilaren Dagen efter Jubilæet.

Forstanderskabet ved Rosenkranskirken.

St. Annæ Menighedsforening afholder selskabelig Sammenkomst med Komedie i Afholdshjemmets store Sal, Portugalsgade, S., den 1. April (anden Paaskedag) fra Kl. 8—1 præcis. Overskuddet anvendes i velgørende Øjemed indenfor Menigheden. Billetter à 50 Øre for Voksne og 25 Øre for Børn faas hos Tilskærer N. C. Bendtzen, Amagerbrogade 239 B² og cand. mag. Niels Hansen.

✠ Den 1. Marts er vor dyrebare Søn **Wilhelm** omkommen i New-York ved et Ulykkestillælde med en Elevator. Vi meddeler dette tunge Budskab til alle hans Venner og Bekendte med en inderlig Anmodning om Forbøn for hans Sjæl.

Silkeborg, den 15. Marts 1907.

Anna M. Dünnwald,
f. Bierensfeld.

Joseph Dünnwald,
Papirmester.

Kirkelig Kalender.

- Søndag den 24. Marts. Palmesøndag.** — Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af **den hl. Paaskekommunion.** — **25. M., 26. Ti., 27. O.** Ferialdage. (Tirsdag og Onsdag oplæses Lidelseshistorien efter Markus, resp. Lukas under den hl. Messe — under »Skolemessen« — paa dansk.)
- Skærtorsdag den 28. Marts. Kun een Messe i hver Kirke.
- Langfredag den 29. Marts. Kun een »Præsanktifikatmesse« i hver Kirke. Korsets Afhylling og Hylding. Lidelseshistorien efter Johannes.
- Paaskelørdag den 30. Marts. Ilden og Paaskelysets og ev. Døbevandets Indvielse før den eneste Messe i hver Kirke.
- Søndag den 31. Marts. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag.**
- Mandag den 1. April. 2. Paaskedag.**

Gudstjenesteordning.

- St. Ansgars Kirke. Palmesøndag** Kl. 9 $\frac{1}{2}$, højtidelig Pontifikal-
Palmevielse og Procession; derefter Højmesse med
Oplæsning af Lidelseshistorien efter Matthæus. — **Skærtors-
dag** Kl. 9 Pontifikalmesse, de hl. Oliers Indvielse og
derefter Procession. Kl. 3 foretager Biskoppen den højti-
delige Fodtvætning. Kl. 6 Aftenandagt til det hl. Sakra-
mente med Prædiken. — **Langfredag** Kl. 10 Pontifikal-
Gudstjeneste: Lektie, Lidelseshistorien efter Johannes
synges. Forbønner, Korsets Afhylling og Hylding, Procession
og Præsanktifikatmesse. — **Paaskelørdag** Kl. 8 Ildens og
Paaskelysets Indvielse, de tolv Profetiers Læsning, Døbevan-
dets Indvielse, Litani til alle Helgener og henved Kl. 9 Høj-
messe og Vesper. — **Paaskesøndag** Kl. 6 Morgen: Korsets
højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og
Prædiken; Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse og Præ-
diken; Kl. 6 Festandagt og Prædiken. — **2. Paaskedag** Kl. 8
stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Fest-
andagt.
- Rosenkranskirken. Palmesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 9 $\frac{1}{2}$,
Palmevielse, hvorefter Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Kate-
kese. — **Skærtorsdag** Kl. 7 stille Messe; Kl. 5 Andagt til det
allerhl. Sakramente. — **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste med
Prædiken; Kl. 5 Korsvej med Prædiken. — **Paaskelørdag**
begynder Gudstjenesten Kl. 7; Højmesse henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$. —
Paaskesøndag: Korsets Optagelse med Prædiken og Høj-
messe Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Efterm.
Kl. 5 Festandagt. — **2. Paaskedag.** Højmesse Kl. 10; Fest-
andagt Kl. 5.
- St. Anna Kirke. Skærtorsdag.** Kl. 7 hl. Messe. Kl. 6 Andagt til
det allerhelligste Sakramente med Prædiken. — **Langfredag**
Kl. 10 Gudstjeneste; Kl. 6 Aften Korsvej med Prædiken. —
Paaskelørdag begynder de kirkelige Ceremonier Kl. 7 og
henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Højmesse. — **Paaskesøndag** Kl. 7 hl. Messe
med Prædiken; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften
Festandagt med Prædiken. — **2. Paaskedag** Kl. 8 stille Messe;
Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt.
- Jesu Hjerter Kirke. Palmesøndag** Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse og Pro-
cession; derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshisto-
rien. — **Skærtorsdag** er der kun en hl. Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$. Om
Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — **Langfredag** begynder den
højtidelige Gudstjeneste Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken

og Andagt. — Paaskelørdag begynder Ceremonierne Kl. 8 $\frac{1}{2}$; Højmesse begynder henved Kl. 10. — **Paaskesøndag** stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Festandagt.

St. Josefs Kirke. Palmesøndag Kl. 9 Palmevielse og Højmesse; Kl. 3 Andagt. — **Skærtorsdag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ hl. Messe og Tilbedelse af det Allerbelligste hele Dagen; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aftenandagt. — **Langfredag** Kl. 9 Præsanktifikatmesse; Kl. 3 Korsvej. — Paaskelørdag Kl. 6 Morgen Ildens og Paaskelysets Indvielse, Litani og hl. Messe. — **Paaskesøndag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ hl. Messe, Kl. 9 Korssets Optagelse og Højmesse; Kl. 3 Festandagt. — **2. Paaskedag.** Kl. 9 Højmesse; Kl. 3 Festandagt.

St. Knuds Kapel. Skærtorsdag Morgen Kl. 7 stille Messe. Langfredag og Paaskelørdag ingen Gudstjeneste i Kapellet. — **Paaskesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt. — **2. Paaskedag** Gudstjeneste som paa alm. Søndage.

Immakulatakirken. Palmesøndag. Kl. 9 Palmevielse med Procession. — **Skærtorsdag** Messe Kl. 7 $\frac{1}{2}$. — **Langfredag** Præsanktifikatmesse Kl. 7 $\frac{1}{2}$. — Paaskelørdag. Stille Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$. — **Paaskesøndag.** Højmesse Kl. 9; Vesperandagt Kl. 2 $\frac{1}{2}$.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden) Katholsk Kapel: 1. og 2. Paaskedag Messe med Prædiken.

Den aarlige **Kollekt** for de hl. Steder i **Palæstina** finder Sted Langfredag i samtlige Sognekirker.

Ligesom i Fjor vil der Paaskesøndag under Messerne i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Anna Kirke i Stedet for den sædvanlige Kollekt blive foranstaltet en offentlig Indsamling til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.

Den eucharistiske Forening. Skærtorsdag Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Kl. 8; Skærtorsdag og Langfredag Tilbedelse fra Kl. 11 $\frac{1}{2}$ —6, hægge Dage efter Aftale.

Elisabethforeningens aarlige

Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag** den 24. Marts fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag** den 25. Marts fra Kl. 10 Form. til Kl. 4 Efterm. i Skolelokalerne, Bredgade 67, St. o. G., anbefales til Menighedens Velvilje.

Basaren er en væsentlig Støtte for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemmelighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser udsendes ikke.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel, Nørrefarimagsg. 15.	Frøken C. Tetzlaff, Ved Stranden 10 ¹ .
Frøken F. Stratbøcker, Villa Sommerly, Charlottenlund.	Joh. Braun, Sognepræst.

👉 **Næste Nummer udsendes først Paaskelørdag.** 👈

👉 **Husk Vincentsforeningens Kransekort.** 👈

Se nærmere det første Nummer i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalel. modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S., Telef. 4601 (Ekspe-dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ronne, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y. (I Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 13.

Søndagen den 31. Marts.

1907.

INDHOLD: Pater Aurachers Foredrag. — Katholikerne og Ny theologisk Forening. — Skal denne Overtro gribe om sig? — Danmarks middelalderlige Kirkeklokker. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Svendborg, Norge, Rom, Spanien, Frankrig, Japan. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pater Benno Aurachers Foredrag.

Tirsdag den 5. Marts.

I vor Tid har man ofte spurgt: »Hvad er Kirkens inderste Væsen?« — Kirkens inderste Væsen er *Kristus*, Kristus med al hans Sandhed og Naade, og *vi* med vor Kærlighed til ham. »Kristus i alle Ting,« siger Apostlen. Det er den samme Tanke, som vor guddommelige Frelser selv har udtalt: »Se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.« Herren er med os, og derfor har Kirken sejret over dens Fjenders Ondskab, derfor er den nu udbredt over hele Jorden og forener alle Folkeslag i sig trods al Forskel i Karakter og Tænkemaade. Kirken forkynder Guds Ord i alle Sprog, i al Verdens Tungemaal, og den forener *alle* i Troen paa den samme Gud. Høje og lave, rige og fattige, lærde og uoplyste hører den samme Sandhed og slutter

sig ydmygt til den samme Tro. En saadan Magt har ingen menneskelig Organisation; dette vidner om guddommelig Kraft, det er Jesu Kristi fortsatte Liv i hans hellige Kirke. »Gaar ud i al Verden og lærer alle Folk, og se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende!«

Vor guddommelige Frelser har ikke blot lært os *Sandheden*; thi den alene var ikke nok for os. Det kunde endog tænkes, at Erkendelsen af Sandheden tagen for sig alene vilde føre os i Ulykke og bringe os i Fortræd; thi hvis vi klart og tydeligt erkendte Sandheden, saa vilde vi lige saa klart erkende vor egen Syndighed og over den Guds Retfærdighed med alle dens alvorsfulde Krav. Hvis saa vor Erkendelse af Sandheden ikke var i Stand til at vise os Vej ud af vor Synd, hen til Forsoning med Gud, hvilken Fortvivelse, hvilken Ulykke! Nej, Sandheden alene er ikke nok; vi trænger lige saa meget til Guds Barmhjærtighed, til Guds Naade. Derfor er Kristus kommen ogsaa som vor *Ypperstepræst*, og rigeligt strømmer Naaden til os fra det store Offer, han som vor Ypperstepræst frembar for os paa Korset.

— — Hos alle Naturfolk finder vi den Tanke almindelig udbredt, at man ved Ofre maa søge at forsones Gud. De gamle Hedninger ofrede til deres Guder — ofte i Forbindelse med rædselsfulde Udskejelser; men dette kom af, at den menneskelige Forstand var overladt til sig selv. Jøderne havde ogsaa en udpræget Offerljeneste, og den foregik endogsaa efter Guds egen Anvisning og Anordning. I denne Tanke, at man maa ofre til sin Gud, ligger en klar Erkendelse af, at Ofre har en vis Værd og Betydning; men disse Ofre faar dog først deres fulde Værd ved *ham*, der afslutter, fuldender og fortsætter dem ved sit eget Offer.

Folket sukkelde og længtes efter den kommende Messias, efter Forløseren og Ypperstepræsten. Den hellige Paulus fremstillede Kristus atter og atter som den store, evige Ypperstepræst. Korsfæstelsen kalder han det store Offer, der udletter alle Synder. Men ikke blot selve *Korsdøden*, ogsaa Kristi *Liv*, al den Ydmygelse, al den Fornedrelse, alle de Lidelser, Smerter og Savn, som han har taalt, alt dette hører med til det store Offer, som han bragte for

at forløse os fra vore Synder og for til sit sidste Aandedræt at være lydlig imod sin himmelske Fader.

Dette Offer var et frivilligt Offer; thi Kristus erkendte nøje alt i Forvejen; fra Evighed af havde han i sin uendelige Kærlighed besluttet at ville forløse os. Vi havde syndet, og *han* ofrer sit Liv. Vi var de skyldige, og *vi* kunde ikke sone den Syndeskyld, vi ved vor egen Ondskab og Letsindighed havde paadraget os. Kun *Gud* kunde udlette disse Synder, og hans enbaarne Søn bliver Menneske og dør for os paa Korset.

Kristus var kommen som vor Ypperstepræst, og som en Ypperstepræst sonede han Folkets Synder. Som Ypperstepræst lever *han* endnu stadig i vore Kirker. Psalmisten siger om Herren: »Du er Præst i Evighed efter Melchisedechs Orden.« -- Hvem er denne Melchisedech? En hemmelighedsfuld Person, om hvem det gamle Testamente ikke fortæller os andet, end at han var Præst og Konge, og at han til Tak, fordi Abraham sejrede, frembar et Offer af Brød og Vin til Gud. — »Du er Præst efter Melchisedechs Orden,« siger Psalmisten. Vi ser hen til Korset og forstaar ikke Meningen med disse Ord. Men ser vi hen til Alteret, til det allerhl. Alterens Sakramente, saa forstaar vi, hvorfor Psalmisten siger: »Du er Præst i Evighed efter Melchisedechs Orden.«

Paa den første Dag i Paaskefesten spiser Jesus efter gammel jødisk Skik Paaskelammet med sine Apostle. Efter at Paaskelammet var spist, tog Jesus Brødet i sine hellige og ærværdige Hænder, velsignede det og gav det til sine Apostle med de Ord: »Tager og æder; dette er mit Legeme, som hengives for eder.« Ligesaa tog han ogsaa Kalken, velsignede den og rakte den til sine Apostle, idet han sagde: »Drikker alle deraf; thi dette er mit Blod, den ny Pagts Blod, som skal udgydes for eder.« -- Apostlene ser Herren tage Brødet, ser ham velsigne det og hører ham sige: »*Dette er mit Legeme.*« Mine kære, først var det Brød, det er der slet ingen Tvivl om, og det Apostlene saa, var ligeledes kun Brødets ydre Form og Skikkelse. Men naar den evige Sandhed siger: »*Dette er mit Legeme,*« saa er det virkelig hans Legeme, saa er det *ikke* mere Brød. Det var et stort og ubegribeligt Vidunder, som skete; men

han, der gjorde det, var jo ogsaa Guds Søn. Hvis Kristus havde staaet her midt iblandt os, og vi havde set ham tage Brødet og velsigne det, og vi havde hørt ham sige: »Dette er mit Legeme,« mon vi da havde tvivlet? Mon vi havde tænkt ved os selv, at han mente det kun symbolsk? Ganske sikkert ikke! Kristus siger jo ogsaa saa tydeligt: »Dette er mit Legeme« og »Dette er mit Blod.«

Ja, det *var* hans Legeme, det *var* hans Blod, den ny Pagts Blod. En ny Tid, en ny Religion skulde nu afløse den gamle Pagt med dens Paaskelam og dens Ofre. Og den ny Pagts Paaskelam var Jesus Kristus, og dens Offer var Korsofferet.

Kristus siger: »Dette er mit Legeme, som *skal* hengives for eder« og »Dette er mit Blod, som *skal* udgydes for eder«. Derved minder han sine Apostle om sin forestaaende Død. Men med Herrens Død skulde den vidunderlige Magt at kunne forvandle Brød og Vin til hans hellige Legeme og Blod ikke gaa tabt; nej, den skulde vedblive at leve lige som han selv, og derfor tilføjer han: »Gører dette til min Ihukommelse!« — Kort efter blev Jesus Kristus taget til Fange, anklaget og dømt. Hans hellige Blod udgydes ved den grusomme Hudstrygelse, og hans hellige Legeme nages til Forsmædelsens Kors. Forløsningen fuldbyrdes, og Menneskeheden fornyes i hans hellige Blod. — »Gører dette til min Ihukommelse!« Allerede i Apostlenes Dage læser vi om, hvorledes de troende i Fællesskab brød Brødet; og Apostlen siger: »Saa ofte I æder af dette Brød og drikker af dette Blod, skulle I forkynde Herren, den korsfæstede.«

I Sandhed, Kristus er med os alle Dage indtil Verdens Ende, ikke blot med sin Sandhed, men ogsaa med sit hele Væsen, med sit Kød og Blod, med sin Guddom og Menneskehed, med hele sit Offer, med ét Ord som *vor evige Yppersteprest*; thi Kristi Offer paa Alteret er *det samme*, som han bragte paa Korset; *den samme* uendelige Kærlighed, der bragte det store Offer for os Mennesker, er ogsaa her i Alterens hellige Sakramente virksom under Brødets og Vinens ringe Skikkelser.

Men hvorfor har Kristus *skjult sig* for os under Brødets og Vinens Skikkelse og derved gjort det saa vanskeligt for os at tro, at han i dette Stykke Brød og denne Draabe Vin

er til Stede med sit hellige Legeme og Blod? — Da Kristus i sin uendelige Kærlighed besluttede at forløse os fra vore Synder, gav han Afkald paa sin himmelske Glans og Herlighed og fornedrede sig saa dybt, at han lod sig føde som et ringe Barn af en ukendt Jomfru i en fattig Stald. Den samme Ydmyghed, den samme Fornedrelse finder vi atter her i Alterens hellige Sakramente. Og saaledes er det bedst for os Mennesker; thi hvis han var her i sin himmelske Magt og Herlighed, kunde vi ikke taale at se ham, og aldrig vilde vi vove at nærme os til ham.

Men hvorfor har vi Messeofferet? Var Kristi store Forløsningsoffer paa Korset ikke nok til at forløse os? — Uden Tvivl. Men da Herren er saa god, ja, er Godheden selv, har han ogsaa her villet lette os sit Paabud, Paabudet om stadig at erindre hans store Offer paa Korset; thi hvor vanskeligt vilde det ikke være for os, hvis vi møjssommeligt skulde genkalde hele Lidelseshistorien i vor Erindring? Vi behøver ikke at gaa til Golgatha; her paa Alteret i vore Kirker hengives hans hellige Legeme og udgydes hans hellige Blod hver eneste Dag; her ofres han, og herfra strømmer stadig hans rige Forløsningsnaade ned over Præsten, over Menigheden, over alle Mennesker, ikke blot over de retfærdige, men ogsaa over Synderne, ogsaa over dem, der ikke vil slutte sig til ham; og denne Naade bærer overalt Frugt; mange vildfarne er ved den atter bleven førte tilbage til den rette Vej, til Kirken og til deres Gud.

Man har spottet over vor Opfattelse af det hellige Messeoffer, over vore Ceremonier og Skikke, og det kun, fordi man ikke kendte den dybe Betydning i dem; hvis man kendte den, vilde man virkelig forhavses over den Tanke-
rigdom, der ligger skjult i enhver af disse Ceremonier, og man vilde være nødt til at indrømme, at ogsaa her er det *den Helligaand*, der har ledet Kirken ved Valget af disse Sange, af disse smukke og gribende Ceremonier.

Man har behrejdet os, at vi altfor meget lægger Vægt paa det ydre, ja, man har endog paastaaet, *kun* paa det ydre. »Man skal tilbede Gud i Aand og i Sandhed«. Men Kristus, der har sagt selve disse Ord, giver jo ogsaa sine Stemminger Udtryk i det ydre og sine Følelser Luft i Ord. Fra Korset raaber han med høj Røst til sin himmelske

Fader. — Gud har skabt os Mennesker, for at vi skulde ære og tilbede ham; han har skabt os ikke som enkelte, isolerede Individder, men som selskabelige Væsener. Vi er skabte for hinanden, og Livet er kun en Kæde af gensidige Tjenester, som vi yder hinanden. Vi arbejder sammen, hvorfor skal vi saa ikke ogsaa kunne bede sammen?

En Vildfarelse er det ogsaa at hebrejde os, at vore Ceremonier er rent ydre. Desværre kan dette jo ske, fordi vi er saa skrøbelige, saa lette af Sind. Men enhver god Katholik ved, at det ydre alene for sig ikke nytter noget; enhver Katholik ved, at saa ofte Jesus Kristus fornyer sit blodige Korsoffer paa Alteret, bør vi være til Stede med et andægtigt, offervilligt Sind. — Ethvert Menneske lever sit Liv i Sorger og Bekymringer. Vore Medmennesker, Samfundet, Staten, alle kræver Ofre af os. Vore egne slette Tilhøjeligheder og onde Lidenskaber kræver Ofre, som vi maa bringe for at kunne herske over dem. Men i sin uendelige Barmhjærtighed hjælper Gud os med at bære alle disse Ofre ved daglig at minde os om det store Offer, han har bragt for os, og ved fra dette hellige Korsoffer at lade rigelig Naade flyde ned til os. Derfor skal vi saa ofte som muligt knæle ved Alterets Fod, knæle for Kristi Kors og i Tro og Ydmyghed se op til hans store, herlige Forsoningsoffer og sige: »Herre, dette er *dit* Offer; det har du bragt for *mig*; tag da ogsaa imod *mit* Offer. Alt, hvad denne Dag bringer med sig, opofrer jeg til dig; trøstigt og frejdigt vil jeg paatalge mig alt, bære alle Ofre, og Herre, du vil hjælpe mig, dit store Offer paa Korset skal styrke mig.«

Man kunde maaske indvende: »Kristus har bragt sit Offer for os paa Korset, saa er vi jo fri.« — Nej, dette er urigtigt. Alt uden om os kræver Ofre af os, og vi maa bringe disse Ofre, om vi vil eller ikke. Kristi bitre Lidelse og Død har været fuldstændig nok til at forløse os og aabne Himlen for os, og dog siger Apostlen: »I vort eget Legeme maa vi erstatte, hvad der mangler i Kristi Offer,« — og det, der mangler, er *vor egen Offervillighed*. Vi maa bringe Ofre, vi maa være *taknemmelige*. Det er en ren menneskelig Pligt at takke, naar man faar noget. Vi ser vor Frelsers frygtelige Lidelser, vi ser ham dø paa Korset, og

vi ved, at han lider for os. Og all det skulde vi modtage og sige: Herre, det gør du altsammen for mig, men jeg vil ikke vide noget af Lidelser at sige; du har jo ofret for mig. — Vilde det være Taknemmelighed? Nej, Kristus har gjort os til et præsteligt Folk, for at vi stadig kan træde hen til Alterens helligste Sakramente og der blive delagtige i de rige Naadegaver, Kristus vandt til os paa Korset, til et præsteligt Folk, for at vi stadig kan tage Del i hans Korsfæstelse, med ham bringe Selvfornægtelsens Offer, og for at vi ogsaa alle engang skal kunne tage Del i hans Herlighed. »Han var lydlig indtil Døden paa Korset, og derfor har Herren givet ham et Navn over alle Navne og en Herlighed til Verdens Ende.« Og alle, som vil lide med ham, skal ogsaa forherliges med ham; de, som bringer Ofre for hans Skyld, skal ogsaa faa Del i hans Herlighed. Det har han lovet os, *vor Ypperstepræst, Jesus Kristus, højlovet i Evighed!*

Amen.

G. H.

Katholikkerne og Ny theologisk Forening.

Tirsdag den 19. ds. var forskellige af Hovedstadens katolske Præster indbudte af den lutherske »Ny theologisk Forening« til at deltage i en Diskussion om den standende Kirkekamp i Frankrig. Skønt Indbydelsen af forskellige Grunde først udgik nogle Dage forud for selve Mødet, havde Hr. Pastor *F. Esser* dog lovet at holde Indledningsforedraget.

Om selve Diskussionsmødet, der begyndte om Aftenen Kl. 8^{1/2} og varede til Kl. 2, kunde der være adskilligt interessant at berette. For dog at undgaa endog Skindet af Partiskhed indskrænker vi os til at gengive et Referat, som Dagbladet *København* bragte Dagen efter Mødet.

Bladet skriver: Den særdeles talrige Forsamling, som var mødt for at høre Hr. Pastor *Esser* tale om den katolske Kirkes Stilling til Adskillelsen mellem Stat og Kirke i Frankrig, havde rig Lejlighed til at beundre de katolske Theologers sjældne Evne til at føre en slagfærdig Debat; her har de protestantiske Theologer virkelig noget at lære.

I sit Indledningsforedrag dvælede Hr. *Esser* udførlig ved Decemberloven af 1905 og ved de efterfølgende pavelige Rundskrivelser. Loven betegnede han som et vanvittigt Uhyre af en Lov, som et Kirkeran, der langt overgaar den store Revolutions. Uanstændigt fandt han det, at Staten i sin Blindhed og Aandsforvirring endog havde undladt at forhandle med Kirken, der dog var den ene Kontrahent i Sagen; i Stedet for rakte den Kirken Giftbægeret. Pavens og den katolske Kirkes Stilling fandt Hr. *Esser* derimod værdig og konsekvent, og trods alt kunde han glæde sig over den franske Kirkekamp som over et rensende Tordenvejr. Ja, allerede nu sporedes der ophlommstrende kirkeligt Liv, og i Grunden er de fleste inderst inde slet ikke ukirkelige. Selv Socialisten *Jaurès'* Børn opdrages religiøst.

Diskussionen, der varede lige til Kl. 2, aabnedes af Cand. theol. & mag. V. *Lindgaard Petersen*, der stærkt betonede, at Kampen i Frankrig staar mellem to forskellige Kulturer, den middelalderlige og det 20. Aarhundredes. I veltalende Ord søgte han — ligesom Cand. theol. L. *Bergmann* — at dele Sol og Vind lige. Fra katolsk Side talte Præsterne *Henry Gamél*, *Schmiderer* og Cand. mag. *Niels Hansen*.

Forøvrigt bemærkedes i Forsamlingen Pastor Ph. v. *Kettenburg*, Prof. theol. J. C. *Jacobsen*, Provst *Obelitz*, Pastor F. *Fjord*, Klokke *Niels Plum*, og Cand. juris N. *Tranberg Jensen*.

Foreningens Næstformand, Hr. A. P. *Andersen*, som havde arrangeret Mødet, havde virkelig Ære af »den katolske Aften«.

Castor.



Skal denne Overtro gribe om sig?

En katholsk Dame her i Hovedstaden modtog i disse Dage følgende anonyme Skrivelse, der ikke var uden orthografiske Fejl:

»En endeløs Kæde af Bønner.

»Oh Jesus Kristus, vi bønfulde Dig, evige Gud, om at have Barmhjærtighed med alle Mennesker, fri os fra Synden ved Dit kostbare Blod og tage os hjem at bo hos Dig i Evighed. Amen.

»Den, der modtager dette, maa kopiere det den samme Dag og derpaa i 9 følgende Dage og sende det til 9 forskellige Folk, som saa skal gøre det samme. Han eller hun, der gør det, vil den 9ende Dag faa en stor Glæde.

»Det blev sagt i Jerusalem ved den hellige Fest, at den, der saaledes skrev denne Bøn, ville blive fritaget for alle sine Sorger og Bekymringer.

»Dette sendes med Guds Velsignelse.«

Der er ikke noget at sige mod ovenstaaende Bøn, ej heller imod, at man søger at faa andre til at bede den. Men hvorfor lægges der saadan Vægt paa, at den kopieres *samme* Dag, naar man modtager den, og hvorfor skulde man ikke kunne gøre det flere Gange paa én Dag? Det værste er imidlertid de letsindige Løfter om »en stor Glæde den 9ende Dag« og om Fritagelsen for »alle Sorger og Bekymringer«, — det er den skæreste Overtro!

»Man synder ved *Overtro*,« siger vor Katekismus, »naar man tilskriver visse Ting en Kraft, som Gud ikke har givet dem.« Den anførte Skrivelse illustrerer paa det bedste vor Katekismes Definition.

Og hvor latterlig er ikke Bemærkningen om, at »det blev sagt« (af hvem?) »i Jerusalem ved den hellige Fest« (hvilken Fest? hvornaar?). Og endelig vil Afsenderen ikke være sig sin Overtro bekendt og viser ved at fortie sit Navn ganske klart, at han eller hun ikke engang handler i god Tro, men mod sin Samvittighed.

»Ugebladet«s Læsere bedes derfor, naar de modtager saadan en Skrivelse, ufortøvet at putte den i Kakkellovnen,

for at det ikke skal gentage sig her i Landet, hvad der er sket i Tyskland og Østrig, hvor Protestanter sendte saadanne Skrivelser til Katholikker for hagefter i Aviserne at gøre sig latterlige over »Katholikkernes Overtro«.

P. G. Schmiderer.

Danmarks middelalderlige Kirkeklokker. En Tak fra Pave Pius X.

Forfatteren til det nylig udkomne store Værk: »Danmarks middelalderlige Kirkeklokker«, Arkitekt *F. Uldall* i Randers har — som tidligere meddelt her i »Ugebladet« — ladet Pave Pius X. tilstille et Eksemplar af Værket gennem vor højærværdigste Overhyrde, Biskop Johannes von Euch.

Som Tak herfor har Arkitekt Uldall fra Pavens Statssekretær, Kardinal *Merry del Val*, modtaget en Skrivelse, der i Oversættelse er saalydende:

Velbyrdige Herre!

At oplyse om de Malmklokker, som forefindes i Danmark fra dens Middelalder, er paa en Maade ens med at følge det højædle danske Folk gennem dets gamle Historie. Disse Klokker ere nemlig offentlige Vidnesbyrd om hin Tids Guds frygt, der stod i saa nær en Forbindelse med de af Folket dengang udførte store Gerninger. Det Værk, som De fornylig har udgivet, og hvis Titel er: »Danmarks middelalderlige Kirkeklokker«, er derfor al Ros og Anerkendelse værd. Thi det vidner baade om dyb Kærlighed til Deres Fædreland og om den overmaade store Interesse, som De nærer for dets Fortid. Som Følge deraf har Pave Pius X. med Glæde og Tak taget imod det Eksemplar, som De med udsøgt Opmærksomhed har ladet ham tilstille; han udtaler for Dem herved sin Tak for denne Deres Gave, idet han samtidig beder Gud om al Velsignelse og Lykke for Dem.

Jeg benytter denne Lejlighed til at bevidne Dem den dybe Interesse, med hvilken jeg er

Deres særdeles forbundne

R. Kardinal Merry del Val.

Rom, d. 24. Februar 1907.

Til Velbyrdige Hr. F. Uldall, Randers.

Agnesforeningen

agter *Tirsdag d. 9. April, Kl. 8 Aften*, at opføre et religiøst Skuespil i Skolelokalerne, Boyesgade 8. Billetter à 50 Øre faas hos Hr. Pastor Rønge (Boyesgade 8), St. Josefsøtrene (Frederiksberg Allé 15—17 og Toldbodvej 14) samt hos Foreningens Medlemmer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Svendborg. Maaske vi maatte tage Anledning til med nogle Ord at minde om et Jubilæum, der vistnok kan henregnes blandt de mindre hyppigt forekommende. Formanden for vor Afholdsforening: Skt. Knuds Broderskab, Skomagermester *A. Jørgensen*, kunde den 30. Marts fejre sit 25aars Jubilæum som Afholdsmand; indtil 5. Januar 1889 har han været Medlem af Danmarks Afholdsforening, den nævnte Dag stiftede han Foreningen Skt. Knuds Broderskab, som han siden den Tid har ledet med usvækket Nidkærlighed og Energi. Vi udtaler Ønsket om, at Hr. Jørgensen endnu i mange Aar som hidtil maa kunne arbejde for den gode Sag, og at St. Knuds Broderskab maa vinde yderligere Fremgang under hans Ledelse.

Norge. (*Dansk St. Josefs Søster død i Udlandet*). Natten til Tirsdag, den hl. Josefs Festdag, afgik ved Døden paa »vor Frue Hospital« Søster Ursula af St. Josefskongregationen i en Alder af nær 60 Aar. Den afdøde Søster var vel kendt i Kristiania katolske Menigheder, særlig blandt de Fattige, som i hende havde en ivrig Forbederinde hos de bedrestillede. Megen Iver udviste hun ogsaa i at opspore de i Religionen sløve og ligegyldige, og mange er de, som gennem Søsterens Paavirkning atter har fundet Vejen til Kirken og til Sakramenterne. Søster Ursula var i en Række af Aar Forstanderinde for St. Olafs Menigheds Mødreforening. Hendes verdslige Navn var Mariane Larsen, hun var født i Danmark af protestantiske Forældre og gik i 17-Aars Alderen over til vor hl. Kirke. Maa hun hvile i Fred, og det evige Lys lyse for hende! (»St. Olaf«.)

Rom. Den hl. Fader *Pius X.* har overfor Kejser *Franz Joseph* udtrykt sin dybtfølte Taknemlighed for Østrigs

Mellemkomst, der havde til Følge at den franske Regering udleverede de fleste af de imod al Folkeret beslaglagte diplomatiske Aktstykker fra det pavelige Nuntiatur i Paris. Samtidig har den hl. Fader forlenet den østrig-ungarske Udenrigsminister *von Aerenthal* og den østrigske Gesandt i Paris *von Khevenhüller* med *Storkorset af Piusordenen*, hvilket er en meget høj og sjælden Udmærkelse.

Spanien. Kong *Alfons* har anmodet den hl. Fader, Pius X., om at være Fadder for det Barn, som den unge spanske Dronning venter i den nærmeste Fremtid. Den hl. Fader har svaret forekommende. Kongen selv havde jo ogsaa Pave Leo XIII. til Fadder.

Frankrig. Forhandlingerne mellem Ærkebiskoppen af Paris og Seinepræfekten er jo nu fuldstændig afbrudt, og fra Kirkens Side gøres der ikke mere noget Skridt for at genoptage Forhandlingerne. Det franske Episkopats højmodige Tilbud »sparkede« Clemenceau jo fra sig og den gamle Kommunards brutale Fremgangsmaade sejrede over den hykleriske og ubeslutsomme Briands tøvende Taktik.

Hvorledes er det saa med den kirkepolitiske Tilstand for Øjeblikket? Efter Loven af 2. Januar 1907 staar Kirkerne ogsaa fremdeles aabne for Præster og Menigheder — saalænge de ikke faar en anden Anvendelse! I Loven af 1905 er forudset en hel Række Tilfælde, i hvilke Kirkerne kan anvendes til andre Øjemed, og en ny Lov kan naarsomhelst uden videre og uden Redegørelse træffe saadanne Bestemmelser. Af Erfaring ved man jo, hvorledes de franske Kamre i en Haandevending kan indføre kirkesjendtlige Love.

— *Masseprotesterne* imod den franske Kirkeforfølgelse fortsættes. I *New York* fandt fornylig en stor Protestforsamling Sted, hvori 30,000 Personer deltog. En af de mest fremragende amerikanske Jurister, Morgan O'Brien, præsiderede, og fremhævede i en mesterlig Tale Betydningen af denne Forsamling. Ogsaa i *Filadelfia*, blev der for en Maanedes Tid siden paa Washingtons Fødselsdag afholdt en stor katolsk Demonstration imod den franske Regerings uretfærdige Behandling af Katholikkerne. I det hele taget var det de amerikanske Katholikker, som først udsendte Protester og udtrykkede deres Sympathi for den hl. Fader. Paven hentydede engang hertil med de Ord: »De fjærnest boende Katholikkers Stemmer naar allerførst til os.«

— (*Andre Smaanotitser.*) I Anledning af Ulykken i den franske Havneby Toulon sendte den hl. Fader Kondolence-Telegram til Biskoppen af Toulon, der atter tilstillede Marinemyndighederne Pavens Telegram. Den hl. Fader modtog fra Biskoppen det Svar, at Hs. Helligheds Deltagelse

havde opfyldt den franske Nation, Flaade og de af Ulykken ramte Familjer med dyb Taknemmelighed for den Trøst, han i Vorherres Navn sendte dem. — I samme Anledning viste imidlertid de franske Myndigheder deres Intolerance og Religionshad, idet det blev forbudt ikke blot Præsterne at staa de forulykkede Marinesoldater bi i deres Dødsstund, men ogsaa de barmhjertige Søstre, som kom for at tilbyde deres uegennyttige Tjeneste, blev bortvist. — I Nordfrankrig og i Bretagne er udbrudt Koppeepidemi; de verdslige Sygeplejersker vægrede sig, paa Grund af Smittefarens, ved at lægge de Døde i Kisten, straks tilbød de fra Hospitaleterne *fordrevne* Ordenssøstre deres Tjeneste, to af dem blev ogsaa virkelig smittet og døde.

— Ved den tidligere Præsident *Casimir Périers* Begravelse var baade den anden Expræsident *Loubet* og de nuværende *Ministre* til Stede. Det skal have været helt komisk at se *Ministrenes* forskrækkede Ansigter, da *Loubet* efter selv at have benyttet *Vievandskosten* ogsaa vilde række den til *Ministrene!* (Djævelen er bange for *Vievandet*.)

— De franske *Frimureres Grand Orient* har fornylig købt Klosteret i *Rue Putebux*, hvorfra *Franciskanerne* er udjaget. *L'Univers* meddeler, at Kapellet skal udstyres med *Frimurerens* Tegn og *Insignier*. Klosteret skal være *Frimurerens* *Centralsæde*. Her fra disse samme *Bygninger*, hvor hidindtil *fromme Munke* tjente Gud og deres *Næste*, skal nu *Kampen* føres mod Gud og *Religionen*. *Frimurerne* har tilvejebragt et særligt *Fond* til *Erhvervelsen* af *Klostergods*.

— En fransk *Kurasserkommandant*, *Hebodinot*, som havde deltaget i *Demonstrationerne* for *Ærkebiskoppen* af *Tours* ved dennes *Udjagelse* af *Bisperesidensen*, blev som *Straf* herfor *arresteret* og *forflyttet* til *Tunis*; han har nu trukket sig tilbage til *Privatlivet*, da han ikke vil tjene en saa *partisk* og *uretfærdig Regering*. Af samme Grund har *Sekretæren* ved det franske *Gesandtskab* i *Buenos Ayres*, *Mr. Maurice Trabert*, ansøgt om *Afsked*, idet han tilføjede følgende *Motivering*: »Skønt jeg herved bliver afskaaret fra min *Carriere*, saa kan jeg dog ikke som *Katholik repræsentere* en *Regering*, som officielt er *irreligiøs* og som optræder overfor *Kirkens Overhoved* paa den nok som bekendte *Maade*.« — Det er smukt at se, at i det mindste nogle ikke er bange for at bekende *Farve*, selv med *Fare* for derved at lide *personlige Tab*.

Japan. For snart to Aar siden sendte den hl. *Fader Biskoppen* af *Portland* i *Oregon*, *Dr. O'Connell*, til det *japanske Hof*, hvor *Kirkefyrsten* fandt den bedste *Modtagelse*. *Irske* og *engelske katholske Blade* meddeler nu, at der kan mærkes væsentlige *Følger* af den *pavelige Legats Ophold*

i Tokio. Der skal nemlig snart bygges *en katolsk Kirke og et katolsk Universitet i Japans Hovedstad*. Regeringen vil tilstaa denne Højskole særlige akademiske Forrettigheder. Professorer fra Irland, England og Nordamerika skal ansættes ved dette Universitet.

Rosenkranskirkens Sogn.

Aarsberetningen over Kirkens Indtægter og Udgifter for Aaret 1906 er udkommen og kan faas hos Kirkens Præster i Boyesg. 8.

Opmærksomheden henledes særlig paa en med samme Aarsberetning følgende Henvendelse til Menighedsmedlemmerne om, i Lighed med hvad der finder Sted i andre Sogne, foruden Kirkeskat og Skolebidrag, ogsaa at tegne sig for Præstepenge.

Velgørenheds-Koncert

til Fordel for fattige katolske Børns Fodbeklædning.

Under Protektion af Hendes Naade Fru Enkelehnsbaronesse Stampe-Charisius afholdes en Koncert (med efterfølgende Dans) **Onsdag den 3. April**, Kl. 8, i Citys Selskabslokaler, Citygade.

Billetter à 1 Kr. (reserv. 1 Kr. 50 Øre) faas hos

Fabrikant *Ernst Bæklund*, Murermester *A. V. Günther*,
Frederiksberggade 34 Bangertsgade 11.

Fabrikant *Herm. Hoffmann*, Frk. *L. Schwartzlose*,
Købmagergadd 48. Forhaabningsholms Allé 9.

St. Annæ Menighedsforening afholder selskabelig Sammenkomst med Komedie i Afholdshjemmets store Sal, Portugalsgade, S., den 1. April (anden Paaskedag) fra Kl. 8—1 præcis. Overskuddet anvendes i valgørende Øjemed indenfor Menigheden. Billetter à 50 Øre for Voksne og 25 Øre for Børn faas hos Tilskærer N. C. Bendtzen, Amagerbrogade 239 B² og cand. mag. Niels Hansen.

Elisabethforeningen

bringer herved en hjertelig Tak til alle, som har bidraget til Bazarens gode Resultat; særlig Tak til alle anonyme Givere, hvem man jo ikke paa anden Maade kan takke.

Ved **Lodtrækningen** blev Gulvtæppet vundet paa Nr. 193; Dukken paa Nr. 47; Sengetæppet paa Nr. 78; Thebordet paa Nr. 286; Skibet paa Nr. 2.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 31. Marts. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag.
Mandag den 1. April. 2. Paaskedag. — 2. Ti., 3. O., 4. To.,
5. F., 6. L. Oktavdage.
Søndag den 7. April. Hvide Søndag.

Gudstjenesteordning.

- St. Ansgars Kirke.** 1. **Paaskedag** Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken; Kl. 6 Festandagt. — 2. **Paaskedag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt. — **Hvide Søndag.** Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke fornyer Daabspagten og modtager deres første hl. Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 5 Efterm., Festandagt med Prædiken og Te Deum.
- Rosenkranskirken.** **Paaskesøndag:** Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Efterm. Kl. 5 Festandagt. — 2. **Paaskedag.** Højmesse Kl. 10; Festandagt Kl. 5.
- St. Anna Kirke.** **Paaskesøndag** Kl. 7 hl. Messe med Prædiken; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — 2. **Paaskedag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt. — **Hvide Søndag** Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente; Kl. 5 Festandagt og Prædiken.
- Jesu Hjærte Kirke.** **Paaskesøndag** stille Messe Kl. 7 og 8^{1/2}; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — 2. **Paaskedag.** Kl. 10 Højmesse og Prædiken; Kl. 6 Festandagt.
- St. Josefs Kirke** (Griffenfeldtsgade). **Paaskesøndag** Kl. 6^{1/2} hl. Messe, Kl. 9 Korsets Optagelse og Højmesse; Kl. 3 Festandagt. — 2. **Paaskedag.** Kl. 9 Højmesse; Kl. 3 Festandagt.
- St. Knuds Kapel.** **Paaskesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt med Prædiken. — 2. **Paaskedag** Gudstjeneste som paa alm. Søndag.
- Immaculatakirken.** **Paaskesøndag** og 2. **Paaskedag.** Kl. 9 Højmesse, Kl. 2^{1/2} Vesperandagt.

De Troende mindes om, at de paabudte **Fastealmisser**, som er forpligtende for Alle uden Hensyn til, om de har været dispenserede for Fasten eller ikke, maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser senest 2. Paaskedag.

Bekendtgørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom i Fjor under Messerne i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Annæ Kirke i Stedet for den sædvanlige Kollekt blive foranstaltet en offentlig Indsamling til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys

Første Fredag i Maaneden (den 5. April).

- St. Ansgars Kirke:** Kl. 8^{1/4} højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Andagt.
- Rosenkranskirken:** Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7^{1/2} Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjærte.
- St. Annæ Kirke:** Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.
- Jesu Hjærte Kirke:** Efter 8^{1/2} Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden) Katholsk Kapel: 1. og 2. Paaskedag Kl. 10 Messe med Prædiken.

Mødreforeningens Møde i April bortfalder.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb Fredag den 5. April i St. Ansgars Kirke.

Rev. D. D. Missionarii, ut sacra olia accipiant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniae, die 26. Martii 1907.

Secretar. Vic. Ap.

Som passende **Gaver** til Førstkommunikanter og Firmanter anbefales: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); **Den katolske Kirkes Messebog** (ib. fra 3 $\frac{1}{2}$ Kr. til højere Priser); **Rippel: Kirkens Skønhed**, en Fremstilling af Kirkeåret og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet); P. Eimard: **Den hl. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre), Thomas a Kempis: **Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Wisemann: **Fabiola** (1 Kr. 50 Øre); A. Breitung: **Udviklingslæren og Kristentroen** (2 Kr. 75 Øre); Krogh-Tønning: **Kirkeåret** (2,80); O. Offerdahl: **Salmernes Bog** (1 Kr.); Josef Spillmann: **Et Offer for Skriftemaalet** (3 Kr.); Fullerton: **Rosemary** (indb. 1 Kr. 50 Øre); Johannes Jørgensen: **Den hl. Frants af Assisi** (6 Kr. 50 Øre). Samtlige Bøger og anden katholsk Litteratur faas hos Andr. Fred. Høst & Søns ggl. Hofboghandel, Bredgade 35, København, og gennem enhver Boghandel hele Landet over. — Opmærksomheden henledes særlig paa de smukt indbundne Bønne- og Salmebøger.

Hos Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Modtagelsen af Firmelsens hl. Sakramente.«

Brevkasse. (Hr. S. i A!) Jo, De har vel nok Ret; men det er noget, som ikke godt egner sig til at drages frem i Bladet. Henvend Dem hellere til Sognepræsten eller Kirkeforstanderskabet.
Red.

Bopælsforandringer (og Bladets Udeblivelse) maa snarest anmeldes paa nærmeste Postkontor.

Rettelse. Forrige Nr. S. 200 Linje 5 f. o. staar: »Gid han signe Haandens Gerning her . . .« i Stedet for »Gud han signe Haandens osv.«

Dette Nr. er udsendt tidligere paa Grund af Helligdagene.

 **Husk Vincentsforeningens Kransekort.** 

Se nærmere det første Nummer i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S., Telef. 4601 (Ekspe dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ron ge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y. (1 Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 14.

Søndagen den 7. April.

1907.

INDHOLD: Pater Aurachers Foredrag. — Hvide Søndag. — Fra Missionerne. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Frederiksberg. Rom. — Præmie-Opgave. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pater Benno Aurachers Foredrag.

Torsdag den 7. Marts.

Det israelitiske Folk tænkte sig den forjættede Messias som en Konge. Det var deres Forhaabning, at han skulde komme som en stor og mægtig Hersker i Glans og Herlighed og forløse sit Folk fra Romernes Herredømme. Kristus, den forjættede Messias, kom til Verden som en Konge, men ikke i Magt og Herlighed; som et svagt, lille Barn lader han sig føde af en fattig Jomfru i en ussel Stald. Men for dette lille Barns Fødder lægger Jordens Konger deres Kroner. Hele sit Liv levede han i Fattigdom og Ydmyghed, og da han begyndte sin offentlige Lærergerning, optræder han ikke med kongelig Magt; fattig vandrer han om blandt Folket og forkynder det Sandheden. Men store Vidundere virker han, saa store, at Folket i Begejstring og Jubel vil gøre ham til Konge. Pilatus spørger ham:

»Er det sandt, hvad disse siger om dig? Er du Jødernes Konge?« Jesus svarer ham: »Mit Rige er ikke af denne Verden.« Da Jesus nagles til Korset, lader Pilatus sætte som Indskrift: Jesus af Nazareth, Jødernes Konge. Ypperstepræsterne synes ikke om det; de føler den bitre Anklage, der ligger i disse Ord, og siger derfor: Skriv ikke: *Den Jødernes Konge*. Men: Han har sagt: *Jeg er Jødernes Konge*. Pilatus svarede: »Hvad jeg skrev, det skrev jeg!« Saaledes føjede Gud det saa, at en Hedning forkyndte, hvad det udvalgte Folk havde miskendt!

Kristus var i Sandhed en *Konge*. »Mener du ikke, at min Fader, om jeg bad ham derom, vilde tilskikke mig mere end tolv Legioner Engle?« — Bevæbnede Skarer forfærdes og styrter til Jorden, da Jesus siger til dem: »Det er mig.« *Magten* havde han, en uendelig Magt. Men han vil ikke vise den udvortes, han vil ikke optræde som Konge. »*Jeg er den gode Hyrde*,« siger han til sine Apostle. Dette er hans kongelige Værdighed her paa Jorden — at lede sine Faar ind paa Retfærdighedens og Sandhedens Vej og føre dem ad den til den evige Salighed. »Jeg er den gode Hyrde, som sætter sit Liv til for Faarene.« Naar Kristus siger til sine Apostle: »Jeg er Hyrden,« saa vil han ogsaa, at de skal erkende ham som deres Hyrde. »Jeg kender mine, og mine kender mig!« Han vil, at vi skal følge ham som den gode Hyrde. Ud fra denne hans kongelige Magt har han givet os sine Love, og de, der vil følge ham til Livet, maa holde hans Bud.

Til sin hellige Kirke har Kristus overdraget sit Læreembede og sin ypperstepræstelige Værdighed. »Se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende« — som eders Lærer og eders Ypperstepræst. Men hans kongelige Værdighed, hans Hyrdeembede, har Herren ikke ogsaa overgivet den til Kirken? — Efter sin Opstandelse aabenbares Herren for sine Apostle ved Genesareths Sø og holdt Maaltid med dem. Efter at de havde spist, spørger Jesus tre Gange Petrus: »Petrus, elsker du mig?« Og Petrus beken-der sin store Kærlighed til Mesteren. Da siger Jesus til ham: »Vogt mine Lam, vogt mine Faar.«

Med disse Ord har Kristus højtideligt overdraget Kirken sit Hyrdeembede og sin kongelige Værdighed, og derfor

har Kirken ogsaa Ret til at herske med kongelig Magt her paa Jorden. Stor *verdslig* Magt havde Kirken i den fjerne Middelalder, men det var ogsaa nødvendigt, thi Statsmagten var den Gang saa afmægtig, at den ikke formaaede at værne om Undersaatterne, knap nok om sig selv. — »Denne verdslige Magt,« siger man, »har Kirken misbrugt.« Det kan jo ikke nægtes, at enkelte Prælater har misbrugt deres Magt for at forskaffe sig større Indflydelse og Rigdom; men det var kun forbigaaende, beklagelsesværdige Foreteelser. Denne verdslige Magt var heller ikke *den kongelige Magt*, Kristus havde overdraget sine Apostle. Kristi Magt var ikke ydre Glans og Magt, ikke politisk Indflydelse, den var noget langt større. »Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke. Og jeg vil give dig *Himmeriges Nøgler*.« Det er den Magt, Herren overdrager til sine Apostle. »Alt, hvad I binder paa Jorden, skal ogsaa være bundet i Himlen, og alt, hvad I løser paa Jorden, skal ogsaa være løst i Himlen.« Hvad Kristus mener med disse Ord, kan vi slet ikke være i Tvivl om, naar vi sammenholder dem med det, Kristus til andre Tider har sagt herom. Denne store Magt faar hans Apostle, for at de kan udføre det ansvarsfulde Hverv, Herren paalægger især Petrus: »Vogt mine Lam, vogt mine Faar.« Kirken skal ikke lede Sjælene med Kongesceptret, men med Hyrdestaven, ikke med en Herskers Strengthed, men med den gode Hyrdes Kærlighed. »Petrus, elsker du mig?« Den, der elsker Herren, elsker ogsaa alle dem, Herren elsker. Og han, den gode Hyrde, elsker *alle* sine Faar, selv de vildfarne.

Man har behrejdet Kirken, at den anvender for megen Pomp og Pragt i sin ydre Optræden, at den ved Gudstjenesten udfolder en stor Pragt og Ødselhed. »Kristus«, siger de, »har aldrig optraadt saaledes; han var den fattige Vandringsmand, der ikke havde det, hvortil han kunde læne sit Hoved.« — Men denne ydre Pragtudfoldelse har sine Grunde. Mennesket trænger til at vise sine Følelser i det ydre og til at give sine Stemninger Luft. Det er os en Glæde, en Trøst at kunne vise vor Taknemmelighed og vor Offervillighed ved at berede Herren en prægtig Bolig og en kongelig Hyldest. Det lille Jesusbarn i Krybben lod sig jo lægge Kongekroner for Fode. Da Kristus paa Asen-

indens Føl rider ind i Jerusalem, kommer Folket ham i Møde; deres Klæder breder de ud paa Jorden, og jublende tilraaber de ham: »Hosanna for Davids Søn! Højlovet være *Israels Konge!*« Farisæerne harmes og raaber til ham: »Hører du ikke, hvad disse siger? Det sømmer sig ikke for dig, den fattige og ydmyge, at tage imod en saadan Hyldest.« Men Jesus svarer: »Dersom disse tav, *skulde Stenene raabe!*« Ja, om *vi* nu tav, hvem skulde saa raabe? Hvem skulde saa yde ham den kongelige Hyldest, der tilkommer ham? — Kristus var fattig og ydmyg i sin Optræden, ogsaa Kirken optræder fattig og ydmyg, f. Eks. i *sine Klostre*. Kirken har ikke blot vist sig i kongelig Pragt, men ogsaa i den dybeste Fornedrelse, i Savn og Lidelser, særlig under de blodige Forfølgelser; den har ikke blot haaret Kongekaaben, men ogsaa Martyrkronen. — »Som Faderen har udsendt mig, saaledes sender jeg eder,« — altsaa ogsaa med den kongelige Værdighed. — »Gaar ud i al Verden og lærer alle Folk, og lærer dem *at holde alt*, hvad jeg har befalet eder — jeg har givet mine Bud, og I skal sørge for, at de overholdes. Dermed følger Retten til at advare, ja endog at straffe de genstridige. »Hvo der hører eder, hører mig.« — »Men Kirken,« siger man, »har *selv* givet Paabud; dertil har den da ingen Ret!« — Kristus siger til sine Apostle, specielt til Petrus: »Alt, hvad du binder paa Jorden, skal ogsaa være bundet i Himlen.« Naar Kirken giver os et Fastebud eller et andet Paabud, som maaske falder os lidt besværligt og kræver en Del Selvfornægtelse, saa skal vi ganske vist underkaste os, men vi skal gøre det med Glæde; thi »Hvo der hører eder, hører mig.« Guds Bud kræver langt større Ofre og en langt større Selvfornægtelse af os end Kirkens Paabud; naar vi da her værner os til at adlyde og fornægte os selv, vil vi langt lettere kunne holde selve Guds Bud. — —

Da Kristus vandrede her paa Jorden, helbredte han mange syge, ogsaa saadanne, der led under den værste af alle Sygdomme, nemlig *Synden*; thi Blindhed og Spedalskhed er intet imod Fortabelse af Sjælefreden. Uophørlig hvisker Samvittigheden: »Du er fortabt, hvis Herren nu lader dig dø!« Den stakkels Sjæl jages af Fortvivlelse og

finder intel Steds Fred. Herren ser denne stakkels Sjæl og forbarmer sig. »Gaa, dine Synder ere dig forladte!«

Hans Fjender forarges paa ham og siger: »Han bespøtter Gud; thi hvo kan forlade Synder uden Gud alene?« Men Jesus siger til dem: »Hvilket er vel lettest — at sige: »Dine Synder er dig forladte,« eller at sige: »Staa op og gaa?« »Og Kristus helbreder den stakkels værkbrudne, for at de kunde vide, at Menneskets Søn har Magt til at forlade Synder.

»Jeg er den gode Hyrde,« og »Du, Petrus, vogt mine Lam, vogt mine Faar« — vær dem en god og kærlig Hyrde, vogt dem godt, og skulde et af dem fare vild, saa før det atter tilbage. »Alt, hvad du løser paa Jorden, skal ogsaa være løst i Himlen.« »Hvem I forlader Synderne, dem ere de forladte!« Med disse mægtige Ord overgiver Herren sin kongelige Magt og sit hellige Hyrdeembede til Kirken. Herren siger ikke: »Gaar ud og prædiker Bod, saa vil Folket nok omvende sig.« Nej: »Hvem I forlader *Synderne*, dem *ere* de forladte!« For Tydelighedens Skyld tilføjer Herren: »Hvem, *beholde* Synderne, dem *ere* de *beholdne!*« Der kan slet ikke være nogen Tvivl om, at Kristus med disse Ord overgiver sine Apostle Magten til at *tilgive Synder*. Men med denne Magt følger en Forpligtelse og en Ret — til nemlig at prøve, om Synderne ogsaa *fortjener* Tilgivelse, og dette kan ikke afhænge af et Skøn; Præsten maa nøje kende alt for at kunne dømme. Dette er umuligt, hvis Synderen ikke bekender sin Synd. — »Det er saa frygteligt ydmygende at skulle betro et andet Menneske sine Synder,« siger man. Præsten er vel et Menneske, et stakkels, syndigt Menneske, men vi maa ikke glemme, at han i Skriftestolen handler som en af Apostlenes Efterfølgere, som *Guds Stedfortræder*. Det er en Ydmygelse, en Selvfornægtelse at skulle bekende sine Synder og underkaste sig Kristi Stedfortræders Dom; men det var ogsaa et grænseløst Hovmod af os at sætte os op imod vor Skaber og Herre, mod vor gode Hyrde, der endog ofrede sit Liv for sine Faar. Vi ved jo ogsaa, at vi ikke kommer til en streng og ubønhørlig Dommer, men til en god og kærlig Hyrde. »Petrus, elsker du mig?« Af sit ganske Hjærte svarer Petrus: »Ja, Herre, du ved, at jeg elsker dig!« Jesus siger til ham: »Vogt mine Lam!« — vær dem en god og kærlig

Hyrde, ligesom jeg har været det; thi jeg er den gode Hyrde, der sætter sit Liv til for Faarene. Jeg siger dig: Vær god imod dem, særlig mod de vildfarne; tilgiv dem, ikke blot syv Gange, men halvfjerdsindstyve Gange syv Gange!

Man har bebrejdet Kirken, at den har misbrugt denne Magt over Sjælene af Herskesyge eller for at opnaa time-lige Fordele. Maaske i et eller andet Tilfælde; men dette var ikke det væsentlige, det var kun forbigaaende Foreteelser. Det væsentlige er *den gode Hyrdes Kærlighed*. I Kristi Navn underviser Kirken, i Kristi Navn ofrer den, og i Kristi Navn hersker den, saaledes som Kristus vil det, og fordi han vil det. En stor Værdighed er det at kunne frem-bære det hellige Messeoffer, og en stor Værdighed er det at kunne udtale den gode Hyrdes Ord: »Gaa i Fred, dine Synder ere dig forladte;« en stor Ære og Værdighed er det at være Jesu Kristi Stedfortræder, men Præsten er dog kun et Menneske, et syndigt Menneske, der først maa ofre til den himmelske Fader for *sine egne Synder*, og som selv maa *skrifte* sine Synder og ydmygt bekende dem. Kristus har indstiftet dette hellige Sakramente, og vi maa benytte det, hvis vi vil naa til vort evige Maal. Vi Mennesker trænger til en hjælpende Haand paa Vejen, og derfor er Kristus jo kommen til Verden, ikke for de retfærdiges Skyld, men for at kalde Syndere til Omvendelse. Og da han ikke længere kan blive paa denne Jord, overdrager han dette Hverv og den dermed forbundne Magt til sine Apostle, til sin hellige Kirke. Her i sin hellige Kirke lærer, ofrer og *regerer* han, og derfor er det vor *Pligt* at adlyde Kirken; og det er for os ikke en Nedværdigelse, ikke en Opofrelse af vor Frihed, tværtimod det er os en Glæde, en Trøst at kunne ofre *lidt* ham, der ofrede *alt* for os. Det er just Kronen paa al Frihed, naar vi i Lydighed mod ham, vor evige Konge, lader os lede og føre af hans hellige Kirke, i hvilken han skjult fortsætter sit Liv og sin Gerning til vor og alle Menneskers evige Frelse.

Amen!

G. H.



Hvide Søndag.

(Efter Kümmel.)

Det var Fredag Aften før Hvide Søndag. I Væverfrans' Hjem herskede ikke den bedste Stemning.

Væverfrans, en Mand i sine bedste Aar, gik frem og tilbage i den lille Stue, han bandede og skældte over alt og over alle, men især gik det ud over de rige og fornemme. Hans Ansigt, der nu og da belystes af Lampen, havde hin Farve, der tyder paa alt for hyppige Besøg i Værtshuset. Genstanden for hans Vrede var i Øjeblikket en hvid Kjole, der hang paa Væggen, og som i Overmorgen skulde smykke hans Barn, hans eneste Datter, der skulde til sin første hl. Kommunion. Fru Nort, Fabrikantens Hustru, havde bragt den gode lille Pige Kjolen.

Men Væverfrans, omtaaet af Øl og Snaps, ophidset af berusede Arbejderes Snak og af Artiklerne i et lille Blad, han i den sidste Tid havde læst, truede med at kaste Kjolen paa Gaden, og endnu, medens den rige Dame stod i Døren og talte med kans Kone, skreg han op om, at de rige Folk skulde lønne deres Arbejdere bedre, saa kunde disse selv købe Tøj til deres Børn.

Fabrikantens Hustru havde ved disse uforskammede Ord vendt sig om og havde roligt set paa Frans, idet hun sagde: »Dersom min Mand var gaaet saa meget i Værtshuset, som nu om Stunder visse Arbejdere gør, vilde han have været i Nød og Fattigdom for længe siden. Hvorfor har De indtil for to Aar siden kunnet faa deres Ugeløn til at slaa til og hvorfor slaar den ikke til nu, hvor De dog fortjener mere? Mange Mennesker vilde være glade og taknemlige, naar de havde Deres Fortjeneste. Men Orden og Sparsommelighed er først og fremmest nødvendig, saa kommer det andet af sig selv.

Væverfrans havde intet svaret herpaa, han følte sig truffet; Damens Ord havde ramt ham. Desuden var hendes Mand hans Arbejdsgiver, der hvert Øjeblik kunde afskedige ham, og særlig godt anskrevet var han heller ikke hos denne. Da Fru Nost var gaaet, rasede Frans for Alvor. Hvad der hidrog meget til hans Ophidselse var, at han følte sig ulyk-

kelig og misfornøjet med sig selv. Inden han begyndte med at gaa paa Værtshus, havde han været et helt andet Menneske, lykkelig og tilfreds i sit Hjem.

Den ulykkelige lod endnu stadig væk sin Vrede gaa ud over sin Familie, da der pludselig hørtes Musik udefra. Frants gik hen til Vinduet og saa et rødtligt Skær paa den mørke Himmel; Folk løb hen imod Fabrikken, hvorfra Musikens Toner syntes at komme. Han aabnede et Vindue og hørte Ordene: »Fakkeltog — Sang og Musik!« han trak hurtigt sin Frakke paa og befalede sin lille Datter at gaa med.

»O, kære Fader, jeg vilde hellere blive hjemme og bede,« sagde Barnet, »jeg bliver ellers adspredt til i Overmorgen.« Men Moderen hviskede til hende: »Gaa hellere med og bring Gud det Offer; han kender jo dit Hjerte.« Lina fulgte saa med Faderen. De kom til Fabrikant Norts Hus, der var fuldt oplyst; et Mandskor sang netop en smuk Sang; der stod mange paa Gaden og lyttede, og oppe i Huset stod forskellige Folk ved Vinduerne og hørte paa Sangen.

Ærgerlig vilde Frans gaa igen, da han saa, hvem Sangen gjaldt, men Lina trak ham i Frakken og sagde: »Se, Fader, der er Biskoppen!« »Hvad for en Biskop?« spurgte han overrasket. »Ih, har du ikke hørt det, Fader,« var Svaret, »den store Herre med det lange Skæg og med Korset er Fru Norts Broder, han er Biskop og vist endda Ærkebiskop i Indien og er kommet hertil for at sige Farvel til sin Søster, inden han igen rejser til Asien.«

Frants blev staaende endnu nogen Tid, til Sangen var sluttet; han saa endnu en Gang den fremmede Biskop; saa gik han hjemefter. Da var der en, der puffede til ham og sagde: »Frants, kommer du ikke lidt med hen i Kroen?«

»Kære Fader, gaa hjem med mig,« bad hans lille Datter; men forgæves, han lod hende gaa alene hjem, og snart efter sad han i Kroen. Men han var slet ikke rolig den Aften, det var, som om der skulde hænde ham en Ulykke.

Knap en halv Time efter kom en Nabokone og bad ham komme hjem, der var hændt noget.

»Hyad?« udrød Frans forfærdet.

»Eders Lina har brækket Benet. Et Par uartige Drengene drillede hende, Barnet vilde løbe bort, faldt, og Ulykken var sket. »Det har du paa Samvittigheden,« sagde han til sig selv og skyndte sig hjem. Tavs og mørk traadte han ind. Lægen var lige ved at sætte Benet sammen og Barnet stønnede og klagede sig. »Det er din Skyld,« sagde hans Samvittighed til ham. Hans Barn saa af og til bedende paa ham med taarefyldte Øjne, men han kunde ikke taale det Blik.

»Det er ikke saa slemt,« trøstede Lægen, »det er kun et lettere Benbrud og vil snart være lægt.«

»Den første hl. Kommunion,« sukkede Lina. Men da hun saa Faderens Blik, tav hun. Om Natten vaagede han hos Barnet. Den følgende Dag kom der forskellige Besøg til det syge Barn, og Frants undrede sig over, at hans Kone og Barn ikke gjorde mindste Hentydning til, at han burde have fulgt Lina hjem. Fru Nort kom ogsaa og sagde: »Havde jeg anet, at der forestod Dem en Ulykke, havde jeg ikke brugt saa skarpe Ord til Dem igaar.« Men han svarede: »Jeg maa nu tro, at Vorherre har straffet mig for min hovmodige Bemærkning om den hvide Kjole. Nu vilde jeg være glad, om Lina kunde tage den paa.« Med straalende Øjne rakte den fornemme Dame ham Haanden og sagde: »Frans, Deres Barn skal dog imorgen have sin Festdag. Jeg gaar nu til Hr. Pastoren og skal nok ordne alting.«

Det var Hvide Søndag; den lille, tarvelige Stue var nu festlig smykket med Kors, brændende Lys og Blomster. Gudstjenesten var endt; da bevægede et langt Tog sig henimod det lille Hus, hvor Frans boede. Alle Kommunikanter var med, den hele Menighed ledsagede det Allerhelligste. Og nu traadte Sognepræsten ind, ledsaget af to Kapellaner; bag efter dem fulgte den af Solen brunede Missionsbiskop, iklædt violet Talar med Guldkorset paa Brystet og den funklende Ring paa Fingeren. Han bar Herrens Legeme til det stakkels Barn. Og medens han knælede for det fattige Bord, hvor det Allerhelligste stod, kunde Frans rigtig se Biskoppens apostoliske, af Arbejde furede Ansigt med Arret efter det frygtelige Saar, han en Gang havde faaet for Troens Skyld.

Nu nærmede Biskoppen sig den lille Seng, hvori Barnet laa, og rakte hende for første Gang Herrens Legeme med Kirkens Ord: »Vor Herres Jesu Kristi Legeme bevare din Sjæl til det evige Liv. Amen.«

Kirkefyrsten holdt sig ikke for god til at bringe den fattige Arbejders Barn den hellige Kommunion.

Vi vil endnu kun tilføje, at denne Dag ogsaa bragte Væverfrans Guds Velsignelse. Han er vendt tilbage til den hellige Tro, i hvilken alene Sjælen finder Fred.

Fra Missionerne.

Belgisk Kongo. Siden »Fædrene fra Mill Hill« har nedsat sig ved Kongo er der bleven grundlagt de ny Missionsstationer Jumbi og Bokakata. Begge Steder har den apostolske Virksomhed haft rig Velsignelse. Befolkningen længe efter Kristendommen. I Jumbi forefandt man allerede en Del Katholikker og Katekumener, som af og til besøgte af en Præst. I Bokakata var der derimod kun Katholikker, ingen Katekumener, da der af Mangel paa Missionærer ikke kunde gives Undervisning. Imidlertid banede de derboende Katholikker Vejen for Kristendommen blandt deres hedenske Landsmænd. Overalt findes spredte Katholikker, som tidligere enten har været Soldater eller i anden Stats-tjeneste. Saaledes traf Missionens Superior paa 50 Soldater, som var bleven underviste i Katekismen af en Officers Kok, og fra mange Landsbyer indløber Anmodninger om at faa Missionærer. Baade Regeringen og de private Dampskibsselskaber viser sig meget imødekommende overfor Missionærerne.

— Mellem den hl. Stol og den belgiske Kongestat er der truffet *en vigtig Overenskomst*, ifølge hvilken Regeringen gratis overlader enhver katholsk Missionsstation 100 eller om fornøgent 200 Tønder opdyrkeligt Land som Ejendom. Det skal udelukkende være bestemt til Missionsøjemed og tør aldrig afhændes. Derimod forpligter Missionærerne

sig til efter Evne og Raad at oprette Agerbrugs- og Haandværksskoler, i hvilke de belgiske Nationalsprog skal gøre sig gældende. Skoleplanen udkastes efter gensidig nærmere Overenskomst. Missionsforstanderen skal indgive Beretning til Guvernøren om Skolernes Udvikling og Elevernes Antal, og Regeringen fører Tilsyn med Skolelokalernes hygieiniske Forhold. Missionærene forpligter sig desuden til efter Evne og imod Godtgørelse at befordre videnskabelige Bestræbelser ved geografiske, ethnografiske og linguistiske Studier. Missionen overtager Sjælesorgen i de vigtigste Befolkningscentre alt efter Antallet af de til Raadighed staaende Missionærer. Faste Stationer faar Statstilskud, som bestemmes nærmere i de enkelte Tilfælde. Endelig anbefales det Embedsmændene og Missionærene, at komme godt ud af det med hverandre. Eventuelle Vanskeligheder skal løses paa venskabelig Vis af Lokaløvrighederne, eller dersom dette ikke lykkes, af den højere Øvrighed. —

Andre vigtige Restemmelser indeholdes i de fornylig offentliggjorte Reformdekreter angaaende de Indfødtes Grundejendomme, Skatter, Toldafgifter, Handelsselskaber, Militær, Politi o. s. fr. For Opdagelsen af et Middel imod Sovesygen er der udsat en Præmie paa 200,000 Frcs. Yderligere 300,000 Frcs. til de hertil fornødne Studier er der ogsaa givet Udsigt til.

Jesuiten i Paraguay. Paa en Rejse til Gummiegnene i Østbolivia¹⁾ kom den tyske Kaptejn *Jerrmann* ogsaa til den tidligere Chiquito-Missions Omraade. Om end stærkt hildet i Fordomme mod Jesuiten og deres Missionsgerning, aflægger han dog, rigtignok mod sin Vilje, et Vidnesbyrd for deres storartede Virksomhed i Midten af dette dengang meget utilgængelige, vilde Land. »Hvad jeg paa min Rejse saa af Kirker eller større solide Bygninger, det stammer altsammen fra Jesuiternes Tid, som f. Eks. de saak. Kolegier, som findes ved hver Kirke, de tidligere Klostre, (rigtige Missionsboliger), som nu benyttes i offentlige Øjemed.« I Sante Ana, San Ignacio o. s. v. lærte Kaptejnen de kommunale Indretninger hos Guarajo-Indianerne at kende.«

¹⁾ Petermanns Mitteil. 1904, S. 188 o. fl.

»Denne ligesaa interessante som omstændelige og indtil de mindste Enkeltheder gennemførte Embedsvælde stammer endnu fra Jesuiternes Tid, men ingen Steder har den holdt sig saa ren i sin oprindelige Form som hos Guatajo-Indianerne. Hver By er delt i en østlig og en vestlig Sektion, hver med sin egen Kazike, som deler sin ofte meget tyrannisk udøvede Magt med en Underpræfekt. I større Byer er der fire Sektioner, i San Ignacio endog otte. Hver Kazike har en Assistent; under denne staar en Kommissær, en Syndikus og en Dommer, og hver af dem har en ganske nøjagtig foreskreven Embedsgerning. Desuden er der endnu en hel Del Funktionærer, f. Eks. en Juez de agua (»Vandmester«), som med sine Folk henter Vandet for Sektionen, en Juez de lena (»Brændemester«), som med sine Undergivne henter det nødvendige Brænde. Paa denne strengt kommunistiske Maade bliver alle Arbejder for Kommunen udført, og hænder det, at en Indbyggers Hus brænder ned, saa anordner Kaziken dets Genopføring paa offentlig Bekostning.«

Kazikernes ubøjelige Strengthed, som Jerrmann dadler, blev tidligere mildnet ved Patrenes Tilsyn. »Alle de talrige Embedsmænd bærer ved officielle Lejligheder en lang sort Frakke som Tegn paa deres Værdighed, som paa Kazikens Forslag bliver overdraget dem af Corregidoren for et Aar ad Gangen.«

Interessant er den Iagttagelse, Jerrmann gjorde paa sin Rejse gennem Mojossletten. »Landet er bedækket med tætte Urskove; mellem dem strækker sig de hvide Pampas, hvor tidligere uhyre Kvæghjorder græssede, Landets forlums Rigdomme, og det lød ret bedrøveligt, da vor Fører udbrød: 'Jo, det var dengang, paa Jesuiternes Tid. Hvem har vel nutildags saadanne Hjorder? De gode gamle Tider, kun gamle Dokumenter og Indianerfortællinger melder om dem!' »Det gør et ejendommeligt Indtryk paa en,« siger Jerrmann, »naar man stadig og alle Vegne hører de gamle Tider blive rost, hvor gejstlige Tyranner udøvede deres mørke Despotisme, og naar man hver Gang, man finder noget godt, hører det staaende Omkvæd: Jo, det stammer fra Jesuiternes Tid.« At den gamle Herre ikke føler Modsigelsen i sine egne Otd! Det var da besynderlige Tyranner

og Despoter, hvis Velgørenhed endnu efter ca. 140 Aars Forløb bærer Frugt og bliver velsignet af alles Læber.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Frederiksberg. Mandag den 8. ds. kan Sognepræsten ved Rosenkranskirken højærværdige Hr. **Pastor Heinrich Slump** fejre sit 25-aarige **Præstejubilæum**. Alle 25 Aar har Pastoren tilbragt her i Danmark og med Undtagelse af de to første Aar uafbrudt været knyttet til Frederiksberg Menighed. Flere Personalialia og mere om Jubilæet i næste Nr. af Ugebladet.

Rom. Den hl. Fader agter den 15. ds. at holde Konsistorium, ved hvilken Lejlighed der bl. a. vil blive udnævnt 6 nye Kardinaler, saa at Kardinalkollegiet igen faar 61 Medlemmer og der saaledes kun bliver 9 ledige Kardinalposter. De til Værdigheden udsete er: Patriarken af Venedig *Cavallari*, Ærkebiskoppen af Lucca *Lorenzelli* (indtil Kulturkampens aabne Udbrud Nuntius i Paris), Ærkebiskop *Maffi* af Pisa, Ærkebiskop *Lualdi* af Palermo, Nuntius i Belgien *Rinaldini* — alle Italienerne — og endelig Belgieren Ærkebiskop *Mercier* af Mecheln.

Under Pius X.s Pontifikat er allerede 15 Kardinaler afgaaet ved Døden, sidst (den 29. Marts) Kardinal *Luigi Macchi*, der ved Konklavet proklamerede Pius X.s Valg fra Vatikanets Loggia.

— I Anledning af sit forestaaende Præstejubilæum agter den hl. Fader at foretage nogle Beatificationer, hvoriblandt ogsaa *Jomfruen af Orleans, Jeanne d'Arc's*. Man taler om, at der ogsaa for Alvor tænkes paa at indlede Pius IX.s Beatificationsproces.

— Fornylig modtog den hl. Fader i Audiens den franske Kapucinermisionær *Bernard*, som medbragte en egenhændig Skrivelse fra Negus eller Kejser *Menelik* og — imod al Sædvane, da Paverne ingen Ordener modtager, — overrakte Paven Storkorset af »Æthiopiens Stjerne«. *Menelik* forsikrer i sin Skrivelse Paven om, at Katholikkerne i Æthiopien, saalænge han hersker, skal nyde Lovens Beskyttelse og den fuldste *religiøse Frihed*, samt at de kan stole paa ham som paa en god og retfærdig Fader.

Præmieopgave.

Johannes Jørgensens »Den hl. Frans af Assisi« (Bogladepriis Kr. 6,50) gives i Præmie til den, som leverer den bedste versificerede Oversættelse af nedenstaaende lille Strofe. Den er taget af en tysk Andagtsbog og stod der som en Slags Skudbøn under Overskriften: »Naar Klokken slaar«.

Wenn die Uhr schlägt.

Verleih uns Gott durch Jesum Christ
zum Leben und zum Sterben
die Gnade, die uns nöthig ist
den Himmel zu erwerben.

Sidste Indleveringsfrist: 30. April. Foretrækker man at underlegne sig anonymt, saa maa alligevel til Vejledning for Redaktionen Navn og Adresse samt et Udklip af Ugebladets Titel med Datum (fra Annonceomslaget) medfølge.

N. U. Red.

Agneforeningen

agter *Tirsdag d. 9. April, Kl. 8 Aften*, at opføre et religiøst Skuespil i Skolelokalerne, Boyesgade 8. Billetter à 50 Øre faas hos Hr. Pastor Ronge (Boyesgade 8), St. Josefsøtrene (Frederiksberg Allé 15—17 og Toldbodvej 14) samt hos Foreningens Medlemmer.

BEKENDTGØRELSE

angaaende

Valg til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab.

Det bekendtgøres herved, at der Søndag d. 28. April foretages Valg af **en Kirkeforstander, 3 Repræsentanter** samt **2 Revisorer**. I denne Anledning er der fremlagt en Fortegnelse over St. Ansgars Menigheds valgbare og valgherretigede Mænd tilligemed Aarsregnskabet for 1906 hos Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann (Købmagergade 48) fra 8. til 18. April (Søndagene undtagne).

Samtidig med det trykte **Aarsregnskab**, som i disse Dage udsendes til Bidragyderne til Menigheden, tilsendes der disse de af Biskoppen i Januar Maaned approberede **nye Bestemmelser** for Menighedens Forstanderskab.

**Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.**

Kirkelig Kalender.

Søndag den 7. April. Hvide Søndag. — 8. M. Marie Bebudelse (fejres offentlig Fredag efter 3. Søndag efter Paaske.)
— 9. Ti. Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. —

10. O. Johannes af Damascus, Kirkelærer. — 11. To. Leo I. Pave og Kirkelærer. — 12. F. Isidor, Biskop og Kirkelærer. — 13. L. Hermenegild, Martyr.
Søndag den 14. April. 2. Søndag e. Paaske. Justinus, Martyr.

Gudstjenesten paa Hvide Søndag.

- St. Ansgars Kirke.** Den højtideige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke fornyer Daalbspagten og modtager deres første hellige Kommunion, begynder allerede Kl. 9. -- Kl. 7 og Kl. 11 stille Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.
- Rosenkranskirken.** Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Messe, under hvilken Neokommunikanterne modtager deres første hl. Kommunion; Kl. 5 Festandagt med Prædiken.
- St. Annæ Kirke.** Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Firmelse ved den højærværdigste Biskop; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken.
- Jesu Hjærte Kirke.** Stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Højmesse med Prædiken Kl. 10; Aftenandagt Kl. 7 $\frac{1}{2}$.
- St. Josefs Kirke.** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse m. Præd. Kl. 3 Andagt.
- St. Knuds Kapel.** Kl. 7 Højmesse, Kl. 3 Andagt med Præd.
- Immaculatakirken.** Kl. 9 Højmesse m. Præd.; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
- St. Andreas Kirke** (Ordrup). Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Andagt.

☛ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden). 2. Søndag efter Paaske Messe med Prædiken Kl. 10.

Som passende **Gaver** til Førstkommunikanter og Firmanter anbefales: **Fuldstændig Bønebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); **Den katolske Kirkes Messebog** (ib. fra 3 $\frac{1}{2}$ Kr. til højere Priser); Rippel: **Kirkens Skønhed**, en Fremstilling af Kirkeaaet og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet); P. Eimard: **Den hl. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre), Thomas a Kempis: **Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Wisemann: **Fabiola** (1 Kr. 50 Øre); A. Breitung: **Udviklingslæren og Kristentroen** (2 Kr. 75 Øre); Krogh-Tonning: **Kirkeaaet** (2,80); O. Offerdahl: **Salmernes Bog** (1 Kr.); Josef Spillmann: **Et Offer for Skriftemaalet** (3 Kr.); Fullerton: **Rosemary** (indb. 1 Kr. 50 Øre); Johannes Jørgensen: **Den hl. Frants af Assisi** (6 Kr. 50 Øre). Samtlige Bøger og anden katolsk Litteratur faas hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København, og gennem enhver Boghandel hele Landet over. — Opmærksomheden henledes særlig paa de smukt indbundne Bøne- og Salmebøger.

Hos Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Modtagelsen af Firmelsens hl. Sakramente.«

I Anledning af højærværdige Hr. **Pastor H. Slumps 25aarige Præstjubilæum** holdes **Mandag den 8. ds. Kl. 9 Højmesse i Rosenkranskirken**. Ottemessen bortfalder, og den første Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$, læses i St. Josefssøstrenes Huskapel.

St. Franciskus III. Orden lader paa Lørdag den 13. ds. Kl. 6 $\frac{1}{2}$, i St. Knuds Kapel læse en Sjælemesse for Fru Vilhelmine Sørensen, der afgik ved Døden Skærtorsdag paa St. Jos. Hosp.

Vincentsforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8²), St. Josephs Kirken (Griffenfeldtsgade 45) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Joh. Hoffmann og Søn, Købmagergade 48, Tlf. H. 1389.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Adgvelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger af fremme den kirkelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette beundningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes hos Grosserer A. Millech, Købmagergade 13, i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasseeer, Cand. phil. Jos. E. M. Hoffmann, Købmagergade 48. Bestyrelsen.

Obs. 1. April begyndte et nyt Kvartal af Ugebladet!

Dirk for Bladets Udbredelse! Skaaf nye Abonnenter!

NORDISK UGEBLAD

SENDER

HØJÆRV. PASTOR H. SLUMP,

SOGNEPRÆST VED ROSENKRANSKIRKEN,

SIN LYKØNSKNING TIL

PRÆSTEJUBILÆET

MANDAGEN DEN 8. APRIL 1907.

Brevkasse (K. V.). Nej, det er ikke ordrette Gengivelser af Prædikenerne, men kun udførlige Udtog. Da Prædikenerne varede ofte over en Time, vilde en ordret Gengivelse af én Prædiken fylde hele Ugebladet.

Trykfejl. Forrige Nr. S. 224 Linje 8 f. n. udtrykkede; læs: udtrykte.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, 1. S., Telef. 4601 (Ekspe dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ron ge, Boyesgade 6, København V. Telef. Vester 423 y. (1 Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2 S. o. G.)

Nr. 15.

Søndagen den 14. April.

1907.

INDHOLD: Johs. Jørgensen: Blomster og Frugter. — Højær v. Pastor H. Slumps 25aarige Præstjubilæum. — Velgørenhedskoncerten i City. — Strejftog gennem Bladene. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Fredericia. Norge. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Johs. Jørgensen: Blomster og Frugter. Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag. København, Kristiania, 1907.

Til en bedre Tid end netop nu, i de forhaabningsfulde Paaske- og Foraarsdage, kunde denne yndige Bog næppe være kommen. Rigtignok mener Digteren selv i Indledningsversene, at hans Livs Foraar er omme; og virkelig hyder han os ogsaa i disse Digte saa sjælden modne Frugter, som der sædvanlig slet ikke frembringes i Ungdommens første Vaar. Men midt i denne Fylde af kostelige Frugter, som kun en dyb og afklaret Digteraand kunde skænke os, titter der dog endnu overalt saa venlige, ja saa dejlig friske Blomster frem, at det er altfor beskedent naar Forfatteren kun siger:

Men endnu tav ej alle mine Fugle,
min Blomsterhaves Bede er ej tomme.

Nej, Bedene er virkelig ikke tomme, og Træernes Blomster er ikke falmede, der er endnu ved Siden af Som-

merens Pragt og Høstens Frugtbarhed det friskeste Knop- og Løvbrud hos Johannes Jørgensen.

Dette gælder ikke blot om de glade Digte, der jublende synger om *Solskin* og *Foraarsdage* og *Sommerens* lyse Herlighed, men næsten endnu mere om de mange uforlignelig fine Stemningsbilleder som: »*Foraarsensomhed*«, »*Borg-ruin*«, »*Sæntis*«, de dyblføjte Hilsener, fulde af Faderkærlighed og Hjemve, som Sangeren sender fra det fjærne Syd over til Danmark og sit kære Hjem, og især den rørende skønne Sang ved hans afdøde lille *Bengts* blomstersmykkede Grav. Og saa den formfuldendte Digt-Cyklus om »*Sønnen*«, den majestætisk alvorlige Cyklus om »*Julestjernen*«, den tankedybe om »*de hellige tre Konger*«!

Men jeg kan jo ikke blive ved at optælle alle Skønheder i denne virkelig »uendelig fine og skære lille Bog«, som I. C. i »Berl. Tid.s« Paaskelørdagsnummer saa træffende har kaldt den. Og naar de kompetenteste Dommere i dansk Sprogkunst finder det overflødigt at fremhæve, hvad der er almindelig anerkendt, at man hos *Johannes Jørgensen* læser det danske Sprog i en uovertruffen ædel og skøn Form, saa skal jeg vel vogte mig for at tale et Ord om denne Sag. Man skal blot anskaffe sig Bogen og saa bl. a. læse den nævnte Digt-Cyklus »*Sønnen*« højt for sig, for at høre, med hvilken melodisk Ynde Tonerne falder f. Eks. i Nummer II:

Sænk kun dit Hoved, du Blomst,
bøj det i Bladene ned,
vent kun med lukket Krone
Nattens livsalige Fred.

Natten, den milde, den tyste,
kommer — o bøj dig til Blund.
Sov under gyldne Stjerner,
sov dig salig og sund.

Sov som et Barn, der vugges
hlidt i sin Moders Favn.
Vaagner kun halvt og sukker
smilende Moders Navn.

Men hvad der maa gøre *Johannes Jørgensens* Sange især os Katholikker og alle troende Kristne saa kære og dyrebare, det er den ægte kristelige Troskraft og den Kær-

lighedens Inderlighed og Varme, som disse Sange aander, saa ofte de henvender sig til vor kære Frelser og til hans saligste Moder, eller, som Digteren selv udtrykker sig i Indledningsversene, til

den ene Rene iblandt alle Kvinder
og Barnet, som er Dødens Overvinder.

I Modsætning til denne Troens, Haabets og Kærlighedens saa inderlig velgørende Aand, som lever i *Johannes Jørgensens* egne Sange, staar f. Eks. de to Gengivelser af Carducciske Sonetter, saa formfuldendte de end er, dog næsten som kolde klassiske Marmorbilleder. Af denne Grund ligesom ogsaa for de triste Minders Skyld, *Carduccis* Navn vækker, vilde jeg — trods Sonetternes kunstneriske Værd — helst undvære dem i denne Digtsamling. Ogsaa »Heinestemming«, hvis dybe Alvor maaske ikke af alle vil opfattes rigtigt, vilde jeg uden Savn se udskilt fra denne Bog, som forøvrigt virkelig burde blive en Yndlingslæsning, vi ofte vender tilbage til.

Altsaa lad os sørge for, al vi til første Maj alle har Bogen! Vi vil da vist blive inderlig glade, naar vi foran et Gudsmodersbillede i vor Stue, sammen med Digteren kan hilse »*Maria i Vaar*«:

Nu svulmer der Knopper, nu springer der Løv,
nu dækkes de Veje af Knopskæl som Støv,
nu fløjter de Fugle saa sødt over Vej,
nu blaaner Violer, nu hvidner der Bellis i Enge,
nu kommer den favre Tid, vi ventede saa længe,
den Tid, der er din, Maria i Maj!

Senere hilser vi da ogsaa med inderlig Glæde »*Maria i Høst*« og »*Maria i Sne*«.

A. Breitung.





Højærv. Pastor H. Slumps 25aarige Præstejubilæum.

For Sognepræsten ved Rosenkranskirken, højærv. Hr. Pastor *Slump*, er Aaret 1907 rigtig et Jubilæumsaar. Den 22. April kan Pastoren fejre sin 50 Aars Fødselsdag; til Sommer er det 25 Aar siden, han kom her til Danmark og endelig, som Læserne alt ved, kunde Pastoren i *Mandags d. 8. April* holde sit *Præstejubilæum*; idet det paa den Dag var 25 Aar, siden han i Laterankirken i Rom blev præsteviet af Kardinalvikar Monaco della Valetta og Dagen efter læste sin første hl. Messe i St. Alfonso Kirken foran Naadebilledet »de perpetuo succursu«, hvor Pastoren fornylig paa sin Romerrejse igen har opfrisket disse gamle fromme Minder.

Pastor *Heinrich Slump* er født den 22. April 1857 i Lengerich i Hannover (et Land, hvor man, i Parantes bemærket, ikke elsker Preusserne mere, end man gør det hos os). Sine første Studier persolverede han paa Latinskolen i Meppen, de højere, theologiske Studier dels i Innsbruck, dels i Propagandakollegiet i Rom. Af sine Kollegaer fra de Tider skildres den daværende Studiosus som en dygtig Elev og udmærket Kamerat. Da Kulturkampforholdene i

Tyskland vanskeliggjorde det at faa Ansættelse i Hjemlandet, saa blev efter Kardinalpræfekt Simeonis Foranstaltning Danmark det Land, hvori den nyviede Præst skulde udøve sin præstelige Virksomhed. Denne Bestemmelse var slet ikke i Uoverensstemmelse med den unge Præsts Ønsker, da han ikke blot i Rom, men ogsaa allerede tidligere, i Tyskland, havde lært forskellige danske vordende Præster at kende, i dem fundet gode Venner og Kamerater og gennem dem ogsaa lært at kende og skatte det lille frie og tolerante Danmark. Alle, som i Aarenes Løb har lært Pastoren at kende, ved ogsaa, hvorledes Kærligheden til og Begejstringen for dette hans andet Fædreland stadig har tiltaget hos ham, og hvor godt han har forstaaet at leve sig ind i Forholdene her.

De første Par Aar efter sin Ankomst her til Landet var Hr. Pastor Slump ansat dels ved Ansgarskirken, dels i et Par Provinsbyer, *Horsens* og *Svendborg*, men den meste Tid — hele 23 Aar — har Jubilaren været knyttet til *Frederiksberg* Menighed, hvis Udvikling han saaledes har fulgt lige fra dens første Begyndelse, da den lille Spire skød op i Ly af St. Josefsøstrenes Klosterhave paa Bülowvej, og indtil den omplantedes først til Frederiksberg Allé (hvor Søstrenes lille Huskapel fremdeles var Menighedens »Domkirke«) og dernæst til Boyesgade, hvor den fik et større og rummeligere Gudshus og omtrent samtidig af Hs. Højærværdighed Biskoppen blev ophøjet til selvstændigt Sogn omtrent (1892—93).

Naar en Præst i saa mange Aar har været knyttet til en og samme Menighed, saa er det naturligt, at han ved mange Baand føler sig knyttet til den og at han har vundet mange Venner, som skatter og elsker ham og som ved en saadan Lejlighed som ved et Præstejubilæum kapper om at bevise ham deres Højagtelse og Kærlighed. Dette er man da ogsaa bleven Vidne til nu i Anledning af dette Jubilæum, som Sognepræsten ved Rosenkranskirken fejrede i Mandags. Allerede længe i Forvejen havde Kirkeforstanderskabet holdt et Møde af ældre Menighedsmedlemmer for at drøfte, hvorledes man skulde højtideligholde Dagen, der jo var at betragte som Fest baade for Præsten og for Menigheden, og for at bestemme, hvilke Gaver man vilde over-

række Jubilaren som en lille Tak fra hele Menigheden for hans lange og trofaste Virksomhed. Den Tilslutning, de stillede Forslag fandt, og den Beredvillighed, hvormed man fra alle Sider gav sine Bidrag — baade større og mindre, alt efter Evne — varslede allerede i Forvejen om, hvor vellykket Jubilæumsfestligheden vilde forløbe.

Paa selve Jubilæumsdagen var der Liv og Røre ude i Boyesgade lige fra den allertidligste Morgenstund. Kirkeforstanderne med en Stab af Medhjælpere skulde ikke blot lægge den sidste Haand paa Værket, men fra først til sidst foretage alt det nødvendige for at udsmykke Kirken baade indvendig og udvendig saa festlig som mulig — Dagen forud var jo en Søndag — men selvfølgelig var alt saa vidt som mulig ordnet og lagt til Rette allerede i Forvejen. Flittige Hænder havde bundet flere hundrede Alen Guirlander baade til Trappegangen op til Pastorens Dør og til Kirkeportalen og hele Gelænderet udenfor samt til selve Kirkens Indre; disse blev nu alle anbragt paa deres Plads; det nye Gulvtæppe (som tilligemed en anden smuk Gave til privat Brug var en Gave fra Venner og Bekendte udenfor Menigheden) blev lagt foran det med Blomster, Planter og nye smukke Lysestager af Søstrene festlig pyntede Alter, og den nyudskaarne Ramme (en privat Gave) blev anbragt om Gudsmoderbilledet »de perpetuo succursu«. Kommuniondugen og Alterdugen var smykkede med nye hæklede og broderede Blonder, alt sammen private Gaver, som var Resultatet af lange Tidens ihærdigt Arbejde; Alterdugsblonden (i Lighed med den før her i Bladet omtalte fra Immaculatakirken) i Hedebosyning — efter Kenderes Dom den allerkostbareste af de private Gaver.

Paa Slaget 9 førtes Jubilaren ind i Kirken i Procession med en Korsbærer i Spidsen, med Ministranter og hvidklædte Piger, som ved Kranse af forskelligfarvede Roser symboliserede Rosenkransens forskellige Hemmeligheder. Her havde allerede den højærværdigste Biskop *Johannes v. Euch* indfundet sig tilligemed flere af Jubilarens Kollegaer baade fra København og andre Byer. Ved den hl. Messe, hvortil Jubilaren var iført en ny kostbar Messehagel (en af Fællesgaverne fra Menighedens Medlemmer) assisterede

Vikariatssekretæren, Hr. Pastor *H. Gamél* og et Sangkor udførte en smuk Koralmesse under Hr. Organist *Hammermüllers* dygtige Ledelse. Efter Evangeliet besteg Hr. Pastor *Schmiderer* Prædikestolen og holdt en indholdsrig Festprædiken over Teksten: »Frygt Gud . . . og hold hans Præster i Ære«. (Eccli VII.), idet han efter en kort Om-tale af Festens Anledning smukt forklarede Præstedømmets Ophøjethed og opfordrede Menigheden til særlig ved Bønnens Middel at arbejde sammen med deres Præst paa Virkeliggørelsen af Præstedømmets ophøjede Bestemmelse.

Efter Højmessen henvendte Jubilaren selv et Par inderlig følte Ord som Tak til alle uden Undtagelse, der havde hædret ham ved deres Nærværelse, eller som paa den ene eller anden Maade havde bidraget til Højtideligholdelsen af denne for ham saa betydningsfulde Dag.

Under Basunledsagelse istemtes derpaa *Te Deum* og nedenstaaende smukke Sang af *M. C. J.*, forfattet i Dagens Anledning til Melodien: »Fast skal min Daabspagt evigt staa«:

O Jesus Kristus, Hyrde kær,
I Kirke din paa Jorden
Du spreder Glæde, fjært og nær,
I Syden som i Norden!
Og Præster vandrer i dit Spor
Og deler ud den Skat saa stor,
Som er vor Frelse vorden!

For *Præsten*, som du her os gav,
En Takkens Sang vi synger,
Mens Tiden om hans Præstestav
Sin *Sølvertilje* slynger:
De *femogtyve* svundne Aar
Med trofast Tjeneste, der spaar
Om Høst med Frugt i Klynger!

Ja, Tak for ham, i livem vi fandt
En Lærer og en Fader,
Der af dit Ord, o Gud os bandt
En Krans af Perlerader,
Og Pérler var hver. Sandheds Ord,
Hvis Frugt vil kendes her paa Jord
Og hist i Himlens Lader!

Saa skænk ham da din Naades Løn,
Vor Frelser i dit Høje!
Lad Glansen fra din Himmel skøn
Ret straae for hans Øje!
Lad rige Minders Rosenflor
Omslynge huldt det Alter, hvor
Han mon for dig sig bøje!

Og som han tidt i svunden Tid
Opfyldt af hellig Lue
Til Bøn og Andagt drog os hid
Indunder Kirke-Bue:
Saa giv, o Gud, med ham vi maa
Engang for dig om Tronen staa
Og frit dit Aasyn skue!

Derefter vendte Processionen i samme Orden som før tilbage til Skolen, hvor den var udgaaet fra; her fik Festkomitéen Foretræde for Jubilaren, og Kapellanen, Hr. *Pastor Ronge* oplæste en af Hr. Proprietær *August Hoffmann* smukt kalligraferet og med fin kunstnerisk Smag udstyret Adresse, hvori der paa Menighedens Vegne blev givet Udtryk for de taknemmelige og sympatiske Følelser, som paa denne Dag besjælede alle, der havde lært Jubilaren at kende og var kommen i Berøring med ham særlig under hans Virksomhed her ved Rosenkranskirken og i Skolen. Man overgav derpaa Jubilaren den anden af de tvende Fællesgaver fra Menigheden, nemlig en stor Egetræs Skrivepult med tilhørende Skabe (bl. a. ogsaa et solidt Jernskab) og forskellige praktiske Hylde og Rum til Sortering af de mange Protokoller, Dokumenter og Papirer, som udkræves til Sognepræstvirksomheden, og saaledes som man vidste, Pastoren netop havde ønsket sig det.

Ogsaa Skolehørnene overbragte Jubilaren deres særlige Lykønskning og de Gaver, som de havde indsamlet til; en af Ministranterne lykønskede i St. Marie Drengeskoles Navn, som havde givet ny Ministrantdragter, og Pigeskolen, som gav et messing-forsølvet Røgelseskar, fremførte deres Lykønskning i poetisk Form, hentydende til Englenes beskyttende, værnende og formidlende Virksomhed som Symbol paa og Forbillede for den præstelige Gerning -- hvilke Præstationer allesammen overværedes af en stor Del af Menighedens Medlemmer.

Blandt andre større Gaver kan nævnes Agnesforeningens Gave: et smukt lille Marmorbord, med forgyldte Fødder, til Brug i Kirken ved Siden af Alteret. Den franske Skoles Elever skænkede en ny broderet Bedeskammel og forhenværende Elever af samme Skole et til Messehagelen svarende fint kunstbroderet Velum. Familien i Tyskland havde skænket en kostbar Kalk og — ikke at forglemme — hans Højærværdighed Biskoppen, der personlig overrakte Jubilaren et værdifuldt Mosaikkrucifix.

Under Festmiddagen, som Hs. biskoppelige Højærværdighed *Msgr. von Euch* ogsaa bærede med sin Nærværelse og hvori henved 20 af Jubilarens Kollegaer samt d'Hrr. Kirkeforstandere og nogle enkelte andre Herrer deltog, blev der holdt forskellige Taler for at hædre Jubilaren, og henved halvandet hundrede Lykønskningstelegrammer indløb fra nær og fjern, bl. a. ogsaa fra højærv. Hr.

Pastor Wang i Bergen, som er bleven præsteviet sammen med Hr. Pastor Slump og saaledes fejrede Jubilæum paa samme Dag.

Om Aftenen holdtes der, efter en lille Andagt med Velsignelse i Kirken, en af Festkomiteen i Føring med St. Josefsøstrene og Agnesforeningen arrangeret Menighedsfest i Skolen med Sang, Tale og et lille Skuespil, hvortil der var bleven indbudt saa mange, som Lokalet kunde rumme, af dem, som plejer at søge til Rosenkranskirken.

Den af *L. G.* til Melodien »Paa Sjølund's fagre Sletter« forfattede smukke Sang lød som følger:

Et fint og fagert Billed
fra første Barndomsaar
blev for vort Øje stillet:
Vorherre og hans Faar;
eet bærer han som Byrde,
de andre staar i Flok . . .
det er den gode Hyrde
med kroget Hyrdestok.

Paa Røsten de ham kender,
han kender dem ved Navn,
og, kalder han, de vender
sig til hans Hyrdefavn;
hos ham de er saa trygge
som Vennen hos sin Ven . . .
han Hyrde er og ikke
en troløs Lejesvend.

For Faarene han blødt,
for Hjorden han opstod,
og snart igen han mødte
hos den som Hyrde god;
men Staven, han har baaret,
den giver han nu hen
til dem, han sig har kaaret,
og Faarene med den.

Der ofres skal og læres,
der vogtes skal især,
med Græs og Urter næres
og styrkes skal enhver . . .
i Kærlighed at sige,
det var det sidste Bud,
han gav for Jorderige,
før han gik hjem til Gud.

Der Tider gik saa lange, . . .
hans Hjord er bleven stor,
og Hyrderne er mange
paa denne hvide Jord.
Held hver en Flok, hvor Hyrden
har Del i Mestrens Aand,
saa ret han bærer Byrden,
han modtog af hans Haand.

Nu . . . Maalet for mit Kvæde
det ser enhver vel grant;
til Tankerne at klæde
jeg bedre Ord ej fandt.
Den Hyrde her vi hædre.
er, som de bedste var.
vi ønsker ingen bedre . . .
en Hyrde god vi har.

For hvert et Ord, du talte,
for hver en Bøn, du bad,
for Hjælpen, du nedkaldte
for Gud bag Stjærnerad,
hav Tak! Med Fryd dig møtte
vor kære Frelsermand,
til — sent — de Kransen flette
for dig i Himmelland.

Festtalen blev holdt af Hr. Pastor emeritus, cand. mag. *Niels Hansen*, som først bemærkede, at det var med Glæde han havde paataget sig dette Hverv, da han jo havde kendt den højærværdige Jubilar i saa mange Aar og lært at skatte ham højt. Taleren udkastede derpaa i korte men fængslende Træk et Billede af en god Præst, saaledes som han færdes i sin mangesidige Virksomhed, baade i Kirken, i Skolen og i Hjemmene, blandt Voksne og Børn, hos de syge og døende o. s. fr. og fandt, at dette saaledes tegnede Billede havde Lighed med ham, for hvis Skyld vi var forsamlede her. Det var vel ogsaa Grunden til den megen Sympathi, som vistes ham paa saa mange Maader og fra saa mange Sider paa denne Dag. Taleren opfordrede til Slutning til at vedblive med — hvad mange vistnok allerede daglig gjorde — at nedbøde Guds Velsignelse over Jubilaren, saa at han endnu længe maatte kunde fortsætte sin Gerning iblandt os til Guds Ære og Sjælens Frelse.

Efter at det sidste Vers af ovenstaaende Sang var sunget — Orgelakkompagnementet udførtes velvillig af Hr. Assistent *Høhling* — gik saa Tæppet op for den lille improviserede Scene, hvor Ansgarsforeningens Medlemmer i Dagens Anledning opførte »*Den hl. Katharina af Alexandria*«, et Skuespil i 3 Akter fra det fjerde Aarhundrede«. Bortset fra, at man ved Kejser Maximins, Eneboer Antonius' og andre lignende Roller maatte tage sin Fantasi temmelig meget til Hjælp, grundet paa, at disse Mandsroller udførtes af unge Piger med høje Stemmer, saa maa det siges, at Stykket ellers var rigtig godt indøvet og vidnede om det meget og udholdende Arbejde, som altid gaar forud for en saadan Dilettantoptræden. Mest grebet blev man af Hovedrollens Indehaver, hvis blide, beskedne, ægte Jomfruskikkelse passede godt til at fremstille den jomfruelige Martyrinde Katharina. »*Renate*« viste ogsaa gode naturlige Anlæg og spillede med Liv og Fyrighed, saaledes som det passede til den Rolle. Men ogsaa paa de andre spillende kunde det mærkes, at de alle ærligt bestræbte sig for at bringe det bedst mulige ud af deres Roller. — Stykket høstede da ogsaa lydeligt Bifald efter hver Akt, hvilket ogsaa gælder de smukke Tableauer, som stod sidst paa Programmet,

særlig »Jakobstigen« med de mange smaa søde Englehoveder.

Efter Forestillingens Slutning udtalte Jubilaren sin Tak til alle, som havde fulgt hans Indbydelse og bad dem alle følge med over i Skolens store Sal til en Kop Chokolade (Skolebørnene var ikke med her, men blev trakteret en anden Dag paa samme Maade). Medens man nød den, underholdt højærv. Hr. Pastor Slump Forsamlingen med at oplæse alle de mange Telegrammer, som i Dagens Løb var ankommet, og efter endnu at have underholdt sig lidt med hverandre om Dagens Begivenheder, tog man Afsked med Jubilaren, og i Bevidstheden om at have tilbragt en hyggelig Aften skiltes man med et gensidigt »Tak for i Aften!«

Dagen efter Jubilæet, Tirsdag den 9. April, var den højærværdige Jubilar af en Kreds af Venner og Bekendte i og udenfor Sognet med Hr. Tandlæge *Barfod* og Hr. Direktør *Petersen* i Spidsen, indbudt til en festlig Aftensammenkomst paa »den kongelige Skydebane«. Festligheden hvortil der havde indfundet sig henved 50 Deltagere, forløb udmærket. Hr. Tandlæge *Barfod* oplæste ved Bordet en i smukke anerkendende Ord affattet Adresse til Jubilaren, hvis Plads var smykket med de hannoveranske, de pavelige og de danske Farver, for at minde ham om hans lykkelige Barndomsaar i Hjemmet, hans minderige Studieophold i Rom og hans 25aarige opofrende Virksomhed her i hans ny Fædreland Danmark, hvor han havde vundet sig saa mange taknemlige Venner. Foruden Jubilaren selv, der til sin Tak føjede en interessant Skildring af, hvorledes det egentlig kom sig, at han var bleven sendt som Præst her til Danmark, hvor han altid havde været lykkelig og tilfreds, — bemærkedes der blandt de øvrige Talere særlig Hr. Garvermester *Messerschmidt*, som i overordentlig smukke og gribende Ord skildrede, hvad Jubilaren havde været for ham — skønt han selv ikke var Katholik — for hans Familie og særlig for hans Børn, dernæst forhv. Folkethingsmand Hr. *Jens Busk*, om hvis Tale, i alt Fald dens første Halvdel, kunde siges noget lignende — og Hr. Dr. *Ørbæk*, der talte for Damerne. Talernes Række sluttedes af højærv. Hr. Pastor *Braun*, der knyttede nogle velvalgte Ord til den gamte Lykønskingsformel, hvormed vi ogsaa vil slutte dette vort Referat af Festlighederne for Jubilaren:

Vivat! Floreat! Crescat!



Velgørenhedskoncerten i City.

Denne Koncert, som Frk. *Lilly Schwartzlose* atter i Aar havde arrangeret, kan i det store og hele siges at være lige saa vellykket som Koncerten i Fjor. Og det energiske Arbejde, Frk. *Schwartzlose* her udfører i Filantropiens Tjeneste bør hilses med virkelig Anerkendelse. Vi udtalte i Fjor det ønskelige i, at denne Koncert, hvis smukke Formaal i og for sig ikke behøver nogen Anbefaling, maatte indgaa som et nogenlunde konstant Led i det Velgørenhedsarbejde, som de herværende kath. Menigheder dels understøtter, dels udfører. Trods det store Arbejde og de ikke faa Bryderier, der er forbundne med Arrangementet, har Frk. *Schwartzlose* i Aar realiseret denne Tanke og, naar Overskuddet ikke blev slet saa stort som i Fjor, maa Aarsagen alene tilskrives de langt større Udgifter, Frøkenen i Aar har haft. Der ydes dog en Del Hjælp fra forskellige Sider, saaledes skænkede *Mohns Bogtrykkeri* Billetter og Programmer.

Det vakte lidt Konfusion blandt Publikum, at Programmet i sidste Øjeblik maatte omlægges. Hr. *E. Ottosen*, som i Fjor tog Tilhørerne med Storm, havde desværre set sig nødsaget til at sende Afbud, og da hans Stedfortræder, Hr. Koncertsanger *Marius Jørn-Nielsen*, skulde ud og synge i *Olympia*, maatte han optræde tidligere end bestemt. Han sang to Romancer af *Heise*, men særlig i *Adams: The holy-c i ty* kom hans mæglige Stemme til sin fulde Ret.

Violinistinden, Frk. *Philip*, spillede med meget Liv, stærkt Temperament, — saa stærkt, at man undertiden frygtede for, at en af Strengene skulde gaa i Løbet.

Fru *Neve*, som synger i *Ceciliaforeningens Madrigalkor*, viste sig i Besiddelse af en stor og fyldig Altstemme; men Indtrykket svækkedes en Del af Fruens Nervøsitet. I Duetterne med Fru *Simmelkiær-Larsen* kom hendes Stemme bedre til sin Ret.

Størst Bifald høstede Fru *Simmelkiær-Larsen*, der er bekendt i Musikverdenen. Med sin høje og klangfulde Sopran og sit frie, naturlige Foredrag, vandt hun særlig i 2. Afdeling stærkt Bifald. Udenfor Programmet sang hun

med ikke ringe Lune Rungs: *Hei, du Maane!* Ligesom Fruen senere hen i Pauserne under Ballet glædede de tilstedeværende med enkelte Sange.

Efter Koncerten, der overværedes af en Del af de herværende Præster, gik Dansen med Liv og Lyst blandt den store Mængde unge, som blev tilbage til Ballet.

Overskuddet, der endnu ikke med Bestemthed kan fastsættes bliver dog ikke under ca. 200 Kr.

J--n. J--n.

Strejftog gennem Bladene.

Det nye Tidsskrift »Liv og Kultur« indeholder bl. a. en Artikel af Pastor *O. P. Monrad*, der omtales af »Natltid.« (Tillæg for Onsdag Morgen d. 6. Marts) med følgende Ord:

Om 'Den største Scene i den nyere europæiske Historie' har Pastor *O. P. Monrad* skrevet en varmtfølt Artikel. Det er den engelske Historiker *Thomas Carlyle*, der har kaldt *Luthers* Optræden paa Rigsdagen i Worms for »den største Scene i den nyere europæiske Historie«, fordi Luther ved sin mandige, djærve Optræden og ved sine Slutningsord: »Her staar jeg, jeg kan ikke andet«, bragte Protestantismens Princip ind i Verden. Pastor Monrad hævder nu videre, at denne Udtalelse af Luther bør følges af hver enkelt paa den Maade, at han oprigtigt og af sin Sjæls Inderste altid vedkender sig sin Opfattelse og ikke bøjer af for Autoritetstro.

Noget smager dette jo unægtelig af Sønen Kirkegaard'sk og Henrik Ibsen'sk Individualisme, men Forfatteren mener dog ikke, at denne — halvt anarkistisk som den er, og kun egnet til at splitte Samfundet — vil blive Følgen af hans Anvisning, derimod tror han maaske en Smule optimistisk, at *Personlighedens* Værdier herved lager Skikkelse og Vækst i Liv og Kultur og derved skaber Sammenhold. Først naaet, er *Luthers* Hverv, at føre Protestantismens Princip ind i Verdenslivet og Verdenskulturen, helt fuldbyrdet.

Det er unægteligt et farligt Princip, Protestantismen er bygget paa. Uden Autoritetstro er jo egentlig al Undervisning umulig. Men i Praksis dyrker jo Protestanterne lige saa godt Autoritetstroen, som vi Katholikker, ja ofte endnu mere end vi, der i Grunden dog kun følger den sunde Fornuft, naar vi respekterer Kirkens Læremyndighed, som den er stadfæstet af Kristus og Apostlene i det Ny Testaments Skrifter. Forskellen ligger deri, at Protestanterne kun hævder fuld Frihed i *religiøse* Ting for deres Vedkommende, der er i Stand til at granske selvstændigt. Men selv mange af disse tror nu f. Eks. — ifølge deres ubevidste Autoritetstro —, at Luther paa Rigsdagen i Worms virkelig har udtalt Ordene: »Her staar jeg osv.« medens andre, nemlig lærde protestantiske Historikere, nægter, at denne Udtalelse faldt paa Rigsdagen i Worms (jfr. *Maurenbrecher*, *Gesch. der kath. Reformation*, Nördlingen 1880. I, 398; *A. Wrede*, *Deutsche Reichstagsakten unter Karl V.* Gotha, 1896. II, 555, Anm. 1; *P. Kalkoff*, *Die Depeschen des Nuntius Alexander*, Halle, 1897. S. 174, Anm. 2.). Det ved man naturligvis endnu ingen Ting om her i Danmark.

Det vidner om en mærkelig bagvendt Tankegang naar *Uffe Birkedal* i »Lys over Landet« (Nr. 10, 8. Marts, S. 79 f.) skriver:

Atter er Vejret i Vatikanet slaaet om! Nu lyder det igen: intet som helst Forlig med den franske Republiks Regering. Ingen Konktrakter om Brugen af Kirkerne maa undertegnes af nogen Kirkens Mand! Paven har, forlyder det, givet denne Ordre til tre franske Biskopper, der nylig havde Foretræde for hs. Hellighed. Regeringen har dog stadig Kammeret med sig i sin kloge Politik og har gjort et ypperligt Modtræk! *Kirkerne skal under alle Omstændigheder staa aabne.* Hvor Forsonligheden og Overlegenheden findes i denne Kamp er nu saa indlysende, at det ikke kan skjules. Pius. X. er sikkert en god og from Mand, men han har ikke Leo XIII. sine Hoved, og et saadant tiltrænges nu i allerhøjeste Grad for at føre St. Peters Skib velbeholdt gennem denne faste Brænding.

Medens Kampen staar i Frankrig, ser vi en anden Kamp foregaa i preussisk Polen. Medens Kirken i Frank-

rig kæmper for sine Rettigheder og sin Uafhængighed, kæmper Polakkerne i Preussen for Anvendelsen af deres Modersmaal ved Religionsundervisningen. Sæt nu det Tilfælde, at den preussiske Regering vilde give efter og lade, som om den aldrig havde krævet, at Religionsundervisningen skal være tysk. Vilde man saa maaske sige, at den havde *sejret* ved et »ypperligt Modtræk«, og at »Overlegenheden« fandtes hos denne ellers overfor Polakkerne saa brutale Regering? Kan det kaldes for »klog Politik«, naar man først (se Clémenceaus Programtale ved Tiltrædelsen af Regeringen) proklamerer, at »Adskillelsesloven skal gennemføres helt og med ubønhørlig Strengthed«, og saa giver efter snart paa det ene og snart paa det andet Punkt!

Nej, for et sundt tænkende Menneske er det soleklart, at den franske Regering simpelthen ikke tør gennemføre sit Program paa den Maade, som den havde tænkt sig det, og dette alene betyder dog ikke andet end et *Nederlag*, og det nytter ikke at kalde Regeringens Afmagt for »Forsonlighed«; denne er der dog ingen, der tror paa for Alvor. Det er netop denne Kendsgerning, Pius X. har at regne med. I Leo XIII.s Tid kunde der endnu være Udsigt til, at den franske Regering vilde opgive den kirkefjendtlige Kurs; men foreløbig vilde al Eftergivenhed fra Pavens Side kun indgyde den raadvilde Regering nyt Mod, og det er dog ogsaa Pius X. for klog til at gøre, ganske bortset fra, at han har Kirkens Selvstændighed at forsvare og aldrig kan gaa med til noget, som vilde svække eller nedværdige Kirken.

—r—

Østsjællands Folkeblad for 27. Marts indeholdt følgende Svar fra fhv. Folkethingsmand *Jens Busk*:

Grundtvig og Katholicismen. I Anledning af en Udtalelse af mig ved Kirkeindvielsen i Ringsted har der i dette Blad for 15. Marts staaet en Forespørgsel til mig om, hvem de mange betydelige grundtvigske Mænd var, der var gaaet over til Katholicismen. Begrebet faa og mange, betydelige eller ej, kan jo altid omdisputeres, mig har foresvævet haade afdøde og nulevende Personer. Kendte Mænd er sikkert Præsterne, saasom Pastor N. Hansen, tidligere Præst for Naur og Sir, Pastor M. C. Jensen, tidligere Præst for

Fjeldsted og Harndrup, Baron Stampe-Carisius og ikke at forglemme afdøde cand. theol., Bibliotekar Høfding Muus, om hvem afdøde Pastor Brandt skrev et smukt Eftermæle i Dansk Kirketidende. Adskillige andre Lægfolk, der ingenlunde kan kaldes ubetydelige, skønt de fleste af dem hørte til de stille i Landet og ikke har gjort sig offentlig bemærkede, kan ogsaa nævnes af den katholske Gejstlighed. Grundtvigs Brud med de to lutherske Grundprinciper »Troen alene og Bibelen alene«, idet han særlig hævdede Overleveringerne og Sakramenternes Betydning, har sikkert, især hvad Overleveringerne angik, ikke været uden Indflydelse paa Mænd som Pastor L. V. Hansen, der forlod Folkekirken og i mange Aar var Redaktør af det katholske »Nordisk Ugeblad«, lige som ogsaa for forhenv. Stiftsprovst Kofod Hansen, der ligeledes endte som Katholik. Grundtvig standsede ved Kirkefaderen Irenæus — havde han taget ham med, maatte han ende i Rom. Han naaede ikke saa vidt, og hvorfor? Maa-ske har ovennævnte Høfding Muus Ret, naar han siger, at det, der hindrede ham, var »den lange Hale« — Tilhænget, hvorom Kofod Hansen sagde: »da han gik i Barndom, samlede han Skarer, han blev hyldet — til Tider alt for meget — og det blev en Hindring for hans videre Udvikling, der ellers konsekvent maatte føre ham ad historisk Vej til den katholske Kirke.« — ad denne Vej er jeg naaet dertil.

Horsens, den 24de Marts 1907.

Jens Bush.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hvide Søndag var Børnene til første hl. Kommunion i St. Ansgars Kirke og i Rosenkranskirken. Førstnævnte Sted var der 18 Dreng og 11 Piger, i Rosenkranskirken 21 Dreng og 17 Piger, for hvem dette Aars hvide Søndag vil være en Mærkepæl paa Livets Vej.

— *St. Elisabeths Hospital* (Amager) har udsendt en Aarsberetning for 1905—1906, hvoraf det fremgaar, at der er udfoldet en ikke ringe Virksomhed paa Lægekunstens og Sygeplejens Omraade. Paa den kirurgisk-medicinske Afdeling er der i Aarets Løb ($\frac{1}{11}$ 05— $\frac{31}{12}$ 06) udskrevet 281

Patienter, af hvilke 45 er døde; paa disse udkrevne Patienter var der udført 177 Operationer, 7 af de opererede er døde. Universel Narkose har været anvendt 98 Gange uden Dødsfald. Paa Øjenafdelingen er i samme Tidsrum 56 Patienter bleven behandlet og 54 Operationer udførte. Paa Øre-, Næse- og Hals-Afdelingen 40 Patienter, 1 Dødsfald.

St. Elisabeths Hospital i København er beliggende i Eberts Villaby i Sundbyerne; det blev opført i 1905 af de graa St. Elisabethssøstre fra Breslau og indviedes den 30. Oktober 1905. Hospitalet har c. 80 Senge, fordelte paa 7 Fællesstuer og 17 Enestuer og Tosengsstuer. Det modtager saavel indenbyes som udenbyes Patienter; dog ikke Patienter med smitsomme Sygdomme. — Hospitalets Læger er: Den kirurgisk-medicinske Afdeling: Overlæge N. P. Ernst, Reservelæge V. Johansen, Operationsassistent C. Brännich Nielsen. — Leder af Afdelingen for Øjensygdomme: Dr. med. K. K. K. Lundsgaard. — Leder af Afdelingen for Øre-, Næse- og Halssygdomme: Dr. Sophus Bentzen.

Fredericia (†). Hvide Søndag! Hvilken Rigdom af skønne Minder og alvorlige Tanker vækker ikke disse Ord hos os katholske Kristne!

Her i vort festligt smykkede Gudshus havde vi i Søndags den Glæde at se en Børneskare, 13 hvidklædte Piger og 5 Drengene træde ind i Kirken, følgende Korsets Banner, under Tonerne af den skønne, ældgamle Kirkehymne: »Ved Lammets Maaltid kongeligt!«

Efter de første forberedende Bønner talte vor højærværdige Sognepræst, Hr. Pastor Schreiber, hjerteligt og gripende til Børnene: Denne Søndag var lige fra den første kristelige Tid kaldet *Dominica in Albis*, eller hvide Søndag; — paa den Dag modtog de kristelige Katekumener den første hellige Kommunion i den hvide Daabsklædning, som de vare blevne iførte Paaskelørdag, da de modtog den hellige Daab.

Paa denne Dag skulde nu ogsaa Børnene i vor Menighed, efter i længere Tid at være blevne forberedte, have den Lykke at forny deres Daabsløfte og at modtage den første hellige Kommunion. De skulde da, i hele Livet, bevare Troens Skat som det kosteligste Klenodie, og vise dens gode Frugt i Lydighed og Kærlighed.

Børnene aflagde nu højtideligt deres Daabsløfte og efter at have sunget: »Jeg er ej værdig, Herre«, modtog de med stor Andagt den hellige Kommunion. Det var opbyggeligt at se saa mange af Børnenes Forældre og Søsken, samt ældre og yngre Slægtninge ogsaa modtage det hellige Sakramente.

Højtideligheden forøgedes endnu mere ved Afsyngelsen af et velindøvet skønt »*Adoremus*«, udført af Sangforenin-

gen, der desuden — ligesom i Paaskedagene — opbyggede Menigheden med flere andre smukke firstemmige Sange.

Efter at Børnene i Procession havde forladt Kirken, gik de glade ind i Præstegaarden, nød en Kop Chokolade og hilste med Taknemlighed paa deres kære højjærværdige Sognepræst.

Om Eftermiddagen Kl. 3 havde der atter indfundet sig mange i Kirken til den opbyggelige Gudstjeneste med Takkebønner og firstemmige Sange. Højærv. Hr. Pastor Schreiber talte nogle indtrængende Ord til Børnene, som til Slutning traadte hen til Alteret og kyssede Korset.

Maatte Mindet om denne skønne Dag bevares af de unge saavel som af de ældre.

Norge. Som andet Steds her i Bladet omtalt, kunde højjærværdige Hr. Pastor *Wang* i *Bergen* fejre Præstjubilæum sammé Dag som Rosenkranskirkens Sognepræst i København. Da Pastor *Wang* ogsaa er kendt af mange her i Landet, hidsætter vi et Stykke af det, *St. Olaf* skriver i den Anledning:

Hr. Pastor *Wang* gjorde sine filosofiske og theologiske Studier i Propagandakollegiet i Rom og fik ved sin Hjemkomst til Fædrelandet først Ansættelse i Tromsø, men forblev ikke længe i de nordlige Regioner. Hans kirkelige Overordnede kaldte ham snart til Hovedstaden, hvor han i en Række af Aar forestod *St. Olafs* Menighed og havde den Glæde at optage ikke saa ganske faa Landsmænd i vor hl. Moder Kirkens Skød. Fra Høsten 1899 har Jubilaren haft sin Virkekreds som Sognepræst ved *St. Paulskirken* i *Bergen*, og her som overalt, hvor han tidligere har virket, har han kun skabt sig Venner. Som bekendt har Pastorens Helbred i længere Tid ladet adskillig tilbage at ønske; men hans Humør er lige ungt og friskt som i gamle Dage. Naar da i disse Jubeltidens Dage talrige Lykønskninger strømmer til den katholske Præstegaard i *Bergen*, saa ledsages de med de inderligste Bønner til Herren om, at han vil forunde den ivrige og afholdte Sjælesørger fuld Helbredelse og endnu mange Aar af velsignelsesrig Virksomhed i vor Mission. »*St. Olaf*«, der altid har staaet Pastorens Hjærte nær, sender disse Ønsker og Bønner til Himlen i Forening med den hjærteligste Tak til Pastoren for al ydet Bistand og udvist Velvilje. *Ad multos annos!*

† Idag Mandag Morgen døde min kære Hustru **Marguerite Ballin**, født d'Auchamp. R. I. P.
København, den 6. April. Mogens Ballin.
Begravelsen foregik Fredag den 12. ds. Kl. 10 fra *St. Ansgars Kirke*.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

finder Sted

- ved St. Ansgars Kirke (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved Rosenkranskirken efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søn-
dagen (hos Pastor Ronge),
ved St. Anna Kirke hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra St. Josefs Konferents Bibliothek udlaanes Bøger daglig mellem
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

For at give særlig dem, som har bidraget til **Jubilæumsga-
verne til Hr. Pastor Slump**, Lejlighed til at bese dem, udstilles
disse i St. Josefs Søstrenes Skole Søndag d. 14. ds. om For-
middagen efter Højmessens til Kl. 2, og om Eftermiddagen fra
Kl. 4—5.

BEKENDTGØRELSE

angaende

Valg til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab.

Det bekendtgøres herved, at der Søndag d. 28. April foretages
Valg af **en Kirkeforstander, 3 Repræsentanter** samt **2 Revisorer**.
I denne Anledning er der fremlagt en Fortegnelse over St. Ansgars
Menigheds valgbare og valgberettigede Mænd tilligemed
Aarsregnskabet for 1906 hos Hr. Fabrikant Herm Hoffmann
(Købmagergade 48) fra 8. til 18. April (Søndagene undtagne).

Samtidig med det trykte **Aarsregnskab**, som i disse Dage
udsendes til Bidragyderne til Menigheden, tilsendes der disse de
af Biskoppen i Januar Maaned approberede **nye Bestemmelser**
for Menighedens Forstanderskab.

**Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.**

Kirkelig Kalender.

- Søndag den 14. April. 2. Søndag e. Paaske.** Justinus, Martyr.
— **15. M.** Ferialdag. — **16. Ti.** Benedikt Josef Labre, Be-
kender. — **17. O.** Anicet, Pave og Martyr. — **18. To., 19.**
F., 20. L. Ferialdage.
Søndag den 21. April. 3. Søndag e. Paaske. Den hl. Josefs
Værnefest.

Gudstjenesten paa 2. Søndag efter Paaske.

- St. Ansgars Kirke.** Kl. 8 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Præ-
latmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente med-
deles til Børnene i St. Ansgars Sogn. Kl. 7 og Kl. 11 st.
Messe; Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken.
Rosenkranskirken. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med
Prædiken; Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke. Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 Børnenes første
hellige Kommunion; Kl. 5 Eftm. Festandagt m. Præd.
og Te Deum.
Jesu Hjærte Kirke. Stille Messe Kl. 7 og 8^{1/2}; Højmesse med
Prædiken Kl. 10; Aftenandagt Kl. 7^{1/2}.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$, stille Messe; Kl. 9 Højmesse m. Præd. Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse; Kl. 3 Andagt med Prædiken.

Immaculatakirken. Kl. 7 Højmesse m. Præd.; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$, stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Andagt.

☛ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for **alle**, ogsaa for Ikke-Katholikker.

3. Søndag efter Paaske afholdes **St. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden). 2. Søndag efter Paaske Messe med Prædiken Kl. 10.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentlig Møde Onsdagen den 17. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og Fælleskommunion Søndagen den 21. ds. Kl. 7 Morgen.

St. Franciskus III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 19. ds., Kl. 8 Aften.

Som passende **Gaver** til Førstkommunikanter og Firmanter anbefales: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); **Den katolske Kirkes Messebog** (ib. fra 3 $\frac{1}{2}$ Kr. til højere Priser); Rippel: **Kirkens Skønhed**, en Fremstilling af Kirkearet og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet); P. Eimard: **Den hl. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre), Thomas a Kempis: **Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Wisemann: **Fabiola** (1 Kr. 50 Øre); A. Breitung: **Udviklingslæren og Kristentroen** (2 Kr. 75 Øre); Krogh-Tønning: **Kirkearet** (2,80); O. Offerdahl: **Salmernes Bog** (1 Kr.); Josef Spillmann: **Et Offer for Skriftemaalet** (3 Kr.); Fullerton: **Rosemary** (indb. 1 Kr. 50 Øre); Johannes Jørgensen: **Den hl. Frants af Assisi** (6 Kr. 50 Øre). Samtlige Bøger og anden katolsk Litteratur faas hos Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København, og gennem enhver Boghandel hele Landet over. — Opmærksomheden henledes særlig paa de smukt indbundne Bønne- og Salmebøger.

Hos Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Modtagelsen af Firmelsens hl. Sakramente.«

Taksigelse.

Undertegnede bringer herved alle og enhver, som mindedes mig ved mit Jubilæum, og som paa den ene eller den anden Maade har hidraget til at glæde mig paa den Dag, min hjærteligste, dybtfølte Tak.

Heinrich Slump.
Sognepræst.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, l. S., Telef. 4601 (Ekspe dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y. (I Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 16.

Søndagen den 21. April.

1907.

INDHOLD: Pater Aurachers Foredrag. — Litteratur. — April (Digt). — Efterretninger fra Ind- og Udland: Frederiksberg. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pater Benno Aurachers Foredrag.

Søndag den 10. Marts.

Jesus Kristus er i sin uendelige Barmhjærtighed kommen fra Himlen ned til Jorden for at forløse os. Dette var hans store Opgave, og han har løst den gennem sin Lærergerning, ved hvilken han gav os Sandheden, ved sit ypperstepræstelige Embede, i hvilket han opofrede sig for os, og ved sit kongelige Embede, ved hvilket han fører os ad Vejen til Salighed. Dette hellige, tredobbelte Embede har han overgivet til sine Apostle, og fra Slægt til Slægt er det nedarvet i hans Kirke. Med Ærefrygt og Ærbødighed ser vi derfor op til Apostlenes Efterfølgere, ikke for deres personlige Egenskabers Skyld, men fordi vi i dem ser Apostlenes retmæssige Efterfølgere, der fortsætter Jesu Kristi tredobbelte Virksomhed paa Jorden.

Men Jesus Kristus lever i sin hellige Kirke ikke alene i dette tredobbelte Embede, men ogsaa i *selve det kristelige Folk*. Det er en overmaade trøstefuld Tanke, at dettes Ofre

og Lidelser er en Fortsættelse af selve Jesu Kristi Liv. Jesus Kristus levede i Fattigdom og Ydmyghed, og vi maa ogsaa leve vort Liv i Fornedrelse og Ydmyghed, i Savn og Lidelser. Frelseren har jo opfordret sine Disciple til at følge ham efter, ikke i Glæde og Medgang, men i Savn og Lidelser. Naar Apostlene drømmer om hans formentlige jørdiske Riges Storhed og Glans, taler han til dem om sin forestaaende Lidelse. — Skriften siger: »Kristus har *lidt* for os og efterladt os et herligt Eksempel til Efterfølgelse.« Netop de, der allermest søger at følge ham efter, maa udstaa de fleste Genvordigheder og Møjsommeligheder. Kristus sagde engang: »Salige er de sørgende, thi de skulle *husvales*.« Han siger ikke: »Thi de skulle *befries for deres Lidelser*.« Nej, »Hvo, der vil følge mig, han tage sit Kors«. Kristus har her paa Jorden vandret ad Lidelsens tornede Stier, og derfor vilde det være en Utaknemmelighed imod ham, hvis vi vilde knurre, fordi vort Liv ikke altid er en Dans paa Roser. Allerede Barnet lærer i Skolen, at det maa bære sine smaa Kors og Genvordigheder og være glad for, at det kan ofre *lidt* for ham, der har ofret *alt* for os. Enhver kristelig Sjæl maa føle sig styrket og trøstet i sine Lidelser ved at se op til Korset og ved at se hen til Frelserens hellige Moder og kunne sige: »I har lidt for *mig* og det uendeligt mere, end jeg nogensinde vil komme til at lide; derfor vil jeg taalmodigt bære mit Kors for engang som Løn at opnaa den evige Salighed.«

Herren har givet hver af os sit Kors at bære, og vi skal bære det i Taalmod; men vi maa ikke være saa optagne af vore egne Lidelser og Genvordigheder, at vi ikke har Sind og Tanke for andres. »Sandelig siger jeg eder: Hvad I have gjort imod den mindste af disse mine Brødre, det have I gjort imod mig.« Mange er aldeles ligegyldige overfor andres Nød og Elendighed; de betragter disse nødlidende Mennesker som Individder, der staar saa dybt under dem selv, at det vilde være en Plet paa deres Ære blot at skænke dem en Tanke; mange forøger endog de andres Lidelser ved den haarde Dom: »Det har de selv forskyldt.« Hvilken ukristelig Dom! Naar det kommer til Stykket, har vi jo dog allesammen *selv* forskyldt vore Lidelser ved vore Synder. Hvor ofte kunde Gud ikke have straffet os med

evige Pinsler, men i sin uendelige Barmhjærtighed og Langmodighed har han kun straffet os med *timelige*. Lad os ikke dømme nogen af Herrens de mindste; thi: »Hvad I have gjort imod den mindste af disse mine Brødre, det have I gjort imod mig.« Ve os, hvis Herren paa den yderste Dag maa sige til os: »Gaar bort fra mig, I forbandede, til den evige Ild! Thi jeg var syg, fattig og nødlidende, og I havde kun haarde Ord og Tanker tilovers for mig.«

Lad os da være gode mod de fattige og nødlidende og altid have et medfølende Hjærte med dem, der lider ilde; de er jo alle Jesu Kristi Brødre, og han vil lønne, hvad vi gør for dem, som havde vi gjort det mod ham selv. Men ikke blot de legemlige, ogsaa de aandelige Lidelser skal vi søge at lindre. Ogsaa de stakkels Syndere trænger til Hjælp, ogsaa de er Jesu Kristi Brødre. Naar vi møder en Synder paa vor Vej, maa vi ikke fælde en haard Dom; nej, vi skal i denne Synder se Jesus Kristus tynget til Jorden af Verdens Synder og huske paa, at ogsaa *vore* Synder er en Part af den Syndebyrde, som Kristus har baaret.

Kristus siger om sig selv: »Jeg er Vinstokken, og I ere Rankerne!« — Ikke blot I, der er gode og retfærdige, nej, ogsaa I, der er Syndere; I er alle Ranker, men I er *syge* Ranker. Ogsaa I Syndere er mine Brødre, men I er *vildfarne* Brødre. Hvilken Lykke for os, hvis vi kunde føre en af hans vildfarne Brødre tilbage til ham! Vi gjorde ham derved en lige saa stor Tjeneste, som om vi under hans frygtelige Lidelser paa Korset havde lægt et af hans Saar. Kristus er Legemet, og vi er Lemmerne. Selv om vi er i Syndens Stand, regner Herren os dog endnu med til sit hellige Legemes Lemmer. Et sygt Lem er vi da paa hans hellige Legeme, og vi forvolder ham da Kval og Smerte. Ved *vore* Synder korsfæster vi ham atter og atter, *ham*, der er saa god og saa mild imod os. Saa utaknemmelige vil vi ikke være; vi vil gøre ham den Tjeneste at helbrede dette syge Lem. Vi har syndet, vi har vendt os bort fra ham og og hans hellige Kirke, bort fra Naaden og Sandheden, og det, vi bør gøre, er atter at vende tilbage til ham. Herren har i sin uendelige Godhed gjort *det*, der var vor strenge Pligt, til en Tjeneste, vi kan gøre ham, og han vil belønne denne Tjeneste med en evig Lyksalighed.

Foruden os er der saa mange andre syge Ranker paa Vinstokken; maaske er ogsaa nogle af dem, der staar os allernærmest, syge Lemmer paa hans hellige Legeme. Og saa dem betragter Herren som sine Lemmer, og maaske har han i sin Miskundhed netop valgt os til at læge et af dem ved vore milde Formaninger og ved vor udholdende Bøn. Ja, lad os bede, bede rigtig inderligt for de stakkels Syndere. Hvis ikke vi, som har ham her i Alterens helligste Sakramente, som kan modtage ham i vort Hjærte, hvis ikke vi kan *bede*, hvem kan det saa? Bede vil vi for denne Sjæl, der er skabt i Guds Billede, forløst ved Kristi Blod. Maaske maa vi ogsaa bringe Ofre for at læge dette syge Lem, og vi vil gøre det med Glæde; thi: »Alt, hvad I have gjort imod den mindste af disse mine Brødre, det have I gjort imod mig.«

I Middelalderen levede i et af Klostrene i Florens et Mønster paa Uskyld og Hjærtens Renhed; det var den hl. Magdalena de Pazzi. Dengang var det i Florens Skik og Brug, at man paa en bestemt Dag tvang alle de offentlige Synderinder til at gaa i Kirke og høre en Prædiken. Da disse faldne Kvinder atter engang var samlede i Klosterkirken, sagde denne uskyldige, hellige Jomfru: »Lad os i Dag bede ganske særligt for vore *Medsøstre*.« Verden havde forstødt disse ulykkelige Kvinder, som den selv havde drevet ind paa Lastens og Syndens Vej, og den havde intet andet tilovers for dem end de foragteligste Ord; men hun, denne rene, uskyldige Sjæl kalder dem sine *Søstre*. Saadanne Ord bunder i den mest levende Tro paa, at ogsaa den dybt faldne Sjæl endnu er et Lem, om end et sygt og smertende Lem paa Kristi hellige Legeme.

Her i Verden er der desværre saa mange Syndere, og de findes ikke blot i de Vantros Rækker, men ogsaa i vore Rækker. Men dette kan ikke lægges Kirken til Last; thi det er os alene, os, der udgør Kirken, som har bragt selve det mangelfulde ind i Kirken. Vi maa derfor af al Magt søge at fjerne disse Mangler, søge at helbrede de syge Lemmer for engang at kunne sige: »Se, Herre, nu lever vi alle et Liv efter dit Eksempel, et rent Liv uden Synd!« — — Dog ikke blot i Lidelser, ogsaa i Forklarelse og Herlighed lever Kristus i sin hellige Kirke. Kristi Liv fortsættes i vore

Helgeners mange, skønne Dyder. — Man har bebrejdet Kirken, at den alt for meget ærer Helgenerne, og man har ment, at den derved berøver Gud en Del af den Ære, der tilkommer ham. — Vore Helgener holder vi højt i Ære, men vi ærer i dem intet andet end Jesu Kristi vedvarende Liv blandt Menneskene. Vi ærer dem, fordi de er det hellige Telt, som Herren har valgt til sin Bolig. Den hellige Apostel siger: »Naar Herren i sin himmelske Glorie kroner de hellige, saa kroner han i dem sine Værker, sin Naades Værker.« Vi beundrer deres Liv, fordi vi deri ser en trofast Efterfølgelse af det Eksempel, Herren gav os. Vi beundrer deres Dyder, fordi de er ligesom et Skridt ad Vejen henimod Kristi egen Fuldkommenhed.

I disse Sjæle lever Kristus stadig, men han lever ogsaa i *vore Sjæle*; ogsaa i vore Sjæle ønsker Herren at leve i Forklarelse og Herlighed; ogsaa vi skal leve et fromt Liv i trofast Efterlignelse af Kristi hellige, fuldkomne Liv. — »Jeg er Vinstokken og I er Rankerne.« Ligesom Rankerne lever af den Saft, der strømmer ud fra Vinstokken, saaledes skal vore Sjæle vokse i Dyd og Fuldkommenhed ved Kristi Naade. Vi skal ikke blot mindes Herren som den, der for to Tusinde Aar siden gav sit Liv hen for os; vi skal ikke blot se hans Billede i det Refleks, der tegner sig i de helliges Liv; i *vor egen Sjæl* skal vi bære hans Billede og søge at blive os klart bevidste, at Kristus lever i os og vi i ham.

— — Man har villet paastaa om Kirken, at den gennem sin Helgendyrkelse fjernede de troende fra Kristus. Saaledes kan kun den tale, der slet ikke kender noget til denne smukke og gode Skik. Thi netop ved at ære Helgenerne forenes vi med Kristus. Netop ved at betragte de helliges fromme Livsvandel mindes vi om Kristi eget hellige Liv; netop derved styrkes og opmuntres vi til selv at efterligne Kristi herlige Eksempel; thi Helgenerne, der har kunnet gøre det, var jo *Mennesker* ligesom vi. Paa samme Maade fjerner Sakramenterne os jo heller ikke fra Kristus, de forener os tværtimod paa det inderligste med ham; de holder saa at sige *vor Sjæl* i et gyldent Fangenskab. Heller ikke Kirken med sit Læreembede, sit præstelige Embede og sin Autoritet fjerner os fra Kristus. Netop ved sin For-

kyndelse, ved sit daglige Offer og sin aandelige Ledelse holder Kirken os til Sandheden og til Gud.

Sit hellige tredobbelte Embede har Kristus givet til Kirken for derigennem stadig at minde os om vor Pligt, nemlig at følge ham, den gode Hyrde. Han har arbejdet og lidt for os; vi maa ogsaa arbejde og lide for ham. Vi skal elske ham af ganske Hjærte, ham, der har sagt: »Som Faderen elsker mig, saaledes elsker jeg eder.« Og hvorledes vi skal elske ham, siger han os ogsaa. »Hvo, der elsker mig, holder mine *Bud*.« Ikke blot de ti Guds Bud. »Gaar ud i al Verden og lærer alle Folk og lærer dem *at holde alt, hvad jeg har befaleet eder*.«

Den hellige Cyprian siger: »Hvo, der ikke vil have Kirken til Moder, kan heller ikke have Gud til Fader.« Kristus og Kirken hører uadskilleligt sammen. Den, der vil høre Kristus til, maa ogsaa høre Kirken til; den, der elsker Jesus Kristus, maa ogsaa elske Kirken. Kirken er vor Moder, og derfor skal vi elske den, derfor skal vi vise den Kærlighed og Lydighed. Kristus har ved at hengive sig til Døden og udgyde sit Hjærteblod vundet den Forløsningens rige Naadeskatte, at alle, der nu samles om den, kan faa Naade og Hjælp i Kampen her paa Jorden for engang at forenes med ham i evig Lyksalighed, *ham*, vor gode Hyrde, der stadig fra det allerhelligste Sakramente tilraaber os: »*Se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende!*«

Amen!

G. H.

Litteratur.

Johannes Rose: **Nicolaus Stenos Liv og Død.** Oversat af Vilhelm Maar. Trydes Forlag. København. 1906. (21 Sider foruden Noter.)

Det tjener Hr. *Vilhelm Maar* til megen Ære, at han her for første Gang har ladet *Johannes Roses* Beretning om *Stenos* sidste Aar og Død udkomme paa Tryk. — *Roses*

Beretning har nemlig hidtil kun eksisteret i 3 Haandskrifter, et findes paa *det kgl. Bibliothek i København* og de to andre i *Florens* og *Paris*.

Bogen er trykt i *Kongstads Trykkeri i Fredensborg*, og, som *Johannes Jørgensen* med Rette siger (i *Natt.*), er den »udstyret med al den stilfulde Finhed, hvorover denne danske *Kelmscott Press* raader.«

I Forbigaaende bemærket, saa følte *Krist. Dagbl.* sig en Del irriteret over denne Ære, der her er vist en af Danmarks berømteste Mænd. At Steno som Anatom ragede højt op saa vel i Samtiden som i Eftertiden, at han som Grundlægger af Geologien har indlagt sig u dødelig Berømmelse i Videnskabens Verden og at hans store Fortjenester netop gør hans Konversion saa meget mere betydningsfuld, afficerer ikke »*Kr. Dgbl.*« det ringeste.

Roses lille Bog aflærdiges med nogle ganske faa Linier, hvor det navnlig fremhæves, at den ved sit Udstyr vil være en Lækkerbidsken for alle Bibliofiler og for dem, der samler paa — omvendte Lutheranere. (!) —

Man faar ved Gennemlæsningen et levende Indtryk af den omhyggelige Pietet, hvormed *Vilhelm Maar* er gaaet til dette Arbejde. Ingen skurrende Mislyd trænger sig ind, og de Fejl, som findes, er overvejende at tilskrive hans Stilling udenfor Katholicismen og saaledes meget undskyldelige. Og naar der her dvæles ved disse Fejl er det ikke saa meget af kritisk Lyst, som fordi dette Arbejde virkelig fortjener at befries for alle misvisende Fejl.

Naar det (Side 13) hedder: »Det var den sidste Søndag i Pinsen den 24. Novbr. gl. Stil,« saa skal der for det første ikke staa *i*, men *efter* Pinse og dernæst er Datoen forkert.

Rose fortæller nemlig: »Skønt hans Lidelse tiltog stærkt, læste han endnu om Mandagen Messen, efter hvilken han foran Alteret talte lidt om *St. Cecilia*, hvis Mindedag, det var. . . .« — Tirsdag og Onsdag var han saa syg, at han ikke kunde læse Messen, og Torsdag d. 25. døde han.

Hvis *Hr. Vilhelm Maars* 24. staar i Manuskriptet og ikke er en Trykfejl, har *Rose* blandet gammel og ny Stil sammen. I 1686 var nemlig

sidste Søndag efter Pinse: gl. Stil 21. Nov.

— — — — ny — 24. — .

At *Steno* endvidere har læst sin sidste Messe paa *St. Cæciliæ* Dag, tre Dage før sin Død, passer kun, naar man følger gl. Stil, 21. Nov.

Da *Hr. Vilhelm Maars* Oversættelse fortjener den størst mulige Udbredelse blandt Katholikerne og egner sig fortrinlig til Gave, saa hidsættes her endnu de Anker, *Johannes Jørgensen* i sin nævnte Anmeldelse retter mod Enkelthederne, som en Vejledning for Læserne.

Hr. Maar kalder haardnakked *Stenos* 2 Kapellaner for Almisseeuddelere, efter det misforstaaede franske Udtryk: *aumonier*.

For at skaffe Midler til Veje til de fattige, sælger *Steno* sin Bispering og sin Bispestav, ikke som *Maar* oversætter: sit Bispekors — *crossé*. I det italienske Manuskript staar: *il suo baculo pastorale*.

S. 11 burde for »Fredag, Lørdag og Søndag i Paasken« staa: »Langfredag, Paaskelørdag og Paaskedag«.

S. 12 lader *Hr. Maar Steno* om Fredagen »læse Messe for en salig Død« — Meningen er, at han læste Messe for et Broderskab »*om gutem Tode*«.

S. 15, det hedder ikke »den sidste Velsignelse«, men »den sidste Olie«.

S. 18, *Steno* »velsigner« ikke Gud, men »lovpriser ham.

Naar der i Noterne staar, at *Filip Neri* har faaet »varig Betydning for Sygeplejen«, er dog vist ment hans samtidige, den h. *Camillo af Lellis*.

Det kan, som sagt, være anbefalende for en Bog, at den kritiseres i Enkeltheder, fordi den fortjener denne Opmærksomhed, og dette er netop Tilfældet med *Hr. Vilhelm Maars* Oversættelse af *Johannes Roses* Beretning om *Stenos* Liv og Død.

Gid den maa blive meget læst.

R. Jahn Nielsen: **Valdemar Enekonige**. Fædrelands-historisk Skuespil i tre Handlinger. 87 Sider. Vardens Forlag. Kbhvn. 1906. — 12.

Dette lille Arbejde er det andet i Rækken af de skønlitterære Værker, *Varden* udgiver, som Særtryk. Med Tiden

vil det blive et helt lille Bibliothek for sig. — Ligesom sin Forgængers, Rosemary, er ogsaa dens Indbinding og Udstyrelse meget tiltalende.

Vi har i sin Tid omtalt de friske og smukttonende Rythmer, som dette versificerede Drama besidder, og man har i alle Tilfælde megen Glæde af at læse dette Arbejde, der for dem, som overværede dets Opførelse paa *St. Andreas* Kollegiet i *Ordrup* i Fjor, atter levende vil fremkalde denne Aften i Erindringen.

Til Skolekomedie i al Almindelighed egner det sig dog næppe saa godt, da det stiller temmelig store Fordringer til de udførende.

The Catholic Encyclopedia. In fifteen Volumes. New York 1906. — 8.

Det tilsendte Prøvehefte giver et godt Begreb om dette stort anlagte amerikanske, katholske Konversationsleksikon paa ikke mindre end 15 tykke Bind i stort Oktav.

At dette Foretagende er startet hinsides Atlanten, røber straks hele Arrangementet; men for engangs Skyld virker denne »amerikanske« Reklame meget tiltalende.

Straks paa første Side et stort Grupp billede af de 5 Udgivere (hvoraf 2 er Lægfolk) siddende om Redaktionens Arbejdsbord med den uundværlige Papirkurv placeret mellem sig. Blandt de 5 Ansigter tiltrækkes man særligt af *P. John J. Wymés* (*S. J.*).

Paa to følgende Sider findes Fotografier af 30 af de vigtigste Medarbejdere, og Heftet slutter med en Mængde Presseudtalelser, der næsten alle er ledsagede af vedkommendes Portræt!

Af »*The Hierarchy and Clergy*« findes Anbefalinger fra 3 Kardinaler, 18 Ærkebiskopper og 52 Biskopper. Og blandt »*The Laity*« findes ogsaa Portrætter af 2 Damer. —

Hvad Værkets Illustrationer angaar saa hydes der selvfølgelig paa det bedste, den fremskredne Teknik evner, og efter Prøverne at dømme tegner baade Kort, Plancher og egentlige Billeder i Teksten til at blive meget udsøgte og smagfulde.

Hvad Teksten angaar, saa bliver den ogsaa i den For-

stand »katholsk«, at der gives en for et saadant Værk temmelig indgaaende Behandling af alle vigtige religiøse Spørgsmaal, saa den i disse Artikler meget ligner *Wetzer und Weltes* bekendte *Kirchenlexikon*. Saaledes findes i Prøveheftet Uddrag af *Evolution* (P. E. Wasmann S. J.) — *Atheims* (*Francis Aveling*) og *Casuistry* (P. Timothy Brosnahan. S. J.)

Efter det foreliggende Hefte at dømme vil der blive lagt stor Vægt paa den personal-historiske Afdeling. Naturligvis er de Bidrag, der her gives til Prøve af særlig Interesse for Amerikanere; men ogsaa de andre personal-historiske Artikler giver gennemgaaende, trods deres kortfattede Form, ret fyldige Oplysninger og de er ofte ledsaget af Portrætter.

Der er sikkert en Del Katholikker her i Danmark, der nok saa gerne læser engelsk som tysk og som derfor vilde have megen Glæde af dette Leksikon; men — ja, der er desværre et men — den vil kun være for et meget lille Mindretals Pung.

Den kan faas til 3 Priser:

Bound in Full Morocco Extra	225 Doll.
— - Three quarter -- —	120 —
— - Heavy Buckram	90 —

I og for sig er Prisen ingenlunde for høj i Forhold til, hvad der bydes; men den er jo noget amerikansk for en dansk Pengepung. J—n. J—n.

Kvalitetsvalg.

For fjorten Dage siden stod en Professor ved Landbohøjskolen op i en stor Forsamling og proklamerede Hr. Vilhelm *Rasmussen* som Martyr. Det er ikke første Gang, denne fortræffelige Skolebogsforfatter og mindre fortræffelige Agitator for Darwinisme og Atheisme er blevet udnævnt til Martyr — der turde derfor være Grund til, kort at sige et Par Ord om hans Adkomst til et saa højtideligt Navn.

En Martyr er et *Blodvidne* — En, der ikke blot lever for sin Sag, men ogsaa dør for den. »Kæmp for alt, hvad Du har kært, — dø, om saa det gælder«, hedder det i den gamle smukke Sang. Det er nemt at synge, mindre nemt at gøre. Der er da heller ikke mange, som har gjort det.

Man taler imidlertid ogsaa om Martyrium, hvor det ikke netop gaar paa Livet løs. *Leonore Christine* gennemgik et Martyrium i Blaataarn, *Dreyfus* led et Martyriums Lidelser paa Djævløen. Ogsaa hertil kan man være med.

Men Hr. Vilhelm Rasmussens *Martyrium*? Ja, det har allerede tidligere, nu for Aar tilbage, været paa Tale, — det var den Gang han som ung Naturhistorielærer blev sagt op ved Komtesse Moltkes Skole. Grunden var nok Hr. Vilhelm Rasmussens udpræget fritænkerneske Anskuelse, og i Skrift og Tale beklagede den afskedigede Lærer sig da ogsaa over den Uret, der var overgaaet ham. Heldigvis fik han snart Timer et andet Sted, og der var ikke længer nogen Grund til at klage.

Men nu er det altsaa galt igen. Der jamres Spalte op og Spalte ned i den mod Hr. Vilhelm Rasmussen venligsindede Presse. Han kan nu meget godt blive Lærer — men ikke Skoleinspektør. Og *det* er det nye Martyrium!

Ja, hvis det er et Martyrium, saa kender den, der skriver nærværende, ogsaa Martyrer. Der sidder f. Eks. et Sted ude i en af Københavns Forstæder en Mand, som en Gang var Sognepræst i den danske Folkekirke. Det gik imidlertid den Mand saadan, at han fik en anden Mening om religiøse Spørgsmaal end foreneligt med hans Stilling. Derpaa nedlagde han sit Embede — thi saa »intolerant« (vilde Hr. Vilh. Rasmussen sige) er nu en Gang Folkekirken, at man ikke kan være Præst i den uden at tro og forkynde dens Lære.

Den Mand, jeg tænker paa, var Familiefader og maatte tænke paa at faa en ny Beskæftigelse i Stedet for den, han for sin Samvittigheds Skyld havde opgivet. Han tog da Skoleembedseksamen og blev Leder af en Privatskole, hvori der kun optages Børn, hvis Forældre deler Lederens religiøse Overbevisning. Men *aldrig* er det faldet den Mand ind, at han skulde have Ret til at faa Ansættelse under det kommunale Skolevæsen, som hviler paa den af ham

forladte Folkekirkes Grund — og end ikke i forvovne Drømme har han tænkt paa at blive Inspektør ved Mellem-skolen i den Forstad, hvor han bor. Men *skulde* han falde paa at ansøge om sligt et Embede — og skulde det hænde, at han ikke fik Stillingen — han vilde være meget langt fra des Aarsag at betragte sig som Martyr, end sige i Blade og paa Møder at lade sig udraabe dertil!

Der er et plat Ordsprog, som siger, at man kan ikke faa baade i Pose og i Sæk. Man kan ikke baade være Hans *Jæger* (f. Eks.) og Departementschef i et Ministerium. Men hvor mange gale Ideer, der end kan rummes i den norske Anarkists Hjerne — det falder ham dog næppe ind, at han er Martyr af den Grund. Den, der kæmper for at nedbryde det bestaaende Samfund, kan ikke med Rette vente, at det samme Samfund skal tilbyde ham anseelige Stillinger. Og hvad skal Anarkisten iøvrigt med dem?

Dette sidste Spørgsmaal skulde man dog ogsaa synes, at Hr. Vilh. Rasmussen maatte have gjort sig selv. Indtil Overflødighed er der i Bladene bleven henpeget paa, i hvor umulig en Position, han som bevidst og energisk Kristendomsfjende vilde komme, hvor han qua Inspektør skulde tilse Religionsundervisningen i de Skoler, der var ham underlagte. Han synes ikke at nære nogen Bekymring i saa Henseende — i hvert Fald har man ikke hørt noget til det.

Fra Darwinismens Synspunkt er Hr. Vilh. Rasmussens Optræden i hele denne Sag ret inkonsekvent. Han tror jo dog paa Læren om *Kvalitetsvalg* — at kun de Individier, som er tillempede til et Milieu eller formaar at lempe sig efter det, kan leve i det. Den danske Mellem-skole er et saadant Milieu, der øver sit bestemte Kvalitetsvalg. Hr. Vilh. Rasmussen maa dog have faaet et Indtryk af, at det Milieu, hvortil han nu begærer Adgang, ikke er ham videre gunstigt. Er det da Meningen, at han, som Inspektør ved Mellem-skolen, vil lempe sig efter det folkekirkelige Milieu? Man kan næppe tænke det. Eller vil han *førsøge* at omforme dette Milieu i sin egen Aand, efter sine egne Ideer? Men den Agitation, som hertil vil være fornøden, er uforenelig med hans Stilling som Tilsynsmand.

Maaske Hr. Vilh. Rasmussen ikke vil være bange for at vælge det sidste Alternativ. Ængstelig i Valget af sine Midler er han jo overhovedet ikke. Man vil maaske her fra Bladet huske, hvørledes han i en af de Artikler, »Socialdemokraten« i sin Naivitet anser for »uigendrivelige«, flot havde fremhævet at *Sjælens Dødelighed* var noget, man godt kunde lære Børn i Skolerne. Da han blev draget til Regnskab for denne vovede Paastand, vidste han ikke bedre end at *love at forsøge paa at bevise, hvad han havde skrevet* — og skønt der er gaaet 4 Maaneder siden, skylder han endnu Samtiden dette interessante Bevis.

Hr. Vilh. Rasmussen skal imidlertid tage sig lidt i Agt. Det er rigtigt, at man kommer langt med Fripostighed og dristige Ord. Men Verden er nu en Gang saadan indrettet, at i det lange Løb er der ikke andet, der holder, end Sandheden. Nu straalder Hr. Rasmussen jo skønt som en nys forgyldt Martyr, men Forgyldning forgaar. Og det er et alt gennembrængende, verdensomfattende *Kvalitetsvalg*, som stille og uafvendeligt gør sin Gerning ned gennem Tiderne, og for hvis Virksomhed Loven lyder: »Alt, der ikke er af Sandhed, skal oprykkes med Røde.«

Derfor kan Hr. Vilhelm Rasmussen plante saa mange fagre Ordblomster, han vil, i Bøger og Blade — før eller senere luges de op af det store Kvalitetsvalgs stærke Gartnerhaand.

(»Ntlt.«)

Johannes Jørgensen.

APRIL.

Det skulde være Vaar — ak, med Sølvskær i Sky paa en lysdrukken, blaanende Himmel, over grønnende Marker og rudeblank By — over Græs og Hustages Vrimmel . . .

Der skulde være Solblink i Aaløbets Vand — ja, Følfod blandt Fælledens Tuer . . .
Men omkring mig er Dis, og den sortegraa Rand af Forstadskasernerne truer . . .

En Tristhed uden Bund! Ak, en Himmel uden Lys!
 Der er graat, hvor jeg vender mit Øje.
 Mig lister gennem Sjælen et skælvende Gys —
 »Tænd Solen, vor Fader i det Høje!«

R. Jahn Nielsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Frederiksberg. Den andetsteds her i Bladet omtalte fanatiske Fritænker cand. mag. *Vilhelm Rasmussen*, som Frederiksberg Kommunalbestyrelse agtede at overlade den øverste Ledelse af den ny Mellemskole paa Frederiksberg trods hans udprægede kristendomsfjendske Agitatorvirksomhed, skal dog — som det synes — ikke saa let komme til sine Ønskers Maal. Det forleden afholdte Protestmøde har haft til Følge, at en Adresse imod den tilsigtede Ansættelse har faaet ikke mindre end 6000 Underskrifter. Kultusministeren tog venligt imod Deputationen, som overbragte ham Adressen, og anerkendte dens Betydning. Men om nogen endelig Afgørelse har man ikke hørt endnu.

-- Forrige Søndag var Jubilæumsgaverne til Hr. Pastor Slump udstillet i skolelokalerne. Menigheden benyttede sig flittigt af Lejligheden til at tage de baade større og mindre Gaver i Øjesyn, og det var ogsaa nok Umagen værd; de tog sig godt ud, opstillet som de var med Smag og i Orden som paa en virkelig lille Udstilling. Vi fik derved Lejlighed til nærmere at bese de enkelte Gaver, som ikke blev omtalte i forrige Nr., som f. Eks. den store smukke Sølvmedaillon, hvorpaa ses et Alter med de præstelige Insignier; nedenunder staar graveret: »Lykønskings- og Taknemlighedsbevis til Hs. Højærværdighed Hr. Pastor Slump i Anledning af hans Jubilæum den 8. April 1907 fra St. Josefsøstrene i Danmark.« En Albe med en meget bred, i smukt Mønster hæklet Blonde, der ligesom den hæklede Alterdug og Kommuniondug var fra Elisabethsøstrene, vakte ogsaa almindelig Beundring og endelig Gaven fra Jubilarens Kollegaer, et i Ruslæder smukt indbundet Breviar i fire Dele.

— Tirsdag d. 9. April, Aften Kl. 8, gentog Agnesforeningens Skuespillet »den hl. Katharina af Alexandria« og høstede ligesom den foregaaende Aften udelt Bifald; alle Billetterne var udsolgte. Kulisserne til den lille improviserede

Scene var med megen Flid og Smag velvilligt udførte af de unge Malere Hr. A. Schelhase og Hr. J. Hansen.

Rom. Den 15. ds. holdt den hl. Fader det bebudede Konsistorium, hvor foruden de forleden nævnte Kandidater til Kardinalværdigheden ogsaa den spanske Ærkebiskop *Aguirre* af Burgos blev udnævnt til Kardinal. I sin Tale berørte den hl. Fader de sørgelige Forhold i Frankrig, men fandt dog Trøst i Biskoppernes indbyrdes Enighed og de Troendes og Præsteskabets Vedhængenhed ved den hl. Stol trods de hadefulde Forsøg paa at sprænge denne Enighed. Paven sluttede med at sige: »Hadet vil vi besvare med Kærlighed, Vildfarelsen med Sandhed, Fornærmelserne og Forhaanelserne med Tilgivelse, og vi vil bede til Gud for vore Fjender, at de maa høre op med deres Forfølgelser og i Forening med os arbejde paa det almene Vel.«

BEKENDTGØRELSE

angaaende

Valg til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab.

Det bekendtgøres herved, at der Søndag d. 28. April foretages Valg af **en Forstander**, **3 Repræsentanter** samt **2 Revisorer** til Menighedens Forstanderskab. Valghandling finder Sted straks efter Højmessens circa Kl. 11½ i Forsamlingsalen, Bredgade 67, 2. Sal o. G.

**Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.**

I Anledning af det den 28de April stedfindende Valg til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab, indbydes herved Menighedens valgbare og valgberettigede Mænd til at deltage i et Prøvevalg, som afholdes Tirsdagen den 23de April Kl. 8½, Aften i Forsamlingsalen Bredgade 67, 2den Sal o. G.

St. Josefs Gilde.

Foreningen „Unio“.

A. C. Onsdag den 24. April Kl. 8½ i Søvavillonen. Vigtigt Forhandlingsmøde om værdig Fejrelse af det 100. Møde.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 21. April. 3. Søndag e. Paaske. Den hl. Josefs Værnefest. — **22. M.** Soter og Cajus, Martyr. — **23. Ti.** Georg, Martyr. — **24. O.** Fidelis af Sigmaringen, Martyr. — **25. To.** Markus, Evangelist. —

Fredag den 26. April. Marie Bebudelse. — **27. L.** Petrus Canisius, Bekender.

Søndag den 28. April. 4. Søndag e. Paaske.

Torsdag den 25. April (St. Markus) Kl. 8½ i **St. Ansgars Kirke** højtidelig Messe med **Bønprocession**, under hvilken **Litaniet** til alle **Helgen** synges.

3. Søndag efter Paaske afholdes **St. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker.

Gudstjenesten paa 3. Søndag efter Paaske.

St. Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 Aftenandagt.

Rosenkranskirken. Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles til Børnene i Rosenkranskirkens Sogn. Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

St. Annæ Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 Aftenandagt.

Jesu Hjærte Kirke. Stil'e Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Højmesse med Prædiken Kl. 10; Aftenandagt Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse m. Præd. Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse; Kl. 3 Andagt med Prædiken.

Immaculatakirken. Kl. 9 Højmesse m. Præd.; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Andagt.

☛ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for **alle**, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden). Messe med Prædiken Kl. 10, 4. Søndag e. Paaske (28. ds.).

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Fredagen den 26. April (Marie Bebudelse) Kl. 8 i St. Ansgars Kirke. Mødet den 25. April bortfalder.

Vincentkonferentsernes andet Generalmøde finder Sted 4. Søndag e. Paaske, Søndag d. 28. April henved Kl. 11 $\frac{1}{2}$, efter Højmessens i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 28. April sin Hoved- og Titularfest (Marie Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke; sammesteds Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — Ynglinge, som i Aar har modtaget Firmelsens hl. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos P. Sialm i Stenosgade.

Helsingør. Fra Søndag den 21. ds. incl. holdes Gudstjenesten i Nygade Nr. 8 til sædvanlig Tid.

Fremlysning og Efterlysning. Ved Festen i Boyesgade Mandag den 8. April er to Paraplyer bleven glemt, som kan afhentes hos Søstrene. Ved samme Lejlighed er to andre Paraplyer bleven forbyttet.

Graver P. F. Iversen er flyttet fra Sundevedsgade til **Ny Carlsbergvej 20**, St. (ved Enghavevej).

H. H. takkes hjærteligt for den tilsendte Gave.

J. Braun, Sognepræst.

Trykfejl. I forrige Nr. S. 254, L. 16 f. o.: kunde, læs: kunne; L. 19 f. n.: Ansgarsforeningens Medlemmer, læs: Agnesforeningens Medlemmer.



Husk Vincentsforeningens Kransekort.



Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ansgariusforeningens Kontor: Købmagergade 13, l. S., Telef. 4601 (Ekspe dition.) — Ugebladets Redaktør: F. Ron ge, Boyesgade 5, København V. Telef. Vester 423 y. (I Maj flyttes Ekspeditionskontoret til Bredgade 69. 2. S. o. G.)

Nr. 17.

Søndagen den 28. April.

1907.

INDHOLD: Et vigtigt Dekret om Syges Kommunion. — Kristelig Børnelærdom i Middelalderen. — Fra Missionerne. — En Fortælling fra min Ungdom. — Bøn (Digt). — »Om at faste«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Et vigtigt Dekret om Syges Kommunion.

I »Kirkelige Bekendtgørelser for Danmarks apostoliske Vikariat« Aarg. VIII. første Hefte findes under Nr. 110 nedenstaaende Meddelelse med vor højærværdigste Biskops Underskrift:

I Følge et Dekret fra S. CONGREGATIO CONCILII af 7. December 1906 har den hl. Fader tilladt, at Syge, der har ligget en Maaned til Sengs og endnu ikke har noget sikkert Haab om snarlig Helbredelse, kan — efter at have raadspurgt deres Skriftefader — modtage den hl. Kommunion en eller to Gange om Maaneden, om de end forud har taget flydende Næringsmidler til sig. Hvis de befinder sig i Huse, i hvilke det hl. Sakrament bliver opbevaret eller den hl. Messe bliver læst, kan de endog gøre Brug af denne Tilladelse en eller to Gange om Ugen.

I Følge en Afgørelse af *det hl. Officium* af 4. Juni 1890 (*Acta S. Sedis vol. 30, pag. 629 seq.*) er det tilladt at

blande nogen fast Spise (Franskbrød, ristet Brød og lignende) med den flydende Spise (Suppe, Kaffe, Mælk, Chokolade o. s. v., naar det Hele derved kun ikke mister sin Karakter som flydende Spise.

Den kristelige Børnelærdom i Middelalderen, særlig i Danmark.

(Fortsat fra Nr. 9.)

Saaledes modtog Folket allerede ved at se paa disse Billeder Belæring »om Troens Artikler«. Endnu bedre tilegnede de sig dog denne Lærdom, naar Præsten, hvad der ofte var Tilfældet, henviste til disse Billeder eller forklarede dem. Det var overhovedet, som »Sjæleføreren« siger, en prisværdig Skik hos fromme Præster, at de forklarede deres Menighed alle de Billeder, som hang i Kirken. Det var da meget heldigt, at Alterbillederne og Midterbilledet paa Fløjaltrene med Forkærlighed fremstillede Kalvariebjærgtet med Kristus paa Korset. Paa disse Altres Sideløje saa man da ofte Kristi Menneskevordelse eller Marias Bebudelse. Vægmaletierne fremstillede jævnlig Kristus paa Regnbuen som de levendes og dødes Dommer; til højre for Frelseren saa man Indgangen til Himlen, til venstre Helvedes Afgrund. Medaillonerne i de gamle Glasmalerier endelig fremstillede en stor Mængde af Troens Hemmeligheder. Alt dette gav de »fromme Præster« rigeligt Stof til Folkets religiøse Undervisning.

De *kirkelige Skuespil* eller *Mysterierne* var oprindelig kun dramatiske Fremstillinger af Sekventserne i de enkelte Festers Messer og derfor utvivlsomt vel skikkede til at give Folket et Begreb om den paagældende Hemmelighed. Da de forskellige Tilføjelser og Indblandingen af fremmed Stof tog mere og mere Overhaand, forlagde man hele Forestillingen fra Kirken ud i det fri.*)

*) Smign. Wetzer og Weltes Kirchenlexikon, 2. Opl., XI, 1457 ff

Den tredje Art af ydre Hjælpe midler til Folkets kristelige Undervisning var *Bøntavlerne*, Tavler, hvorpaa Bønner, i Reglen Børnelærdommens almindelige Bønner, stod at læse. De blev sædvanlig ophængt i Kirkerne og benyttedes der ogsaa ved Andagten.

Gerson havde allerede ivrig anbefalet at ophænge saadanne Tavler overalt, især dog i Kirkerne. Da Kardinallegaten *Nikolaus af Cues* i Aaret 1451 kom til Tyskland, anvendte han ogsaa sin store Indflydelse i denne Retning. De allerede omtalte *Bøntavler* i *Hildesheim* skyldes ham, og desuden rimeligvis mange andre, som man ikke mere ved noget om. Senere anbefalede efter *Gersons* Forbillede især *Geiler von Kaisersberg* meget indtrængende at hænge saadanne Tavler op. Præster, Forældre, Skolemestre og Hospitalsforstandere — hedder det hos ham — skal »sørge for, at denne lille Bogs Lærdomme bliver skrevet paa Tavler og, fuldstændig eller delvis, slaaet op paa Steder, hvor de ses, saasom i Sognekirker, Skoler, Hospitaler og paa kirkelige Steder.«*) Endnu i Aaret 1510 indskærpede en Synode i *Konstanz* Dekanerne at paase, at Sognepræsterne ophængte Tavler med *Børnelærdommens* Bønner i deres Kirker. Sandsynligvis endnu tidligere havde, efter hvad *Surgant* meddeler, Synodalstatutterne i det store Stift *Basel* indtrængende anbefalet alle Sognepræster at anbringe saadanne *Bøntavler*.

Efter saadanne Anbefalinger og efter alt, hvad der overhovedet i Middelalderen blev gjort for Børnenes og Folkets religiøse Undervisning, tør man vel nok antage, at man mange Steder har rettet sig efter disse Paabud. Vi skal endnu blot betragte et Par Steder, hvor det bevislig er sket. I den store St. Zenokirke i *Reichenhall* var der anbragt to store Marmortavler; paa den ene stod *Fadervor*, *Ave Maria* og *Trosbekendelsen*, paa den anden de ti Bud. I Domkirken i *Merseburg* fandtes en Figur af Sandsten, der forestillede *Moses* med to Tavler; paa den ene stod de ti Bud paa Latin, paa den anden paa tysk. I Aaret 1548 forraadte Præsten *Leonhard Meifisch* i nogle voldsomme Angreb paa den gamle Kirke, at denne Kirke dog i et lille og gammelt Kapel paa Øen *Usedom* havde ladet den ene

*) *Janssen-Pastor*, I, 47. Den »lille Bog« er hans »trekantede Speil«.

Væg overmale med de ti Bud i store Bogstaver¹⁾ Fra Middelalderen har man endvidere Vægkalenderen fra *Zürich*, der indeholder Fadervor, Ave Maria og den apostoliske Trosbekendelse i overtysk Sprogform; de ti Bud staar paa to Tavler, som Moses holder.²⁾

Til Bøntavlerne med Børnelærdommen kan paa en Maade ogsaa henregnes saadanne *Billeder*, der slutter sig til Indholdet af de sædvanlige Barnebønner. Den Slags Billeder fandtes i Kirkerne, som f. Eks. i Breslau, Ottersweiler og Dinkelsbühl ved Nürnberg; de prydede ogsaa Raadhussale og Retssale, som i Wittenberg og Dresden. Endelig findes de i Haandskrifter fra hin Tid.³⁾ Et Heidelberggerhaandskrift bringer paa ti Kvantblade Billeder til de ti Bud. Paa hvert af disse Blade ses ogsaa en fornående Engel og en fristende Djævel; hvad disse hvisker til den fristede, staar at læse paa smalle Tekststrimler. Geffcken har optaget disse Taver i sin Billedkatekismus. *Falkenberg*, der for omtrent 60 Aar siden skrev om Billedtryk, anfører saadanne Bøntavler i videre Forstand, som angaar den apostoliske Trosbekendelse og Fadervor, og en, som illustrerer en rimet Omskrivning af de ti Bud.⁴⁾

Utallige Gange er disse Børnelærdommens Bønner bleven bedt i Middelalderen. Herfor taler mange Kendsgerninger. For det første kunde alle — eller dog saa godt som alle, — der var kommet til Skelsaar og Alder, disse Bønner udenad. Dette maa have været Tilfældet, fordi det stadig forudsættes, og en saadan almindelig Forudsætning er kun tænkelig, naar den hviler paa en forudgaaende Undersøgelse. Hvem skulde ogsaa, efter de mange Anordninger og Foranstaltninger for at bringe alle til at lære og i alt Fald nogenlunde forstaa disse Bønner, ikke i det mindste have tilegnet sig deres Ordlyd? De, som til Trods for alt

¹⁾ Katholik, 1883, II, 65 ff.

²⁾ Beskrevet af Geffcken, Beil, Sp. 203-205; Sp. 119-121 beskriver han en lignende Tavle fra Aaret 1481, som imidlertid er et Skriftespejl.

³⁾ Smlgn. Katholik, 1883, II, 68 ff. Maaske hørte Reliefferne i Domkirken i Ratzeburg ogsaa herhen; sandsynligere er det dog, at de skal forestille Rosenkranzens Hemmeligheder.

⁴⁾ Smlgn.: Falkenberg, Geschichte der Druckkunst, S. 41 f., 51 f., 58.

ikke kunde dem udenad, kan kun have udgjort et forsvindende Mindretal, og Kendskabet til disse Bønner forudsættes da ogsaa stadig i Bønebogen og lignende Bøger fra Slutningen af Middelalderen.

Den Omstændighed, at en Del af Lægfolket ikke kunde læse, maatte saa meget mere bringe disse til at bede en stor Mængde Fader vor og Ave Maria. Bønnen er nu engang en sjælelig Nødvendighed for Mennesket, ikke mindst for den mindre dannede. Da disse Mennesker nu ikke kunde læse andre Bønner og i Reglen heller ikke var i Stand til selv at anstille Betragtninger, blev der ikke andet tilovers for dem end at forrelte de Bønner, som de kunde udenad, og det var jo netop Børnelærdommens.

At ogsaa de mere dannede Klasser, som kunne læse, meget hyppigt har bedet disse Bønner, fremgaar af de fleste Bønebøger fra Middelalderens Slutning. Til største Delen af Bønnerne heri føjes der nemlig en Opfordring til endnu at bede ét eller flere Fadervor eller Hil dig Maria, jævnlig ogsaa den apostoliske Trosbekendelse. At denne Opfordring stadig sker med de latinske Begyndelsesord — Pater noster, Ave Maria, Credo, — hænger sammen med den almindelige Brug af Kirkens Sprog i de mere dannede Kredse, men giver dog ogsaa endnu et Bevis for, hvor fortrolig man har været med disse Bønner. *Christiern Pedersen* anbefaler i en af Andagterne i sin Bog om Messen dem, der kan læse, tre og tredive smaa Bønner til Herrens Lidelse, hver med et Fadervor og et Hil dig, Maria; de, som ikke kunde læse, skulde kun bede de tre og tredive Pater og Ave*). Ogsaa i de rimede engelske Messebønner, som *Simmons* har udgivet, spiller Paternoster en fremtrædende Rolle; thi — hedder det — »hvad enten Messen bliver sunget eller læst, gentag stadig dit Fadervor.«**) (Fortsættes.)



*) Danske Skrifter IV, 425 ff.

**) The Lay Folk Mass Book, Tekst B paa S. 19; smlgn S. 63.

Fra Missionerne.

Alaska (*Nord-Amerika*). I 1905 blev tre nye Kapeller bygget, et i Nome for de derboende *Eskimoer*, to for *Indianerne* ved Tanana og Mellem-Ynkon. »De Indfødte i Distriktet Nome,« skriver Pater Crimont S. J., »har hidindtil vist sig som trofaste og uegennyttige Kristne og giver endog de hvide et opbyggeligt Eksempel.« Dette er saa meget glædeligere, som ellers de hvides Nærhed plejer at virke fordærveligt og demoraliserende paa de Indfødte, hvilket t. Eks. desværre kan iagttages ved Nedre-Yukon. Alaskas samlede Befolkning udgør 72,000 Sjæle, deraf 9,500 Katholikker (o. 5,000 Indfødte og 4,500 Hvide). Missionspersonalet bestaar af 27 Jesuiter (17 Patere og 10 Brødre), 2 Skolebrødre fra Ploermel, 3 Ursulinerinder, 22 St. Annasøstre og 8 andre Søstre. Af Kirker med stadig Guds-tjeneste er der 12, Missionsstationer med Kapeller: 9, andre Stationer: 28. Af Skoler er der 2 Pensionater for Piger, 3 Skoler, flere Fagskoler og 4 Sygehuse.

— Pater Josef M. *Caruana* S. J., som har tilbragt 45 Aar blandt **Amerikas** Indianerstammer, har indlagt sig store Fortjenester som Leder af Missionerne i De Smet Idabo og Coeur d'Alene. — Distrikterne, som ligger 12 Mil sydøst for Tekon. Disse Missioner blev grundlagt i Aaret 1880 og Pater Caruana har i al den Tid beklædt det tredobbelte Embede som *Præst, Lærer og Postmester*, og alligevel finder han endnu ved Siden af Tid til at sende sine Venner interessante Beretninger om sine Oplevelser og Erfaringer blandt »Rødhuderne«. I de Smet findes en Skole for Indianerdrenge, hvor en Lægbroder underviser under Pater Caruanas Tilsyn. Tillige er der et Kloster og en Skole for Indianerpiger. Begge Skoler har tilsammen et gennemsnitligt Besøg af 100 Elever.

Sydamerika. (*Ecuador og Kolumbia.*) Fra Tuquerres. Kolumbia, skrives til »katholische Missionen«: »I *Ecuador* bliver Tilstanden værre og værre. I Begyndelsen af forrige Aar blev den ny Præsident Lizardo Garzia styrtet af Frimureren Eloy Alfaro. Et Dekret om alle Ordenernes de-

finitive Udvisning er allerede underskrevet af Alfaro. I alle Ecuadors Byer er der dannet frimurerske Centrere. — Forøvrigt staar ogsaa her i *Kolumbia* politiske Omvæltninger for Døren. Præsident Reyes søgte at komme godt ud af det med alle Partier; men han har, som det synes, indset det umulige ved en saadan Politik og søger mere at støtte sig til det rent katholske Parti. Dette fremkaldte Utilfredshed blandt det liberale Parti, særligt blandt Frimurerne, som havde gjort sig Haab om, uden videre Modstand at kunne gøre sig til Herrer over *Columbia*. Og da de har tro ∴ Brødre og Forbundsfæller i Alfaro i *Equador* og i Castro i *Venezuela*, saa er det ikke umuligt, at vi om nogle faa Aar igen maa drage imod den røde Fane. Men forhaabentlig vil det da gaa som i Revolutionen 1899-1902.«

Japan. Fra *Nagasaki* skriver Pater *Marnas* til en Ven i Frankrig: Af Aviserne ser vi, at I staar midt i Kampen derhjemme. Det vil ikke vare længe, inden vi her vil komme til at føle Følgerne af den franske Kirkefølgelse. Desværre rygtes det her selv i de fjærneste Egne, hvorledes Kirken behandles i vort stakkels Fædreland. Vor Stilling bliver som Følge deraf bestandig vanskeligere.« — Denne Klage læser man nu hyppigere og hyppigere i de franske Missionærs Breve. De henvender sig nu oftere end før til det katholske Tyskland for at faa Dækning for disse Understøttelser, der nu udebliver fra Frankrig.

Philippinerne. Regeringen har flyttet det store Spedalskhedsasyl St. Lazaro fra Manila til den 250 Mil mod Sydvest beliggende Ø *Culion*. Anstaltens Ledelse bliver i katholske Hænder. Fem St. Pauls Søstre betjener Hospitalet, Pater Emanuel Vallès S. I. er de spedalskes Sjølesørger. Pateren var før Superior i Missionen paa *Mindanao* og er Opfinder af en Maskine til Afskalning af *Abacaen*, en meget skattet *Hampart*.



En Fortælling fra min Ungdom.

Af en gammel Soldat.

(Fra Fransk.)

Aret før var der i Regimentet indtraadt en ung Mand, som interesserede mig, fordi han forekom mig at være ulykkelig. Han havde et godt Hjærte, var af et blidt og føjeligt Sind; aldrig kom han i Strid med Kammeraterne. Men som det saa tidt sker med de unge Rekrutter, der nylig er traadt ind i Regimentet — han var svag — moralsk svag. Men tro ikke, at disse Ynglinge er uden Mod, — nej — den franske Soldat ifører sig Modet med Uniformen, og aldrig har man set ham vige paa Valpladsen, men vist er det, at han ikke er lige saa modig, naar det gælder om Gudstjenesten — som om at forsvare sit Fædreland.

Mangen en, som turde stille sig blot for et Kaardestik, tør ikke trodse en bidende Spot: begge hider, men den sidste er ikke saa let at afparere. Som sagt, jeg interesserede mig for min unge Kammerat. Jeg saa, at han i Grunden var god Katholik; jeg prøvede paa at indgyde ham lidt Mod, og jeg gjorde mig Umage for at lægge ham paa Sinde, hvor stolt han skulde være af at vise sig som Kristen, ligesaa stolt, som af at være fransk Soldat, og at de, som vilde bringe ham til at glemme sine religiøse Pligter, gjorde Nar af ham bagefter, ingen Agtelse havde for ham osv., men det var alt forgæves. Og i Virkeligheden har den Slags Forestillinger aldrig omvendt nogen. Uden Guds Naade kan vi intet. Men lykkeligvis har han hjulpet ogsaa her, og jeg skal fortælle, hvorledes det gik til.

Da min Ven ikke tog efter mine Ord, talte jeg ikke mere til ham. Jeg nøjedes med at vise ham Venlighed og holde Øje med ham. Han sank dybere og dybere. Det er sørgeligt at se, at der gives Folk, som finder Fornøjelse i at fordærve disse stakkels svage og forsvarløse Børn. Det er i Sandhed lavt og grusomt!

I Begyndelsen havde han prøvet paa at bede sin Morgen- og Aftenbøn, naar han var gaaet i Seng og før han stod op, men en Kammerat havde lagt Mærke hertil og

gjorde Nar af ham, og straks holdt han op med at gøre Korsets Tegn. En anden Gang, da han bivaanede den hl. Messe, blev han af en Kammerat grebet paa fersk Gerning. Fra den Dag gik han aldrig mere til Gudstjenesten. Det er ham selv, som har fortalt mig det. En Gang tog de ham med til en Beværtning, hvor han berusede sig; han holdt slet ikke af at drikke, men vilde ikke staa tilbage for Kammeraterne. Omsider var han bleven til et fuldstændig »*mauvais sujet*«, og Arrestlokalet spillede en smuk Rolle i hans Tjenesteattest. Dog sagde jeg altid ved mig selv: han har et godt Hjærte, den Dreng, han er ikke helt fordærvet og trods alt har han endnu ikke mistet sin Barnetro. Vorherre har omvendt Folk, der var værre end ham.

En Aften, det var en Helligdag, var jeg paa Vejen til »Notre Dame des Victoires«. Det er en Kirke i Paris tæt ved Palais Royal, som er Sædet for den berømte Forening, der heder for Synderes Omvendelse, og er spredt over hele Jorden; en uanseelig lille Kirke uden Skønhed, uden ydre Pragt, og næsten skjult af de omliggende høje Huse, men som Gud og gode Kristne kender godt.

Jeg gik gennem Galerierne i Palais Royal, og pludselig saa jeg min Ven, som drev ørkestløst om og saa paa Butikkerne. Straks gik jeg hen til ham og spurgte, hvad han gjorde der.

»Ma foi,« svarede han, »jeg keder mig; jeg skulde i Theatret i Aften med en Ven, som i sidste Øjeblik blev forhindret i at komme, og jeg bryder mig ikke om at gaa alene. Jeg ved ikke, hvordan jeg skal tilbringe Aftenen.«

»Kom med mig,« sagde jeg leende, »og jeg lover dig, at det skal blive til din Tilfredshed.«

»Hvor gaar du hen?«

»Til N. D. des Victoires.«

»Hvad er det, »N. D. des Victoires« ?«

»Kom med mig, saa skal du faa det at vide.«

»Det er en Kirke, ikke sandt?«

»Jo, det er en Kirke; du gik vel hver Søndag i Kirke, da du var paa Landet, hvorfor saa ikke gaa en Gang imellem nu, du er i Paris?«

»Nej,« svarede han, »ser du, det er længe siden, at

jeg har sat min Fod i en Kirke, og jeg har glemt at bede, selv mit »Fader vor«. Gaa du derhen, min Ven, det finder jeg rigtigt, men jeg kan ikke gaa med, prøv nu ikke paa at overtale mig.«

Da jeg ikke kunde faa ham til at forandre Mening, ønskede jeg ham god Fornøjelse og gik videre. Men jeg saa alligevel, at han var dybt rystet. Jeg gik meget langsomt, og snart saa jeg, at han fulgte efter mig; saa mindskede jeg Farten, og lidt efter standsede jeg og ventede paa ham. »Hvorfor kommer du ikke med mig?« spurgte jeg, og da han næsten var ved Siden af mig, tog jeg ham under Armen og drog ham med mig. »Fremad! nu Marsch! ja, til Notre Dame des Victoires! Ser du ikke, at det er Soldaternes Kirke?«

Uden at gøre Modstand gik han med mig. Vi sagde ikke et Ord, før vi kom til Kirkens Dør. Da vi traadte ind, blev min Ven forbavset ved at se saa mange Ynglinge, voksne Mænd og Mænd med graa Haar. »Er det muligt, at man finder saa mange Mænd i Kirkerne i Paris?« — »Tror du,« svarede jeg, »at Gud ikke har skabt Pariserne som andre Mennesker?« Kirken var fuld af Tilbedende, Gudstjenesten var endnu ikke begyndt og Bønnens Taushed hvilede over alle. Vokslys og Lamper belyste Mængden og ingen Støj forstyrrede den dybe Andagt. Jeg bad som de andre. »Hvem er den gamle Præst, som ser saa ærværdig ud, og som nu er stegen op paa Prædikestolen?« spurgte min Kammerat, idet han puffede til mig med Albuen. Jeg saa op . . . »Det er en Missionær,« svarede jeg sagte, »han er Kirkens Sognepræst og Foreningens Formand. Bagefter skal jeg sige dig, hvem han er, nu skal han tale, hør godt efter«. Under Prædiken skottede jeg til min Ven, som syntes at være mere og mere grebet. Han saa ufravendt paa Taleren, hvis højtidelige og bevægede Ord syntes at finde Vej til hans Hjerte.

Da Prædiken var endt, sagde jeg til ham: »Den Præst som du saa opmærksomt har hørt paa, er en forhenværende Officer.« »Det er ikke muligt,« svarede han forbavset. »Jo, det er virkelig, som jeg siger. Efter at have været en tapper Soldat, har han byttet Uniformen med Soutanen og har ladet sig hverve til Guds Hær. Tør man nu sige, at

Religionen ikke er for os, at den kun passer for Kvinder og Børn? Min Ven blev mere og mere bevæget; alle hans fordums Tanker og Følelser steg op igen i hans Sjæl. Jeg sagde ved mig selv: »Det er godt. Den gode Hyrde banker nu paa Døren, jeg tænker nok, den snart vil aabne sig for ham«

Nu begyndte det Lauretanske Litani, denne smukke, enfoldige Bøn, hvor der findes Trøst for alle Sorger. Endelig knælede han; det havde han endnu ikke gjort. Jeg saa, at han bad. Da man kom til den vidunderlige Paakaldelse: *Refugium Peccatorum, Ora pro nobis!* (Du Synderses Tillugt, bed for os!) og da han hørte den gentaget tre Gange af Menigheden i en Tone, der viste, at alle fulgte med, kunde han ikke mere tilbageholde sine Taarer, han skjulte sit Ansigt i Hænderne og brast i Graad.

»Nu er det sket,« tænkte jeg ved mig selv, »og i Morgen vil denne unge Mand være hundrede Gange bedre end du, hvis han ikke allerede er det.«

Andagten var forbi; Menigheden gik langsomt ud af Kirken; han alene rørte sig ikke, men vedblev at bede. — Da Sakristanen var ved at slukke Lysene, og vi var de eneste, der var tilbage, hviskede jeg til ham: »Nu maa vi gaa, Kirkens Dør skal lukkes.«

Han saa op. »Allerede?« sagde han forbavset, og dog havde vi været to Timer i Kirken! Men det er altid saaledes: Disse fortabte Sønner er Guds højt elskede Børn. Nu var vi udenfor Kirken; der var ingen paa den tomme Plads. Pludselig kastede han sig i mine Arme og kyssede mig, som om jeg var hans Fader; kaldte mig sin eneste Ven, sin Redningsmand, og takkede mig for, hvad jeg havde gjort for ham.

Jeg blev dybt rørt. »Naa,« sagde jeg, da jeg havde fattet mig, »havde jeg saa ikke Ret i at love dig, at du skulle tilbringe en lykkelig Aften?«

»Vist saa, kære Ven, det var en velsignet Aften, aldrig skal jeg glemme den fromme Præst og Virkningen af hans Ord i min Sjæl.«

Siden den Dag var han trofast i Opfyldelsen af sine religiøse Pligter og var tillige en eksemplarisk Soldat. —

Efter at være vendt tilbage til Landsbyen, giftede han sig, men glemte aldrig »Notre Dame des Victoires« og hvad han havde lovet den Aften.

B Ø N.

Hil Dig, du Havets Stjerne,
 Dig søger i det fjerne
 Min svage, bange Sjæl.
 Hil Dig, du engleblide,
 Hil Dig, du uskyldshvide,
 Bær mig til Naadens Kildevæld.

Lær mig i al min Kvide,
 At Lyst det er at lide
 For dem, der savne Fred,
 Og lad din rige Naade
 Nedstrømme uden Maade
 Som Kilden imod Havets Bred.

Lær mig at lindre Smerte
 Og bøje trodsigt Hjerter
 I Kærlighed og Tro.
 Dit Haab om lyse Tider
 Du sende dem, som lider, —
 O, lad dem hisset hos dig bo!

Quis.

„Om at faste“.

Under denne Overskrift fandtes der i Tillæg til »Natt.«, »Dagbl.« og »Dagens Nyh.« for 17. April en lille Artikel, der indeholder nogle ganske uvederhæftige Paa-stande.

At man »mere og mere er kommen til den Overbevisning, at *det er gavnligt at faste*«, er jo ganske rigtigt. Det er Erfaringen og den fornuftige Tænkning, der har ført til den Slutning, at det, som Kirken anbefalede og til en vis Grad paabød for Menneskets aandelige Vels Skyld, ogsaa er gavnligt for Legemet.

Men man gør sig skyldig i den mest aabenlyse Forvrængning, naar man nu paastaar, at baade Moses i den gamle og Kirken i den nye Pagt anordnede Fasten hovedsagelig i hygiejnisk Øjemed.

Hvad skal man sige til en Paastand som følgende: »At Fasten paabødes mere af hygiejniske end af religiøse Grunde, kan man bl. a. forstaa deraf, at den katholske Kirke genoptog den, *skønt det nye Testamente havde strøget den af de frommes Liv*. Den katholske Kirke har sikkert kun genoptaget den, fordi de gamle Kristne i Rom fandt det nødvendigt som en Modvægt mod det forfærdelige Fraadseri« —?

Hvorledes skulde nogen være i Stand til at bevise, at »det ny Testamente havde strøget Fasten af de frommes Liv«? Kristus har jo aldrig sagt et Ord mod selve denne Skik at faste, maa kun paatalt den forkerte Aand, med hvilken Fasten overholdtes af Farisæerne. Kristus har baade selv fastet og forudsagt om sine Disciple, at de skulde faste, »naar Brudgommen (Kristus) var borttagen fra dem« (Matth. 9, 15; jfr. Mark. 2, 20 og Luk. 5, 35). Det berettes ogsaa i Ap. Gern. (13, 2 f.), at Apostlene fastede, idet de saaledes forberedte sig til Barnabas's og Paulus's Præstevieelse.

»Efter Fraadseriet i Juletiden,« hedder det i den omtalte Artikel, »er det meget gavnligt at underkaste sig en saadan Faste, d. v. s. en vegetarisk Kur. Og den, der besværes af daarlig Fordøjelse, gør altid vel i at faste i det mindste én Gang om Ugen; naturligvis maa man dog heller ikke overdrive i denne Retning, men én Dags Faste, d. v. s. smal Kost, om Ugen skader ikke noget Menneske.«

Det er jo fornuftig Tale. Men naar Kirken, som det paastaas, har genoptaget Jødernes Skik af hygiejniske Grunde, hvorfor venter den saa med den foreskrevne Faste indtil to Maaneder efter Julen? Nej, Sagen er den, at Kirken

overhovedet aldrig har paabudt Faste af hygiejniske Hensyn, men, som vi synger i en af vore Fastesalmer:

»At, fri for Skyld, vi ej igen
til Syndens Lyst os vender hen,«

og for at vi skulde vinde

»Erfaring om, at Faste-Savn
er Mættelse til evig Gavn.«

P. G. Schmiderer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Slutningen af den kommende Uge agter *Hs. biskoppelige Højærværdighed* at meddele Firmelsens hl. Sakramente i *Fredericia*; paa Kristi Himmelfartsdag vil *Hs. biskoppelige Højærværdighed* ligeledes firme i *Kolding* og Søndag den 12. Maj i *Esbjerg*.

— I *St. Anna Sogn* var i Aar 11 Børn til den første hl. Kommunion (4 Dreng og 7 Piger); 6 Dreng og 1 Pige modtog Firmelsens hl. Sakramente.

Frederiksberg. I Søndags den 21. ds. var der igen Fest i Rosenkranskirken, idet den *højærværdigste Biskop* indfandt sig der for at meddele 44 Børn (21 Dreng og 23 Piger) *Firmelsens* hl. Sakramente. I Procession med Ministranter og hvidklædte Piger, førtes Biskoppen med Mitra og Stav ind i Kirken, som i Dagens Anledning var aldeles overfyldt. Efter Prælatmessen, hvor to Præster assisterede, holdt *Hs. biskoppelige Højærværdighed* en begejstret Tale til de unge og til hele Menigheden; Biskoppen var kommen her for at meddele det samme hl. Sakramente, som Apostlene ved Bøn og Haandspaalæggelse havde meddelt de troende, det samme Sakramente, som Biskop Absalon i gamle Dage var rejst omkring her i Landet for at meddele i de forskellige Menigheder. For Øjeblikket udgravede man nu her i København med stor Interesse og Pietet Levningerne af Biskop Absalons Borg, man skulde ogsaa gerne i en anden Forstand grave noget dybere og komme tilbage til Absalons Tro, den oprindelige hl. almindelige Kirkes Tro og Lære. . . Til Slutning opfordredes de unge til at bevare de Naadegaver, som de idag ved dette hl. Sakramente skulde modtage, for at der af dem alle maatte blive rigtig gode, ivrige, sande katholske Kristne, der gjorde vor hl. Kirke Ære. Derefter meddeltes Firmelsens hl. Sakramente under de vanlige Bønner og Ceremonier, og Høj-

tideligheden sluttede med, at Hs. biskoppelige Højærværdighed meddelte den sakramentale Velsignelse.

Rom. Fornylig er der faldet en vigtig Dom ved de romerske Domstole. Det drejede sig om de i 70erne af Regeringen *beslaglagte Penge*, der var bestemt til den ydre Mission. Flere Gange havde Sagen været for i Parlamentet og i Senatet, inden man endelig anerkendte Paven som Sagsanlægger; herefter udnævnte Paven sin Generalvikar til juridisk Stedfortræder. Efter langvarige Forhandlinger har saa den italienske Regering nu endelig set sig nødsaget til at tilbagelevere de ved Klostersnes Sækularisation beslaglagte Penge, der var bestemt til Missionsvirksomhed. 3 Millioner Lirer er allerede tilbagebetalt.

BEKENDTGØRELSE

angaaende

Valg til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab.

Det bekendtgøres herved, at der Søndag d. 28. April foretages Valg af **en Forstander**, **3 Repræsentanter**, **2 Revisorer** samt **1 Suppleant** for samme til Menighedens Forstanderskab. Valghandlingen finder Sted straks efter Højmessens circa Kl. 11 $\frac{1}{2}$ i Forsamlingsalen, Bredgade 67, 2. Sal o. G.

**Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.**

Rosenkranskirkens Sogn.

Menighedens Medlemmer gøres herved opmærksomme paa, at Inkassationen af de tegnede aarlige Bidrag, Kirkeskat, Præstepeuge og Skolebidrag, vil blive paabegyndt Tirsdag den 30. April ved Forstanderskabets Inkassator, Hr. Avisbud O. Jensen. De af Menigheden, som ikke yder noget Bidrag til deres Sognekirke, bedes erindre, at det er enhver Katholiks Pligt efter Evne at yde B drag til sin Sognekirke, og opfordres de derfor til at tegne sig for et saadant.

Til Rosenkranskirkens Sogn hører ifølge biskoppelig Anordning — alle Katholikker, der bor paa Frederiksberg og i den dertil grænsende Del af Vesterbro, indtil Stenosgade, Viktoriagade, Abel Cathrinesgade, Kvægtorvs-gade og den nye Godsbanegaard (den tilstødende Halvdel af nævnte Gader og hele Godsbanegaardens Terræn indbefattet), endvidere de, der bor i Valby-Vigerslev og Vanløse Distrikterne samt i de vest derfor liggende Kommuner indtil Vestenceinten. Anmeldelser modtages af Sognepræsten, Boyesgade 8.

Forstanderskabet.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 28. April. 4. **Søndag e. Paaske.** Paul af Korset, Bekender. — **29. M.** Petrus, Martyr. — **30. Ti.** Katharina af Siena, Jomfru.

Onsdag 1. Maj. Filip og Jakob, Apostle. — **2. To.** Athanasius Biskop og Kirkelærer. — **3. F.** Korsets Genfindelse. — **4. L.** Monika, Enke.

Søndag den 5. Maj. 5. **Søndag e. Paaske.**

Majandagten.

St. Ansgars Kirke: Søn- og Festdg. Kl. 8 Aft.; Hverdg. Kl. 8 Aften	
Rosenkranskirken: » » » » 5 Efterm.; » » 7 ¹ / ₂ »	
St. Anna Kirke: » » » » 8 Aft.; » » 8 »	
Jesu Hjærte Kirke: » » » » 7 ¹ / ₂ m. Præd. » » 7 ¹ / ₂ »	
St. Josefs Kirke: » » » » 3 Efterm.; » » 7 ¹ / ₂ »	
St. Knuds Kapel: » » » » 3 m. Præd.	
Immaculatakirken: » » » » 2 ¹ / ₂ Efterm.; » » 7 ¹ / ₂ »	
St. Andr. Kirke (Ordr.): » » » » 5 » » 7 ¹ / ₂ »	

I St. Ansgars Kirke begynder Majandagten Onsdag d. 1. Maj Aften Kl. 8 Prædiken m. Procession. 1. Sønd. i Maj bortfalder Processionen.

Første Fredag i Maaneden (den 3. Maj).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjærte; Kl. 8 Aften Andagt.
Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7¹/₂ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjærte.
St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.
Jesu Hjærte Kirke: Efter 8¹/₂ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde Fredagen den 3. Maj i St. Ansgars Kirke til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden). Messe med Prædiken Kl. 10, 4. Søndag e. Paaske (28. ds.).

Vincentkonferentsernes andet Generalmøde er foreløbig udsat paa Grund af Valget til St. Ansgars Menigheds Forstanderskab.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Fredagen den 26. April (Marie Bebudelse) Kl. 8 i St. Ansgars Kirke. Mødet den 25. April bortfalder.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 28. April sin Hoved- og Titularfest (Marie Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke; sammesteds Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — Ynglinge, som i Aar har modtaget Firmelsens hl. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos P. Sialm i Stenosgade.

Graver P. F. Iversen er flyttet fra Sundevedsgade til **Ny Carlsbergvej 20**, St. (ved Enghavevej).

Til 1ste Mai aabnes i Bredgade 67 2. Sal o. G. **St. Ansgars Menighedskontor**. Paa Kontoret modtages Anmeldelser samt Indbetalinger af de forskellige Menighedsbidrag. Endvidere henlægges Menighedens Begravelsesvæsen under samme.

Kontoret er aabent hver Søndag Kl. 1—4. Telf. 23,654.

Forstandersk. for St. Ansg. Menighed.

NB. Fra 1ste Maj forlægges Bladets **Ekspe-**
dition til Kontoret, Bredgade 69, 2. Sal
 o. G. (St. Ansgars Menighedskontor). Telf. 23,654.

Dette Nr. er udsendt **tidligere** paa Grund af Helligdagen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 18.

Søndagen den 5. Maj.

1907.

INDHOLD: Grosserer August Millech. — Protestantisme og Katholicisme. — Situationen i Frankrig. — En Protest. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Ordrup. Svendborg. Rom. Frankrig. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Grosserer August Millech.

Da afdøde Grosserer *C. B. Lohrer* i Slutningen af 1879 ønskede at fratræde Hovedkommissionen af dette Ugeblad, anbefalede han til sin Efterfølger Grosserer **August Millech**. Denne overtog 1. Januar 1880 beredvillig dette Hverv og fejrede saaledes for ca. 2 Aar siden sit 25 Aars Jubilæum som Hovedkommissionær for Ugebladet. Han har i den lange Række af Aar lige til den 1ste Maj dette Aar, hvor han efter sit Ønske fratraadte, udført et stort og ofte meget besværligt Arbejde for Ansgariusforeningen. — For 27 Aar siden, da Hr. Millech tiltraadte Hovedkommissionen, udsendtes Bladet i 175 Eksemplarer; nu derimod trykkes Ugebladet i c. 1000 Eksemplarer. Al-

*) Vi havde tænkt, at det nok vilde interessere Bladets Læsere at se et Billede af vor mangeaarige, uegennyttige Kommissionær; men da Hr. Grosserer Millech paa Grund af sin store Beskedenhed ikke har ladet sig fotografere i en 20—30 Aar og af samme Grund heller ikke nu vilde lade sig fotografere til Ugebladet, saa maatte vi desværre opgive ovennævnte Tanke.

Red.

lerede dette viser hvor meget Arbejdet ved Hovedkommissionen er tiltaget for Hr. Millech i de forløbne Aar. Altid uegennyttig og elskværdig har Hr. Millech modtaget Folk paa sit Kontor, som kom angaaende Ugebladet, selv om de ofte forstyrrede ham i hans Forretning. Særlig for Ansgariusforeningens Bestyrelse vil Hr. Millechs Fratræden være et Savn, thi sjældent har en Bestyrelse haft et mere forekomment og beredvilligt Medlem i sin Midte.

Hr. Grosserer Millech fortjener Foreningens største Anerkendelse og Tak for sit Arbejde som Hovedkommissionær i de mange Aar.

Ansgariusforeningens Ekspeditionskontor er nu flyttet til Bredgade 69, 2. Sal o. G., Telefon Nr. 23,654, og er aabent om Hverdagen fra 1—4. G. L.

Protestantisme og Katholicisme.

Den 27. Januar 1907 holdt Professor A. Harnack i Universitetsaulaen i Berlin en Festtale i Anledning af den tyske Kejsers Fødselsdag. Emnet var »*Protestantismus und Katholicismus in Deutschland*«.

Selv om denne Tale vel nærmest maa have Interesse for vore Naboer mod Syd, saa retfærdiggør ikke alene Talerens Anseelse og ubestridelige Lærdom, men ogsaa de vægtige Udtalelser han fremkom med, at vi her fremsætter enkelte af disse Udtalelser.

I »*Korrespondenz des Priester-Gebetsvereines*« Nr. 4. 1907, findes en Betragtning over denne Tale, som vi her gengiver.

Harnack har forsøgt at holde en irenisk Tale, og dette er i flere Henseender lykkedes. Han ønsker, at Riget maa glæde sig ved indre Fred, ikke alene politisk men ogsaa kirkelig. Men denne Fred trues ved den sociale Spaltning, ved Klasseaandens skarpe Modsætninger og den konfessionelle Spaltning. Spørgsmaalet er nu, om og hvorledes de

to store Bekendelser skal nærme sig til hinanden eller dog i det mindste staa i et nogenlunde tilfredsstillende Forhold til hinanden. — Det er værd at lægge Mærke til, at *Harnack* mener, at dette Spørgsmaal er bragt sin Løsning nærmere gennem det kirkehistoriske Studium.

Han siger: »Endnu for en Menneskealder siden havde de protestantiske Kirkehistorikere liden Anledning til at bekymre sig om Arbejderne fra den anden Lejr; men i en Række af Aar er et stigende Antal af kirkehistoriske Undersøgelser og Fremstillinger udgivne af Lærde fra begge Sider, der hist som her har vundet et vidtgaaende Bifald og haft ikke ringe Virkning. . . . Sidst erholdt vi en omfangsrig Kirkehistorie, der behandler de 3 første Aarhundreder, af en højtstillet katholsk Præst — *Duchesne: Histoire ancienne de l'église 1906* — . . . Med Undtagelse af mindre vigtige Punkter vil ingen protestantisk Lærd her kunne fremkomme med nogen Dadel; han vil meget mer ønske, at han selv havde skrevet dette Værk. Endvidere, det bedste kritiske Arbejde om Helgenlegenderne er i Nutiden skrevet af et Medlem af *Jesu Selskab* — *Delahaye S. J.: Les légendes hagiographiques. 1905*. — Paa samme Maade forholder det sig, naar Talen er om andre af Historiens Perioder. De nyeste Undersøgelser over *Savonarola*, ligeledes af en katholsk Præst — *Schnitzer, 1902 og 1904* — er, hvad Sagkundskab og en upartisk Dom angaar, uovertræffelige. Men ogsaa af den tyske Reformationshistorie besidder vi nyere Undersøgelser fra en katholsk Pen, der nu i rigt Maal kan glæde sig ved de protestantiske Lærdes Bifald. . . . De katholske tyske Kirkehistorikeres Arbejder er særlig værdifulde; thi de forbinder Kendskabet til den tyske Videnskabs Metoder og Synspunkter med en indre Forstaaelse af den stedse virkende middelalderlige Katholicisme, som den protestantiske Kirkehistoriker kun vanskelig formaar at opnaa.«

Fra den historiske Opfattelse af den kirkelige Fortid vender *Harnack* sig til visse konkrete Foreteelser i Nutidens Liv, som vi i al Korthed kan betegne som *reform-katholske*.

Harnack udbryder: »Hvilken Fylde af frie Tilsyneladelser og hvilket Fremskridt i en dybere Opfattelse af den

kristelige Religion møder os paa den katholske Kirkes Grund i *Tyskland* og *Amerika*, i *Italien* og i *Frankrig!*«

Men til denne Udtalelse knytter han som en Anmærkning følgende *Bedømmelse af Reformkatholicismen*, som det i højeste Grad er værd at lægge Mærke til: »Denne Bevægelse er næsten helt igennem skarp antiprotestantisk. Men denne Anklage (mod Protestantismen) kan dog ikke dække over, at den protestantiske Kritik har været dens Lærerinde, og *begge Partier staar hinanden meget nærmere end disse »Reformkatholikker«* indrømmer. Tiden vil vise det, den vil ogsaa afgøre, om den *kirkelige Autoritet*, saaledes som de vil lade den bestaa, i Virkeligheden dog kun er den *gamle* Autoritet eller overhovedet *ingen* Autoritet. Om den Mellemtung, som de forsøger at konstruere, kan man ikke gøre sig nogen Forestilling. Hvad alle disse reformkatholske Fænomener angaar, saa kan de alle, enkeltvis taget, betragtes som for Tiden resultatløse.«

Forøvrigt, udvikler *Harnach*, har Konfessionerne nærmest sig hinanden med Hensyn til mange Stridspunkter og de vil nærme sig endnu mere:

Før hed det hos Protestanterne: »*Retfærdiggørelse alene af Troen*«, men nu til Dags tør vi »rolig paastaa: Ingen evangelisk Kristen vilde i Dag, dersom der ikke gaves en konfessionel Kontrovers, rejse Indvendinger mod den Sætning, at kun den Tro har Værdi, som bevarer os i Kærlighed til Gud og Brødrene.«

»Før hed det: '*Skriften — og nok!*' Men nu, og egentlig siden *Lessing*, har protestantiske Lærde indset, at Skriften ikke kan skilles fra Traditionen, og at de nytestamentlige Skrifers Samling og Kanonisering selv er en Del af Traditionen.«

Hvilken Rædsel indgød Læren om *Messeofret* forhen Protestanterne! I Dag stemmer *Duchesne's* Værk — *Origines du culte chrétien 1889*, — og *Wieland's* — *Mensa Confessio. 1990*. — de protestantiske Forskere mildere og der paatrænger sig En det Spørgsmaal: »Findes ikke i den katholske Messe et Moment af og en Form for Tilbedelse, som den evangeliske Gudstjeneste ikke let opnaar. Er Offerbegrebet ved sin Renselse i Protestantismen ikke blevet trængt for meget i Baggrunden? Er endelig ikke Fremdra-

gelsen af det æstetiske Element, Kunsten, i Gudstjenesten ønskelig i større Omfang?»

De gamle Protestanter nægtede den h. *Peders* Ophold i Rom og skød det romerske *Primats* Begyndelse langt ned i Tiden. »Nu ved vi,« tilstaar *Harnack*, »at hint Ophold er en godt bevidnet Kendsgerning, og at det romerske *Primats* Begyndelse i Kirken gaar op indtil ind i det andet Aarhundrede.«

Askese og *Munkenæsen*, som før var en Gru for evangeliske Øren, finder mere Forstaaelse i Nutiden. Man tilstaar, »at der i de evangeliske Raad dog findes en betydelig sædelig Sandhed og at Kaldet til denne Stand er ønskelig i Kirken, Kaldet af saadanne, som for at virke i Næstens Tjeneste, giver Afkald paa de tilladte Goder.«

Ved dette Udvalg af *Harnacks* Festtale kunde Læseren let komme paa den Tanke, at den berømte Berliner-Lærde ved sin tilbagegaaende Bevægelse til Traditionen allerede var kommen i sympathelisk Nærhed af katholske Anskuelse. Men det vilde være en Skuffelse. Ganske vist har *Harnack* mere Forstaaelse for Katholicismen end andre Protestanter; men han besidder ingen Sympatier for den. Hans Slagord er: *Fri Udvikling, ikke autoritative Baand*. »Paa et af de vigtigste Punkter« — erklærer han bestemt — »er ganske vist en Tilnærmelse (til den romerske Anskuelse), *det være ogsaa gennem Omdannelse*, rent umulig, nemlig med Hensyn til den katholske Lære om Kirkens og Pavens Magt.« Han ønsker, at begge Kirker giver den frie og efter højere Enhed stræbende Udvikling Rum i sin Midte, at alt, hvad der hører under Bekendelsens Omraade bliver stillet i Baggrunden, at alle kun føler sig som aabenhjærtede Kristne og at de uden Hensyn til konfessionelle Forskelligheder maa ligge i hinandens Arme (og ikke i Haarene paa hinanden). Ellers intet. . . .

Nu, saa beskedne kan vi Katholikker under ingen Omstændigheder være. Vi tilfredsstilles ikke af en søvngig Fred, som bliver købt ved, at principielle Spørgsmaal skubbes i Baggrunden. Vi ønsker ingen Enhed, som er opnaaet derved, at Sandheden sammenkobles med Hæresiet, ja, henholdsvis med Vantroen.

Formen for denne Enhed, saavel som Muligheden

for dens Virkeliggørelse er og bliver kun en Chimære, endog i de lærdeste Protestanter Hjerner. Og Aarsagen er meget let forklarlig. Enten *kan* eller *vil* man ikke se, at medens den paa den absolutte Autoritet byggede Enhed er det organisk sunde (hvad Protestanterne ved deres Stræben efter Enhed dog maa indrømme) og historisk set det faktisk oprindelige, saa er Mangfoldigheden af stridende Trosmeninger en abnorm Tilstand og et Fænomen, der mere eller mindre fremtrædende har vist sig i Kirkehistoriens Løb.

Protestantismen har med tilstrækkelig Tydelighed bevist sin Uformuenhed til indenfor sine egne Grænser at frembringe en Enhed. Derfor er dens Principper uholdbare. Og man vilde snarere med Held kunde arbejde for Løsningen af Problemet om Cirkelens Kvadratur end opnaa religiøs Enhed ved disse Principper. Naar man dertil erindrer dens øjeblikkelige dogmatiske Misère i Tyskland, saa kan man kun forbavses over den Kortsynethed, hvormed selv en Mand som Professor *Harnack* anbefaler sine Principper som Grundlag for en Enhed, der endog skulde omfatte selve den katholske Kirke.

Enhver Stræben efter at genoprette den tabte Enhed er yderst rosværdig og derfor kan vi kun med Glæde hilse *Harnacks* Tale, der er et Tidens Tegn, og som, om ikke andet, saa dog vil være en mægtig Hjælp til Udryddelsen af de mange baade sørgelige og latterlige Fordomme mod den gamle Kirke. Men det nytter ikke, at opstille en Formel som *Harnacks*, den fører ikke til Maalet. — Nej den religiøse Fred og Enhed, som vi ogsaa saa inderlig ønsker, og den eneste Vej, som fører dertil, udtrykker Kirken i Langfredagens skønne Forbønner:

. . . »Lader os ogsaa bede for de vrangtroende og de fra Kirken adskilte, at vor Gud og Herre vil udrive dem af alle deres Vildfarelser og værdiges at kalde dem tilbage til deres hellige Moder, den katholske og apostolske Kirke.

Lader os bede. Almægtige, evige Gud, som vil frelse alle og ikke vil, at nogen skal gaa fortabt, se i Naade ned til de ved Djævelens List bedragne Sjæle, saa at de vildfarendes Hjerter maa aflægge al kættersk Forvendthed, komme til den rette Erkendelse og vende tilbage til din Sandheds Enhed.«

Situationen i Frankrig.

En socialistisk Deputeret i det franske Kammer, *Rouanet*, har under 2. April skrevet et Brev til den tyske Partifælle Dr. *Heinrich Braun*. Brevet findes aftrykt i »*Neue Gesellschaft*«, 2. Hefte, og har (med nogle Udeladelser uden Betydning) følgende Ordlyd:

»Kære Partifælle Braun! De beder mig om at udtale mig om den nuværende politiske Situation i Frankrig. Den lader sig lettere beskrive end forklare. For kort Tid siden har Clémenceau fundet et rammende Ord for den. »Vi debatterer ganske uden Sammenhæng«, erklærede Konsejlspræsidenten i en Forhandling, i hvilken han var nær ved at hidføre Kabinettets Fald. Clémenceau føjede til: »Her er jeg, her bliver jeg!« Det var uklogt af ham, men det blev opfattet som et momentant Lune. Imidlertid finder man virkelig ingen Steds saadan en Række usammenhængende Fakta som de, der foregaar paa den franske Politiks Skueplads siden Valgene i 1906. Valgene var en Triumf for de radikale Partier. Alt syntes at virke for at lede den franske Lovgivning ind paa frugtbare og tilfredsstillende Baner. Det modsatte er bleven Tilfældet... Da det nye Ministerium var rekonstrueret og Listen af Reformerne opstillet, troede Clémenceau at have gjort nok og hvilede ud ligesom Herren paa den sjette Dags Aften. Og Clémenceau's Hviledag synes ogsaa at skulle blive saare lang; Ministeren hviler endnu stadig... Man vil forgæves søge efter en Lovgivningsperiode, der har været saa ufrugtbart som den af 1906—07. Intet er sket. Kamrene har været samlede som ellers, ja endog længere end sædvanligt, og Resultatet af de endeløse Møder er lig Nul. Regeringen paastaar, at de parlamentariske Kommissioner, hvem de talrige Forslag var forelagt, ikke har arbejdet med den fornødne Ihærdighed. Kommissionernes Formænd derimod forsikrer at have gjort deres Pligt. Enhver fratægger sig Ansvar, og Regeringen og Flertallet giver hinanden Skylden. Derfor bestaar der mellem Regeringen og Flertallet en stærk Spænding, som af nogle yderligere skærpes for at hidføre et Brud. Tilliden til Clémenceau er allerede

sunket i den Grad, at hans Venner skælver, hver Gang han betræder Tribunen. Jeg ved, at denne Spænding ikke fremtræder offentlig. Derfor vil mange synes, at jeg skildrer Situationen med alt for mørke Farver. De radikale Pariserblade omtaler den jo ikke med et Ord. Men denne Presses Holdning er uden Indflydelse paa de radikale Deputerede, hvis Anskuelse den ikke gengiver nøje. Situationen er saadan, som jeg beskriver den. Kabinetts Mis-kredit er saa stærk, at dets Dage meget snart vilde være talte, hvis Socialisterne vilde sætte det igennem.«

En pæn Karakteristik af Frankrigs frimurersk-socialistiske Styrelse — fra en af dens egne Haandlangere! Clémenceau hviler vist saa sødelig paa Kirkens og Klo-strenes Milliarder. Men man hører ogsaa, at Jøderne under Konsejlspræsidentens Sabbatshvile køber Kloster- og Kirke-gods til Spotpriser; — om han saa ikke finder sine Hæn-der tomme, naar han vaagner? Men nej, det er naturligvis alt sammen kun et Udslag af Clémenceaus »Overlegenhed og Klogskab« —, ikke sandt, Hr. U. B.?

—r—

En Protest.

Efter »Slagelse-Posten« af 29. April.

Her i Byen [Slagelse] begravedes i Fredags ved Hr. Pastor Brøndsted af den danske Folkekirke vor kære Trosfælle, *Giovanni Rosasco*, skønt jeg, hans retmæssige Sjælesørger, opholdt mig her.

Tillad mig da baade i den katholske Kirkes, i herværende Katholikkers og eget Navn at protestere imod denne absolute Mangel paa Hensyntagen, jeg siger ikke overfor min Person, men overfor et religiøst, her i Danmark anerkendt Samfund. Man maa komme her til Byen for at opleve sligt; andetsteds i Landet, hvor ellers en Katholik dør, og der ikke findes noget katholsk Gudshus eller Præst,

plejer man fra selve Folkekirkens Side at underrette os derom og at lade os foretage Begravelsen. Men her hænder det, at en Katholik bliver begravet protestantisk, uagtet en katholsk Præst opholder sig i Byen og den stedlige lutheriske Gejstlighed er vidende derom. Hr. Pastor Brøndsted ved nemlig, det kan han ikke nægte, at jeg regelmæssig kommer hertil og netop i Øjeblikket var til Stede, og dog blev jeg ikke engang af Hr. Pastoren gjort opmærksom paa, at han agtede at begrave et af mine Skriftebørn lige for mine Øjne.

Bortset fra dette, er der i den omtalte Kendsgerning noget, som jeg fremfor alt protesterer imod, nemlig Grunden, som motiverede den og tjente dens Ophavsmand til Paaskud; thi det ved jeg fra sikker Kilde, at Hr. Pastor Brøndsteds Indvending mod en katholsk Begravelse er den, at her ingen katholsk Kirkegaard findes. Det var en mærkelig Indvending! Skulde da alle de Katholikker, som dør rundt i Provinserne, være udsatte for det Alternativ, enten at føres til København for at begraves, hvad de færreste har Raad til, eller at begraves protestantisk? Nej, det kan vi ikke blive enige om! Forresten maa jeg spørge, hvad gejstlig Forretning kan vel en Lutheraner foretage ved en katholsk Grav, vel ikke andet end at kaste Jord paa Kisten?

Dette kan en katholsk Præst vistnok ikke gøre uden Tilladelse fra kompetent Side, og der, hvor dette ikke tilstedes os, nøjes vi med at følge med vore Trosfæller bag ved Kisten til Graven, og baade under Ligprocessionen og under selve Nedlæggelsen i Graven at forrette stille, private Bønner, og dette er det, som mere end Jordpaakastelsen gælder for os. Det kunde vi have gjort ogsaa her i Slagelse. Til vor inderlige Sorg og Harme maatte desværre baade mine Trosfæller og jeg afholde os fra at deltage i Ligbegængelsen i Fredags, for ikke paa nogen Maade at prostituere os og vor ophøjede Kirke ved at overvære en Handling, som røvede os og vor kære i Troen afdøde Broder vor helligste Ret.

At en Katholik ikke kan begraves som saadan, hvor der ingen katholsk Kirkegaard findes, er et blot og lidet ærligt Paaskud eller en Indvending af nogen, som ikke kender Catholicismen og dens ældgamle, skønne, kristelige

Liturgi. Vi har allerede sagt, at det var vigtigere for os at bede over vore kæres Grave, end at kaste Jord derpaa, men paa Kirkegaarden foregaar ikke den væsentligste Del af en katholsk Begravelse; den finder Sted i Kirken, hvor man ved den hensovedes Baare holder Sørgegudstjeneste, det kunde jo ogsaa lade sig gøre i vort Kapel her i Slagelse. Hvor langt større Værd havde dog dette ikke haft for den afdøde, om hans Støv var bleven bragt til hans egen Kirke, der, hvor han kun for en Uge siden havde været for allersidste Gang og modtaget de hellige Sakramenter, som for ham skulde blive Dødssakramenterne, hvor han opfyldte sin sidste religiøse Pligt og derved højtidelig erklærede at ville leve og dø som Katholik og begraves som saadan. Derfor vil jeg her stærkt betone, at Hr. Pastor Brøndsted ved sin Handling har forset sig mod det helligste og krænket den afdødes sidste Vilje.

Paa dette Punkt maa enhver sympathisere med os, enhver som nærer Respekt for Døden og Religionen, for en Kristens helligste Rettigheder og for et anerkendt Trossamfunds rimelige Krav. Det er ikke andet end en ilde placeret Demonstration mod Katholicismen, Hr. Pastor Brøndsted har villet iværksætte. Det var Meningens at kaste Skygge over os, at fremstille os som en ulovlig og afmægtig »Sekt«, men er dette lykkedes? Bortset fra den katholske Kirkes fremragende Betydning Verden over, nyder vi her i Landet i Følge Grundloven og takket være en liberal Regering religiøs Frihed. Derfor kunde der let ogsaa her i Slagelse skabes fredelige Forhold mellem den lutherske Øvrighed og os til begge Parters Tilfredshed. Det bliver nok vanskeligt med Hr. Pastor Brøndsted, dog undlader jeg ikke herved at anmode ham om, ikke at forfølge Katholikerne ud over Graven og at lade Fred hvile over vore afdøde.

F. Blois.
Præst.



Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hs. biskoppelige Højærværdighed Msgr. *Johannes von Euch* er afrejst fra Hovedstaden for at meddele Firmelsens hl. Sakramente i Fredericia *Søndag* den 5. Maj (ikke som der ved en Fejltagelse stod i forrige Nr.: Slutningen af Ugen.)

— Søndag den 28. April foretoges der *Valg* til *St. Ansgars Menigheds Forstanderskab*. Valghandlingen fandt Sted i Forsamlingssalen, Bredgade 67, og lededes af Formanden for Forstanderskabet, Højærv. Hr. Pastor *J. Braun*. Tilstede var 23 valgberettigede Medlemmer af *St. Ansgars Menighed*. Ialt er der 59 valgberettigede i Sognet.

Efter en kort Bøn meddelte Formanden, at Valget, som egentlig skulde have fundet Sted forrige Aar, grundet paa det nye — i Aar udstedte — Regulativ, var udsat til i Aar. Det var altsaa første Gang, at der foretoges Valg efter dette Regulativ. Ifølge dette skulde der nu vælges Repræsentanter i Stedet for de tidligere Suppleanter, ligesom der skulde vælges særlige Revisorer og en Suppleant for disse. Valgperioden, som tidligere var 9 Aar med Valg hvert 3. Aar, var nu nedsat til 6 Aar med Valg hvert 2. Aar. Endvidere kunde der nu vælges Medlemmer fra andre Sogne ind i Forstanderskabet, naar vedkommende blev opstillet som Kandidat af mindst 5 valgberettigede Mænd i *St. Ansgars Sogn*. Denne Passus var indflettet, da der saa ofte finder Flytninger Sted fra det ene Sogn til det andet.

Efter Tur fratraadte Hr. Fabrikant *Herm. Hoffmann* som Forstander og Hr. Assistent *L. A. Nielsen* som Suppleant, og paa Grund af Fraflytning fra Sognet skulde d'Hrr. *Hattefabrik, E. Bæklund* og *cand. phil. Jos. L. M. Hoffmann* som Suppleanter fratræde.

Hr. Assistent *L. A. Nielsen*, som i 10 Aar havde fungeret som Suppleant, ønskede ikke Genvalg. Fra en Del Stillere i *Ansgars Sogn* var Hr. Fabrikant *Herm. Hoffmann* opstillet som Kandidat til Forstanderposten samt d'Hrr. *Ernst Bæklund* og *Jos. M. Hoffmann* som Kandidater til Repræsentantstillingerne.

Resultatet af Valghandlingen blev, at Hr. *Fabrikant Herm. Hoffmann* blev valgt til *Forstander* (6 Aar), til *Repræsentanter* bleve valgte d'Hrr. *Cand. phil. Jos. L. M. Hoffmann* (6 Aar), *Hattefabrikant Ernst Bæklund* (4 Aar) og *Grosserer G. Lohrer* (2 Aar). Til Revisorer blev valgt d'Hrr. *Kontorchef A. H. Wulff* og *Assistent L. A. Nielsen* og som Suppleant for Revisorerne Hr. *Fuldmægtig R. Schütten*.

Valgene er samme Dag bleven stadfæstet af den højærværdigste Biskop.

— Forrige Søndag holdt *Mariakongregationen for Ynglinge* sin Hoved- og Titularfest ved et godt besøgt Møde i St. Ansgarkirke; d. v. s. Foreningens Medlemmer gav talrigt Møde, det havde derimod været ønskeligt, om flere af de unges Forældre ogsaa havde indfundet sig for at høre den smukke, alvorlige og tankevækkende Tale, som Foreningens Præses, højærv. Hr. Pastor *Sialm* henvendte ikke mindst til Forældrene ogsaa.

Frederiksberg. Af den biskoppelige Procession ud af Rosenkranskirken paa Konfirmationssøndagen blev der taget et vellykket Fotografi, som faas hos Hr. Fotograf *Linck*, Købmagergade 13.

Ordrup. *St. Andreas Kollegiet*, som i Fjor erhvervede Eksamensret til 4. Klasses Hovedeksamen, har nu ogsaa faaet Ret til at afholde *Mellemskole-Eksamen og Alm. Forberedelseeksamen*.

Svendborg. Fredag den 10. Maj vil Hr. Lærer *Fr. Holst og Hustru* kunne fejre deres *Sølobryllup*.

Rom. Da de i sidste Konsistorium udnævnte Kardinaler senere ved en særlig Højtidelighed fik overrakt Kardinalinsignierne, holdt den hl. Fader igen til de ny Kardinaler en Tale, som har gjort stort Indtryk overalt. Større Smerte end ved Situationen i Frankrig beredtes ham ved den Emancipationslyst og den Gaaen paa Akkord med Tidsaanden, som sporedes mange Steder selv blandt Gejstligheden, og som var den allerværste Fare for Troen og for Kristendommen. De ny Kardinaler opfordredes til i Forening med deres Sufraganbiskopper at hjælpe den hl. Fader med at bekæmpe Vildfarelserne og forsvare Sandheden.

Frankrig. I Byen *Orleans* er det allerede flere Aarhundreder Skik den 8. Maj at fejre store religiøs-verdslige Fester til Ære for *Jomfruen af Orleans, Jeanne d'Arc*, der i Frankrig betragtes som en Helgeninde, og hvis Kanonisationsproces er i Gang i Rom. Ved disse Fester plejede baade Gejstligheden og Militæret at deltage i Processionen. I Aar har derimod *Clémenceau* forbudt Militæret at deltage i de religiøse Fester, og Gejstligheden har fra Rom faaet Ordre til ikke at deltage, dersom der foranstaltes Fester, hvori Frimurerne deltager.

De stedlige Myndigheder synes at være kirkelig sindet og er gaaet ind paa Biskoppens Fordring om, at der skal holdes Gudstjeneste paa *Place des Tournelles*, og at Fri-

murerne skal udelukkes fra Festtoget.) — Orleans er for Øjeblikket det Sted, hvor den franske Kulturkamps Følger viser sig tydeligst. Man venter spændt paa, hvorledes den 8. Maj vil forløbe.

Frankrig. *Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus* (Bjærge ligger i Fødselsveer og — der fødes kun en latterlig lille Mus), siger Horats. Det kommer man til at tænke paa ved at læse om Offentliggørelsen af de hos Monsgr. Montagnini fundne Papirer. Man havde ventet Skandaler af Rang, Afsløringen af Komploter og underfundige Intriger, spundne i Vatikanet, og andet lignende opsigtsvækkende Nyt — og saa er det de latterligste, ligegyldigste Dagbogsnotitser, der opvartes med, og som siges at være fundne blandt Montagninis Papirer; det er nemlig ikke umuligt, at Regeringen selv fabrikkerer, hvad den offentliggør, og netop ved disse ligegyldige Notitser vil vække Tillid og gøre andre Fabrikata, som maaske er i Forberedelse og ved Lejlighed skal benyttes, troværdige. Erfaringen berettiger til at anlage sligt for muligt fra den Side. Hvad det angaar, at Papirerne skulde bevise en Indblanding ifranske Spørgsmaal fra Pavens Side, bemærker *Osservatore Romano* med Rette: »Hvis det ved Undersøgelsen af Msgr. Montagninis Dokumenter skulde vise sig, at den hl. Stol ved de sidste franske Valg har anbefalet og begunstiget Sejren af de Elementer, som er egnet til at sikre Kirken Fred og Frihed; hvis den, før den udnævnte de franske Biskopper, saa godt den kunde, har søgt at forskaffe sig Oplysninger om deres Kvalifikationer og Holdning; hvis Vatikanet har ladet sig det være magtpaaliggende at opnaa, at man ved at udstede Love angaaende Forholdet mellem Kirken og Staten ikke krænkede Retfærdigheden og Billigheden; og hvis den ikke har forsømt i alle disse Anliggender at afæske redelige og kompetente Personers Dom herom, saa beviser alt dette kun at Kirken trofast opfylder sin Pligt at værne om de troendes Vel, uden dog nogensinde at have organiseret eller begunstiget Komploter mod Republikken.«

Dette Resultat kommer ogsaa *Nationaltidendes* Kronikør til, naar han skriver: »De hidtil offentliggjorte Montagnini-Papirer indeholder da heller ikke noget, der kan støtte en Anklage mod Jouin eller andre franske Præster; de indeholder heller ikke Stof til Beskyldninger mod Vatikanet for at have forsøgt paa at danne Sammensværgelser eller ophidse til Religionskrig.«

For andre er derimod »Montagninis Papirer« mindre behagelige, baade for franske Politikere og Diplomater —

*) De sidste Efterretninger lyder igen paa det modsatte.

fremdeles under Forudsætningen af, at hvad der udgives for Montagninis Papirer virkelig ogsaa er hans. *Clémenceau* selv skal være kompromitteret og være kommet til den bitre Erkendelse, at det havde været bedre, om man havde holdt sine Fingre fra Fadet. Regeringen er i høj Grad op-hidset over de nedsættende Domme, som den engelske Am-bassadør, Sir *F. Bertie* og den hollandske Gesandt, Hr. *de Stuers* skal have fældet over Republikkens Fremgangsmaade imod Katholikerne — Domme og Udtalelser, som ogsaa skal findes optegnede i »Papirerne«. Og saaledes er der trods alt dog stor Sandsynlighed for, — som Dr. Besthorn slutter sin Artikel — at baade paalidelige og upaalidelige Do-kumenter fra det Arkiv, som den pavelige Repræsentant i Paris saa letsindigt har udsat for at falde i Hænderne paa Pavens Modstandere, og som Clémenceau maaske lidt let-sindigt har beslagnagt, vil komme til at spille en betydelig politisk Rolle.

Kirkelig Kundgørelse.

I Henhold til vor h. Faders Anordning forordne vi, at der atter i Aar før Pintsesøndag skal holdes en ni Dages Andagt til den Helligaand i Vikariatets samtlige Kirker og offentlige Kapeller. Som fælles Bønner foreskrive Vi:

1. Hymnen *Veni Creator Spiritus* med tilhørende *V. og Oration.*
2. Bønnen om *den Helligaands syv Gaver* (Bønneb. S. 202).

Novenen kan holdes efter Skolemessen eller under Aften-andagten.

København, den 1. Maj 1907.

✠ **Johannes von Euch,**
Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

✠ »**St. Johannes**«. Tirsdag den 7. ds. Kl. 8¹, Aften Foredrag af Hr. Løjtnant Wimar: Erindringer fra Kongo. Aftenen slutter med en lille Svingom. Alle er velkomne.
Forretningudvalget.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

finder Sted

- ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
 - ved **Rosenkranskirken** efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søn-dagen (hos Pastor Ronge),
 - ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
- Fra **St. Josefs Konferents Bibliothek** udlaanes Bøger daglig mellem Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Efterat de sidste Gaver er indkomne til **Elisabethforeningens Basar**, er den samlede Indtægt naaet til 1653 Kr. 36 Øre. — Endnu en Gang hjertelig Tak for al velvillig Medvirkning til det gode Resultat. Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. Maj. 5. Søndag e. Paaske. Pius V., Pave og Bekender. — **6. M.')** Johannes Evangelists Martyrium (Bededag). — **7. Ti.** Stanislaus, Biskop og Martyr (Bededag). — **8. O.** Ærkeenglen Michaels Aabenbarelse. Vigilie (Bededag).

Torsdag den 9. Maj. Kristi Himmelfart. Gudstjeneste som paa Søndagene; efter Højmesse synges Te Deum i Anledning af Paasketidens Slutning. Samme Dag udløber Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af **den hl. Paaskekommunion** for deres Vedkommende, som bor i Byer, hvor der findes et katolsk Gudshus. — **10. F.** Antoninus, Biskop og Bekender. — **11. L.** Frants af Hieronymus, Bekender.

Søndag den 12. Maj. 6. Søndag e. Paaske.

*) Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge er kirkelige Bededage, paa hvilke der efter Skolemessen Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i St. Ansgars Kirke holdes Bønprocession under Afsyngelsen af Litaniet til alle Helgener.

Den sædvanlige **Kirkekollekt** til Fordel for **Hedningemislioenen** finder Sted ved Formiddags- og Aftengudstjenesten paa Kristi Himmelfartsdag i alle Vikariatets Kirker og offentlige Kapeller.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 8 And.

Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.

St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt

Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt
og Præd.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.

St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.

Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{2}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for **alle**, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke: Søn- og Festdg. Kl. 8 Aft.; Hverdg. Kl. 8 Aften.

Rosenkranskirken: » » » » 5 Efterm.; » » 7 $\frac{1}{2}$ »

St. Anna Kirke: » » » » 8 Aft.; » » 8 »

Jesu Hjerter Kirke: » » » » 7 $\frac{1}{2}$ m. Præd. » » 7 $\frac{1}{2}$ »

St. Josefs Kirke: » » » » 3 Efterm.; » » 7 $\frac{1}{2}$ »

St. Knuds Kapel: » » » » 3 m. Præd.

Immaculatakirken: » » » » 2 $\frac{1}{2}$ Efterm.; » » 7 $\frac{1}{2}$ »

St. Andr. Kirke (Ordr.): » » » » 5 » » » 7 $\frac{1}{2}$ »

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

Da det er Meningen snart at genoptage denne Rubrik i Bladet, bedes de højerværdige Sognepræster i Provinserne meddele Red., om der er sket Forandsinger; indløber ingen saadan Meddelelse, saa forudsættes at alt er uforandret.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden). Messe med Prædiken Kl. 10, Kristi Himmelfartsdag.

Taksigelse. For det fra Velgørenhedskoncerten mellem de enkelte Sogne fordelte Overskud bringer de respektive Sognepræster deres hjertelige Tak.

Graver C. T. Iversen er flyttet fra Sundevedsgade til **Ny Carlsbergvej 20**, St. (ved Enghavevej).

Mødreforeningen holder Møde i St. Ansgars Kirke Tirsdag den 7. Maj.

Vincentskonferentsernes andet Generalmøde finder Sted Søndag efter Kristi Himmelfart den 12. Maj.

Besvarelserne af Præmieopgaven i Nr. 14 er afsendt til Bedømmelseskomiteén.



1ste Mai aabnedes i Bredgade 69 2. Sal o. G. **St. Ansgars Menighedskontor**. Paa Kontoret modtages Anmeldelser samt Indbetalinger af de forskellige Menighedsbidrag. Endvidere henlægges Menighedens Begravelsesvæsen under samme.

Kontoret er aabent hver Søndag Kl. 1—4. Telf. 23,654.

Forstandersk. for St. Ansg. Menighed.

NB. Fra 1ste Maj er Bladets Ekspedition forlagt til Kontoret Bredgade 69, 2. Sal o. G. (St. Ansgars Menighedskontor). Aabent fra Kl. 1—4. Telf. 23,654.

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 19.

Søndagen den 12. Maj.

1907.

INDHOLD: Søster Maria af det guddommelige Hjerte. — Ut omnes unum! — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Fredericia. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Søster Maria af det guddommelige Hjerte, Droste zu Vischering.

Louis Chasle: Schwester Maria vom göttlichen Herzen Droste zu Vischering, Ordensfrau vom guten Willen. Nach dem Französischen unter Benutzung deutscher Originaltexte frei bearbeitet von P. Leo Sattler, aus der Beuroner Benediktiner-Kongregation. m. 3. Porträts und 2 Bilder. Herder, Freiburg 1907. (352 S.) 8.

Naar der her dvæles mere udførligt ved denne Biografi, saa er det ikke alene, fordi den bereder Læseren saa stor en Glæde og Ophbyggelse, men ogsaa fordi denne ydmyge og beskedne Nonne fortjener at kendes af de danske Katholikker; hun, der var besjælet af en saa stor Interesse for, ja, Kærlighed til den danske Mission. — Ifjor overraskedes den danske Læseverden af *Morten Pontoppidans* Bog om Fru *Elise Hoskier*. Der stiftede man Bekendtskab med en from katholsk Kvinde, der, omgiven til sin sidste

Stund af den fornemme Verdens Salonliv, nærmede sig den kristne Fuldkommenheds højeste Tinder, her oprulles for Læseren et Levned, hvor *all* forsages, hvor den fornemme Adelsdame giver Afkald paa en i alle Henseender lykkelig og behagelig Tilværelse for gennem et strengt Klosterliv at virke for Sjælenes Frelse og i et skjult indre Liv at arbejde paa sin egen Helliggørelse — vel under Frygt og Bæven, men støttet af en overstrømmende Kærlighed til sin i Sakramentet skjulte Frelser. En Kærlighed, der belønnedes af ham med en rig, personlig Udvikling, der aftvang alle, som kom i Berøring med hende, den dybeste Beundring og — Ærefrygt.

Medens Bogen om *Elise Hoskier* for den tænksomme Læser blandt Ikke-Katholikker var egnet til at fjerne mangen indgroet Fordom, saa gives der i denne Biografi dybe Indblik i et Kristenlivs skjulteste Dybder saaledes som dette kun kan udfolde sig indenfor Moderkirkens Grænser. Den, som stilles overfor denne Personlighed glemmer hende sikkert aldrig; læser man Bogen om hende, vil man ikke alene lære megen hellig Kundskab, men man vil med en kraftig Haand blive ført til Selverkendelse. Under Læsningen vil mangen skjult Krog i ens eget Hjærte komme til at ligge i Dagens klare Lys.

Hendes Biograf, der ogsaa var hendes Skriftefader og Sjælefører, har sikkert Ret, naar han siger: »Uden Frygt for at skulles, tør man antage, at den afdøde var en af hine storslaaede Tilsyneladelser, som kun sjældnen forekommer i Slægternes Løb.« (X.)

Man kunde i mange Henseender fristes til at tale om en moderne *St. Teresia*. I alle Tilfælde stiller denne Personlighed uløselige Problemer for vore Herrer Filosofer Her kommer deres paa fysiologiske Eksperimenter opbyggede Psykologi til kort. Her er et *noget*, som den, der fornægter det overnaturlige Liv og dets Foreteelser vil staa uforstaaende overfor, og dette *noget* er endog det *centrale!*

Den forhenværende Grevinde *Maria Droste zu Vischering*, der endte som Forstanderinde for *den gode Hyrdes* Ordenshus i *Oporto (Portugal)*, har nemlig ikke blot „*patologisk-psykologisk Interesse*“, som det for nylig meget overlegent og fuldstændig med Urette er sagt om *Katha-*

*rina af Emmerich**). Her vil D'Herrer staa magtesløse, thi her staar man foran en Personlighed, der besad alle Aandens Naturgaver i ypperlig Grad — ikke alene en klar, men ogsaa en udmærket skolet og skarp Forstand, forbunden med omfattende Kundskaber endogsaa i forskelligartede Videnskaber, saa selv Samfundets bedste Mænd underholdt sig med hende med den største Glæde og med rigt Udbytte. — Dertil kom en udpræget Herskerevne og et glimrende Administrationstalant, som gjorde hende selvskreven til en fremskudt Plads i det Samfund, hvortil hun hørte, — en Førerstilling, hun kun i den hellige Lydigheds Navn paatog sig.

Allerede hendes Skikkelse imponerede. »Oftede hørte jeg mange Personer af alle Samfundsklasser sige: 'Aldrig har jeg set en saadan Dame'. Selv Kardinal *D. Amerigo*,« beretter hendes Biograf videre, »ytrede engang overfor mig: 'Forstanderinden af den gode Hyrde er en sand Fyrstinde, hun er en Helgen; jeg agter hende højt og ærer hende meget!' — Et anset Medlem af Herrehuset og forhenværende Statsminister, sagde til mig: 'Overfor denne Dame føler jeg mig lille!'« (XI.)

Hvori ligger da Hemmeligheden ved disse storslaaede Aandsgaver, dette paa velsignelsesrige Frugter saa rige Menneskeliv, der maalt med menneskeligt Maal varer saa kort, disse 36 Aar, der endte i saa store Lidelser? Hendes Biograf løser os denne Gaade: »De herlige Naturens Gaver hos den afdøde Forstanderinde i *Oporto* var kun den svage Virkning og det blege Genskin af det overnaturlige Livs Skønhed, som omgærdede hendes Tilværelse fra Ungdommens Dage af.« (XII.)

Midt i det ærkekatholske *Westphalen*, i *Münster* fødtes *Maria Anna Johanna Franziska Teresia Antonia Huberta* 8. Sept. 1863. Da hun blev født paa Marie Fødselsfest kom hun til at hedde *Maria*, i Stedet for *Anna*, som egentlig var Bestemmelsen. I den anselige Række Navne, hun fik, er foruden den h. Jomfrus særlig den h. *Teresias* og den h. *Antonius* af *Paduas* bleven af Betydning for hende.

Hvad der særlig præger *Søster Marias* Liv fra Begyn-

*) *Niels Møller* i Tidsskr. for Vetenskap, Konst og Industri. 1906. 75.

delsen til Endén er hendes alt besejrende Kærlighed til *Jesu helligste Hjerte*.

I sin egen Familie havde hun de herligste Eksempler for Øje paa kristeligt Heltemod og Hengivenhed for Kirkens Sag. Af hendes Grandonkler indtager Biskop *Kaspar Maximilian* af *Münster* og især hans yngre Broder *Ærkebiskop Klemens August* af *Köln* en Hædersplads i den tyske Kirkes Historie. Men medens disse er højtstammede Træer i Kirkens Have, saa kan hun lignedes ved en lille Blomst, der staar upaaagtet i en Krog. (Hun bruger dette Billede om sig selv). Men hun er en Blomst, hvorpaa Urtegaardens Herre ofte kastede sit lysende Blik, og som netop derfor udbredte den lifligste Duft.

Den henrivende Ynde og Sødme, som strømmer Betragteren af hendes Levned i Møde, er, som allerede sagt, dybt rodfæstet i *Jesu helligste Hjerte*. — Og denne hendes eneste Kærlighed er gammel. Da hun var 9 Aar lod hendes Moder hende optage i »Eresvagtens«, og det er rørende at læse den lille Mistanke hun har til Moderen for Valget af hendes Vagttime: »... hun valgte Tiden fra 9 til 10 for mig, fordi hun paa denne Tid underviste. Da jeg var en lille durkdreven Spilopmager og meget urolig, saa haabede hun maaske derved at forbedre mig.« (7). — Et eller to Aar efter forærede en Pater hende en Jesu Hjærte Medallie og delte var en god Gave paa rette Sted: »... jeg holdt den saaledes i Ære, at jeg endnu bærer den.« (7). —

Kaldet til Ordensstanden kom tidligt. Da hun var 15 Aar, den 21. Nov. 78, overværede hun en Prædiken i *Darfeld**) Kirke. Dagen for *Mariæ* Ofring skænkede hende altid en særlig Trøst.

I de Meddelelser om sit Levned, som hun paa sin Skriftefaders Befaling nedskrev paa sit lange Smertens Leje, siger hun om denne Dag: »Og da jeg hed *Maria*, betragtede mine Forældre mig med en særlig Æmhed paa denne Dag. Jeg betragtede denne Dag som min egen og troede paa den at have en særlig Forret til at betro mig til den kære Frelser, som allerede dengang havde en særlig

*) Familien boede paa Slottet *Darfeld* ved *Münster*. Der er i Bogen et Billede af Slottet og det smukke Slotskapel.

Ret over mig . . . « Prædikenen holdtes over Ordene: »Du skal elske Herren din Gud« og Prædikanten lagde særlig Vægt paa Guds Fordring: alt eller intet. Pludselig faldt den Tanke mig ind: Du maa blive Nonne! Jeg begyndte at tænke efter. Mine Forældre, de frommeste og gudfrygtigste Personer, jeg kendte, gik dog ikke i Kloster, sagde jeg ved mig selv. Men naar man gifter sig, er Hjærtet delt mellem Gud og Skabningen. Dog, jeg kunde ikke modstaa Naaden. Ganske vist søgte jeg at tillukke mit Øre og min Sjæl, idet jeg prøvede at overtale mig selv: Prædiken er jo dog ikke for dig alene, de andre hører den ogsaa, men gaar dog ikke i Kloster. Men det var mig dog ikke muligt at overhøre Guds Stemme, og saaledes blev denne Dag afgørende for mig.« (12).

»En forskruet ung Piges sygelige Drømme,« vilde maaske en eller anden velvilligst indvende; men hun var alt andet end forskruet. — Hun blev kort Tid efter sendt til Klosteret *Riedenburg* ved *Bodensøen* for at fuldende sin Skolegang, og her har en af hendes Lærerinder skrevet: »Det første Indtryk, jeg fik af hende, staar endnu levende i min Erindring. Jeg ser *Maria* ved Boldspillet paa Legepladsen. Ansigtet gløder, Øjnene straalere af Glæde og Sindsbevægelse, med opløst, flagrende Haar, aandeløs i Kampens Iver. Man saa, at hun var med i Legen med Liv og Sjæl. Ingen løb saa hurtigt som hun, ingen kastede Bolden saa godt og saa højt som hun. Snart efter lød Klokkeren som Tegn til Spillets Ophør, og alle blev i samme Øjeblik rolige; men den roligste og alvorligste af alle var *Maria*. Senere forstod jeg denne paafaldende Forandring, som først havde frapperet mig, *Maria* var netop ved alt, hvad hun foretog sig, med med Liv og Sjæl og satte al sin Kraft ind.« (16.) — Denne Sindslikevægt, denne Evne til Selvbeherskelse borger for et sundt udviklet Følelses- og Stemningsliv.

Efter Skoleaarets Slutning i 1881 færdedes hun atter i Hjemmet. Hun levede her efter en nøje bestemt Dagsorden og studerede særlig Latin, fordi hun deri med Rette saa Kirkens Sprog og Nøglen til en dybere Forstaaelse af Missalet og Breviaret. Hun oversatte saaledes under Slotspræstens Vejledning hele det *Nye Testamente*, med Und-

tagelse af *Apokalypsen*; dog ikke blot som en Stiløvelse, men først og fremmest for at erhverve sig en dybere Forstaaelse af den h. Skrift. —

I Hjemmet havde hun rig Lejlighed til at følge Tidens mange Bevægelser, og Bølgeslaget omkring Kirkens Mure gik jo højt i hine Aar. Kulturkampen rasede endnu i Tyskland og den unge Komtesse var en opmærksom Iagttager. — Paa Slottet *Darfeld* var man dog ikke alene passive Tilskuere, nej, Grev *Droste zu Vischering* var i 1879 valgt ind i den tyske Rigsdag, hvor han naturligvis sluttede sig til *Centrum*. Og hans unge Datter var saa heldig at kunne overvære det mindeværdige Møde i Rigsdagen i Januar 82, da *Centrum* for første Gang fik Flertal.

(Fortsættes.)

Ut omnes unum!

I disse Dage, hvor Kirken særlig opfordrer os til at bede om alle Kristnes Genforening i den sande Tro, kan det vel have sin Nytte i Korthed at dvæle ved *Dr. Seltmanns* Bog: *Zur Wiedervereinigung der getrennten Christen*. Vel er Bogen allerede 4 Aar gammel, men Forfatteren besidder en saa stor Autoritet, naar Talen er om dette Spørgsmaal, at det sikkert maa interessere at stifte Bekendtskab med Hovedtanken i hans omtrent 400 Sider store Bog.

Den næsten utrolige Masseudfoldelse af Sekter, som Nutiden er blevet Vidne til, har sikkert ikke mindst bidraget til, at Trangen til Enhed i Troen tiltager og kommer mere og mere højlydt til Orde hos de alvorligste og mest klartseende i begge Lejre. — Ja, endogsaa blandt saadanne Protestanter, der med Lidenskab fordrer det videste Albuenum for en alsidig individuel Frihed.

Særlig indenfor Englands Protestantisme, hvor Splitnelsen vel ogsaa er størst, er denne Længsel efter Enhed levende og maalbevidst, selv om man endnu i det store og hele gaar ad urette Veje. I Tyskland er der endnu langt

tilbage, selv om en moderne Aand som *Harnack* sukker efter Enhed. — Og her hjemme i Danmark? Ja, her staar det vel ikke stort bedre til, hvad den rent direkte Vandring til Maalet gælder; men det kan jo være, at man kan naa vidt frem ad Omveje. Hvad man nu ellers vil sige om *Evangelisk Alliance* og lignende Fænomener, eet Gode maa man dog tillægge dem: der vækkes efterhaanden en almen Trang til Forening af alle Kristustroende, en Forening, der vel endnu kun har antaget yderst taagede og svage Omrids hos danske protestantiske Kristne; men som dog skaber en dæmrende Bevidsthed om den absolutte Nødvendighed af Troens Enhed for Kristendommens Sejersgang over Jorden.

Midt under den tyske Kulturkamp, den 1. Oktober 1879, stiftede daværende Sognepræst, senere Domherre i Breslau, Dr. C. *Seltmann*, et Blad, hvis Titel — »Ut omnes unum« — antydede det Maal, Udgiveren vilde arbejde hen imod. Det var lykkedes Dr. *Seltmann* at faa fremragende Mænd af begge Bekendelser til at arbejde med for Opnaaelsen af dette skønne Maal.

Hans ovennævnte Skrift kan vel litterært set betragtes som Hovedresultatet af hans Gerning i denne Sag.

Naar Dr. *Seltmann* arbejder for Virkeliggørelsen af *Kristi Bøn* i vor Tid, saa er han sig fuldt bevidst, at Genforening ikke, som *Harnack* og mange andre mener, skal opnaas ved et Kompromis fra begge Sider; men derimod ved at alle naar den samme Overensstemmelse i Opfattelsen af Troen og Sædelæren. — Han ønsker paa ingen Maade en falsk Fred, som er opnaaet ved at slaa af paa Fordringerne eller ved Forbehold. — Han tilfredsstilles heller ikke ved den kendte Sætning om »Enhed i Mangfoldigheden«, som ret beset ikke er andet end gensidig Falskhed og Selvbedrag.

I »*Ut omnes unum*« for 1. Marts 1882 siger han: »Vi vil den Enhed, som er grundlagt paa den uforanderlige Lære. Paa denne viser vi hen med fast Haand. Ligesom *Kolumbus* roligt pegede mod Vest og forsikrede: »Dér ligger fast Land«, saaledes siger vi: »Dér, i Kirkens Dogmer, faar vi fast Grund under Fødderne, der ligger Kirkens Enhed!«

Derfor vil vi fremsætte og forklare Læren og ønsker at træde i en venlig Diskussion med de troende evangeliske Kristne derom, idet vi gerne tillader enhver Indven-
ding, fordi vi intet frygter, fast overbeviste om, at ethvert Dogme, der prøves — uden forud fattet Mening — ved sin egen Sandheds Magt, fuldstændig af sig selv vil vinde enhver bibeltroende evangelisk Kristen.«

Ad hvilken Vej skal man vinde den engang tabte Enhed mellem alle Kristne tilbage? Dr. *Seltmann* nævner først og fremmest *Bønnen*, den *organiserede* Bøn, der

- 1) bedes paa *begge* Sider,
- 2) ogsaa ved *offentlige* Gudstjenester, og
- 3) er *udholdende*, d. v. s. fortsættes, indtil Maalet er naaet.

Dernæst slaar Dr. *Seltmann* til Lyd for *Konferencer*, »hvor vi mødes paa fredelig Maade og, hvad der ikke kan gentages ofte nok, med den Hensigt, *at blive enige*, hvor vi saa udveksler Meninger og protokollerer de vundne enkelte Resultater . . . Den Aand, hvori vi maa arbejde, maa bestandig være: Vi har kun een Fjende, det er *Adskillelsen*; dette Bolværk maa ødelægges. Dersom vi tænker saaledes, vil vi ogsaa naa Maalet. Ganske frugtesløst vil Arbejdet imidlertid aldrig blive; dersom vi nemlig ikke straks kommer til fuldkommen Enighed, saa vil vi dog opnaa en ganske betydelig Tilnærmelse.«

Hvorledes forholder det sig nu med Grundlaget for saadanne Konferencer? Er der ikke et fælles Grundlag, hvorpaa vi kan mødes og ud fra hvilket vi kan række hinanden Haanden? — Dr. *Seltmann* spørger: *Hvad har vi fælles?* Og han finder følgende:

I. For det første er der *det gamle* og *det nye Testamentes* hellige Skrifter, som alle Bekendelser besidder som en fælles Helligdom og fastholder som Kilden til den guddommelige Aabenbaring. (Forf. underkaster her Spørgsmaalet om de — af Protestanterne saa kaldte — *apokryfiske* Bøger en almenfattelig og klar Undersøgelse, og kommer til det Resultat, at da Protestanterne foran dem har sat: » . . . dog er de nyttige og gode at læse« og da de idet hele taget har optaget dem i den protestantiske Bibel har de dog gi-

vet disse Bøger en vis Anerkendelse; thi rent menneskelige Læsestykker vilde ikke høre til Bibelen.

II. Dernæst har vi tilfælles de tre ærværdige Trosbekendelser: den *apostoliske*, den *nicænskkonstantinopolitanske* og den *athanasiske*. Da »*catholicam*« ikke mere oversættes »*kristelige*« her i Danmark, saa findes for Danmarks Vedkommende ingen Afvigelse paa dette Punkt).

III. Dernæst fejrer vi paa begge Sider Søndagene og Herrens Festedage, i Særdeleshed Paaskefesten, som af begge Bekendelser fejres paa Søndagen efter første Foraarsfuldmaane. Dernæst er vi fælles om Kirkeaaet og Brugen af Perikoperne (i disse sidste findes kun en Afvigelse med Hensyn til Optællingen af Søndagene efter Pinse). Dernæst tør vi kalde en stor Del kirkelige Sange fælles, nemlig de, som stammer fra ældre Tid. — Endelig: Barnedaaben, den kirkelige Ægtevielse, det h. Korstegn og den daglige Bøn, *Fader vor*.

IV. Ogsaa andre Grundsætninger og Sædvaner er fælles, saaledes Overbevisningen om Prædikeembedets og Sjælesorgens Nødvendighed.

V. Men til sidst maa vi vise hen til, at vi ogsaa ejer en fælles *indre* Ejendom, som, paa begge Sider, paatrykker os et uudsletteligt Stempel, det er den os iboende Daabsnaade:

»*Alle vi døbte, vi Kristne, af hvilken Bekendelse vi saa er, naar vi blot har modtaget Daaben paa den rettte Maade, danner paa Daabens Grund en sand, indre, aandelig Enhed i Kristus Jesus, vor Herre, og maa uden Forbehold anerkende hverandre som saadan, ligesom alle med den samme Ret tør kalde sig Kristne efter Kristus, vort fælles Hoved.*« —

Saaledes ser vi, at man ikke vil komme til at staa paa hel bar Bund i en mulig kommende Forhandling i denne Sag. — Og naar man dertil regner den *stille Reformation* som i Aarhundreders Løb har fundet Sted bort fra den oprindelige hæretiske Lære om Synd og Naade, tilbage til den gamle, ægte katholske Tro, saa er det ikke et blot og bart Fantasispil; men en Mulighed, der hører Fremtiden til og der med Guds naaderige Bistand vil føre til det af alle alvorlige Kristne attraaede Maal: *een Hjord og een Hyrde! Ut omnes unum sint, — at alle maa være eet!*

Naar man opmærksomt læser *Dr. Seltmanns* Skrift, hvor han bl. a. har stillet den augsburgske Konfession jævn-
 sidig med den katholske Confutation, saa gaar det maaske
 flere, som det gik mig. Jeg kom til at mindes Slutnings-
 ordene i Hr. *cand. theol. et mag. Niels Hansens* lille For-
 svarsskrift mod Pastor *Moe's* skamløse Angreb, at det nem-
 lig ikke er saa overvældende meget, der skiller de troende
 Protestanter fra de katholske Kristne.

J—n. J—n.

Forskelligt.

Munk og Naturforsker. For Øjeblikket gaar der
 gennem alle naturvidenskabelige Tidsskrifter hele Verden
 over en Opfordring til at rejse et Monument for en Natur-
 forsker, der hidtil næsten var gaaet af Glemme: *Gregor*
Mendel. Det hedder her bl. a.:

»Kendt af faa i sin Levetid, næsten glemt i de efter-
 følgende Aartier, nu derimod paa enhver Biologs Læber —
 denne Skæbne fristede *Gregor Mendels* Forskernavn. Og
 dog havde Mendel allerede for 42 Aar siden haft Øje for
 biologiske Loves Virken paa Nedarvingens og Bastarddan-
 nelsens Omraade, hvor ved en overfladisk Betragtning kun
 Tilfældet og Lovløsheden syntes at herske. Ved Opdagelsen
 af og ved en indgaaende Begrundelse af Krydsningslovene
 har han i Virkeligheden aabnet og muliggjort et ualminde-
 ligt frugtbart Virkefelt for experimental Forskning baade
 hvad angaar Nedarvingen og de særlige Kendemærker,
 Planternes og Dyrenes Systematik, og ikke mindst For-
 plantningsprocessernes Biologi samt den praktiske Avl.
 Rigtignok kom alt først rigtig til Udfoldelse, efter at man
 i Aaret 1900 havde genopdaget Mendels Læresætninger. Og
 om han end selv har haft Glæde og Tilfredsstillelse af sit
 eget Værk, saa maatte han dog savne den ydre Anerken-
 delse og Værdsættelse; hans Samtids skyldige Tribut for
 hans Aands Størværk blev ham ikke til Del. Saa meget
 større er Mendels Berømtthed bleven efter Døden, ja der
 gives næppe noget andet Eksempel paa, at et Navns Be-

rommelse har udbredt sig med en saadan Hurtighed over alle Lande«.

Opraabet er undertegnet af Videnskabens Repræsentanter baade fra Tyskland, Østrig, Frankrig, Rusland, Schweiz, England, Japan, Amerika, *Danmark*, Norge og Sverrige. For mange vil det maaske være ukendt, at denne *Gregor Mendel*, som var født 22. Juli 1822 i Heinzendorf (Schlesien) og døde 6. Januar 1884, at denne berømte Opdager af de efter ham benævnte Mendelske Love, var *Augustinermunk* og docerede Naturvidenskab i Gymnasiet i Brünn i Mähren.

Et nyt Bevis for, at Religion og sand Videnskab godt kan forenes.

Pavens Faddergave. Det unge spanske Kongepar har, som allerede meddelt, henvendt sig til Paven for at anmode ham om at staa Fadder til deres første Barn, og Pave Pius den tiende har lovet at overtage Fadderskabet. Nu har han overrasket sit Gudbarns Forældre med en lige saa original som smuk Faddergave. Det er hverken Guldsmykker eller Juveler, han har sendt. Derimod har han ladet en lille Kurv udstyre, som indeholder det første Linned og de Klædningsstykker, som saadant et lille Menneskebarn har Brug for i det første Aar af sit Liv. Selvfølgelig er alt forfærdiget af de fineste Stoffer, men, hvad der især giver Gaven sin store Værdi, er det pragtfulde Broderi og de kostbare Kniplinger, som er anvendt paa det lille Barneudstyr. Henimod hundrede Nonner har med deres kunstfærdige Hænder arbejdet paa at gøre det saa rigt og smagfuldt som vel muligt, saa at det kan staa ved Siden af hvilken som helst kongelig Gave.

Først og fremmest maa den lille Daabskjole nævnes. Den er lavet af *Alençon* og *Brylserkniplinger*, hvori der er anbragt Huset Battenbergs og Kongeriget Spaniens Vaaben.

Til Daabskjolen hører to Underkjoler. Den ene er syet af *byzantisk Atlask* og besat med Garneringer af *Silke-Voile*. Den anden er af *Louisine lumineuse* med Volants af samme Stof, og den er besat med ægte *Valenciennes* Kniplinger.

Daabspudden er et helt lille Pragtstykke. Selve Pudren er af *Louisine lumineuse* og er garneret med tre Volants

hvoraf den ene er af selve Stoffet, de andre to af Silke-Voile. Betrækket er broderet paa fint haandvævet Lærred. Tegningen i de fire Hjørner bestaar af de eucharistiske- og Passionsemblemerne. I Midten hæver et broderet Kors sig over det spanske kongelige Vaaben. Det broderede Betræk er kantet med en gammel flandersk Knipling.

Der findes blandt alle de dejlige Ting en lille Trøje, som er syet af et eget Slags hjemmevævet Lærred. Paa Retten er Kongeparrets Vaaben ivævet, medens Mønstreet i Vranken bestaar af lutter Roser. Den lille Trøje er besat med brede *Valenciennes Kniplinger* og Atlaskes Sløjfer. Der hører to Undertrøjer til dette lille Pragtstykke; en af hvidt Atlask og en af *Louisine*, besat med *Valenciennes Kniplinger*.

Paa den anden lille Trøje, som er foret med hvidt Atlask og besat med *Valenciennes Kniplinger*, findes det kongelige Vaaben broderet.

Tegningen i Broderiet paa en lille Kaabe, som ogsaa ligger i den righoldige Kurv, er i Louis XVI Stilen og bestaar af lutter Vaaben, udførte i stilfuldt Broderi paa haandvævet Lærred. Kaaben er besat med Silke-Voile og kostbare gamle *venetianske Kniplinger*.

Foret er af byzantisk Atlask og *Louisine*, besat med *Valenciennes Kniplinger*.

Man maa ogsaa straks lægge Mærke til to smaa Tæpper. Det ene er syet af *Satin Duchesse* og forsynet med et kostbart Broderi af det kongelige Vaaben og med en Fremstilling af det gyldne Vlies. Broderiet er udført i flerefarvet Guld. Tæppet er kantet med Volants af Silke-Voile og Atlaskessløjfer. Volanten er sløret af en let og fin *Duchesse-Knipling*.

Det andet Tæppe er mindre rigt udstyret. Broderiet er udført i en lysere Tone Silke end Grundfarven i selve Tæppet.

To smaa Barnehuer er ganske henrivende. Den ene er af Silke Voile besat med gamle venetianske Kniplinger. Den anden er af Bryslerknipling pyntet med Silkevoile. Lige saa nydelige og fikse som Huerne er to Livstykker og to smaa Underliv. De er syede af fint Lærred og besatte med *Valenciennes-Kniplinger* og tilsvarende Mellemværk.

Det er umuligt at nævne alt det, som findes i denne Vidunderkurv, men det yderst prægtige Vuggetæppe maa ikke forbigaa.

Det er af hvidt Atlask. Langs Yderkanten inde paa Tæppet slynger Rosenguirlander sig.

Midt paa Tæppet er Kongens og Dronningens Vaaben broderet med Guld og kulørt Silke. Tæppet er besat med Volants af Silke-Voile, som er dækkede af en kostbar Duchesse-Knipling.

I Kurven findes desuden fire Kammerdugsynebetræk og de dertil svarende Hovedpudevaar. De er i Louis XVI Stil og forsynede med Kongens og Dronningens Vaaben. Vaarene er besatte med Valenciennes Kniplinger.

Hvor nydelige er dog ikke de tolv smaa Kammerdugskjorter og Trøjer. De fire Valenciennes-Kniplinger staa saa godt til det lette Stof. Alt er saa smagfuldt, selv de tarveligst broderede Smaatørklæder. Hvor Listerne tager sig godt ud, de er ligesom oversaaede med broderede Roser.

Selv Badehaandklæderne er ikke forglemte, de er bløde og lækre, syede af Kammerdug og forsynede med en broderet Bort.

Kort sagt i Kurven er intet glemt af det, som saadan en lille Verdensborger har Brug for i den første Tid af sit Liv.

Gavens enkle Fornemhed har overalt vakt udelt Beundring.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Fredericia. Den 5. Maj vil i St. Knuds Menigheds Annaler staa som en Mærkedag. Vor allerstegne Overhyrde, som Dagen i Forvejen var ankommen hertil, meddelte paa den Dag Firmelsens h. Sakramente til en betydelig Del af Menigheden. Om Højtideligheden skriver *Fredericia Dagblad*:

»Den katholske Kirkes Primas, Biskop v. Euch, besøgte i Gaar den herværende katholske Menighed for at meddele Firmelsens Sakrament.

Menigheden, hvem det øjensynlig var en Glæde at gense den afholdte Overhyrde, havde gjort sig store Anstrængelser for at gøre Højtideligheden saa festlig som mulig, Kirken var smagfuldt pyntet og straalende belyst, og i Koret, til venstre for Alteret, var hensat en Biskopstol med Tronhimmel over. Musikken udførtes meget virkningsfuldt af et Blæseorkester i Forbindelse med Orgelet. Et større Herre- og Damekor udførte Sangen.

Straks ved sin Indtrædelse i Kirken Kl. 9 uddelte Biskoppen, der var iført violet Ornat med Guldkors, Velsignelsen til den talrige Forsamling, der havde fyldt Kirken til sidste Plads.

Efter en Prælatmesse fandt den højtidelige Meddelelse af Sakramentet Sted og uddeltes — til ialt 54 Firmander.

Kl. 5 afholdtes Festandagt med Tedeum, ved hvilken Leilighed Biskoppen uddelte Erindringskort til de, der om Formiddagen havde modtaget Firmelsens Sakrament.«

Mandag Aften overværede Hs. Biskoppelige Højærværdighed en Aftenunderholdning, som var arrangeret af Foreningen St. Knud med velvillig og ypperlig Assistance af »Den borgerlige Sangforening«s Kvinder under Ledelse af Hr. Manufakturhandler Fritz Gerlach.

De kirkelige Bededage fik et særdeles højtideligt Præg, idet Hs. Biskoppelige Højærværdighed læste Rogationsmessen og derefter med Mitra og Stav deltog i Processionen gennem den store Have. Litaniet til Alle Helgener med de efterfølgende Responsorier blev sunget paa Latin i Overensstemmelse med Ritualets Forskrifter. Onsdag Morgen modtog endnu en 83aarig Kone, Enke efter Musiker Behnke, Firmelsens h. Sakramente.

St. Josefs Gilde

afholder sit aarlige Generalmøde førstk. **Mandag** den **18.** Maj Kl. 8^{1/2}.

Efter Generalmødet holdes samme Aften Møde for **I. og II. Grad.**

✠ At vor kære Søster og Svigerinde Sygeplejerske **Maria Müller** Søndag den 5. ds. er afgaaet ved Døden efter et langt Sygeleje paa St. Josefshospital i Fredericia bekendtgøres herved.

København, den 6. Maj 1907.

Paa fraværende Søstres, Svogres og egne Vegne.

Christiane Nielsen,
født Müller.

L. A. Nielsen,
Vejassistent.

R. I. P.

Kirkelig Kalender.

Søndag den **12. Maj.** 6. **Søndag e. Paaske.** — **13. M.** Anselm, Biskop og Kirkelærer. — **14. Ti.** Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer. — **15. O.** Johannes Baptist de la Salle, Bekender. — **16. To.** Oktav af Kristi Himmelfart. — **17. F.** Paschalis Baylon, Bekender. — **18. L.** Vigiliefastedag før Pintse. (I Sognekirkerne Døbevandets Indvielse, Litaniet til alle Helgen og Højmesse.)

Søndag den 19. Maj. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag.
Mandag den 20. Maj. 2. Pintsedag.

Novene til den Helligaand holdes hver Dag i denne Uge.
 (Se nærmere Bekendtgørelserne ved hver Kirke.)

Majandagten.

St. Ansgars Kirke: Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.; Hverdg.	Kl. 8 Aften.
Rosenkranskirken: » » »	» 5 Efterm.; »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke: » » »	» 8 Aft.; »	» 8 »
Jesu Hjærte Kirke: » » »	» 7 $\frac{1}{2}$ m. Præd. »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke: » » »	» 3 Efterm.; »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Knuds Kapel: » » »	» 3 m. Præd.	
Immaculatakirken: » » »	» 2 $\frac{1}{2}$ Efterm.; »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Andr. Kirke (Ordr.): » » »	» 5 » »	» 7 $\frac{1}{2}$ »

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 8 And.

Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 Højm. — —	Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 Andagt
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	- 6 Andagt og Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — — —	Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirke (Strandv. 91.):	- 9 — — —	med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{8}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden). Messe med Prædiken 1. og 2. Pintsedag Kl. 10.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg.....	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers.....	» -	» 10	» 3
Silkeborg.....	» -	» 9	» 2
Aarhus.....	» 6 $\frac{1}{2}$ og 7	» 10	» 7
Horsens.....	» 8	» 10	» 3
Fredericia.....	» 7	» 10	» 3
Vejle.....	» 7	» 9	» 3
Kolding.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg.....	» 7	» 10	» 3
Svendborg.....	» -	» 10	» 3
Mariebo.....	» -	» 10	» -
Næstved.....	» -	» 9	» 2
Ringsted.....	» ?	» ?	» ?
Helsingør.....	» -	» 10	» 5
Roskilde.....	» 7	» 9	» 5
Køge.....	» ?	» ?	» ?

Søndagsgudstjeneste for Odense og Omegn.

- a. Odense: Kl. 7¹/₂ Højmesse; Kl. 9¹/₂ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 Polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.
- b. Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.
- c. Glorup: Kl. 9 stille Messe.
- d. Dalum Kloster: Kl. 6¹/₂ stille Messe.

Vincentskonferentsernes andet Generalmøde finder Sted idag Søndag den 12. Maj paa samme Tid og Sted som sædvanlig.

St. Franciskus III. Orden holder Møde med Majandagt i St. Knuds Kapel Fredag den 17. ds., Kl. 8 Aften.

Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde Onsdagen den 15. ds. Kl. 7¹/₂ Aften og Fælleskommunion Søndagen den 29. ds. Kl. 7 Morgen.

Bekendtgørelse.

Paa anden Pinsedag agter den højjærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele Konfirmationens hl. Sakramente til Voxne. De Troende, som endnu ikke har modtaget dette hl. Sakramente anmodes om snarest muligt at melde sig der, hvor de er bleven optaget og at overvære det offentlige forbedrende Foredrag, som holdes i St. Ansgars Kirke Søndag den 12. Maj Kl. 5 Eftermiddag.

- Trykfejl.** Digtet »April« 1. Vers 3. Linje tryktes saaledes:
 »over grønnende Marker og rudeblank By«
 — skulde have været:
 » — — — — og en rudeblank By.«
2. Vers 2. Linje tryktes saaledes:
 »ja, Følfod blandt Fælledens Tuer«
 — skulde have været:
 »ja, og Følfod — — — —«

Iste Mai aabnedes i Bredgade 69 2. Sal o. G. **St. Ansgars Menighedskontor**. Paa Kontoret modtages Anmeldelser samt Indbetalinger af de forskellige Menighedsbidrag. Endvidere henlægges Menighedens Begravelsesvæsen under samme.

Kontoret er aabent hver Søgnedag Kl. 1—4. Telf. 23,654.

Forstandersk. for St. Ansg. Menighed.

NB. Bestillinger og Efterbestillinger paa enkelte Numre af Ugebladet og lignende Ordre bedes sendt til Ekspeditionen (Bredgade 69, 2. Sal o. G.) og ikke til Redaktionen.

Vincentsforeningens Kransekort.

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64'), Rosenkranskirken (Boyesgade 8'), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

NB. Bladets Ekspedition er forlagt til Kontoret Bredgade 69, 2. Sal o. G. (St. Ansgars Menighedskontor). Aabent fra Kl. 1—4. Telf. 23,654.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglænder samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 20.

Søndagen den 19. Maj.

1907.

INDHOLD: Søster Maria af det guddommelige Hjerte. — En ubehagelig Opdagelse. — Frøken Abrahams Hemmelighed. — Landophold. — Maj (Digt). — Efterretninger fra Ind- og Udland: Kolding. Sverrige. Frankrig. Italien. Rusland. England. — Bekendtg. — Omslag: Privat-Annoncer.

Søster Maria af det guddommelige Hjerte, Droste zu Vischering.

(Fortsat.)

Men hvor rige, forskelligartede Indtryk der end mødte hende i Hjemmet, tabte hun ikke sit egentlige Maal af Syne. Hun havde været saa lykkelig at faa en erfaren Sjælefører i den udmærkede P. M. Hausherr (S. J.), en nidkær Tjener af Jesu helligste Hjerte. — Hun fortæller selv, hvorledes hun lærte ham at kende, og hvilket Indtryk hans Prædiken gjorde paa hende. Han var kommen fra *Feldkirch* for at prædike ved Indklædningen af nogle nye Søstre i *Riedenburg* og prædikede over *Ps. 44, 11—12*: (Hør, Datter, og se og bøj dit Øre! Glem dit Folk og din Faders Hus. Og Kongen vil have Behag i din Skønhed, thi Han er Herren, din Gud, og Ham skal man tilbede.) »Jeg kan umulig forklare, hvad der foregik i mig. Min Livsplan laa udkastet for mig. Jeg hørte Frelserens Stemme kalde mig; at glemme Skabningen for at tilhøre ham alene, at forglemme mit Fædreland, mine Forældre og Søsken-

som jeg elskede saa inderligt. . . . O, min *Jesus*, du alene ved, hvad der foregik mellem dig og mig; jeg kan ikke udtrykke det i Ord. Han var min, og jeg var hans« (17).

Efter Gudstjenesten blev hun kaldt til Taleværelset, hvor Pateren hilste paa hende, da han kendte hendes Familie, og efter nogen Forlegenhed betroede hun sit Inderste til ham. »Pateren erkendte straks mit Kald og opmuntrede mig meget. Og da han vendte tilbage til Pensionsatet den 25. Marts 81, var Sagen allerede saa langt fremskreden, at han raadede mig til i den næste Paaskeferie at tale med min Moder og Forstanderinden. Naar jeg tænker tilbage paa denne Tid, føler jeg mig helt beskæmmet over saa megen Naade« (18).

Dog, der skulde gaa Aar hen, inden den lykkelige Dag kom, da hun kunde følge Kaldet helt og fuldt. — Hendes fortærende Længsel efter denne Dag, forstaar man ret, naar man hører hendes Hjertesuk: »O, ja, dø fra Verden og mig selv, for at leve i *Jesu helligste Hjerte*. Og en Dag vil jeg dø for at besidde det og at leve i det hele Evigheden igennem. Det var bestandig mit inderligste Ønske« (18).

I 1882 holdt hun Eksercitier i *Münster*, og før hun begyndte, havde hun skrevet til P. *Hausherr* for at udbede sig hans Mening om hendes Kald. »Han svarede mig, at Gud kaldte mig, men at jeg ogsaa kunde redde min Sjæl uden at følge denne Indbydelse. Det var mig nok; thi hvad jeg ønskede at vide var, om Gud virkelig kaldte mig. . . . Om jeg ved min Indtræden i Klosteret, opnaaede større Herlighed i Himlen, havde jeg ikke for Øje. Jeg vilde kun helt og fuldt tilhøre Frelseren. Jeg tragtede efter at elske ham, at forherlige ham og at bringe mig selv som Offer af Kærlighed til ham. Jeg tænkte ikke paa Belønning. . . . Ønsket om ganske at indvie mig til ham ved Kyskhedens Løfte blev bestandig mere levende.«

»*Jesu, puritas virginum!*« *Jesus, Du Jomfruernes Renhed!* er hendes stille Yndlingsudbrud i disse Aar.

Den 5. Aug. 82 betrocde *Maria* sine Forældre sin faste Beslutning at blive Nonne. »Disse var paa deres Lykkes Højdepunkt; thi de havde kun det Ønske at indvie Herren en af deres Døtre. Men da jeg siden mit sidste Pensionsaar var noget sygelig, og man frygtede for en Lunge-

lidelse, sagde min Fader, at jeg maatte vente til mit 21. Aar.« (31.)

I Valget af Orden gjaldt det for hende, at det blev en saadan, hvor hun kunde ofre det mest mulige, ogsaa sine kæres Nærhed, og hendes energiske, virksomme Karakter higede efter Arbejde for Sjælenes Frelse. Det var ikke for intet hun som Barn havde ønsket at være en Dreng for at kunne blive Jesuit og som saadan blive sendt til de afrikanske Missioner (12). Nej, denne Trang til Missionsvirksomhed var endnu levende hos hende, og derfor vandrede hendes Blik mod Norden, mod — Danmark, her hvor Søstrene fra *Chambéry* udfoldede en saa velsignelsesrig Virksomhed i Sygeplejens og Skolens Tjeneste.

Med sin Sjæleførers Billigelse besluttede den unge Komtesse at indtræde hos *St. Josefssøstrene*, og med dette Formaal for Øje opholdt hun sig her i *København* i Sommeren 1883, ledsaget af sine Forældre, hun stod senere i Brevveksling med den danske Provincialforstanderinde og aabnede med barnlig Tillid sit Hjerte for hende; hun følte sig allerede som Medlem af Ordenen og ansaa sig for kaldet til Apostolatet i *Danmark*. »Selv senere, da Begivenhedernes Gang viste, at Gud havde bestemt hende for en anden Orden, tabte hun ikke hint Land af Sigte, som hun engang havde skænket sit Hjerte, og for hvis Omvendelse hun ved et særligt Løfte havde ofret Gud alle sine Bønner, Arbejder og Lidelser. Efter at hun var indtraadt i *den gode Hyrde*, blev det bestandig hendes inderligste Ønske, at hendes Foresatte vilde grundlægge et Kloster paa dansk Grund og anvise hende selv denne Arbejdsmark, for at hun der kunde virke for Sjælenes Frelse« (33).

Efter at være kommen hjem til *Darfeld* holdtes en Husmission, ved hvis Slutning Grev *Droste* højtidelig indviede sin Familie og sit Hus til *Jesu helligste Hjerte*. Og i Julefesten samme Aar aflagde *Maria* Løftet om evig Jomfruelighed, hvorved hun gjorde det første Skridt ind paa Ordenslivets hellige Jordbund.

Først 5 Aar efter var Ventetiden forbi. Hendes Helbred var meget vaklende i disse Aar, men hun bar dette Kors med lydig Underkastelse og uden Klage. Hun har sikkert ogsaa følt sig opmuntret til Taalmodighed ved

de Ord, selve den hellige Fader havde rettet til hendes Forældre i en Audiens (i 1885). *Leo XIII.* havde anbefalet dem at lade Datteren vente til hendes Helbredstilstand var saaledes, at baade Ordenen og hun selv kunde forsvare det afgørende Skridt. »Men,« sluttede den h. Fader, »giv De hende al Frihed til hendes Fromhedsøvelser og Kærlighedsgerninger« (46).

Hun indrettede sig med sine Forældres Tilladelse saa godt det lod sig gøre paa klosterlig Vis og levede et rigt Liv, skjult for Verden, ja, selv for sine nærmeste, men aabent opad og indad, et naaderigt Samliv med Tabernaklets Hemmelighed.

»Min største Glæde var at vedligeholde den evige Lampe. Hvor misundte jeg denne Lampe, som turde brænde Dag og Nat foran det Allerhelligste! Den forøgede mit Ønske om ikke blot at være en Brud, men ogsaa et Offer for Jesu Hjerte. Saa ofte som jeg tændte denne Lampe, bad jeg Frelseren om, at han aldrig vilde lade Naadens Lys slukke i mig og om at lade mig brænde, ja, fortære af Kærlighed til ham« (48).

En saa rig og harmonisk Natur som *Maria Droste zu Vischering* er sikkert en Sjældenhed. Paa den ene Side besad hun et dybt Følelsesliv, saa overvældende rigt, saa fuldt og helt *levet*; men derover maa man ikke glemme, at hun paa ingen Maade byggede sit Liv paa *Stemninger*. Hun var ingenlunde døv for Ordenslivets Nøgternhed, nej, hun ytrer flere Gange, at det er bygget paa den ubarmhjertig haarde Virkelighed, hvor de største personlige Ofre er det daglige Brød, hvor man kun kommer igennem ved at bruge sin kolde klare Vilje, næst Guds Naade.

Man maa heller ikke forestille sig hendes Fromhed som livsfjendsk og mørk. »Min ældste Søster forundrede sig tidt over, at jeg, skønt jeg var syg og havde temmelig mange Smerter, dog bestandig var den lystigste af alle, og hun troede, der ikke gaves noget Menneske i den hele Verden, der var i Stand til at være saa glad som jeg. — Men hun kendte jo heller ikke Grunden til min Glæde...« (39).

Endelig nærmede Tiden sig, da *Maria* kunde foretage det afgørende Skridt. Hendes Helbred havde bedret sig bety-

delig, men at komme til Danmark forbød Klimaet. »Mine Forældre, min Sjælefører og andre erfarne Personer mente det var umuligt, endogsaa den derværende Biskop skrev til mig, at af Hensyn til mit Helbred maatte denne Tanke fuldstændig opgives. . . . Det var meget svært for mig, da jeg elskede det apostoliske Liv saa højt.«

Hendes Valg faldt da paa *den gode Hyrde* og med de hjerteligste Lykønskninger fra sine nærmeste og de vundne Venner i Norden, der dybt beklagede at maatte give Afkald paa hende, bad hun om Optagelse i denne Orden.

Det var et Offer at skilles fra Forældre og Søsken, især sin Tvillingbroder, som hun elskede højt; men det var dog med en usigelig Glæde og Trøst i Hjertet at hun, d. 21. November 1888, af sine Forældre overgaves i Forstanderindens Varetagt, og Klosterporten i *den gode Hyrde* i *Münster* faldt til mellem hende og Verden. Efter en aarelang Forberedelse begyndte hun det Klosterliv, der skulde blive saa rigt paa tunge Lidelser, men ogsaa paa store Naadegaver.

(Fortsættes.)

En ubehagelig Opdagelse.

Den kom sent, denne Opdagelse, »de stærke Jyder« har gjort, nemlig at Luther i sin Kirkepostil siger, at det ikke er Synd at bede for de døde, »at man kan bede to eller tre Gange«. Og Overraskelsen ved denne Opdagelse var saa stor, at man næsten er gaaet fra Sans og Samling. Efter »Fredericia Dagbl.« for 1. ds. vil »de stærke Jyder« og nogle af »Indre Mission« dog høje sig for Luther, »skønt man ikke er rigtig glad derved«, medens mange andre Missionsfolk, ogsaa her i København, sætter sig ud over Luther, da han »kun var et Menneske, som tidt har taget fejl«.

Den, der skriver dette, kender et Tilfælde, hvor en luthersk Kvinde søgte Vished i dette Spørgsmaal om Bønnen for de døde. Hun spurgte først en ung Præst af høj-

kirkelig Retning. Denne svarede: »Det skal De ikke gøre; det er til ingen Nytte.« Derefter henvendte hun sig til en grundtvigsk Præst. Hans Svar lød helt anderledes: »Jo, det kan De godt gøre; jeg har selv haft en Søn, der døde, og jeg beder for ham hver Dag.« Videre kom denne Kvinde ikke; hun tvivler vistnok endnu.

I Anledning af oven omtalte Opdagelse udraaber Uffe Birkedal i »Lys over Landet« Nr. 19: »Saa ringe kan Kendskaben i dette lutherske Land være til Luther!« Og han tilføjer: »Mon ret mange ved, at han (Luther) og Melankton, — efter en lang Udenomssnak — udtalte sig for Tilladeligheden af Landgrev Filips Dobbeltægteskab?«

Det er jo netop dette, vi Katholikker saa ofte har taget: Lutheranerne selv kender ikke Luthers Skrifter. Nu er man forbavset over, at han tillader Bønnen for de afdøde. Men man finder hos ham jo ogsaa Udtalelser til, Gunst for Kirkens Ufejlbarhed, Maria- og Helgendyrkelse, syv Sakramenter, lønligt Skriftemaal, Skærsild, Kirkens Synlighed m. m. Man læse blot følgende Steder af hans Skrifter:

»Idel Guds Ord og Sandhed og ingen Vildfarelse maa Kirken lære, fordi Guds Mund er Kirkens Mund; Gud kan jo ikke lyve, følgelig heller ikke Kirken . . . Kirken kan ikke tage fejl, thi Guds Ord, som den lærer, kan ikke tage fejl« (Jen. VII., 417).

»Maria vil ikke være en Afgud; hun gør ingen Ting, Gud gør al Ting. Paakalde skal man hende, at Gud efter hendes Vilje maa give og gøre, hvad vi beder om« (Jen. I., 489).

»Om de kære Helgeners Forbøn siger og holder jeg fast med den hele Kristenhed, at man skal ære og paakalde de kære Helgener; thi hvem kan benægte det, at Gud endnu i vore Dage aabenbart gør Mirakler ved de helliges Lege-mer og Grave?« (Witt. VII., 6).

»Jeg siger ikke det, at jeg forkaster de syv Sakramenter, men jeg nægter det, at man kan bevise dem ud af Skriften« (Jen. II., 293).

»Det bønlig Skriftemaal er en aaben Naadesskat, hvori Gud tilbyder sin Barmhjertighed og al Synds Forladelse« (Jen. VIII., 382).

»Om Skærsilden skal man fast tro, og jeg ved, at det er sandt, at de arme Sjæle lider usigelig Pine, og at man er skyldig at hjælpe dem med Bøn, Faste, Almisse og hvad man (ellers) formaar« (Jen. I., 165).

»Hvem der skal finde Kristus, maa først finde Kirken. Hvorledes skulde man vide, hvor Kristus er, hvis man ikke vidste, hvor hans troende er? Og hvo som vil vide noget om Kristus, han maa ikke stole paa sig selv, ej heller selv bygge Bro til Himmelen ved sin egen Fornuft, men gaa til Kirken, søge og adspørge den« (Kirkepostil, Witt. 1530. I., 92).

Af dette sidste Citat ses dog klart, at Luther holdt for, at Kirken er *synlig*, saa at man *kan* søge, finde og spørge den, medens det ellers er et af den saakaldte Reformations Hovedprincipper, at Kirken er *usynlig*.

Hvad vil nu »de stærke Jyder« o. m. a. sige til disse Steder af Luthers Skrifter? At han har tilbagekaldt dem? Ja, Luther forstod sig vel paa at dreje Tingene efter Behov, men han plejede aldrig at tilbagekalde noget. At de er udrevne af deres Sammenhæng? Men de er dog saa klare, og iøvrigt kan man jo se efter, om de lyder anderledes i deres Sammenhæng.

Og hvad vilde de ægte Lutheranere sige, hvis de havde Kendskab til Luthers Prædiken om Ægteskabet af Aaret 1522, og til visse Udtalelser af ham hos Walch (f. Eks. III., 64, 415; V., 2011; VI., 548; XVII., 2148; XIX, 904; XXII., 1470, 1713) og i Jenaer Udgaven af hans Værker, der udkom 1555—1558 (f. Eks, kun i 2. Bd. fol. 126, 147, 150, 152, 156, 190, 216 osv.)!

Det er i Sandhed kun en sagnagtig Luther, som Almuen i protestantiske Lande har Kendskab til, en »stor Helt«, en »Kæmpe i Aandens Rige« osv., — men den sande Luther er skjult for Folket.

P. G. Schmiderer.



Frøken Abrahams Hemmelighed.

En Søndag havde Sognepræsten sagt til sin Menighed, at han haardt trængte til en ny Korkaabe; ved Biskoppens sidste Visitats havde denne været meget utilfreds med at finde et opslidt Ornat i Brug endnu, og anmodede ham om at samle Penge til en ny Korkaabe saa snart som mulig.

Biskoppen havde ogsaa udtalt Ønsket om, at Menigheden forsynede Kirken med et andet Ciborium til Brug ved den hellige Kommunion til de syge.

Præsten vidste, hvor fattig de fleste af hans Sognebørn var, og bad nødigt om Hjælp; men nu kunde han ikke gøre andet end adlyde Biskoppen, derfor bad han indtrængende alle dem, som kun havde lidt, at huske paa Enkens Skærv og give, hvad de kunde undvære. Af de rige, sagde han, forlangtes der naturligvis meget mere; men vor kære Frelser, som aldrig lod sig overtræffe i Gavnildhed, vilde sikkert belønne dem rigeligt. —

Efter Gudstjenesten samlede de bedrestillede i Menigheden sig udenfor Kirken for at drøfte Spørgsmaalet om Indsamlingen. Tiderne var bleven daarligere, sagde de, Familierne voksede og kostede mere og mere; dertil kom saa mange Kirkebidrag og Almisser, de allerede havde at udrede — hvorledes skulde de overkomme det hele? En Dame med fem smaa Børn, og som havde et Hjerte af Guld, foreslog at begynde Indsamlingen til Ciboriet straks. Det vilde koste omtrent fem Pund Sterling, sagde hun, og naar de slog sig sammen, kunde de godt overkomme det. Uden Tøven satte hun sit Navn øverst paa Listen for en forholdsvis større Sum; alle de andre fulgte hendes gode Eksempel, enhver efter sin Evne, og inden Aften var Beløbet overtegnet!

Der var en Dame, som ikke tog Del i Diskussionen, men med hurtige Skridt begav sig paa Vejen hjem. Hun var klædt i Sorg og saa meget bedrøvet ud. Af og til

drog hun et dybt Suk, og da et Vindpust blæste en Masse visne Blade ned, og fik dem til at hvirvle om som en Flok gule Sommerfugle, saa hun op og gøs.

Sommeren var forbi, Høsten ogsaa, og alt i hendes Sjæl var ogsaa som dødt. Da hun kom hjem, gik hun op paa sit ensomme Værelse, laasede Døren efter sig, trak en Cedertræs Kiste frem under Sengen og aabnede den. Værelset fyldtes med Duften af Lavendel, Cedertræ og Rosenblade. Under mange Lag Silkepapir laa en Brudedragt, et Brudeslør, hvide Silkesko, nogle Perlesmykker og en Elfenbens-Bønnebog! I tyve Aar havde hun hver Dag set paa disse Skatte, det var alt, hvad hun havde tilbage af fordums Herlighed — Mindet om en stor Lykke, som var dræbt i sin Spire. Uden at kunne hengive sig i Guds Vilje var hun trøstesløs. For tyve Aar siden skulde hun giftes. Dengang levede Moderen endnu, og de ventede kun paa den Forlovedes Tilbagekomst; Bryllupsdagen var allerede bestemt, men han kom aldrig igen. Skibet, han sejlede med, var forlist — opslugt af Bølgerne — med alt hvad der var om Bord!

Nu sad hun fortvivlet ved Siden af Dragkisten; hun tog en Fold af den smukke Silke i Haanden og saa paa den, medens Taarerne trillede ned ad hendes blege Kinder. En frygtelig Kamp rasede i hendes Sjæl, hun vilde saa gerne give noget til Vorherre; Præsten havde sagt, at alt, hvad vi ejer, tilhører Ham. Rigtignok var hun fattig, men kunde hun ikke ofre disse sine kære Skatte til ham?

Hun faldt paa Knæ foran Krucifikset og bad stille . . . Da hun rejste sig igen, var Ofret gjort . . . saa gik hun resolut ud af Huset, denne Gang ad en Omvej og med en større Pakke i Haanden . . . hun gik til Præstegaarden

Den følgende Søndag meddelte Præsten, at nu havde han faaet Penge nok til et smukt Ciborium; desuden havde en Dame foræret ham en kostbar hvid Silkebrudedragt, som let kunde laves om til en Korkaabe, foruden nogle Perlesmykker, som vilde kunne opveje alle Omkostninger. Om kort Tid kunde Menigheden faa det nye og smukke Ornat at se.

Forbavselsen og Nysgerrigheden var stor; men ingen fik at vide, hvem der havde sendt Præsten den smukke

Korkaabe; ingen gættede, at det kom fra den stakkels Frøken Cæcilia Abraham; men hvis man havde lagt Mærke til hende, vilde alle have set, hvor straalende glad hun var. Fra den Dag af var hun aldrig mere bedrøvet og modløs.

(»The Messenger of the S. Heart«.)

Constance Hope.

Landophold.

Nu, hvor saa mange søger et passende Sted for deres Landophold, er Øjeblikket kommet til at henlede Opmærksomheden paa et Sted, som ikke er ret meget kendt af de fleste Kjøbenhavnere, og hvis ypperlige Beliggenhed netop egner sig for et godt Landophold, og som heller ikke ligger saa fjernt, at Rejsens Omkostninger kan komme i Betragtning. — Hermed menes *St. Maria Hospitalet i Roskilde*, der ikke alene er et Tilflugtsted for Syge, men som ogsaa tager imod Pensionærer og Rekonvalescenter, og et bedre Opholdssted kan man ikke ønske sig. Beliggenheden er udmærket, midt i en stor Have, høje, lyse Værelser med glimrende Udsigt over Fjorden, god og rigelig Kost, og prægtige Spadseretoure til begge Sider. — For enlige Damer, der i Ferien søger Hvile efter Aarets Anstrengelser, kan et bedre Opholdssted ikke tænkes. Den, der skriver disse Linier, har selv boet paa *St. Maria Hospitalet*, uden at være syg, og tænker altid med den oprigtigste Taknemlighed paa Opholdet der, og paa Omgangen med de milde, kærlige Søstre — »*Visdommens Døtre*« — hvis hele Liv er en stor Kærligheds Gerning, og hvis stille beskedne Maade at være paa og at omgaaes selv anderledes Troende, absolut maa virke forædlende. — Der er jo mange Protestanter, der ligefrem er bange for Katholikkerne, og som af Mangel paa Kendskab dømmer saare fejl. Alle disse ubegrundede Fordomme vilde tabe sig, hvis Protestanterne traadte lidt frejdigere i Forbindelse med Katholikkerne og lærte at kende den Kærlighedens og

Skjønhedens Aand, der gaar igennem den katholske Lære, og den store Hensynsfuldhed, som netop Katholikerne viser ligeoverfor Andres religiøse Anskuelser; de ere langt mere taktfulde i den Retning end Flertallet af Protestanter, saa det, at St. Maria Hospital er et katolsk Hospital, vil aldrig kunne blive en Anstødssten. Var det rigtig kendt, vilde det sikkert blive meget søgt.

I. H.

MAJ.

Vejen graa af fodhøjt Støv,
der flimrer hedt — og ryger,
naar mellem Haverne et Pust
af Sommervinden stryger...

Se, Tulipaners røde Ild,
Terzeters hvide Flammer
og Kejserkroners Skarlagenspragt
imellem Guldregn-Stammer!

Et lille Hus med Hæk foran...
Paa Hækken luftes Dyner.
En Pige blanker Rudens Glar,
som skarpt i Luften lyner...

Der er saa frodigt, sommerlunt —
saa fredfyldt... Fugle synger.
Der drysser Æbleblomster ned,
naar Abildgrene gynger...

O, grønne Maj — og hvide Maj —
og Maj med Blomsterlue:
din Skønhed er et Offerbaal
til Ære for Vor Frue!

R. Jahn Nielsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kolding. Paa Kristi Himmelfartsdag meddelte *den højærværdigste Biskop* Firmelsens hl. Sakramente i St. Michaels Kirken i Kolding. *Folkebladet* skriver herom:

I Kirken, der var smukt prydet med Lys og Blomster, havde samlet sig en talrig Menighed. Kl. 9¹/₂ ankom Processionen, hvorpaa der afholdtes en højtidelig Prælatmesse. Derpaa uddeltes Firmelsens Sakrament til 21 Firmander og sluttelig holdt Biskoppen en kort Tale. Den 73-aarige Prælat, der endnu staar i sin fulde Kraft, talte med stor Fynd og Klarhed. Han bragte først en Hilsen fra Paven, mindedes derpaa, at Kolding katholske Menighed nu havde bestaaet i 25 Aar, og talte sluttelig indtrængende om Betydningen af den hellige Handling, der havde fundet Sted.

Kl. 5 afholdtes en Andagt med Tedeum. Efter denne uddelte Biskoppen Erindringskort til Firmanderne.

Det var øjensynlig Menigheden en stor Glæde atter at se og høre dens mangeaarige Biskop.

Sverige. Fornylig er der her grundet og af Msgr. Biskop *Bitter* stadfæstet en *St. Birgittaforening*, som har til Formaal det samme som *Ausgariusforeningen* i Danmark, nemlig Udgivelse og Udbredelse af katholske Skrifter. Foreningens snare Fremtidshaab er det ogsaa at udgive et katholsk svensk Tidsskrift. I et Opraab, som i den Anledning er udsendt, og som er undertegnet med flere fremragende katholske Navne, hedder det bl. a.: »Det nytter ikke noget at nægte det, vi er ikke fulgt med Tiden. Medens enhver Sekt her i Landet har sit Tidsskrift, er vi fremdeles uden et saadant. Og en saadan Mangel burde ikke forefindes i vore Dage. Ganske vist kan et katholsk Bladforetagende i dette Land ikke lønne sig, idet mindste ikke de første Aar. Men det er vor Overbevisning, at Bidrag til dette Øjemed ikke er bortøslede Penge, men anvendt paa en god Gerning.« — Indmeldelser i Foreningen og Bidrag til samme modtager Foreningens Kasserer Hr. *Hilmer Grønkvist*, Adresse: *Lund*.

Man kan ikke andet end ønske dette Foretagende Guds Velsignelse og den bedste Fremgang.

Frankrig. Som Supplement til, hvad vi skrev i næstsidste Nr. om »Montagnini-Papirerne« aftrykker vi her et Svar, som *St. Olaf* i sit næstsidste Nr. giver nogle norske Blade, der i Lighed med en Del danske kritiserer, hvad de ikke har Forstand paa:

»Tarvelige Sladderhistorier, skandaløse Krænkelser af Privatlivets Fred« kalder visse dydige norske Blade, hvis daglige Kost er Sladder, nogle Indberetninger, som Mgr. Montagnini har sendt fra Paris, ikke til Paven, men til det

pavelige Statssekretariat. Vil man nu vide, hvad denne Sladder er? Ikke andet end de Informationer, den hl. Stol i Lighed med alle Regeringer indhenter, naar nogen ønsker at opnaa en Dekoration eller at ophøjes i Adelstanden. Enhver, som forlanger en saadan Udmærkelse — og de er i ethvert Land legio, — maa selvfølgelig være belavet paa og finde sig i, at vedkommende Regering underhaanden ved Tillidspersoner undersøger, om han er værdig dertil, for at Regeringen eller Fyrsten ikke udsætter sig for den Fare at hædre en uværdig. Men dette sker altid med Diskretion, og disse fortrolige Informationer holdes hemmelige. At kalde dette Udspionering er simpelthen latterligt. Ikke den Regering, som indhenter saadanne Informationer, heller ikke den Tillidsmand, som anvender dem, krænker Privatlivets Fred, men den Tyv, som stjæler denne hemmelige Korrespondens og offentliggør den. Og det har den franske Regering gjort med Mgr. Montagninis Korrespondens. Dette burde selv »Verdens Gang« forstaa. Men det er vanskeligt at finde Forstaaelse hos Folk, som ikke vil forstaa.

— Fra *Orleans* meddeles at *Jeanne d'Arc-Festen* ordnedes paa den Maade, at Militæret og Frimurerne holdt en Fest for sig den 8. Maj. Søndagen efter, den 12. ds., holdtes de kirkelige Fester, særlig i Kathedraalen, hvor Biskop *Touchet* præsiderede og en umaadelig Menneskemængde var til Stede. Ti Municipalraader deltog i Festen, derimod hverken Mairen eller hans Stedfortræder. I Festtalen afholdt man sig fra politiske Hentydninger.

Italien. De italienske Socialister søger at efterligne de franske Kulturkæmpere, men det lykkes dem ikke rigtig. Saaledes havde f. Eks. den socialistisk sindede Borgmester i Cossato (Biella) ladet Krucifikserne borttage fra Skolelokalerne der i Byen. Men Appelretten i Turin dømte Borgmesteren herfor til 3 Maaneders Fængsel.

Det har gjort et særligt godt Indtryk, at de kongelige og kommunale Embedsmænd deltog i Festlighederne ved den ny Kardinal-Patriark, *Cavallaris* Indtog i *Venedig*. Paa Banegaarden havde indfundet sig: Bypræfekten, den kommanderende General, Admiralitetet, Borgmesteren med Byraadet og alle øvrige højere Embedsmænd. En kongelig Dampbarkasse under en højere Marineofficers Kommando, førte Kardinalen gennem de festlig smykkede Kanaler til Patriarkpalaiset. For knap 4 Aar siden var hans Eminents endnu almindelig Præst; da den daværende Kardinal Sarto udnævnte ham til Domherre, vakte det Utilfredshed og Modsigelse hos mange af dem, som nu er hans undergivne.

Ved Kardinal *Maffis* Indtog i *Pisa* er det derimod ikke gaaget saa rolig og fredelig til; Grunden hertil siges ikke

netop at være Modvilje imod hans Person, men snarere de almindelige vanskelige indrepolitiske Tilstande. Borgmesteren, Senator, Professor D'Ancona er bleven forulempet, fordi han har aflagt Lykønskingsvisit hos Kardinalen og det kom til Gadeuroligheder, hvori særlig Studenterne deltog, saa at Universitetet maatte lukkes.

Rusland. Den russiske Regering synes hurtigt at have glemt den store Tjeneste, som Vatikanet viste den, ved gennem de polske Biskopper at lade de katholske Polakker formane til Fred og Ro, da det truede med Oprør fra alle Kanter. Nu lader det nemlig til at Regeringen vil lægge Pres paa de polske Biskopper, for at disse maa tolke den mellem Regeringen og Vatikanet fornylig afsluttede Overenskomst paa en mere for den russiske Regering gunstig Maade. Ifølge Overenskomsten skulde Ruthenerne og de hvide Russer benytte det russiske Sprog ved ikke-liturgiske Kultushandlinger. Men saa forsøger Regeringen nu at faa Biskopperne til at anvende Tekster af Katekismen og af Bønnerne i en af den selv besørget Oversættelse, der er meget unøjagtig og som det synes endogsaa med Vilje unøjagtig. Biskopperne protesterer med Rette og Regeringen svarer med onskabsfulde Repressalier. I Overenskomsten findes imidlertid en Klausul, som Biskopperne med Føje kan beraabe sig paa, nemlig at der i paakommende Tvivl om saadanne Oversættelsers Nøjagtighed kan, henholdsvis skal, appelleres til den apostolske Stol, der da har at afgøre Sagen.

England. Den anglikanske Statskirke (Højkirken) er, da den i Trossager anerkender den private Mening for højeste Norm, i sit inderste Væsen protestantisk — nærmere beset er den mere kalvinsk end luthersk —, men i det ydre, hvad Forfatning og Gudstjeneste angaar, har den stor Lighed med den katholske Kirke. Det er derfor forstaaeligt, at Anglikanerne uafbrudt har deres Opmærksomhed henvendt paa den katholske Kirke, at de bestandig og tildels mere og mere, end det var Tilfældet i Begyndelsen, optager snart det ene, snart det andet fra den, henholdsvis ogsaa afgiver flere og flere Konvertitter til den (Oxford Bevægelsen, den ritualistiske Retning.) Men det er ogsaa forstaaeligt, at mange Anglikanere med Ængstelse og Bedrøvelse ser paa saadanne Bevægelser.

For tre Aar siden blev der derfor nedsat en Kommission, som skulde gøre disse Forhold til Genstand for særligt Studium. Denne Kommission har nu fuldendt sit Arbejde og forelagt det for Kong Eduard og begge »Husenec«. Det fremgaar heraf, at den ritualistiske Bevægelse stadig er i Fremgang, det vil m. a. O. sige, at katholsk Ritus og katholske Skikke mere og mere faar Indpas i den engelske

Højkirke, skønt dette er forbudt ved Lov og søges forhindret. Vi Katholikker plejer i Reglen at glæde os hjertelig herover, naar vi læser sligt. Og alligevel kan det kun være en blandet Glæde. Thi til syvende og sidst er det hele dog kun en smaalig Efterabelse af katholsk Gudstjeneste, en Skal uden Kærne, da det egentlige Præstedømme mangler. Rigtignok har denne ydre Lighed med den katholske Kirke for mange Englændere været Anledning til at lære vor hl. Kirke at kende og at slutte sig til den, men langt det større Antal vil uden Tvivl hindres i at lære den sande Kirke at kende, netop fordi de ser et Genskin af den indenfor deres eget Samfund og saaledes mener allerede at besidde den. — Men hvor meget der end skiller den anglikanske fra den katholske Kirke, saa er Modsætningen mellem den engelske og den tyske Protestantisme dog paa en Maade endnu større. Anglikanerne selv plejer at sige, at de engelske og tyske Protestanter er hinanden »ligesaa fjerntstaaende som Nordpol og Sydpol«. I det hele taget kan den tyske Protestantisme ikke indgyde Anglikanerne nogensomhelst Respekt. Paa den anglikanske Kirkes Kongres i Barrow-in-Furness i Oktober 1906, hvis Forhandlinger nu ogsaa foreligger for Offentligheden, fremkom man med svære Anklager imod den tyske Protestantisme for dens Uenighed (»Disruption«) og dens moralske Inferioritet.

Hjærtelig Tak for udvist Deltagelse ved vor kære Søster Maria Müllers Død og Begravelse.

Johanne Elisabeth,
St. Josefssøster.

Christiane Nielsen,
f. Müller.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. Maj. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag.
Mandag den 20. Maj. 2. Pintsedag. — 21. Ti. 3. Pintsedag. —
 22. O. Oktavdag. Tamperfastedag. — 23. To. Oktavdag.
 — 24. F. Oktavdag. Tamperfastedag. — 25. L. Oktavdag.
 Tamperfastedag.

Søndag den 26. Maj. 1. Søndag e. Pintse. Den hl. Treenheds Fest eller Trinitatis Søndag.

Mariabørnsforeningen holder Fælleskommunion Søndagen den 19. ds. Kl. 7 Morgen i St. Knuds Kapel.

St. Ansgars Kirke. 1. Pintsedag: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse med Præd.; Kl. 8 Aften Andagt. — 2. Pintsedag: Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med Firmelse af Voksne. Kl. 7 og Kl. 11 stille Messe.

Jesu Hjærte Kirke. 1. Pintsedag: Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt. — 2. Pintsedag Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.

I **Rosenkranskirken** og **St. Annæ Kirke** samt de øvrige Kirker og Kapeller holdes Gudstjenesten paa Pintsedagene som ellers paa Søn- og Festdage.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke: Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.;	Hverdg.	Kl. 8 Aften.
Rosenkranskirken: » » »	» 5 Efterm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke: » » »	» 8 Aft.;	»	» 8 »
Jesu Hjærte Kirke: » » »	» 7 $\frac{1}{2}$ m.Præd.	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke: » » »	» 3 Efterm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Knuds Kapel: » » »	» 3 m. Præd.		
Immaculatakirken: » » »	» 2 $\frac{1}{2}$ Efterm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St.Andr. Kirke (Ordr.): » » »	» 5 » »		» 7 $\frac{1}{2}$ »

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg.....	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers.....	» -	» 10	» 3
Silkeborg.....	» -	» 9	» 2
Aarhus.....	» 6 $\frac{1}{2}$ og 7	» 10	» 7
Horsens.....	» 8	» 10	» 3
Fredericia.....	» 7	» 10.	» 3
Vejle.....	» 7	» 9	» 3
Kolding.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg.....	» 7	» 10	» 3
Svendborg.....	» -	» 10	» 3
Mariebo.....	» -	» 10	» -
Næstved.....	» -	» 9	» 2
Ringsted.....	» ?	» ?	» ?
Helsingør.....	» -	» 10	» 5
Roskilde.....	» 7	» 9	» 5
Køge.....	» -	» 10	» 4

Søndagsgudstjeneste for Odense og Omegn.

- Odense: Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 Polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.
- Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.
- Glorup: Kl. 9 stille Messe.
- Dalum Kloster: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden). Messe med Prædiken 1. og 2. Pintsedag Kl. 10.

Syforeningen paa Frederiksberg har taget Sommerferie indtil videre.

Rettelse. I forrige Nr. S. 326, L. 13 f. o.: »Den borgerlige Sangforening« Kvinder; skulde være: Kvintet.



Husk Vincentsforeningens Kransekort.



Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Boyesgade 5, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 21.

Søndagen den 26. Maj.

1907.

INDHOLD: Hyppig Kommunion. — Søster Maria af det guddommelige Hjerte. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Frederiksberg. Rom. Spanien. Italien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Hyppig Kommunion.

Den hellige Koncilskongregation i Rom har udstedt en vigtig Kundgørelse angaaende hyppig eller endog daglig Kommunion. Hensigten dermed er at fremsætte Vilkaarene for hyppig Kommunion og lette de Sjæle, Jesus har løskøbt ved sit Blod, Adgangen til Herrens Bord.

Pius X, som fra sin Virksomhed i Sjælesorgen har bevaret en udpræget Sans for det praktiske, og som vil »forny alt i Kristus«, har nu givet alle Skriftefædre og troende tydelig Vejledning angaaende hyppig Modtagelse af den hellige Kommunion og kræver, at den skal tages til Følge.

Derfor bringer Ugebladet hermed de pavelige Bestemmelser med samt nogle korte Forklaringer.

Først minder Pius X om det berømte Sted i Tridentinerkonciliet: »Den hellige Kirkeforsamling er besjælet af det Ønske, at de troende, naar de bivaaner det h. Messesoffer, ikke nøjes med den aandelige, men modtager den virkelige sakramentale Kommunion.« Dertil føjer Paven: »Disse Ord udtrykker med al ønskelig Tydelighed Kirkens

Tanke, at alle troende Dag for Dag skal deltage i det himmelske Gæstebud og drage den størst mulige Helliggørelsesfrugt deraf.«

Skønt dette Udsagn næppe kunde være tydeligere, har der dog været lærde, der sagde, at det var Idealet, som det var ganske umuligt at virkeliggøre. For at stænge for den Slags Betragtninger, satte Pius X i Kundgørelsens Overskrift ikke blot »hyppig« men »daglig« Kommunion, fordi der kan tydes frem og tilbage paa »hyppig«, men Ordet »daglig« skal man lade staa. Kundgørelsen kobler idelig Udtrykket »hyppig og daglig Kommunion« sammen.

Som sin Bevæggrund til at fremme hyppig og daglig Kommunion anfører Pius X Kristi Ord.

»Dette Ønske falder godt i Traad med det, som den Herre Kristus tilsigtede med det guddommelige Sakramente. Han minder jo selv tidt og udtrykkelig om, hvor nødvendigt det er ofte at nyde hans Kød og Blod; især gør han det med de Ord: 'Dette er det Brød, som er kommen ned fra Himlen, ikke som eders Fædre aad Manna i Ørken og døde; den som æder dette Brød, skal eje evigt Liv.' (Joh. 6, 9.)«

Ved at sammenligne Kommunionen med Brød og med Mannaen, altsaa med hver Dags Føde, vilde Kristus efter Pius Xs Tanke anskueliggøre for Disciplene, at »det Brød, som var kommet ned fra Himlen«, ogsaa skulde være hver Dags Føde.

Pius X siger:

»Ved at se Englespisen jævnført med Brød og med Mannaen maatte Disciplene af sig selv drage den Slutning, at ligesom Brødet er Legemets daglige Næring, og som Israeliterne i Ørken hver Dag fik Manna at leve af, saaledes kan den Kristnes Sjæl daglig næres og styrkes med Himmelbrødet.

Desuden paalægger Kristus os i Herrens Bøn at bede om vort daglige Brød, og Kirkefædrene er saa godt som enige i, at dermed menes ikke først og fremmest det stofflige Brød, Legemsføden, men netop det eucharistiske Brød til daglig Nydelse.

Hovedgrunden til, at Jesus Kristus og hans Kirke saa inderlig ønsker, at alle troende daglig skal deltage i det

h. Gæstebud, er at Sakramentet maa forene de troende med Gud og styrke dem til at lægge Baand paa den onde Drift, udslette de daglige Smaasynder og forebygge de svære Synder, som det skrøbelige Menneske er udsat for. Kommunionen skal heller ikke først og fremmest opfattes som et Middel til at ære og dyrke Gud eller som Løn og Anerkendelse for Kommunikantens dydige Levned. (S. Aug. Serm. 57. in Matth. de Orat. Dom. Nr. 7.) Derfor kalder Konciliet i Trient Eucharistien for Modgift, der renser for de daglige Fejl og bevarer for Dødsynder.« (13. Møde, Kap. 2.)

I disse Ord ligger der en vigtig og titnok overset Sandhed. Den hellige Kommunion skal ikke udelukkende betragtes som Gudsdyrkelse, men som Helliggørelseskilde og Bod paa de daglige Synder. »Sakramenterne er indstiftede for Menneskenes Skyld«, siger et gammelt Mundheld.

Ligesaa lidt er Kommunionen Løn eller Dydspræmie; den er tværtimod givet for deres Skyld, som er svage og syge paa Sjælen, for at dette Himmelbrød skal give dem Styrke og Helsen. »Kom til mig, alle I, som er mødige og tyngede, og jeg vil vederkvæge eder,« siger Jesus i det helligste Sakramente til de syge Sjæle. Den hellige Kommunion er altsaa ikke Løn, men Lægemedel. Derfor skal man tillade en at gaa hyppig eller daglig til Kommunion, ikke som han er hellig til, men efter som han har det behov.

Pius X. minder dernæst om, hvor almindeligt det var i de første kristne Tider at kommunikere daglig.

»I rigtig Forstaaelse af Guds Hensigter plejede de kristne i de første Tider daglig at deltage i dette Livsens og Styrkelsens Maaltid. »De holdt sig til Apostlenes Lære og til Samfundet i Brødets Brydelse« (App. G. 2, 42) Og de h. Fædre og kirkelige Forfattere godtgør, at det ogsaa blev i Brug i senere Aarhundreder til allergavnlige Vækst i Fuldkommenhed og Hellighed.«

Da Iveren senere kølnedes, foreskrev Kirken, at man i det mindste skulde modtage Alterens helligste Sakramente paa de tre Hovedfester, og endnu senere, mindst en Gang om Aaret.

Og da Kærligheden til Jesus i det helligste Sakra-

mente i Løbet af 15. og 16. Aarhundrede yderligere svandt, og Frafaldet som Følge deraf greb om sig, fremstod der store Helgen som Ignatius, Canisius, Karl Boromæus, Philip Neri, Frants af Sales osv., som atter med Fynd og med Held kaldte de troende til Herrens Bord og derved holdt store Dele af Europa ved den sande Tro.

Den farligste Modstand mod hyppig Kommunion kom fra den franske Jansenisme. Derom siger Pius X. i Kundgørelsen:

»Men da Fromheden begyndte at svinde, og navnlig da senere Jansenismen som en Pest grasserede alle Vegne, begyndte man at tvistes om Betingelserne for at have Lov til at gaa hyppig eller daglig til den h. Kommunion, og de forskellige lærde kappedes om at stille store og vanskelige Betingelser.

Ved disse Tvistemaal kom det saa vidt, at kun yderst faa blev holdt for værdige til at modtage den hellige Eucharisti hver Dag og saaledes drage den fulde Nytte af dette heldbringende Sakrament. Resten maatte nøjes med, at kommunikere en Gang om Aaret, om Maaneden, eller i det højeste om Ugen. Ja, man overdrev Strengheden i den Grad, at man ligefrem udelukkede hele Menneskeklasser fra det himmelske Bord, saasom Købmænd og Ægtefolk.«

Pius X anfører og godkender derpaa Pave Innocens XI's Forordning, som forkastede disse Vildfarelser og hævdede, at alle troende af enhver Stand, Købmænd og Ægtefolk ikke undtagne, kan stædes til hyppig Kommunion. — Men den jansenistiske Gift sad ikke des mindre fast i Hjærterne, saa Pius X siger:

»Men den jansenistiske Gift, der ogsaa havde smittet de godes Hjærter og brugte den Højagtelse og Ære, man er Eucharistien skyldig, til Skalkeskjul, forsvandt derfor ikke helt. Uenigheden om, paa hvilke Betingelser det var priseligt og tilladt at modtage den h. Kommunion fortsattes ogsaa efter de omtalte pavelige Erklæringer. Og deraf kom det, at ogsaa mange gode Theologer holdt for, at daglig Kommunion kun sjælden og kun med mangfoldige Forbehold kunde tilstaaes de troende.«

Paven priser derpaa de Aandens Mænd og Præster,

som i ubeskaaren Tro og Kærlighedsfylde lod haant om Jansenisternes Forfølgelser og ogsaa dengang paa det ivrigste traadte i Skranken for hyppig Kommunion.

»Med Fædrenes Anseelse at bygge paa lærte de, at der ikke fandtes nogen kirkelig Forskrift for, at der krævedes mere for at kommunikere hver Dag end for at kommunikere hver Uge eller Maaned; men daglig Kommunion var langt rigere paa Frugt end ugentlig eller maanedlig.«

Denne Lære har Paven nu taget op, og idet han lægger hele sin Autoritet i Vægtskaalen, udtaler han det Ønske:

»At denne heldbringende Sædvane, der i saa høj Grad tækkes Gud, ikke blot ikke maa blive sjældnere blandt de troende, men meget mere blive almindeligere og indføres alle Vegne særlig i vore Dage, da Religionen og vor katholske Tro overalt møder Fjendskab, medens sand Kærlighed til Gud og Fromhed er kommen saa dybt i Førfald.«

Betingelserne for hyppig eller daglig Kommunion sammenfatter den h. Fader i ni Sætninger, som vi her gengiver:

1. Hyppig eller daglig Kommunion er ikke nogen Særret for særlige Klasser af Sjæle, men tilkommer alle troende uden Hensyn til Stand. Enhver Kristen har Adkomst til hyppig eller daglig Kommunion, blot han fyldestgør Kirkens Vilkaar.
2. Disse Vilkaar bliver uopfyldte af dem, der kun gaar til den h. Kommunion af Vane eller af Forfængelighed for at give sig Skin af Fromhed osv. Men de som kommunikerer for at tækkes Gud, tiltage i hans Kærlighed og omvende sig fra deres Synder og Fejl, de opfylder Kirkens Vilkaar og har Ret til at kommunikere hyppig og daglig.
3. Til værdig Kommunion kræves, at Sjælen er fri for al svær Synd og Hang dertil; til yderligere Gavn er det, naar man kommunikerer hyppig, ogsaa at holde sig fri for frivillige tilgivelige Synder og Hang dertil. (En Sjæl er saa sandt den er i Naadens Stand, altsaa fri for al svær Synd, noget meget stort i Guds Øjne

og mere værd end hele den naturlige Verden; derfor er det vor Frelzers Begær at være dens Næring og have den i Eje.)

4. Med det Forsæt til Forudsætning fremtidig at undgaa al svær Syod, vil de, som kommunikerer daglig og hyppig, lidt efter lidt ogsaa arbejde sig bort fra tilgivelige Synder og Tilbøjeligheden dertil.
5. Skønt Kommunionen virker af egen Kraft, er Forudsætningen for nogen særlig Virkning dog, at der knyttes en god Forberedelse og Taksigelse dertil; men Kundgørelsen siger udtrykkelig: »saa vidt enhvers Ævner, Forhold og Gøremaal tilsteder det.« Dette tjener til Trøst for Arbejdere, Tyende, Mødre, Forretningsfolk osv., som ofte ikke har Tid til længere Forberedelse og Taksigelse.
6. Med Kommunionerne skal man holde sig til sin Skriftefaders Raad; men Paven gør Præsterne opmærksomme paa, at de ingen Ret har til at holde Sjæle, som er i Naadens Stand og besjælede af redelige Hensigter, fra at kommunikere hyppig eller daglig.
7. Prædikanter og Sjælesørgere opfordres af Paven til ofte og med Fynd at prædike om hyppig Kommunion.
8. Hyppig Kommunion skal frem for alt søges indført og øvet i katholske Instituter, Opdragelsesanstalter, navnlig da i gejstlige Seminarier. (Dom Bosco har opnaaet forbavsende Resultater af den hyppige og daglige Kommunion i sine Anstalter.)
9. De Dage, paa hvilke det i Ordenssamfundene foreskrives at kommunikere, skal betegne Minimum; og det skal staa Medlemmerne frit for at kommunikere oftere eller daglig.

Det er altsaa et Slags eucharistisk Korstog, den h. Fader har for Øje. Alle Præster, Prædikanter og Skriftefædre skal opfordre til hyppig Kommunion: hver Maaned, hver Uge, hver Dag. Hvor vilde det kristne Liv fornyes, hvis hyppig Kommunion vandt Indgang. Selvfølgelig bli-

ver Skriftemaalene ogsaa hyppigere og Præsternes Arbejde forøget. Men kan Præst og Sjælesørger foretage sig noget gavnligere, end hvad der kan bevare hans Sognehørn i Naadens Stand? Pius X. har selv været Sognepræst og ved, hvad der kan opnaas paa det Punkt.

Til vore Læsere henvender vi den Bøn at foregaa med godt Eksempel og bestemme sig til at kommunikere oftere end hidtil og ogsaa opmuntre andre dertil alt efter den Indflydelse, de har.

Den h. Fader har ogsaa forfattet en særlig Bøn om almindeligere daglig Kommunion, har knyttet Aflad dertil og ønsker, at den jævnlig skal bedes.

Søster Maria af det guddommelige Hjerte, Droste zu Vischering.

(Fortsat.)

Sœurs de Notre Dame de Charité du bon Pasteur d'Angers, den gode Hyrdes Søstre fra Angers, stiftet af den ærværdige P. Jean Eudes, har som særligt Formaal sat sig den betydningsfulde sociale Opgave at redde de ulykkelige Kvinder, der er komne i Berøring med Prostitutionen, ja, denne Orden søger saa vidt muligt at tage dette Onde ved Roden, idet den, hvor det er muligt, tager sig af Børn, der staar i Fare for at fordærves. Kun i Missionerne beskæftiger den sig ogsaa med Skolegerning. Foruden de 3 almindelige Løfter maa Søstrene ved deres endelige Optagelse i Ordenen tillige aflægge et fjerde, nemlig efter Forstanderindens Bestemmelse at lade sig anvende ved disse Staklers Undervisning og Opdragelse.

Aanden indenfor disse Klostre er naturligvis ægte katholsk, langt fjernet fra den snæverhæjtede og snæver-

sindede Betragtning, man undørtiden hører udtalt i saakaldte *vakte* Kredse, naar Talen falder paa disse Samfundets ulykkeligste Ofre. — Allerede Ordenens Navn antyder, at Søstrene i et og alt stræber efter at vise den samme forbarmelsesfulde Kærlighed, som mødte *Maria Magdalena*, da hun sank ned ved Frelserens Fødder. — Vel bor de »bodfærdige« i en Afdeling af Klosteret, som er strengt adskilt fra Søstrenes; men allerede det Navn, disse giver Staklerne viser, hvorledes de betragter dem, »vore Børn«: »Børnene«, og i Sandhed, lad dem end undertiden være nok saa erfarne i det onde — i det gode kan de være rent uvidende, ja, i den Grad, at man maa begynde med at lære dem *Fader vor* og *Engelens Hilsen*.

Det var denne Orden, *Maria Droste zu Vischering* valgte, og hun fortæller selv om sit første Møde med et af disse ulykkelige »Børn«, hvem hun skulde indvie sit Liv: »Paa hin Tid (kort før hun tog sin endelige Bestemmelse) øvede jeg for første Gang en Nonnes af den gode Hyrdes Gerning. Jeg besøgte med min Moder de syge paa Hospitalet. Der befandt sig en ulykkelig Pige, som havde givet Forargelse. Jeg bemærkede en vis Ængstelse hos min Moder, da jeg traf sammen med den ulykkelige; thi hun søgte altid omsorgsfuldt at holde os fjernt fra alt, hvad der var Synd. Jeg tænkte dog: Dersom Frelseren nu var her, hvilken Syg vilde han da vise den største Kærlighed? Sikkert denne stakkels Synderinde. Jeg overvandt min Modvilje og Moders Frygt og rakte Staklen min Haand. Kort Tid efter skulde jeg erkende, at det var mit Kald at øfre mig for saadanne ulykkeliges Omvendelse« (50).

Ja, i Sandhed, dette første Haandtryk skulde efterfølges af mange; hvor mange Sygelejer skulde hun ikke sidde ved, Time efter Time, for undertiden først at forlade sit Barn, naar hun havde trykket dets Øjne til!

Kort efter Indklædningen skildrer hun sin Glæde over Kaldet i følgende Optegnelse.

5. Febr. 89. »I Grunden er det ganske ligegyldigt, hvilken Beskæftigelse, vi har; det gælder jo altsammen Sjælenes Frelse; men at kunne deltage saadan direkte i vor Ordens skønne hellige Opgave, at blive anvendt hos de bod-

færdige, det er dog en særlig Naade. Jeg kan ikke beskrive, hvorledes den Tanke, endnu kun at leve for den kære Gud og de udødelige Sjæle, fylder mit Hjerte med Glæde, og hvorledes jeg bestandig mere bliver gennemtrængt af vort Kalds Storhed og Hellighed. Ganske vist er Ordenslivet et Offerliv, men naar jeg tænker paa vore Børn, da er mig intet svært. Da jeg indtraadte, vidste jeg jo ogsaa, at jeg valgte den kære Frelseres Kors, men med sit Kors giver han ogsaa sin Kærlighed, sin Fred og en ubeskrivelig stor Lykke.«

En stor Glæde var det for hende, at hun som Klosternavn fik: *Maria af det guddommelige Hjerte*. —

Det fremgaar af alt, at hendes Forstanderinde har været en udmærket og klog Kvinde. Paa Grund af *Marias* livlige Temperament maatte den megen Stillesiddende i Begyndelsen være skadelig. Novicemesterinden sendte hende derfor, naar det kunde lade sig gøre, ned i Haven, og naar Moder Forstanderinden traf hende der, saa hun sig om, og var de alene, sagde hun: »Saa, løb nu!« og som en Pil fløj Novicen gennem Havens Gange, »som i Barndommens vilde Lege« (67). — For at skaffe hende saa megen Bevægelse som mulig ansatte Forstanderinden hende som Hjælperke ved Porten, og det var ikke altid uden Selvovervindelse, hun røgtede denne Gerning; men hendes Foresatte opnaaede derved at se hende tiere hos sig og saaledes lære hende bedre at kende.

Det er paafaldende at se, hvilke Fremskridt, hun gør i sit indre Liv i disse Aar. Hvilken Offervillighedens Aand gaar der saaledes ikke igennem en lille Betragtning fra h. 3 Kongers Dag 1890, der i al sin aandelige Knaphed dog er saa dyb og levende: .

»1) Hvorledes forbereder de h. 3 K. sig til Naaden? De studerede de h. Bøger, betragter opmærksomt Stjernernes Løb. — Gennem Betragtning, Bøn, Indtrængen i Sandheden, Samling, bliver det mulig for Sjælen at erkende Naadens Øjeblik, at høre Guds Kaldelse.

2) De ser Stjernen, de følger den trods alle Ofre, trods al Møje. — Stjernens Lys er Guds Blik i Sjælen. a) Naar Guds Blik træffer en Sjæl, saa bliver der lyst, alle falske Lys forsvinder. b) Naar Guds Blik falder i Sjælen, saa

forlanger Gud hver Gang et Offer: Løsrivelse, Forsagelse, Selvfornægtelse, Hengivelse under hans Ledelse. c) Jo dybere Guds Blik trænger ind i Sjælen og jo fastere og klarere Sjælens Øje retter sig mod Gud, desto højere hæver Sjælen sig, desto mere løsriver den sig fra de jordiske Baand, desto inderligere forener den sig med Gud.

3) De finder Frelseren, falder ned, tilbeder ham, ofrer ham Gaver. — Jeg har fundet Frelseren, jeg maa falde ned for ham (Ydmyghed), tilbede ham (det indre Liv), ofre Gaver (mig selv)« (71).

At det ikke var tomme Ord disse lakoniske Anvisninger: »Ydmyghed« — »mig selv«, derom vidner hendes Liv, lige til hendes sidste Stund. »Offer, bestandig Offer,« siger hendes Biograf, »det er det, som stadig vender tilbage i *Sr. Marias* Liv, og er saa meget mere fortjenstligt, jo mindre det gjorde sig bemærket udadtil, jo mere den indre Offer-aand forstod at undgaa Forsagelsens og Lidelsens ydre Skin« (105).

Derfor taler hun ud af sit inderste Hjerte, naar hun under Eksercitierne i 1891 skriver: »Hvad gør det, om jeg lider, naar dette behager den kære Gud. — Altsaa ikke mere spørge efter mig selv, men i alt efter Gud. — Ukunstlet og rolig Fremadskriden, hvorhen Gud kalder, hvorhen Gud vil -- Gaa rolig og fast fremad, efter den kolde Forstand og den højere Villie, uden at agte paa Følelser og Stemninger.« (107). Eller naar hun skriver:

25. Jan. 1890: »Herre, hvad vil du, jeg skal gøre — Mod, min Sjæl! Modig i Kampen for Gud og med Gud! Jernet maa hamres, om der ogsaa springer Funke derfra, det gælder en Evighed, det gælder en Himmel, det gælder at erobre en Gud. Alt maa sættes ind derpaa. Daglig ny Kamp, intet Minut Hvile. Jeg formaar alt i ham, som styrker mig.« (71.)

Faa Maaneder før hun aflagde de evige Løfter har hun saa at sige skrevet det Program, som hun trolig fulgte hele sit Liv:

»Eksercitier, August 1890. Mit Kald er at blive Nonne i den gode Hyrde. At naa dette Maal er min eneste Opgave. Alt maa samle sig om dette, thi det er Guds Villie med mig, om det maa passe mig eller ikke. *Middel*: Bøn og

Betragtning for at leve ved *Jesus*; Lydighed mod Reglen og de Foresatte, for at leve med *Jesus*; Samling for at leve i *Jesus* og for *Jesus*; forglemme mig selv, for kun at tænke paa Gud og Sjælene.« (85).

Den 29. Jan. 1891 aflagde *Sr. Maria* de hellige Løfter for den højerværdigste Herre, Biskop *Herman Dingelstad* af *Münster*.

Hendes Kærlighed til den sakramentale Frelser bliver mere og mere inderlig. Hvor føler hun nu ikke Vingerne løste til Flugt! Da Ligklædet paa Profesdagen bredtes over hende, var det helt og fuldt Sandhed, hun var død for Verden. Forstanderinden skænkede hun sin fulde Fortrolighed i smaa Breve. De efterfølgende Linier viser, at hun med raske Skridt nærmer sig den tornefulde Sti, der skulde føre hende opad: »Jo mere den stille Uge nærmer sig, jo mere føler jeg mig drevet til at forene mig med den guddommelige Frelser, for at lide med og for ham. Ordene: 'Da forlod alle hans Disciple ham og flygtede' gør et saadant Indtryk paa mig, skærer mig saaledes i Hjertet, at jeg, skønt jeg er uværdig dertil, ikke kan andet end tilbyde min guddommelige Frelser at blive hos ham og dele hans Lidelser. Jeg har sagt ham, at i den Mening vil jeg gerne bære alt det, som jeg har meddelt Dem, og er beredt til at lide endnu mere, dersom det behager ham« (91). —

Ønsket om at virke direkte for Sjælenes Frelse skulde snart opfyldes. Hun kaldtes til første »Meisterin« for en Klasse bodfærdige. Klassens Navn var »*Marie Hjerte*«. Det Ønske, hvormed hendes Foresatte sendte hende, kunde sikkert ikke være hende dyrebarere: »Gaa De med *Jesu Hjerte*.« (95).

Sr. Maria har engang senere i sit Liv fremsat sine pædagogiske Principper i en Samtale, hvor hun bl. a. sagde: »Dersom I i eders Midte bemærker ulydige, vanskelige Piger, og det forekommer undertiden, saa bed øjeblikkelig til den kære Guds Moder, bed andægtig »*Ihukom, o, naadefulde Jomfru*« eller »*Under din Beskyttelse og Varetagelse*«, og I vil faa at se, hvor de forbedrer sig. Naar et af mine Børn i *Münster* ikke var artige, paakaldte jeg den allerseligste Jomfru, og straks var det igen 'godt og artig. En af Pigerne har til min store Glæde fuldstændig omvendt

sig. Jeg tilskriver vor himmelske Moders Forbøn denne Forvandling. Hvor ofte ilede jeg ikke hen foran det hel- lige Sakramente og bad der: *Tota pulchra es!* — Sæt eders hele Tiltro til »*Jesus i det højhellige Sakrament . . .*«

Hun havde selv erfaret, hvor denne Tilflugt var en mægtig Hjælp. Sikkert var hendes Kald ikke altid beha- geligt. Saaledes maatte hun en Dag foretage en vild Jagt gennem Klosteret i *Münster* efter et af sine opsætsige Børn, og Farten endte foran en Dør, som »Barnet« havde smæk- ket i for Næsen af sin »Moder«. Foran Døren den hvid- klædte Nonne, hvis blide overtalende Stemme fuldstændig overdøvedes af det rasende Fruentimmer, der overøste den forfærdede Søster med Gadesprogets værste Uhumskheder. Hvad skulde *Sr. Maria* stille op? Klage til Forstanderinden? Nej, først ilede hun ned foran *det allerhelligste Sakrament* og bad ret af Hjertens Grund for sit vildfarne Barn. Hun forestillede Frelseren, at han ikke kunde nægte sin Brud denne Gave. Og, se, paa Tilbagevejen til sin Klasse ligger pludselig en Kvinde for hendes Fødder, en Kvinde der grædende omfatter hendes Knæ — hendes ulydige Barn, der beder om Tilgivelse! —

Trods saadanne Sejre var hendes Liv dog fuldt af Kampe og Lidelser, der stadig skulde tiltage. Hun til- raabte derfor mange Gange sig selv det Ord: *Mod!* Saa- ledes i en Optegnelse fra den 23. Nov. 93: »Handle man- digt . . . *Jesus* alene! Ofret maa bringes til Fuldendelse — alle Ønsker, alle Tilbøjeligheder, Følelser etc. maa ofres til Frelseren og dette fulbyrder sig kun med mig ad Lidel- sens Vej. At forsage alt, intet forbeholde for mig selv, ingen Glæde, ingen Trøst, ingen Ro, ingen Lettelse, kun *Jesus* den korsfæstede. Han erstatter alt. Træet, som for- tæres af Ilden, beklager sig ikke, saa tør jeg heller ikke beklage mig i den guddommelige Kærligheds Smelteovn, men lade mig lutre og fortære . . . *Mod!* Jeg er elendig og svag; men: *in te, Domine, speravi, non confundar in æternum*« (111).

Tilfredsstillelsen af denne Længsel efter at lægge sit eget Selv helt og fuldt paa Offeralteret skulde snart finde Sted. Ordenen kaldte hende bort fra *Mün- ster*, bort fra *Tyskland*, og Ordren lød paa *Lissabon*.

Her var endnu svære Ofre at bringe, selv om hun kun saa sine nærmeste i Taleværelset, saa var de dog i hendes Nærhed. »Hendes apostoliske Længsels Land blev som før *Danmark*, ogsaa efter Sproget af samme Stamme, et Nordens Land og nu sendte den h. Lydighed hende over 600 Mile mod Syd, til et Land, som var hende saa fuldstændig fremmed.« (115.)

Hendes Forældre fulgte hende til *Angers*, og fra Moderhuset, hvor hun vandt alle, begav hun sig til sin ny Post efter først at have allagt Besøg i *Manresa*, hvor hun dvælede ved Minderne om den h. *Ignatius*, om hvis Forbøn hun bad.

Man faar en Forestilling om det Indtryk, hun gjorde paa alle, naar man læser følgende Brudstykke af et Brev; Forstanderinden i *Barcelona* har skrevet efter *Sr. Marias* Afrejse fra denne By: »Det gode Barn troede, jeg kunde være hende nyttig, men, tvertimod, jeg lærte af hende.« (121).

Den 24. Februar 1894 kom hun til *Lissabon* og overtog sit Embede som Assistent hos Forstanderinden, men allerede den 12. Maj indløb en Depeche fra *Angers*, der udnævnte *Sr. Maria* til Forstanderinde for Ordenes Kloster i *Oporto*. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Frederiksberg. »Allæren Vilh. Rasmussen« endte jo med, at Kultusministeren imod al Forventning gav Vilh. Rasmussen den fornødne Dispens; saa at han nu ikke blot kan blive, men bliver, ikke blot Timelærer, men Leder af Mellemkolen paa Frederiksberg, — han den erklærede Fritænkter og fanatiske Kristendomsfjende Leder af en Skole, som iflg. Loven skal staa paa kristelig Grund. Og det desuden paa Trods af den Modstand, der var rejst fra Skoledirektion, Menighedsraad, Danmarks Læreforening og 6000 frederiksbergske Borgere. Nationaltidende bemærker i den Anledning:

Kultusministeren nægter de to Ansøgere, som Skoledirektionen anbefaler, Dispensation, men giver denne til den Ansøger, som Skoledirektionen i stærke Udtryk fraraa-

der at give den, og som Ministeriet selv indrømmer, at der er vægtige Grunde til at nægte Dispensation. Og alt dette, skønt Ministeriet ved, at Dispensationen i dette Tilfælde betyder, at vedkommende Mand bliver Bestyrer af Skolen.

Det Ministerium, der er Kirkens og Skolens øverste Tilsynsmyndighed — og øverste Værge —, slaar altsaa fast, at en fanatisk, kristendomsfjendsk Agitator meget vel kan være Lærer ved og staa i Spidsen for en Børneskole, i hvilken Religionsundervisning er et Hovedfag.

Denne Meningsløshed, der ikke bliver mindre, fordi den er godkendt i et Ministerraad, staar fuldt ud paa Højde med, hvad de frederiksbergske Myndigheder har præsteret.

Der er dog den Forskel, at medens de sidstes Hensynsløshed kun faar Virkninger indenfor en snævrere Kreds, saa vil Ministeriets Optræden sætte Spor i vide Kredse, og faa Følger, hvis Omfang det er umuligt at beregne.

Rom. Her har dannet sig en »italiensk Forening til Fremme af populær Musik«, som fornemmelig vil arbejde hen paa at faa genindført italienske Kirkesange, i Lighed med dem, som den hl. Filip Neri indførte og som tidligere benyttedes ved Folkemissionerne. Disse Bestræbelser kommer ikke i Konflikt med den hl. Faders Forskrifter i hans »Motu proprio« om Kirkemusikken, da disse kun gælder Kirkemusikken under de højtidelige liturgiske Funktioner, saaledes som Paven selv udtalte sig i en Audiens, som ovennævnte Forening fornylig havde. Den hl. Fader roste tværtimod Foreningens Formaal, og gav sin Velsignelse til dens Bestræbelser for at Folket kunde komme til at lovprise Gud i sit eget Sprog, samt ønskede, den maatte faa stor Tilslutning og mange Efterlignere.

Spanien. Den spanske Kronprins som blev født Mandag den 13. Maj blev endnu samme Uge døbt, nemlig Lørdag den 18. Maj og fik, foruden flere andre, Navnene *Alfonso Pio Christino Eduardo*. Ved Højtideligheden repræsenterede Kardinal *Rinaldini* den hl. Fader. Kong Edward havde ønsket at være Fadder, men maatte trække sig tilbage for Pave Pius, der allerede længe i Forvejen var udsat dertil.

— Ved sidste Parlamentsvalg fik det katholske Parti overvældende Flertal.

Italien. (*Den militære Honnør for italienske Gejstlige*). Det italienske Ministerium bliver nu af sine Modstandere beskyldt for Klerikalisme, fordi det tillader baade civile og militære Øvrigheder at gøre Honnør for de italienske Kardinaler og Biskopper. Da Kardinal *Cassetta*, Biskop af Sabina, forleden befandt sig i Paola, medens et italiensk Krigsskib laa paa Rheden, aflagde Kommandanten et Besøg hos Kardinalen, som derpaa gengældte Besøget paa

Skibet. Da Kardinalen kom om Bord blev der givet Salut med Kanonerne og hele Besætningen stillede til officiel Modtagelse. Det samme var Tilfældet i Cotrone ved den jonske Havbugt, Admiralen aflagde Besøg hos Biskoppen, der atter under Kanonsalut gengældte Besøget. Mest Opmærksomhed er dog bleven vakt ved den højtidelige Maade, hvorpaa Kardinal *Lorenzelli* (tidligere Nuntius i Paris) blev modtaget ved sit Indtog i *Lucca*, idet samtlige Byens civile og militære Embedsmænd var mødt frem. Paa Krigsministerens Foranstaltning havde et Kompagni Soldater indfundet sig paa Banegaarden for at modtage Kardinalen med Regimentsmusik og militær Honnør, noget som ikke er sket hidindtil efter 1870.

Disse kirkepolitisk set glædelige Begivenheder, der vidner om, at bedre Forhold er i Færd med at indtræde mellem Kirke og Stat i Italien, har imidlertid i den Grad opbragt Ministeriets antiklerikale Modstandere, at de har iværksat en Interpellation desangaaende i Deputeretkammeret. Ministeriet vil imidlertid kunne tage sig Sagen meget let, da den har Retten og Loven paa sin Side. Hvad de færreste nemlig ved eller husker, eksisterer der nøjagtige Bestemmelser angaaende de Æresbevisninger, der skal vises Gejstligheden. Ifølge disse Bestemmelser skal Kardinaler modtages ganske som Admiraler, Ærkebiskopper som Viceadmiraler, Biskopper som Kontreadmiraler. Ved deres Besøg om Bord paa Skibene, skal Kardinaler salutes med 19, Ærkebiskopper med 17 og Biskopper med 15 Kanonskud osv. Ja, der gives endogsaa Bestemmelser om, at Kardinaler ved visse Lejligheder skal rangere lige med Prinser af det kgl. Hus.

Forøvrigt er det ikke alene i Italien, men ogsaa andre Steder, at der vises Kirkefyrsterne militær Honnør. Kardinal *Mercier* af Mecheln i *Belgien* blev ved sit Indtog i sin Residens modtaget paa lignende Maade som ovenfor beskrevet ved Kardinal *Lorenzellis* Indtog i *Lucca*.

P St. Johannes. Broderskabets Medlemmer deltager i Processionen paa Ordrupshøj Søndagen den 2. Juni. Mød alle og slut Dem til Fanen. Forretningsudvalget.

A. C. Tirsdag den 28. Maj Kl. 8½ i Søpavillon. Foredrag af Hr. Pastor *Schmider* er: De protestantiske Salzburgeres Udvandring 1731—32.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. Maj. 1. Søndag e. Pintse. Den hl. Treenheds Fest eller Trinitatis Søndag. — **27. M.** Beda den Ærværdige, Bekender og Kirkelærer. — **28. Ti.** Ubald, Bi-

skop og Bekender. — 29. O. Augustin af Canterbury, Biskop og Bekender.

Torsdag den 30. Maj. Kristi Legemsfest (bøfalet Festdag, som forpligter til Overværelse af den hl. Messe). — 31. F. Angela Mericia, Jomfru. — 1. Juni; L. Erik, Konge og Martyr. **Søndag den 2. Juni. 2. Søndag e. Pintse.**

Gudstjeneste paa Kristi Legemsfest.

St. Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 **Procession og Pontifikalmesse**; Kl. 8 Aften Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 $\frac{1}{2}$ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

Rosenkranskirken. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præd.; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt (med Novene til Jesu allerhl. Hjerter).

St. Annæ Kirke. Kl. 6 og 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.

Søndag i Oktaven (2. Juni) (Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt. I hele Oktaven hver Morgen Kl. 8 Sangmesse med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt. Processionen holdes først paa Søndag efter Oktaven.

Jesu Hjerter Kirke. Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt.

Søndag den 2. Juni. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken og **Procession**. Begge Mariakongregationer deltager i Processionen.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse; Kl. 3 Andagt med Præd. **Immaculatakirken** (Strandvej 91). Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirken (Ordrup). Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse; Kl. 5 Andagt.

Søndag den 2. Juni Kl. 10 Højmesse med Prædiken; derefter **Procession** i Kollegiets Have.

I **St. Ansgars Kirke** slttes Majandagten Fredag den 31. Maj Kl. 8 Aften med Prædiken og Procession.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke: Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.; Hverdg.	Kl. 8 Aften.
Rosenkranskirken: » » » »	» 5 Efterm.; »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke: » » » »	» 8 Aft.; »	» 8 »
Jesu Hjerter Kirke: » » » »	» 7 $\frac{1}{2}$ m.Præd. »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke: » » » »	» 3 Efterm.; »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Knuds Kapel: » » » »	» 3 m. Præd.	
Immaculatakirken: » » » »	» 2 $\frac{1}{2}$ Efterm.; »	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Andr. Kirke (Ordr.): » » » »	» 5 » »	» 7 $\frac{1}{2}$ »

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden). Kristi Legemsfest (Torsdag den 30. Maj) og 2. Søndag e. Pintse (2. Juni) Messe med Prædiken Kl. 10.

Mariakongregationen for Mænd deltager i Kristi Legems Fest-Processionerne i Jesu Hjerter Kirke Søndag den 2. Juni Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og i St. Ansgars Kirke Torsdagen den 6. Juni Kl. 8 Aften.

Præmieopgaven. Som Svar paa utaalmodige Spørgsmaal kan tjene, at Bedømmelseskomiteén endnu ikke er naaet til et Resultat; men i næste Nr. kommer det nok.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 5, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 22.

Søndagen den 2. Juni.

1907.

INDHOLD: Hyppig Kommunion. — Søster Maria af det guddommelige Hjerte. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Esbjerg. Sverige. Østrig. Paris. Jerusalem. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Huysmans' sidste Dage.

Protestantiske Blade har i Anledning af den franske Forfatter og Konvertit *J. K. Huysman's* Død indeholdt Meddelelser, som f. Eks. gik ud paa, at han

»de sidste Dage før sin Død uafbrudt laa og røg Cigaretter, diskuterede med sine Venner om Døden, var i et udmærket Humør, spøjte og talte ofte en Smule harcellistisk om den Maade, hvorpaa han nu saa altfor tidlig skulde skilles fra Verden. Han ordnede selv alt med Hensyn til sin Begravelse lige til de mindste Detaljer, dikterede Formen for de Indbydelsler, som skulde udsendes til dem, der efter hans Ønske skal deltage i Begravelsen og forfattede til Slut selv sin Nekrolog.«

Katholiker herhjemme, der har læst denne og lignende Meddelelser, har funden en saadan Forberedelse til Døden lidet opbyggelig og har følt sig bestyrkede i den Mistanke, de — ligesom adskillige franske Katholiker — har næret til Ægtheden af Huysmans' Omvendelse. Denne Mistanke gav sig allerede Luft, da Digteren af *A rebours*, nu for

en halv Snes Aar tilbage, udsendte *En route*. En fransk Præst, Abbé Belleville, gjorde sig endog den Ulejlighed at skrive en hel lille Bog for at udtrykke sine Tvivl om Huysmans' Ærlighed og fremsætte Spaadomme om Kortvarigheden af den omvendte Dekadents katolske Periode.

Huysmans gjorde ved sin Oprigtighed og Udholdenhed alle slige ildesindede Profetier til Skamme, og han gav straks det bedste Bevis for sin Omvendelses Ægthed ved fuldstændig at bryde med hele sin tidligere Livsførelse. Han blev en mønsterværdig Katholik, der helt levede og aandede for Kirken, Kirkens Kunst og Kirkens Helgener. Indtil den franske Regering fordrev Benediktinerne, levede han i Ligugé, i Skyggen af det store gamle Abbedi, i hvis klosterlige Familie han havde ladet sig optage som Oblat. Han har i sin Bog *L'Oblat* selv skildret denne Tid i sit Liv og givet de mest hjærtgribende Udtryk for den Følelse af Hjemløshed, der bemægtigede sig ham efter Benediktinernes Udvandring og den liturgiske Bøns Ophør. Han vendte derpaa tilbage til Paris, hvor han fra sin fjerde Sals Lejlighed paany havde den Udsigt, han fra tidligere Tid kendte saa godt — Udsigten til »en Skov af Skorstene i et Landskab af Tage«, som det hedder et Steds i en af hans Bøger.

For godt halvandet Aar siden var det saa, han blev syg. Sygdommen angreb først Øjnene. Flere Uger igennem var han fuldstændig blind, idet Lægerne saa sig nødsaget til at sy Øjenlaagene sammen paa ham. Den af Naturen saa sensible og nervøse Mand har baade Blindheden og Smerterne med stor Taalmodighed og betragtede begge Dele som velfortjent Straf for de Synder, han tidligere i Livet havde begaaet med sine Øjne.

Det viste sig dernæst, at han led af Kræft i Tungen og Svælget. Den Læge, der konstaterede Sygdommen, Professor Poirier, gjorde, kort efter at have stillet Diagnosen Kræft for Huysmans, den Opdagelse, at han selv led af samme Sygdom. Poirier var Atheist og valgte, slagen af Rædsel ved Udsigten til de Lidelser, som forestød, med alle de Midler, hans Videnskab bød ham, først at mildne

Sygdommen, saa længe det var muligt, og dernæst gøre Ende paa sit Liv. Han døde otte Dage før sin Patient.

Hos Huysmans fik Sygdommen derimod Lov at udføre sit Værk til det sidste. Kræften greb om sig, saa at det blev umuligt at tilføre Patienten Næring — Munden raadnede bogstaveligt hort Stykke for Stykke. Det lindrede ham lidt at ryge, og derfor blev han ved dermed saa længe som muligt, men tilsidst maatte han give Afkald paa denne Lindring — skriver G. Devenay i *Le Figaro* — fordi Læberne ikke længer kunde naa sammen. »Bed ikke, om at jeg maa blive helbredet,« sagde han til sine Venner, »men om en snarlig og gudhengiven Død!« Han sendte Bud efter sin Oblatdragt, for at dø i den, og af sine Manuskripter lod han alt brænde, der af religiøse eller kunstneriske Hensyn ikke tilfredsstillede ham. Han udaandede i sin Lænestol, i Færd med at læse Kirkens Bønner for de døende for sig selv.

»Af Hensyn til mine Læseseres Sensibilitet,« skriver Francois Coppée i en Minde-Artikel om den Afdøde, »skal jeg ikke skildre de Lidelser, min stakkels Ven maatte døje. De lignede i gruppvækkende Hæslighed de Kvaler, som den hellige Lidvina af Schiedam maatte lide, og som Huysmans har skildret i en af sine Bøger. Men hvad jeg vil sige, og hvad det er min Pligt at sige, det er, at han bar sin Sygdom med et Mod, der aldrig svigtede, og en Gudhengivenhed uden Knurren, som kun Troen kan indgyde En. . . .

»Hvad der alene findes hos Lidende, der har opgivet alt Haab, eller hos Døende, der troer fast paa Gud og haaber paa det evige Liv, det kunde Huysmans' Venner Maaned efter Maaned, Dag for Dag og til hvad Tid, de vilde, beundre hos ham: en fuldstændig Indvilgen i Lidelserne og en rolig, taalmodig Venten paa de Smerter, der endnu var ham forbeholdte. . . .

»Jeg var Øjenvidne til min Vens Martyrium. Jeg har tilbragt mange Timer ved hans Seng. Han tav ikke om sine Lidelser; sine Vaner tro, forklarede og beskrev han dem. Men han beklagede sig aldrig. Jeg tør sige, at han elskede dem, at han ydmygt ofrede dem for sit forgangne Livs Synder til sin himmelske Fader, til Frelseren paa

Korset og til den hellige Jomfru, hvem han uophørligt bad til — ja, hvad siger jeg — hvem han uaffadeligt talte med, som en Søn taler med sin Moder.

»En Benediktiner, der havde kendt Huysmans lige fra hans Omvendelse, og som under hans Sygdom hyppigt besøgte ham, sagde nylig dybt bevæget til mig: »Han gaar bort som en Helgen!«

Coppeé kommer nu ind paa Spørgsmaalet om Ægthedden af Huysmans' Konversion. Han skriver:

»Hvis De ikke allerede kender den betagende og gripende Bog, der hedder *En route*, saa læs den nu. Og hvis De derefter endnu tvivler om Forfatterens Omvendelse, saa er De ogsaa ufølsom for den store, vidtfaavnende Kærlighed i Evangeliet, saa miskender De den uendelige Barmhjærtighed, der med Glæde tilgiver en Thaïs og en Magdalene og forvandler den fordums Prostituerede til en Helgeninde i Paradiset!

»Og dog ligger Beviset aabent for alle. Fra den Dag, Huysmans kastede sig den Gud for Fode, som nu i nitten Aarhundreder fra Korset har bredt sine Arme ud mod Menneskeslægten, blev hans Liv en god Kristens. Han har været ren og god. Han har levet et Bønens Liv. Sine sidste Bøger, der kostede ham tolv Aars Arbejde, skrev han til Guds og Kirkens Ære.

»Hvad kunde man vel forlange mere af ham? Det er sandt, at om end det indre Menneske hos ham var forandret, saa var Kunstneren forbleven den samme. Han kunde ikke bruge den gængse religiøse Prosas Sirupsstil og Kli-ché-Udtryk. Men var det en Brøde?

»Ja, jeg vender tilbage til dette Spørgsmaal, fordi det har gjort mig ondt at se saa mange gode Katholiker tvivle om min Vens Oprigtighed. Ogsaa ham gjorde denne Tvivl ondt. Til En, der under hans lange Sygdom besøgte ham og talte om hans Resignation, sagde han stille: »Nu kan man vel i hvert Fald ikke sige, at det hele kun er Literatur med mig!«

»Stakkels, kære Huysmans! Han glædede sig over hver Omvendelse, han hørte om — nu sidst Adolphe Rettés. At denne Atheist og Anarkist, hvem han havde rakt en

vejledende Haand, nu blev Katholik, det var ham en Glæde paa hans sidste Dage.

»Han troede paa andres Anger, fordi hans egen var ligesaa dyb som hans Ydmyghed. Med en af de humoristiske Vendinger, han yndede, har han et Sted skrevet: »Gud maa ikke være kræsen, naar han vil tage til Takke med Folk som mig!«

»Han havde Ret, den gode Huysmans, og nu, da han ved kristeligt udstandne Lidelser har betalt sin gamle Gæld, er jeg ikke urolig for hans Sjæls Skæbne, idet jeg mindes Lignelserne om den fortabte Søn, det vildfarne Faar og Arbejderne i den ellefte Time.«

Man kan ikke udtrykke sig bedre, end den gamle Digter og Akademiker her har gjort, og den, som underskriver nærværende, har da heller ikke ønsket andet end at bringe Coppées Ord ud blandt Nordens Katholiker.

Johannes Jørgensen.

Søster Maria af det guddommelige Hjerte, Droste zu Vischering.

(Fortsat.)

Det var en overmaade vanskelig Post, her blev betroet *Sr. Maria af det guddommelige Hjerte*. Klosteret var stedt i en sand apostolisk Fattigdom, ja, kæmpede næsten med uovervindelige økonomiske Vanskeligheder; dertil kom, at Stemningen i Byen var meget ugunstig over for Søstrene. Det varede ikke længe, inden den nye Forstanderinde mærkede alle disse Ubehageligheder.

Da Moder *Maria* saaledes en Dag gik gennem Klosterhaven, faldt en Sten ned foran hende, den var kastet efter hende af et 13-aarigt Pigebarn. Naar Klostret paa denne eller anden Maade forfulgtes — man tænke blot paa alle de snedige og nederdrægtige Intriger, som dels var møntede paa at ærgre Søstrene, og dels paa at friste de Bod-

færdige til at komme tilbage til deres gamle Venner ude i Verden — eller naar hun hørte Tale om gemene Sange, som blev sungne om Søstrene ude i Byen, plejede hun at sige: »Man kan kun bedø og ofre for det stakkels Folk« (157).

Offer og Bøn blev nu i stedse højere Grad de to Poler, hvorom hendes Liv drejede sig. Og der var i Sandhed meget at bede om. Undertiden stod hun overfor de mest fortvivlede Pengeforlegenheder; men der skete Begivenheder i disse Aar, som klart viser, at hendes tillidsfulde Bøn til sin i Sakramentet skjulte Herre og Brudgom aldrig skuffedes.

Saaledes holdt hun under meget trykkende Forhold en Novene til den h. *Joseph*. Om Aftenen paa den ottende Dag afleverede en ubekendt Dame en lukket Konvolut ved Porten. Den indeholdt 15 *Milreis**) i Banknoter med den vidunderlige Bemærkning, at det var en Gave fra den h. *Joseph*. Dagen efter skænkedes der en Almisse til Klosteret paa 1000 *Reis*, saa de mest paatrængende Regninger kunde klares og en *St. Josephs* Statue, som laa paa Toldboden og var bestemt til Kapellet, kunde indløses.

Sr. Marias energiske Virksomhed i *Oporto* blev ikke uden Frugt. Trods de store Vanskeligheder steg de bodfærdiges Antal i faa Maaneder fra 78 til 100, og hun bestræbte sig nu for at vinde een til, for at Tallet altid kunde være fuldt, selv om en forlod Huset. — Paa *Mariæ* Ofrings Fest sagde hun til sine Søstre: »Den kære Gudsmoder vil i Dag gøre Tallet fuldt, om hvilket jeg har bedet.« Imidlertid lakkede det mod Aften, og hun blev lidt mismodig, da den ventede udeblev; men hun opgav dog ikke Haabet. Da man Kl. 8 gik til *Matutinen*, ringede det hæftigt paa Porten og til alle Søstrenes Forundring ilede Forstanderinden selv smilende ud. Det var virkelig det 101. forvildede Faar, som stod uden for og bad saa inderlig om at blive lukket ind i *den gode Hyrde*.

Med Tiden steg Tallet til 157. Undertiden var Klosteret overfyldt. Men *Sr. Maria* bevarede sin Ro og veg ikke tilbage for nye Optagelser og Udvidelser. — De Ny-

*) 1 *Milreis* = 1000 *Reis*; 1 *Reis* ca. 4 Kr.

bygninger, som hun efterlod sig, vidner om det Administrationstalent, hun besad.

Saaledes skrev hun, d. 4. Nov. 95, til en Ordensmand, som bad om at faa et »Barn« optaget: »Det stakkels Barn kan komme naar som helst. Sandelig, hvor vi skal gøre af hende, det maa Skytsengelen vide; thi Plads er her ikke mere. Men det bereder mig en særlig Glæde, at den gode Hyrde fører det 130. Faar til os ved deres Haand.«

De Sætninger, hvormed hun slutter dette Brev er ægte katholske. De vidner om den levende Overbevisning, hun ejede om Katholicitetens Enhed, der for hende, som for enhver sand Katholik, ikke er et blot og bart Dogme, men den mest levende Virkelighed. Hun skriver: »Saa tag da den Tanke med til Tyskland, at have en reddet en portugisisk Sjæl. Nu maa De ogsaa hjælpe at bede, at Barnet maa holde Stand. Alle Besværligheder og Sorger, som det da gør os, bliver forud tilvendt Dem, og vi ofrer ligesledes dette gode Værk i Deres Intention og for Deres Abbedi. Jeg gør dette særdeles gerne: at raade saaledes over Børnene og ligesom skænke dem til bestemte Meninger. Paa denne Maade bliver de forskellige Ordeners Gerninger fælles, og man føler, at man hører til den **katholske***) Kirke og er kaldet til de Helliges Samfund« (145).

Denne Enhed har faaet et mystisk Udtryk i en af hendes Ekstaser. Da hun laa paa sit Sygeleje, hvørfra hun gennem et lille Vindue kunde se ned til Tabernaklet, følte hun sig engang paa den h. *Augustins* Fest, da det *Allerhelligste* var udstillet, henrykket foran Monstransen, hvor hun ledtes hen af den h. *Gertrud*. Hun saa ogsaa den h. *Benedikt* og den h. *Augustin*. Da skete det vidunderlig skønne, som hun selv har meddelt: »Den h. *Augustin* velsignede *Gertrud* som *St. Benedikts* Datter, og den h. *Benedikt* velsignede mig som er den h. *Augustins* Datter« (189).

Foruden *Bøn* er det ogsaa Offer, som præger *Sr. Marias* Ordensliv. Hun havde nu ofret Familie og Fædreland — ja, for ret at leve sig ind i det Folk, hun nu tilhørte, omgav hun sig væsentlig med sine portugisiske Søstre, saa hendes Biograf med Rette siger: »Hun kunde sige med

*) Udhævet at *Sr. Maria*.

den store Folkeapostel: „Jeg er blevet Alt for Alle, for at kunne frelse Alle.“ (1. Kor. 9, 25)« (213). — Men Ofret skulde bringes fuldt ud. Hun higede efter at lide med Frelseren, og hendes Offer blev modtaget. At komme til at ligne *Jesus* ogsaa i hans Lidelse var hendes inderste Ønske. I Forudannelsen om den snigende Sygdom som nærmede sig, siger hun: »Naar jeg fængslet til min Seng ikke mere kan røre mig, da vil jeg være min elskede Frelser paa Korset saa meget mere lig« (150).

Den 21. Maj 1896 maatte *Sr. Maria* gaa til Sengs for ikke at rejse sig mere. De sidste Aar var en uafbrudt Række af de sværeste Lidelser,*) som hun bar med en beundringsværdig Taalmodighed og Elskværdighed, rigt trøstet og styrket af ham, hvem hun havde indviet hele sit Liv.

Hvor gløder denne Sjæl ikke af Kærlighed, midt under det martrede Legemes Smerter: »Du er min Brudgom og jeg er din Brud, hvad kan jeg endnu frygte? Ganske vist, jeg har aldrig været en Brud, bekranset af Blomster, men bestandig en tornekrone; men jo mere jeg føler Tornene, saa meget mere blomstersmykket og elskelig forekommer du mig, o Du, min eneste og over alt elskede!« (163).

Midt i denne hjælpeløse Tilstand, hvor enhver Berøring og Flytning fosaarsager hende store Smerter, bevarer hun Aandens friske Munterhed, Sjælens Salt, dette smittende elskværdige Humør, som har faaet hendes aandelige Døtre til at smile midt i Graaden. Hun hvilede saaledes paa en 8 cm. tyk Straasæk, hvor der allerede forlængst havde dannet sig en Fordybning, hvor ihun laa. En Dag da hendes og Søstrenes Opmærksomhed tilfældig er blevet henvendt derpaa, gør hun dem spøgende opmærksomme paa, i hvilken bogstavelig Forstand hun nu kan bede Indledningsordene til Bodssalmen: *De profundis*: »*Fra Dybden raaber jeg til Dig, o Herre!*« (241).

I Maaneder svævede hun mellem Liv og Død; men vendte langsomt tilbage fra Dødens Tærskel, som man flere

*) Sygdommen var *Rygmarsbetændelse*, som hun havde paadraget sig ved Overanstrengelse.

Gange havde ventet, hun vilde overskride. Der blev ganske naturligt Tale om Valget af en ny Forstanderinde, da Søstrene var saa godt som moderløse, fordi de ikke kunde komme til hende med deres aandelige Anliggender; ligeledes erklærede Lægen, at ethvert Forsøg, som hun gjorde paa at overtage Ledelsen og atter beskæftige sig med alle de Forretninger og Regnskaber, som paalaa hende, vilde være ensbetydende med Selvmord. Men om Udnævnelsen af en ny Forstanderinde vilde Biskoppen af *Oporto* ikke paa nogen Maade høre Tale. Kardinalen sagde: »Alene hendes Skygge gør mere Gavn end hvilken som helst Forstanderinde.« Det viste sig senere at hans Mening var fuldt ud berettiget. — Forstanderinden fra *Barcelona*, som var sendt derhen for at lede Klosteret under *Sr. Marias* svære Sygdom, beundrede højligt den gode Aand og mønsterværdige Tugt, som herskede overalt i Klosteret. Hun skjulte ingenlunde sin Overbevisning: at fra Sygecellen udstrømmede en særlig Velsignelse over det ganske Kloster.

Saa snart *Sr. Maria* var kommet over Krisen og nogenlunde kunde taale det, blev hun, trods de ulidelige Smerter det voldte hende, baaret ned i Taleværelset og fra sin Seng udøvede hun her i de sidste Maaneder af sit Liv et storlaaet Apostolat, hvis egentlige Omfang først vil vise sig i Evigheden.

Fra alle Stænder og alle Lag i Befolkningen tyede man til Forstanderinden for *den gode Hyrde* om Raad og Hjælp. Alle, fra Landets Mægtigste til den fattigste Stakkel, følte sig lige imponeret ved at staa ved denne Seng, og Synet af den hvidklædte Nonne, som laa der paa sit Smerstensleje med de store ædle Træk, det dybe, rolige og deltagende Blik, glemtes aldrig af den, som havde talt med hende. — Det ene Øjeblik talte hun om lærde Emner med en eller anden Videnskabsmænd for i næste Øjeblik at sy paa Børnetøj til en fattig Kone, hvis ulykkelige Hjem hun atter havde faaet solbeskinnet, ved fra sit Sygeleje at lede Manden tilbage til Hustruen og føre ham til Skriftestolen, hvor han udsønedes med Gud.

Saaledes øvede hun til alle Sider den Dyd, hendes

guddommelige Brudgom har prist i Bjærgprædikenen:
 »Salige ere de, som arbejder for Fred, thi de skal kaldes
 Guds Børn.« (Matth. 5. 9.) (Sluttet.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Anden Pintsedag havde hs. biskoppelige Højærværdighed den Glæde og Trøst at kunne meddele *Firmelsens* hl. Sakramente til 52 Voksne i St. Ansgars Kirke. De fleste af disse var Konvertitter fra de forskellige Sogne. — I denne Sammenhæng meddeles det, at paa 2. Søndag efter Paaske blev *Firmelsens* hl. Sakramente meddelt i samme Kirke til 54 Børn.

I Gaar har vor alderstegne Biskop atter begivet sig paa Rejse til Provinserne for dér at meddele *Firmelsens* hl. Sakramente, nemlig i *Maribo* idag 2. Søndag efter Pintse, i *Veje* 3. Søndag efter Pintse (9. Juni) og i *Horsens* 4. Søndag efter Pintse (16. Juni).

— I Industribygningen blev der forrige Lørdag aabnet »international Udstilling af Fagblade og Tidsskrifter m. m.« Man finder her en broget Blanding af indenlandske og udenlandske Fagblade og Tidsskrifter i alle mulige Brancher: Landbrug, Haandværk, Industri, Handel, Kunst, Litteratur, Filantropi, Sociale Opgaver, Militærvæsen, Kirke- og Skolevæsen, o. s. fr., alt er her repræsenteret. Blandt de udenlandske Blade og Tidsskrifter findes selvfølgelig ogsaa en Del katholske, baade religiøse, sociale og andre lignende Tidsskrifter. En ret iøjnefaldende Plads midt i Midtergangen tilvenstre har vore to danske katholske Tidsskrifter faaet, nemlig nærværende Blad »*Nordisk Ugeblad*« samt »*Varden*«. »*St. Olaf*« (Kristiania) mangler ikke heller. Oppe paa Galleriet i den historiske Afdeling findes ogsaa de to allerførste Aargange af *Ugebladet*, der udkom 1853—54.

Esbjerg. *) Lørdag den 11. Maj Kl. 5 $\frac{1}{2}$ Eftm. ankom Hs. biskoppelige Højærværdighed hertil fra Kolding og modtoges paa Banegaarden af vor Sognepræst, højærv. Hr. Pastor Frants *Syring*, Læge Brink og Repræsentanter for Menigheden. — Biskoppen ledsagedes til St. Josefs Hospital, hvor han boede under sit Ophold her i Byen. Søndag Formiddag Formiddag Kl. 10 afhentede Menigheden Hs. biskoppelige Højærv. fra Hospitalet og førte ham i Procession gennem en Allé af Flag og Guirlander til det festligt smyk-

*) Forsinket paa Grund af en Fejtage'se ved Afsendelsen.

kede lille Kapel, over hvis Indgang var anbragt et med Grønt bekranset Skilt med Inskriptionen: »Benedictus, qui venit in nomine Domini«. — Et Orkester spillede under Processionen, og en stor Mængde Mennesker overværede den. Under den højtidelige Prælatmesse foretog Menighedens Sangkor under Organist Krautwalds Ledelse en smuk og stemningsfuld 2stemmig Messe samt »Veni sancte Spiritus« og et »Ave Maria«. Efter Messen holdt Biskoppen en smuk og begejstret Tale om den hl. Firmelses Betydning og meddelte derefter den hl. Firmelse til 7 Firmander. Efter den højtidelige Handling førtes Hs. biskoppelige Højærv. igen tilbage til Hospitalet i Procession. Kapellet var fyldt til sidste Plads og endog i Korridoren stod Folk. Om Eftermiddagen Kl. 3 afholdtes Feslandagt med Prædiken af højærv. Hr. Pastor Syring, og efter den sakramentale Velsignelse uddelte Hs. biskoppelige Højærv. Erindringsbilleder til Firmanderne. Efter Hs. biskoppelige Højærv.s Udtalelse har det været ham en stor Glæde at se, hvorledes Forholdene i vor unge Menighed i de faa Aar den har eksisteret her i Byen, har gjort Fremskridt og vi maa haabe, at vi i Fremtiden maa gøre endnu større Fremskridt, saa at vi ad Aare om ikke alt for længe kan faa bygget en stor og smuk ny Kirke.

Sverrige. Ved *Linné-Festlighederne* i Upsala Domkirke blev Prins Eugen og Selma Lagerlöf promoveret til Æresdoktor i Filosofi og Geheimeraad *Häckel* (Jena) til Æresdoktorer i Medicin. Hvem er denne Häckel, spørger man maaske, thi heroppe i Norden er der vel (heldigvis) ikke mange der kender til denne Pseudovidenskabsmand, Svindler og Bedrager! *) som man — det lyder næsten som en Ironi — har udnævnt til Æresdoktor i Medicin. — For nogle Maaneder siden holdt Naturforsker, Professor *Reinke* (Kiel) Foredrag i München om Religion og Naturvidenskab. Reinke, der vel at mærke ikke er Katholik, erklærede i sit Foredrag, at *Häckel* (Stifteren af Monistforbundet, der stadig gaar ud paa at latterliggøre og udrydde den kristne Verdensanskuelse) *ikke kan regnes med til de Naturforskere, der bør tages alvorligt***), han er en ren og skær *Fanatiker*, og ikke andet. Reinke citerede ogsaa Professor *Paulsen* (Berlin), der tilstaaer, at han kun »med gloende Skamrødme har læst Jenaerprofetens ‚Welträthsel‘« som vrimler af uvidenskabelige Paastande, ulogiske Slutninger og skamløse, fanatiske Udfald imod andres Overbevisning. — Og en saa-

*) Se Beviset herfor i *Breitungs- »Abeteoriens Bankerot«* og i *Udviklingslæren og Kristentroen* (S. 109 ff.)

**) Samme Skudsmaal har han gentagne Gange faaet ogsaa af andre fremragende virkelige Videnskabsmænd.

dan Mand udnævner man til Æresdoktor, for en saadan Mand udbryder man i stærk Applaus, og det i en Kirke — i Upsala ærværdige Domkirke! Det er meget opbyggeligt og — betegnende!

Østrig. Her har man fornylig for første Gang gjort et Forsøg med almindelig Valgret. Resultatet blev en tydeligere Sondring efter de store og klare Linjer: Katholicisme og Atheisme. Medens alle andre mellemliggende Partier og Afskygninger af Liberalismen er bleven mere eller mindre knust i den almindelige Valgrets store Mølle, er det kun de kristelige Partier og Socialdemokratiet, som har samlet et betydeligt Antal Stemmer. Forhaabentlig vil Følgen heraf blive en energisk Frengangsmaade fra Katholikkernes Side imod Kirkens og Statens Fjender. Blandt de faldne Storheder er ogsaa Storskryderne og Skandalehellene Schönerer og Franko Stein. *Sic transit gloria mundi!* Det viser, hvor ringe Anklang disse »Løs fra Rom« — Profeter i Virkeligheden fandt blandt Folket, skønt de jo gehærdede sig som om de var i Stand til paa kort Tid at gøre det af med Paven og med Kirken.

Paris.*) Fornylig døde her den bekendte franske Romanforfatter med det hollandske Navn *Huysmans*, hvis Liv og Udvikling føjede sig paa en mærkelig Maade. Oprindelig hørte *Huysmans* til den naturalistiske Retning og overgik endog efter nogles Mening sin Mester Zola i Sjøfæthed. Men temmelig uventet brød han med sin Fortid, vendte angerfuld tilbage til Kirkens Skød og paalagde sig selv en meget stræng Bod. Han trak sig for længere Tid tilbage i et Kartheuserkloster, levede der fuldstændig som Munk, og da han fremtraadte for Offentligheden, da var han som forvandlet. Fra nu af skrev han kun Romaner med kristlig-ethisk Tendents og søgte paa enhver Maade at udslette Mindet om sin Fortid. Endnu under sin sidste smertefulde Sygdom brændte han en Del utrykte gamle Manuskripter. Han døde ved fuld Bevidsthed, bedende for sig selv de Bønner, der af den katholske Kirke foreskrives for de døende. — Om sin Omvendelse siger *Huysmans* selv i Fortalen til den ny Udgave af hans *Arebours*, at han er absolut ude af Stand til at sige hvorledes det egentlig er gaaet for sig. I hans Familie er der Klosterfolk og en meget from hollandsk Familie, som han iøvrigt kun kendte ganske lidt, har bedet meget for ham. Paa anden Maade kan han ikke forklare det. »Forsynet har da været mig naadig«, skriver han, »og jeg har indskrænket mig til ikke at stride imod dets Hensigter med mig. Jeg har adlydt, og jeg er bleven ført ad, hvad man

*) Forsinket af Mangel paa Plads.

kalder »de usædvanlige Veje«. Hvis nogen kan have en Fornemmelse af det Intet, han vil være uden Guds Hjælp, saa er det mig«. (Nærm. herom i første Artikel af dette Nr.)

— Den *hl. Fader* har rettet en Skrivelse til de franske Biskopper, under hvem den *katholske Højskole* i Paris sorterer, og betoner deri Nødvendigheden af at opretholde dette Institut, at ansætte ny Lærere i Religionshistorie og sørge for Tilgang af saa mange Studenter, som muligt. Samtidig sendte Paven en Gave til Højskolen paa 100,000 Fres.

Jerusalem. I Dagene fra den 12. -16. April besøgte den østrigske Kontreadmiral von Ziegler med 40 Officerer og c. 130 Matroser som Pilegrimme de *hl. Steder* i Palæstina. Paa et Øvelsestogt med 3 Panserskibe var de naaet til Jaffa, hvorfra de med Jernbanen tog til Jerusalem. De kom — som det hed i et Brev fra Jerusalem — som sande og virkelige Pilegrimme. I Galladrugt drog de først til den *hl. Gravs Kirke*; her og overalt var det især Admiralen, som var til Opbyggelse for alle. Da han traadte ud af Kirken tørrede han, uden at genere sig for Officererne og den store Menneskemængde, Taarene af Øjnene og han udtalte sig overfor andre, at dette Indtog og første Besøg var mere for ham end en Million Kroner. Men ogsaa Officererne og Mandskabet var ved deres fromme og eksemplariske Opførsel baade de indfødte og de fremmede til stor Ophygelse. I Løbet af Lørdagen gik alle til Skrifte og Søndag Morgen modtog alle — Admiralen, Officererne og Matroserne — i Fællesskab den *hl. Kommunion* paa Kalvariebjerget. — Dagen derefter gik de Gallaklædte og offentlig den hellige Korsvej gennem Jerusalem's Gader. Muhamedanere og Jøder og Kristne strømmede sammen for at se dette sjældne Skuespil. Efter Korsvejen bivaanede man Pontifikalhøjmesse i Patriarkalkirken og blev modtaget i Audiens hos Patriarken. Den høje Kirkefyrste erklærede ved Audiensen, at han var som forstenet af Forbavselse; han mente at se sine Seminarister for sig, ja Soldaterne opførte sig endnu mere opbyggelig end hans Seminarister. — Admiralen, Officererne og Matroserne, som boede i det østrigske Pilegrimshus og hos Franciskanerne, besøgte alle *hl. Steder*, ogsaa St. Johan i Bjergene og Bethlehem, hvor de paa det venligste blev modtaget og beværtet. Efter 5 Dages Ophold paa de *hl. Steder* vendte de igen tilbage til Jaffa og fik her Besøg af Patriarken, som aflagde Genvisit paa Admiralskibet. Kirkefyrsten blev modtaget med fuld Honnør og Salut fra Skibene.

Ære være saadanne Mænd, især i vore Dage!

Præmieopgaven.

Wenn die Uhr schlägt (Naar Klokken slaar).

Verleih uns Gott durch Jesum Christ
zum Leben und zum Sterben
die Gnade, die uns nöthig ist
den Himmel zu erwerben.

For den bedste Oversættelse af denne Strofe blev der i Nr. 14 udlovet Johannes Jørgensens Den hl. Frants af Assisi (Bogladepris Kr. 6,50).

Af de ca. 40 Oversættelser, som er bleven indsendt har Bedømmelseskomiteen (bestaaende af nogle af Ugebladets poesikyndige Medarbejdere) udpeget nedenstaaende som de 3 bedste. Nr. I. har da faaet den lovede Præmie, Nr. II. og III. har som Ekstrapræmie faaet henholdsvis den første Aargang af Varden og Jon Svenssons: Islandsblomster.

I.	II.
For Jesu Skyld skærm os, o Gud, mod Fristelsernes Vrimmel! Hjælp os at holde dine Bud, at vi maa naa din Himmel!	Gud give os ved Jesus Krist, sin Naade rig hernede, som gennem Liv og Død os vist til Himmerig skal lede.
R. N.	G. S.

III.
Du skænke os, Herre Kriste,
al Naade, vi har behov
i Liv, og naar Liv vil briste, —
Dig selv til Ære og Loy!

N. N.

For den store og hjertelige Dellagelse, der fra saa mange Sider blev vist os i Anledning af vort Sølvbryllup, bringe vi her ved vor inderligste Tak. En særlig Tak til Redaktionen, højærv. Hr. Pastor Pohl samt St. Knuds Menighed, hvis overordentlig smukke og værdifulde Mindegave, bestandig vil være os en kær Erindring. Endelig takkes Skolebørnene venligst for deres nydelige Present samt alle, der paa en eller anden Maade viste os Opmærksomhed.

Svendborg, i Maj 1907.

F. Holst og Hustru.

Unio. Onsdag den 5. Juni, Grundlovsdagen, Udflugt til Charlottenlund. Afgang Kl. 2 med Klampenborgbanen. Madkurven kan medtages. Der spises til Aften ved Stalden. Børn kan ogsaa deltage i Turen.

Fredagen den 14. Juni Kl. 9 **Generalforsamling** samt Keglespil (fra Kl. 7) i Selskabslokalet »Gimle«, Grundtvigsvej Nr. 14.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. Juni. 2. Søndag e. Pintse. — 3. M. Oktavdag. — 4. Ti. Frans Caracciolo, Bekender. — 5. O. Bonifacius, Biskop og Martyr. — 6 To. Oktav af Kristi Legems Fest. — 7. F. Jesu Hjærte Fest. — 8. L. Maria, de Kristnes Hjælp.
Søndag den 9. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Jesu Hjærte Fest.

Gudstjeneste paa Søndagen i Kristi Legemsfest Oktaven og Fredagen derefter.

St. Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 $\frac{1}{2}$ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

Torsdag den 6. Juni Kl. 8 Aften højtidelig **Slutningsprocession**, hvori som sædvanlig følgende Foreninger deltager: **Begge Mariakongregationer, St. Josefs Gilde og Jomfruernes Forening.**

Fredag den 7. Juni. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.

Rosenkranskirken. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præd.; Kl. 5 Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt (med Novene).

Fredag den 7. Juni, Jesu Hjerte Fest. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ st. Messe; Kl. 9 Højmesse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt. Det allerhelligste er udstillet hele Dagen.

St. Annæ Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt. I hele Oktaven hver Morgen Kl. 8 Sangmesse med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt. Procession Søndagen efter Oktaven.

Fredag den 7. Juni Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerte Kirke. Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken og **Procession**. Begge Mariakongregationer deltager i Processionen.

Fredag den 7. Juni. Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse. Det helligste Sakramente er udstillet hele Dagen. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse; Kl. 3 Andagt med Præd.
Immaculatakirken (Strandvej 91). Kl. 9 Højmesse; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirken (Ordrup). Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; derefter **Procession** i Kollegiets Have. Kl. 5 Andagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde Fredagen den 7. Juni præcis til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb i St. Ansgars Kirke. Det allerhelligste Sakrament er udstillet hele Dagen.

Fidelitasforeningen holder Fælleskommunion Søndag den 9. Juni (Jesu Hjerte Fest) Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

Mødreforeningen. Tirsdag den 4. Juni læses den h. Messe i St. Ansgars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$ for Foreningens Anliggender. Efter Messen et kort Foredrag.

Mariakongregationen for Mænd deltager i Kristi Legems Fest-Processionerne i Jesu Hjerte Kirke Søndag den 2. Juni Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og i St. Ansgars Kirke Torsdagen den 6. Juni Kl. 8 Aften.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke Søndag den 9. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden). 2. og 3. Søndag e. Pintse (2. og 9. Juni) Messe med Prædiken Kl. 10.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg.....	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers.....	» -	» 10	» 3
Silkeborg.....	» -	» 9	» 2
Aarhus.....	» 6 $\frac{1}{2}$ og 7	» 10	» 7
Horsens.....	» 8	» 10	» 3
Fredericia.....	» 7	» 10	» 3
Vejle.....	» 7	» 9	» 3
Kolding.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg.....	» 7	» 10	» 3
Svendborg.....	» -	» 10	» 3
Mariebo.....	» -	» 10	» -
Næstved.....	» -	» 9	» 2
Ringsted.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Helsingør.....	» -	» 10	» 5
Roskilde.....	» 7	» 9	» 5
Ledreborg.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge.....	» -	» 10	» 4

Søndagsgudstjeneste for Odense og Omegn.

- Odense: Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 Polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.
- Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.
- Glorup: Kl. 9 stille Messe.
- Dalum Kloster: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

Angaaende Firmelsen i Maribo, Vejle og Horsens se under Efterretninger fra København.

Litteratur. Til Juni Maaned anbefales: Arnold: Efterfølgelse af Jesu h. Hjærte (2 Kr.); Eymard: Den guddommelige Eucharisti (Kr. 1,50); Ign. Schmid. Jesu Hjærte Andagten (Kr. 1,25 og med Guldsnit 2 Kr.); P. P. Alterets Sakramente à 25 Øre; Brinkmann: Den h. Aloysius af Gonzaga (1 Kr.); Waser: Den hl. Aloysius Liv (25 Øre); Rippel: Den katolske Kirkes Skønhed (Kr. 2,25).

Vincentsforeningens Kransekort.

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64^a), Rosenkranskirken (Boyegsade 8^a), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

NB! Bopælsforandringer (Flytning paa Landet) bedes i Tide meldt paa Posthuset, hvor man flytter fra, og hvor man flytter hen.

Uregelmæssigheder ved Bladets Forsendelse maa meldes paa Postkontoret. Det er Postvæsenets Pligt at skaffe de udeblevne Numre.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 23.

Søndagen den 9. Juni.

1907.

INDHOLD: Søster Maria af det guddommelige Hjerte. — Strejftog gennem Bladene. — Maribo. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Søster Maria af det guddommelige Hjerte, Droste zu Vischering.

(Sluttet.)

Men den ydmyge Nonne skulde ikke alene blive af Betydning for den By, hvor hun — trods sit Sygeleje — virkede til saa megen Velsignelse.

Det har inden for denne Ramme kun været muligt at *antydde* den mystiske Side af hendes Liv, hele dette Samfund med Eucharistiens Hemmelighed, der bestandig tiltog i Dybde og Inderlighed. De særlige Naadegaver og aandelige Indsigter, som Frelseren skænkede hende, frembragte en Vækst i hendes indre Liv, hvis Rigdom og Lødighed selv hendes nærmeste Omgivelser kun fattede stykkevis. — Men alt dette fyldte hende ofte i hendes Beskedenhed og Ydmyghed med Tvivl og Anfægtelser; hendes klare Aånd, hendes skarpe Forstand prøvede og vejede, frygtede overalt at møde Selvbedragets Skuffelser. — Det var et Arbejde i Selvtugt og Lydighed, vejledet af en indsigtfuld Skriftefaders Haand, men et Arbejde under Frygt og Bæven.

Endelig, efter flere Opfordringer fra sin eucharistiske Brudgom henvendte hun sig med sin Sjæleførers Samtykke til den h. Fader med det Anliggende, som blev hendes Livs vigtigste Mission.

Hvor er disse Breve til Oldingen paa Roms Bispesæde ikke rørende i deres dybe Ydmyghed, barnlige Kærlighed og ærbødige Underkastelse, hvor lysende af denne Tankens Klarhed og Sjælens hellige Visdom!

Den 8. Maj 1900, 11 Maanedersdagen efter hendes Død, knælede Grev *Droste zu Vischering* i Vatikanets Tronsal blandt nogle tyske Pilgrimme. Da Greven knælede foran *Leo XIII.*, udbrød denne med høj Stemme, henvendt til Pilgrimmene: »Dette er den lykkelige Fader til *Maria del Divin amore*, Nonnen og Forstanderinden af *den gode Hyrde i Oporto*, som efter en lang. til Guds Ære baaret Sygdom *evolavit in coelum*, fløj op til Himlen!« Derpaa udbredte Paven sine Arme og skuede opad, idet han udbrød: »Hun har skrevet til mig, vi har vekslet Breve, og i Følge hendes Breve har jeg kunnet indvie Verden til *Jesu guddommelige Hjerte!*« (320).

Som Biografen et andet Sted i Bogen gør opmærksom paa, har *Leo XIII.* naturligvis ikke foretaget denne højtidelige Indvielse *alene* paa Grundlag af hendes Privataabenbaringer; men disse gav Stødet til den grundige Prøvelse, som Theologerne underkastede denne Sag, inden den h. Fader skred til Handling.

I de første Maaneder af 1899 gik det hurtigt mod Sr. *Marias* Opløsning.

Den 18. Maj ankom et Brev fra hendes Forældre, som opholdt sig i Rom, og med dette fulgte den pavelige Velsignelse. Hendes Glæde og Lykke over denne var saa stor, at hendes Omgivelser siger: »Det er umuligt at beskrive den.«

Hendes Fader og Moder havde været i Audiens hos *Leo XIII.* Han havde med levende Interesse spurgt om hendes Barndoms og Ungdoms Aar, og til sidst havde han sagt til dem:

»Jeg paalægger eder, enten i Dag eller i Morgen at skrive til hende, at den 9., 10. og 11. Juni (her udbredte han sine Arme) bliver hele Verden paa den højtideligste Maade indviet til *Jesu Hjerte*. Denne Indvielse foretages i

alle Domkirker og Kirker i den ganske Verden. Man vil synge Litaniet, som jeg nylig har approberet for Liturgien. Jeg selv vil for at højtideligholde denne Fest ikke læse Messen i mit Privatkapel, men alle tre Dage begive mig med alle Kardinalerne og Hoffet til det *Paulinske* Kapel. Skriv alt dette til hende og sig hende — ja, sig hende, at jeg som Følge af, hvad hun har meddelt mig, har trullet denne Afgørelse, og at jeg venter den største Naade deraf for den ganske Verden. Vi ville se, om det hun har sagt, finder sin Bekræftelse i Himlen. Ikke sandt, De skriver dette til hende og fortæller hende, at jeg har beredt Dem den faderligste Modtagelse, og at jeg sender hende min ganske særlige Velsignelse. Jeg ser hende knæle med eder for mine Fødder. — Nu, gør Korstegnet.« (311.)

Sr. *Marias* Ydmyghed og Beskedenhed viste sig under Oplæsningen af dette Brev ved et lille, men rørende Træk: Da den Søster, som læste Brevet for hende, havde læst de første Linier, som handlede om den gribende Audiens, afbrød Forstanderinden hende, og først da hun senere var bleven alene med sin Skriftefader, læste denne Brevet for hende, og disse Ord trængte ned i Dybet af hendes Sjæl, bevægede og beskæmmede hende. Ikke alene for sine Søstre vilde hun skjule den Naade, der var vederfaret hende, men til sine Forældre skrev hun og besvor dem at være yderst forsigtige med Ytringer desangaaende i deres Breve.

Det Apostolat, Sr. *Maria* udøvede fra sit Sygeleje, naar hun var bragt ned i Taleværelset, vilde vel for de fleste have været en Lettelse, idet Tiden maatte gaa hurtigere her end i den ensomme Celle. Men dette var ikke Tilfældet for hendes Vedkommende. Det var ikke de store Smerter, hun led under den daglige Transport fra Cellen til Taleværelset og tilbage igen, som her var Ofret. Hvor tit hører man ikke Udtrykket: Den *ensomme* Celle! Nej, Ofret for hende var netop det, at hun var borte fra denne Celle, hvorfra hun, naar hun vilde, fra sin Seng kunde lade Blikket dvæle ved Tabernaklet; Cellen var ikke Ensomhedens Bolig, her dvælede hun i lange Nattevagter i det Helligstes Skygge.

Mon det ikke har været en Belønning for disse stille

Nattetimers Samtaler med Eucharistien, at hun kunde bæres ned i Kapellet paa Langfredag og de to følgende Dage. Særlig Langfredag og 1. Paaskedag horte man hende synge med en »utrolig Inderlighed«. 1. Paaskedag modtog hun den h. Kommunion i Kapellet for første Gang efter 2½ Aars Forløb.

Hendes apostoliske Iver trættedes ikke af den stille Uges Anstrengelser, straks efter Paaske begyndte hun at forberede Børnene til den første h. Kommunion. Hun overværede selv denne Højtidsstund i Kapellet, hvor hun ikke blot kommunikerede sammen med sine Børn, men ogsaa bad Forberedelses- og Taksigelsesbønnerne højt. I Portugal er det Skik, at Førstkommunikanterne før Højtideligheden knæler for deres Forældre og beder dem om Tilgivelse for alle de Sorger, som de har beredt dem. I *den gode Hyrde* traadte Moder Forstanderinden i Forældrenes Sted. Saa skete det da, efter at Prædikanten havde formanet dem til at vise denne barnlige Kærlighed, at alle Børnene rejste sig og omringede deres Moders Leje, bad hende om Tilgivelse, kyssede hendes Haand og gav hverandre Fredens Kys.

Efter denne anstrengende Dag samlede *Sr. Maria af det guddommelige Hjerte* endnu engang sine Børn om sig, skænkede dem smaa, smukke Erindringsgaver og rettede belærende og opmuntrende Ord til dem om at vise Udholdenhed i det gode. Blandt andet sagde hun: »Bed den kære Gud om, at han lader mig afsone min Skærsild her paa Jorden, for at jeg umiddelbart efter Døden kan indgaa i Himlen.«

Hele April Måned forløb saaledes overraskende godt, hvorfor Søstrene i deres Glæde og Taknemlighed fra 1. Maj lod to Kærter brænde foran Gudsmoderens Billede. Men stor blev Bestyrtelsen i hele Klosteret, da hendes Tilstand pludselig forværredes Natten mellem den 4. og 5., Temperaturen steg hurtigt til 40 Gr. Heflige Smerter i Hovedet og Ryggen nødvendiggjorde ubetinget Ro. Men kun faa Dage efter var hun inddraget i en højst alvorlig Sag, det gjaldt en af de Bodfærdiges Velfærd, det var nødvendigt at modtage Besøg og trods de ulidelige Smerter lod hun sig bære til Taleværelset den 13. Maj, hvor hun op-

holdt sig fra 7 til 8 om Aftenen. Det var hendes sidste Time i Taleværrelset.

Om Natten udbrod en Hjernebetændelse og om Morgenens modtog hun med den største Andagt den sidste Salvelse. Lidt efter lidt angrebes hele Legemet af de heftigste Smerter, og Syn og Hørelse aftog mere og mere.

Den Syges Leje var saa slet som muligt. Søstrene beklagede sig derover og Lægen udtalte sin Dadel; men hun modsatte sig enhver Forandring: »Jeg har lovet at holde saaledes ud til vor nye Biskop ankommer, jeg har ofret Gud denne Forsagelse paa det han maatte skænke os en værdig Overhyrde.« Straasækken var nu saa tynd, at hun omtrent hvilede paa Sengens Tværstænger, hvorved der opstod et Saar, som foraarsagede hende megen Glæde, da hun derved blev sin guddommelige Brudgom saa meget mere lig. I den stærke Varme plagedes hun meget af Myg, i de sidste Dage var hendes Ansigt og Hænderne ganske ophovnede af Stik. Hun vilde nok indvillige i Lægens Forslag om at anbringe et Fluenæt; men kun paa den Betingelse, at man først indhentede Tilladelse dertil i *Angers*.

Midt i alle disse Lidelser unddrog Gud hende den aandelige Trøst. En Dag saa hun sin Assistentinde komme fra Kapellet med røde, forgrædte Øjne; hun havde udøst sin Kummer over sin Moders Sygdom foran Tabernaklet. Sr. *Maria* spurgte: »Har Frelseren skænket Dem megen Trøst?« Efter det bejaende Svar fortsatte hun: »Kan De tro det? Frelseren har i denne min sidste Sygdom ikke en eneste Gang trøstet mig. Men det gør intet!« Overfor ham selv i Sakramentet beklagede hun sig over, at han ikke mere viste hende sin Ømhed; dersom han ikke mere vilde elske hende som sin Brud, saa maatte han i det mindste elske hende som sin Slavinde. Derpaa svarede han, at »han elskede hende som en Brud; men hun maatte lutres endnu mere, for at kunne indgaa en endnu inderligere Forening med ham.« (310). —

I nogle Dage laa hun paa venstre Side (saa hun ikke kunde se ned i Kapellet). Men paa Kristi Legemsfest syntes det hende uudholdeligt ikke at kunne se Frelseren i den udsatte Monstrans. »Jeg kan ikke holde det ud!« raabte hun, »vil De ikke hente nogle Søstre, at jeg kan

blive vendt om paa den anden Side.« Trø Søstre løftede hende nu med den største Forsigtighed; men hun var saa svag, at hun ikke kunde hæve Hovedet til det lille Vindue. Med en forunderlig Hengivelse bragte hun ogsaa dette Offer. Da Søstrene grædende trak sig tilbage, sagde de indbyrdes: »Nej, videre kan Kærligheden til det helligste Sakrament ikke drives!«

Efter *Kristi Legemsfest* sov den Syge næsten uafbrudt. Den anden Dag i Oktaven ankom Pavens Encyklika: *Annum Sacrum*, der meddelte Verden Menneskehedens Indvielse til *Jesu Hjerte*. Trods sin store Glæde over denne Rundskrivelse var det hende umuligt at samle sig, saa hun kunde høre den hele forelæst. Hver Dag læste man nogle Linier for hende.

Sr. *Marias* Lidelser havde nu gjort hendes Længsel efter Himlen glødende. Kun to Ting holdt hende endnu fæstet til Jorden: Ønsket om at se Fundamentet lagt til den nye *Jesu Hjerte Kirke*; men frem for alt Haabet om at kunne deltage i *Jesu Hjertes* Triumf, som skulde fejres den 9., 10. og 11. Juni.

Onsdag den 7. Juni hen mod Aften sagde hun: »Vil De hente Søstrene herind et Øjeblik.« Vi ilede til hende, satte os om hendes Seng og ventede, at hun vilde tale til os. Men efter at hun et Øjeblik havde betragtet os alle med et kærligt Blik, faldt hendes Øjne til og hun blundede. Lydløst trak vi os tilbage, smerteligt berørt over at se vor Moder i en saadan Tilstand. (316).

Dagen efter, den 1. Juni, Kl. 1, besøgte Pater *Ruo* hende. Han talte meget begejstret om *Triduum* og selve Vielsesakten. Kl. 1½ skriftede hun endnu engang. Hendes Skriftefader spurgte hende om, hvilken Dag hun ønskede at dø og hun svarede: »Det har altid været mit Ønske at dø den første Fredag i Maaneden eller ogsaa paa *Jesu Hjerte* Fest.« — »Glæd Dem da«, svarede han, »maaske bliver De bønært og faar den Lykke at fejre denne skønne Dag i Himlen.« — Sr. *Marias* Svar var et yndigt Smil.

Pateren var nødt til at forlade hende, men næppe var han gaaet ud af Døren, før han blev kaldt tilbage. Han maatte hurtig give hende Generalabsolutionen og begyndte Dødsbønnerne. Under dette sagde den døende flere Gange:

»Jeg vil kommunikere«, men hun beroliges straks, da man mindede hende om, at hun allerede havde modtaget det hellige Viatikum. Hun vilde endnu sige nogle Ord, men formaaede det ikke. Hendes sidste Ord havde saaledes drejet sig om den h. Eucharisti. Hun famlede med begge Hænder efter sit lille Krucifiks, men blev rolig, da man rakte det til hende. Hun betragtede sit *Jesu Hjerte* Billede med den største Andagt og kyssede inderligt sit Dødskrucifiks. Flere Gange betragtede hun sit store, smukke Krucifiks paa Væggen, da randt to store Taarer ned ad hendes Kinder og ganske stille udaandede hun.

Klokken var 3, netop den Time, hvor *Jesu Hjerte* Festens første Vesper blev ringet ind.

Dødsbudskabet fløj som en Løbeild gennem Byen, og først nu fik man et Begreb om den storartede Godgørehed, der var udført ved den afdøde. Efter flere Timers Forløb maatte man lukke Porten for de Skarer af Fattige, som strømmede til for at se deres Velgørerinde, og ny kom stadig til, hele Gaden var fyldt med Mennesker af alle Stænder.

Overalt raabtes: »Vor Skytsengel, vor Moder, vor store Velgørerinde er død, og vi tør ikke engang komme ind for disse grusomme Søstre, for endnu engang at se hendes Ansigt. Vi kunde jo ikke komme før, vi har maattet arbejde hele Dagen i Værkstedet!« —

Om Dagene før Begravelsen beretter Søstrene: »Alt har vi samvittighedsfuldt udført, kun blev det Allerhelligste ikke udstillet om Lørdagen i Kapellet, men hendes Lig, og i Stedet for *Jesu Hjerte* Sangene sang vi Dødsufficiet og Sjælemessen. Ingen kan forestille sig, hvad vi gik igennem i disse Dage; men vor Moder vilde nu engang have det saaledes, og vi satte vor Ære i at adlyde hende, da vi vidste, at hun skuede ned til os fra Himlen og glædede sig over at se, hvor nøje hendes Døtre fulgte hendes Anvisninger. Det, der faldt os haardest, var Lysprocessionen med *Jesu Hjerte* Statuen og den nye Fane gennem Klausuren. Hvad det kostede os ogsaa at adlyde i dette Punkt lader sig ikke beskrive med Ord. Vor Moder laa paa Ligbaaren og vi skulde ved Nattens Frembrud holde en Lysprocession med glade Sange!

Hun havde anskaffet *Jesu Hjerte* Medaljer med smaa røde Silkesløjfer, som vi skulde bære paa Brystet. Vi og Børnene bar dem uagtet vor Sorg, og selv vor elskede Moder bar sin, skønt hun laa i sin Kiste« (324).

I Portugal er det Skik, at Kisten staar aaben, indtil den skal bæres ud af Kirken. Men i den stærke Varme skred Forraadningsprocessen saa stærkt frem, at man tidlig om Lørdagen maatte lukke Kisten. Saa meget mere forbavsede var Søstrene, da de Lørdag Aften mærkede en uforlignelig Vellugt, hvor Liget havde været opbevaret, en Duft, der holdt sig i flere Dage. Noget Linned med Spor af Blod fra hendes Saar udbredte den samme Vellugt. (325)

Selve Jordefærden var overmaade pompøs. Dødsofficiet blev sunget af 40 Præster, som stod i en stor Kreds om Katafalken. Præsteseminariets Vicerektor læste Messen medens 4 Benediktinermunke sang det herlige gregorianske Requiem. Ved Absolutionen ved Kisten overvældedes Celebranten saaledes af sin Bevægelse, at han ikke kunde syngte den sidste Oration. 6 Adelsmænd løftede Kisten og bar den trods den brændende Junisol gennem Byens Gader, og medens Herrerne ellers fulgte Ligtog til Vogns og Damerne overhovedet slet ikke, saa fulgte nu saavel Herrer som Damer med brændende Kærter i Haanden. *Sr. Marias* Jordefærd var et sandt Triumftog, hvis Lige aldrig havde været i Oportos Gader.

Saaledes levede, saaledes døde denne Kristi Brud. —

Ligesom den h. *Aloysius* umiddelbart efter Døden betragtedes som en Helgen, saaledes er det gaaet *Sr. Maria af det guddommelige Hjerte*.

I selve Klosteret henvendte man sig straks i store og smaa Anliggender til hende, baade naar det gjaldt timelige og aandelige Ting, og det efterfulgtes ofte af paafaldende Bønhørelser. — Saaledes henvendte Forstanderinden sig med den mest barnlige Tillid til *Sr. Maria*. Hun skrev et Brev, hvori hun skildrede Klosterets Nød, stak det tillige med de ubetalte Regninger bag den afdødes Billede og begyndte ganske rolig en ni Dages Andagt. — Vel, Verden vil smile medlidende; men denne nøgterne Tillid belønnes paa en paafaldende Maade. Novenen var endnu ikke til

Ende, for der sendtes Sostrene en Gave paa 400 Milreis (ca. 1600 Kr.).

Men ogsaa udefra, fra langt bortliggende Egne indløb Beretninger om paafaldende Bonhørelser. Særlig i Spaniens, Tysklands, Østerrigs og Englands Ordenshuse af *den gode Hyrde* henvender man sig med Forkærlighed til hende om hendes Forbøn.

I et Brev til *Sr. Marias* Biograf siger Ærkebiskoppen af Lemberg, *Msr. Andreas Szeplycki*: »Uden at have kendt hende personlig føler jeg mig dybt gennemtrængt af Ærefrygt over for denne det guddommelige Hjertes Brud og jeg har allerede i to Aar i det mindste bedet om hendes Forherligelse, som jo i Grunden kun er vor guddommelige Mesters Forherligelse. Det er en af Hovedintentionerne i mine Messer. . . . Denne Bog er den glansfuldeste i mit Bibliothek.«

»Vi kan ikke forudse,« siger Forf., »om Gud ogsaa i Fremtiden vil forherlige *Sr. Maria*, heller ikke om han ved en af sin h. Kirkes Afgørelser vil stadfæste den Dyrkelse og Tillid, de troende indtil nu har vist hende; men dette ene tør vi rolig antage: jo mere denne heroiske Sjæl bliver kendt og jo mere Kendskabet til de Fortrin, hvormed Frelseren har benaadet hende, udbredes, desto mere Ærefrygt vil der blive hende til Del, desto mere vil hun ogsaa blive et lysende Eksempel i Kirken paa den rette Andagt og Kærlighed til *Jesu helligste Hjerte*« (341).

Deltager hun allerede i den evige Glorie? Efter hvad vi forstaar og fatter, kan vi kun antage det. Men een Ting ved vi: Naar *Sr. Maria* træder frem for sin himmelske Brudgoms Trone, har Danmark en mægtig Forbederinde hos Gud.

J—n J—n.

Strejftog gennem Bladene.

Iflg. »*Næstved Avis*« blev der paa Foranstaltning af Højskoleforeningen for Næstved og Omegn Onsdag den 22. Maj afholdt et talrigt, bevæget Møde i den derværende Industribygning for at drøfte *Kirkeforfatningsspørgsmaalet*.

Valgmenighedspræst *Laursen* (Grundtvigianer), som er Medlem af det kirkelige Udvalg, holdt Indledningstalen. Han pointerede bl. a. den gængse grundtvigianske Opfattelse, ifølge hvilken Folkekirken er en rent borgerlig Indretning. Ved at omtale Forslaget angaaende Bispevalg, udtalte Tal. sin Frygt for, at den Form, Forslaget havde faaet, vilde gøre Lægmandselementet for underlegent i det Valgkolegium, der skulde nedsættes. »Der bestemtes nemlig (sagde Taleren), at ikke blot det paagældende Stifts Præster og Menighedsraad skulde vælge særlige Repræsentanter, men ogsaa det kirkelige Raad skulde have Del i Valget samt endvidere en Professor fra det theologiske Fakultet. Hvad særlig den sidste skulde til, forstod Taleren ikke, *da Universitetet ikke er nogen folkekirkelig Institution, og de theologiske Professorer kunde godt tilhøre ethvert andet Trossamfund end netop Folkekirken* — (!) — *Cand. theol. Thomsen* mente med Rette, at han ikke længe havde set noget mere uklart end det af det kirkelige Udvalg vedtagne Forslag. Pastor *Bohn* (højkirkelig, »3. Retning«) ønskede ligeledes at faa en Kirkeforfatning, fordi han ansaa det for sandsynligt, at vi gaar frem mod en Adskillelse mellem Stat og Kirke, og da burde Kirken staa rede til at tage sine egne Opgaver op for egen Regning. — Pastor *Laursen* replicerede til Pastor *Bohn*, at der næppe var Anledning til at gaa ud fra, at Kirke og Stat fjærnede sig fra hinanden Og Pastor *Thomsen* mindede han om, at det »hele er et vigtigt økonomisk Spørgsmaal; det drejer sig om Administrationen af Midler, der beløber sig til ca. 100 Millioner; skulde man lave saa ubestemte Rammer, at maaske Katholikker kunde gaa ind i Folkekirken (*Dr. theol. B. Hansen*: Det gør vi Katholikker aldrig!), ja, se det kunde man jo ikke vide paa Forhaand; man vil jo aabne Døren for Unitarerne, og de staar os dog langt fjærnere end Katholikkerne. Skulde man, som sagt, have saa løse Forhold, saa jeg heller, at hele Kirkegodset gik ind i Statskassen (*Dr. Hansen*: det tilhører den katholske Kirke, ligesom alle vore dejlige Kirkebygninger, der blev ranet fra os). Ja, men saa kan vi nemt blive enige om, at lade det gaa i Statskassen, for saa faar Katholikkerne jo deres Andel deraf.« — Højskoleforstander *Dam*, Brøderup, spurgte om Stillingen til Præste-

friheden med Hensyn til Læreforpligtelse. — Pastor Laursen fandt, at de Bestemmelser herom, der findes i Forslagets § 1, er saa uklare, at vi hellere maa forblive staaende ved det, vi har. — Endnu talte Lærer Nielsen, Stenstrup, og Lærer Christiansen, ud fra et frikirkeligt Synspunkt, og Adjunkt Raaschou-Nielsen, Herlufsholm, paapegede det heldige i, at Garantierne ved Menighedsraadenes Valg lagdes fra Valgbarheden over paa Valgretten, hvorefter Pastor Meinertsen sluttede Mødet.

*

*

*

Svar til Hr. Kaptain A. N. Jørgensen (i Dagbladet »København«.) Fra katholsk Præst Schmiderer har vi modtaget følgende: Hr. Kaptain Jørgensen! Da De i Tilslutning til de venlige Ord, »København«s Redaktion knyttede til min Artikel »Nogle Spørgsmaal til Kristeligt Dagblad«, spørger: »Hvorfor slutter Katholikkerne sig ikke til kristelig Alliance (Joh. 17, 21)?« skal jeg ikke undlade herved at give Dem et klart Svar. Saa vidt jeg véd, er »Kristelig Alliance« det samme Forbund, som ogsaa kaldes »Evangelisk Alliance« og har sit Udspring i den skotske Frikirke (Prof., Dr. Chalmers i Edinburgh, død 1847). Dette Forbund holdt sit første store, konstituerende Møde i London fra 19. August til 2. Septbr. 1846. Der var mødt 921 protestantiske Mænd, hvoraf 47 var fra Fastlandet og 87 fra Amerika. Den Trosbekendelse, som blev antaget, var temmelig uklar; iøvrigt skulde hvert Medlem have Lov til at forsvare sin religiøse Overbevisning. Alliances Formaal blev i Lovene udtalt med følgende Ord: Forbundet skal bestræbe sig for at udøve en velgørende Indflydelse paa den evangeliske Protestantismes Udbredelse og *Undertrykkelsen* af Vantroen og *Pavedømmet* (d. v. s. Vantro og Pavedømme staar i Alliances Øjne omtrent paa samme Trin!)

Hermed var Katholikkernes Stilling til »Evangelisk Alliance« givet. »Jeg ved ikke, om Lovene siden er bleven forandrede; Sindelaget overfor Pavedømmet er nu vel næppe blevet synderlig bedre. Et meget drastisk, tysk, bevinget Ord, som især blev brugt igen under de sidste Valg til den tyske Rigsdag, og hvis Tone jeg dog maa bede undskylde, udtaler:

»Nur die allerdümmsten Kälber
»Wählen ihre Metzger selber.«

Dette Vers vil sikkert ogsaa kunne bruges om Katholikkerne, hvis de i bevidst eller ubevidst Selvmordmani sluttede sig til Alliancen. (Jvfr. iøvrigt *Hanck* Realencyklopädie für protestantsche Theologie und Kirche. Leipzig 1896, 1. Bd. S. 379). Desuden har Katholikkerne deres egen Forening, Bønneforening »Ut Omnes Unum« (Joh. 17, 21), som ikke hviler paa Kampens, men paa Forbønnens tolerante Grundlag. Dette sidste fremgaar ogsaa deraf, at lutherske Præster har sluttet sig til den, jeg kender flere af dem personlig, siden de senere er gaaet over til den katholske Kirke, deriblandt Dr. *K. Krogh-Tønning*, der ogsaa omtaler denne Bønneforening i sine »Livserindringer« (København 1906. Høst & Søn).

At »Evangelisk Alliance« ikke har udrettet stort, fremgaar klart af den Kendsgerning, at Splittelsen og Sektvæsenet endnu stadig er mest fremherskende netop i de Lande, hvor den har udfoldet den største Agitation, i England og Amerika, medens det heller ikke er lykkedes den at undertrykke Pavedømmet, som i de samme Lande glæder sig ved den forholdsvis største Fremgang og stadig Tilgang af de dygtigste Kræfter fra Protestantismen. Hr. Kaptajnen maa altsaa virkelig undskyldes, at vi ikke kan være med til »Kristelig Alliance«, hvis det er den samme, som ogsaa kaldes »Evangelisk Alliance«.

Ærbødigt *G. Schmiderer*.

»Frans af Assisi«, Johs. Jørgensens nylig udsendte Værk, oversættes for Tiden til Tysk af Lehnsgravinde H. Holstein-Ledreborg. Oversættelsen vil til Efteraaret udkomme paa Kösel's Forlag i München.

En anden af Johs. Jørgensens Bøger, Romanen »Vor Frue af Danmark«, vil i den nærmeste Fremtid komme som Feuilleton i det tyske Tidsskrift »Hochland«. (Nlft.)

Maribo.

Polske Franciskanere. — Firmelse i Maribo.

Gamle Minder blev vækket, da Superioren for *Franciskaner-Konventualerne*, Pater *Callistus Figura* fra Lemberg i Galizien den 29. Maj indtraf til Klosterbyen Maribo for fra nu af at hellige sig Missionen blandt Polakkerne i Danmark. Om nogen Tid vil der komme en eller to andre Patres til, deriblandt sandsynligvis en født Københavner, som for nogle Aar siden indtraadte i Franciskanerordenen.

Saa bliver da altsaa St. Birgitta Kirken og Præstegaarden det første Sted her i Landet, hvor Konventualerne, som i Middelalderen ejede 22 Klostre i Danmark og den Gang for deres graa Dragts Skyld kaldtes »Graabrødre«, efter mange Aarhundreders Afbrydelse igen begynder deres Virksomhed, som uden Tvivl vil blive til allerstørst Gavn for Polakkerne og lidt efter lidt ogsaa for Danskerne. Derfor velkommen til Danmark og ad multos annos I sorte *) Brødre!

Længe var Præsterne ventede af Polakkerne; paa 1. Pinsedag var derfor omtrent 1000 Polakker kommen til Maribo for at overvære Gudstjenesten, men de blev højliggen skuffede ved endnu ikke at forefinde deres Landsmænd. Kirken kunde selvfølgelig ikke rumme et saa stort Antal; den var, for at bruge det trivielle Udtryk virkelig fyldt til sidste Plads; hundreder maatte derfor nøjes med at staa i Anlægget eller paa Gaden foran Kirken for paa denne Maade at overvære den hl. Messe og at tage Del i de polske Salmer og Bønner.

Paa *Kristi Legemsfest* var der igen et stort Antal til Stede; Processionen bevægede sig for første Gang gennem hele Haven og ikke blot rundt om Kirken. Fra Kirketaarneret vajede den pavelige (gul og hvid) og den polske (rød) Fane.

Saa kom da endelig den store Dag, hvor *vor højerædige Biskop* indtraf til Maribo for paa 2. Søndag efter Pintse at meddele *Firmelsens* Sakramente.

I Følge den i Aarenes Løb foretagne Organisation gik alt over Forventning. Allerede Aftenen i Forvejen strømmede de ivrige Polakker til uagtet deres Træthed efter Dagens haarde Arbejde og maaske mange Miles Vej, som maatte tilbagelægges i øsende Regnvejr, for hos den polske Præst at kunne komme til Skrifte. Pateren holdt ud indtil Kl. 12 om Natten.

*) Konventualerne bærer nu en sort Dragt med hvidt Reb om Livet.

Men hvem skulde nu huse Polakkerne? Vore kærlighedsfulde Søstre viste ogsaa denne Gang, som sædvanlig i lignende Tilfælde, den allerstørste Imødekommenhed; der blev i Spandavis uddelt varm The, hvilket gentog sig den følgende Dag efter Kommunionen. Klosteret og Herberget husede over 100 Mennesker.

Præsterne og Søstrene havde efter en travl Arbejdsdag ikke megen Tid til at sove, allerede Kl. 6 om Morgenen var Kirken omtrent fyldt, Skriftestolen var belejret, Gudstjenesten maatte derfor begynde omtrent en Time senere end ansat; men der ventede endnu et halvt hundrede Skriftebørn. — Vejret var imidlertid blevet bedre, saa Biskoppen kunde holde sit Indtog i Kirken med Mitra og Stav og med en Korsbærer foran sig. Sognepræsten modtog Biskoppen efter Forskriften ved Kirkens Indgang med Korset, Vievand og Virak og ledsagede Biskoppen til Presbyteriet, hvor der for første Gang var opstillet en prægtig Trone med Baldakin. Efter Prælatmessen overværede Biskoppen siddende paa Tronen Paterens polske Prædike, hvorefter han begyndte at meddele Firmelsen. Mængden var stor, foreløbig kunde derfor kun 120 konfirmeres, Resten 31 blev ikke færdige med Skriftemaalet og maatte derfor vente indtil Kl. 2 $\frac{1}{2}$, hvor Hs. Højærværdighed ogsaa konfirmerede dem. Over 250 hl. Kommunioner uddeltes denne Dag, den sidste Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Eftermiddag. — Beundringsværdig og lærerig er de simple og ulærde Polakkers Trosiver! Thi maa man ikke forbavsnes over, at saa mange af dem efter den lange Vej, den utilstrækkelige Nattero, den lange Venten i den overfyldte Kirke, ikke blev ked af det, men tværtimod standhaftig holdt ud, indtil de endelig kunde faa opfyldt deres Længsel efter Foreningen med Jesus i den hl. Kommunion. Det maa i Sandhed kaldes at bringe Offer for sin Tro. »Gak Du hen og gør ligesaa!«

Om Mandagen afholdtes i Præstegaarden et stort Møde angaaende Polakkernes Vilkaar her i Landet. Mødet overværedes af Biskoppen, Præsterne, deriblandt ogsaa Hr. Pastor Knapen fra Røskilde, en Repræsentant for Indrigsministeriet og ca. 20 Godsejere fra hele Danmark.

Tirsdag Eftermiddag rejste saa Hs. biskøppelige Højærværdighed tilbage til Hovedstaden. N.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. *Montagnini-Affæren.* Naar den franske Kommission har afsluttet sit Arbejde og indleveret det til Parla-

mentet, agter Vatikanet at offentliggøre en officiel Erklæring angaaende Montagninipapirerne. *Delvise* Erklæringer, Berigtigelser og Dementier er allerede lejlighedsvis offentliggjorte, men de fleste af disse blev kun optagne i franske Blade og i »Osservatore Romano.« Den franske Regering udvirkede imidlertid hos Bladkorrespondance-Agenterne, at de vatikanske Erklæringer ikke blev bekendt i Udlandet.

— (*En protestantisk Præst om Leo XIII.*) Det liberale Blad »Giornale d'Italia« offentliggør følgende til dets Red. indsendte Brev:

»Jeg er protestantisk Præst i Wien, opholder mig for Øjeblikket i Rom og sværmer for den evige Stad og for Italien. Tillad mig at udtrykke min Forundring over det Forslag, som en Universitetsstudent igaar fremkom med, og som gik ud paa, at man *som Protest imod Regeringens Politik skulde udpibe Leo XIII.s Lig* (ved Overførelsen fra Vatikanet til Lateranet). Bortset fra det plumpe og lømmelige, som ligger i at lade det gaa ud over en Død, som ikke kan forsvare sig, er det desuden ligefrem ulogisk at udpibe en Pave, som netop aldrig vilde drive en med Regeringen forsonlig Politik, men tro imod sig selv, konsekvent afviste ethvert Forlig (Historien vil en Gang dømme, om med Rette eller Urette). Jeg haaber, at Rom, som hidtil, vil give Bevis paa sand Dannelse *) og med Agtelse vil lade Liget af hin Olding drage forbi, *som døde under Æresfrygtsbeviser fra alle Sider i den ganske Verden*. Maatte det evige Rom altid hævde den Plads, som svarer til dets Navn!

Hermann Førster, Præst ved den lutherske Kirke i Wien, Burgstrasse.«

De liberale Blade i Rom beskæftiger sig stadig med Spørgsmaalet om *Overførelsen af Leo XIII.s Lig* og er lige ved at forgaa af Nysgerrighed efter at faa at vide, naar og hvorledes det skal gaa for sig. Jo mere der diskuteres, desto længere udsættes det fra Vatikanets Side. Her er man tilbøjelig til at vente dermed indtil Højsommeren, naar Parlamentet er hjemsendt og Romerne er paa Landet.

Det er betegnende, at man efter 37 Aars »Frihed«, »Civilisation« og »Fremskridt« er nødt til at diskutere om, naar og hvorledes en *død* Pane tør vove sig ud af Vatikanet. Og saa er der endda dem, som undrer sig over, at den levende Pave ikke viser sig udenfor Vatikanet!

*) Hvad mon der menes hermed? Maaske den romerske Pøbels Forsøg paa at kaste Pius IX.s Lig i Tiberen, den Gang det blev overført fra Vatikanet til St. Lorenzo.
N. U. Red.

Unio. Fredagen den 14. Juni Kl. 9 **Generalforsamling** samt Keglespil (fra Kl. 7) i Selskabslokalet »Gimle«, Grundtvigsvej Nr. 14.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. Juni. 3. Søndag e. Pintse. Hovedfesten til Ære for Jesu gudd. Hjærte. — 10. M. Margarethe, Enke. — 11. Ti. Barnabas, Apostel. — 12. O. Johannes a S. Facondo, Bekender. — 13. To. Antonius af Padua, Bekender. — 14. F. Basilius, Biskop og Kirkelærer. — 15. L. Ferialdag.

Søndag den 16. Juni. 4. Søndag e. Pintse.

I **St. Ansgar** og **St. Annæ Kirke** holdes Aftengudstjenesten fra nu af igen **Kl. 6** (ikke Kl. 8).

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9	» 2
Aarhus (Ryesgade 26)	» 6 ¹ / ₂ og 7	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 9	» 3
Kolding	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Mariebo	» -	» 10	» -
Næstved (Præstø Landevej)	» -	» 9	» 2
Ringsted (St. Knudsgade)	» -	» 9 ¹ / ₂	» 5
Helsingør (Nygade 8)	» -	» 10	» 5
Roskilde (St. Ølsgade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4

Søndagsgudstjeneste for Odense og Omegn.

- Odense (Torvet 7): Kl. 7¹/₂, Højmesse; Kl. 9¹/₂, Højmesse med Prædiken; Kl. 11 Polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt
- Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.
- Glorup: Kl. 9 stille Messe.
- Dalum Kloster: Kl. 6¹/₂ stille Messe.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden). 3. Søndag e. Pintse 9. Juni Messe med Prædiken Kl. 10.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke Søndag den 9. Juni Kl. 8¹/₂.

Fidelitasforeningen holder Fælleskommunion Søndag den 9. Juni (Jesu Hjærte Fest) Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

Idag Søndag den 9. Juni meddeler Hs. biskoppelige Højærværdighed **Firmelsens Sakramente i Vejle.**

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronne, Boyesgade 5, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 24.

Søndagen den 16. Juni.

1907.

INDHOLD: En Bog om Trosbekendelsen. — Et trøstende Ord. — Strejftog gennem Bladene. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Nyborg. Vejle. Rusland. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

En Bog om Trosbekendelsen.)

Den lærde kirkelige Forfatter *Origenes* († 254) saa sig paa sine gamle Dage nødt til at skrive et Værk, som vi endnu er i Besiddelse af, under Titelen »Imod Celsus.« *Celsus* var en hedensk Filosof, der i sit Skrift »Sand Tale« havde bekæmpet Kristendommen med alle de Vaaben, den hedenske Filosofi raadede over. Hans Skrift er gaaet tabt; men naar vi endnu kender meget til dets Indhold, saa skyldes det kun Origenes' Modskrift, — et Værk, som roses højt af Kirkefædrene Hieronymus, Basilius og Gregor af Nazians.

Om Celsus' Kampskrift skrev *v. Engelhardt***) for henvend 40 Aar siden følgende: »Man føler næppe nogen Steds en væsentlig Forskel mellem den græske Hedning og Nu-

*) I Anledning af **Uffe Birkedals** nye Piece »*Den gamle Tro og den nye Tid*. En Række Foredrag om Trosbekendelsen i dens enkelte Led.« Kbhvn. 1907. I Kommission hos Theo Berg (96 Sider). Særtryk af »Lys over Landet«.

**) »Dorpater Zeitschrift für Theologie und Kirche«, 11. Bd. (1869) S. 319 ff.

tidens kristne Hedninger. Naar man ser bort fra Reminiscenserne fra den hedenske Gudelære og Mythologi og fra Forsvaret for Fleguderiet, saa turde det gammelhedenske hovedsagelig være at finde i Celsus' større Hensynsløshed« »I Sammenligning med Nutidens ødelæggende Ydelser, er han kun i sjældne Tilfælde den, der staar tilbage og er antikveret. Han er som oftest et Skridt forud, mere hensynsløs; som det 2. Aarhundredes Mand, han er, er han en Profet for den Kritik, der i vore Dage kalder sig den forudsætningsløse; som den første i hele Rækken er han Forbilledet for alle Aarhundreders Stormænd paa dette Omraade.« »Idet han paa Forhaand forholder sig benægtende og protesterende mod Menneskehedens Forløsning ved Gud selv i hans menneskevordne Søn, taber han Nøglen til Forstaaelsen af Jesu historiske Fremtoning . . . Idet han bedømmer det Ny Testaments Historie forudsætningsløst, d. v. s. ud fra sin hedenske Verdensanskuelse, altsaa med en vilkaarlig valgt Maalestok, finder han, at der kun hist og her skimter virkelige Begivenheder igennem Sagnets Klædebon . . . Barndomshistorien er sagnagtig, Miraklerne er sagnagtige . . . Den største Fabel er udtænkt efter Jesu Død, Historien om hans Opstandelse. Intet Menneske kan opstaa; det vilde være mod Naturen, følgelig er han ikke opstanden. Man har fundet paa det; en eksalteret Kvinde har haft Syner, og saa har andre ogsaa haft Syner. Kun saaledes *maa* det være gaaet til, og derfor *er* det gaaet saaledes til. Var han virkelig opstaaet, saa maatte alt være gaaet anderledes til. Saaledes er Opstandelsestroens Uholdbarhed slaaet fast. Intet fornuftigt Menneske kan dele den. Beviserne er rammende: man gen-drive dem, om man vil blive ved med at være Kristen.«

Den tyske Lærde tilføjer med Rette: »Det er altsaa ikke Fremskridtet i Naturvidenskaben, ikke den historiske Kritiks Fuldkommengørelse i det 18. og 19. Aarh., der har nødvendiggjort den *hellige* Histories Forvandling til en *naturlig*, Sagnenes Udskillelse . . . Allerede Celsus var Mester i denne Kritik, der udgiver sig for Datteren af den moderne Videnskab. Og var han det, saa staar det utvivlsomt fast, at denne Kritik hverken er et Produkt af den moderne Videnskab eller overhovedet Videnskab. Celsus ope-

rerer lige saa lidt med videnskabelige Grunde som med moderne-videnskabelige. Han er Populær-Filosof, Repræsentant for Menneskets sunde Sans i det 2. Aarh., og hans Kritik er som al Kritik, der er som hans, det naturlige Barn af Vantroen eller meget mere af Troen paa den hedenske Lære om Gud og Verden, om godt og ondt«

»Ligesom det er Tilfældet med de moderne, saaledes finder ogsaa han de vigtigste Lærdomme i Kristendommen anstødelige og forkastelige: den bibelske Lære om det Ondes Oprindelse, Læren om Djævelen, om det i Hellighed og Retfærdighed skabte Menneske, Troen paa Menneskets Stilling i Verdensaltet, Læren om Guds Vrede, om den Forbandelse, som Verden blev ramt af for Syndens Skyld, om Guds Aabenbarelsen i Undere og Tegn og Spaadomme, om Foranstaltningerne til Verdens Frelse, om Udvælgelsen af det jødiske Folk. At det næppe lønner sig at tænke efter, om sligt maaske virkelig kunde være sandt, er lige saa de modernes Mening som den gamle Hednings. Ligeledes findes ogsaa allerede hos Celsus de kraftigste og i Grunden ogsaa i vore Dage endnu for saa manges Vedkommende afgørende Argumenter mod Læren om Forløsningen, om Guds Menneskevordelse, om Kristi Lidelse og Død til Syndernes Frelse, om Syndernes Forladelse af Naade, om Troen, om Dommen, om Fordømmelsen, om de dodes Opstandelse og de troendes evige Salighed. Næppe *een* vigtig Kendsgerning i den hellige Historie, næppe *et* betydningsfuldt (?) Dogme er undgaaet hans Opmærksomhed*). Vore Dages Kritik raader over et større videnskabeligt Apparat, men ikke i Hovedsagen over bedre Bevismidler.«

Alt, hvad *v. Engelhardt* her skrev om Celsus og de moderne Kritikere, passer endnu stadig m. H. t. Skrifter som *Uffe Birkedals*: »Den gamle Tro og den ny Tid.« Sandt er det, at der er Forskel, baade hvad Hensigten og Fremgangsmaaden angaar, navnlig Hensigten. U. B.s Hensigt er det ikke at tilintetgøre Kristendommen, men han vil omvurdere de kristelige Værdier; han forstaar de gamle Trosætninger paa en helt anden Maade og mener at kunne

*) Det bedes bemærket, at *v. Engelhardt* var Protestant. For os Katholiker er ethvert Dogme betydningsfuldt.

lægge sin Gudstro ind i den gamle Daabsbékendelse (S. 10); »kun at det sker ærligt«, tilføjer han, »i fuldt Dagslys, uden at der i nogen Maade lægges Dølgemaal paa, at de gamle Ord rummer for os (»unitariske« eller »bredkirkelige« eller »nylutherske« Kristne) ny Forestillinger, at vor Tro vel er den samme gamle, men vore Anskuelsesformer andre«.

Lad os nu se, til hvilke Resultater U. B. kommer, hvilken Tro han lægger ind i den apostoliske Trosbékendelse, saa skal det klart vise sig, om hans nylutherske Tro er »den samme gamle«, som troende Kristne bekender sig til.

Hvad den første Trosartikel angaar, tror U. B. »paa Gud Fader, den almægtige, Himlens og Jordens Skaber«. Men hans iøvrigt personlige Gud er kun Godhed og Kærlighed. Almagten indskrænkes betydelig derved, at han hverken kan gøre Mirakler eller overhovedet aabenbare sig paa overnaturlig Maade for sine Skabninger. »Mirakler vilde være uandelige Midler til at vække og styrke Troen paa Gud,« medens Gud er Aand og maa tilbedes i Aand og Sandhed (S. 30). »Gud er Aandens og derfor ogsaa Frihedens Gud, At tage Mirakler til Hjælp for gennem en Overvældelse af Sanser og Dømmekraft at fremkalde Tro, det vilde være en klar og uløselig Selvmodsigelse i Gud« (?).

Denne Benægtelse af Miraklets Mulighed og Virkelighed hænger paa det inderligste sammen med Forkastelsen af al *overnaturlig* Aabenbaring. Gud aabenbarer sig efter U. B. kun i Naturen, i Historien og i den enkeltes Samvittighed (*naturlig* Aabenbaring). Men naar Gud ved Skabelsen (Naturen) kunde saa at sige træde ud af sig selv og give sig tilkende for Menneskene, saa kan det ikke ses, hvorfor han ikke skulde kunne aabenbare sig paa en mere aandelig Maade, f. Eks. ved Ord, og ledsage Ordene ved overnaturlige Gerninger (Mirakler), hvorved der gives Sikkerhed for, at det, han aabenbarer, er Guds Ord (jfr. Joh. 10, 38).

Menneskets Frihed ophæves jo heller ikke ved Mirakler; det har vi saa mange Beviser paa, navnlig i Evangeliet, hvor vi stadig møder Folk, der ved Jesu Undergerninger aldeles ikke overvældes, men, selv om de ikke kan nægte Miraklets Virkelighed, blot søger efter andre Aarsager. Miraklet er overhovedet kun en Naadesbevisning fra Guds Side, og Mennesket kan ogsaa modstaa Guds Naade.

Ligesom U. B.s Gud vel har Magt, men ikke Almagt, saaledes ogsaa med Retfærdigheden. Enhver Lovgiver knytter til sine Love en Sanktion, d. v. s. han fastsætter visse Straffe, der venter Overtræderne. Uden saadan en Sanktion vilde de allerfleste Love være virkningsløse, fordi ellers mange under visse Forhold (i Fristelsens Stund) ikke vilde indse, at Loven er given til deres og det fælles Bedste. Imidlertid kan ingen menneskelig Lov opnaa sin fulde Virkning, fordi Overtræderen i Reglen haaber at kunne undslippe den menneskelige Retfærdighed, hvad ofte ogsaa lykkes. Alt menneskeligt er jo ufuldkomment. Skulde nu den *guddommelige* Lov ogsaa være saa utilstrækkelig? U. B. paastaar det, idet han nægter de evige Helvedesstraffe. Og det er en mærkelig Grund, han anfører for sin Benægtelse: »Hvis der nemlig er saadant et Helvede (selv om vi lader de kras sanselige Forestillinger fare om legemlig Ild og Svovl o. s. v.), saa er det dermed gjort umuligt for utallige ærlige og fromme Mennesker at tro paa Gud« (S. 44). — Hvorfor nu dette? Netop »ærlige og fromme Mennesker« har jo mindst Grund til at være bange for Helvede. Eller skulde disse »ærlige og fromme Mennesker« ikke kunde taale, at *andre* dømmes til evige Straffe? Men saa er jo den almægtige og retfærdige Gud simpelthen udleveret til sine Skabningers Ondskabsfuldhed, og det paa Naade og Unaade. Tilsidst *skal* ogsaa en Judas finde Naade, Gud er tvungen dertil! Men hvor er saa hans Almagt, hvor er hans uendelige Retfærdighed?

Hvor meget U. B. hader det evige Helvede fremgaaar af følgende gudsbespottelige Ord (om de er gudsbespottelige fra *hans* Side, er ikke *min* Sag at bedømme, det maa vi overlade til en Højere, der »gransker Hjerter og Nyre«; men min Pen krymper sig ved at afskrive dem): »Der er en almægtig Bøddel oventil, der lader en Bøddel nedentil, »Djævelen«, handle med følende, bevidste Væsener værre end den værste Menneskebøddel paa Jorden kunde optænke det. En Overdjævel med »en lille Flok« Yndlinge, vilkaarligt udvalgt, eller ved Lykketræf udkaarede til at vinde Himlens evige Salighed, sidder i Himmerig uden at forstyrres i Salighedens Fryd af Jammerskrigene i Afgrunden!« (S. 44.)

Men hvad nytter det at rase mod Helvede, naar det ikke lader sig nægte, at Frygt for Helvede er Begyndelsen til alvorlig Omvendelse for mange, og at de ugudelige uden denne Frygt vilde blive værre end vilde Dyr; thi Grunden til, at de vantro i Reglen er langt bedre, end man skulde vente det af Mennesker med *deres* Grundsætninger, er kun den, at Frygten for en mulig evig Straf sidder inderst inde i deres Hjerter. Helvedestroen, ja endog Frygten for et muligt Helvede, er en af Guds største Velgerninger mod den faldne Menneskehed, hvorved Millioner og Millioner frelses. Tag den bort, og Menneskene vil overgaa hverandre i Synd og Last og Had og Ondskab, og Jorden vil saa først blive til et rigtigt Helvede, langt værre end det Helvede, U. B. tror paa, og som kun er i *vort eget Bryst og i vor Færd mod hverandre* (S. 50). Han haaber nemlig paa Omvendelse i det Hinsides, hvor »Profeten fra Galilæa« virker »under langt bedre Kaar« og »vækker Anger og Bod og kalder paa den Vilje, der tilsidst sprænger Baandene og siger: »Jeg vil staa op og gaa til min Fader! Han er der i »hint stille alvorlige Aanderige« (Göthe) og med ham hans Disciple, som ogsaa da gaar ud og gør alle Folk til hans Disciple« (S. 50). U. B. kender altsaa ikke til Jesu Ord: »Der kommer en Nat, da ingen kan arbejde« (Joh. 9, 4.), nemlig naar det jordiske Liv er afsluttet ved Døden.

(Fortsættes.)

Et trøstende Ord.

En Sommer var jeg i Selskab med min Ven Philip Henderson taget paa en lille Ferietur til en større By i Lancaster; vi var begge to Journalister, og Henderson, som netop skrev en Række Artikler om det sociale Spørgsmaal, vilde gerne studere Problemet i et stort Centrum for Arbejdsfolk. Jeg havde før besøgt Byen og lagt Mærke til den dybe Tro og Fromhed, de katholske Indbyggere

lagde for Dagen. Nu var det Helligdag for dem, Kristi Legemsfest, og skønt der herskede den sædvanlige Travlhed og Færdsel paa Gaderne, og Fabrikkerne var i fuld Virksomhed, saas dog paa alles Ansigter et glad og fredeligt Udtryk; man følte, det var Helligdag — min Ven, som altid havde haft meget at bestille, havde lidt efter lidt svigtet sine religiøse Forpligtelser, men, Gud ske Lov, ikke sin Tro. Derfor bad jeg ham ledsage mig til Højmessens og den paafølgende Procession med det hellige Sakramente. Han tog venligt mod mit Forslag, og vi gik til Kirken lidt tidlig, for at han kunde faa Lejlighed til at besé det Indre af denne Kirke, som var indviet til Jesu guddommelige Hjærte; jeg gik ind i en af Bænkene, medens min Ven stod nær ved Vievandskarret og læste de forskellige Annoncer om Kirkens Gudstjenester, osv.

Medens han var beskæftiget hermed, kom en gammel Kone langsomt hen til ham og spurgte, om han kunde skrive. Da han gav hende et bekræftende Svar, tog hun et Ark Papir og en Blyant frem fra Shawlet og bad ham om at nedskrive en Bøn, hun selv vilde diktere.

Mange i Menigheden ansaa den Gamle for at være gal, men i Virkeligheden var hun en from Sjæl og stod sikkert Vorherres allerhelligste Hjærte meget nær. Min Ven tog imod Papiret og Blyanten og fulgte efter den gamle. Han tænkte ved sig selv, at dette var en ny og underlig Fremgangsmaade, men mente dog at burde gøre hende denne Tjeneste.

Hun standsede ved Foden af det store Krucifiks og saa bønfoldende op til det; en Brevkasse var anbragt ved Siden af, i den lagde man sine Bønner eller »Hensigter« (Intentioner), og i den skulde Hendersons Brev puttes.

For flere Aar siden havde jeg ogsaa en Gang imellem maattet nedskrive den gamle Grethes Bønner, som næsten altid gjaldt andres Velfærd og endte med en indtrængende Bøn for de arme Sjæle i Skærsilden og for Englands Omvendelse til den gamle Tro.

Uden Tvivl vilde den guddommelige Sjælehyrde høre denne nidkære og uegennyttige Bøn. — Denne Gang var Brevet meget kort og lød i al sin Enfoldighed saaledes:

Kære Jesu barmhjærtige Hjærte! Hvisk idag et trøstende Ord til de sørgende og mismodige!

Din Tjenerinde, den gamle Grethe.

Paa Adressen stod der: Til Jesu guddommelige Hjærte.

Da hun havde besørget dette, takkede hun og gik hen til de bagerste Bænke for at overvære den hellige Messe. Min Ven knælede ved Siden af mig og Højmessens begyndte.

Philip Henderson fulgte opmærksomt den hellige Handling, han var opfyldt af alvorlige Tanker, men disse gjaldt ikke som før hans Bladartikler, nej — nu tænkte han paa hvad Slags Svar Grethe vilde faa fra hendes usynlige Korrespondent; han følte en stor Trang til at begynde et helt nyt Liv, og besluttede at ville gøre det straks.

Da den lille Forvandlingsklokke lød, bøjede alle Hoveder sig i dyb Tilbedelse; tilfældigvis saa jeg paa min Ven: Indre Fred og Taknemlighed straaledede ud af hans Ansigt, jeg havde endnu aldrig set et saadant Udtryk i hans Øjne. Efter den hellige Messe begyndte Processionen, og vi knælede, indtil den var gaaet forbi, saa fulgte vi efter. Det er næsten umuligt at beskrive en Procession med det hellige Sakramente. Pater Faber har forgæves prøvet det. Men jeg synes, at for at beskrive en Procession i en lille Kirke, hvor de fattige Arbejdere og Børnene samler sig om Gud, ligesom da han vandrede paa Jorden i et Menneskes Skikkelse, maatte man have Englenes Kundskab.

Børnene sang flere smukke Hymner til Ære for det hellige Sakramente og Jesu guddommelige Hjærte, og Processionen gik langsomt forbi Korsvejens 14 Stationer, hvor alle kunde se, hvad denne Dags Sejr havde kostet vor guddommelige Frelser. Da Præsten havde givet den sakramentale Velsignelse, saa jeg mig omkring for at finde min Ven: han var ikke længer blandt de tilbedende, men et Stykke borte saa jeg ham komme langsomt gaaende ved Siden af den gamle Grethe, som støttede sig til hans Arm; de var de sidste, som fulgte efter Vorherre, og det maa have været en stor Triumf for den gode Hyrde at se dette rørende Syn.

Ikke længe efter tog vi tilbage til London, hvor min Ven fandt en from og sympathetisk Præst, som gav ham den nødvendige Undervisning, og faa Maaneder

efter havde jeg den store Glæde at se ham knæle ved Siden af mig ved den hellige Kommunionbænk. — —

Flere Aar er hengaaet siden hin lykkelige Dag, og Journalisten Philip Henderson er nu *Pater P. Henderson de Fattiges og Forladtes Ven*. Naar vi mødes, taler han gerne om den gamle Grethe og hendes Breve, og han tilføjer altid: »Hun havde bedt om et trøstende Ord, men jeg har faaet et Kald i Herrens Vingaard, det Kald at bringe Trøst til de sørgende og mismodige! Velsignet være hans hellige Navn! Og gid vore Navne maa blive indskrevne med den gamle Grethes i Jesu allerhelligste Hjerte for aldrig at udslettes!«

»The Messenger of the Sacred Heart« June 1907.

W. P. Smith, S. J.

Strejftog gennem Bladene.

Brev fra Kristiania til *Odder Dagblad*. *Religiøse Udvækster. En apostolisk »Baron Wrede«.* *En fejj Race. B. B. om Kirke og Samfund.*

Blandt alle de mange store og gode Egenskaber, som Nordmændene praler af at eje fremfor andre Nationer, er ogsaa deres Religiøsitet. Under den Barrattske Tungetale-Bevægelse for kort Tid siden hed det ogsaa i et kirkeligt Blad, at Nordmændene er et religiøst Folk.

Men taler man med vore Præster, faar man et ganske andet Indtryk. I høje Toner klager de over det ringe Kirkebesøg, over den endnu ringere Altergang, Konfirmationsdagens Profanation, de tiltagende borgerlige Vielser o. s. v.

Der er saaledes ikke meget, som tyder paa, at Nordmændene skulde være mere religiøse end andre Nationer; kun har de stærkere Tilbøjelighed for Fanatisme og Mysticisme.

Ved Barratt-Bevægelsens Udbrud stillede Statskirkens

Præster sig gennemgaaende sympathisk overfor Fænomenet eller Underet, som nogle kaldte det, men Tilbageslaget lod ikke vente længe paa sig.

Her i Kristiania er Bevægelsen saa godt som ophørt, men ude i Provinsen flourer den endnu og fører en ivrig Konkurrence med Mormoner og andre Sekter. Det er især i de tyndest befolkede Egne oppe i Nordland og hos de fanatiske Vestlændinger, at disse religiøse Forkyndere huserer som en uhyggelig Landeplage. En af dem, hvem det endog er lykkedes at faa Adgang til Statskirkens Prædikestole optræder under Navnet »Baron Wrede«, fortæller at være født i Frankrig og advarer ivrig mod Katholicismen, som han i Egenskab af født Franskmand kender altfor godt til. Mandens virkelige Navn kender man ikke nærmere, men alt tyder paa, at han er en ægte Nordmand fra Norge, og han bliver af sine Landsmænd deroppe vel modtaget, trakteret — og elsket; det sidste ikke i absolut apostolisk Betydning. Manden er nemlig ikke nogen Helgen. Tværtimod. Et Sted, hvor han har nydt megen Gæstfrihed, lønnede han saaledes denne med at bortføre Husets unge Datter. —

Slige Bedrifter fra disse Prædikanter Side har foranlediget et nordlandsk Blad til følgende Advarsel: »Tag vel imod alle Fremmede, men saa snart de begynder at tale om Religion, saa smid dem paa Porten!« — et Raad, som maaske under visse Forhold kan være klogt at følge.

Apropos om Nordlandene, saa har det vist sig som en sørgelig Kendsgerning, at de ledige Præsteembeder deroppe næsten ikke er til at faa besat. De norske Theologer vil ikke saa højt nordpaa, og et Blad har i den Anledning kaldt dem »en fejj Race«. Ganske vist tyder det nævnte Forhold ikke paa nogen fremragende Virketrang hos de norske Theologer, selv om en Del taler til Undskyldning for dem. En ung Præst vil selvfølgelig gerne have sin Kone og eventuelle Børn med sig, hvor han slaar sig ned, og dette kan tit have sine Vanskeligheder, f. Eks. ved et saakaldet Søkapel. — — — — Bjørnstjerne Bjørnson, Digteren, Politikeren og Guldbrandsdalspotentaten, interesserer sig som bekendt for alt muligt mellem Himmel og Jord; han forstaar sig paa alt, taler og skriver om alt, ligefra

Bibelkritik til Fabrikationen af Skobørster. I et Foredrag han holdt for nylig beklagede han, at der i Norge ikke fandtes nogen Kirke, noget kirkeligt Samfund i samme Betydning som hos de katholske Nationer; han udtalte sig med afgjort Sympathi om de katholske Præsters gennem Skriftemaalet erhvervede Kendskab til deres Sognebørns Livsforhold, da Præsterne derved fik Lejlighed til at holde et vaagent Øje med og en beskyttende Haand over Ungdommen, naar den traadte ud i Livet med alle dets Farer og Fristelser.

Noget saadant eksisterer jo ikke her i Norge, hvilket B. B. som sagt beklagede

En Polemik. *Bjørnstjerne Bjørnson og Præsterne.* I norske »Aftenposten« er Bjørnstjerne Bjørnson rykket Borger-Præsten Konow til Undsætning, der bl. a. nægter Jesu Guddom og Jesu Forsoningsdød.

B. B.s Theologi har jo aldrig været synderlig klar. Klarheden er ikke heller fremtrædende ved denne Lejlighed, saa Konow har ikke synderlig Grund til Glæde over den Forbundsfølge, han her har fundet.

Bibelens Forsoningslære hviler paa Bibelens Skabelseslære, og begge er, efter hans Mening, lige usande.

»Vi vet, at da utviklingen kom saa langt som til mennesket, levde det i hundre tusener av aar uten at ha annet begrev om synd end det, som ligger i dyrenes stammefølelse. Saa ogsaa menneskene døde i det uendelige, før synden kom in i deres begrep som noget gud fjendtligt«.

Han hævder, at »hver præst vet dette, alle vi andre med ham.«

Forskellen mellem Konow og de andre er *ikke* den, at Konow føler »usandheden i den paatvungne løgnformel.« Det gør *alle* Præster efter B. B.s Mening. Forskellen er kun den, at Konow drager konsekvensen av den, og det vægrer de andre sig ved.«

— — —
 »En Theolog« bemærker hertil i et længere Gensvar bl. a., at B. B.s »vi vet« m. H. t. Menneskets Afstamning fra

Dyrene og dets oprindelige dyriske Standpunkt er en ren Tilsnigelse, og slutter med at sige:

»Man bør ikke søge at imponere Publikum ved at tilskrive sig en Viden, som man ikke har, og endnu mindre en Alvidenhed, hvorefter man vil vide ogsaa, »hvad hver Præst vet«.

Naar alt kommer til alt, tør det nok være, at der er mere Sammenhæng i Kirkens Tro end i B. B.s Viden«.

— — —

»En af Norges Præster« sender B. B. følgende aabne Brev:

»De er en gammel Kæmpe. Endnu fører De Vaabnene med stor Kraft mod alt, hvad De tror ligger udenfor Livets Realiteter. Denne Gang er det Præsterne, hvem Hugget rammer. De erklærer uden Forbehold, at alle Landets Præster er vidende om, at det, som danner Grundvolden for Kirkens Forsoningslære, er uden Realitet, og at Forskellen mellem den nu saa kendte Bergenspræst og hans Kolleger kun er den, at han taler, og de tier, medens *Følelsen af Usandheden er fælles for dem alle*.

Idet jeg for min egen Person nedlægger en bestemt Protest, anmoder jeg Dem herved om at fremlægge de reelle Beviser, hvortil De støtter Dem, naar De offentlig udslynger en saadan Beskyldning mod Norges Gejstlighed.

Hvad vilde De sige, om nogen fremsatte den Paastand, at alle Landets Digttere var vidende om og havde Følelsen af, at den moderne Evolutionslære er en Blanding af Løgn og Sandhed, men at de tier stille med sin Kundskab under Tidsaandens Tryk — vilde de ikke nedlægge en harmfuld Protest? Saa maa De tillade ogsaa Præsterne at lade en lignende Harme komme til Orde lige overfor Deres Paastand.

Det er ikke tilstrækkeligt at have vældige Vaaben og bruge dem med Kraft. De maa ogsaa være blanke. Med andre Ord: man venter af en gammel Kæmpe, at han kender Betydningen af Ordet: ridderlig Kamp.«

(Kristeligt Dagblad.)

Gennem flere Blade, baade københavnske og Provsinsblade, gik der forleden en Artikel med Overskrift **Italiensk**

Præsteskandale, som indeholdt de mest haarrejsende Beskyldninger imod den italienske og særlig den neapolitaniske Gejstlighed. I Neapel, hed det sig, er der ikke en eneste Præst, som ikke staar i Forbindelse med Røverforbundet («Camorraen»). En af dem, som gav Anledning til Øvrighedens Undersøgelser, skulde hedde Paolo Ferrante og være bekendt som en stor Slagsbroder. »Han har altid Dolk og Revolver hos sig og brugte Pengeafpresning i stor Stil overfor sine Skriftebørn. Skønt Aarsagen til hans Død hemmeligholdes, er det almindelig bekendt, at han faldt i en Duel med en anden Camorrist« o. s. fr.

Disse og andre lignende, om muligt endnu frygteligere Beskyldninger bærer Opdigtelsens Stempel paa sig. Det har da ogsaa vist sig, at der slet ikke eksisterer eller har eksisteret nogen Præst med ovenstaaende Navn. En Ting forholder det sig derimod desværre rigtig med, nemlig at Præsten *Ciro Vitozzi* er arresteret som sigtet for Forbindelse med *Camorraen*, og det synes at være sandt. Af dette ene Tilfælde har Smudsbladene da taget Anledning til at diske op med alle de andre Røverhistorier, i Haab om, at de ved denne gode Lejlighed ogsaa vilde gaa i Folk. Præsten er ikke bleven straffet eller afsat af sin gejstlige Øvrighed, og saa drager man heraf den Slutning, at hele Gejstligheden er lige god. Men Sagen er den, at hvad der *hidindtil*, indtil umiddelbart før Arrestationen, var den gejstlige Øvrighed bekendt om ham, ikke var noget, som efter Lovene var strafbart, og den kunde derfor ikke godt gribe ind, tilmed da Præsten ifølge sin særlige Stilling tillige var en Slags kommunal Embedsmand, saa at hans Biskop dersom han havde grebet ind, let vilde kunde være kommet i Konflikt med den verdslige Øvrighed. Men hvorefter alting er, hvor beklageligt end dette ene Tilfælde er, saa giver det selvfølgelig ingen Ret til at overdænge hele Præsteskabet med løse Beskyldninger.

Men det er jo saa en vis Presses staaende Trafik. Blæse være med Sandheden, naar det bare vækker Sensation og giver Penge i Kassen!



Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Kristi Legemsfest i St. Ansgar blev iaar til den samme stemningsfulde Højtidelighed som ellers. Kirken var prydet med Guirlander, hvori de danske Farver, hvidt og rødt, gjorde sig fint bemærket, og alle de smukke Bannere og Faner forhøjede det maleriske Indtryk. Oktav-Aftenen iaar var særlig højtidelig fordi Kirkesangen ledsagedes af et fint og udvalgt Blæseorkester. Foruden Salmen blev der sunget: Haller: *Panis Angelicus*, Mohr: *Pange lingua* og V. Goller: *Tantum ergo*. Kirkemusikken lød festlig, glansfuldt og smukt til Ære for Jesus Kristus i Alterets lh. Sakramente.

— Som Ugebladets Læsere allerede ved*), er Kommissionen og Ekspeditionen af Bladet ikke mere hos Hr. Grosserer Millech, men forenet med Menighedskontoret, Bredgade 69² o. G. I Anledning af denne Forandring var Hr. Grosserer Millech i Tirsdags Aftes indbudt til en lille festlig Sammenkomst af Ansgariusforeningens nuværende og tidligere Bestyrelsesmedlemmer, som paa denne Maade, i Fællesskab, ønskede endnu en Gang at sige Hr. Grosserer en hjærtelig Tak for de mange Aars uegennyttige Arbejde med Bladets Ekspedition. Ved denne Lejlighed overrakte der Hædersgæsten af Ansgariusforeningens Formand, Hr. Cand. mag. *Halfdon Kejser*, som et lille Erkendtlighedsbevis, *Msgr. Dr. Angelo Marchesan's* rigt illustrerede Pragtværk: *Papst Pius X. in Leben u. Wort* i smuk og smagfuld Indbinding.

Nyborg. En lille Fest fejredes Mandagen d. 3. Juni i Nyborg, da *St. Hedvigs-Søstrenes Børnehavn*, Kronprinsensgade 5, paa denne Dag blev indviet af Hr. Pastor Steidl. Hedvigssøstrene, der for en Maanedstid siden har nedsat sig i Nyborg, kan her glæde sig ved stor Sympathi fra Byens Side. Allerede Dagen efter Indvielsen mødte der Børn i Børnehaven. Tillige har Søstrene aabnet en *Haandgernings-skole*, tilbyder *Sprogundervisning* og paatager sig ambulante *Sygepleje* Dag og Nat. »Senere hen,« skriver *Nyborg Avis*, »hvis der viser sig Trang dertil, vil Søstrene ogsaa aabne en Vuggestue. Søstrenes Virksomhed i Odense har, efter hvad der meddeles os, allerede afhjulpet megen Nød og Savn. Mange fattige Mødre er glade for Søstrenes kærlige Omsorg overfor Børnene; roligt og trygt overlader de dem om Morgenen til den gode Pleje, inden de begiver sig til deres anstrængende Dagværk, der dog maaske nu er mindre strængt, da de ved deres Børn i gode Hænder.« — For Katholikkerne, som findes i Nyborg, maa Søstrenes Komme være en stor Glæde, da de paa denne Maade har faaet et lille Kapel, hvor der hver Dag holdes Gudstjeneste.

*) Se Nr. 18.

Vejle. Den 9. Juni oplevede Menigheden i Vejle en sjælden Højtidelighed, idet den højærværdigste *Biskop* for første Gang afholdt Visitats i Vejle. — Hs. Højærv. ankom til Byen Lørdag Eftm., og modtoges paa Banegaarden af Præsterne og Kirkeforstanderne, hvorpaa man kørte til Præstegaarden. Herfra og til Kapellet rejstes i Løbet af Natten af travle Hænder en smuk Flagallé, ligesom Kapellet pyntedes overordentlig smagfuldt. Søndagen oprandt med straalende Vejr, hvilket hidrog til, at Højtideligheden fik et saa udmærket Forløb. »Vejle Amts Folkeblad« skriver følgende derom: *Den katholske Menighed i Vejle* havde i Gaar en stor Festdag, idet Menigheden gæstedes af Biskop v. *Euch* for Danmark. Det var første Gang i de sidste 400 Aar, at Vejle gæstedes af en katholsk Biskop. Udenfor Kirken og Præsteboligen var der smukt pyntet, og ligeledes inde i Kirken. Kl. 9 Form. afhentede Menigheden i Procession Biskoppen til Kirken, hvor der foretoges Firmelse (Konfirmation) af 28 af Menighedens Medlemmer. Efter Messen holdt Biskoppen en begejstret Tale, hvori han omtalte Præmonstratenser-Ordenens Historie og især det gamle Børglum Kloster i Vendsyssel. Derefter klargjorde Biskoppen Betydningen af Firmelse-Sakramentet. Kl. 5 holdtes Andagt, ved hvilken Pastor *Brems* prædikede om Kirken som Lærer og Opdrager. — Om Aftenen var Pladsen udenfor Kirken og flere Huse paa Blegbanken illuminerede . . .

Rusland. (*Russisk Tolerance.*) Fra Wilna i Vestrusland skrives: Biskop Ropp har her set sig nødsaget til at henvende sig til det østrigske Præsteskab om pastoral Hjælp paa Grund af de overmaade mange Konversioner til den katholske Kirke i hans Diöces. I dette Aars Begyndelse kom der derfor til Wilna fra Lemberg Kanonikus Fyrst Sapiëha og fra Krakau forskellige andre Præster; ogsaa fra Belgien kom der Hjælp. Mod alt dette havde den russiske Regering intet at indvende. Men Konvertiternes Antal voksede stadig, skønt det katholske Præsteskab ikke direkte arbejdede hen derpaa, hvilket heller aldrig vilde være bleven tilladt. Mod Slutningen af Marts bad man derfor om yderligere Hjælp fra Redemptoristerne, og seks Patres fulgte Kaldet. Men saa blev det dog den orthodoxe Synode for galt, og den fik sat igennem, at Tolerancen og Friheden blev indskrænket for Katholikkernes Vedkommende. Alt, hvad der kunde muliggøre en regelret Pastorering og bevirke nye Konversioner, blev forbudt, og da de ny pastorale Kræfter efter Guvernørens og den orthodoxe Biskops Mening var overflødige, saa fik disse den 18. April Ordre til straks at forlade Vestrusland. Dagen derpaa maatte Redemptoristerne saa rejse igen. De ærkerussiske og hyperorthodoxe Organer, saasom *Nowaje*

Wremja jubler over denne Udvisning og fordrer, at alle ikke-russiske Præster skal udvises. I Modsætning hertil kan de orthodoxe Missionærer uhindret rejse omkring i Vestrusland og gøre Propaganda, hvor de vil. Saaledes ser den russiske »Tolerance« ud! Et Sidestykke hertil kan man vist kun finde i Preussen, hvor der ogsaa gælder to Slags Maal og Vægt — for Protestanter og for Katholikker.

Unio. Fredagen den 14. Juni Kl. 9 aarlig **Generalforsamling** i Selskabslokalet »Gimle«, Grundtvigsvej Nr. 14.

I Forening med Generalforsamlingen afholdes alm. selskabelig Sammenkomst (for Herrer og Damer) med **Keglespil fra Kl. 6.**

von Hurcks Legat. 2 Portioner er ledige. Ansøgninger (Skemaer haves ikke) indsendes inden den 3. Juli til

J. Braun, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. Juni. 4. Søndag e. Pintse. — 17. M. Votiv-officium af St. Ansgar. — **18. Ti.** Marcus og Marcellianus, Martyrer. — **19. O.** Juliane af Falkoneri, Jomfru. — **20. To.** Silverius, Pave og Martyr. — **21. F.** Aloysius, Bekender. — **22. L.** Vigilie.

Søndag den 23. Juni. 5. Søndag e. Pintse.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
 Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7½ Andagt.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — med Præd. Kl. 2½ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7½. (Hverdage: Kl. 6, 6½, 7, 8½.)

Fredag den 21. Juni (Aloysius).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8½, højtidelig Messe med Extortation.
 Rosenkranskirken: Kl. 8 Højmesse.
 Jesu Hjerte Kirke: Kl. 10 Levitmesse. Kl. 7½ Festandagt.

St. Franciskus' III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag d. 21. ds. Kl. 8 Aften.

Mariakongregationen for Ynglinge. Mandag den 17. Juni Kl. 8½ Aften sluttet Møderne før Ferien med Prædiken og Andagt. Adgang for alle.

Mariabørnsforeningen. Fælleskommunion i St. Knuds Kapel Søndag den 16. Juni Kl. 7 Morgen. Offentligt Møde Onsdag den 19. Juni Kl. 7½ Aften.

Slagelse (Slotsgade, Brænderigaarden). 4. og 5. Søndag e. Pintse Messe med Prædiken Kl. 10.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlaet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 25.

Søndagen den 23. Juni.

1907.

INDHOLD: Sct. Hans (Digt). — En Bog om Trosbekendelsen. — Paven og Fredskonferencen i Haag. — To sjældne Artikler. — Litteratur. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Horsens. Frankrig. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

SCT. HANS

— JUNI —

Det blusser i Synskredsen . . . Oppe fra Højen
ser jeg, hvor Ildblomster spirer og gror
. . . nærmere, fjernere — gyldne og røde —
et mørkefødt, prægtigt Sct. Hans Aftens-Flor . . .

Og jeg digter en Hymne til ham, der led Døden,
fordi han stod fast som en Helt, da det gjaldt —
til ham, der — ej blændet af Magt eller Purpur —
forkyndte Guds Vilje — til Hovedet faldt . . .

O, stolte Sanct Hans, Du de mægtiges Trodser —
lyskronede Stridsmand i Helgeners Hær!
Hjælp mig at staa fast, naar jeg fristes og trues,
velsign — naar jeg kæmper for Sandhed — mit Sværd! —

Det blusser og blinker af Baal over Landet
— gyldne som Glorier, røde som Blod . . .
Hav Tak, Sancte Hans! Du har lært mig og mange,
at mere end Højhed er Troskab og Mod!

R. Jahn Nielsen.

En Bøg om Trøsbekendelsen.

(Fortsat.)

Men lad os gaa over til den anden Trosartikel: »Og paa Jesus Kristus, hans enbaarne Søn, vor Herre.« Kristus er efter U. B. »Guds Søn« (i en billedlig Betydning), men ikke sand Gud; han er den »menneskelige Idealskikkelse«, som »var i Guds Tanke, før Verdens Grundvold blev lagt«, »et Urbillede af Mennesket,« bestemt til at træde ind i Verden paa et givet Punkt i Udviklingen, Tidens Fylde. Det var det Guddomsord, der skulde tales til Menneskeslægten...« »Født af Gud« og »Guds Søn,« tager han »synlig Skikkelse i Jesus af Nasareth, der udtrykker den evige Gudstanke med Mennesket, saaledes som den kan virkeliggøres i Tiden . . .« »At se Jesus med Tro paa hans Vidnesbyrd ,at se Gud!« Det er i den Betydning, vi Nutidsmennesker kan med fuld Sandhed (?) bekende: *vi tror paa Jesus Kristus, Guds enbaarne Søn, vor Herre.* (S. 29 f.).

Forfatteren lægger her sandelig ikke Dølgemaal paa, »at de gamle Ord rummer (for ham) ny Forestillinger«. Men er det saa rigtigt, at hans Tro vel er »den samme gamle«, men kun Anskuelsesformerne andre? Naar det efter ham er »givet, at Vekselforholdet Fader-Søn er at forstaa billedligt og at sætte i det aandelige, i det indre Samfund, en Væsens-Lighed, som kan findes mellem Skaber og Skabning«*) (S. 26), saa er denne ny Anskuelsesform unægtelig ikke mere noget Udtryk for den samme gamle Tro, der er nedarvet fra Fædrene.

Men U. B. søger virkelig at bevise, at i det mindste de græske Fædre ikke mente det saa alvorligt med Kristus som Guds Søn og sand Gud. »Hvad de gamle græske Kirkemænd mente,« skriver han, »var hverken mere eller mindre, end hvad vi paa vort nøgterne Nutidssprog kan udtrykke saaledes: Mennesket var i Guds Tanke . . .« (s.o.; jfr. S. 29). Men saa er jo den langvarige, bitre Kamp mod Arianismen ganske uforstaaelig, ja ufattelig! Og denne Kamp foregik jo netop næsten udelukkende i Østen, i den græsktalende Del af Kirken. Det er derfor aldeles ubegribeligt, hvorledes U. B. netop ogsaa ved Omtalen af Kristi Gud-

*) Udhævet af mig.

dom kan beraabe sig paa de *græske* Fædre. Overhovedet siger han, at den apostoliske Trosbekendelse »skal opfattes østerlandsk, ikke vesterlandsk, i den græske, fri digterisk bevægede Aand, ikke i den latinske, juridisk snævre Aand.«

»Undfangen ved Helligaanden, født af Jomfru Maria! Det er paa vort jævne Nutidssprog det samme som: *Ud-rustet med den skønneste Menneskelighed og udsprungen af det ædlest Menneskeblod!*« (S. 37). Man mærker igen den »digterisk bevægede Aand«; men tror U. B. virkelig, at det er »den samme gamle Tro«?

U. B. finder, »at der i det ny Testamente gives to indbyrdes aldeles uforsonlige Forestillinger om Jesu Fødsel. Den ene, og absolut (!) nok den ældste, er den, der i Paulusbrevene udtrykkes ved, at Jesus er »af Davids Sæd efter Kødet.« Den kommer ogsaa frem i Evangelierne (Joh. 1, 48 — som ikke passer — og Luk. 2, 33), men især i de evangeliskē Stamtavler, hvor Jesu Nedstamning fra David ledes gennem Josef, ikke gennem Maria, en Udvej, der kun viser, at man fra kirketroende Side ingen Udvej har. Den kvindelige Afstamning kunde overhovedet ikke have nogen Betydning, hvor det gjaldt at hævde Jesus som »Davids Søn« (S. 31).

Han overser med eller uden Vilje, hvad der staar Luk. 3, 23 (Jesus var, *som man mente*, Søn af Josef); endvidere tager han ikke Hensyn til, at der Mt. 1, 16 ikke staar: »og Josef avlede Jesus«, hvad der *absolut* maatte ventes, hvis han med Rette beraabte sig paa Stamtavlerne, og endelig ser han ikke, at Jesu kvindelige Afstamning er af *største* Betydning, da det er fra Kvinden, at Jesus har Davids Kød og Blod. Ogsaa Paulus siger Gal. 4, 4: »genomenon ek gynaikos«, d. e. bleven til (vorden, født) ud af en Kvinde,« talende Eksempler paa, hvorledes U. B. kun vil se *det* i Skriften, som passer til *hans* Theorier!

Atter og atter paabyrder han ogsaa Kirken visse Lærdomme, som den aldeles ikke fører, saaledes naar han skriver (S. 34 f.): »Kun hvis han (Jesus) *uden* Undfangelse ved en guddommelig Almagtsgerning tog Bolig i Jomfru Maria, der da ligesom var et Tabernakel, som dækkede ham, kunde Syndesmitten undgaas. Men noget saadant

lærer Kirken netop ikke; den lærer med Flid udtrykkeligt dette (baade Romerkirken og de protestantiske Kirker), at Jesus virkelig var født af menneskelig Sæd . . .« Nu vilde jeg gerne vide, hvor i al Verden U. B. har studeret Theologi! Kirken har altid i Overensstemmelse med Skriften (Luk. 1, 34 f.) lært, at Guds Søn er bleven Menneske ved en guddommelig Almagtsgerning idet det, som ved en almindelig Undfangelse kommer fra den aktive Part, i dette Tilfælde bevirkedes ved *Helligaandens almægtige Vilje*. Derfor skriver ogsaa den græske Kirkefader *St. Athanasius (Ep ad Epictetum)*: »Engelen sagde aldeles ikke: 'hvad der skal avles i dig', for at man ikke skulde tro, at hans Legeme var ført ind i hende der ude fra; men han sagde: '(ud) af dig', for at man uden Omsvøb skal tro, at det, som virkelig var født (avlet), har sin Oprindelse af hende.«

Men hvorledes kan man saa sige, at alle Jordens Slægter skulde velsignes »i Abrahams Sæd«? Hvorledes stammer Kristus fra Adam, Abraham og David? Dette Spørgsmaal besvarer den hellige *Anselmus (De conceptu virg. et orig. pecc. c. 23)*, idet han siger: »Hvad de andre (Mennesker) angaar, var det i Adam . . ., d. e. i hans Magt, at de var af ham; hvad denne (Kristus) angaar, var det ikke i ham (Adam), at han skulde være til paa en eller anden Maade, ligesom det ikke var i det Ler, hvoraf den første Mand blev dannet, at han skulde blive til af det paa underfuld Maade, ej heller i Manden, at Eva skulde blive til af ham paa den Maade, som hun blev til. Men heller ikke i nogen af dem, der var fra Adam til Maria, var der det, at han skulde være til; men han var dog i dem, fordi der i dem var det, der skulde optage ham, ligesom i Leret var det, hvoraf det første Menneske blev til, og i dette det, hvoraf Eva blev til, ikke formedelst Skabningens Vilje eller Magt, men alene ved guddommelig Kraft.«

De katholske Dogmatikere siger derfor, at Kristus var i Abraham og David *alene efter Kød*, men *ikke efter den naturlige Forplantningsmaade* i Følge Begærlighedens Lov, som de øvrige Mennesker er i deres Forfædre.

Hvorfor Guds Søn vilde antage den menneskelige Natur af *Kvinden*, forklares fortrinligt af de hellige Fædre, f. Eks. af den hellige *Augustin*, der siger (Ep. 3.), at Kristus vilde

blive født af en Kvinde, fordi Fødselen af en Kvinde var et virksomt Bevis paa, at han virkelig har iført sig vor Natur'). —

Naturligvis vilde U. B. ikke være Protestant, om han ikke ogsaa paastod, at Jesus havde Brødre (S. 32), medens dog al Verden ved, at de nærmeste Slægtninge hos Jøderne kaldtes for Brødre, som det endnu er Tilfældet f. Eks. hos Polakkerne. —

Ordene: »*Pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet,*« giver naturligvis ikke i sig selv Anledning til ny Forestillinger og Anskuelsesformer. Men U. B. benytter Lejligheden til at polemisere mod den kristelige Forsoningslære. Efter at han allerede ved Omtalen af det forudgaaende Led har gjort det af med Arvesynden, siger han her (S. 37 f.): »Det er *Romerretten*, som gaar igen i den kirkelige Forsoningslære. Treenighedslæren, opfattet paa Græsk, indeholder den umistelige Sandhed, at Jesus som Menneskehedens Kronsjud er et Afbillede paa Gud og Faderen, hvis Aand boede i Jesus. Gud er som en *uendelig* Kristus. Dette gør al Tale om 'Forsoning' umulig. *De gamle græske Fædre saa i selve Jesus Guds og Menneskeslægtens Forsoning*, som nødvendigt maatte medføre hans Lidelse og Død... En saa anset Kirkelærer som *Gregor af Nazians* (død o. 390), Biskop i Konstantinopel, siger, at det vel er gavnligt at træffe det rette i Forsoningslæren, men man kan ogsaa uden Skade fare vild...«

Dette siger Gregor af Nazians ganske sikkert ikke, ellers var han ikke Kirkefader og »Theologen« *par excellence*. Naturligvis er det igen St. Augustin, »hin store nordafrikanske Kirkefader med hans umenneskeligt udskejende Tankegang« (S. 32), der ogsaa har Skylden for den kirkelige Forsoningslære, og saa St. Anselm (S. 40). Paa hans Tid »var det sidste Pust af den fri, græske Aand forsvunden fra Kirken.« Hvor er dog denne »græske Aand« nem at bruge til alt, naar Folk aldrig har hørt noget om den! Men hvis Sønnen, Byzantinismen, ligner Faderen, »den græske Aand«, saa var det hos denne vist smaat bevendt med Friheden.

*) Jfr. ogsaa Aug., *De agone chr.* c. 22. n. 24 og Thom. Aqu. 3 p. qu. 31 a. 4.

Hvorom alting er, — U. B. mener: »Ogsaa vi kan synge om Helten fra Golgata, idet vi i Navnet Jesus Kristus samler alt godt, sandt og skont, som har lidt og stridt i Verden i hans Aand og Fodspor« (S. 42). Det er altsaa *hans* Forsoningslære! Iøvrigt tror han, at »enhver skal bære sin egen Syndeskyld, og det eneste Offer, der gælder for Gud, er 'en sønderbrudt Aand, et sønderbrudt og sønderstødt Hjerte' (Ps. 51).« Ja, blot Hjertet kunde blive sønderstødt til Frelse uden Jesu Forsoningsgerning! Men det kan det netop ikke.

(Sluttes.)

Paven og Fredskonferencen i Haag.

I det romerske Blad »Tribuna« oilentliggør den i Reglen vel informerede Publicist G. Gobbi-Belcredi nogle Afsløringer om den første *Haager - Fredskonference* i 1899. Angaaende *Vatikanets Udelukkelse* fra Konferencen indeholder hans Afsløringer særlig følgende 3 Hovedpunkter: 1) den daværende *italienske* Udenrigsminister Canevaro var for Pavens Deltagelse i Fredskonferencen; det var hans Kolleger Pelloux, Bacelli og Lacava, som modarbejdede det; 2) *Tyskland* og *Østrig* holdt saa stærkt paa Vatikanets Deltagelse i Forhandlingerne, at de eventuelt hellere saa Italien blive borte; 3) men saa gjorde *England* hele sin Indflydelse gældende, for at bevæge disse to Magter til at give efter.

Ifølge senere af »Central-Auskunftsstelle« indhentede Informationer, som stammer fra en fremragende italiensk Diplomat, er det ikke helt rigtigt, at Canevaro absolut *vilde* have Vatikanet med. Grundene, som talte herfor, gjorde ganske vist stort Indtryk paa ham, og han forelagde dem ogsaa i Ministerraadet; men da han mærkede sine Kollegers afvisende Holdning, gjorde han ikke videre for Sagen;

maaske har han senere indset, at det havde været bedre, om han med mere Eftertryk havde holdt paa sin rigtigere Mening.

Hvad selve Sagen angaar, nemlig Betimeligheden eller Nødvendigheden af Pavens Medvirkning ved Fredsspørgsmaalets Løsning, saa henviste ovennævnte fremragende Diplomat til den bekendte engelske Freds-Apostel *Stead's* Ord: »Naar man, for at udelukke Paven fra Fredskonferencen, heraaber sig paa, at han ikke har et eget Territorium, saa maa jeg heraf slutte, at man er nødt til at give ham et saadant.«

Med Hensyn til den anden, den indeværende, Fredskonference, saa saa det en Tid lang ud, som om der var bedre Udsigter til, at Vatikanet denne Gang vilde blive medindbudt, da Italien denne Gang holdt sig mere neutralt; den pavelige Internuntius for Holland og Luxemburg havde gjort, hvad han kunde, for at forberede og indlede det nødvendige, men det synes at være strandet paa Frankrigs Modstand.

Naa, saa længe *Fredskonferencerne* kun er den Humbug, som de er — nemlig en Forhandling om Regler og Vedtægter for *Krigsførelsen*, saa har det vel — foreløbig — mindre at betyde, at Paven ikke faar Lejlighed til at være med; men naar *Fredskonferencerne* først rigtig kommer til at svare til deres Navn, da vilde det være ligefrem unaturligt, om den eneste virkelige *Freds fyrste*, den — allerede i følge sin Stilling som Overhoved for den flere hundrede Millioner omfattende *Verdenskirke* — neutralste Repræsentant for alle Nationer, ikke blev indbudt med. Under de talrige internationale Konflikter, som saa let kan opstaa, ikke mindst paa de koloniale Spørgsmaals Omraade, vilde en Afsending fra et vaabenløst Rige allerbedst kunde optræde som *Fredsdommer*, saavel ud fra sit politisk mest uinteresserede og upartiske Standpunkt som ud fra sine religiøse og ethiske Synspunkter, tilmed da dette vaabenløse Rige er det *største* aandelige Rige og det Rige, som paa Grund af sin *mest udbredte* Missionsvirksomhed ogsaa sidder inde med de mest indgaaende Kendskaber og de ældste Erfaringer.

Dette synes man ogsaa nogle Steder at have indset.

Rusland indbød Vatikanet til den første Konference; og nu til den anden har Præsident *Roosevelt* ogsaa, i det mindste *pro forma*, sendt Vatikanet en Indbydelse. — Med Tiden kommer det nok, at ogsaa andre faar Øjnene op.

To sjældne Artikler.

Det er sjældent i danske Blade at se en upartisk Bedømmelse af Religionsforfølgelsen i Frankrig; selv konservative Blade aftrykker uden at blinke og uden retledende Kommentar de udenlandske radikale Blades misvisende Telegrammer og Artikler, naar de derved kan stille den katolske Kirke i daarligt Lys.

Ligesaa sjældent er det — naar et enkelt Blads dertil særlig indrettede religiøse Tillæg undtages — at se københavnske Blade tage Parti for Religionen imod Fritænkeriet.

Saa meget mere fortjener det at fremhæves, naar det sker. — Dagbladet »København« indeholdt den 10. Juni to saadanne sjældne Artikler, den ene om Forholdene i Frankrig, den anden om hjemlige religiøs-socials Tilstande, som begge sikkert vil interessere Ugebladets Læsere; hvorfor vi her optager dem i Bladet:

Frihed og Drabsmaal. (Paris.) Man begravede i Dag en stakkels ung Mand, der var falden som Offer for Hadets Religion. Et stakkels ungt Menneske paa blot tyve Aar, som var haabefuld og dygtig, en kærlig Søn, et bravt Menneske, men — man maa desværre næsten sige *desværre* for ham — som var Katholik, som gik til Messe, og som havde den sørgelige Vildfarelse, at der endnu er Trosfrihed i den Republik, der paa alle sine Døre skriver Frihed, Lighed og Broderskab.

Hans Historie er enkel, simpel og skriger til Himlen. Han hørte til den katolske Ungdom, der sluttede sig til St. Michel Kirke paa Avenue de St. Ouen oppe i det nordlige Paris. Det er lige ved min Dør, og ofte saa jeg de glade unge Mennesker drage til Skovs med deres Boldte og Tennispil for at glæde sig i fri Luft. Hængenhoveder

var der sikkert ingen af mellem dem. Saa i Mandags havde de lejet en stor Kapervogn og var kørt til Skovs. De havde taget Kapellanen fra St. Michel Kirken med, og denne Kapellan havde begaaet den Dødsynd at beholde sin Præstefrakke paa. Man kom ud i Aubervilliers. Der mødte man en halv Snes andre unge Mennesker. Det var ingenlunde »Apacher« eller ordinære Banditter. De var velklædte, det viser sig, at de har faaet en god Opdragelse, og at ingen af dem har været straffet. Men de var røde Radikale, unge, fraadende Radikale, og da de nu saa en Præstefrakke, saa de rødt. De forsøgte at faa Hestene til at løbe løbsk, de væltede nogle af de unge Katholikker, der var paa Cykle, af Maskinerne, og de hylede det socialistiske Krigsraab: »Hou! Hou! La Calotte!« Saa forsvarede Katholikkerne sig, og hvilken Frækhed er det ikke af Kirkens Folk at væрге deres Liv og Lemmer mod Radikalismens Helte. De radikale Helte skar Tænder. Og saa trak disse Helte deres Revolvere og skød paa de værgeløse unge Mennesker.

Kapellanen fik en Kugle i Laaret, og et af de unge Mennesker styrtede ned af Vognen, dræbt paa Stedet. Saa smurte Heltene Haser, men blev fanget et Par Minutter efter.

Det er *Friheden* i Republiken! Saa langt er vi kommen! Frihed for Radikale og Socialister til at prædike deres Lære, og Revolverkugler til dem, der endnu vover at gaa til Messe, fremsige deres »Credo« og vise sig i Nærheden af en Præst. Puf! Puf! Nu skal I faa Huller i Bælgen, hvis I ikke tænker som vi.

Hvis er Skylden? Folkets? Ingenlunde! En Franskmand spørger aldrig: Hvad tror Du? I Grunden er det brede, menige Folk taalsomt og forstaaende. Men der er der som andetsteds et halvt hundrede betalte Brølere, der trækker nogle Hundredetusind Mennesker omkring ved Næsen, og som forstaar at saa Had og Gift i de Unges Hjerter. Man siger, at man har grebet Gerningsmændene, Morderne fra Aubervilliers! Nej, saamænd om man har. I Morgen Aften staar de virkelige Mordere paany paa Talerstolene og raaber: »Hou, hou! La Calotte!«

— I Middags begravede man den stakkels unge Mand fra hans Sognekirke paa St. Ouen Avenuen. Hans Kammerater fulgte ham til Jorden, og der var 80 Politibetjente for at beskytte Ligfølget. Behøves der videre Kommentar til Historien om Trosfriheden i den tredje Republik?

Etienne.

Fritænkeri og Degeneration. I mange Tider har Fritænkerne prædiket for os, at Religionen var en af Hovedkilderne til Menneskehedens Ulykker. Kunde Menneskeheden blot blive befriet for de religiøse Indbildningers Mareridt, vilde den rigtig udfolde sig i sin naturlige Renhed og Adel.

De prædikede med en saa stor Kraft og Veltalenhed, at de paa 20 Aar, fra 1870 til 1890, i den Grad fik *afkristnet* København, at kun et lille Mindretal af Befolkningen stod i noget virkeligt Forhold til Religionen.

Det var som en Rus, der gik over Byen. — Men nu er Folk ved at vaagne af Rusen og spørge sig selv, om ogsaa denne store og sejrige aandelige »Frigørelse« indfrier sine Løfter.

Og de ser *Resultater*, der maa faa selv den mest tykhudede Fritænkerfanatisme til at studse som overfor det *aldeles ubegribelige*.

Hvor tit har de ikke foreholdt os for Eksempel, at Religionen var en Hovedkilde til Selvmord. Folk allivede sig i Massevis af Skræk for at komme i Helvede, og dette Vaas fik de virkelig mangfoldige Københavnerne til at tro.

Men nu se Politiets sidste Selvmordsstatistik! *Siden 1900 har ca. 1500 Mennesker forsøgt Selvmord her i København (uden Frederiksberg), og over 1000 har naaet deres Hensigt.*

Dette er et Tal, som langt overstiger, ogsaa forholdsvis, Selvmordenes Antal for 40 Aar siden, da København var en kristen By.

Og Alkoholforbruget stiger ustandselig, Antallet af uægte Barnefødsler ligesaa. Byen tæller mindst 30,000 Syfilitikere, Skilsmissernes Antal stiger med rivende Hast, Forbrydelser begaaede af Børn og ganske unge Fyre ligesaa osv. osv.

Kan noget tænkende Menneske læse disse klare Tal uden at føle og forstaa, *at vor By har et Demoralisationsanfald, der i uhyggelig Grad minder om den voksende Degeneration i Paris?*

Dette kan ikke skyldes økonomiske Aarsager; thi Byen har siden 1870 gjort vældige Fremskridt i materiel Henseende, ikke mindst Arbejderne.

Det kan heller ikke skyldes Uvidenhed; thi Byen har jo siden 1870 gjort store Fremskridt i Skolevæsen, i almindelig Oplysning gennem Presse og Foredrag, i Renlighed paa Gader og i Hjem, i almindelige hygiejniske Begreber o. s. v.

Og Demoralisationen kan da mindst af alt skyldes Kristendommen, der netop i denne Periode er bleven trængt saa stærkt tilbage af det sejrende Fritænkeri.

Eller skulde da denne sørgelige og umiskendelige Demoralisation netop skyldes den Omstændighed, at Fritænkeriet har bredt sig saa stærkt i Befolkningen?

Den øvrige Del af vort Folk, som stadig i Hovedsagen er kristent, viser ingen Degenerationstegn.

Gudløshedens Sejr indvarslede Degenerationen i Hellas og Rom saavel som i Paris. Frigjort for Tanken om et Ansvar og en Regnskabets Dag gav Folkenes store Flertal sig de samfundsopløsende Tilbøjeligheder helt i Vold.

København havde efter 1770 et kortere Anfald af Fritænkeri, som spredte megen Demoralisation, men atter fejedes bort af det store aandelige Opsving efter Aar 1800.

Vil det gaa ligesaa med Fritænkerbevægelsen af 1870? Eller gaar København en moderne Pariserudvikling i Møde?

Argus.

LITTERATUR.

OTHINIA CATHOLICA. — Festalbum udg. i Anledning af den katholske Menigheds 40aarige Jubilæum. 1867 — 22. Oktober — 1907. Odense 1907. (15 Sider Tekst og 24 Sider Illustrationer.) — 8. — Pris 1 Kr.

Dette »Festalbum« gør ved sin smukke Udstyrelse og de mange fortrinlige Billeder Udgifveren megen Ære.

I faa, korte Kapitler giver Sognepræsten, højærv. P. D. Steidl (C. SS. R.) en Oversigt over Odense Bys Kirkehistorie lige fra Kong Knud den Hellige til Grundloven 1849 og derefter Missionens Historie til Nutiden.

Der gives mange interessante Oplysninger, og der er bestandig taget Hensyn til det væsentlige. Dog mangler der et historisk Datum, som Forfatteren sikkert af pure Beskedenhed har forbigaaet, nemlig *Redemptoristernes* Overtagelse af Sjælesorgen i Odense.

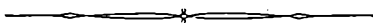
Dernæst havde det været ønskeligt, om der ved Om- talen af stiftede Menigheder fra Odense (S. 14) var blevet gjort opmærksom paa, at St. Anna Menighed i København S. ikke er »stiftet« fra Odense; thi denne Menighed er

udgaaet fra *St. Mariæ* Menighed paa Frederiksberg og har saaledes i 2. Led sit Udspring fra den danske Missions Modernemenighed »St. Ansgar«. — Præsterne paa Frederiksberg har da ogsaa virket i flere Aar i Sundby, inden Redemptoristerne overtog denne Mission. Dette forringer dog paa ingen Maade denne Ordens store Arbejde i *St. Anna* Menighed. Kun havde det fra et historisk Synspunkt været heldigst, om dette havde været bemærket. — Det er ogsaa den eneste Anke, der kan rettes mod »Festalbummet«.

Blandt Illustrationerne findes mange interessante og fornøjelige Billeder. Først af de middelalderlige Kirker i Odense, af Odenses første katholske Præst efter Reformationen, Pastor *Lichtle*, den højærværdigste Biskop, den gamle *St. Marie* Kirkes Ydre og Indre fra 1870—1906, *Dalum* Kloster før og efter Ombygningen og endelig en hel Række livfulde Billeder af Menigheden og Ungdommen; lige fra *St. Hedvigs* Søstrenes Vuggestue, til Ynglingenes og Jomfruernes Forening.

Det lille Festskrift har ogsaa udenfor katholske Kredse vakt Opmærksomhed, saaledes findes der en længere, venligsindet Anmeldelse i *Odense Avis* (3. Juni 07), der til Slut gør opmærksom paa, at Jubilæet af Hensyn til Biskoppen og Aarstiden vil blive fejret allerede i August Maaned, samtidig med Indvielsen af *St. Hedvigs* Søstrenes Sanatorium paa *Dalum* Kloster.

J—n J—n.



Efterretninger fra Ind- og Udland.

Horsens. Om Firmelsen i Horsens skriver *Horsens Folkeblad* følgende:

»Biskop *Johannes v. Euch* holdt igaar Konfirmation eller Firmelse i den herværende katholske Kirke. Selvfølgelig skele det med saa megen Højtidelighed, som Forholdene tillod. Kirken var rigt smykket med Guirlander, Blomster og Lys. I Procession med hvidklædte Smaapiger og Kor drenge drog Biskoppen ind i Kirken, iført guldbroderet

Vesperkaabe og Bispehue og med Krumstaven i Haanden, uddelende Velsignelsen til alle Sider; som den høje, statelige Mand med den intelligente, skarptskaarne Profil gik dér, var han som taget ud af et Maleri fra Middelalderen. Ankommen til Alteret læste Biskoppen »stille Messe«, mens et blandet Kor sang en flerstemmig Messe samt et overordentligt smukt Kommunion-Vers.

Efter Messen holdt Biskoppen en længere Tale, hvori han — efter at have mindedes den Tid, da han for 42 Aar siden første Gang gæstede Horsens — udviklede Betydningen af den hellige Handling, han nu skulde foretage. Vi Katholikker — udtalte han bl. a. — holder mest af at sige Firmelse, skønt Konfirmation betyder det samme; men dels brugte vore katholske Forfædre lige til Reformationen Udtrykket Firmelse, og vi knytter saaledes ogsaa her Traaden til Fortiden, dels vil vi herved undgaa en Forveksling med det, anderledestroende kalder for Konfirmation. Firmelsen er et af Kristus indstiftet Sakrament, hvorved det døbte Menneske ved Biskoppens Haandspaalæggelse, Salvelse og Bøn bliver styrket af den Helligaand, saa at han kan bekende sin Tro i Ord og Gerning. At dette altid har været saaledes i den kristne Kirke, ser vi af Apostlenes Gerninger 8, 14—17, hvor der fortælles om de troende i Samaria, der »blot var døbte i den Herre Jesu Navn«, men først modtog den Helligaand ved Apostlenes Haandspaalæggelse. Deraf ved vi ogsaa, at Kristus selv har indstiftet Firmelsen; thi Apostlene udførte jo kun, hvad han havde paalagt dem. Og gennem Kirkens Historie ser vi, at Firmelsen til alle Tider har været meddelt, som vi meddeler den den Dag i Dag.

Efter Talen, som blev holdt med næsten ungdommelig Livlighed og Kraft, forrettede Biskoppen saa Firmelsen, idet han bad over Firmanderne, lagde Hænderne paa dem og med indviet Olie betegnede deres Pande med Korsets Tegn. — Ved Aftengudstjenesten, hvor Pastor *Kerff* prædikede over Dagens Evangelium, rettede Biskoppen endnu nogle Ord til Firmanderne og uddelte Erindringsbilleder til dem. Kirken var ved begge Gudstjenester tæt fyldt af Katholikker; kun ganske enkelte udenforstaaende havde indfundet sig.

Dertil kan endnu tilføjes, at den højærværdigste Biskop den følgende Dag besøgte Skolen med dens 86 Børn. Til lige aflagdes et Besøg paa St. Josefs Hospitalet, hvor Tilgang af Syge er saa stor, at Hospitalet til Tider mangler Plads. I Onsdags afrejste Biskoppen til Silkeborg.

Frankrig. Fordi Parlamentet for Øjeblikket ikke mere beskæftiger sig med Kirkefølgelseslovene, saa har den Mening begyndt at udbrede sig, at Kulturkampen er ved at lægge sig. Det er imidlertid ikke saaledes. Tvært-

imod hengaar der næppe en Dag, uden at en eller anden Kirke eller kirkelig Anstalt bliver lukket, enten paa Foranstaltning af et radikalt-socialistisk Byraad eller ved Biskopperne selv, som ser sig nødsaget dertil for at forebygge kirkefjendske Overgreb. —

— (*Uretfærdigt Gods trives ikke.*) Justitsministeren har anstillet en Undersøgelse for at udfinde, hvad der er blevet af den forventede, men udeblevne, Milliard, der skulde indkomme ved Klostrenes Konfiskation. Ifl. »Cri de Paris« er der ved den Lejlighed bleven afsløret de skandaløseste Forhold, som tænkes kan. Der havde dannet sig en formelig »Trust« med det Formaal, at tilvende sig Klosterjordene for en ligefrem Spotpris. Et Grundstykke til en Værdi af 600,000 Fr. blev solgt for 18,000. I Limoge blev et Kloster solgt for kun 5320 Fr.; efter Fradrag af 5307 Frs. i Likvidationomkostninger blev der hele 13 Fr. (!!) tilbage. Et andet Kloster i samme Egn blev endogsaa solgt for en Sum, der var tilstrækkelig til at dække Likvidationsomkostningerne, o. s. fr.

Det lyder næsten utroligt, men i det frimurerske, socialistiske Frankrig er snart intet umuligt. For at faa Folkets Samtykke til Stormen imod Klostrene og til Kirkegodsets Ran, bildte man det ind, at der derved vilde indkomme *en hel Milliard*, som skulde anvendes til Arbejderspensioner. Pengene er imidlertid gaaet i Lommerne paa Regeringens Mellemmænd og deres utallige Medhjælpere. Ovennævnte liberale Blad *Cri de Paris* tilstaar aabent: *der gives ingen Milliard mere, derimod et Forskud paa 6 Millioner, som Staten har lagt ud for at iværksætte og gennemføre Klostergodsernes Vurdering og Salg.* Staten har altsaa ikke blot ikke faaet en eneste Øre ind ved at spekulere i Klostergodserne, men har endog sat 6 Millioner til derved!

Naar mon det bedragne franske Folk vil begynde at indse, at Regeringen bestandig fører det bag Lyset?

Rom. (*Et nyt Bibelværk.*) *Rampolla* har som Præsident for den pavelige Bibelkommission rettet en Skrivelse til P. Hildebrand Hemptinne, Benediktinerordenens Primas, for at overdrage ham og hans Orden det Hverv at sammenstille og udgive samtlige Varianter (forskellige Læsemaader) af den officielle latinske Bibeltekst, *Vulgata*. Det drejer sig dog her ikke om et kirkeligt officielt Værk, men kun om et privat, videnskabeligt Studium. En egentlig Revision eller forbedret Udgave af *Vulgataen* er hermed endnu ikke straks stillet i Udsigt. Men at det er Meningen en Gang at udarbejde en saadan, det fremgaar af Kardinal *Rampollas* Skrivelse, hvor det udtrykkelig hedder, at det er opsat til senere. Ovennævnte Hverv synes dog at være en Forberedelse dertil.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

linder Sted

- ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag, og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved **Rosenkranskirken** efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
ved **St. Josefs Konferents** Bibliothek udlaanes Bøger daglig mellem Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

von Hurcks Legat. 2 Portioner er ledige. Ansøgninger (Skemaer haves ikke) indsendes inden den 3. Juli til

J. Braun, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. Juni. 5. **Søndag e. Pintse.** — 24. **M. Johannes Døberens Fødsel** (St. Hans Dag). — 25. **Ti. Vilhelm, Abbed og Bekender.** — 26. **O. Johannes og Paulus, Martyrer.** — 27. **To.** Oktavdag. — 28. **F. Leo II., Pave og Bekender.** — 29. **L. Petrus og Paulus, Apostle** (fejres Søndag den 30.) (Vigiliefaste).

Søndag den 30. Juni. 6. **Søndag e. Pintse. Apostelfyrsterne Petri og Pauli festlige Mindedag.** Kollekt af **Peterspenge** i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7½ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — — med Præd. Kl. 2½ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7½. (Hverdage: Kl. 6, 6½, 7, 8½.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kirkelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes hos Grosferer A. Millech, Købmagergade 13, i enhver Bygade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Prof. E. M. Hoffmann, Købmagergade 48. Bestyrelsen.

Obs. 1. Juni begynde et nyt Kvartal af Ugebladet!

Dirk for Bladets Udbredelse! Skaf nye Abonnenter!

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Elftern.
Aalborg (Kastetvej).....	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9	» 2
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 $\frac{1}{2}$ og 7	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 9	» 3
Kolding.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade).....	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10	» 3
Mariebo.....	» -	» 10	» -
Næslved (Præstø Landevej).....	» -	» 9	» 2
Ringsted (St. Knudsgade).....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Helmingør (Nygade 8).....	» -	» 10	» 5
Roskilde (St. Ølsgade).....	» 7	» 9	» 5
Ledreborg.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade).....	» -	» 10	» 4

Søndagsgudstjeneste for Odense og Omegn.

- Odense (Torvet 7): Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 Polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.
- Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.
- Glorup: Kl. 9 stille Messe.
- Dalum Kloster: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

De anonyme Givere af Barnekjolen, Uldgarnet og de 5 Kr. bringes herved den hjærteligste Tak. »Lætitia«.

Udkommen er og faas gennem enhver Boghandel:

MISSALE ROMANUM,

den katholske **Messebog** paa Latin og **Dansk**, i bekvemt Bønebog-format, meget smukt udstyret, i forskellige Indbindinger (Læred med rødt Snit, blødt Faareskind med Guldsnit, blødt Chagrin med Guldsnit o. s. fr.) til 3 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{1}{2}$, 5 $\frac{1}{2}$, 6 $\frac{1}{2}$ og 7 Kr.

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Den højærværdigste Biskop

MONSEIGNEUR JOHANNES VON EUCH,

Apostolisk Vikar for Danmark og Island,

sendes en hjærtelig og ærbødig

LYKØNSKNING

til Navnedagen, den 24. Juni 1907.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 26.

Søndagen den 30. Juni.

1907.

INDHOLD: Franciskanerliv. — En Bog om Trosbekendelsen. — Grundstensnedlæggelse i Esbjerg. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Tyskland. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Franciskanerliv.

VI.*)

I Koret.

Med vore Førsteindtryk i Erindring vender vi os til Betragtningen af enkelte Sider af Brødrenes Fællesliv, og har vor Novice maaske fundet et eller andet, der ikke svarede til Forventningerne, saa han frygter for at mangle Kaldelse og maatte give tabt, han følge os blot derhen hvor Trøsten er at finde, hvor Viljerne spændes og Modet genfødes, hvor den, der banker paa, altid bliver hørt og hvor man mer end andet Sted sander, at det er godt og frydefuldt, naar Brødre bor tilsammen. — Klokken kalder os netop til Korbøn.

Før at undgaa Misforstaaelse gør jeg opmærksom paa, at »Koret« i Størstedelen af vore Kirker befinder sig bag Højaltret. Rummet mellem Alter og Kommunionbænk kaldes »Presbyterium«, og fra dette er Adgangen til Koret til højre og venstre mellem Altrets og Kirkens Sidevægge.

I Montaltos Kor befinder sig paa Bagvæggen overfor

*) Fortsat fra Nr. 3.

Alltred og over det for Pater Generalen reserverede Højsæde et mægtig Billede af s. Franciskus' Stigmatisation og nedenunder Franciskanernes Vaabenmærke Korset over to Arme, der krydser hinanden. Begge Hænder bærer Saarmærker, den ene, nøgne Arm er Kristus', den anden Franciskus'. Inventaret er følgende: Midt i det højthvælvede Rum et Harmonium — vor fattige Kirke har intet Orgel — og langs de tre Vægge høje, dybe Armstole, som vi kender dem under Navn af »Korstole«, »Kanikestole«, »Munkestole«. Ved Altermuren en stor Læsepult med bindstærke Breviarer og Martyrologier for dem, der læser visse Solopartier i Korbønnerne.

Nedenunder i Kælderen sover de svundne Aathundreders Fædre uden Kister, paa Hylder eller paa det bare Gulv; en Mursten til Hovedpude og en under Lænderne. Hvem det ellers var, hvorfra de kom, véd ingen. Kутten, med Hætten trukken over Hovedet, fortæller, at de var Brødre. Ingen Epitafier, ingen Lovtaler; Dommen hører en anden til. — Men tilbage til de levende.

Det er henad Aften. Sommerdagens sidste varme Sollys lister sig ind gennem de højtsiddende Korvinduer og farver Væggen blodrød. Kirken ligger i Mørke. Fra Sakristiet kommer Patres og Novicer, læsende Salmer. Ved »Salmer« forstås her som altid i det følgende Davids Salmer paa Latin.

Gennem Kirken gaar Processionen mod Højaltret, hvor Sakramentet befinder sig, parvis knæler man og kysser ydmygt Altertrinet.

»Vi tilbeder Dig, Kristus, og lovpriser Dig, thi Du har ved dit hellige Kors forløst Verden.«

Efter denne Hilsen begiver alle sig til deres Pladser i Koret, og Breviarlæsningen begynder. — Alle — Præster saa vel som Novicer, og i vore Seminarier ogsaa Studenterne — er forpligtede til at tage Del i Korbønnerne. Undtagne er kun Lægbrødrene, hvis »Officium« St. Franciskus selv har foreskrevet i Reglens 3. Kap.: Lægbrødrene læser 24 Pate til Matutin, til Laudes 5, til Prim, Terts, Sekst og Non 7 til hver, til Vesper 12 og til Complet 7«.

Vi skal ikke her komme ind paa Omtale af Breviarbønnernes enkelte Partier, Salmer, Antifoner, Lektioner osv.,

af Fordelingen af Solo- og Korpartier o. s. fr. nok at bemærke, at den langt overvejende Del af Officiet, Salmerne læses saaledes, at den ene Halvdel af Koret læser et Vers, anden Halvdel det næste og saaledes skiftevis, alt i en monoton, langsom næsten klagende Tone (»tuono chorale«). Reciteret højtidelig af talrige veløvede Stemmer gør denne Gudstjeneste et gripende Indtryk. Her hvor Stemmerne er faa og Novicerne ikke altid velbevandrede i Teksten eller øvede i at finde sig til Rette i Breviaret, er Indtrykket ingenlunde pompøst, men alt gaar for sig med Alvor og Værdighed; hvad siger ikke de italienske Bønder til Forsvar for deres smaa og fattige Kirker: »Stor Kirke, ringe Andagt — ringe Kirke — stor Andagt.«

Det kunde synes besynderligt, at en Novice, der maa ske ikke forstaar Latin til Fuldkommenhed, straks den første Dag skal deltage i Læsningen af Salmer og andre undertiden vanskelige latinske Tekster. Sæt han ikke forstod hvert Ord af disse Bønner?

Ja, hvad saa? Er hans Bøn spildt for det? Han sidder jo ikke i Koret for at foretage en filologisk Analyse af hver enkelt Sætning i Teksten men for at love Gud i Forning med de andre Brødre. Er Teksten ham ikke helt klar, nuvel saa former han sine Ord med de andres og samtidig griber han en eller anden Sætning han forstaar og lægger den til Grund for sin private Bøn, stadig sluttende sig til det fælles Kor, der priser Herren med de samme Ord, Kirkens Bekendere og Fædre, Martyrer og Apostle, ja vor Herre og Frelser selv for en stor Del har brugt.

Af to Grunde kunde jeg næsten fristes til at ønske at Novicerne ikke straks forstod Breviaret til Fuldkommenhed. For det første er det en Spore for de virkelig kaldede til forskende og alvorligt Studium, og dernæst er det en udmærket Prøve i Lydighedens Skole. Hvor mange er ikke straks rede til Andagter, de »synes om«, medens de vilde protestere stærkt mod at forrette en hvilken som helst anden Bøn, der ikke behagede i Øjeblikket. Hvilken Gudsdyrkelse — for ikke at sige Jegdyrkelse! Og hvilken Fare for at falde hen i Stemninger, fadt Føleri og kvindagtig Sentimentalitet.

Et Par Ord om to andre Fællesandagter: Meditationen og Samvittighedsransagelsen.

I Montalto holdes Meditation Morgen og Aften, et Kvarter hver Gang. Der læses tre smaa Stykker med nogle Minutters Ophold mellem hvert, og Handlingen indledes og slutter med Bøn. Samvittighedsransagelsen varer c. fem Minutter og begynder med følgende indtrængende Opfordring: »Brødre, bered eders Hjærter for Herren ved omhyggelig at udforske eders Samvittighed, ved med Taarer at eftertænke de Synder, I har begaaet, ved ydmygt og angerfuldt at bede Herren om Tilgivelse, ved at løsrive Tankerne fra alle Verdens Bekymringer og i en ren Hensigt vende dem til Gud.« Derpaa undersøger man i Tavshed, hvad man i Dagens Løb har syndet i Tanker, Ord, Geringer eller Undladelser, opvækker Anger, foresætter sig en Bod o. s. v.

Det har været mig en stor Glæde at se, hvorledes selv de mest urolige Hoveder blandt Novicerne hurtig vænner sig til og finder Trøst i disse Andagter, men naturligvis — vi er jo alle Mennesker — det kan hænde for den bedste, at være uoplagt, som nu Klosters Yngste, der stille bøjer Hovedet, just ikke i dyb Andagt alene, og gennem Tusmørket naar en Lyd af lange dybe Aandedrag vort Øre. Dagen har været lang og varm, og den latinske Grammatik har taget de sidste Kræfter. Nu læner han Hovedet ind i Krogen af den dybe Stol og med et Helgenbillede i Haanden tager han et lille Forskud paa sin Nattesøvn.

En Bog om Trosbekendelsen.

(Sluttet.)

Naar U. B. omtaler Ordene: »*Nedfaren til Helvede*«, synes han at tillægge Kirken den Lære, at Jesu Sjæl »drog til Helvede, de endeløse Kvalers Sted, for at triumfere over haade Djævelen og de evigt fordømte, at de ret maatte

føle deres Jammer« (S. 49) — en Forklaring af Trosbekendelsens Ord, jeg ikke husker nogensinde at have hørt eller læst. Iøvrigt taler han her næsten kun mod Læren om det evige Helvede (s. o.) og slutter emfatisk med disse Ord: »Med *denne* Forstaaelse . . ., som svarer til den græske store kristelige Tænkens (Origenes's) Ord: »Skulde noget være ulægeligt for sin Skaber?« tør ogsaa vi, trods hvem der vil forbyde det, tage det Led af »Troen« i vor Mund, fordi det er i vort Hjerte, at Kristus er 'Nedenfra til Helvede'!« (S. 50).

Troen paa Kristi *Opstandelse* og *Himmelfart* beror efter U. B. kun paa Visioner og Syner, Hallucination, Illusion, Suggestion og Autosuggestion, eller hvad man saa vil kalde det. Skriftens Ord bøjer sig under hans øvede Pen saaledes, at mindre vel oplyste Kristne godt kunde komme til at tvivle. Men naar han f. Eks. skriver: »At skelne mellem Vision og ydre Virkelighed mægtede man ikke den Gang,« (S. 53), saa maa dog enhver blive var, at han beviser *for meget*, og netop derfor *intet*. Lige saadan, naar han taler om Paulus's Oplevelse paa Vejen til Damaskus og efter i en Anmærkning at have sagt om Paulus, at han »legemligt« jo var blindet af Lyset ovenfra, udtaler: »Han 'saa' Jesus — altsaa var Jesus opstanden. Derpaa bygger han sin Tro paa Jesus og tillige sit Apostelkald: han havde set Jesus *ligesom de andre Apostle*, og ingen bestrider det« (S. 54). Hvorledes vil han bevise, at Paulus først blev blindet af Lyset og først derefter saa Jesus? Saa han ikke Jesus i Lyset for *derefter* eller *derved* at blive blindet? Dette er jo det eneste naturlige! Og saa bliver man jo aldrig et helt andet Menneske ved et *wirkeligt* Syn.

Alligevel tror U. B. i Sandhed at kunne bekende Jesus som »opstanden fra de døde«, idet han skriver: »Jesu Opstandelse beviser sig selv, med eller uden den bibelske Forestillingsform, deri og ene og alene deri, at hans Aand *virker paa Menneskeaanden og erfares som en personlig Indflydelse paa det personlige Liv*« (S. 60)! Ja, noget *skal* man jo kunne forestille sig!

Om Kristi Sidden til *Faderens højre Haand* siger U. B.: »Her er det klart nok et Billedsprog for os, om end det i den gamle latinske Kristenhed er taget bogstaveligt« (S. 68).

Her søger han altsaa at vække den Tro, at man i gamle Tider virkelig har taget dette bogstaveligt og ikke vidst, at Gud er en Aand uden Legeme og Lemmer.

Iøvrigt skriver han: »For os vil dette Billede: Jesus siddende ved Faderens højre Haand, jævnest og naturligst opfattes som en Betegnelse for *Menneskeslægten Fuldkommengørelse i det hinsidige Rige* (»vorder fuldkomne«) efter en Udvikling i Tiden med Kamp og Sejer over alle Timelighedens Magter. — *Paa samme Maade er det ogsaa at forstaa **), naar det hedder: derfra han skal komme igen at dømme levende og døde« (S. 69).

Hvori Verdensdommen efter U. B. bestaar, ses paa næste Side i hans Piece, hvor han siger: »*Hele Verdenshistoriens Indhold er en Kristi Aabenbarelse til Dom baade over Levende og Døde*, idet Menneskevæsenets Guddommelighed erkendes altid klarere af Menneskeslægten, og det er denne Guddommelighed, den evige Gudstanke med vor Skabning, det er den, der er den dømmende Magt over det forbigangne saavel som det nuværende, *den algyldige Maalestok*,« og S. 71: »Dommen, som holdes over denne Verden og afsiges klarere fra Slægt til Slægt, er derfor en *Selvdom . . .*«, og saa slutter han ogsaa her med de Ord: »Saa tror da ogsaa vi 'paa Jesus Kristus, siddende o. s. v.'!« — og det skal være »den samme gamle Tro«!

Om *den Helligaand* hedder det (S. 74): »Det er klart nok, at det ligger aldeles fjernt fra baade de gammel- og nytestamentlige Skribenter at lære Aandens Personlighed som et Væsen, der er et 'Jeg', forskelligt fra Faderens (og Sønnens). Det er Aanden som en *Kraft*, der giver Vidnesbyrd . . . Ogsaa Jesus har den kirkelige Treenighedslære været helt fremmed.«

Treenighedslæren er for U. B. »ført ud i det rent meningsløse i det saakaldte athanasianske Symbol, hvor Modsigelse hober paa Modsigelse og alle de, der vægrer sig ved at gaa ind paa Modsigelserne 'uden al Tvivl skal for evigt fortabes', — Modsigelser, der naar Højdepunktet, idet det først fastslaas, at Faderen er Gud, Sønnen er Gud og den hellige Aand er Gud, tre Personer hver for sig, bestemt

*) Udhævet af mig.

adskille fra hverandre som selvstændige Jeg'er, 'og dog er der ikke tre Guder, men kun een Gud'« (S. 15).

I det athanasianske Symbol staar der bl. a. ogsaa: »Faderen er uendelig, Sønnen er uendelig, den Helligaand er uendelig, og dog er der ikke tre uendelige, men een uendelig.« Naar jeg nu spørger Hr. U. B.: Hvor mange er tre Gange ingen Ting? saa kan han ikke svare andet end: Ingen Ting (een, ikke flere Ingenting). Spørger jeg videre: Hvor mange er tre Gange een Bog, eet Hus og lignende *endelige* Ting? saa maa han svare: Tre Bøger, tre Huse o. s. v. Nu spørger jeg: Hvor mange er tre Gange een *uendelig*? Kan han da modsige Mathematiken og svare: Tre uendelige? Nej, det kan han ikke, og der er ingen Modsigelse i det athanasianske Symbol. Det er U. B.s Fejl, at han behandler de tre guddommelige Personer som *endelige* Væsener. Jeg vil herved ikke paastaa, at Treenigheden i Gud ikke mere er nogen Hemmelighed, der gaar ud over vor Fornuft, men Indvendingen med »Modsigelse paa Modsigelse« turde være betydelig svækket. Hvorfor skulde vi iøvrigt ikke høre vor *Forstand* ind under Guds Aabenbaring, naar det dog er unægtelig sandt, at vi er forpligtede til at høre vor *Vilje* under Guds Vilje. En Trossætning, som jeg fuldtud fatter, er egentlig ikke mere Genstand for min Tro, men for min Viden.

Kan U. B. da alligevel blive ved sit og sige: »*At tro paa den Helligaand er (kun) at tro paa vor egen menneskelige Adel og vor evige Bestemmelse*« (S. 76), og at dette kun er »ny Forestillinger«, men »den samme gamle« Tro? Hvis det kun var *ny Ord*, men de samme gamle Forestillinger kunde det gaa an; men naar de ny Forestillinger rummer noget helt andet (f. Eks. kun een Person i Guddommen), saa er det Modsigelsens Toppunkt at kalde det for »den samme gamle Tro«. *Een* Person og *tre* Personer kan aldrig være det samme!

Efter alt dette, vi hidtil har set, er det en glædelig Overraskelse at iagttage, hvor fornuftige U. B.s Anskuelser om Kirken og de helliges Samfund er. Thi bortset fra, at han mener, at alle de kristne Kirkesamfund er en Enhed og »sideordnede« (medens den *katholske* Kirke dog aldrig

kan anses for »sideordnet«, da den er *Moderkirken!* *), siger han S. 79—83 saa mange sande Ting, at jeg oprigtigt maa beklage ikke at kunne hidsætte alt. Han forsvarer den Sætning, at vor katholske Kirke »har uimodstaaelig historisk Hævd paa Navnet 'katholsk' (S. 80). Han fremhæver det betryggende i en øverste Læremyndighed i den katholske Kirke i Modsætning til Protestantismen, hvis Kirkebegreb »svæver i Luften«, og hvis »faste« Grundlag (Skriften) »i Virkeligheden viser sig overordentlig flydende«, idet Skriften af *Grundtvig* med Rette betegnes som et »Tvi-stens Æble«. Naar han endelig siger: »Vi tror paa den hellige, almindelige Kirke, de Helliges Samfund, som findes overalt, i hvert Kirkesamfund, de oprigtige Hjerter, som søger og for hvem Jesu Navn er det største, hvad Tanker og Forestillinger de saa end maatte gøre sig om ham,« — saa kan vi, idet vi lægger Eftertrykket paa »de oprigtige Hjerter«, underskrive alt som et fuldgyldigt Udtryk for, hvad vi kalder for Kirkens »Sjæl«.

Sit Standpunkt udtaler U. B. til Slut med følgende Ord: »Enten tilbage til Rom — eller ogsaa fremad til den Kirke, og Menighed, hvortil alle, der i de forudgangne, nulevende og efterfølgende Slægter hører, om hvem Skjal-den synger:

„Men lovet være Himlens Gud,
de Ædles Æt dør aldrig ud.«

Med Hensyn til »*Syndernes Forladelse*« polemiserer U. B. først stærkt imod den i Kristenheden almindelig brugte Maade at døbe paa. »Neddypelse«, synes han, er det eneste rigtige. Her er det ogsaa, hvor han siger: »Nadverens Sindbilledsprog fæstnedes og stivnede i den haandfaste Romerkirke til Forvandlingsunder og Messeoffer, medens Nadveren i den første Menighed holdtes som et Erindrings- og Kærlighedsmaaltid« (?!). Men Paastanden om, at Aarsagen til Forvandlingstroen var den, at »de harnlige

*) Det er dog heller ikke rigtigt, naar han mener, »at de, der er døde uden for Romerkirken, kan blive omvendte til »Katholicismen« hinsides og saaledes frelses som tilhørende »Kirken« (S. 79). Nej, de hører allerede i dette Liv til Kirken, hvis de uden deres egen Skyld ikke hører til dens »Legeme« og vilde slutte sig til den, saafremt de virkelig erkendte den som den eneste sande Kirke.

raa Folkestammer« (ogsaa Grækerne og Romerne?) og endnu den Dag i Dag mange »ikke kan undvære ,en nærværende Guddom« (S. 86), mangler ogsaa Beviset. Han kalder dette »Afgudsdyrkelsen med Nadveren«, og siger: at der kun er »en Gradsforskel, ingen Væsensforskel i saa Henseende mellem Romerkirken og vor lutherske Kirke.« Stakkels Luther! Saa er det ikke engang lykkedes ham at udrydde Afguderiet hos sine egne Tilhængere!

Iøvrigt bevirker Daaben efter U. B. ikke Tilgivelse af Syndens Straffe. Det slutter han bl. a. deraf, at Petrus paa Pinsedagen (Ap. Gern. 2,30) kun siger: »Omvend eder og enhver af eder lade sig døbe i Jesu Navn til Syndsforladelse, og I skal modtage den Helligaands Gave.« Han mener nemlig, at »den Lov forandres ikke, at *„hvad et Menneske saar, skal han ogsaa høste*«, selv om saa den kirkelige Forsoningslære nok saa meget vil slaa en Streg over denne Lov, *der i Virkeligheden er lige saa barmhjertig som streng og svarer til vort Væsens hele Anlæg. Kun derved er den endelige „Genfødelse“ at opnaa*« (S. 88). Disse Paastande kommer naturligvis af, at han ikke vil vide noget af *evig* Straf. Men er der ingen *evig* Straf, og skal enhver selv afsone *alt*, saa kan der egentlig heller ikke være Tale om en Frelser. Det er værd at lægge Mærke til, at man i Protestantismen først har lagt **alt** over paa Frelseren og derfor forkastet alt, hvad der hedder Faste og Spægelse, og at nu mange har løbet Linen ud og ikke mere tror at trænge til en Frelseres Forsoningsgerning!

Allerede selve Udtrykket »*Kødets Opstandelse*« minder U. B. om den »Grovkornethed, der skiller den latinske Kirke fra den græske, østerlandske«. I det nicænsk-konst. Symbol hedder det nemlig: »*de dødes Opstandelse*«. Men Udtrykket »*Kødets Opstandelse* (græsk: »*sarkos anastasis*«) findes allerede i Barabashbrevet (5, 6 og 7; 21, 1), i Klemens af Roms første (24, 1—2) og andet Brev til Korintherne (9, 1—5; 19, 3), i Polycarps Brev til Filipp. (7, 1 og 2) og hos Hermas (Sim. V. 7. 2),*) ligesom hos Marcellus af Ankyra, i et alexandrinsk før-nicænsk Symbol, i de Apostoliske Konstitutioner og hos Justinus.) »*Kødets Opstan-*

*) Jfr. *Baumer*, Das apost. Glaubensbek., Mainz, Kirchheim 1893, S. 157, Anm. 2.

delse« er altsaa ikke blot et Udslag af latinsk »Grovkornethed«. Men selv om Udtrykket: »*de dødes Opstandelse*« var det eneste, der fandtes om Opstandelsen paa den yderste Dag, vilde det ikke i sin gængse Betydning finde Naade i U. B.s Øjne.

»*Det evige Liv* er 'Kristus i os'«, slutter U. B., »Guds Skabertanke helt og fuldt virkeliggjort, med Sejr over alt det, der skæmmer og hæmmer og som *skal* og vil blive overvundet, saa sandt Gud er den hellige, almægtige Kærlighed. — Men her er Tavshed bedre end alle Ord!«

Tavshed havde i det hele taget været bedre end hele Piecen; thi bortset fra den første Trosartikel, saa vidt der hævdes Troen paa den *personlige* Gud, og Udtalelserne om Kirke og Kirkebegreb, er alt andet saa lidt i Overensstemmelse med »den gamle Tro«, at »den ny Tid« opsluger omtrent alt, hvad kristne Mennesker hidtil har troet. Intet kunde bedre bevise, at Bibelen er »et Tvistens Æble«, end netop U. B.'s Bog. Og Kirkefædrene lider omtrent samme Skæbne som Skriften. De græske Fædre sættes uden bevislig Grund langt højere end de latinske. *St. Augustin* maa atter lide den Tort, at han skal have skrevet: »Hedningernes Dyder er glimrende Laster« (S. 7) — noget, som absolut ikke findes i hans Skrifter**).

Hensigten med Foredragene har vel ingen anden været end den: paa den mest udførlige og veltalende Maade at slaa fast, at Unitarerne med Rette kalder sig *Kristne*, hvad der jo navnlig fra indremissionsk Side er bleven benægtet. Om U. B. har opnaaet denne Hensigt, er ikke saa vanskeligt at afgøre. Troen retter sig ikke saa meget efter Ordene, som efter Forestillingerne, der forbindes dermed. (Piecen slutter ulykkeligvis netop med disse Ord: »Bogstaven ihjelslaar, Aanden levendegør!«) Og naar U. B. gør saa rigelig Brug af den hellige Skrift, saafremt de enkelte Steder lader sig bruge i *hans* Favør, saa har Skrifttheologerne ogsaa Ret til at beraabe sig paa 1 Joh. 4, 2: »Derpaa kende I Guds Aand: enhver Aand, der bekender Jesus som Kristus kommen i Kød, er af Gud« (jfr. ogsaa 2 Joh. 7).

*) Samme Sted, S. 223.

***) Jfr. *Denifle*, Luther und Luthertum, I. Bd., Mainz 1904, S. 383—386.

Hermed skal der iøvrigt ikke udtales nogen Dom om Forfatterens personlige Ærlighed; det skal afgøres for en højere Domstol, end der findes her paa Jorden.

P. G. Schmiderer.

Grundstensnedlæggelse i Esbjerg. St. Josefssøstrenes Sanatorium.

For blot et Par Aar siden blev der i Esbjerg bygget et St. Josefs Hospital, idet de Esbjerg Borgere og Læger gennem Hs. biskoppelige Højærværdighed v. Euch anmodede St. Josefssøstrene om at overtage Sygeplejen der i Byen og selv bidrog til Planens Realisation.

I de Par Aar, der er gaaet siden da, — det var i September 1904 Hospitalet indviedes — har Søstrene vundet saa mange Venner og saa megen Anerkendelse og Tillid, at man ogsaa har anmodet dem om at opføre et Sanatorium i Byens Nærhed. Den hertil erhvervede Grund ved Spangsberg Mølle, en halv Mil nord for Esbjerg, synes godt egnet til Formaålet. Sanatoriet kommer her til at ligge godt i Læ af en lille tilhørende Plantage, der er en Del ældre end Esbjerg-Gjesing Plantage; det kommer til at ligge højt og paa tør Grund.

I den Del af Esbjerg-Gjesing Plantage, der ligger øst for Vejen, vil der blive et udmærket Opholdssted for de Patienter, der kan færdes ude — skriver *Esbjerg-Posten*.

Naar man nordfra kommer ind paa Byggepladsen møder man Økonomibygningen, og straks derefter den egentlige Sanatoriebygning. Vest for disse to Bygninger, men inde i Plantagen, er der ryddet en Plads for en Bygning, der betegnes som Sygehuset.

Disse tre Bygninger ere forbundne ved en underjordisk Gang, saaledes at Hospitalets Personale kan færdes mellem Bygningerne, uden at behøve at komme i Luften.

Der bliver anlagt et Kloaksystem, som bliver sat i Forbindelse med Mølleaaen og dermed ledet ud i Havet.

Alt er beregnet paa at være fuldt ud paa Højde med Tidens Fordringer og at tilfredsstille selv de skarpeste Lovgivningskrav, som Fremtiden maatte stille.

Der bliver Plads til 56 Senge i Tuberkuloseafdelingen og 20 Senge i Hospitalsafdelingen, saa man vil se, at det er et ret betydeligt Foretagende.

Endelig bliver der tilhøjre for Sygehuset, ogsaa paa en ryddet Grund i Plantagen, opført Bolig for Hospitalets Overlæge. — Kapitalen, der vil medgaa til hele Anlægget, bliver $\frac{1}{4}$ Million Kr.

Murene paa Sanatoriebygningen er nu lidt over Jorden, og her blev *Torsdagen den 20. Juni* Grundstenen nedlagt i Overværelse af en ret talrig Forsamling.

Foruden de ved Bygningerne beskæftigede Arbejdere saas op imod en halv Snæs Søstre, hvoriblandt Provincialforstanderinden for Danmark, *Marie Geneviève*, Lægerne *Brinch*, *Hamburger* og *Christensen*, Bestyrelsen for Esbjerg-Gjesing Plantage, foruden en Del af Omegnens Beboere o. fl. a. — Præsis Kl. $3\frac{1}{2}$ tog Højtideligheden sin Begyndelse med Afsyngelse af en Sang til Melodien: »Der er et Land«.

Efter Sangen traadte Pastor Syring frem og holdt Indvielsestalen, hvoraf her skal gives et kort Udtog:

Et Sygehus er de Lidendes Hjem. Kærlighed og Barmhjærtighed har været det ledende Motiv ogsaa til dette Hus' Opførelse, ligesom Kærlighed og Barmhjærtighed vil herske indenfor dets Mure alle Dage.

Kristus har indført Kærligheden i Modsætning til Henskabets Haardhed og Grusomhed. Det er hans Eksempel, der har vundet Indflydelse paa Menneskeheden og fremkaldt de humane Følelser.

I sin Tid hærgede Spedalskheden Landenes Befolkning.

I den nyeste Tid er det Tuberkulosen, der hærger. Det er paa højeste Tid at modarbejde denne farlige Sot. I alle Lande kæmper man imod den, men intet Land har som Danmark taget fat med den mest beundringsværdige Ihærdighed.

Ogsaa St. Josefssøstrene vilde gerne være med i de kæmpendes Rækker, og ved stor Imødekommenhed fra flere Sider, ogsaa fra Regeringens, var det lykkedes at faa Planen lagt til dette Sanatorium. Og naar det er færdigt, vil det være en hellig Pligt for Søstrene at gøre alt for at tilvejebringe de gunstigste Resultater. De vil derved afbetale den Taknemlighedsgæld, de føler, for den store Velvilje og Imødekommenhed, de har mødt her i Landet. Paa Søstrenes Vegne bringer han en Tak til Regeringen, til Lægerne og til alle, der ved Imødekommenhed har medvirket

til Sanatoriets Virkeliggørelse. Maatte denne Bygning, der her rejses, nu imødekomme de Krav og det Haab man stiller til dem.

Hermed lyste han Herrens Velsignelse over den og bestændede den med Vievand.

Derefter læste Pastoren en lang latinsk Bøn og bad til Slut »Fader vor« paa Dansk.

Saa oplæste han et Dokument, der indeholdt en Redegørelse for, hvem der var Pave, Konge, Stiftamtmand, Herredsfoged osv., og hvem der havde været medvirkende ved Arbejdet osv., og denne Skrivelse nedlagdes da i Blikhystret, som derefter blev tilloddet og indmuret.

Til Slut blev »Den ambrosianske Lovsang« afsungen og dermed var Højtideligheden forbi.

Det maa anses for heldigt, netop for denne Egn med dens barske Klima, hvor Tuberkulosen i særlig Grad hænger, at vi her faar et Sanatorium, og herfor kan vi da i første Række takke St *Josefssøstre*.

Efter Højtideligheden — saaledes slutter *Esbjerg Avis* sit Referat — indbødes de tilstedeværende til at indtage en Forfriskning i Tegnekantoret, hvor Hovedtegningerne og Detailtegningerne over Sanatoriet beklædte Væggene. Tegningerne viser, at Sanatoriet faar flere meget anselige og smukke Bygninger, der vil blive en Pryd for Egnen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den højærværdigste Biskop *Johannes von Euch* er i Slutningen af forrige Uge vendt tilbage til Hovedstaden fra den anstrængende Firmelsesrejse i Provinserne og — naar undtages lidt Forkølelse — kunde Biskoppen i bedste Velgaaende fejre sin Navnefest d. 24. ds., paa hvilken Dag han modtog mange Beviser paa Kærlighed og Højagtelse.

Tyskland. (*En gammel Præstekandidat.*) Den 73aarige *Fyrst Karl zu Löwenstein* agter at trække sig tilbage fra sin hidtidige utrættelige Virksomhed i Centrums og det katholske Folks Tjeneste, for at tilbringe Resten af sine Dage i Dominikanerklostret i Venloo (Holland) og der udelukkende beskæftige sig med sin Sjæl og sin Gud. Fyrst Karl zu

Löwenstein fulgte allerede i 15 Aars Alderen sin Fader som regerende Fyrste og Chef for Linien Löwenstein. Hans ældste Søn, Arveprins Alois Josef, er 36 Aar; af hans andre Børn er 3 Døtre Benediktinerinder, den yngste Søn har be- traadt den militære Løbebane. — Trods sin høje Alder vil Fyrsten, som det forlyder, dog forberede sig til Præstevieelse.

Rom. (*Den hl. Johannes Chrysostomus' femtende Centenar- rium.*) Ligesom den vesterlandske Kirke i 1904 fejrede den hl. Gregor den stores Centenarium, saaledes bereder den østerlandske Kirke sig nu til den 13. Nov. i Aar paa en værdig Maade at mindes den *hl. Johannes Chrysostomus*, † 14. Sept. 407. Denne store Helgen og Kirkelærer virkede særlig i den praktiske Sjælesorg og ved Prædiken. Han var Østerlands største Taler og i litterær Henseende staar han ogsaa over alle de andre kirkelige Forfattere i den græske Kirke. Han har ogsaa haft en afgørende Indfly- delse paa Liturgiens Ordning. Den græske unerede Me- nighed i Rom agter at fejre Centenariet paa en særlig høj- tidelig Maade. At henlægge Festen til den 14. Sept. Hel- genens Dødsdag, har man opgivet, fordi Korsophøjelses- festen, som falder paa den Dag, allerede er en af de største Fester i den græske Kirke og desuden plejer de kirkelige Dignitarer heller ikke at opholde sig i Rom i September. Festen er derfor henlagt til den 13. Nov. og skal fejres med højtidelig Messe efter græsk Ritns ved Helgenens Alter i Peterskirken, hvor ogsaa den hl. Fader vil assistere. Der vil ogsaa blive holdt en Foredragsrække over den store Helgens Liv og Virksomhed; man forbereder et stort Pilgrims- tog af græsk-unerede til Rom o. s. fr. En romersk Lokal- komité er dannet, for at ordne alt fornødent.

Unio. Søndag den 14. Juli afholder Foreningen sin store aarlige Skovtur. Udførligt Program vil senere blive tilstillet Medlemmerne.

von Hurcks Legat. 2 Portioner er ledige. Ansøgninger (Skemaer haves ikke) indsendes inden den 3. Juli til

J. Braun, Sognepræst.

† At vor kære gamle Fader og Svigerfader, fhv. Tømrer- mester **Quirinus Weidele**, er afgaaet ved Døden den 19. ds. bekendtgøres herved.

Caroline Cocquery.
Charles Cocquery.
Eugénie Weidele.

Isidora Jensen,
f. Weidele.
F. M. Jensen,
Sakristan ved St. Ansgar.

Den kære Afløde anbefales til de Troendes Forbøn. R. I. P.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. Juni. 6. Søndag e. Pintse. Apostelfyrsterne Petri og Pauli festlige Mindedag. Kollekt af Peterspenge i Vikariatets samtlige Kirker og Kapeller. — **1. Juli, M.** Oktav af Johannes Døberen. — **2. Ti.** Marie Besøgelse. — **3. O.** Irenæus, Biskop og Martyr. — **4 To.** Oktavdag. — **5. F.** Anton Maria Zaccaria, Bekender. — **6. L.** Oktav af Peter og Paul.

Søndag den 7. Juni. 7. Søndag e. Pintse. Ihukommelse af vor Frelasers kostbare Blod. Marie Besøgelse.

Mødreforeningen. Tirsdag den 2. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Angiggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

St. Andreas Kollegiet. Onsdag den 3. Juli Kl. 6 Eftm. afsluttes Skoleaaret med Præmieuddeling i Skolens Festsal. Henimod Kl. 7 Takkegudstjeneste i Kirken (Te Deum og sakramental Velsignelse). Elevernes Forældre og Skolens øvrige Venner er hjerteligt velkomne.

St. Knuds Skole (Stenosgade). Den aarlige Eksamen agtes afholdt Torsdag den 4. Juli Kl. 9 $\frac{1}{2}$, Form. Henved Kl. 1 $\frac{1}{2}$, en lille Musikprøve og Afslutning. Børnenes Forældre og Skolens Venner indbydes til at være til Stede.

Første Fredag i Maaneden (den 5. Juli).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$, højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerte.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerte Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9	» 2
Aarhus (Ryesgade 26)	» 6 $\frac{1}{2}$ og 7	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 9	» 3
Kolding	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Mariebo	» -	» 10	» -
Neslved (Præstø Landevej)	» -	» 9	» 2
Slagelse (Slotsgade, Brænderigrd.)	» -	» 10	» -
Riigsted (S. Knudsgade)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Heltingør (Nygade 8)	» -	» 10	» 5
Roskilde (St. Olsgade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4

Søndagsgudstjeneste for Odense og Omegn.

- a. Odense (Torvet 7): Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 Polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.
- b. Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.
- c. Glørup: Kl. 9 stille Messe.
- d. Dalum Kloster: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

Slagelse se ovenfor! Fra nu af indtil videre holdes Gudstjenesten hver Søndag.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndagen den 7. Juli (Marie Besøgelse) i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Brevkasse. Fra forskellige Sider er der bleven spurgt, om det ikke var en Fejltagelse, naar Vigiliefasten før Peder og Pauls Festen i Aar var angivet som faldende paa Lørdag den 29. Juni.

Jo, det var en Fejltagelse, grundet paa, at Direktoret ogsaa indeholdt denne Fejl. I Direktoret for 1901, hvor 29. Juni ogsaa var en Lørdag, var Vigiliefasten rigtig ansat til Fredag, iflg. nedenstaaende Afgørelse, som findes i Lehmkühl, theol. mor. I. 1221:

»Quum ad S. C. C. referretur quæstio, quomodo servandum sit jejunium vigiliæ ss. apost. Pe:ri et Pauli in Gallia, ubi festum, quod jejunium pervigilii habet, transfertur ad dominicam subsequentem, quando ibse dien feetivus proprius cadit in sabbatum: nimirum, utrum Galli in hoc cusu jejunare debeant eo die, quo in universali ecclesia festum ipsum celebratur, annon;

S. C. C. 22. Sept. 1858 jussit, in eo casu non die sabbati, sed feria VI. etiam in Gallia jejunandum esse. cfr. Gury-Ball. I. n. 516.

I vor nye danske Messebog er denne Regel derfor ogsaa anført Side 792 med disse Ord: I det danske Vikariat fejres Festen offentlig paa Søndagen den 23. Juni — 1. Juli. Den foregaaende Lørdag er da Vigiliefestdag; kun naar dette er selve den 29. Juni, holdes Fasten om Fredagen.

Litteratur. Ærede Læsere gøres opmærksomme paa, at Nordisk Forlag indtil Udgangen af dette Aar har nedsat Prisen paa følgende af Johannes Jørgensens Bøger:

Beuron	før 2,50 nu 1,00
Omvendelse	— 2,00 — 0,75
En Apostel	— 2,00 — 1,00
Vor Frue af Danmark	— 4,50 — 1,50
Eva	— 2,00 — 0,75
Romersk Mosaik	— 4,00 — 1,50

Det er en gunstig Lejlighed til for en billig Penge at forsyne sig med udmærkede Bøger til Fødselsdags-, Jule- og Konfirmationspræsent. — Bøgerne faas gennem enhver Boghandel! Nedsættelsen varer kun Aaret ud!

Rettelse. I forrige Nr. Side 410, L. 13 f. o.: ...hans Vidnesbyrd ,at se Gud!' skulde staa: er ,at se Gud!' S. 422 L. 18 f. o.: Sum, der var tilstrækkelig.... skulde være:der ikke var tilstrækkelig.



Husk Vincentsforeningens Kransekort.



Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgurinsforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Bøyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 27.

Søndagen den 7. Juli.

1907.

INDHOLD: Lidt om Skriftemaalet. — Er den alligevel nogen Nytte til? — Strejftog gennem Bladene. — Et Besparelses-Spørgsmaal. — Naar Klokkerne ringe til Ave. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Frankrig. Tyskland. Belgien. — Bekendtgør. — Omslag: Privat-Annoncer.

Lidt om Skriftemaalet.

Maaske vil det interessere Ugebladets Læsere, hvad en anset protestantisk Læge i Kristiania siger om Skriftemaalets Betydning. *Dr. med. H. Vettesen* skriver i sin forresten udmærkede Bog »Sundhed«:

»Det er et ejendommeligt Forhold, som Statistikken viser os, at der blandt Katholikerne er færre sindssyge og, hvad der dermed staar i Forbindelse, færre Selvmord end blandt Protestanterne.

Hvori søger vi en Forklaring af dette Faktum? Skriftestolen er for Katholikken det naturlige Fortrolighedskammer, hvor han løser op for sine Sjæletryk, kaster sin Samvittighedsbyrde af og faar sin Syndeskyld takseret. Den Frikendelse, han henter, den Bod, han ilægges, har guddommelig Autoritet og guddommelig Oprejsnings Stempel. Intet Under, at Skriftestolen søges af høje og lave. Den har sine Skyggesider — selvfølgelig; der er meget i dens Væsen, som bliver usmagelig*), men den er en Magt i hele det katholske Samfund, ikke mindst psyko-hygieinsk.

*) Vistnok kun for dem, der ikke kender nøjere dertil.

Hvor stor er i Sammenligning hermed den Skare, som af samme Sjøletrang, om end paa ulige Forudsætninger, søger den protestantiske Præst i hans Studerekammer? Jeg frygter, at den er meget liden — skønt vi har ulykkelige nok.

Jeg har engang set et Citat, hvis Kilde jeg ikke længer erindrer, der i al sin krasse Bitterhed dog rummer en Sandhedens Kerne — det lyder kort og fyndigt saa: '*I gamle Dage byggede man Skriftestole, nu bygger man Galehuse*'.« — —

Den protestantiske Læge slutter med en lille Fortælling, som han har taget fra Vilhelm Krag's Rejsebrev. Denne sidste var engang sammen med en Dame, om hvem han vidste, at hun havde gennemgaaet forfærdelig meget her i denne Verden. Men han blev meget forbavset ved at se hende som en lille »trillende rund, godlig Matrone«, der lo himmelhøjt. Saa kom han i Snak med hende og tilfældig nævntes den katholske Kirke. Da sagde Damen pludselig alvorlig: »De er Protestant, de har ingen Anelse om, hvad Religion vil sige. — Tro mig, havde jeg ikke haft min Skriftestol, havde jeg ikke kunnet leve.« »Hvorfor netop Skriftestol,« svarede Vilh. Krag, »hvorfor ikke den almindelige Gudstjeneste — slig som Protestanterne ogsaa har.« »De tager fejl,« svarede hun med en Sikkerhed, der var saa urokkelig som et Bjerg — den almindelige Prædiken er rettet til Folket i Almindelighed. Skriftemaalet er en Privatprædiken, det er Gud, der taler til mig — mig personlig, forstaar De?« Men da den anden svarede, at der dog ogsaa blandt katholske Præster kunde være nogle, der ikke var saa kloge og gode som »den Mand skal være, der skal trøste i en stor Sorg« — da svarede den lille Dame straks: »Nej . . . aldrig har jeg gaaet utrøstet fra Skriftestolen. Jeg kan have gaaet derind nedsunken i ulidelig Sorg, Gud tog den altid fra mig, og jeg gik glad og trøstet hjem. — Og derfor er jeg, som jeg nu er,« sagde hun smilende. . . .

Fr. Maurer.



Er den alligevel nogen Nytte til?

Det er ikke saa sjældent, at man i et Blad ser en Overskrift til en Artikel om et Emne, man ikke videre interesserer sig for, hvorfor man uden videre overspringer nævnte Artikel og læser om det, man paa Forhaand ved, man bryder sig om. For at ingen af denne Grund skal springe nærværende lille Indlæg over, har jeg ikke i Overskriften villet nævne, hvad dette »den« betyder, men har gemt det til hernede i Teksten. Ved »den« mener jeg den nye latinsk-danske Messebog, der kom sidste Jul, og som vistnok nogle af dette Blads Læsere har set og maaske ogsaa nogle faa ejer. Den er Frugten af mange Aars Arbejde og Umage og har kostet megen Energi og mange Penge at skaffe frem. Derfor var det ogsaa ønskeligt, at rigtig mange vilde anskaffe den og ogsaa mange kunde have Gavn og Nytte af den. Dette afhænger jo af mange forskellige Forhold, men der er én væsentlig Hindring for, at man ret kan have Nytte af den, og nærværende lille Artikel skulde være et Forsøg paa at rydde denne Hindring af Vejen. Selv om man har sin Messebog med sig i Kirken, og man véd, hvilken Dato der skrives, er det jo som bekendt ofte vanskeligt at vide, hvilken Messe, der læses, der er jo saa mange Forhold, der medfører, at en Fest er forlagt eller bortfalder o. s. v. At Folk jo kan finde Dagens Fest og Messe i den Kalender, som Ugebladet hver Uge bringer, gælder kun for en Del Kirker, nemlig dem, hvor Vikariatets Messeordning følges.

I mange, mange Kirker (f. Eks. Aalborg, Aarhus, Esbjerg, Odense, Ringsted, Ordrup, Mariibo, flere Steder i København osv., osv.) følges en særlig Messeanordning, og man er fuldstændig ude af Stand til at vide, hvilken Messe der læses i vedkommende Kirke, med mindre der fejres en særlig høj Fest som Paaske, Kristi Legemsfest, Kyndelmisse o. l. Mit Forslag gaar derfor ud paa, at d'Hrr. Sognepræster her i Landet vilde indføre den Skik, som findes i mangfoldige Kirker udenlands, i hvert Fald baade i England og Tyskland, nemlig hver Lørdag i Kirkens Vestibule at opsætte eller ophænge en liden Seddel, hvorpaa den

kommende Uges Dage med dens Fester og forskellige Messer var optegnet. En saadan Seddel kunde maaske praktisk indrettes saaledes (jeg tager rent tilfældig en Uge i Juni Maaned):

- Juni 23. 5. Søndag ef. Pintse. Maria, vor stadige Tilflugt.
24. Johannes den Døber. (Med Oktav.)
25. Gallicanus.
26. Johannes og Paulus.
27. Abbed Vilhelm.
28. Leo II. (Sjælemesse kan læses.)
29. Petrus og Paulus. (Med Oktav.)
30. 6. Sønd. ef. Pintse. Paulus. (Højmesse: Petrus og Paulus.)

Forøvrigt vilde en saadan lille Anvisning, et slikt Lægmands - Direktorium, ikke alene være til Gavn og Nytte for dem, der ejer en Messebog, men ogsaa for alle og enhver, der har blot en Smule Interesse for at følge med i Kirkens skønne Liturgi, og skulde én eller anden blive ilde til Mode ved at træffe saa mange Navne, han ikke kendte det mindste til, kunde maaske netop dette bringe ham til at anskaffe sig en Messebog, hvor han finder god og kyndig Oplysning om alle Fester og Navne. Og skulde endelig Præsterne indvende, at de har i Forvejen saa meget at bestille, at det vilde være meget at beklage, om de ogsaa skulde have Bryderi med en saadan Ugeliste, hvis Nytte de overhovedet stod tvivlende overfor, saa er naturligvis mit Forslag uigennemførligt, thi dets Basis er netop d'Hrr. Præsters Lyst og Vilje til at gennemføre det.

Niels Hansen.

Strejftog gennem Bladene.

Nedenstaaende Artikel af *Louis Bobé* i »Berl. Tid.« har man tilsendt os med Anmodning om at faa den optaget i Ugebladet. En Del heraf vil allerede være Læserne

bekendt; men bortset herfra kan nærværende Artikel betragtes som et Supplement til Ugebladets Beskrivelse S. 169 i forrige Aargangs Nr. 10 og optages derfor gjerne her i Bladet:

Kong Knuds Kapel i Kirken Santa Maria in Traspontina, beliggende i Gaden Borgo nuovo, der fra Engelsborg fører til Peterspladsen, har i den sidste Tid faaet en vis aktuel Interesse, idet der af Docent, Dr. phil. A. Hammerich, Baronesse Stampe og Kammerherreinde, Baronesse Wedel-Jarlsberg i Rom er blevet sat en Indsamling igang saavel i historisk interesserede, som i katholske Kredse med det Formaal at restaurere det lille Kapel og drage Omsorg for, at der for Fremtiden aarlig læses to Messer til Ære for Hellig Knud. Om St. Knuds Kapellets Tilblivelse og dets Stifter er tidligere fremkommet Meddelelser, der stammer fra de i Kapellet anbragte og endnu bevarede Indskrifttavler. Af Kirkens Dødsbog, som jeg under et Ophold i Rom i Foraaret havde Lejlighed til at gennemgaa, kan der nu gives noget fyldigere Oplysninger om Kapellets Stifter end de tidligere foreliggende.

Christian Payngk, en Søn af Kong Christian IV.s Hofkymikus Ahasverus Payngk, fødtes i Aaret 1612. I sin Ungdom gjorde han lange Studierejser, gik over til den katholske Tro, fik et Kanonikat i Olmütz og slog sig allerede før 1640 blivende til Ro i Rom. »Det græmmede ham,« hedder det, at »Danmarks Skytshelgen i Rom, Kong Knud, der Aar 1100 blev kanoniseret af Pave Paschalis II., ikke var Genstand for offentlig Dyrkelse, og han besluttede da at skaffe ham en saadan. Karmelitergeneralen *Teodoro Straccio* indrømmede ham, paa Anbefaling af Kardinal *Antonio Barberini*, Broder til den daværende Pave Urban VIII., i dette Øjemed den hellige Carls Kapel i den Ordenen tilhørende Kirke Santa Maria in Traspontina. Payngk lod Kapellet istandsætte og forsyne med allehaande Prydelser, bl. a. et Billede, forestillende den hellige Knuds Martyrdød, malet af en i Rom bosiddende Kunstner *Daniel Freschié*. Den 7. Januar 1641 højtideligholdtes Indvielsen af Kapellet i Overværelse af hele Kardinalkollegiet og med Bistand af det pavelige Kapel. Knud den helliges Dødsdag er rettelig den 10. Juli, men henførtes i Begyndelsen, som det synes, af Uvidenhed til 7. Januar, Knud Lavards Dødsdag, indtil den efter Ønske af flere katholske Danske 1670 henlagdes til 19. Januar. Man vil nu benytte Lejligheden til at faa den gamle Fejl rettet.

Af Indskrifttavlerne i Kapellet melder den ene, ved Foden af Alteret, i al Korthed, at den er anbragt til Minde

om de i Rom i den katholske Tro afdøde Danske; den bærer Aarstallet 1665. Den anden er opsat til Minde om de Paver, der har fremmet St. Knuds Dyrkelsen, medens den tredje begynder med en Tak til Kardinal Barberini og og Karmelitergeneralen Straccio og ender med at berette, at Kapellet er bestemt til Begravelsessted for ham selv og alle de i Rom afdøde katholske Danske. Tavlen stammer, som Aarstallet viser, fra 1686.

Christian Payngk selv døde Aaret efter den 31. Jan., 74 Aar gammel, i Santa Doroteas Sogn ikke langt fra Porta Settimiana. Hans Lig ikklædtes, som det hedder i Kirkebogen, efter hans egen Bestemmelse i Karmeliternes Dragt og nedsattes i Gråvkælderen i Santa Maria in Traspontina. I sit Testamente havde han bestemt, at der hvert Aar skulde holdes en Fest for St. Knud og hver Uge læses en Messe, i hvilket Øjemed han til Kapellet skænkede al sin rørlige Ejendom med Undtagelse af nogle smaa Legater, samt Huset med tilhørende Have, i hvilket han døde.

Interessen for St. Knuds Kapellet i Rom har til alle Tider været levende hos danske Romafarere. Frederik VI. gæstede det som Kronprins paa sin Rejse til Italien 1692. »De har malet Kongen med en blaa i Stedet for en rød Kappe,« skriver han. »De har her gjort ham til en Helgen. Han skal have været en meget from og gudfrygtig Herre.« Prins Carl undlod ikke at følge sin Broders Eksempel, da han 1698 besøgte Rom.

I den 1781 i Altona udkomne Beskrivelse af Byen Rom, af J. G. C. Adler, hedder det: »I denne Kirke højtideligholdes endnu hvert Aar i Januar den store danske Konge Canutus' Minde paa en meget højtidelig Maade og de forsamlede Folk bede: S. Canute, ora pro nobis. 1793 af lagde Numismatikeren *Chr. Ramus* et Besøg i Kapellet. »St. Knudsfestens Vedligeholdelse,« ytrer han, »bestod for os i at anstikke en Mængde Vokslys og anstille Musik i Kirken. Munkene skulde have spist Pengene op*) og Festen være gaaet ind. Nu, derved har de ikke gjort ilde.« Da Provst F. Schmidt 1819 besøgte Kapellet paa Helgenens Navnedag, brændte der paa Altret fire Lys, men der holdtes ingen Messe, »maaske,« bemærker han, »fordi der ingen Midler er til at underholde samme.«

H. C. Andersen var 1841 paa St. Knuds Navnedag i Kapellet. Der var intet Menneske tilstede foruden ham. »To smaa Tællelys brændte saa sørgeligt, saa fattigt paa St. Knuds Alter.« »St. Knud er fra Norden, og derfra faar vort Kloster aldeles intet,« gav en gammel Munk Digteren

*) Dette er selvfølgelig ikke nogen bevist Kendsgerning, men kun en mindre passende spøgefuld Formodning.

til Svar, da denne udtrykte sin Beklagelse over, at St. Knuds-festen ikke mere fejredes.

Af andre danske Romafarere i det 19de Aarhundrede omtaler *C. St. A. Bille* i sine Rejseminder Kapellet. Ogsaa han maatte af Kirkens Sakristan høre, at St. Knud var »un molto povero santo« (en meget fattig Helgen), og at selv de faa, som i Ny og Næ kommer for at se til ham, ikke giver ham noget.«

I Gulvet i St. Knuds Kapel er indsat en Mindesten over en anden dansk Konvertit, der har fundet sit Hvilested her. Den beretter, at *Anton Georg Bredahl* fra Frederiksstad, kongelig dansk Kaptajn, efter at have afsvoret den lutherske Lære, foretrak at leve fattigt i Rom fremfor i Rigdom hos sine egne, og at han ved Pavè Pius VI.s Naade udnævntes til Fændrik i den korsikanske Livvagt og døde her 13de April 1778.

Bredahl blev født 1739 og var Søn af Kaptajn ved Ulricksdals Livkompagni, Knud Jørgen Bredahl. Han tjente sig i Aarene 1759—70, da han forlod Militærtjenesten, fra Fændrik op til Premierløjtnant i det sjællandske hvervede Infanteriregiment.

St. Knuds Kapel vil i nær Fremtid atter komme til Ære og Værdighed. Et Fond paa 3000 Lire er blevet indsamlet, for hvilken Kapellet vil blive istandsat, de derværende Malerier restaurerede og to Broncekandelabre indkøbte, der skal træde i Stedet for de to tarvelige Lysestager, der nu staar paa Alteret. Endelig vil der for Fremtiden blive læst to Messer om Aaret henholdsvis 19. Jan. og 10. Juli, og den til Ære for St. Knud brændende Lampe blive holdt vedlige.*)

»**Vor Frue Kirke paa Brobjerg**«. Et 7—800 Aar gammelt Kloster graves frem i Aarhus. (»Natlt.«s Korrespondent.) Medens Bebyggelsen i Aarhus hidtil væsentligst er foregaaet i Nord og Syd, skyder den i de senere Aar Arme mod Vest ind i Landet. Der er herved opstaaet et helt nyt Kvarter paa den saakaldte »Bispetoften«. Og her har der da rejst sig en Række smukke monumentale Bygninger, der nok ligger saa at sige i en »Udkant« af Byen, men ogsaa netop ved deres Nærværelse lægger Glands over hele Kvarteret.

Der er et Par smukke og moderne Skoler (i Forvejen laa der Fattiggaarden og Dragonkasernen), der er *Kampmanns* geniale Statsbibliothek, og der er Arkitekt *Ludvigsens* skønne og monumentale nye Thing- og Arresthus.

*) Alt dette er nu allerede ordnet, cfr. »Nrd. Ugebl.« 1906, S. 699, Nr. 41.
N. U. Red.

I disse Omgivelser vil ogsaa Frimurerordenen rejse sit Hus, efter at den har solgt sin gamle Bygning til Arbejderpartiets Repræsentanter. Og under Udgravningerne af Grunden — paa en Plads, der i en Aarrække tjente til Cirkusplads, — er man i disse Dage stødt paa en ganske interessant Fortidslevning, som sikkert er sine mindst 800 Aar gammel.

Allerede tidligere har Kvarterets Beboere, naar de gravede i deres Grunde, faaet en hel Mængde gammeldags Sten for Dagens Lys, men først nu er man under Udgravningerne stødt paa de mægtige Kampestens Fundamenter. Da Nationalmusæet var bleven underrettet, sendtes den unge, energiske og dygtige Arkitekt C. M. Schmidt til Aarhus, hvor han konfererede med Translatør Holm, der ogsaa er en habil Forsker.

Resultatet var overraskende smukt. Der har ligget et Kloster og en Kirke paa Stedet. Det hed »St. Jørgens Kloster og Kirke«, men kendes sikkert bedre under Navnet »Vor Frue paa Brobjerg«. Nu minder kun en enkelt Hjørnebygning i Nærheden om dette gamle Navn, der allerede nævntes i 1203 sammen med St. Olai og St. Nicolai. Klosteret tilhørte Karmelitterordenens Munke og var det eneste jydsk Hjem for »Vor salige Frues Brødre«. Forøvrigt boede den bekendte Munk Paul Eliassen Vendekaabe*) en Tid der i Klosteret.

Og fra Klosterets Trykkeri er der udgaaet en af de allerførste trykte Bøger i Danmark. Den hed: »Historien om Hellig Jørgen, Patron for den hellige Jomfru Mariæ Kirke paa Brobjerg i Byen Aarhus, trykt 1499 i Helligaands-huset, medens Niels Klausen var Biskop.« Men desværre eksisterer den ikke mere. Det sidste Eksemplar menes at være gaaet tabt ved Københavns Brand i 1728.

Desværre er der ingen Sandsynlighed for, at de udgravede Fundamenter kan bevares, da der allerede for Mængder af Aar siden er brudt bort af de gamle Munkesten, for at de kunde anvendes andet Steds. Men selvfølgelig vækker Fundet megen Interesse — baade i arkæologiske Kredse og blandt Frimurerordenens Medlemmer, som altsaa nu kommer til at bygge paa ældgammel, indviet Grund.

Karmelitterhuset i Helsingør. De socialdemokratiske Byraadsmedlemmers Forslag om at standse Restaureringen af Karmelitterhuset i Helsingør og søge det nedrevet var til Behandling i Helsingør Byraads Møde. Efter en lang Diskussion vedtoges det if. R. B. med 10 St. mod Forslagsstillernes 5 St. at fuldføre Restaureringen. (Nult.)

*) Det er mærkeligt at finde dette Øgenavn anvendt, efter at der nu allerede saa mange Gange baade fra katolsk og protestantisk Side er bleven gjort opmærksom paa det uberettigede heri. N. U. Red.

Et Besparelses-Spørgsmaal.

(Fra engelsk.)

Giuseppe Toccoaro havde været Præst i tre Aar, da han blev udnævnt til Sognepræst ved den lille San Paolo Kirke i Toscana, langt borte fra hans Hjem og første Sogn. Hans Moder var bedrøvet derover, thi hun holdt meget af Sønnen; men var dog stolt af hans Forfremmelse og drømte om Ære og høje Stillinger for ham, og virkelig blev der ham efterhaanden flere vigtige Embeder betroet. Han blev en meget dygtig Prædikant og var efter alles Mening en nidkær og afholdt Sjælesørger. Desværre var San Paolo et fattigt Sogn, hvor der var mange Syge og mange, som trængte til Hjælp.

Padre Giuseppe vidste det, derfor levede han som en Asket; dog sukkede han tidt over Manglen paa adskillige Bøger han gerne vilde eje, men ikke havde Raad til at købe. En Dag, da Padre Giuseppe gjorde sit Regnskab op, fandt han, at der kun havde været faa Messehonorarer i den sidste Tid, og at Kollektterne var bleven mindre og mindre, medens Udgifterne stadig steg. Hvad skulde han gøre for at klare sig? hvorledes skulde han indskrænke Udgifterne? Længe grublede han over dette vanskelige Spørgsmaal uden at finde et passende Svar. Pludselig huskede han paa den gamle Assunta. Hun fik nogle Kroner hver Maaned for at støve Kirkens Bænke af og passe paa, at Folk ikke spyttede paa Gulvet, hvilket var strængt forbudt. Siden den forrige Præsts Tid havde hun haft dette Hverv, et Hverv, som den gode Mand, for at hjælpe Assunta, selv havde opfundet. Padre Giuseppe vilde ikke forandre, hvad hans Forgænger havde bestemt, men idag syntes han dog, at denne Udgift var overflødig. Der var andre, som trængte mere til Hjælp, og i det hele taget kunde Assunta undværes og Sakristanen besørge det ringe Arbejde alene. Ganske vist passede hun Kirken, naar den var aaben, hindrende Børnene i at gøre den til Legeplads, og viste de Fremmede, som besaa Kirken, alle dens Skatte. Hun var saa stolt af disse Skatte! Der var et sjældent byzantinsk Krucifiks, en smuk hvid og blaa »Della-Robbica«, og hun

gav alle de ønskede Oplysninger om disse, saaledes som hun saa tidt havde hørt den gamle Præst gøre det. Men Padre Guiseppe havde aldrig lagt Mærke til hende, han betalte hendes Løn regelmæssigt, og det var alt. Hvor gammel, krumbøjet og svag hun var, lagde han heller ikke Mærke til, og han tænkte nu, at han gjorde rigtigst i at afskedige hende, og bestemte, saa snart som mulig at meddele hende det. Men før han kunde gøre dette, havde en snakkevoren Pige allerede fortalt hende, at Pastoren var i Færd med at indskrænke sine Udgifter, det havde Husholdersken sagt; og for at spille den gamle et lille Puds, tilføjede hun skæmsk: »Jeg tænker nok, Assunta, at De snart bliver afskediget,« og leende var hun løbet sin Vej. Assunta svarede ikke paa hendes Sladder, men hendes Hjærte var nær ved at briste. »Nu,« tænkte hun, »bliver jeg i Sandhed en Tiggerske; hvorfra skal jeg faa Arbejde, og hvorledes skal jeg kunne undvære at se efter Kirken og besøge min kære Jesus i Altrets Sakramente? O, det er forfærdelig at tænke paa!« og før hun lukkede Kirken vilde hun hilse paa Ham, hun elskede saa højt, og hun gik ind i Kirken. — — —

Da Padre Giuseppe efter endt Aftensmaaltid gik gennem en lang Korridor, hvor der var et Vindue, som vendte ud mod Kirken, standsede han for at bede nogle Øjeblikke; saa syntes han at høre et dybt Suk; lidt efter naaede nogle uforstaaelige af Hulken afbrudte Ord hans Øren. »Der er nogen, som er blevet lukket inde i Kirken,« tænkte han. Saa tog han et Lys og gik sagte ned ad Trappen og ind i Kirken.

En Kvinde bad indtrængende foran Højaltret; hun havde ikke hørt ham komme. Han standsede brat ved Synet af hende og lyttede til hendes Bøn, som kom fra et ængstelig og bedrøvet Hjærte: »O carissimo Gesu!« bad hun grædende, »hortvend denne skrækelige Prøvelse fra mig og lad mig ikke blive jaget bort fra Dig og Din Tjeneste.« I Begyndelsen kunde Præsten ikke forstaa Meningen af hendes Ord, men da han i den evige Låmpes Skær genkendte Assunta, forstod han alt. Sandsynligvis havde hun hørt eller gættet, at der var noget paa Færde og var bleven fortvivlet. I dette Øjeblik forstod han hendes Sorg, og hvad denne Afskedigelse var for hende; aldrig før havde han tænkt her-

paa. Men nu saa han klart, hvor grusom hans Bestemmelse var. Han gik hurtigt op til hende, og da hun løftede sit forgrædte Ansigt mod ham, med en Blanding af Frygt og Bøn, sagde han mildt og deltagende: »De kan godt blive ved Deres Gerning, Assunta, lige som før; det gør mig ondt, at De er saa bedrøvet; græd nu ikke mere!« Og han hjalp hende med at rejse sig. Assunta takkede varmt. — —

Det var ikke den samme nedbøjede Kvinde, som nogle Timer før var gaaet over Kirkens Tærskel. Nu var hun lykkelig igen! — — —

Før Padre Giuseppe gik i Seng den Aften, tog han fra sin Skrivepult Fortegnelsen over de Bøger, han vilde købe, og rev den i Stykker.

L. E. D.

Naar Klokkerne ringer til Ave.

Hil Dig, Maria, naadefuld,
 Velsignet iblandt Kvinder,
 Velsignet er den Barm saa huld,
 Hvor *Jesus* Hvile finder!
 O, bed for os, Guds Moder kær,
 At vi i Dødens Time
 Maa være *Jesus Kristus* nær,
 Naar Himlens Klokker kime!

R. G. Aag.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Mandags afrejste hs. biskoppelige Højærværdighed til Badestedet *Ems* i Tyskland for at gennemgaa en Kur mod sit gamle Halsonde. Hs. Højærværdigheds Fraværelse fra Hovedstaden vil strække sig over henved fem Uger.

— Den berømte fremragende norske Konvertit, Dr. theol. *K. Krogh-Toning*, som i et Par Uger har opholdt sig her i Byen som Biskoppens Gæst, har nu ogsaa forladt

København for efter et Besøg i Aarhus at vende tilbage til Kristiania. Doktoren, som altid har havt Interesse for Ugebladet, lovede ogsaa i Fremtiden en Gang imellem at betænke vort Blad med nogle Artikler.

Rom. Pius X. modtog fornylig *det persiske Gesandtskab*, som skulde notificere den ny Schahs Tronbestigelse. Gesandtskabet modtoges med de sædvanlige militære Æresbevisninger i Damasusgaarden. Gesandten lovede i Schahens Navn Beskyttelse for Katholikkerne i Persien, hvorfor Paven udtrykte sin Tak. Efter de officielle Modtagelse indbød Paven Gesandten til sine private Gemakker og et Besøg hos Kardinalstatssekretæren Merry del Val, besaa Peterskirken. Om Eftermiddagen aflagde Kardinal del Val Genbesøg.

— De første Dage i Juli Maaned blev der holdt Eksercitier i Vatikanet for de dertil knyttede Prælater. Den hl. Fader deltog selv deri. Ogsaa Leo XIII. deltog i sin Tid (i Oktober 1899) i saadanne Eksercitier. — Den hl. Fader forordnede allerede i 1904, at der hvert tredje Aar skulde holdes Eksercitier for hele Roms Præsteskab.

— Allerede i længere Tid har Socialistbladet »Combattiamo« og andre simple Vittighedsblade tilladt sig det utroligste, hvad angaar Bagtalelser, Fornærmelser og Forhaanelser imod den hl. Fader. Nu er endelig Redaktøren af nævnte Blad bleven idømt 7½ Maanedes Fængsel eller 1000 Francs i Bøde for disse Bedrifter.

— (*De katholske Missioner.*) Propagandakongregationen har udsendt et stateligt Bind paa over 1000 Sider om de katholske Missioners Udvikling siden 1901. Det vedføjede grafiske Materiale letter Oversigten over Fremskridtet i de enkelte Missionslande. I de Lande, som staar under »Propagandaen«, var der i Aaret 1901 lidt over 25½ Million Katholikker. I de fem følgende Aar steg Antallet til 30½ Mill. Særlig iøjnefaldende er Katholicismens Fremgang i Afrika, hvor der i 1901 kun var 400,000 Katholikker, medens der nu er dobbelt saa Mange. Værket koster 8 Fr. og faaes i Propagandaens Trykkeri.

Frankrig. Atter en opsigtvækkende Omvendelse blandt de litterære Navne i Frankrig! Den tidligere radikale Forfatter, yderliggaaende Socialist eller Anarkist *Adolphe Retté* er til alle kirkeligsendede Franskmænds Glæde og Ophygelse vendt tilbage paa den rette Vej. Denne sin aandelige Canossagang har Retté selv skildret i en nys udkommen Bog *Du Diable à Dieu* med Undertitlen »En Omvendelses-Historie«, der er forsynet med et Forord af Francois Coppé.

Bogen har vakt Opsigt i Frankrig, skriver *Johannes Jørgensen* i sin Omtale deraf i »Ntlt.«; det er allerede femte

Oplag, der foreligger. Huysmans, som havde rakt sin yngre Kaldsfælle mangen hjælpende Haand under den vanskelige Vandring fra Mørket til Lyset, hilste med Glæde, faa Dage før sin Død, Sandhedens endelige Sejr i Rettés Sjæl. Og paa hvilket Standpunkt, man end staar — det bliver dog altid et Fænomen, som er værd at lægge Mærke til, at Regeringens Kulturkamp i Frankrig gaar jævnsides med saa mange højt kultiverede Aanders Frafald fra de Principper, Regeringen forfægter.

Netop dette Punkt har Copée ogsaa valgt at henpege paa i sin Fortale. »I det Uvejr af Ugudelighed,« skriver den gamle Digter, »som gaar hen over Frankrig, og medens Regeringens Mænd bestræber sig for i Folkets Sjæl at udrydde indtil det sidste Spor af den religiøse Følelse, har vi dog en Trøst, at en hel Række udsøgte Aander simpelthen vender tilbage til den kristne Sandhed. . . . De, som en Gang skal skrive det nittende Aarhundredes Historie, vil ikke kunne undgaa at indrømme, at en betydelig Kritiker som *Brunetière*, at en dybtgaaende Romanforfatter og Samfundsskildrer som *Bourget*, at en forfinet Stilist som *Huysmans* eller en yndefuld naiv Poet som *Verlaine* var Kristne — og at de var Kristne, som var vendt tilbage til Troen efter længe at have glemt eller mistet den.«

I denne Kæde, hvor *Coppées* eget Navn hører hen, indlemmer den gamle Digter nu *Retté*. . . . Rettés Bog vil utvivlsomt blive læst, baade af de ikke faa, der føler sig sympathetisk berørte af den, og af de maaske ikke færre, for hvem den er et Tidens Tegn, at tage *ad notam*.

(*Vandalisme i Paris*.) Et Offer for en Bøllebedrift er Paris største Klokke blevet, som bar Navnet »*La Savoyarde*«. For faa Aar siden blev den ophængt i den bekendte *Sacre Coeur Kirke* paa *Montmartre* og plejede at forevise alle besøgende som en første Rangs Seværdighed. Dens Klang kunde høres over hele Paris. Den var fornylig taget ned en Tidlang for at anbringes i Kirkens ny egentlige Klokketaarn. Men saa fandt Klokkestøberen, som var kommen til Paris for at lede Arbejdet ved Flytningen, forleden (den 26. Maj) Klokken i ubrugbar Tilstand. Den havde en Revne og ved nøjere Eftersyn viste det sig, at Bøllehænder havde brækket store Stykker ud af Klokken og fyldt Hullerne med Bly og oversmurt dette med Broncefarge. Saaledes er der nu ikke Tale om mere at kunne tage dette Mesterværk af Støbekunst i Brug igen, thi bortset fra, at den ikke mere kan give en ordentlig Tone, saa er der Fare for, at den springer i Stykker, naar der ringes med den. Der er derfor intet andet at gøre end at støbe den om. Klokken har oprindeligt kostet 1½ Million Kr. Pariser-Politiet leder ivrigt efter Gerningsmændene og forhaabentlig faar de Fingre i dem.

Tyskland. (*Et knaldende Ørefigen.*) I Tyskland har der dannet sig et Forbund, »antiultramontant Rigsforbund« kaldet, for at modarbejde Centrum og Katholicismen. Dette Forbund havde forleden Møde i Eisenach og sendte ved den Lejlighed Telegrammer til Kejseren og Rigskansleren. Som Svar fra *Kejseren*, maatte *Bülow* (vistnok ikke med sin bedste Vilje) afsende følgende Telegram:

»Hans kejserlige og kongelige Majestæt paalægger mig at udtale allerhøjstsammes Tak for det nystiftede Forbunds patriotiske Hilsen. Hans Majestæt *haaber*, at *Forbundet*, som *agter* at modarbejde *Sammenblandingen af Religion og Politik*, ikke vil taale denne *Vildfarelse indenfor sine egne Rækker* og at det ikke vil glemme, at en *Forbedring af vore politiske Forhold* kun er mulig paa *Basis af Konfessionernes Ligeberettigelse.*«

— Av! —

Belgien. (*Et Stykke Middelalder i Belgien.*) Midt i forrige Maaned fejredes der i *Universitetsbyen Löwen* store offentlige Festligheder, som saa rigtig viser, hvorledes Kirke og Folk er sammenvokset i Belgien ogsaa i det offentlige Liv. Siden det 16. Aarh. dyrkes i Löwen et *Naadebillede*, »*Notre Dame des Fièvres*«, som nu højtidelig skulde *krones af Kardinal Mercier*, *Ærkebiskop af Mecheln*, i *Nærværelse af Biskopperne af Lüttich, Namur og Tournay* og den pavelige *Nuntius* samt en *Forsamling af 80,000 Mennesker* fra By og Land. De liturgiske Sange udførtes af et Kor paa 500 Stemmer. Da Kardinalen satte Kronerne paa *Jesu og Marias Hoveder*, faldt hele den umaadelige *Menneskemængde* paa *Knæ* og udbrød i *høje Leveraab* for den hl. *Gudsmoder*. Højtidelighedens anden Del bestod af et *Festtog*, som næsten overstraalede det, der i sin Tid foranstaltedes i *Anledning af det katholske Universitets Jubilæum*. I den *Afdeling*, som fremstillede *Löwen* og *hele Belgiens Hyldest til Naadebilledet*, deltog *Studenter til Hest* som *Repræsentanter* for de 9 *belgiske Provinser*, samt nogle af *Ministrene*. En anden *Afdeling af Toget* fremstillede *levende Gruppebilleder af Jesu Liv*; tilsidst fulgte *Biskoppen* og selve *Naadebilledet*. Naar man hørte den *Begejstring*, hvormed »*Regina coeli*« istemtes, naar man saa, hvorledes *Mænd og Kvinder* af alle *Samfundsklasser* svingede med *Palmegrene*, hvorledes *Oldinge og Børn* andægtig og ærefrygtsfuldt løftede deres *Hænder* imod *Naadebilledet*, da grebes enhver i sit *dybeste Sind* og man forstod, hvilken *Magt Religionen* endnu besidder, hvilken *inderlig Enhed* der bestaar imellem *Kirken og Folket*, mellem *Religionen* og det offentlige Liv.

Unio. Søndag den 14. Juli stor Sommerudflugt til **Birkerød-Hørsholm-Rungsted**. Afgang med Nordbanen Kl. 9⁴⁵ til Birkerød. Nøjagtig Program tilsendes Medlemmerne samt udleveres hos Fabrikant Herm. Hoffmann, Købmagergade 48, hos hvem Deltagerne maa tegne sig senest Onsdagen den 10. Juli. Medlemmer betale 3 Kr.; Besøgende 4 Kr.

S.J.G. Førstk. **Mandag** den **8.** Juli, Kl. 8^{1/2}, Aften, afholder **St. Josefs Gilde** Møde for III. Grad.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved **Rosenkranskirken** efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra **St. Josefs Konferents** Bibliothek udlaanes Bøger hver Lørdag Kl. 7—8 Aften. Kapelvej 17. 1. Sal, Kontoret.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 7. Juni. 7. Søndag e. Pintse. Ihukommelse af vor Frelsers kostbare Blod. Marie Besøgelse. — **8. M.** Elisabeth af Portugal, Enke. — **9. Ti.** Martyrerne i Gorkum. — **10. O.** Felicitas' syv Sønner, Martyrer. (Ihukommelse af Kong Knud den Helliges Død.) — **11. To.** Veronika af Juliani, Jomfru. — **12. F.** Johannes Gualbertus, Bekender. — **13. L.** Anaklet, Pave og Martyr.

Søndag den 14. Juli. 8. Søndag e. Pintse. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyseg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7^{1/2} Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — med Præd. Kl. 2^{1/8} Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8^{1/2}; i St. Josefs Kirke Kl. 6^{1/2}; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6^{1/2}, 7 og 7^{1/4}. (Hverdag: Kl. 6, 6^{1/2}, 7, 8^{1/2}.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

*) I Sommermaanederne (Juli og August) holdes i St. Andreas Kirke Andagten Søndag Eftm. Kl. 7 (ikke Kl. 5), og sidste stille Messe paa Hverdagene Kl. 7^{1/4} (ikke 8^{1/2}).

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndagen den 7. Juli (Marie Besøgelse) i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8^{1/2}.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej).....	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9	» 2
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 $\frac{1}{2}$ og 7	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 9	» 3
Kolding.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade).....	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10	» 3
Mariebo (Ny Østergade).....	» 8 (dsk. Pr.)	» 10 (plsk.)	» -
Næslved (Præstø Landevej).....	» -	» 9	» 2
Slagelse (Slotsgade, Brænderigrd.)	» -	» 10	» -
Ringsted (S. Knudsgade).....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Helngør (Nygade 8).....	» -	» 10	» 5
Roskilde (St. Ølsgade).....	» 7	» 9	» 5
Ledreborg.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade).....	» -	» 10	» 4

Søndagsgudstjeneste for Odense og Omegn.

- Odense (Torvet 7): Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$, Højmesse med Prædiken; Kl. 11 Polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.
- Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.
- Glorup: Kl. 9 stille Messe.
- Dalum Kloster: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

Slagelse se ovenfor! Fra nu af indtil videre holdes Guds-
tjenesten hver Søndag.

Vincentforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64^a), Rosenkranskirken (Boyesgade 8^a), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Muremester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Litteratur. Ærede Læsere gøres opmærksomme paa, at Nordisk Forlag indtil Udgangen af dette Aar har nedsat Prisen paa følgende af Johannes Jørgensens Bøger:

Beuron.....	før 2,50	nu 1,00
Omvendelse.....	— 2,00	— 0,75
En Apostel.....	— 2,00	— 1,00
Vor Frue af Danmark....	— 4,50	— 1,50
Eva.....	— 2,00	— 0,75
Romersk Mosaik.....	— 4,00	— 1,50

Det er en gunstig Lejlighed til for en billig Penge at forsyne sig med udmærkede Bøger til Fødselsdags-, Jule- og Konfirmationspresenter. — Bøgerne faas gennem enhver Boghandel! Nedsættelsen varer kun Aaret ud!

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 28.

Søndagen den 14. Juli.

1907.

INDHOLD: Børnebeskyttelse. — De franske Folkeskolelærere og Religionen. — Litteratur. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom. Frankrig. Belgien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Børnebeskyttelse.

Naar man har Lejlighed til at se, i hvor høj Grad den personlige Friheds Princip i vore Dage udvides til ogsaa at gælde Børnene, kan man undertiden blive lidt betænkelig ved de Resultater, det synes at maatte frembringe. Der er f. Eks. den fuldstændigt ukontrollerede Avislæsning, moderne Børn faar Lov til at hengive sig til. Visse Middagspressesfænomener er dog virkelig kun beregnede for meget hærdede Gemytter — og læses, ja sluges ikke desmindre, maaske endda fortrinsvis, af en Ungdom, der burde være forskaaet for slige Skriverier og — hvorfor ikke sige det? — for de tilhørende Vignetter og Illustrationer.

Paa dette Punkt er vi imidlertid meget langt tilbage herhjemme. Der gør sig ikke — som i Tyskland, til Dels ogsaa i Frankrig — nogen kraftig Opinion gældende mod, hvad der i sidsnævnte Land kaldes *la pornographie murale*. Og dog grasserer Ondet ogsaa her, om end ikke, som i Frankrig, i den indfødte Kunst, saa dog i det Utal af importerede Billeder, store og smaa, hvoraf ikke blot obscure Smaabutikker, men Boghandlere med ansete Navne, vover

at byde de forbigaaende et rigt Udvalg. Især en enkelt Boghandel, beliggende ikke langt fra Universitetet, og vistnok med et stort Klientel af skolesøgende Børn og unge Studenter, synes at have sat sig til en Hovedopgave i sine Vinduer at foranstalte skiftende Udstillinger af uanstændige Billeder.

Om *Vigilia* skred ind overfor denne driftige og farlige Forretningsmand, vilde det sikkert vinde Bifald i vide Kredse. Vedkommende Handlende vilde naturligvis skyde sig ind under, at det, han udstiller, er Kunst. Selv om han havde Ret heri, maa han dog vide, at *ikke al Kunst er for alle*. En Udstilling f. Eks. af *Félicien Rops'* Værker — og her er utvivlsomt Tale om en højt begavet Kunstners meget ejendommelige Frembringelser — vilde ikke være paa sin Plads i f. Eks. *Trydes* Vinduer paa Strøget. Sligt føler alle rent uvilkaarligt, og intet Hensyn til Sensation eller Reklame har Lov at gøre sig gældende paa Trods af dette Instinkt for, hvad der sømmer sig.

Et andet Punkt, paa hvilket fornuftige og velsindede Mennesker sikkert ogsaa burde have deres Opmærksomhed henvendt, er det, der bydes i vore forskellige Kosmoramaer, Biograftheatre og andre Etablissementer for *levende Billeder*. I Udlandet skiltes der aabenlyst med de saakaldte »pikante Scener«; saa ved man, hvad man har at rette sig efter. Herhjemme er det vistnok ikke Tilfældet.

Spørgsmaalet er nylig med megen Kraft og Varme bleven behandlet af *Knud W. Rosenstand* i det paa Schönbergs Forlag udkomne Tidsskrift »Liv og Kultur«. Jeg tillader mig i det følgende at benytte nogle af Hr. Rosenstands Udtalelser.

I Tilslutning til en Kritik af visse moderne Pædagogers Protest mod *Eventyrene* som skadelige for Børnenes Fantasiliv, skriver Hr. R.:

»Denne Raaben op om Eventyrenes Fordærvelighed for Børnene falder mig ærlig talt baade pedantisk og lidt forloren i en Tid, hvor næsten hvert Barn gaar mindst to Gange om Maaneden i *Biograftheater*. Her er da noget at raabe Vagt i Gevær imod; efter min Mening er Biograftheatrene i Øjeblikket ved at blive en Pest for vore Børn. Jeg maa . . . have Lov at fortælle et Par Oplevelser.

»I Fjor Paaske var min Familie rejst paa Landet, og jeg sad tilbage, ene og arbejdsbunden. En Aften ved Tiden følte jeg mig træt, men gad alligevel ikke gaa i Seng, det var for sent at besøge nogen, og saa blev det til, at jeg gik i Cirkus Varieté. Slutningsnummeret var levende Billeder — og hvilke! Det hed saadan noget som »Bander i Paris« og paa hvert eneste Billede var det Mord og Overfald og Slagsmaal med Politiet, sat i Scene med vammel Sensationskløgt. Væmmelse og Raseri steg mig op i Halsen, saa jeg var ved at kvæles. Jeg fnyste efter Luft. Straks dolkede nogle Publikummer mig med kolde Blikke, der sagde: »Er Manden gal?« Men jeg glemte ikke denne Stunds Forargelse; den laa og sved i mig som et aabent Saar. Et Par Uger efter saa jeg det samme Nummer paa en Reklame for et af Biograftheatrene. Du store Gud! Og det er dette vore Børn omsætter deres Karakterpenge til! Og alle Aviser ved det, og ikke een af dem knyr derimod. Ganske modsat: pikante Reklamer for Biograftheatrene i næsten alle Morgen-, Middags- og Eftermiddagsblade! Jo, vi er vel rejste med den Presse, vi har.«

»Dette Indtryk laa bestandig og brændte i mig: jeg maatte undersøge den Sag nærmere. Men Maaneder gik, og jeg fik aldrig Tid. Endelig, en Aften lige før Paaskeferien, gjorde jeg Alvor af Sagen. Og hvad saa jeg saa? Først nogle Billeder fra et stort Savbrug og fra en Papirfabrik; jeg beroligede mig: dette var da uskadeligt. Dernæst: »Gennem Nøglehullet«: en Kelner kigger gennem Nøglehullerne til Hotellets Værelser; selvfølgelig Af- og Omlædnings-scener og den Slags; Galden begyndte svagt at koge i mig. Dernæst: »Den daarlige Betaler«; en Maler kan ikke betale sin Husleje og flytter saa med alt sit Habengut ad et smalt Bræt, der er lagt over til en Vens Vindue; Husværten vil følge efter, men vippes ned i Hovedet paa en Konditorsvend; det boblede smaat i mig af Kvalme. Og endelig følgende Raahed: En Dame sidder i en eksotisk Have; en Herre træder ind og gør forelskede Dikkedarer, afvises, gaar tænderskærende. En anden Herre kommer, ser og omfavnes. Han vil fotografere Damen og en lille Dreng. Apparatet og Drengen hentes; alle Forberedelser gøres, saa gaar Herren og Damen. Drengen lades alene med Fotogra-

fiapparatet og en Sæk med Postsager. en Indianer kommer, Drengen vil fotografere ham, Indianeren flygter forfærdet, og efterlader sin Kølle. Drengen faar den Ide at fotografere sig selv, sætter en Plade i Apparatet, tager Hætten af og sidder musestille og lænkebunden paa Postsækken. Den forsmaaede Herre kommer snigende, ser Drengen paa Postsækken, griber Indianerens Kølle og — kvasker Drengens Hjerneskal, som man maser en Flue (Hjertet ligefrem snurrede et Par Gange rundt i Livet paa En af Afsky og Vrede), snapper nogle Breve og stikker af. — De fleste af de efterfølgende Billeder skildrer, hvordan Indianeren, med Kniven i Munden og med blodigt Hævngrin over hele sit Fjæs, forfølger Morderen — naturligvis sat i Scene saa nerve-spændende og hjertepinende som muligt: bestandig løb de op mod Tilskueren, voksede i Legemstørrelse til det skrækelige, Morderen stivnet i vild Rædsel og Indianeren med fedt Hævngrin; man fornam tilsidst dette Grin som et klemmende Jernbaand tværs over Maven — indtil Morderen stikkes ned langt ude i Prærien og bagefter kastes i Vandet.«

»Var saa dette en Scene af Livet! Men hvad der gør Ens Forargelse og Indignation særlig ætsende skarp — det er netop, at denne Adspredelses-*cocktail* har en eller anden ansvarsløs Stræber siddet og brygget sammen for at tjene Penge paa det. Jeg bekender, at jeg er saa dybt indigneret, at jeg ligefrem kan komme til at dirre ved den Tanke, at saadanne raffineret sammensatte Rædselsscener skal vore Børn sidde og suge i sig Uge efter Uge. Men hvorledes værge sig derimod, naar Dagspressen ikke knyter det spædeste Kny mod denne Skamløshed?«

»Der er vist i Øjeblikket ikke andet at gøre end at raabe ud til alle tænksomme Forældre: *Lad aldrig Deres Børn gaa i Biograftheater, uden at De selv først har gennemset, hvad der bydes Dem!* Og med dette Nødraab vil jeg slutte.«

Hr. Rosenstands Ord vil sikkert ikke gaa saa uvirkomme hen, som han synes at tro. For at bidrage til at brede dem ud i vide Kredse, er de her blevne gengivne.

(Ntit.)

Johannes Jørgensen.



De franske Folkeskolelærere og Religionen.

Det er jo en selvindlysende Ting, at en Lærer har eller kan have stor Indflydelse paa sine Elever i Retning af at paavirke dem og bibringe dem sine Anskuelser og Synsmaader paa de forskellige Omraader, ogsaa hvad Religionen angaar.

Hvad vantro og socialistisksindede Lærere kan anrette for Skade i Børnenes og de unge Menneskers modtagelige Sind, det viser sig tildels allerede og vil stadig vise sig tydeligere og tydeligere særlig i Frankrig. De franske Folkeskolelærere er for en stor Del saa gennemsyrede af socialistiske Ideer, at de erklærer Militærvæsenet for en umenneskelig Indretning og hævder Rekrutternes Ret til ikke at møde ved Udskrivningerne, og hvad Religionen angaar, som jo allerede længe ikke mere er nogen Privatsag for Socialisterne, saa benytter Lærerne ogsaa deres Indflydelse i Skolerne til ligefrem at bekæmpe den og at udrydde Troen af Børnenes Hjærter.

Netop hvad denne Side af den franske Kulturkamp angaar, er der i den senere Tid forefaldet Ting, som man næppe skulde holde for mulige. »Saltzburger Kirchenzeitung« bringer nogle Eksempler, som vi her vil gengive.

En fransk Skolelærer, som tillige er Raadstueskriver og saaledes paa en dobbelt Maade kan gøre sin Indflydelse gældende, truede Børnene med, at enhver af dem, som gik til Messe og lod sig firme, ikke vilde faa udstedt noget Afgangsbevis. Forældrene vovede ikke at klage, Borgmesteren eller hans Raadstueskriver kunde let lade dem faa det at føle, og — for Resten — hvem skulde de i det hele taget indsende deres Klage til med nogen Udsigt til et Resultat? — Et andet Tilfælde: En syvaars Skolepige havde om Søndagen været i Kirke. Dagen efter faar hun i Skolen Ordre til at staa op paa et Bord og fremsige »Fadervor«. Hun begynder: »Fader vor, Du som er i Himlene . . .« »Hvad for noget,« afbryder Læreren hende, »er din Fader i Himlen? Jeg har lige nu set ham gaa over Gaden!« Almindelig

Latter. ». . . Giv os idag vort daglige Brød!« — »Hvad? Giver din Fader Dig ikke Brød? Og han er jo Bager!« Den lille er ved at forgaa af Skam og Angst midt i den Haanlatter, som bryder løs; men hun maa fortsætte, stadig under lignende Afbrydelser.

Næste Søndag gaar den lille alligevel igen til Messe. Dagen efter maa hun til Straf igen op paa Bordet og frem-sige »Ave Maria«. Hun begynder: »Hil Dig, Maria.« — »Kender Du,« spørger Læreren, »hende, som Du hilser? Man plejer ellers kun at hilse dem, som man kender.« Saa rejser en lille Dreng paa ti Aar sig op og siger: »Hr. Lærer, hvad De gør, er meget ondt, og hendes Moder vil ikke til-lade det.« — Ære den lille Ridder, som vovede at komme sin forpinte Kammerat til Hjælp og sige den sjofle Karl, — som saa skammelig misbruger sin Stilling til at krænke den *Frihed*, han selv bestandig fører i Munden, — lige op i hans Ansigt, hvad han er, og at forsvare Forældrenes hellige Rettigheder over deres Børn! Naar man endnu kan have Grund til ikke helt at mistvivle om Religionens Sag i Fran-krig, saa er det ikke hine Læreres Skyld, som bærer sig saaledes ad som her beskrevet, men saadanne modige Børns Skyld, som endnu har saa megen Anstands- og Æresfølelse, at de vover at rejse sig og læse Læreren Teksten. Der er — i alt Fald nogle Steder — endnu god Grund i Folket og i Børnene.

Endnu fornylig har en anset Professor ved Pariser Universitetet *Aulard*, i »*Annales de la jeunesse laïque*« (Læg-Ungdommens Aarbøger) udtalt: »Vore Lærere af den fri Tanke har *det* til Opgave, og *det* er deres Eksistensbe-rettigelse: Religionens Opløsning (de *desagrèger la religion*). Lad os ikke mere sige: vi vil ikke udrydde Religionen; lad os hellere sige det rent ud: vi *vil* udrydde Religionen.« Hvad *Aulard* her giver til Løsen, det fører de fritænkerske Lærere i den mindste Provinsby konsekvent ud i Virkelighe-den og martrer de smaa katholsk opdragne Børn paa Skole-bænken. »*Detruisons la religion!*« Ned med Religionen!

I samme Aand erklærer Skolebladet »*Revue de l'instruction populaire*« (som har 14,000 Abonnenter): »Fjenden er Kirken og de Tyranner, som den beskytter og beskærmer: de militære, de kapitalistiske og de borgerlige Tyranner,

alle Kaster og alt Præstevæsen!« I samme Tidsskrift tilraabes der Undervisningsministeren: »Vi er circa 30,000 socialdemokratiske Lærere, d. v. s. en Fjerdedel af samtlige Lærere, og dertil kommer endnu 30—40,000 Radikal-socialister. Hvad siger De til det, Hr. Minister? De behøver ikke at forbavses, naar Deres Efterfølger om nogle Aar har 80,000 socialdemokratiske Lærere under sig.«

Det er intet Under, naar man overfor saadanne Tilstande begynder at sætte sig til Modværge; for et Par Maaneder siden har man da ogsaa i Paris dannet en »Forening imod de daarlige Lærere.« Den bekendte Forfatter og ivrige Nationalist *Maurice Barrés* holdt allerede den 16. Marts i Vagram-Salonen i Paris et offentligt Foredrag, hvori han mesterlig skildrede den store Fare, som Frankrig udsattes for ved de daarlige Lærere. »Vi betaler disse Folk med vore Penge«, udbrod han, »og man kan ikke forlange, at vi gør det, for at de planmæssig skal forgifte vore Børn. Vi vil ikke vide af, at saadanne Fyre skal berøve vort Folk dets aandelige og sædelige Goder, dets Ærefrygt for de evige Goder, Troen paa Gud og Sjælens Udødelighed, at de skal udrydde al moralsk Ansvarsfølelse af Hjerterne! Vi vil ikke, at de 60 Procent dygtige, moralske, patriotiske og ufordærvede Lærere ogsaa efterhaanden skal bukke under for disse Himmelstormeres Angreb. Rejs jer, Familjefædre! Forsvar jer ved at angribe!« — Foreningen vil energisk modarbejde enhver Slags Overgreb som de ovenomtalte, og man kan kun ønske det franske Folk, at det maa lykkes denne Forening at udrette meget.

Ikke alene i Frankrig, ogsaa i andre Lande truer mer eller mindre den samme Fare, selv om den dér foreløbig endnu ikke er saa stor og saa aabenlys. Ja, selv her hjemme i Danmark, hvor dog Størstedelen af Lærerne Gud ske Lov endnu er troende, — selv her kan man have nødig at begynde at være paa sin Post, siden det jo ikke mere er umuligt, at en erklæret fanatisk Fritænker og Religionshader sættes til at bestyre en kommunal Mellemskole, selv om han vel foreløbig, saalænge som han endnu kun er en næsten isoleret Fremtoning, forhaabentlig ikke giver sin Fanatisme Luft ogsaa i Skolen, saaledes som han har gjort det i Bladene.

LITTERATUR.

Niels P. Larsen: Det historiske Midtsjælland. Et Overblik. Med Illustrationer. (30 S.) Sorø 1907.) 8. — Kr. 0,75.

Denne lille Bog er, som Forf. meget rigtig bemærker i Forordet, »ikke anlagt som en egenlig Rejsehaandbog, men giver i korte Træk mit Syn paa Midtsjællands Historie«. Men derfor hæver denne Bog sig ogsaa betydeligt over de almindelige Turistbøger — saa meget mere, som Forf. er en livlig og aandfuld Skildrer, hvis Ord det nok er værd at lytte til. Og for almindelige Læsere, for hvem de mere omfangsrige historiske Arbejder ikke er saa let tilgængelige, vil den uden al Tvivl være til megen Nytte og Glæde.

At Emnet er yderst interessant og rigt paa Enkeltheder, siger sig selv. Midtsjælland det er de to mægtige Slægter: Valdemarernes og Hvidernes Vugge. Man behøver blot at læse Kapitlernes Overskrift for begærligt at aabne Bogen:

- 1) Aanden fra Fjenneslevlille.
- 2) Sorø.
- 3) Fjenneslevlille.
- 4) Bjernede.
- 5) Ringsted.

Og, som sagt, man skulles ikke. Forf. er en Mand, der kan se sundt, berette livligt og undertiden ret originalt; det vil dog kun være Historikeren, som er fortrolig med den nær sagt overvældende Litteratur, som forud findes, der kan værdsætte den Frihed, Forf. her og der har naaet over Stoffet, der ellers saa let vil tynge til Jorden.

Alle, der elsker vore nationale Fortidsminder, vil derfor høste Glæde ved Læsningen, og dette maa da frem for alt gælde de danske Katholikker, hvis Kirkes Storhedstid i Danmark der netop fortrinsvis er Aaledning til at dvæle ved her.

»Indadtil behøver vi kun at kaste et Blik paa **Sorø, Fjenneslev, Bjernede** og **Ringsted** Kirker for at forstaa, hvilken fremtrædende Virkelyst og Kultur disse middelalderlige Bygninger endnu den Dag i Dag hæver sig som Mindesmærker over.« (6)

Om Sorø findes følgende begejstrede Lovtale: »Stor-
slaaet var Bygningen i Sor, men jævnt var Livet, der le-
vedes i den. De graa eller tavse Munkes tarvelige, men
arbejdsomme Liv, hvad enten dette nu optoges af religiøst
eller historisk Arbejde, harmonerede saa godt med den
danske nøgterne Menneskelighed i Absalons Væsen.« (7)

Og om Tiden ved 1536: ». . . Men medens vi paa Re-
formationstiden møder Benediktinermunkene i Ringsted og
Johannitermunkene paa Antvorskov i Tilbagegang, saa ser
vi Sor Cisterciensermunke i saa kraftig og ædel Virksom-
hed under Abbed *Henrik Christensen Tornekrans's* Ledelse,
at man knap kan tænke sig den stort større og bedre i
Absalons Dage. Aanden fra Fjenneslevlille levede til det
sidste i Sor, Hvideætten til Ære, Danmark til Gavn.« (7)

Det er ogsaa paaskønnelsesværdigt, at Forf. søger at
ramme en Pæl gennem den urigtige Forestilling Folk i Al-
mindelighed har, at Sorøs Rigdom væsentlig skyldes *Holbergs*
Gave, som vel var meget værdifuld; men: »Maalt med Nu-
tidens Alen, har Holberg skænket $\frac{1}{3}$ af Sorø Akademis
Gods, medens de øvrige $\frac{4}{5}$ er Sor Cistencienser-Klosters
Gods, der hovedsagelig skyldes Hvideslægten.« (18)

Indledningen til Kapitlet »*Ringsted*« kan der dog rettes
en stærk Anke imod. Her er Forf. ude paa en ret farlig
og gyngende Grund. Thi han kan paa ingen Maade under-
bygge sin Antagelse af, at Hertug *Knuds* Helgenerklæring
væsentlig skyldtes politiske Skaktræk fra Kongens Side, med
det fornødne historiske Bevismateriale.

Naar Forf. i Omtalen af St. Knuds Dyrkelse siger:
». . . . for at Menigmand kunde beskue og tilbede hans
jordiske Støv«, saa maa dette »tilbede« skrives paa
hans mulige Ukendskab til theologiske Udtryk og er sikkert
ikke ondt ment.

Det er ligeledes uheldigt, at Forf. ikke — i det mindste
i en Note — paa S. 22 f. n. gør opmærksom paa, at der
fra sagkyndig Side er fremsat særdeles vægtige Grunde mod
den Antagelse, at Kirkerne foruden at være Gudshuse til-
lige skulde have haft fortifikatoriske Formaal.

Derimod kan vi fuldt ud istemme Forf.s Slutningsord,
naar han med Henblik paa *Valdemar den Store* (og *Absalon*)
siger: »I Fjenneslevlille fødtes *) Danmarks Storhedstid og

derfra skød den frem. Did hen maa Danmark vende sig, naar det vil sige Tak, og did hen maa det lære at skue, naar det vil vinde frem; thi uden *Danskhed* *) øver Danmark ingen Daad.« (30) —

Teksten er ledsaget af et omhyggeligt valgt og godt oplysende Billedstof.

J—n. J—n.

Forskelligt.

Modellen. Hvad der har gjort den italienske Maler *Leonardo da Vinci* mest berømt, det er hans i Aaret 1498 fuldendte Maleri »den hl. Nådver«, som findes paa en Væg i det tidligere Kloster Maria della Grazia i Milano. Til Model for sin Kristusfigur benyttede Leonardo en Korsanger ved Navn Pietro Bondinelli, som havde tiltrukket sig Malerens Opmærksomhed ved sit stille beskedne Væsen og fremfor alt ved sit Ansigts ædle Træk, der egnede sig fortrinlig til Fremstillingen af *Kristushovedet*.

Fire Aar efter arbejdede Kunstneren endnu flittig paa sit Mesterværk; det nærmede sig nu snart sin Fuldendelse; men én Figur manglede endnu, nemlig *Judas*. Søgende gik Kunstneren omkring paa Gader og Stræder for at finde et Menneske, der kunde passe til Model for den sidste Figur. Pludselig mener han at have truffet paa en. Det var en forkommen Døgenigt, hvis Træk bar Spor af den mest udprægede Forvorpenhed og Lastefuldhed. Stakkelen tog gerne imod Malerens Tilbud; det var jo en god Lejlighed til paa en let Maade at tjene nogle Penge. — Men hvad var det? Da Maleren den følgende Dag med Pensel og Palet i Haanden betragtede sin ny Akquisition lidt nærmere, da forekom det ham, at der ligesom var noget bekendt ved ham, noget der trods alt dog havde en svag Lighed med de ædle Træk i det smukke *Kristushovede* paa Maleriet. Og ganske rigtigt viste det sig, at den som nu sad der foran Maleren som Model til *Judasfiguren*, var den samme, som for fire Aar siden havde siddet Model til *Kristusfiguren*. Ved Drik og Spil og andre Laster var den tidligere Korsanger, Bondinelli, sunket saa dybt, at hans før saa skønne

*) Udh. af Forf.

og ædle Træk næsten fuldstændig havde vejet Pladsen for det mest frastødende Udtryk, som kan findes hos noget Menneske.

Ak, hvor øde, hvor tomt og mørkt kan et Menneskeliv ikke blive under Syndens Forbandelse. Synden tilintetgør Ligheden med Gud, Guds Billede i Menneskets Sjæl; den paatrykker sommetider ogsaa Menneskets Ydre, Skændselens Stempel. Mangen Gang staar et Menneskes lastefulde Livshistorie ligesom skrevet paa hans Ansigt, indmejslet i hans Ansigtstræk. Og det er egentlig ikke saa forunderligt; thi den svære Synd gør virkelig en Engel til en Djævel. Dødssynden er den frygteligste Katastrofe, der kan ramme en Menneskesjæl. En Synd varer maaske kun et Øjeblik, men i dette ene Øjeblik er et grufuldt Ødelæggelsesværk fuldbyrdet.

Smukt Forhold mellem Herskab og Tyende. Paa Slottet Dinklage døde i Fjor den 86 Aar gamle Husjomfru Franciska Ferlemann. I 42 Aar havde hun været i Huset hos den grevelige Familje *von Galen* og havde været med til at passe og pleje Stamherrens, Grev Ferdinands store Børnesflok og tildels ogsaa give dem den første Opdragelse, alt med en rørende Troskab og Hengivenhed. Lige indtil hendes Død var alt hendes Arbejde, al hendes Tanke og Stræben, og ikke mindst hendes Bøn viet hendes Herskabs Børn, som hun elskede som sine egne. Selv naar de allerede længst var vokset fra hendes Omsorg, vedblev den grevelige Familjes Sønner og Døtre dog altid at være »hendes Børn«, hvis Skæbne laa hende meget paa Hjerte. Hendes sidste Ord før hun døde, var disse: »Jeg vil bede for Eder alle!« Saa talte hun om Gensynet i den anden Verden og sagde: »Det er der kun et Par Dage til!« Efter at have modtaget den hl. Kommunion for sidste Gang paa sit Dødsleje, vilde hun ikke mere tale med nogen; men trykkede endnu en Gang en af de unge Grevinders Haand med et kærligt Blik. Medens Slotspræsten bad Dødsbønnerne, udaandede hun blidt og roligt og overgav sin Sjæl i sin Skabers Haand.

Ligesaa opbyggeligt var det imidlertid ogsaa, at se den Maade, hvorpaa hendes Herskab besvarede den trofaste gamles Hengivenhed med lignende Følelser. Man betragtede altid den gamle som hørende til Familjen. Intet Brev kom eller gik ud af Huset, uden at der deri ogsaa spurgtes til eller berettedes om den trofaste gamle og udveksledes Hilsener til og fra hende. — Da man mærkede, at hun ikke mere havde mange Dage igen, skrev Grev *von Galen* (det i Forbigaaende bemærket mangeaarige Medlem af Rigsdagen og Protektor for mange kirkelige og filantro-

piske Foretagender i Tyskland) til alle dem af sine Børn, som ikke er i Kloster, og bad dem om at komme hjem til det fædrene Slot. Og de kom alle og knælede ned ved den gamle trofaste Husjomfrus Dødsleje. Og da hun saa endelig havde lukket sine Øjne til den sidste Hvile, saa udbad en af Døtrene sig Tilladelse til at hjælpe den barmhjertige Søster med at iføre den afdøde Ligklædningen. En af Grevens Sønner, som er Præst, sang den højtidelige Sjælemesse ved Begravelsen; den gamle Greve selv og hans øvrige Sønner bar egenhændig Kisten til Familiegravkammeret, hvor den blev hensat Side om Side med de afdøde Børn af Familjen.

Man ved næppe, hvad man mest skal beundre, den i den underordnede Stilling udviste Troskab og Hengivenhed, eller den al Standsforskel tilsidesættende Taknemlighed.

Men her passer i hvert Tilfælde det Ord: Gaa hen og gør ligesaa!

Under Mærket —*r*, *Fredericia*, har Redaktionen modtaget følgende, som længe har ligget og ventet paa Plads;

Da jeg læste i »Ugebladet« for Søndag den 25. Novbr, om det nye Verdenssprog *Esperanto*, kom jeg til at tænke paa, hvad jeg en Gang hørte ved en Familie-Sammenkomst, og som jeg tillader mig her at fremdrage. Husfaderen sørgede som sædvanlig paa bedste Maade for gemytlig Underholdning, navnlig ved at fremlægge gode Blade og Billeder, og førte saa gerne Samtalen hen paa, hvad der kunde have Interesse og være til Gavn for unge og gamle. Han fremkom da ogsaa med et Spørgsmaal, som stod i et af Bladene: »Hvilket Sprog forstaas af alle over den hele Verden?«

Nogle af Selskabet gættede paa Latin, andre paa Volapyk, — men saa kom i al Gemytlighed Svaret:

»Et venligt Smil!«

Kunstmaleren Niels Forsberg, bosat i Helsingborg, har fuldendt 8 store Malerier, som er bestemte til at pryde *Lunds Domkirke*. Blandt Malerierne er ogsaa to forestillende *Ansgar* og *Absalon*.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. Fra en af de unge danske, som studerer i Propagandakollegiet, har vi modtaget et Nr. af »Corrispon-

denza Romana. Bollettino d'informazione«, hvori der meddeles, at der til de ved Kvirinalet akkrediterede Gesandtskaber for Østrig-Ungarn, Danmark, Tyskland, England, de Forenede Stater og Tyrkiet fra deres respektive Landsmænd, der er Elever af Propagandakollegiet, er bleven indgiven Besværing over et voldeligt Overfald, foretaget paa dem af en Bande antiklerikale for fjorten Dage siden, Søndagen den 30. Juni.

Berusede af Sejrsstolthed over Udfaldet af Valgene drog en saadan Bande antiklerikale paa 100 Mand med det italienske Flag i Spidsen gennem Gaderne, syngende og skraalende imod Paven og Præsterne.

Paa Piazza di Spagna mødte de netop en Afdeling Seminarister fra Propagandakollegiet, blandt hvilke ovennævnte Nationer var repræsenteret; det var en god Anledning til at give det antiklerikale Had Luft, og de gik derfor (100 Mand imod 12!) løs paa dem og trakteredede dem ikke blot med Skældsord og Forbandelser, men ogsaa med Stokkeslag, Spark og Spyt. Ingen af Gendarmerne eller Politibetjentene, som vare i Nærheden, rørte en Finger til Forsvar for de værgeløse, og dersom ikke nogle Privatfolk med Fare for sig selv havde kastet sig imellem og bugseret de værst tilredte af Seminaristerne ind i et Privathus og laaset Døren, hvem ved da, hvorledes det da vilde have endt! Et Par Timer efter stod Banden endnu udenfor Propagandaens Vinduer og udstødte vilde Hyl og Trusler, uforstyrret af Gendarmeri og Politi.

Saaledes ser den italienske antiklerikale Dannelse ud!

Frankrig. Som *Aarsag til den religiøse Tilbagegang i Frankrig* (skriver en Korrespondent til »Apologetische Rundschau«) nævnes ofte i katholske Kredse den moralske Fordærvelse, særlig Tobørnssystemet, som er meget udbredt i Frankrig. Men den Forklaring er ikke bedre, end den Lærers, der som Grund til, at hans Klasse var saa langt tilbage, anførte Børnenes Uvidenhed. Spørgsmaalet er: hvad er Grunden til den sædelige Fordærvelse med dens Tobørnssystem og de andre uheldige Følger haade paa det religiøse, sociale og politiske Omraade?

Sædvanlig anfører man politiske og historiske Grunde. Politikken er afhængig af det antikatholske Flertal i Kammeret, som gør alt for at forhindre og umuliggøre Kirkens, Religionens og Moralens Indflydelse i Familjerne, i Skolerne og i hele det offentlige Liv. Den historiske Udvikling, Landet har taget, og som er Skyld i den religiøse Misère, skal atter bero paa Forfædrenes religiøs-sædelige Abnormitet. Det har aldrig været anderledes, siger man, allerede paa Kongernes Tid duede hverken Hoffet eller Folket noget,

derfor staaer det heller ikke nu bedre til med Religionen i Frankrig!

Naive Mennesker kan maaske lade sig nøje med en saadan Forklaring. Andre spørger derimod videre: Hvad er Grunden til de tidligere Generationers religiøse Tilbagegang og til den fuldstændige Udelukkelse af alle virkelige kristelige Elementer fra de ledende politiske Kredse? Naar man kender Forholdene og har Mod til at sige Sandheden, saa vil man lægge Ansvaret for hele Misèren paa dem, som ved deres Stand og Stilling og ved deres Intelligens er kaldede til at være Førere for deres Trosfæller, — i første Linie paa Præsteskabet! Længe, ja, i Aarhundreder har disse Elementer forsømt deres Pligter. De har ikke haft Forstaaelse af deres Tid, derfor har Tiden ignoreret dem. De har ventet af Vorherre og overladt til ham, hvad de selv skulde have gjort, og Vorherre har derfor overladt dem til dem selv, fordi han naturligtvis ikke ved Vidundere tvinger dem til Indsigt og Klogskab.

Nu begynder Katholikkerne i Frankrig at røre paa sig, men det er noget sent; — forhaabentlig ikke *for* sent! Det franske Folk er i Besiddelse af megen sund Sands og dyb Følelse, hvad der allerede utallige Gange har hjulpet det over store Vanskeligheder.

(Dersom nogen har noget at indvende imod ovenstaaende Fremstilling, da vil der selvfølgelig med Glæde blive givet vedkommende Lejlighed til at fremkomme dermed her i Bladet.
N. U. Red.)

Belgien. Den i sin Tid meget omtalte Stifter af det kristelig-demokratiske Parti i Belgien Pastor *Daens* er fornylig afgaaet ved Døden. *Daens* var født 1839 i Flandern, indtraadte i Jesu Selskab, men blev senere Verdenspræst. Han var meget begavet, havde Hjerter og Forstaaelse for Folket og traadte med sin henrivende Veltalenhed i Skranken for dets Vel. Men den Succes, han derved vandt, blev ogsaa hans Ulykke. Uden det rette Maadelhold drog han ogsaa til Felts imod andre katholske Partier, der ikke sluttede sig til hans Retning, og vandt derved Anerkendelse og Bifald hos Socialdemokraterne. En Tidlang blev han endogsaa deres Deputerede for sin Fødeby Alost, og hans Biskop saa sig tilsidst nødt til at suspendere ham. I 1902 blev han Deputeret for Byen Brüssel og tog i Parlamentet Sæde blandt de Radikale og Socialdemokraterne. Men ved Valgene i 1906 faldt han igennem. Nedtrykket af Alder og Modløshed henlevede han nu sine Dage i Nød og Elendighed. I sidste Januarmaaned blev han betænkelig syg og betragtede dette som et Vink fra oven; han udsonede sig

med sin Biskop, modtog de hl. Dødssakramenter og sendte sit Parti følgende Erklæring:

»Som katholsk Præst vil jeg være lydig imod min Biskop, der fra sin Side er i fuldkommen Overensstemmelse med den hl. Fader; jeg beder Partiet om at afse fra at genvælge mig til Præsident eller Ærespræsident for det kristelig-demokratiske Parti.«

Omtrent samtidig læste man i Bladene følgende Erklæring:

»Jeg har taget fejl; mine Resultater paa Talerstolen havde blændet mig; jeg indser nu, at jeg har betraadt en falsk Bane; Folkevelfærden sikres ikke ved sociale Kampe, men ved en fast Tro og ved en velvillig Forstaaelse imellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Henreven af en uheldig, ubehersket Iver, har jeg miskendte disse kristelige Grundsætninger, men beder nu Gud om Tilgivelse, og dersom Himlen endnu giver mig Naade til atter at kunne fremtræde for Offentligheden, saa vil jeg ogsaa offentlig bekende min Fejl.«

De kristelige Demokrater og Socialdemokraterne søgte at faa Folk til at tro, at *Daens* havde mistet sin Forstand; det var deres Tak for de mange Tjenester, som han tidligere har vist dem. — Maatte — tilføjer Meddelelsen heraf — *Murri* i Italien, *Loisy* i Frankrig og *Tyrret* i England tage ham tit Eksempel ikke blot i Vildfarelsen, men ogsaa i Tilbagevendelsen!

Unio. Søndag den 14. Juli stor Sommerudflugt til **Birkerød-Hørsholm-Rungsted**. Afgang med Nordbanen Kl. 9⁴⁵ til Birkerød.

Medlemmerne betaler 3 Kr.; Besøgende 4 Kr.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. Juli. 8. Søndag e. Pintse. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer. — **15. M.** Apostlenes Deling. — **16. Ti.** Karmelfest. — **17. O.** Alexius, Bekender. — **18. To.** Camillus af Lellis, Bekender. — **19. F.** Vincens af Paul, Bekender. — **20. L.** Hieronymus Æmilianus, Bekender.

Søndag den 21. Juli. 9. Søndag e. Pintse.

Vincenskonferenserne holder i Anledning af den h. Vincens af Pauls Fest **Generalmøde Søndag den 21. Juli** efter Højmessens i St. Ansgar. Til Mødet, som holdes Bredgade 67², indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt enhver, som interesserer sig for Vincentsbrødrenes Virksomhed blandt de fattige.

Det var ønskeligt, om Medlemmerne samme Dag deltog i Fælleskommunionen.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højmesse m. Præd.	Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyseg.):	- 10 Højm. — —	Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	- 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — — —	Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.):	- 9 — — —	med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{2}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

*) I Sommermaanederne (Juli og August) holdes i St. Andreas Kirke Andagten Søndag Eftm. Kl. 7 (ikke Kl. 5), og sidste stille Messe paa Hverdagene Kl. 7 $\frac{3}{4}$ (ikke 8 $\frac{1}{4}$).

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9	» 2
Aarhus (Rysegade 26)	» 6 $\frac{1}{2}$ og 7	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 9	» 3
Kolding	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Mariebo (Ny Østergade)	» 8 (dsk. Pr.)	» 10 (polsk.)	» -
Næstved (Præstø Landevej)	» -	» 9	» 2
Slagelse (Slotsgade, Brænderigrd.)	» -	» 10	» -
Ri. gsted (S Knudsgade)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Hel ingør (Nygade 8)	» -	» 10	» 5
Roskilde (St. Olsgade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4

St. Vincens af Pauls Fest (Fredag den 19. ds.) katolske Kapel i Helsingør. Kl. 8 højtidelig Messe. Det allerhelligste Sakramente er udstillet hele Dagen. Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt.

Hver Søndag Eftm. Kl. 3 (i Stedet for Kl. 5) Andagt og sakramental Velsignelse.

St. Vincens af Pauls Søstre i Helsingør agter at afholde en Bazar med Tombola til Fordel for syge og fattige i Helsingør, den 22. og 23. Juli. Gaver til Bazaren, saavel større som mindre, modtages med Taknemmelighed af Priorinden, Nygade 8, Helsingør.

NB. I Redaktørens Fraværelse (en fjorten Dage) er Redaktionen for de førstkommande Par Numre Bredgade 64.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 29.

Søndagen den 21. Juli.

1907.

INDHOLD: Raahed. — Ogsaa en Apologi. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Tyskland. Schweiz. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-annoncer.

Raahed.

Der udkommer i København et Tidsskrift »Valdensermissonstidende«, hvis Formaal er at vække Interesse for det Arbejde, som den protestantiske Sekt, der populært kaldes »Valdenserne«, paastaar at udrette i Italien.

Denne lille Sekt har forstaaet at gøre en ganske kolossal Reklame for sig saavel i de store Lande paa det europæiske Fastland som især i England og i Amerika. Der findes Tidsskrifter i forskellige Sprog, der taler dens Sag og søger at vække Interesse for den og endelig allermost at samle Penge ind til den. Det er ganske utrolige Summer, som paa den Maade, i det mindste hidtil, er komne ind til Fordel for »Valdensermissionen«. Det bemærkes med det samme, at de Resultater, som den har opnaaet, i Følge selve de nævnte Tidsskrifter langt fra staar i Forhold til de Summer, som er blevne indsamlede til den.

En Allægger af de større udenlandske valdensiske Tidsskrifter er den overfor nævnte danske »Valdensermissonstidende.« Dette Blad fører en forholdsvis stille Tilværelse, det søger ikke at vække større Opsigt udadtil, men

med desto større Hadskhed og ugenert Fripostighed arbejder det indenfor den Kreds, i hvilken den tæller sine trofaste Tilhængere.

Den, der skriver disse Linier, fik for nogle Aar siden tilfældigt Kendskab til dette underjordiske Organs Tilværelse.*) Da jeg henvendte mig til Udgiveren for at blive Abonnent, gjorde man mig alle mulige Vanskeligheder. Da man dog indsaa det frugtesløse deri (jeg kunde jo altid anmode en Slægtning eller en Bekendt om at abonnere paa Bladet), fandt man sig i det uundgaaelige, og jeg har siden den Tid med en vis Interesse, men ingenlunde altid med lige stor Beundring læst de Artikler, som offentliggjordes i Bladet. For en Katholik har det hidtil været en *Nydelse* at fordybe sig i »Valdensermissionstidendes« Indhold; en berettiget Selvfølelse gør sig gældende hos én, naar man ser, med hvilke *tarvelige* Midler man søger at komme Kirken til Livs. I intet Tilfælde har jeg set Orasproget om den, der søger at kaste smudsigt Vand mod Vinden, komme bedre til sin Ret end i det foreliggende.

Jeg har ovenfor brugt Ordet »tarvelig« om de Midler, der ikke blot i enkelte Tilfælde, men til Stadighed synes »Valdensermissionstidende« gode nok, naar det gælder Angreb paa Kirken. I enkelte Tilfælde slaar denne Betegnelse dog ikke til, og derfor har jeg over disse Linier ikke skrevet Ordet Tarvelighed eller Usømmelighed eller noget lignende, men — *Raahed*.

Jeg har lige faaet Bladets sidste Nummer for Juni-Juli 1907. Paa Side 2 finder jeg en Artikel med Overskrift *Afgudsdyrkelse*. Der fortælles i den om en protestantisk (reformert) Kolportør i Schweiz**), som havde vundet en saadan Indflydelse paa en katholsk Dame, at hun tilsidst naaede til Indsigt af, »hvor uvidende og forfalden til Afgudsdyrkelse hun havde

*) Der er blandt andet den Ejendommelighed ved »Valdensermissionstidende«, at dens fleste Numre udkommer uden tydelig Paategning om, hvem der er ansvarshavende Redaktør. En ung Dame nævnes hver Gang ihærdig som den, der har foretaget Oversættelserne, hvilke iøvrigt — ogsaa sprogligt set — kun geraader hende til liden Ære. — Til almindelig Oplysning tilføjes det, at *Kammerherre C. Bornemann*, København, er den, som har *Ansaret* for Bladets Indhold.

**) Naar Bladet ikke ved noget at fortælle fra Italien, hvor Valdenserne findes, fortæller det løst og fast fra andre Lande.

været.« Denne Dame fortæller saa Kolportøren, at hun besidder nogle Relikvier. Hendes Ord gengives i Artiklen paa følgende Maade: »Jeg har nogle Relikvier, som jeg gerne vilde af med; men jeg vil ikke give dem til Katholikker, som vilde bruge dem. Sig mig dog, hvad jeg skal gøre med dem.« — Nu passe man godt paa, hvad denne hæderværdige Kolportør svarer dertil. Han beretter selv derom saaledes: »Da jeg var bange for, at denne Dame ikke vilde have Mod til *selv* *) at ødelægge disse Ting, svarede jeg: Giv mig dem til *min Samling* **); de skal være en Række Sejrstegn, tagne fra Jesu Kristi Fjende.« Manden har altsaa selv en Følelse af, at det eneste anstændige vilde være at tilintetgøre disse Relikvier; ikke desto mindre indlemmer han dem i *en Samling*, som han har anlagt eller ønsker at anlægge af Relikvier, som han fralister forhenværende Katholikker. Og denne Samling betegner han i sin aandelige Raahed som en »Række Sejrstegn, han har fravristet Djævelen.«

Men vi er ikke færdige endnu med dette »Evangeliets« Sendebud — en Mand, der særdeles smukt realiserer »Valdensermisionstidendes« Motto: *Lux lucet in tenebris*, d. v. s., *Lysset skinner i Mørket!* — I Slutningen af sin Artikkell beretter han med synlig Selvgælde følgende, der til hans og »Valdensermisionstidendes« Skam skal aftrykkes ordret: »Men dette er ikke alt ***); jeg har endnu mere at give Dem; det er blot saa tungt, at jeg ikke ved, om De kan have det paa Cyklen.« »Vis mig det bare«, sagde jeg, »saa kan vi se ad.« Damen gik ind i sit Værelse og kom igen, slæbende paa en St. Anton fra Padua, en Træstøtte paa 50—60 Centimeters Længde. Det var næsten en Kolos. »Foran dette Afgudsbillede knælede jeg fire Gange om Dagen for at bede, men nu har Vor Herre Jesus givet mig et nyt Hjerte, saa jeg beder til ham alene og er lykkeligere. Men hvordan vil De kunne tage den med?« *Jeg fik fat i et Tø, bandt det om Hovedet og Benene paa St. Anton, trak Tøvet over Hovedet og under den højre Arm og cyklede saa bort med St. Anton paa Ryggen til stor Fornøjelse for dem, som jeg mødte paa Vejen ****).*

), **) og ****) Udhævelserne foretagne af mig.

***) Det er den ovenfor omtalte Dame, som fortsætter Samtal. m. Kolportøren.

Jeg overlader trykt til enhver rettænkende Læser — han være sig Katholik eller Protestant — at bestemme, om dette ikke er ligesaa raat som dumt. Raaheden behøver ikke at paavises; det dumme ligger deri, at »Valdensermissionstidende« af bare hadefuld Lyst til at komme Kirken til Livs aldeles glemmer, at den skriver ikke for Læsere i Schweiz, men i Danmark; i et *reformert* Land vil Benævnelsen »Afgudsdyrkeri«, anvendt paa dem, der anbringer religiøse Malerier eller Statuer i deres Kirker eller deres Hjem, sikkert nok lyde som god Latin, men den har virkelig ingen Steder hjemme i et *luthersk* Land, hvor man paa ingen Maade betragter *den religiøse Kunst* med saa snæversynet og fanatisk et Blik, som Tilfældet er i de reformerte Lande. »Valdensermissionstidendes« Redaktion synes overhovedet ogsaa at leve i lykkelig Uvidenhed om, hvilket gabende Svælg, der skiller særlig Valdensere og Lutheranere. Men muligvis spiller alle dogmatiske Uoverensstemmelser og al anden kirkelig Forskel ingen Rolle for den ærede Redaktion, naar den kun føler et fælles Had til den gamle katholske Kirke at være til Stede.

Jeg har i Dag kun villet givet Læserne en lille Mundsmag paa, hvad der kan bydes »oplyste« Protestanter i det 20. Aarhundredes Danmark, naar Formaålet er det gode, gamle protestantiske: at komme Kirken til Livs. Skulde det vise sig nødvendigt, skal jeg ikke forholde Læserne et nøjagtigere Indblik i »Valdensermissionstidendes« Indhold, som det har foreligget i Løbet af de sidste 3 à 4 Aar.

H. Gamél.

Ogsaa en Apologi.

»Ja — men — ikke desto mindre, i Deres Kirke indtager *Jomfruen* en saa fremtrædende Plads, at hun staar for Bevidstheden som det centrale.«

Ordene kom velovervejede og langsomt fra min theologiske Ledsager.

Han var standset og stod nu foran mig med Ryggen

vendt mod Solen, og de store, mørke Øjne, der beherskede hans aandfulde Ansigt, saa undersøgende, halvt triumferende paa mig.

Vi stod, fire unge, paa en af de høje Broer ude over Jernbaneviadukten ved *Carlsberg*. Et Tog var lige raslet forbi os dernede og blev mindre og mindre ude paa Baneligemet. Larmen inde fra Byen lød her som Havets fjerne Brusen ovre paa Heden.

Hvorledes var det nu gaaet til, at Samtalen drejedes ind paa den alt andet end neutrale theologiske Grund? Det gar gaaet, som det altid hænder, hvor unge er sammen (for den Sags Skyld kan de ældre vel ogsaa tages med, dog siges de ikke at være saa let bevægelige og elastiske i Vendingen). Samtalen var gledet fra det ene beslægtede Emne over til det andet.

Vi havde talt om moderne dansk Malerkunst, og derfra var Samtalen vandret til Italiens gamle Mestre og paa en eller anden Maade til Rejsebeskrivelser og deres Værd som objektive Iagttagelser. Talen var falden paa *S. St. A. Billes: Erindringer fra Rejser i Italien*, og jeg havde været saa uforsigtig at ytre mit Mishag med Forfatterens fornærmende Ytringer om *Pius IX.s* Velsignelse under en Audiens, som han overværede. *Bille* siger: ».. Herpaa fulgte saa selve Velsignelsen i den gamle latinske Formular, i hvilken Paven dog nok — vi var ikke ganske sikre derpaa, men tro at have hørt det — føjede endnu en Person, nemlig den hellige Jomfru til Treenigheden: *Benedico vos in nomine Patris, Filii, Virginis et Spiritus sancti!* Det vilde ligne den Pave, der har proklameret Dogmet om Madonnas ubesmittede Undfangelse, at gøre dette Tillæg.« — Jeg tillod mig at kalde denne Forfatterens Mistænkeliggørelse for oprørende, infam — og saa, ja, saa faldt Theologens ovennævnte vægtige Indlæg.

Vi stod paa Broen og lod Blikket glide langs de blanke Skinner, og jeg følte ret det haabløse i at kaste mig ind i en Diskussion om denne bestandig gentagne Beskyldning. »Det er lige meget«, sagde jeg til mig selv, »søger du at overbevise ham med gode, gangbare logiske Grunde, saa følger han bare den gamle Taktik: at dreje Samtalen hen paa et mindre væsentligt Punkt, og bruger du en historisk,

apologetisk Vej, saa giver han ikke et Haar for Kirkens og Fædrenes højtideligste Udtalelser, men siger bare: ét Teori, et andet Praksis — jo, jeg kender disse lutherske Theologer, de er undertiden som Aal — min var det i det mindste.«

Da slog en Tanke pludselig ned i mig — ja, hvor det skulde føre hen, var jeg mig ikke bevidst i første Øjeblik; men jeg sagde:

»Da en Religions Kultus er et Udtryk for dens Lære, saa maa vi jo finde det centrale i Læren som Midtpunkt i Gudsdyrkelsen.«

Theologen nikkede og saa forventningsfuldt paa mig.

»For at fejre vor Religions Mysterier har vi rejst Templer, i Begyndelsen under Jorden i de første Aarhundreder og her hjemme ganske simple Træhuse. Den historiske Udvikling skal jeg nu forskaane Dem for og gaa lige til Nutiden, da ser vi overalt Kirker og Kapeller, Bedehuse og Mødesale — kort sagt, hvert Samfund indretter sig i Overensstemmelse med sin religiøse Opfattelse og Trang. — Tager vi f. Eks. *Ritualisterne* i *England*, da spiller Alteret en vigtig Rolle i deres Kirker paa Grund af den Vægt, de lægger paa det sakramentale, det liturgiske eller hvad De vil kalde det — her er Alteret Midtpunktet; i *Lavkirken* derimod er Alteret helt forsvundet, her er Hovedsagen Prædiken og atter Prædiken, og derfor danner Forhøjningen med Prædikestolen Kirkehusets Midtpunkt. For Resten kan De overbevise Dem om denne reformerte Ejendommelighed ved at aflægge et Besøg i Kirken i Gøthersgade.«

»Det ved jeg; men jeg indser ikke . . . ?«

»De indser ikke den Betydning, jeg tillægger denne Forskel. Jeg kan svare Dem med et Spørgsmaal: Maa Kærnen i vore religiøse Forestillinger ikke netop faa sit mest prægnante Udtryk i Gudstjenestens Form?«

»Selvfølgelig! — Troens Væsen afspejler sig i Menighedens Liv, først og fremmest inden Kirkens fire Vægge.«

»Netop min Mening, kære. Derfor danner Kirkens arkitektoniske Enkeltheder ogsaa en Liturgi i Sten.«

»Men ud fra dette kan De jo umuligt drage nogen som helst Slutning, vort Stridsæmne vedrørende.« — Han rettede

sig i hele sin Højde og fortsatte med Varme: Romerkirken har ikke Monopol paa Kristendommens liturgiske Hoved-momenter! Har vi ikke et Alterbord, en Prædikestol og en Døbefont? Har vi ikke en Ordets og Nadverens hellige Tjeneste paa Daabens Grund?»

»Dette har jeg i og for sig ikke benægtet; selv om jeg nu som Katholik ser væsentlig anderledes paa denne Deres Tjeneste, saa indrømmer jeg, at jeg fra min tidligste Ungdom gemmer kære Minder om mangen opløftende og gri-bende Stund i det Samfund, hvori jeg opfostreredes. Men det er jo slet ikke derom, Sagen drejer sig. Dog — vent lidt — Deres Udtalelse giver mig Anledning til at uddybe min Tanke. De burde have nævnt Prædikestolen først.«

»Prædikestol og Alter — Alter og Prædikestol danner for os en inderlig Forbindelse. Jeg bestrider absolut Deres Berettigelse til at paadutte os en Tilsidesættelse af den hellige Nadvere.«

»Ved en overfladisk Betragtning vel; men hvad siger De til den forargelige Skik her i Hovedstadens Kirker, at den overvejende Del af Menigheden forsvinder umiddelbart efter den første Salme efter Prædikenen?»

Han trak paa Skulderen: »Ja, det er jo ganske vist et beklageligt Forhold.«

»Ganske vist — ja — et beklageligt Tegn paa en manglende Bevidsthed om Altertjenestens almene Betydning. Men kan De nægte, at dersom Menighedens Liv afspejler Troens Væsen, som de før saa smukt sagde, saa er dette i alt Fald et tydeligt Spejlbillede for det københavnske Kirkefolks Vedkommende. Dog jeg skal ikke tillægge denne uærbødige Skik nogen almen Betydning, da den sikkert er et mere lokalt Onde. Derimod har jeg et ganske anderledes vægtigt Argument til min Raadighed. En af deres egne Theologer, Pastor *Barfod*, en grundig Kender af Oldkirkens Liturgier, udtaler aabent, at vi maa bort fra den naive Opfattelse, at *Luther* førte Liturgien tilbage til dens gamle Form, rensede den for den papistiske Surdejg. Tværtimod indrømmer han, at Folkekirken er langt fjernet fra det oprindelige. Han viser, hvorledes enkelte af den oprindelige Altertjenestes Led ligefrem er vandret op paa Prædikestolen og saaledes har stillet Alteret i Skygge. Re-

sultatet, han kommer til, er: Vi har gjort Gudstjenesten til en ensidig Prædiketjeneste.

Men for at komme tilbage til vort Udgangspunkt. Vi ser, at paa den ene eller anden Maade bliver det, der theoretisk lægges Hovedvægten paa, i Praksis Hovedhjørnen, det Midtpunkt, hvorfra Livet udgaar. Og det er ved Hjælp af denne Theoriens Virkeliggørelse i Praksis, jeg vil vise Dem det uberettigede, endogsaa i den Antagelse, at *den velsignede blandt Kvinderne tilsyneladende* staar for Bevidstheden som det centrale i Kirkens Kultus — altsaa ogsaa i dens Lære.«

Vi var komne ind paa Vesterbrogade, og jeg fortsatte:

»Da Anskuelsesundervisning jo er hypermoderne, saa tilbyder jeg mig som Cicerone ved et Besøg i *Jesu Hjerte-Kirken*, der ligger tæt herved.«

Vor ene Ledsager tog Afsked, medens den andens æstiske Interesse lokkede ham med; der kunde maaske være et eller andet »seværdigt«, mente han.

Vi traadte ind i det allerede halvmørke Sideskib, i hvis lille Kor *St. Josefs* Alterets Figurer traadte tydeligt frem for Øjet, belyste af Reflekserne fra det store Vindue over Orglet. Og Omvisningen begyndte.

»Her ser De da først en Række Billeder, som lig en Frise strækker sig langs Kirkens Ydermure. Det er ligesom en Livvagt omkring det Allereheligste, og fordyber De Dem nærmere i hvert enkelt af disse Malerier — ikke for at bedømme deres æstetiske Værdi, men deres Indhold, da virker det som en Prædiken, undertiden mægtigere, langt mere gripende end den berømteste Prædikants Ord. Vi kalder denne Billedrække: *Via crucis-Korsvejen*, og De kender jo dens Historie. Øver vi denne Andagt, da gaar vi fra Billede til Billede, alle 14 Stationer rundt, begyndende oppe foran det store Krucifiks mellem Skriftestolene. Foretager vi denne Vandring alene for os selv, da vil det maaske i første Øjeblik forarge Dem, at vi ved hver Station bøjer vort Knæ, før vi fordyber os i den Scene af Kristi Lidelsesgang fra *Pontius Pilatus* til Gravlæggelsen, som Billedet gengiver. Dog, De er altfor fordomsfri til at ville tro den taabelige Paastand, at vi tilbøder Billederne. Knæ-

faldet er et Tegn paa vor Tilbedelse af Guddommen, og de Ord, hvormed vi samtidig hilser den lidende Frelser, fører Dem dybt ind i Forstaaelsen af Korsvejens Væsen.

Vi tilbeder dig, o Jesus, og loopriser dig; thi ved dit hellige Kors har du forløst Verden.»

Vi stod foran Korskranken og Æstethikeren beundrede den Realisme, hvormed Dødens Nærhed var udtrykt i den hl. *Josephs* Ansigt.

»De ser her en Fremstilling af *St. Josephs* Dødsleje, som vi forestiller os det. *Jesu* Plejefader omtales jo slet ikke i Frelserens Liv efter Rejsen til Jerusalem, og man har derfor lige siden Oldkirkens Dage antaget, at han er død, inden *Kristi* offentlige Virksomhed begyndte. Derfor anraaber man særlig den hl. *Joseph* om hans Forbøn for Opnaaelsen af en forberedt og salig Død. Thi den fromme Tanke kan ikke forestille sig nogen saligere Død end den hl. *Josephs* i *Jesu* og *Marias* Arme. — Pas paa — stød ikke Hovedet. Prædikestolen er ikke saa højt oppe, som det ser ud. Her ser De Prædikestolen. . .«

»I Sandhed, et meget smukt Billedskærerarbejde!«

»De har virkelig Ret. Disse Reliefler er meget livfulde og karakteristiske i Enkelthederne. De ser her fremstillet den 12aarige *Jesus* i Templet, Bjergprædikenen, *Kristus*, der prædiker fra *St. Peders* Skib, og Frelseren umiddelbart før Himmelfarten, idet han giver *Sine* den berømte Befaling: »Mig er givet al Magt i Himlen og paa Jorden, gaar derfor hen og lærer alle Folk. . .« — Saaledes har den Menighed, der forsamles paa dette Sted, bestandig disse Scener for Øje og mindes derved hans Guddomsord, som bestandig lever og rører sig kraftigt i Kirken gennem alle Dage. Og naar Prædikanten staar deroppe og har læst Dagens Evangelium, saa fører han dette Ord med den største Ærbødighed til sine Læber og siger: »For dette dit hellige Evangeliums Ords Skyld udslette du vore Synder, o Herre.« — Dog, Prædikestolen er ikke Midtpunktet i vor Gudstjeneste. Jeg anfører atter Pastor *Barfods* Ord. Han betoner stærkt, at Hovedpunktet i de Troendes Gudstjeneste aldrig har været Prædikenen, men det liturgiske — *Eucharistien*, Ofret — indtil Reformationen forvandskede dette Forhold —, og at *Eucharistien* atter bør blive Hoved-

sagen. — I det vi træder frem foran Højalteret, knæler vi og udtrykker derved vor troende Tilbedelse af Frelseren, som under Brødets Skikkelse er sandelig, virkelig og væsentlig til Stede her i Tabernaklet Dag og Nat.

Højkoret her er altsaa vor Gudstjenestes Midtpunkt, og lad os da betragte det lidt nærmere. Lad os, som *Mynster* saa smukt siger i sine »Betragtninger«, skue fra oven nedad — naturligvis figurligt talt. I Midtervinduet's Medaillon ser De et *Jesu Hjerte* Billede, der saa at sige behersker hele Kirken.«

Theologen smilede en lille Smule spydigt.

— »Ah! Jeg ved hvad De vil indvende! Men Deres jansenistiske Protest nytter Dem ikke det ringeste. Tvært imod røber den, at *Kristi* Guddommelighed ikke staar fuldt levende for Deres Bevidsthed. Den evige Lampe her foran os forkynder den gamle Kristenheds urokkelige og bevidste Tro paa Frelserens sande Nærværelse i Sakramentet. Hvert Atom i dette forherligede Legeme, for hvilket Thomas faldt ned og raabte: »Min Herre og min Gud!«, er tilbedelsesværdigt ved sin inderlige Forening med Guddommen. Naar Kirken da særlig opfordrer os til at tilbede og elske Jesu helligste Hjerte, saa er det, fordi den her symbolsk ser Kildevældet til hans guddommelige Kærlighed til Menneskene. Denne Dyrkelse er derfor det skønneste Udtryk for de Troendes barnlige Tillid til hans virkelige Iboen i Sakramentet.

Men tilbage til Hovedsagen. Betragt nu engang disse tre Vinduers skønne Glasmalerier. Kan De tænke Dem mere trøstefulde Billeder for den, der knæler her i Kirken og forbereder sig til Skriftemaalet, end disse Vinduer? I Midten *Maria Magdalena* for Frelserens Fødder, til venstre den forlorne Søn i Faderens Arme og til højre den barmhjertige Samaritan! Og nu selve Alteret. . . .«

»Den er rædselsfuld!« Æstethikeren stod og missede med Øjnene.

»Hvad for en *den*?«

»Den røde Farve i Kristusfigurens Skød.«

»Ja, den skærer unægtelig en Del i Øjnene, det indrømmer jeg; men vi staar her ikke for at gøre æstiske Bemærkninger. Kristusfiguren selv med de udbredte Arme

troner der over Tabernaklet og symboliserer den huldsalige Indbydelse: »Kommer hid til mig, alle...!« Og inden for den funkende gyldne Dør, foran hvilken Keruber holder Vagt, er Tabernaklet, d. v. s. Kirkens Helligdom og Hjerte. Her dvæler Gudmennesket under Brødets Skikkelse alle Dage som sine Troendes Velgører, Ypperstepræst, Sjælelæge og Spise.

Glasmalerierne minder os om Frelserens forbarmelsesfulde Kærlighed til Synderne, Tabernaklet er selve vor Guds Bolig iblandt os, og Alteret er det Sted, hvor vort helligste Mysterium fejres: Korsofrets ublodige Fornylse; fra Messeofret strømmer hele *Kristi* Forsonings Fylde af Naadegaver ud over Menneskene — dette er vor Gudsdyrkelses Hovedmoment. De maa nu indrømme mig, at Deres Paastand om »*Jomfruen*« som det centrale for Bevidstheden er urimelig. Her er absolut ingen Plads for noget andet Midtpunkt end Gudsmennesket, *Jesus Kristus*.

Men lad os gaa videre og se, hvilken Stilling *den velsignede blandt Kvinderne* indtager i Kirken. Her ved Pillen, som adskiller Højkoret fra Mariaalterets Kor, ser De en *Pietà*, Gudsmøder med hendes afsjælede Søns Legeme i sit Skød. Her slutter man gerne Korsvejen, og idet man knælende beder Slutningsbønnen, mindes man de Ord, der er anvendt paa Jomfru *Maria*: »Alle I, som gaar forbi, ser om der er nogen Smerte større end min!« Derfor elsker vi Moderen, som stod under Golgathas Kors.

»Den Altertavle er jo næsten den rene Middelalder!« udbrød Æstethikeren begejstret.

»Ja, ikke sandt! Det er ogsaa denne Kirkes fornemste Pryd.«

»*Regina coeli*«, bemærkede Theologen.

»Ja, Jomfruen kronet som Himlens Dronning. Men, hvad er det, hun rækker os i Møde med et huldsaligt Smil? Sin guddommelige Søn. Hun siger til os paa en Gang triumferende og ydmygt: »Se, er dette ikke Kød af mit Kød, Blod af mit Blod. Min Søn, min Herre og min Gud! Elsk ham, tjen ham, tilbed ham, som er højlovet i al Evighed!«

Angelusklokkens; Bedeslag drønedes i det samme under

Hvælvingerne, og vi grebes alle tre af denne altid saa højtidfulde Time. Endelig døde den sidste Tone hen:

»Er denne Englsens Hilsen ikke skøn? Kender de Ordene, som er knyttede til de tre Gange tre Bedeslag?

Herrens Engel bragte Maria det glade Budskab. — Og hun undfangede af den Helligaand. — Hil dig, Maria, fuld af Naade . . .!

Maria svarede: »Se, jeg er Herrens Tjenerinde — det ske mig efter dit Ord!« Hil dig, Maria, fuld af Naade!

Og Ordet er blevet Kød — og har boet iblandt os. Hil dig, Maria, fuld af Naade!

Og se nu denne Altertavle. Den er et veltalende Forsvar for den Hyldest, vi tre Gange daglig ved *Angelus* bringer den velsignede blandt Kvinderne! Til venstre ser De Bebudelsen, hvor Treenighedens Udsending hilser Jomfruen med de samme Ord som vi — og til højre Jomfru Marias Besøg hos *Elisabeth*. Jeg vil minde Dem om Evangelisten, den hl. *Lucas*, der beskriver dette Møde saa friskt og levende:

»Og det skete, da Elisabeth hørte Marias Hilsen, sprang Barnet i hendes Liv af Glæde, og Elisabeth blev opfyldt af den *Helligaand*. Og hun raabte med høj Røst og sagde: Velsignet er du blandt Kvinderne, og velsignet er dit Livs Frugt. Og hvorfra hændes mig dette, at min Herres Moder kommer til mig? Thi se, da din Hilsens Røst naaede mine Øren, sprang Barnet af Glæde i mit Liv. Og salig er du, fordi du har troet; thi det, som er talet til dig af Herren, skal gaa i Opfyldelse. Og Maria sagde: Min Sjæl højlover Herren, og min Aand fryder sig i Gud, min Frelser, fordi han har set til sin Tjenerindes Ringhed. Thi se, fra nu af skulle alle Slægter prise mig salig.«

Men, Triumf! — Denne Saligprisning finder De alene i den katholske Kirke. Ganske vist, mange Anderledestroende nærer i det skjulte en stor Ærefrygt for hende; men den finder intet aabenbart Udtryk — tvært imod forholder Samfundene som Helhed betragtet sig yderst ligegyldige, ja, afvisende over for denne skyldige Æresbevisning, som Jomfru *Maria* har profeteret om. Kun Kirken bringer fra Solens Opgang til dens Nedgang Jomfrumoderen sin offentlige

Hyldest, samtidig med, at den mindes Menneskevordelsens Hemmelighed.« — — —

Vi vendte os mod Skriftestolene.

»P. Esser« — »P. Schmidt« — Theologen læste Navnene halvhøjt.

»Ja, en Kirkelov paabyder, — vel til Menighedens Bekvemmelighed — at de ordinære Skriftefædres Navne skal være anbragt paa et iøjfaldende Sted paa deres Skriftestole.«

»Pater Esser — bi lidt, hvor er det, jeg kender det Navn fra?«

»Rimeligvis fra Paterens Polemik med Biskop Nielsen i Anledning af deres diamentralt modsatte Opfattelse af *Luthers hellige Liv*. — Dette er altsaa det Sted, hvor Præsten som Guds Stedfortræder tilgiver og udsletter Synder. Et Sted, hvor *Jesu* Forsonings Frugter i Sandhed uddeles og modtages.«

Vi vandrede ned ad Midtergangen.

»Og deroppe over Orglet ser De et Glasmaleri: Kirken, som er grundlagt paa Klippen, hvorom Verdenshavets Bølger bruser. Det er ikke et Symbol paa et eller andet uklart Begreb. Det er den mest levende Virkelighed! De, der søger Beskyttelse i Kirken dér paa Klippen, de er sikre for Tvivlen — den *berettigede* Tvivl. Helvedes Porte vil aldrig overvælde denne stolte Bygning, som spænder over hele Jordkredsen.«

Vi vendte os om nede ved Døren og saa op mod Højaltret, hvor den evige Lampe traadte tydeligere og tydeligere frem ved det indtrædende Mørke.

»Naar de nu ser Tabernaklet deroppe i den evige Lampes Lys, saa maa De dog indrømme, at alt herinde taler mod Deres Paastand. I Tabernaklet er Kirkens Midtpunkt, det væsentlige, ja, jeg kan sige Kilden til alt det øvrige. Jeg kan roligt indbyde Dem til at studere Kirkens Liturgi og Bekendelsesskrifter; De vil da i hel og fuld Klarhed se det intetsigende i Deres Paastand. — Som denne Kirke er, saaledes vil de i det væsentlige finde alle de øvrige. Havde vi været i en anden Kant af Byen, havde jeg ført Dem til vor Hovedkirke: *St Ansgar*. Dens ærværdige Indre, dens

Arkitekturs enkle og rene Linier, dens Apsis' Gruppering af *Treenigheden* og Helgener vilde tale et tydeligt Sprog om vor Kultus' væsentlige Indhold. Men frem for alt vilde dens ædle Alterbygning og virkelig skønne Tabernakel paa-nøde Dem en endnu klarere Overbevisning om det centrale, end De paa Grund af denne Altertavles Billedrigdom faar ved første Øjekast her.

Det er lige meget, hvilken Kirkebygning De vil undersøge, ét vil De altid tvinges til at indrømme: »Her er ingen Plads til Afgudsdyrkelse i nogen som helst Form.«

Da vi lidt efter traadte ud i den lune Sommeraften og tog Afsked, saa min theologiske Ven paafaldende tankefuld ud.

J—n. J—n.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Tyskland. *St. Raphaelsforeningen til Hjælp og Beskyttelse for kotholske Udvandrere* har i Følge sin aarlige Rede-gørelse ogsaa i 1906 udfoldet en velsignelsesrig Virksomhed. Paa dens Hovedvirkefelter i Bremen, Hamborg, Antwerpen og Rotterdam har af de gennemrejsende 500,743 Udvandrere 128,885 gennemrejsende bivaanede Udvandregudstjenesten, 20,124 modtog de hl. Sakramenter, for 1870 blev der skaffet Ophold, 476,757 Mark blev taget i Forvaring og 4,768 Breve besørget. Foreningen arbejder Haand i Haand med og hjælper andre lignende Foreninger, saasom den marianske Ungdomsbeskyttelsesforening, Banegaardsmissionen osv. I Rotterdam har den frelst 9 unge Piger ud af deres Udbytteres Hænder, italienske Arbejdere er bleven understøttede o. s. fr. Foreningen, hvis Stifter og Præsident er Kommerceraad *Cahensly* i Limburg a. d. Lahn, raader for Tiden over 60 Tillidsmænd i forskellige Lande. Alle Svar paa Forespørgsler og al anden Hjælp eller Tjenesteydelse er gratis. Man kan støtte Foreningen ved at abonnere paa det 4 Gange om Aaret udkommende »St. Raphaelsblatt« (kun 1 Mark om Aaret).

Moderne Hedenskab i Berlin. Statistiken viser, at i Aaret 1904 er der født 47,200 Børn, hvoraf 5,800 ikke blev døbt; af 20,730 kristelige Brudepar blev 7,388 ikke kirke-lig viet; og af 32,000 døde blev 17,000 (eller over Halv-delen) ikke kirkeligt begravet. Det er talende Tal, som

tydelig vidner om, med hvor stærke Skridt man gaar et moderne Hedenskab i Møde. Naar det allerede nu er saaledes, hvorledes vil det saa se ud med den følgende og næstfølgende Generation?

De protestantiske Blade i Tyskland klager over, at de theologiske Studenter's Antal er i stadig Tilbagegang. I Følge Tidsskriftet »*Christliche Welt*«, fandtes der i sidste Vinterhalvaar 2,208 theologiske Studenter i hele Tyskland, medens der forrige Aar fandtes 2,329. Større endnu bliver Forskellen, naar man sammenligner disse Tal med Tallene for en Snes Aar siden. I Aaret 1889 fandtes der saaledes 4,400 theologiske Studenter, hvilket vil sige dobbelt saa mange som i forrige Aar. Og alligevel er Befolkningens Antal i Tyskland taget meget til i Løbet af den samme Snes Aar.

Schweiz. *) *Adskillelsen mellem Kirke og Stat i Kanton Genf* blev den 30. Juni vedtaget ved Folkeafstemning med 7,656 Stemmer imod 6,822. Katholikerne stemte alle for Adskillelsen i Haab om, at den vil bidrage til Kirkens Styrkelse og Befæstelse; Calvinisterne og de andre Sekter stemte imod af Frygt for, at deres allerede ret svagt brændende Taner derved snart skal blive helt udslukte. At Katholikerne stemte for Adskillelsen, er ikke vanskeligt at forstaa, naar man betænker, at de i den sidste Menneskealder har maattet lide under alle Statskirkedømmets Ulemper, uden at have nogen som helst Fordel deraf. Hidindtil maatte de ved deres Bidrag til de almindelige Skatter understøtte den protestantiske Statskirke uden selv at have Del i nogen Statsunderstøttelse. Nu derimod vil de blive *virkelig ligeberettigede* Borgere. — Modstanderne af Adskillelsen er er meget bestyrkede og havde ikke ventet dette Resultat af Afstemningen; de vilde gerne, om de kunde, ved at samle Underskrifter for et Opraab gøre Skridt til Annulering af Afstemningen, som har fundet Sted. Men der er ikke noget at gøre. Sagen er afgjort. I Kalvins By, det protestantiske Rom, som Genf kaldes, er Calvinismen nu degraderet fra Statsreligion til et »frit Religionssamfund«, som faar staa paa egne Ben, saa godt som det kan.

*) Forsinket af Mangel paa Plads.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 21. Juli. 9. Søndag e. Pintse. — 22. M. Maria Magdalene, Bodfærdig. — 23. Ti. Apollinaris, Biskop og Martyr. — 24. O. Vigilie. — 25. To. Jakob, Apostel. — 26. F. Anna, den hl. Jomfrus Moder. — 27. L. Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 28. Juli. 10. Søndag e. Pintse.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastelvej).....	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9	» 2
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 $\frac{1}{2}$ og 7	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 10	» 3
Kolding.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade).....	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10	» 3
Mariebo (Ny Østergade).....	» 8 (dsk. Pr.)	» 10 (plsk.)	» -
Næstved (Præstø Landevej).....	» -	» 9	» 2
Slagelse (Slotsgade, Brænderigrd.)	» -	» 10	» -
Riisgsted (S Knudsgade).....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Helsingør (Nygade 8).....	» -	» 10	» 3
Roskilde (St. Ølsgade).....	» 7	» 9	» 5
Ledreborg.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade).....	» -	» 10	» 4

St. Knuds Kapel. Mariebørnsforeningen holder Fælleskomunion Søndag den 21. ds. Kl. 7 Morgen.

St. Anna Kirke (Hans Bogbinders Allé). I Anledning af **St. Anna Fest** (26. ds.), Kirkens Titularfest, fejres **Søndag den 29. Juli** en højtidelig Messe med Festprædiken og sakramental Velsignelse Kl. 10 og Festandagt Kl. 6.

Vincenskonferenserne holder i Anledning af den hl. Vincens af Pauls Fest **Generalmøde Søndag den 21. Juli** efter Højmessens i St. Ansgar. Til Mødet, som holdes Bredgade 67², indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt enhver, som interesserer sig for Vincensbrødrenes Virksomhed blandt de fattige.

Det var ønskeligt, om Medlemmerne samme Dag deltog i Fælleskommunionen.

St. Vincens af Pauls Søstre i Helsingør agter at afholde en Bazar med Tombola til Fordel for syge og fattige i Helsingør, den 22. og 23. Juli. Gaver til Bazaren, saavel større som mindre, modtages med Taknemmelighed af Priorinden, Nygade 8, Helsingør.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8²), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ausgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 30.

Søndagen den 28. Juli.

1907.

INDHOLD: Juli (Digt). — Hvad kan vi lære af katholske Hindudrenge? — † Prælat, Dr. Franz Kaulen. Lokeren. — »Jeg vil være, hvor Jesus er.« — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aalborg. Svendborg. Rom. Bombay. — Omslag: Privat-Annoncer.

JULI

Snart er de lyse Nætters Tid forbi —
ak, Somren er saa kort i disse Lande!
Jeg tænker mig dens gyldne Herlighed:
en Blomsterstriben mellem frosne Vande...

Nu summer Lindens honningfyldte Dyb
og Markens Urteflor af travle Bier;
om føje Tid skal Høstens vaade Blæst
os sjerne andre, mørke, Melodier —

Held den, der bærer Somren i sit Sind:
den glade Tryghed, intet Mulm kan dunkle!
Held den, hvis Sjæl har lukket Solen ind —
og ser dens Lys, mens Nattens Stjerner funkler!

R. Jahn Nielsen.

Hvad kan vi lære af katholske Hindudrenge?

Den 27. November 1906 holdt P. *Héraudeau* (S. J.) for Theologerne i Konviktet i Innsbruck et Foredrag over den daglige Kommunion og dens Virkninger hos Lægfolk. Den højærværdige Missionær havde i mange Aar arbejdet i Jesuitermissionen Madura i det sydlige Forindien, den samme Egn, som ogsaa havde været den hl. *Frants Xavers* første Virkekreds i det fjerne Østen. P. *Héraudeau* ledede der i 25 Aar et Studenterkolleg og kunde, som han selv udtrykte sig, »se med egne Øjne og ligefrem tage og føle paa« hvor vidunderlige Virkninger den daglige hl. Kommunion frembragte blandt Indiens varmbloedige Ungdom. Det var gribende at høre den ærværdige Olding tale; med skælvende Stemme men baaren af ildfuld Begejstring forsikrede han, at der efter hans faste Overbevisning paa dette Kolleg flere Aar igennem ikke var bleven begaaet en eneste svær Synd. I Sandhed! det vil ikke sige saa lidt, naar man tænker paa en Skare af 150 Elever, som staar i en Alder af mellem 14—20 Aar.

Interessant er Historien om Oprindelsen til denne fromme Øvelse paa Kollegiet i Madura. Der kom en Dag en rask Dreng til P. *Héraudeau* med den Anmodning: »Pater, jeg vilde saa gerne gaa hver Dag til den hl. Kommunion.« Pateren: »Hvad gaar der dog af dig, min Dreng; hvordan er du kommen paa den Idé?« Drengen: »Kateketen fortalte i Dag om de vidunderlige Virkninger, den hl. Kommunion frembringer; jeg vilde ogsaa blive saa god, som de, der kommunikerer daglig.« — P. *Héraudeau* modsatte sig i længere Tid dette Andragende, men den lille Fyr kom uforknytt saalænge igen med den samme Bøn, indtil han omsider opnaaede den ønskede Tilladelse. Fra dette Tidspunkt af var Drengens Opførsel og hele Væsen af en saadan Art, at hans Kammerater priste ham som en Engel, og at han var alles erklærede Yndling og Genstand for almindelig Højagtelse.

Til P. *Héraudeau* største Forbavselse indfandt der sig noget efter en Morgen hos ham en Elev, den værste blandt dem alle, som bad, om han ikke kunde faa Lov til at kommunikere daglig. Han var ked af de uophørlige Straffe, sagde han; han vilde ogsaa se at blive saa brav og god som hans Meddiscipel, der hver Dag gik til den hl. Kommunion. P. *Héraudeau* gjorde et Forsøg, og, virkelig, det fik et glimrende Udfald. Andre fulgte dette Eksempel; thi ingen vilde staa tilbage for ham, som hidtil havde haft Ry for at være den daarligste, og saaledes steg Tallet i kort Tid til 30. I Begyndelsen vakte den daglige Kommunion Betænkeligheder hos selve Rektoren paa Kollegiet, — men de svandt snart, da han iagttog, hvor vidunderlige Virkninger den frembragte. P. *Héraudeau*s Medbrødre frygtede for, at Sakramentets Værdighed skulde krænkes, og søgte derfor at omstemme Pateren; men denne var ikke til at rokke; jo længere han saa de herlige Følger, den himmelske Manna havde hos den unge Skare, jo mindre var han tilgængelig for Indvendinger og Forestillinger. Sagen blev forelagt Provincialen, ja, den gik endog videre til Ordensgeneralen i Rom. Men hvem skulde mon forebringe stikholdige Grunde mod denne fromme Øvelse, da de jo paa Forhaand var bleven gendrevne ved aldeles vidunderlige, storslaaede Resultater?

Paa Kollegiet i Madura holdt man altsaa fast ved den begyndte Praksis med den daglige hl. Kommunion. En Fremmed, som en Gang kom der i Besøg, spurgte, efter at de havde beset den fælles Studiesal, fuld af Forbavselse P. *Héraudeau*: »Hvad er det dog for unge Mennesker! Hvilken Klarhed i deres Miner, hvor straaler og skinner dog ikke deres Øjne, — hvor aaben er deres Pande! Sig mig, hvilket Tryllemiddel anvender De hos Deres Elever?« »Det er Frugterne af den daglige hl. Kommunion«, svarede P. *Héraudeau*, hvorpaa den Fremmede kun bemærkede: »Nu forstaar jeg alt!«

Under en Kolera-Epidemi døde der 25 af denne unge Skare, men alle med et Glædessmil paa deres Læber.

De sædvanlige Indvendinger, man plejer at rejse imod den daglige Kommunion, især hos Ungdommen, gjorde i Førstningen ogsaa P. *Héraudeau* lidt betænkelig. Men nu

efter en 25-aarig Erfaring er han overbevist om deres komplette Betydningsløshed. Til den Anskuelse, at der var stor Fare for sakrilegiske Kommunioner, bemærkede den erfarne Missionær: »Jeg har i de 25 Aar ikke haft det Tilfælde, at nogen i længere Tid skulde have kommuniceret uværdigt; ja, efter min overmaade rige Erfaring vover jeg at opstille den Grundsætning: »Jo større Kommunionernes Antal er, desto færre bliver Sakrilegierne.« Den almindeligste Indvending, nemlig at den daglige Kommunion efterhaanden bliver til en Vanesag, blev af P. *Héraudeau* selv en Gang forelagt en af Disciplene. En bedre Gendrivelse, end den unge Hindu gav ved sit Svar, lader sig vel næppe tænke. »Hvad siger De, Pater, en Vanesag? Men hvordan skulde det være muligt, da man dog maa kæmpe hele Dagen, for næste Morgen atter at kunne kommunicere!«

Saaledes tænker, taler og handler vore unge Trosfæller histovre i det fjerne Indien. Deres inderligste Attraa og Længsel er at modtage den hl. Kommunion daglig. Hvor beskæmmende et Eksempel for saa mange Europæere, som nøjes med den aarlige Paaskekommunion, eller som kun med største Besvær kan formaas til 3—4 Gange om Aaret at indfinde sig ved Herrens Bord! Mon man ikke paa saadanne lunkne og til en vis Grad ligegyldige Kristne kan anvende Herrens Klage: »Jeg har opdraget Børn og opfostret dem, men de have foragtet mig!« (Is. I. 2.)

Gid vor Ungdom maatte lære noget af den religiøse Iver og det fromme Sindelag, der opfylder saa mange unge katolske Hinduers Hjerte! — nb —

†

Prælat, Dr. Franz Kaulen.

Den 11. Juli 1907, er Professor, Dr. *Kaulen* død i *Bonn*, 80 Aar gammel.

Ved denne Lærdes Bortgang har Kirken mistet en betydelig Ekseget, der med stor Takt forstod at bedømme den nyere Forskning paa sit Fags Omraade uden at lade sig dupere eller blænde af dens saa talrige forhastede Hypoteser.

Naar vi her helliger den afdøde disse Linier, saa er det ikke alene, fordi Prælat, Dr. *Kaulen* indtog en fremragende Plads i den videnskabelige Verden i Almindelighed, en Plads, han beklædte til Kirkens Ære; men ogsaa fordi han er kendt her hjemme — mere kendt, end man ved første Øjekast skulde formode, at det faldt i en katholsk Theologs Lod at være.

Ikke alene findes en Artikel om ham i *Fr. Nielsens Kirkeleksikon for Norden*, hvor hans Skrifter om *Vulgata* særlig fremhæves; men jeg ved af flere Aars Selvsyn, hvor mange Gange daglig *Wetzer und Weltes Kirchenlexikon* bringes fra Haandbiblioteket i vore to store Biblioteksale hen til Arbejdsbordene for at raadspørges og omhyggeligt citeres. — *Kölnische Volkszeitung* siger med Rette: »Hovedmindesmærket for Professor *Kaulens* begejstrede og offervillige Arbejde i Videnskabens og Kirkens Tjeneste danner den nye Udgave af *Wetzer und Weltes Kirchenlex.*, som han redigerede. (12 Bind, Freiburg, Herder 1882—1901.) — Det er selvindlysende, hvilket uhyre Arbejde, han i denne Aarrække har nedlagt i denne Redaktion, en udstrakt Korrespondance og en trættende Korrekturlæsning, for ikke at regne hans talrige selvstændige Bidrag.«

Franz Philip Kaulen er født den 20. Marts 1827 i *Düsseldorf*, studerede i *Bonn* og *Köln*, blev præsteviet 1850, var derefter Kapellan, først i *Duisdorf* og 1852 i *Dottendorf*. 1853 blev han Rektor og Fængselskapellan i *Pützchen* ved *Bonn*. Efter 6 Aars Forløb gik han dog fra den praktiske Sjælesorg over til den udelukkende videnskabelige Virksomhed, hans Evner og Tilbøjelighed kaldte ham til, og han udførte her et Arbejde i de sidste 38 Aar af sit Liv, som med Rette kan kaldes hæderfuldt.

I 1859 blev han nemlig Repetitor i det theologiske Konvikt i *Bonn*, i hvilken By hele hans Universitetsvirksomhed udøvedes. 1863 blev han Privatdocent i gammeltestamentlig Eksegese og paa Grund af Kulturkampens mere eller mindre uordnede Forhold blev han, først i en Alder af 53 Aar ekstraordinær Professor i 1880; i 1882 ordinær.

Under Kulturkampen udfoldede Dr. *Kaulen* en særlig rig Lærervirksomhed, idet han foruden gl.- og nytest. Eksegese maatte holde Forelæsninger over Pastoraltheologi og

lede det kateketisk-homiletiske Seminar, Fag, som hans flereaarige Sjælesørgervirksomhed gjorde ham udmærket skikket til at doccere. Siden 1877 beklædte han tillige Universitetsprædikantens Embede.

Skønt Professor *Kaulen* ganske naturligt har udført sit betydeligste Arbejde i sin Fagvidenskab, særlig i den eksegetiske Propædeutiks Tjeneste, saa berettigede tillige hans fremragende lingvistiske Lærdom den Hæder, som den h. Fader i 1903 lod ham blive til Del ved at udnævne ham til Medlem af den pavelige Bibelkommission.

Den afdøde var en beskeden Mand, der paa ingen Maade stræbte efter ydre Hædersbevisninger; hans Betydning som Videnskabsmand gjorde dog, at Regeringen hædrede ham paa forskellig Vis. Han var saaledes dekoreret med *den røde Ørn II. Kl. med Egeløv* og *den kgl. Kroneorden II. Kl.* Desuden modtog han *Storkorset af den hl. Gravs Orden* og i 1892 blev han af *Leo XIII.* udnævnt til pavelig Husprælat.

Dette er de ydre Omrids af Professor *Kaulens* Liv. Men inden for denne Ramme udviklede sig en rig og fornem Personlighed, hvis Arbejdsevne var beundringsværdig. I sin lange Lærervirksomhed har han deltaget i Uddannelsen af hele Ærkestiftet *Kölns* Præsteskab.

Haand i Haand med sin Lærergerning udfoldede den afdøde en rig omfattende litterær Virksomhed, der fuldt ud stiller ham i første Række blandt Tysklands katolske Theologer.

Hans første selvstændige Værk udkom 1856 *Linguæ mandschuricæ institutiones*. Denne paa Latin affattede mandschuriske Grammatik er en god Bog, som endnu nyder Anseelse, da nyere Værker om samme Emne hidtil ikke er udkomne.

Skønt *Vosens: Rudimenta linguæ hebraicæ* var meget uheldigt anlagt til Brug ved Undervisningen, saa bragtes denne Grammatik dog frem til 8. Oplag i *Kaulens* Bearbejdelse; den er nu heldigvis afløst af bedre Hjælpemidler.

Derimod er *Kaulens* rigt illustrerede: *Assyrien und Babylonien nach den neuesten Entdeckungen* (5. Oplag 1899) en fortrinlig og god orienterende Haandbog over denne nye Videnskab — i det mindste til 1899. *Kaulen* var iblandt

Theologerne den første, der bestræbte sig for at vække Interessen for denne unge Videnskab.

Den utrættelige Forfatter beskæftigede sig endnu i de to følgende Værker med den bibelske Filologi: *Geschichte der Vulgata* (1868) og *Handbuch zur Vulgata* (1870), en systematisk Fremstilling af dens latinske Sprogkarakter.

Dr. *Kaulens* betydeligste theologiske Arbejde er: Indledningen i det gl. og nye Testaments hh. Skrifter, som først udkom 1876—86, og som indtil nu har oplevet 5. Oplag. Om dette Arbejde siger *Köln. Volksz.*: »Dette Værk, der helt igennem hviler paa selvstændig Forskning og indgaaende Studier, har overalt vakt den største Anerkendelse paa Grund af den sikre Fremhæven af det væsentlige og den Forfatteren egne Klarhed og Bestemthed i Udtrykket.«

Kaulens: Sprachverwirrung zu Babel er vel nu forældet, men vil stadig blive læst som en interessant og aandfuld Bog, der endog besidder litterærhistorisk Interesse, idet den i sin Tid foranledigede den kendte Lingvist, Professor *Pott* til at skrive sin *Anti-Kaulen*.

At Professor *Kaulen* bevarede sin Aands Bevægelighed op i sin høje Alderdom, viser hans Optræden for faa Aar siden, idet han med en Studie over *Genesis* 1, 1 til 2, 3 protesterede mod den nyere Pentateuchkritik — undertiden »Dissektionsteknik« — sit *venia verbo!* som *Kath. Kirchenz. (Salzburg)* meget træffende bemærker.

Dog, *Kaulen* holdt sig ikke inden for sin Fagvidenskabs Grænser. Fra *Latin, Italiensk* og *Spansk* oversatte han en Del Oplyggelseslitteratur, ligesom han har forfattet en vidt udbredt og meget benyttet Bønebog: *Alleluja*.

Af hele den afdødes Forfatterskab fremgaar den dybe Ærefrygt, hvormed han betragtede Guds Ord. I sine Forelæsninger lagde han altid Hovedvægten paa den positive Fortolkning. Om de moderne Bibelkritikers Meninger lærte man ikke noget hos ham; men derimod hørte man en sproglig fint kultiveret og efter Indholdet ofte original Fortolkning af den h. Tekst, altid baaret af en Troens Inderlighed og Varme.

I Aaret 1900 fejrede Professor *Kaulen* sit gyldne Præstetjubilæum hos sine Venner, Benediktinerne i *Maria Laach*.

Naar man saa den alderstegne Prælat med de friske,

røde Kinder og det let graanende Haar skride raskt gennem *Bonns Gader* med Hænderne paa Ryggen eller en Bog under Armen, saa forstod man, at han næsten følte sig fornærmet, naar man berørte hans Alder. Det videnskabelige Arbejde var blevet ham en Nødvendighed. Han kunde have sagt med den h. *Beda*: »At lære, at læse eller at skrive var bestandig min Glæde.« Mange Aar igennem stod han op Kl. 5, læste tidlig sin Messe og arbejdede derpaa hele Dagen. Ogsaa i sine Ferier, som han i Reglen tilbragte i *Engelberg* i *Schweiz* eller i *Baden*, var han utrættelig. Først, da han var 70 Aar, begyndte han paa Lægens bestemte Anordning at foretage regelmæssige daglige Spadsereure. Før den Tid havde han altid tilbragt sin Hviletid i Skriftestolen som Skriftefader for en Del Ordenssamfund — eller han hvilede ud i sine Embedsbrøders og Venners Kreds, hvor han bestandig viste sig munter og underholdende. Efter Aftensbordet beskæftigede han sig mest med tysk Litteratur, særlig med Dialektdigterne, af hvilke han undertiden forbavsede sine Venner ved let og flydende at fremsige lange Citater efter Hukommelsen.« (Köln. Volksz.)

Den 4. Marts 1903 blev han midt under sin Lærervirksomhed i *Kollegium Albertinum* ramt af et Slagtilfælde og han var siden den Tid saa godt som arbejdsudygtig. Hans Død var saaledes en Befrielse efter flere Aars Lidelser.

Ærkestiftet *Köln* har mistet en af sine betydeligste Lærere og Kirken en af sine bedste Sønner, hvis Troskab var prøvet gennem Kulturkampens Trængsler. — R. I. P.

J—n. J—n.

Lokeren.

I »Horsens Folkeblad« for 9. Juli læses følgende:

»Bestyrelsen for Aandssvageanstalten i Brejninge, Stiftamtmand *Bardenfleth*, Vejle (Formand), fhv. Folketingsmand *Jens Busk*, Horsens, og Murermester *A. Andersen*, Kolding, samt Aanstaltens Overlæge, Professor *Keller*, var forleden paa en Rejse i Udlandet for at bese Aandssvageanstalter, navnlig katholske.

Efter Hjemkomsten fra denne Rejse har Professor *Chr. Keller* i det sidst udkomne Numer af »Nyt Tidsskrift for Abnormvæsenet« skrevet følgende Artikel under Overskrift Lokeren:

Det Navn, som staar over disse Linjer, er sandsynligvis næppe synderlig kendt indenfor det skandinaviske Aandssvagevæsen, men fortjener at blive det.

Orden og Renlighed er to væsentlige Faktorer i en Aandssvageanstalts Organisation, og netop dem fandt jeg ved et nyligt, uanmeldt Besøg repræsenterede paa en saa eksemplarisk Maade i denne belgiske Anstalt, bestyret af en Nonne, at jeg ingen Sinde ved mine dog ret talrige Anstaltsbesøg mindes at have set noget lignende. Om man havde fjernet alle de aandssvage og derefter ladet mig gøre den samme Runde gennem Anstalten, som jeg nu foretog, jeg vilde have forsvoret, at dette var en Aandssvageanstalt.

Ikke en Plet, ikke et Hul, ingen Urenlighed paa urette Sted saa mit Øje — og jeg mener dog at have to gode Anstaltøjne. Og denne ekstreme Renlighed gjaldt ikke blot Dag- og Soverum, Korridorer og Gaarde, men i lige saa høj Grad Inventar og Beklædning. Alle Senge, selv for de urenlige aandssvage, dækkedes af snehvide eller farvede Tæpper. Og dog husede Anstalten ca. halvfemte Hundrede aandssvage — alle Piger — af enhver Grad, lige ned til de mest urenlige og hjælpeløse Asylister. Heller ikke var der noget i de flinkere Børns Væsen, der tydede paa, at denne Orden og Renlighed købtes paa Bekostning af deres frie Bevægelighed og barnlige Leg.

Forklaringen maa sikkert alene søges i den ledende Søsters fremragende Personlighed og det hende undergivne Personales fuldkomne Opgaaen i den Opgave, hun havde paalagt det.

At en katholsk Nonneorden bedre end noget andet Personale lader sig forme til en fast, lydig og selvopofrende Stab af forstaaende Medarbejdere, ligger i Forholdenes Natur. — En dygtig, kvindelig Leder, et følgeagtigt og arbejdsomt Personale og fortræffelige ydre Forhold — dette forklarer denne ideale Orden og Renlighed, opretholdt paa et saa vanskeligt Sted som en Aandssvageanstalt.

Jeg siger: fortræffelige ydre Forhold. Thi her, som iøvrigt almindeligt i katholske Anstalter, syntes de fornødne Pengemidler til Stede i rigeligt Maal. *) Derom vidnede de flisebelagte Korridorer, de høje, lyse Rum, de ofte nærmest

*) Saa længe de nemlig ikke af en kirkefjendtlig Regering bliver indtagne («konfiskerede»); og saa begynder de skikkelige og offervillige Katholikker paany at skænke flere Midler, indtil ogsaa disse en skønne Dag bliver ranede, o. s. fr. N. U. Red.

elegant monterede Lokaler. En egen Sans for Hygge og Skønhed, undertiden henimod Luksus, prægede ikke blot Kirken og de mere officielle Rum, men ogsaa de jævne, daglige Opholdsstuer. Alle Gaarde havde brede, flisebelagte Trottoirer og Halvtage af Glas, hvilende paa smagfulde Jærnkonstruktioner, til Beskyttelse af Børnene i daarligt Vejr. Ingen Plankeværker, ingen fattige Stakitter, men smukke Murkonstruktioner med Loggiaer og Frescomalerier i Vægfelterne som Vidnesbyrd om de rigelige Pengemidler og den udviklede æstetiske Sans.

Derfor til Slut dette Raad til hver den, som har Lyst til at se, hvad Orden, pyntelig Renhed og bevidst Skønhedssans kan præstere i en Anstalt for aandssvage: Drag over den belgiske Grænse til den lille By Lokeren, en Times Banekørsel fra Bryssel, og besøg der Institutet St. Benoit og dets energiske Direktrice.

„Jeg vil gaa derhen, hvor Jesus er!“

Det er en almindelig fastslaaet Kendsgerning, at det ikke er forkomne Mennesker og lunkne Kristne, som fra Protestantismen vender tilbage til den katholske Kirke; men i det store og hele ædle, rene og oftervillige Sjæle. Det nedenstaaende taler ogsaa for denne Mening.

Biskoppen af *Autun*, Kardinal *Perraud* berettede denne Tildragelse for nogle Aar siden paa den eucharistiske Kongres i *Paray-le-Monial*; den var meddelt ham personlig af Ærkebiskoppen af *Westminster*, Kardinal *Vaughan*.

En Dag kom der en protestantisk Præst til London. Han havde allerede længe følt sig draget mod den katholske Tro, men stred endnu bestandig mod Naaden. Han var Familiefader, og hans 5-aarige Datter ledsagede ham.

Først førte han Barnet ind i en katholsk Kirke. Der var meget nyt i Gudshuset for den lille Pige, og hun havde saa meget at betragte og beundre; men frem for alt fængsledes hendes Opmærksomhed af den evige Lampe, som brændte foran Alteret.

»Men Fader dog, hvorfor brænder der en Lampe her midt paa Dagen?«

»Mit Barn, det skal betyde, at *Jesus* er her til Stede bag den lille forgyldte Dør, du ser der paa Alteret.«

Den lille Pige gjorde store Øjne og udbrød livligt: »Fa'r — aah — jeg vilde saa gerne se *Jesus*!«

»Det kan du ikke,« svarede Præsten, »Døren er lukket, og *Jesus* er tilmed skjult af et Slør, saa du vilde alligevel ikke kunne se ham.«

Dog Barnet gentog: »Ja, men jeg vil saa gerne se *Jesus*!«

Senere kom de begge ind i en protestantisk Kirke, hvor der hverken fandtes nogen Lampe eller noget Tabernakel.

»Men, Fa'r dog, hvorfor er her ingen Lampe?«

»Fordi *Jesus* ikke er her, min Pige.«

Barnet saa paa Faderen med store spørgende Øjne, men tav; stille og eftertænksom, som grublede hun over en vanskelig Gaade, en dyb Hemmelighed, fulgte hun Faderen hjem.

Efter den Dag vilde hun bestandig høre mere om den katholske Kirke, og hun strittede imod, hver Gang hun skulde med sine Forældre i Kirke, og gentog atter og atter: »Jeg vil derhen, hvor *Jesus* er!«

Paa Faderen gjorde dette enfoldige Barns Visdom et mægtigt Indtryk. Han indsaa med stedse større Klarhed, at *Jesus* og hans sande Kirke virkelig maatte høre sammen, og at vi kun der kan blive delagtige i hele hans Naades Fylde, hvor *Jesus* selv dvæler.

Dog, for at blive Katholik, maatte han afsværge Vildfarelsen og træde aabenlyst tilbage til Moderkirken. Dette Skridt vilde sætte hele hans Eksistens paa Spil, thi det drejede sig om hans Embedsindtægt paa 1000 Lstr. (18,000 Kr.), af hvilken Sum han og hans Familie levede.

Men han bragte Ofret og hans Hustru med ham. Baade Fader og Moder havde lært af deres umyndige Barns Mund at sige: »Jeg vil gaa derhen, hvor *Jesus* er!«

(Efter „*St. Bonifatius*“ 1904, S. 83, ved J—n. J—n.)



Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Rejsetiden er nu rigtig begyndt for Alvor. Vore egne Bysbørn — baade store og smaa — tager bort fra Byen, medens Fremmede, snart enkeltvis, snart i større Grupper, rykker ind, befolker Gader og Torve og søger i længere og kortere (ofte altfor kort) Tid at stifte et flygtigt Bekendtskab med Byens Seværdigheder. Ogsaa vore Kirker nyder godt af disse Besøg; der er altid en Del Tilrejsende, som samvittighedsfuldt opfylder deres Søndagspligt og indfinder sig enten til en stille Messe eller ogsaa til Højmessen.

St. Ansgars Kirke havde saaledes i Søndags Besøg af Fyrste og Fyrstinde Thurn und Taxis; da Fyrstinden er en født Ærkelærtuginde af Østerrig, saa var det østerrigske Gesandtskabs Stol stillet til Fyrsteparrets Raadighed. De høje Gæster, som allerede var tilstede før Messens Begyndelse Kl. 8, gav ved deres fromme og andægtige Holdning et overmaade opbyggeligt Eksempel. Det fortjener at blive fremhævet og anbefalet til Efterligning, at de først forlod Kirken, da Præsten fra Alteret var vendt tilbage til Sakristiet.

Til Højmessen Kl. 10 kom der ligeledes til St. Ansgars Kirke en Afdeling paa henved 30 unge Sømænd fra det tyske Skoleskib »Charlotte«; de viste en mønsterværdig Ro og Orden, og deres Opførsel under Gudstjenesten vidnede tydeligt om, at deres Nærværelse ikke alene skyldtes Lydigheden og den militære Disciplin, men især ogsaa var en Følge af religiøs Opdragelse og et Udtryk for deres faste og levende Tro.

Aalborg. (F. R.) Ved et Besøg i Aalborg lægger man straks Mærke til, at den katholske Menighed dér, selv om den ikke er større end mange andre Steder, dog indtager en ganske særlig anset Stilling. Hvem man end taler med der i Byen, saa kender de alle Kamillianerne og deres Klinikker, af hvilke den ene ledes af St. Josefsøstre, den anden, med den dertil knyttede særlige Afdeling for Tuberkulosepatienter, af Kamillianerne selv. Bl. a. udtalte ogsaa Redaktøren af »Aalborg Stiftstidende« sin Forundring over de fremmede Præsters store Færdighed i at tale dansk. I Sygeplejen deltager ikke blot Lægbrødre og theologiske Kandidater, men ogsaa Præsterne. En af disse, som forestaar Tuberkuloseafdelingen, undersøger saaledes selv de syges Opspyt etc. og tilbereder de til de mikroskopiske Undersøgelser nødvendige Præparater, konstaterer, hvor og hvor meget de enkelte Syge er angrebne, saa at Lægen blot behøver at kaste et Blik paa de skematiske Opteg-

nelser for at være klar over den Tilstand, hvori de enkelte syge befinder sig. Tuberkuloseafdelingen har Plads til 15 eller om fornødent 20 Patienter; den oprindelige Klinik til 20—25 Patienter; Søstrenes Afdeling for Kvinder har Plads til 20; da der her i Reglen er overfyldt, tænker man stærkt paa at udvide Klinikken eller at flytte til større Lokaler.

Trods denne ihærdige og opofrende Virksomhed i Sygeplejens Tjeneste forsømmes Sjaelesorgen dog ikke. Kirken er gennemgaaende godt besøgt. Skolen tæller 46 Elever (Drenge og Piger). Men Kamillianernes Omsorg strækker sig foruden til de indenbyes Katholikker ogsaa til dem, som bor spredte i det nordligste Jylland. Dagen efter den hl. Kamillus' Fest, som i Aalborg og overhovedet indenfor selve Kamillianerordenen fejres den 15. Juli, tog Sognepræsten, højærværdige Hr. Pastor *Ikenmeyer* til *Skagen* og samlede 8 derboende Katholikker til Modtagelse af de hl. Sakramenter og til Deltagelse i det hl. Messeoffer, som saaledes ved denne Lejlighed for første Gang efter umindelige Tider atter blev frembaaret i denne nordligste danske By. Det var en smuk og opbyggelig Højtidelighed, som fandt Sted i Skagens Højskolehjems Hotel. Blandt de otte Katholikker, som bor i Skagen, og som modtog de hl. Sakramenter ved denne Lejlighed, var ogsaa den af alle Skagensboere og Skagensbesøgende kendte »Eneboer« *Bonatsi*, som bor tæt nede ved Stranden bag Brøndums Hotel i en ussel, forfalden Hytte, men som i sine egne Øjne her lever i en idyllisk Tilværelse med sine Høns og sine primitive Skomagerredskaber, der forøvrigt kun sjældent er i Brug. Baade Eneboeren selv og hans Hytte findes ikke blot paa Prospektkortene, men er ogsaa forevige af *Michael Ancher* i Skagens Maleriudstilling.

Svendborg. Lørdag d. 20. ds. døde her den gamle Hr. Marquard, som vistnok var den ældste Katholik her i Danmark, da han var naaet ud over 95 Aar. Som meddelt i Ugebladet ifjor (S. 183) blev den Afdøde først som 70-aarig optaget i Kirken, men opfyldte trods Alderens Skrøbeligheder saa godt som nogen — ja, bedre end mangen en rask ung Mand — sine religiøse Forpligtelser. Han leverede saaledes ved sit gode Eksempel det bedste Bevis paa, at man ogsaa som voksen, ja selv som Oiding, meget vel kan leve sig ind i Kirkens Praksis og blive en from og ivrig Katholik.

Nu er altsaa et langt og pligtro Liv endt, og vi vil haabe og bede, at den Afdøde efter en besværlig og byrdefuld Arbejdstime maatte faa den fortjente Løn, nemlig den evige Hvile. Hans Gerninger følge ham efter, men hans Minde skal blive tilbage og holdes i Ære!

Rom. Den japanske Gesandt i Wien, *Uchida*, er ankommen hertil og blev, efter at have aflagt Besøg hos Kardinalstatssekretæren, i højtidelig Audiens modtaget af den hl. Fader. Ved denne Lejlighed overrakte Gesandten sine Akkreditiver, hvorved han af Mikadoen bliver udnævnt til overordentlig Gesandt ved den pavelige Stol. Hermed er altsaa den længe bebudede diplomatiske Forbindelse mellem Vatikanet og Japan bleven oprettet.

— Kapucinerpater *Bernard*, som for nogle Maaneder siden havde overbragt Paven en Haandskrivelse fra Negus *Menelik* tillige med den højeste æthiopiske Orden (se Ugebladet Nr. 14 S. 241), er nu vendt tilbage til Abessynien med Pavens egenhændige Svar samt den hl. Gravs Orden for Kejseren og et smukt Mosaikbillede for Kejserinden.

— (*En ny Syllabus.*) Syllabus kaldes en Række af (80) Sætninger eller Paastande, som af Pave *Pius IX.* i Aaret 1864 blev forkastet som farlige for de Troende, da de mere eller mindre aabenlyst strider mod den guddommelige Aabenbaring.

Tro imod sin ophøjede Opgave: at være Lærer og Hyrde og at vaage over den kristne Læres Renhed, har ogsaa vor nuværende hl. Fader haft et aabent Øje for de forskellige Bevægelser og Strømninger i religiøs-videnskabelige Kredse, baade indenfor og udenfor den katholske Kirke. Og for at ikke de umyndige og ubefæstede i Troen skulde lide Skade og »ligesom Havbølger omdrives af enhver Læres Vind, ved Menneskenes Skalkhed, ved Træskhed i Vildfarelsens forførende Kunstgreb« (Eph. IV. 14), har Petri Efterfølger hævet sin Røst og dømt 65 moderne Sætninger, som dels angriber den hl. Skrift, dens Paalidelighed, dens guddommelige Inspiration eller dens Fortolkning gennem Kirken, dels udtaler nedsættende Paastande om Kristus, hans Mirakler, hans Forløsergerning, om Kirkens Stiftelse og Væsen, om Hierarkiet, om Dogmerne, om de syv hl. Sakramenter, om Trosbekendelsen og om den katholske Kirkes Forhold til Videnskab og Fremskridt.

Som man heraf kan se, er der næppe noget af Nutidens brændende og omstridte religiøse Spørgsmaal, som ikke paany har faaet et utvetydigt og fyldestgørende Svar fra den af Gud indsatte Myndighed. Hvor lykkelige er vi dog ikke i den katholske Kirke, at vi med fuld Sikkerhed ved, hvad vi har at holde os til, nemlig en urokkelig fast og ufejlbar Læreautoritet, legemliggjort i Petri Efterfølgere, om hvilke Kristi Ord gælder: »Hvo, som hører Eder, han hører mig« (Luc. X. 16).

Bombay. Det store Ærkebispedømme Bombay i Indien, af hvis 12 Millioner Sjæle omtrent 18000 er ka-

tholske Kristne, har atter faaet en ny Overhyrde, idet den hl. Fader har udnævnt P. *Jürgens (S. J.)* i til Ærkebiskop. Den ny Kirkefyrste blev født i Münster i Westfalen den 8. December 1848. Han har allerede i mange Aar været i Indien og var i flere Aar Generalvikar og tilsidst efter Ærkebiskop Dalhoff's Død (12. Maj 1906) Administrator for Ærke-diøceset Bombay: Som Biskop Jürgens meddelte i et Brev til sine Slægtninge i Münster, skulde hans Konsekration finde Sted den 14. Juli. Ad multos annos!

UNIO. Søndag den 4. August **Cykle-Udflugt.** Mødested: Holtebanegaarden præcis Kl. 9. Rute: Holte-Hillerød-Fredensborg-Humlebæk-Rungsted eller omvendt efter Vindforholdene. Frokost og Aftenmad kan medbringes. Kørepengene andrager ca. 1 Kr. 50 Øre. Venner og Bekendte kan deltage. Nærmere Oplysninger ang. Turen faas ved Henvendelse til Hattefabr. *Ernst Bæklund*, Frederiksberggade 34 eller Fabr. *Herm. Hoffmann*, Købmagergade 48.

† Lørdag den 20. Juli hensov min elskede gamle Fader, **Carl Frederik Marquard**, efter 14 Dages Sygeleje, velforberedt ved Modtagelsen af de hl. Sakramenter, 95 $\frac{1}{2}$ Aar gl. Begravelsen fandt Sted i Horsens Torsdag d. 25. Juli. Den kære Afdøde anbefales til de Troendes Forbøn.
Svendsborg. Louise Holst.
f. Marquard.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 28. Juli. 10. **Søndag e. Pintse.** — 29. M. Olaf, Konge og Martyr. — 30. Ti. Martha, Jomfru. — 31. O. Ignatius, Bekender. — 1. August. To. Petri Fængsel. — 2. F. Alfons M. af Liguori, Biskop og Kirkelærer. — 3. L. Genfindelsen af d. hl. Stephans Relikvier.
Søndag den 4. August. 11. **Søndag e. Pintse.** Dominikus Bekender.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirke (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — Kl. 7 Andagt.

*) I Sommermaanederne (Juli og August) holdes i St. Andreas Kirke Andagten Søndag Eftm. Kl. 7 (ikke Kl. 5), og sidste stille Messe paa Hverdagene Kl. 7 $\frac{3}{4}$ (ikke 8 $\frac{1}{4}$).

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Første Fredag i Maaneden (den 2. August.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$, højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerter.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

St. Anna Kirke (Hans Bogbinders Allé). I Anledning af St. Anna Fest (26. ds.), Kirkens Titularfest, fejres **Søndag den 28. Juli** en højtidelig Messe med Festprædiken og sakramental Velsignelse Kl. 10 og Festandagt Kl. 6.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9	» 2
Aarhus (Ryesgade 26)	» 6 $\frac{1}{2}$ og 7	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 10	» 3
Kolding	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Mariebo (Ny Østergade)	» 8 (dsk. Pr.)	» 10 (polsk.)	» -
Næslved (Præstø Landevej)	» -	» 9	» 2
Slagelse (Slotsgade, Brænderigrd.)	» -	» 10	» -
Ringsted (S Knudsgade)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Helsingør (Nygade 8)	» -	» 10	» 3
Roskilde (St. Ølsgade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4

Søndagsgudstjeneste for Odense og Omegn.

- Odense (Torvet 7): Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$, Højmesse med Prædiken; Kl. 11 polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.
- Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.
- Glorup: Kl. 9 stille Messe.
- Dalum Kloster: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

Slagelse se ovenfor! Fra nu af indtil videre holdes Gudstjenesten hver Søndag.

Trykfejl i forrige Nr. Side 480 L. 17 f. o. og S. 482 L. 2 f. n. æstiske; læs: æstetiske.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 31.

Søndagen den 4. August.

1907.

INDHOLD: Paa Tabor (Digt). — Sunlightsæbe og — Sandhed. — Helgenernes Hemmelighed. — Litteratur. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Helsingør. Odense. Frankrig. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

PAA TABOR

V erdens Storme har mig hærget!
Herre, tag mig med paa Bjerget
op til Himmellys og Fred!
Lad det times, som de trende
ogsaa mig: en Tid faa kende
Tabors Glans og Herlighed.

Lad fra Skyen Røsten sige:
»Faderens den elskelige!«
Jeg skal høre, det er dig.
Om dit Kors, Langfredag-Sorgen,
om din Sejer Paaskemorgen
tal til mig saa mindelig.

Der er godt paa Tabors Tinde,
der jeg ser dit Aasyn skinne,
som den klare Sol ved Dag.
Lys og Renhed er dit Snykke.
Ak! om der jeg kunde bygge
dig og mig et Hyttetag.

Men til Sletten ned du kalder,
hvor de mange Skygger falder;
det er Slægtens Lod og Kaar.
Det er kun i korte Stunder,
høje Syner, Tabors Under,
vi som Tærepenge faar.

I det lave vil jeg blive!
Herre, Tak, om du vil give
Helligdag paa Tabors Top!
Lad mig til de søgne Dage
tage Kræfter med tilbage,
hver Gang du mig drog derop.

V. J.



Sunlightsæbe og — Sandhed.

En løjerlig Overskrift! — saaledes vil nok de fleste Læsere forundret udraabe —, og det skal villigt indrømmes, at Sammenhængen mellem de nævnte Artikler ikke just er iøjnefaldende. Selv med rigelig Eftertanke vil næppe ret mange kunne finde Gaadens Løsning, og for ikke at spænde nogens Taalmodighed paa Pinebænken skal vi straks sige, hvorledes de to Ting er komne sammen, og hvad de har at skaffe med hinanden.

»Kristeligt Dagblad« bringer i Nr. 244 for 22. Juli en Artikel, som handler om Sunlight-Sæben; der fortælles om en Proces, der blev ført mellem Sæbe-Firmaet »Lever Brothers« og nogle engelske Aviser. Disse havde i længere Tid fremsat en Række Beskyldninger mod Fabrikkerne, som sagdes »at ville danne en Sæbe-Trust« og »narre Publikum ved at ville give en mindre vægtig Sæbe til den gamle Pris.« Firmaet Indehavere, som havde lidt store Tab ved de usandfærdige Angreb, anlagde Sag mod Pressen, vandt Processen og fik tilkendt en Skadeserstatning paa 900,000 Kr.

Hertil knytter »Krist. Dagbl.« nogle Bemærkninger, som ikke blot finder Anvendelse paa dette ene Tilfælde, men gælder mange andre.

»Angrebsmaaden har været typisk for »den gule Presse« og er i de senere Aar ikke ukendt i England; som bekendt er den ej heller ukendt i Danmark.

Man bliver ved at gentage en Beskyldning Dag efter Dag, samler et Materiale sammen angaaende vedkommendes offentlige og private Liv, optager virkelige eller fingerede anonyme Breve i Massevis, undertrykker og fortier systematisk alt, hvad der kan tale til Gunst for Modparten, og efterhaanden faar man det store kritikløse Publikum til at tro, at der dog maa være *noget* om det.«

Det er fuldtud berettiget, naar man misbilliger en saadan Adfærd og udtaler sin Harme over slig en samvittighedsløs Journalistik, som virkelig der godt kan undes en »ordentlig Afklapsning.«

Men, med Forlov at spørge, hvorfor i al Verden gør man en saa kolossal Ophævelse af denne Sæbe-Alfære, i hvilken Sandheden er kommen til kort? Bevares, Sandheden maa ikke krænkes, hvad enten det drejer sig om et Stykke Sæbe og dettes Fabrikation eller om noget andet, — og det er aldeles paa sin Plads at kræve enhver Usandhed og Løgn og Bagvaskelse og ærekrænkende Tale straffet. Men gives der mon ikke højere Værdier, som er langt kostbarere end Sæbeskum, Værdier, som daglig i Avisernes Spalter gennem en samvittighedsløs Journalistik rakked ned, forvrænges, mistænkeliggøres —, uden at der tages den mindste Smule Hensyn til Sandheden, naar den forlanger Ordet, — og uden at der rører sig en Pen til Forsvar for Sandheden?

Det er glædeligt, at den omtalte Proces og dens Udfaldt har rusket nogle op og faaet dem til at gnide Søvnene af Øjnene, saa de kan se, hvor stor en Fare for de enkelte Personer saavel som for hele Samfundet den samvittighedsløse Presse, der ikke tager det saa nøje med det ottende Guds Bud, virkelig er bleven. Der udtales endog Haabet om, »at den samvittighedsløse Journalistik, der nu har faaet sin Dom paa det kommercielle Omraade, ogsaa maa faa den paa det politiske.«

Meget vel. Ønskeligt var jo ogsaa dette, at Sandheden maatte komme til at triumfere i Politiken (ikke mindst i »Politiken«s Spalter), — skønt der rigtignok maa frygtes for, at det er et fromt Ønske, som næppe vil gaa i Opfyldelse. Men skal vi være tilfredse dermed? Er da virkelig de kommercielle og de politiske Goder de højeste, vi skal kæmpe for og sætte Pris paa? Er mon ikke de rent religiøse Goder de vigtigste og kosteligste, som vi bør værne, forsvare mod Angreb og imod Forfalskning og Forvrængning? Og dog er det netop disse Goder, som af Journalistiken agtes og respekteres mindst; ganske særlig plejer Pressen at udmærke sig ved Hensynsløshed, Raahed og Brutalitet, naar det gælder den katholske Kirke, dens Lære, dens Indretninger, dens Tilhængere, — ja selv dens Historie. Det hører næsten til Dagsordenen, at alt fordrejes, mistænkeliggøres, og at Kendsgerninger ligefrem stilles paa Hovedet. Forholdene er næsten overalt — især ogsaa her i Danmark —

saadanne, at man ved i Dagbladene at læse Efterretninger og Artikler om katholske Forhold paa Forhaand maa stille sig skeptisk overfor det hele og spørge med Pilatus: »Hvad er Sandhed?« Som oftest er der — navnlig ved alle Skandaler og sensationelle Meddelelser — kun et lille Gran Sandhed, — Resten er enten helt eller delvis frit Opspind. Dertil kommer, at man ikke blot »undertrykker og systematisk fortier alt, hvad der kan tale til Gunst for Modparten«, men ogsaa nægter at optage Berigtigelser fra Modparten i Bladets Spalter.

Det sagte gælder desværre om den danske Hovedstads-presse i Almindelighed — paa en Del Undtagelser nær — og dette geraader ingeniunde den danske Journalistik til Ære.

Skal denne Mangel paa Ærlighed og Sandhedskærlighed ikke afhjælpes? Vi vil haabe det, og det skulde glæde os, dersom »Krist. Dagbl.«, som dog utvivlsomt regner sig til de Blade, der selv føler sig højt hævede over Kategorien »Smudspresse«, fremtidig vilde praktisere de meget sunde og fornuftige Grundsætninger, som det har bekendt sig til i ovenanførte Artikel. Det burde i alt Fald gaa forud med et godt Eksempel.

Sæbeprocessen i England vilde da ikke blot have haft theoretiske Overvejelser til Følge angaaende den journalistiske Samvittighedsløshed, men ogsaa bære praktiske Frugter, nemlig Respekt for Sandheden — ogsaa paa det religiøse Omraade. — nb —

Helgenernes Hemmelighed.

Paa sin underfulde Vandring gennem Paradis saa *Dante* ogsaa Middelalderens to store Ordensstiftere, der er saa nøje knyttede til hinanden, at man næppe kan tænke paa den ene, uden at den andens Skikkelse træder frem for det indre Øje.

Den ene:

»*Dominikus* han kaldtes, og betragte
ham vil jeg som den Agerdyrker, *Kristus*
til Bistand i sin Urtegaard opvakte.«

Den anden nævner Digteren i samme Aandedrag som hans Elskede:

»Jeg vil, at du de Elskende skal kende:
Vid, at de *Armod* og *Franciskus* hedde.«

St. Dominikus og *St. Franciskus* — Prædikebroderen og Mindrebroderen — disse to lysende Skikkelser fra Middelalderens Dage udfylder [saa at sige hinanden. Denne Tanke giver *Dante* ogsaa et klassisk Udtryk, idet han synger:

»En Seraf var i hellig Glød den ene.
Den anden var ved Visdom i sit Levned
En Afglans af Kerubers Lys, det rene.«

Franciskus — en Seraf, glødende af Kærlighed til Gud;
Dominikus — en Kerub, gennemtrængt af hellig Visdom og Kraft.

Derfor udfylder begge Ordensstiftere gensidig hinanden; dog ikke alene paa den Maade; men man kan næsten forveksle dem trods de store Uligheder, der præger deres Liv. Thi, hvad andet er den rette Kærlighed til Gud end sand Visdom, og sand Visdom, hvad er det andet end ægte Gudkærlighed?

Men hvorfra stammer denne saa iøjnefaldende og mærkelige Tilsyneladelse?

Dette Spørgsmaal besvarer Evangeliet os i Beretningen om den stolte Farisæer og den ydmyge Tolder i Jerusalems Tempel.

Hvem af disse to fandt Naade for Guds Øjne?

Var det maaske den stolte Farisæer, der roste sig af sine egne Dyder?

Nej, det var den ydmyge Tolder, som i sin Ydmyghed ikke engang vovede at hæve sit Blik opad. Men det var netop denne Ydmyghed, der behagede Gud. Thi Ydmygheden alene er for Gud sand Visdom — ja, Ydmygheden er i Guds Øjne den ægte Kærlighed!

Siger vor guddommelige Mester ikke: »Lærer af mig, thi jeg er sagtmødig og ydmyg af Hjertet.«

Dersom Visdommen og Kærligheden ikke er grundlagt paa Ydmygheden, da er de begge et Intet i Guds Øjne. Først naar de hviler paa Ydmyghedens sikre og tilforladelige Grund, først da ligger Visdommen og Kærligheden i Naadens Lys for Guds Ansigt.

Og derfor er den sande Visdom og den ægte Kærlighed eet og det samme: de er begge dybt rodfæstede i den virkelige Ydmygheds Jordbund, der vel aabner sin frugtbare Muld for det Menneske, der saar med en god Vilje, men der dog er fast og tilforladelig som Klippen. — Og derfor staar *St. Franciskus* og *St. Dominikus* lige højt og lige ansete, fordi de begge var stegne saa dybt ned i Ydmyghedens Afgrund. —

Ydmyghed! — Hvor ubehageligt lyder dette Ord dog ikke for Menneskene! Og dog, denne Dyd er den eneste Vej, som fører til Gud.

Tolderen i Evangeliet gik retfærdiggjort hjem til sit Hus, fordi han havde ydmyget sig saa dybt i sit Hjerte. — Englene, der i Stolthed gjorde Oprør mod Gud, blev styrtede og for evigt bortviste fra Guds Ansigt, medens de øvrige, fordi de havde ydmyget sig, er evigt lykkelige og salige. Og om Helgenerne, der i store Skarer omringer Guds Trone, gælder det, at ikke en eneste havde opnaaet Saligheden, dersom han eller hun ikke havde øvet Ydmyghedens Dyd.

Derfor kalder vi med Rette Ydmygheden for den første og nødvendigste af alle Dyder, vi kalder den for den evige Lyksaligheds Grund og Aarsag, vi kalder den for Helgenernes Hemmelighed. Kan det vel være anderledes?

Den hl. *Katharina* af *Siena* skriver et Sted: »Jeg begriber ikke, hvorledes en Skabning, som er sig dette bevidst, at den er en Skabning, nogensinde kan lade sig forlede til Hovmod.«

Sandelig, naar Mennesket helt er gennemtrængt af Bevidstheden om sin fuldstændige Afhængighed af Gud — i sin Tilværelse og i al sin Gøren og Laden, — maa det da ikke rette sine Tanker mod sin Skaber og alene give ham

al Ære og al Lovprisning; det vil med andre Ord sige: være ydmyg.

Det »ene nødvendige« er, at du erkender din Intethed i dig selv, hvad og hvem du er ved dig selv. I ethvert Fald, naar Mennesket bestandig erindrer, at han af sig selv ikke er i Stand til at frembringe noget godt, at han bestandig har Tilbøjelighed til det onde, til Uretfærdigheden, til Synden, maa han da ikke helt og fuldt ty til Gud og vente al Naade, al Hjælp og al Bistand fra ham? Men dette vil med andre Ord sige: at være i Sandhed ydmyg af Hjertet.

Hvad nytter det, at man er agtet blandt Menneskene, dersom man er foragtelig i Guds Øjne? Og hvad Vægt ligger der paa, om Verden foragter os, naar kun Gud elsker os, — siger den hl. *Augustin*.

Betragt Vægten, ligesaa højt den ene Skaal hæves opad, ligesaa meget sænkes den anden nedad; paa denne Maade gaar det ogsaa i Mennesket. Jo mere Mennesket stiger nedad i Ydmyghedens Dyb overfor sin Skaber, jo mere stiger Mennesket hos Gud, fyldes af Gud.

Og dette er Hovedsagen for os her paa Jorden; dette er vor Livsopgave hernede — at stræbe hen mod det Maal, at Gud, vor Herre og Hersker lever stedse dybere og inderligere i os.

Naar vi har naaet dette den sande Ydmygheds Maal, da er vi paa den rette Vej, da er vi retfærdige for Gud, da hviler vor Sjæl i Fred, da vil det gaa os vel i Evigheden.

(Efter Kath. Kirch. Bl. f. d. nord. Mis. Nr. 30 ved J—n. J—n.)

LITTERATUR.

Erinnerungen eines Konvertiten, von Dr. K. Krogh-Tonning.
Trier 1907. (462 Sider) — 8.

Det efterfølgende er ikke nogen egentlig Anmeldelse af »*Erindringernes*« tyske Udgave, men kun en yderst kortfattet Redegørelse for

Dr. K. Krogh-Tonnings Betydning i Tysklands Litteratur, foranlediget ved det Anmelder-Eksemplar, det *Paulinske* Forlag i *Trier* har tilsendt Redaktionen.

Ugebladet bragte i forrige Aargangs Nr. 30 en Anmeldelse af den danske Udgave, og Anmelderen var en Konvertit, der fuldtud kunde tale med den Myndighed, som Sagkundskaben og Erfaringen giver. Han havde selv siddet i den stille Præstegaard og ligesom *Dr. Krogh-Tonning* søgt efter Sandhedens Klippe.

Det var en Selvfølge, at *Dr. Krogh-Tonnings* Erindringer, som udkom paa Dansk sidste Jul, snart maatte foreligge i en tysk Udgave. Thi den berømte Konvertit har sikkert sin største Læsekreds i det katholske Tyskland.

Og dette gælder ikke alene om Tiden efter hans Tilbagevenden til den katholske Kirke, men ogsaa om hans Forfattervirksomhed, medens han endnu var Præst i den norske lutherske Kirke. — Naar man slaar op i de forskellige tyske katholske Tidsskrifter, finder man stadig Anmeldelser af Doktorens Arbejder, undertiden endog ret udførlige.

Skuer man nu ud over den Række Arbejder, som skyldes *Dr. Krogh-Tonnings* flittige Pen, da imponeres man og i højere Grad, jo mere man er fortrolig med den opslidende Embedsvirksomhed, det ogsaa falder i en luthersk Hovedstadspræsts Lod at udføre.

Medens flere af Doktorens Arbejder er oversatte, er nogle i Originalen affattede paa Tysk, saaledes: »*Der letzte Scholastiker, Hugo Grotius og Essays*. Særlig denne sidste er det en ren sproglig Nydelse at læse. Den mest forfinede Smag vil her tilfredsstilles; thi disse enkle, prunkløse Sætninger er klassisk skønne som Skulpturens rene Linier og er samtidig Bærere af en Dybde i Tanken og forener den klassiske Forms Ynde med en veltalende Varme og Kraft.

For et Par Aar siden skænkede den lærde Forfatter os »*Kirkeaaaret*«, hvis nordiske Udgave *P. Lohmann* (S. J.) har anmeldt i »*Stimmen aus Maria Laach*«, og hvor han med Rette siger: »Forfatteren har i denne herlige Bog lagt

en sand Skat i de norske Katholikers Hænder,« og vi tør vel tage de danske Katholiker med. Denne Samling Homilier har virkelig en stor Betydning for os Nordboere; thi som P. Lohmann siger: »Dr. Krogh-Tonning var ikke alene i mange Aar en nidkær Sognepræst, men ogsaa en meget afholdt Prædikant ved Gamle Aker Kirke i Kristiania.«*) — At dette virkelig maa have været sandt, overbevises enhver Læser om; thi den nordiske Tunge lyder i vort Øre med den norske Veltalenhed og Kraft, naar man fordyber sig i et eller andet af disse aandfulde Foredrag. — »Kirkeaaet« er ogsaa oversat paa Tysk af Gustav Forbers: *Katholisches Christentum und moderne Welt*.

Da jeg ifjor for første Gang tog »En Konvertits Erindringer« i Haanden, tænkte jeg: »Erindringer! — Mon det er Forfatterens sidste Ord til hans trofaste Læsekreds?« — Dog, jeg beroligedes heldigvis efter at have læst Bogen. Erindringerne tør vel betragtes som Fuldendelsen af den apologetiske Forfattervirksomhed, som Dr. Krogh-Tonning paabegyndte i sin Doktordisputats — »Erindringerne« staar selv som en veltalende Apologi; men Forfatteren har ikke taget Afsked med Litteraturen. Vi tør endnu haabe, at den lærde Theolog glæder Læseverdenen med nye indholdsrige Arbejder.

J—n. J—n.

Forskelligt.

Hvem mon det er, der sidder og dirigerer *vort gode danske Sprogs Udtale og Skrivemaade?*

Man mærker af og til, at der bliver udstedt en Parole, som saa efterhaanden gaar gennem hele Skolevæsenet og videre ud, men ikke altid med lige heldige Virkninger. Børnene skal læse naturligt, og det er rigtigt nok; men behøver det at fortrænge al »højere Stil« og al klarere og skarpere Udtale?

*) *St. a. Maria Laach*. 1905. 101

Forleden, jeg var til Begravelse, hørte jeg dem synge: Dejligh er Jor'en! Maa det virkelig slet ikke mere hedde »Jorden«? Eller: Længe var No'rens herlige Stamme.

Vore skandinaviske Sprogfæller, baade fra Norge og Sverrig, forarges med Rette over denne Udslettelse af et d, der baade genetisk hører med til Stammen og først giver Ordet sin rette Klang.

Og saa Konsekvensen, naar man følger den gængse Regel om fonetisk Stavemaade.

Om ti Aar skriver man: Maa jeg be om Oret? Dejligh er Joren, Længe var Noren; maaske ogsaa, og hvorfor ikke: Lyn og Toren.

Og saa »de« i Stedet for »det«. Man har aabenbart sagt: I maa nok læse »de«. Men Tilladelsen bliver Lov, og saa siges og synges snart altid »de«, selv hvor det i Poesi fremkalder de styggeste Hiater. Og saa om ti Aar skrives der: »De er got« i Stedet for »det er godt«.

»Vort Modersmaal er dejligt«, men det trænger absolut til at beholde de Knogler, det endnu har i sig af Konsonanter, for at det ikke ved at følge Hovedstadsjargonens Sløseri skal blive saa blødt som det bare Smør.

Berlingske Tidende.

—d.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hs. Eksellence Ærkebiskop *Josef Bilczewski* af Lemberg i Galizien (Østerrig) opholder sig f. T. tillige med sin Sekretær og nogle andre polske Præster her i Landet. Da mange af de her beskæftigede polske Landarbejdere stammer fra Galizien og hører hjemme i Ærke-diøceset Lemberg, saa har Ærkebiskoppen, der nærer den varmeste Interesse for sine bortdragne Landsmænds økonomiske Ve og Vel, ønsket ved Selvsyn at lære de Forhold at kende, under hvilke de polske Arbejdere herhjemme lever.

Under et kortvarigt Ophold i Hovedstaden forleden Dag besøgte hs. Eksellence nogle af vore Kirker og Institutioner og udtalte flere Gange sin Anerkendelse af og

levende Tilfredshed med de herværende religiøse Tilstande og den fremadskridende Udvikling, som havde overgaaet hans Forventninger.

Idag, Søndag den 4. August, holder Ærkebiskoppen Gudstjeneste for Polakkerne i Mariebo og tager derfra ud paa Landet for at besøge enkelte større Herregaarde og de paa disse beskæftigede polske Arbejdere.

Helsingør. Mandag den 22. og Tirsdag den 23. Juli holdt St. Vincents af Pauls Søstrene *Bazar* til Fordel for Syge og Fattige i Helsingør.

I Ugen forud havde Byens Dagblade ved Artikler, hvori Søstrenes Gerning blev omtalt med den største Sympathi, anbefalet Bazaren til Befolkningens Deltagelse, og en saadan blev ogsaa vist i fuldeste Maal. Gaver strømmede ind baade fra Høje og Lave, og mange af Byens og Omegnens Damer, som ogsaa Forfatteren *Peter Kronborg* og flere andre ydede værdifuld Assistance ved Bazaren, dels ved Udsalgene, dels ved at give flere smukke Sang- og Musiknumre m. m. Selve Bazardagene begunstigedes af et glimrende Vejr. Besøget var meget talrigt, navnlig om Mandagen, da *Prinsesse Marie*, der var ankommen fra København, solgte Blomster. Men ogsaa om Tirsdagen var der en Mængde Besøgende, og det store, opofrende Arbejde, Søstrene havde udført, lønnedes med et endog over Forventning godt Resultat.

Odense. Søndag den 18. August bliver for Odense Menighed en betydningsfuld Dag, da paa denne Dag den store Dobbeltfest skal fejres: *Menighedens 40-aarige Jubilæum* og *Indvielsen af det nye Sanatorium, »Dalum Kloster«*.

For 40 Aar siden har vor højærværdigste Hr. Biskop Johannes von Euch under mange Ofre og Besværligheder samlet og grundlagt vor Menighed. Med den inderligste Taknemlighed og Hengivenhed ser den derfor op til ham.

St. Hedvigs Søstrenes Sanatorium »Dalum Kloster« vil fra denne Dag af staa aabent for alle dem, der søge Helse der. Som et københavnsk Blad har skrevet, bliver »Dalum Kloster« vistnok et af Landets første Sanatorier. Dets Læge er Dr. Bølling. Allerede har flere Patienter fra alle Landets Egne anmeldt sig. Maatte de alle der vinde deres Kræfter og Sundhed tilbage.

Mange celebre Gæster har allerede givet deres Tilsagn til Festen. Selvfølgelig møder ogsaa Sct. Hedvigs Søstrenes Generalforstanderinde *Mater Felicitas Salutz* fra Breslau; dette maa desto mere paaskønnes, da hun i de to sidste Aar aldrig har forladt Sygeværrelset. Redemptoristernes Provincial P. *Raimund Sang* har lideledes lovet

at komme til Festen. Højærv. Hr. Pastor *Ign. Schmid*, Aarhus, vil holde Festprædikenen. At Hr. *Jens Busk* vil gæste Odense, maa næsten betragtes som en given Ting, da en af hans Døtre har bosat sig i Fyens Hovedstad. Hr. Boghinder *Wenk* fra Fredericia holder om Aftenen en interessant Tale om Katholicismen i Danmark. Blandt andre celebre Gæster skal foreløbig kun nævnes Inspektionslæge Dr. med. *Betzwar* fra Wien. Dobbeltfesten skal fejres efter det angivne Program. De, som ønsker at deltage i Fællesspisningen (2 Kr.), bedes at anmelde det i Tide hos en af Præsterne eller hos Restauratør Chr. Larsen, Hunderupskov. De, som ikke ønsker at deltage i Fællesspisningen, indbydes til Aftenunderholdningen samme Sted.

Frankrig. »Hvorned nogen synder, bliver han og straffet«, siger den hl. Skrift (Visd. 1. 17.). Dette Ord kan netop finde sin Anvendelse paa Frankrig eller rettere sagt: den franske Stats ledende Mænd. De har jo, som almindelig bekendt, i Frihedens Navn lukket de katholske Skoler og opløst eller fordrevet de Kongregationer, som helligede sig Undervisningen. Det var selvfølgelig ret og godt, forsvareligt og rosværdigt, saalænge det var *Franskmænd*, der handlede saaledes paa *fransk* Grund overfor *franske Katholiker*. Men nu har Piben pludselig faaet en anden Lyd, da *Englænderne* i Ægypten har strammet Tøjlerne noget for de franske Skoler, som for største Delen søges af indfødte — ikke franske Børn.

Ved Englændernes Optræden føler den franske Nationalstolthed og Frihedsfølelse (!) sig haardt saaret og protesterer i Frihedens Navn imod den engelske Politik, fordi den staar i Modstrid med den fransk-engelske Overenskomst i 1904, som garanterer de franske Skoler den samme Frihed, som de havde haft før.

Og hvori bestaar da Englændernes Overgreb og Brutalitet? I en Bestemmelse, hvorved Forældrene skal tvinges til enten at give Afkald paa fransk Undervisning for deres Børn eller at se disse udelukkede fra offentlige Embedsstillinger i Ægypten. Alene i Kairo skal der være henved 8000 Børn, der søger franske Skoler, og som paa denne Maade bliver chikanerede eller, efter Franskmændenes ganske rigtige Opfattelse, bliver indskrænkede i deres Frihed. Lederen af den franske Retsskole i Kairo, Direktør *Lambert*, vilde ikke finde sig i saadanne Tilsidesættelser og er derfor traadt tilbage fra sin Post.

Der trækker saaledes en Konflikt op imellem de to Nationer, som først fornylig har udvekslet højt officielle Sympathibeviser og sluttet en »entente cordiale«. Man kan selvfølgelig ikke fortænke Franskmændene i, at de føler

sig brøstholdne ved Englændernes Fremgangsmaade, thi Brud paa Løfter og Kontrakter kan aldrig vække Sympathier. Men naar man husker, at de samme Folk, som nu klager over engelsk Tyrani og Uretfærdighed, klappede den fritænkernes Regering Bifald, da den ikke brød sig den mindste Smule om Frihed og kontraktmæssige Forpligtelser overfor den katholske Kirke, men gik frem paa den skaansløse Maade, saa føler man sig oprørt over et saadant Hykleri.

Franskmændene selv er gaaet foran med det daarlige Eksempel, og da Eksemplet jo smitter, saa burde det egentlig ikke forbavse de franske radikale Politikere, at deres Fremgangsmaade bliver kopieret i Udlandet, og det klæder dem i alt Fald ikke, at de paatager sig en fornærmet og alvorlig Mine og betegner som skændigt og uretfærdigt hos andre, hvad de tilregner dem selv til Ære og Fortjeneste. Franskmændene har saaet Vind i deres eget Land, det maa da ikke undre dem, om de skulde høste Storm ogsaa fra Udlandet.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

finder Sted

- ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
 ved **Rosenkranskirken** efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen (hos Pastor Ronge).
 ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
 Fra **St. Josefs Konferents** Bibliothek udlaanes Bøger hver Lørdag Kl. 7—8 Aften. Kapelvej 17. 1. Sal, Kontoret.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. August. 11. Søndag e. Pintse. Dominikus Bekender. — **5. M. Maria i Sne.** — **6. Ti. Kristi Forklarelse.** — **7. O. Cajetan, Bekender.** — **8. To. Cyprianus, Martyr.** — **9. F. Vigilie (Pius X. kronet 1903).** — **10. L. Laurentius, Martyr (med Oktav).**

Søndag den 11. August. 12. Søndag e. Pintse.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højmesse m. Præd.	Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 Højm. — —	Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 Andagt.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	- 7 ¹ / ₂ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — — —	Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.):	- 9 — med Præd.	Kl. 2 ¹ / ₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl. 7 Andagt.

INDBYDELSE

TIL

DEN KATHOLSKE MENIGHEDS
40-AARIGE JUBILÆUM
SØNDAGEN DEN 18. AUGUST 1907.

-
- Kl. 9^{1/2}: Indvielse af den nye Foreningssal i
»Albaniborg«.
- Kl. 10: Takkegudstjeneste med Højmesse, Fest-
prædiken og »Te Deum«.
- Kl. 12: Besøg i St. Knuds Kirke.
- Kl. 4: Koncert i Sanatoriets Have.
- Kl. 4^{1/2}: Indvielse af St. Hedvigs Søstrenes Sana-
torium »Dalum Kloster«.
- Kl. 7: Fællesspisning og Aftenunderholdning.

Odense, den 30. Juli 1907.

P. D. Steidl.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8^{1/2}; i St. Josefs Kirke Kl. 6^{1/2}; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6^{1/2}, 7 og 7^{1/4}. (Hverdage: Kl. 6, 6^{1/2}, 7, 8^{1/4}.)

☛ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

*) I Sommermaanederne (Juli og August) holdes i St. Andreas Kirke Andagten Søndag Eftm. Kl. 7 (ikke Kl. 5), og sidste stille Messe paa Hverdagene Kl. 7^{3/4} (ikke 8^{1/4}).

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9	» 2
Aarhus (Ryesgade 26)	» 6 $\frac{1}{2}$ og 7	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 10	» 3
Kolding	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Mariebo (Ny Østergade)	» 8 (dsk. Pr.)	» 10 (polsk.)	» -
Næstved (Præstø Landevej)	» -	» 9	» 2
Slagelse (Slotsgade, Brænderigrd.)	» -	» 10	» -
Riigsted (S Knudsgade)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Helsingør (Nygade 8)	» -	» 10	» 3
Roskilde (St. Olsgade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4

Søndagsgudstjeneste for Odense og Omegn.

- Odense (Torvet 7): Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.
- Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.
- Glorup: Kl. 9 stille Messe.
- Dalum Kloster: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

Slagelse se ovenfor! Fra nu af indtil videre holdes Gudstjenesten hver Søndag.

Litteratur. Ærede Læsere gøres opmærksomme paa, at Nordisk Forlag indtil Udgangen af dette Aar har nedsat Prisen paa følgende af Johannes Jørgensens Bøger:

Beuron	før 2,50 nu 1,00
Omvendelse	— 2,00 — 0,75
En Apostel	— 2,00 — 1,00
Vor Frkte af Danmark	— 4,50 — 1,50
Eva	— 2,00 — 0,75
Romersk Mosaik	— 4,00 — 1,50

Det er en gunstig Lejlighed til for en billig Penge at forsyne sig med udmærkede Bøger til Fødselsdags-, Jule- og Konfirmationspresenter. — Bøgerne faas gennem enhver Boghandel! Nedsættelsen varer kun Aaret ud!

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyegsade 8³), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 32.

Søndagen den 11. August.

1907.

INDHOLD: To sønderknusende Domme over Häckel. — Paa Skov-
vejen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Tyskland. Østerrig. Belgien.
Spanien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

To sønderknusende Domme over Häckel.

Det vakte sikkert udelt Forundring hos de fleste, at Universitetet i *Upsala* i Anledning af *Linné*-Festen hædrede Geheimeraad *Häckel* i *Jena* med Æresdoktoratet i Medicin.

Enhver Art af Sammenknytning mellem Navnene: *Linné*—*Häckel* maatte paa Forhaand anses for en Umulighed, og naar en saadan alligevel foretoges, endog af en af Nordens lærde Højskoler, da overskred det langt den simpleste Sømmeligheds Grænser.

Naa, vi er jo noget langsomme i Vendingen her hjemme og har indtil den nyeste Tid set ret slaaende Beviser for, at den almindelige naturvidenskabelige Opfattelse staar paa et Standpunkt, der delvis havde været undskyldeligt for ti eller tyve Aar siden, men der, med den nærværende Tids Udvikling for Øje, viser, hvor uforsvarligt kortsynede man er, hvor lidet man giver Agt paa den Signalforandring,

som den autoritative Videnskab forlængst har foretaget uden for vore hjemlige Grænser.

Den mest moderne Darwinisme, inkarneret i Professor *Häckels* Person, er allerede gentagne Gange bleven trukket ordentlig til Vands af vor udmærkede, lærde Trosfælle, Højærv. Pater *Breitung* i hans grundige naturvidenskabelige Arbejder. Naar vi derfor her i Bladet atter henleder Læsernes Opmærksomhed paa Jenaprofessorens Bedrifter, saa er det paa Foranledning af et Par nye Udtalelser, der er fremkomne i Tyskland. — Det vil maaske være til Gavn og Glæde for en Del Katholikker at stifte Bekendtskab med disse Domme, saa meget mere som man saa ofte i vore Dage møder disse häckelske Paastande, der er blevne vedholdende og energisk kolporterede her hjemme af en Række unge videnskabelige Herrer med *Vilh. Rasmussen* som Bannerfører.

Det er nemlig en lignende Kolportage, der har fremkaldt en kraftig Protest i vort Naboland mod Syd. Og den advarende Røst lød fra intet ringere Sted end Herrehuset d. 10. Maj i Aar, idet Botanikeren *Reinke*, Professor i Kiel, paa det bestemtteste protesterede mod den ødelæggende Agitation, som drives af Monistforbundet under *Häckels* Ledelse. — Professor *Reinikes* mandige Optræden har naturligvis vakt et sandt Raseri i Häckelianernes Lejr, forhaabentlig blandet med en vis gavnlig Frygt.

Alle, som har læst Pater *Breitung* sidste Bog: *Udviklingslæren og Kristentroen*, kender derfra Professor *Reinikes* Navn og Standpunkt.

Reinke havde allerede forud rejst hele det häckelske Kobbøl imod sig, dengang han fradømte *Häckels* Bog: »*Die Welträtzel*« *) enhver videnskabelig Værdi, ja, betegnede den som et Vidnesbyrd om *Häckels* forbløffende Mangel paa Kritik.

Som Svar paa de Fornærmelser, som den tapre Kielerprofessor i den Anledning er bleven overøst med fra Moni-

*) Forbilledet for *Vilh. Rasmussen: Verdensudviklingen*. En Bog, som flere Gange har været diskuteret i Studenterkreise, og hvis Forfatter ved saadanne Lejligheder er bleven gaet stærkt paa Klingen af Mænd som Prof. *Warming* og P. *Breitung*. Den ærede Forfatter maatte for at forsvare sig stige helt ned til Gadesproget.

sternes Side, har han nu taget til Genmæle i et lille Skrift: *Häckels Monismus und seine Freunde. Ein freies Wort über freie Wissenschaft* (Leipzig 1907). Her føles »*Die Lebenswunder*« ogsaa paa Tænderne, og denne *Häckels* sidste Bedrift bedømmes efter sin videnskabelige Fortjeneste, d. v. s.: fordømmes.

Reinke siger bl. a.:

»Ligesom jeg anser »*Die Welträtsel*« for et Tendensskrift, saaledes ogsaa »*Die Lebenswunder*«; den er uden Spor af videnskabelig Værdi, fordi den ikke betyder noget Fremskridt for vor videnskabelige Erkendelse. Til Brug for Folkets Oplysning er Bogen ubrugelig og skadelig, fordi den hyder os et kritikløst og forvrænget Billede af vor biologiske Viden og desuden indeholder mange bevislige Urigtigheder, man kan snarere kalde den en stor, ufrivillig Parodi paa den moderne Biologi end en biologisk Haandbog. *Häckel* er saa blændet af sine Fordomme, saa fængslet af sine egne Illusioner, at han ikke kan skelne disse fra videnskabelige Kendsgerninger, men docerer dem som saadanne med en Alvorsmine, som var det den ufejlbare Katedervisdom. Bogen forekommer mig at være et Symptom paa videnskabelig Udartning; den er en Mønstersamling af Overfladiskhed og Letfærdighed og derfor ganske utilforladelig.« (S. 20—21.)

Det er naturligvis ikke selve *Häckels* og hans Følgesvendens Bestræbelser for at sprede Kendskaben til Naturen iblandt Folket, som Kirken og den alvorlige Videnskab protesterer imod. Dersom *Häckel* optraadte som en samvittighedsfuld og sanddru Fremstiller af det naturvidenskabelige Forskerarbejdes Resultater, kunde man kun glæde sig over hans Arbejde; men nu er Sagen en helt anden; thi *Häckel* følger ikke Sandheden; tvertimod viger han Gang paa Gang bort fra dens Vej i sin kristendomsfjendtlige Agitations Interesse. Derfor har *Reinke* ogsaa den absolute Ret paa sin Side, naar han siger:

»Man tør ikke fordreje Kendsgerningerne og tilklippe Sandheden i en Tendens' Interesse. Vor Etik har hidtil fordømt en saadan Fremgangsmaade; skulde den nye, monistiske Etik ville taale det, da den derved forkaster det kategoriske Imperativ (Sandhedens Pligt)? Jeg kan heller

ikke deri se nogen formildende Omstændighed for *Häckel*, at han i et for Fagmænd bestemt Værk som »*Systematischen Phylogenie*« kun tillægger sine Hypoteser Værdi som sine egne Teorier — hvad jo enhver Biolog paa Forhaand ved — medens han i sine populære Skrifter »*Welträtsel*« og »*Lebenswunder*« forkynder de samme Teorier som Kendsgerninger. Han burde meget mere i disse Skrifter, der er beregnede paa usagkyndige Læsere, fare frem med den største videnskabelige Nøjagtighed; thi det er Naturforskerens Pligt at vække Følelsen for Sandheden i Menneskene og ikke kvæle den.«

En anden tilintetgørende Dom har truffet *Häckel* fra den moderne Filosofis Side.

Det er Professor *Wilh. Wundt*, der her har behandlet *Häckels* Meriter efter Fortjeneste. *Wundt* nyder i positivistiske Krese en lignende Anseelse som *Professor Høffding* herhjemme.

I sit for nylig udkomne Værk: *Systematische Philosophie*, der er trykt i det af *Paul Hinneberg* udgivne: *Kultur der Gegenwart* (Berlin og Leipzig 1907), skriver *Wundt* i en Afhandling over Metafysikken:

»*Ernst Häckels: Welträtsel*, dette efter Oplagenses Størrelse mest vellykkede Værk paa den moderne populær-filosofiske Litteraturs Omraade, er, som bekendt, blevet Genstand for de heftigste Angreb, der særligt har været rettede mod hans Paastandes Utilforladelighed, hvor han bevæger sig uden for sit specielle Omraade. Vi lader her Enkelthederne udenfor vor Betragtning. Os interesserer kun dette Værks egenartede Metafysik, som man for ret at bedømme, maa søge at befri for den individuelle Forms og ejendommelige Specialiserings særlige Betingelser, hvorunder det er opstaaet. Beslutter man sig til at gøre dette, saa opnaar man, som jeg mener, først den Synsvinkel, som er egnet til at bedømme denne Verdensgaadens Løsning. Vi forbigaar saaledes alle de Udtryk som dette System henter fra den moderne Videnskab: Atomistikken, Energitikken, Mekanismen, Vitalismen o. s. fr. Der bliver da følgende Kerne tilbage af denne Verdensanskuelse: Alle Ting er sammensatte af Stof og Kraft. Stoffet bestaar af

den tunge Masse og den lette Æter. Men disse er ikke døde; men den dem iboende Kraft ytrer sig som Følelse og Vilje, eller som man ogsaa kan udtrykke det: i Fornemmelse og Stræben. Disse Ytringer er bundne til Materiens Bevægelser: Atomerne føler Lyst ved Fortætningen og Ulyst ved Stoffets Spænding og Fortyndelse. Derfor er enhver Ytring af Elementernes Valgslægtskab ledsaget af Lyst, ligesom Kønnenes Forening. Men dette fremgaar deraf, at denne Atomernes Fornemmen og Stræben i den organiske Natur forhøjes ved den til Cellernes Livsytringer knyttede Følelse; denne Stigen naar sit højeste Punkt i Sjølecellerne, der adskiller sig i Følelses- og Viljesceller. I dette Stoffets højeste Form foregaar nu denne Spejling af Fornemmelsen og Viljens Ytringer, i hvilken Afspejling Bevidstheden og Forestillingsdannelsen bestaar. —

Dette er denne Metafysiks væsentlige Grundtræk, naar man saa vidt muligt ser bort fra Tidsfarven. Søger man i Filosofiens Historie efter dette Systems nærmeste Slægt, saa maa vi helt tilbage til de yngre joniske Filosoffers Kres. Analogier, som den mellem Stoffets Forbindelse og Adskillelse sammenlignet med Kønnenes Forbindelse er fuldstændig i samme Stil som denne gamle og halvt mystiske Naturfilosofi. Derfor kunde *Häckel* med *Empedokles* lige saa godt have sammenlignet Fornemmen og Stræben, Tiltrækning og Frastødning med Kærlighed og Had. Men allerede den oplyste *Demokrit* vilde sandsynligvis have forkastet dette Verdensbillede, ikke fordi det er vilkaarligt — i den Henseende forbliver selve Atomistikken inden for den digtende Metafysiks Grænser — men fordi dette System ser bort fra Tankens indre Enhed, og den slemme *Heraclit* vilde næppe have bedømt denne Filosofi mildere end sine Samtidiges. I Virkeligheden hører denne Spekulation helt og udelt til Metafysikkens poetiske Stadium. Den bevæger sig i en Række vilkaarlige Indfald og ubestemte Sammenligninger, ved hvilken man, trods den bestandige Hentyden til det moderne, føler sig hensat til fjerne Tider, hvor den strenge logiske Tæknings Kunst endnu ikke var opdaget, og hvor den positive Videnskab endnu befandt sig i sin Barndom. Men netop denne Ejendommelighed ved »*Die Welträtzel*« giver denne Bog typisk Værdi.

Bogen er nemlig et udpræget Bevis for den Kendsgerning, at det Menneske, der — uden at bekymre sig om, hvad Tænkningens Historie indtil nu har frembragt — gaar i Lag med at danne sig en Verdensanskuelse efter sit eget Hoved, bestandig begynder der, hvor ogsaa Filosofien har begyndt i Digtningens og Mytens Verden.« (S. 123 flg.)

Hele den hedenske Oldtids Tænkning, selv i dens højeste Former, var og blev jo en Følgen i Taage og Uklarhed. Først med Kristendommen tændtes Lyset i Mørket — et Lys, som mange endnu i vore Dage enten ikke *kan* eller ikke *vil* begribe. Men, vé den, der vender Blikket fra dette Lys og fornægter *Kristus!* Han staar atter ubehjælpelig i det gamle Hedenskabs Mørke, trods alle de ypperlige Hjælpemidler, Videnskaben i vore Dage stiller til hans Raadighed.

J—n. J—n.

PAA SKOVVEJEN.

Af HENRI LAVEDAN.

(Efter »Kvindernes Blad«.)

Natten var mørk og Himlen som en Præstekjole, da Abbed Laine kørte ind paa den Vej, som fører tværs igennem Orleansskoven. Holofernes — saaledes hed det lille Æsel, der trak Vognen, hvori Abbeden sad — havde gjort Mine til at standse pludselig, men ved Formaning, som med faderlig Mildhed stilledes til ham fra Køretøjets Indre, havde han fortsat sit korte, støtte Trav, som satte hans lange Øren i stærk Bevægelse, efter hvad man kunde se ved Dagen. Med dette Trav kunde imidlertid Holofernes tilbagelægge lange Veje. Hans smaa, ihærdige Hove arbejdede uafbrudt Time efter Time; han var paa een Gang stærk og lydige som Æsler, der aldrig faar Prygl. Hans Herre havde aldrig slaaet ham — af den simple Grund, at han ikke havde nogen Pisk — og benyttede sig kun

af et venligt Ord eller et lille Ryk i Tømmerne, naar han vilde meddele ham sine Hensigter. Men denne Aften — en meget mørk og blæsende Juniaften, uden Maane og Stjerner — travede det lille Æsel ganske langsomt, skønt Abbeden uafbrudt skyndede paa det, og skønt han havde været under Vejs en Timestid, var han endnu ikke naaet Hulvejen. Hr. Lesprit, Postbudet i Chauvigny, hvor Abbed Laine i ti Aar havde været Sjælesørger, var netop samme Aften vendt hjem fra den Tur, som han gjorde hver Uge, og havde ved 9-Tiden underrettet Abbeden om, at Mor Doradoux, Ledvogtersken ved Jernbanen, sandsynligvis ikke kunde overleve Natten, og at hun var meget urolig ved Tanken om at dø uden Skriftemaal og Sakramente. Straks klædte Abbeden sig paa og vækkede Holofernes, der forresten ikke var uvant med den Slags natlige Udflugter. Da Vognen var forspændt, gik Abbeden ind i Kirken, og ved Skinnet fra en Lysestump tog han ud af et gammelt, malet Tabernakel en indviet Hostie, og hvad der ellers var nødvendig til den hellige Handling. Ved denne sene Time — Klokken var et Kvarter til ti — laa alle Byens Indvaanere i deres Senge og nød de Retfærdiges Søvn. Kirkebetjenten, Hr. Lacabasse, havde med ædelmødig Haardnakket-
hed tilbudt at følge med Abbeden for at holde den hellige Olie og iøvrigt bistaa ham ved Handlingen, men Abbeden vilde ikke tage imod det rørende Tilbud af Hr. Lacabasse, der havde fyldt sine 71 Aar; til Trods for den gamle Mands Veklager og sin Husholderskes uhyggelige Profetier erklærede Abbeden, at han vilde tage ganske alene afsted til Mor Doradoux, og at der ikke var den ringeste Fare derved, da Skoven jo slet ikke var berygtet. Forøvrigt stod jo alle Rejsende under Guds særlige Beskyttelse, og der var altsaa ikke noget at frygte. — Han stillede det lille Sølvetui, som indesluttede Hostien, ved Siden af sig paa Sædet og svøbte omhyggeligt det hele ind i sin Kappe, og med en Tømme i hver Haand kørte han Holofernes, alt imedens han læste sine Bønner. Af og til var han nødt til at raabe Æslet an midt i et Pater. Da han kørte hjemmefra, havde han bundet en Lygte fast til Vognen, og den oplyste Vejen akkurat tilstrækkeligt til at hindre Vognen i at vælte ned i Grøfterne langs Vejen; Abbeden tænkte, at

uden dette svage Skin havde han umuligt kunnet klare sig i Nattens Mørke.

Han var kommen lidt forbi Ulvedalen, da han i nogle Alens Afstand til venstre troede at høre Lyden af Trin.

Samtidig stod Holofernes stille. Abbeden vidste ikke, hvad Frygt vilde sige, thi han havde hele sit Liv omgaaedes med Tanken paa Døden, og han var vis paa, at ikke en Spurv falder til Jorden uden den Almægtiges Villie. Han havde altid tænkt, at de Fjender, vi mest skal frygte, er vore Laster, og at ingen Fare kan være større end Synden.

Han blev altsaa ikke bange men spurgte roligt med høj Røst:

»Er der nogen?«

»Det er der,« — svarede en Stemme fra Mørket.

»Det er vist en, der er faret vild?« — spurgte Præsten.

»Ja, det er en, der er faret vild, og som agter sig til Thiézy,« svarede Stemmen.

»Saa kom straks op i min Vogn« — opfordrede Præsten. »Jeg kører netop derhen.«

Der gik nogle Minutter. Vognen knagede under Vægten af en, der steg op i den, og Præsten mærkede, at en Mand satte sig nær op ad ham. Han kunde gætte sig til, at Manden var meget stor og stærk.

Saa snart den Ukendte havde taget Plads, kunde Abbeden skelne hans Ansigtstræk, saa vidt Mørket tillod det. De saa ud til at tilhøre en Arbejder, en Mand, der var vant til haardt og strengt Arbejde, og de var prægede af et vildt og beslutsomt Udtryk. Han paa sin Side havde kastet et lignende undersøgende Blik paa Abbed Laine.

»Ja saa« — sagde han, »saa De er Præst! ÆKør saa!«

Han spyttede, og den lille Vogn satte sig i Bevægelse. De første Minutter tav begge. Lidt efter indledede Abbeden en Samtale.

»Det er just ikke det bedste Vejr til en Tur gennem Skoven.«

»Nej, Pokker staa i det, og desuden er det farligt, dette Vejr.«

»Hvorledes det, min Ven?«

»For onde Menneskers Skyld. Men de tror kanske ikke paa dem?«

Næppe nok. — Desværre findes der vel nok nogle af dem. Ak ja, det findes der —«

Igen opstod en Pause.

»Hvorfor kører De ud saa sent, Hr. Pastor, om jeg maa være nysgerrig?« spurgte Manden.

»Jeg skal hen til en Døende med Sakramentet.«

»Tænkte jeg det ikke nok? og bor den Døende langt her fra?«

»Lige ved Thiézy. Det er Ledvogtersken Mor Doradoux. Kender De hende?«

»Nej.«

»Heller ikke fra Egnen?«

»Nej.«

»De kommer altsaa bare her forbi?«

»Ja, som de siger, Hr. Pastor, jeg gaar bare her forbi.«

Atter tav begge. Efter at de var kørte forbi Dammen ved Billandes, som man ikke saa, men hvis Beliggenhed var Abheden vel bekendt, kom de ind paa Chilleursvejen, som gik stejlt opad. Det stakaandede Æsel havde netop begyndt at klatre opad, da pludselig den ukendte Mand kastede sig over Præsten med vild, utrolig Fart, væltede ham ned fra Sædet uden Rygstød, hvor han sad, saa at han faldt baglængs ned paa Bunden af Vognen. Der var ikke mindste Kamp, Præsten udstødte ikke et Skrig eller et Udraab. Der var kun en hastig Kolbøtte i Mørket, en Skraben af Støvler mod Vognens Brædder. Og en uhyggelig og alvorlig Stilhed, efter at Forbrydelsen var begaaet.

Angriberen, der var bevæbnet med en Kniv, havde endnu ikke stødt sit Offer ned, men holdt Præsten trykket ned under sit Knæ. Han havde løftet sin Arm, og dog tøvede han med at dræbe denne troskyldige Mand, som uden Mistanke havde tilbudt ham Plads i sin Vogn midt om Natten, — — da lød paa en Gang et frygteligt Skrig lige i Nærheden af dem, en Storm af Tuden, som syntes at raabe om Hjælp og at tage hele Skoven til Vidne. Det var Holofernes, som istemmede en Skryden.

Da Morderen hørte den uhyggelige Lyd, som mangfoldiggjordes i Nattens Stilhed, lykkedes det ham ikke straks at gøre Rede for dens Aarsag, han slap Kniven og stillede sig oprejst i Vognen. Æslet tav, men Manden blev ved at

lytte, greben af Skræk, da han pludselig hørte en meget rolig Stemme spørge fra Vognbunden:

»Har de nogen Tændstikker?«

»Ja, hvorfor?« — svarede Manden bestyrtet.

»Saa stryg en. Jeg vil lede efter noget som jeg har tabt.«

Ravende som en Drukken og helt og holdent afvæbnet ved Præstens joviale Heltemod, tog Morderen nogle Tændstikker op, som han havde i Lommen, og strøg en af dem mod sit Ben. Tændstikken flammede op, og ved dens Skin saas Abbeden liggende paa alle fire og søgende efter et eller andet.

Endelig rejste Abbeden sig op, satte sig paa Agebrædtet og strakte sin Haand ud mod Glasset paa den ovenomtalte lille Lygte, saa at dens Skin faldt paa et lille Krucifiks af Træ af en ganske almindelig Slags. Derpaa sagde han med en Stemme, der ikke forraadte den minste Sindsbevægelse:

»Det er det Krucifiks, som jeg altid bærer hos mig: jeg hørte, det faldt, og jeg vilde meget nødig miste det, thi det har stor Værdi for mig. Naa! kan Du saa komme afsted, din Drivert!« Og Æslet satte sig i Bevægelse.

»Hvorfor holder De saa meget paa det Stads der?« spurgte den Ukendte efter en lille Tids Forløb med synlig Forlegenhed.

»Jo, min Ven, De skal høre hvorfor. Dette lille Krucifiks, som De ser her (han holdt det igen hen til Lygten), er bleven kysset af sytten Personer i deres Dødsstund, og det har været Mennesker, der døde en saa sørgelig Død, at De aldrig kan gætte det?«

»Hvorledes da? Ved Ildebrand? Eller maaske af Kolera?«

»Meget værre!«

»Værre end Kolera?«

»Ja, det forsikrer jeg for. De er — — de blev halshuggede.«

»Halshuggede — — Fanden heller!«

Der forløb nogle Øjeblikke, i hvilke begge tav. Nat- tens Mørke havde spredt sig lidt, og paa en skyfri Plet paa Himlen vandrede nogle Stjerner lige som vildfarende.

Abbeden begyndte at tale i sin sædvanlige Skriftefader-tone uden direkte at henvende sig til sin Sidemand.

»Ja, min Ven, sytten Mennesker, som døde paa den Maade, jeg nys nævnede. Man glemmer ikke den Slags Ting, naar man har været Fængselspræst ved la Roquette.«

»De! Har De været Præst ved la Roquette?«

»I elleve Aar.«

»Aa Gud! Aa Gud! — Undskyld mig, Hr. Fængselsprædikant! Jeg bar mig ad som et Udyr, før da jeg tænkte

— — «

Abbeden lod, som han ikke hørte noget, og vedblev:

»Hvor jeg husker dem godt, alle disse stakkels Fyre: Gamage — Adriennet — Chanlot —«

»Chanlot? Ham, der myrdede Tandlægens Kokkepige?«

»Ja.«

»Ham kendte jeg; vi tjente sammen ved 78. Kompagni.«

»Han skriftede og døde som en Kristen. Paa Skafottet bad han alle om Forladelse med stor Ydmyghed. Der var mange, der græd. Ja, Chanlot opførte sig udmærket ved den Lejlighed. — Og saa har vi alle de andre — Lille Paul — Samonin — allesammen har de kysset dette Krucifiks og det uden at lade sig bede — — et Saligheds Kors kan man sige. Og derfor holder jeg paa det.«

Den Ubekendte aandede tungt nogle Minutter. Derpaa samlede han alt sit Mod og sagde:

»Jeg ved ikke, Hr. Abbed, om det er, fordi De har været Fængselspræst der, eller hvad det er, som er kommet over mig — men det er, som om jeg angrede — at jeg bar mig stygt ad — — «

Præsten lod ham ikke fortsætte:

»Det er godt — det taler vi ikke mere om. Det er sandt nok, at De ikke bar Dem rigtig pænt ad for en Stund siden, men det er forbi nu. Hvad er der i Vejen med Dem, mit stakkels Barn, sig mig det? Har De store Bekymringer? Livet er bedrøveligt, ja, det er nok Sagen, tænker jeg — intet Arbejde — og saa bliver man ude af sig selv — og saa mister man helt Besindelsen paa saadan en Aften i Mørket. Kun Dumheder, ikke andet. Saadant noget kan jo ske for slette Mennesker, Folk, som ingen Ting

forstaar. Men De, som har faaet Opdragelse — De har jo læst Katekismus — før i Verden?»

»Ja, men det var ikke i Gaar!«

»Ja, ser De det! Og saa har De været Soldat, det vil sige noget. Ved de hvad, jeg synes saa godt om Soldater, saa hvis jeg ikke var kommet ind paa Seminariet, havde jeg nu været paa Kasernen. Nej, ser De, De mente det vist ikke for Alvor. De har haft saa megen Modgang. Man ved nok, hvordan det gaar. Det kender vi alle til. De skal fortælle mig det altsammen i Morgen ved et lille Glas Ripssaft, og saa skal vi se at klare det, saa godt vi kan. — Nu tager jeg til Thiézy for at uddele Sakramentet til Ledvogtersken, Mor Doradoux, som De ved. De følger med mig, ikke sandt?»

Manden brummede:

»Ja vist, jeg kan vist ikke nægte at gøre Dem en Tjeneste nu.«

»Vel, og naar vi er færdige, vender vi begge to tilbage til Chauvigny, De bliver om Natten i Præstegaarden, og i Morgen tales vi ved, naar jeg er færdig med min Messe. Er vi enige om det?»

»Det er vi —,« svarede Manden, »thi jeg gør alt, hvad De vil.«

Da de et Kvarter senere kom ind i Ledvogterskens Stue, behøvede de ikke at gaa hen til Sengen, hvor Mor Doradoux laa, bleg og ubevægelig, for at se, at hun var i Døds-kamp. Allerede paa Tærskelen hviskede den Fremmede: »Hun kommer sig ikke, det kan man vove Livet paa.« Abbeden gik straks til Værket og begyndte, med en Nabokones Hjælp, der var kommen for at vaage over den Døende, at tilberede den sidste Olie. Medens han knappede sin Kappe op og stillede det lille Etui, som indesluttede Hostien, paa Kommoden mellem to Tællelys, stod den fremmede Mand og lod sine forbavsede Blikke med et haardt Udtryk fare over Rummets nøgne Vægge, de tarvelige Møbler, Alkoven, hvor den Døende laa og rallede, og hendes rolige Træk, som var stemplede af en udsigelig Fred. I et Hjørne af Værelset laa paa en Straastol hendes Hat af blaat Voksdug og det lille røde Signalfag i sit Læderetui. Intet af dette skulde nu mere gøre Tjeneste for den stakkels Kvinde. Synet

af det lille Flag, hvoraf en rød Flig stak frem af Futeralet, rørte den ulykkelige Mand, thi det fik ham til at tænke paa en virkelig Fane, det 78. Kompagnis, ved hvilket han havde staaet saa mange Gange i den hæderlige Tid af sit Liv.

Imidlertid havde Præsten sluttet de sædvanlige Bønner, og aabnet det røde Etui.

Hostien, som han varsomt rørte ved, opfyldte Rummet med snehvid Glans. Abbeden vendte sig om og saa med et saa uendeligt medlidende Blik paa Manden, at han følte, at hans Ben svigtede ham, og han faldt paa Knæ; nu var det ham, der var kastet til Jorden. Og Præsten gik hen til Sengen for at lægge det himmelske Brød paa Mo'r Doradoux allerede halvt kraftesløse Læber.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Tyskland. Katholikkernes 54. Generalforsamling afholdes i Aar i *Würzburg* i Dagene den 25. til 29. August. Generalforsamlingen aabnes Søndag Morgen den 25. med en højtidelig Gudstjeneste i Domkirken. Om Eftermiddagen drager et stort Festtog af Arbejder- og Svendeforeningernes Repræsentanter gennem Gaderne, og Kl. 6 hilser alle Byens Kirkeklokker Generalforsamlingens Deltagere med deres højtidelige Malmrøster. Mandag Morgen efter Pontifikalmessen i Domkirken begynder de forskellige Afdelinger deres Arbejde. — Der vil senere blive Lejlighed til at dvæle ved Resultaterne, naar Generalforsamlingens Festblad ankommer. Dette Blad udgaar i 10 Numre, om Søndagen i 20,000 og de andre Dage i 10,000 Eksemplarer.

Østerrig. Ogsaa i Østerrig stævnes Katholikerne til Generalforsamling; denne afholdes i Dagene fra den 16. til 19. November 1907. I den Indbydelse, som Hovedkomitéen har udsendt, gøres der i Korthed Rede for den Betydning, den forrige Generalforsamling har haft. Den har samlet Katholikerne og givet Stødet til en maalbevidst Organisation, hvorved der er rejst en Bølgebryder, der paa mange Punkter har hindret Vantroen og Kirkens Fjender i deres Ødelæggelsesarbejde. Dog manes de østerrigske Katholikker til Agtpaaagivenhed: Fjenden er endnu ikke besejret,

men kun standset for en Tid af den samlede Modstand. Alt tyder paa, at der vil komme svære Tider og haarde Kampe, derfor maa Katholikkerne ruste sig med de sande Aandens Vaaben, og Generalforsamlingen skal da være et Rustkammer, hvor vore Trosfæller kan væbne sig, saa de staar beredte, naar Kampens Time er inde. Generalforsamlingen skal nemlig ikke alene være »en højtidelig Tilkendegivelse af Katholikkernes ubrødelige Troskab overfor Tronen og Alteret, men frem for alt tjene til Fremme af den praktiske Kristendom.«

— *Prag.* Viebiskop, Dr. *Franz Krasl*, Domprovst ved Metropolitandomkirken i Prag er død efter længere Tids Sygdom, 64 Aar gammel. — Den afdøde blev præsteviet 1870 og konsekreredes 1901. R. I. P.

Belgien. Af Budgetforhandlingerne i Rigsdagen ser man, at de to Statsuniversiteter i Belgien (*Lüttich* og *Genf*) koster Statskassen 6 Mill. Frcs. aarlig. Men foruden disse findes der to Universiteter i Landet, som ikke faar en Øre af Staten: Frimurernes Universitet i *Brüssel* og det gamle, katholske Universitet, det berømte »*Alma Mater*« i *Løwen*. — Til Kirkens Ære kan dette sidste ikke alene opvise det største Antal Studenter, men tillige de smukkeste Resultater. I den Vædekamp, der finder Sted mellen de fire Universiteters Studenter for at opnaa Rejsestipendier staar *Løwens* saaledes absolut i første Række. I Aarene 1890 til 1906 fik dette 118 Stipendier, de to statsunderstøttede tilsammen 83 og Frimurernes kun 41. — Medens *Lüttich* de 3 sidste Aar havde 3824, *Gent* 2131, og Frimurernes Universitet 2617 Studenter, kunde det katholske Universitet i *Løwen* mønstre ikke mindre end 5443 immatrikulerede Studenter. Disse over 5000 katholske Studenter koster hverken Staten eller Provinsen en Øre! Det »frie« Universitet i *Brüssel* faar ganske vist ingen Understøttelse af Staten, men takket være det *radikal-socialistiske* Flertal i Provinsraadet og Staden *Brüssel* understøttes det aarlig med 225,000 Frcs. — Dette er nok værd at lægge Mærke til; thi Belgien har nu i 27 Aar uden Afbrydelse været regeret af Katholikkerne. Hvilket Hykleri derfor, naar man fra socialdemokratisk og anden Side stadig beklager sig over Kirkens Intolerance! Hvor disse Herrer er ved Magten, skal de nok søge at mele deres Partis Kage. Medens man i Belgien ser, at enhver Student ved Frimurernes Universitet koster den katholske Styrelse 258 Frcs. aarligt, faar Katholikkernes eget Universitet ikke den mindste Understøttelse fra Statskassen.

Det er derfor meget forstaaeligt, at der i den sidste Tid har rejst sig kraftige Stemmer mod en saadan Uret-

færdighed. I 3 Provinsraad har Socialisterne Flertallet og her bliver de religionsløse Skoler understøttede af Regeringen, medens de 6 andre Provinser, hvor Katholikkerne danner Flertallet, ikke modtager nogen Subvention til de katolske Skoler. Man kan vel med Rette kalde dette at drive Tolerancen for vidt.

Spanien. Bladene meddeler, at Biskoppen af *Granada* og *Cadix*, Msgr. *Mesegner y Costa* er død.

I N D B Y D E L S E

TIL

DEN KATHOLSKE MENIGHEDS
40-AARIGE JUBILÆUM

I ODENSE

SØNDAGEN DEN 18. AUGUST 1907.

- Kl. 9 $\frac{1}{2}$: Indvielse af den nye Foreningssal i »Albaniborg«.
- Kl. 10: Takkegudstjeneste med Højmesse, Festprædiken og »Te Deum«.
- Kl. 12: Besøg i St. Knuds Kirke.
- Kl. 4: Koncert i Sanatoriets Have.
- Kl. 4 $\frac{1}{2}$: Indvielse af St. Hedvigs Søstrenes Sanatorium »Dalum Kloster«.
- Kl. 7: Fællesspisning og Aftenunderholdning.

Odense, den 30. Juli 1907.

P. D. Steidl.

For et katolsk Ægtepar bliver Pladsen som Ringer og Pedel ved St. Knuds Menighed i Fredericia ledig til Oktober Flyttedag. Aarlig Løn ca. 400 Kr., fri Bolig og Varme. Ansøgnings om Pladsen tilstilles Forstanderskabet for St. Knuds Menighed i Fredericia inden 1. September.

P. F. V.

P. Schreiber,
Formand.

Kirkelig Kalender.


Søndag den 11. August. 12. Søndag e. Pintse. — 12. M. Clara, Jomfru. — 13. Ti. Johannes Berchmanns, Bekender. — 14. O. Oktavdag. Vigilie. — 15. To. Marie Optagelse (med Oktav), (fejres offentlig næste Søndag). — 16. F. Hyacinth, Bekender. — 17. L. Oktav af Laurentius.

Søndag den 18. August. 13. Søndag e. Pintse. Marie Optagelse. Joachim. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller.)

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$. (Hverdage: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{4}$.)

 Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

*) I Sommermaanederne (Juli og August) holdes i St. Andreas Kirke Andagen Søndag Eftm. Kl. 7 (ikke Kl. 5), og sidste stille Messe paa Hverdage Kl. 7 $\frac{3}{4}$ (ikke 8 $\frac{1}{4}$).

Mariabørnsforeningen holder offentlig Møde i St. Knuds Kapel Onsdag den 14. August, Kl. 7 $\frac{1}{2}$ og Fælleskommunion Søndag den 18. August, Kl. 7.

St. Franciskus' III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 16. ds. Aften, Kl. 8.

Trykfejl. Nr. 31 S. 507 L. 2 f. n.: som virkelig der . . . læs: som der virkelig. — S. 518 L. 8 f. o.: skaansløseste, læs: skaanselsløseste.



Husk Vincentsforeningens Kransekort.



Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

NB. Efter Redaktørens Hjemkomst er Redaktionen Adresse nu igen Boyesgade 8, 3. Sal, København V.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 33.

Søndagen den 18. August.

1907.

INDHOLD: Nadver-Reform. — Index librorum prohibitorum. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Odense Aalborg. Metz. Østerrig. Italien. Frankrig. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Nadver-Reform.

Hvor ofte maa vi Katholikker ikke høre og læse, at hvor Kirke har begaaet en utilgivelig Fejl ved at »lemlest« Nadveren! I vore Dage er det imidlertid Protestanterne selv, der kommer os til Hjælp og beviser, at der ikke kan være Tale om »Lemlestelse« af Sakramentet, men at den katholske Kirke kun har handlet efter, hvad Fornuften maatte sige enhver, der ønsker det Allerhelligste bevaret for Vanære.

I »*Evangel. Kirchenzeitung für Österreich*« (Bielitz 1906) Nr. 4 og 5 findes aftrykt et Foredrag, som Pastor Kappus har holdt ved det 10. steierske Præstemøde i Cilli. Han berettede om den af ham tilsigtede og til Dels allerede gennemførte Nadverreform og anfører ogsaa »nogle Eksempler paa Smitte og begrundet Væmmelse.«

En Fru W. H. fra Elberfeld, fortæller han, har skrevet til Redaktionen af »*Monatschrift für Gottesdienst und kirchliche Kunst*« den 30. Juli 1903: »Jeg har for nogle Aar siden efter Nydelsen af den hellige Nadvere haft en

meget smertefuld *Sygdom i Munden*, som jeg kun kan tilskrive Nadvernydelsen; det har gjort mig saa bange, at jeg i lang Tid ikke mere er gaaet til Alters.«

En Fru H. P. fra Lindenheim i H. skriver den 13. Oktober 1903: »Jeg er for omtrent 5 Aar siden bleven smittet ved Nadveren her i Kirken. Jeg fik et skarpt *Udslæt* i begge Mundviger baade uden for og inde i Munden; det bredte sig til et Slags *Udslæt*, som Lægerne kalder *Herpes* (»Flechte«). Med Smerte maa jeg bekende, at denne Nadvernydelse har stødt mig saaledes, at jeg siden ikke mere er gaaet til Kommunion.«

Endvidere meddeler *Spitta* (Kelchbewegung, S. 102), at en Kirkeværge i Flensborg fordrede Enkeltbægeret med den Begrundelse, at en af hans Slægtninge havde faaet *Kraft* ved Nadveren. — Det er Sygdomme, ved hvilken Sammenhængen lader sig paavise. Men de allerfleste Tilfælde af Smitte, navnlig Tuberkulose, unddrager sig enhver Bevisførelse, fordi Kalken er en af de *mange* Kilder, hvoraf Baciller kommer.

En meget kirkelig sindet Fabrikant i Frankenberg (Sachsen) kom før sin Datters Konfirmation til Pastoren med en Særkalk og bad om at meddele ham og hans Paarørende deraf, fordi han sidste Gang havde maattet drikke umiddelbart efter en Mand, der led af stærkt *Udslæt* i Ansigtet, hvad der havde ødelagt hele hans Andagt.

Naar fromme Kristne søger at finde det gunstigt mulige Sted (paa Kalken), naar de næppe vover at aabne Munden . . . , naar de allerede længe i Forvejen holder Lommetørklædet i Beredskab for at tørre Munden af, — naar alt dette forholder sig saaledes, og enhver Præst med et aabent Øje kan bekræfte det, — saa er det simpelthen Kirkens Pligt at træffe Forholdsregler.

En Kone fra Landet skriver: »Alle vore Mænd skraar, og da Kvinderne gaar til Alters efter dem, saa faar vi en *ilddelugtende Blønding af Tobak og Vin* at nyde.«

En Sognepræst skriver: »Jeg var en Gang nødt til midt under Nadvernydelsen at holde inde, fordi en *Slimklump* svømmede omkring i Kalken. En Kvinde oplever det, at, umiddelbart førend hun træder til, en *Draabe fra Næsen* paa en Altergæst falder ned i Vinen.«

En lignende Oplevelse blev en Gang ogsaa skildret for mig selv, blot at den ved Altergæstens Næsetip hængende *Draabe* endnu ikke faldt ned. — Det vil være nok, men ogsaa nok til at bringe dem til Tavshed, der er tilbøjelige til uden videre at erklære enhver Væmmelse ved Altret for Mangel paa Andagt . . .

Hvorledes en Præst før eller under Altergangen tør sig til en Tuberkelisyg, at han skulde kommunikere priva-

tim eller til sidst, forstaar jeg simpelthen ikke. Jeg risikerer hellere nogle flere Millioner Tuberkler i Kalken, end at jeg fuldbyrder en Gerning, der indbefatter i sig baade Uarmhertighed og Haan mod Kærlighedens Maaltid.

Ved at dreje og aftørre, — noget, jeg selv har øvet i mange Aar —, kan man for det første aldrig udrette noget grundigt og nøjagtigt, som virkeligt kunde være af Værdi; desuden gør man derved lige saa mange Personer først opmærksom, som man beroliger, og Kalkens Indhold bliver deraf alligevel ikke berørt. En Professor i Strassburg har endog i 1 Kubikdecimeter Nadvervin opdaget 1300 Bakterier før Altergangen, efter Langfredagen 3000 og efter Paaskefesten indtil 8000 — til Trods for al Drejen og Aftørren.

Saa vidt Pastor *Kappus*.

Hvorledes bærer han nu selv sig ad? »Ved større Nadverhøjtideligheder«, skriver han, »har jeg nu to Kalke paa Altret, og efter enhver Gruppe bliver den brugte Kalk skyllet under Vandledningen i Sakristiet og derefter stillet paa Altret igen. Hygiejniske Betæneligheder og Væmmelse bliver derved ikke helt fjernet, men dog betydelig mildnet.«

For os kan det iøvrigt være ligegyldigt, hvorledes Protestanterne kommer ud over disse Vanskeligheder og Uappetitligheder. Vi ved, at det kun er Vin, der er bleven tilovers og gaar i Vasken, naar den brugte Kalk skylles. Men hos os drejer det sig om Kristi sande Blod, Legeme og Sjæl, Guddom og Menneskehed, som aldrig kunde tænkes at blive behandlet saaledes.

Da vi desuden ogsaa ved, at der i Virkeligheden slet ikke undrages Lægfolk noget som helst af Sakramentet, idet Jesus Kristus ogsaa under Brødets Skikkelse alene er til Stede hel og udelt, og de to Skikkelser kun fordres for Ofrets Skyld, for at fremstille den Legemets og Blodets Adskillelse, der indtraadte ved Jesu Korsoffer, kan vi kun glæde os ved, at Kirken har truffet den Anordning, at Lægfolk ikke skal drikke Kalken. Kristi Ord: »Drikker alle deraf!« var jo dog kun henvendt til Apostlene, hvis Efterfølgere vore Biskopper og Præster er.

Saaledes er vi da fri for al Strid om en Nadverreform, der saa haardt tiltrænges paa protestantisk Side.

Forresten har jo allerede Luther i denne Henseende sladret af Skole, da han skrev: »Hvis et Kirkemøde tillod

eller paabød os *begge* Skikkelser, vilde vi til Trods for Konciliet kun modtage *een* eller hverken modtage den ene eller den anden, og forbande dem, der i Følge dette Paa-bud ønskede *begge*« (Wittenb. tyske Udgave VII. f. 367 b.)

Man kan altsaa indrette det, som man vil, man kan ogsaa helt opgive Nadvernnydelsen, blot man ikke gør det, som Paven anordner. Det er jo meget opmuntrende!

P. G. Schmiderer.

Idet vi, for at undgaa enhver Misforstaaelse, erklærer at være fuldstændig enige i Hovedsagen med vor ærede Medarbejder, ønsker vi dog til ovenstaaende at knytte en lille Bemærkning, som forekommer os at være ret *à propos* her.

»Saaledes er vi da fri for al Strid om en Nadverreform, der saa haardt tiltrænges paa protestantisk Side,« hedder det mod Slutningen af foranstaaende Artikel. — Ja hos os er der ingen Grund til at kræve Fælleskalken afskaffet — da vi ikke har den — og overhovedet næppe Grund eller Anledning til videre Strid om saadanne Spørgsmaal, da de i paakommende Tilfælde autoritativt afgøres af Kirkens øverste Myndighed. Men een Omstændighed kan der dog nok være Anledning til at gøre opmærksom paa, for at der ikke ogsaa hos os med Rette maa kunne befrygtes at være Smitefare forbundet med Altergangen.

Man ser sommetider — og ikke saa sjældent endda — Altergæster strække Tungen *ud af* Munden for at modtage Hostien, skønt man dog i Religionsundervisningen er bleven gjort opmærksom paa, at dette *ikke* bør ske. Der staar udtrykkelig i Katekismen i en Anmærkning under Spørgsmaal 543 (S. 122):

»Ved Annammelsen af den hl. Hostie skal man holde Kommuniondugen foran sig, løfte Hovedet *lidt*, lægge Tungen **lidt frem paa** Underlæben og saa annamme den højhellige Hostie med største Ærefrygt.«

Altsaa **ikke** strække Tungen **ud over** Underlæben, da Præsten nemlig i saa Tilfælde næsten umulig kan undgaa at berøre Tungen, at blive vaad paa Fingeren og saaledes at *overføre Spyt* fra den ene til den anden. Rent bortset fra, at det er uappetilligt for Præsten, saa kan

enhver jo indse, at der paa denne Maade er ligesaa stor Fare for at overføre Smitte her, som ved at drikke af samme Kalk med andre.

Det er endogsaa mere end nok at lade *Tungespidsen* støde imod *Bagsiden* af Underlæben, saa at der intel aabent Rum er mellem Tungen og Læben, hvad det her nærmest kommer an paa at undgaa; naar man saa samtidig *aabner* Munden godt, saa er alt, som det skal være. Forstaar man Katekismens Anvisning paa denne Maade og retter man sig derefter, da er der ingen Fare for, at Præsten skal blive vaad paa Fingeren, naar han langsomt og forsigtig lægger Hostien i Munden: men retter man sig ikke derefter, strækker man Tungen *ud af Munden*, da har vi den samme Uappetitlighed og den samme Smittefare hos os.

Det er derfor *enhvers* Pligt at huske dette og give Agt herpaa, for ikke at give Anledning til berettiget Væmmelse under den hl. Handling. *Red.*

Index librorum prohibitorum.

»Enhver Uoverensstemmelse inden for den katolske Kirke, selv om den kun er tilsyneladende, bliver af Kirkens Modstandere betragtet med Velbehag, og om muligt gør man en Myg til en Elefant. I dette Punkt kunde man med Rette foreholde dem, at de endnu aldrig har konstateret endogsaa kun en lille Ulv.« Med disse Ord indleder »*Nord. Volks-Zeit.*« en af de Artikler, som den tyske Presse i denne Tid vrimler af i Anledning af den Meningsforskel, som er opstaaet angaaende afdøde Professor *Schells* Betydning og det af en snever Kres af Læg-mænd indsendte Andragende til den h. Fader om *Index-institutionen*.

Der havde ikke været nogen Anledning til at dvæle ved denne Sag her i Bladet, dersom ikke den skadefro Hoveren over Katholikkernes Uenighed, som de tyske

protestantiske og liberale Blade har været præget af, havde givet Genlyd i vor hjemlige Presse. Saaledes i »*Krist. Dagbl.*« for 16. Juli (Nr. 239), hvor det ikke er mindre end *Centrum*, der stilles mod *Vatikanet*, hele det katholske Tyskland mod Paven.

Selve sin Overskrift: »*Centrum og Vatikanet*« (med Undertitlen: *En »Index«-Konflikt*) har »*Krist. Dagbl.*« efter alt at dømme mere eller mindre direkte fra det socialdemokratiske Hovedorgan »*Vorwärts*«, og selve Indledningen falder ogsaa i Traad med dette Blads Artikel. »*Krist. Dagbl.*« indleder med følgende Ord:

»Mellem det katholske Tyskland og Paven er der i den seneste Tid opstaaet et Mellemværende, hvis Rækkevidde det i Øjeblikket er umuligt at overskue, men om hvis interessante Beskaffenhed der ikke er Tvivl.«

Man faar af Artiklen det Indtryk, at det er Tysklands Katholikker med *Centrum* i Spidsen, der gør mere eller mindre aabent Oprør mod den h. Faders autoritative Mynighed. — Er det nu virkelig en saadan Kæmpefare, der truer Kirken, eller er det en i Realiteten uskyldig Myg, der paa sin Vandring gennem Pressen har antaget en Elefants Dimensioner?

For *Centrums* Vedkommende kan vi hurtigt afgøre dette Spørgsmaal. *Centrum* har nemlig ikke det allerfjerneste med denne Sag at gøre; det drejer sig aldeles ikke om noget politisk Spørgsmaal.

»Centrumsfraktionen har aldrig beskæftiget sig med denne Sag; af *Centrums* Bestyrelse har ingen deltaget i *Bevægelsen*, nogle *Centrumsmedlemmer*, som man først søgte at vinde for Sagen, er senere traadt tilbage; naar endnu faa Medlemmer nævnes som Deltagere, saa har disse kun gjort Brug af den personlige Frihed. Men *Centrum* tilbageviser med den største Bestemthed paa nogen Maade at være indviklet i denne Sag; i den Henseende tør vi ikke lade nogen som helst Tvivl faa Raaderum. Det viser sig ogsaa her, hvor forsigtige Medlemmerne af *Centrum* maa være, før de giver noget Aktstykke deres Underskrift. Vi havde helst set, at ikke et Medlem af *Centrum* var bleven nævnt i Sammenhæng med denne lidet opbyggelige Sag. Men vi betoner endnu engang med fuldt Eftertryk, at

Centrum ikke har haft og ikke vil have det mindste med denne Sag at gøre. Man har at holde sig til den lille Kres, som har kaldt Sagen til Live, men man lade alle andre Folk udenfor.« (Nord. Volks-Zeit. Nr. 161.)

Medens vi saaledes let kan frigøre *Centrum* for enhver Beskyldning for illoyal Optræden over for Rom, maa vi i Korthed referere Sagen for at se de tyske Katholikkers Stilling til den.

Med Henblik paa hele vor Tids litterære Tilstand, paa den Syndflod af forskelligartede Skrifter, som spredes ud over Samfundet har en mindre Kres af katholske Lægmand i *Münster (Westphalen)* anmodet den h. Fader om at lette de dannede Lægfolk Adgangen til at læse de Værker, som er opført paa Kirkens Liste over forbudte Bøger: *Index librorum prohibitorum*.

I ethvert Fald mente man, at de dannede Katholikker — i det mindste de, som er af germansk Sprog og Herkomst (!) — er saa dybt rodfæstede i Troen, at Kirken uden Betænkelighed kan give dem uhindret Adgang til at fordybe sig i de Værker, som mere eller mindre aabenlyst, direkte eller indirekte angriber Kirkens Lære, og som derfor er sat paa *Index*. Adressens Forfattere mente, at en saadan uhindret Læsning vilde være uden skadelig Indflydelse paa den ærligt troende katholske Lægmand.

Vi kan fuldt ud slutte os til »*Kath. Kirchenz.*« (Salzburg) — Nr. 60 —, naar den kalder denne Opfattelse for »en Optimisme, som modsiges af de sidste Aartiers Erfaring, dersom den ikke er en Frase, og af Fraser findes der mere end tilstrækkeligt i denne Adresse.

Men Bønskriftets Forfattere nøjedes ikke alene med at bede den h. Stol om at skænke det tyske Episkopat den samme Specialfuldmagt, som Englands Biskopper har faaet, hvorved disse kan delegere de respektive Skriftefædre med en udstrakt Myndighed, hvor det drejer sig om at tilstede dannede Lægfolk Adgang til Læsning af Værker, som staar paa *Index*. Nej, Bønskriftet udtaler i rene Ord det ønskelige og betimelige i selve *Index*institutionens Ophævelse!

Dog bør det her understreges, at Supplikanterne i de bestemteste Udtryk har taget Afstand fra den Katholicisme, der smykker sig med Navne som »*liberal*«, »*moderne*« o.

desl., samtidig med, at de har afgivet den højtideligste Erklæring om deres fuldstændige Underkastelse under den h. Stols Afgørelse, selv om denne blev et rent og skært Afslag.

Dette iøvrigt mærkelige Aktstykke tilstilledes Adressaterne: *Pius X.* og de tysk- og engelsktalende Kirkeprovinseres Episcopat. Meningen var naturligvis, at de indviede holdt sig Diskretionspligten strengt efterrettelig. Supplikanterne vilde da i al Stilhed have faaet den Efterretning, at deres vigtigste Bøn allerede er opfyldt, idet Tysklands Biskopper under 27. November 1906 har erholdt den samme udvidede Episcopalfuldmagt, som Englands Biskopper allerede forud havde faaet af den h. Stol.

Men en eller anden har brudt sin Tavshedspligt, og Pressen fik fat i Sagen, og derved rejstes hele den Støvsy, hvori den protestantiske og liberale Presse ret har aandet med Velbehag, idet deres fint mærkende Lugtesans vejrede Forudsætningerne for et stort Frafald fra Rom.

»Selv om dette Bønskrift indeholder mangt og meget, som Rom hverken kan eller vil gaa med til, saa maa dog enhver fordomsfri Læser indrømme, at det paa ingen Maade er et kirkeligt Revolutionsmanifest fra de tyske Katholikers Side, som særlig den liberale Presse har givet det Udseende af og søgt at udnytte det som.« (*Kath. Kirchenz.* Nr. 54.)

At Katholikerne ikke helt er uden Skyld i det Skraal, der er rejst om denne Adresse, maa vi i Sandhedens Interesse indrømme. Saa snart der nemlig yntedes noget om Sagen, tog et Par af Italiens katholske Blade fat og søgte at klapse de tyske Katholikker ordentlig af, idet de fablede om en frimureragtig hæretisk Sekts Opstaaen i Tyskland!

Naar »*Krist. Dagbl.*« siger »de pavelige Blade i Rom«, saa maa der paa det bestemteste protesteres mod den Forestilling, at dette baade uretsfærdige og ukloge Overfald er sket paa Grundlag af en Inspiration fra Vatikanet.

Sagen om Professor *Schell* skal vi ikke her gaa nærmere ind paa, skønt »*Krist. Dagbl.*« behandler den. Den h. Fader har jo nemlig gennem Kardinalstatssekretæren ladet Komiteen for Rejsningen af Gravmonument over *Schell* vide, at man maa skelne mellem de vildfarende Meninger,

denne har fremsat i sine Skrifter og Kollegaernes og Vennernes pietetsfulde Handling til Minde om den afdødes Privatliv.

Tilbage bliver da Bønskriftet om Lempelser i Indexbestemmelserne, som jo for saa vidt er sket Fyldest, at Tysklands Biskopper uden Lægfolkets Mellekomst har faaet den udvidede Episcopalfuldmagt. Og dette er vel Hovedsagen; thi Biskopperne vil bestandig være de kompetenteste Dommere, i Spørgsmaalene om Kirkens og den enkeltes Tarv ogsaa paa Litteraturens Omraade, selv i det Tilfælde, at Lægfolket besidder en udmærket intellektuel Dannelse.

»Vi betragter Indexanliggendet for afgjort«, siger »*Nord. Volks Zeit.*« (Nr. 176), »og intet fornuftigt Menneske vil antage, at det endogsaa kun uvæsentlig vil faa Indflydelse paa det katholske Liv i Tyskland. De Liberale har atter pustet til en indbildt Ild. De saa altfor gerne, at vor Enighed blev sprængt, maaske for derved at vinde nogen Fordel. Det vil endnu vare meget længe, inden de har lært, at vor katholske Tro ikke alene tillader en fri Meningsytring, men endogsaa undertiden fremkalder en saadan.«

Naar vi her lader Diskussionen om *Schell* ude af Betragtning, saa er det, fordi vi kun bekymrer os om Principspørgsmaalene og ikke om den enkelte Persons vildfarende Meninger. Spørgsmaalene kan sikrest formuleres saaledes:

Er Indexinstitutionen en Nødvendighed, der altsaa med sin Udfoldelse hører med til Kirkens organiske Funktioner, og

Hindrer den Fremskridtet i den sande videnskabelige Erkendelse?

Kirken har ikke alene faaet den Opgave at forkynde Sandheden for den ganske Verden, men ogsaa at forsvare den og føre den betroede Hjord paa de sunde Græsgange. Men hvorledes kan Kirken beskytte Hjorden mod de vildfarende Lærdomme, dersom den ikke udelukker disse af sin Midte og saaledes hindrer sine Medlemmer i at nyde den farlige Frugt? — Netop gennem Forkyndelsen, Forsvaret og Hjordens Bevarelse giver Kirken Sandheden Vidnesbyrd. Og gaar vi tilbage i Kirkens Historie, ser vi dette Forbud mod Læsningen af Bøger, som indeholder vildfarende Læresætninger, bestandig gentaget. Ganske vist

i delvis forskellig Form til Tider, men i Princippet det samme Forbud. At Kirken ogsaa paa dette Omraade sidder inde med en Udviklingsmulighed, der fuldt ud kommer de enkelte Tidsalderes Tarv i Møde paa den rette Maade, viser netop Indexinstitutionens nyeste Historie. Den nyeste Indexordning stammer fra Leo XIII.s Pontifikat (1897 og 1900), og selv om der findes menneskelige Fejl ved den, saa maa man dog beundre den store Takt og dybe Indsigt, hvormed den er organiseret. — Enhver Katholik, Præst som Lægmand kan her paa let og overskuelig Maade se, hvilke Bøger han med Varsomhed skal tage i Haanden, og det kun med Kirkens særlige Tilladelse, enten denne nu gives for de enkelte Tilfælde eller efter mere udstrakt Maalestok.

Naar Kirken gennem Indexkongregationen saaledes søger at bevare sine Børn for Vildfarelsens Gift, er denne Bestræbelse ikke alene en organisk Udfoldelse af Kirkens Væsen, som Menneskehedens Lærer i al Sandhed, men tillige af den mest bydende Nødvendighed for Kristenfolkets Velfærd.

For kort Tid siden beskæftigede den tyske Presse sig med en Statistik over Selvmord blandt den tyske Skoleungdom i de sidste Aar. Blandt Aarsagerne til disse, fremhævede man særligt den skæbnesvangre Indflydelse, som Læsningen af *Nietzsches*, *Zolas* og *Schopenhauers* Værker havde paa de unge Selvmoderes Sind. — »Har man aldrig hørt om Wertherfeberen i Tyskland? eller om den ødelæggende Virkning, den vantro og usædelige Litteratur har haft selv blandt de voksne og dannede?« spørger »*Apolog. Rundschau*« (Augustheftet).

»En apostolisk Biskop, en lærd, fintdannet og aandrig Kontroversist, en hellig Kirkelærer — den h. *Frans af Sales* — takker med rørende Enfold sin Gud og Herre, at han har bevaret ham, saa han ikke mistede Troen under Læsningen af farlige Bøger. Vi ejer endnu den Dag i Dag den Dispensation til Læsning af forbudte Bøger, som den h. *Frans* havde udbedt sig i Rom. Og naar han i sine Skrifter citerer saadanne Værker, gør han opmærksom paa, at det kun er med den h. Stols særlige Tilladelse, han har beskæftiget sig med disse. . . Blandt andre Eksempler næv-

ner vi den italienske Filosof *Balmes* og den italienske Historieforsker *Muratori*. — Men den tyske Indexadresse tænker ganske anderledes! . . . Stakkels, umyndige, snæversynede *Frans af Sales*, *Balmes* og *Ludovico Muratori*! Hvorledes maa det dog have staaet til med eders Fordybelse og Fasthed i Troen!« (s. St.)

Selv *Staterne* benytter sig af lignende Midler som Indexinstitutionen til deres eget og deres Undersaatters materielle og aandelige Værn. Saaledes opstillede *Maria Theresia* og *Joseph II.* for Østerrigs Vedkommende 1752—1780 en Fortegnelse over forbudte Bøger; noget lignende skete i *Bayern* 1769, og i allernyeste Tid vedtoges i Tyskland Rigsloven af 21. Oktober 1878 imod Bøger og Skrifter til Fremme af Socialdemokraternes samfundsfarlige Bestræbelser. Denne Index omfattede i 1884 800 Bøger.

Men overhovedet har Protestanterne allermindst Grund til at bebrejde Kirken, at den paa denne Maade holder Katholikkerne i Uvidenhed; thi Protestanterne har paa sin Vis en langt strengere Index, idet de næsten overalt følger Princippet slet ikke at læse noget som helst katolsk Værk, saa at deres Uvidenhed om katolske Ting i Reglen er aldeles enorm.

Naar »*Krist. Dagbl.*« — som ogsaa andre protestantiske Blade — nærer det Ønske, at Kirkens Aandstyranni, som Ikkekatholikkerne plejer at kalde Indexinstitutionen, maa ophøre, saa er »*Krist. Dagbl.*« vel ikke besjælet af nogen ond Vilje; men det glemmer, at det selv vilde handle i den samme Aand. Dersom en luthersk Præst eller Lægmand saa sin Søn eller Datter fordybet i et Forsvarsskrift for den katolske Tro, vilde den samvittighedsfulde Familiefader øjeblikkelig nedlægge et definitivt Forbud, idet han paa Trods af Protestantismens Frihedsprincip vilde tænke: Det er umuligt at vide, hvortil en saadan Læsning kan føre.

Ved nærmere Eftertanke kan enhver alvorlig protestantisk Kristen derfor kun beundre det Bolværk, Kirken ved Indexkongregationen har rejst mod Vantroens og Vildfarelsens Strømninger — beundre og misunde. Hvilket virksomt Hjælpemiddel er der ikke i denne Institution lagt i Biskoppernes Hænder, hvorved de kan holde Ulvene paa

Afstand. Ja, netop derfor er Indexkongregationen saa hadet af Kirkens Fjender!

Naar man dernæst paastaar, at Indexinstitutionen hæmmer den sande Videnskabs Fremskridt ved at forbyde Kirkens Medlemmer at beskæftige sig med en alsidig Læsning, saa fremgaar denne Anke udelukkende af Ukendskab med den Maade, hvorpaa denne Institution virker. Enhver katolsk Præst og Lægmand, der kan godtgøre, at det ikke er af utidig Nyfigenhed, men i sin Fagvidenskabs Interesse, at han søger om Dispensation, vil altid blive behandlet med imødekommende Forstaaelse af de kirkelige Myndigheder.

Hovedfejlen, som Adressens Forfattere har begaaet, er ikke den, at de henvender sig direkte til Paven — det har enhver Lægmand Lov til — men at de ikke først i det mindste har raadført sig med et Theolog. Læser man Bønskriftet opmærksomt igennem, forbavses man over den Mangel paa selv den beskedneste theologiske Indsigt, der præger dets Indhold. Og hele denne Adresse er atter et eklatant Bevis paa den Inkompetence, hvormed Lægfolket altid møder, naar det vil blande sig i de Anliggender, som kun kan bedømmes af *Ecclesia docens*.

Naar »*Krist. Dagbl.*« mener, at det er umuligt for Øjeblikket at overskue Følgerne af Adresseligaens Optræden, saa ser det altfor nervøst paa Sagen. Som vi har set, er det langt fra hele det katolske Tyskland, men kun en snever Kreds, der staar bag. Lad kun Sindene falde til Ro og Støvsken lække sig, saa vil Kirkens evigt urokelige Myndighed straale lige saa usvækket og klart som forhen, selv i Modstandernes Øjne.

J—n. J—n.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I den forløbne Uge opholdt sig her i Byen paa Gennemrejse to østrigske Præster, som havde deltaget i den *internationale Kongres* i Stokholm til *Bekæmpelse af Alkoholismen*. De var begge fra Tyrol, nemlig *Msr. Dr. Sigmund Waitz* fra Brixen og *Kapellan Bernhard Dür* fra Krumbach (Vorarlberg); de var begge sendt til Kongressen som Repræsentanter for deres hjemlige katolske Afholdsforeninger.

Frederiksberg. I Dag, den 18. August, kan højærværdige Hr. Pastor *Slump*, som for nogle Maaneder siden fejrede 25 Aars Præstebubilæum, atter holde et Slags Jubilæum, idet det paa denne Dag er 25 Aar siden han kom her til Landet. Som tidligere meddelt var Pastoren først en lille Tid i Horsens og i Svendborg, men blev omtrent et Aar efter sin Ankomst forflyttet til Frederiksberg, hvor alle de øvrige 24 Aar er tilbragt. *Ad multos adhuc annos!*

Odense. Idag indvies altsaa i Anledning af Menighedens 40 Aars Jubilæum den ny Foreningssal i »Albaniborg«, den statelige Bygning, som har rejst sig paa det gamle Kapels Plads, — ligesom ogsaa St. Hedvigssøstrenes Sanatorium »Dalum Kloster«. Dersom Vejret er gunstigt, bliver det sikkert en smuk Fest med Koncert i Sanatoriets store, prægtige Park. I næste Nr. af Ugebladet vil der findes en Beskrivelse af Festlighederne af vor i denne Anledning særlig udsendte Korrespondent, Ugebladets trofaste Medarbejder, Hr. *Johan Johnsen*.

Aalborg. (N. H.) I denne By gøres der et godt og dygtigt Arbejde for Kirkens Fremgang, og Præster og Lægfolk arbejder trofast med hinanden for den store Sag. Det er en Glæde i Kirken at høre, hvorledes hele Menigheden deltager i Sangen, og ikke Orglet og Koret dominerer det hele, som det sker andetsteds, hvor et Par Salmeverers saa at sige smeldes ud over Menighedens Hoveder, og hvor det vilde vække almindelig Opsigt, om nogen nede paa Gulvet med Kraft tog Del i Sangen. Søndag Aften d. 3. ds. holdt Afholdsforeningen en vel besøgt Fest i Anledning af Toaarsdagen for dens Stiftelse. Hr. Læge Carstensen holdt et livligt Foredrag om Afholdssagens store Betydning, og atletiske Øvelser, Koncert og komiske Sangforedrag afløste hinanden i broget Blanding. Særlig morsom var en Komiker Hansen, velbekendt i Byen, hvis Mimik og Foredrag vidnede om overordentlig stor Talent. Efter Aftenunderholdningen dansede unge og gamle med stor Lyst og i stor Uskyldighed.

At Præsterne var med til Festen, siger sig selv, de ved nemlig godt, at vil en Præst have Indflydelse i sin Menighed, maa han være med, naarsomhelst den er samlet til noget godt og ordentligt, hvad enten det er Alvor eller Munterhed. Og hvad der særlig var smukt at se, var den jævne Maade, Præsterne færdedes paa i deres Menighed, og den smukke Blanding af Fortrolighed og Højagtelse, de blev modtaget med af smaa og store.

Metz. Her blev der i Dagene fra 6.—11. holdt en international *eucharistisk Kongres* til Fremme af Andagten til Alterets allerh. Sakramente. De allerede iforvejen anmeldte Deltageres Antal beløb sig til 6000.

Som Delegeret fra den hellige Fader ankom *Kardinal Vanutelli*, der allerede paa Banegaarden blev modtaget med stor Højtidelighed af en umaadelig Menneskemængde og af særlige Deputationer og Repræsentanter, saasom selve Stedets Biskop og Borgmester samt Distriktspræsidenten som Repræsentant for Kejseren.

I Kongressen deltog blandt andre 4 Ærkebiskopper, 20 Biskopper og 11 Abbeder fra forskellige Lande. Sidste Dag afholdtes en stor Procession igennem Byen, som varede i 4 Timer, og hvori 30,000 Mennesker deltog; selv mange Protestanter havde festlig smykket deres Huse.

Østerrig. Fra Redemptoristernes Kolleg. i Dornbirn (Vorarlberg) meddeles, at Pater *Gerard Diessel*, som i Begyndelsen af Halvfjerdserne en Tidlang var ansat ved St. Ansgars Kirke i København, Tirsdag den 6. ds. er afgaaet ved Døden i en Alder af 64 Aar, efter i 2 Maaneder at have været meget syg.

Den ikke blot i Østerrig men i alle tysktalende Lande bekendte og afholdte Præst og religiøse Forfatter *Gerard Diessel* var født 1845 i Freren i Hannover, virkede efter sin Præstevielse (1868) flere Aar som Missionær i Hamborg, København og paa Færøerne, indtraadte 1877 i Redemptoristordenen, hvor der i en lang Aarrække blev betroet ham den vigtige Stilling som Novicemester. Senere har han indtaget andre fremskudte Stillinger i forskellige Kollegier, tilsidst i Katzelsdorf ved Wiener-Neustadt. Han havde netop faaet anvist en ny vigtig Post, da han næsten fuldstændig mistede Stemmen, og derfor maatte trække sig tilbage til Dornbirn, hvorfra han nu er hedengangen for at modtage Lønnen for sin haade i Tale og Skrift utrættelige Virksomhed i Herrens Tjeneste. R. I. P.

Italien. Ærkebiskoppen af *Bologna*, *Kardinal Svanipa* er den 9. ds. afgaaet ved Døden i en Alder af 56 Aar. Domenico Svampa var en af de bekendteste og mest indflydelsesrige Kirkefyrster. Ved sidste Pavevalg blev ogsaa han nævnet som mulig Arvtager efter Leo XIII. Han hørte til de Kardinaler, der saa vidt muligt søgte at indlede et godt Forhold til Kongefamilien. I 1904 deltog han saaledes i et kongeligt Taffel i selve Bologna. R. I. P.

Frankrig. Den for nylig til Ærkebiskop af Chambéry udnævnte Ærkebiskop *Pelacot* er den 5. ds. afgaaet ved Døden.

— *Raffineret Raahed og Vandalisme* kunde man kalde det, dersom det er rigtigt, hvad der fra Paris telegraferes til »Voss. Ztg.«, at Kommunalraadet i Suresne skulde have besluttet at lade Klokkerne i den katholske Kirke, som det har lagt Beslag paa, støbe om til et Mindesmærke for Emile Zola (1).

Unio. Søndag den 25. August Udflugt i to Afdelinger. 1. Afdeling, Cyclister, tager fra Holtebanegaarden med Toget Kl. 9¹⁵ til Lyngby. Herfra over Frederiksdal (Frokost) — Fiskebæk — Ruderdal — Søllerød til Skodsborg, hvor man Kl. ca. 2³/₄ ved Thepavillonon træffer sammen med 2. Afdeling, som tager med Toget Kl. 1³⁰ fra Østbanegaarden. Herpaa i Fællesskab Spadseretur til Enrum Have — Aggershville — Bøllemosen og tilbage til Skodsborg Thepavillon. Her spises til Aften Kl. c. 6. Madkurve kan medbringes. Børn og Besøgende kan deltage.

For et katholsk Ægtepar bliver Pladsen som Ringer og Pedel ved St. Knuds Menighed i Fredericia ledig til Oktober Flyttedag. Aarlig Løn ca. 400 Kr., fri Bolig og Varme. Ansøgninger om Pladsen tilstilles Forstanderskabet for St. Knuds Menighed i Fredericia inden 1. September.

P. F. V.

P. Schreiber,
Formand.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. August. 13. Søndag e. Pintse. Joachim. Marie Optagelse. *) — **19. M.** Oktavdag. — **20. Ti.** Bernard, Kirkelærer. — **21. O.** Johanne Franciska af Chantal, Enke. — **22. To.** Oktav af Marie Optagelse. — **23. F.** Filip Benitius, Bekender. — **24. L.** Bartholomæus, Apostel.

Søndag den 25. August. 14. Søndag e. Pintse. Marie Hjertefest.

*) **Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker og Kapeller.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7¹/₂ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — med Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7¹/₄. (Hverdage: Kl. 6, 6¹/₂, 7, 8¹/₄.)

*) I Sommermaanederne (Juli og August) holdes i St. Andreas Kirke Andagten Søndag Eftm. Kl. 7 (ikke Kl. 5), og sidste stille Messe paa Hverdagene Kl. 7³/₄ (ikke 8¹/₄).

Skolerne ved St. Ansgars Kirke genoptager Undervisningen Lørdag den 17. ds. Børn, som bliver skolepligtige i Aar, bedes anmeldte hos Sognepræsten. Daabs- og Vaccinationsattest maa medbringes.

Skolerne ved Rosenkranskirken genoptager Undervisningen Tirsdag den 20. August. Børn, som i Aar bliver skolepligtige, bedes anmeldte hos Sognepræsten snarest mulig. Daabs- og Vaccinationsattest maa medbringes.

St. Knuds Skole (Stenosgade 4). Det nye Skoleaar begynder Mandag den 26. August. Indmeldelse af nye Elever kan ske daglig.

Gust. Frins,
Bestyrer.

St. Andreas Kollegiet, Ordrup. Det nye Skoleaar begynder Torsdag den 29. August, Kl. 9. Ny Elever bedes indmeldte snarest mulig. Indmeldelse af nye Elever kan ske daglig, sikrest mellem 9 og 1.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej).....	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9	» 2
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 $\frac{1}{2}$ og 7	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej).....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade).....	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10	» 3
Mariebo (Ny Østergade).....	» 8 (dsk. Pr.)	» 10 (plsk.)	»
Nræslved (Præstø Landevej).....	» -	» 9	» 2
Slagelse (Slotsgade, Brænderigrd.)	» -	» 10	» -
Ringsted (S Knudsgade).....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Helsingør (Nygade 8).....	» -	» 10	» 3
Roskilde (St. Ølsgade).....	» 7	» 9	» 5
Ledreborg.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade).....	» -	» 10	» 4
a. Odense (Torvet 7): Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.			
b. Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.			
c. Glorup: Kl. 9 stille Messe.			
d. Dalum Kloster: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.			

Redaktionen lykønsker hjerteligst
Odense Menighed til dens Jubelæum og St. Hedvigssøstrene til Sanatoriet „Dalum Kloster“s Indvielse. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronne, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 34.

Søndagen den 25. August.

1907.

INDHOLD: Odense Menigheds 40-Aars Jubilæum og »Dalum Kloster« Sanatoriets Indvielse. — August (Digt). — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Kina. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Odense Menigheds 40-Aars Jubilæum

og

„Dalum Kloster“ Sanatoriets Indvielse.

(Rejsebrev fra vor udsendte Korrespondent.)

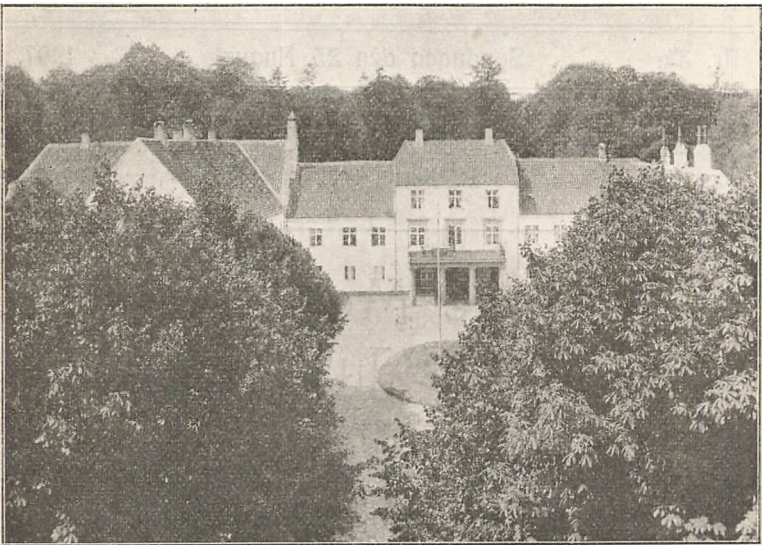
Odense, den 19. August 1907.

Den katholske Kirke, klædt i festligt Højtidskrud, fængsler altid med en betagende Magt. Men den griber ikke alene den, der bærer Hverdagens Byrder i Forening med sin hl. Moder, men ogsaa alle hine, der helt eller delvis lever i Uvidenhed om Kirkens saa hellige, saa opildnende og begejstrende Sandheder, — hine, der vel ser for deres Øjne en Inderlighed i Følelsen, en Dybde i Troens Liv og Alvor i den daglige Gerning, men kun som noget uendelig fjernt skimter den skjulte Kilde, hvorfra den katholske Kristen øser Kraft og Styrke, Udholdenhed og Mod. — Netop denne dybe Hemmelighed fremtryller

den ægte Glæde og Frejdighed, som i det store og hele præger enhver katholsk Fest.

Odense, Knudepunktet for den gamle, katholske Tro, *St. Albani* og *St. Knuds* hellige By har festet med en Jubelglæde, der var dybt gennemtrængt af Historiens Aand og paa virket af dens stille, men mægtige Susen.

Odense Menigheds 40-aarige Jubilæum blev ikke alene til en Mindefest for denne enkelte Menighed, hvis Kirkemure nu rejser sig i en ny og rigere Skikkelse; men ved det gamle *Dalum Klosters Indvielse* steg for alle Fstedelta-

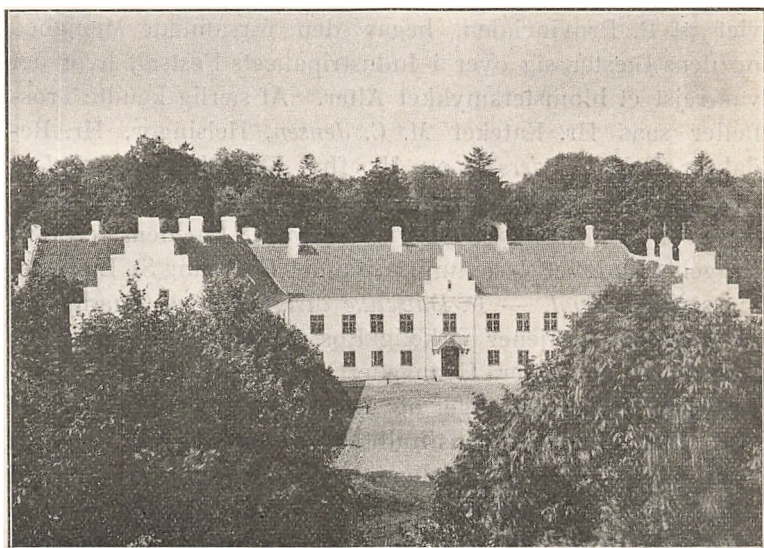


Dalum Kloster («Kristiansdal») før Ombygningen.

gernes indre Blik en Række af ædle, daadskraftige, gud-indviende Kvinder frem — og disse Middelalderens Nonneskikkelser fra det gamle *Dalums* Klosterceller gav Jubilæumsfesten en særegen Farve og forhøjet Glans. Har disse jomfruelige Sjæle fra de evige Høje kunnet skue ned paa deres gamle, elskede Kloster og se det blive indviet paany efter Aarhundreders Forløb til den samme Kærlighedens og Barmhertighedens Tjeneste, som de selv havde øvet i de svundne Dage, — da er deres glade Lov- og Takkesang med fornyet og forøget Styrke steget op imod Guds Trone.

De to Festligheder: Menighedens Jubilæum og Klosterets Indvielse smæltede sammen til en smuk og harmonisk Enhed.

Allerede Lørdag Aften samledes en Del af de indbudte, gejstlige som læge, Fstedeltagere i Refektoriet, hvor Redemptoristernes Provincial, højærv. Pater *Raymund Lang* præsiderede. De tilstedeværende havde den Ære at forestilles for Provincialen og hans Konsultor, Pater *Hamerle*, der før har været Provincial i flere Aar og ikke alene er bekendt som en betydelig Prædikant og Fører for Katho-



Sanatoriet »Dalum Kloster« efter Ombygningen.

likkerne i Østerrig, men ogsaa som en fremragende apologetisk og homiletisk Forfatter.

I Løbet af Aftenen og den følgende Formiddag indfandt sig en repræsentativ Kreds af vore Præster. D'hr. Sognepræster: *Ickenmeyer* (Aalborg), *Maurer* (Køge), *Osterhammel* (Randers), *Schmid* (Aarhus), *Schmiederer* (St. Anna i København) og *Schreiber* (Fredericia). Denne sidste Menighed, som Odense skylder saa meget for sin Stiftelse, idet vor højærværdigste Biskop netop herfra arbejdede for dens Grundlæggelse, havde ogsaa ladet sig repræsentere ved sit Forstanderskab, ja, selv den 81-aarige Vinhandler

Gerlach havde ikke skyet Rejsens Besværligheder for i Selskab med sin Hustru og Søn at vise sine Trosfæller i Odense, at han endnu omfatter denne Menighed med levende Interesse.

Da Søndag Morgen oprandt, mindedes man med et Suk hine store katholske Kirker, som i gamle Dage aabnede deres gæstfri Døre for de tilrejsende Præster, at de ved et af de talrige Altere kunde frembære det hellige Messeoffer. Her var kun eet Alter i det lille, men hyggelige Kapel og her læstes flere Messer denne Morgenstund.

Efter at Foreningssalen i »*Albaniborg*« var bleven indviet af P. Provincialen, begav den forsamlede Menighed og dens Gæster sig over i Industripalæets Festsal, hvor der var rejst et blomstersmykket Alter. Af særlig kendte Trosfæller saas Hr. Kateket *M. C. Jensen*, Helsingør, Hr. Redaktør *Oskar Andersen* og Hr. fhv. Folkethingsmand *Jens Busk*.... Her læstes Levitmessen af P. Provincialen assisteret af P. *Ickenmeyer* og P. *Schmiderer*, medens et omhyggeligt indøvet 4-stemmigt blandet Kor sang St. Ludvigsmessen af *Zangl*. — P. *Dutschke* dirigerede, og baade han og Sangerne fortjener virkelig Ros for den stemningsfulde Udførelse. — Efter Evangeliet prædikede Pastor *Osterhammel*. Hans myndige og klangfulde Organ fængslede alle, medens Prædikenens Indhold sikkert sænkede mangan Spire ned i Menighedsmedlemmernes Hjerter, hvor de vil vokse deres stille om end skjulte Vækst. Han henvendte sig særlig til de unge, som jo skal bære Fremtiden paa deres Skuldre, og han sendte det kære gamle Kapel en taknemmelig og vemodig Tanke. Det er vel nu sunket i Grus, men dets mange dyrebare Minder vil føres med ind under de Hvælvinger, som nu begynder at stræbe opad, og hvorunder den kommende katholske Slægt skal samles om Alteret.

Efter *Te Deum* og *O Sanctissima* vandrede den talrige Forsamling til *St. Knuds* Kirke, hvor man, efter at den herlige Altertavle og de øvrige Sjøldenheder var beset, knælede i stille Bøn om Helgenskrinet.

Kl. 2 samledes de Indbudne hos *St. Hedvigssøstrene* i Dalum Klosters høje, luftige Sale. Foruden de nævnte Præster bemærkedes *St. Hedvigssøstrenes* juridiske Konsulent,

Hr. Justitsraad *Krarup* (Odense), dernæst Hr. *Jens Busk*, Sanatoriets Læge, Dr. *A. Bølling* med Frue, dernæst Fru *Opffer* (Køge), Hr. Bogbinder *Wenk* (Fredericia), Arkitekten og Haandværksmestrene; foruden den lokale Presse og nærværende Blad var den katholske Presse repræsenteret af Hr. Redaktør *Oskar Andersen* og Hr. Journalist *C. Wager*.

Ved Bordet ønskede Sognepræsten i Odense, højærværdige *P. Steidl*, Velkommen og gav en kort Oversigt over Dalum Klosters Historie, berørte ogsaa Carl Ewalds modbydelige Roman (med Dalum som Milieu), der savner ethvert historisk Grundlag og kun er et afskrækkende Bevis for de Uhumskheder, der kan fostres i en moderne Forfatters Hjerne.

Fyens Social-Demokrat har paa en smuk Maade indledet sin Artikel med det Billede, *P. Steidl* fremtryllede:

»For flere Hundrede Aar siden, helt tilbage i Middelalderen, da Catholicismen stod i Blomst herhjemme, fandtes der i Dalum et Nonnekloster. Her herbergerede Nonnerne de rejsende og bospiste dem, men med Reformationens Indførelse i Landet gik Klosteret selvfølgelig ud af Katholikkernes Hænder. Det kom i privat Besiddelse, og i de mange Aar, der svandt siden da, skiftede det baade Navn og Udseende. De gamle Bygninger reves ned, nogle for aldrig at opføres mere, og paa andres Tomter rejstes nyt Murværk. Af Klostret blev der Privatejendommen »Christiansdal« med herregaardslignende Hovedbygning og med en prægtig Have og Park.

Indenfor dens Mure levedes intet Klosterliv, men et almindeligt menneskeligt Familieliv. Af og til saas Tidens Skønaander paa dens Enemærker, og i den store Have findes endnu et Jernbord, ved hvilket det paastaas, at Oehlenschläger yndede at slaa sig ned, naar han skrev de Digte, der henrykkede Tidens Mennesker.

— Og nu i Gaar tog Nonnerne atter den gamle Gaard i endelig Besiddelse. »Christiansdal« forandredes til »Dalum Kloster«, og her, hvor man for 4—500 Aar siden beværtede de Vejfarende, vil man i Fremtiden modtage syge Mennesker og søge at give dem tilbage til Livet og Sundheden. Varsomme Kvindehænder vil pusle om de lidende og tørre Sveden af Panderne, og Oehlenschlägers Bord giver ikke Plads for digteriske Fantasier, men for de syge, mens de blaa Slør og de hvide Lin vil ses — som man for mange Hundrede Aar siden saa Datidens Nonner — arbejdende i Haven, i Huset, i Køkken, Bryggers og Gaard.

Det er da ikke underligt, at Katholikerne jubler og betragter det, der nu er sket, som noget af en Oprensning for dem.«

I Tilknytning hertil vil vi hidsætte et lille Hjertesuk fra Fyns Venstreblad:

»Ved at spadsere derude i de smukke Omgivelser sloges man af den Tanke, at det vist ikke er saa helt meningsløst endda, naar der i vore Dage tales saa meget om at omdanne en Del af vore gamle Herregaarde til Folkesanatorier. Om end man jo nok kunde ønske, Initiativt kom fra en nogen anden Kant (sic!). Dog — al Respekt for Hedvig-Søstrene. Maaske de af Skæbnen er udset til at vise Vejen.«

Af Bordets mange Talere skal kun nævnes Hr. Læge *Bølling*. Hans alvorlige og dybt bevægede Ord gjorde et synligt stærkt Indtryk paa de tilstedeværende. Han sluttede med at udtale sin ubetingede Højagtelse for disse Søstre, der skulde kæmpe Side om Side med ham mod denne det moderne Samfunds farlige Fjende: »En Læge kan ikke faa noget fortrinligere Korps at arbejde sammen med end de katholske Nonner.«

En smittende Munterhed greb Selskabet, da Pastor *Schmiderer* udbragte den udmærkede Læges Skaal. Han kendte ham vel, »skønt jeg ikke er bleven behandlet af ham — allermindst for Tubekler!« — —

Under Frokosten spillede et stort Hornorkester ude i Parken, hvor der henad 4 Tiden udfoldedes et Folkeliv, som i Frederiksberg Have paa en Sommersøndag. — Efterhaanden lejrede henved 800 Mennesker sig opad Skrænten lige foran Klosters Hovedbygning og oppe paa Bakkens Top traadte Pastor *Maurer* fra *Køge* frem under de høje Træer og skuede ud over dette Bjergprædikens Billede for at begynde sin virkelig misundelsesværdige Opgave, at holde Indvielsestalen. — Det er ingenlunde fad Smiger, naar *Fyns Socialdemokrat* giver hans Ord Overskriften: „**En god Tale**“, og vi vil tilføje, en ualmindelig vel gennemtænkt Tale. Med kraftig Stemme, i korte, fyndige Sætninger lød hans begejstrede Ord ud over Folkemængden, ja, det var som om det gamle ærværdige Kloster vækkedes af sin aarhundredelange Søvn og talte med; hver Stavelse

kastedes med en vidunderlig Tydelighed af Ekkoet tilbage fra de hvide Mure og døde hen i Havens Gange.

I Talen fremhævede Pastor *Maurer* den kristelige Næstekærligheds afgørende Indflydelse, naar det gælder om at afhjælpe de mange Onder, som hærger det moderne Samfund. Denne Kærlighed var det, som ogsaa nu i det 20. Aarhundrede alene vilde være i Stand til at hjælpe og forsonse, at gyde Vin og Olie i den moderne Menneskeheds mange Saar. —

Efter Talen foregik Indvielsen paa den sædvanlige rituelle Maade Ved denne bemærkede man St. Hedvigs-søstrenes Generalforstanderinde, Mater *Felicitas Salutz* og hendes Ledsagerinde, Mater *Pancratia Grosseck*, begge fra *Breslau*, endvidere som St. *Josefssøstrenes* Repræsentanter fra *København*, Mère *Susanna* (Toldbodvejen) og hendes Ledsagerinde Søster *Antonia*.

En lille Beskrivelse af Sanatoriet og dets Omgivelser kunde maaske passende indskydes her:

Naar man er naaet ud for den ærværdige Klosterkirke, hvis forsømte Ydre og hæslige Farve gør et sørgmodigt og nedslaaende Indtryk, som om det gamle Gudshus var levende og længtes efter at være med til den Genopstandelse, som er bleven Klostret til Del, da ligger *Dalum* Klosters Hovedbygning lige foran Vandreren.

I skinnende hvidt, kyskt og fornemt straalere Murene os i Møde, omrammet af den prægtige Parks grønne Trækroner. Hovedfløjen har gennemgaaet betydelige Forandringer. I hele sin Længde er den bleven 2 Alen højere og har faaet en ny Hoveddør, over hvilken en *Jesu Hjerte* Statue troner og velsigner den, der træder ind under Nonnerne gæstfri Tag. Under Statuen er paa en meget dekorativ Maade anbragt følgende Indskrift:

ST. HEDVIG SØSTRENES SANATORIUM.

DALUM KLOSTER.

AD MAJOREM DEI GLORIAM. 1907.

Det er naturligvis kun med stærke Øjne, man kan læse denne Indskrift, medens man vandrer op ad den brede Indkørsel; men naar man er naaet ind paa den rummelige Gaardsplads med den store, smukke Græsplæne, straalere den selv den nærsynede i Øjnene, og idet man samler

Helhedsindtrykket af Klosterfløjene med de kamtakkede Gavle, beundrer man uvilkaarligt den Mester, der har magtet at faa gammelt og nyt til at smelte sammen i en saa harmonisk Enhed. Her er den moderne Tids Krav om Luft og Lys gjort Fyldest, samtidig med at de middelalderlige, enkle, rene Linier giver Helheden dette Præg af den grundmurede Tilforladelighed og Kraft, der netop er hin Tids Storhed.

Og træder man da ind i Klosters Indre, imponeres man af den brede, luftige Trappeopgang, som det moderne Hospital kræver, og Vandringen fra Sal til Sal, fra Stue til Stue, ja, selv til de mindre Rum, vidner om den pietetsfulde Haand, der har ledet det store Restaurationsarbejde.

Bygmesteren er Hr. Arkitekt *Jensen* (Odense). Han førte, som *Fyns Social-Demokrat* skriver, »Pressemændene rundt overalt . . . ja, lige til W. C. og til Kirsebærtræerne i Haven.«

Murerarbejdet er udført af A. Nielsen, Tømmerarbejdet af H. C. Andersen, Malerarbejdet af P. Mazanti og Rasmussen, Blikkenslagerarbejdet af J. Jacobsen, de sanitære Arbejder af Fabrikant Sommer, alle af Odense, Varmeledningerne er indlagte af Bruun og Sørensen, Aarhus, og Montering af Sanatoriet er udført af Kbm. Fr. Lange, Odense.

Hr. Arkitekt Jensens Navn bør nævnes med særlig Ærbødighed; thi det er rent ud forbavsende, hvad han har faaet ud af den gamle Bygning. Hele det Indre, der ved Søstrenes Overtagelse af Ejendommen var indrettet som vore Herregaarde i Almindelighed er det, er fuldstændig omkalfatret. Ud mod Gaardspladsen er bygget Korridorer, hvorved alle Værelserne ligger mod Syd og Øst og saaledes udsættes for det mest mulige Sollys.

Klosteret rummer 30 Sygesenge, og den gamle Gartnerbolig er indrettet til 5, beregnet paa Patienter, som enten for deres egen eller de øvriges Skyld trænger til at være isolerede. — Alle Sygeværelser ligger paa 1. Sal, hvor der efter Tilbygningen er skabt høje, luftige Lokaler. Alt, lige til de mindste Enkeltheder, er fuldstændig indrettet efter Nutidens Fordringer, saaledes det yderst vigtige Ventilations-spørgsmaal. Paa vor Vandring i Hælene paa Arkitekten stødte vi i en af Korridorerne paa Sanatoriets elskværdige

Læge, der var omringet af en interesseret Kreds af Tilhørere, som han satte ind i den yderst sindrige Methode, paa hvilken man koger Spytet, inden det fuldt ud desinficeret ledes til Septiktanken, der har Afløb til Odense Aa. Dr. *Bølling* udtalte ogsaa sin Beundring over den Maade, hvorpaa Arkitekten havde indrettet alt efter den moderne Hygejnens Fordringer.

Foruden Sygeværrelserne findes store, smukke Opholdsværrelser, der ret er egnede til at stemme Patienternes Sind lyst og forhaabningsfuldt, omgivet, som de vil være, af Nonnernes Stræben efter at gøre alt hyggeligt og indbydende til Hvile og opmuntrende Samtaler. Her findes Spisesal, Dagligstue, Læseværelse og Musikværelse.

Stueetagen, der er en Del lavere, rummer Søstrenes Celler, et mægtigt Køkken og Lægens Konsultationsværelse og Laboratorium, hvilket sidste er hvidlakeret med Vadske, Borde og Skabe. Hvor han er at misunde, denne dygtige Læge, der nu staar overfor saa stor og ansvarsfuld en Gerning, som han sikkert vil løse med Held i Forening med de Søstre, der bliver hans Medarbejdere i Kampen mod Tuberkulosens Hydra. — Naar da Lægen, saa snart Forholdene lader sig ordne, faar sin Embedsbolig paa selve det minderige Klosters Grund, vil Maalet omtrent være naaet.

Til Sanatoriet er der naturligvis knyttet udmærkede Liggehaller. I Forbindelse med selve Klosterbygningen er en Hal, der kan rumme 18 Patienter, og paa dens Tag er en stor Veranda til Patienternes Brug. Ude i Parken er en Hal med Plads til 12. Den ene bliver omgivet af 300 Rosenbuske, den anden af Frugttræer.

Selve Parken er 12 Tdr. Land stor, og det kuperede Terræn egner sig fortrinlig til de Syges Brug. Her kan Lægen med en næsten minutøs Nøjagtighed afpasse Spadsereturene, snart hen ad lige Alleer, snart op ad Bakker og ned i Sænkninger. — Køkkenhaven er storstilet. Naar man blot hører, at den forrige Ejer sidste Aar alene solgte Kirsebær for 900 Kr., saa kan man slutte sig til det øvrige.

Foruden Parken ejer Klosteret 10 Tdr. Land Agerjord, og Søstrene vil selv drive Landbrug, hvorfor de har anskaffet sig Heste og Køer.

Efter Sigende skal man være een Time om at spadserere i jævn Fart om hele Klosterets Grund. — —

Det var morsomt efter Indvielsen at spadserere rundt i den store Park og betragte alle disse Grupper, der her bevægede sig. Den sidste, der opløstes for at drage til *Hunderup* Skov, havde slaaet sig ned om det runde, historiske Bord, hvor Hr. *Jens Busk* præsiderede og disputerede med Presse mændene om den katholske *Caritas'* Væsen og Virkemaade. Tilhørerne lyttede med særlig Interesse til Beretningen om hans og Professor *Kellers* Besøg i *Lokeren*, som har været udførligt omtalt i Ugebl.s Nr. 30.

Det er en smuk Spadseretur fra *Dalum* Kloster til *Hunderup*. Og vi kom lige i det Øjeblik, Bogbinder *Wenk* fra *Fredericia* besteg Talerstolen og begyndte sit Foredrag for en talrig Forsamling. Han skildrede i korte Træk vor Kirkes Udvikling her hjemme og rettede sluttelig en hjertelig Tak til vort højjærværdige Præsteskab for den velsignelsesrige Gerning, det udfører rundt om i Menighederne.

Efter Talen samledes henved 200 Mennesker til Festmaaltidet, under hvilket et Orkester musicerede.

Pastor *Steidl* bød Velkommen og udbragte i en smuk Tale vor højjærværdigste Biskops Skaal. At vor Overhyrde var forhindret i at være til Stede paa denne Festdag, var det eneste Skaar i dens Glæde. Paa Forsamlingens Vegne afsendte Sognepræsten en ærbødig Hilsen til Biskoppen, der for Øjeblikket opholder sig i *Trier*. Derpaa oplæstes Telegrammerne i den Rækkefølge, hvori de var ankomne:

Biskop *Johannes* — P. *Syring* (Esbjerg) — Dr. *Pio* (Metz) — Kolleg *Leoben*: der nedbeder Guds rige Velsignelse over den danske Mission og udraaber »*ein dreifaches Hoch*« for Festdeltagerne. — Forstanderskabet for *St. Ansgar* — Familien *Hoffmann* — *St. Andreas* Kollegiet — *Johannes Jørgensen* (Skagen) — Forstanderskabet for *Rosenkranskirken* — Nordisk Ugeblads Redaktør *Pastor Ronge* — Vikariatssekretæren *Pastor Gamél*.

Der var et Utal af Talere, som ikke maa føle sig stødte over, at vi ikke nævner dem her, da Pladsen umulig tillader det. Kun skal vi nævne Skaalen for Menighedens to Veteraner: Hr. Instrumentmager *Kaiser* og Frk.

Mary Osterhammel, der om end som lille Barn taltes blandt den første Menigheds Medlemmer.

Jens Busk holdt en Tale for den unge katholske Kvinde. »Alle store Mænd har haft en stor Moder«, sagde han, »og Fremtiden hviler særlig paa Kvindens Virksomhed som Hustru og Moder. Et rigt Menighedsliv betinges af et sundt katolsk Familieliv.« Derfor advarede han de unge, at de maatte være yderst forsigtige med Valget af Ægtefælle.

Nu, Hr. *Jens Busk* havde i Hovedsagen Ret. Kirken misbilliger og fraraader de blandede Ægteskaber, da den i den Henseende har gjort og endnu gør sørgelige Erfaringer. Men selv en saa dreven Taler, som vor ærede Trosfælle, kan jo i Begejstringens Varme komme til at udtrykke sig i Ord, man efter nærmere Eftertanke maa modificere lidt. Og dette da særligt, naar han som Lægmand udtalte sig om en Sag, hvor det kun er den kirkelige Øvrighed, der kan tale med den rette Myndighed. — En tilstedeværende Ikkekatholik protesterede mod *Jens Busks* Ord. Men da han delvis havde misforstaaet Taleren og ikke var helt fri for at komme med Personligheder, var det en let Sag at svare ham. Vi tror at ramme Hr. *Jens Busks* Mening, naar vi udtrykker hans Advarsel til de unge katholske Kvinder saaledes; »Vær yderst forsigtige, naar I vælger en Ikkekatholik til eders Ægtefælle. Vel er der mange af vore i Troen fraskildte Brødre, for hvem vi blotter vort Hoved med Agtelse ogsaa overfor deres velmente Fortsæt, at lade Børnene opdrage i Moderens Tro; men Erfaringen viser, at det delvis kan mislykkes trods god Vilje og saaledes være til Børnenes Skade.« — —

Næppe havde man rejst sig fra Bordet før Kanonskuddene kaldte Festsdeltagerne ned til Engen mellem Hunderup Skov og Fruens Bøge, hvor gyldne Sole glødede og røde, blaa og violette Møller snurrede rundt, medens Rakterne steg op mod den stille, mørke Aftenhimmel.

Da det sidste Kanonskud lød, var Festen sluttet og Mængden begyndte at drage mod Stationen eller spadserede gennem Fruens Bøge tilbage til Byen.

Endnu eet maa vi nævne, inden vi slutter. Det er ikke alene St. Hedvigssøstrenes Gæstfrihed; men det store

Arbejde, som Arrangementet har kostet Sognepræsten, Pastor *Steidl*. Hans Navn være da det sidste, som nævnes i taknemmelig Erindring.

J-n J-n.

AUGUST

Himlen, blaa i mange Toner
 — mælkethlege, violette ...
 ganske lyse ... klare ... dybe —
 stiger bag de sorte Kroner,

Horisontens dunkle Bræmme.
 Og der driver tunge Skyer
 — truende som Røg af Kratre
 eller Røg af brændte Byer —

over dette blaa og kolde
 Himmelhvælv, hvis Dybder er som
 Fjeldvandsdybder: gaadefulde,
 lydtomt stille, livløst golde

R. Jahn-Nielsen.

Forskelligt.

Vort gode danske Sprogs Udtale og Skrivemaade*)

Redaktionen har modtaget nedenstaaende, som vi med Glæde optager i Bladet:

Kære Hr. Redaktør!

Tillad mig at spørge, hvorledes De dog kunde give Plads i Deres Blad til Afskrivning af det Nonsens, som en vis *d* havde opvartet med i »Berlingske Tidende« om »vort gode danske Sprogs Udtale og Skrivemaade«.

Man skulde næsten tro, vedkommende *d* ikke selv var dansk; ellers maatte han da vide, at *Norden* og *Jorden* forholder sig ganske anderledes end *Torden* (thor-don), hvori *d* begynder en ny Stavelse og derfor selvfølgelig udtales, da det jo ikke er *l* eller *n*, der staar foran *d*, thi i saa Tilfælde er det jo staaende Regel, at *d* heller ikke udtales, selv om det begynder en ny Stavelse som f. Eks. i *Kvinde*, *Handel*, *Vandel*, *Holder*, *Tolder*. . . .

En Mand, som ræsonnerer ud fra en Jævnførelse af Ordene *Torden* og *Jorden* fortjener ikke Ørelyd. *Quo philosophus* maatte han jo ogsaa vide, at Bogstaverne *in genere signorum* kommer efter Lyden og ikke omvendt. Formodentlig ved han, at *t* i *det* (that) er bortfaldet i engelsk (the), uden at Verden er gaaet til Grunde.

N. N.

Den ærede Indsender (som lader til ikke at have læst Bemærkningen nederst paa sidste Side i Numrene 28 og 32) skal have Tak for ovenstaaende velkomne Protest, der stemmer fuldkommen overens med undertegnedes egen Mening. Jeg tænkte selv ganske det samme, da jeg under mit Ferieophold ovre i Jylland til min store Forbavselse saa omtalte Avisudklip optaget i Ugebladet af mine ellers saa udmærkede Stedfortrædere. Jeg holder ogsaa paa, at man skal læse, som man taler, uden derfor at forfalde til »Hovedstadsjargonens Sløseri«. Den gyldne Middelvej er her som overalt den bedste.

F. R.

Redaktør af N. U.

*) Forsinket af Mangel paa Plads.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Kina. Fra Dagbladenes Beretninger er man vel allerede kendt med de sørgelige Tilstande, som *Hungersnøden* har skabt i det fjærne Østen; følgende Privatbrev fra en ung Lazaristmissionær illustrerer ogsaa tydelig de vanskelige Forhold, som netop Missionen derved er kommen i. Pater *Joseph zu Stolberg* skriver fra Missionsstationen Kin-King i Distriktet Kiang-Si-Oriental:

»Nøden vokser stadig. Jeg skrev Eder for længere Tid siden, at jeg blev nødt til at sende en Del af mine Katekumener bort, fordi jeg ikke mere kan bidrage til deres Underhold. Nu har jeg maattet sende de 53 af 83 bort; de øvrige 30 bliver jeg ogsaa nødt til at give Slip paa, dersom der ikke sker et Mirakel. Der gaar ikke en Uge, uden at jeg finder flere smaa Børn uden for min Dør. Forældrene har lagt dem derhen i Haab om, at vi vilde tage os af dem. Men jeg er nødt til at lade dem ligge, jeg har nu ikke noget mere tilovers; vore Søstre kan heller ikke tage dem, de har Huset fuldt af Børn, men intet at spise. Ak, send os dog Penge! — I Nabodistrikterne drager store Bander omkring og myrder og plyndrer og ødelægger. Her hos os er der endnu overalt Militær (kinesisk) til Bevogtning, men min Mandarin siger, at han ikke kan indestaa for den Dag i Morgen, og at vi hvert Øjeblik maa være belavede paa det værste. — Folk spiser nu i store Mængder en Jordart, som uden at nære dog fylder Maven. De maa betale denne Jord i dyre Domme, og ødelægger blot dermed den sidste Rest af Sundhed. Ak, send mig Penge!«

Denne enkle, kortfattede Beretning er veltalende nok — frygtelig veltalende. Fornylig har man ogsaa hørt om Menneskeæderi i Vanvid og Fortvivelse som Følge af Hunger.

Hertil bemærker et katholsk, tysk Blad: Hvorledes kan disse Staklers Medmennesker — og særlig deres kristne Medmennesker — rolig se herpaa? Vil de ikke med Glæde give Afkald paa noget af deres Overflod, paa nogle af deres Fornøjelser, ja om fornødent forsage en Smule af det nødvendige, for dermed at komme sin ulykkelige Næste til Hjælp. Under disse Omstændigheder trænger vore Missionspræster og Søstre og kinesiske Medkristne til endnu større Understøttelse end ellers. Den ringeste Gave kan her bringe stor Lindring. Efter Anvisning fra Msgr. Nic, Biskop i nævnte kinesiske Distrikt, sendes Gaver sikrest og billigst til: Soeur Praschma, Rue du Boc, 41, Paris, hvor Lazaristmissionærerne har løbende Konto.

Om samme Nød og Elendighed skrives der ogsaa fra *Nord-Kiangnan* af apostolsk Vikar, Msgr. Pari S. J.: »Elendigheden, som vi her er omgivne af, er saa stor, at en Europæer slet ikke kan gøre sig nogen Forestilling derom. Overalt i Landsbyerne og paa Landevejene ligger der Lig af dem, som er sultede ihjel! Og hvilke Forbrydelser udøves der ikke under disse Omstændigheder i et Land, hvor Politiet kun kan udrette saa lidt, og hvor det hedenske Barbari trods al ydre Skinkultur dog endnu har saa dybe Rødder! Kvinder og Børn bliver solgt i massevis. Hvad bryder den hedenske Mand sig om Konens og Børnenes senere Skæbne, naar han blot selv kan retirere sig. Man skulde ikke tro det, men der gives virkelig Mennesker, som benytter deres Næstes Nød til at berige sig selv. Ifølge Bladene havde Centralguvernøren og Vicekongen og andre højere Embedsmænd ydet store Summer til de nødlidendes Bedste; men saa godt som intet er virkelig naaet til de nødlidende. De lavere Embedsmænd lader Pengene forsvinde i deres egne Lommer. Af denne Grund stifter den europæiske Komité mere godt og afhjælper mere Nød med 100,000 Francs, end den kinesiske Regering med sine Millioner.

— Samtidig med Efterretningerne om Hungersnøden i Kina hører man ogsaa om Oprør og Uroligheder, hvorved det selvfølgelig gaar allerværst ud over Europæerne og særlig over Missionærerne og de kristne Kinesere. Dette er saa meget mere bedrøveligt, som det netop for ikke saa længe siden hed sig, at den kinesiske Regering havde taget den Beslutning at løse et meget vigtigt Spørgsmaal af vidtrækkende, international Betydning, men som maaske nu bliver forhindret eller opsat paa det ubestemte under de forhaanden værende urolige Tilstande. Regeringens Plan gik ud paa, at den fremtidig selv vilde tage Missionerne i Beskyttelse imod voldelige Overfald og ordne deres retslige Stilling ved Lov, for paa denne Maade at forebygge de fremmede Magters Interventioner, som den mener dog kun gaar ud paa at aftvinge Kina Koncessioner og andre Fordele. Regeringen vilde fremtidig omgaa de respektive fremmede Magter og i *Missionsanliggender forhandle direkte med Vatikanet. I dette Øjemed har Hoffet i Peking udset tidligere Vice-Justitsminister, Se-U-Ting-Fang, til kejserlig Kommissær og befuldmægtiget Gesandt i Rom, for med Vatikanet selv at kunne træffe Overenskomster om de katholske Missioners retslige Stilling i Kina.* — Tillige har Hoffet i Peking opfordret samtlige Guvernører i alle Provinserne til at udpege de *Embedsmænd*, som paa Grund af deres *Kendskab til den kristne Religion* og Missionsvæsenet bedst egner sig til at beklæde højere Stillinger i Missions-

distrikterne. — Ved disse og andre lignende Foranstaltninger synes den kinesiske Regering at lægge et velvilligt Sindelag overfor de katholske Missioner for Dagen.

Unio. Søndag den 25. August Udflugt i to Afdelinger. 1. Afdeling, Cyclister, tager fra Holtebanegaarden med Toget Kl. 9¹⁵ til Lyngby. Herfra over Frederiksdal (Frokost) — Fiskebæk — Ruderdal — Søllerød til Skodsborg, hvor man Kl. ca. 2³/₄ ved Thepavillonen træffer sammen med 2. Afdeling, som tager med Toget Kl. 1³⁰ fra Østbanegaarden. Herpaa i Fællesskab Spadseretur til Enrum Have — Aggershvilve — Bøllemosen og tilbage til Skodsborg Thepavillon. Her spises til Aften Kl. c. 6. Madkurve kan medbringes. Børn og Besøgende kan deltage.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. August. 14. Søndag e. Pintse. Marie Hjerte-fest. — **26. M.** Ferialdag. — **27. Ti.** Josef Calasanz, Bekender. — **28. O.** Augustin, Biskop og Kirkelærer. — **29. To.** Johannes Døberens Halshuggelse. — **30. F.** Rosa af Lima, Jomfru. — **31. L.** Raimund Nonnatus, Bekender.

Søndag den 1. September. 15. Søndag e. Pintse. De hellige Værneengle.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7¹/₂ Andagt.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — med Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.
 Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄. (Hverdage: Kl. 6, 6¹/₂, 7, 8¹/₂.)

St. Knuds Skole (Stenosgade 4). Det nye Skoleaar begynder Mandag den 26. August. Indmeldelse af nye Elever kan ske daglig.
 Gust. Frins,
 Bestyrer.

St. Andreas Kollegiet, Ordrup. Det nye Skoleaar begynder Torsdag den 29. August, Kl. 9. Ny Elever bedes indmelde snarest mulig. Indmeldelse af nye Elever kan ske daglig, sikrest mellem 9 og 1.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder Mandag Aften den 2. September. Ynglinge, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, P. Sialm, Stenosgade 4.

Mariakongregationen for Mænd genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder Torsdag Aften den 5. September. Mænd, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, P. Esser, Stenosgade 4.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Apgarinsforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 35.

Søndagen den 1. September.

1907.

INDHOLD: Schell o. s. v. — Antiklerikal Skandalefabrikation. — Nora Desmond. -- Tag pænt mod Præsten. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Island. Quebec. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Schell o. s. v.

FORAN mig ligger der en hel Bunke Aviser, hvori røde Streger angiver, hvad jeg skyldigst har at interessere mig for. Avisernes Hjemsteder er mangfoldige, deres Hoveder yderst forskellige, deres Formater store og smaa, men gennem dem alle gaar der ikke blot en rød Streg; men en rød Traad: Schell-Affæren kaldes det et Sted, Index-Bevægelsen et andet, og hvor væsensuens disse to »Affærer« end er, Kærnen og Avisværdien er en og den samme, nemlig den Gæring, der til en vis Grad gør sig gældende indenfor de tyske Katholikers Kreds, i Sydtykland som Schell-Affære, i Nordtykland som Index-Bevægelse. Dette sidste Navn røber ganske morsomt, hvor travlt Aviserne har haft med at afskrive — saa travlt, at de ikke har haft Tid til at faa »die Index-Bewegung« ordenlig oversat, for de mener naturligvis Indexrøret.

Dette stammer fra Münster, hvor en Kreds af fremragende katholske Lægmænd er gaaet Index noget akavet til Livs. De synes at have udelukket de Gejstliges Medvirkning, hvad der i et saa gejstligt Anliggende smager lidt

ramt; men ellers er det jo kun deres uforgribelige Ret, hvad de havde til Hensigt, at indgive Andragende til Paven om at faa Indexbestemmelserne ændrede. At dette i mange Maader vilde være betimeligt, kan der næppe ærlig tvistes om, og der var sikkert ikke blevet Suppe paa den Pølse-pind, hvis ikke »Corrispondenza Romana«, et af de kejtede katholske Blade, som Italien plages med, havde fundet paa at fremstille det hele som et hemmeligt Lægmandsforbund rettet intet mindre end imod Rom selv. Derom er der nu skrevet frem og tilbage til Forlystelse for alle Kirkens Modstandere og ellers til ingen Verdens Nytte. Saa snart Aviserne har hjærget sig selv over Agurktiden og kan undvære Søslinger og andre Bevægelser, faar Bølgerne i dette Farvand nok Lov til at lægge sig. Mulig Bundfaldet af det hele Røre da kunde blive en Tillæmpning af den gamle Index efter Tidens Forhold og praktiske Krav, og da vilde mange le bedst.

Medens altsaa Røret i Nordtyskland formodenlig hurtig vil smøge enhver Trævl af Ukirkelighed af sig, har Brydningen i Bajern utvivlsomt en dybereliggende Aarsag, selv om Feltraabet — Schell — næppe har mere end momentan Betydning. Hvad der er sket og sker dernede, hænger sammen med visse Sider af tysk Aandsliv og med velforstaelige Nutidslængsler.

Tyskerne plejer at hævde for sig selv en Slags Eneret paa to Sjæleevner, der *kan* gaa i Spand, men mindst lige saa ofte spænder Ben for hinanden. De kalder sig til forstaaende Munterhed for Alverden »das Volk der Denker« (Tænkerfolket), og de vilde, kom det an paa dem alene, have »das Gemüt« i Arvefæste. Hvad det første angaar, da maa det lades dem, at de er mageløse Grøftegravere i Videnskabens Avlsbrug, ihærdige som en nordtysk Tørveælder eller Teglblænder, og dér hvor Ihærdighed og Taalmodighed er Hovedvilkaar, naar de Resultater, som det vilde være taabeligt at dølgge — for Resten ogsaa haabløst, for som deres Mundhed siger: Bescheidenheit ist eine Zier, doch weiter kommt man ohne ihr.

Men Videnskaben som Helhed bestaar nu engang ikke i at stryge Sten og selv ikke i at mure en Væg ordenlig i Lod; alt dette Haandværksarbejde maa ledes af Bygmestre,

de store Tænkere, der samler Stoffet og stiller det paa rette Plads, bestemmer Linier og Forhold og skaber organisk Sammenhæng. Og af dem har »das Volk der Denker« ikke frembragt en eneste første Rangs. Deres eneste store (Kant) sad nemlig ikke paa Tegnestuen, men gjorde Tjeneste som en lidt vranten og umedgørlig Bygningsinspektør.

Saa længe nu den katholske Kirke med sin Læres forstandsmættede Klarhed havde Ledelsen af tysk Aandsliv i sin Haand, gik det saare godt, og tysk »Gemüts«liv stod kogende dejligt mod Himlen i Mystikkens Dæmringstrøg. Alle Aarhundreder vil være i Gæld til Heinrich Susos, Taulers og Thomas af Kempens Fædreland.

Men siden det femtende Aarhundredes modbydelige Pengegriskhed i sit Ægteskab med tysk Uklarhed avlede den store Kirkeomvæltning, har »Gemüt«tet mer og mer taget Tøjlerne, indtil det endelig for godt et Hundrede Aar siden fik puffet den sunde Fornuft helt bag af Vognen. Tilmed betyder »Gemüt« nu slet ikke det samme som i Susos og Taulers Dage; det er efterhaanden blevet en rummelig Stald med Baas til alle Arter og Afarter af Uklarhed og Fantasteri. Hvad ingen Mennesker kan gøre Rede for, det faar »das Gemüt« Skyld for, og hvad der faar dette Stempel paatrykt, har at være Tabu for al Kritik og forstandsmæssig Granskning. Saaledes kom det sig da, at den lange Række tyske »Tænkere«, hvis Systemer en Overgang beherskede Videnskaben, og hvis Ry bares langt over Tysklands Grænser, alle som en fritog sig for træl-somt at synge for Døre hos Virkeligheden og i Stedet derfor nix, dir nix pressede Virkeligheden til Tjeneste i de forskellige »Gemüt«ters højst forskellige Fregatter.

Skønt nu hele Flaaden forlængst er aftaklet og hugget op, saa der ikke er Pind tilbage af den, kan Tyskerne dog ikke glemme det stolte Syn, det var, da de svære Skuder med pralende Rigning og Vimpel og Flag endnu vuggede sig selvbehagelig paa Tidens Bølger. Mindelserne herom betegnes ved en hel Række Navne, paa katholsk Side — som nærmest kommer os og Schellaffæren ved — bl. a. Baader, Hermes, Kuhn, Deutinger. De har filosoferet og til Dels theologiseret ud fra samme Fantom, som har faaet saa mangen Arkitekt til at jage efter en ny Stil, som om hver

for sig skulde bygge op paa bar Bund for endelig at vise Originalitet — men det bliver ad den Vej kun Afmagt, der vises — medens dog ethvert videnskabeligt System saa vel som en ny Bygningsstil kun kan fremkomme som den langsomt modnede Frugt af Slægtleds sammenhængende, selvforbyggende Stræben.

Og dog ligger der noget godt paa Bunden af denne Stræben efter nyt! Det var den, jeg ovenfor kaldte Nutidens velforstaaelige Længsel, som netop er mest brændende — sviende paa den Linie, hvor Tro og Tænkning mødes. Med andre Ord: den katholske Verden længes efter at faa Theologien virkelig gennemarbejdet paa ny. Troen er til alle Tider den samme, og Gud fri os fra en Tro, der ikke er det; men den theologiske Behandling deraf, den menneskelig videnskabelige Tilegnelse deraf er selvfølgelig underkastet menneskelig Videnskabeligheds Fælleskaar: Udvikling og Ændringer. Jo mer alvorlig man er dens Elsker, desto ærligere vil man indrømme og desto dybere beklage, at den altfor længe har unddraget sig disse Kaar. Dermed kendetegnes Stagnation og ingenlunde nogen særlig Kirkelighed, selv om netop Stilstanden undertiden fremtræder, som havde den Patent derpaa. Kirkens Historie viser derimod og tværtimod netop straalende opmuntrende Eksempler paa ny Bearbejdelse af Theologien: den katholske Kirkes to videnskabelige Størværker, Kirkefædrene og Skolastikkerne. Begges Stordaad bestod netop i at samarbejde Tidens Viden med Kirkens Tro, og Arbejdet gjordes i Flok. Hverken St. Augustin eller St. Thomas staar som ensomme Træer paa den vildene Hede; begge er de Skovens knejsende Kæmper, men Skoven er frodig, og Træernes Tal er der ingen Foged, som kender.

Det Arbejde, de gjorde for deres Tid — og som aldrig vil forældes! — er ingensinde foretaget siden. Men det er netop det, som Tiden længes efter at faa gjort med hele det rige Kulturstof, der siden Middelalderens Skrinlæggelse er bragt for Dagen. Middelalderen gjorde Arbejdet udtømmende dogmatisk, udtømmende mystisk, og havde saa endda Raad til at gøre det digterisk (Dante); vi er saa fattige, for det er hverken Troen eller Theologien, som er det, men vi er saa fattige, at vi hverken har gjort det ene eller

det andet, men paa ren Kineservis bestandig repeterer vor Konfucius. Den teologiske Verden er led og ked af alle disse Repetitorer med de ufortjent berømte Navne, enten de saa hedder Perrone eller Franzellin eller Heinrich eller, om nogen gaar saa langt tilbage og vil tage en med, der virkelig er stor som Repetitor, Suarez. Det er jo dog alt-sammen kun nye Skolebøger i det gamle Stof, i bedste Fald gammel Vin paa ny Læderflaske, og saa var de gamle Flasker dog bedst. Tiden og dens Viden gaar sin Gang og venter bevidst og ubevidst sin rette Belysning indenfra af Troen og dens Tankeliv; men der er ingen kommen, som har taget den gamle Lygte og baaret den over i den ny Lade. Det er, som de var bange for Brandfare, og den som skal gaa det Ærinde, maa heller ikke have Ligfald. Men tænk, om Fædrene eller Skolestikkerne havde ælsket Lyset saa lidt eller troet det saa ilde!

Var Kirkens Ordenssamfund endnu, hvad de har været, Kulturens Fortropper, vilde Arbejdet for længe siden være gjort. De har jo netop alle ydre Betingelser for at løfte i Flok; de kan, naar det skal være, sætte saa mange Mand, det skal være, til Spillet og med et fuldtonende Ohøj faa Kræfterne lagt i. De gør den Dag i Dag et vigtigt Kulturarbejde, men det er som Sanitetstropper og Optagelseskompagnier. Begge Dele er nødvendige til Hærens Velfærd, men det er alligevel Skade, at de har byttet Plads, for Enkeltmand kan saa daarlig erstatte dem.

Det er derpaa, afdøde Professor Schell i Würzburg har forløftet sig. Som mangan anden før ham drømte han om at være Teologiens ventede Fornyer, og sært at sige, netop fordi det bristede for ham, er han Øjeblikkets store Navnkundighed.

I sin Stræben etter at give Troskundskaben ny Klæder paa — og det made in Germany — har han uden at ville det, fremsat en Række gamle, til Dels meget gamle Vranglerdomme — dertil af den Slags, der rammer centralt, selveste Gudsbegrebet, selveste Forløsningslæren, selveste Kristi Personlighed. Tilmed skulde alt gøres rigtig moderne og rigtig nationalt, og i sin Stræben derefter kom han for Skade at gøre alt, hvad han rørte ved, uklart. Den jævreste Ting skal endevendes og drejes saa længe, klædes i saa paafaldende Ord og Vendinger, at

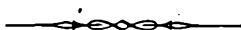
Godtfolk tror, det er noget nyt, og nyt er det desværre mest for katolske Øjne og Øren; men Rationalismen staar ved Siden af og siger smiskende velkommen, for det er alle dens gamle Slægtninge og Kyndinger.

Kirken saa sig da nødt til at stemple en Række af hans Paastande som falske og sætte nogle af hans Bøger paa Index, hvor man jo iøvrigt ikke er i udelukkende slet Selskab (Fenelon, Faber f. Ex.). Som det var hans Pligt underkastede han sig, men ingen, som har set hans private Breve, der er kommet frem, kan paastaa, det skete paa nogen fornem Maade.

Nu er han død, og ved hans Baare faldt den Vending, at han var en ny St. Paulus. Det blev Professor Commer i Wien for broget, og han udgav et Skrift imod hans Vildfarelser, medens hans Venner med to bayerske Biskopper til Dækning samlede ind til Mindesmærke. Paven tilstillede Commer et yderst anerkendende Brev og udtrykte bl. a. ogsaa sin Forundring over, at der skulde rejses Monument for Schell. Kommitteen protesterede og hævdede, at det kun skulde være et Gravminde og kun hædre Schell som det ædle Menneske og den opofrende Præst han var. Derpaa lod Paven igennem Statssekretæren svare, at Mennesket og Præsten Schell holdt han selv i Ære, og ham kunde de hædre, saa meget de vilde.

Som man ser, er den udvortes Gang i Handlingen ret tilfældig og uden videre Betydning; men i Replikskiftet kommer i Virkeligheden to vidt forskellige Retninger til Orde. De har før krydset Klinger, og de vil gøre det igen, naar Schell forlængst er glempt, lige til den Sten løftes, som Schell maatte lade ligge, til den Mand tager Gærningen op, som ikke blot kommer for Skade at blive en berømt Mand, men som i Virkeligheden er en stor Mand og dertil stor Teolog, i hvem Forfidens Klarhed mødes med Nutidens videste Fang, og paa hvis Grav Kirken selv taknemmelig kan sætte den Indskrift: Teologiens Fornyer.

J. F.



Antiklerikal Skandalefabrikation.

(C. A.)

I italienske Blade vrimler i den senere Tid af Skandalehistorier, den ene værre end den anden. Tyske og danske Blade aftrykker dem som sædvanlig uden at afvente, hvor meget eller hvorlidt Sandhed der er deri. I *Milano* skulde saaledes f. Eks. Præsteskabet med selve Kardinalærkebiskoppen i Spidsen, have været vidende om, at en Kvinde, en »Nonne«, som det hed sig, Maria Fumagalli, under Paaskud af at stifte en ny Orden og oprette Asyler for forældreløse Piger, udbyttede de stakkels Pigebørn paa den mest samvittighedsløse og umoralske Maade. Sandheden viser sig imidlertid at være den, at Kirken straks fra Begyndelsen af har taget Afstand fra nævnte Kvindes ulovlige og ukanoniske Fremfærd; det er endog bleven forbudt Præsterne at meddele hende de hl. Sakramenter. En enkelt »Præst«, som siges (det er ikke engang bevist) at være impliceret i hendes malpropre Sag, er ikke Præst i Funktion, men en allerede forlængst af den gejstlige Øvrighed brændemærket og suspenderet Person.*) Ja, det er endogsaa nu kommet for Dagen, at den gejstlige Øvrighed først har afsløret nævnte »Søsters« mistænkelige Humbugsforetagender og selv har henledet Politiets Opmærksomhed paa hende; Politipræfekten, som imidlertid selv var impliceret i den skidne Affære, foretog sig intet i Sagen, og blev derfor til Straf forflyttet, da det viste sig, at Politiet og ikke Kirken var kompromitteret ved Skandalen.

Smudspressen blev imidlertid ikke klog af Skade, men gav sig, af Hævn herover, til at opdigte den ene Skandale efter den anden om Præster, Nonner o. s. fr. Værst gik det i denne Henseende ud over *Salesianerne* i *Varozze*, som beskyldtes for de skændigste Forbrydelser imod den dem betroede Ungdom. Anklagen rettedes mod dem af en Kone, hvis Søn ikke havde faaet en af ham ventet Præmie i Salesianernes Skole. Denne haabefulde Yngling, hvis Fantasi var fordærvet af daarlig Roman-

*) Dette har senere vist sig ogsaa at være Opspind.

læsning, paaduttede af Hævn-gerrighed sine Lærere de afskyeligste Handlinger. Den antiklerikale Underpræfekt, som her vejrede en net Skandale, greb med Begærlighed Lejligheden til at chikanere Salesianerne. Paa en aldeles hensynsløs og for Resten ogsaa ulovlig Maade lod han afholde Husundersøgelse og underkastede baade Salesianerne og alle deres Elever et pinligt Forhør, idet der rettedes de skandaløseste Spørgsmaal til de aldeles uforstaaende Børn. Man forsøgte endogsaa ved Trusler og Mishandlinger at faa en Tilstaaelse frem af Børnenes Mund. Rektoren har nu imidlertid klaget til de højere Instanser og fordret en regelret lovlig Undersøgelse og Æresoprejsning. Affæren vil nu nok ende paa en anden Maade — paa en for den antiklerikale Underpræfekt mindre behagelig Maade.

Imidlertid fortsætter Smudspressen med at udsprede den ene Beskyldning efter den anden imod Præsterne og de gejstlige Institutioner, og Følgen heraf er en stor Op-hidselse blandt Folket, der altfor let tror paa den Slags Skandalehistorier. Usikkerheden for Præster og Katholikker i det hele taget er derfor nogle Steder bleven saa stor, at de næppe kan vise sig paa Gaden uden at blive Genstand for Overlast. I Turin blev forleden en Præst, som var paa Vej til en syg, slaet halvt ihjel paa Gaden; i Florens blev den bekendte Astronom og Sejsmolog, Pater *Guido Alfani*, forhaanet paa offentlig Gade; i Rom blev forleden den berømte Komponist, Præsten *Perosi* spyttet i Ansigtet paa Banegaardspladsen o. s. fr.; næsten hver Dag forekommer der lignende Optrin som Følge af den antiklerikale Agitation.*)

Det forlyder, at den hl. Fader af denne Grund, for nemlig ikke at udsætte udenlandske Katholikker for de italienske Frimureres og Socialisters Brutalitet, har ladet aflyse alle Fester og Pilgrimstog, som var planlagt i Anledning af hans forestaaende Jubilæum. Da der ventedes henved 50,000 Pilgrimme til Rom i September, betyder det et ikke ringe Tab for de handlende, for Hotelværterne og for Droskekuskene; disse er derfor ogsaa alle højst op-

*) Efter at dette var skrevet, indløb Efterretning om et brutalt Overfald paa Pavens øverste Repræsentant, Kardinalstatssekretær *Merry del Val*, i Marino. Af de tililende Gendarmer og Politiajenter blev to haardt saarede af Stokkeslag og Stenkast, som var tiltænkt Kardinalen.

bragte over den antiklerikale Forfølgelse, som skader deres egne Interesser. At Forholdene virkelig er ulidelige, derom vidner de mange Klager over Overfald paa sagesløse Personer, der daglig kommer Politiet i Hænde eller indsendes til Bladene. Vi hidsætter her en saadan Protest, som blandt mange andre lignende findes i et romersk Blad; det er en fransk Præst, som skriver den: »I otte Dage har jeg opholdt mig her i Rom for mine Studiers Skyld, og er allerede i denne korte Tid bleven Genstand for saa mange og uhørte Fornærmelser, at jeg næsten skulde tro at være blandt vilde, i et uciviliseret Land. Og det kun fordi man kan se, jeg er Præst. Jeg har været i alle større Byer i Evropa, og blev overalt behandlet med Agtelse; men her i Kristenhedens Metropol, i Italiens Hovedstad, i det Land, som kalder sig Frihedens Land og Civilisationens Vugge, maa jeg tage imod Raaheder og Fornærmelser.«

Iflg. sidste Nr. af »Corrispondenza Romana« mener man at have Beviser i Hænde for, at den nuværende italienske Kulturkamp, Klosterstormeri og Skandalefabrikation er iscenesat af de *franske Frimurere* og understøttet af *franske Penge*. Siden den sidste italienske Valgkampagne og indtil den nuværende antiklerikale Ophidselse er der anvendt c. 150,000 Frcs. til dette ædle Øjemed. Grunden til, at det særlig gaar ud over Salesianerne, er den, at disse staar i Spidsen for de mest indflydelsesrige katolske Opdragelses- og Undervisningsanstalter, som man gerne vil til Livs.

Nora Desmond.

(Fra engelsk.)

O'Hara Desmond laa for Døden. Paa den store, udskaarne Seng, hvor saa mange af hans Forfædre havde draget deres første og sidste Suk, udkæmpede han nu sin sidste Strid med den store Fjende, som skulde overvinde ham. Han var bleven styrket med de hellige Sakramenter, og Præsten knælede ved Siden af Sengen — den gode, gamle Præst, som havde kendt ham hele hans Liv. Lidt længere henne stod en lille 9 Aars Pige, hun saa forgrædt ud, og

hendes smaa Hænder var foldede i Bøn. Det var den Døendes Broders eneste Barn. Han havde giftet sig med en protestantisk, ung Pige, og Gud skænkede dem en sød, lille Datter, men næppe havde Moderen modtaget dennes første Kærtegn, før Dødens Engel tog hende bort til den evige Hvile. Snart efter fulgte hendes Mand hende i Døden. Onklen opdrog sin lille Niece med stor Omhu, lærte hende at kende Gud og hans hellige Lov, at bede til ham og at elske ham; men ak, ogsaa han blev for tidlig kaldet bort, og nu skulde den lille blive alene tilbage.

O'Hara var falden i en Døs, alt var dødsstille i Værelset; man hørte kun det store, gamle Uhres Tik-Tak, og af og til Hundens uhyggelige Tuden, dette trofaste Dyr, som følte, at dens Herre var døende. Pludselig aabnede O'Hara Øjnene og fæstede Blikket paa den lille Nora, idet han sagde: »Kom mit søde Barn og kys mig.« Saa tog han en Kæde og et Krucifiks af italiensk Arbejde, som han havde om Halsen, lod det glide ned over Barnets smukke, blonde Hoved og tilføjede: »Bliv altid trofast mod din hellige Religion.« Saa vendte han sig imod Præsten og spurgte: »Er min Svoger kommen?« »Ikke endnu«, fik han til Svar. »Saa beder jeg Dem, Hr. Pastor, at underrette ham om, hvad jeg inderligt ønsker angaaende den lille, og hvad der ogsaa var min Broders og hans Hustrus Ønske. Bed nu de Døendes Bønner for mig, min gode Ven, og saa Farvel!«

Nogle Timer senere ankom Desmonds Svoger til Armanagh, men han selv var ikke mere. Svogeren var en ærlig og retfærdig Mand, og skønt han havde været meget ked af Søsterens Omvendelse til den katholske Religion, lovede han Præsten at rette sig efter den Afdødes Ønske om Barnets katholske Opdragelse.

Saa snart Begravelsen var forbi, rejste han med sin lille Protégée til England.

»Gud, forbarm Dig over det stakkels Barn!« bad den gamle Præst ængstelig, da de kørte bort

* * *

Nogle Aar senere var Barnet vokset til en yndig og meget dygtig ung Pige, som nu skulde tage sin Studentereksamen. Det gik glimrende, og efterhaanden strømmede

Slægtninge og Venner til Philip Warrington for at lykønske ham til sin Nieces Held. Aldrig havde han været saa stolt og saa dybt rørt.

Det varede ikke længe, før Nora, som gjorde hurtige Fremskridt i sine Studier, ogsaa fik flere Friere. Hun valgte En, som passede hende i mange Henseender, de var ogsaa af samme Tro. Det var en ung Doktor medicinæ. Dog var der en Hindring i Vejen for Deres fuldkomne Lykke. Bernard Elliot var en from og nidkær Katholik, hengiven til alle sine religiøse Forpligtelser, derimod var Nora bleven til en meget frittænkende Katholik, der saa med Foragt paa mange af Katholikkernes Skikke og ikke kunde fordrage deres forskellige Blade og Tidsskrifter; hun havde ønsket, at Bernard ikke besøgte Kirken i det fattige Kvarter af Byen, men at han derimod skulde gaa, hvor de rige mødtes, og hans sejge Modstand ærgrede hende i den Grad, at hun for Alvor tænkte paa at hæve Forlovelsen hurtigst mulig.

Imidlertid blev Bernard betænkelig syg af Blodforgiftning som Følge af uforsigtig Omgang med Mikrober, som han skulde undersøge. Rygtet om hans Sygdom løb med Lynets Hurtighed fra Hospitalet over hele Byen og naaede til Nora. Snart efter hørte hun, at Bernard droges med Døden, og hun blev fortvivlet.

Hun følte nu, hvilken stor Skat hun skulde miste, hvis han døde, ja, og hvor højt hun elskede ham. For første Gang i mange Aar følte hun en stor Trang til at bede, og begav sig straks til det fattige Kapel, hvor Bernard var vant til at bede. Døren var aaben, hun gik ind og saa, at hun var alene. En indre Stemme tilhviskede hende: »Bed til ham, som er Barmhjertigheden selv, bed til ham med Haab og Tillid!« Saa faldt hendes Blik paa den legemsstore Kristus-Skikkelse paa Korset, der hang paa den hvidkalkede Væg foran hende. Miraklernes Tid var vel forbi, tænkte hun, men hvad gjorde det? Bernard var dødssyg, og var Gud ikke endnu almodig og almægtig? Hun saa op til den døende Frelser, Krucifikset var malet med en frygtelig Realisme; man saa de blødende Saar, det blodplettede Ansigt, Mærkerne af de skrækelige Svøbeslag hun faldt paa Knæ og udøste sit beklemt Hjerte for Gud; nu kunde hun forstaa hans Lidelser og Kærlighed;

hun kyssede Jesu Fødder, og i al Ydmyghed gik hun hen til Skriftestolen, hvor hun blandt de fattige ventede, til det var hendes Tur, for angerfuldt at kaste sig i sin himmelske Faders Arme

Derefter sagde hun stille hen for sig selv: »Min kære Bernard, dersom Vorherre kalder dig bort fra mig, er jeg vis paa, at han vil lade dig vide, at din Død har bragt min Sjæl Liv og Fred.«

Men Miraklet var sket: Bernard døde ikke. — Da de giftede sig, var det ubegribeligt for deres mange Venner, at de havde bestemt, at Brylluppet skulde finde Sted i det skumle, lille Kapel i Havnegade.

»Hvorfor dog der?« spurgte en Veninde, »der er mange andre Kirker, som er lysere og smukkere end den.«

»Ja, kære, det er sandt,« svarede Nora, »men for mig er det lille Kapel Paradisdøren — Janua Cœli!«

Tag pænt mod Præsten!

Han skal nok tæmme Polakkerne.

Under denne markskrigerske Titel fandtes nedenstaaende Artikel i *Social-Demokraten* for 24. d. M.:

»Bestyrelsen for »Foreningen af jydsk Landboforeninger« har udsendt en Skrivelse til Landboforeningerne i Jylland om Polakkerne, hvori det hedder:

»Med Rette lægges der Vægt paa, at de nævnte Ud-lændinge her i det fremmede protestantiske Land kan faa en Sjælesørger af deres egen Religion, og katholske Præster er ogsaa af deres eget Samfund ansatte til at forrette den dertil fornødne præstelige Gærning, holde Gudstjeneste for dem, tage dem til Alters m. m.

Hele denne Sag sorterer under Biskop von Euch i København, og det er Pastor Knapen, som er Præst for de polske Arbejdere i Jylland. Den ærede Landboforening bedes da herved anmode de Arbejdsgivere i Deres Kreds, som har polske Arbejdere, om at vise Pastor Knapen Imødekommenhed paa hans Besøg, navnlig ved at hente ham med Vogn paa nærmeste Jernbanestation, naar han melder sig, og atter køre ham der tilbage, naar han rejser

samt give ham passende Husly paa Gaarden. Der er ikke Spørgsmaal om, at man ad denne Vej bidrager til de polske Arbejders Tilfredshed og derved til et godt Forhold til Arbejdsgiveren.«

Dette Hyrdebrev fra de jydsk Landboforeningers Ledelse (Godsejer Bech, Engelsholm) vil paa andet dansk sige: Tag godt imod Pastor Knapen, for han er en mægtig Mand. Med sin katholske Tugtepisk er han i Stand til at føre de uvidende Polakker hvor hen det skal være. Kan I blot opnaa at vinde ham, saa skal han nok faa de Polakker, som mulig knurrer mod den raa Behandling, der bliver dem til Del, til at falde tilføje. Derfor spar ikke paa Sulet eller Vinen, men giv ham Gaardens fineste Seng og spænd for det bedste Køretøj med tilhørende sølvspændet Seletøj! Det skal nok betale sig.

— Saaledes er Meningen' med Godsejer Bechs Skrivelse, og de stakkels Polakker faar aandelig talt en Tyrannere at trækkes med.«

Rent bortset fra det komiske i den Tanke, at se den beskedne og elskværdige Pastor *Knapen*, som en stormægtig Potentat komme anstigende med Blænkere til de forskellige Herregaarde, hvor der findes Medlemmer af hans polske Menighed, saa lyser baade Dumhed og Ondskabsfuldhed ud af hver Linie i den til den citerede Skrivelse knyttede Betragtning.

Den bærer i sin usødne Tone Præget af fuldstændig Uvidenhed angaaende den velsignelsesrige Gerning, de katholske Præster udøver blandt vore polske Trosfæller, ikke alene, hvor det angaar deres evige, men ogsaa timelige Velfærd, og man fristes til at spørge: Er denne Uvidenhed virkelig eller ej? Samtidig er dens ondskabsfulde Tendens et træffende Korrektiv til Bladets Motto: *Religionen er en Privatsag*.

Det er disse to Træk, som ene retfærdiggør, at vi her har belyst Bladets journalistiske Virksomhed paa dette Omraade.



Efterretninger fra Ind- og Udland.

Island. Det er baade Aar og Dag, siden der har staaet en Notits om Island her i Bladet; man maa vistnok søge mange Aargange tilbage for at finde nogen Efterretning fra vor nordligste Missionsstation. Der er maaske mange, for hvem det er gaaet helt af Glemme, at vi i det hele taget har en katholsk Missionsstation paa Island med Kirke og Skole og Hospital, med Præster og St. Josefssøstre. Ja, det er virkelig, som om den islandske Mission ikke eksisterede, eller ogsaa, som om Ugebladet ikke eksisterer i den islandske Missions Bevidsthed. Der har rigtignok ifjor i »Illustreret Tidende« og nu for nylig i »Dannebrog« staaet interessante Meddelelser om vor katholske Missionsstation paa Island; men hvorfor skal vort katholske Ugeblad altid være henvist til at hente sine Efterretninger om vore katholske Menigheder fra andre Blade? Hvorfor kan man ikke fra de forskellige Stationer indsende smaa selvstændige Meddelelser til Ugebladet, hvis Abonnenter altid gerne læser den Slags Efterretninger? Man ved jo dog, at Redaktionen ikke er saaledes stillet, at den kan udsende flyvende Korrespondenter allevegne omkring, men er henvist til andres velvillige Medarbejde.

En københavnsk Familje, som fornylig har modtaget Brev fra en af Præsterne paa Island, tilbød Redaktionen at gøre et lille Udtog deraf til Ugebladet. Vi tog med Tak derimod, skønt vi jo ogsaa kunde have svaret, at vedkommende Brevskriver dog vistnok kender, eller burde kende Redaktionens Adresse. — Brevet er skrevet i Anledning af Kongens Islandsfærd og beretter kun ganske kort om Præsternes Møde med Kongen og om dennes Besøg paa det katholske Hospital, hvorom der ikke har været noget at læse i andre Blade.

»Den 30. Juli«, hedder det i Brevet, »er Kongen ankommen til Reykiavik. Vi var i Præstedragt med til at tage imod Hs. Majestæt paa Landgangsbroen. Samme Dag mødte vi allerhøjst samme paa Gaden. Han rakte os begge Haanden og talte med os i det mindste 10 Minutter. Han var meget venlig imod os. Islænderne har gjort sig megen Umage for at modtage deres Konge paa bedste Maade, og hans Majestæt var meget glad ved Modtagelsen. Kongen har ogsaa besøgt vort Hospital og rakte Haanden til alle syge.«

Quebec. (*Pius X. og den katholske Presse.*) Efter hvad »Catholic Times« meddeler, har den hellige Fader sendt en Skrivelse til Ærkebiskoppen af Quebec, hvori det

hedder, at vor Tids karakteristiske Tegn bestaar deri, at alle theoretiske og praktiske Vink modtages gennem Pressen. Naar altsaa Katholikkerne vil øve Indflydelse paa deres Tid, saa maa de ogsaa anvende de passende Midler. De daarlige Bøger maa modarbejdes ved gode, de daarlige Blade ved andre, som følger faste moralske Principper. Den daarlige Litteraturs Gift kan kun modvirkes af den gode Litteraturs Modgift. Katholikkerne vilde gøre sig skyldige i en stor Vildfarelse, dersom de ikke benytter disse Midler, ja, det vilde være ensbetydende med at opgive al Indflydelse paa Folket og paa Tidens Strømninger. — Paven slutter med et rosende Ord til alle, som gør sig fortjent af den katholske Presse. Og det kan man gøre baade ved direkte Medarbejde og ved at abonnere.*)

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Søgnebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved **Rosenkranskirken** efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra **St. Josefs Konferents** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. September. 15. Søndag e. Pintse. De hellige Værneengle (med Oktav). — **2. M.** Stephan af Ungarn, Bekender. — **3. Ti.** Oktavdag. — **4. O.** Oktavdag. — **5. To.** Laurentius Justinianus, Biskop og Bekender. — **6. F.** og **7. L.** Oktavdage.

Søndag den 8. September. 16. Søndag e. Pintse. Marie Fødsel. (Oktav af Værneenglefesten. Aarsdagen for Msgr. Joh. von Euchs Bispevielse [1892].)

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. — — Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7¹/₂ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — med Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7¹/₄. (Hverdage: Kl. 6, 6¹/₂, 7, 8¹/₄.)

*) Ogsaa her hjemme er der vist mange, der kunde trænge til at mærke sig dette.

Mødreforeningen. Tirsdag den 3. ds. læses Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke den hl. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Første Fredag i Maaneden (den 6. September.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerte.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerte Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Fredagen d. 6. Septbr. at møde til de aftalte Bedetimer i Dagens Lob i St. Ansgars Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager efter endt Sommerferie sine egentlige Møder Mandag Aften den 2. September. Ynglinge, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, P. Sialm, Stenosgade 4.

Mariakongregationen for Mænd genoptager efter endt Sommerferie sine egentlige Møder Torsdag Aften den 5. September. Mænd, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, P. Esser, Stenosgade 4. — Søndag den 8. ds. Fælleskommunion Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerte Kirke.

Foreningen „Lætitia“ genoptager efter endt Sommerferie sine Møder paa Toldbodvej Mandag den 2. Septbr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Foreningen „Fidelitas“. Efter endt Sommerferie genoptages Møderne paa Toldbodvej Tirsdag den 3. Septbr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Litteratur. Ærede Læsere gøres opmærksomme paa, at Nordisk Forlag indtil Udgangen af dette Aar har nedsat Prisen paa følgende af Johannes Jørgensens Bøger:

Beuron	før 2,50 nu 1,00
Omvendelse	— 2,00 — 0,75
En Apostel	— 2,00 — 1,00
Vor Frue af Danmark	— 4,50 — 1,50
Eva	— 2,00 — 0,75
Romersk Mosaik	— 4,00 — 1,50

Det er en gunstig Lejlighed til for en billig Penge at forsyne sig med udmærkede Bøger til Fødselsdags-, Jule- og Konfirmationspræsent. — Bøgerne faas gennem enhver Boghandel! Nedsættelsen varer kun Aaret ud!

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64'), Rosenkranskirken (Boysegade 8³), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Rettelse. Nr. 36 S. 4 f. o.: Det er endogsaa mere end nok at lade Tungespidsen støde imod Bagsiden af Underlæben. — Skulde være: Det er endogsaa tilstrækkeligt at lade o. s. v.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 36.

Søndagen den 8. September.

1907.

INDHOLD: Marie Fødsel. — Det tabte. (Digt.) — Streiftog gennem Bladene. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Würzburg. Rom. Lissabon. Bremen. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Marie Fødsel.*)

Festdagens Evangelium bestaar af Jesu Sælgeregister fra Abraham til David og videre ned indtil Jakob, som avlede Josef, Marias Mand, hende, af hvem Jesus er født, som kaldes Kristus. — Det kunde maaske i første Øjeblik undre os, at Evangelisten Matthæus, naar det gælder om at føre Marias og hendes guddommelige Søns, Jesu Kristi Udspring tilbage til David og Abraham, at han da bringer Josefs og ikke Marias Slægtregister, hvilket jo kunde synes saa meget mærkeligere, som han jo selv (Matth.) i sit Evangelium beretter, hvorledes Jesus ikke havde nogen menneskelig Fader, men blev undfanget ved den Helligaands Almagt af Jomfru Maria; men det mærkelige herved bortfalder, naar vi husker paa, at hos Jøderne var det ikke Skik at nævne Kvinderne i Stamtavlen, men kun Mændene eller næsten udelukkende Mændene; dernæst er der ogsaa en anden Omstændighed, som gør, at det, for at føre Jesu og Marias Slægtregister tilbage til David og Abraham, var nok at anføre Josefs Slægtregister; dersom vi nemlig andet Steds fra ved eller kan slutte os til, at Maria og Josef var

*) Prædiken, holdt i Silkeborg 1902, i Rosenkranskirken 1905.

stammebeslægtede hørte til den samme Stamme, saa maatte det være nok at have den enes Stamtavle, den andens maatte jo saa gennem nogle enkelte Afvigelser, eller gennem en anden Sidegren, ogsaa føre-tilbage til det samme Udgangspunkt; men saaledes er det; Maria og Josef var stammebeslægtede, det kan vi slutte os til af den Omstændighed, at Maria, skønt hun havde besluttet at bevare sin Jomfruelighed, alligevel indgik Trolovelse med Josef. Hvorfor gjorde hun det? Grunden hertil var, at Maria som Arvedatter, d. v. s. som ene Barn, efter Moseloven var forpligtet til at give sin Haand til en Mand af samme Stamme, som hun hørte til, men om Josef hedder det jo udtrykkelig, at han var af Davids Hus, og hele hans Slægtregister ser vi optegnet hos Matthæus, altsaa kan vi allerede heraf slutte os til, at ogsaa Maria var af Davids Hus eller Stamme. — Der er dem, som mener, at den Stamtavle, som findes hos Evangelisten Lukas er Marias egen Stamtavle, som direkte viser hendes Afstamning fra David; at Josef nævnes med der, og at han der kaldes »Helis Søn«, skulde da være et andet Udtryk for »Svigerson«, da saadanne Slægts- og Familjebetegnelser var meget vage hos Jøderne, og Heli skulde da være en Afkortelse af Heliakim, som er det samme som Joakim, det Navn, som man jo i Almindelighed antager Marias Fader har baaret.

I. Men *hvorfor* er det os saa magtpaaliggende at være klar over Jesu Slægtregister? Hvorfor gør Evangelisten Lukas sig endogsaa Umage for at føre Jesu Stamtavle helt tilbage ikke blot til David og Abraham, men endogsaa til Adam? Grunden er **1)** den, at naar Kristus vilde være Stedfortræder for Menneskeheden overfor sin himmelske Fader og i alle Menneskers Navn yde ham Fyldestgørelse (ved sin Lydighed indtil Døden paa Korset) saa maatte han ogsaa selv være et virkeligt Medlem af Menneskeslægten, en virkelig Adams Søn. Guds Søn maatte ikke blive Menneske ved en Nyskabelse paa lignende Maade, som Gud havde skabt det første Menneske, da vilde han jo helt have staaet udenfor denne vor Menneskeslægt, som havde syndet i Adam; men den samme Slægt, som havde syndet, denne samme maatte ogsaa gøre Fyldest i Kristus; derfor maatte Kristus fødes af en virkelig Adamsdatter; — **2)** men

dernæst: Grunden til, at man maa være klar over, at Jesus og Maria nedstammer fra Adam *netop gennem Abraham og gennem David*, Grunden hertil er den, at Forjættelsen om den tilkommende Messias netop var givet disse to. Af *deres* Efterkommere, havde Gud lovet, skulde Frelseren fremgaa, og denne Forjættelse *maatte* gaa i Opfyldelse — for Guds Sanddrubheds Skyld. Baade for Jøderne den Gang og ogsaa for os er det derfor af største Betydning at kunne eftervise Jesu og hans hl. Moders Nedstamning fra Davids Hus. — Evangelisterne Matthæus og Lukas har da ogsaa eftervist dette ved et Slægtregister der ikke har sin Lige, i nogen Adelslægt eller nogen Kongefamiljes Historie, ved et Slægtregister, som strækker sig over et Tidsrum af 4000 Aar; det er noget enestaaende, noget, som kun tilkommer ham der ogsaa i Sandhed er hele Verdenshistoriens Midtpunkt, ham hvem alt før ham viser henimod, hvem alt efter ham viser tilbage paa, ham som baade er Alfa og Omega.

II. Men alligevel vilde vi tage fejl, dersom vi mente at denne enestaaende, stolte Stamtavle havde nogen *anden* Betydning, særlig i Guds Øjne, end den fra først af paa-pegede, dersom vi f. Eks. mente, at Gud satte særlig Pris paa det, som Menneskene higer og jager efter, som de bukker og kryber for, stolte Navne og høje Titler, fin Herkomst og fornemt Familjeskab — og at han derfor, af denne Grund, skulde have ladet sin menneskevordne Søn fødes i Jesse Hus, i Davids kongelige Familie. — Nej! at *dette ikke* var Guds Tanke, det ser vi tydelig nok af den Omstændighed, at paa den Tid, da Himmelblomsten skulde til at skyde frem af Jesse Rod, da Tidens Fylde var kommen, hvor Gud ved Jomfruens Fødsel traf de nærmeste Forberedelser til Frelserens Komme, paa den Tid netop var Davids Hus nedsunket i Forglemmelse og Armod, al ydre kongelig Pragt og Herlighed var blegnet — ja, allerede fra Jechonias Dage af, fra det babyloniske Fangenskabs Tid — og var nu i de sidste Efterkommere næsten helt forsvundet; thi hvem af os vilde vel i hint tarvelige Hjem i Nazareth, i dets Beboere, i denne fattige Familjes Medlemmer have erkendt de virkelige retmæssige Arvinger til Davids Trone? Vi ser jo, hvad Indtryk de gjorde, da

de kom til deres Fader Davids By, til Bethlehem; der ser vi, hvorledes ingen vilde kendes ved dem, ingen vilde aabne sit Hus for dem, ukendte og foragtede maatte de ty til en Stald. — Havde vor guddommelige Frelser sat Pris derpaa, paa ydre Glands og Pragt, saa kunde han nok ved sit almægtige, guddommelige Forsyn have sørget for, at Omstændighederne havde føjet sig gunstigere, saa at en Straale af Davids og Salomons kongelige Pragt ogsaa havde lyst lidt op i hans og hans hl. Moders første ydmyge Indtræden her i denne Verden.

Men nej! ogsaa i denne Henseende er der Lighed imellem vor Frelser og hans hl. Moder; begges Indtræden her i Verden er ydmyg og bramfri. Ja, selv Evangelisterne omtaler slet ikke engang den hl. Jomfru, førend i det vigtigste Øjeblik af hendes Liv; vi hører ikke hendes Navn førend i det Øjeblik, da Engelen Gabriel bringer hende Budskabet fra Himlen om hendes Udvælgelse til Gudsmoder-Værdigheden. Men denne Tavshed er ogsaa paa sin Maade talende; den antyder, at der for Maria ligger langt mere i at være Jesu Moder end i at være Davids Datter, at den Ære og Værdighed, den Berømmelighedens Glands, som hun har arvet fra sine højadelige Forfædre, at den er for intet at regne imod den Adel, som hun ophøjedes i ved at blive Moder til Verdens Frelser, til Guds menneskevordne Søn, ja at det tværtimod snarere er hende og hendes guddommelige Søn, som kaster Glands tilbage over Forfædrene og hæver dem alle, ja hele Jødefolket og hele Menneskeheden op i en endnu højere Adel og Værdighed — en Adel og Værdighed, som vi alle kan og skal faa Del i, og som har langt større Værd i Guds Øjne end al jordisk Storhed og Herlighed.

III. Derfor vilde det da ogsaa være haade ukristeligt og uforstandigt af os, dersom vi paa den ene Side vilde være stolte af vor eventuelle finere Herkomst og af den Grund vilde foragte andre, som er af saakaldt lavere Herkomst, eller dersom vi omvendt vilde være mismodige over vor ringere Herkomst og af den Grund være misundelige paa andre; det vilde være haade uforstandigt og ukristeligt, blev der sagt, thi den *sande, ægte Adel* bestaar i noget ganske andet, — den bestaar i noget *personligt* og i noget

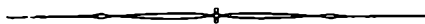
aandeligt. — Ganske vist kan det jo ogsaa have sin Betydning at nedstamme fra gode, ædle Forfædre, thi et godt Træ bærer som Regel gode Frugter. Dyd og Fromhed kan ogsaa tildels, til en vis Grad være arvelige, ligesom dets Modsætninger: Lasten og de onde Tilbøjeligheder ogsaa kan være arvelige, men ogsaa *kun tildels, til en vis Grad*, thi ogsaa den egne personlige Medvirkning maa træde til — ellers vilde hverken Naturen eller Naadens nok saa rige Gaver nytte os noget; vi ser Eksempler herpaa, paa begge Dele baade i den hl. Skrift og hos Kirkens senere Helgener. Meget ofte hedder det i Breviaret om en eller anden Helgen eller Helgeninde, at han eller hun var Barn af fornemme og *ædle* Forældre, — eller ogsaa af fattige, men *fromme* og *gudfrygtige* Forældre; gode og fromme Forældre opdrager jo (i Reglen da) ogsaa gode og fromme Børn, og Gud Herren selv har gentagne Gange givet Forjættelse om at gengælde Forældrenes Gerninger ogsaa paa deres Børn og Børnebørn gennem mange Led (Eccli. 44). Man kunde derfor ogsaa sige, at har vi havt den Lykke at have gode, fromme, dydige Forældre, da er dermed ogsaa forbundet det Ansvar og den Pligt for os, at bevare dette aandelige Arvegods og slægte vore gode Forældre paa, efterligne deres Dyd og Fromhed, for at bevare og forøge den Ære og Anseelse, hvori de staar hos Gud og Mennesker. — Er det derimod omvendt; har man ikke kunnet glæde sig ved dette aandelige Arvegods, ja saa skal man dog heller ikke være allfor mismodig herover; thi ganske vist kan som sagt Tilbøjeligheden baade til det gode og til det onde være arvelig, *men* ethvert Menneske har dog faaet sin egen fri Vilje og kan og skal i hvilket som helst Tilfælde ved den guddommelige Naades Hjælp og ved sin egen Medvirkning *erhverve* sig den *personlige* Dyd og Fromhed, som det jo allermest kommer an paa og som egentlig har Betydning baade for Gud Herren og i fornuftige Menneskers Øjne. — Om Jephte, hin berømte Helt paa Dommernes Tid i Israel, ved man jo, at han ganske vist var af en vanærende Herkomst, saa at sige i dobbelt Forstand undfanget i Synd, men ikke desto mindre blev han ikke blot sit Folks Redningsmand fra timelig og aandelig Nød, men ogsaa hans personlige Egen-skaber og hans efterhaanden erhvervede Dyder sættes i

den hl. Skrift saa højt, at han regnes blandt den gamle Pagts største og helligste Trosvidner. — Og lignende Eksempler kunde der ogsaa hentes selv fra vor guddommelige Frelser og hans hl. Moders Slægtregister, hvori der findes optegnet ikke blot store Hellige, men ogsaa store Syndere og Synderinder.

Af alt dette ser vi altsaa, at den *sande, ægte Adel*, som har Værd i Guds Øjne, det er noget *aandeligt*, noget *sjæleligt* og noget *personligt* for hvert enkelt Menneske for sig; den sande ægte Adel, det er m. a. O. *Dydens Adel*; ja selv hos Hedningerne finder vi, at der hvor man paa det rent naturlige Stade har kunnet svinge sig op til en nogenlunde ædlere og sundere Tænkemaade, som f. Eks. hos de gamle Romere, selv der finder vi, at den ægte Adel, det anses *Dyden* for at være, selv om man naturligvis ikke havde samme fuldstændige Begreb om Dyden, som vi nu har. Hos Romerne gaves der saaledes ved Siden af Fødsels- og Familjeadelen ogsaa en Fortjenstadel, og den latinske Forfatter Juvenal siger et Steds i sine Satirer: »Dyden alene er det, som adler Mennesket.«

Naar man altsaa allerede fra et rent naturligt Standpunkt kunde komme til en saadan Erkendelse, hvor meget mere bør det sig da, at ogsaa vi anser for den sande ægte Adel: ikke Fødselsadelen eller Familjeadelen, men først og fremmest *Dydens Adel*, den Adel, som har sin Rod i den helliggørende Naade, og som meddeltes os ikke ved Fødslen i Kødet, men ved vor aandelige Genfødelse ved Daabens hl. Sakramente, hvor vi blev gjort til Guds Børn og Kristi Medarvinger og altsaa ophøjedes i den allerhøjeste, ja eneste sande Adel. — Det gælder nu blot om at faa udviklet og udfoldet det Adelsmærke, som den Gang paatryktes vor Sjæl: nemlig de tre guddommelige Dyder: Troen, Haabet og Kærligheden, samt de øvrige moralske Dyder, som skulde staa i Forbindelse med dem. — *Dette Adelsmærke*, det maa vi med største Omhu bestandig bevare og aldrig miste, aldrig give slip paa. *Dette Adelskjold* saa at sige, det maa vi bestandig holde uplettet og blankt, saa at det alle Tider straalere i usvækket Glands til Guds Ære og vor Næstes Opbyggelse; og det ved vi jo nok, det sker allermest ved at øve den ædleste af alle Dyder, ved

en højmodig Kærlighed til Gud og Næsten, ved en ubetinget og uindskrænket Hengivelse og Opofrelse af os selv, af alle vore Tanker, Ord og Gerninger til Gud, og det netop paa den Maade og under de Forhold og Omstændigheder, som han vil og som han sender os: baade i Medgang og i Modgang, i Ære og Vanære, i Kamp og i Fred, i Lidelser og Genvordigheder, i Ydmyghed og Skjulthed, under *alle* Forhold og Omstændigheder uden Undtagelse. *Det smukkeste og herligste Eksempel* i denne Henseende, det har vi i hint fattige, skjulte, ydmyge Hjem i Nazareth, hvor den allerhelligste og højadeligste Familie boede: Jesus, Maria og Josef, ukendte af Verden, men velkendte af Gud, foragtede og forfulgte af Verden, men højt skattede og elskede af Gud. Lad ogsaa os efter dette ophøjede Eksempel, som Maria og Josef og det guddommelige Barn giver os, — lad ogsaa os stræbe efter det, som har Værd og Betydning ikke i Verdens Øjne, men i Guds Øjne, — søge at være *store* ikke for Verden, men for Gud, store i Ydmyghed og Ringhed, store i Taalmod og Gudhengivenhed, store i det hele taget i Kærlighed, Gudsfrygt og Hellighed, da vil vi nemlig ogsaa være i Besiddelse af det Adelsmærke, som giver os Adgang til den himmelske Kongebolig og forskaffer os en Hædersplads blandt den højeste Adel, den himmelske Adel ved Guds Trone.



Det tabte —

Åk, hvad har jeg tabt — min Ungdom svandt
 I mørke, stridfulde Dage.
 Det tabte ej mere igen jeg vandt,
 Trods Anger og bitter Klage.

Ak, hvad har jeg tabt — den Tid var gold,
 O, kunde jeg genoprette
 Det tabte, forinden Syndens Sold
 Sit sidste Punktum vil sætte.

Min klagende Sjæl i Ensomhed —
 Hvad har du endnu tilbage,
 Hvad venter dig andet i Verden led
 End Kamp gennem mørke Dage.

Dog gennem Taagernes Mørke jeg ved
 En gryende Dag vil komme.
 Hellig' Guds Moder — for mig bed
 Nu, og naar Tiden er omme!

Reiffenstein-Hansen.

Strejftog gennem Bladene.

I et Rejsebrev fra *Amerika* fra et af »Kristeligt Dagblad«s Medarbejdere hedder det bl. a.:

». . . Der er nys sket et Dødsfald blandt danske herovre i Vesten. Den danskfødte Mangemillionær *Peter Larsen* i *Helena Montana* døde forleden efter flere Aars Lidelse.

Han hørte til en helt modsat Type af Dansk-Amerikanere — en af dem, der aldrig befattede sig med Landsmænd ud over Nødvendighed. Han havde giftet sig med en fremmed og var gaaet over til hendes Religion: Katholicismen. Af sin store Formue, der anslaaes til mellem 25 og 50 Millioner Dollars, anvendte han store Summer til den katholske Kirke og dennes Barmhjertighedsanstalter her i *Rocky-Mountainis-Egnene*. De dansk-amerikanske Foretagender nød ikke godt af hans iøvrigt storslaaede Godgørenhed.

Saa vidt man endnu kender hans Testamente, har han, der var barnløs, betænkt sine Brødre med Summer fra

25,000 til 50,000 Dollars. Saa kommer atter de katholske Institutioner.«

Den Mand, kan man se, har været glad og taknemlig for at have fundet den sande Tro — og har ogsaa vist sig taknemlig derfor!

»Kvindernes Blad« for 21. August bringer en lignende Notits fra England om en kvindelig Læge:

Kvindelige Medicinere i England.

Ikke en eneste katholsk Dame i England har erhvervet sig Ret til at praktisere som Læge. Derimod er nogle Damer, der allerede var Læger, gaaet over til Katholicismen, som Dr. *Agnes M'Laren*, Dr. *Alice Johnson* og Dr. *Warner*. Derfor har det vakt Interesse, at et Legat er stiftet af Dr. Agnes M'Laren, der som sagt stammer fra en protestantisk Familie, der var nær beslægtet med John Bright; en Broder til den kvindelige Læge er den i Politikken og Handelsverdenen meget bekendte Sir Charles M'Laren. Legatet er paa 1000 Kr. i fem Aar for en katholsk ung Pige, der vil studere Medicin og senere vil ofre sig for den katholske Mission blandt Kvinder og Børn i Indien.

„**Morgenstund har Guld i Mund**“ hedder et Billede, som var udstillet paa Charlottenborg i Foraaret, og som paa en meget realistisk Maade gengav de yderst fattige Forhold oppe paa en Kvist, hvor en hel Familie maa nøjes med et Værelse. Man ser det ældste Barn — en Dreng — i Færd med at iføre sig sin Mælkedrengsuniform og nogle af de andre Børn søvnige gnide deres Øjne i den tidlige Morgenstund, medens flere ganske smaa Børn — Familiens egne eller maaske Plejebørn endogsaa — ligger tæt sammenpakkede i en og samme Vugge.

Om dette Billede skriver *Johannes Jørgensen* i »Gads Magazin«:

»Hele Fattigdommens isnende Uhygge taler ubarmhjerligt ud af dette Billede. Velnærede Damer i Silke og Herter i høj Hat gaar det rask forbi eller betragter det med en kort Gysen og et overlegent Huha! Men der er dem, som foran et saadant Udsnit af det Liv, Tusinder og atter Tusinder maa leve, spørger sig selv, om Næstekærlighed egentlig er mere end et tomt Navn? Vil kommende Slægter mon ikke finde os lige saa grusomme og barbariske

som Inkquisitionens eller Hekseprocessens Bødler, at vi kunde holde ud hver Dag at leve i gode Kaar, naar saa mange af vore Medmennesker maatte føre saa glædesløs og kummerlig en Tilværelse? Lazarus ligger for Samfundets Dør, og Samfundet lader sig ikke synderlig forstyrre deraf, hverken i sin Madro eller sin Nattero.«

I »Berlingske Tidende« for 14. August læses nedenstaaende velvillige Anmeldelse:

K. Krogh-Tonning: „**En Konvertits Erindringer**“.
(Høsts Forlag.)

En Konvertit — Ordet har ikke nogen god Klang. Man tænker sig gerne ved en Konvertit en Mand, der voldsomt angriber, hvad han forhen voldsomt forsvarede. Men ved denne Konvertit, Dr. Krogh-Tonning, er der intet voldsomt, Han flammer vel af Begejstrng for sin nye Konfession, men Flammen er rolig og stiltfærdig. Overgangen fra Protestantisme til Katholicisme er ogsaa gaaet langsom og gradvis hos ham. Man træffer heller ikke de haanende og spottende Ord overfor Luther og Lutherdommen, som ellers nok kan findes, hvor katholske Forfattere gør Regnskabet mellem Konfessionerne op. Dr. Krogh-Tonning er en stille, inddadvendt Videnskabsmand og en ualmindelig sympatetisk Personlighed, men ogsaa en Mand, der staar fremmed overfor det praktiske Livs Arbejde og det praktiske Livs Religjøsitet. Det er saa karakteristisk i hans »Erindringer« stadig at læse om hans Glæde over Bibliotheker og Studier. Professor Gisle Johnson gav ham, fortæller han, i Studentertiden det Raad at færdes mere i fri Luft, og Raadet har sikkert været godt, men Krogh-Tonning syntes, at det kun var til liden Nytte.

Hvorledes Forfatteren blev Katholik, fortæller hans Bog iøvrigt udførligt om, og den er interessant at læse, ikke mindst for danske Læsere, thi Forfatteren har opholdt sig meget i Danmark og omtaler danske Personer og danske Forhold. Forfatterens ejendommelige theologiske Syn, der ogsaa har udformet sig i Studerekammeret mere end i det praktiske Liv, særlig med Hensyn til Læren om Naaden, kommer ogsaa tydeligt og udførligt frem i Bogen.

Værket er ogsaa udgivet paa Tysk paa Paulinustrykkeriets Forlag i Trier.

A. Th. J.

Til Anmelderens Bemærkning om Studerekammeret og det praktiske Liv er der blot det at sige, at dersom han dermed mener, at Dr. K. Krogh-Tonning ikke ogsaa grundig har sat sig ind i og er fulgt med i det *praktiske* Trosliv baade i

den ene og den anden religiøse Lejr, saa tager han højlig Fejl. I selve Bogen, som han anmelder, kan han jo finde Beviser nok herfor.

Vor Trosfælle, Forfatteren *R. Jahn-Nielsen**), faar i »Nationaltidende« for 12. August en meget smuk Omtale, idet Bladets litterære Anmelder F. B. i en Recension af »Tilskueren«s Augusthefte bl. a. skriver følgende:

Heftets skønlitterære Bidrag hører ikke til de ringeste. Højest ejendommelig og midt i al sin triste Uhygge stærkt fængslende er den lille Fortælling »Eneboerne« af Pseudonymet *Osceola*. Vi mindes ikke tidligere at have set dette Forfattermærke, og man staar i saa Fald overfor en litterær Debut, der synes at give ualmindelig rige Løfter for Fremtiden. Et Par Efteraarsdigte af *H. Matthiesen* er kønne og ret stemningsfulde, men naar ikke ud over saa megen anden moderne dansk Lyrik, derimod har *R. Jahn-Nielsen* i de to Digte, »Fra Hovedstaden«, vist sig som en ret original, baade hvad Formen og Indholdet angaar, selvstændig Lyriker. Særlig hans realistisk, udmærket tegnede, satirisk skarpe Digt, »Smaaborgerlighedens Gode«, hæver sig betydeligt over, hvad man ellers plejer at træffe i moderne Lyrik. Skulde man mulig i *Jahn-Nielsen* endelig have truffet den Samfundssatiriker, vor Tid saa længe har sukket efter. I saa Fald bør han være os velkommen.

Sidste Uge af August bragte »Nationaltidende« flere interessante Artikler af Overlærer *P. G. Møller*, Rudkøbing, om *Skolehjem* (»Dag-Arbejdsskoler«); paa en klar og indtrængende Maade fremhæves Ønskeligheden og Betimeligheden af at oprette ogsaa her hjemme, i Lighed med hvad der sker i England, saadanne Skolehjem, hvor Børn, som ellers mere eller mindre er overladte til sig selv og til Gadelivets Farer, kunde tilbringe hele Dagen med nyttig Beskæftigelse under kyndig Vejledning og Opsigt. En Tanke, som nok fortjener nærmere Overvejelse.

Under Overskriften „**Tyske Katholikker. Tolerance og Mission**“ skriver »*Kristeligt Dagblad*« for 2. September: Umiddelbart efter Socialistkongressen i Stuttgart er fulgt Katholikkongressen i Würzburg, der jo naturligvis ogsaa havde et stærkt politisk Præg.

*) I denne Maaned udkommer der paa Milos Forlag en ny Bog af *Jahn-Nielsen*: *Lyset*.

Herskede der stor Begejstring paa den første, har der ikke hersket mindre paa den sidste. Men Enigheden har været adskillig større paa den sidste end den første. Tolerancen ogsaa.

»Vi ser med Kærlighed ogsaa paa dem, der finder Protestantismen i Evangeliet,« bemærkede en af Talerne. »Leo den 13de har erklæret, at ingen maa tvinges til Troen, og Pius den 10de betonet, at Menneskene maatte vindes ved Sandhed og Frihed.«

Det er ikke altid, de Toner har lydt eller lyder fra den Side.

[Ikke det? Det vilde vist holde haardt for »Kristeligt Dagblad« at *bevise* det. I hvert Fald skulde man ikke kaste med Sten, naar man sidder i et Glashus! Tænk paa, hvorledes »Reformationen« kun med Vold og Magt blev indført baade i Tyskland, England og her hjemme i Danmark.]

Af en Del Interesse var Udtalelserne, der kom fra Biskoppen i Shantung i Kina, Henninghaus.

Denne udtalte, at den katholske Mission i Kina havde 40,000 døbte, 50,000 Katekumener . . . »Der er Fare for, at Kristendommen i Kina kommer under protestantisk Herredømme. Katholikker! Det maa ikke ske. Vi har købt vor Plads i Kina med Trængsler og Blod, vi lader os den ikke fratage.«

Naar man imidlertid ved, hvor let Katholikkerne kommer til deres døbte ude paa Missionsmarkerne, bliver ovenstaaende Tal ikke imponerende, og man vil anse det for en Lykke og ej for en Fare, naar det er protestantisk Mission, der vinder frem blandt Østens Millioner.

— Hvilken utrolig Dristighed at tale om »hvor let Katholikkerne kommer til deres døbte ude paa Missionsmarkerne« i Sammenligning med Protestanterne; — medens dog gentagne Gange det modsatte er bleven bevidnet, selv af *protestantiske* Øjenvidner. — Hvori mon for Resten den »Lykke« skal bestaa, som protestantisk Mission skulde bringe Østens Millioner? Mon i den indbyrdes Splittelse og Uenighed, som hersker i Protestantismens Hjemland og overalt, hvor den »vinder frem«, eller i den rationalistiske, kristusfornægtende »Kristendom«, som Protestantisme snart bliver ensbetydende med? Vilde det være en »Lykke« for Østens Millioner at blive smittet deraf?

Katholik. Forfatteren *Worm-Müller* har forladt Brandesianismen og er gaaet over til Katholicismen.
(Krist. Dagbl.)

Det norske Blad »Narvik Tidende« for 7. August skriver om det samme:

Den bekendte Journalist i Kristiania *Worm-Müller* er i disse Dage gaaet over til Katholicismen. Der er sikkert mange iblandt os, som nærer en stærkere eller svagere Længsel efter at finde Hvile og Fred i *Moderkirkens* Skød.

En Ordensmand som Opfinder. Direktøren for Observatoriet i Florens, *Pater Melzi*, har meddelt, at han er i Begreb med at løse Problemet om traadløs Telefon, idet han har naaet at fremstille et Instrument, der er i Stand til at opfange et Antal Vibrationer, som er tilstrækkeligt til at gøre de forskellige Lyde tydelige. Pateren er for Øjeblikket beskæftiget med at fuldkommengøre sit Apparat, for at Opfindelsen kan faa praktisk Nytte.
(»St. Olaf«.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Torsdagen den 5. ds. begravedes fra St. Jøsefs Hospitalskirke Søster *Patricia*, som kun havde opholdt sig et Par Aar her i Landet. Efter Evangeliets Oplæsning under den højtidelige Sjælemesse meddelte Hr. Pastor Neuvel, at Hr. Rentier *Stagno Balestrini* Dagen iforvejen var afgaaet ved Døden vel forberedt ved Modtagelsen af de h. Sakramenter. Den Afdøde, som ogsaa i mange Aar har været en af Nørebro-Menigheds Velgørere, anbefaledes til de Troendes Forbøn. R. I. P.

— Den tidligere Professor i Filosofi ved Universitetet i Washington, *Dr. Maurice Egon*, som nu er bleven amerikansk Gesandt her i København, er en meget ivrig Katholik. Dr. Egon var bl. a. ogsaa Udgiver og Redaktør af en større katholsk Avis i sit Hjemland, er personlig Ven af Præsident *Roosevelt* og af Kardinal *Gibbons*, hvilken sidstnævnte har lovet at besøge ham her

i København, maaske til næste Aar. Den ny amerikanske Gesandt har allerede tidligere af Præsidenten været betroet med vigtige diplomatiske Sendelser, og det var efter dennes eget Ønske, at han nu blev sendt her til Danmark.

»Dagbladet« for 2. Sept. skriver om den ny amerikanske Gesandt bl. a.:

»Som Person er han i Besiddelse af den Kultur, som ikke blot er befæstet gennem Viden, men ved en Hjertets Adel, der har sit Udspring i dyb Interesse for alle Medmennesker, en altid beredvillig Hjælpsomhed og en total Mangel paa Fordomme. Enkelte Amerikanere forstaaer at udvikle disse Egenskaber til en naturlig Fuldkommenhed, der vækker Beundring, hvor de kommer hen, og i freinragende Grad gør dem fortjent til Betegnelsen *gentleman*. Til denne Kategori hører utvivlsomt den nye Repræsentant, som de forenede Stater har sendt herover.«

Würzburg.*) Søndag d. 25. August aabnedes de tyske Katholikkers 54. Generalforsamling i *Würzburg* med Prædiken og Højmesse i Domkirken. Byen var bogstaveligt talt overfyldt af Festdeltagere, idet 29 tætpakkede Ekstratog medbragte Arbejder- og Svendeforeninger rundt omkring fra *Festtoget* gennem Byen, hvori over 300 forskellige Foreninger deltog — var større og pragtfuldere end noget af dets Forgængere.

Senere skal vi maaske nærmere omtale det Arbejde, der er udført paa denne 54. Generalforsamling; her skal blot bemærkes, at ligesom de tidligere Generalforsamlinger havde ogsaa denne sat sig som Maal: at forsvare og befæste den apostolske Tro, at højne den almindelige Moral og at fjerne eller raade Bod paa Misligheder i Menighedslivet eller i det sociale Liv. Men dersom nogen maaske, ikke uden en vis Skadefryd, havde ventet, at Generalforsamlingen vilde opkaste sig til Dommer i Trossager eller forøge den Uro og Spænding, som herskede en lille Tid i Tyskland angaaende Index- og Schellaffæren, — saa er man grundig bleven skuffet. Kölnerkardinalen *Fischers* Ord i hans Velkomstskrivelse er tværtimod fuldt ud gaet i Opfyldelse: »Maatte dette Aars Generalforsamling fremforalt, i Lighed med de tidligere Aars, bidrage til, hos de tyske Katholikker at styrke og forøge deres nedarvede, af barnlig Tillid baarne Kærlighed og Vedhængenhed ved den af Gud indsatte kirkelige Øvrighed, særlig den apostolske Stol i Rom. Paa en Tid, hvor Ærefrygten for Autoriteten ofte aftager, og hvor desværre ogsaa den kirkelige Autoritet savner den Ærefrygt, som tilkommer den, maa Kirkens tro Sønner slutte sig desto inderligere til dem, som

*) Forsinket af Mangel paa Plads.

den Helligaand har kaldet til at være Kirkens Hyrder, og særlig til den øverste Hyrde, den hl. Fader i Rom, hvem Omsorgen for hele Kirken er bleven betroet, og som i Sandhed ifølge vor hl. Tro er Guds synlige Statholder paa Jorden.«

Selv protestantiske Blade saasom »Deutsche Tageszeitung«, »Statsbürgerzeitung« o. a. taler i anerkende Ord om Generalforsamlingens glimrende Forløb, om den konfessionelt fredelige Stemning og Enighed, som herskede, o. s. fr. og tilstaar, at Protestanterne i denne Henseende kunde lære meget af Katholikkerne.

Bremen. Faa Steder er *Protestantismen* i Tyskland i den Grad i *Forfald* som i Bremen. En Pastor Baars har i en Prædiken sagt, at overfor Jesu Ord: »Men jeg siger eder,« kunde vi i vor Tid med god Samvittighed sætte vort eget: »Jeg siger eder« og derved tale i Jesu Navn. Særlig er det Jesu Fordring om Engifte, der er ham imod. Skønt han forlanger, at man skal bøje sin Sanselighed ind under sin Viljes Herredømme, hævder han endog den, og saa her hjemme vel bekendte, fortærskede Floskel: »Et frit Kærlighedsforhold kan under visse Forhold være sædeligere end et af Staten og af Kirken indviet Ægteskab.« Og videre: »Du skal ikke lade dig bilde ind af Kirken, at Kærligheden kun da er tilladt, naar den indordner sig under Love og Vedtægter. Tværtimod Love og Vedtægter maa indordne sig under Kærligheden.« Forøvrigt er man efter hans Mening forlængst ude over Engiftet, og man har jo dog ogsaa virkelig i vort Samfund Mangegifte overalt, — et sørgeligt Vidnesbyrd han giver sin Menighed og sin Egn. Forøvrigt synes der at herske mærkelige kirkelige Forhold i Bremen. Den 4. August dette Aar hedder det om 7 (syv) Kirker i Bekendtgørelsen: »Kein Gottesdienst«. Naar man i den Grad sætter sig ud over det tredje Bud, kan man ikke undre sig over, om man ogsaa er ked af den Tvang, det sjette Bud lægger paa vor Tids Frihedsmennesker.

Rom. Den 24. August døde *Kardinal Emidio Taliani* i Montepalio ved Ascoli-Piceno. Kardinalen havde tidligere været Nuntius i Wien og ogsaa paa andre Maader ydet Kirken store Tjenester. Født 1838, præsteviet 1861, Kardinal 1903. R. I. P.

Lissabon. Det forlyder, at Paven har tilladt Erkebiskoppen af Lissabon, Kardinal *Nette*, at abdicere og indtræde i et Kartheuserkloster.



✠ At vor kære Fader **Antonino Carlo Guiseppo Stagno Balestrini** er afgaaet ved Døden d. 4. ds. bekendtgøres herved af hans dybtsørgende Børn.

Pietro Stagno Balestrini, Julie Stagno Balestrini,
f. Petersen.

Georg Wiggers, Anette Wiggers,
f. Stagno Balestrini.

Maria Stagno Balestrini.

Begravelsen finder Sted fra Rosenkranskirken til Assistens Kirkegaard **Mandag den 9. ds. Kl. 10.**

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. September. 16. Søndag e. Pintse. Marie Fødsel. (Aarsdagen for Msgr. von Euchs Bispevielse.) — **9. M.** Petrus Claver, Bekender. — **10. Ti.** Nikolaus af Tolentino, Bekender. — **11. O., 12. To., 13. F.** Oktavdage. — **14. L.** Korsets Ophøjelse.

Søndag den 15. September. 17. Søndag e. Pintse. Marias Navnefest.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Pontifikalm. m. Pr. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7¹/₂ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄. (Hverdag: Kl. 6, 6¹/₂, 7, 8¹/₂.)

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 8. ds. Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjerter Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 15. September Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjerter Kirke.

Korrespondance. (Til nogen, som ogsaa har følt sig truffen.) Lad os bare lade være med at tale om at fordre eller ikke at fordre! For Resten ved vi heller ikke andet af, end at Redaktøren af nærværende Blad paa en Maade gør de enkelte Missionsstationer »en Tjeneste« ved at redigere Bladet. Han har i alt Fald ikke — og saa vidt vides, er der ingen, der har nogen Fordel af Bladet, undtagen netop dem, for hvem det tjener eller skulde tjene som et aandeligt Bindeled. Og derfor burde ogsaa de netop efter Evne bidrage til, at det kan svare til sin Bestemmelse.
Redaktionen.

Trykfejl i forrige Nr. S. 570 L. 5 f. n.: Mundhed, læs: Mundheld. S. 573 L. 15 f. o. i Skolestikkerne, læs: Skolastikkerne; L. 9 f. n. etter, læs: efter; L. 7 f. n.: Vranglerdomme, læs: Vranglærdomme. S. 579 L. 2 f. o.: sin, læs: hans.



Husk Vincentsforeningens Kransekort.



Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 37.

Søndagen den 15. September.

1907.

INDHOLD: Pastor Maurers Tale ved „Dalum Kloster“s Indvielse. — Gyselige Fordiejsler. — En sand Skriftemaalshistorie. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Fredericia. — Til Postabonnenterne paa Fyn og i Jylland. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pastor Maurers Tale

ved

„Dalum Kloster“s Indvielse.*)

Ærede Forsamling!

Denne Dag maa vistnok være en Glædesdag — særligt for Odense Katholikker. I Morges kunde de ved Gudstjenesten fejre Mindet om et Menighedsliv i 40 Aar, og nu i Eftermiddag staar de sammen med en stor Kreds af Festgæster her paa dette Sted for at overvære den højtidelige Indvielse af St. Hedvigssøtrenes Sanatorium. Og dette Sanatorium er oprettet paa et Sted, som jo ved sit Navn og sine historiske Minder nok maa være af Interesse for Odense Katholikker. Men ikke blot for dem, nej for hele Danmarks Katholikker, i hvis Navn vi er komne for at deltage i denne Fest. Fra nu af skal jo Dalum Kloster, hvis Historie gaar tilbage til Valdemarernes Tid

*) Efter fleres derom udtalte Ønske optages denne Tale med Glæde her i Bladet. Red.

igen være Sæde for en kvindelig Ordens religiøse Liv og Virksomhed.

Derfor vil enhver, der er til Stede, anerkende, at denne Begivenhed for os Katholikker vækker en hel Del trøstefulde Tanker, Tanker, der nok berettiger os til en Festglæde, der er oprigtig og stor.

Men det er langt fra ud fra dette kirkelige Synspunkt alene, at denne Indvielse har sin Betydning.

Enhver, der har Øje for sociale Fremskridt, vil hilse denne Indvielse med Glæde. Thi den Gerning, som her skal øves, er af stor, sanitær Betydning. Hvad gøres ikke her i Landet for at kæmpe imod den største Fjende, vi paa det hygieine Omraade har — imod Tuberkulosen! Heldigvis har denne Kamp, takket være baade Privates Godgørenhed og de offentlige Myndigheders Interesse, ikke været uden Resultat. Som et nyt Led i denne Kæde af hygieiniske Foranstaltninger tjener nu dette Sanatorium.

Derfor er det allerede fra almenmenneskeligt Synspunkt en Glæde, at dette Hus kan være til, at der fandtes beredvillige Ordenssøstre, der vilde yde den Hjælp, den Pleje, der var fornødent, vilde bringe de Ofre, som er knyttede dertil

Men disse Ofre, denne Pleje, denne Kærlighedsgerning, ærede Forsamling, den kommer ikke fra en ren naturlig menneskelig »Humanitet« — den er ikke til at betale med Guld, til at ligesættes menneskelige Værdier. Det er den store dejlige kristelige Næstekærlighed, som her vil vise sin Velsignelse, sin Kraft

Det er den Næstekærlighed, som kommer fra et Liv i Tro og Haab paa Ham, der engang har sagt:

»Derpaa skulle alle kende, at I ere mine Disciple, naar I have Kærlighed til hverandre.«

Ja, ærede Forsamling, denne kristelige Næstekærlighed, den er nok værd, at vi ved denne Anledning i Dag beundrende ser op til den, priser den i jublende Toner.

Den har sin Rod i Jesus Kristus, i hans guddommelige Hjerte. »Han gik omkring og gjorde vel,« siger den hl. Skrift — og hele hans Liv var jo en eneste fortsat Velgørenhed. Thi han er »god«, sagde Folkene, som var Vidne til hans Liv — og da han forlod Verden gav han

Apostlene den højtidelige Formaning: »Et nyt Bud giver jeg Eder, at I elsker hverandre, ligesom jeg har elsket Eder.«

Disse Ord var som en kostbar Skat for Herrens Disciple. Paulus kommer altid igen tilbage til denne Dyd, som han anser for Kronen, for Blomsten af det kristelige Dydsliv: Kærligheden. Havde jeg ikke Kærlighed, saa var jeg som et lydende Malm og en klingende Bjælde . . . og hvis jeg kendte alle Hemmeligheder og havde Profetiens Gave og vidste alt, men havde ingen Kærlighed saa var jeg intet o. s. v.

Det var den Aand, i hvilken de første Kristne levede, i hvilken alle levede og maa leve, som vil være sande Kristi Disciple. Thi Kristendom er Liv, Kristendom er Gerning, og jo mere Kristendom, desto mere Kærlighed . . . Kristendom er ikke at sige Herre, Herre, men at gøre Faderens Vilje, og Faderens Vilje er: du skal elske din Næste som dig selv.

Og denne kristelige Næstekærlighed — den er ikke at forveksle med en ren naturlig Kærlighed, den kommer ikke fra en vis Stemning, fra et blødt Sindelag — den indeholder Kampe og Selvovervindelser, saa at den i sin hele Fuldkommenhed er noget ganske overordentlig stort. Den forudsætter delvis og medfører en Ydmyghed, der faktisk, virkelig lader os se i det elendigste Menneske en Broder, en ligeberettiget Broder — den forudsætter en Offervillighed, som ikke er egoistisk beregnende, en Taalmodighed, der ikke er bange for Skuffelser og haarde Prøver, en Fasthed, der kan overvinde Vanskeligheder. Saaledes virker den ægte kristelige Næstekærlighed *opdragende*, den gør et Menneske ædelt og stort, saa at mange derved opnaar Velsignelse for hele deres Samtid, for mange Slægtled. Dette bevidner hvert Blad af vor Kirkehistorie, vore Helgeners Levned.

Gennem alle Tider har denne kristelige Næstekærlighed vist sig stor — thi »Fattige — Trængende — vil I altid have iblandt eder,« sagde Herren. Denne Dyd er saa uhyre praktisk, saa betydningsfuld for enhvers daglige Liv. Og har man ikke lidt af denne Næstekærlighed med paa Vejen gennem Livet, saa vil man støde sin Fod ved mangan

en Sten, vil man savne det Lys, den Kraft, Kristi Lære giver. Er nu denne Kærlighed saa betydningsfuld allerede i det private Liv — saa bliver den ligefrem til et uhyre stort Krav overalt, hvor Samfundet aabenbarer sine mangfoldige Brøst. I gamle Dage har derfor Kirken udfoldet en ganske storslaaet Velgørehed. Men, siger man maaske, det var i gamle Dage! Vor Tid — det 20. Aarhundredes Samfund er saa oplyst, er saa fremskreden i alle Retninger, at det kan hjælpe sig selv, at det ikke trænger til Kirkens Hjælp.

Er det sandt?

Det er næsten tragisk at se, at netop vort kulturstolte Aarhundrede, hvor der er gjort saa meget i Retning af Opfindelser for at lette Tilværelsens Byrder — at netop nutildags Menneskeheden er saa trængende til Hjælp — Hjælp paa Legeme og Sjæl. Statistikken taler et alvorligt Sprog. Sindssygeanstalter, Hospitaler af mangfoldig Slags vokser op af Jorden, og næppe er de færdige, er de allerede overfyldte. Aldrig har Livsleden været større — Selvmordsstatistikken vidner om fortvivlede Forhold — og det i de højeste som i de laveste Kredse.

Trænger vi til mere Elektricitet? Til flere Maskiner, til endnu større Trafiklettelser?

Nej sandeligt — disse Ting er — i det hele taget — ikke saa store Livsværdier. Det vor Tid trænger mest til er hin Kærlighed, som Kristendommen lærer og udøver, hin Kærlighed, som kun kristelig Tro og Haab frembringer.

Netop derfor er den saa moderne, er den den moderneste kristelige Dyd. Desuden lever vi jo i de sociale Spørgsmaal, maaske i en social Udjævnings Tid.

Ialfald har aldrig Samfundsfølelsen og Organisationens vist sig saa stærk som nu. Det lader til, at man opdager, at det, som Kristendommen lærte som Trossandhed, nemlig alle Menneskers broderlige Ælghed, den enkeltes personlige Værd — at dette ogsaa er Natursandhed. Hvilken Betydning vil derfor Kristendommen, med dens Lære om Kærlighed, om gensidig Agtelse, om Samarbejde, ikke have i vor Tid og i den nærmeste Fremtid! Hvor heldigt, naar de sociale Strømninger vil være ledede eller i alt Fald værnede af kristelig Aand, af Næstekærlighedens Tanker!

Ja, hvilket Arbejdsfelt viser der sig her for enhver, der vil gaa til at arbejde paa Tidens Opgaver som sand Kristen! Da vil det vise sig, som det viser sig nu, at den kristelige Næstekærlighed ogsaa nu i det 20. Aarhundrede vil være i Stand til at hjælpe og forsone, at gyde Vin og Olie i den moderne Menneskeheds mange Saar.

Vi talte hidindtil, mine ærede Tilhørere, om den kristelige Næstekærlighed ganske i Almindelighed, som den viser sig, hvorsomhelst der er nogen der elsker Frelseren og vil udføre hans Bud. Men det maa være mig tilladt i Særdeleshed at tænke paa det Arbejde, som i denne Retning er bleven præsteret og vil præsteres af den Kirke, hvis Repræsentant skal indvie dette Sanatorium, og hvis Ordenssøstre her vil udfolde deres Virksomhed. Det er for os Katholikker en Glæde, at vide, at denne vor Kirke stadig er gaaet i Spidsen for alt, som hedder Velgørenhed — at den, som er den ældste af alle kristelige Samfund, tillige ogsaa viser sig saa ung, saa kraftig, som om den lige havde begyndt. Det er os en Glæde, at denne vor Kirke her i Landet viser sig fra den Side, som den jo helst vil vise sig fra, og som svarer til dens inderste Væsen, som er Kærlighed — den Kærlighed, som den hl. Paulus omtaler i de Ord, der er Motto for hele vor Kirkes Virksomhed og som lyder: »Det er Lovens hele Fylde at virke Sandhed i Kærlighed!«

Ærede Forsamling! Lad os nu følge Præstens Indvielsesbøn med de varmeste Ønsker. Ja, gid Guds rigeste Velsignelse maatte hvile over St. Hedvigssøstrenes Sanatorium og Hospital, over dem, som leder det, over dem, som tager Ophold her. Gid Dalum Kloster altid maa være et Sted, hvor den ægte kristelige Næstekærlighed har sit Sæde — den Kærlighed, som overvinder Verden, fordi den som Skriften siger, er stærk som Døden — ja stærkere end den!

AMEN!



Gyselige Fordrejelser.

Det er forbavsende, hvad der i vore Dage kan bydes Folk af »religiøs Oplysning«. For nogen Tid siden fik undertegnede et nyt Blad i Hænde, der udgives af »Watch-Tower Bibel- og Traktat-Selskab«, Allegheny, Pa., U. S. A., og hedder i Overensstemmelse med Selskabets Navn »Vagttaarnet. Forkynder af Kristi Nærværelse.« Det har Medarbejder og Kontor her i Hovedstaden. Bladet siges at være *uafhængigt* af menneskelige Partier, Sekter og Trosbekendelser, men »vor (Selskabets) Bestemmelse om, hvad der skal fremkomme eller ikke fremkomme i dets Spalter, skal være i Overensstemmelse med vor Opfattelse af, hvad der er Guds gode og velbehagelige Vilje.«

Da Bladet altsaa ikke vil være afhængigt af »*menneskelige* Partier, Sekter og Trosbekendelser«, men dets Indhold alligevel skal være i Overensstemmelse med nævnte Bibel- og Traktatselskabs Opfattelse, saa maa dette Selskab vel være et ganske *guddommeligt* Selskab!

Imidlertid kan jo Gud ikke lyve, ej heller tage Fejl. Hvorledes skal man nu forklare det, at Bladet tager saa grundig Fejl med Hensyn til »*Den romersk-katholske Fremstilling af Evangeliet*« (S. 2)? Næsten $\frac{7}{8}$ af Bladet optages nemlig af et Foredrag af C. T. Russell, (Redaktøren af det amerikanske »Vagt-Taarn«): »*Hvilket er det sande Evangelium?*« Her omtales og bedømmes forskellige Fremstillinger af Evangeliet, nemlig den romersk-katholske Kirkes, Calvinismens og Arminianismens. Arminianerne og Calvinisterne kaldes »vore Venner«. Om den romersk-kath. Fremstilling af Evangeliet læses følgende:

»I Overensstemmelse med den romersk-katholske Lære skulde Evangeliet være dette: at alle Mennesker faldt i Synd og kom ind under den evige Pines Straffedom; at Kristus udførte et Genløsningsværk, som, understøttet af Messeofret, Bønner og Bod, tillader alle Troende (Romersk-Katholske) at undfly den evige Pine, som sikkert vil blive alle Kætterses Lod, uden at deres gode Gerninger eller Moral bliver taget i Betragtning. Hvad dens egne Tilhængere angaar, paastaar den, at selv dens højeste Embedsmænd, Paver

og Biskopper indbefattet, gaar til en Skærsild for der at blive lutrede rensede fra Synd og beredt for Himlen. Den paaستاar, at nogle kun vil tilbringe en kort Tid i Skærsilden, hjulpede ud derfra ved Forbønner og Messer, som deres efterlevende Venner lader afholde for dem. Men de venter dog, at Skærsilden tilsidst vil ophøre, naar dens Tusinder af Millioner er beredte for en bedre og lykkeligere Tilstand. Men, i Overensstemmelse med alle Pavedømmets store Theologer og pavelige Buller, vil alle Protestanter, alle, som forkaster Pavedømmets Lære, komme til at lide en evig Pine. Dette er det romersk-katholske Evangelium aabent fremsat, som vi forstaar det. Det synes os ikke at være særlig gode Tidender — selv ikke for dem, som opnaar det bedste, det har at byde paa, og det vilde i Sandhed være meget daarligere Tidender for alle, som ikke er i Harmoni med Pavedømmet.«

Det er jo gyselige Fordrejelser af Sandheden! Hvilke »store Theologer og pavelige Buller« har nogensinde paaستاaet, at »alle Protestanter, alle, som forkaster Pavedømmets Lære«, skal fare til Helvede? I hvilken katholsk Katekisme staar det, at den evige Pine »sikkert vil blive alle Kætterses Lod, uden at deres gode Gerninger eller Moral bliver taget i Betragtning«? Den katholske Kirke har aldrig lært noget, der strider mod Fornuften. Men det vilde være mod al sund Fornuft at antage, at den retfærdige Gud skulde fordømme retskafne Mennesker, der aldrig har hørt noget om den katholske Kirke, eller kun hørt ondt om den og ikke haft Lejlighed til at erkende den i dens sande Skikkelse. Gud dømmer enhver efter hans Samvittighed, og hvo som i god Tro, d. v. s. uden at hans Samvittighed bebrejder ham det, kan forkaste »Pavedømmets Lære«, han kan alligevel blive salig, hvis der ikke er noget i Vejen med »Moralen«; — ja saadan en hører uden at vide og ville det til den katholske Kirkes Sjæl, han er ubevidst Katholik.

Hr. C. T. Russell siger rigtig nok: »Dette er det romersk-katholske Evangelium aabent fremsat, som vi forstaar det«; men det er jo ikke Forstaelse, men, mildest talt, Misforstaelse. Ja naar man husker paa, at den Mand paatager sig offentlig at bedømme forskellige Trosbeken-

delser, saa skulde man dog kunne vente, at han har gjort sig Umage for virkelig at forstaa dem. Havde han kun raadspurgt en katholsk Skolekatekismus, vilde han have set, at »den romersk-katholske Kirkes Fremstilling af Evangeliet« er en helt anden end hans gruelige Fordrejelser paa et saa vigtigt Punkt, som Forholdet til de anderledes troende er.

Man komme ikke med den Indvending, at det jo saa synes at være ligegyldigt, om man er Katholik eller Protestant, bevidst eller ubevidst Katholik. Nej, det er lige saa lidt ligegyldigt som det, om man er i Besiddelse af en Del af Sandheden eller af hele Sandheden, om man kun har eet Naademiddel, eet af Kristus indstiftet Sakrament eller alle syv Sakramenter, om man kan glæde sig ved Kirkens sikre Vejledning til Frelsen eller kastes frem og tilbage af Meninger og Anskuelser. En klog Forretningsmand er ikke ligegyldig, om han kan vinde mere eller mindre; han søger at vinde saa meget som muligt. Skulde det være anderledes i vor evige Frelses Sag? (Jfr. Matth. 13,44).

»— som vi forstaa det.« — Nej, det kommer ikke an paa, hvorledes Hr. C. T. Russel og »Vagt-Taarnet« forstaa det, men hvorledes det i Virkelighed forholder sig, hvorledes den katholske Kirke selv forstaa Evangeliet, — *det* er det afgørende. Hvad skal det nytte til at misforstaa Kirkens Lære; at fordreje og forvanske den og saa at raabe det ud i hele Verden og sige: Saadant noget skrækeligt lærer den romerske-katholske Kirke!

Det er ufatteligt, hvorledes man tør tage det paa sin Samvittighed med saadan en Letsindighed at gøre den katholske Kirke forhad. »Vagt-Taarnets« Fremgangsmaade er desværre typisk for alle Sekter, selv om man hævder at være uafhængig af *menneskelige* Partier, Sekter og Trosbekendelser. Ja, *menneskelig* er en saadan Maade at bære sig ad paa i hvert Fald ikke, *guddommelig* langt mindre, snarere *djævelsk*, i hvert Fald ganske uforsvarlig.

P. G. Schmiderer.

En sand Skriftemaalshistorie.

Følgende lille »Oplevelse om Skriftemaalet« beretter den tidligere protestantiske Baron *Lüttwitz* i sine ret spændende skrevne Erindringer.

Jeg havde — saaledes skriver han — en svær Tanke-synd paa min Samvittighed, som jeg ønskede at faa tilgivet og gik derfor til vor Prædikant og spurgte ham: »Har vi Skriftemaalet?«

»Ja, vel har vi det«, lød Svaret.

»Hvorledes kommer det da«, spurgte jeg videre, »at jeg, som nu er 42 Aar, endnu aldrig har hørt, at nogen af os Protestanter har skriftet?«

»Det forefalder rigtignok heller ikke hos os« — mente han — »men vi har dog Skriftemaalet.«

»Hvorledes tilgiver De da Synden?«

»Vi har en Formel«, svarede han, »men da jeg aldrig har haft Brug for den, saa har jeg vist forlagt den; dersom De ønsker det, skal jeg søge efter den.«

Jeg var opbragt over dette Svar, rejste til Paris for dér hemmeligt at skrifte, forespurgte mig om den mest fremragende protestantiske Prædikant og blev vist hen til en ærværdig gammel Herre med et langt, snehvidt Skæg.

Hér udspandt sig følgende Samtale:

»Hvad ønsker De?«

»Jeg vilde gjerne skrifte.«

»Hvad hedder De?«

»Aa, Navnet kan vel være ligegyldigt; jeg er kommen for at bekende mine Synder for Gud.«

Han bad mig træde nærmere.

Jeg satte mig paa en Stol, han lige overfor mig.

»Til hvilken Religion bekender De Dem da?« spurgte han, og da jeg nølede med Svaret, nævnte han efterhaanden et helt Dusin Sekter.

Jeg var stiv af Forbavselse. — Der eksisterer altsaa foruden vor protestantiske endnu flere andre Sekter, der ligesom vor mener at have frigjort sig fra alle Vildfarelser og dog lærer det stikmodsatte.

Det havde man fortiet for os; man lod os tro, at

Kristi Forjættelse om, at hans — den katholske Kirke aldrig skulde falde i Vildfarelse, ikke var gaaet i Opfyldelse at den trods Forsikringen om, at Sandhedens Aand, den Helligaand, skulde lede den evindeligt, dog var falden i Vildfarelse, og at der heldigvis var kommen en kær Gudsmænd, for at forbedre, hvad den Helligaand havde forkludret.

Og nu skulde der endda eksistere mange af disse Gudsmænd, som alle paastaar at have forbedret Kirken og befriet den for Vildfarelser, og som alle gør Krav paa at forkynde det »rene« Evangelium, skønt de alle staar i Modsigelse med hverandre.

Man havde altid kun talt om to Trossamfund, om de to Søsterkirker, nemlig Katholicismen og Protestantismen. Hvorfor havde man forholdt os Sandheden?

Man har undset sig ved at fortælle os om de hundrede »forbedrede« Trossamfund, om de hundrede kære »Gudsmænd«, om de hundrede »Søsterkirker«. Man har vel frygtet for, at vi ved Synet af disse talrige Familjer skulde faa Øjnene op og ikke vilde vide noget af hele denne Menneskeforbedrings Konfusion. Man har vel frygtet for, at Helligaanden dog tilsidst kunde synes os mere paalideligt end disse mange kære Gudsmænd med deres indbyrdes modsigende Paastande, —

»Hvad ønsker De at skrifte?« spurgte han videre.

Jeg bekendte min Synd for ham og bad ham tilgive mig den i Guds Navn.

»Vi tilgiver ingen Synd,« sagde han; »vi kan jo ikke vide, om Gud virkelig vil tilgive dem deres Synder, som kommer til os.«

»Men jeg læser dog i Evangeliet,« svarede jeg, »at Kristus har givet Apostlene Fuldmagt til at tilgive Synderne, da han sagde til dem: Hvem I forlader Synderne, dem er de forladt.«

»Ganske rigtig,« svarede han, »men vi gør ikke Brug deraf.«

»Det er jo en Falliterklæring og De tvinger mig paa denne Maade til at blive Katholik!«

Da sagde denne allerede paa Gravens Rand staaende protestantiske Prædikant:

»Jeg afholder Dem ikke et Øjeblik fra at blive Katholik; vi har saa mange Sekter, at vi ikke mere ved, hverken ud eller ind . . . Bliv De rolig Katholik!« — —

Det var to Prædikanter af samme Sekt. Den ene sagde: vi har Skriftemaalet, jeg har blot forlagt min Absolutionsformel. Den anden: vi har ikke Skriftemaalet, skønt Kristus har indstiftet det.

Og nu endda hundrede saadanne Sekter, som indbyrdes og i sig selv er uenige!

Jeg studsede over denne Generalforvirring . . . og saa kunde man ikke en Gang sige mig, til hvilken Sekt jeg egentlig hørte. Var jeg Protestant? Reformert? Hørte jeg til en af de lutherske Sekter? eller var jeg maaske Mormon? — Det var ikke helt umuligt! man havde jo tilstaaet Landgreven Filip af Hessen samtidig to »ægteviiede« Hustruer. —

Saavidt Baron Lüttwitz.

G.—B.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (G.) Lørdag d. 7. ds. hjemkom Hs. Højærværdighed *Biskoppen* fra sin Rejse i Tyskland. Den meste Tid havde Hs. Højærværdighed tilbragt i *Ems*, hvor han maatte gennemgaa en meget langvarig Kur for at komme sig for det Halsonde, hvoraf han har lidt i mange Aar, og som særlig havde vist sig ondartet kort før Biskoppens Afrejse til Udlandet. Det er os en Glæde at kunne meddele vore Læsere, at den langvarige Kur har haft et meget tilfredsstillende Resultat, og at Hs. Højærv. Biskoppen er kommet tilbage betydelig friskere og bedre tilpas, end da han afrejste. — Dagen efter sin Hjemkomst holdt Hs. Højærv. Biskoppen *Pontifikalmesse* i St. Ansgars Kirke i Anledning af Aarsdagen for hans Bispevielse, der som bekendt fandt Sted for 15 Aar siden paa Marias Fødselsfest.

Under Pontifikalmessen var den ene Række Bænke i Kirken aldeles overfyldt af *engelske Orlogsmatros* fra det engelske Kongeskib og det Krigsskib, som ledsagede hds. Majestæt Dronning *Alexandra* paa hendes Rejse hertil. Disse Matros, der førtes af en Officer og en Baadsmænd, op-

byggede alle ved deres andægtige Holdning under hele Gudstjenesten.

Fredericia. Den herværende katholske St. Knudskirke er i Sommer bleven underkastet en grundig Reparation og blev i Søndags, Marie Fødselsfest, for første Gang igen taget i Brug. »Fredericia Dagblad« skriver herom: Den gamle Skolebygning, der ligger vestfor Kirken, er bleven sat i Forbindelse med denne ved et aabent Galleri. Der er her anbragt en Del Børnebænke, saaledes at der er skaffet bedre Plads i selve Kirken. Kirken har tillige gennemgaaet en gennemgribende Oppudsning og Restaurering, saaledes at den nu fremtræder i en særdeles nydelig og værdig Skikkelse, prydet i fint afstemte, diskrete Farver, der gør et lyst og venligt Indtryk. Iøvrigt har man lagt Vind paa at bibeholde Kirken i dens oprindelige Skikkelse og Udsmykning, saaledes som den opførtes i 1767 af en italiensk Kunstner for Midler, skænkede af Søstrene Bianco. St. Knuds Kirke er den ældste katholske Kirke, der er bygget her i Landet efter Reformationens Indførelse. Den byggedes i Aaret 1685 som en lille Trækirke, der, som nævnt, i 1767 erstattedes med den nuværende. I Aaret 1865 tilbyggedes Taarnet, og 1872 foretoges en mindre Udvidelse mod Vest. Siden har Kirken ikke gennemgaaet nogen Forandring, for den nu atter er bleven udvidet. Bestræbelserne for ikke at omforandre noget ved selve Kirkens Bygningsform, har medført, at man har maattet bibeholde den lave, noget uheldige Indgang, der findes under Orgelet. Man har nemlig ment at burde se bort fra de mindre Ulemper, dette medfører, for at bevare den karakteristiske Indgang til selve Kirken, der bærer Indskriften: »Hic domus dei et porta coeli« (Her er Guds Hus og Himmels Port), og som paa begge Sider er smykket henholdsvis med et Kristusmonogram og Monogrammet for Alfa og Omega. Vinduerne er indvendig bleven forsynet med blyindfattede, kulørte Ruder, og en meget smuk Krystallisekrone, der i mange Aar har henligget paa Kirkens Loft, er bleven oppudset og istandsat og paany ophængt. Samtidig er der bleven indlagt Gas. Ogsaa Orgelet er bleven restaureret og en Egalisering af Tonerne foretaget, saaledes at Kirken nu besidder et virkelig godt, kraftigt og smukt Orgel.

Indvielsen foregik med megen Højtidelighed ved en Festmesse med Prædiken af Pastor *Schreiber*. Alteret var rigt prydet med Blomster og Lys og Kirken fyldt til sidste Plads.

Pastor *Schreiber* udtalte: »Det er i Dag 3 Maaneder siden, den sidste Gudstjeneste blev holdt her i Kirken. Nu flytter vi atter ind og glæder os over at se den straaale saa

herlig, køn og fornyet. Der er maaske dem, der mener, at her er gjort for meget, men tænk paa, at det er Guds Hus, vi har prydet. Han, som saa herligt har prydet Naturen, som vi beundrer og bøjer os for, har ogsaa Krav paa, at vi smykker hans Bolig; thi Kirken er jo netop Guds Bolig blandt Menneskene. Saa er der dem, der mener, at der ikke er gjort nok, at vi burde have revet ned og bygget større. Til dem vil jeg sige, at man kan ogsaa gøre for meget. Vi skylder vore Forfædre det Hensyn at bevare den Kirke, som de har efterladt os, i samme Skikkelse til vore Efterkommere, og vi skylder Pietet overfor dem, der for Aarhundreder siden bragte Ofre for at bygge Kirken. Det er desuden ikke nødvendigt at bygge større nu, thi den foretagne Restaurering betyder ikke, at Tanken om at bygge Gud et nyt og større Hus er opgivet eller blot skudt længere ud i Fremtiden. Medlemmer af Menigheden har skænket og testamenteret betydelige Summer i dette Øjemed, men der vil behøves mange Penge, og vi fortsætter vore Indsamlinger for at kunne bygge den uendelige Gud et fuldtud værdigt Hus. Vi ved alle, hvilket herligt Tempel Salomon byggede for den gamle Pagt, i hvis Allerhelligste Ypperstepræsten kun maatte komme en Gang aarlig, og vi ved, hvilken uendelig Forskel, der er paa Templet i den gamle Pagt og paa den katholske Kirke i den nye Pagt. I den gamle Pagts Tempel opbevaredes Pagtens Ark i det Allerhelligste. Den indeholdt Lovens Tavler, det hellige Brød Manna og Arons Stav, der blomstrede og satte Frugt. Men i den katholske Kirke har vi Alteret, hvor Gud selv bor til Huse i Alterets Sakramente, lige saa levende og virkelig, som da han vandrede her paa Jorden. Derfor brænder ogsaa Evighedslampen Nat og Dag for at minde os om ham, at han, der sagde: »Jeg er Verdens Lys«, selv er til Stede. Vi har ingen Grund til at misunde dem, der levede den Gang, Frelseren vandrede paa Jorden, thi her har vi ham altid; Dag og Nat, om der er Gudstjeneste eller ej, altid er vor Frelser til Stede og siger til os: Kommer hid, I, som arbejde og ere besværede, og jeg vil give eder Hvile. Kirken er Himlens Port. Herrens Velsignelse daler her ned over os, og vore Bønner stiger op til ham. Her er alt, hvad vi trænger til, alle Naadegaver og alt, hvad Jesus har erhvervet for os. Troen er Grundlaget for Saligheden, og her i Kirken har Herren nedlagt sin rene og uforfalskede Lære og Midlerne til at bevare Troen. Livet skal leves i Samklang med Troen, men for at kunne gøre dette, trænger vi til Hjælp. Og Hjælpen faar vi gennem den hellige Kommunion, der er for os hvad Manna var for Jøderne i Ørkenen, og som det Brød. Englene bragte Elias.

Vi skylder Gud Tak, fordi vor Kirke er bleven saa smuk, thi det er Gud, der fremkaldte de fromme Tanker hos Forfædrene. Vi skylder ogsaa Tak til vor gamle Biskop, der tog Initiativet til dette Værk og vejledede de Afdøde til at ofre af deres jordiske Goder, saaledes at Offeret bærer Frugt udover Graven. Thi den, der giver til Kirken, giver til Gud. Vor Tak til Gud viser vi bedst ved ofte at samles her i hans Hus. Ikke alene til Højtidsmesser, men ogsaa til andre Gudstjenester eller naar som helst. Husk, at Kirken altid staar aaben, og at her findes alt det, du søger, og som du ikke finder ude i Verden. Herren har selv sagt: Kommer til mig! Det gælder kun om at tage mod de Naadeskatte, han tilbyder os.

Efter Messen var der Tedeum, idet Menigheden staaende afsang den ambrosianske Lovsang, hvorefter den sakramentale Velsignelse meddeltes.

Højtideligheden sluttede med Sangen: »O Sanctissima« i Anledning af, at den fandt Sted paa Marie Fødselsfest.

Der er god Grund til at lykønske Fredericia katolske Menighed til den smukke og venlige lille Kirke, der er bleven Resultatet af den skete Restaurering.

TIL POSTABONNENTERNE PAA FYEN OG I JYLLAND.

I de senere Aar er der hyppig indløbet Klager over, at Ugebladet paa Fyen og i Jylland først kommer Abonnenterne i Hænde Søndag Formiddag, medens disse tidligere under den gamle Redaktør (— saaledes tilføjes der sommetider med en lille elskværdig Skose til den nye Redaktion —) fik Bladet allerede Lørdag Morgen. Paa gentagne Henvendelser fra Red. baade til Trykkeriet og Ekspeditionen svarede der altid, at Bladet nu som før afleveredes til Postvæsenet *Freitag* Eftermiddag, straks efter at det er færdigt fra Trykkeriets og Bogbinderens Side.

Saa henvendte vi os da forleden til Overpostmesterkontoret og spurgte, hvori Grunden til det paaklagede Forhold kunde ligge, og fik til Svar, at Tidsskrifter, der ønskes omdelt inden Søndag overalt paa Fyen og i Jylland, maa være indleverede paa Københavns Postkontor senest *Torsdag* Eftermiddag. Dette er en ny — forholdsvis ny —

Ordning, som fremgaar af et os samtidig tilsendt Cirkulære, der, som Overpostmesteren bemærker, allerede den Gang, da dette udstedtes, nemlig i *April 1904*, blev tilsendt de forskellige Bladekspeditioner.

Cirkulæret lyder saaledes:

Som en Følge af en mellem Statsbanerne og Postvæsenet truffen Overenskomst om Posternes Forsendelse med Statsbanetogene fra 1. Maj 1904 vil af de til Fyen og Jylland bestemte Aviser *kun Dagbladene* som hidtil blive forsendte med Eksprestogene medens alle andre Blade og Tidsskrifter til disse Landsdele fra nævnte Tidspunkt vil blive afsendte med et om Aftenen afgaaende blandet Tog.

Ved at meddele dette, undlader Avispostkontoret ikke samtidig at henlede Opmærksomheden paa, at Blade og Tidsskrifter, som *overalt* paa Fyn og i Jylland ønskes omdelte inden Søndag, maa være indleverede her paa Kontoret *senest* Torsdag Eftermiddag.

Københavns Overpostmesterembede.

AVISPOSTKONTORET.

København, den 30. April 1904.

Saalænge Ugebladet altsaa, som hidtil, trykkes om *Fredden*, saa er det en Umulighed baade for Redaktionen*) og Ekspeditionen og for Postvæsenet at sørge for, at Bladet kommer Abonnenterne paa Fyen og i Jylland i Hænde før Søndag.

Om det kan lade sig gøre af denne Grund at trykke Bladet allerede om Torsdagen, det bliver Udgiverens (Ansgariusforeningens) Sag at afgøre. I saa Tilfælde burde vel ogsaa Datum forandres, da det næppe er praktisk at sætte Søndagens Datum paa Bladet, naar dette allerede skal være færdigt 4-5 Dage i Forvejen.

N. U. Red.



*) Redaktionen har for Resten *slet intet* med Forsendelsen at gøre. Man maa derfor desangaaende altid henvende sig til *Postvæsenet*, og naar det ikke nytter (hvad det dog skulde) — saa til *Ekspeditionskontoret*. Dette er der atter og atter Anledning til at gøre opmærksom paa.

A. C. Fejrelse af det 100. Møde Onsdag d. 25. Sept. Kl. 8. Buriis Selskabslokaler, Nørrevoldgade 17, 1. Sal. Alle kath. Akademikere har Adgang. Anmeldelse om Deltagelse (Pris 3 Kr. for Aftensbord m. m.) bedes sendt til Hr. cand. phil. G. Holler, Uranivej 6 (Telef. 32,050) senest Mandag d. 23. Sept.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. September. 17. Søndag e. Pintse. Marias Navnefest. — **16. M.** Cornelius og Cyprianus, Martyrer. — **17. Ti.** Frans af Assisis Saarmærker. — **18. O.** Josef af Cupertino, Bekender (Tamperdag.) — **19. To.** Januarius, Martyr. — **20. F.** Eustachius, Martyr (Tamperdag.) — **21. L.** Mathæus, Apostel og Evangelist (Tamperdag).
Søndag den 22. September. 18. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boysg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — 7½ Andagt.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2½ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — Kl. 5 Andagt.
 Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7¼. (Hverdage: Kl. 6, 6½, 7, 8¼.)
 Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Kirkevielsesfest (den 22. Septbr.) Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitbønnen med Prædiken; Kl. 3 og 5 reciterer de Gejstlige Breviarbønnen; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Fælles Bedetimer i St. Ansgars Kirke paa Kirkevielsesfesten: Kl. 2—3 Den eucharistiske Forening; Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet; Kl. 4—5 Fidelitasforeningen; Kl. 5—6 St. Josefs Gilde; Kl. 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge; Kl. 7—8 Mariakongregationen for Mænd.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 15. September Kl. 8½ i Jesu Hjerter Kirke.

St. Franciskus' III. Orden holder Møde med Generalabsolution i St. Knuds Kapel, Tirsdag d. 17. ds., Kl. 8 Aften.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentlig Møde Onsdag den 18. September Kl. 7½ Aften. Fælleskommunion Søndag den 22. Kl. 7.

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, i Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions-kontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 38.

Søndagen den 22. September.

1907.

INDHOLD: Dronning Christina af Sverige ved Dr. K. Krogh-Tonning. — Gallia docet. — September. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aarhus. Frankrig. Belgien. Gnesen. Rom. Nordamerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Dronning Christina af Sverige^{*)}

ved

Dr. K. Krogh-Tonning.

Hun var født 8. December 1626, Datter af Gustav Adolf og Marie Eleonora, Prinsesse af Brandenburg. Hun var kun 6 Aar gammel, da hun blev proklameret som svensk Dronning.

Da hun efter Gustaf Adolfs Død blev proklameret af Rigets Stænder, spurgte en Deputeret af Bondestanden: »Hvem er denne Gustavs Datter? Vi kender hende ikke, og vi har aldrig set hende«. Stormarschallen gik da hen for at opsøge hende i hendes Værelser og bragte hende med til de Deputerede. Den Spørgende betragtede hende med stor Opmærksomhed og sagde tilsidst: »Det er hende;

*) Efter C. F. Chev^e, *Dictionnaire des conversions*. Denne Afhandling udmærker sig ikke ved Fuldstændighed, men har sin Interesse derved, at den er grundet paa Meddelelser, ikke blot af Dronningen selv, men ogsaa af en Række Samtidige, som stod hende nær. K. T.

denne Næse, denne Pande, disse Øjne — det er Gustavs. Hun skal være vor Dronning«.

I Slutningen af Aaret 1653 skrev Pater Mannerschied, Ambassadeuren Pimentels Skriftefader, om hende: »Hendes Figur er noget over middels, hun har en bred Pande, store og livfulde Øjne, et meget behageligt Blik, en romersk Næse og en smuk liden Mund«.

Hendes Stemme røbede Kvinden, men ved visse Lejligheder kunde hun give den Mandsstemmens Kraft. Hendes Blik var alvorligt og tænksomt, men hendes Ansigtstræk skiftede let efter de forskellige Indtryk, hun modtog, dog saaledes, at hun bevarede en rolig Værdighed ogsaa i stormende Øjeblikke. Selv sagde hun, at de store Aander bør ligne Havet, hvis Dyb forbliver i bestandig Ro, hvor bevægede end dets Bølger er.

Ved sin Afrejse til Tyskland betroede Gustav hendes Opdragelse til sin Søster, Prinsesse Catharina, Pfalzgreve Johan Casimirs Gemalinde. Endvidere havde han indestændigt anbefalet hende til Rigskansleren Axel Oxenstjerna. Selv siger hun i sin Biografi, der er formet som en lang Bøn:

»Jeg ved fra god Kilde, at man havde forudsagt Kongen, at jeg ikke vilde dø i den Religion, i hvilken jeg er født, og at jeg skulde komme til at forlade alt. Dette gjorde et saadant Indtryk paa ham, at han tænkte paa alle mulige Midler for at forhindre det, og han vidste intet bedre Middel til at opnaa det end ved udelukkende at betro mig til Svenskerne og ved udtrykkeligt at forbyde, at nogen Katholik kom i min Nærhed. Men du, o Herre, som gør Menneskenes Klogskab til Skamme, og som betjener dig deraf for Formaal, som ingen kan forhindre, du har triumferet over alle disse Hindringer, som man lagde i Vejen for min evige Lykke.«

Det var sandsynligvis ikke hendes to Opdragere, Rigsraaderne Axel Banner og Gustav Horn, eller hendes Lærer, Doktor Johan Mathiæ, Minister ved det kongelige Hof og tilsidst Biskop i Strängnes, der underviste hende i 10 Aar, som nedlagde i hendes Aand Spiren til de to vigtigste Handlinger i hendes Liv. Den Sidstnævnte roser hun selv som en retskaffen Mand og som en Fjende af alt Pedanteri, en

Mand, der nærrede Tanken om de adskilte Kirkesamfunds Genforening som en Yndlingsidé. Og idet hun taler om Dronningen, siger hun: »Dersom man havde overladt mig til min Moder, havde hun forkælet mig. Thi ved Siden af mange gode Egenskaber savnede hun dem, som maa til for at være en god Regent«. Hun fik imidlertid Anledning til at skaffe sig udmærkede Indsigter i den vanskelige Regeringskunst gennem Rigskansleren Oxenstjerna, som var kommen tilbage fra Tyskland i 1636. I Stændernes Bestemmelser om den unge Dronnings Opdragelse læser man: »Med Hensyn til hendes Majestæts Studier er det nødvendigt, at hun fremfor alt tilegner sig den Kunst at regere Staten som en selvstændig Christen. Men da denne Kunst snarere erhverves ved Tid og Erfaring end ved Studier i den unge Alder, og da den sande Erkendelse af Gud og hans Dyrkelse er det sande Grundlag for alt det Øvrige, saa er det bedst, at hendes Majestæt særlig undervises i Guds Ord, Troens Artikler og den christelige Moral efter de Skrifter, som er egnede for dette Brug. Thi er dette Grundlag først vel anbragt og hensigtsmæssigt styrket, saa vil den Bygning, som opføres derpaa, være fuldendt saa meget hurtigere og have en saa meget større Varighed«. Man tilføjer udtrykkeligt, at den unge Fyrstinde maa beskyttes mod Papisternes saa vel som Calvinisternes Vildfarelser.

Paa Grund af de udprægede Talenter, hun besad, kunde hendes Læreres Bestræbelser næppe mangle et glimrende Resultat. Thi hun var udrustet med en forbausende Hukommelse, en sjælden og gennemtrængende Aand, en brændende Kærlighed til Videnskaberne og et saa umætteligt Ønske om at skaffe sig Besked, at det overdrevne Studium (hun vilde ikke forsømme Statens Sager) senere blev faretruende for hendes Helbred. Hun talte og skrev, allerede tildels som Barn, Svensk, Tysk, Fransk og Hollandsk, saaledes som det viser sig af hendes senere udgivne Breve. Desuden forstod hun Græsk, en Smule Italiensk og var end ikke fremmed for de orientalske Sprog. Fra Tiaarsalderen af var hun i Besiddelse af de forskellige Videnskabers Elementer og forbausede ofte sin Lærer med sine Bemærkninger ved hans Lektioner. I en Alder af 18 Aar

lærte hun Thucydid og Polybius i Grundsproget og forstod lige saa godt at fælde en Dom over disse to Historikere som over Indholdet af de fleste græske og latinske Forfattere. Tacitus var hendes Yndlingsforfatter. Hun kaldte hans Historie et Schackspil, fordi den maa læses med Eftertanke; hun var istand til med Lethed at oversætte den paa Fransk, og selv blandt Kirkefædrene, af hvilke hun havde læst flere, havde hun valgt sig en, Gregor af Nazianz, hvem hun foretrak for de andre.

Saaledes havde hun et omfattende og dybt Kendskab til Videnskaben. Men hun var ogsaa hjemme i de skønne Kunster. Følgen var, at hendes Ry snart bredte sig vidt og bredt, og de, der kom i hendes Nærhed, overbeviste sig om hendes fine Dømmekraft, hendes naturlige Veltalenhed, hendes store Menneskekundskab, hendes glimrende Aand og om den Følgerigtighed og Kraft, hvormed hun førte en Samtale. En af hendes Meddelelser om sig selv lyder saaledes: »Jeg har kun faaet en Smule Undervisning i Dans og i Ridning. Imidlertid er jeg ogsaa fortrolig med de andre legemlige Øvelser, og jeg forstaar godt at betjene mig af næsten alle Vaaben og at haandtere dem uden Instruktion.«

Til hendes Ros maa det siges, at hun trods alt dette bevarede den for Kvinden ejendommelige Karakter, som lærde Kvinder i Almindelighed taber, hvorved Omgangen med dem bliver frastødende. Hun vilde ikke gælde for lærd eller for at have læst meget, og i Disputer mellem Lærde, hvorved hun var tilstede, tog hun aldrig overilet Del; kun tilsidst gav hun sin Mening tilkende paa en passende Maade og i faa Ord. To Aar gammel var hun sammen med sin Fader tilstede, da en Kanon affyredes, uden at hun blev forskrækket derover; tværtimod gav hun sin Glæde tilkende. Efter den Tid tog Kongen hende med sig ved Tropperevuer, og alle Vegne lagde hun et utvivlsomt Mod for Dagen, hvorpaa hun aflagde Prøver, da hun syv Aar gammel modtog Gesandter, uagtet man frygtede for, at de skulde volde hende Skræk ved deres skæggede og vilde Ydre. Tværtimod havde hun en naturlig Antipathi for alt, hvad Kvinder siger og gør. Kvindelige Haandarbejder kunde man aldrig faa lært hende. Der var kun én ung Kvinde,

Ebba Sparre, udmærket ved sin uforlignelige Skønhed og sin lysende Aand, som formaaede at holde sig i hendes Gunst og Fortrolighed, selv efter at hun var bleven gift. Og da hendes Fader udtrykkelig havde befaleet, at hun skulde undervises ganske som en Prins, og at man af hendes Køns Egenskaber kun skulde bibringe hende Anstand og Beskedenhed, saa maatte hun nødvendig blive saadan, som den franske Gesandt Chanut, der var Øjenvidne til hendes Liv, har skildret hende for os: »Naturen nægtede hende ingen af de Egenskaber, som pryder en ung Prins. Hun er utrættelig i Feltlivets Arbejder, og naar hun er paa Jagt, tilbringer hun gerne ti Timer paa Hesteryggen. Hverken Kulde eller Hede generede hende. Hendes Maaltider tilberedes uden Kunst, simpelt og uden Lækkerier. Ingen i Sverrig forstaar som hun at træffe en jaget Hare med en eneste Kugle i sit Vaaben. Uden Tvang lader hun en Hest gøre alle mulige Evolutioner, og hun er langt fra at rose sig deraf. Hun underholder sig sjældent med Hoflets Damer, da de Øvelser, hun hengiver sig til i Felten, eller Statens Sager hindrer hende i denne Omgang. Men Damerne søger heller ikke hende uden i Anledning af en vis Slags Modtagelse, og da lader hun dem efter de første Komplimenter blive staaende i en Krog af Værelset og underholder sig med Mændene. Befinder hun sig blandt Personer, af hvem hun ikke tror at kunne lære meget, afbryder hun pludselig Samtalen og siger ikke et Ord ud over det Nødvendige. Af denne Grund taler alle Officererne af hendes Hof lidet til hende. Men de elsker hende dog. Thi hvor lidt hun end taler til dem, sker det altid med Venlighed. Hun sørger vel for dem og er langt mere gavmild, end Statens Indtægter har godt af. Stundom morer hun sig med at drille dem paa en pikant Maade, men det sker med megen Ynde og uden at saare. Det vilde dog maaske være bedre, om hun ikke gjorde det. Thi de, som har været Genstand for hendes Drillerier, frygter altid for at tabe i Anseelse. Imidlertid, dette sker kun sjældent, efterdi Statssagerne og Studiet kun levner hende liden Tid, som hun desuden benytter med Sparsomhed. Thi i Almindelighed sover hun kun fem Timer, og da denne Tid ikke er tilstrækkelig til at forøge hendes Kræfter, er hun

stundom nødt til, især om Sommeren, at hvile en Time efter Bordet. Hun bruger saa liden Tid til sit Toilette, at denne Affære ikke kan regnes med blandt de daglige Beskæftigelser. I en kvart Time er hun paaklædt, og naar man undtager de Dage, da der er store Festligheder, bestaar hele hendes Haarpynt i en Kam og et Stykke Baand. Hendes skødesløst nedhængende Haar passer dog godt til hendes Ansigt. Men hverken i Sol eller Vind eller Regn, hverken i Byen eller paa Landet bærer hun Hue eller Maske*). Naar hun er tilhest, bærer hun ingen anden Hovedbedækning for at beskytte sig mod Vejrets Ubehageligheder end en Hat, prydet med Blomster; og en Fremmed, som havde set hende paa Jagten i hendes ungarske Dragt og med en liden Mandskrave, vilde aldrig have taget hende for Dronningen. Denne Ligegyldighed er uden Tvivl dadelværdig, især fordi hendes Sundhed kunde lide derunder; men hun tager ingen Hensyn i Sammenligning med sin brændende Kærlighed til Æren og Dyden. Man kan sige, at hendes Ærgerrighed mere gaar ud paa at hædre sit Navn ved en ekstraordinær Fortjeneste end ved Erobringer.«

(Fortsættes).

Gallia docet**).

„Schweizerische Kirchenzeitung“ bringer under ovenstaaende Titel en Artikel, i hvilken de i saa høj Grad sørgelige, men tillige lærerige kirkelige Tilstande i Frankrig omhandles, og hvori man fremfor alt søger at komme paa Spor efter Aarsagerne til disse Tilstande ogsaa paa

*) En saadan af sort Flojl brugtes af Damer efter det 16. Aarh. til Beskyttelse mod Vejret.

***) d. v. s. Forholdene i Frankrig er en Lære (en Advarsel) for andre.

religiøs Side. Om dette Punkt skrives i denne Artikel bl. a. følgende interessante Redegørelse:

Man maa ogsaa tænke sig ind i Mændenes Tankegang. Hvad er vel mere modbydeligt for en Mand end forskruede, subtile religiøse Fordringer, der kun støtter sig paa meget tvivlsomme Bevisførelser, og som kun føles som Ballast. — Det kan ikke nytte, man siger: Ingen er forpligtet til selv at vælge den Slags Titler eller være med til den Slags Øvelser. — Sandt nok! — men de optræder dog som Øvelser i vor hl. Religion og bliver drevet fra visse Sider med en Iver, som det drejede sig om centrale Ting eller dog i det mindste om nødvendige Konsekvenser ud fra centrale Sandheder. — Med den Slags Ekstravagancer støder man Mændene bort og kalder ad den anden yderliggaaende Retning: den liberal-rationalistiske. Og saadan er det da ogsaa virkelig gaaet i Frankrig, — ja endog i Kleresiets Kredse. Men Kirkefølgelsens tunge Tider har rigtignok allerede rensat og klaret mangt og meget.

Gallia docet? Vi sagde imidlertid ikke, at hele Gallien docerede alle disse forskruede og ensidige Titler paa Fromhedsøvelsernes Omraade. Nej, Gallien docerer: »extrema se tangunt!« »Overdrivelse afføder Overdrivelse«; mange, særlig Mænd, føler sig frastødt ved disse ensidigt dyrkede, daarligt begrundede Andagtsøvelser, der trænger sig frem i Forgrunden. — Gennemsnitsfranskmanden er nøgtern — i en vis Forstand mere Forstandsmenneske end Tyskerne, selv om ogsaa en vis Dragen mod det sentimentale i den franske Karakter stemmer overens med det tyske Gemyt. — Denne ensidige Dyrkelse af fantasifulde, i Periferien svævende Andagtsøvelser, hidkaldte en theologisk Reaktion, der paa sin Side, — som vi allerede har omtalt —, strejfede det rationalistiske.

Ganske paa lignende Maade forholdt det sig med et sandt Overflod af nye Kongregationsstiftelser i Frankrig. Overmaalet skadede Ordnerens Anseelse og Virken. Nogle Kongregationer blandede sig ogsaa og ikke paa nogen heldig Maade i Frankrigs karakterløse Politik gennem deres stærkt udbredte Folkepresse, der ellers i mange Hensender virkede meget godt. — Deraf affødttes en underlig Blanding af asketisk religiøs og politisk hensynsløs Avislittera-

tur. — At man f. Eks. satte religiøse Emblemer lysende i Spidsen paa Aviserne, at man skrev fromme Ledere og saa i samme Nummer personligt forulempede en nyvalgt Præsident for den franske Republik, idet han betegnedes som »Præsident Kaalhoved« — det var en meget stødende, ukristelig, ja ligefrem uendelig dum Adfærd — lad ham saa principielt have været, som han vil. — Paa den Maade bringer man al fornuftig Politik i den fuldstændigste Forvirring. Den Slags Ting hævner sig og tilføjer Religionen dybe Saar. Overflod af Ordensstiftelser afstedkom ogsaa alvorlige Konflikter mellem Sogne- og Ordenssjælesorgen og førte til vedvarende Misstemning mellem Verdens- og Ordenskleresiet. Det vilde imidlertid være en ny Uretfærdighed, om man vilde søge Fejlen kun paa en af Siderne.

Samtidig tør man ikke glemme, at Ordnerne i Frankrig alligevel ydede en Mængde fortræffelige Arbejder, udviklede en Livs- & Organisationskraft, der søger sin Lige, bevarede og stiftede en Mængde godt, som de udviklede i et rigt Omfang. Saaledes blev de i Radikalismens & Frimureriets Øjne en frygtet religiøs-kulturel Magt. Kampen mod Ordnerne var naturligvis en Kamp mod Religionen. Nogle af de netop omtalte Misgreb var velkomne Holdepunkter til Stridens Aabning. Det tjener som Undskyldning for nogle faa Kongregationers religiøs-politiske Misgreb, at der netop i religiøs-politisk Henseende i Frankrig hverken bestod et organiseret Parti — eller kom nogen Enighed i Stand blandt de forskellige Partigrupper til Løsning af visse religiøs-politiske Rets- & Kulturspørgsmaal, hvilket sidste for Frankrigs Vedkommende maaske havde været bedre. Da traadte netop nogle Kongregationer i Skranken og afgav med ikke ringe Indflydelse deres Skøn i religiøs-politiske Sager i deres udbredte Folkeorganer. — Hvad der gjorde denne religiøs-politiske Bevægelse endnu mere forhadet, var, at man i disse Kredse ikke tilstrækkeligt laante Øre til Leo d. XIII.s indtrængende Raad, der gik ud paa en Udsoning med Republikken. Overmaalet af Kongregationsstiftelserne bragte ogsaa sociale Forlegheder for de enkelte Institutter. Og Iveren for at raade Bod ved allehaande industrielle Foretagender («saintes industries») skabte en Slags illoyal Konkurrence og Mis-

stemning blandt Naboarbejderbefolkningen. Men saa maa paa den anden Side de franske charitative Foretagenders enestaaende Mangfoldighed og Organisation omtales med den højeste Ros; dér kunde vi ogsaa lære meget endnu: Gallia docet —.

Desuden gaar der i Frankrig endnu Efterdønninger af den franske Revolution; — det er en Kendsgerning; og de slemme Følger af Statsmagtens Overvægt paa Grundlag af og med ensidig Udnyttelse af Konkordatet bør heller ikke lades upaaagtet. Endvidere maa Efterveerne af den strenge Jansenisme ikke forglemmes. Jansenismen i sig selv var forsvundet — men der var i lange Tider — ja i meget lange Tider en overdreven streng Skriftestolspraksis. — Sikkert nok optraadte der en Reaktion, — og paa mange Maader var denne Reaktion i Pastoralarbejdet meget frugtbar. Af og til har den endog maaske slaaet om lige til det modsatte. Men naar først Landbefolkningen er trængt bort fra Sakramenterne, saa bliver netop samme Landbefolkning ogsaa konservativ og lader sig kun langsomt tilbageerobre. Det var ogsaa en stor Fejl, at man helt trak sig tilbage fra Statsskolerne med deres Børneskarer og lagde al Vægt paa Kongregationsskolerne. Fordi man gør det ene, behøver man jo ikke at lade være med det andet*). Og endelig naar i et Land intet kraftigt organiseret Parti forsvarer de katholske Interesser i Parlamentet, saa vænner Folket sig efterhaanden til ganske sløvt at tage imod, at det katholske Frisind slaas med knyttede Næver lige i Ansigtet. — Overdrivelserne paa det religiøs-asketiske Omraade og Planløsheden i de politiske Sager aabnede ogsaa Portene paa vid Gab for utallige Fantasterier paa disse den højste Alvors to Slagmarker. — Vi minder om Leo Taxil Svindelen, som med snu Beregning og eksempelløst Held spekulerede i den religiøse Overdrivelsessyge og Ensidsighed. — Vi minder om den Kendsgerning, at Antidreifussismen gjaldt som et Kendetegn paa de ægte Katholikker. — Vi minder endvidere om den sørgelige Sandhed, at mange Katholikker søgte deres Frelse i Boulangismen. —

*) Hvad Meningen er hermed, er dog ikke ganske klart; naar Statsskolerne som oftest var erklæret antireligiøse, var der jo ikke andet at gøre end at holde sig fra dem.

Alt det sønderriver Baandene. — Gallia docet: Rationabile sit obsequium vestrum: Eders Gudstjeneste skal være fornuftig. Og til Slut minder vi blot om Tobørnssystemet, — her begynder dog til al Held en Modbevægelse — og endelig om Vanhelligelsen af Søndagen!

Men vi vilde være uretfærdige, hvis vi paa den anden Side ikke gjorde opmærksom paa et stort Antal af Homileter fra den nyeste Tid, paa ægte mønsterværdige Frugter og Arbejder af kristelig Asketik, paa talrige Kaldelser til Præste- og Missionsstanden, paa en stor Skat af den ægteste Religiositet, paa den trofasteste Kirkelighed. — Endelig viser der sig i de senere Tider en ualmindelig glædelig kirkevenlig Strømning i den franske Kulturverdens højeste Kredse.

Frankrigs gode — ja meget gode Sider træder netop nu i Kirkeforfølgelsens stormfulde Tider hist og her og til Dels ogsaa i al Almindelighed paa en glædelig Maade for Dagen. — Det smukke Skriftsted: Et erunt omnes docibiles Dei: »De vil alle blive Guds lærvillige Disciple«, begynder at gaa i Opfyldelse.

Herpaa anvender vi ogsaa det indholdsrige pavelige Ord i Allokutionen af 17. April 1907: Paany stadfæstes det, at Forfølgelserne kun sætter de forfulgtes Dyder i dette rette Lys, — henleder den almindelige Beundring paa dem, og ligner i det højeste Havets Bølger, som oprørte af Stormen brydes mod Klipperne og renses dem, om det er nødvendigt, for det Dynd, der har klæbet sig til dem.

SEPTEMBER.

Endnu er ej Sommeren helt forbi —
 det kan bage ved Middagstide,
 og Blomster har Honning til nærsom Bi,
 og Natten har Kornmod hvide. . .

Men Bladene spættes af Kobber og Guld
og Nødderne løsnes af Haser —
og der er saa koldt paa den fugtige Jord,
naar jeg ligger i Solen og daser . . .

Det glitrer i Luften, der vinkes Farvel
af hølgende Silkestraaler . . .
De gode Dage de ganger paa Hæld —
snart vendes Skyernes Skaaler . . .

R. Jahn-Nielsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Det »kirkelige Udvalgs« nærværende Samling vil faa særlig Interesse for alle, som ikke hører til Statskirken, idet der blandt andre Sager ogsaa foreligger til Behandling Spørgsmaalet om en *Dissenterlov*. Ved første Behandling af dette Spørgsmaal henstillede man at forstaa Grundlovens § 3 saa rummeligt, at Dissenters ogsaa har Krav paa Understøttelse fra Staten. Flertallet mente, at dette burde ske ved særlige Bevillinger, medens Pastor *Morten Larsen* ønskede, at Dissenters maatte faa Understøttelse af de til Folkekirken henlagte Midler og at der fra Kommunens Side kunde gives Dissenters Godtgørelse, naar disse havde deres eget Skolevæsen. Pastor *Ussing* ansaa det forøvrigt for retfærdigt og hensigtsmæssigt, om der, forinden et eventuelt Forslag af Regeringen fremsættes for Rigsdagen, gives de paagældende Trossamfund Lejlighed til overfor Ministeriet at udtale sig om Lovudkastets Indhold.

I Norge *har* man i sin Tid, da Dissenternes Forhold skulde ordnes ved Lov, henvendt sig til den katholske Biskop, Msgr. *Fallize*, for at give ham Lejlighed til at udtale sine Ønsker og sit Syn paa Sagen. Forhaabentlig vil da det samme ogsaa ske her hos os. Efter ovenstaaende foreløbige Udtalelser fra det kirkelige Udvalgs Side, synes man jo at være meget forekommende og hensynsfuldt stemt.

— Sidste Søndag afrejste den af mange kendte og afholdte St. Elisabeth-Søster *Melchtrandis* til *Hammerfest*, for der at overtage Stillingen som Priorinde.

Aarhus. Onsdag den 25. ds. indvies højtidelig St. Josef-Søstrenes nye smukke Hospital. Ugebladet ønsker hjertelig til Lykke!

Frankrig (*Kulturkampsdønninger*). De sidste tre Medlemmer af »les Dames du Sacre-Coeur«, som endnu boede i Klostret i Chambéry, har nu ogsaa forladt Byen for at begive sig til Lyon og derfra til Udlandet, da de jo ikke mere tør have noget Hjemsted i deres Fædreland. Paa Banegaarden havde en stor Forsamling indfundet sig og beredte Søstrene en Ovation. Biskop *Turinaz* af Nancy, som ogsaa var til Stede, holdt en Tale, som rørte alle til Taarer. Men saadanne Sympathitilkendegivelser og alle smukke Ord og Taler — hvor godt de end er ment — har dog ikke nogen videre praktisk Betydning. Forfølgelsen gaar sin Gang, lige indtil det katholske Frankrig med Stemmesedlerne i Haanden jager alle dem ud af Parlamentet, som er Aarsag til al denne Elendighed og ruinerer Frankrig.

— Kardinal-Ærkebiskoppen af Lyon har udsendt et Hyrdebrev angaaende de religiøse Tilstande og Katholikernes Pligter. Han opfordrer deri til Enighed i Troens Forsvar, anbefaler særlig Dannelsen af katholske sociale Foreninger og betoner Nødvendigheden af at danne *fri Skoler* til Modvægt imod den officielle atheistiske Skoleundervisning. Forældre, som er i Stand dertil — men det er jo kun Undtagelser — sender deres Børn til katholske Instituter i Udlandet. Ogsaa for de andres Vedkommende maa der findes Afhjælp.

— Som allerede tidligere meddelt, har man ikke set nogetsomhelst til »Klostermilliarden«, som Regeringen havde stillet Arbejderne i Udsigt til Hjælp for Ulykkes- og Alderdomsforsikringskasserne. I Departementet Indre et Loire blev der for nylig bortauktioneret forskellige Klostre, hvis virkelige samlede Værdi var sat til 1,380,000 Francs. De blev solgt for 571,000 Francs. Naar man, saa betænker at der paa Ejendommene hvilede 501,000 Fr. Hypotheksgæld og Auktionsomkostningerne beløb sig til 125,000 Fr., saa bliver det et Deficit paa 75,000 Fr., — en Sum som det franske Folk kommer til at betale af sin egen Lomme i Stedet for at nyde godt af den lovede, men udeblevne Milliard. Herefter kan man gøre sig et Begreb om, hvor stort hele Deficitet bliver, naar alle de øvrige Klostergodser bliver solgte til lignende Spotpriser.

— (*Sørgelige religiøse Tilstande*). »Custos«, Avertissementsblad for den katholske Gejstlighed, bringer interessante men sørgelige Meddelelser om den religiøse Tilstand i Frankrig, saa sørgelige, at man næsten ikke skulde holde dem for mulige; men paa den anden Side — dersom det forholder sig rigtig dermed — saa viser de, hvor hurtigt og hvor dybt et Folk kan synke, naar det først en Gang er begyndt at gaa tilbage med det i religiøs og

sædelig Henseende. I en Landsby i Vendée, saaledes fortæller nævnte Blad, besluttede Kommunalraadet at lade Sognekirken nedrive og indrette et Kvægtorv paa dens Plads. Mange Sogne vægrede sig ved at skaffe det fornødne Underhold til deres Præster, hvorfor Biskoppen maatte lade dem uden Præster. Kirketyverier og Sakrilegier er allerede for længe siden i den Grad dagligdags, at selv katholske Blade kun omtaler det under »Blandinger« og med smaa Typer. Regeringen fortsætter imidlertid med at udvise de endnu tiloversblevne Søstre, med at afsætte de katholske Embedsmænd og med at udslette ethvert Spor af Religionen. *Og alligevel rører det katholske Frankrig næppe paa sig.* I Stedetfor at yde energisk Modstand imod den frimurerske Regering, kroner de franske Biskopper ivrigt Jesu-Hjerte Statuerne med gyldne Diademer under store Festligheder. Hvad nytter det saa, naar Katholikkerne i Amerika, Irland og andre Lande afholder store Protestforsamlinger imod Kirkeforfølgelserne i Frankrig, *naar Franskmændene selv intet foretager sig, men rolig lægger Hænderne i Skødet og venter paa bedre Tider.* Det virker næsten tragikomisk, naar man hører Franskmændene synge ved deres Valfartssteder: »Nous sommes français et catholiques«, saaledes som vi selv fornylig havde Lejlighed til at høre. Først franske, saa katholske! Naar nogen Nation har Grund til at aflægge den fanatiske nationale Stolthed, saa er det sandelig Franskmændene. Og naar saa et fransk Blad — desværre husker vi ikke mere Navnet — endnu ikke tager i Betænkning at skrive, at man taalmodig maa lade det altsammen gaa hen over sig — alle disse Forfølgelser, Kirkerøverier, Sakrilegier, Fordrivelsen af Præsterne og Ordensfolkene — *indtil Gud sender bedre Tider,* saa er dette dog ligefrem en *Formastelse.* Havde de tyske Katholikker i den tyske Kulturkamps Tid baaret sig saaledes ad, ja saa vilde de nu ikke være bedre faren end Franskmændene.

Ovenstaaende Fremstilling af Forholdene i Frankrig blev forelagt en fransk Domherre med Anmodning om at udtale sin uforbeholdne Mening derom. Han erklærede, at Fremstillingen var rigtig nok. Blot var Kirketyverierne og Sakrilegierne dog vistnok ikke slet saa hyppige, som det syntes at fremgaa af ovenstaaende Tidligere, sagde han, havde man troet, at idet mindste *Vendée* og *Bretagne* vilde yde Modstand imod Regeringen; men desværre bliver de religiøse Tilstande ogsaa i disse Provinser sørgeligere og sørgeligere. Særligt Bifald fandt denne Udtalelse hos den franske Kononikus: »I Stedet for at yde energisk Modstand imod den frimurerske Regering, kroner de franske Biskopper ivrigt Jesu-Hjerte Statuerne med gyldne Diademer.«

De religiøse Tilstande i Frankrig, mente han, er trøstsløse, fordi det overvældende Flertal af det franske Folk fuldstændig er vantrø. De franske Biskopper og Præster er som Generaler og Officerer uden Soldater.

(Forhaabentlig er der noget overdrevent i denne pessimistiske Fremstilling af Forholdene i Frankrig. Se Slutningen af anden Art. her i Bladet.)

Belgien. Et af Nederlændenes største protestantiske Blade, *Standaard*, anstiller en interessant Sammenligning mellem det »klerikale« og radikale Regiment henholdsvis i Belgien og i Frankrig. Sammenligningen er saa meget lærerigere, som man jo fra liberal Side saa gerne og saa letsindig og onskabsfuldt bryder Staven over de katholske Lande, netop fordi de er katholske.

Nævnte Blad skriver: »Begge Lande er rent yderlig set katholske. Af Protestanter findes der i begge Lande kun faa. I begge Lande tales der af de højeste Stænder det samme Sprog. Den franske Litteratur har ogsaa sit Marked i Belgien. Brüssel, Belgiens Hovedstad, er et lille Paris. Den væsentlige Forskel er kun den, at i de sidste 25 Aar har i Frankrig de »Antiklerikale« været ved Roret, i Belgien derimod de saakaldte »Klerikale«. Og hvad er Resultatet for begge Lande? Belgiens Velstand og Velfærd vokser i overraskende Grad paa ethvert Omraade, medens Frankrig staar i Stagnationens, Forsumpningens Tegn. I Frankrig er Befolkningensmængden næsten ved at aftage, medens det lille Belgien allerede tæller mere end 7 Mill. Indvaanere. — Endnu mærkværdigere er det, at i det socialistisk-radikale Frankrig bliver Friheden i den Grad traadt under Fødder, at de saakaldte »klerikale« næsten slet ikke mere kan begaa sig der; medens omvendt i det »klerikale« Belgien enhver, selv de liberale, er saa fri som Fisken i Vandet; ogsaa Kirke og Skole nyder begge fuld Frihed der. I Frankrig hersker Intolerance og rasende Forfølgelse, i Belgien tænker man slet ikke en Gang paa at forfølge anderledes tænkende«

Gnesen. Medens det Posen-Gnesenske Ærkebispesæde endnu staar ledigt siden Ærkebiskop Stablewskis Død i November 1906, fordi det volder Vanskeligheder at finde en Mand, der passer baade den tyske Regering og det polske Folk, — kommer nu Efterretningen om, at ogsaa Viebiskop *Andrzejewicz* af Gnesen er afgaaet ved Døden den 14. ds. i en Alder af 70 Aar. Den afdøde var en meget lærd, kunstforstandig og godgørende Prælat, men som, hvad det politiske angaar, ikke er traadt frem i Forgrunden. R. J. P.

Rom. »Osservatore Romano« skal i Onsdags have offentliggjort en ny *pavelig Encyklica* imod *Modernismen*. Den skal være af rent dogmatisk Indhold og ligesom en forklarende Efterskrift til den nylig offentliggjorte Syllabus. Nærmere om Indholdet, naar Encyklicaens Originaltekst foreligger.

Nordamerika. Msgr. Ireland, Ærkebiskop af *st. Paul*, har fornylig der i Byen nedlagt Grundstenen til en ny Kathedrale, som først vil staa færdig om 3 Aar. Den Kirke, som hidtil tjente som Kathedralkirke, var en afsides Træbygning ved Missisippis Bred. Den ny Kirke bliver bygget i et af Byens smukkeste Kvarterer, den skal være 274 Fod lang og 140 Fod bred. Ved Grundstensnedlæggelsen talte bl. a. ogsaa Statens Gouverneur, Byens Borgmester og Senator, — alle tre Protestanter. — Fra de Forenede Staters Præsident indløb i samme Anledning følgende Telegram til Msgr. Ireland: »I dette lykkelige Land er Frihed og Religion to gode Forbundsfæller, som arbejder Haand i Haand. Jeg udtaler mine bedste Ønsker for alle, som sammen med Dem overværer Grundstensnedlæggelsen. Jeg lykønsker alle, som vil tjene Gud dér, og særlig Dem selv.
Theodor Roosevelt.«

— Et andet Bevis paa den ansete Stilling, den katholske Kirke indtager i Nordamerika, har man i følgende:

Paa en Kongres i *Indianapolis* udtalte den protestantiske Mayor (Borgmester) Bookwalter bl. a.: »Jeg har i Dag modtaget et anonymt Brev, som indeholder et ganske gement Angreb paa den katholske Kirke. Brevskriveren maa være en Kujon, hans Angreb er uberettiget, og jeg haaber, at han selv er her til Stede, for at han kan høre dette mit Svar til ham. Der er ingen anden Kirke, som de forenede Stater skylder saa meget som den katholske Kirke. Den har altid staaet i Brechen for at fremme Landets Civilisation og det gør den endnu den Dag i Dag«.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

finder Sted

ved St. Ansgars Kirke (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

ved Rosenkranskirken efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen (hos Pastor Ronge).

ved St. Anna Kirke hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra St. Josefs Konferents Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

A. C. Fejrelse af det 100. Møde Onsdag d. 25. Sept. Kl. 8. Buriis Selskabslokaler, Nørrevoldgade 17, 1. Sal. Alle kath. Akademikere har Adgang. Anmeldelse om Deltagelse (Pris 3 Kr. for Aftensbord m. m.) bedes sendt til Hr. cand. phil. G. Holler, Uranavej 6 (Telef. 32,050) senest Mandag d. 23. Sept.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. September. 18. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest (med Oktav). — **23. M.** Linus, Pave og Martyr. — **24. Ti.** Maria, de fangnes Befrielse. — **25. O., 26. To.** Oktavdage. — **27. F.** Cosmas og Damian, Martyrer. — **28. L.** Venceslaus, Martyr.

Søndag den 29. September. 19. Søndag e. Pintse. Michael, Ærkeengel. Oktav af Kirkevielsesfest.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
 Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{2}$. (Hverdag: Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 8 $\frac{1}{2}$.)

➡ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Kirkevielsesfest (den 22. Septbr.) Under den højtidelige Messe Kl. 8 i St. Ansgars Kirke udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmessen med Prædiken; Kl. 3 og 5 reciterer de Gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Fælles Bedetimer i St. Ansgars Kirke paa Kirkevielsesfesten: Kl. 2—3 Den eucharistiske Forening; Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet; Kl. 4—5 Fidelitasforeningen; Kl. 5—6 St. Josefs Gilde; Kl. 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge; Kl. 7—8 Mariakongregationen for Mænd.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder Fælleskommunion Søndag den 22. Kl. 7 i St. Knuds Kapel.

Litteratur. Udkommen er paa St. Olafs Trykkeris Forlag:
Fred. Esser: Blodbrylluppet i Paris. 38 S. Pris 20 Øre.
 I Kommission hos Høst & Søn er udkommen.
Fred. Esser: Den spanske Inkquisition. 148 S. Pris Kr. 1,56.
 Faas i alle Boglader.



Husk Vincentsforeningens Kransekort.



Se nærmere det første Nr. i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 39.

Søndagen den 29. September.

1907.

INDHOLD: Encyklikaen imod Modernisterne. — Dronning Christina af Sverige. — Et Jubilæum. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aarhus. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Encyklikaen imod Modernisterne

I et af de følgende Numre begynder her i Bladet en Oversættelse fra Originalteksten af den pavelige *Encyklika* imod *Modernismen*. Idag bringer vi blot en lille Oversigt over dens Indhold og nogle Tanker, som naturlig knytter sig dertil. — Den hl. Fader begynder med at fremhæve, at han ifølge det Overhyrdeembede, som er betroet ham, anser det for sin tunge Pligt at hæve sin advarende Røst imod de Farer, som truer den kristne Tro og det moralske Liv fra *Modernisternes* Side, der ved at overføre falske filosofiske Principper paa Historiens og Theologiens Omraade er udsat for før eller senere at ende i Vranglære og Vantro. Der forklares, hvorledes *Modernismen* paa *Filosofiens* Omraade fremtræder som Agnosticisme og Immanentisme, paa *Troens* Omraade som Symbolisme og Subjektivisme, i *Theologien* som den radikaleste Individualisme, der undergraver baade Dogmer, Hierarchi og Disciplin. Den hl. Fader giver derfor nøjagtige Anvisninger paa, hvorledes denne Fare bør forebygges og modarbejdes. Naar man i den Anledning har talt om Inkvisi-

tionens Genindførelse, saa er det selvfølgelig taabelig Snak; de — ganske vist strænge — Forholdsregler, som Pius X. foreskriver, er i Grunden ikke andet end en ny Indskærpelse af Regler, som allerede bestaar, og som ogsaa Leo XIII. af visse Grunde saa sig nødsaget til at minde om. Det er kun en overfladisk Gennemlæsning og en énsidig Betoning af den sidste Del af Encyklikaen, som kan give udenforstaaende Anledning til spottende Bemærkninger og en hyklerisk Medlidenhed med de stakkels Katholikker, særlig de stakkels katholske Videnskabsmænd.

En opmærksom og grundig Gennemstudering af dette *overordentlig betydningsfulde Dokument* vil tværtimod vise, hvor nødvendigt det var, at vor hl. Fader her traadte frem med et afgørende Ord, og hvor uundgaelige de Forholdsregler er, som han foreskriver, naar han ellers vil røgte sit Hverv som Hyrde for Kristi Hjord, som øverste Lærer for og Styre af Kristi Kirke, hvem det paahviler at bevare den aabenbarede Troes Skat ren og uforvansket ned gennem alle Tider.

Ikke blot enhver almindelig katholsk Kristen, men ogsaa enhver troende Videnskabsmand kan være Pius X. *taknemlig* for, at han ved denne Encyklika har bragt *Klarhed* tilveje i mange ellers dunkle og indviklede Spørgsmaal. Nu ved man, ifølge den øverste kirkelige Autoritets Afgørelse, hvad der egentlig er at forstaa under *den* »Modernisme«, som er forkastelig. Nu kan de af den hl. Fader nærmere betegnede Vildfarelser paa ingen Maade mere udgives for Videnskabens Resultater, eller som ufarlige Hypoteser, der ikke vedrører det Kirken betroede Sandhedsdepositum. Nu ved man, *hvad* man har at holde sig til, og *hvor vidt* man tør eller ikke tør gaa. Netop derved, at Vildfarelserne er ganske *nøje* betegnede, forebygges det ogsaa, at man paa uklog og uretfærdig Vis hæfter Beskyldningen for »Modernisme«, i dette Ords daarlige Betydning, paa *enhver* ærlig og lovlig *Bestræbelse* for at tilpasse sig efter moderne Forhold, paa at sammenarbejde Tidens Viden med Kirkens Tro.

Der er herefterdags større Mulighed for *Sandhed* og *Ærlighed* under de nu en Gang uundgaelige videnskabelige Debatter om religiøse Emner. De udenforstaaende og de

vaklende indenfor selve Kirken vil ikke mere kunne hengive sig til et falsk Haab om, at Kirken maaske tilsidst vil give efter og slaa lidt af paa Fordringerne. Ikke heller vil Bestræbelser, som i Virkeligheden mere skader end gavner Kirken, kunne blive udgivne for at være i selve Kirkens Interesse og saaledes lede mange paa Vildspor.

Særlig taknemlige maa som sagt de *katholske Theologer* være for denne autoritative Afgørelse af Spørgsmaal, som er af særlig Vigtighed for dem. For mangan af dem laa dog den Fristelse nær, at arbejde hen paa en Udsoning mellem Dogmerne og visse moderne Anskuelser, som nu imidlertid er brændemærkede som uforenelige med Kirkens Tro. De ved nu, at dette vilde være et Sisyfuarbejde. Deres Arbejdskraft er nu fri og kan vies til andre videnskabelige Foretagender, der har bedre Udsigter.

Endelig vil denne ny Encyklika forhaabentlig virke *beroligende*, nemlig dér, hvor der hidindtil stod Strid om ellers i god Tro handlende Personer og deres mere eller mindre moderne eller »modernistiske« Anskuelser.

Encyklikaen er et nyt Bevis for, at det ikke er personlig Forudindtagenhed eller mangelfuld Undersøgelse af vedkommende Skrifter, men tværtimod et nøje Studium og den klare Erkendelse af visse Anskuelsers Uforenelighed med Kirkens nedarvede Lære, der gjorde Udslaget ved Affattelsen af den sidste Syllabus. Ogsaa dette gør den hl. Fader ganske særlig opmærksom paa i sin Encyklika.

Dronning Christina af Sverige

ved

Dr. K. Krogh-Tonning.

(1. Fortsættelse).

Paa samme Maade beretter Mannerschied: »Jeg har stundom bemærket, naar jeg talte med hende, at hendes Haand har Blækpletter efter Skrivning; jeg har ogsaa set

at hun har Linned, som var itu. Naar man minder hende om at være mere opmærksom paa sig selv, svarer hun, at hun maa overlade denne Omsorg til Folk, som intet har at gøre. Det er bekendt, at hun i atten Maaneder næppe har sovet tre Timer hver Nat. Naar hun staar op, anvender hun fem Timer paa Læsningen af forskellige Skrifter. Det er en Plage for hende at være tilstede ved offentlige Festligheder. Er hun alene, bliver hun næppe siddende en halv Time tilbords. Hun drikker kun Vand. Man har aldrig hørt hende sige et Ord om den gode eller slette Tilberedelse af hendes Mad, og hun befatter sig ikke med Køkkenet. Jeg har ofte hørt sige om hende, at hun levede uden Sorger og Bekymringer, og at hun ikke kendte noget i denne Verden, som var stort nok, farligt og haardt nok til at forstyrre hendes Sjæls Ro. Hun erklærede ofte om sig selv, at hun ikke frygtede Døden mer, end hun frygtede Søvn. Midt paa Vinteren, naar Havet er ganske bedækket med Is, gør hun Slædeture endog 4 à 6 Timer om Natten.« Da hun i 1652 inspicerede Flaaden, som hun havde ladet bevæbne i Stöckholm, befandt hun sig sammen med Admiral Flemming paa en smal Planke. Han faldt i Søen, og i sit Fald rev han med sig baade Planken og Dronningen, idet han greb fat i hendes Skørt. Hun slugte meget Vand. Hendes Staldmester, Anton Steimberg, styrtede sig efter, greb fat i hendes Klæder, og hun blev snart reddet. Ved denne Lejlighed bevarede hun sin Aandsnær-værelse saaledes, at hun straks tænkte paa at redde Admiralen, som fremdeles holdt fast ved hendes Klæder. Hun roste ham for paa denne Maade at have reddet sit Liv og vilde hverken modtage Medicin eller gaa tilsengs. Tværtimod spiste hun offentlig og fortalte denne Begivenhed med megen Fornøjelse.

Man roser hendes Iver for at skaffe sig Kundskaber, og det Højsind, hvormed hun kaldte til sit Hof sin Tids største Lærde, saasom en Grotius, en Freinsheim, en Vossius, en Heinsius, en Descartes, en Conring, en Bochart, en Huet, en Salmasius etc.

Man kan ikke tvivle paa, at hun i de første Aar af sin Regering var oprigtig knyttet til den evangelisk-lutherske Kirke. Thi i Aaret 1651 skrev hun til Hertugen af Orleans:

»Dersom vor Religion ikke havde nogen anden Fordel end den, at vi er fri for Ærgerrighed og Splid inden Gejstligheden, saa vilde det ikke være vor mindste Trøst at se, at vore Undersaatter og vore Provinser nyder saa meget mere Ro, fordi de er uden Biskopper og uden Kardinaler, paa samme Tid, som man forsikrer os, at al Uorden og alle ulykkelige Begivenheder hos eder ikke skriver sig fra noget andet end Partier og antikristelige Intriger fra de Folks Side, som burde foretrække sine Kirker og sin kirkelige Virksomhed fremfor Hoffets Værdigheder og listige Handelsspekulationer, dersom det ellers er sandt, hvad de foregiver, at de er Guds Tjenere, og at deres Kaldelse er helt apostolisk.«

Hun havde paa denne Tid endog besluttet til Fordel for den evangeliske Kirke at grunde et theologisk Selskab i Tyskland, som skulde beskæftige sig med Genforeningen af de protestantiske Konfessioner. Den katholske Præst Mannerschied beretter: »Der er intet andet, som mangler denne beundringsværdige Dronning, end den sande Religion, men uagtet de mange Forhandlinger, jeg har haft med hende, har jeg ikke kunnet bevæge hende. Hun er bunden ved Statens Grundlov, og hun kunde ikke være dens Dronning, dersom hun skiftede Religion.«

Da Biskop Godeau skriftligt udtrykte for hende sit Ønske om hendes Konversion, svarede hun ham (1652), at han forlangte det umulige, idet hun tilføjede: »Den vigtigste Beskæftigelse for min Fornuft bestod altid i Sandhedens Udforskning, og jeg kan ingen Forandring gøre uden at fjerne mig fra det Maal, som jeg altid har foreholdt mig. I lang Tid har jeg været overbevist om, at hvad jeg tror er det, som man bør tro. Det ligger nærmere for mig at ønske, at De til det skønne Lys, deres Aand besidder, maatte føje det Lys, som jeg besidder i denne Henseende.«

»Da det Rygte udbredte sig, at Landgreve Fredrik af Hessen-Kassel († 1645) vilde stille sig paa Katholikkernes Side, søgte Christina at afholde ham derfra, snarere dog af Hensyn til hans Anseelse end af Grunde, der var hentede fra Religionen. Chanut giver hende det samme Vidnesbyrd i 1648. »Dersom det er tilladt at dømme om det Indre,

efter hvad der aabenbarer sig i det Ydre, har hun høje Ideer om Guddommen og er Kristendommen oprigtig hengiven. Hun billiger ikke, at man ved almindelige videnskabelige Samtaler forlader Læren om Naaden for at filosofere paa godt hedensk, og hvad der ikke stemmer overens med Evangeliet, anser hun for Drømmerier. Hun disputerer ikke med Bitterhed om de Punkter, hvorom der er Strid mellem de Evangeliske og de Romersk-Katholske. Hun synes at bekymre sig mindre om at sætte sig ind i disse Kontroverser end i de Indvendinger, som gøres af Filosofer, Hedninger og Jøder. Hendes Guds frygt viser sig mer i den Tillid, hun sætter til Guds Beskyttelse end til noget andet. Forøvrigt er hendes Samvittighedsfuldhed uden Overdrivelse og giver ikke Anledning til at mistænke hende for en tvungen ceremoniel Fromhed. Intet ligger hende mere paa Hjærte end en overordentlig Kærlighed til en høj Dyd, som udgør hele hendes Glæde og al hendes Lykke.

I Biografien over sig selv siger hun: »Jeg havde ganske vist giftet mig, dersom jeg ikke havde følt hos mig selv den Kraft til at renoncere paa Kærlighedens Glæder, som er mig given. Jeg er født under saa gunstige Omstændigheder, at jeg blandt alle Mænd havde kunnet vælge den, som behagede mig mest, og den, til hvem jeg havde villet give min Haand, vilde have følt sig lykkelig derved. Men jeg forstod altfor vel Fordelen ved ikke at benytte mig af Lejligheden. Havde jeg hos mig selv følt den mindste Svaghed, saa havde jeg som saa mange andre kunnet gifte mig for at glæde mig og nyde alle Fordelene ved min Stilling. Men dersom dette havde været en Trang for mig, saa havde jeg ikke været besjælet af en uovervindelig Antipati mod Ægteskabet, hvorpaa jeg har givet saa tydelige Beviser.« I Virkeligheden tilbageviste hun en hel Del Forslag om Ægteskab.

»Det er utroligt, siger Chanut, »hvilken Magt hun udøver over sit Raad. Thi foruden sin personlige Stilling som Dronning er hun i Besiddelse af en Ynde, et tillidsvækkende Væsen, en Velgørenhed og en Overtalelsens Kraft, at hendes Statsraad i sine Møder ofte selv forundrer sig over den Magt, som hun udøver over deres Meninger. Der er dem, som forklarer denne store Underka-

stelse, som Statens Tjenere viser hende, af de Hensyn, man viser Kvinderne, og som indbilder sig, at Naturens hemmelige Tilbøjelighed og Eftergivenhed overfor hendes Køn bringer dem til at bøje sig for hendes Vilje uden at de selv mærker det. Men vil man tilstaa Sandheden, maa det siges, at hendes store Autoritet skriver sig fra hendes gode Egenskaber, og at en Konge, som var i Besiddelse af de samme Dyder, vilde eje en ubetinget Magt i sit Raad, hun ordner selv alt uden noget ministerielt Forslag. Hendes Tid er daglig delt mellem Videnskaberne og Statssagerne. Sit Toilette befatter hun sig slet ikke med, i ingen Henseende er hun Kvinde. Undertiden behager det hende at tale som Stoikerne, om den ophøjede Dyd, der udgør vor største Lykke i dette Liv. Derom taler hun med en beundringsværdig Kraft. Underholder hun sig med Personer, som har hendes Fortrolighed, og der bliver Tale om den sande Vurdering af alle menneskelige Ting, erfarer man med stor Glæde, hvorledes hun kaster Kronen for sine Fødder og aabent erklærer, at Dyden er det eneste Gode, hvorefter alle Mennesker uden Undtagelse bør trage, uden Hensyn til deres Stilling. Men alligevel glemmer hun ikke længe, at hun er Dronning. Hun tager sin Krone igen, erkender dens Vigtighed og betragter den gode Brug af sin Autoritet som det første Skridt til Dyden.«

Herom udtaler Mannerschied sig endnu udførligere: »Dronningen anvender Morgenen paa Statens Sager og er regelmæssig tilstede i sit Raad. Jeg har været Vidne til, at hun en Dag, da hun havde underkastet sig en Aareladning, havde sammenkaldt sit Raad og tilbragte i dette næsten fem Timer. En anden Gang, medens hun i fire Uger led af Feber, lod hun sig dog ikke herved afholde fra at befatte sig med Statens Sager. Hun sagde, at Gud havde betroet hende Styrelsen af hendes Rige, at hun vilde gøre sit Bedste, og dersom hun ikke altid havde Lykken med sig, havde hun dog den Trøst ikke at have noget at hebrejde sig. Alle offentlige Sager gaar gennem hendes Hænder. Ganske alene ordner og fuldender hun alt. Gesandterne og de fremmede Ministre forhandler kun med hende alene uden Mellekomst af nogen Statssekretær, og naar de ved offentlig Audiens henvender Talen til hende,

er det kun hende selv, som svarer dem. Utroligt er det — og dog ser jeg det dagligt for mine Øjne — hvorledes disse store Hærførere, for hvis Navn og Vaaben hele Tyskland skjælv, overfor deres Dronning bliver tause og fulde af Respekt. Hun skaffer sig Underretning om alt, som angaar Regeringen, og har læst alle de Afhandlinger, som har Hensyn dertil trods deres Antal og deres Omfang. Hun elsker alle Nationer, fordi hun ærer Dyden overalt, hvor den findes.«

»I almindelige Samtaler er hun saa utvungen, at man ikke engang skulde holde hende for en højtstaaende Dame, endsige for en Dronning. Hun henvender Ordet først til Personer, med hvem hun vil underholde sig, tager dem i Haanden, driller dem med pikante Ord, ler og spøger med fuldkommen Frihed. Men paa samme Tid indgyder hun saa megen Respekt, at man i hendes Nærværelse er som et Barn.«

»Beskæftiger hun sig med alvorlige Ting, antager hun en majestætisk Mine, som har sin Virkning endog paa de Dristigste. Jeg har set hende midt i en fortrolig Passiar gaa over til den alvorlige Holdning, som stemmer med den kongelige Majestæt, saaledes at jeg ikke kunde tro mine egne Øjne. Hr. Pimentel, som saa hende daglig, tilstaar, at naar han underholder sig med hende om Ting af Vigtighed, er hun ganske forskellig fra sig selv, og neppe til at genkende. I de Depecher, hun udsteder, lægger hun Kraften af sin Forstand for Dagen, og ved saadanne Løjligheder vaager hun saa skinsygt over sin Autoritet, at hun ikke betjener sig af nogen andens Hjælp. Hun beskæftiger jeg ved ikke hvor mange Sekretærer, som neppe formaar at nedskrive alle de Breve, som hun dikterer dem, og som hun straks gennemgaar for at korrigere dem. Hun er saa gavmild, at om man tør sige, at hun i visse Ting ikke holder Maade, saa gælder dette kun de Gaver, som hun saa rundhaandet uddeler. Hun haandhæver samvittighedsfuldt Retfærdighedens Love. Derfor er det, siger hun, at hun kun sjelden har benaadet Forbrydere, som havde fortjent Døden, uagtet hun aldrig har dømt nogen til Døden uden at udgyde Taarer. Hendes Godhed svarer til hendes øvrige Dyder, hvilket alle Fremmede erfarer; thi der kom-

mer ingen Fremmed til hendes Hof uden at blive meget naadig modtagen.«

Hun havde faaet en mandig og stærk Opdragelse, gjort Studier, der var beregnede paa Mænd, og kendte Kirkefædrene. »Hendes Aand er ganske extraordinær, skrev Naudé til Gassendi, hun har set alt, lært alt, ved alt.« Det samme Anlæg lægger hun for Dagen for Regeringssagerne. Da hun i 1644 forestod Administrationen, spillede hun den første Rolle i Norden. Frankrig, Spanien, Skotland og England søgte Alliance med hende. Hun korresponderede med flere Lærde og kaldte andre til sit Hof.

(Fortsættes).

Et Jubilæum.

Paa Tirsdag den 1ste Oktober kan højærværdige Hr. *Pastor Perger* ved St. Andreas Kollegiet fejre *50 Aars Jubilæum* som Medlem af »Jesu Selskab«. Over Halvdelen af denne Tid, nemlig de sidste 33 Aar har Pastoren tilbragt her i Danmark og har saaledes viet sine bedste Aar og sine bedste Kræfter til den danske Missions Tjeneste. Ikke blot de mange, som har haft Pastoren som Lærer paa Kollegiet, men alle, som paa en eller anden Maade har lært ham at kende enten personlig gennem hans Sjælesørgervirksomhed eller gennem hans skriftlige Produktioner, har altid maattet ære og agte ham som en sjælden ærefrygtsindgydende Personlighed — som en agtværdig Præst, en dygtig Lærer og en lærd Theolog. Sin theologiske Lærdom har Pastoren haft rigelig Brug for ved Udarbejdelsen af de under Mrk. P. P. udgivne polemiske Skrifter, som sikkert vil være kendt af alle vore Katholikker, særlig af alle vore Konvertitter, for hvem de er en uvurderlig Skat, naar det gælder om at faa en paa en Gang kørtfattet, og dog grundig samt tydelig og klar Fremstilling af de vigtigste Kontroverspunkter Katholikker og Protestanter imellem. De

Angreb, som man fra luthersk-orthodoks Side rettede mod vor Kirke, foranledigede ham til at forfatte det udmærkede Forsvarsskrift: »*Er Romersk-katholsk ægte evangelisk?*«, som blev efterfulgt af en hel Række Smaaskrifter om aktuelle Spørgsmaal, saasom *Kristi Kirke, Hierarkiet, 54 af Prof. Dr. theol. H. Scharlings Misforstaaelser af katholsk Lære og Praxis, Troskilderne, Kirkemøderne, Ufejlbaheden*, o. s. v. ialt 21 større eller mindre Hefter. Selv om disse Skrifter vel nærmest er at betegne som Lejlighedsskrifter, saa vil de dog paa Grund af deres ovennævnte aldeles ypperlige Egenskaber have blivende Værd for den danske Mission.

Ogsaa paa tysk har Pastor Perger skrevet adskillige større og mindre Værker bl. a. 3 Bind *Prædikener paa Søndag og Helligdage*, der ligeledes udmærker sig ved Grundighed og Klarhed og er udkomne i flere Oplag. Ogsaa for Aviser og Tidsskrifter har han leveret mangt et Bidrag, ikke mindst til nærværende Blad, *Nordisk Ugeblad*.

Vi erindrer især en længere Artikelserie i Aargangen 1878 om afdøde *Biskop Martensens Ethik*.

P. August Perger er født i Münster-Westfalen som yngste Søn af en talrig og meget religiøs Familie. Hans ældste Brøder er den 90 aarige Domprovst Dr. Clemens Perger ved Domkirken i Münster. 3 Søstre er indtraadte i Ordensstanden. Pastor Perger gennemgik sin Fædrenebys Latin-skole indtil 1857 og optoges snart derefter, den 1. Okt., i »Jesu Selskab«. Han fuldendte de højere Studier i Ordenen med stor Dygtighed og var paa Grund af sine grundige Kundskaber i Latin og Græsk flere Aar Lærer i Rhetorik for sine Ordensbrødre. 1874 blev han sendt til Danmark og har siden, nogle Aar fraregnet, som han tilbragte i København og Aarhus, været Lærer ved st. Andreas Kollegiet i Ordrup.

Skønt nærved de 70, er Oldingen endnu frisk paa Legeme og Sjæl og kan næsten daglig ses med raske Skridt færdes omkring i Kollegiets Omegn for at hente ny Kræfter til sit utrættelige litterære og Skole-Arbejde.

Til hans 50aarige Ordensjubilæum den 1. Oktober 1907 ønsker vi ham hjærtelig til Lykke og haaber, at det maa forunder os endnu mange Aar at nyde godt af hans omfattende, velsignelsesrige Virksomhed. Dermed har vi

sikkert ogsaa udtalt Jubilarens eget Ønske, som vi ved ikke gaar ud paa andet end at kunne opofre sig til Guds Ære og Sjælenes Bedste.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Søndags fejredes den smukke Kirkevielsesfest som sædvanlig paa særlig højtidelig Maade i st. Ansgarskirke, om Formiddagen med Pontifikalmesse og om Eftermiddagen med Festandagt, begge Gange med Prædiken og med Assistance af Sangkoret, der under Basunledsagelse udførte flere af vore smukkeste Salmer. Paa Alteret, der i Dagens Anledning var ganske særlig smagfuldt og prægtigt smykket med et rigt Blomsterflor, var det allerhelligste udstillet hele Dagen, og man fandt bestandig baade forskellige Foreningsmedlemmer og andre, som aflagde et kortere eller længere andægtigt Besøg foran det allerhelligste, vor gudd. Frelser i Altrets Sakrament, til hvis Ære Kirken jo er indviet, og for hvis Skyld denne Fest fejredes med særlig Højtidelighed.

— I Onsdags den 25. ds. fejrede den katolske Studenterforening »A. C.« (*Academicum catholicum*) sit 100. Møde ved en særlig lille Højtidelighed i Buriis' Festlokale. Foreningen, som i flere Aar har ført en megel beskeden Tilværelse, blev stiftet i 1896 af Hr. Læge S. A. Rasmussen tilligemed nogle jævnaldrende, ligesindede Akademikere. Ved Foreningens 50. Møde for en 4—5 Aar siden, undfangedes Tanken om Udgivelsen af et særligt Tidsskrift (»Varden«), som mange af Ugebladets Læsere jo ogsaa kender, og som redigeres af Foreningens tidligere, mangeaarige Administrator, Hr. cand. phil. O. Andersen. Noget senere vedtoges et Forslag om, at Foreningen skulde forsøge at afholde offentlige Foredrag over populær-videnskabelige Emner; disse Foredrag har jo ogsaa slaaet godt an; ved stor Forekommenhed fra St. Knuds Skoles Rektors Side afholdes disse hvert Vinterhalvaar i nævnte Skoles Forsamlings-sal og er som Regel godt besøgte. Foreningen tæller her i Byen ca. 30 Medlemmer og har fornylig faaet to ny Medlemmer til, de to unge Studenter Hr. Holler og Jeppesen,

for hvem den lille Fest i Onsdags tillige skulde gælde som et Slags Rusingilde. Da flere selv af de københavnske Medlemmer desværre var forhindrede, var der kun mødt omtrent Halvdelen; men under den lille Festlighed herskede en meget animeret Stemning, hvortil ikke lidet bidrog forskellige Taler og nogle meget morsomme latinske Sange (en f. Eks. forfattet af Hr. Observator *Pechüle* og en anden, som var en latinsk Oversættelse af »Den Gang jeg drog afsted«). I Festlokalet var bl. a. ophængt nogle latinske Kronogrammer over Aarstallene 1896 og 1907, samt humoristiske Vaaben og Valgsprog for hvert af de mødte Medlemmer. Ved Indbydelsen var der nemlig foreslaaet, at enhver skulde søge at bidrage til Underholdningen ved en lille Overraskelse. Selve Festudvalget havde i denne Henseende mest anstrængt baade Hjerne og Haand ved Udarbejdelsen af ovennævnte humoristiske Vægprydelser, som vakte megen Munterhed.

— (J-n. J-n.) Gennemlæser man de Taler, som holdtes paa Generalforsamlingen i *Würzburg*, saa vil man forgæves søge en eneste fornærmende Ytring mod Anderledestroende. Ufordragelighed over for Kirken er en specifik protestantisk Ejendommelighed, som man Gang paa Gang støder paa. Saaledes holdt en Professor *Vinay* en Tale i Helligkorskirken heri Byen sidste Søndag Aften — en Tale, der fra Ende til anden var rigelig spækket med Grovheder, der undertiden faldt ind under den Betegnelse, Pastor *Gamel* gav *Valdensernes* Virksomhed i sin Artikel i dette Blads Nr. 29 for i Aar. — Professoren malede i stærke Farver et frygteligt Billede af Kirkens aandelige Død og dens Magtløshed over for det moderne Livs Fordringer. Den katholske Kirke kvalte alt aandeligt Liv i *Italien*, saa at Kristendommen var sunket ned til Afgudsdyrkelse og Overtro. Nu, disse Paastande er jo gamle kendte Travere, som i og for sig ikke duperer saa synderligt. Men forbløffende var hans Paastand om *Pius X.s* Plads i den vordende Historieskrivning, hvor han vilde blive stillet i Rang med de udueligste Paver; men mest oprørende var dog den Paastand, at hele Kirkens Præsteskab var i Bund og Grund fordærvet. Denne Paastand fik dog et vist latterligt Skær, naar man hørte dens Begrundelse, nemlig »Skandalerne« i *Milano* (sic!), som jo har vist sig at være opdigtede fra Ende til anden; men Prof. *Vinay* henter maaske sin Viden fra de Blade, som holder det under deres Værdighed at dementere, selv om de bliver gjort opmærksomme paa, at de har gjort andre Uret. — Det var et ret ejendommeligt Syn at se en valdensisk Gejstlig paa en luthersk Prædikestol; men her viser det sig atter, at Kampen mod Rom forener alle.

Aarhus. I Onsdags indviedes, som bebudet, st. Josephs-Søstrenes ny Hospital. Om Indvielsen er vi ikke i Stand til allerede at bringe Efterretning; derimod er der bleven tilsendt os et Eksemplar af »Aarhus Stiftstidende« for 21de September, hvori der — altsaa allerede før Indvielsen — fandtes nedenstaaende smukke Beskrivelse af Hospitalet, som kaldes »en ny Pragthygning«:

For den, der kender de nuværende fortvivlede Forhold, hvorunder der arbejdes paa Sct. Josephs Søstrenes Klinik paa Østergade, er det ret naturligt, at Ledelsens Tanker i en Aarrække har været henvendt paa at skabe et nyt og tidssvarende Hospital.

Nu er det endelig lykkedes.

Ud imod den monumentale Tietgens Plads har der i Sommerens Løb rejst sig et imponerende Bygningskompleks, som ikke alene er til Pryd for Byen, men ogsaa gør baade Ordenen og de Mænd, der rejste det, al mulig Ære.

Egentlig har Tanken om det nye Hospital vel ligget og gæret hos de ledende Kræfter flere Aar igennem. Og det har været godt, det samme. Resultatet er da blevet det, at man nu har faaet en Bygning, der ikke alene i sit Ydre er stilfuld og ejendommelig, men ogsaa i sit Indre gemmer de nyeste Forbedringer af enhver Art.

Bygningen er tegnet af Arkitekt *Thorke Møller*, og han fortjener en fin Kompliment herfor. Den gør en smuk Virkning i Landskabet, og dens Linier er en Glæde for Øjet. Façaden er bygget op af røde, haandstrøgne Sten og Granit, og over Bygningen hæver sig et smukt, sort-glasseret Tag.

Aralet spænder over 11,000 Kv.-Al., som er overladt af Kommunen for 6 Kr. pr. Kvadratalen, medens den almindelige Pris i Nabolaget er 10 Kr. Paa Façaden imod Syd ser man en polykrom Statue af Ordenens Skytshelgen Sanct Joseph.

Det vil føre for vidt her at fordybe os i Detaillerne i den velindrettede Bygnings tre Etager. Vi maa nøjes med lige at anføre, at i Kælderetagen, der forøvrigt ingenlunde gør Indtryk af at være nogen Kælder, er der indstalleret *Polyklinikken*, der føres herud fra Østergade, hvor den for Øjeblikket findes under lidet tidssvarende Forhold.

Saa er der Laboratorierne, indrettet efter alle den nyeste Forsknings og Tekniks Krav og forsynet med en Vrimmel af de mest moderne Instrumenter.

Endelig er der Omklædningsrum for Lægerne, Samlingsstue for Søstrene, der ogsaa her i Etagen har deres Refectorium (Spisesal) og en rummelig Havestue for Patienterne til Opholdsrum, naar Vejret ikke tillader dem

Ophold i den store, udstrakte Have. Endelig er der her indrettet Kul- og Grøntsagskældere og lignende Rum.

I Kælderetagen udmunder ogsaa »Smudsigtøjs-Skakten«, som strækker sig op gennem alle Etager og er Hospitalsledelsens Stolthed, fordi den er ypperligt og sundhedsmæssigt indrettet. I hver Etage har man blot at aabne Døren til denne Skakt og kaste det smudsige Tøj ind — saa havner det af sig selv nede i Kælderen. Og hvert Øjeblik kan man oppe fra udskylle de med Marmorbeton beklædte Skakter, medens Lufttrækket nedefra lader alle skadelige Dunster stige til Vejrs, op gennem Skorstenen.

I denne Kælderetage deler ogsaa straks Adgangene til Hospitalet sig i tre. Man kommer ind af en Hovedindgang fra Tietgens Plads, men Strømmen skiller sig ved Trapper for de Besøgende og for Patienter, og hertil føjes saa en Reservetrappe.

I Stueetagen er der ligesom paa 1. Sal Sygestuer med fortræffelig Lys, Luft og Plads. Her er ogsaa indført smaa Finesser ved Dag- og Natbelysningen, som vil virke gavnligt paa Patienterne. Der er Liggehaller med smuk Montering, Børnesygestuer med de lækreste smaa Børnemøbler, Taleværelser for Patienternes Besøgende og endnu en Stolthed for Hospitalet — en fuldtud moderne og elegant indrettet Badeanstalt med alle tænkelige Forbedringer af nyeste Dato og endogsaa med elektrisk Lysbad.

Overalt er der lagt Gulve af Linotol med Vægfliser af glasserede Sten. Og overalt er der elektrisk Lys, Dampindlæg og W. C.-Anlæg.

Og Førstesalens Indretning er i alt væsentlig det samme. Her er foruden Sygestuerne ogsaa Narkoserum og Operationsbord indrettet efter de allernyeste Mønstre — endogsaa med elektrisk Indlæg til elektriske Varmepuder.

I Mansardetagen er Pladsen væsentligt forbeholdt de 20 Søstre — nu er der 8 à 10, — som her ogsaa har deres eget Andagtsrum, der faar en stilfuld Udsmykning med et Alter, der er hentet helt nede fra Koblenz.

I en Bagbygning er der indstalleret Centralopvarmningsanlægget, Vaskeriet, Kedel- og Kulrummet osv. Her er en ganske fortræffelig Vaskemaskine, — en Slags overnaturlig stor »Fulddamp«-Maskine — og en udmærket indrettet Tørrecentrifuge, der paa et Par Minutter slynger næsten alt Vandet ud af Tøjet, saa det paa et Øjeblik er fuldstændig tørt.

Ogsaa en Afdeling for urolige og vanskelige Patienter findes der paa Hospitalet, som har sit eget Obduktionsrum og Ligkapel.

Saaledes er i al Korthed Indretningen paa dette Hospital, der skal ledes af Dr. *Rahlff* som Overlæge for den

medicinske- og Børne-Afdelingen, og Dr. Nordentoft som Overlæge for den kirurgiske Afdeling, med Assistance af Reservelæge *Jessen-Pedersen*.

Den 30. Septbr. 1906 nedlagdes Grundstenen, og d. 25. ds. indviedes Hospitalet.

Medens der var 24 Senge i Østergade, er der 80 paa det ny Hospital, og det er beregnet, at hver Seng koster ca. 3000 Kr. at installere. Saa kan Læserne omtrent regne ud, hvad hele Komplekset har kostet.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

ved **Rosenkranskirken** efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen (hos Pastor Ronge).

ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra St. Josefs Konferents Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. September. 19. Søndag e. Pintse. Michael, Ærkeengel. — **30. M.** Hieronymus, Kirkelærer. — **1. Oktober, Ti.** Remigius, Biskop og Bekender. — **2. O., 3. To.** Ferialdage. — **4. F.** Frans af Assisi, Ordensstifter. — **5. L.** Ferialdag.

Søndag den 6. Oktober. 20. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest. (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker.)

*) Paa Hverdagene i Oktober Maaned bedes under Skolemessen Rosenkransen, det Lauretanske Litani og Bønnen til den h. Josef; Paa Søndagene holdes Rosenkransandagt.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7½ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — — med Præd. Kl. 2½ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7¼. (Hverdage: Kl. 6, 6½, 7, 8¼.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Mødreforeningen. Tirsdag den 1. Oktober læses Kl. 8¼ i St. Ansgars Kirke den hl. Messe for Foreningens Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Rosenkranskirken. Søndag den 6. Oktober fejres Kirkens Titularfest, Rosenkransfesten.

Hver Lørdag i Oktober Maaned holdes om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Rosenkransandagt.

Første Fredag i Maaned (den 4. Oktober.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatusmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerter.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Fredagen d. 4. Okt. at møde til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Lob i St. Ansgars Kirke.

Rosenkranskroderskabet holder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke **Søndag den 6. Oktober** under den hl. Messe Kl. 8 som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Broderskabet om Aftenen Kl. 6 genoptages den maanedlige Rosenkransandagt med Procession, i hvilken Jomfruernes Forening deltager med Broderskabets Faner.

St. Franciskus III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 4. Oktober (den h. Frants af Assisis Fest) Kl. 8 Aften.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvar-talet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69^o o. G. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kas-serer, Cand. phil. Prof. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48. Bestyrelsen.

Obs. 1. Oktober begynder et nyt Kvar-tal af Ugebladet!

Virk for Bladets Udbredelse! Skaf nye Abonnenter!

Litteratur. Udkommen er paa St. Olavs Trykkeris Forlag:
Fred. Esser: Blodbrylluppet i Paris. 38 S. Pris 20 Øre.
I Kommission hos Høst & Søn er udkommen:
Fred. Esser: Den spanske Inkvisition. 148 S. Pris Kr. 1,56.
Faas i alle Boglader.

Til Oktober Maaned anbefales:

P. P.: Til Forsvar for Sandheden Nr. 8: **Mariadyrkelsen.**
Fred. Esser: **Den h. Frans af Assisi,** Et Livsbillede I. II. III, 75 Øre.

Dr. theol. B. Hansen: **St. Francisci Minde.** 3 Kr.
Aug. Brinkmann: **Den h. Birgitte.** Et kulturhistorisk Billede. 1 Kr. 50 Øre hæftet.

Johannes Jørgensen: **Floretti** d. e. den h. Frans af Assisis Smaa-blomster 3 Kr.

— **Frans af Assisi.** 6 $\frac{1}{2}$ Kr.

Husk Vincentsforeningens Kransekort.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Boyesgade 5, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 40.

Søndagen den 6. Oktober.

1907.

INDHOLD: Dronning Christina af Sverige. — Indvielse af St. Josefs Hospital i Aarhus. — Generalforsamlingen i Würzburg. — Tilstanden i den lutherske Kirke. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Esbjerg. Italien. — Basar for Elisabethsøstrene. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

Dronning Christina af Sverige

ved

Dr. K. Krogh-Tonning.

(2. Fortsættelse).

Verden blev meget forbauset, da denne kraftige og lærde Dronning den 6. Juni 1654 nedlagde den svenske Krone og overdrog den til sin Onkel, Pfalzgreve Karl Gustav.

»Jeg mener«, skrev hun, »at Kvinden aldrig skulde regere, og jeg er saa overbevist derom, at om jeg havde giftet mig, saa havde jeg ganske vist udelukket mine Døtre fra Tronfølgen; thi jeg havde uden Tvivl elsket mit Rige mere end mine Børn. Det er virkelig næsten umuligt for en Kvinde at opfylde Kronens Pligter paa en værdig Maade, enten hun regerer i sit eget Navn, eller hun er betroet Regentskabet. Hendes Forsagthed, hendes Svaghed paa Sjæl og Legeme gør hende lige uskikket til Regeringen.«

Dronningen svarede bl. a. Chanut, som havde tilraadet hende megen Forsigtighed ved denne Lejlighed: »Jeg ved, at der kun er faa Personer, som billiger min Beslutning,

men jeg er vis paa, at De er en af disse faa. De andre kender ikke min Karakter og forstaar ikke at vurdere mine Motiver; thi jeg har aldrig aabnet mig for nogen anden end for Dem og for en anden Ven, hvis ophøjede og ædle Aand borger for, at jeg af ham tør vente en Mening i Lighed med Deres.«

Lidt senere sagde hun, at hun oprindelig havde faaet Impulsen til at frasige sig Kronen ved sin Tilbøjelighed for den katholske Kirke. Ved denne Tid havde hendes Afsmag for Forretningerne naaet den højeste Grad. Thi da to Sekretærer i Prins Karls Nærværelse var komne for at forelægge hende nogle Aktskykker til Underskrift, sagde hun, at hun ved Synet af disse Folk troede at opdage den onde Aand, og at hun ikke vilde nøle med snart at overgive Regeringen til den, som havde tilstrækkelig Kraft og Evne til at skille sig godt ved Hvervet, i Betragtning af, at Sverige desuden behøvede en Hersker, som ogsaa kunde sætte sig i Spidsen for sine Armeer. Hun holdt energisk fast ved sit Forsæt uden Hensyn til Oxenstjernas levende Indsigelser, som forudsagde hende bitre Selvbefrejdelse, trods selve hendes Efterfølgers gentagne Forestillinger, som opbød alt for at afholde hende, og uagtet Stænderne havde besværgt hende, og Moderen havde givet hende de alvorligste Advarsler for at bringe hende bort fra sin Beslutning.

Allerede paa denne Tid udbredte Gejstligheden i Folket det Rygte, at denne Fyrstinde var ifærd med at antage Katholicismen i et fremmed Land, hvilket bragte Trediestanden paa den Tanke, at man burde forpligte hende til at anvende sine Indtægter i Sverrige. Hun forblev fem Dage i Stockholm og vendte sig ikke mod Tysland, saaledes som hun først havde foresat sig, men mod Danmark. Ved denne Tid var dette Rige skilt fra Sverige ved en liden Flod, som hun satte over i usigelig Glæde, idet hun raabte: »Endelig er jeg fri og ude af Sverige, hvortil jeg ikke agter nogen-sinde at vende tilbage.«

Christinas Abdikation forbausede Alverden. Men endnu mere forbauset blev Verden Aaret efter, da man erfarede, at denne Nordens Dronning, denne eneste Datter af Gustav Adolph, denne Skandinaviens lutherske Pavinde offentlig i

Innsbruck i Tyrol havde lagt den katholske Troesbekendelse i en romersk Prælats Hænder. Dette var en gammel Lutheraner fra Hamborg, Lukas Holstenius, Konvertit ligesom hun selv og sendt hende imøde af Pave Alexander VII. Hvad der vil vække ikke mindre Forundring, er de oprindelige Motiver, som førte hende tilbage til Katholicismen. Dette var netop det, som i Almindelighed støder Protestanter bort: de Gejstliges Coelibat og Pavens Auktoritet. Hun var ni Aar gammel, da man første Gang gav hende en Udvikling af den katholske Kirkes Dogmer og blandt andet lærte hende, at i denne Kirke anses Coelibatet for fortjenstligt. »Ah«, udrød hun, »hvor dette er smukt; jeg vil antage denne Religion.« Man bebrejdede hende alvorligt denne Tanke. Men hun holdt fast ved den saa meget ivrigere. — Andre lignende Indtryk fik senere Indpas hos hende. »Naar man er Katholik«, sagde hun, »har man den Trøst at tro, hvad saa mange ædle Aander har troet i sex-ten Hundrede Aar. Man har den Ære at tilhøre en Religion, som er stadfæstet ved en Million Mirakler og ved flere Millioner Martyrer, en Religion«, lagde hun til, »som har frembragt saa mange Jomfruer, der har sejret over sit Køns Svagheder og har indviet sig selv til Gud.«

Den svenske Forfatning hviler paa Lutherdommen, som derfor var indpodet Christina som en Nødvendighed. Hun besluttede at afryste Aaget og rev sig løs af egen Drift. Hun følte sig uigenkaldelig tiltrukken af en anden Religion, hvortil hun endnu kun havde et ufuldkomment Kendskab. »Hvad der især forekom hende som et Værk, der beundringsværdigt stemte overens med Guds Godhed«, bemærkede Protestanten Ranke, »var Kirkens Enhed under Pavedømmet. Hun overgav sig til denne Tro fra Dag til Dag med voksende Beslutsonhed. Man kunde sige, at hun paa denne Maade tilfredsstillede den Trang til Hengivelse, som hører til Kvindens Natur.«

For at nærme sig Kirken benyttede Christina en ejendommelig List. Den første, hvem hun aabenbarede sin Tilbøjelighed, var en Jesuit, Antonio Macedo, Skriftefader hos den portugisiske Ambassadør Pinto Porcira. Denne taledede intet andet Sprog end det portugisiske og benyttede sin Skriftefader som Tolk. En af Dronningens største Glæ-

der var at bringe Samtalen med Tolken hen paa de religiøse Kontroverser ved de Audienser, som hun gav Ambassadøren, medens denne stod i den Formening, at hun behandlede Statssager, og betro sin dybeste Hemmelighed til en Trediemand, Macedo, i Nærværelse af en anden Trediemand, som ikke forstod noget deraf. Macedo forsvandt pludselig fra Stockholm. Dronningen lod, som om hun søgte efter ham. Men hun havde selv sendt ham til Rom for at underrette Jesuiternes General direkte om hendes Ønsker og bede ham om nogle Medlemmer af hans Orden, Disse ankom til Stockholm i Februar 1652. De lod sig forestille som italienske Adelsmænd paa Rejse og blev indbudne til Dronningens Bord. Hun gættede straks, hvem det var. Da de traadte frem for hende i Spisesalen, sagde hun ganske sagte til en af dem: »De har maaske Breve til mig?« Han svarede ja uden at vende sig. Hun anbefalede ham ikke at tale med nogen og sendte efter Bordet den Tjener, til hvem hun havde mest Tillid, for at afhente Brevene. Den følgende Dag lod hun Jesuiterne føre ind i Paladset i dybeste Hemmelighed. Saaledes gik det til, at Udsendinge fra Rom i Gustav Adolfs kongelige Palads kom sammen med Datteren af denne Monark, Protestantismens ivrigste Forsvarer, for at forhandle med hende om hendes Overgang til den katholske Kirke!

Dronningen talte til disse Fædre om de Hindringer for sin Overgang, som vilde møde hende, dersom hun bestemte sig for den. Disse Hindringer syntes stundom uovervindelige, og da hun en Dag atter modtog Jesuiterne, erklærede hun, at de kunde vende tilbage, at hendes Konversion var uigennemførlig, og at det altid vilde blive hende meget vanskeligt at blive fuldt ud Katholik af ganske Hjerte. Fædrene blev forbausede. De anvendte alle Midler for at bringe hende til at holde fast ved sin Beslutning, de stillede hende Gud og Evigheden for Øje og erklærede hendes Tvivl for en Fristelse. Det er meget betegnende for Christina, at hun i dette Øjeblik var meget mere bestemt end nogensinde. »Hvad vilde I sige«, svarede hun, »dersom jeg var nærmere ved at blive Katholik, end I tænker?« »Jeg kan ikke beskrive den Følelse, som gennemtrængte os«, siger Jesuiten, der beretter dette. »Vi

kunde mene, at vi opstod fra de Døde«. Dronningen spurgte, om ikke Paven kunde give hende Lov til at kommunisere en Gang om Aaret efter luthersk Ritus. Vi svarede nej. »Da«, sagde hun, »er der ingen anden Udvej; jeg maa nedlægge Kronen«.

Efter frivillig at have opgivet Tronen i 1654, i en Alder af tyve Aar, gennemrejste Christina Tyskland. Hun kom til Hamburg i Juli 1654. Et Brev fra Pave Alexander VII. dateret 10. Oktober 1655 opfordrede hende indstændigt til at begive sig til Rom. Vedkommende pavelige Legat havde faaet Fuldmagt til at udføre alt, som var fornødent for at bringe denne Sag i Orden. I det pavelige Brev hedder det, at Christina, født af akatholske Forældre, er bleven undervist og opdragen i Hæresi, men at hun senere, oplyst af Gud og i Erkendelse af Sandheden, ønsker fuldstændigt at opgive Vildfarelsen og ved den guddommelige Velsignelses Hjælp at blive optagen i den katholske Kirkes Skød. I det samme Dokument findes endnu denne Befaling: »Vi vil dog, at en edsvoren Notar skal være tilstede ved Afslutningen af denne Akt«. Derefter er der ved Legatens Adresse tilføjet: »Vi erklærer, at i Mangel af ethvert andet Vidne skænker vi Deres Attestation hel og fuld Tillid«. Ved Dronningens Troesbekendelse er blandt andet indskudt disse Ord: »Jeg tror fast og vedtager de hellige Apostles og den katholske Kirkes Lære, Disciplin og Anordninger, uagtet de ikke alle findes udtalt med udtrykkelige Ord i Bibelen, og jeg opfatter de hellige Skrifter i den af Kirken vedtagne Mening, som i Kraft af vor Frelasers Jesu Christi Bestemmelse indtil nu har havt, faktisk har og altid vil beholde Magten til at bestemme den sande Fortolkning. Jeg vedtager ligeledes uden det mindste Forbehold de Fortolkninger af de samme Skrifter, som er os givne af de hellige Fædre . . . og jeg betragter den hellige apostoliske og romerske katholske Kirke som alle de andre Kirkers Moder og Lærerinde og forpligter mig til ubetinget Underkastelse under Biskoppen af Rom, hvem jeg anerkender som Efterfølger af St. Petrus, Apostelfyrsten og Vor Herres Jesu Christi Vikar . . . Paa samme Tid opgiver jeg alle andre Grundsætninger og Meninger, med hvilket Navn og hvilken Betydning de end pynter sig; jeg forka-

ster, forbander og anathematiserer alle Sekter, Vildfarelser og Skismaer, som Katholicismen indtil denne Dag har forkastet, forbandet og anathematiseret«.

Under Formelen for denne Absolution, som blev tilstaaet Dronningen efter hendes Afsværgelse, findes denne Bøn: »Modtag, evige Gud, med din uendelige Godhed og efter din store Barmhjertighed dette Faar, som ved din Almagt er udrevet af glubende Ulves Svælg. Giv hende Plads i Faarestien med dine Troende, for at hun, beskyttet mod ethvert farligt Angreb af den onde Aand, maa blive i Stand til at glæde sig i din hellige Kirke, der i sin moderlige Ømhed lykønsker sig ved at have genfundet dette vildfarne Barn . . . Betragt med et medlidende Blik din Tjenerinde, paa det at de Vildfarelser, i hvilke den onde Aands List havde lokket hende ind, ved din Naades Kraft maa være hende tilgivne, og paa det at hun, baaren af Kendskabet til din Sandhed, maa forblive som Lem af din hellige Kirkes Samfund«.

(Fortsættes).

Indvielse af St. Josefs Hospitalet i Aarhus.

Den 25. September blev det ny St. Josefs Hospital i Aarhus indviet. Højtideligheden fandt Sted i den rummelige Hospitalsgaard, hvor der var rejst et blomstersmykket Alter under et stort Krucifiks, fastgjort paa Muren.

Foran dette samlede sig Kl. 2¹/₂ en Skare indbudte, deriblandt Borgmesteren, de fleste Byraadsmedlemmer, Repræsentanter for Byens civile Autoriteter og de fleste af Byens Læger. Af de katholske Gejstlige saas foruden de stedlige Pastor *Kerff* (Horsens), P. *Ikenmeier* og P. *Cremer* (Aalborg), P. *Steidl* (Odense) og P. *Resch* (Amager).

Efter at den store Forsamling havde sunget »Dejlig er Jorden«, der blev ledsaget af et Hornorkester, holdt Pastor *Schmid*

Indvielsestalen:

»Da vor højærværdigste apostoliske Vikar, Biskop Johannes von Euch, desværre ikke kan være tilstede her i Dag, paahviler mig det ærefulde Hverv at indvie det ny St. Josefs Hospital. Jeg opfylder det med Glæde og med Taknemmelighed imod Gud, alle gode Gavers Ophav.

Det var den 30. September i Fjor, at Grundstenen til dette Hus blev lagt. Endnu er der ikke hengaaet et Aar, og Maalet er dog naaet. Hvad vi den Gang ønskede — at dette Foretagende maatte faa en lykkelig Fremgang, at Huset maatte blive rejst uden at nogen af Arbejderne kom til Skade — er nu gaaet i Opfyldelse.

Fuldendt staar da nu den imponerende Bygning her paa Marselisborg Grund; den staar som en Pryd for Byen med sin noble smukke gennemførte Stil og som et stedseværende Minde om de Mænds Dygtighed og Energi, der har været i Stand til at rejse dette Hus i saa kort en Tid og det til Trods for, at den strænge Vinter lagde mange Hindringer i Vejen.

Fuldendt staar dette Hospital med de hyggelige, lyse Rum, med de brede, luftige Korridooer, med det store Ledningsnet, der tilfører Bygningen Lys og Varme, udrustet med hele det Armamentarium, som det moderne Hygieine kræver i et Sygehus, der skal være fuldt paa Højde med Tiden.

Og saa vidt vi da kan skønne, er der intet af Betydning, der er glemmt, eller som er mislykket — noget der dog saa let kan hænde med et saa stort Foretagende som dette, selv om der anvendes nok saa megen Beregning og Paapassenhed.

Takket være da af ganske Hjerter *Gud*, som har holdt sin beskyttende Haand over dette Arbejde; han være lovet og priset for alt, hvad der hidtil er sket og for alt, hvad der i hans Navn maatte ske her i Fremtiden.

Denne Næstekærlighedens Instution er fremvokset af den *katholske Kirkes* Jordbund. Der har været en Tid, da

alle Foretagender paa Barmhjærtighedens og Kærlighedens Omraade udsprang paa dette Grundlag. Det var dengang, da Trosenhedens Baand omslyngede alle Lande, da endnu en fælles religiøs Grundstrømning kunde rinde gennem Folkenes Sjæl. Og det kan ikke nægtes, at denne Enighed med Hensyn til de højeste Livsspørgsmaal har været en kraftig Støtte ogsaa for alle rent humane og kulturelle Bestræbelser.

Den religiøse Enhed eksisterer ikke mere. Der gaar i denne Henseende dybe Spalter gennem Landene og Folkene, ja gennem Familiernes. Det er nu engang en Kendsgerning.

De enkelte Partier stræber efter deres religiøse Idealer hver paa sin Maade og ad stærkt afvigende Veje, og Idealerne selv er ofte af ret forskellig Art.

Men medens vi ad de forskellige Veje strider for Livets højeste Idealer, er der andre Opgaver, om hvis Løsning vi alle kan og bør enes, det er *Samfunds-Opgaverne* her paa Jorden, det er den *borgerlige Enhed og Samdrægtighed*, af hvilken vi alle skulde være besjælet. Det evige Maal, som vi attraar, kan ikke staa i Modstrid med det jordiske Livs *sande* Formaal og berettigede Krav.

Der er intet, der hindrer os katholske Kristne i at forene os med vore Medborgere til fælles Arbejde, for at indrette det jordiske Herberge for Livet hernede paa det bedste og fuldkomneste; intet, der hindrer os i at kappes med dem i Udøvelsen af alle borgerlige Dyder, der blomstrer desto skønnere, ædlere, kraftigere, jo dybere de er rodfæstede i Religionens Jordbund.

Idag tilbyder *St. Josefssøstrene* Byens Borgere deres trofaste Medvirken paa Sygeplejens Omraade. De har bragt et stort Offer ved at rejse dette prægtige Hospital, men større og smukkere er dog det Offer, som de har bragt ved at give hele deres Person hen for denne Sag og det ikke for et kort Tidsrum, men for hele Livet.

Jeg føler mig overbevist om, at denne Oflervillighed anerkendes og paaskønnes i rigt Maal. Mange er jo de, der igennem de svundne Aar har lært at skatte Søstrenes opofrende Gerning og føle sig i dyb Taknemlighedsgæld til dem. Derfor er jeg ogsaa sikker paa, at mange med

mig vil ønske Søstrene hjærtelig til Lykke med, at de har naaet det Maal, som de saa længe har stræbt efter.

Vi ser her for os en Skare St. Josefssøstre; de er nu i Begreb med at drage ind i deres ny Hospital; deres Hjærter banker af Glæde over, at denne Dag er oprunden. Og dog ved de meget vel, at de ny Forhold fører større Ansvar med sig, større Anstrengelse, større personlige Ofre — og dog er deres Glæde lige inderlig. Men netop ogsaa dette viser os, at disse Søstre har det rette Kald til at paatage sig Sygeplejerskens byrdefulde Opgave.

De fleste Mennesker har jo let ved at røres, naar de ser et lidende Menneske, og ofte fødes der da under disse Forhold ædle og smukke Gerninger. Vi ser Mennesker, der rundhaandet skænker store Gaver til filantropiske Øjemed; Mennesker, der bringer store personlige Ofre ved kærligt at pleje deres Slægt og Venner.

Fortjener ikke de barmhjærtige Søstre langt større Beundring? De hellige *hele deres Liv* til en opofrende Sygeplejegering og det blandt *fremmede* Mennesker, de har forladt deres Hjem og Fædreland for at ombytte det med Dødens og Smertens Hus. Ved Dag og ved Nat ser de ofte den menneskelige Elendighed og ofte i den mest afskrækkende Skikkelse, de hører stadig den syges Klagesang. Og dog er de Dag ud og Dag ind lige pligttopfyldende, lige samvittighedsfulde, lige taalmodige og kærlige; de bliver aldrig følesløse, men bevarer stadig et mildt og et varmt Hjærte, saa at der altid er rigt Forraad af Kærlighed og Medfølelse overfor den syge, der jo netop i saa høj Grad trænger til Kærlighed.

Det er det, vi med Rette beundrer. Thi dertil udkræves der *en næsten overmenneskelig moralsk Kraft*; Mennesket maa først i sit eget Indre sejerrigt have bestaaet Kampen med Arvesyndens værste Udløber, den medfødte Egoisme, og der maa i Stedet for være traadt et Ideal, der til Stædighed formaar at begejstre Hjærtet, at give det Flugt og Kraft, et Ideal, der paa en Gang er Sandhed og Løn, Lys og Vederkvægelse.

Man spørger uvilkaarligt, hvor er den skjulte Kilde, hvoraf denne vidunderlige Hengivenhed og Kærlighed strømmer til Sjælen?

De barmhjertige Søstres og alle kristelige Sygeplejerskers ophøjede *Forbilleder* er intet andet, end *Jesus Kristus* selv, vor Frelser og Saliggører, der har udgydt sit Blod for os paa Korset. Af Kærlighed til ham arbejder de og forsager; *hans Kærlighed er deres Løn.*

Denne Kærlighed er stærk; den har i de henrundne to Aartusinder skabt heltedige Mænd og Kvinder, der har udført store Gerninger i Næstekærlighedens Tjeneste. Det er den Kærlighed, om hvilken den hl. Paulus siger: »Kærligheden er taalmodig, er velvillig, Kærligheden misunder ikke, den handler ikke ubesindig, den er ikke opblæst, den er ikke ærgerrig, den søger ikke sit eget, den tænker ikke ondt . . . den taaler alt, den tror alt, den haaber alt, den udholder alt (1. Cor. 13).

Men der er et andet Ord, Vor Herre har udtalt under sin Vandring her paa Jorden, et Ord, der vidner højt om den Kærlighedens Aand, som vor Frelser har bragt med sig, et Ord, der for den troende lyder som den herligste Musik, et Ord, der bringer med sig den skønneste Forjættelse. Disse Ord lyder saaledes: »*Hvad I har gjort imod een af disse mindste af mine Brødre, det har I gjort imod mig.*«

Hvor megen Opmuntring og Velsignelse rummer denne Forjættelse ikke for de barmhjertige Søstre selv. Det er altsaa ikke blot en from Opfattelse, naar de forestiller sig i den syge Vor Herre selv og derfor søger at pleje ham med saa megen Omhu. Kristus har selv givet denne Tanke sin Sanktion. Han vil ogsaa vedkende sig dette Ord paa Gengældelsens Dag, hvor han vil sige; »Kommer hid, I min Faders Velsignede, tager dette Rige i Besiddelse, som er eder beredt fra Verden blev grundlagt; *thi* jeg var hungrig, og I gav mig at spise; jeg var tørstig, og I gav mig at drikke; jeg var fremmed, og I tog mig til Eder; jeg var nøgen, og I klædte mig, jeg var syg, og I besøgte mig; jeg var i Fængsel, og I kom til mig« (Math. 25).

Saa drag da ind i dette eders ny Hjem, I Søstre af St. Josefs Kongregation, for her at leve og at virke for den lidende Menneskehed! Her vil I maaske selv, efter trofast fuldendt Gerning lukke eders Øjne.

For Vor Herres Skyld har I i eders Ungdom forladt Fader og Moder, Søster og Broder og alt, hvad der er eder kært, og har ved de tre Løfter om livsvarig Armod, ugift Stand og Lydighed, selv brudt den Bro af, der bagved eder kunde føre tilbage til Verdenslivet — for helt at tilhøre den guddommelige Frelser.

Drag da ind i dette Hus, I gudindviede Jomfruer, og gaa som Trøstens milde Engel fra Stue til Stue, fra Seng til Seng.

Dog skulde det engang blive tungt at bære dette Livs og denne Gernings Tornekrone, saa se paa de Sindbilleder, der er malede omkring Huskappellets Alter: Tornekrone, Naglerne og Korset og husk paa, at den guddommelige Frelser selv først har baaret en smertefuld Tornekrone, at han ikke har nedlagt den, men har holdt ud med den til det sidste Øjeblik. »I Korset er Frelse,« siger Thomas af Kempis,« i Korset er Liv, i Korset er Meddelelse af himmelsk Sødhed, i Korset er Sindsstyrke, i Korset er aandelig Glæde« — ja, i Korset er ogsaa Velsignelse for vor udvortes Gerning.

Saa er der kun tilbage at udtale en Tak til alle dem, der har bidraget til, at denne herlige Bygning er bleven rejst:

Fremforalt til *Arkitekten, Hr. Torkel Møller*, der idag ser sit Værk fuldendt, et Værk, som vi yder vor fulde Anerkendelse.

En ganske særlig Tak til *Overlægen, Hr. Dr. Rahlff*, der som ingen anden i en Række af Aar har arbejdet for Hospitalets Tilblivelse. Aldrig har han ladet Modet synke, til Trods for mangfoldige Genvordigheder; alt skulde blive tidssvarende og saa fuldkomment som muligt; er dette Maal opnaaet, saavidt det af menneskelige Kræfter kan opnaas, saa skyldes det fremfor alt Hr. Dr. Rahlff. Maatte han og de andre Hospitalets Læger opleve Glæde ved deres fremtidige Gerning paa dette Sted.

En Tak til *Murermestrene Jensen og Nielsen* og til *Tømremester Petersen*. De har udført et solidt og dygtigt Arbejde og skænket denne Bygning deres særlige Interesse.

Tak til alle andre *Mestre, Svende, Arbejdere og Leve-
randører*; de kan med Stolthed se hen paa dette Hus,

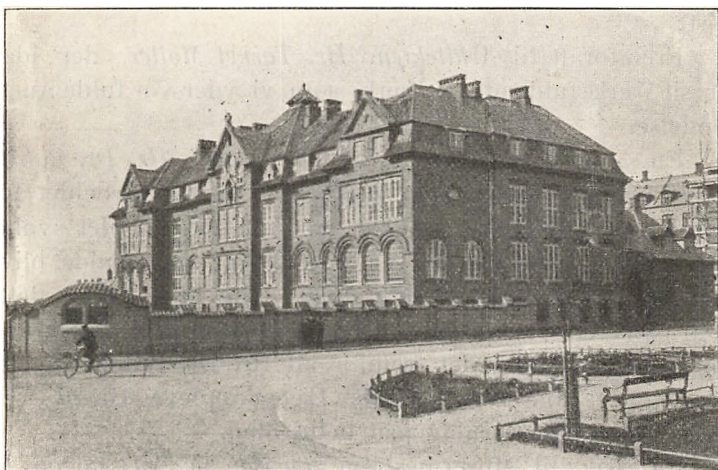
der er et Vidnesbyrd om, hvad den danske Arbejder er i Stand til at bygge i saa kort en Tid.

Tak til de højt ansete Læger, der er her tilstede og derved viser deres Interesse for dette Hospital. Det er Søstrenes Ønske at gøre sig værdig til deres Velvillie.

Endelig — paa Søstrenes Vegne — en hjertelig Tak til alle dem, der i Dag har bæret denne Højtidelighed med deres Nærværelse, en Tak til alle dem, der i Aarenes Løb har vist sig som Hospitalets Velyndere.

Saa aabne da dine Porte, St Josephs Hospital i Aarhus, og modtag dine Syge fra By og Land! Maatte dine lyse Sale gengive mange Sundhedens uvurderlige Gode og lindre deres Smerter!

Da Grundstenen blev lagt, skete det i den hl. Treenigheds Navn. Til denne Urkilde af alt godt, fra hvilken alt er udgaaet, til hvilken alt skal vende tilbage i Tidernes Ende, kommer ogsaa jeg tilbage i mine Tanker — og anbefaler dette Hospital til den allerhelligste Treenigheds Beskyttelse. Maatte Gud i Himlen, al Barmhertigheds Fader og al Kærlighedens Kilde forunde Søstrene, deres Læger og alle dem, der skal bo i dette Hus, sin rigeste Velsignelse!«



Højtideligheden sluttede med Afsyngelsen af »Over hele Jordens Rund« (Mel.: Store Gud), digtet af Johannes Jørgensen.

Derefter spredtes Forsamlingen rundt i den store Bygning, der hos alle vakte den største Beundring ved sin praktiske og hyggelige Indretning.

IAnledning af Indvielsen holdtes der om Eftermiddagen paa Ryesgade en Middag, til hvilken Indbydelserne var udgaaet fra Provinsialforstanderinden. Indbudte var Byraadet, flere kommunale Embedsmænd, Repræsentanter for Byens Læger og de medvirkende Haandværkere og hele Pressen. Middagen serveredes i Skolens smukt dekorerede Gymnastiksal.

Ved Bordet præsiderede Pastor *Schmid*, der bød Velkommen paa Søstrenes Vegne og indledede Festen ved et Leve for Danmark og Danmarks Konge (Nifoldig Hurraaab; Musikken spillede Nationalsangen, som paahørtes staaende).

Derefter bragte Pastor *Schmid* Aarhus Byraad en Tak for den Velvillie, det havde udvist mod Søstrene. Han haabede, at denne Velvillie maatte blive fortsat, og at Aarhus Kommune altid maatte have saa dygtige Mænd i sit Raad, som Tilfældet nu var.

Borgmester *Drechsel* takkede for denne Skaal, idet han udtalte Byraadets Taknemmelighed for Søstrenes Virksomhed her i Aarhus.

Overlæge Dr. med. *Rahlff* holdt den egentlige Hovedtale for Søstrene og deres Orden. Det danske Folk var Søstrene megen Taknemlighed skyldig for det ganske overordentlig store og betydningsfulde Arbejde, de havde gjort her i Landet. Han ønskede, at dette Foretagende, der nu var begyndt, maatte blive til Velsignelse og Trøst for mange.

Overlæge *Nordentoft* bragte Arkitekten og Haandværkerne en Tak for den smukke Bygning.

Pastor *Lohmann* talte for Hospitalets Læger; *Jens Busk* for Byens øvrige Læger; Overlæge *Müller* takkede paa Lægernes Vegne.

Folkethingsmand *Sabro* takkede Dr. *Rahlff* for hans Arbejde paa »de gamles Hjem«, med hvilket han nu tager Afsked. Han udbragte et Leve for, at St. Joseh-Søstrenes Hospital maatte gaa en rig og lykkelig Fremtid i Møde.

Pastor *Kerff* udbragte en Skaal for Pressen, for hvilken Redaktor *Hastrup* takkede.

Malermester *J. C. Petersen* takkede paa Haandværker-nes Vegne.

Saa bød Pastor *Schmid* Velbekomme, og Selskabet vendte tilbage til Forhuset til Kaffen og Cigarer.

Generalforsamlingen i Würzburg.

I »*Politiken*« for 19. Septb. har *Gustav Philipsen* skrevet en Kronik: »*Den katholske Krisis*«, som i enkelte Retninger indeholder megen Ros, men som dog kun igen benyttes til fornyet Angreb. Vi kan passende indlede denne Artikel med et Citat af ovennævnte Kronik:

»Den tyske politiske Katholicisme har med Rette været Genstand for Beundring, Venners saavel som Modstanderes. Skabt tilsyneladende af intet, midt under Rusen fra 1870, under Indtryk af Sejrvindinger, der med nogen Føje kunde udtydes som en Gudsdom til Fordel for den tyske Protestantismes Overlegenhed overfor den vælske Religion, lykkedes det det tyske Centrumsparti at grundlægge og gennem mere end en Menneskealder at bevare en Magtstilling, til hvilken Europas parlamentariske Liv ikke frembyder mange Sidestykker. Omfattende mangfoldige politiske Afskygninger, forenede vesttyske Rhinlændere, bajerske Bønder, sprogfremmede Polakker med den fælles Kirke som eneste Bindeled, har Partiet modstaaet alle Storme, alle Omskiftelser, det har uden indre Svækkelse fra et af prøisisk Politimagt forfulgt Oppositionsparti kunnet forvandle sig til Rigets regerende Parti og er atter uden Mandtab og med Værdighed steget ned fra sin ledende Stilling, da saadant passede de hurtigt skiftende Strømninger i Rigets øverste Styrelse. En Forsamling som den nylig afholdte »Katholikentag« i Würzburg giver et imponerende Billede

af indre Styrke, et levende Indtryk af den Genialitet, hvormed Kirken har omfattet sine Tilhængeres hele Liv, varetaget alle deres materielle og aandelige Fornødenheder; politisk Aktion, faglig Arbejderbeskyttelse, selskabelig Adspredelse, kristelig Velgørenhedsværk, alt tages i Beslag, intet forsømmes i det ene Formaals Tjeneste.«

Det er virkelig en Glæde at se vor hjemlige Presse henvende Opmærksomheden paa dette aarligt tilbagevendende store Stævne af tyske katholske Foreningers Repræsentanter. Det har sandelig holdt haardt nok. Man har herhjemme i mange Aar fulgt den samme Taktik, som de katholsk-fjendtlige Blade i Tyskland har fulgt i mange Aar, nemlig den absolutte Fortielse. Men nu er de tyske Katholikkers store aarlige Generalforsamling bleven en Kulturfaktor, som ikke længere lader sig overse. Enten man vil eller ej maa man ogsaa her hjemme hellige den nogen Opmærksomhed. — Det er betegnende for Bladenes Holdning, at medens de ellers meget samvittighedsfuldt beretter om denne eller hin socialdemokratiske Demonstration, tav de, da Tusinder af katholske Arbejdere ifjor bragte Tysklands Biskopper et Kæmpetog gennem *Essens* Gader. —

Fra alle Egne af det tyske Rige stævnede i Aar Katholikker af alle Samfundslag til *Würzburg*. — Episcopatet var repræsenteret ved flere fremragende Kirkefyrster, ja selv *Afrika* og *Kina* var repræsenteret i Biskoppernes Kreds! — Foruden disse mødte talrige udenlandske Deputerede til Generalforsamlingen, saaledes fra *Østerrig-Ungarn*, *Italien*, *Frankrig* *Schweiz* og *Pensnylvanien*. — »*Kath. Kirchz.*« (*Salzb.*) fremhæver endvidere, at fra *Holsten* mødte en Adelsmand frem i Spidsen for en Del af sine Arbejdere, som han havde inviteret med til Generalforsamlingen.

Om Søndagen indlededes denne i Domkirken med en Prædiken og Højmesse til Ære for Helligaanden.

Kl. 2 satte *Arbejder-* og *Svendeforeningernes* Felttog sig i Bevægelse. Ikke mindre end 286 Foreninger var mødt frem med talrige Bannere, Faner og Musikkorps. Toget bevægede sig gennem 4—5 Rækker Tilskuere paa begge Sider af Gaderne, og efter at være defileret forbi det biskoppelige Palæ, opløstes Toget efterhaanden som Deltagerne drog ind i Festsalen.

Fabrikant *Brandt* besteg Talerstolen som Forsamlingens Leder og indledede Talerens Række:

»Allerede gennem flere Aar danner Arbejdernes Festtog om Søndagen et farveprægtigt Billede og er samtidig de arbejdende Stænders opløftende Bekendelse af Troens Idealer.

Denne Forsamling af mange Tusinde Arbejdere er et Vidnesbyrd om, hvad en kristelig Arbejderbevægelse i vor Aand betyder« (Bravo!) . . .

Under levende Bifald besteg derpaa Arbejdersekretær og Rigsdagsmand *Giesberts* Talerstolen.

». . . . Man hører ikke sjældent den Mening udtale, at vore katholske Arbejder- og Svendeforeninger har overlevet sig selv, at de ikke er tidssvarende mere. Alene Demonstrationen i Dag modbeviser denne Opfattelse. I Dag træder vi katholske Arbejdere frem for Offentligheden, som en Del af Tysklands Katholikker, og vi gør Fordring paa at høre med til de modigste og energiske Forkæmpere for den katholske Tro!« (Livligt Bifald). »Ud fra dette Synspunkt siger jeg: De katholske Arbejderforeninger er en værdig og en nødvendig Del af den tyske Katholikforsamling. Og den er i Dag nødvendigere end før. Vi har stedse stillet de religiøse Grundsætningers Overholdelse og Befæstelse i Forgrunden, idet vi gik ud fra den Overbevisning, at uden Religion, uden Troskab mod den katholske Kirke gives der ingen sand og varig Lykke for os i Verden. (Bifald). Men er i vor Tid de religiøse Grundsætningers Befæstelse mindre nødvendig end før? Jeg minder kun om, at Vantroen aldrig før har løftet sit Hoved saa frækt som nu, og at det netop er Arbejderstanden, den har gjort til Genstand for sine Angreb. Vantroens materialistiske Grundsætninger staar i den mest skrigende Modsætning til den katholske Verdensanskuelse. Dens socialøkonomiske Maal er Utopier; dens Klassekampe forhindrer en fredelig Udvikling af Stændernes indbyrdes Forhold. Socialdemokratiets Terrorisme er Dem bekendt. Det er nødvendigt, at belyse Socialdemokratiets falske Bestræbelser og fremhæve de virkelig nødvendige og gennemførlige socialpolitiske Reforme«

Her afbrødes Taleren af stormende Bifald, der gik over til en endeløs Jubel og en Svingen med Hattene, da Bi-

skopperne i det samme traadte ind i Salen. Da *Giesberts* atter kunde faa Ørenlyd, fortsatte han sin Tale, som han sluttede med følgende Ord: »De katholske Arbejdere skal deltage i alle katholske og politiske Bestræbelser, de skal ses der, hvor det gælder Kirkens, Fædrelandets og det tyske Folks Interesser.«

For alle Deltagere var det et uforglemmeligt Øjeblik, da Biskoppen af *Würzburg* nu traadte frem paa Talerstolen og rettede en hjertelig Tak til Arbejderne for deres Deltagelse i det store Festtog: »Det har været mig en Glæde at komme til Eder, da jeg er besjælet af en stor Interesse for de katholske Arbejder- og Svendeforeninger. Jeg ønsker af mit Hjertes Dyb, at disse Foreninger bestandig maa tiltage i Blomstring og Vækst, og at disse Foreningers rige Velsignelser maa tilflyde alle deres Medlemmer . . . Gid De ogsaa i Fremtiden maa tænke og handle efter Kristendommens Grundsætninger.« — Taleren meddelte til Slut Forsamlingen den biskoppelige Velsignelse.

Endelig havde Professor Dr. *Drexel* Ordet. Han dvælede ved den store Omvæltning, som Teknikken og de økonomiske Tilstande havde foraarsaget i Samfundet, idet de havde skabt en tredie Stand, Arbejderstanden. Mod Materialismens bitre Klassekamp havde den kristelige Verdens- og Livsanskuelse proklameret den sociale Udligning. »Denne vil ikke Kamp, men Fred; ikke ødelægge, men opbygge; ikke Revolution, men det godes Befæstelse og det skadeliges Udryddelse. Den vil ikke give den enkelte alt, men enhver sit. Retfærdigheden danner den sociale Udlignings Maalestok, medens det er den stærke, som gaar af med Sejren i Klassekampen, her er der allerede sket nok af Uretfærdighed. Den sociale Udligning anerkender frem for alt Nødvendigheden af Arbejdsspørgsmaalets Løsning, men underkender paa ingen Maade, at ogsaa andre Kald har lidt meget ved det moderne Livs Udvikling og derfor ogsaa fortjener, at der tages Hensyn til dem. Materialismen som Videnskab er allerede overvunden, medens socialøkonomiske Systemer, som er byggede paa dens Grundlag allerede viser sig uholdbare. Men den sociale Udligning vil beherske Fremtiden. Maatte de kristelige Arbejdere her træde i Skranken med al Kraft og finde Mænd til Folkeforsam-

lingerne, som paa Grundlag af den rette Udligning vil forstaa at gøre vor Kulturs Goder tilgængelige for alle Borgere.«

Vi har her udførførlig dvælet ved det første Møde, da det sikkert vil interessere mange Læsere at stifte Bekendtskab med de Tanker, som bevæger de katholske Arbejdere, hvor disse kan træde op som en samlet Korporation. I en følgende Artikel skal de vigtigste Taler, som holdtes paa Generalforsamlingen, i Korthed refereres.

Tilstanden i den lutherske Kirke.

Herom indeholder »St. Olaf« i sit Nummer 33 en interessant Artikel i Landskabsdialekt, som vi gengiver paa forstaaeligt Rigsdansk. Artiklen lyder saaledes:

Om Tilstanden i den lutherske Kirke holdt Hr. Folkehøjskolebestyrer *Eskeland* et meget karakteristisk Foredrag i Vaagemo Banksal Onsdag den 7. August.

Tilhørerne var mest Folk fra de højeste Dannelseskredse.

Lærerne i den norske Statskirke blev ikke skaanede. Jeg har sjældent hørt en Mand sige Rigskirkepræsterne saa drøje Sandheder. Gik en Synder til dem for at faa Trøst og Forklaring paa et vanskeligt Spørgsmaal i Biblen eller Tros læren, maatte han høre en Udlægning hos den ene og en helt anden Udlægning hos den anden om det samme Spørgsmaal. Og baade A. og B. vilde have, at hans Forklaring skulde være den eneste rette. A. vilde være Pave, B. vilde være Pave o. s. fr. Luther-Sekten havde ligesaa mange Paver som den havde Prædikanter.

Taleren tegnede den lutherske Rigskirke med de mørkeste Farver. Den var et faldefærdigt Hus, som det var farligt at bo i, den var et Skib med mange Førere eller en Gaard, hvor enhver af Tjenestegutterne vil have

mere at sige end Husbonden selv. »Skulde jeg vælge imellem disse protestantiske Paver og Paven i Rom, saa vilde jeg vælge Peters Efterfølger, for han stod paa fast Grund — paa Bjerget, som ikke vakler.«

Den kristne Kirke har en Grundlov. Men denne Grundlov er ikke den avgsburgske Konfession, som er lavet af Luther og hans Theologer, bare Menneskeværk, som ingen Kristi Kirke kan bygges paa. Luther-Sekten er ingen Kirke, Calvin-Sekten ingen Kirke, Wesleysekten ingen Kirke.

Nej Kristendommen udgør kun en Enhed, — *een* Tro, *een* Daab o. s. v., som den hellige Paulus siger.

Efter dette skulde man tro, at Taleren, der lod til at være saa stærk i Logikken, maatte slutte, at den katholske Kirke er den eneste rette. Men det lik man ikke at høre. Derimod kom han til det Resultat, at den Opfattelse af Kristentroen, som *Grundtvig* gjorde gældende, var den eneste paalidelige Grund, man kunde bygge paa. Bibelen var ikke nok; for den kunde tydes paa mange Maader. *Daaben* og *den apostolske Trosbekendelse* var de Piller, Kirken skulde bygges paa.

Som Læserne ser, vilde Hr. Eskeland gøre Grundtvig til Pave. Stakkels Protestanter. De har svigtet den rette Pave som en Indbildning; men saa maa de enten være deres egne Paver eller gøre en død Mand, som aldrig har tænkt paa at vinde denne Hæder, til Pave.

Men lad mig faa Lov at sige noget om Taleren. Jeg hørte, at han er en Mand, som i sit dybeste Hjærte elsker den gamle Kristentro. Denne Kærlighed gik som en Understrøm gennem hele hans Foredrag. Naar han nævnte Olaf den hellige og hans Værk, blev hans Tale baaren frem af en Begejstring, som lik Mælet til at dirre. »En større Mand end Olaf Haraldson har Norge ikke fostret, og hans Værk vil aldrig dø i vort dyrebare Fædreland.« Jeg saa, hvor det lyste i hans væne blaa Øjne, da han sagde disse Ord.

Saa uenig jeg selv er med Taleren i mange Stykker, saa kan jeg dog ikke andet end have den dybeste Ærbødighed for en saadan Mand. Han er et af de modige Mennesker, som har Mands Mod og Hjærte til at sige sine Ord rent ud, som de ligger ham paa Sinde. Og jeg tror,

at han hører til den Flok, som tidligere eller senere kommer til at vedkende sig Hellig Olafs Tro — den hellige almindelige Kirketro, som saa mange oplyste, kundskabsrige og ærlige Nordmænd, især i den sidste Tid, ved den Helligaands Hjælp og utrættelig Bøn har fundet Vejen hen til.

Gid jeg ikke maatte tage Fejl i dette Haab.

Vaagevær.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrup. Som meddelt kunde højærværdige Hr. Pastor *Perger* i Tirsdags den 1. Oktober fejre 50 Aars Jubilæum som Medlem af »Jesu Selskab«. I Dagens Anledning var Pastoren Genstand for en oprigtig Hyldest fra alle Sider. Fra nær og fjærn indløb mange Lykønskings skrivelser og Telegrammer. Paa Kollegiet havde man gjort alt for at fejre Dagen saa festlig som muligt. Pastorens Dør var smykket med Guirlander, ligeledes Refektoriet, hvor der til Middagen samledes en større Skare af københavnske Kolleger med hans biskoppelige Højærværdighed Mgr. *Johannes von Euch* i Spidsen. Under Maaltidet musicerede Kollegiets Elevorkester udenfor paa Pladsen. I Rekreations-salen efter Middag holdt Biskoppen en Tale for Jubilaren og takkede ham for hans mangeaarige trofaste Virksomhed i Missionens Tjeneste; Hr. Pastor *Gamél* talte i de gamle Elevers Navn. Derefter blev der afsunget nogle meget stemningsfulde Sange, baade af alvorligt og af spøgefuldt Indhold.

(Der kunde her tilføjes, at i Artiklen om Jubilæet i forrige Nr. blev der ved Omtalen af P. P.s Skrifter glemmt en Bog, som nok fortjener særlig at fremhæves, nemlig den sidst udkomne meget aktuelle Bog: *Evangelierne og den moderne Evangeliekritik*).

Esbjerg. Det forlyder, at højærværdige Pastor *Verhein* (Maribo) er udnævnt til Sognepræst i Esbjerg og tiltræder denne sin ny Stilling midt i denne Maaned.

Italien. Den i Aar med særlig Ængstelse imødesete 20. September (Aarsdagen for Roms Indtagelse 1870) er overstaaet uden usædvanlig Tildragelser. Samtidig med det obligate monarkisksindede Tog til Porta Pia, som imidlertid svinder mere og mere ind Aar for Aar, — afholdt ogsaa Demokraterne og Anarkisterne et antiklerikalt Festtog fra Piazza del popolo til Kapitol. Her raillerede en Folketribune, en Advokat, over de andre Dødbidere ved Porta Pia, gav et Sidehug til Enkedronningen, som har hjulpet et Kloster til Generhvervelsen af et Jordlod, talte om Garibaldi's Apostolat og fordrede Kongregationernes Oplosning — i Frihedens Navn. Ellers hændtes, som sagt, intet usædvanligt.

— Man husker maaske endnu »Salesianerskandalen« i Varazze, omtalt ogsaa her i Bladet, i Nr. 35. En Elev Brisson og hans Moder anklagede Salesianerpræsterne for Sædelighedsforbrydelser, som han havde læst om i Romaner og Smudsblade. Øvrigheden indledede straks en meget nærgaaende Undersøgelse og overskred i forskellig Henseende sin Bemyndigelse. Efter at den senere regelrette retslige Undersøgelse nu er endt, saa har Bladet fuldstændig vendt sig. Alle de anklagede er pure frikendt, og i Stedet for sidder nu Brisson og hans Moder samt hine altfor ivrige Øvrighedspersoner paa Anklagebænken henholdsvis for falsk Anklage og for Myndighedsmisbrug. I den Anledning beredes der Salesianerne store Ovationer af nuværende og ældre Elever, af næsten alle Familierne i Sovona og Varazze, og selv Borgmesteren og Byraadet erklærer nu at være fuldkommen tilfredse med Salesianerne og ikke at ville have andre Lærere og Opdragere. — Tableau i hele den liberale Verden!

Basar for Elisabethsøstrene.

Den 19. November, 700 Aar siden den hl. Elisabeths Fødsel, vil der blive afholdt en Basar for Elisabethsøstrene. Vi er mange blandt Katholikkerne og mange af anden Tro, der føler den dybeste Taknemmelighed over for Søstrene. Naar vi fik Sygdom i Hjemmene og følte Angst og Uro, da var det

en velgørende fryg Fornemmelse, naar Elisabethsøsteren kom til os og overtog Sygeplejen. Hun var saa dygtig og altopofrende og saa fordringsløs. For tolv Aar siden kom Søstrene til Danmark, den Gang kun fire i Gal, Mater Siena, Søster Melthrandes, Søster Lazara og Søster Cosmasia. Men da Elisabethsøstrene er vore eneste ambulante Sygeplejersker, slog fire ikke til, og deres Gal er steget til tolv. Søstrene har altid haft Arbejde nok, men mange af de Syge, som de plejede, var fattige Mennesker, der ikke kunde betale deres Sygeplejerske, saa Søstrene har altid haft svære Gider, hvor svære, ved kun de færreste. Nu trænger deres Hus til en nødvendig Reparation og nu behøver de vor Hjælp. Vi gør det saa inderlig gerne, vi gør det med den allerstørste Glæde. Der er endnu saa lidt bestemt angaaende Basaren, saa jeg denne Gang egentlig kun kan fortælle, at Basaren vil finde Sted den 19. November. Men det er jo ogsaa nok for at sætte de flinke Hænder i vor Menighed i Gang.

C. T.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

finder Sted

- ved St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
- ved Rosenkranskirken** efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen (hos Pastor Ronge).
- ved St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
- Fra St. Josefs Konferents Bibliothek** udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.
-

† At vor kære, elskede Moder, **Helene Schmidt**, Enke efter Murermester Theodor Schmidt, er hensovet lidet og roligt Mandag den 30. September bekendtgøres herved for deltagende Slægt og Venner af hendes dybtsørgende
Børn og Svigerbørn.

Begravelsen finder Sted fra Kapellet paa Katholsk Vestre Kirkegaard **Søndagen den 6. Oktober** Kl. 12¹/₂. — R. I. P.

Unio. I Vintersæsonen holdes alm. Medlemsmøde for Herrer og Damer hver 2den og 4de Tirsdag i Maanedens i Myginds Selskabslokaler (Linnesgade Nr. 25) i Stueetagen. Første Møde Tirsdag den 8. Oktober Kl. 8 Aften.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. Oktober. 20. Søndag e. Pintse. Rosenkransfest.
 (Ansgarius-Bonifacius-Kollekt i samtlige Kirker.) —
7. M. Votiv af St. Ansgar. — **8. Ti.** Birgitta, Enke. — **9. O.**
 Dionysius og Lidelsesfæller, Martyrer. — **10. To.** Frants Bor-
 gias, Bekender. — **11. F.** Ferialdag. — **12. L.** Ferialdag.
Søndag den 13. Oktober. 21. Søndag e. Pintse. Marias syv
 Smerter.

Søndagsgudstjeneste

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andgt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andgt.
 Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andgt.
 m. Præd.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andgt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andgt m. Præd.
 Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — — med Præd. Kl. 2½ Andgt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andgt.
 Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
 paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
 Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½;
 i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7½. (Hverdage: Kl. 6, 6½, 7, 8½.)
 Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa
 for Ikke-Katholikker.

Rosenkranskirken. Søndag den 6. Oktober fejres Kirkens
 Titularfest, Rosenkransfesten.

Hver Lørdag i Oktober Maaned holdes om Aftenen Kl. 7½
 Rosenkransandgt.

Fidelitasforeningen holder Fælleskommunion Søndagen
 den 6. Oktober Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

Rosenkranskroderskabet holder Fælleskommunion i St.
 Ansgars Kirke **Søndag den 6. Oktober** under den hl. Messe Kl. 8
 som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Broder-
 skabet om Aftenen Kl. 6 genoptages den maanedlige Rosen-
 kransandgt med Procession, i hvilken Jomfruernes For-
 ening deltager med Broderskabets Faner.

Taksigelse.

Hjertelig Tak til enhver, der har erindret mig ved mit
 Jubilæum. Erbødigst
 St. And.-Kolleg. A. Perger S. J.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgielsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger
 at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholiker
 til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at tilslutte sig i Foreningen
 (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvar-
 talet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69² o. 6. (Kl. 1—4), i enhver
 Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kas-
 serer, Cand. phil. Jos. T. M. Hoffmann, Kobmagergade 48. Bestyrelsen.

Ovs. 1. Oktober begynde et nyt Kvartal af Ugebladet!

Virk for Bladets Udbredelse! Skaf nye Abonnenter!

Brevkasse. (Til P. B. i S.) Vi kan saa godt forstaa, at det maa gøre Dem som Gallus ondt at høre, hvor sørgeligt det staar til i Gallia. Men man kan ikke altid male med rosenrøde Farver. Hører man bestandig kun det fordelagtige, saa tror man den hl. Grav vel forvaret; faar man derimod hele Sandheden at vide, saa føler man sig snarere tilskyndet til at bede for det ulykkelige Land. Og det har vel ogsaa sin Betydning?! — Forøvrigt ligger der paa Redaktionspulten ogsaa et Rejsebrev fra Paris og venter, hvori Franskmændene eller i al Fald Katholikerne i Paris bliver rost som meget ivrige. Saasart der bliver Plads, skal det komme i Bladet. Det vil maaske virke som et Plaster paa Saaret. Red.

— (Til Hr. L. S. i Aalborg.) Deres Opraab skal nok komme i, saa snart der bliver Plads! Red.

Litteratur. Udkommen er paa St. Olavs Trykkeris Forlag:
Fred. Esser: *Blodbrylluppet i Paris.* 38 S. Pris 20 Øre.
 I Kommission hos Høst & Søn er udkommen:
Fred. Esser: *Den spanske Inkvisition.* 148 S. Pris Kr. 1,56.
 Faas i alle Boglader.

Til Oktober Maaned anbefales:

P. P.: Til Forsvar for Sandheden Nr. 8: **Mariadyrkelsen.**
 Fred. Esser: **Den h. Frans af Assisi,** Et Livsbillede I. II. III, 75 Øre.
 Dr. theol. B. Hansen: **St. Francis' Minde.** 3 Kr.
 Aug. Brinkmann: **Den h. Birgitte.** Et kulturhistorisk Billede. 1 Kr. 50 Øre hæftet.
 Johannes Jørgensen: **Fioretti** d. e. den h. Frans af Assisis Smaa-blomster 3 Kr.
 — **Frans af Assisi.** 6½ Kr.

Udkommen er og faas gennem enhver Boghandel:

MISSALE ROMANUM,

den katholske **Messebog** paa Latin og **Dansk,** i bekvemt Bønehogsformat, meget smukt udstyret, i forskellige Indbindinger (Lærred med rødt Snit, blødt Faareskind med Guldsnit, blødt Chagrin med Guldsnit o. s. fr.) til 3½, 4½, 5½, 6½ og 7 Kr.

NB. Uregelmæssigheder ved Bladets Forsendelse maa meldes paa Postkontoret. Det er Postvæsenets Pligt at skaffe de udeblevne Numre. Bopælsforandringer maa anmeldes paa Postkontoret.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8²), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

(Dette Numer har 24 Sider.)

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Sondag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditions kontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

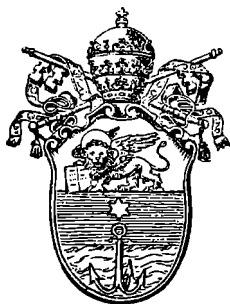
Nr. 41.

Søndagen den 13. Oktober.

1907.

INDHOLD: Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme. — Dronning Christina af Sverige. — Brev fra Paris. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Kolding. Kristiania. Østrig. Prag. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme.



Patriarker, Primaser, Ærkebiskopper, Biskopper og øvrige Overhyrder, der lever i Fred og Samfund med den apostoliske Stol, byder

Pave Pius X.

som sine ærværdige Brødre Hilsen og apostolisk Velsignelse.

Det Embede. Vi har faaet af Gud, at røgte Herrens Hjord, har ikke mindst faaet til Opgave af Kristus at vogte omhyggelig paa den Trosskat, de hellige fik i Arv, og derfor slaa Bom for utidige Nyhedsrøster og en saakaldt Videnskabeligheds Angreb. Den Tid har nu rigtignok aldrig været, da det katholske Folk ikke trængte til denne Aarvaagen-

hed fra den øverste Hyrdes Side; thi Menneskeslægtenes Fjende har sørget for, at der til enhver Tid opstod Mænd med vrang Lære ¹⁾, Mundhelte og Forførere ²⁾, der selv var vildfarne og vildledede andre ³⁾. Og dog kan det ikke nægtes, at Tallet paa Kristi Korsens Fjender er vokset yderlig i den sidste Tid, og med nye Rænker og Kunstgreb søger de at lamme Kirkens Livskraft og, om mulig, omstyrte Kristi Rige. Skal vi derfor ikke faa Udseende af at svigte Vort hellige Kald, og skal ikke den Godlidenhed, Vi hidtil har ladet raade i Haab om Ændring til det bedre, faa Skin af Pligtforsømmelse, bliver det en Nødvendighed for os at bryde Tavsheden.

En af Hovedgrundene til ikke at tøve, er da den, at Vildfarelsernes Talsmænd ikke blot maa søges blandt de svorne Modstandere, men til største Bedrøvelse og Blussel dølger sig i selve Kirkens Favn og Skød og er des farligere, jo mindre de er øjensynlige. — Vi taler, ærværdige Brødre, om de mange blandt de katholske Lægmænd, og hvad der er en større Ynk, blandt selve Gejstligheden, der under Skin af Kærlighed til Kirken, men uden paalideligt Grundlag i Filosofi og Theologi, ja helt gennemsyrede af de forgiftede Lærdomme, som forkyndes af Kirkens Fjender, uden Blu opkaster sig til denne Kirkes Redningsmænd; i sluttet Trop gaar de dristig løs paa alt hvad helligt er i Kristi Værk, ja end ikke vor guddommelige Forlørsers Person lader de ubeklikket, men nedsætter ham med sakrilegisk Forvovenhed til blot og bart Menneske.

Lad nu end disse Mennesker selv undre sig over, at Vi regner dem til Kirkens Fjender, derover har ingen Føje til at undre sig, der — rent bortset fra deres Sindelag, som Gud alene kan dømme om — gør sig bekendt med deres Lære og med deres Tale- og Handlemaade. Ja selv om nogen erklærede dem for Kirkens allerargeste Modstandere, vilde han ikke gaa Sandheden for nær: Det er jo ikke udenfor, men som sagt, indenfor Kirken, at de lægger Planer til dens Fordærv; Faren maa altsaa søges i selve Kirkens Livsaarer og Inderste, og Skaden er des uundgaeligere, jo bedre de kender Kirken. Læg dertil, at de ikke retter

¹⁾ Ap. Gern. 20. 30. ²⁾ Tit. 1. 10. ³⁾ 2. Tim. 3. 13.

deres Slag mod Grene og Kviste, men mod selve Roden, nemlig mod Troen og Troens allerinderste Nerver. Og har de først saaret denne Rod til evigt Liv, indsprøjter de Giften saa ihærdig i hele Træet, at der ikke er den Del af den katholske Lære, de jo gør Indgreb i, ikke den Del, de jo søger at forvanske. Ydermere kan intet overgaa deres Snedighed og Rænkefuldhed i skadelige Paafund; snart giver de sig Mine af Rationalister, snart af Katholikker og det med saa fuldendt Forstillelse, at den, som ikke varer sig, let fanges i deres Garn; ubesindige, som de er, viger de ikke tilbage for nogen Slags Følgeslutninger, men paa-nøder Folk dem som fastslaaede Sandheder. Som deres yderligere Forudsætning for at hilde Sjæle kan nævnes deres særdeles virksomme Livsførelse, deres Flid og Udholdenhed i alskens Studier og som oftest deres Ry for strænge Sæder. Det kan endelig heller ikke hjælpe at vente Forbedring; thi de har opdyrket en saadan Sindsretning i sig selv, at de forkaster al Ledelse og ikke finder sig i nogen Tøjle, men stolende paa en Slags skuffende Samvittighed kalder for Sandhedssøgen, hvad der i Virkeligheden er idel Hovmod og Stivsind.

Vi havde nu haabet med Tiden at faa disse Mennesker paa bedre Tanker; til den Ende behandlede vi dem først med Blidhed som Vore Børn, derpaa med Alvor og endelig meget mod vor Vilje med offenlig Dadel. Hvor lidet Held Vi har haft dermed, det ved I, ærværdige Brødre; en Stund bøjede de Nakken for derpaa at knejse des rønkere dermed. Hvis det nu blot var dem selv, det gjaldt, kunde vi maaske lukke et Øje; men tværtimod, det gælder intet mindre end den katholske Tros Betyggelse. Da det altsaa vilde være Brøde at tie længere, nødes vi til at tale for at vise hele Kirken dem, som det, de er, Mennesker i farlig Forklædning.

Men siden Modernisterne (som de med god Grund kaldes Mand og Mand imellem) bruger den Fremgangsmaade ikke at fremsætte deres Lærdomme i Sammenhæng og sluttet Helhed, men spredte og uden Forbindelse, som om de var væklende og flygtige, skønt de tværtimod er ubøjelige og uforbederlige nok, er det bedst, ærværdige Brødre, her først at give et samlet Overblik over disse Lærdomme og

paavise, hvorledes de hænger sammen, for dernæst at søge Grundene til Vildfarelserne og foreskrive Midler til Værn imod Smitten.

For imidlertid at faa Orden i saa forplumret et Stof, skal det først bemærkes, at enhver Modernist spiller flere Roller og saa at sige sammenkobler dem i sin Person, nemlig som Filosof, Troende, Theolog, Historiker, Kritiker, Apologet og Kirkeforbedrer, og disse Virksomheder maa man vel holde ude af hverandre, om man da ærlig vil granske deres System og faa Rede paa deres Læres Forudsætninger og Følgeslutninger.

Og for at begynde med Filosofien, da tager Modernisterne til Udgangspunkt for den kristne Filosofi den Lære, hvis Kendingsnavn er Agnosticisme.

Efter denne Lære har den menneskelige Fornuft sine strænge Grænser i Fænomenerne (Foreteelserne), det vil sige i det, som kan iagttages, og den Skikkelse, det iagttages under, og den har hverken Ret eller Ævne til at komme bag om dem. Den er følgelig hverken i Stand til at hæve sig op til Gud eller efter Lejlighed erkende hans Tilværelse af de Ting, der ses. Deraf drages da den Slutning, at Gud umulig kan være Genstand for Viden; og for Historiens Vedkommende, at den umulig kan drage Gud ind i sine Undersøgelser. Med dette for Øje kan nu enhver lettelig skønne, hvad der bliver af naturlig Theologi, af Trolighedshjæmmel og ydre Aabenbaring. Alt dette kaster Modernisterne Vrag paa, stempler det som Forstands- overgreb, som et System, der efter deres Sigende er latterligt og for længe siden skrinlagt.

Heller ikke lader de sig skræmme af, at Kirken utvetydig har forkastet disse uhyrlige Vildfarelser, da Vatikanerkonciliet jo dog har erklæret: Om nogen hævder, at den ene, sande Gud, vor Skaber og Herre, ikke tryggelig kan erkendes med Forstandens naturlige Lys ud fra de Ting, som er skabte, han lyses i Band ¹⁾, — og endvidere: Om nogen hævder, det kunde ikke ske eller var til ingen Nytte, at Mennesket ved guddommelig Aabenbaring fik Kendskab om Gud og, hvorledes han skal dyrkes, han

¹⁾ De revel. can. I.

lyses i Band ¹⁾), — og endelig: Om nogen hævder, at guddommelig Aabenbaring ikke kan staa til Troende paa udvortes Hjemmel, og at Menneskene derfor udelukkende bør ledes til Tro ved hver enkelte indre Oplevelser eller ved privat Indskydelse, han lyses i Band ²⁾) — .Hvorledes nu Modernisterne kan gaa ud fra Agnosticisimen, der kun bestaar i ikke at vide, og komme til den videnskabelige og historiske Gudløsheds System, der tværimod bestaar i at benægte — altsaa hvad det er for en Følgerigtighed at forudsætte som ukendt, om Gud har grebet ind i Menneskeslægtens Historie eller ej, og saa skride til Behandlingen af denne Historie uden mindste Hensyn til Gud, som om det var fastslaaet, at han ikke havde grebet ind, det maa den forstaa, som kan. Saa meget staar fast og urokkeligt for dem, at Videnskab saa vel som Historie maa se bort fra Gud, at paa deres Omraade er der kun Plads til Fænomener, medens Gud og alt, hvad Guds er, maa bandlyses derfra. Vi skal snart holde os grangivelig for Øje, hvad der følger af saa uholdbar en Lære angaaende Kristi allerhelligste Person, hans hemmelighedsfulde Liv og ligesaa angaaende hans Opstandelse og Himmelfart.

Iøvrigt maa denne Agnosticisme i Modernisternes Lærebygninger kun anses for den negative Del; den positive hviler paa, hvad de kalder givet Livsnødvendighed. Overgangen fra den ene til den anden sker paa følgende Maade. Religionen, den være sig nu naturlig eller overnaturlig, maa saavel som enhver anden Kendsgerning være tilgængelig for Forklaring. Naar nu den naturlige Theologi vrages, og Adgangen til Aabenbaring spærres ved at nægte al Trolighedshjemmel, ja tilmed al udvortes Aabenbaring forkastes, er det ørkesløst at søge Forklaring udenfor Mennesket. Den maa altsaa søges i Mennesket selv; og saasom Religionen er en vis Form for Livet, maa den nødvendigvis være at finde i Menneskets Livsudfoldelse. Dermed fastslaaes den givne Livsnødvendigheds Princip.

Den første Drivfjeder til en hvilken som helst Fremtoning i Livet, hvad Religionen jo efter det sagte er, maa søges i en eller anden Tvang eller Drift, og naar Talen er

¹⁾ ibid. can II ²⁾ De fide can.

om Liv i snævrere Forstand, maa Udgangspunktet tages fra Hjærtets Rørelse, som kaldes Følelse. Da Gud nu er Religionens Genstand, kommer man altsaa til den Slutning, at Troen, der er al Religions Rod og Grundvold, har sit Sæde i en indre Følelse, der opstaar af Trang til noget guddommeligt. Denne Trang til noget guddommeligt fornemmes kun under visse gunstige Forudsætninger og kan følgelig ikke i og for sig høre hjemme i Bevidstheden; men først ligger den skjult dybere end selve Bevidstheden eller med et Ord, som de laaner fra den moderne Filosofi, i Underbevidstheden, hvor dens Rod ligeledes unddrager sig Erkendelse og Iagttagelse. — Nu kunde en spørge om, hvorledes denne Trang til noget guddommeligt, som Mennesket skal føle i sig selv, bliver til Religion. Det forklarer Modernisterne saaledes: Videnskab og Historie har et dobbelt Omraade: det ene udvortes, nemlig den synlige Verden, det andet indvortes, og det er Bevidstheden. Har de taget et af dem i Besiddelse, kan de ikke komme videre; hinsides denne Grænse ligger det ufattelige. Lige over for dette ufattelige, det være nu udenfor Mennesket og hinsides al synlig Natur, eller i Bevidsthedens Løndom, sætter Trangen til noget guddommeligt i et Sind, der har Hang til Religion, en særlig Følelsesart i Svingning, uden efter Fideisternes Mening at lade Forstanden tale med; og denne Følelse har nu den guddommelige Virkelighed i sig selv som sin allerinderste Aarsag og forbinder paa en vis Maade Mennesket med Gud. Det er da denne Følelse, som Modernisterne giver Navn af Tro, og som for dem er Religionens Udgangspunkt.

Men dermed er man ikke naaet til Bunds i deres Filosofi eller vel snarere Daarskab. I denne Følelse mener Modernisterne nemlig ikke blot at have fundet Troen, men sammen med Troen og i selve Troen, som de opfatter den, bliver der efter deres Paastand Plads til Aabenbaringen. Hvad skulde vel nemlig nogen kræve yderligere til Aabenbaring? Eller kan man ikke kalde det for Aabenbaring eller da begyndende Aabenbaring, naar den omtalte religiøse Følelse kommer til Bevidsthed, eller naar endog Gud selv, om end kun dæmrende, kundgør sig for Sjælen i denne religiøse Følelse? Og de tilføjer: da Gud baade er

Troens Genstand og Ophav, er denne Aabenbaring samtidig om Gud og fra Gud; det vil sige, den rummer Gud baade som aabenbarende og aabenbaret.

Derfra stammer, ærværdige Brødre, den meningsløse Paastand i Modernisternes Mund, at enhver Religion, alt som man betragter den, maa kaldes baade naturlig og overnaturlig. Derfor bruger de Ordene Bevidsthed og Aabenbaring i Flæng. Deraf flyder den Grundsætning, at den religiøse Bevidsthed er altomfattende Rettesnor, aldeles jævnbyrdig med Aabenbaringen, saa alle er den underlagte, selv den højeste Myndighed i Kirken, enten denne nu optræder som lærende eller giver Forskrifter for Guds-tjeneste og Liv.

I denne Udvikling, der efter Modernisternes Mening baner Vej til Tro og Aabenbaring, maa en vigtig Ting ikke overses for de betydningsfulde historisk-kritiske Lærdommens Skyld, som de udleder deraf. Thi det ufattelige, de taler om, frembyder sig ikke for Troen som noget nøgent og usammensat, men tværtimod nøje knyttet til et Fænomen, som vel hører til Videnskabens og Historiens Gebet, men samtidig paa et eller andet Punkt rækker videre; det være sig nu, at dette Fænomen er en naturlig Fremtoning, som dølger en eller anden Løndom i sig, eller et menneskeligt Individ, hvis Ævner, Bedrifter, Udtalelser synes at falde udenfor Historiens vanlige Ramme. Lokket af det ufattelige, der er forbundet med Fænomenet, omfatter Troen da hele Fænomenet selv og gennemtrænger det saa at sige med sit Væsen. Deraf følger nu to Ting: Først en Slags Omklædning af Fænomenet, idet det nemlig føres ud af sine egne Forhold og saaledes bliver bedre egnet Stof til at iklædes det guddommelige Skær, som Troen bringer med sig. For det andet, om man man saa maa sige, en Slags Afklædning af Fænomenet, der sker ved, at Troen ser bort fra Tid og Sted og tilskriver det, hvad der ikke hører det til; og dette har navnlig Hævd, naar det gælder Fortidsfænomener, jo ældre, des mere. Af denne dobbelte Kilde øser Modernisterne atter to Regler, som i Forening med den ene, der stammer fra Agnosticisimen, bliver Grundlaget for al deres historiske Kritik. Et Eksempel skal gøre det tydeligere, og vi tager det fra Kristi Personlighed. I

Kristi Person, siger de, støder Videnskab og Historie kun paa et Menneske. Følgelig maa alt, hvad der smager af noget guddommeligt, stryges af hans Historie i Medfør af den første Grundsætning, som følger af Agnosticisimen. Dernæst er Kristi historiske Personlighed i Medfør af den anden Grundsætning omklædt af Troen; følgelig bliver alt det, som løfter den ud over de historiske Vilkaar, at slette. Og endelig er Kristi Person i Medfør af tredie Grundsætning afklædt; følgelig maa han befries for alle Taler, Gerninger, kort sagt, for alt, hvad der ikke svarer til hans Aandsretning, Stand, Opdragelse, samt Tid og Sted, han levede paa. En mærkelig Maade at granske paa, men saaledes ser Modernisternes Kritik ud.

Den religiøse Følelse, som med Livsnødvendighed stiger frem af Underbevidsthedens Dybder, er da Spiren til al Religion og ligeledes Ophav til Enkelthederne i enhver Religion i Fortid og Fremtid. Vel var denne Følelse fra først af grovkornet og formløs, men under Paavirkning af det løndomsfulde Princip, hvoraf den er runden, modnedes den i Tridt med Menneskenes Liv, af hvilket den som sagt er en bestemt Form. Dermed er altsaa enhver, ogsaa den overnaturlige, Religions Oprindelse givet; de er nemlig til Hobe kun Udformelser af den religiøse Følelse. Og ingen skal tro, den katholske har andre Kaar; nej, den staaar paa samme Trin som alle andre; thi den er i Kraft af Livsnødvendigheden opstaaet i Kristi Bevidsthed, en Mand af saa enestaaende fuldkomment Væsen, at hans Lige aldrig har været eller skal komme. Naar man hører det, maa man forbauses over en saadan Forvovenhed i at paa- staa, over en saadan Foragt for det hellige! Og dog stammer disse Taabeligheder, ærværdige Brødre, ikke blot fra vantro Mennesker. Katholikker, ja ikke faa Præster, forkynder aabenlyst disse Ting og giver sig Mine af at ville forny Kirken med saa afsindig Lære! Her er ikke Tale om den gamle Vildfarelse, der gav den menneskelige Natur en Slags Krav paa den overnaturlige Orden. Man er nu kommen langt videre og hævder, at vor hellige Religion er opstaaet af sig selv paa Naturens Grund i Mennesket Kristus som i alle os andre. Bedre Middel til at omstøde al overnaturlig Orden lader sig ikke tænke. Og derfor

har Vatikanerkonciliet med god Føje erklæret: Om nogen hævder, at Mennesket ikke af Gud kan hæves til en Erkendelse og Fuldkommenhed, som overgaar al Natur, men ved uafbrudt Fremskridt i egen Kraft kan og skal vinde frem til at eje al Sandhed og alt det gode, han lyses i Band ¹⁾).

Saa vidt har vi, ærværdige Brødre, ikke øjnet nogen Plads til Forstandsvirksomhed. Men ogsaa den har efter Modernisternes Lære sin Lod i Træslivet. Det vil være heldigt at gøre sig klart, hvorledes det hænger sammen dermed. I den Følelse, siger de, som vi gentagne Gange har nævnet, og netop fordi det er Følelse og ikke Erkendelse, træder Gud Mennesket nær, men saa utydelig og tilsløret, at han næppe er til at skelne fra den troende. Den omtalte Følelse maa altsaa nødvendigvis belyses fra en eller anden Lyskilde, for at Gud fuldt kan træde ud deraf og skelnes. Og dette maa Forstanden besørge som den Ævne, der tænker og undersøger; den Ævne, hvorved Mennesket først fører Fænomenerne i sit Indre frem til bestemt Skikkelse og derpaa giver dem Udtryk i Ord. Derfra stammer Modernisternes kendte Mundheld, at et religiøst Menneske maa tænke sin Tro. Naar da Tanken giver sig i Lag med den omtalte Følelse, lægger den sig over den og arbejder med den som en Maler, der gaar et udvisket Maleri efter i Tegningen og arbejder det frem til Klarhed. Det er den Forklaring, som udtrykkelig gives af en af Modernisternes Førere. Denne Tankevirksomhed omfatter nu to Ting: for det første det paa naturlig og uvilkaarlig Maade at give Tingen jævnt og ligefremt Udtryk; for det andet Eftertanke og Granskning eller, som de kalder det, Udarbejdelsen af Tanken, som giver det tænkte Udtryk i Sætninger af anden Orden, der vel afledes af det førstnævnte jævne Udsagn, men er mere affilede og ledede. Og naar disse Sætninger af anden Orden godkendes af Kirkens øverste Læreembede, bliver de til Dogmer.

Paa denne Maade naar Modernisternes System da frem til et vigtigt Hovedpunkt, nemlig til Dogmernes Oprindelse og Dogmets egentlige Væsen. Dogmernes Oprindelse hen-

¹⁾ De revel. can. III.

lægger de jo nok i de første Haands jævne Læresætninger, der paa en vis Maade er Troens nødvendige Forudsætninger; thi skal Aabenbaringen være noget virkeligt, forudsætter den tydeligt Kendskab til Gud i Bevidstheden. Men saa vidt man kan se, lærer de, at Dogmet selv egentlig indeholdes i de afledede Læresætninger. Skal vi da faa fat paa dets Væsen, maa det først og fremmest undersøges, hvorledes de religiøse Læresætninger forholder sig til den religiøse Følelse. Det er dog let at fatte, blot man erindrer, at disse Læresætninger kun er bestemte til at hjælpe den troende til Klarhed over sin Tro. De staar følgelig midt imellem den troende og hans Tro; til Troen forholder de sig som unøjagtige Sindbilleder paa dens Genstand og kaldes da ogsaa Symboler; i Forhold til den troende er de kun Midler. Det kan altsaa slet ikke godtgøres, at de rummer absolut Sandhed; i deres Egenskab af Symboler er de jo kun Fremstillinger af Sandheden og maa følgelig læmpes efter den religiøse Følelse, saaledes som den tillægges Mennesket; og i deres Egenskab af Midler er de Redskab til Sandhedserkendelse, maa altsaa atter læmpes efter Mennesket, som det staar i Forhold til den religiøse Følelse. Genstanden for den religiøse Følelse, som jo er uden al Begrænsning, kan ses paa utallige Maader, og snart kan en Synsmaade gøre sig gældende, snart en anden. Ligeledes kan det troende Menneske være stillet under højst forskellige Vilkaar. Følgelig maa ogsaa de Læresætninger, vi kalder Dogmer, være samme Omskiftelighed underkastede og altsaa hjemfaldne til Foranderlighed. Dette er altsaa den slagne Vej til Dogmernes Væsensforanderlighed. Unægtelig en uoverskuelig Sammenhobning af Fejlslutninger, vel egnede til at undergrave og kuldkaste al Religion!

At Dogmet ikke blot kan, men nødvendigvis skal udvikle sig og skifte, det haade bekender Modernisterne uden Omsvøb, og det følger haandgribelig af deres Lære. Det er jo en af deres Hovedpaastande, som de afleder af Princippet om den givne Livsnødvendighed, at de religiøse Læresætninger, saafremt de da skal være religiøse og ikke blot Forstandsfostre, maa være Livsytringer og leve selve den religiøse Følelser Liv med. Det maa dog ikke forstås, som om disse Sætninger, navnlig da, hvis de kun

findes i Forestillingen, var indførte for selve den religiøse Følelses Skyld, thi der er intet i dem, saa lidt som i deres Forskellighed eller Art, som røber deres Oprindelse; men saaledes, at den religiøse Følelse, naar det behøves, foretager en Slags Mageskifte og optager dem i sit eget Liv. Det vil, for at udtrykke det paa anden Maade, sige, det selvfølgelige Udsagn maa tilegnes af Hjærtet og godkendes af det, og Hjærtet maa ligeledes have Ledelsen i det Aandsarbejde, der fører til den anden Række Læresætninger. Deraf kommer det, at disse Sætninger for at have Livsvilkaar, maa være og forblive tillæmpede baade efter Troen og og den troende. Ophører da af en eller anden Grund denne Tilpasning, mister de deres oprindelige Mening og trænger til at omformes.

Naar dette er de dogmatiske Sætningers hele Værd og utrygge Vilkaar, kan ingen undres over, at Modernisterne finder dem saa latterlige og betydningsløse; derimod kan de ikke noksom prise den religiøse Følelse og det religiøse Liv. Derfor gaar de saa uforsagt Kirken til Livs, som om den var paa Afveje, fordi den ikke skelner mellem Læresætningernes udvortes Betydning og deres religiøse og moralske Værdi, men til ingen Nytte saa stivsindet holder fast ved Udtryk uden Indhold, medens selve Religionen faar Lov til at gaa til Grunde.

De er blinde og blindes Førere, som opblæste af Videnskabens stolte Navn gaar saa vidt i Daarskab, at de vender op og ned paa Sandhedens evige Begreb og Religionens rette Mening. Derimod indfører de et helt nyt System, i hvilket Sandheden for lutter elendig og tøjlesløs Nyhedssyge ikke maa søges, hvor den er at finde, de hellige apostoliske Overleveringer vrages, medens tomme og indholdsløse Paastande optages af en ny Lære uden Grundlag og kirkelig Stadfæstelse, og dermed mener saa disse indbildske Mennesker at sætte Stiver og Støtter til Sandheden.

(Fortsættes).



Dronning Christina af Sverige

ved

Dr. K. Krogh-Tonning.

(3. Fortsættelse).

Fra Hamburg drog Dronningen til Münster, hvor hun underholdt sig fortroligt med Jesuiterne, og begav sig derpaa til Antwerpen. Hun modtog der Visit af flere højtstaaende Personer, og ved disse Lejligheder forlangte hun at blive behandlet med de Hensyn, som skyldtes hendes kongelige Værdighed. I Haag modtog hun ogsaa den franske Ambassadør Chanul.

Den 23. December 1654 holdt Christina sit højtidelige Indtog i Brüssel, og Dagen efter foretog denne forhenværende Dronning (hvis Titel Pave Innocens X. havde opretholdt i den Bulle, ved hvilken han forkastede den westfalske Fredstraktat) sit vigtige Skridt. I det ærkebiskoppelige Palads var det, at hun allagde sin katholske Trosbekendelse i Nærværelse af P. Guêmes, en Dominikaner, som først havde været Sekretær ved det svenske Gesandtskab under Pimentel, derefter i et Aar betroet Hoffets Korrespondance, men den 1. November 1650 atter havde iført sin Munkedragt. Ærkehertugen, Greven af Fuchsaldagna, Grev Montecuculli og Staten Navarras Sekretær føjede sin Underskrift til den Afsværgelsesakt, som allerede var undertegnet af Christina og den ærværdige Fader. Senere, den 3. November 1655, fornyede hun offentligt sin Trosbekendelse i Domkirken i Innsbruck i Overvær af Konvertiken Lukas Holstenius, som da var apostolisk Protonotar, Kanonikus ved St. Peterskirken og Inspektør ved det vatikanske Bibliothek i Rom.

Man fortæller, at hun paa en af sine lange Afstikkere forlod sin Plads, saa snart hun opdagede Taarnet paa Kirken i Loretto, og at hun efter flere Knæhøjninger tilbagelagde tilfods hele den Afstand, som endnu skilte fra det hellige Kapel. En Forfatter (Parival), som beretter dette, udbryder: »Hvor forbausende det er at se en ung Dronning forlade Norden for at slutte sig til en Religion, som var bleven saa ilde behandlet af hendes Faders Vaaben!«

Den 19. December holdt Christina sit Indtog i Rom. Til Kong Karl Gustav, hendes Efterfølger, meddelte hun sin Konversion med disse Ord: »Jeg er lykkelig ankommen hid, hvor jeg har faaet Tilladelse og Befaling fra Hans Hellighed til at erklære mig for at være det, som jeg allerede i længere Tid har været.« Hun underkastede sig ifølge Skik og Brug den ydmyge Ceremoni at kysse Pavens Tøffel og blev under Navnet Alexandrine konfirmeret af Pave Alexander VII. Det svenske Præsteskab var meget misfornøjet med, at hun antog Navnet Alexandrine og bebrejdede hende en Tid efter formelt, at hun havde afslaaet at kalde sig Augusta, som med en liden Forandring erindrede hende om hendes Faders Navn, for at ombytte det med Pavens.

Christina maatte nødvendig mishage Protestanterne, med hvem hun havde opgivet sit Samkvem. Senere bebrejdede man hende, at hun allerede nogle Aar før sin Abdikation havde været katholsk i Hemmelighed. Man tilføjede endog, ifølge nogle Meddelelser, at hun ved at blive det havde opfyldt et Løfte, som hun i en Sygdom havde aflagt for Gud, at hun vilde slutte sig til denne Religion, dersom han gengav hende Sundheden.

Paven hverken kunde eller vilde skjule den Glæde, som Gustav Adolfs Datters Omvendelse vakte hos ham. Man forstaaer let, at Størsteparten af Katholikker delte hans Tilfredsstillelse, og at den udbrød i Jubelraab.

Eftersom Christina var bleven ældre, havde hun ikke længer fundet tilstrækkelig Ro og Trøst i sin Tro, og efter nogle Konferenser med Katholikerne følte hun, at der opstod Tvivl i hende, som de dygtigst Lutheranere hverken mundtligt eller ved deres Skrifter havde kunnet løse. Ifølge denne Fyrstindes egen Meddelelse svarede hun en af de mest veltalende Prædikanter ved det svenske Hof, som spurgte hende om Grunden til hendes Konversion, at han maatte søge Skylden i sine Prædikener, at hun aldrig havde været nogen ivrig Lutheraner, og at hun dengang, da hun stræbte efter Polens Krone, ved den apostoliske Nuntius havde ladet forstaa, at hun aldrig havde forladt Sveriges Throne, dersom dette Rige havde været katholsk eller havde kunnet blive det.

I hendes *Livserindringer*, henvendte til Gud, og hvor hun dømmer sig selv med en mærkelig Upartiskhed, finder vi blandt Sætninger, som er nedskrevne med hendes egen Haand, følgende Erklæringer: »Gud giver sin Vilje tilkende alene ved den katholske Kirkes Formidling, udenfor hvilken der ikke gives Frelse, og overfor hvilken man skylder en blind og ubegrændset Underkastelse. Der gives ikke andre sande Kristne end dem, som er forbundne med den uafbrudte Kæde af Paver fra St. Peder til Innocens XI, og man er berettiget til at nægte alle dem dette Navn, som ikke tror paa dette synlige Overhoved for Kirken, hvem Gud har stadfæstet paa en saa forbausende Maade ved et saa stort Antal Undere, Koncilier og andre mindeværdige Ting, at man ikke uden at opgive den sunde Fornuft kan drage i Tvivl Opfyldelsen af de Ord, som tilsikrer den Sejren over alle Helvedes Angreb. Gud vil, at hans Kirkes Styrelse skal være monarkisk. Han har overgivet Paven og ikke Koncilierne sin Ufejlbarhed. Paven er alt uden dem, de er intet uden ham, og det er kun Gud alene, hvem han skylder Regnskab for sine Handlinger. Alle Herskere, Konger og Kejsere skylder Paven Ærefrygt, Lydighed, Understøttelse og Hyldest som Guds Stedfortræder, ved hvem de har modtaget sin Magt og sin Værdighed. Den Paa kaldelse, vi henvender til Guds Moder, til Englene og de Hellige, er lige saa fornuftig, som Protestanternes plumpe Forhaanelse af denne Veneration er ufornuftig. Vi priser Gud i hans Hellige, vi takker ham for alle de Fortjenester og de Velgerninger, hvormed han har prydet dem, for den Dyd og den Ære, hvormed han har kronet dem. Vi bestræber os frimodig for at efterligne deres Exempel, og vi beder Gud i Naade modtage den Formidling, som de ofrer hans uendelige Majestæt til vort Gavn, og saaledes ærer vi i dem Gud som den eneste Kilde til al Naade, som den, der styrkede dem med alle de Dyder, som de udøvede, og ethvert Under, som de virkede til hans Ære. . . Efter min Mening bestaar Vanskeligheden ved Skriftemaallet ikke i Bekendelsen af alle de begangne Fejl, da man ikke behøver at rødme ved at sige det, som man ikke følte nogen Skam ved at gøre. Men hvad der er pinligt, det er oprig-

tigen at fordømme sine Lidenskaber og sine uordentlige Lyster og for bestandig at give slip paa dem.«

Christina bestræbte sig forøvrigt med den største Iver for Udbredelsen af den katholske Tro i de Lande, hvor den katholske Kultus var forbudt, saasom Danmark, Hamburg og Sverige. For at opnaa sin Hensigt henvendte hun sig oftere til mægtige Hoffer om Hjælp. Da hun i 1660 tilkendegav sin Hensigt at vende tilbage til sit Land og overtage Kronen paany, erklærede Stænderne, at de vidste god Besked om, at hun havde smigret Paven med Løfte om at omvende hele Sverige til Katholicismen. Denne Plan, som strandede hos Majoriteten, havde mere Held hos nogle Enkelte. I Hamburg vandt hun Pierre Lambecius, og den berømte Dacier skrev til hende 1678: »Jeg haaber og jeg ønsker, at Læsningen af de hellige Forfattere, i det mindste dersom De raadspørger dem uden Fordom, vil overbevise Dem om, at omtrent femten hundrede Aar før Luther og Calvin havde fornægtet Sandheden, var alle de Personer, som udmærkede sig ved Videnskab og Værdighed, lige saa katholske, som vi alle nu for Tiden er i Rom, og som Størsteparten og det dygtigste Parti i Frankrig er«.

Christina syntes at føle en særegen Glæde ved at gøre Proselytter blandt Svenskerne. Hendes Exempel blev blandt andre fulgt af Barislon, hendes Sekretær. Da han engang paa sit Embedes Vegne var i Stockholm, nægtede Kongen at modtage ham i Audiens, med mindre han aflagde Ed paa, at han ikke var romersk Katholik. Christina skrev da til ham: »Æren og Livet er to Ting, som man efter min Mening bør tage vare paa. Dersom De maa fornægte eller skjule deres Religion, da vil De hverken redde det ene eller det andet, naar De fremstiller Dem for mig. De maa leve og dø som Katholik. Dersom De ikke gør det, er De mig uværdig. . . . Kom tilbage, men uden at have nogen Gemenhed eller Fejghed at bebrejde Dem, og giv mig Beviser paa, at De har levet som god Katholik, og at De har opfyldt alle Pligter som saadan. Kommer De tilbage paa denne Maade, vil jeg modtage Dem med Glæde og Velvilje. Om jeg ikke havde mere end en Skorpe Brød tilbage, vilde jeg dele den med Dem, og jeg vilde heller dø end berøve Dem min Hjælp . . . Dersom De derimod har ladet det

mangle paa denne Pligt, som burde være Dem kærere end Livet, saa fremstil Dem ikke oftere for mig. Vær overbevist om, at jeg ikke vilde lade denne Nederdrægtighed ustraffet, og selv om De søgte Tilflugt i den svenske Konges Arme, saa skulde hans Magt ikke formaa at sikre Dem Livet.«

(Fortsættes).

Brev fra Paris.

P. P.

I Nr. 38 af Deres ærede Blad læser jeg et Par Artikler, som De selv, Hr. Redaktør, betegner som »forhaabentlig noget overdrevent pessimistiske«. Maa det være mig tilladt, som en Slags Modvægt herimod, med jævne Ord at gengive mine Indtryk, som jeg har faaet hernede — ved Selvsyn.

Det er Søndag. Vi begiver os langsomt op af den 250 Trin lange Trappe, som fører op af Montmatre Bjerget til *La Basilique du Sacre Coeur* (Jesu Hjerte Kirke) for at overvære Højmessen. Dette mægtige Monument af en Kirke, en sand Kolos af lutter Kampesten i ægyptisk Stil. Saavel Taarne, Minaretter, Kuppelen samt den mægtige Jesu Hjerte Figur i Fronten er alt udhugget i Sten. Kirken rummer i Tusindtal og er godt besøgt af alle Stænder, saavel Mænd som Kvinder, Børn, Ynglinge og Soldater af forskellige Vaabenarter. Orgelets Toner i Forening med Sangen lyder imponerende i dette store Rum. Der er Levitmesse, Altret straalere i et Hav af Lys, og paa hver Side af Altret hænger en Fane med Jesu Hjerte i Guld, et stort Antal Troende modtager den hellige Communion. Messen er forbi, de 2 statelige Schweizere med Deres Stave, Ministranter og Præster begiver sig i Procession bort fra Altret. Vi faar nu Lejlighed til at betragte de forskellige Sidealtre. Hovedinteressen former sig om det herlige

Maria-Alter med Gudsmoder-Gruppen, hvor Pariserne knælende hensunkne i Bøn anraaber den hellige Jomfru om at bede sin Søn, at han vil værne om denne Kirke, som er indviet til hans hellige Hjerte. Bag Altret seer man en mægtig Statue: Biskoppen af Paris, som knælende med udstrakte Hænder hæver Kirkens Model imod Himlen.

Efter at have givet vor Skærv til Søsteren ved Døren, staar vi paa den store Loggia-Trappe, Og her former sig for vort Øje et herligt Panorama over Paris, Kirken ligger nemlig ca. 400 Fod over Seinen.

Der er en sand Valfart til denne Kirke om Søndagen. De katholske Kirkedøre staar altid paa vid Gab aabne for alle og enhver, saa man finder ingen Kirker tomme. Der er altid nogle som tilbeder deres Frelser, og forsikrer ham om deres Troskab, hvad saa der end maatte komme.

Jeg overværede en Dag en meget stor Begravelse fra Trinitatis Kirken. Der var i Hundredevis af Mænd, og alle tog de Del i Ceremonierne. Ogsaa i den gamle store »Invalidernes Kirke« med sine mange erobrede Bannere og Faner dvælede de Troende og Besøgende i stor Andagt. Den bagvedliggende Kuppelkirke, som er bygget sammen med Invalidernes Kirke, er som bekendt Napoleon 1.s Hvilested.

Men jeg maa ikke glemme den gamle ærværdige Notre Dame Kirke, som igennem Aarhundreder har staaet som taust Vidne til alle mulige Optrin, saavel gode som onde, og som med en Moders Ømhed aabner sine Arme og taler fra sit imponerende Rum til os om at høje os for ham, som har værnet om denne Kirke og beskyttet den imod dens Fjender. Iøvrigt er alle de hundrede af katholske Kirker og Kapeller, som Paris har, Dagen igennem besøgt saavel af Handelsmanden, som af Arbejderen, af Syjomfruer og Soldater, af gamle og unge; de faar alle Tid til forinden eller under deres Forretninger at gøre en lille Afstikker ind i Kirken for at hilse paa deres Gud og Herre, vor Frelser Jesus Kristus.

Alt dette vidner paa en glædelig Maade om, at selv i Paris er endnu langt fra al Religion uddød.

Paris i September 1907.

Martini.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hs. Højærværdighed Biskoppen er for nogle Dage siden afrejst paa Firmelsesrejse til Jylland. I Dag opholder hs. Højærværdighed sig i *Aarhus*, paa Søndag vil han være i *Randers* og Søndagen derefter i *Aalborg*.

Kolding. *Post festum* er der anonymt bleven tilsendt os et Eksempplar af »Kolding Avis«, hvori der læses: »25-Aars Lærer-Jubilæum. St. Michaels Menighed fejrede i Lørdags den 5. ds. Lærer *Osterhammels* Jubilæum med stor Højtidelighed. Allerede om Morgenen tidlig mødte et Par af de ældste Skolebørn for at overrække Læreren et smukt Blomsterstativ med Palmedekoration fra Børnene. Disse beværtes i Anledning af Festdagen med Chokolade og Kage.

Ved Middagstid indfandt to Menighedsmedlemmer sig for paa Menighedens Vegne at overrække Jubilaren et smukt Egetræs Skrivebord som Anerkendelse af hans Virksomhed i de forløbne Aar. Om Aftenen samledes ca 30 Medlemmer af Menigheden hos Læreren, hvor Tale og Sang veklede. Selvfølgelig modtog Læreren flere andre smukke Gaver og en Mængde Telegrammer og Lykønskninger.«

(Det forekommer os, at det havde været passende, om rette vedkommende i Tide havde sendt Ugebladet en Meddelelse om dette Lærerjubilæum ved en af vore katholske Skoler. Saa meget Hensyn og saa megen Opmærksomhed kunde der nok vises baade Ugebladet og en i saa mange Aar veltjent katholsk Lærer. Red.)

Kristiania. Paa Grund af, at den hidtidige mangeaarige, dygtige og energiske Redaktør af »st. Olaf«, højærv. Hr. *Pastor Offerdahl* er bleven udnævnt til Sognepræst ved st. Olafs Kirken og saaledes ikke kan ofre Tid paa det stadige Slid, som Redaktørvirksomheden medfører, — er i hans Sted højærv. Hr. *Pastor K. Kjelstrup* udnævnt til Redaktør. *Pastor Kjelstrup* er ligesom *Pastor Offerdahl* norsk født, tog midt i 90'erne Studentereksamen i Norge og studerede derpaa Filosofi og Teologi i Propagandakollegiet i Rom. Ugebladets Redaktion baade gratulerer og kondolerer Kollegaen til Overtagelsen af den udsatte Post.

Østerrig. Den 27. September døde i Warmsdorf i Böhmen *Ambros Opitz*, der baade som Præst og Skribent har indlagt sig ualmindelig store Fortjenester. Al sin Tid og alle sine Kræfter har denne Mand viet til Arbejdet for sociale Reformers og for den katholske Presse. Som Følge af Overanstrengelse faldt han i en langvarig Sygdom, af hvilken Døden befriede ham netop paa hans 61 Aars Fødselsdag. Hans Virksomhed begyndte i 70'erne i Nordböhmen

hvor »Gammelkatholikerne« paa den Tid søgte at gøre Propaganda og hvor selv den preussiske Kulturkamps Bølger naaede hen. Med største Iver søgte han at dæmme op imod disse Farer baade med Mund og Pen, ved at agitere og organisere, ved Folkeforsamlinger og Katholik-kongresser. Flere Aviser, som f. Eks. den nu meget udbredte »Reichspost« i Wien og andre Tidsskrifter har han enten startet eller ydet sin kraftige Hjælp og sit dygtige Medarbejde. Udenfor Bøhmen blev Opitz bekendt ved sine begejstrede Taler paa Katholikforsamlingerne i Wien og Linz. Særlig bekendt blev han ved den store Pressefejde og Proces imod den fornylig afdøde »gammelkatholske« Pastor Nittel, hvorved Affaldsbevægelsen blev bragt til Stilstand. Opitz var ogsaa en Tid lang Medlem af den bøhmiske Landdag. Med samme Iver og Energi, som han i 70'erne modarbejdede »Gammelkatholicismen«, stod han ogsaa i 90'erne i forreste Række i Kampen mod »Løs-frac-Rom«-bevægelsen og det med virkelige Resultater. Det kristelig-socialle Parti mister i ham en uegennyttig, flittig og rastløs Medarbejder, Journalistikken en af dens dygtigste Repræsentanter.

R. J. P.

Prag. *Fritænkerne* holdt fornylig *Kongres* i Bøhmens Hovedstad. Medlemmernes — de fleste er Socialister og Anarkister — Fritænkeri bestaar hovedsagelig i et glødende Had til den katholske Kirke eller som man plejer at udtrykke sig »Klerikalismen«. Derfor bestod deres Forhandlinger væsentlig i at skælde ud og rive ned paa Kirken. Der vilde ikke være nogen Grund til videre at opholde sig ved en saadan Kongres, dersom der ikke var hændt noget mere usædvanligt, nemlig at ogsaa *katholske Præster* deltog i Kongressen for at forsvare Sandheden og den forhaanede Kirke midt i dens Fjenders Kreds. Det vakte ikke liden Opsigt og — Forlegenhed hos Kongresudvalget, da det meddeltes, at Pater *Alban Schachleiter* af Benediktinerstiftet Emaus agtede at tage imod den gennem Bladene udsendte Indbydelse til Kongressens Diskussionsaften og man forhandlede straks ivrigt om, hvem der fra Fritænkernes Side skulde imødegaa ham. Foruden Pater Alban havde ogsaa tre katholske Professorer, nemlig Dr. *Hilgenreiner*, Dr. *Pohl* og Dr. *Kordac*, taget imod Indbydelsen. Der hørte stort Mod og stor Slagfærdighed til at vove sig i Kast med en af Fritænkere opfanatiseret Folkeforsamling. Men Pater Alban bevarede sin Koldblodighed, og da man endogsaa søgte ved Larmen og Støjen at overdøve hans Stemme, saa raabte han med Tordenrøst ud over Forsamlingen: »Paa den Maade overbeviser De mig ikke. Af Fritænkere

fordrer jeg Tankens og Ordets Frihed.« Pater Albans og Dr. Hilgenreiners frimodige Bekendelse af deres Religion forfejlede ikke sin Virkning. Sidstnævnte høstede endogsaa tilsidst — imod al Forventning — Bifald fra Forsamlingen, da han slagfærdig tilbageviste en Mængde grove Forvrængninger og Misforstaaelser og aandrigt efterviste Religionens Betydning baade for den enkelte og for Samfundet.

✠ At vor kære, elskede Moder og Hustru **Nielsine Hansen**,
 † født Husted, er hensovet blidt og roligt Søndag den 6.
 Oktober, bekendtgøres herved for deltagende Slægt og
 Venner af hendes dybtsørgende Mand og Børn.

Viggo Hansen, Gartner.

Begravelsen finder Sted Søndag d. 13. ds. Kl. 2. fra St. Andreas Kirken i Ordrup. Den Afd. anbef. til de Troendes Forbøn.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. Oktober. 21. Søndag e. Pintse. Marias syv Smarter. — **14. M.** Callistus, Pave og Martyr. — **15. Ti.** Theresia, Jomfru. — **16. O.** Motiv af St. Ansgar. — **17. To.** Hedwig, Enke. — **18. F.** Lukas, Evangelist. — **19. L.** Petrus af Alcantara, Bekender.

Søndag den 20. Oktober. 22. Søndag e. Pintse. Johannes af Kenty, Bekender.

Rosenkranskirken. Hver Lørdag i Oktober Maaned holdes om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Rosenkransandagt.

Slagelse. Fra den 20. Oktober (inklusive) holdes Gudstjenesten i det nye Kapel Tordenskjoldsgade (Løvegadepark) hver Søn- og Helligdag Kl. 10.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 20. Oktober Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mariabørnsforeningen holder Fælleskommunion i St. Knuds Kapel Søndag den 20. Oktober Kl. 7 Morgen. Offentligt Møde Onsdag den 23. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Litteratur. Udkommen er paa St. Olafs Trykkeris Forlag:
Fred. Esser: Blodbrylluppet i Paris. 38 S. Pris 20 Øre.
 I Kommission hos Høst & Søn er udkommen:
Fred. Esser: Den spanske Inkquisition. 148 S. Pris Kr. 1,50.
 Faas i alle Bøglader.

NB. Uregelmæssigheder ved Bladets Forsendelse maa meldes paa Postkontoret. Det er Postvæsenets Pligt at skaffe de udeblevne Numre. Bopælsforandringer maa anmeldes paa Postkontoret.



Husk Vincentsforeningens Kransekort



(Dette Nummer har 20 Sider.)

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Boyesgade 5, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 42.

Søndagen den 20. Oktober.

1907.

INDHOLD: Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme. — Dronning Christina af Sverige. — Støt Afholdssagen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aarhus. Rom. Bonn. — En Erklæring og et Svar. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme.

(1. Fortsættelse.)

Dette maa være nok, ærværdige Brødre, om Modernismens Filosofi. Naar vi nu skal tale om deres Tro, og nogen vil vide, hvorved den hos Modernisterne skelnes fra Filosofien, maa det ikke overses, at deres Filosofi nok vedkender sig det guddommelige og Troen som Virkelighed og som sin Genstand, men denne Virkelighed findes for en Modernist kun i den troendes Sjæl som Genstand for Følelse og Antagelse uden at komme udenfor Fænomenernes Kreds. Om den i sig selv er til udenfor Følelse og Antagelse, det er noget, denne Filosofi bekymrer sig saare lidet om. Som troende holder Modernisten det derimod for uomstødelig vist, at det guddommelige virkelig er til i sig selv ganske uafhængig af den troende. Spørger du saa, hvorpaa den troende da nu bygger denne Paastand, svarer

de: Paa hvert Menneskes private Oplevelser. Og medens de med denne Forklaring skiller sig skarpt fra Rationalisterne, gaar de over i Protestanternes og Pseudomystikernes Lejr. De lægger det saaledes tilrette: I den religiøse Følelse er man nødt til at antage en Slags Hjærtets Beskuelighed, hvorved Mennesket uden Mellemlid kommer i Forhold til Guds Virkelighed og bliver saa overtydet om Guds Tilværelse og om Guds Virksomhed baade indenfor og udenfor Mennesket, at det stiller al den Vished, nogen Videnskab kan byde, fuldstændig i Skygge. De hævder altsaa en sand Erfaring og det langt ud over al Forstandserfaring. Og naar nogen, som Rationalisterne jo gør det, simpelthen benægter den, kommer det efter deres Forklaring af, at de ikke vil sørge for de moralske Forudsætninger i sig selv, som Erfaringen ikke kan være foruden. Det er denne Erfaring, som gør enhver, der vinder frem dertil, til en ret troende. Hvor er vi hermed kommen langt bort fra den katholske Lære! Som vi har set, er disse Drømme allerede forkastede af Vatikanerkonciliet. Nedenfor skal vi da vise, hvor Vejen til Atheismen er banet, saa snart man gaar ind paa disse og andre Vildfarelser. Her skal det blot bemærkes, at efter denne Lære om Erfaringen i Forening med Læren om Symbolismen, er man nødt til at erklære alle Religioner, Hedenskabet end ikke undtagen, for sande. Møder man mon ikke i alle Religioner den Slags Erfaringer? Fler end en vil bekræfte det af Selvpølevelse. Med hvad Ret skulde Modernisterne kunne frakende den Erfaring, som en Tyrk træder i Skranken for, fuld Virkelighed og give Katholikkerne Eneret til sandfærdige Erfaringer? Det gaar Modernisterne da heller ikke af Vejen for, men snart lavmælt, snart uforknytt erklærer de alle Religioner for sande. Det ligger jo ogsaa for Haanden, at de slet ikke kan gøre andet. Hvor i al Verden skulde efter deres Grundsætninger Vranglæren komme fra i nogen som helst Religion? Den maatte da enten stamme fra Fejl i den religiøse Følelse, eller fra, at Forstanden havde formuleret sin Læresætning fejlagtig. Men den religiøse Følelse er jo altid en og den samme, selv om den ikke altid er lige moden, og for at Forstandens Læresætning skal være sand, kræves der kun, at den skal passe til den

religiøse Følelse og til det troende Menneske, saa vidt det ligger indenfor hans Fatteævne. Det højeste Modernisterne kan hævde i Striden mellem de forskellige Religioner, er, at den katholske har mest Sandhed i sig, fordi den har mest Liv, og at den kan have Forret til Kristennavnet, fordi den bedst svarer til den oprindelige Kristendom. Ingen vil kunne nægte, at det er berettigede Følgeslutninger af det foregaaende. Blot maa man højlig forbavses over, at der findes Katholikker og selv Præster, der vel sagtens nok, som Vi helst vil forudsætte, gysrer for saadanne Misfostre, men dog bærer sig ad, som om de var Tilhængere deraf. De priser nemlig Forkynderne af saadanne Vildfarelser i saa høje Toner, yder dem offentlich saa stor Hæder, at enhver maa forudsætte, det ikke er Menneskene som saadanne der æres, mulig paa Grund af en eller anden Dygtighed, men snarere de Vildfarelser, som de aabent vedkender sig og af al Magt søger at udsprede blandt Folket.

Medens vi beskæftiger os med denne Del af deres Lære, maa vi nu dvæle ved et andet Punkt, som strider mod den katholske Tro. Thi den omtalte Grundsætning om Erfaringen (Selvoplevelsen) udstrækkes ogsaa til, hvad Kirken hidtil har lært om Sandhedens Overlevering, og undergraver den fuldstændig. Ved Overlevering forstaar Modernisterne nemlig andres Delagtiggørelse i den selv-vundne Erfaring ved Hjælp af Prædiken og de forstands-mæssige Læresætninger. Disse Læresætninger tillægger de derfor foruden, hvad de kalder Fremstillingsværd ogsaa en vis Magt til Paavirkning, dels tilbagevirkende i den troende til Genoplivelse og sløvet Tro og til Fornyelse af tidligere Erfaringer, dels for dem, som endnu ikke tror, til Vækkelse af den religiøse Følelse og Indførelse i Erfaringen. Saaledes udbredes den religiøse Erfaring vidt og bredt iblandt Folkeslagene, og naar ikke blot til de nulevende ved selve Prædiken, men ogsaa til senere Slægter saa vel ved Bøger som ved Ordnes videre Vandring fra Mund til Mund. Denne Forplantning af Erfaring kan da undertiden slaa Rod og trives, undertiden maa den visne og dø. Men at trives er for Modernisterne Sandhedens Prøve, thi for dem er Sandhed og Liv et og det samme. Og dermed staar

man saa atter foran den Følgeslutning: alle de Religioner, som er til, er sande, ellers vilde deres Liv være omme!

Det hidtil sagte byder, ærværdige Brødre, mer end Stof nok til at dømme om, i hvad Forhold Modernisterne sætter Troen til Videnskaben; som Videnskab plejer de saa ogsaa at betegne Historien. Man maa da først holde fast ved, at den ene Genstand er aldeles fremmed og udsondret fra den anden. Troen beskæftiger sig jo kun med det, som Videnskaben fra sit Standpunkt kalder ufatteligt. De har altsaa hver sit Omraade; Videnskaben beskæftiger sig med Fremtoningerne, og dør er ingen Plads til Tro; Troen derimod beskæftiger sig med det guddommelige, som er Videnskaben ganske ukendt. Deraf følger da, at der aldrig kan opstaa Strid imellem Tro og Viden; da de jo nemlig hver har sin særlige Plads, kan de aldrig mødes og altsaa heller ikke blive uens. Indvender nogen, at der dog ogsaa fremkommer et og andet i den synlige Verden, som berører Troen, for Eksempel Kristi Menneskehed, da nægter de det glat. Thi selv om disse Genstande er synlige Foreteelser, er de jo dog, saa vidt de lever Troens Liv med og, som ovenfor forklaret, er omklædte og afklædte af Troen, ført ud af den synlige Verden og omdannede til Stof for det guddommelige. Spørger derfor én yderligere, om Kristus da virkelig har virket Undere og forudsagt tilkommende Ting, om han i Sandhed er opstanden og faren til Himmels, da svarer den agnostiske Videnskab nej, Tro svarer ja; men dermed er de ikke kommet i Strid. Thi den ene taler som Filosof til Filosofer og betragter Kristus udelukkende efter historisk Haandgribelighed; den anden siger ja som troende til troende og ser altsaa paa Kristi Liv, som det genopleves af Troen og i Troen.

Det vilde dog være en stor Fejltagelse, om nogen heraf lod sig forlede til den Antagelse, at Tro og Viden ikke paa nogen Maade var underordnet hinanden. Denne Slutning er herettiget for Videnskabens Vedkommende, men ingenlunde for Troens, idet denne endda paa tre Maader underordnes Videnskaben. Først maa man jo mindes, at bortset fra Guds Virkelighed og den Erfaring, den troende har derom, er der intet i noget religiøst Forhold, og allermindst de religiøse Læresætninger, som falder udenfor

Fænomenernes Verden, og altsaa falder det ind under Videnskaben. Den troende kan naturligvis, om han vil, gaa udenfor Verden; men saalænge han befinder sig i Verden, er han enten med det onde eller med det gode givet Videnskabens og Historiens Kendelser i Vold. Endvidere er det jo nok sandt, at Gud kun er Genstand for Tro, men det gælder om Gud som Virkelighed, ikke om Guds Ide. Den falder ind under Videnskaben; idet denne nemlig, som de udtrykker sig, gransker den logiske Orden, beskæftiger den sig ogsaa med alt, hvad der er ubegrænset og idealt. Altsaa har Filosofien eller Videnskaben Ret til at sidde til Doms over Gudsideen, til at styre den i sin Udfoldelse og til at rette paa den, naar den skejer ud. Derfra stammer Modernisternes Udsagn: den religiøse Udvikling maa holde Trit med den moralske og intellektuelle; og det vil efter en Mands Vidnesbyrd, som har Myndighed iblandt dem, sige, at den maa være dem underordnet. Dertil kommer endelig, at Menneskenaturen ikke tilsteder Tvedeling i sig selv, og at den troende altsaa af en medført Nødvendighed drives til at læmpe Troen saaledes efter Videnskaben, at den ikke afviger fra det almene Billede, som Videnskaben opruller af Verdensaltet. Paa denne Maade faar man da fastslaaet, at Videnskaben er aldeles uafhængig af Troen, Troen derimod underordnet Videnskaben, hvor meget den end erklæres for fremmed for den. Alt dette staar jo, ærværdige Brødre, i aabenbar Strid med, hvad Vor Forgænger Pius IX. forkyndte med den Lære: I det som angaar Religionen, har Filosofien ikke at herske, men at tjene, ikke at foreskrive, hvad der skal tros, men at tage det imod med forstandig Redebonhed, ikke at granske Guds Løndoms Dyb, men at høje sig derfor i Ærbødighed og Ydmyghed ¹⁾. Modernisterne bytter Rollerne om, saa det passer paa dem, hvad en anden af Vore Forgængere, Gregor IX., skrev om nogle af de Dages Theologer: Nogle hos eder er saa opblæste som en Bælg af Indbildskheds Aand og søger med utidig Nyheds-syge at llytte de Grænseskel, Fædrene har sat; bøjer Forstaaelsen af den hellige Skrift . . . efter Filosofiens Lære om det indlysende, for at gøre sig til af Videnskab, ingenlunde til Nytte for Tilhørerne . . . Misledede af forskel-

¹⁾ Brev. ad Ep. Wratislav. 15. Juni 1857.

ligartede og uvedkommende Lærdomme, gør de Hoved til Hale og tvinger Dronningen til at tjene sin Pige ¹⁾).

Dette bliver end tydeligere, naar man iagttager, hvor nøje Modernisterne indretter sig efter deres Lære. De har nemlig skrevet og sagt mangt og meget, der synes uoverensstemmende, saa man let kunde have dem mistænkt for Vaklevornhed og Usikkerhed. Men det sker med velberaad Hu; nemlig ud fra den Mening, de har dannet sig om den gensidige Skilsmisse mellem Tro og Viden. Derfor støder vi i deres Bøger paa Ting, som en Katholik fuldt kan underskrive, og næste Side paa Ting, der maa forudsættes dikterede af en Rationalist. I deres Behandling af Historien bliver der derfor ikke Plads til at nævne Kristi Guddom, men paa Prædikestolen bekender de sig med Styrke dertil. Og ligesaa naar de gengiver Historien, findes Koncilier og Fædre intet Steds omtalte, men naar de underviser i Katekismus citerer de dem med Ærbødighed. Udlægningen af den hellige Skrift i Theologi og Sjælesorg er derfor efter deres Mening et, i Videnskab og Historie et andet. Naar de da taler om Filosofi, Historie, Kritik, viger de i Kraft af deres Grundsætning, at Videnskaben er aldeles uafhængig af Troen, ikke tilbage for at gaa i Luthers Fodspor²⁾, men viser aaben Foragt for katholske Grundsætninger, hellige Fædre, almindelige Kirkemøder og Kirkens Læreembede; og bebrejder man dem dette, klager de over Indgreb i Friheden. I Kraft af deres Lære om, at Troen er underordnet Videnskaben, anklager de derimod hyppig og uden Sky Kirken, fordi den saa haardnakket vægrer sig ved at indrette sin Lære efter filosofiske Meninger; selv vil de derfor afskaffe den gamle Theologi og indføre en ny efter Filosoffernes Forgodtbefindende. (Fortsættes).

¹⁾ Ep. ad Magistros theol. Paris, Non. Jul. 1223.

²⁾ Prop. 29. damn. a Leone X. Bull. »Exurge Domine. 16. Maji 1520. Via nobis facta est enervandi auctoritatem Conciliorum et libere contradicendi eorum gestis et judicandi eorum decreta, et confidenter confitendi, quidquid verum videtur, sive probatum fuerit, sive reprobatum a quocumque Concilio . . .

(Hermed ligger Vejen aaben til at svække al Kirkeforsamlingernes Myndighed, frit at modsige deres Forhandlinger, at domfæ de deres Beslutninger samt ufortrodet at bekende sig til, hvad man holder for sandt, enten det saa er anerkendt eller underkendt af nogen Kirkeforsamling).

Dronning Christina af Sverige

ved

Dr. K. Krogh-Tonning

(4. Fortsættelse).

I 1667 havde hun en stor Glæde af Clemens IX's Valg til Pave, en Mand, med hvem hun havde staaet i venlig Forbindelse, medens han endnu var Kardinal. Hun befandt sig netop i Hamburg, da denne Nyhed naaede hende, og hun anstillede prægtige Festligheder, lod afbrænde Fyrværkerier, illuminerede sit Palads og dekorerede det med Pavens Navn og Vaaben. Hun lod endog give en Fremstilling af, hvordan Kirken nedslaar Kjætteriet. Denne Fremstilling forargede Folket, blandt hvem hun havde ladet uddele Vin. Man sammenrottede sig, slog hendes Vinduer ind og vilde bemægtige sig Slottet, som hendes Tjenere beskyttede med Geværskud. Da de Stormende saa nogle af deres dræbte og mange saarede, blev de saa rasende, at Dronningen kun med megen Møje, formaaede at unddrage sig deres Raseri og gennem en hemmelig Port at naa frem til den svenske Gesandts Bolig. Siden lod hun uddele to tusinde Rigsdaler*) til dem, som havde lidt ved denne Træfning, som hun tilskrev Ophidselse fra de hamburgske Præsters Side.

Efter sin Konversion vedblev Christina flittigt at dyrke sine videnskabelige Studier, fornemmelig kemiske Forsøg, og store Summer medgik hertil, især til Hamburg. Hun bevægede den berømte Spanheim til at forfatte sit udødelige Værk om Brugen af og Fordelene ved de gamle Mønter. Overhovedet, i Rom saavel som i det øvrige Italien, blev enhver lærd Mand Genstand for hendes Opmærksomhed, og det pastorale Akademi blev oprettet under hendes Auspicier af fjorten Personer, som kom sammen i hendes Palads til deres ordinære Møder.

Hun sagde: »Min Fader havde været fuldkommen lykkelig, dersom han i Stedet for at dø for Kjætteriets Forsvar havde ofret sig for sine Forfædres gamle Religion.« Hun

*) Ecus a Franks.

tilføjede dog, at Gud i hans sidste Stund ganske havde omvendt ham og modtaget ham i Naade. Derefter fortalte hun Forudsigelsen om, at hun engang vilde forlade sin Religion og sin Throne, og at han af denne Grund havde betroet hende alene til Svenske og formelig havde befalet, at enhver Katholik skulde holdes fjern.

Øjenvidner, som ikke lægger Skjul paa nogen af hendes Fejl, roser hende navnlig for hendes Renhed, og det er ikke mindre ærefuldt for hende at være beskyttet mod den mindste Anklage for Umaadelighed, ligesom hun med Fasthed har stoppet Munden paa Smigere og aldrig har søgt at drage Fordel af sine Kundskaber og sin Forstand. Hun krydrede sine Samtaler med fine og aandfulde Bemærkninger, hvorved hun med Lethed bragte de Lærdes Sofismer og deres fordringsfulde filologiske Indbildskhed til at staa i et latterligt Lys.

Hendes Liv blev ofte forbitret ved Forfatteres Bagvaskelser og Angreb. Strax efter hendes Konversion spottede de hende ved at udbrede det Rygte, at hun hos Paven havde betinget sig Retten til at læse alle forbudte Værker. I Aaret 1667 skrev hun til Bourdelot: »Jeg er lige saa begejstret som nogen for skønne Handlinger. Men jeg holder ikke af Panegyriker og har mere tilovers for Satirer; thi jeg læser med Fornøjelse dem, som er rettede til mig, og deres Antal er, Gud ske Lov, ganske betydeligt. Paa denne Maade adspredde jeg mig paa egen Bekostning, efter at jeg saa længe har moret mig paa andres. Jeg siger paa min egen Bekostning; thi alt, hvad jeg har set indtil nu, er saa dumt og saa absurd, at jeg ikke havde kunnet læse det, dersom det ikke havde været rettet imod mig.«

I 1674 beklagede hun sig over en liden ærerørig Bog, som var udkommen i Frankrig og forlangte den svenske Gesandts Mellemkomst for at faa Forfatteren straffet. Hun tilføjede i sit Brev: »Endskønt jeg er meget tilbøjelig til at foragte og tilgive saadanne Taabeligheder, som kun kan skade deres Ophavsmænd, saa tror jeg dog at skyldte min Ære nogen Oprejsning, og jeg kan ikke nægte den denne. Jeg forsikrer Dem imidlertid, at jeg handler uden Ærgrelse og uden Ophidselse. Jeg troster mig ved Tanken om, at man i vor Tid ikke sparer nogen, og at endog de største

Fortjenester ikke er beskyttede mod Bagvaskelse. For mit Vedkommende har jeg længe været vant til Menneskeslæg-
tens Utaknemmelighed, og i lang Tid har jeg været udsat
for Misundelse og Bagvaskelse. Jeg finder Ro i min Sam-
vittigheds Vidnesbyrd, som ikke bebrejder mig noget.
Sverige, Rom og de andre Steder, hvor jeg har levet, vil
efter min Død bevidne Falskheden af alle disse Angreb.
Min Hæder og Ære er, Gud være lovet, tilstrækkelig grund-
fæstet til ikke at have noget at frygte af disse Bagvaskelser.
Jeg henvender mig selv til deres Samvittighed, som er
deres Ophavsmænd, og jeg er overbevist om, at de vil
være de første til i deres Indre at tilbagekalde, hvad de har
fremført.«

Men da senere en Journalist i Mantua anførte i sit
Blad, at Frankrigs Beskyttelse vilde være tilstrækkelig Ga-
ranti for Sverige, forlangte hun strax af Fyrsten, at han
skulde straffes, fordi hun troede, at Sverige var mægtigt
nok til at undvære al anden Hjælp end Guds. Dette Skridt
beviser, at Christina altid havde bevaret en stærk Forkær-
lighed for dette Kongerige.

(Sluttet).

Støt Afholdssagen!

„Hvor Gud bygger en Kirke, der bygger Djævelen et
„Kapel ved Siden af“, — dette gamle Mundheld
betegner paa en Maade, som ikke kan misforstaas, Forhol-
det mellem Kirken og Værtshuset, saaledes som det i Vir-
keligheden næsten altid er, men som det ikke burde være.«
Med disse Ord indleder den nu afdøde baade som kirkelig
og som Afholdsforfatter højt ansete Biskop Egger af St.
Gallen et Foredrag om det nævnte Forhold. Dog Resul-
tatet af den lærde Folkevens Betragtninger bliver, at Værts-
huset nedbryder mere end Kirken formaar at opbygge, at

Værtshusbesøg og saakaldt maadeholden Spiritusnydelse undergraver særlig Mandens Religiøsitet og Moral, saaledes at ofte kun Kristennavnet bliver tilbage.

Ja, det er den erklærede Dranker og Svirebroder, vil man sige, som sætter Penge, Moral og Helbred over Styr. Nej, slet ikke blot ham, det er ogsaa den pæne Mand, som maaske aldrig har været beruset, men som alligevel, lidt langsommere og paa en mindre anstødelig Maade maaske, glider samme Vej som den, der bærer Drankernavnet. Lægevidenskaben sætter stadig Grænserne længere ned for hvad der kan nydes af Spirituosa uden Skade for Helbredet; den gamle Indbildning, at Spiritus varmer, nærer og styrker, er ogsaa nu mere og mere ved at forsvinde. Men den, som enten i Virkeligheden eller i det mindste i egen Indbildning drikker til Maade kan dog ikke fralægge sig Ansvar for, om end maaske ubevidst, at være en Forfører; vi ved, at nogle af dem, som drikker til Maade, uvægerligt vil ende som Drankere, de øvrige, som har været behjælpelige med at opretholde Drikkeskikken, har faaet Stenen til at rulle nedad, men de formaar ikke mere at standse den. Det turde nu ikke være for tidligt, at vi Katholikker som saadanne, begynder at tage alvorlig Del i Kampen mod Alkoholismen, saaledes som for længst vore Trosfæller i Tyskland, Schweiz og Nordamerika har gjort. Her til Lands findes kun ganske faa katholske Afholdsforeninger, og dog kunde de foruden Afholdssagen ogsaa have en anden betydelig Mission at udføre i Menighederne, nemlig at fremme det selskabelige Liv indenfor disse. Men saa fordres det naturligt, at der ikke maa findes nogen »Afholdsfanatisme« eller Ufordragelighed overfor anderledes tænkende; hvor blot Sagen gribes an paa den rette hensynsfulde og tolerante Maade, vil man altid høste Gavn og Glæde deraf. Dette kan jeg bevidne ved egen Erfaring med Hensyn til den katholske Afholdsforening »Det røde Kors« i Aalborg. Den har eksisteret noget over to Aar og har aldrig givet Anledning til mindste Mislyd indenfor Menigheden. Derimod har den med afgjort Held søgt at fremme Menighedslivet ved ogsaa hyppigt at afholde aabne Møder med Foredrag og anden Underholdning, og hvor Menighedens ikke-afholdne Medlemmer ogsaa gærne har

indfundet sig. Foreningen udfolder nemlig ikke nogen paa-gaaende Agitation, som tit kan have en Virkning modsat den forønskede, men den har dog jævnlig Tilgang af nye Medlemmer.

Kære Trosfæller, opret Afholdsforeninger omkring i Menighederne, lad ikke vore Modstandere kunne bebrejde os, at vi staar ligegyldige overfor en Sag af saa stor Betydning som Kampen mod Alkoholismen er. Men fremfor alt vil jeg bede de velstillede og i ansete Stillinger værende Medlemmer indenfor Menighederne betænke alvorligt, hvad de i nævnte Retning kan udrette blot ved deres Eksempel. Afholdssagen er opstaaet og rekruteret af Folkets brede Lag, det er kun faa af de bedrestillede, som har haft Vilje til at bryde med Drikkeskikkene og derved give et Eksempel, som vilde være virksommere end mange Formaninger og Moralprædikener. Lad os ogsaa huske paa vore Børns Fremtid; det vil være en nøgtern og afholden Ungdom, som skal bære vor hl. Religion frem i vort kære Fædreland, lad os vise den et afholdende Eksempel.

Ved Henvendelse til ovennævnte katholske Afholdsforening i Aalborg kan faaes passende Sangbøger med Rituale og foreløbige Love for eventuelle ny Afholdsforeninger.')

L. S.

Samtidig med ovenstaaende har Red. faaet tilsendt fra Hr. L. S., et Eksempel af en Undervisningstavle, som i opklæbet Stand anvendes ved Undervisningen i den katholske Skole i Aalborg, og som ogsaa nok kunde gøre Gavn i vore andre Skoler.

Der gives paa denne Tavle korte og klare Svar paa Spørgsmaalene, hvad Alkohol er, hvorledes den virker paa hele Konstitutionen, og hvorledes man bedst kan modvirke eller forebygge Alkoholens skadelige Følger.

Ved Henvendelse til Hr. Pastor Ickenmeyer i Aalborg (Kamillianerklinikken, Kastetvej) kan man faa saa mange Eksemplarer, man ønsker, franko tilsendt for 10 Øre pr. Stykke.

Red.

*) Da Afholdssagen i og for sig er en god Sag, saa vilde vi ikke nægte Indsenderen Optagelse af hans velmente Opraab; men en Ting er det dog nødvendigt at gøre opmærksom paa: den »Afholdsfanatisme«, som

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. »Mariehjemmet« i Vestervoldgade, som er oprettet og endnu ledes af den bestandig lige virksomme og energiske Enkebaronesse *Stampe-Charisius* indbyder i denne Tid forskellige af Byens katholske Foreninger for unge Piger til Aftenunderholdning. I Onsdags Aftes var saaledes *Latitia* og *Mariebørnsforeningen* tilligemed »Vesterhus« Pensionærer og nogle enkelte fremmede indbudte til en smuk lille Aftenunderholdning, hvorved Mariehjemmets Elever medvirkede. Paa Programmet stod: »Billeder fra Østergland«. Det viste sig at være overordentlig smukt komponerede bibelske Tableauer, forestillende 1) Marias Besøgelse hos Elisabeth, (Efter Carl Bloch) 2) Hjemmet i Nazareth (efter et Billede, som hænger i »Josefs Hus« i Nazareth) 3) Jairi Datter, 4) Mesteren hos Martha og Maria. Før hvert Billede, oplæstes en vejledende Text i smuk Poesi, forfattet af Hr. *Johannes Jørgensen*. Det sidste Billede var ligesom et Slutningstableau til et kønt lille Skuespil, der udførtes mellem tredje og fjerde Billede og som i 2 Akter paa en anskuelig og gribende Maade behandlede Marie Magdalenes Omvendelse af Mestren fra Nazareth. Det var forbausende med hvilken Præcision og Akkuratesse alle de medvirkende udførte deres Roller. En munter Scene som var indlagt i anden Akt, »i Beduinernes Lejr,« vakte meget og fortjent Bifald. — Man fik i det hele taget det Indtryk, at Eleverne paa Mariehjemmet ikke tilbringer al deres Tid ved Vaskeballen og i Køkkenet, men ogsaa hvad dette sidste angaar, hvad de lærer paa Husholdningens Omraade fik man haandgribelige Beviser for, idet Baronessen efter endt Forestilling med stor Gæstfrihed indbød hele den store Forsamling til et udmærket godt Aftensbord.

Indsenderen advarer imod, synes han selv ikke at være helt fri for, naar han paastaar, at *maadeholden* Spiritusnydelse undergraver Religiositet og Moral — Selv om mangen eller vel alle Drankere 21 begyndt med maadeholden Spiritusnydelse, saa tør man dog ikke opstille ovennævnte Paastand i al Almindelighed. Der gives dog heldigvis endnu Mennesker, som har saa megen Forstand og Viljestyrke, at de kan holde sig paa den rette Side af Grænsen og langt fra den. -- Vi forstaa iøvrigt saa godt, at Mænd som Biskop Egger og andre har kunnet ofre sig med saa stor Begejstring for Afholdssagen, men de har vistnok ogsaa nøjagtig forstaaet at afholde sig fra Fanatisme og overdrevene Fordringer.

Denne Bemærkning skal ikke være et Angreb paa Afholdssagen, eller et Forsvar for umaadeholden Spiritusnydelse, maaske endog *à la Cicero pro domo sua*. Den, der skriver dette, holder selv mere af Mælk end af Øl eller Vin og nyder kun ved sjældne Lejligheder et lille Glas Vin, Øl aldrig. Men hvad der er Ret, skal være Ret. Ingen kan bevise, at der er noget ondt i *virkelig maadeholdende* Spiritusnydelse.

Red.

Aarhus. Den 13. Oktober meddelte Hans biskoppelige Højærværdighed, Biskop *Johannes von Euch*, Firmelsens hl. Sakrament i Aarhus. Gennem en flagsmykket Allè, der var anbragt fra Præstegaarden til Kirkens Hovedindgang, førtes Biskoppen i højtidelig Procession af en Skare hvidklædte Piger og 20 Ministranter ind i Kirken. Denne, navnlig Koret, var i Dagens Anledning festlig smykket med to mægtige Blomstergupper, og de store Søjler i Hovedskibet var prydede med Indskrifter, der bød vor Overhyrde Velkommen.

Efter den hl. Messe talte Biskoppen med varme og indtrængende Ord om Firmelsens Oprindelse og Betydning, og hans Tale gjorde synligt Indtryk paa den meget store Tilhørerkreds, der fyldte den rummelige Kirke. Derefter meddelte Hans biskoppelige Højærværdighed Firmelsens Sakrament til 47 af Menighedens Medlemmer. Der laa en festlig Stemning over denne Højtidelighed, der ogsaa meddelte sig til de mange Anderledestroende, som havde indfundet sig.

Dagen efter holdtes der til Ære for Hans biskoppelige Højærværdighed i Menighedens ny Forsamlingssal Ryesgade 24 en af de her saakaldte »*Familie-Aftener*«, der i kort Tid har vundet saa stor Anerkendelse i Menigheden. Sangkorets velindøvede firstemmige Sange afvekslede med Fædrelandssange, hvori den talrige Forsamling tog kraftig Del. Sognepræsten bød Hans biskoppelige Højærværdighed Velkommen, og denne udtalte sin Glæde over denne hyggelige og stemningsfulde Sammenkomst, og omtalte blandt andet i interessante Træk især den Fremgang, Kirken overhovedet havde gjort her i Landet i de henrundne 48 Aar.

Rom. (*Pederspengene*). Pave *Pius X.* udtalte fornylig overfor en af »Central-Auskunftstelle«'s Tillidsmænd sin Tilfredshed med Katholikkernes Offervillighed; men den apostoliske Stols Fornødenheder var meget store; Peterspengene blev forvaltet med stor Samvittighedsfuldhed, saa at man ikke skal befrygte, at de bliver anvendt til andet, end netop til disse den hl. Stols nødvendige Udgifter. — Fra anden sikker Kilde har »Central-Auskunftstelle« erfaret, at Paven selv har overtaget Forvaltningen af Peterspengene, han opbevarer selv om ikke alt saa dog den største Del deraf. Den hl. Stols nødvendigste Udgifter beløber sig til 6 Mill. Fr. aarlig, af hvilke Halvdelen tilflyder den som faste Indtægter. Den anden Halvdel maa derimod komme gennem de troendes Offervillighed. Alle 6 Mill. bruges kun til Bestridelsen af de allernødvendigste Udgifter. Ekstra Bidrag til karitative og sociale Øjemed kan Paven kun give, dersom Katholikkerne ved frivillige Gaver sætter

ham i Stand dertil. Heraf kan man slutte sig til, hvormegen Sandhed der er i den kirkefjendtlige Presses Paa-stande om Vatikanets Rigdom og Ødselhed.

Bonn. Paa det herværende Mariehospital døde den 12. ds. den tyske Rigsdagsdeputerede, Kapellan *Dasbach*, som altid har været en alsidig og utrættelig Arbejder i Herrens Vingaard og som saadan har gjort sig fortjent til Venners og Modstanderes særlige Agtelse haade ved sin præstelige, sociale og karitative Virksomhed. Det var ogsaa ham som i 1875 startede og redigerede »st. Paulinus«-bladet i Trier, ligesom ogsaa flere andre tyske, katholske Dagblade og Tidsskrifter staar i stor Gæld til ham.

En Erklæring og et Svar.

Vi har modtaget følgende:

Højærv. Hr. Redaktør!

Redaktionen anmodes om i Ugebladets næste Nr. at optage efterfølgende Erklæring:

Den ærede Redaktion gøres opmærksom paa, at Hr. Lærer Osterhammel den 5. Oktober 1907 ikke havde været ansat som Lærer i 25 Aar hverken her eller andetsteds. Hermed bortfalder Redaktionsbemærkningen paa Bladets Side 690.

Med Tak for Optagelsen.

Kolding d. 14. Oktober 1907.

Ærbødigst Vilhelm Klomp,
Sognepræst

Ja. saadan gaar det, naar man værner Redaktionen til at maatte tage sine Efterretninger andetstedsfra, i Stedet for at den kunde stole paa, at rette vedkommende i Tide forsynede den med de Efterretninger, som skal i Bladet og som man vilde savne, dersom de ikke var der. Kan man vente andet, naar det overlades til Redaktionen her i København (!) at skrive »Efterretninger« fra Provinserne (!) paa Grundlag af det, som vi hist og her tilfældig opsnapper! Men gjorde vi ikke det, saa vilde det se endnu mere »traurigt« ud med Ugebladets Efterretninger her fra Landet. Men hvis er Skylden? Dette her er langtfra det eneste Tilfælde.

Hvad netop nærværende Tilfælde angaar, saa betvivler vi selvfølgelig ikke et eneste Øjeblik Sognepræstens — vor gode, gamle Vens — ovenstaaende Meddelelse; dog er det klart, at et eller andet Jubilæum maa Læreren i Kolding vel have haft; man kan dog ikke antage, at haade Menighed og Skole og Kolding Avis Redaktion — alle sammen skulde være løbet med Limstangen. — Saa var den Lærer jo en ren Köpenicker!

Men dersom der — hvad det jo næsten synes — skulde være en eller anden vægtig Grund til ikke at ønske det, som Kolding

Avis kalder »25 Aars Lærer-Jubilæum« eller hvad det nu har været, omtalt i Ugebladet, maaske fordi Læreren ikke er saa vel-tjent, som vi i vor uforskyldte Uvidenhed antog, saa havde det været rimeligt, at rette vedkommende i Tide havde advaret Ugebladet mod at optage noget; thi at det i Længden, ogsaa *post festum*, skulde blive helt skjult, det var vel næsten umuligt, selv for Ugebladets Vedkommende!

Men i Fremtiden kan vi altsaa belave os paa, at Ugebladets Efterretninger, selv om de er tagne fra andre Blade, der meddeler dem som Fakta, bagefter dementeres. — Og at tage sine Efterretninger fra andre Blade, selv hvor det drejer sig om større og vigtigere Begivenheder, det er Ugebladet som sagt desværre ofte nødt til, i al Fald saa længe det har saa flittige Medarbejdere ved de forskellige Missionsstationer som Tilfældet er, bortset fra saa hæderlige Undtagelser.

Jo, jo! Redaktionen har rigtignok Grund til med ublandet Glæde at tage sit kære Blad under Armen og begejstret at synge: »Det er saa yndigt at følges ad for to, som gærne vil sammen være!«

»Nichts für ungut,« siger Tyskerne. Vi er forhaabentlig lige gode Venner for det! Det er jo ikke Kolding alene det gælder. Lejligheden er blot bleven benyttet til at sige noget, som *skulde* siges til andre med.

Red.

Unio. Almindeligt Møde afholdes Tirsdag den 22. Oktober i Myginds Selskabslokaler, Linnegade 25.

A. C.s Foredragsrækker.

Fjerde Række (Oktober 1907--Marts 1908).

Første Foredrag: **Onsdag den 23. Oktober, Aften Kl. 8¹/₄.**

Foredragsholder: Hr. Forfatter **R. Jahn Nielsen.**

Emne: „1807“.

Lokale: **Den store Sal** ved Jesu Hjærte Kirke i Stenogade (Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. L.) bedes nedlagt i de ved Indgangen ophængte Bøsser.

Alle indbydes.

Alle indbydes.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. Oktober. 22. **Søndag e. Pintse.** Johannes af Kenty, Bekender. — **21. M.** Ursula og Lidelsesfæller, Jomfruer og Martyrer. — **22. Ti.** Margretha Maria, Alacoque, Jomfru. — **23. O.** Votivofficium af St. Ansgar. — **24. To.**

Raphael, Ærkeengel. — 25. F. Chrysantus og Daria, Martyrer.
— 26. L. Votivofficium af Immaculata.

Søndag den 27. Oktober. 23. Søndag e. Pintse. Relikviefest.

Søndagsgudstjeneste

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And-
rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt-
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt.
m. Præd.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — — — med Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂;
i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7³/₄,
og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂, og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6
og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂, og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl.
5¹/₂, og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa
for Ikke-Katholikker.

Rosenkranskirken. Hver Lørdag i Oktober Maaned holdes
om Aftenen Kl. 7¹/₂ Rosenkransandagt.

Slagelse. Fra den 20. Oktober (inklusive) holdes Gudstje-
nesten i det nye Kapel Tordenskjoldsgade (Løvegadepark)
hver Søn- og Helligdag Kl. 10.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 20. Oktober
Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8¹/₂.

Mariabørnsforeningen holder Fælleskommunion i St. Knuds
Kapel Søndag den 20. Oktober Kl. 7 Morgen. Offentligt Møde
Onsdag den 23. Kl. 7¹/₂ Aften.

Litteratur. Udkommen er paa St. Olafs Trykkeris Forlag:
Fred. Esser: Blodbrylluppet i Paris. 38 S. Pris 20 Øre.
I Kommission hos Høst & Søn er udkommen:
Fred. Esser: Den spanske Inkvision. 148 S. Pris Kr. 1,50.
Faas i alle Boglader.

NB. Uregelmæssigheder ved Bladets Forsendelse maa meldes
paa Postkontoret. Det er Postvæsenets Pligt at skaffe de
udeblevne Numre. Bopælsforandringer maa anmeldes paa
Postkontoret.

Trykfejl i forrige Nr. S. 674 L. 18 f. n.: en større Ynk, læs:
end større Ynk S. 677 nederste Linje: Tvang, læs Trang. S.
684 L. 12 f. n. Konvertiken, læs: Konvertitten.

Brevkasse. R-Ch. takkes for det tilsendte Avisudklip. For-
haabentlig bliver der snart Plads dertil. Red.

Husk Vincentsforeningens Kransekort

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Apskariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 43.

Søndagen den 27. Oktober.

1907.

INDHOLD: Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme. — Dronning Christina af Sverige. — Kapelindvielse i Slagelse. — Litteratur. — Oktober. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Randers. Rom. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme.

(2. Fortsættelse.)

Her har vi nu, ærværdige Brødre, Adgang til at iagttage Modernisterne paa Theologiens Bane. Det koster Anspændelse, men kan afgøres i Korthed. Hvad det gælder om, er jo at forlige Tro og Viden, vel at mærke, saa den ene underordnes den anden. Paa dette Punkt gaar nu Modernisten i sin Egenskab af Theolog ud fra samme Grundsætninger, som vi har set i Brug i hans Filosofi og tillæmper dem efter den troendes Behov; det er Livsnødvendighedens og Symbolismens Grundsætninger, vi mener. Dette kommer han nu let fra paa følgende Maade. Filosofien lærer, at Troens Ophav ligger i Mennesket (immanent, livsnødvendigt), den troende tilføjer, at dette Ophav er Gud selv, hvoraf der drages den Slutning: Gud selv ligger i Mennesket (er immanent, livsnødvendig). Det er altsaa

theologisk Livsnødvendighed. Dernæst: for en Filosof staar det urokkeligt fast, at Udtrykkene for Troens Genstand kun er sindbilledlige (symbolske). Dermed er den theologiske Symbolisme givet. Utvivlsomt er dette store Vildfarelser, og Betragtningen af, hvortil de fører, vil vise, hvor farlige de hver for sig er. Thi, for straks at tale om Symbolismen, da Symbolerne (Dogmerne) er Symboler i Forhold til deres Genstand, men Midler i Forhold til den troende, maa denne, som de siger, passe paa ikke at hænge sig for meget i Udtrykket, for saa vidt det er Udtryk, men kun bruge det til derigennem at komme i Forbindelse med den absolute Sandhed, som Udtrykket baade afslører og tilslører og nok søger at gengive, men uden at det lykkes. De tilføjer, at saadanne Udtryk skal benyttes af den troende, eftersom de hjælper ham til; thi de skal fremme, ikke hæmme. Dermed skal der intet Skaar være gjort i den Ære, som af Samfundshensyn tilkommer Læresætninger, der af den øverste Læremyndighed er kendte skikkede til at udtrykke den fælles Bevidsthed, nemlig saalænge denne Læremyndighed ikke har erklæret noget andet. Vanskeligere er det at sige, hvad Modernisterne egenlig mener med Livsnødvendigheden; deri er de nemlig uenige. Der er dem, der siger, den bestaar i, at Gud med sin Virksomhed er i Mennesket, endda mer end Mennesket selv; og naar det forstaas rigtig, er der aldeles intet at sige dertil. Andre forklarer det saaledes, at Guds Virksomhed er det samme som Naturens og første Aarsag det samme som den afhængige Aarsag; dermed vilde det selvfølgelig være ude med den overnaturlige Orden. Alter andre giver en Forklaring, der smager af Pantheisme; og det falder bedst i Traad med Resten af Systemet.

Til Sætningen om Livsnødvendighed følger de en anden, som man kunde kalde Gudsnødvendigheden; Forskellen mellem dem bliver omtrent som mellem selverhvervet Erfaring og overleveret Erfaring. Et Eksempel vil gøre det tydeligt, og vi tager det fra Sakramenterne og Kirken. Derom siger de: man skal ikke tro, at enten Kirke eller Sakramenter er indstiftede af Kristus selv. Det forbyder Agnoticismen, som i Kristus kun ser et Menneske, hvis Bevidsthed er udviklet lidt efter lidt, just som alle andres; det forbyder Livsnødvendighedens

Lov, der forkaster, hvad de kalder udvortes Anvendelse; det forbyder Udviklingens Lov, der til Spirernes Udvikling kræver Tid og en Rækkefølge af Biomstændigheder; endelig forbyder Historien det ved at paavise, at saaledes er det i Virkelighed gaaet til. Og dog maa man holde fast ved, at Sakramenter og Kirke er indstiftede af Kristus men middelbart. Hvorledes nu det? Alle Kristnes Bevidsthed var efter deres Paastand paa en vis Maade indesluttede i Kristi Bevidsthed som Planten i Frøet. Saasom nu Spirerne lever Frøets Liv, maa alle Kristne siges at leve Kristi Liv. Men efter Troen er Kristi Liv guddommeligt, følgelig ogsaa de Kristnes Liv. Naar nu dette Liv i Tidernes Løb har været Kilden til Kirke og Sakramenter, er det berettiget at sige, at de er indstiftede af Kristus og guddommelige. Og paa samme Maade kommer de til at erklære den hellige Skrift for guddommelig og Dogmerne for guddommelige. Dette er paa det nøjeste hele Modernisternes Theologi. Det er unægtelig kort og godt, men rigelig nok for den, der holder for, at hvad saa end Videnskaben foreskriver, har man at følge. Enhver vil selv let kunne indse, hvad det betyder for det følgende.

Hidtil har vi talt om Troens Oprindelse og Væsen. Men da Troen har mange Forgreninger, af hvilke de vigtigste er Kirke, Dogme, Sakramenter og Religioner, og de Bøger, vi kalder guddommelige, opstaar det Spørgsmaal, hvad Modernisterne da holder for desangaaende. Og for nu først at svare for Dogmets Vedkommende, da har vi ovenfor fremstillet dets Oprindelse og Væsen. Det opstaar jo af en vis Drift eller Trang, der bringer den troende til at arbejde med sine Tanker, for at faa større Klarhed i sin egen og i andres Bevidsthed. Dette Arbejde bestaar helt i at granske og skærpe Tankens eget umiddelbare Udsagn, ikke Tanken i sig selv efter dens Forhold, eller som deres mindre forstaaelige Udtryk lyder, livsmæssig. Derpaa spirer der, som sagt, lidt efter lidt en anden Række Læresætninger, og naar de senere sammenarbejdes til en Helhed eller til en Lærebygning og af den offentlige Læremyndighed godkendes som svarende til Almenbevidstheden, da er dette Dogma. Af hel anden Art er nu Theologernes Udlægninger; men skønt disse ikke har Dogmeliv i sig, er

de ikke derfor uden Betydning, dels som Midler til at forlige Tro og Viden og ophæve Modsigelserne imellem dem, dels til at forklare og forsvare Religionen selv udadtil; de kan da ogsaa gøre Gavn ved at berede Stof til et helt nyt Dogme.

Om Gudstjeneste og Helligdomme vilde der ikke være meget at sige, hvis ikke Sakramenterne var medindbefattede; men om dem fører Modernisterne særlig vrang Lære. Gudsdyrkelsen afleder de af en dobbelt Drift eller Trang; thi som vi har set, hævder de i deres System, at alt udspringer af indre Hang eller Trang. Den ene er Trang til at iføre Religionen noget synligt, den anden Trang til at ytre den, hvad der selvfølgelig kun kan ske under en eller anden synlig Form og helliggørende Handlinger; det er da, hvad vi kalder Sakramenter. For Modernisterne har Sakramenterne dog kun Betydning som Symboler og Tegn, og alligevel er de ikke uden Kraft. For at anskueliggøre denne henviser de til visse Ord, som almindelig kaldes Fyndord, der har Evne til at sætte visse Begreber i Omløb, fordi de er særlig kraftige og gør et mægtigt Indtryk. Som disse Ord nu forholder sig til Begreberne, saaledes forholder Sakramenterne sig til den religiøse Følelse; det er det hele. De vilde tale yderligere, ifald de sagde, Sakramenterne kun skulde styrke Troen. Men det har Kirkeforsamlingen i Trient forkastet: »Om nogen hævder, at disse Sakramenter kun er indstiftede til at styrke Troen, han være i Band«¹⁾.

Ogsaa om de hellige Skrifers Natur og Ophav har vi allerede sagt et og andet. Efter Modernisternes Forklaring kunde man allerhelst beskrive dem som Indgrebet af alle de Erfaringer — ikke som de jævnlig forekommer i Hvermands Liv, men de overordentlige og betydningsfulde, som nogen Religion har haft i Eje. Dette er Modernisternes Lære om vore hellige Bøger baade i gamle og ny Testamente. I Henhold til deres Tankegang tilføjer de dog yderst snedig: selv om Erfaring jo hører Nutiden til, kan den dog hente sit Stof baade i Fortid og Fremtid, for saa vidt som den troende i Erindringen genoplever det forbigangne eller i Forudfølelse oplever det tilkommende som fuldt nærværende. Det er til Forklaring paa, at der kan regnes baade historiske og apokalyptiske (profetiske) Bøger til den hellige Skrift. I disse Bø-

¹⁾ Sess. VII. de Sacramentis in genere, can. 5.

gertaler Gud da altsaa nok igennem den troende; men efter Modernisternes Theologi vil det kun sige i Kraft af Livsnødvendighed og Guds nødvendighed. Det Spørgsmaal melder sig da: hvad bliver der saa af Inspirationen? Svaret lyder: den er i intet forskellig fra den Tilskyndelse eller, om man vil, Voldsomhed, hvormed den troende føler sig dreven til at fremlægge sin Tro i levende Ord eller Skrift. Noget lignende kendes jo fra den digteriske Inspiration, det som en har udtrykt i Verset: inden i os bor Gud; hans Ild har tændt vore Flammer.

Paa denne Maade kan Gud kaldes Ophavsmand til de hellige Skrifters Inspiration. Om denne Inspiration hævder Modernisterne, at den gør sig gældende alle Vegne i den hl. Skrift. Naar man hører det, skulde man sige, Modernisterne da var mere rettroende end visse andre nu om Stunder, som indsnævrer Inspirationens Grænser, for Eksempel ved deres Forklaringer om saakaldte stiltiende Citater. Men det er kun i Ordlyden, det synes saa. Skal Biblen nemlig bedømmes efter Agnosticisms Regler, altsaa som Menneskeværk, skrevet af Mennesker for Mennesker, hvor skulde saa Inspirationens Begrænsning komme fra, selv om de giver Theologen Ret til i Kraft af sin Livsnødvendighed at kalde den guddommelig? Modernisterne træder altsaa nok i Skranken for de hellige Bøgers Inspiration over det hele; men i katholsk Forstand nægter de den rent ud.

Vidtløftigere er man nødt til at tale om Modernisternes Fantasifostre angaaende Læren om Kirken. Fra først af, siger de, opstaar den af en dobbelt Trang, en i hver enkelt troende, især da om han har gjort nogen første Haands personlig Erfaring, saa han nemlig kan dele Tro med andre; en anden, naar Troen først er bleven fleres Fælles-eje, i Sammenholdet, til Samfundsdannelse og til Forsvar, Forøgelse og Udbredelse af det fælles Gode. Hvad er da Kirken? Et Foster af Bevidsthedssamfund eller af de enkelte Bevidstheders Gaaen i Spand, som saa i Kraft af den medfødte Guds nødvendighed afhænger af en eller anden første troende, for Katholikkernes Vedkommende altsaa af Kristus. Ethvert Samfund trænger nu til ledende Myndighed til at styre alle Samfundsllemmer til det fælles Maal og viselig tage vare paa de sammenholdende Kræfter, som

i et Religionssamfund udgøres af Lære og Gudstjeneste. Altsaa sidder den katholske Kirke inde med tredobbelt Myndighed, styrende, lærende og rituel. Men selvfølgelig maa denne Myndigheds Væsen bestemmes ud fra dens Oprindelse, og dens Rettigheder og Skyldighed afledes af dens Væsen. I Fortiden var nu den Vildfarelse gængs, at Kirkens Myndighed var givet den udenfra, nemlig umiddelbart af Gud, saa den med Rette blev anset for selvherlig. Men det er Tiden nu løben fra. Som Kirken maa siges at være udrunden af Samvittighederne taget under et, saaledes rinder ogsaa al Myndighed indvortes fra af selve Kirken. Altsaa har Myndigheden saa vel som Kirken sin Rod i den religiøse Bevidsthed, som den følgelig er Underordnet, og naar den sætter sig ud over denne Underordnelse, udarter den til Voldsmagt. Og nu lever vi paa en Tid, i hvilken Frihedssansen er modnet til sin højeste Fuldendelse. I det borgerlige Samfund har den offentlige Bevidsthed indført Folkemagt. Men Bevidstheden i Mennesket er kun en saa godt som Livet. Hvis Kirkemagten altsaa ikke vil vække og freuume indvortes Splid i Menneskenes Bevidsthed, er det dens Skyldighed at indføre demokratiske Skikke, saa meget mere som der ellers staar Ulykke for Døren. Den maatte i Sandhed være fra Sans og Samling, som vilde vente sig et fremtidigt Omslag i Nutidens Frihedsfølelse. Bliver den inddæmmet og hæmmet med Magt, vil den bryde vældigere ud og lægge Kirke og Religion øde. Alt dette er Modernisternes Tankegang; og derfor gaar al dens Stræben ud paa at finde Midler og Veje til at forlige den kirkelige Myndighed med de troendes Frihed.

Men de, som Kirken har at gøre med, er ikke alle indenfor dens egne Døre; tildels staar de udenfor. Den er jo ikke ene i Verden; der findes andre Samfund, som den nødvendigvis maa have Forbindelse og Omgang med. Altsaa maa det fastslaaes, hvilke Rettigheder og Pligter Kirken har i Forhold til de borgerlige Samfund, og det bliver udelukkende at fastslaa ud fra Kirkens eget Væsen, selvfølgelig som Modernisterne har skildret os det. Det gør de nu ud fra aldeles de samme Grundsætninger, som er anførte for Videnskabens og Troens Vedkommende. Hist var der Tale om Genstand, her om Formaal. Som

vi da saa, at Tro og Viden ingen Forbindelse havde fra Genstandens Side, saaledes er Stat og Kirke uafhængige af hinanden paa Grund af de Formaal, de stiler efter, Staten et verdsligt, Kirken et aandeligt. Tidligere var der Mening i at underordne det timelige under det aandelige; der var Mening i Læren om blandede Sager, i hvilke Kirken var med som Herskerinde og Dronning, fordi man jo netop lærte, at Kirken var indstiftet umiddeleart af Gud som Ophavsmand til den overnaturlige Orden. Men det vedkender hverken Filosofer eller Historikere sig mere. Staten maa altsaa holdes ude fra Kirken, som Katholikken fra Statsborgeren. Og derfor har enhver Katholik, saa sandt han ogsaa er Statsborger, at handle, som han skønner det gavnligt for Staten, selv om han skal sætte sig ud over Kirkens Myndighed, lade dens Ønsker, Raad og Befalinger være, hvad de er, eller ringeagte dens Revselsler. At ville paavirke en Statsborgers Handlemaade, ligegyldig under hvilket Paaskud, er Misbrug af den kirkelige Myndighed, som paa det bestemteste maa afvises. Kilden til alt dette er jo netop, ærværdige Brødre, hvad Vor Forgænger Pius VI højtlidelig har brændemærket i den apostoliske Konstitution »Auctorem fidei«.)

Men Modernisternes Skole er ikke tilfreds med, at Staten skal holdes ude fra Kirken. Ligesom Troen maa være Videnskaben underlagt for de Foreteelsers Vedkommende, som de lærer bliver dens Elementer, saaledes maa Kirken i alle verdslige Mellemværender være Staten underordnet. Det bekender de sig maaske nok ikke saa frejdig til, men de føres med ubønhørlig Følgerigtighed til at indrømme det. Gaar man nemlig ud fra, at alene Staten har Myndighed i det timelige, og det saa hændte, at en troende ikke kunde nøjes med indvortes Religionsøvelse, men øvede

*) Prop. 2. Den Lære, der hævder, at Myndighed, Gud har nedlagt i Kirken for at den skal meddeses Hyrderne, som er dens Tjenere til Sjælenes Frelse, er hæretisk naar den tydes saaledes, at gejstlig Embede og Myndighed overdrages Hyrderne af de troendes Menighed.

Prop. 3. Endvidere, den som hævder, at den romerske Pave er den øverste Tjener, i den Forstand at ikke Kristus gennem den hl. Petrus's Person, men Kirken har overdraget den romerske Pave Magt og Embede over hele Kirken som Petri Efterfølger, Kristi sande Stedfortræder og hele Kirkens Overhoved — er hæretisk.

den udvortes f. Eks. ved at forvalte eller modtage Sakramenterne, maatte dette følgerigtigt være underkastet Statens Myndighed. Hvad er saa den kirkelige Magt? Da denne kun har at gøre med udvortes Handlinger, maa den i hele sin Udstrækning være afhængig af Staten. Det er netop denne Følgeslutning, som har nødt mange liberale Protestanter til at ville afskaffe al ydre Gudsdyrkelse, ja enhver udvortes religiøs Sammenhørighed og indføre, hvad de kalder individuel Religion. Selv om nu Modernisterne endnu ikke aabenlyst gaar saa vidt, opfordrer de dog Kirken til godvillig at gaa den Vej, de ønsker, og læmpe sig efter de borgerlige Former. Dette maa være nok om den styrende Myndighed. Thi hvad de siger om Kirkens Magt over Lære og Dogme, er langt mere ondartet og giftigt. Det religiøse Samfund kan umulig vokse sammen til et sluttet Hele, uden Medlemmernes Bevidsthed er en og den samme og Udtrykket derfor atter et og det samme. Denne dobbelte Ensartethed forudsætter paa en Maade et Fællessind, som har at finde og bestemme det Udtryk, der bedst svarer til Fællesbevidstheden; og dette Fællessind maa have Magt nok til at foreskrive Samfundet det Udtryk, det fastsætter. Forbindelsen og saa at sige Sammensmæltningen af det Fællessind, der vælger Udtrykket, og den Myndighed, der foreskriver det, det er for Modernisterne det kirkelige Læreembedes hele Indbegreb. Eftersom nu Læreembedet, naar alt kommer til alt, har sin Rod i Enkelthevindhederne, og det offentlige Embede er indført til Bevidsthedernes Bedste, følger uundgaaelig, at det afhænger af disse Bevidstheder og maa løje sig efter folkelig Skik. Det er derfor Misbrug og ikke Brug af den Myndighed, der skal gøre Gavn, naar man vil forbyde de enkelte Mennesker aabent og ærlig at vedkende sig, hvad der rører sig i deres Bevidsthed, eller holde Kritikken borte fra den Vej, ad hvilken den kunde fremme den nødvendige Udvikling af Dogmet. Ligeledes hører der Maadehold og Selvbeherskelse til at anvende Magten. Uden Forfatterens Vidende at udpege og forbyde en Bog med Unladelser af al Forklaring og al Redegørelse, det grænser til rent og bart Tyranni. Her trænges der altsaa til en Middelvej, saa baade Myndighed og Frihed kan komme til deres Ret.

Imidlertid maa en Katholik hjælpe sig med udvortes at være Myndigheden følgagtig uden derfor at opgive at følge sin Indsigt. I al Almindelighed foreskriver de angaaende Kirken: siden den kirkelige Myndigheds hele Formaal ligger paa det aandelige Omraade, maa alt det udvortes afskaffes, som ved sin Glans fanger Øjnene. Man glemmer naturligvis hermed, at selv om Religionen er en Sjælesag, er den ikke indelukket i Sjælen, og at den Ære, der vises Myndighederne, falder tilbage paa Kristus som deres Ophavsmand.

Til at være færdige med hele denne Udvikling om Troen og dens forskellige Rødder, mangler vi endnu, ærværdige Brødre, til Slutning at gøre os bekendt med Modernisternes Grundsætninger for deres Forklaring. Og her gælder da den almindelige Regel: i en Religion med Liv i er alt foranderligt og derfor Forandring underkastet. Herfra gaar de saa videre til det, som kan kaldes Hovedsagen i deres Lære, nemlig Udviklingen. Altsaa Dogme, Kirke, Gudstjeneste, de Bøger, vi holder for hellige, ja Troen selv maa lyde Udviklingens Love, med mindre vi vil se alt dette død. Og det kan ingen undres over, der holder sig for Øje, hvad Modernisterne gør gældende om hvert af disse Begreber. Naar vi altsaa gaar ud fra Udviklingens Lov, som givet, skildrer Modernisterne selv os Udviklingens Gang. Først for Troens Vedkommende. Troen i sin oprindelige Skikkelse, siger de, var grovkornet og fælles for alle Mennesker, og dens Beskaffenhed var givet med selve Menneskets Natur og Liv. Livets egen Udfoldelse førte til Fremskridt, vel at mærke ikke saaledes, at der udenfra tilførtes ny Former, men ved at den religiøse Følelse Dag for Dag bliver mere og mere omsat i Bevidsthed. Selve Fremskridtet er sket paa to Maader: først negativt ved at udskille ethvert uvedkommende Element, som f. Eks. stammede fra Familien; dernæst positivt ved at forfine Menneskets Forstand og Moral, saa Begrebet om det guddommelige blev rummeligere og gennemsigtigere og den religiøse Følelse fornemmere. Som Grund til Troens Fremskridt kan der ikke angives andet, end hvad der foran er anført til Forklaring paa dens Oprindelse. Dertil kan saa føjes nogle overordentlige Mennesker (som vi kalder Profeter,

og blandt hvilke Kristus er Førstemand); dels fordi de var noget for sig selv i Ord og Gerning, hvad Troen jo saa tillægger Guddommen, dels fordi de gjorde ny og hidtil ukendte Erfaringer, der kom den givne Tids Trang imøde. — I Dogmet opstaar Fremskridtet især ved, at Hindringerne for Troen skal overvindes, dens Fjender besejres, Modsigelserne tvinges til Tavshed. Læg hertil en vedvarende Trang til bedre at gennemskue, hvad Troen dølger. Saaledes, er det, for at forbigaa alle andre Eksempler, Tilfælde med Kristus: noget vist guddommeligt i ham, som Troen lod gælde, blev Skridt for Skridt og Trin for Trin udvidet, til han tilsidst, blev anset for Gud. — Til Gudstjenestens Udvikling bidrager navnlig Nødvendigheden af at læmpe sig efter Skik og Brug hos Folkene; ligeledes. Trangen til at nyde godt af den Kraft, som visse Handlinger har faaet af gammel Sæd. — Og til Kirkens Udvikling er Grunden endelig den, at den trænger til at samordnes med de historiske Forhold og med de Former, som den verdslige Magt har indført i Offentligheden. Saaledes er da deres Forklaring paa de enkelte Stykker. Men før vi gaar videre, beder vi omhyggelig at fastholde denne Lære om Trang og Behov; thi ved Siden af alt det andet vi har set, kan den kaldes Grundlag og Syldsten for den navnkundige saakaldte historiske Methode.

Medens vi nu er ved Læren om Udviklingen, maa det endvidere fremhæves, at Trang og Behov nok sætter Udviklingen i Drift, men var de eneste Rettesnor, vilde Udviklingen overskride Overleveringens Grænser og slide sig løs fra det oprindelige Livsgrundlag, til den snarere gjorde Fortræd end Gavn. Naar man da ser dybere i Modernisternes Tankegang, finder man derfor, at Udviklingen styres af Modsætningen mellem to Kræfter, en, der driver til Fremskridt, en anden, der bremser. Den bremsende Kraft har sit Sæde i Kirken, og Overleveringen er dens Rygrad. Dens Kanal er den religiøse Myndighed, og det baade med Rette, fordi det ligger al Myndighed i Blodet at holde igen, og i Følge Forholdene, fordi Myndigheden er hævet over Livets Omskiftelser og derfor saa godt som ikke ved af Trang til Fremskridt. Fremskridtets Drivfjeder, der staar i inderligt Veksselforhold til de allerinderste For-

nødenheder, virker skjult i Undersaatternes Bevidsthed, mest i dem der, som de plejer at sige, har Livet paa Ærmet og ved, hvor Skoen trykker. — Den farlige Lære, som her stikker Hovedet frem, gaar, som I ser, ærværdige Brødre, ud paa at gøre det læge Element i Kirken til Udviklingens Bærer. — Fremskridt og Forandring fremkommer da ved Tillæmpninger og Afslag mellem disse to Kræfter, den bremsende og den drivende, altsaa mellem Myndighed og Folkebevidsthed. Thi Undersaatternes, eller da nogle enkeltes Bevidsthed paavirker Fællesbevidstheden; denne paavirker atter Myndighedens Indehavere og nøder dem til at gøre Indrømmelser og lade dem staa ved Magt. Dette gør det begribeligt, at Modernisterne lader saa forbavsede, naar de hører, at der falder Dadel eller Revselse af til dem. Hvad der lægges dem til Last, anser de jo for en Samvittighedspligt. Ingen kender bedre end de Samvittighedens Pres, fordi de kender det fra første Haand, naar de fritages for deres Tale- eller Skrivekald. Lad Myndigheden laste dem, om den vil, Bevidstheden om deres Kald er deres Styrke, og inderst inde véd de, at de fortjener Ros og ikke Dadel. Naturligvis véd de, at der er ingen Fremgang uden Kamp, ingen Kamp uden Mandefald; lad saa dem ligge paa Valen, som Profeterne og Kristus. Men selv om Myndighedens Haand ligger tungt paa dem, ser de ikke ilde til den; de véd jo saa vel, den røgter sin Gerning. De klager kun over ikke at kunne faa Ørenlyd; derved sinkes nemlig Aanden paa sin Bane. Men den Time vil slaa, da Baandene brister, thi Fremskridtes Love kan hæmmes, men umulig brydes. Altsaa fortsætter de deres Vej, fortsætter, hvor bittert de end lastes og forkastes, og de forstaar at give deres utrolige Forvoventhed Skin af Selvopofrelse. Paa Skrømt bøjer de Nakken, men arbejder med Raad og Daad kun des ihærdigere videre. Og det gør de med velberaad Hu, dels fordi Myndigheden efter deres Mening skal drives frem, ikke undergraves, dels fordi de maa blive i Kirken, om de vil tænke paa at paavirke Fællesbevidstheden. De overser, at der deri ligger en Tilstaaelse af at være i Strid med Fællesbevidstheden, og at de følgelig ingen Ret har til at slaa sig op som dens Talsmænd.

Havde altsaa, ærværdige Brødre, Modernisterne Magt, som de har Agt, vilde intet i Kirken høve Fasthed og Bestand, og deri har de Mønstre nok, nemlig alle dem, som vor Forgænger Pius IX skrev om: Disse den guddommelige Aabenbarings Fjender, priser i høje Toner det menneskelige Fremskridt og vilde helst i deres anmassende og vanhellige Stræben indføre det i den katholske Tro, som om Troen var Menneskers Værk og ikke Guds, et filosofisk System, som paa Menneskevis kunde forbedres. ¹⁾ — Navnlig er Modernisternes Lære om Aabenbaring og Dogma mindst af alt noget nyt, det er jo kun, hvad Pius IX i Syllabus forkastede i følgende Udtryk: Den guddommelige Aabenbaring er ufuldkommen og derfor underkastet vedvarende Fremskridt i det uendelige i Overensstemmelse med det menneskelige Fremskridt ²⁾ og endnu højtideligere paa Vatikanerkonciliet i de Ord: Heller ikke er Tros læren, som Gud har aabenbaret, som en Slags Filosofi betroet Menneskeaaften til Forbedring, men som en guddommelig Skat givet Kristi Brud i Værge til trofast Bevarelse og ufejlbarlig Tydning. Derfor maa de hellige Læresætninger til alle Tider fastholdes i den Mening, som den hellige Moder Kirken én Gang har fastslaaet, og fra denne Mening tør der aldrig viges med Skin af højere Indsigt til Paaskud. ³⁾ Og det er saa langt fra, at vore Begreber, ogsaa om Troen, derved skulde lide noget Skaar, at de meget mere fremmes og skærpes. Derfor siger ogsaa Vatikanerkonciliet: Saa lad da baade de enkeltes og alles, baade Individets og Kirkens Indsigt, Viden og Visdom vokse og øges, jo mere des bedre, all efter Tidehverv og Frist, men kun paa én Vis, nemlig indenfor samme Lære, samme Mening, samme Tydning. ⁴⁾

(Fortsættes).

¹⁾ Enc. Qui pluribus 9. Nov. 1846. ²⁾ Syll. Prop. 5. ³⁾ Const. »Dei Filius« cap. IV. ⁴⁾ Loc. cit.

Dronning Christina af Sverige

ved

Dr. K. Krogh-Tonning

(Slutning)

For at bedømme de Følelser, som besjælede Christina med Hensyn til Slutningen af hendes Dage, henholder vi os til hendes eget Vidnesbyrd: »Ved De, siger hun i Fortrolighed ved Udgangen af Aaret 1679 til Greven af Vase-
nau, at Verden intel ejer, som kan tilfredsstille Mennesket? Dersom De kunde blive hele Verdens Enehersker, dersom De var omgivet af al dens Glans, af dens Ære, alle dens Herligheder, alle dens Glæder og alle optænkelige Nydelser, vilde De ikke være mere tilfreds, end De er for Øjeblikket. Jeg taler af Erfaring; nej, De vilde ikke være mere lykkelig . . . Dersom De var fuldt overbevist om denne Sandhed, vilde De med Glæde løbe ind i den Havn, som det guddommelige Forsyn aabner for Dem for at beskytte Dem mod Skibbrud (hun raadede ham til at gaa ind i Ordensstanden). De vil maaske spørge mig, hvorfor jeg ikke gør det. De har Ret til at spørge. Men bortset fra, at jeg ikke har Lyst til at gøre nogen, hvem det saa end maatte være, Regnskab for mine Handlinger, og at jeg er i en Stilling, som fritager mig derfor, vil jeg dog for at bortrydde alle Deres Vanskeligheder sige Dem, at det samme Forsyn, som kalder Dem til denne Lykke, forbyder mig at trægte derefter. Alt, hvad der er hændt mig i Løbet af mit Liv, gør mig overbevist om, at Gud ikke vil, jeg skal tænke derpaa, og jeg kunde ikke uden at overtræde hans Befalinger gaa ind i et Liv, hvortil jeg efter alt at dømme ikke er kaldet.« Blandt hendes Udtalelser finder man denne Tanke: »Man maa ikke tro, at Munkene og Nonnerne ikke er skikkede for noget her nede. De har meget mere valgt den ædleste af alle Stillinger. Deres Fritid, i hvilken de udelukkende underholder sig med Gud, er misundelsesværdig, og deres Kald kræver megen Respekt.« Jo længer hun skred frem i Alder, desto mere satte hun sin Ære i i at underkaste sig under Paven alene.

I 1684 skrev hun til Ridderen Terlon: »Med Hensyn

til Kætternes Omvendelse, som De omtaler paa en saa afgørende Maade, ved jeg ikke, hvad jeg skal sige Dem. Jeg forstaar mig lidet paa det, at jeg indtil nu ikke ved, om man i Frankrig beskjæftiger sig med at omvende Kættene til Katholicismen eller Katholikkerne til Protestantismen. Da den samme Ridder havde spurgt om hendes Mening angaaende Tilbagekaldelsen af det nantiske Edikt og om de Forfølgelser, for hvilke som Følge heraf Protestanterne i Frankrig vilde blive udsatte, Forfølgelser, som Pave Innocens i 1685 lydeligen maa have misbilliget, skriver hun til ham: »Jeg tilstaar Dem aabent, at jeg ikke er meget beroliget med Hensyn til det lykkelige Udfald af denne vigtige Forholdsregel, og at jeg ikke formaar at glæde mig derover som noget, der vilde være til Gavn for vor hellige Religion; jeg ser deri tværtimod noget, som vil være til stor Skade . . . De holder Dem forvissat om, at disse Omvendte er oprigtige? Jeg ønsker, at de i Troskab maa tjene Gud og deres Konge. Men jeg frygter for deres Slivsind. Jeg beklager oprigtig disse Ulykkelige, som er fødte i Kætteriet, og lige saa lidt som jeg for al Verdens Goder vilde dele deres Vildfarelser, lige saa lidt vilde jeg bidrage til deres Ulykke . . . Intet fortjener mere Ros end Kætteres og Vantroendes Omvendelse; men Midlet, hvoraf man betjener sig, er meget nyt, og da Jesus ikke har benyttet det for at omvende Verden, kan det ikke være det bedste. Den romerske Kirkes Interesse er mig ganske vist lige saa kær som Livet. Men det er netop denne Interesse, som kun tillader mig at se med Smerte paa det, som foregaar«.

Christina fødtes vistnok i det lutherske Kætteri; men efter at hun havde naaet en Alder, som muliggør de alvorlige Reflektioner, havde hun den Lykke ikke at fæste Lid til luthersk og calvinsk Undervisning. Af alle Religioner valgte hun den romersk-katholske, som hun erkendte for at være den eneste sande. Aldrig følte hun sig tiltrukket til den, i hvilken hun var født. Man kan forøvrigt forsikre, at dersom hun ikke havde foretrukket den katholske Religion, saa havde hun ikke antaget nogen eksisterende. Snarere havde hun dannet sig en.

I et af sine Breve fra 1687 giver hun Frøken Scudery

følgende fortrolige Meddelelse: »De maa vide, at jeg, siden jeg saa Dem sidst, slet ikke er bleven smukkere, og at jeg ligeledes i samme Grad og med uforandret Kraft har bevaret haade mine gode og slette Egenskaber. Jeg misunder ingen hverken Lykke, høje Stillinger eller Rigdomme; men gerne skulde jeg ville omgaa Alverden i Fortjenester og Dyder, og dette gjør mig misfornøjet med mig selv. Mit Helbred er i god Stand og vil holde sig saa længe, som det behager Gud. Jeg har en medfødt Aversion for Alderdommen og ved ikke, hvorledes jeg havde baaret mig ad, dersom man havde givet mig Valget mellem den og Døden; jeg tror, at jeg uden Betænkning havde valgt den sidste. Men saasom vor Smag i dette Stykke ikke bliver raadspurgt, værner jeg mig til og lever lykkeligt. Derfor foruroliges jeg ikke af Døden, som nærmer sig og aldrig forfejler sin Tid; jeg imødeser den uden at ønske den og uden at frygte den«. For at trøste den unge Marquis del Monte — hvem hun havde sendt som Deputeret til Sverige for at ordne nogle Pengesager — i Anledning af hans Faders Død skrev hun til ham: »Jeg er meget bedrøvet over, at De maa savne Messen; men man finder Gud overalt, og han alene er os nok; alt det Øvrige, hvor prægtigt det end maatte være, er intet uden ham. Husk paa, at vi alle skal forsvinde som en Skygge«.

Biskop Burnet, som var i Rom 1687, paastaar, at Christina drev en fri Spøg paa Pavens Bekostning, og at hun aabent havde udtalt sig imod ham. »Det er umuligt andet, skal hun have sagt, end at Kirken er styret af den Hellig-Aand. Thi under mit Ophold i Rom har jeg set fire Paver, og jeg sværger, at ingen af dem havde almindelig Menneskeforstand. Jeg har været Vidne til, at disse Mennesker, nøjagtig talt, har været haade de første og de sidste«. I flere Breve, hvor hun taler om Pave Innocens som en Kvinde, der var stødt over nogle private Tvistigheder, undlader hun dog ikke at tilføje: »Rom er den eneste Fønix, som altid paany opstaar skønnere og større af sin Aske«. Den mindeværdige Kvinde, som tænkte saaledes, blev i 1689 angreben af en farlig Sygdom. Hun kom sig igen. Men et Tilbagefald mindede hende om, at det var paa Tide at berede sig til Døden. Hun gjorde det

modigt. Hun søgte og fik Tilgivelse af Paven, undertegnede sit Testamente, som blev forelagt hende af Kardinal Azzolino, og, styrket ved de trøstefulde Opmuntringer af en Karmeliterpater, udaandede hun den 19. April 1689 i en Alder af tre og sexti Aar. Hun forlangte tyve tusinde Messer for sin Sjælero og grundede for bestandig tre daglige Messer i St. Peterskirken i Rom.

Kapelindvielse i Slagelse.

(Rejsebrev fra vor udsendte Korrespondent).

Det var i al Stilhed, at højærv. Hr. Pastor *Blois* i Søndags, den 20., læste den første hl. Messe i det nye Kapel, som i Sommerens Løb har rejst sig tæt ved Bane-gaarden. Ganske vist er Slagelse katholske Menighed endnu i sin første Vorden; men ikke desto mindre — trods Menighedens Beskedenhed — formede Dagen sig smukt og stemningsfuldt.

Der var ikke udgaaet nogen Indbydelse, hvorfor den officielle Karakter bortfaldt, dog var den stedlige Presse repræsenteret, og ikke faa Mennesker maatte gaa uden at kunne opnaa Plads.

I sin Prædiken dvælede Pastor *Blois* særligt med det h. Messeoffers Betydning og den uskatte Naade, Gud havde vist denne By ved atter at lade det regelmæssigt frembære her, hvor *St. Peters* og *St. Mikkels* gamle Kirker minder os om hin Tid, da ogsaa Slagelse var helt gennemtrængt af Katholicismens Aand og Kraft. — Prædiken sluttede med en hjertelig Tak til Hans Biskoppelige Højærværdighed, ved hvis Hjælp Menigheden nu sad saa godt under Tag. Tillige rettedes en Tak til Prædikantens Foresatte, højærv. Pastor *Kirchhoffs* i Roskilde og til Bygningens Ejer og Haandværkerne.

Efter Messen, under hvilken der uddeltes en Del Komunioner, prædikede Hr. Pastor *Knapen* fra Roskilde for de

tilstedeværende Polakker, der flokkedes om Alteret, og deres ejendommelige, halvt vemodige Salmesang afsluttede den stemningsfulde Gudstjeneste, som fra først til sidst fulgtes med den største Opmærksomhed af de mange Anderledestroende, som var til Stede. — —

Den lille Bygning, som ligger tilbagetrukket fra Gaden, ser meget tiltalende ud. Paa den hvide Gavl mur staar over Døren et stort, forgyldt **I. H. S.** og Gavlen afsluttes af et smukt, forgyldt Kors, der angiver Bygningens kirkelige Karakter. Ejeren, Hr. Tømrermester *Fr. Sørensen*, Ny Holmstrup, har opført Bygningen, saa den fuldt ud blev indrettet efter Lejerens, den katholske Menigheds Ønsker, mod at denne forpligtede sig til et flereaarigt Lejemaal. — De fælles Bestræbelser er blevne kronede med et smukt Resultat. Kapellet ejer denne ægte venlige Hygge, som kun findes i de smaa Gudshuse. Til Præstebolig findes 3 store, luftige og lyse Værelser samt et Gæsteværelse. De to Værelser i Stueetagen er forbundne med en meget bred Fløj-dør, saa de kan benyttes til Familieaftener og Foredrag. Endelig rummer Kvistetagen en god og hyggelig Lejlighed for Portnerfamilien, medens Kælderen afgiver Plads for de nødvendige Udenomsbekvemmeligheder.

Bygningsarbejdet er udført af følgende Mestre, foruden Ejeren: Murerarbejdet af Hr. *J. P. Wilhelmsen*, Blikkenslager-, Vand- og Gasarbejdet af Hr. *Fr. Dann*, begge af Slagelse, Malerarbejdet af Hr. *N. C. Nielsen* af Holmstrup, endelig er Korset og Bogstaverne »**I. H. S.**« leveret af Hr. Kleinsmedemester *Jappe* af Slagelse. — — —

Om Eftermiddagen samledes flere af Menighedens Medlemmer og Bygningsmestrene omkring et smukt dækket Chokoladebord som Pastor Blois Gæster.

Efter at Værten havde mindet om sin Prædiken om Formiddagen, søgte han at vise sine Gæster den historiske Traad, der nu ved dette Bygningsforetagende atter var knyttet mellem Danmarks gamle, hæderfulde Fortid i Katholicismens Dage og Nutiden, da Forfædrenes Tro atter drager ind i Slagelse for at vokse en ny Vækst. — Tale- ren sluttede med en hjertelig Tak til Hans Biskoppelige Højærværdighed, som desværre ved sin Visitatsrejse var forhindret i at være til Stede. »Dersom alle de tilstedevæ-

rende lærte vor Biskop at kende, vilde de lære at højagte og elske ham. Jeg beder Dem tømme Deres Glas til hans Ære!»

Talernes Række var nu aabnet. Der udbragtes en Skaal for Pastor *Blois*, den første Arvtager efter de gamle katholske Sognepræster i Slagelse, der talte den vidtbe kendte Hr. *Anders* i sin Midte. — Hr. Tømrermester *Fr. Sørensen* udtalte i hjertelige Ord sit Ønske, at Pastor *Bois* og Menigheden maatte opleve mange rige Timer under dette Tag. — Paa Menighedens Vegne talte Hr. Postmester *Nielsen*, der har arbejdet meget energisk for at faa Kapellet bygget. Han sagde: »Det var jo simpelt hen vor Pligt at sørge for vor Præsts Helbred, vi er jo dog ikke Mordere! og i den gamle usunde Bygning havde vor kære Sognepræst været Dødens sikre Bytte«. — Ja, selv hans Frue var blandt Talerne, skønt det var hende principielt imod. Fru *Nielsen* rettede i faa Ord en hjertelig Tak til Pastor *Blois* for alt det Arbejde, han allerede har udført og sendte i Tankerne en Hilsen og Bøn til Søstrene i *Roskilde*, at de vil mindes *Slagelse* Menighed og snart sende Arbejdere til denne Vingaard, at Beboerne her maa komme til at forslaa, hvad en katholsk Nonne er«. — Talernes Række afsluttedes af Hr. Murermester *Wilhelmsen*, der efter at have udtalt sin Glæde over Samarbejdet med Katholikkerne i denne Sag, sagde: »Dersom det katholske Kapel skal vokse med en lignende Hurtighed, som her er sket fra de gamle Forhold til nu, saa kan det ikke vare mange Aar, inden der maa bygges en rigtig Kirke«. Det skulde glæde Taleren om det blev en, der kunde presse Byens andre Kirker! men det var jo Fantasi, han sluttede med at ønske Katholikkerne al mulig Velsignelse i deres nye Gudshus.

Efter Bordet sang man i Dagens Anledning en Marie-salme og derefter paa Pastor *Blois'* gentagne Opfordring nogle Fædrelandssange, som lød takfast og kraftigt ud i den stille, vidunderlige smukke Aften, hvor man saa *St. Peders* og *St. Mikkels* ærværdige Taarne hæve sig over Byens maanehelyste Tage.

Gid da Slagelse katholske Menighed maa have en lys og frugtbringende Fremtid foran sig. Menigheden har i sin Præst en trofast og ihærdig Arbejder i Herrens Vingaard,

og hans Anstrengelser vil sikkert belønnes ved at Menigheden bestandig vokser omkring det Alter, hvor det *Allerhelligste* nu er draget ind for at fæste Bo i den gamle minderige By, om hvis middelalderlige Storhed de af Staten fredede Ruiner af Antvorskov mægtige Kloster taler et stille men indtrængende Sprog.

J—n. J—n.

LITTERATUR.

- I. Den spanske Inkquisition ved Fred. Esser. Kbhvn. 1907. 148 S. — Pris 1.50 Kr.
- II. F. Esser: Blodbryllupet i Paris. (Kristelige Smaaskrifter Nr. 29.) Krist. 1907. 38 S. — 8. Pris 20 Ø.

Den flittige Forfatter har samtidig udsendt ikke mindre en to Arbejder paa een Gang, det første i Kommission hos *Andr. Fred. Høst & Søn*, det andet paa *St. Olafs* Forlag.

Ganske vist er begge Arbejder beskedne, hvad Omfanget angaar; men Indholdet er helt igennem præget af den nøgterne Tilforladelighed, som altid kendetegner *P. Essers* Værker. Fremstillingen er rolig og klar, af og til krydret med det fine Lune, som kun den kan tillade sig, der med den sande Overlegenhed behersker Stoffet. Og det Stof, Forf. her har haft til sin Raadighed, er ikke ringe.

Om noget egentlig selvstændigt Kilstudium kan der selvfølgelig ikke være Tale, da Forf. jo er bundet til København ved sin Embedsvirksomhed; men de nyeste Undersøgelser i Udlandets Arkiver er her benyttet med al ønskelig Objektivitet og Resultaterne er fremsat i den sande historiske Kritiks Belysning.

Begge Bøger besidder — trods deres ringe Omfang — en fortræffelig Egenskab; thi ikke alene er de let læste, som historisk Fortælling betragtet, men samtidig kan de benyttes som Haandbøger. Man vil altid i en Diskussion kunne finde det omstridte.

Her skal ikke dvæles udførligt ved Enkeltheder, da Forf., før Bøgerne var trykte, allerede benyttede sit Materiale til et Par Foredrag i A. C.s Foredragsrækker, og disse anmeldtes udførligt her i Bladet. (*Den spanske Inkvisition* II. R. 5. i 1906 Nr. 9 og *Bloedbrylluppet i Paris* III. R. 4. i 1907 Nr. 5).

Om begge Bøger gælder, hvad der sagdes i Anmeldelsen af Foredraget II. R. 5.:

»Inkvisitionen bliver saa ofte omtalt og angrebet, at Katholikerne har den Pligt at lære dens sande Historie at kende for derved at kunne staa rustet, naar det gælder at forsvare vor h. Kirke over for uretfærdige Angreb.«

Nu ligger *Inkvisitionens* og *Bloedbrylluppets* sande Historie, saa vidt det hidtil har været muligt at forfølge denne i Enkelthederne, aaben og tilgængelig i disse to Bøger, der, hvad Prisen angaar, er overkommelig for saa godt som alle. Og hvad Forf. for nogle Aar siden paabegyndte i *Den romerske Inkvisition*, er fortsat paa en hæderfuld Maade i denne indgaaende Undersøgelse af Kirkens Stilling til den spanske Domstol. — —

Naar man lægger *Den spanske Inkvisition* til Side — og man gør det ikke gerne, før den er læst til sidste Punktum — da sander man de Ord af *Gams*, som Forf. anfører, nemlig om de stærke Modsætninger, som var givne i dette Land og som naturnødvendigt maatte føre til skæbnsvangre Katastrofer. »Her levede tre forskellige Slags Mennesker Side om Side, hver eksklusiv af Karakter, helt igennem Kristen, helt igennem Jøde, helt igennem Muhamedaner . . . Derfor kunde tre hinanden modsatte Bekendelser umuligt leve i indbyrdes Fred, de kunde ikke bestaa ved Siden af hverandre uden vedvarende voldsom Kamp.« (11.)

Forf. viser nu, hvorledes denne Kamp førtes fra Kristendommens Side, hvorledes Paverne Gang paa Gang maatte gribe ind overfor den verdslige Stats Overgreb:

»Inkvisitionens Historie frembyder saaledes en idelig Kamp mellem Paverne, der søgte at lægge en Dæmper paa Inkvisitorernes ofte overdrevne Iver, og Kongerne, som ofte paa den brutaleste Maade modarbejdede Pavernes Mæglingsforsøg. Det første vidner om Inkvisitionens kirkelige Karakter, det andet om, at den dog faktisk var i den verdslige Magts Hænder.« (27)

Om selve Inkquisitionens Karakter siger Forf. med *Rodrigo* o. a., at det var et Institut af en blandet Karakter, eller med *Albert M. Weiss*, at den var »et tvekønnet Væsen, sammensat af gejstlige og verdslige Bestanddele, eller en Hof tjener og Slæbbærer, der var behængt med rige, gejstlige Klæder.« (28.)

Hele Forf.s øvrige Udvikling viser, at denne Domstol i Humanitet var et godt Hestehoved foran sin Tid. — —

— Forf.s Undersøgelse af *Bartholomæusnattens* Historie resulterer i følgende 5 Slutninger:

1) *Bartholomæusnatten* var ikke planlagt længe i Forvejen.

2) Den skyldes ikke religiøse Bevæggrunde, men ene og alene en ryggesløs Kvindes Magtbrynde, som rigtignok var i høj Grad ægget ved Hugenotternes Overmod.

3) Hvad Katholikkernes Blødtørst i den skæbnsvangre Nat angaar, saa kan den ikke betegnes som Udslag af religiøs Fanatisme, men som Følge af gammelt Nag, som Hugenotterne havde fremkaldt ved deres idelige Grusomheder og deres Angreb paa Katholikkernes helligste Eje, Troen, og som blev sat i Flamme ved Hoffets Befaling.

4) Rom har ikke i Forvejen kendt og billiget Mordplanen, ej heller ved sine Festligheder forherliget den, men kun ytrel sin Glæde over Blødbadets lykkelige Følger. Paven græd over Skændselsgerningen, men glædede sig over Kirkens formentlige Frelse.

5) Endelig kan Jesuiterne for en Gangs Skyld vaske deres Hænder i Uskyldighed. (38). — —

P. *Essers* Fremstilling er i begge disse Bøger saa, objektiv, saa ædruelig, at det vil være umuligt for nogen Modstander i Realiteten at rokke ved noget Punkt. Det skal siges med Tak, at Forf. her har skænket os et Arsenal, hvor man kan hente Vaaben, naar Dagens Strid fordrer det. — Mest ønskeligt var det selvfølgelig, at de gamle kendte Angreb maatte forstumme og i Lyset af den historiske Sandhed vises hen til den Æventyrets Verden, hvor de ene hører hjemme.

J—n. J—n.

*) *Katharina af Medici*, en Beundrer og Tilhænger af den samvitighedsløse Statskunst, som *Machiovalli* navde forkyndt.

OKTOBER.

Oktoberguld i Bygefald —
 det drysser over Vejen . . .
 Ja — *var* det Guld, saa blev her snart
 en Skraben og en Fejen!

Hver krumpen Stodder hinked frem
 for Lommerne at fylde,
 hver fattig Kone tog sin Spand
 for Bunden at forgylde . . .

Selv Greven, om han kom forbi —
 jeg tror, han fluks holdt stille . . .
 Hvem kan vel se en Vej forgyldt —
 og helt la' vær' at pille?!

Men her er ingen Fare for,
 at nogen *nu* skal standse —:
 Det er jo Lønneblade kun,
 jeg ser i Luften danse!

R. Jahn-Nielsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Randers (oculus). Lørdag den 19. ds. ankom Hs. Højærværdighed, Biskoppen, til Randers. Han blev naturligvis modtaget med alle sømmelige og efter Omstændighederne overkommelige Æresbevisninger og med stor Glæde.

Dagen efter meddelte Biskoppen Firmelsens h. Sakrament til 29, hvoraf 5 var Vokne. Da Biskoppen i Højtidskrud førtes ind i den festligt smykkede Kirke, kunde han glæde sig ved der at se forsamlet en stor og meget andægtig Folkeskare. Hele Højtideligheden gjorde et synligt Indtryk paa de tilstedeværende, og mens Biskoppen meddelte Firmelsens h. Sakramente, var der lydløs Stilhed, ret søm om der ikke var en eneste nærværende, der enten ikke fattede eller i alt Fald anede, at det var en Troens Hemmelighed, som gik for sig. Jeg behøver ikke at fremhæve, at Biskoppen ved en vækkende Tale havde forøget

og levendegjort Stemningen. De to unge Herrer, Carl og Heinrich Melchior, var ved denne Lejlighed Ministeranter. Om Aftenen ved Festandagten holdt Pastor Osterhammel en Prædiken, hvortil de talrige Tilhørere lyttede med spændt Opmærksomhed. Efter Andagten tog Biskoppen hjertelig Afsked med Menigheden, idet han bl. andet anbefalede den med særlig Iver at paakalde den Helligaand og ikke at glemme ham i Bønnen.

Til Festlighedens Forhøjelse bidrog i ikke ringe Grad Organisten, der behandlede Orgelet behændigt og havde forstaaet at lægge det rigtige Udtryk i de Koralsstykker, som Kirkens lille Kor foredrog.

Rom. Onsdag den 16. ds. afgik *Kardinal Andreas Steinhuber* ved Døden i en Alder af 82 Aar i det Kollegium (*Germanicum*), hvortil han har været knyttet lige siden 1867. Kardinal Steinhuber, den eneste tyske Kuriekardinal og saa vidt vides ogsaa den eneste Kardinal, der hørte til Jesuiterordenen, var Bayer af Fødsel (født 1825), Søn af en almindelig jævn Bondefamilie, hvad man ikke kunde mærke paa ham; han var netop en af de nobleste og mest vindende Personligheder i Kardinalkollegiet. Hans første Ophold i Rom falder sammen med Pius IX.s første Regeringsaar. Han hørte til de faa, som holdt ud i Kollegiet under de bevægede Tider i 1848. I 1851 modtog han Præstevielsen, virkede derpaa i nogle Aar i forskellige Stillinger, fra 1854—1857 som Sjælesørger i Passau indtraadte derpaa i Jesuiterordenens østerrigske Provins og virkede derefter i syv Aar som Theologiprofessor i Innsbruck. I Aaret 1867 kaldte Pater Beckx, Ordenens General, ham til Rom for at overgive ham Ledelsen af det Kolleg, han selv tidligere var udgaaet fra og hvortil han fra nu af skulde være knyttet for hele sit Liv. Fra 1880 betroedes der ham forskellige andre høje Hverv i de romerske Kongregationer og i 1893 udnævnte Leo XIII. den højt fortjente Prælat til Kardinal. I 1895 udgav Kardinal Steinhuber et Værk i to Bind »Geschichte des Collegium Germanicum Hungaricum«. — Maatte den Bøn gaa i Opfyldelse, som han selv har ønsket skulde staa som Gravskrift over ham: »Herre, Du har skænket mig Purpuren, som jeg ikke har bedet om; skænk mig Paradiset, som jeg bønfalder Dig om«. R. I. P.

A. C. Den aarlige Generalforsamling afholdes i Søpavillonen Onsdag den 30. Oktbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften. Talrigt Møde vigtigt.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. Oktober. 23. Søndag e. Pintse. Relikviefest. — **28. M.** Simon og Judas, Apostle. — **29. Ti.** Votivofficium af St. Ansgar. — **30. O.** Alfons Rodriguez, Bekender. — **31. To.** Wolfgang, Biskop og Bekender. (Vigiliefstedag.)

Fredag den 1. November.*) Alle Helgen. (Befalet Festdag, som forpligter til Overværelse af den hl. Messe.)

Lørdag den 2. November. Alle Sjælesdag.

Søndag den 3. November. 24. Søndag e. Pintse. (4. e. Epifani.)

*) Hs. Højærværdighed Biskoppen meddeler, at den hl. Fader har dispenseret hele Kirken fra Abstinents Fredag den 1. November, Alle Helgensdag.

Alle Helgensfest (1. November).

St. Ansgar Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse, Kl. 8 Aften Rosenkransandagt med Prædiken og Procession, hvori Jomfruernes Forening deltager med Broderskabets Faner.

Rosenkranskirken: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7½ Andagt.

St. Annæ Kirke: Kl. 6 og 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.

Jesu Hjærte Kirke: Kl. 6, 7 8½ stille Messe; Kl. 10 Levitmese med Prædiken; Kl. 8 Festandagt.

Alle Sjælesdag (2. November).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Sjælemesse. Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Kl. 6½ stille Messe; Kl. 7½ Aften Andagt. I Stedet for den anden Messe i Rosenkranskirken holdes i

Kapellet paa katholsk Vestre Kirkegaard: Kl. 9 højtidelig Sjælemesse med Prædiken. (Ønsker nogen at kommunikere maa det meddeles før Messen.)

St. Annæ Kirke: Kl. 8 højtidelig Sjælemesse; Kl. 8 Aften Andagt.

Jesu Hjærte Kirke: Kl. 7 og 7½ stille Messe; Kl. 8½ højtidelig Sjælemesse; Kl. 8 Aftenandagt

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre at møde til de sædvanlige Bedetimer 1. Fredag i November (Alle Helgensdag). Tilbedelsen kan først begynde Kl. 11½ efter Højmassen.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndagen den 3. November i Jesu Hjærte Kirke Kl. 8½.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 27 Oktober Kl. 6 Festprædiken med højtidelig Fanevielse og Festandagt. Adgang for alle.

Det sædvanlige ugentlige Møde bortfalder Mandag d. 28. Okt.

Rettelse. I forrige Nr. S. 697 L. 19 f. o. : medført, læs: medfødt; S. 700 øverst: ganske læs: ganske; S. 704 nederst: maadeholdende, læs: maadeholden.

Brevkasse. Som Svar paa flere Forespørgsler angaaende Koldding kan tjene: Læreren har nok virket ved Skolen fra 5. Okt. 1882, men blev først senere fast ansat. Derfor kunde der være to Meninger om, naar Jubilæet skulde fejres. Og det er formodentlig en af Grundene til, at Sognepræsten holdt sig passiv. — Hermed er saa denne Sag forhaabentlig ude af Verden for Ugebladets Vedkommende. Red.

Til November Maaned anbefales:

P. P. : Til Forsvar for Sandheden. Nr. 18: Omvendelse efter Døden, Nr. 19: De afgørende Spørgsmaal. Nr. 20: Skærsilden og Nr. 21: Forbøn for vore hensovede Kære à 25 Øre. Alle 4 under Fællestilen: **Pa: Skællet mellem Tid og Evighæd.** 1 Kr.

(Dette Nr. har 24 Sider.)

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. I Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 44.

Søndagen den 3. November.

1907.

INDHOLD: Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme. — Moderne Verdenshumbug. — A. C.s Foredragsrækker, IV. Række, I. Foredrag. — November. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aalborg. — En Henstilling. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme.

(3. Fortsættelse.)

Men efterat vi har betragtet Modernismens Følgesvende som Filosofer, Troende og Theologer, maa vi endnu tage dem i Øjesyn som Historikere, Kritikere, Apologeter og Kirkeforbedrere.

Nogle af Modernisterne, som giver sig af med Historie, lader meget ivrige for ikke at gælde for Filosofer og gør sig den størst mulige Umage for at synes helt ukyndige i Filosofi. Det er et af de listigste Paafund, for at nemlig ingen skal falde paa, at de var hildede i filosofiske Fordomme og altsaa, som de siger, ikke var objektive. Sandheden er, at al deres Historie og Kritik er den rene Filosofi, og deres Paastande følgerigtige Slutninger af deres filosofiske Grundsætninger. Det er noget, man let faar Øje paa. Den Slags Historikeres eller Kritikeres tre øverste

Ledestjerner er som alt sagt de samme Grundsætninger, vi ovenfor anførte af deres Filosofi, nemlig Agnosticisimen, Grundsætningen om Kendsgerningernes Omklædning under Troens Hænder og den anden Grundsætning, som vi fandt passende kunde kaldes Afklædning. Lad os se hvad de bærer i Skjold. Efter Agnosticisimen handler Historien saa vel som al Videnskab kun om Fremtoninger. Altsaa henvises baade Gud og al Indgriben fra hans Side til Theologien som rette Værnething. Foreligger der altsaa noget, som har to Sider, en guddommelig og en menneskelig, som det jo er Tilfældet i Kristus, Kirken, Sakramenterne og andet deslige, maa det kløves og deles, saa den menneskelige Del af Stoffet henvises til Historien, den guddommelige til Troen. Derfra stammer Modernisternes gængse Skelnen imellem Historiens Kristus og Troens Kristus, Historiens Kirke og Troens Kirke, Historiens Sakramenter og Troens Sakramenter og andet lignende i Flæng. Dernæst maa selve det menneskelige Stof, som vi ser Historikeren tage for, som det frembyder sig i Kilderne, siges at være omklædt af Troen og løftet ud over alle historiske Vilkaar. Disse Troens Tillæg bliver da atter at bortskære og henvises til Troen og Troens Historie, saaledes, naar det drejer sig om Kristus, alt hvad der gaar ud over menneskelige Kaar, baade de naturlige, som Psykologien lægger til rette, og de specielle, som hans Levetid og Land bød dem. Dernæst medfører det tredje filosofiske Princip, at de sigter selv, hvad der holder sig indenfor Historiens Ramme, som i et Saald, og ligeledes giver Troen Eneret til alt hvad der efter deres Skøn, som de siger, ikke passer ind i Kendsgerningernes Logik eller stemmer med Karaktererne. Saaledes nægter de, at Kristus skulde have sagt noget af det, som synes at gaa ud over Menigmands Forstand. Derfor stryger de af hans Historie og henviser til Troen, alt hvad der findes af Lignelser i hans Taler. Maaske melder det Spørgsmaal sig, under hvilken Synsvinkel denne Adskillelse foretages. Efter Menneskets Art, efter den Stilling, han indtog i Samfundet, efter hans Opdragelse, efter samtlige Biomstændigheder, med et Ord, om vi da forstaar ret, efter en Norm, der til syvende og sidst kommer ud fra den rene Subjektivitet. De søger nemlig at gribe og genskabe Kristi

Personlighed, og hvad de selv under de og de Omstændigheder vilde have gjort, tillægger de uden videre Kristus. Og for nu at slutte, saaledes hævder de paa Forhaand og ud fra nogle filosofiske Grundsætninger, som de holder sig til og dog paastaar, de intet ved om, at Kristus ikke er Gud, saa lidt som han har gjort noget guddommeligt; og som Menneske har han kun gjort og sagt, hvad de, naar de hensætter sig i hans Tid, finder det rigtigt at gøre eller sige.

Som nu Historien modtager sine Resultater af Filosofien, saaledes modtager Kritikken sine af Historien. Kritikerne holder sig nemlig til de Vejvisere, som Historikeren har opstillet for ham, og deler derfor Kilderne i to Klasser. Hvad der er tilbage efter den skildrede tredobbelte Amputation, erklærer han for ægte Historie, hele Resten hører efter hans Dom Troens eller den indre Historie til. Thi disse to Slags Historie holder de omhyggelig Rede paa, og opstiller, hvad vi beder vel erindre, Troens Historie i Modsætning til den virkelige Historie, for saa vidt den er virkelig. Derfra stammer som sagt de to Kristusskikkelser, en virkelig, en anden, som aldrig har været til, men har hjemme i Troen; en som har levet paa et bestemt Sted, i en bestemt Tid, en som kun findes i Troens fromme Drømme. Det er f. Eks. den Kristus, som skildres i Johannes Evangelium, der efter deres Sigende er Drøm fra Ende til anden.

Dertil indskrænker imidlertid Filosofiens Herredømme over Historien sig ikke. Naar Kilderne er fordelt i de to omtalte Klasser, er Filosofien der igen med sin Livsnødvendighedslære og kræver, at alt, hvad Kirkehistorien melder, skal forklares ud fra Livsnødvendigheden. Nu har enhver tænkelig Livsnødvendighed sin Grund eller sin Forudsætning i en eller anden Trang eller Fornødenhed, altsaa maa Kendsgerningen forstaas som senere end Trangen, og Trangen historisk set gaa forud. Hvad har da Historikeren at gøre? Han gennemgransker anden Gang Kilderne, den hellige Skrift eller andre, og danner sig deraf en Liste over Fornødenheder, enten de nu tager Sigt paa Dogme, Gudsdyrkelse eller hvad andet der har Hævd i Kirken, et som Følge af det andet. Denne Liste afleverer han til Kritikeren. Denne gaar saa i Gang med de Kilder, der

skal godtgøre Historiens Sandfærdighed, og fordeler dem saaledes i de forskellige Tidehvert, at de falder i Traad med den modtagne Liste. Med denne uafslædig for Øjeforekommer han Kendsgerningen med Fornødenheden og Beretningen med Kendsgerningen. Ja det kan endda forekomme, at nogle Dele af den hl. Skrift, f. Eks. Brevene er selve Kendsgerningen, som den er Fornødenhedens Resultat. Men i al Fald er Loven den, at enhver Kildes Ælde kun kan bedømmes efter den Tid, da den tilsvarende Trang viste sig i Kirken. Endvidere maa der skelnes mellem en Kendsgernings Fremkomst og dens Udfoldelse, thi hvad der kommer for Dagen paa én Dag, viser først sin Vækst i Tidens Løb. Og derfor maa Kritikeren nu anden Gang gøre Skel imellem Kilderne, efter at de er fordelt paa Tiderne, og lægge for sig, hvad der angaar Sagens Oprindelse, og for sig, hvad der hører til dens Udfoldelse, og saa skal de atter ordnes efter Tidehvert.

Saa træder Filosoffen anden Gang til med en Paamindeelse til Historikeren om at indrette sine Studier saaledes, som Udviklingens Forskrifter og Love kræver det. Derpaa maa saa Historikeren atter granske Kilderne, se dem nøje efter paa Omstændigheder og Vilkaar, som de har budt sig for Kirken i Tidernes Løb, paa dens bræmsende Kraft, paa haade indre og ydre Behov, der kunde paaskynde Fremskridtet, paa Hindringerne derfor, med et Ord, paa alt hvad der har kunnet bidrage til at give Udviklingens Lov Fremme. Derpaa skriver han endelig Udviklingens Historie, ligesom i dens yderste Konturer. Han nyder Støtte af Kritikeren, der tilpasser de øvrige Kilder. Pennen sættes til Papiret; Historien kan løbe af Stabelen. — Nu spørger vi, hvem er ansvarlig for denne Historie? Historikeren eller Kritikeren? Hverken den ene eller den anden, men Filosoffen. Det hele bliver jo afgjort paa Forhaand, og det paa en Forhaand, der sidder fuld af Vranglære. En Ynk er det med de Mennesker, om hvem Apostelen har sagt: »De blev til Taaber i deres Tanker . . . de sagde, de var vise, men blev til Daarer.«¹⁾ Men naar de saa anklager Kirken for at ordne og studse Kilderne, saa de kan tale for den, har man ondt ved ikke at harmes. De giver nemlig Kir-

¹⁾ Rom. 1; 21,22.

ken Skyld for det, som de føler deres Samvittighed aabenlyst bebrejder dem selv.

Naar nu Kilderne saaledes er fordelte og ordnede efter Tidehvert, siger det sig selv, at de hellige Skrifter umulig kan tilkendes de Forfattere, som de almindelig har Navn efter. Af denne Grund betænker Modernisterne sig ikke paa at paastaa, at disse Bøger, især da Mose Bøger og de tre første Evangelier stammer fra en oprindelig kort Beretning, hvoraf de lidt efter lidt var vokset frem ved Tilføjelse, Indskud, nemlig for den theologiske eller allegoriske Udlægnings Skyld, eller ogsaa ved Led, der kun skulde knytte Delene sammen. Kort og godt, man maa vedgaa den levende Udvikling i de hellige Bøger, som har Troens Udvikling til Grundlag og Maalestok. De tilføjer saa, at denne Udvikling har sat saa tydelige Spor, at man næsten kunde skrive dens Historie. Og de sætter sig da ogsaa til at skrive den, saa ophøjede over al Ængstelighed, at man skulde tro, de med egne Øjne havde set de enkelte Forfattere i Tidernes Rækkefølge give sig i Lag med at udvide de hellige Skrifter. Til dette kræves der, hævder de, saakaldt Tekstkritik, og de søger at godtgøre, at baade det ene og det andet maa være sket eller sagt paa en anden Tid, og af den Slags Beviser fremfører de en Hoben. Man skulde tro, de havde Modelberetninger og Modeltaler liggende for sig, saa de med Vished kunde afgøre, hvad der staar paa sin egen Plads, og hvad der har faaet en fremmed. Hvorledes de paa denne Maade kan være egnede til at dømme, det maa hver, som vil, skønne. Men hører man dem tale om deres Studier i den hellige Skrift, ved hvilke det lykkes dem at opdage saa mange Skævheder deri, saa skulde man jo hartad mene, ikke et Menneske hidtil havde givet sig af med disse Bøger, og ikke var de gennempløjede af en næsten talløs Række Lærere, der dog var deres Overmænd i Gaver, Lærdom og Hellighed. Men disse Lærere havde jo rigtignok ikke for Skik at rive ned paa den hellige Skrift, men tværtimod, jo dybere de trængte ned i den, des varmere blev deres Tak til Gud, fordi han havde nedladt sig til at tale saaledes til Menneskene. Men desværre, de omtalte Lærere havde ikke de Hjælpebidler til Granskningen i den hellige Skrift, som

staar til Modernisternes Raadighed! De gik jo ikke i Lære og lod sig ikke lede af en Filosofi, der gaar ud fra at nægte Gud, heller ikke havde de givet sig selv Dommermyndighed. — Vi tænker, det hermed er tydeliggjort, hvorledes Modernisternes Fremgangsmaade er paa Historiens Omraade. I Spidsen gaar Filosofen, efter ham tager Historikeren fat; siden giver Kritikken, baade den indre og Tekstkritikken sig til at læse. Og da første Aarsag har den Art, at den overfører sin Kraft paa de følgende, er det indlysende, at en saadan Kritik ikke er en Kritik som enhver anden, men med Rette kaldes agnosticistisk Livsnødvendigheds- og Udviklingslære, og at enhver som hylder og dyrker den, vedkender sig dens vrangne Meningen og kommer i Strid med den katholske Lære. Man har derfor nogen Grund til at forbausnes over, at en Kritik af den Beskaffenhed nu til Dags har saa mange Tilhængere blandt Katholikkerne. Dette har en dobbelt Forklaring; først det stærke Sammenhold mellem Historikere og Kritikere af denne Skole uden Hensyn til Nationalitet og Religion; dernæst den topmaalte Dristighed, hvormed de alle i Kor priser, hvad en af dem finder paa, og erklærer det for en Frugt af det videnskabelige Fremskridt; vil nogen tage det nye Vidunder nærmere i Øjesyn, ham falder de over i sluttet Trop; stiller en sig tvivlende, han bliver erklæret for en Taabe; den derimod, som tager det for gode Varer og gaar i Skranken for det, han roses i høje Toner. Paa denne Maade er adskillige blevne skuffede, som havde betænkt sig to Gange, havde de set bedre til. Men af denne Vildfarelsens Overmagt og af overfladiske Menneskers Jasyge resulterer paa en Maade en Luftforgiftning, der kommer ind alle Vegne og spreder Smitten. — Men lad os gaa videre til Apologeten.

Hos Modernisterne afhænger han ogsaa paa to Maader af deres Filosofi. Først paa anden Haand, idet han vælger sit Stof af den Historie, der, som vi har set, er skaaren over Filosofiens Læst; men dernæst ogsaa paa første Haand, idet han laaner Læresætninger og Bedømmelser af Filosofien. Derfor plejer Modernisterne at opstille den Regel, at den nye Apologi skal afgøre de religiøse Tvistemaal paa Grundlag af historiske og psykologiske Undersøgelser. Der-

for plejer de modernistiske Apologeter, før de gaar til deres Værk, at bede Rationalisterne erindre, at de hverken forsvare Religionen ud af den hellige Skrift eller de historiske Værker, som Kirken almindelig benytter, men ud fra den virkelige Historie, bygget op efter moderne Regler og moderne Methode. Og det er i deres Mund ikke noget argumentum ad hominem, men de mener virkelig, at denne Historie alene beretter Sandheden. De er rolige for at faa deres Skrifers Oprigtighed godkendt; de er jo velkendte hos Rationalisterne og paa Forhaand løftede til Skyerne som Stridsmænd under samme Fane, en Ros, som en rigtig Katholik vilde have sig frabedt, men som de er henrykte over og stiller op imod Kirkens Indsigelser. Men lad os se, hvorledes den ene eller den anden af dem bærer sig ad med sin Apologi. Det Maal, han foresætter sig, er følgende: at føre et Menneske, der er uden Tro, til at gøre den Erfaring med den katholske Religion, som efter Modernisternes Lære er eneste Trogrundlag. Dette lader sig naa med to Fremgangsmaader, en objektiv og en subjektiv. Den første tager sit Udgangspunkt i Agnosticisimen og stiler efter at godtgøre, at der i Religionen, og da navnlig den katholske bor en saadan Livskraft, at en Psykolog og en Historiker med klart Begreb maa overtyses om, at der i dens Historie dølges noget ubegribeligt. Til den Ende maa det godtgøres, at den nuværende katholske Tro er aldeles den samme, som Kristus stiftede, eller ikke andet end den fortsatte Udvikling af den Spire, som Kristus plantede. Først gælder det da om at bestemme, af hvad Art denne Spire er. Det søger de at forklare med den Sætning, at Kristus forkyndte et Guds Rige, der snart skulde virkeliggøres, og i hvilket han skulde være Messias, det vil sige den af Gud sendte Stifter og Lovgiver. Derefter skal det vises, hvorledes denne Spire altid indenfor den katholske Religion og uden Ophør, lidt efter lidt historisk har udviklet sig og tillæmpet sig efter Omstændighederne, som de afløste hverandre, idet dens Livskraft optog i sig, hvad der egnede sig for dens Lære, Gudstjeneste og Kirkeorganisation, alt imens den overvandt mødende Hindringer, besejrede Modstandere og overlevede alle Forfølgelser og Kampe. Men naar saa alt dette, det vil sige Hindringer,

Modstandere, Forfølgelser, Kampe saa vel som Kirkens Liv og Frugtbarhed er skildrede saaledes, at alle Udviklingens Love viser sig at staa ved Magt i Kirkens Historie, uden dog helt at kunne gøre Rede for den, staar man lige over for det ubegribelige, som man ikke kan komme uden om. — Det er deres Bevisførelse. Men deri glemmer de det ene, at denne Bestemmelse af den oprindelige Spire ene og alene stammer fra den agnosticistiske Udviklingslæres Forhaandserklæring, og at selve Spiren ganske vilkaarlig forklæres saaledes af dem, at den kan passe i deres Kram.

Medens nu disse nymodens Apologeter arbejder paa at underbygge og anbefale den katholske Kirke med rene Bevisligheder, er de mer end villige til at indrømme, at der er baade det ene og det andet i den, som maa vække Anstød. Det er dem oven i Købet tydelig nok en Tilfredsstillelse at erklære, at de opdager Fejl og Selvmodsigelser endog i Dogmatikken; rigtignok tilføjer de, at det ikke blot er til at undskylde, men saa mærkeligt det lyder, er som det sig hør og bør. Ligeledes siger de, at der i den hellige Skrift er mere end én videnskabelig eller historisk Meddelelse, som er bekræftet med Vildfarelse. Men, siger de saa, dér drejer det sig slet ikke om Videnskab eller Historie, men kun om Religion og Sædelære. Videnskab og Historie er paa det Sted kun en Slags Iklædning, som de religiøse og moralske Erfaringer iføres for lettere at faa Indpas, og en mere fuldkommen Videnskabelighed eller Historie vilde kun være til Fortræd, ikke til Gavn for den jævne Mand, der ikke kunde følge med. Iøvrigt, siger de, de hellige Bøger er af Natur Religionsbøger og lever altsaa nødvendigvis Livet selv, og Livet har nu engang sin egen Sandhed og Følgerigtighed, helt anderledes end Forstandens Sandhed og Følgerigtighed, nemlig en Sandhed, der bedømmes og maales baade efter Mediet (det er deres Sprogbrug), i hvilket der leves, og det Endemaal, hvorfor der leves. Sluttelig vover de sig saa langt ud, at de erklærer alt for Sandhed og Ret, hvad der udfolder sig i Livet. — Ærværdige Brødre, vi som er i Besiddelse af den ene og eneste Sandhed, og som tror om den hellige Skrift, at den er skreven under den Helligaands Vejledning og har Gud til Ophavsmand¹⁾ erklærer, at det betyder at lægge Gud

¹⁾ Conc. Vat. De Rev. c. 2.

selv Løgn i Munden til Nytte og Gavn; og vi gør den hl. Augustins Ord til vore: Gaar man først ind paa at give en Nytteløgn Adgang til dette Højdepunkt for Troværdighed, undgaar ikke nogen Del af disse Bøger efter samme ond-artede Regel at blive tilskrevet den utilforladelige Forfatters Hensigt og Behov, blot en finder det vanskeligt at leve efter eller haardt at tro.*) Det vil da komme, som den hl. Kirkelærer fortsætter: Deraf, nemlig af den hl. Skrift, vil da enhver tro det, han vil, og ikke tro det, han ikke vil. — Men Modernisterne gaar frejdig videre i deres Apologi. De indrømmer endvidere, at der hist og her anføres Tanker til Bevis for en Lære, uden at de hviler paa noget fornuftigt Grundlag; af den Slags forekommer der adskilligt i Profetierne. Men ogsaa dette forsvarer de som Kneb til Hjælp for Forkyndelsen, der saa faar deres Ret af Livet selv. Kan de gaa videre? De lader det gælde, at Kristus selv haandgribelig har taget fejl i Angivelsen af Tiden for Guds Riges Komme; og det er intet Under, som de siger, thi ogsaa han var jo underkastet Livets Love! — Hvad skal man derefter vente sig om Kirkens Dogmer? De vrimler ogsaa af aabenbare Modsigelser, men ikke blot godkendes de af Livets Følgerigtighed, de strider heller ikke mod den symbolske Sandhed; det er jo det uendelige, de handler om, og de er Glimt af det uendelige. De naar til sidst saa vidt i deres Billigelse og Godkendelse af alt dette, at de ufortrødent paastaar, der kunde ikke vises det uendelige større Ære end ved at opstille Modsigelser om det! Men naar Selvmodsigelsen tages for god, hvad bliver der saa at forkaste?

Den, som ikke tror, kan imidlertid ikke blot beredes til Troen med *positive* Bevisligheder, men ogsaa med *subjektive*. Til den Ende tyr Modernisterne igen til deres Livsnødvendighedslov. De søger nemlig at godtgøre, at der i Mennesket og i hans Naturs og Livs allerinderste Lønkamre dølges Længsel og Trang til Religion, og det ikke til en hvilken som helst Religion, men den maa være netop som den katholske er; denne, siger de, kræves bestemt af den fuldkomne Livsudfoldelse.

*) Epist. 28.

Men her maa vi atter dybt beklage, at der findes de Katholikker, som forkaster Livsnødvendighedslæren som Lære og dog støtter sig til den i deres Apologi og det saa uforsigtig, at de faar Skin af at tilskrive den menneskelige Natur en i Ordets hele Betydning medfødt Trang til den overnaturlige Orden, og ikke blot Modtagelighed og Betingelser derfor, hvilket sidste de katholske Apologeter til alle Tider har hævdet, naturligvis med alle tilraadelige Forbehold. Men for at faa hele Sandheden med, da kalder de Modernister, som har indført denne Trang til den katholske Religion, sig for de maadeholdne. Thi de, som kan kaldes Integralister, vil bevise, at det Frø, der var i Kristi Bevidsthed og fra ham er gaaet over til Menneskene, ligger skjult i Mennesket, selv om han endnu ikke er kommen til Tro. Vi ser da, ærværdige Brødre, at Modernisternes Fremgangsmaade i Apologien, som her er kortelig skildret, svarer nøjagtig til deres Læresætninger, det er jo rigtignok baade Apologi og Læresætninger saa fulde af Vildfarelser, at de er bedre til at nedbryde end til at opbygge, bedre til at bringe Katholikker til Vantro end til at hverve Katholikker, ja, allerbedst til at slaa Fødderne fra al Religion!

Endelig maa der endnu siges et Par Ord om Modernisterne som Kirkeforbedrere. Hvad vi hidtil har fremført, viser jo nu allerede til Overflod, hvor stor og hvor hidsig deres Iver er for at komme i Lag med Menneskene. Og denne Iver udstrækker sig til enhver den Ting, som Katholikerne holder i Hævd. De søger at indføre en anden Filosofi, især i de gejstlige Seminarier, saa den skolastiske Filosofi fik sin Plads i Filosofiens Historie blandt alle de andre hengemte Systemer, og de unge Mennesker fik indprentet en ny Filosofi, der erklæres for eneberettiget og tidssvarende. Til Fornyelse af den Del af Theologien, som vi kalder den rationelle, vil de have denne moderne Filosofi lagt til Grunde. Og den positive Theologi kræver de henvist til at støtte sig paa Dogmehistorien. Ogsaa Historien vil de have skrevet og lært efter deres Methode og de moderne Regler. Dogmerne og deres Udvikling skal efter deres Sigende læmpes efter Bevidsthed og Historie. For Katekismens Vedkommende kræver de, at kun de Dogmer optages deri, som er blevne opfriskede og ligger

indenfor Menigmands Fatteevne. Angaaende Gudstjenesten hævder de, at de religiøse Udvortesheder skal stynes eller standses i deres Vækst. Saa er der rigtignok andre, der hævder mere til en Symbolik, som i dette Stykke ikke er saa nøjeseende. De raaber paa Forbedringer i Kirkestyrelse, især angaaende Ledelse og Lære, og derfor skal den, som de siger, indvortes og udvortes have Snit efter den moderne Bevidsthed, som drages fuldt over imod Folkestyre. Derfor skal den underordnede Gejstlighed og selv Lægfolk have Del i deres Styrelse, medens den altfor centraliserede Magt skal splittes. Ligeledes kræver de de romerske Kongregationer til Sagernes Behandling helt omdannede, især da det saakaldte hellige Officium og Indexkongregationen. Endvidere træder de i Skranken for at faa Kirkestyrelsen ind paa andre Veje i Politikken og for det sociale Spørgsmaals Vedkommende, saa den baade holder sig fra alt, hvad der er borgerligt, og dog læmper sig saaledes derefter, at den kan gennemtrænge det med sin Aand. I Moralen har de optaget Amerikanisternes Lære om, at de aktive Dyder har Forrang for de passive og skal opøves paa deres Bekostning. Gejstligheden skulde, om det gik efter deres Ønske, opdrages til den gamle Tilbageholdenhed og Fattigdom og til at være Modernister i Sind og Skind. Der er endelig dem, der med Begærlighed lytter til protestantiske Lærere og vil have selve Præsternes Cœlibat afskaffet. Hvad bliver der saa tilovers i Kirken, som ikke skulde omkalfatres af dem eller efter deres Paastande?

(Fortsættes.)

Moderne Verdenshumbug.

(Theosofi.)

Mrs. Annie Besant, siden Oberst Olcotts Død Præsident for det internationale »theosofiske Samfund«, er fra New-York atter kommet her til Europa for i alle større Byer at gøre Proselyter for sit Sværmeri. Ogsaa Køben-

havn aflægger hun jo i disse Dage*) Besøg; og derfor vilde det maaske ikke være af Vejen i denne Anledning at gengive en Artikel, hvormed man i udenlandske Blade har søgt at advare Publikum mod Theosofiens Humbug.

Artiklen eller Afhandlingen giver et godt Overblik over hele Theosofiens Historie og Udvikling:

I Aaret 1891 døde i London en Kvinde, der som faa har forstaaet at tage sine Medmennesker ved Næsen, saa at hendes Tilhængere efter hendes Død driver en Slags Afgudsdyrkelse med hende. I de højeste Toner forkynder en af hendes Troende, at hun som »Aarhundredets største Aand« har efterladt sig en Lære »til Forklaring af Verdens Gaader, som hun kan besvare alle sammen«, en Lære, ved hvis Hjælp »vi fra Nitzsches og Ibsens, Louis Bonapartes og Otto Bismarcks Meningsløsheder kan frelse os over til en renere Ætherhøjde.« Desuden skal hun have »sejrrigt gendrevet den hidtil ikke ugrundede Formodning, at Kvinden kan udfolde den højeste Begavelse, men blot ikke være et Geni i højere Betydning« (jfr. *Karl Bleibtreu*, *H. P. Blavatzky und die Geheimlehre*, Berlin 1904, S. 22, 25, 103, 105).

Hvad hedder denne vidunderlige Kvinde? Det er *Helene Petrowna Blavatzky*, Grundlæggeren af den nyeste Religion, *Theosofien*, der som Aflægger af *Spiritismen* og som en *Buddhisme* af moderne Tilsnit nu har Tilhængere i alle Verdensdele.

I en Tid, hvor man i Fornuftens og Videnskabens Navn holder rungende Taler mod Kristendommen paa Grund af den skrækkelig tunge Trosballast, som den siges at paabyrde Menneskets Fornuft, er det Umagen værd at se nærmere paa, hvorledes de samme Godtfolk, der taler saaledes, paalægger deres Fornuft Byrder, i Sammenligning med hvilke Kristendommens foregivne tunge Dogmeballast næsten slet ikke falder i Vægtskaalen.

Hvem er nu Fru Blavatzky? Oprindelig hed hun *Helene Petrowna von Hahn-Rottenstern* og var født i 1831 som Datter af den russiske Oberst, Grev Peter von Hahn-Rottenstern. I 1848 giftede hun sig med General Blavatzky.

*) Nærværende Artikel maatte desværre af idelig Pladmangel opsættes til dette Nr. *Red.*

Men tre Aar senere, i 1851, blev Ægteskabet opløst. De følgende 12 Aar tilbragte den tilkommende Religionsstifterinde paa Rejser i Europa, Amerika, Indien og Ægypten. Tiden fra 1863 til 1870 siger hun, hun har tilbragt i et Selskab af Vismænd i utilgængelige Egne af Tibet. Disse Vismænd, der kaldes *Mahatma*, lever helt for Udgranskningen af Naturens Hemmeligheder; men de havde skjult deres Visdom som den dybeste Hemmelighed, indtil Russerinden kom til dem. Hun blev, som hun selv fortæller sine Troende, af dem indviet i alle Hemmeligheder og udsendt for at kundgøre for Verden »de Indviedes Lære«.

I 1870 vendte Fru Blavatzky tilbage fra Indien og grundlagde i Kairo et spiritistisk Samfund; thi hun var tillige, takket være hendes hysteriske Anfald, et fortrinligt Medium. Hendes Hovedapostel blev den engelske Oberst *Olcott**), i Forening med hvem hun i 1875 stiftede *det theosofiske Samfund*.

Olcott forbeholdt sig selv Forsædet i dette Samfund, hvis »Hovedkvarter« han henlagde til Forstaden Adyar ved Madras i Indien, medens de enkelte Menigheder kaldes »Løger« og de enkelte Lande opføres som »Sektioner«.

Fru Blavatzky offentliggjorde snart omfangsrige Bøger som f. Eks. i 1877 »*The Isis Unveiled*« (Den afslørede Isis). Denne Bog udkom ti Aar senere, i 1887, i fuldstændig samarbejdet Skikkelse under Titlen »*Secret Doctrine*« (Hemmelig Lære). Bogen skal være bleven til paa en ret underfuld Maade. Mahatma'ernes, de tibetanske Vismænds, Sjæle viste sig om Natten i Fru Blavatzky's Værelse og satte sig til at skrive, saa at der om Morgenen fandtes en Mængde beskrevne Ark, langt flere end Fruen selv kunde have skrevet hele Natten igennem.

I Virkeligheden er Bogen imidlertid for største Delen et Plagiat, d. e. sammensat af indiske Forfatteres Skrifter og overøst med en ny Sauce, saa at det hele blev til et pantheistisk Sammensurium, hvorefter Verden med alle dens Enkeltheder er selve Guddommen. Som alt, hvad der er nyt og hemmelighedsfuldt, fandt ogsaa Fru Blavatzky's Bog mange beundrende Læsere. Som Bevis paa Sand-

*) H. S. Olcott døde d. 17. Februar 1907 (jfr. »*Sandhedssøgeren*«, Januar Kvarial, S. 386).

heden af sine Aabenbareelser gjorde den nye Religionsstifterinde ogsaa Mirakler i de spiritistiske Seancer, hun holdt i Madras, især ved Hjælp af sit Vidunderskrin, for hvilke de Indfødte havde den største Ærefrygt.

Og det var ikke saa mærkeligt. Thi sønderbrudte Genstande, der lagdes i dette Mirakelskrin (*»the shrine«*), forsvandt og blev erstattede af nye, der var nøjagtig af samme Slags. Forespørgsler, der som Breve lagdes i Skrinet og rettedes til Mahatma'ernes Aander, blev udførligt besvaret. Alt dette blev gjort ved Hjælp af to indiske Fakirer. Vægskrinet var nemlig et Taskenspillerapparat, hvis Bagvæg lod sig forskyde, saa at man fra Fruens Soveværelse ved en skjult Dør kunde aabne det bagfra. Mahatma'ernes Aandebreve viste Fru Blavatzky's Haandskrift.

Alt dette kom for Dagen, da Fruen ragede uklar med sine »Medarbejdere«, og disse sladrede af Skole. Et engelsk Selskab for psykisk Forskning havde derefter sendt et af sine fremragende Medlemmer til Madras for en grundig Undersøgelses Skyld. Dens Resultat blev af Udsendingen sammenfattet i følgende Ord:

»Fru Blavatzky er den mest dannede, geniale og interessante Bedragerske, Historien nogensinde har kunnet fremvise, saa at hendes Navn alene af denne Grund fortjener at overleveres til Efterverdenen.«

At dette ikke er nogen Overdrivelse, stadfæstes af fhv. Prof. *Sellin* i Wilmersdorf (Berlin), der selv tidligere var Medarbejder ved den theosofiske Bevægelse og nu i Anledning af *Bleibtren's* Bog erklærer: »At en tysk Forfatter kunde lade sig dupere i den Grad, at Billedet af den russiske Plattenslagerske, der er afsløret som notorisk Svindlerske og Charlatan, for ham kunde omgives med en moderne Messias's Nimbus, — det gaar dog ud over alle Grænser.« Et Indblik i hele Uvæsenet faar man endvidere af den samme Forfatters Ord:

»H. P. Blavatzky var mig siden 1885 grundig bekendt i Følge personligt Samkvem og Korrespondance, saa vel som ogsaa i Følge nøjagtigt Studium af hendes egne og hendes Tilhængeres Værker. Henimod Slutningen af 1885, da hun paa sin Flugt fra Indien havde gjort Forsøg paa ogsaa at lyksaliggøre Tyskland med en af sine svindler-

agtige Institutioner, var jeg efter nogle Maaneders rolige Undersøgelser for min Samvittigheds Skyld nødt til aabent og alvorlig, i Nærværelse af Grevinde *Wachtmeister*, og senere ved Brev at behrejde hende hendes Bedragerier. Hun har derefter ikke formaet at fremsætte et Ord til sin Retfærdiggørelse, men kun tomme Udflugter. Min Opfordring til at forlade Tyskland har hun saa ogsaa temmelig hurtigt taget til Følge. Virkningen heraf, at hendes Institution, det theosofiske Samfund »*Germania*«, i Løbet af 14 Dage opløstes, var uundgaelig. Medlemmerne af den herværende Adyar-Filial, paa hvem jeg kunde aabne Øjnene, deriblandt Baron *du Prel*, Prof. *Gab. Max* og mange andre, som man med Flid havde holdt i Uklarhed overfor den indiske Farce, fulgte mit Eksempel og deres egen Samvittighed og løste deres Forbindelse med Svindelselskabet i Madras. Selv »*Germania*«s Præsident, Dr. *Hübbe-Schleiden*, gjorde efter nogen Tøven det samme (jfr. *Freies Wort* V, 1905, 636 f.).

Er denne Meddelelse allerede interessant paa Grund af Navnene paa de Personligheder, der af Svindlersken lod sig indfange for hendes Aabenbareiser, saa er det endnu mere Tilfældet med den anden Meddelelse, at Fru *Blavatzky* i Følge *Sellins* Formaninger begyndte paa at skrive en Slags Skriftemaal, Bekendelser à la *Rousseau*. Disse hendes egne Meddelelser, der er vedføjede i en Bog af Russeren *Solovyoff* (»En moderne Isispræstinde«, London 1895, *Longmanns, Green & Co.*), blev af Theosoferne simpelthen tiet ihjel.

Saaledes kan de rolig fortsætte med deres meningsløse og fornuftstridige Kultus under en ny Messias, *Blavatzky's* Efterfølger, *Annie Besant*, der ligesom *Blavatzky* finder Behag i de mest forvirrede Tanker og stadig finder nye Troende.

Theosofiens Læresystem er ikke noget andet end Pantheisme (*pan*, gr. = Altet, Verdensaltet; *theos* = Gud), iklædt buddhistiske Fraser, ligesom den jo ogsaa udgiver sig for at være en buddhistisk, hemmelig Lære, der af indiske Vismænd skal være meddelt til Fru *Blavatzky*.

Det er, som sagt, den rene og skære Pantheisme, der

her læres. Saaledes hedder det i et af Blavatzkys Skrifter (*Key to Theosophie*, d. e. Nøgle til Theosofien):

»Vi forkaster Forestillingen om en personlig, uden for Verden staaende, menneskelignende Gud, som kun er den kæmpemæssige Skygge af et Menneske og det ikke engang af det bedste Menneske (!). Vi tror paa et altomfattende, guddommeligt Princip, Roden for alt, hvoraf alt fremgaar, og hvortil alt i Livets store Kredsløb skal vende tilbage.«

Blavatzky's Efterfølgerske som Pavinde og Aandeverdenens Værktøj er den før nævnte *Annie Besant*, der ligeledes gør det mest mulige for at binde de theosofiske Menigheders troende Børn store Ting paa Ærmet som Aabenbareiser, der skal være meddelt hende af Aanderne.

Hvem der kun har kastet et Blik i eet af hendes Skrifter (jfr. *Eine Studie über das Bewusstsein*, overs. af G. Wagner, Leipzig 1906), faar snart nok, hvis han har medbragt en Smule Fornuft til Læsningen. Med Rette har en Kritiker i »*Deutsche Literaturzeitung*« (1907, Nr. 19, Sp. 1177 f.) sagt: »Hvis man en Gang skrev en Oversigt over menneskelige Tankers Misfostre, vilde man i den Bog finde en uudtømmelig Guldgrube.«

At det i Theosofernes Skrifter snarere er alt andet end Fornuften, der fejrer Triumfer, — herpaa kun eet Eksempel fra den nyeste Tid. I Tidsskriftet »*Theosophischer Wegweiser*« (April 1907, S. 232) kan man ordret oversat læse følgende:

»*Spørgsmaal*: Er Menneskene i Almindelighed underkastet en fysisk Degeneration ?

Svar: Efter (Blavatzky's) 'Den hemmelige Lære' havde den første Races Mennesker en Gennemsnitshøjde af 54 Metre, den andens 40, den tredjes 20, den fjerdes 6 à 8, og i vor nuværende Race er Mennesker paa mere end 2 Meters Højde allerede sjældne. Det er indlysende, at naar Egoismen og følgelig en Indskrænkning til sig selv tager Overhaand i et Folk, ogsaa en Indskrumpning og Formindskelse af den fysiske Organisme finder Sted efter de skjulte Naturlove . . . Hvis vor Civilisation gaar frem ad den nu betraadte Vej, vil maaske efter nogle Aarhundreder Resultatet være en Slægt af Dværge med Tykhoveder.«

Saadan noget Vrøvl maa man simpelthen lade upaaagtet og give disse Folk det Raad at gøre sig lidt mere

fortrolige med de urhistoriske Granskninger, at de ikke skal blamere sig ydermere. Det er utroligt — i et Tidsskrift, der kalder sig »Maanedsskrift til Udbredelse af en højere Verdensanskuelse«!

Man tager sig til Hovedet, naar en vis Dr. *Frans Hartmann* i en Artikel: »Dødens Hemmeligheder« udbyder som god Vare Udtalelserne af et spiritistisk Medium, der vil have modtaget sine Meddelelser af en Selvmorderskes Aand. Manden undser sig ikke ved at skrive følgende:

»Saaledes siger f. Eks. Beretningen fra en mig bekendt Pige, der tog Gift og døde: ,Jeg tog Gift. Jeg haabede at undslippe mig selv, men jeg var den samme Person som før. Jeg gik med mit Legeme i Graven. Da der angaaende min Dødsarsag var udbredt visse Rygter, blev der anstillet en Politiundersøgelse. Den tredje Dag blev jeg gravet op igen, og mit Legeme obduceredes. Jeg havde den samme Fornemmelse, som om jeg blev sønderskaaret i levende Live. Det var, som om hver Nerve med Vold blev skilt ud af Legemet« (Theos. Wegw. 1907, S. 270).

Dette er ikke mere Fornuft, men Taabelighed. At den smarte Forlagsboghandler, aabenbart under Hensyntagen til det, hvorimod selv Guderne kæmper forgæves, gør vældig Reklame for den Slags Ydelser, er begribeligt. Man kunde anføre lange og mange lige saa løgnagtige som lokkende Lovtaler over saadanne Bøger og Skrifter; for Pladsens Skyld skal vi undlade det.

Man vil spørge, om disse Folk da slet ikke mere er tilgængelige for nogen Kritik? Desværre, nej! I Lighed med Spiritisterne er de væbnede med de besynderligste Udflugter. »Man maa afvente«, siger Hr. Bleibtreu. »De fortsatte Opdagelser vil tilsidst endnu stadfæste Mahatma-Aandernes Meddelelser.« Det er et Panser, som intet Projekt til slaar igennem, om end det kritiske Skyts, dér, hvor det allyres fra, er ladet med det vældigst virkende Sprængstof.

Og Folk, der med Inderlighed optager saadanne Fostre af hysteriske Kvinders sygeligt overspændte Fantasi som Aabenbaring, vil holde Spottetaler mod Kristendommen! Nej, at tro saadant et Vanvid som den theosofiske Aabenbaring — det forlanger Kristendommen ikke af sine Tilhængere. Om Theosofiens Bekendere gælder Ordet: »Me-

dens de brammede af at være vise, bleve de Daarer« (Rom. 1, 22).

Er det ikke et ualmindelig sørgeligt Syn at se Folk, der tror at staa højt over jævne Kristne, løbe efter theosofiske, antikristelige Svindlersker, lytte til hysteriske Kvinders Indfald, som om de var højere Aabenbarelses, og anse Fantasifostre for den mest ophøjede aandelige Næring?

Men den Slags Fremtoninger er dog ogsaa et Bevis paa, hvor uudryddelig dybt Trangen til en Aabenbaring sidder i Menneskets Hjerte, saa dybt, at Mennesket, hvor det har tabt den sande aabenbarede Religion, under sin egen Jagen efter Lys over den hinsidige Verdens Gaader let bliver et Offer for drevne Svindlere. Sandhed og Tilfredsstillelse finder den forskende Aand kun i den katolske Kristendoms rene Lære.

A. C.'s Foredragsrækker.

IV. Række I. Foredrag,

Hr. Forfatter R. Jahn Nielsen: 1807.

»Academicum Catholicum« 4. Foredragsrække indlededes Onsdag d. 23. Oktbr. med et velformet og interessant Foredrag af Hr. Forfatter R. Jahn Nielsen om Begivenheden i 1807.

Foredragsholderen dvælede først ved de Begivenheder der i 1807 hidledte Katastrofen: *Københavns Bombardement*.

Det var ved den bekendte Tilsit-Fred blevet aftalt mellem Ruslands og Frankrigs Kejsere, at Fastlandsspærringen mod England skulde gennemføres, og at Østersøen skulde lukkes for de genstridige Britter. — Londonerkabinetet, som havde faaet Nys om denne Aftale, sendte *Jackson* som Gesandt til Danmark for at vinde dette Riges Alliance, men afvistes — først af Kronprinsen, dernæst af Udenrigsminister *Bernsdorff*.

Dermed var Katastrofen indledet!

Aarsagerne til Englands Interesse for det lille Danmark og til den danske Regerings afvisende Holdning omtaltes derefter udførligt.

Vi havde i 1807 en i Forhold til Landets Størrelse meget betydelig Flaade, som vi med vor bedste Vilje ikke kunde forsvare. Med Henblik paa *den* ræsonnerede England som saa: Tager *vi* den ikke, faar vore Fjender — Rusland og Frankrig — den. Derfor gælder det om at komme først. — Kronprinsen, der frygtede Napoleon, vovede ikke at udlevere Flaaden. Briterne maatte derfor bruge Magt. Med en numerisk overlegen Hær paa 30,000 Mand indesluttede de København, der efter 14 Dages Belejring bombarderedes . . .

Kapitulationen fandt først Sted, da Halvdelen af den ulykkelige Hovedstad, som i 3 Døgn var bleven overøst med Fjendens Projektiler, stod i Flamme. — Forsvarets sørgelige Resultat. —

Flaadens fremtvungne Udlevering, Københavns Ødelæggelse, Tusinders Død og Lemlæstelse, et materielt Tab paa 16 Millioner Rigsdaler —

giver Ret til at tale om »skønne, spildte Kræfter«.

Efter saaledes at have gjort Rede for Begivenheden i 1807, udtalte Foredragsholderen som sin Anskuelse, at Ulykken ikke skyldtes nogen enkelt Person, men Landets hele militærpolitiske Tilstand . . . dets *væbnede* Neutralitet!

Sluttelig udtalte han omtrent følgende:

»Lad os nu tænke os, at der i Aar — 1907 — udbræder en Krig mellem Landmagten Tyskland og Sømagten England. Opmærksomheden vil da straks blive henvendt paa København, fordi denne By — som Fæstning — ifølge sin Beliggenhed har strategisk Værdi!

Analogien med 1807 er nem at paavise!

Hver af de krigsforenede Magter vil ræsonnere, som England ræsonnerede for 100 Aar siden, (kun at det nu gælder et befæstet Punkt; ikke en Flaade):

»Dette militære Aktiv maa jeg sikre mig, at *min Fjende* ikke skal faa det!«

Hovedstadens Bombardement vil i saa Tilfælde ikke kunne undgaas — hvad enten det nu bliver Tyskerne eller Englænderne, der kommer til at udføre det . . .

Men betænk, hvad et Bombardement af København i 1907 vil sige! ! — —

Sikrest for os er det at afvæbne. Dog — nogen *Garanti* for vor nationale Eksistens ligger der heller ikke heri!

Først den Dag, Fredstanken sejrer, er de smaa Staters Selvstændighed betrygget!« —

Foredraget modtoges med Bifald, navnlig vistnok paa Grund af den stærke Grebthed, med hvilken Foredragsholderen viste sin Gru for Krigens Rædsler og fremsatte sin Mening om, hvad der kan læres af 1807. Om han i sidst nævnte Henseende har Ret, og om det var klogt af ham paa dette Sted saa stærkt at understrege sin Mening kan der tvistes.

NOVEMBER.

Herre! Du, som selv har lidt —
 skaan de stakkels Sjæle!
 Du, som Dødens Strid har stridt —
 vær barmhjærtig! Hør os, hér vi knæle!

Herre, Du hvis Vej paa Jord
 gik igennem Luer —
 løft dem ved dit Almagtsord
 op til Dig, hvor Frelste Lyset skuer!

Kun i Himlens Salighed
 slukkes Smerteflammen!
 Giv de pinte Sjæle Fred —
 Fred og Glæde ved din Trone!

Amen.

R. Jahn-Nielsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (J—n. J—n.) Ynglingekongregationen i *Jesu Hjerter Kirke* indviede i Søndags Aftes et nyt Banner ved en smuk og stemningsfuld Gudstjeneste. Pastor *Bannwart* prædikede for de talrigt forsamlede Medlemmer af Ynglingekongregationen og de mange Medlemmer af Mændenes Kongregation, som var mødt efter særlig Indbydelse. Prædikanten udviklede Fanens Betydning som Samlingsmærke i Fredens og Kærligheds Tid, og mindede de unge om den særlige Ære, det er at tjene under den h. Jomfrus Banner. Alle, der har indrullet sig under hendes Mærke, føres mod de højeste sædelige Idealer. Derfor burde enhver Mariatjener gribes af ærefrygtsfuld Begejstring, hver Gang han løfter Blikket mod den h. Gudsmoders Fane. — Efter Prædikenen foretoges Indvielsen af højærv. *P. Sialm*, medens Frk. *B. Scavenius* og Frk. *M. Hoffmann* fungerede som Faddere. — Derpaa bares det nye Banner i højtidelig Procession gennem den tæt fyldte Kirke; i Processionen deltog begge Kongregationernes Medlemmer bærende brændende Kerter. Højtideligheden afsluttedes med *Te Deum* og den sakramentale Velsignelse. — Banneret, som udmærker sig ved særlig Skønhed, er paa Forsiden prydet med et Broderi fremstillende Marie Bebudelse, efter en original Tegning af den bekendte tyske Maler *Stummel*. Bagsidens Broderi fremstiller den h. *Stanislaus Kostka* efter et Billede af Malerinden *v. Oer*. — Det smukke Kunstbroderi er forfærdiget af Franciskanerinderne i *Krefeld*.

Det var til megen Opbyggelse at se de unge Mennesker fylke sig saa mandstærke om det nye Banner. Gid det da i Fremtiden maa føre dem videre ad den hæderfulde Bane.

— Hs. biskoppelige Højærværdighed hjemkom i Fredags Aftes fra sin Firmelses Rejse, paa hvilken han, som allerede meddelt, har besøgt Missionerne i Aarhus, Randers og Aalborg. Paa Hjemvejen har Hs. Højærværdighed ogsaa opholdt sig en Dag i Fredericia, særlig for at tage Kirken i Øjesyn efter dens Restaurering. Det er os en Glæde at kunne meddele, at Biskoppen befinder sig udmærket efter Rejsen, hvilket iøvrigt ogsaa viser sig derved, at Hs. Højærværdighed i Fredags holdt den højtidelige Pontifikalmesse i St. Angars Kirke.

Aalborg. (X. X.) Den katolske Menighed her i Byen fejrede i Søndags en stor Højtidelighed, idet Biskop *Joh. v. Euch* meddelte Firmelsens h. Sakrament til 30 Konfirmander deriblandt 21 Konvertitter. Kirken saavel som Pladsen foran den var smagfuldt pyntet. En *via triumphalis*, der dannedes af en Mængde smaa Flag og Laurbærtræer, førte fra Klosters Indgang til Kirken, foran hvilken der var rejst en Æresport. Præcis Kl. 9 førtes Biskoppen i Procession ind i Kirken, hvor der blev sunget et

4 stemmig: »Coeli enarrant«. Under Prælatmessen holdt Biskoppen en klar, smuk og begejstret Tale om Firmelsens store Betydning og Virkning. Han tolkede i Begyndelsen af sin Tale sin store Glæde over at se sine Trosfæller samlede i et pænt og hyggeligt Gudshus medens de endnu for 8 Aar siden maatte nøjes med fra Tid til anden at samles paa et Hotel eller hos private Familier. Han takkede derpaa Kamillianerne og Søstrene for deres Arbejde og fremhævede, at man med Uret taler og skriver om de dovne Munke da jo netop de katholske Ordensfolk har forstaaet og udført Kristi Ord: Du skal elske Gud af dit ganske Hjerte og din Næste som dig selv. Under Prælatmessen blev der af Menighedens Sangkor sunget flere 4 stemmige Sange samt spillede der enkelte religiøse Stykker af Medlemmer af et italiensk Orkester.

Om Eftermiddagen Kl. 5 holdtes Festandagt, under hvilken Pastor *Ikenmeyer* talte om Kirken. Efter Andagten uddelte Biskoppen en lille Erindring til Konfirmanderne og lagde dem indtrængende paa Hjerte, at have en stor Andagt til den Helligaand. Da Folk strømmede ud af Kirken, saas hele Klosters og Klinikens Façade pragtfuldt illumineret idet der indenfor hele Façadens Vinduer var anbragt over 400 smaa brændende Lamper. Midt foran Klinikken saas et Transparent, som fremviste Biskop *Johannes* Navn.

I den efter Andagten foranstaltede Aftenunderholdning deltog næsten alle Menighedens voksne Medlemmer. Pastor *Ikenmeyer* bød Velkommen og udtalte sin store Glæde over at se Biskoppen deltage. Han udbragte et trefoldigt Hurra for Biskoppen. Denne rejste sig derpaa og efter at have dvælet ved den store Betydning, saadanne Familieaftner kan have, fængslede han de Tilstedeværendes Opmærksomhed ved en længere Skildring af sin tidligere Virksomhed. Den øvrige Del af Festen udfyldtes med Fælles- og 4 stemmige Sange samt af enkelte Piano og Violinstykker. Efter at der endnu var bleven talt for Firmanderne og Menigheden, sluttedes Mødet Kl. 9¹/₂.

En Henstilling.

I Anledning af Hr. Forfatter Jahn-Nielsens Foredrag om 1807 har Redaktionen fra forskellig Side faaet Anmodning om gennem Ugebladet at protestere imod, at der til »A. C.«s Foredrag vælges politiske Emner. Det vil vi nu ikke selv blande os i, men overlader hermed Ordet til en Indsender:

Højærværdige Hr. Redaktør!

Tillad mig gennem Ugebladet den ærbødige Henstilling til Lederne af »A. C.«s Foredragsrække: Sørg for at holde Politik borte fra disse Foredrag i Fremtiden. Sker det ikke, vil det sikkert afholde mange fra at besøge disse med saa mange Ofre og saa meget Arbejde planlagte Oplysnings Aftner.

Et Foredrag som det i Onsdags d. 23. burde efter min Mening ikke været holdt, i hvert Tilfælde ikke uden paafølgende Diskussion. Det mindede stærkt om en politisk Agitationstale førend et forestaaende Folkethingsvalg.

København den 24. Oktober 1907.

Deres ærbødige

C. B. Lohrer.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne

finder Sted

- ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved **Rosenkranskirken** efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søn-
dagen (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra **St. Josefs Konferents** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Under hds. kgl. Højhed, Prinsesse Marias Protektion

agter **ST. ELISABETHSØSTRENE** at afholde

en Bazar

paa Kastanievej 6.

Tirsdag den 19. og Onsdag den 20. November.

Enhver Gave og ethvert Bidrag modtages med Taknemmelighed af st. Elisabethsøstrene Kastanievej 6, samt af følgende Damer: Enkebaronesse Stampe Charisius, Vestervoldgade 115, Fru Osterhammel, Nørre Farimagsgade 25², Frk. Tetzlaf, ved Stranden 10¹, Frk. M. Hoffmann, st. Hans Minde, Valby, og Frk. Stratbøcker, Jægersborg Allé 19, Charlottenlund.

S. J. G. Mandag den 11. November, Aften Kl. 8¹/₂, afholder **St. Josefs Gilde** Møde for I. og II. Grad i Forsamlingslokalet Bredgade 67.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. November. 24. Søndag e. Pintse. (4. e. Epifani).
— 4. M. Carl Borromæus, Biskop og Bekender. — 5. Ti.
6. O., 7 To. Oktavdage. — 8. F. Oktav af Allehelgen. — 9. L.
Laterankirkens Indvielse.

Søndag den 10. November. 25. Søndag e. Pintse. (5. e. Epifani).
Marias Værnefest.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndagen den 3. November Jesu i Hjærte Kirke Kl. 8¹/₂.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højmesse m. Præd.	Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 Højm. m. Præd.	Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 Andagt m. Præd.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	- 6 Andagt m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — — —	Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.):	- 9 — — —	med Præd. Kl. 2 ¹ / ₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7, og 7¹/₂.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₂ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₂.)

☛ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64'), Rosenkranskirken (Boyesgade 8'), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Børn, som til Paaske skal modtage **Konfirmationens h. Sakramente** i St. Ansgars Kirke, bedes anmeldt af Forældre eller Værger snarest mulig hos Undertegnede, der træffes Kl. 9—10 Form. og 3—4 Efterm. Daabsattest maa medbringes.

Johs. Braun, Sognepræst.

Brevkasse. (P. V. i Esbjerg og L. S. i Nørre-Sundby). Tak for det tilsendte! Saasnt Pladsen tillader det, skal det blive benyttet.

(S. i A.) Gerne havde vi optaget den lille Anmeldelse i dette Nr.; men det var desværre komplet umuligt. Forhaabentlig i næste Nr. Red.

Syforeningen (før Toldbodvej) genoptager førstkomende Torsdag sine Møder i Skolelokalet Griffenfeldtsgade 7¹/₂ o. G. hver Torsdag fra Kl. 1¹/₂—4. Talrigt Møde udbedes.

Frederiksberg Systue genoptager sine ugentlige Møder Torsdag den 7. Novbr. Kl. 1¹/₂—4. Møderne afholdes som sædvanlig hos St. Josefs Søstre, Frederiksberg Allé 15—17. — Alle Menighedens Damer er velkomne. Bestyrelsen beder Damerne i Menigheden betænke Systuen med alle Slags brugte Klæder, Fodtøj eller lignende til Omsyning og Uddeling blandt de fattige. Gaver modtages af Frk. Ronge, Lykkeshøms Allé 14 C, og Frk. M. Hoffmann, St. Hans Minde, Valby, samt om Torsdagen paa Systuen.

Rettelse. I forrige Nr. S. 729 nederste Linie: Machiovalli læs: Macchiavelli.

(Dette Nr. har 24 Sider.)

(Udsendt en Dag senere paa Grund af uforudsete Forhindringer).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvarlaleil. modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Bøyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 45.

Søndagen den 10. November.

1907.

INDHOLD: Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme. Litteratur. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Italien. Rusland. — Et lille Kig i Redaktionsbrevkassen. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme.

(4. Fortsættelse.)

En eller anden finder muligvis, ærværdige Brødre, at Vi har dvælet længere end nødvendigt ved Fremstillingen af hele denne modernistiske Lærebygning. Det kunde imidlertid ikke være anderledes, om de ikke efter deres Vane skulde bebrejde os Ukendskab med deres Lære, og ogsaa for at vise, at Talen om Modernisterne ikke sigter til ubestemte og usammenhængende Meninger, men tværtimod til én helstøbt Bygning, som nødvendigvis helt maa godkendes, blot man siger ja til ét Punkt. Derfor er vi gaet frem omtrent paa Lærermaner og har end ikke vægret os ved at benytte nogle af de barbariske Ord, som Modernisterne plejer at anvende. Den som nu har faaet et Overblik over hele Systemet, vil ikke undre sig, naar vi beskriver det som Indbegrebet af alle Vranglærdomme. Hvis nogen fore-

satte sig at uddrage Livsvæsker og Blod af alle de Vildfarelser, der nogensinde har været opstillede mod Troen, og danne en Helhed deraf, han kunde ikke have gjort det bedre, end Modernisterne har sat det i Værk. Ja de er endog gaaet videre og har ikke blot undergravet den katholske Religion, men, som vi har sagt, al Religion taget under ét. Derfor er Rationalisterne saa henrykte; derfor siger de Rationalister, der tager Bladet fra Munden, at de aldrig har haft virksommere Hjælpere end Modernisterne. — Men lad os nu, ærværdige Brødre, atter et Øjeblik beskæftige os med den giftige agnostiske Lære. Ved den spærres jo enhver Adgang til Gud for Menneskets Forstand, under Skin af at berede Vejen for en Slags Følelse i Sjælen og for Virksomhed. Men hvem ser ikke, hvor dette svæver i Luften? Thi Sjælens Følelse svarer til Handlingen, der enten afhænger af, hvorledes Forstanden eller de ydre Sanser sætter Genstanden i Lys. Lad Forstanden ude af Spillet, og Mennesket, der saa som saa er tilbøjeligt dertil, vil hovedkulds følge de ydre Sanser. Og atter til sin Ulykke; thi ingen Drømme om religiøs Følelse kan lukke Munden paa den sunde Fornuft, og den sunde Fornuft lærer os, at al Forvirring og Hildethed er Hindring og ikke Hjælp for Sjælens Sandhedssøgen, Sandheden selvfølgelig, som den er i sig selv; for den anden subjektive Sandhed, den indre Følelses og Virksomheds Frugt, kan være god nok til Spilfægteri, men hjælper ikke Mennesket det fjærneste til Erkendelse af, om der udenfor ham er en Gud eller ikke, i hvis Hænder han vil falde, og det er det Hovedsagen at vide Besked med. Saa kalder de Erfaringen til Hjælp i denne vigtige Sag, men hvad byder den ud over den omtalte Følelse? Slet intet andet end at opildne den, hvorved den da i samme Forhold styrkes i sin Overbevisning om Genstandens Sandhed. Men disse to Ting kan da umulig gøre Følelsen til andet end Følelse, altsaa, naar den ikke ledes af Forstanden, altid Skuffelse underkastet; de maa snarere siges at give den Bestand og Støtte, da Følelsen jo netop des mere er Følelse jo stærkere den bliver. Men da nu Talen er om den religiøse Følelse og den Erfaring, der ligger paa Bunden, da er det ikke noget nyt for Eder, ærværdige Brødre, hvor nødvendig Klogskaben

er i dette Stykke, og hvor nødvendig i lige Maade Kundskab til at vise Klogskaben Vej. Det kender I af eders Beskæftigelse med Sjælene, og deriblandt dem, der er særlig stærke i Følelse. I kender det af Fortrolighed med de Bøger, der skildrer Askesen; og disse ringeagtes jo nok af Modernisterne, men alligevel er deres Indhold langt grundigere og skarpere i Undersøgelsen af Følelseslivet, end al deres braskende Lærdom. Vi kan ikke andet end anse det for Daarskab, eller i al Fald Uklogskab at holde de indre Oplevelser, som Modernisterne bringer til Torvs, for Sandhed. Det skal kun være en Sidebemærkning, men naar disse Erfaringer har en saadan Magt og Sikkerhed, hvorfor skal den da frakendes de Erfaringer, som mange Tusinde Katholikker paastaar at have gjort angaaende de Afveje, Modernisterne er inde paa? Er disse da ene falske og bedragerske? Imidlertid holder Størstedelen af Menneskene for og vil altid holde for, at uden Forstandens Vejledning og Lys kan Følelse og Erfaring alene aldrig nogensinde føre til Guds Erkendelse. Altsaa havner vi atter i Gudløshed og Religionsnægtelse. Heller ikke skal Modernisterne vente sig bedre Lykke med deres Symbolisme. Thi naar alle Forstandselementer, som de siger, kun er Symboler paa Gud, er saa mon ikke selve Navnet paa Gud eller paa guddommelig Personlighed et Symbol? Men i saa Fald kan der tvivles om Guds Personlighed, og der fører banet Vej til Pantheisme. Sammestedshen, nemlig til ren og skær Pantheisme, fører deres anden Lære om Gudsnødvendigheden. Vi spørger nemlig: gør denne Guds-nødvendighed Skel mellem Gud og Mennesket, eller gør den det ikke? Gør den, hvori adskiller den sig da fra den katholske Lære, og hvorfor forkastes da Læren om udvortes Aabenbaring? Gør den ikke, er Pantheismen vedgaaet. Men nu vil denne Nødvendighedslære sige og indbefatte, at enhver Foreteelse i Bevidstheden stammer fra Mennesket som Menneske. Den retmæssige Følgeslutning deraf er, at Gud og Menneske er ét, og det er Pantheisme. Heller ikke lader andet sig udlede af deres Skelnen mellem Viden og Tro. Genstanden for Videnskaben søger de i det fatteliges Virkelighed, Troens derimod i det ufatteliges. Nu er det dog det ufatteliges hele Begreb, at der intet Forhold er

imellem Genstand og Forstand. Og denne Mangel paa Forhold kan aldrig skaffes af Vejen, heller ikke i Modernisternes System. Altsaa bliver det ufattelige alle Dage ufatteligt saa vel for Filosof som for troende. Gives der da nogen Religion, maa den være om en ufattelig*) Virkelighed; og vi kan ikke indse, hvorfor det ikke skulde kunne være Verdenssjælen, som nogle Modernister iøvrigt tager med. Men det maa nu være nok til at vise indtil Overmaal, hvor mange Veje der fører fra Modernisternes Lære til Atheisme og Afskaffelse af al Religion. Protestanternes Vildfarelser betegner de første Skridt paa denne Bane, Modernisternes Vildfarelser de næste; snart begynder Atheismen sit Tog.

For bedre at lære Modernismen at kende og bedre at kunne søge Lægemidler mod dette farlige Saar, er det bedst, ærværdige Brødre, at se lidt nøjere paa Aarsagerne til Ondet og dets Vækst. Der er nu ingen Tvivl om, at den nærmeste og varige Aarsag maa søges i Tankens Forvildelse. Af fjærnere Aarsager øjner vi to, Nyfigenhed og Hovmod. Naar Nyfigenhed ikke holdes viselig i Tømme, er den alene nok til at forklare hvilke Vildfarelser det skal være. Derfor skrev vor Forgænger Gregor XVI: **) Det er i højeste Grad beklageligt, paa hvilke Afveje den menneskelige Fornuft kan komme med sine Daarskaber, saa snart en er opsat paa nyt og mod Apostlens Advarsel søger at vide mer, end man bør vide, og i altfor stor Selvtillid drømmer om at finde Sandheden udenfor den katholske Kirke, i hvilken den findes uden mindste Besmittelse af Vildfarelsen. — Alligevel har Hovmodet langt større Magt til at forblinde Sjælen og skaffe Vildfarelsen Indpas; og den befinder sig i Modernisternes Lære som i sit rette Hjem, suger paa alle Kanter Næring af den og skifter Ham i det uendelige. Det er Hovmod, der giver dem Mod og Dristighed til at ville gaa og gælde som Alverdens Læremestere. Det er Hovmod, der forleder dem til det taabelige Praleri, som besad de alene Visdom, og til i

*) ufattelig gengiver kun ufuldkommen det latinske *incognoscibilis* d. e. hvad der slet ikke kan blive Genstand for Erkendelse. Overs.

**) Ep. Encycl. »Singulari nos« 7 Kal. jul. 1834.

Overmod og Oplbæsthed at sige: Vi er ikke som de øvrige Mennesker; og for ikke at sættes i Linje med de øvrige griber efter det ny, hvor meningsløst det end er, og lever paa Drømme. Det er Hovmod, der faar dem til at nægte Underkastelse og til at kræve Myndigheden læmpet efter Friheden. Det er Hovmod, der faar dem til at glemme sig selv og udelukkende at tænke paa andres Forbedring uden mindste Ærefrygt for nogen Rang, end ikke for den højeste Myndighed. Der er ikke nemmere og bekvemmere Vej til Modernismen end Hovmod. Glemmer en læg Katholik eller glemmer en Præst den Regel for det kristne Liv, at vi skal fornægte os selv, om vi vil følge Kristus efter, og han luger ikke Hovmodet op af sit Hjærte, da er han frem for nogen egnet til at gaa ind paa Modernisternes Vildfarelser! Og derfor, ærværdige Brødre, paahviler det først og fremmest Eder at holde disse hovmodige Mennesker Stangen, at sætte dem i underordnede og beskedne Stillinger, saa de holdes des mere nede, jo højere de knejser, og i deres ringe Stilling har des mindre Ævne til at gøre Fortræd. Endvidere bør I selv og paa eders Vegne Lederne af Seminarierne have vaagent Øje med Studenterne, og naar I finder, at nogen er befængt med Hovmod, ubønhørlig nægte ham Adgang til Præstedømmet. Gid det altid var sket med den Aarvaagenhed og Bestemthed, som det kræver!

Gaar vi dernæst fra de moralske Aarsager over til dem, der har deres Sæde i Forstanden, er den første og vigtigste, vi møder, Uvidenhed. Thi Modernisterne, saa mange som de er, som vil agtes og æres som Lærere i Kirken og med Foragt for den skolastiske Filosofi støder i Trompet for den moderne, er kun blevet dennes Tilhængere, fordi de lod sig hilde i dens Garn og Snarer, saasom de ikke kendte den anden, og derfor stod værgeløse, naar det gjaldt at udrede de forvirrede Tanker og gendrive de falske Beviser. Deres System, der er saa overflødig udstyret med Vildfarelser, stammer fra Ægteskabet imellem falsk Filosofi og Tro.

Gid de anvendte mindre Flid og Omsorg paa at udbrede det! Men saa stor er deres Ihærdighed og deres Anstrængelser saa ufortrødne, at man kun kan beklage de store

Kræfter, der sættes ind paa Kirkens Fordærv, som vilde være til største Nytte, blev de rigtig anvendte. De bruger en dobbelt Snare til at fange Sjæle. Først søger de at jævne alle Hindringer, dernæst undersøger de med stor Iver alt, hvad der kan berede Vej og lader uden Rist og Ro alle Stykker spille. Der er navnlig tre Ting, som de indser staa deres Stræben imod: den skolastiske Filosofi, Kirkefædrenes Anseelse og Overleveringen, det kirkelige Læreembede. Derimod kæmper de da af alle Livsens Kræfter. Derfor har de jævnlig kun Latter og Haan tilovers for den skolastiske Filosofi og Theologi. Enten det nu er Uvidenhed eller Angst eller snarere begge Dele, vist er det, at Nyhedssyge altid gaar Haand i Haand med Had til Skolastikken; og der er ikke mere haandgribeligt Symtom paa, at nogen begynder at helde til Modernismen, end at han begynder at grue for Skolastikken. Modernisterne og deres Tilhængere skal ikke glemme den Dom, hvormed Pius IX.*) troede at maatte forkaste den Paastand, der lød: Den Methode og de Grundsætninger, de gamle skolastiske Lærere holdt sig til i Theologien, svarer ikke mere til vore Tiders Tarv og Videnskabernes Fremskridt. — Overleveringens Kraft og Væsen søger de snedigt at forvanske, for at berøve den Betydning og Vægt. Men for Katholikker vil den anden Nicænske Kirkeforsamlings Ord alle Dage staa ved Magt, og den forkastede »dem, som vover . . . i Følge med de forbyrderiske Vranglærere at vrage de kirkelige Overleveringer og finde paa nye Udflugter . . . eller ondskabsfuldt eller rænkefuldt at finde paa Midler til at omstyrte noget af den katholske Kirkes retmæssige Overlevering«. Urokket vil ogsaa den IV. Konstantinopolitanske Kirkeforsamlings Bekendelse faa Lov at staa: »Derfor bekender vi at ville holde og væрге de Forskrifter, som er overleverede den hellige katholske og apostoliske Kirke saa vel af de hellige, berømmelige Apostle som af de rettroendes almindelige og særlige Kirkeforsamlinger eller af enkelte Fædre som Guds Røst og Kirkens Lærere«. Derfor har de romerske Paver Pius IV. og Pius IX. ladet tilføje i Trosbekendelsen: uden Vaklen anerkender og antager jeg de apostoliske og kirke-

*) Syll. prop. 13.

lige Overleveringer og samme Kirkes øvrige Sædvaner og Vedtægter. —

Og det gaar ikke Kirkefædrene bedre i Modernisternes Omdømme, end det gaar Overleveringen. De undser sig ikke ved ganske almindelig at henstille dem som Mænd, der vel er al Ære værd, men ganske blottede for Kritik og Historie, saa alene den Tid, de levede i, kan undskylde dem. — For endelig af al Magt at mindske og svække det kirkelige Læreembedes Anseelse, forvansker de paa vanhellig Vis dets Oprindelse, Væsen og Rettigheder og fører frækt alle Modstandernes Bagvaskelser i Marken mod det. Om Modernisternes Skare gælder nemlig, hvad Vor Forgænger med dyb Smærte skrev: For at lægge Kristi det sande Lyses mystiske Brud for Had og Avind har Mørkets Børn for Skik at bringe hende i Folkemunde med ildesindet Bagvaskelse, og med Fordrejelse af baade Begivenheders og Ords Virkelighed og Betydning at kalde den for Mørkets Veninde, Uvidenheds Plejemoder, videnskabelig Klarheds og Fremskridts Fjende*) — Da Tingene nu ligger saaledes, ærværdige Brødre, er det intet Under, om Modernisterne spyr Gift og Galde mod de Katholikker, der kækt træder i Skranken for Kirken. Der er ikke de Ukvemsord, de jo vælter ud over dem, men især beskylder de dem for Uvidenhed og Vrangvillie. Naar de frygter for Modbevisernes Klarhed og Kraft, søger de med gennemført Fortielse at bryde Brodden af dem. Og denne deres Adfærd mod Katholikkerne er desto mere ondartet, jo mere ublufærdig og ihærdig de samtidig raaber op om enhver, der holder med dem; deres Bøger, der helt aander i Nyhedernes Luft, møder de med højlydt Bifald og Beundring; jo dristigere en vender op og ned paa Fortiden og vrager Overlevering og Læreembede, des større Vismand er han i deres Øjne; og naar endelig Kirkens Forkastelse, som alle gode gruer for, rammer nogen, da nøjes de ikke med offentligt og overstrømmende Bifald til ham, men ærer ham næsten som Sandhedsvidne. — Hele denne Staahej med Bifald og Skældsord gør, at mange unge, overraskede og forvirrede, giver sig fangne og sværger til Modernismens

*) Motu pr. »Ut mysticam« 14. Martii 1891.

Fane baade for ikke at kaldes uvidende og for at faa Skin af Kløgt, men ogsaa drevne indenfra af Nyhedssyge og Hovmod.

Hermed er vi allerede kommet ind paa de Kneb, hvormed Modernisterne bringer deres Varer til Torvs. Hvad gør de nemlig for at hverve Tilhængere? I Seminarierne og paa Universiteterne trænger de sig ind i Embederne og gør dem lidt efter lidt til Ugudeligheds Lærestole. Og selv om det sker mere varsomt, forkynnder de dens Lære endog fra Kirkens Prædikestole; mere aabent træder de frem i Forsamlinger og indfører og priser den i offentlige Anstalter. Under eget eller fremmed Navn udgiver de Bøger, Blade og Tidsskrifter. Undertiden gaar en og samme Forfatter igen under flere Navne for at fange uagtsomme med det tilsyneladende store Antal Forfattere. Kort sagt, i Gerning, Tale og Presse er de i den Grad paa Færde, at man skulde tro, de havde Ild i Blodet. — Og hvad er Følgen af alt dette? Vi har at begræde et stort Antal unge Mænd, til Dels af stor Begavelse, som kunde have gjort god Fyldest i Kirkens Tjeneste, men nu er kommet paa Afveje. Det smærter os ogsaa, at saa mange, som vel ikke er gaaet saa vidt, alligevel har aandet den smitte-svangre Luft og vænnet sig til større Ubundethed i Tanke, Tale og Skrift, end en Katholik kan være bekendt. Og deriblandt er der Lægmænd, men deriblandt er der ogsaa Præster, og hvad man mindst skulde vente, de fattes end ikke i Ordenssamfund. Bibelen behandles efter Modernisternes Krav. I Historieskrivningen fremhæver de med stor Iver og en Slags Velbehag, alt under Skin af Sandhedssøgen, hvad der er egnet til at sætte Klik paa Kirken. De fromme folkelige Overleveringer, som de paa Forhaand er imod, søger de af al Formue at rydde af Vejen. De hellige Relikvier, som selve Ælden gør ærværdige, har de til Spot. De har nemlig ingen Fred for deres sygelige Trang til at være i Munde, og det mener de er ikke at vente, naar de kun siger, hvad alle andre altid har sagt. Med alt dette bilder de sig muligvis ind at yde Gud og Kirken en Tjeneste; men i Virkeligheden farer de storlig vild, ikke saa meget just ved hvad de foretager sig, som ved den Aand, de ledes af, og ved at give Modernisterne Vind i Sejlene.

(Sluttet)

LITTERATUR.

Frederi Mistral: *Miréio*. Et Prouvençalsk Digt.

Oversat fra Grundsproget af Oskar V. Andersen.

„Vardens“ Forlag.

Der er med Redaktør *Oskar V. Andersens* mønstergyldige Oversættelse af *Frederi Mistrals* Digt »*Miréio*« tilført dansk Oversættelseslitteratur et Bidrag, som alle Landets Poesi-Elskere, men særlig alle dets poesielskende *Katolikker*, bør modtage med Glæde!

»*Et prouvençalsk Digt*« bærer Værket til Undertitel. Og man behøver heller ikke at læse ret mange af de klangfulde — snart blide og legende, snart stolte og pompøse — Vers for at mærke Slægtskabet mellem den gamle »Minnesanger« og hans aandelige Forfædre: Troubadourerne! —

Handlingen er grumme enkel: en fattig Kurvemager-søn, *Vincén*, og en rig Gaardmandsdatter, *Miréio*, forelsker sig i hinanden. Konflikten, der opstaar ved, at *Miréios* Forældre sætter sig mod Forbindelsen, ender tragisk, idet den unge Pige dør — ramt af Solstik paa Vejen til en Kirke, hvis Skytshelgeninder hun agter at anraabe om Hjælp . . .

Men over dette — man kunde fristes til at sige — lidt banale Emne er der bygget et episk Digt af uforlignelig Skønhed!

Alle Menneskesjælens stærke Følelser og vage Stemninger finder man i de 12 Sange. Der er klingende Latter og stille Graad, der er rasende Vildskab og fortvivlet Hulken . . .

I Naturskildringerne — der paa én Gang er realistiske og overgydt af Eventyrluftens Sølvtoner — aabenbarer Sydfrankrigs Dejlighed sig paa en gribende Maade. —

Ingen dansk Katolik, hvis Midler tillader det, bør undlade at købe *Mistrals* Mesterværk — dette dybt religiøse og ægte menneskelige Epos!

Smagfuldt udstyret, som det foreligger, egner det sig særlig til Julegave.

R. Jahn Nielsen.

Sjælene i Renselsesstedet,

Betragtning og Bønner med særligt Henblik paa November Maaned, 168 S., 12^o, Pris 30 Øre, Kristiania, St. Olafs Trykkeri 1906.

Kirken minder os hyppig om de kære Hensovede ved i sin Liturgi at indflette Bøn og Raab om evig Lys og Hvile for dem; men der er én Maaned i Aarets Løb, hvor dette Minde bliver mere levende og mere indtrængende. Det er November-Maaned. Der ligger en alvorsfuld Stemning over denne Maaned. Den indbyder os til i vore Betragtninger at dvæle ved Tanken om de arme Sjæle i Skærsilden og deres Tilstand, idet vi fremfor alt lægger Vægt paa at komme dem til Hjælp med vore Bønner og øvrige gode Gerninger.

Vi tager gerne en opbyggelig Bog om dette Æmne i Haanden i November Maaned. Ugebladet har forleden mindet os om P. P.s »Paa Skællet mellem Tid og Evighed«. Der er i Fjor paa St. Olafs Trykkeri udkommet en anden Bog om samme Æmne, betitlet: »*Sjælene i Skærsilden*«; den er ganske fortræffelig skrevet og fortjener en Omtale her i Bladet.

Første Del indeholder 30 Kapitler, et for hver Dag i Maaned. Vi fremhæver: Den hl. Skriffs, Arvelærens og Fornuftens Vidnesbyrd om Skærsilden; Renselsesstedet et Overmaal af Lidelse og Glæde; Midler til at komme de arme Sjæle til Hjælp

Anden Del byder et Udvalg af Bønner, der især egn sig til Brug i November Maaned.

Denne indholdsrige, praktiske Bog, der forresten er handelig og trykt med behagelige Typer, fortjener at blive anbefalet paa det bedste. S.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Paa »Vigilien« til *Allesjælesdag*, Allehelgensdags Aften, fandt en stemningsfuldt Højtidelighed Sted paa *Katholsk Vestre Kirkegaard*, idet Sognepræsten for

Rosenkranskirken havde indfundet sig der tilligemed mange af Skolebørnene, førte henholdsvis af deres Lærere og Lærerinder, Maristbrødrene og St. Josefssøstrene, for paa selve Kirkegaarden at forrette en Rosenkransandagt for de afdøde. Man begyndte Andagten i Kapellet og gik derpaa, bedende Rosenkransen, i Procession omkring paa Kirkegaarden, medens der paa mange af Gravene brændte Lys eller smaa Lamper, som var sat der af fromme Hænder. for paa denne Maade at forøge det stemningsfulde ved den smukke Højtidelighed. Blandt de ikke ganske faa, der var strømmet til, skønt Andagten denne første Gang kun havde været bekendtgjort i Rosenkranskirken, saas endogsaa Hs. biskoppelige Højærværdighed, *Msgr. von Euch*, der ogsaa deltog i Bønprocessionen og tilsidst i en lille Tale i Kapellet udtrykte sin Glæde over, at det første Skridt nu var gjort til ogsaa herhjemme at indføre denne i katholske Lande almindelig kendte smukke Skik at valfarte til Kirkegaarden Aftenen før Allesjælesdag.

Dagen efter, paa selve *Allesjælesdag*, holdtes der ligesom i Fjor højtidelig Sjælemesse med Prædiken Kl. 9 i Kirkegaardskapellet, der atter ved denne Lejlighed var helt fyldt med andægtige; man havde da igen ligesom Dagen forud paa flere af Gravene henstillet brændende Kærter, medens Gudstjenesten blev holdt i Kapellet.

— *St. Elisabeth-Vincenskonferensen (Ø)* har i nedestaaende Regnskab gjort Rede for sin trods Medlemmernes Faatallighed dog ikke ubetydelige Virksomhed blandt Sognets Fattige. Foreningen tæller desværre kun 7 Medlemmer imod 9 i Fjor, altsaa en lille Tilbagegang i Stedet for Tilvækst. Kammerherreinde *Krag*, som er Foreningens Sekretær, tager vistnok gerne imod ny Indmeldelser og giver enhver fornøden Oplysning. Adressen er: Rosenvængets Hovedvej 4.

Regnskab for Halvaaret 1906—07.

Kassebeholdning f. forr. Aar Kr. 38,99	Kontant Hjælp til 30 Familier Kr. 56,59
Aarlige Bidrag — 150,00	900 Mælkebilletter à 7 Øre — 63,00
Inkasseret ved Møderne .. — 65,44	56 Kødkort à 1 Kr. — 56,00
Forskellige Ekstrabidrag .. — 180,00	94 Pd. Gryn, Kaffe, Sukker — 21,20
	Til Fodtøj — 25,20
	Til Kul — 51,69
	Til ny Klædningsstykker.. — 35,20
	Til Indkøb af Stoffer — 102,42
	Abonnement paa Ugebladet — 8,00
	Kassebeholdning ved Møder-
	nes Slutning — 15,13
Kr.: 434,43	Kr.: 434,43

Desuden har Foreningen modtaget: 1 Vinterfrakke, 1 Sæt Herreklæder, 10 Pd. Uldgarn, 36 Stk. Linned, 100 Sød-mælksbilletter og forskelligt brugt Tøj.

Foreningens 7 Medlemmer besøgte 30 Familier og 2 enligtstillede paa Østerbro og Amager ca. 294 Gange, i Tiden fra Slutningen af Oktober 1906 til Midten af April 1907.

Rom. Fra 3.—4. Decbr. skal den *anden Antislaveri-kongres* finde Sted i Rom. De italienske Jærnbaner har bevilliget betydelig Reduktion af Biletpriserne for Delta-gerne i Kongressen. Ligesom den for fire Aar siden afholdte første Kongres skal ogsaa denne afholdes i det pave-lige arkadiske Akademi.

— Til Nuntius i München har den hl. Fader udnævnt Dominikanerpater Andreas *Frühwirth*, som i den Anledning vil modtage Bispevielse og faa Titel af Ærkebiskop af Heraklea.

— »*Osservatore Romano*« meddeler, at de Rygter, som flere Blade har udbredt om, at Paven skulde være farlig syg, fuldstændig er grebne ud af Luften; den hl. Faders Helbredstilstand er tværtimod rigtig god.

Italien. I Anledning af den frygtelige Ulykke, som har hjemstøgt Kalabrien, har den hl. Fader ladet indhente nøjagtige Oplysninger og sendt Biskoppen af Catanzaro et Telegram, hvori han udtrykker sin dybe Beklagelse samt opfordrer Gejst-ligheden til at gøre alt for at lindre Nøden. Selv har Paven sendt 50,000 Lire til Lindring af Nøden og lovet senere at sende mere.

»Nitt.« meddeler desuden: Ærkebiskoppen af Reggio, Kardi-nal *Portanova*, der forsøgte at ile til Ferruzzano pr. Automobil, maatte opgive det og forsøgte derpaa sammen med sin Sekretær forgæves at komme frem til Fods, og Ministeren Lacaro, der vilde tage derned med Toget, blev siddende fast med dette i otte Timer, idet Banelinien oversvømmedes.

— Dersom nogen endnu skulde tvivle paa Rigtigheden af den Paastand, at *Frimureriet* har en Finger med i Spil-let ved Kirkeforfølgelsen og den antiklerikale Bevægelse, særlig i Frankrig og Italien, saa kan maaske den Omstæn-dighed overbevise ham derom, at Frimurerens *Stormester*, *Ettore Ferrari*, fornylig har udsendt et Cirkulære til alle Frimurerlogerne, hvori han *formaner* „Brødrene til yderligere at forstærke den antiklerikale Bevægelse, at fremme den religionsløse Opdragelse samt at drive en virksom Propaganda imod det kristelige Ægteskab, altsammen under Henvi-sning til disse Forholdsreglers Betydning under de forestaaende poli-tiske Kampe. Tydeligere Bevis for Frimureriets Religions-fjendtlighed kan vel ikke forlanges.

— De *katholske Arbejdere* i Italien har fulgt deres franske Trosfællers Eksempel og har begyndt at holde *sociale Kongresser*. De agter hvert Aar at samles til et syv Dages Møde, ved hvilket der vil blive holdt Foredrag for Arbejderstanden. Formaålet med disse Møder er en nærmere Sammenlutning af de katholske Organisationer. Man har arbejdet for, at Katholikker i et Land som Italien slutter sig sammen ikke blot paa Grund af fælles Tro, men ogsaa for at faa de mange økonomiske Spørgsmaal løst paa en for dem fordelagtig Maade. I Aar blev et saadant Møde holdt i *Pistoja*, og det var vel besøgt, Ærkebiskoppen af Pisa, Kardinal *Maffi*, Mødets Præsident, holdt en Indledningstale, der vandt hjærteligt Bifald. Det ser ud som om dette katholske Arbejderstævne vil bære gode Frugter Italien over. En af de betydningsfuldeste Talere var *Toniolo*, Professor ved Universitetet i Pisa. Paa en Skrivelse, Kardinal *Maffi* havde tilsendt den hellige Fader, svarede denne egenhændigt, og lykønskede til det heldige Udfald, Mødet havde haft, roste Foretagendet, og skrev, at han haabede, det maatte vise sig at være til Held for mange Katholikker. Pius X. erklærede i et Brev til dem, der stod i Spidsen for Mødet, at han var Sagen gunstig stemt, den var baade tidssvarende og vilde sikkert fremme denne ægte katholske Opgave: Folkets Genfødsel.

Rusland. I Slutningen af forrige Maaned overraskedes Verden ved den telegrafiske Meddelelse, at det — trods Toleranceedikt og højtidelige Forsikringer om Ro og Fred — var bleven forbudt den romersk-katholske *Biskop af Wilna, von der Roop*, at fortsætte Udøvelsen af sine Embedsforretninger. Senere har det officielle Petersborger Informationsbureau nærmere angivet »Grundene« til denne mærkelige kejserlige Ukas. Biskoppen havde organiseret et konstitutionelt katholsk Parti i Litauen og hvide Rusland, og nogle Punkter i dets Program skulde være »regeringsfjendtlige«. Desuden skulde han i sin Hyrdeskrivelse have brugt et ophidsende Sprog. Man lagde ham det derfor nær, at han enten maatte søge et andet Bispedømme eller helt trække sig tilbage. Selvfølgelig gjorde han ingen af Delene, bl. a. fordi Regeringen ikke *alene* — ikke uden Vatikanets Samtykke — kan indsætte eller afsætte katholske Biskopper. Uden Forhandling med Vatikanet sendte man ham hans Afsked. Rimeligvis, fordi man vidste, at man ikke vilde faa Medhold hos Paven, eftersom de ovenanførte Grunde slet ikke eksisterer. Det konstitutionelle katholske Parti, Biskoppen har organiseret, er saa langt fra i nogen-
somhelst Henseende regeringsfjendtligt, at det tværtimod havde til Formaal at modarbejde Socialdemokratiets ødelæggende

Indflydelse og at virke samlende og forenende paa de forskellige Nationaliteter i Litauen. Det burde man snarere have været Biskoppen taknemlig for. Den anden Grund har ligesaa lidt paa sig; hvad Biskoppen har betonet i sin Hyrdeskrivelse, er ikke andet, end hvad der er hans Ret og Pligt at gøre, nemlig at opfordre sine Undergivne til Troskab imod deres hl. Religion.

Det viser sig saaledes, at denne Affære kun er et krast Udslag af den samme Vilkaarlighedens Aand og det samme Samvittighedstyranni, som karakteriserede de allerværste Tidsforhold under Alexander den II. og III. Det hele staar i skærende Modsætning til Toleranceediktets Bogstav og Aand og beviser paany, at Zaren er en Bold i de »ægte russiske Mænds Hænder, som i den seneste Tid igen har forstaaet fuldstændig at faa ham i deres Garn. -- Den egentlige Grund til dette omtalte Skridt imod Biskop von Roop, er vel den, at man i ledende Kredse befrygtede, at Resten af de litauske Skismatikere ogsaa vilde vende tilbage til den katolske Kirke, dersom ikke den meget ansete og meget populære Biskop blev fjærnet fra Skuepladsen. Han havde allerede længe af denne Grund været »den hl. Synode« en Torn i Øjet.

Et lille Kig i Redaktionsbrevkassen.

I Anledning af »en Henstilling« har Redaktionen modtaget følgende:

Hr. Redaktør!

Hr. C. B. Lohrer retter i Anledning af Hr. Jahn Niensens Foredrag om 1807 en Henstilling til Lederne af »A. C.«s Foredragssække, om at holde Politik borte fra disse Foredrag. Hvad er Meningen? Foredragsholderen røbede jo ikke en eneste Gang under hele Foredraget sit politiske Standpunkt; han var ingen Ven af Københavns Befæstning, men det var jo af praktiske Grunde, som Taleren gjorde Rede for. Han angav ingen politisk Grund. Den Oversigt over den daraadende Udenrigspolitik, som Taleren gav, var jo nødvendig, for at den tænkende Tilhører kunde forstaa, hvorledes det kom til denne sørgelige Katastrophe. Jeg kan ikke tro, at den Slags Oplysning kan skræmme nogen bort fra Foredragene.

Bare flere af den Slags Foredrag, men endelig ingen Diskussion, for saa bliver det først galt med Politikken; men man har godt af ved forskellige Foredrag at høre forskellige Meninger om en Ting.

Det kunde være interessant at faa at vide, hvorledes det omtalte Foredrag kan minde om en politisk Agitationstale, for

det er vel ikke i det stærke Bifald den ærede Indsender finder Ligheden? Med Tak for Optagelsen.

E. C. O. Jørgensen.

Blandt andre i Anledning af Foredraget om 1807 indsendte Protester giver vi med Glæde Plads for nedenstaaende fra en Indsenderinde, der er Formand for danske Kvinders Forsvarsforening, idet vi dog bemærker, at Fruen maa have overset, at der mod Slutningen af Referatet af Hr. Jahn-Nielsens Foredrag blev — om end med Lempe — taget Afstand fra Foredragets Tendens.

Redaktionen for »Nordisk Ugeblad for katolske Kristne«!

Dersom fejle, selvopgivende Idèer skal doceres i katolsk Studenterforening, bliver der Krig i den lille Menighed her i Danmark; og dersom Artikler af Indhold som Hr. Jahn-Nielsens Foredrag fremkommer oftere, skal Redaktionen ikke sende Ugebladet til deres ærbødige

Horsens den 4. Nov. 1907. J. Winde,
Formand for danske Kvinders Forsvarsforening.

Endelig har vi fra Foredragsudvalget faaet nedenstaaende Svar til Hr. C. B. Lohrer, hvilket maaske ogsaa til Dels kan tjene som Svar til de andre ærede Indsendere:

Hr. Grosserer C. B. Lohrer!

Undertegnede Udvalg er ganske enig med Dem om, at Politik i almindelig Forstand er ikke et Emne, som det er formaalstjenligt at behandle ved vore Foredrag i Stenosgade. Paa den anden Side vil det ikke være muligt i alle Tilfælde at forhindre en Foredragsholder i at berøre Nulidens politiske Forhold; det kan, som det skete sidst, finde Sted ved Behandlingen af et Emne, hvor paa Forhaand ingen kunde vente det, ligesom det meget vel kan tænkes, at en Foredragsholder kan opgive som Emne og ogsaa tale om Nutidspolitik, uden at nogen med Billighed kan føle sig stødt derover. Vi kan beklage, at der efter sidste Foredrag ikke fandt nogen Diskussion Sted, hvad der efter den Arbejdsplan, vor akademisk-katolske Forening har vedtaget, meget vel kunde have fundet Sted, hvorfor vi undertegnede opfordrer enhver, der skulde ønske at knytte nogle Bemærkninger til et af Foredragene, at henvende sig med Anmodning herom til undertegnede, hvoraf i det mindste een altid vil være til Stede.

København og Ordrup, d. 3. Novbr. 1907.

NIELS HANSEN, P. G. SCHMIDERER,
cand mag. Formand.

LUDVIG GÜNTHER.

Unio. Alm. Møde afholdes Tirsdag den 12. Novbr. i Myginds Selskabslokaler, Linnesgade 25.

S.J.G. Mandag den 11. November, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, afholder **St. Josefs Gilde** Møde for I. og II. Grad i Forsamlingslokalet Bredgade 67.

A. C.s Foredragsrækker.

Fjerde Række (Oktoker 1907—Marts 1908).

Andet Foredrag: **Onsdag den 13. November, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$.**
Foredragsholder: Hr. Forfatter **Johannes Jørgensen.**
Emne: **Monte Cassino.**

Lokale: **Den store Sal** ved Jesu Hjærte Kirke i Stenogade (Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Busser.

Alle indbydes.

Alle indbydes.

Under hds. kgl. Højhed Prinsesse Marias Protektion agter **ST. ELISABETHSØSTRENE** at afholde

en Bazar

paa Kastanievej 6.

Tirsdag den 19. og Onsdag den 20. November.

Enhver Gave og ethvert Bidrag modtages med Taknemmelighed af **st. Elisabethsøstrene** (Kastanievej 6 og Hospitalet paa Amager, Hans Bogbinders Alle) samt af Fru Osterhammel, Nørre Farimagsgade 25².

Med Bazaren vil være forbundet **en Udstilling af gamle haandsyede Kirkesager og andre Haandarbejder fra forrige Aarhundrede.**

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. November. 25. Søndag e. Pintse. (5. e. Epifani).
Marias Værnefest. — **11. M. Martin,** Biskop og Bekender. — **12. Tl. Martin,** Pave og Martyr. — **13. O. Stanislaus** Kostka, Bekender. — **14. To. Didacus,** Bekender. — **15. F. Gertrud,** Jomfru. — **16. L. Josafat,** Biskop og Martyr.
Søndag den 17. November. 26. Søndag e. Pintse. (6. e. Epifani).
Marie Ofring.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndagen den 17. November den hl. Stanislaus festlige Mindedag. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke. Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke højtidelig Festandagt med Prædiken, Optagelse af nye Medlemmer og Te Deum.

Mandag den 18. Nov. bortfalder det sædvanllge Møde.

Paramentforeningen ved St. Ansgars Kirken genoptager sine ugentlige Møder Mandag den 11. November.

Møderne holdes hver Mandag fra Kl. 1—4 i Forsamlingsværelset, Bredgade 64¹.

St. Elisabeth-Vinentskonferents (Ø) har i Tirsdags genoptaget sin Virksomhed.

Trykfejl. Forr.Nr. S. 751 L. 8 f.n.: krigsforenede læs: krigsforende.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Auggariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 46.

Søndagen den 17. November.

1907.

INDHOLD: Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme. — Den hl. Elisabeth. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Frederiksberg, Horsens. — Om 1807. — Bekendtgørelser. — Om slag: Privat-Annoncer.

Pave Pius X.s Rundskrivelse om Modernisternes Lærdomme.

(Slutning.)

Hele denne Sværm af Vildfarelser, der trænger sig frem i Lys og i Løn, søgte Vor Forgænger Leo XIII., høj-salig Ihukommelse, af al Kraft at møde med Raad og Daad, især paa Bibelstudiets Omraade. Men som vi har set, er Modernisterne ikke lette at skræmme med den Slags Vaaben; de hyklede den dybeste Underdanighed og Hengivenhed, alt imens de fordrejede Pavens Ord til Fordel for sig selv og lod andre, hvem det nu kunde træffe, undgælde. Saa fik Ukrudtet da Dag for Dag yppigere Vækst. Og derfor er det nu, ærværdige Brødre, besluttet ikke at tøve længere, men prøve skarpere Midler. — Eder beder vi da om i saa vigtig en Sag ikke at lade det skorte paa Aarvaagenhed, Nidkærhed og Bestemthed. Og hvad Vi beder Eder om og venter at se, det beder Vi ligesaa om og ven-

ter det af de andre Sjælesørgere, af den unge Gejstligheds Opdragere og Lærere, navnlig da af Ordenernes øverste Foresatte.

I. Og hvad nu først Studierne angaar, da er det Vor Villie og Vort bestemte Paabud, at den skolastiske Filosofi, skal lægges til Grunde for de gejstlige Studier. — Selvfølgelig, »hvis de skolastiske Lærere har været for spidsfindige i deres Undersøgelser eller mindre betænksomme i deres Behandling, hvor noget er uforeneligt med senere Tidens fastslaaede Erkendelse, eller hvor noget af hvilken som helst Grund er mindre sandsynligt, er det ingenlunde Vor Agt at gøre det til et Mønster til Efterligning for vor Tid«¹⁾ Sagens Kærne er den, at naar Vi foreskriver at følge den skolastiske Filosofi, mener Vi, som den h. Thomas af Aquin har lært den, og alt hvad Vor Forgænger har bestemt desangaaende, skal staa ved Magt, og hvor det gøres nødvendigt, fornyr og bekræfter Vi det og paalægger enhver nøje at overholde det i alle Punkter. Hvor i Seminarierne det er gaaet i Glemmebogen, bliver det Biskoppens Sag, at indprente det og staa paa, at det i Fremtiden bliver efterlevet. Det samme paalægger Vi Ordenernes Styrelser. Og Lærerne formaner vi til at overholde det samvittighedsfuldt. Man vil aldrig uden stor Skade gaa bort fra St. Thomas af Aquin, navnlig da i Metafysik.

Ovenpaa dette filosofiske Grundlag skal Theologiens Bygning opføres med Omhu. — Driv paa Studiet af Theologien, ærværdige Brødre, det yderste I ævner, saa de Gejstlige kan fremgaa af Seminarierne med stor Højagtelse og Kærlighed til det og alle deres Dage anse det for en Vederkvælgelse. Thi »ingen kan overse, at i den lange og mangeartede Række Fag, som tilbyder sig for en sandhedskær Sjæl, gør den hellige Theologi saa alvorlig Krav paa Førsteplads, at det blandt de vise er et gammelt Mundheld, de andre Videnskaber og Sysler var skyldige at tjene den og gaa den til Haande, man kan sige som dens Tjenerinder.«²⁾ Vi føjer her til, at Vi ogsaa finder dem al Ære værd, som uden Skaar i deres Ærbødighed mod Overleveringen og Fædrene og det kirkelige Læreembede søger at belyse den

¹⁾ Leo XIII. Enc. »Æterni Patris«.

²⁾ Leo XIII. Litt. ap. »In magna« 10. Dec. 1889.

positive Theologi med Kløgt og Omtanke og paa god katholsk Vis (hvad der ikke altid sandes), samt med den sande Historie til at holde Lyset. Tilvisse maa der gøres mere ud af den positive Theologi end hidtil sket er, men det bør ske uden Afbræk for Skolastikken og med Udelukkelse af dem, der forherliger den positive Theologi paa Skolastikkens Bekostning; thi disse gaar Modernisternes Ærinde.

Angaaende de verdslige Fag vil det være nok at gentage Vor Forgængers vise Ord:¹⁾ »Læg ivrig Vind paa Naturstudiet, paa hvilket Omraade vor Tids geniale Opfindelser og gavnlige Foretagender ikke blot vækker Samtidens Beundring, men ogsaa vil høste Fremtidens Bifald og Højagtelse.« Men det maa ske uden Skaar i de gejstlige Studier, hvad samme Vor Forgænger indskærpede ved at fortsætte:²⁾ »Den som ser nøje til, vil opdage, at Grunden til disse Vildfarelser ikke mindst er at søge i, at de alvorligere og højere Studier i vore Dage er komne des mere i Forfald, jo mere Naturstudiet har taget Fart. Nogle forstummer, som om de var gaet i Glemme blandt Menneskene; nogle behandles overfladisk og letvindt, og hvad der er højst beklageligt, berøvede deres tidligere Værdigheds Glans, befængte med falske Paastande og rene Uhyrligheder af Anskuelser.« Vi befaler da, at dette skal være Rettesnoren for Naturstudiet i de gejstlige Seminarier.

II. Naar det da gælder at vælge Forstandere og Lærere til Seminarier eller katholske Universiteter, skal Opmærksomheden være henvendt paa, hvad saavel Vi som Vor Forgænger har foreskrevet. Enhver der, paa hvad Maade det være vil, er befængt med Modernisme, skål uden Hensyn til noget som helst være udelukket fra Embede baade som Leder og som Lærer; er han allerede i saadant Embede, skal han fratræde; ligesaa enhver, der aabent eller lønligt hælder til Modernisme, enten han nu røber sig ved at prise og undskylde Modernisterne eller ved at laste Skolastik, Kirkefædre og det kirkelige Læreembede, eller ved Opsætsighed mod den gejstlige Magt, hvem der saa er dens Bærer: ligesaa enhver, som viser Nyhedssyge i Historie,

¹⁾ Alloc. 7. Martii 1880.

²⁾ Loc. cit.

Arkæologi eller Bibelstudium; ligesaa enhver, som sætter de gejstlige Studier til Side eller stiller de verdslige højere end dem. — I denne Sag, navnlig da i Valget af Lærere, kan Aarvaagenheden, ærværdige Brødre, og Fastheden aldrig overdrives; thi Disciplene tager som oftest efter Lærernes Eksempel. Derfor maa I i Bevidstheden om Eders Embede i dette Stykke handle med Kløgt og Bestemthed.

Og samme Aarvaagenhed og Strengthed bør raade, naar I prøver og antager Kandidater til Vielserne. Lad Nyhedssyge være fjernt, fjernt fra Vielsen: Gud afskyr stolte, formastelige Sjæle! Lad ikke Doktoratet i Theologi eller Kirkeret for Fremtiden blive nogen til Del, uden han i Forvejen har gennemgaaet det fastsatte Kursus i skolastisk Filosofi. Bliver det alligevel tillagt ham, skal det være ugyldigt. — Hvad Kongregationen for Biskopper og Ordener i Aaret 1896 bestemte for baade Verdens- og Ordensgejstlige i Italien, det skal herefter være bindende for alle Nationer. — Klerke og Præster, som er indskrevne ved et katholsk Universitet eller en anden katholsk Institution, skal ikke høre de Fag, i hvilke der dér er oprettet Lærerstole, ved noget Statsuniversitet. Har det noget Steds været tilladt, forbyder Vi det i Fremtiden. — Biskopper, der har Tilsyn med saadanne Universiteter eller Institutioner, skal have nøje Tilsyn med, at alt holdes, som Vi hidtil har foreskrevet.

III. Det skal ligeledes paahvile Biskopperne at træffe Forholdsregler for, at Skrifter, der har Modernismens Præg eller gaar dens Ærinde, bliver ulæste, naar de er udgivne, og naar de ikke er udgivne, heller ikke bliver det. — Ligeledes skal alle den Slags Bøger, Blade og Tidsskrifter være forbudte Eleverne i Seminarierne og Studenterne paa Universiteterne; thi de er ikke mindre skadelige end usædelige Skrifter, ja vel snarere mer, siden de forgifter Kristenlivet i dets Rod. Og det samme gælder om visse Katholikkers Skrifter, som ellers kan være ulastelige Mænd, men som af Mangel paa theologiske Studier, og indtagen som de er i nymodens Filosofi, søger at bringe denne i Samklang med Troen, og som de siger, drage Nytte deraf for Troen. Disse Skrifter er endda særlig egnede til lidt efter lidt at føre en over til Modernismen, netop fordi man mener at

kunne læse dem uden Fare paa Grund af Forfatterens Navn og Ry.

Og i al Almindelighed, ærværdige Brødre, i saa vigtig en Sag faar Vi befale, og I skal af al Formue, selv med Nedlæggelse af strængt Forbud, sørge for, at de skadelige Bøger, som findes i hvers Bispedømme, kommer af Vejen. Skønt nemlig den apostoliske Stol har al sin Opmærksomhed henvendt paa at holde den Slags Bøger ude, er det efterhaanden paa Grund af deres Antal blevet ugørligt at faa dem alle med. Deraf kommer det, at Brønden undertiden først kastes til, naar Barnet er druknet. Vi forlanger derfor, at Overhyrderne uden al Frygt, uden Hensyn til Kødets Kløgt, uden at bryde sig om de vrangvilliges Skraal, skal røgte deres Gærning, mildt men bestemt, og have i Erindring, hvad Leo XIII. har foreskrevet i den apostoliske Konstitution »Officiorum«: »Overhyrderne skal sørge for at forbyde skadelige Skrifter, der udgives eller spredes i deres Dioces, og faa dem ud af de troendes Hænder, og dertil skal de endog have Myndighed som særlig Delegerede af den apostoliske Stol.« Med disse Ord meddeles der Magt, men paalægges ogsaa Pligt. Og ingen skal tro, han har opfyldt denne Pligt ved at gøre Os bekendt med en eller anden Bog, naar maaske mange andre faar Lov til at spredes og offentliggøres. Og I skal ikke føle Eder bundne, ærværdige Brødre af, at en eller anden Forfatter andet Steds har faaet Tilladelse paa sin Bog, som almindelig kaldes Imprimatur, dels fordi det kan være meddelt uden tilstrækkelig Undersøgelse eller af overdreven Velvilje eller Tillid til Forfatterens Person, hvilket sidste maaske af og til er sket i Ordenerne. Dertil kommer, at som ikke alle har godt af samme Føde, saaledes kan Bøger, der er uskadelige paa et Sted, være farlige paa et andet paa Grund af Forhold og Omstændigheder. Hvis altsaa en Biskop efter Samraad med erfarne Mænd holder for, at en Bog alligevel bør forbydes i hans Dioces, giver Vi ham gerne Fuldmagt, ja paalægger ham det som Pligt. Selvfølgelig skal det ske paa bedste Maade, idet Forbudet, hvis det er nok, kun udstrækkes til Gejstligheden; men ingen katholsk Boghandler kan sige sig fri, naar han falbyder Bøger, som Biskoppen har forbudt. Og saasom dette nu er paa Tale,

bør Biskoppen vaage over, at Boghandlerne ikke af Vindesyge fører slette Varer; nogle fører jo dog Kataloger, hvori Modernisternes Værker tilbydes i Overflod og med højkrøstet anbefaling. Skulde de vægre sig ved at lyde, skal Biskopperne først give dem en Advarsel og derpaa uden Betænkning fratage dem Titelen af katholske Boghandlere; og det end mere, hvis de kalder sig biskoppelige Boghandlere; men de som smykker sig med pavelig Titel, skal meldes til den apostoliske Stol. — Endelig beder Vi alle erindre, hvad der staar i ovennævnte apostoliske Konstitution »Officiorum« 26. Art.: »De som har opnaaet pavelig Tilladelse til at have og læse forbudte Bøger, har ikke dermed Lov til at læse og have Bøger og Blade, som de stedlige Overhyrder har forbudt, uden den pavelige Tilladelse udtrykkelig nævner Ret til at læse og have Bøger, hvem de saa end er forbudte af.

IV. Men det er ikke nok at forhindre Læsning og Salg af slette Bøger; det bør forebygges, at de udkommer. Derfor skal Biskopperne være strænge i at give Trykktilladelse. Men da det nu er et stort Antal Bøger, der efter Konstitutionen »Officiorum« kræver biskoppelig Tilladelse til at udkomme, og Biskoppen ikke personlig kan undersøge alle, plejer der i nogle Dioceses at være bestemt et tilstrækkeligt Antal til paa Embeds Vegne at afgive Kendelse. Denne Maade at fremskaffe Kendelse paa har Vort højeste Bifald, og Vi ikke opfordrer til, men foreskriver, at det skal udstrækkes til alle Dioceses. I alle biskoppelige Kurier skal der altsaa være ansat Censorer til paa Embeds Vegne at undersøge, hvad der skal i Trykken. De skal vælges blandt begge Slags Gejstlige, være egnede ved Alder, Kundskaber, Kløgt, saa de kan ventes at gaa den gyldne Middelvej i at billige og misbillige, hvad der fremkommer. Dem skal det overdrages at gennemse de Skrifter, som efter Art. 51 og 52 i nævnte Konstitution behøver Trykktilladelse. Censor skal afgive sin Kendelse skriftlig. Lyder den gunstig, giver Biskoppen Tilladelse til Udgivelsen med det Ord »Impri-matur«, foran hvilket der dog skal staa »Nihil obstat« underskrevet med Censors Navn. I den romerske Kurie skal der ansættes Censorer saa vel som i alle andre. Dem vælger Magister Sacri Palatii efter Samraad med Kardinalvi-

karen med Forbehold af Pavens Billigelse og Stadfæstelse. Magister Sacri Palatii henviser de enkelte Skrifter til en bestemt Censor. Trykketilladelsen meddeles af samme Magister Sacri Palatii saa vel som af Kardinalvikaren eller den Biskop, der er hans Stedfortræder, saaledes at Censors Godkendelse, som ovenfor sagt, forudskikkes underskrevet med hans Navn. Kun i overordentlige Tilfælde og yderst sjældnen kan Censors Navn udelades efter Biskoppens fornuftige Skøn. — Forfatteren faar aldrig Censors Navn at vide, før han har afgivet en gunstig Kendelse, for at Censor ikke skal komme i Vidtløftigheder, enten medens han har Bogen til Gennemsyn, eller naar han misbilliger den. — Ud af Ordenerne skal der aldrig vælges Censorer, uden at Provinsialen, eller naar det er i Rom, Generalen har haft Lejlighed til hemmelig at afgive sit Skøn, og han skal efter sin Embedsindsigt vidne om vedkommendes Sæder, Kundskab og Renhed i Læren. — Ordenslederne gør Vi opmærksomme paa den strenge Pligt aldrig at finde sig i, at nogen af deres undergivne lader noget trykke uden forudgaaende Tilladelse af dem og Biskoppen. — Endelig fremhæver og erklærer Vi, at den Censortitel, som nogen bærer, ikke har nogen som helst Vægt og aldrig kan lægges paa Vægt-skaalen til Fordel for hans private Meninger.

Efter disse almindelige Forskrifter byder Vi særlig nøjagtig at iagttage, hvad der udtrykkes i Art. 42 af Konstitutionen »Officiorum« med de Ord: »Det forbydes de enkelte Verdensgejstlige uden at have indhentet Biskoppernes Tilladelse at paatage sig Ledelsen af Dagblade eller Tidsskrifter.« Misbruger nogen Tilladelsen skal den efter foregaaende Advarsel fratages ham. Og da det ofte forekommer, at Præster under Navn af Korrespondenter eller Medarbejdere i Bladene skriver Artikler, der er besmittede med Modernisme, skal Biskoppen have et Øje med, at de ikke farer vild, og har de gjort det, advare dem eller forbyde dem at skrive. Det samme paalægger Vi paa det alvorligste Ordenslederne at gøre, og hvis de i dette Punkt er mindre paapasselige, skal Biskopperne gribe ind med pavelig Myndighed. — Blade og Tidsskrifter, der udgives af Katholiker, skal saa vidt mulig have deres egen Censor. Hans Bestilling skal være med Skønsomhed at læse de enkelte

Blade og Hefter, naar de er udkomne; findes der saa deri noget skadeligt, skal han sørge for, at det hurtigst muligt bliver rettet. Samme Myndighed skal Biskoppen have, selv om Censor intet har haft at udsætte.

V. Kongresser og Generalforsamlinger har vi ovenfor omtalt som Steder, hvor Modernisterne ynder at gaa i Ilden og hverve Tilhængere for deres Meninger. For Fremtiden skal Biskopperne kun yderst sjældent tillade Præsteforsamlinger. Naar det tillædes, skal det kun ske paa de Betingelser, at der intet forhandles, som falder ind under Biskoppens eller den apostoliske Stols Ressort, intet Krav eller Forslag stilles, som indbefatter Anmasselse af den kirkelige Myndighed, at al Tale forstummer, som smager af Modernisme eller Presbyterianisme eller Laicisme. — Til den Slags Sammenkomster, der hver Gang og til belejlig Tid skal have skriftlig Tilladelse, maa ingen Præst fra et andet Dioces faa Adgang, uden at han er forsynet med Anbefaling fra sin Biskop. Men alle Præster skal bære i Minde, hvad Leo XIII. saa alvorlig indskærpede¹⁾: »Biskoppens Myndighed skal være ukrænkelig i Præsternes Øjne; de skal være overtydede om, at Præsteembedet hverken er ukrænkeligt eller særlig frugtbringende eller ærværdigt, uden det udøves under Biskoppens Ledelse.«

VI. Men hvad vil det nytte, ærværdige Brødre, at vi giver Paalæg og Forskrifter, hvis de ikke efterleves, som sig hør og bør? For at det kan gaa efter Ønske, har Vi fundet for godt at udstrække til alle Dioceses, hvad Biskopperne i Umbrien²⁾ for en Række Aar siden saa vise- lig foreskrev for deres: »For at udrydde de Vildfarelser, der allerede gaar i Svang, hedder det dér, og hindre al yderligere Udbredelse, og forebygge, at der findes Lærere i Ugudelighed til at holde Liv i de skadelige Virkninger, som er en Følge deraf, bestemmer den ærværdige Forsamling efter den hellige Karl Boromæuses Eksempel, at der i hvert Dioces skal oprettes et Raad af prøvede Mænd ud af begge Klasser Gejsllige til at have Øje med, om og paa hvad Maade nye Vildfarelser finder Indpas og Tilhængere, og vare Biskopper ad, for at de sammen kan lægge Raad

¹⁾ Litt. Enc. »Nobilissima Gallorum« 10. Febr. 1884.

²⁾ Act. Consess. Epp. Umbr. Novembri 1849 Tit. II. art. 6.

op om Midlerne til at udrydde Ondet fra første Færd, saa det ikke til Sjæles Fortræd mere og mere skal sprede sig, eller hvad der vilde være end værre, Dag for Dag tage til i Styrke og Vækst.« — Saadant et Raad, som passende kan kaldes »a vigilantia«, foreskriver Vi derfor at oprette i hvert Dioces. De Mænd, der skal kaldes dertil, kan vælges paa lignende Maade, som Vi ovenfor foreskrev for Censorerne. De skal komme sammen med Biskoppen hver anden Maaned paa en bestemt Dag. Forhandlinger og Beslutninger skal betragtes som Embedshemmeligheder. Paa Embedsvegne skal de have følgende at tage vare. De skal have aarvaagent Øje med Modernisternes Symtomer og Spor saavel i Bøger som hos Lærere; og de skal med Varsomhed men uden Tøven, og saa det kan bære Frugt, træffe Forholdsregler til Værn for Gejstligheden og Ungdommen. De skal holde nymodens Udtryk ude og erindre Leo XIII.s Advarsel: »I katholske Skrifter kan man ikke billige den Udtryksnaade, som af ilde forstaaet Nyhedssyge synes at have de troendes fromme Sind til Bedste, at tale om en ny Gang i det kristne Liv, ny kirkelige Forskrifter, Nutidens ny Sjælelængsler, Gejstlighedens ny Kald i Samfundet, ny kristen Humanitet og andet mere af den Slags.« Den Slags bør hverken taales i Bøger eller Forelæsninger. De skal ikke overse de Bøger, der omhandler de enkelte Egnes fromme Overleveringer eller hellige Relikvier. Heller ikke skal de tillade, at den Slags Emner drøftes i de religiøse Tidsskrifter med haanende og nedsættende Ord, eller med afgjorte Domme, især da, naar Paastandene, som det plejer van, ikke kommer ud over Mulighedens Grænser eller hviler paa forudfattede Meninger. — Angaaende de hellige Relikvier skal følgende holdes: Naar Biskopperne, som ene har Myndighed paa dette Punkt, ved for vist, at en Relikvi er falsk, skal den unddrages de troendes Andagt. Naar Hjemmelen for en Relikvis Ægthed, maaske paa Grund af politiske Omvæltninger, er bortkommen, skal den ikke fremstilles til offentlig Andagt uden Biskoppens Godkendelse. Bevis i Kraft af Hævd eller stor Sandsynlighed skal kun erkendes for gyldigt, naar det underbygges med Dyrkelse fra Arilds Tid; alt efter den hellige Koncilkongregations Dekret af Aaret 1896 angaaende Undersøgelsen af

Aflad og Relikvier, hvor det hedder: »Ældgamle Relikvier skal holdes i Ære, som hidtil sket er, det skulde da være, at der i et enkelt Tilfælde blev ført Bevis for, at de er falske og uægte.« Men naar det gælder at dømme om fromme Overleveringer, skal man ikke glemme, at Kirken i denne Sag gaar saa forsigtig til Værks, at den ikke tillader skriftlig at fremstille den Slags Overleveringer uden at tage alle Forbehold og forudskikke den Erklæring, som Urban VIII. har foreskrevet; og selv om det alt er sket, gaar den ikke i Borgen for Kendsgerningen, men lader det blot gælde, at det foreløbig staar til Troende, hvis det da ikke er rent blottet for menneskelig Troværdighedshjæmmel. Saaledes erklærede Rituskongregationen for tredive Aar siden: »Den Slags Syner og Aabenbarelses er hverken godkendte eller underkendte af den apostoliske Stol, men kun taalte som Genstand for from Antagelse paa blot og har menneskeligt Grundlag, eftersom Overleveringen taler for dem, støttet paa troværdige Vidner og Kilder.« Den, som holder sig hertil, har intet at frygte. Thi en Aabenbarelses religiøse Virkning kan have Hensyn til Kendsgærningen og kaldes *relativ* og har da altid Kendsgærningens Sandhed til Betingelse; den kan ogsaa kaldes *absolut* og bygger da altid paa Sandhed, da den gælder selve de Helles Personer som Dyrkelsens Genstand. Lignende gælder om Relikvier. Vigilantia-Raadet paalægger Vi, at de skal give nøje Agt paa sociale Indretninger, saavel som alle Haande Skrifter om sociale Spørgsmaal, for at der ikke deri skal dølge sig Modernisme, men at de maa holde sig de romerske Pavers Forskrifter efterrettelige.

VII. For at nu disse Vore Anordninger ikke skal gaa i Glemme, er det Vor Vilje og Befaling, at de enkelte Diocesers Biskopper Aaret efter Udstedelsen af denne Skrivelse, og siden hvert tredje Aar, skal indsende en omhyggelig og beediget Beretning til den apostoliske Stol om alt, hvad der bestemmes i denne vor Encyklika, og om de Lærdomme, der gaar i Svang blandt Gejstligheden, ikke mindst i Seminarier og andre katholske Institutioner, uden at undtage dem, der ikke er underlagt Biskoppens Myndighed. Det samme paalægger Vi Ordensgeneralerne for deres Undergivnes Vedkommende.

Dette har Vi ment at maatte skrive Eder, ærværdige Brødre, til Sjælsfrelse for enhver, som tror. Kirkens Modstandere vil jo sikkert nok misbruge det til at opkoge den gamle Bagvaskelse, som var Vi ildesindede mod Videnskabens og Menneskehedens Fremskridt. For nu at gøre noget nyt til Afkræftelse af disse Anklager, som den kristne Religions Historie forøvrigt uafbrudt har leveret Beviser imod, er Vi til Sinds af al Magt at fremme en særlig Institution, i hvilken alle Grene af Videnskaberne og Oplysningen skal dyrkes under den katholske Sandheds Førelse og Vejledning og med Bistand af alle navnkundige katholske Lærde. Give Gud, at dette Foretagende maatte lykkes Os, hvortil Vi venter Hjælp af enhver, der af ærligt Sind vil Kristi Kirke vel. Men herom en anden Gang.

Imidlertid nedbeder Vi af Hjærtet over Eder, ærværdige Brødre, paa hvis Virksomhed og Iver vi særlig stoler, rigeligt Lys fra oven, for at I under den store Fare, hvori Sjælene færdes paa Grund af de snigende Vildfarelser, maa erkende, hvad I har at gøre, og af al Evne og Formue sætter i Værk, hvad I skønner er nødvendigt. Vi beder Jesus Kristus, vor Tros Ophav og Fuldender, om at staa Eder bi med sin Kraft, og den ubesmittede Jomfru, alle Vranglærdømmes Overvinder, med sin Forbøn og Hjælp. — Og som Pant paa Vor Kærlighed og den guddommelige Trøst i al Modgang meddeler Vi af Hjærtet Eder, ærværdige Brødre, Eders Gejstlighed og menige Folk den apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom ved s. Peter, den 7. September 1907, i Vort Pontifikats femte Aar.

Pius P. P. X.

Den hl. Elisabeth.

Det er i Aar syvhundrede Aar, siden den hl. Elisabeth fødtes i Presburg i Ungarn, og med store Højtideligheder er baade der og i Tyskland Mindedagen bleven fejret. Hun er jo en yderst populær Helgeninde, der ved sin Frøm-

hed, Blidhed og Godgørenhed staar som et af de store Mønstre for Kvinderne.

Fra et af Wartburgs Taarne læste Klingsor, den ungarnske Astrolog, i Stjernerne Elisabeths Fødsel, og fire Aar efter sendte Landgrev Herman I af Thüringen et Følge til Arpadernes Kongsborg for at fæste en lille Pige til Brud for Grevens 11aarige Søn Ludvig. Med hende og med rige Gaver, drog Sendefærden tilbage.

Paa Wartburg førtes saa lystigt et Liv, indtil Herman døde i 1207, at Digter- Mestersangeren Wolfram von Eschenbach, der deltog i den berømte Sangerkamp paa Wartburg det Aar, Elisabeth blev født, og tidt kom der, sagde, at det vilde være et rent Under, om man ikke blev syg paa Legeme og Sjæl dér. Ganske vist var den lille Brud ikke noget Hængehoved, men Helgenindedraget havde hun i sig fra de tidligste Barndomsaar, saa Naaden kaldte hendes Tanker stadigvæk til Gud, og ildeset blev hun af mange ved det i Hovmod, Pragtsyge, Svir og Utugt letlevende Hof, hvem hendes Optræden blev en utilsigtet Bebrejdelse.

Hendes Brudgom lod sig dog ikke vende fra hende, og da hun var 14 Aar gammel, ægtede han hende. Fra det Øjeblik kunde den unge Lensgrevinde uhindret indrette sig efter eget Begær.

Lige ved den Tid kom Franciskanerordenen op til Tyskland, og Elisabeth gav sig under Pater Rødegers, den første tyske Graabroders aandelige Vejledning; da blev hendes Fromhedsbestræbelser idealiseret og sat i System. I den Retning førtes hun videre af Graabroderen Konrad fra Marburg, en brutal og hensynsløs Mand, i hvis Hænder hun aflagde den 3. Ordens Løfter, og som ved de mindste Fejltrin, hun efter hans Mening kom til at begaa, mishandlede hende med Prygl og ved sine Befalinger tidt bragte hende i de pinligste Forlegenheder; aldrig ydede han hende ringeste Trøst; men den unge Kvinde underkastede sig altid og gerne.

Den halve Nat tilbragte hun i Bøn; Daglig gik hun den stejle Vej til Messe nede i Eisenach, og det var hende en Fryd, paa Bods- og Bededage fattigklædt at blande sig i Folkets Processioner. Dag ud, Dag ind spandt og syede hun Klæder og Ligtoj til Fattige; deres Lig ledsagede hun

til Graven, Syge og Fattige ikke blot bespiste hun oppe paa Slottet og forsynede dem med Klæder og Værktøj, men hun opsøgte dem for at betjene og trøste dem, og for at understøtte dem solgte hun sine Smykker og kostbare Dragter. I Eisenach oprettede hun et Frihospital og et Børnehjem, hvor hun selv varetog Moderpligterne; to Gange om Dagen gik hun ned til sine Plejebørn og bragte dem gode Sager og gjorde stadig de mest frastødende til sine Yndlinge, ligesom de med alskens Udslet befængte var den særlige Genstand for hendes personlige Sygeplejevirkosomhed. Samtidig søgte hun at paavirke sine Omgivelser i Retning af Forsagelse og Barmhjertighed.

Pludselig blev hun reven ud af sin kære Virksomhed, i det hendes Mand døde paa Korstog, og Svogrene greb straks Lejligheden til ved Vintertide at jage hende og hendes smaa Børn ud af Slottet. Og som det jævnlgt gaar i Verden, blev kun Utak Løn for hendes uafsladelige Opofrelse; i Eisenach kunde hun kun i en Stald finde Ly, saa da hun vandrede ud af Byen, ytrede hun om Beboerne med et vemodigt Smil: »Gerne skulde jeg takke dem, vidste jeg bare, for hvad.«

Mens Børnene spredtes hos Slægtninge, kom hun selv i Huset hos sin nære Slægtning Bispen af Bamberg! Han fik imidlertid saa travlt med at faa hende gift paany, at hun erklærede: »Hellere skærer jeg Næsen af mig; saa ved jeg da, ingen vil have mig.«

Snart efter drog hun til Wartburg og slog sig ned i en fattig Bolig sammen med to Piger for at vie sig til de Syge og Fattige igen. Men her tog igen Pater Konrad fat med sine Pinerier; de to Piger ombyttede han med et Par ondhjertede gamle Kvindfolk, der beløj hende for Pateren, denne troede paa deres Løgne og trakterede hende saa rigelig med Stokkeprygl; de hudsyge formenede han hende at pleje og ligeledes at give nogensomhelst Almissee. Forladt af alle maatte hun saaledes sidde i sit Kammer i en lappet gammel Kjole uden nogen udvortes Trøst — men saa glad i Gud, at hun kunde sige: »Jeg elsker intet foruden Gud; at bagtales og foragtes er min Fryd.«

Nu var den ædle Kvinde moden for Himlen, og med

en stille Sang paa Læberne sov hun d. 16. Novbr. hen, i sit 25. Aar.

Pludselig forstummede alle onde Tunger, saa talrige var Underne, der forherligede hendes Grav, og allerede to Aar efter blev Liget taget op og henstillet paa Allret, og 1235 erklæredes hun under store Festligheder for Helgen. Hvor udbredt Dyrkelsen af hende er bleven navnlig i alle Lande af gotisk-germansk Stamme, er bekendt.

St. Elisabeth er en Legemliggørelse af Idealet, Ordspr. 31. opstiller: »Hvo kan finde en stærk Kvinde? Hendes Værd er som Ting, der kommer langt borte fra fjærne Lande . . . Hun ser til, hvorledes det gaar i hendes Hus og æder ikke sit Brød i Ladhed . . . Hun udstrækker sin Haand til store Ting, og hendes Fingre griber Tenen. Hun oplader sin Haand til den trængende og aabner sine Hænder for den fattige . . . En Kvinde som frygter Gud, skal prises«. Det er det gyldne Alfabet, som Gud Herren selv har sat sammen for Kvinden. Den hl. Elisabeth har lært det godt og uafsladelig holdt sig til det. Derfor »lovprises hendes Gerninger« og »hendes Sønner staar op og priser hende salig«. (s. St.) For den katholske Religion er hun ved sit Levned en herlig og rørende Talsmand. Hendes Flugt fra Verdslighed, hendes Kærlighed til Bønnen og Iver i Menneskekærlighedens Tjeneste, hendes strænge Bodsliv midt i et letlevende Hof, hendes Højagtelse for standsmæssig Kyskhed, Fattigdom og heroisk Underkastelse ikke blot under Kirkens Øvrighed men selv under en Mand som Pater Konrad svarer helt til den katholske Kirkes Idealer men kun saare lidt til de fraskilte Trossamfunds Opfattelser. Som Bevis herfor staar allerede den Religionsstifter, der i det 16. Aarh. gjorde Wartburg mere berygtet end berømt, og at det var en Tilhænger af hans usalige Lære, der — skønt Ætling af selve den hl. Elisabeth, — skændede og plyndrede den elskelige Kvindes Grav. Dermed gik det saaledes til:

Landgrev Filip af Hessen — han, hvem Reformatorerne selv gav Lov til at have 2 Hustruer paa engang, og hvem de betegnede som Guds udvalgte Værktøj, — trængte d. 18. Maj 1539 i Spidsen for en Hob paa et Par tusind Mennesker ind i St. Elisabethkirken i Warburg. Skønt det

var en katholsk Kirke, holdt først en Prædikant en Prædiken og uddelte Nadveren paa luthersk Manér. Derefter begav Filip sig til St. Elisabeths Grav, og da man nægtede at udlevere ham Nøglerne, lod han bryde Hul i Sarkofagen smøgede Ærmet op, og med fræk Haand trak Helligdomsskænderen de ærværdige Levninger ud, idet han sagde: »Kom her Mutter Els! Se det er min Stammoder!« Benene lod han en Krigskarll bære op paa Slottet i en Foderpose og saa kaste væk. Hovedet, der bar en tung, af Kejser Fredrik II. skænket Guldkrone, var gent i et Skab; ogsaa det brød Reformationens »udvalgte Værktøj« op, og idet han vejede den i Haanden, sagde han: »Den er tung; bare det var lutter Kroner! den er nok af gamle ungarske Dukater!« Guldkronen saa man den Gang for sidste Gang, og den hellige Kvindes Grav staar siden Hærgningen tom. Dette er alt, hvad Protestantismen har af Berøring med den hl. Elisabeth. Men fordi dens og Catholicismens Opfattelser af de religiøse Idealer er saa grundforskellige, er førstnævnte ogsaa ude af Stand til at avle Troens og Kærlighedens Heroer, lige stærke til Handlen og Liden for Guds Skyld.

E. O.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Frederiksberg. Paa Tirsdag og Onsdag, den 19. og 20. ds., er det da, at enhver, som har noget tilovers for *st. Elisabethsøstrene* og deres smukke Gerning, bør vende sine Fjed imod *Kastanievej Nr. 6*, hvor der under hds. kongelige Højhed *Prinsesse Marie's* Protektion vil blive afholdt en *Bazar*, der sikkert vil hyde paa mange gode og nyttige Ting, saa at enhver kan finde noget efter sin Smag, der kan benyttes maaske til Julegave eller Fødselsdagspresent ved Lejlighed. Alle Lokalerne i hele Stueetagen er omdannet til orientalske Haller med Tæpper baade paa Vægge og Gulve, og de forskellige Boder hugner af de

herligste Sager. En af Boderne vil hds. kgl. Højhed Prinsesse Marie selv forestaa. — Der findes ogsaa flere større, meget værdifulde Genstande til Bortlodning paa 50 Øres og 25 Øres Lodder, f. Eks.: en stor smuk Dukke, et lille Dame Guldur paa Stativ, en Gyngestol, et fint poleret Bord, et Tæppe og en Rejsetaske; som sagt, nok at vælge imellem og kun 25 og 50 Øre Loddet. Enhver maa forsøge sin Lykke, og skulde man inlet vinde, trøster man sig med, at éns Skærv er gaaet til et godt Øjemed, nemlig at sætte Søstrene i Stand til dels at foretage en meget nødvendig Reparation paa deres Hus og dels at fortsætte deres velgørende Virksomhed blandt fattige syge.

NB. Med Bazaren vil være forbundet en interessant Udstilling af gamle, kostbare, haandsyede Kirkesager og andre Haandarbejder fra ældre Tider.

Horsens. (X.) Idag den 17. November er det 25 Aar siden »Søstre af den kristelige Kærlighed« kom her til Horsens for at overtage Undervisningen i Pigeskolen og de mindre Klasser. Af de tre Søstre, som ankom den Gang, lever nu kun Søster *Ida* i Soest ved Paderborn, de andre to er døde, den ene i Horsens, Søster *Pachomia*, den anden i Padeborn, Søster *Bernarda*. Den Søster, som længst har været Priorinde i Horsens, Søster *Alypia*, opholder sig for Tiden i Padeborn, hvorhen hun for et Par Aar siden maatte begive sig af Helbredshensyn. Ligesom disse her nævnte har i det hele taget alle de Søstre, som i de forløbne Aar har været her i Horsens, med stor Flid og Interesse taget sig af Skolesagen. For nogle Aar siden opførte de en Tilbygning til Skolen, som jo i Tidens Løb trængte til flere og større Lokaler. Da de for 25 Aar siden kom hertil — det var netop den første Sne, der faldt den Dag — var Børneantallet næppe 40, nu har de henimod 80, den Gang var de to Klasser, nu fire. Senere har de samme Ordenssøstre ogsaa overtaget Ledelsen af Skolerne i Kolding og Silkeborg, hvilket sidstnævnte Sted de især har bragt store Ofre.

I deres Skolevirksomhed har Søstrene altid taget sig meget af den religiøse Side af Opdragelsen, saa at mange af deres Elever endnu som Voksne mindes, hvad der er bleven dem indprentet som Barn. Paa den anden Side har Søstrene ogsaa altid været villige til virksomt at hjælpe de fattige Børn, forsaavidt deres Kræfter og smaa Midler rakte.

Skønt Søstrene foretrækker i Stilhed at mindes denne Dag ved at læse Messe for de to afdøde og ellers ingen Jubilæumsfestlighed at holde, skal deres Gerning dog i det mindste mindes her i Bladet ved denne lille Notits, hvormed forbindes Ønsket om rig Velsignelse for Fremtiden.

Om 1807

har Redaktionen endnu modtaget følgende:

Hr. Redaktør!

Med stor Interesse har jeg fulgt Diskussionen i Ugebladet angaaende Foredraget om 1807 i A. C.

Vilde De tillade mig endnu at sende følgende lille Indlæg, i hvilket jeg, undladende at behandle den politiske Side af Sagen, har søgt at rette enkelte historiske Fejltagelser, som væsentlig vil ændre den Synsvinkel, hvorunder det forekommer mig, at Begivenhederne i 1807 skal ses.

Ærbødigst

Toldbodvej 14, 10. November.

A. U. Ramsing,

Med Fornøjelse giver vi hermed Plads for Frk. Ramsings saglige Indlæg:

Ved at der her i Bladet er givet Referat af Foredraget om 1807 holdt i A. C., forekommer det mig, at dette herved har faaet Bud til saa mange, at det paa Grund af Sagens Vigtighed ogsaa maa være tilladt gennem Bladet at rokke ved nogle af de historiske Paastande, hvorpaa Forfatteren har opbygget sin Argumentation.

Foredragsholderen hævder, at vi i 1807 havde eni Forhold til Landet stor Flaade, som vi med vor bedste Villie ikke kunde forsvare, men han gør aldeles ingen Rede for, hvorfor vi ikke var i Stand dertil. Englænderne havde i 1807 endnu i frisk Minde den sejge Modstand, de havde mødt i 1801, hvor Flaaden kun var i en sørgelig Forfatning, og de vogtede sig vel for denne Gang at angribe den. De søgte vort svage Punkt og valgte at angribe os fra Landsiden, hvor vi saa godt som ikke var befæstede; deraf Grundten til deres Sejr. De lagde deres Batterier paa Ruinerne af Chr. 4.s Udenværker, medens vore Kanoner stod paa de gamle Volde tæt op ad den By, de skulde dække. Havde vi fulgt den Anvisning, vor fremsynte Konge havde givet os, og havde vi efter Belejringen i 1658 bygget hans Befæstninger op, der dengang laa halvfuldendte paa Grund af Pengemangel, da havde vi haft Skanser ved Triangelen (Chr. 4.s Vartovskanse) ved Nørrebro (Ravnsborgskansen) og omkring Ladegaarden, og en Fæstningslinie derfra langs Rosenaaens Løb. Da havde Englænderne ikke kunnet bombardere den egentlige By, thi deres Batterier laa nemlig paa de Steder, hvorfra Chr. 4. ønskede vort Forsvar ført.

Det er rigtigt nok, at vor Forsømmelse kostede os mange Menneskeliv, Tabet af en Flaade og et Pengetab paa 16 Millioner Rigsdaler, men var blot mindre end 1 Million af disse Penge blevet anvendt paa Chr. 4.s Udenværker og havde vort Forsvar forøvrigt været i Orden, da er det vel tvivlsomt, om Englænderne i det hele taget havde forsøgt deres Overfald.

Det er vel ogsaa rigtigt, at Foredragsholderen fremhæver, at København har en betydelig strategisk Værdi, og at manges Stormagt under krigeriske Forhold vil sige: »Dette militære Aktiv maa jeg sikre mig, at min Fjende ikke skal faa det«. Men dette gælder sandelig, hvad enten København er en Fæstning som i dette Øjeblik eller vi tænker os den som en aaben By, befriet for sine Fæstningsværker saavel paa Landsiden som paa Søside. Thi København er udenfor Stormagternes Lande den største By i Østersøomraaderne, og raader ogsaa som aaben By over Reparationsværksteder og Beholdninger af Kul og Levnetsmidler, som det altid vil være en krigsførende Magt om at gøre at drage Nytte af med det gode eller med det onde. Sker denne Besiddelsestagen, naar Byen er en aaben By, og er den Magt, som udfører dette, ikke sin Stormagtsmodstander absolut overlegen til Søs, da vil han være nødt til at improvisere en Befæstning om den aabne By. I Følge Sagens Natur bliver en saadan Befæstning anlagt saa snævert som muligt omkring Bebyggelsen, og udsættes den for et Angreb, vil Byen blive udsat for et langt mere ødelæggende Bombardement, end naar vi i Fredstid selv har anlagt vore Fæstningsværker med Hensyntagen til Byen og dens Befolkning. Og det Bombardement vil blive gennemført saa meget desto mere skaanselsløst, fordi Forsvarerne er en Stormagt, der ingen særlig Interesse har af at skaane vort Folk og vore Værdier, men kun bryder sig om at kæmpe for sin egen Sag til det yderste. Set fra et dansk Synspunkt har København altid den strategiske Betydning, at Byen rummer Landets Regering og øverste Administration, Hærens og Flaadens Beholdninger og indenfor sit begrænsede Areal en stor Del af Landets Nationalformue. Enhver fjendtlig Aktion, som sætter sig til Maal at tilintetgøre vor Selvstændighed, vil derfor hurtigst naa sit Maal ved Besættelsen af en aaben By, København. Et betryggende befæstet og af danske forsvaret København vil altid vanskeliggøre en Fjende hurtigt at naa sit Maal, enten dette nu er at skabe sig en midlertidig Basis under en Stormagtskrig eller at komme vor Selvstændighed til Livs.

Den historiske Lære, der kan drages af 1801 og 1807 til sammen, bliver da den: at Modstanderen vil gaa over, hvor Gærdet er lavest, og frygter han Søforsvaret, vil han prøve til Lands, dersom han skønner, at vi her enten slet ingen Modstand kan yde eller kun en meget svag.

I 1807 var Englændernes Maal: Flaaden; i 1907 vilde Maalet maaske hedde: Flydedok og Kul, og hvis vi ved en Afvæbning lader disse militære Værdier saa at sige ligge frit fremme paa Alfarvej, da skal som sagt den Stormagt, der gør sig til Herre over dem, nok vide efter Evne at sætte Laas for dem ved Minelinier og Feltværker, og afhænger det kun af Krigens Gang og hans Naade, hvor store Ødelæggelser Byen bliver udsat for.

A. U. Ramsing,

Sekretær i Danske Kvinders Forsvarsforenings 8. Kreds, Købhvn.

Nededenstaaende to Bemærkninger vilde vi heller ikke nægte Optagelse i Bladet, men haaber, at denne Diskussion nu hermed er til Ende:

Hr. Redaktør!

Efter hvad der nu er fremkommet i Ugebladet om Hr. Jahn Niensens snart berømte Foredrag, føler jeg ligefrem Trang til at sige Hr. Nielsen *Tak* for dette Foredrag. Slig ædruelig og fornuftig Tale bidrager efter min Mening meget mere til vort lille Fædrelands fremtidige selvstændige Bestaaen end Mængder af Fæstnings- og militære Agitations-Foredrag, som det jo nu lader til visse ærede Medborgerinder og Medborgere vil give os en Raptus af. Vi har jo prøvet det før.

Skulde Ugebladet aabne sine Spalter for Fæstnings- og militær Agitations-Rummel, vilde jeg fra mit Standpunkt meget beklage dette; men af Hensyn til det meget andet gode, der altid findes i Bladet, vilde jeg ikke være saa énsidig eller snæversynet, at jeg af den Grund vilde vise Ugebladet ud af mit Hus.

Med Fare for af Fanatikere at faa slynget Skældsordet »Fejghed« efter mig, slutter jeg med: Jeg sætter mit jordiske Fædreland højt — meget højt; men der er dog *det*, jeg sætter højere.

Horsens, den 10. Nov. 1907.

Jens Busk.

Højærv. Hr. Redaktør!

Det synes mig ikke, at vi Katholikker skulde være bange for at faa kastet Lys over *alle* Forhold her i Livet ved Foredrag og eventuel Diskussion.

Religiøse, saavel som historiske, sociale og politiske Forhold tjener jo dog eller skulde tjene til at fremme det gode for Tid og Evighed.

Lad kun de forskellige Meninger brydes, — Kamp og Strid er jo uundgaelig i dette Liv — naar kun ikke Striden udarter til personlige Fornærmelser og Skænderier, hvilket sidste jo en Dirigent kan vaage over ikke sker.

Naar der ikke specielt lægges an paa politiske Emner til A. C.s Foredrag, kan der formentlig ikke være Tale om politisk Agitation.

Med særdeles Højagtelse

København, den 9. Novbr. 1907.

O. J.

† At Frk. **Angelique Blankensteiner** er afgaaet ved Døden d. 11. ds. bekendtgøres herved.

F. M. Jensen,
Sakristan ved St. Ansgars Kirke.

Begravelsen finder Sted Mandag den 18. ds. Kl. 10 fra St. Ansgars Kirke til Assistents Kirkegaard.

Den kære Afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Under hds. kgl. Højhed Prinsesse Marias Protektion
agter ST. ELISABETHSØSTRENE at afholde

en Bazar

paa Kastanievej 6.

Tirsdag den 19. og Onsdag den 20. November.

Enhver Gave og ethvert Bidrag modtages med Taknemmelighed af st. Elisabethsøstrene (Kastanievej 6 og Hospitalet paa Amager, Hans Bogbinders Alle) samt af Fru Osterhammel, Nørre Farinagsgade 25².

Med Bazaren vil være forbundet en Udstilling af gamle haandsyede Kirkesager og andre Haandarbejder fra forrige Aarhundrede.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. November. 26. Søndag e. Pintse. (6. e. Epifani).

Marie Ofring. — 18. M. Peter og Paul Kirkens Indvielse. — 19. Ti. Elisabeth, Enke. — 20. O. Felix af Valois, Bekender. — 21. To. Marie Ofring. — 22. F. Cæcilia, Jomfru og Martyr. — 23. L. Klemens. Pave og Martyr.

Søndag den 24. November. 27. og sidste Søndag e. Pintse. Johannes af Korset, Bekender.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndagen den 17. November den hl. Stanislaus festlige Mindedag. Kl. 8¹, Fælleskommunion i Jesu Hjærte Kirke. Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke højtidelig Festandagt med Prædiken, Optagelse af nye Medlemmer og Te Deum.

Mandag den 18. Nov. bortfalder det sædvanllge Møde.

Elisabethforeningen. I Anledning af **St. Elisabeths Fest** læses i St. Ansgars Kirke **Søndag den 24. ds. Kl. 8** den h. Messe, under hvilken holdes Fælleskommunion for Foreningens levende og afdøde Medlemmer. Samme Søndag tilfalder **samtliges Kollekter** i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Josefs Kirke Elisabethforeningen til forældreløse Børns Vel.

St. Elisabeth-Vincenskonferensen paa Frederiksberg holder Fælleskommunion i Rosenkranskirken paa den hl. Elisabeths Fest **Tirsdag den 19. ds. Kl. 8.**

St. Franciskus III. Orden holder Møde med Iklædning i St. Knuds Kapel Fredag den 22. ds. Kl. 8 Aften. Generalabsolutionen i Anledning af den hellige Elisabeths Fest meddeles offentlig samme Steds paa Søndag d. 24. ds. baade efter Højmessens Kl. 7 og efter Gudstjenesten Kl. 3.

Kalenderen 1908 er udkommen og faas paa Menighedskontoret, Bredgade 69² o. G. (1---4) (Telefon 23.654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Øre. Ved Indsendelse af 30 Ø. i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.



Husk Vincentsforeningens Kransekort.



Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Auggariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 47.

Søndagen den 24. November.

1907.

INDHOLD: Generalforsamlingen i Würzburg. — Brev fra Island. — A. C.s Foredragsrækker. — Litteratur. — Et Relief. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Generalforsamlingen i Würzburg.*)

(II.)

Hvert Aar udsender de tyske Katholikker efter Generalforsamlingens Slutning alle dens Taler og Forhandlinger. Disse Beretninger udgør allerede en ret anseelig Række Bind, og staar man foran disse vækker deres stadigt voksende Omfang særlig ens Opmærksomhed. Man faar uvilkaarigt Respekt for de sidste Aaringers tykke Bind. De tyske Katholikker er vaagne, og intet undgaar deres Opmærksomhed. Alt, hvad der har Betydning for Kirke- og Samfundslivet, tages under Debat.

I forrige Artikel dvælede vi ved den fremragende Maade, Haandværkets Mænd tager Del i Forhandlingerne paa disse store Stævner. Men selv om det sociale Spørgsmaal i alle dets Afskygninger ogsaa er vor Tids mest paagaende, og selv om det i stedse højere Grad fordrer alles Arbejde for

*) Forsinket af Mangel paa Plads.

at løses paa saa tilfredsstillende Maade som muligt, saa er det dog ikke Tidens eneste. Der er andre ideale Spørgsmaal, som ogsaa kræver Opmærksomhed og — Arbejde. — — Sandelig, Generalforsamlingens Deltagere fester ikke al deres Tid bort! Det gaar fra Forhandling til Forhandling, fra Foredrag til Foredrag — snart i særskildte Fraktioner, snart i store offentlige Møder.

Præsidenten, Dr. *Fehrenbach*, udpegede i faa og ildnende Ord det Ideal, hvorefter alle Deltagere skulde stræbe, det Motiv, der skulde lede dem under alt deres Arbejde her paa Stævnet og senere, naar de atter var vendt hjem, hver til sin Virkekres.

»Ledemotivet er Virkeliggørelsen af Catholicismens Ideal i det offentlige Liv og Katholikkernes Arbejde mod dette Maal.«

»Idealerne, som vi skal værne«, fortsatte han, »er *Kristendommens, Catholicismens hellige Goder*. Alle vore Forhandlingers Indhold skal være et højlydt og omfattende *Credo*, et *Credo*, naar det angaar de fra Himlen stammende og af al menneskelig Omskiften uafhængige evige Sandheder, et *Credo* over for Evangeliets uforgængelige Kraft midt i Menneskehedens Kamp om aandeligt Fremskridt og social Velfærd, et *Credo* overfor Sandhedsskattens trofaste Vogter mod Verdens Vildfarelser, vor hellige katholske Kirke og dens af Kristus indsatte ufejlbare Overhoved, Paven! (Livligt Bifald).

Men dette Ideal skal ikke alene søges udformet og virkeliggjort i de Troendes Hjerter, inden for vore Kirkers og Kapellers snævre Grænser, nej, det skal faa Kraft og Betydning i det *private* og *offentlige Liv*. Familien skal gennentrænges af dets Aand! Skolen, i hvilken den katholske Ungdom bliver opdraget for Livet, skal være Arnestedet for den kristelige Aand. Ved vore Højskoler skal Videnskaben, som helliger sig de kristelige Ideers Studium og Pleje, indtage en sikret og agtet Stilling. Lovgivningen og Forvaltningen skal ikke staa i Modstrid med den af Sæderne og Religionen helligede Livsanskuelse, og mod alle Angreb skal der staa en skolet og kampdygtig Phalanx beredt!«

I samme Møde udtalte Biskoppen af Würzburg følgende:

»Den, som kender Generalforsamlingernes Historie og som er i Stand til at fælde en objektiv Dom, har ingen Grund til at beklage sig over de katholske Generalforsamlinger. Det ligger Katholikkerne fjernt at bekæmpe de vildfarne. Vi bekæmper kun Vildfarelserne. Det ligger Katholikkerne fjernt at bekæmpe de fejlende. Vi bekæmper kun Fejlene. Vi betragter Generalforsamlingerne som de højtideligste Lejligheder, hvor vi kan bekende os som vor Frelzers tro Dicile og paalidelige Tilhængere af den kristelige Livsanskuelse. Vi vil benytte Generalforsamlingen til at styrke Kærligheden til Religionen i vore Hjerter, og søge at indplante denne Kærlighed i mange Hjerter, gøre den stærk i disse til eget personligt Velfærd, til Familiens, Fædrelandets og vor hellige Kirkes Vel.«

Biskoppens Ønske er sikkert opfyldt. Disse Forhandlinger er ikke gaaet hen uden rig Frugt. — —

Efter Biskoppen af Würzburg besteg Professor *Mayenberg* fra *Luzern* Talerstolen for, under Tilhørernes gentagne lydelige Bifald, i sit ophøjede, billedrige Sprog at holde et lærd og grundigt, men dog klart og forstaaeligt Foredrag om *Religion og Konfession*, hvori han efterviste Religionens sande Betydning og Oprindelse samt den sande Religions naturnødvendige ydre Tilkendegivelse i en fast og logisk udformet Konfession eller Bekendelse, da Religionen nemlig hviler paa klare Tanker og uomstødelige Sandheder, ikke paa flygtige Følelser og Stemninger, som nogle ynder at paastaa.

Det var mange og betydelige Talere, der havde Ordet i Aar. — Professor, Dr. *Spahn-Straszburg* talte om *Katholicismen og Højskolen* — et af Tidens vigtigste Spørgsmaal, saa meget vigtigere, som Kirken mere og mere har tabt sin Indflydelse ved Universiteterne og »vi kun ved disse kan erhverve det sande Overblik, der omfatter hele den moderne Viden, et Overblik, som er uundgaelig nødvendigt for den, der vil indvirke paa sit Folks Verdensanskuelse. Kun der faar vi den stadige Tilskyndelse til at arbejde videre og grave bestandig dybere.«

Men netop derfor er Universitetsdannelsen ledet i Kri-

stendommens Aand et af Tidens mest brændende Problemer. »Vi maa lære af Fortidens Eksempler. Vi maa opbyde alt, hvad der kan styrke den kristelige . . . Aand ved vore Universiteter.« Vejen angav Taleren saaledes: »Det gør vi, naar vi formere de katholske Studenters og Lærdes Antal og ved at understøtte alle dygtige og litterære Arbejder af Katholikker, som Gørresselskabet og andre Selskaber. Men frem for alt maa vi sørge for, at vor Presse gaar i Skranken, som Forsvarer for Kristendommens Ideer ved Universiteterne og i den offentlige Mening.« — Taleren pegede sluttelig paa det store Operationsfelt, som den studerende Ungdom netop uddanner. Ungdommen tilfredsstilles nemlig ikke mere af det gamle studentikose Uvæsen, den har faaet andre Interesser, en anden Trang og her hør den retledes.

Arveprinsen af *Löwenstein* talte om Pavedømmet. Han sagde bl. a.: »Selv under slette Paver, som man skulde tro maatte lægge Kirken øde ved deres Forvildelser, har den pavelige Institution vist sin Guddommelighed i det klareste Lys. En højt dannet Protestant har en Gang sagt til mig, at dersom der gaves noget, som kunde overbevise ham om, at Kristus har indstiftet Pavedømmet, saa var det netop Studiet af de slette Pavers Historie.«

I samme Møde talte Professor, Dr. *Meyers-Luxemburg* om Litteratur og Kunst i den katholske Verdensanskuelses Lys. Han fremhævede særlig Kristendommens enestaaende Evne til at vise Kunstnerne de højeste Idealer i det reneste Lys. Og dersom Hadet ikke var blindt, vovede ingen at kalde Kirken for Kunstens Fjende: »Dersom Menneskene vilde tie, da vilde Stenene raabe!«

Der har kun været Lejlighed til at dvæle ved faa af de store Taler, men det har vel været tilstrækkeligt til at faa en Forestilling om den store Kulturfaktor, Tyskland har i Katholikkernes Generalforsamlinger.

Til Slut vil jeg hidsætte et Par Tal, som ikke behøver udførlig Kommentar. *Folkeforeningen*, der virker for social og religiøs Folkeoplysning, talte Juni 1906: 510,000 Medlemmer. Juni 1907: 565,700, altsaa en Fremgang paa 55,700 Medlemmer. Af Skrifter er der i det sidste Aar udbredt 19,723,000. — Det socialvidenskabelige og apostoliske Bib-

liothek i *M-Gladbach* skænkede sidste Aar portofrit 8000 Skrifter til Fremlæggelse og Afbenyttelse i Foreningerne i flere Uger. — 53 Arbejder- og Ungdomsforeninger fik ved gratis tilsendte sociale Skrifter grundlagt selvstændige Bibliotheker. Endelig uddeltes Stipendier til nogle unge Præster og Lægfolk, der gennem Studiet af Nationaløkonomien ønsker at forberede sig til Folkeforeningsarbejdet.

J - n J - n.

Brev fra Island.

I Juni Maaned havde den katholske Mission paa Island den Ære at gæste en berømt Missionær og Sognepræst fra Cleveland, ved Navn *W. Kress*. Den ansete Taler staar i Spidsen for en Forening af katholske Præster, hvis Formaal er at prædike for anderledes troende i de forenede Stater. Omendskønt Pastoren var kommen her til Island for i nogle Uger at unde sig lidt Hvile og indaande den dejlige friske Luft, som jo aldrig mangler paa Island, saa forstod han dog at forene Arbejde med Hvile. Han har nemlig med beundringsværdig Opofrelse givet en 9 Dages Mission paa engelsk, thi her taler og skriver mange Islændere det engelske Sprog lige saa flydende som deres velklingende og vidunderlig skønne Modersmaal. Den amerikanske Præsts Værdighed og hans imponerende Ydre havde tiltrukket sig sympatetisk Opmærksomhed fra Islændernes Side.

Efter at Missionen var bekendtgjort kunde man se med hvilken Interesse Islænderne længtes efter at høre den berømte Taler. Missionen forberedtes og iværksattes aldeles paa amerikansk Vis. Paa alle Gadehjørner kunde man læse Programmet for de forskellige Foredrag, der skulde holdes. I Kirkens Vestibule var der anbragt en Boks, der lignede en Brevkasse, paa hvilken der stod skrevet: »I denne Boks kan enhver nedlægge de Spørgsmaal, som man

ønsker besvaret.« Alle Spørgsmaal besvaredes samme Aften. Det første Foredrag begyndte Søndag den 16. Juni. En halv Time i Forvejen saa man den amerikanske Præst gaa frem og tilbage i Kirkens Vestibule. Med et venligt Smil tog han imod alle besøgende, rakte dem Haanden, ledsagede dem ind i Kirken og anviste dem deres Plads. Efter en kort Salme besteg han Prædikestolen. Hans første Foredrag var om *Kristus* og *Voltaire* (Tro eller Vantro). Dette hans første Foredrag, saavel som alle andre derpaa følgende, blev fulgt med den mest spændte Opmærksomhed af den talrige Tilhørerskare. Ikke en Bevægelse saas, ikke en Lyd hørtes i Kirken. Alles Øjne var rettede imod den store Taler, der med høj og klangfuld Stemme forstod at fængsle sine Tilhørere i den Grad, at halvanden Time forekom dem som et Øjeblik. Hans bløde Stemme, hans Maade at gestikulere paa, kort sagt, hele hans Person gjorde et virkningsfuldt Indtryk paa den lyttende Forsamling.

Efter Foredraget forlod Pastoren Prædikestolen og medens der atter blev sunget en Salme, gennemgik han de Spørgsmaal, der overrakte ham og som før og under Foredraget var nedlagt i Boksen. Fra Kommunionbænken besvaredes de forskellige, meget interessante og ofte lidt besynderlige Spørgsmaal. — Disse Spørgsmaal gav Præsten Lejlighed til at forklare mange Punkter af den katholske Lære og at tilbagevise utallige falske Anklager imod samme, Som et Tegn paa den Interesse, som vistes alle disse Foredrag, vil jeg her fremhæve, at der to Gange er kommen en Deputation for at bede Præsten om at holde Foredraget paa en anden Tid paa Grund af to store politiske Møder, der skulde holdes de følgende Dage. — Bladene her i Reykjavik har ligeledes udtalt sig meget rosende om den berømte amerikanske Taler. »*Isafold*« skriver, at den amerikanske Præst sikkert er den mest veltalende Mand, som man har hørt paa Island. — Efter at Foredraget var til Ende, forblev alle rolige paa deres Plads indtil Pastoren kom tilbage fra Sakristiet; med et Smil og en lille Haandbevægelse gav han Tegn til den store Forsamling, der da fulgte Pastoren ud af Kirken, hvor de med Glæde hilste paa ham og vekslede nogle faa Ord med den gode Præst,

hvis veltalende Ord for faa Øjeblikke siden havde tiltrukket sig deres fulde Opmærksomhed. —

I Løbet af et Aar har 4 St. Josephsøstre forladt vor kære Mission for at vende tilbage til Danmark. Den første var *Sr. Anna Liboria*, der i 5 Aar med Iyer har arbejdet ved Landakots Skole. Hun forstod at behandle Børn og bibringe dem de fornødne Kundskaber. Til Gengæld var hun meget afholdt af Eleverne, især af de større, der altid vil have hende i taknemlig Erindring. Den 6. August forlod Priorinde *Sr. Louise des Anges*, *Sr. Clara* og *Sr. Elisabeth* os. Priorinden skyldes en velfortjent Tak for hendes utrættelige og dygtige Virksomhed. Under hendes Ledelse har der paa Landakot rejst sig et meget smukt Hospital, som virkelig gør St. Josephsøstrene stor Ære. I Skolen har hun været en Lærerinde, som vel aldrig erstattes. Hun elskede vore kære islandske Børn, og disse holdt af hende som af en Moder. *Sr. Elisabeth* har ved sit bekendte, elskværdige Væsen erhvervet sig Ros af alle, som har kendt hende. Hun har ikke bidraget saa lidt til, at man paa Hospitalet har modtaget Patienter fra hele Island. *Sr. Clara* fortjener en særlig Tak for hendes beundringsværdige Dygtighed paa mange praktiske Omraader, især bør fremhæves hendes dejlige kunstige Blomster til Kirken. Hun bidrog meget til Gudstjenestens Forskønnelse ved at pynte Kirken saa smukt og smagfuldt. De utallige Buketter, som Søstrene fik ved deres Afrejse, vidner om, hvor afholdte de var.

De 3 nye Søstre, der skulde indtage de bortdragnes Plads, ankom lykkelig og vel til Reykjavik den 1. September.

Reykjavik, den 30. Oktober 1907. *M. Meulenberg.*

A. C.'s Foredragsrækker:

IV. Række II. Foredrag,

Hr. Forfatter Johannes Jørgensen: Monte Cassino.

Onsdag den 13. ds. var det Forfatteren *Johannes Jørgensen*, som velvilligst havde paataget sig at holde Foredrag om det midtvejs mellem Rom og Neapel liggende

Monte Cassino, kendt allerede i den ældste Oldtid under forskellige Navne, men mest berømt derved, at *den hl. Benedikt af Nurcias* Navn fra Begyndelsen af det 6. Aarhundrede for bestandig knyttedes dertil.

Taleren begyndte sit højst interessante — snart med lyriske Naturskildringer, snart med kulturhistoriske Strejfflys istrøede — Foredrag med at beskrive den Bestigning af Monte Cassino, som han i Foraaret 1906 foretog paa Tilbagereisen fra Neapel, der endnu havde ligget dækket af Vulkanstøv fra Vesuvs Udbrud. — Med spændt Opmærksomhed fulgte den talrige Tilhørerkres Taleren op ad den spiralformede Bjergvej, indtil han stod foran den mægtige Klosterbygning, der øverst oppe kroner dets Tinde, og hvorfra der haves en vid Udsigt over Abruzzernes høje Bjærgkæder i den fjærne Horisont.

Selve Klosteret, der har afløst de gamle hedenske Gude-templer og som indtil den Dag i Dag er et Hjemsted for Videnskab og Kunst, opholdt Taleren sig ikke længe ved; men til Gengæld fik man, hvad der jo ogsaa var nok saa interessant, et fint udkastet Billede af den hl. Benedikts Liv, ligefra hans Ungdomsdage, hvor hans dæmrende Bevidsthed vakttes om hans store Kald: ved Ydmyghed, Hærdelse og Forsagelse at genrejse sit Folk fra dets dybe Forfald, som var en Følge af Lediggang og Nydelsessyge — saaledes som *Paludan Müller* saa smukt og vistnok ogsaa i Overensstemmelse med Virkeligheden skildrer hans Motiv til at trække sig tilbage fra Verden:

Da jeg fra vor store Fortid
vendte Blikket mod vor Nutid
skued Folket, trods sin Adel,
trods Velsignelsen i Korset,
trællesindet og forbandet,
mange bitre Taarer græd jeg
den Gang over Fædrelandet,
til igennem Sorgens Toner
klarlig Aandens Kald jeg spored,
klart fornåm dens Bud: at frelse
mine Brødre og til Herren
samle Folkets Børn som Moses.

Man fulgte den hl. Benedikt paa hans Flugt fra det fædrene Hjem ud til Sabinerbjærgene, til Landshyen Affile ved Olévano, og derpaa paa hans Vandring til Subiaco, hvor

han flere Aar levede et fuldstændigt Eneboerliv i en Hule, overvandt sine sidste Tvivl og Fristelser og befæstedes i sit Kald, medens han mere og mere gennemtrængtes af denne store religiøse Grundsætning: »Gud ser Dig!« — hvilket Romerne paa hin Tid syntes helt at have glemmt; i deres Livsanskuelse var der ingen Plads for en Dommer i Himlen.

Et Forsøg paa som Abbed i Klosteret Vicovaro at gøre Munkene dér til den Surdejg, hvormed Verden skulde gennemsyres, mislykkedes aldeles. Benedikt maatte begynde paa bar Grund, selv maatte han forme og opdrage den ny Hær, hvormed han vilde reformere Verden. Han begyndte beskedent med kun to unge Disciple, som senere blev Hovedhjørnestenene for Benedikts Værk, Placidus og Maurus. Men efterhaanden kom flere til; det siges, at han i Egnen ved Subiaco grundede 12 Klostre med 12 Munke i hver.

En Menneskealder igennem blev Benedikt i Subiaco. Mens han her i Ensomheden ved Aniofloden stille arbejdede paa Romerfolkets Genrejsning, fortsattes i Rom Rigets Forfald, som endte med Byens Ødelæggelse ved Gotherkongen Totila.

I Aaret 523 forlod Benedikt Subiaco og drog sydpaa til Kampanien, hvor Maurus Fader havde skænket ham Bjærget ovenover Byen Cassino. Befolkningen her var endnu hedensk, og hvor senere St. Benedikts Kloster og Kirke rejste sig, stod paa den Tid endnu et Apollo-Tempel, og i Lundene rundt om ofrede Bønderne til Jupiter og Venus. Paaskemorgen drog Benedikt med sine Disciple i højtidelig Procession op til Templet, styrtede med egen Haand Apollostatuen i Støvet og plantede Korset i dens Sted; og fra nu af lød afvekslende Munkenes fromme Bønner og den travle Lyd af deres Værktøj baade oppe paa Bjerget og nede paa Sletten. — Fra denne Tid er der opbevaret mange smukke Træk, der vidner baade om den hl. Benedikts Mildhed og om hans Ubøjelighed, af hvilken Taleren fremdrog nogle enkelte karakteristiske, men som desværre her maa forbigaa, ligeledes den smukke Fortælling om St. Benedikts Besøg hos sin Søster Scholastica kort før dennes Død.*)

*) Hele Foredraget vil blive trykt i »Tilskueren«.

Derpaa sluttede Foredraget — hvorefter der selvfølgelig lød velfortjente livlige Bifaldsytringer — med denne smukke Skildring af den hl. Benedikts Død:

Benedikt overlevede ikke sin Søster ret længe. Da han mærkede Døden nærme sig, begav han sig til Kirken og modtog Alterets Sakramente. Staaende foran Alteret begyndte han derpaa at bede med opløftede Hænder, og da han ikke længer selv kunde holde sine Arme oppe, traadte to af Brødrene hen og understøttede dem. Saaledes døde Benedikt af Nurcia, staaende oprejst og iført sin Munkedragt — som en Kriger dør i sin Rustning — den 21. Marts 543. Hans Disciple bisatte ham ved hans Søsters Side og endnu efter saa mange Aarhundreders Forløb mindes de daglig i deres Bønner, hvorledes deres Fader Benedikt døde, staaende og bedende som en Helt og en Helgen.

LITTERATUR.

I. Bind af The Catholic Encyclopedia.

(New-York. Robert Appleton Company). Aachen-Assize. 802 S.

Første Bind af det engelsk-amerikanske, katholske Konversationsleksikon, af hvilket et Prøvehefte omtales i Ugebladets Nr. 16, foreligger nu fuldt færdigt og omhandler paa 802 store, brede, dobbeltspaltede Sider, hvad der ligger mellem Ordene *Aachen* og *Assize*. Programmet tro har de fremragende Medarbejdere medtaget alt, hvad der kunde være af historisk, litterær eller kunstnerisk Interesse, særlig for Katholikker. »Den katholske Encyclopædi«, hedder det i Fortalen, »har i Overensstemmelse med sin Titel det Formaal at give Læserne fuld og paalidelig Oplysning om katholske Interesser, katholske Foretagender og katholsk Lære — alt i videste Omfang. Hvad Kirken har virket og stadig virker til Menneskehedens Bedste, dens Metoder baade før og nu, dens Kampe og Sejre, hvad dens Medlemmer har udrettet ikke blot til dens eget Bedste, men

ogsaa til Udbredelsen og Uddybningen af sand Videnskab, af Litteratur og Kunst — alt dette omhandler *The Catholic Encyclopedia*. Værket adskiller sig fra andre lignende ved ikke at omhandle, hvad der slet ikke staar i nogetsomhelst Forhold til Kirken. Men paa den anden Side er det dog ikke udelukkende et Kirke-Leksikon, det holder sig ikke udelukkende til de kirkelige Videnskaber og til de Gejstliges Virksomhed«

For at give et lille Begreb om de enkelte Afhandlingers Grundighed, slaar vi paa maa og faa op paa et Par af dem.

Under Ordet *Abortion* f. Eks. gives der paa 7 Spalter det vigtigste af, hvad der baade fra medicinsk og theologisk Standpunkt er at sige derom.

I Artiklen *Absolution*, der indtager 11 Spalter, gives først en dogmatisk Udredning af Absolutionsfuldmagten; dernæst undersøges Emnet fra historisk Synpunkt og endelig behandles forskellige herhenhørende Spørgsmaal, som følgende Undertitler viser: *Later Patristic Age*. — *Scholastic Age*. — *Minister*. — *Time*. — *Form*. — *Conditional Absolution*. — *Granting of Absolution*, — *Absolution outside the latin Church*

Under Ordet *Abstinence* undersøges der paa 14 Spalter først det gamle, dernæst det nye Testamentes Forhold til dette Emne; derfor Undertitlerne: *The Bible: Abstinence in the Old Testament*. — *The New Testament*. — *The Latin Church* *Physical Effects of Abstinence*.

Under Ordet *Alexander* giver der bl. a. paa 20 Spalter en historisk Oversigt over alle de Paver, som har baaret dette Navn. At Halvdelen af disse 20 Spalter vies *Alexander VI.*, en af de daarligste Paver, der har eksisteret, vidner om, at Leksikonet ikke skubber noget under Bordet, men frygtløs giver sig i Kast med alle foreliggende Spørgsmaal.

At *Anglicanismen* behandles paa ikke mindre end 28 Spalter kan ikke forundre, naar man husker, at det er et *engelsk* Leksikon, man har for sig. — O. s. fr.

Værket udkommer med New-Yorker-Ærkebiskoppens Approbation.

Udstyrelsen er ligefrem *non plus ultra*. Foruden de

mange tydelige og klare Billeder i Teksten, følger der med dette første Bind 27 Helsides Illustrationer, hvoraf 3 er fint og smagfuldt polychromerede (nemlig: St. Agnes Basilikaens Apsis i Rom, Fra Angelicos Bebudelse og et Antiphonarium-Titelblad fra 17. Aarhundrede) og saa desuden fem Landkort over Afrika, Amerika og Asien.

Det bemærkes, at det ikke vil tage saa lang Tid med Udgivelsen af de følgende Bind, som det — forstaaeligt nok — har taget med det første. II. Bind vil udkomme endnu i Aar, III. og VI. i Løbet af næste Aar og de følgende vil maaske udkomme med endnu kortere Mellemrum, saa at Værket vil være komplet i 15 Bind i Løbet af 5—6 Aar.

Som allerede tidligere bemærket, er Prisen ikke lav, men i Forhold til, hvad man faar for Pengene, er den langt fra for høj. Der gives tre Indbindinger, hvorefter Prisen retter sig, nemlig:

Bound in Full Morocco Extra	225 Doll.
— - Three quarter — —	120 —
— - Heavy Buchram	90 —

»Apologetische Rundschau«.

Det tyske Maanedsskrift, som med denne Titel udgives i Coblenz af *Dr. Kaufmann*, Bestyreren af »Centralauskunftsstelle der katholischen Presse« begyndte med Oktober sin 3. Aargang i nyt og pynteligere Udstyr og mere handelsligt Format. »Tidsskriftet gaar ud paa at forsvare Religionen og Kirken imod de moderne Angreb fra Vantroens Side og søger samtidig at uddybe Læsernes Forstaaelse af Troens Sandheder«. Saaledes hedder det i Indledningen til Oktoberheftet. Og Indholdet af det foreliggende første Hefte af III. Aargang vidner om, at ogsaa denne ny Aargang i ligesaa høj Grad som dens Forgængere vil svare til det Maal, som Udgiveren har sat sig. Der findes bl. a. ogsaa altid i dette Tidsskrift Resultatet af de Undersøgelser, som »Centralauskunftsstelle« har foretaget angaaende de vigtigste af de »Ænder«, »Røverhistorier« eller Bagvaskelser imod Kirken og kirkelige Institutioner, som regelmæssig fra Tid til anden gaar igennem Bladene, — næsten alle Landes Blade.

Dette udmærkede Tidsskrift, som er et værdifuldt

Arsenal til den moderne Kamp om de højeste Goder, kan paa det bedste anbefales alle, som forstaar tysk. I Forhold til, hvad der bydes, er Prisen forbausende ringe, nemlig kun 3 Mark for en hel Aargang. Det kan bestilles paa alle Postkontorer.

Et Relief.

Den historiske Opfattelse af Middelalderen i det store og hele, som den er udformet af de sidste Slægtleds danske Historikere, tjener disse til megen Ære.

For Historikerens Øje staar den middelalderlige Munk ikke længere som en uforbederlig Dovenkrop, og Klostercellen ikke som Arnestedet for Livets Hoffærdighed. Det er altfor haandgribelige Beviser paa Selvtugt og Flid, der træder Videnskabsmanden i Møde fra hine fjerne Tider i Form af Litteratur, Bygningskunst og Haandværk. — Derfor, bort med de forældede og falske Forestillinger om Munkelivet!

Af og til kommer dette til Orde, ganske vist som oftest kun privatim; men det kan dog undertiden ogsaa faa et offentlig Udtryk, ja, i Fremtiden vil det sikkert blive hyppigere.

Her vil vi særlig pege paa et nyt Skulpturarbejde, som nu pryder vor By. — Tilsyneladende yderst beskedent anbragt, tiltrækker det sig dog straks de forbigaaendes Opmærksomhed, og Munkeskikkelsen derpaa har — særlig her — sin dybe Betydning.

Det er i de tresidede Frontespicer over Indgangen til det kgl. Bibliotheks nye Bygning ud til Kristiansgade, at der er indsat to Marmorrelieffer af *Bissen*. Det ene forestiller *Tyge Brahe*, der studerer Himmegloben.

I det andet Hautrelief ses en Munk i sin Celle. Han sidder ved Arbejdsbordet med en Række Folianter ved sine Fødder, og halvt paa Bordpladen, halvt paa sit Knæ støtter han en mægtig Foliand, som han sidder bøjet over i lærd.

Grublen. Blækhuset med Fjerpennen paa Bordet og Krucifikset paa Væggen symboliserer Munkens flittige Skribentvirksomhed og Fromhed.

Enkelthederne ejer mange Skønheder lige fra Munkens Profil til Foldekastet i hans Kutte, og Helhedsindtrykket virker med det sande Kunstværks hele umiddelbare Veltalenhed og Kraft.

Det behøver vel næppe at tilføjes, at Munken forestiller *Absalons Ven*, vor berømte *Saxo*.

J—n J—n.



Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Næppe er St. Elisabethssøstrene færdige med deres Bazar, saa begynder *St. Josefsøstrene!* Saaledes kunde man maaske tænke ved at læse omstaaende Annonce om Bazaren i Koncertpalæets Riddersal den 30. ds., den 1. og 2. Dechr. Men Søstrene stoler paa, at deres gamle Venner og Velgørere heller ikke i Aar svigter dem; selv om de fornylig har bidraget til én Bazar, saa er deres gode Hjærter og deres Pengepung derfor vel ikke helt ebbet ud. Og forhaabentlig bliver St. Josefsøstrene ikke skuffede i denne deres Forventning. For at forøge den sikkert allerede tilstedeværende Lyst til at aflægge et lille Besøg paa Bazaren, vil vi gøre opmærksom paa et Par Punkter af Programmet, der vistnok vil udøve særlig Tiltrækningskraft:

Lørdag den 30. ds. Kl. 8 Aften: Fransk Komedie. — Violin, Violoncel og Klaver. — Sang af *Fru Oda Nielsen*.

Søndag den 1. Kl. 3: Haydn's Børnesymfoni. Børneviser af *Fru Oda Nielsen*. *Folkedans*.

Søndag Aften Kl. 8: Fransk Komedie. — Violin og Klaver. Sang.

Mandag Aften Kl. 8: Violin, Klaver. — St. Hansaften-spil med Tableau, Oplæsning af *Professor Poulsen og Frue*. — Sang.

Altsaa: Bazaren er nok et Besøg værd!

Frederiksberg. *St. Elisabeth-Søstrene* er rent »ovenud« af Glæde og Taknemlighed, fordi deres Bazar har haft et saa godt resultat. I dette Øjeblik, hvor dette skrives, er Regnskabet ikke helt gjort op; men efter et foreløbigt Skøn regner man, at der er indkommet henved 3000 Kr., som vil være en god Hjælp for Søstrene til at faa nogle af deres længe nærrede Ønsker opfyldte. Søstrene vidste jo nok, at

de havde mange gode Venner, men at de havde *saa* mange og *saa* beredvillige Venner, naar det gjaldt at gribe i Lommen, det havde de i deres store Beskedenhed maaske dog ikke tænkt. Derfor er som sagt deres glade Overraskelse over det gode Udfald *saa* meget des større nu. — I de sidste Dage før Bazaren var der endnu strømmet en Mængde smukke Gaver ind allevegne fra, og de ivrige Forhandlere, som stod ved de enkelte Boder, gjorde ogsaa alt deres mulige for at faa Afsætning derpaa; de fleste af dem var gammelkendte Ansigter, som forstaa sig paa Forretningsknebet og har Øvelsen fra tidligere, lignende Bazarer og som derfor ogsaa forstod at skæppe ind, ikke mindst Hds. kgl. Højhed *Prinsesse Marie*, som siges i en Times Tid at have gjort rent Bord og indkasseret en betydelig Sum.

De Masser af smukke Sager, som bortloddedes, er ved Lodtrækningen tilfaldet de lykkelige Ihændehavere af nedenanførte Numre:

Armbaandet: Nr. 127; Halsbaandet: Nr. 115; Brochen: Nr. 27; Rejsetasken Nr. 9; Gyngestolen Nr. 3; Gulvtæppet: Nr. 34; Thestellet: Nr. 19; Kaffestellet: Nr. 43; Dukken: Nr. 146; Chokoladedukken: Nr. 174; det svenske Tæppe: Nr. 7; Dameuret: Nr. 5; og endelig de to kostbareste Genstande: Pavebilledet: Nr. 101 og Bordet: Nr. 91.

Det interessanteste ved Bazaren var en Udstilling af gamle Kirkedragter, som den østerrigske Kejserinde Marie Theresia har foræret til St. Ansgarskirken henimod Slutningen af det 18. Aarhundrede, f. Eks. en Messedragt af blaat Silketøj, indvævet med Guldbrokade og med ægte Guldknipling, en kostbar Rochet med en meterbred Knipling, der anslaaes til en Værdi af over 1000 Kr., en anden Messedragt af hvidt Silketøj, overbroderet med Blomster og Guldaks, desuden var der flere Alterduge med Klostersyning fra Tiden før Reformationen. Der fandtes ogsaa en Daabskjole fra Aaret 1807, broderedere Konfirmationsvifter samt en haandskreven Bønebog fra Slutningen af det 18. Aarhundrede.

Bazar.

Under Hendes kgl. Højhed *Prinsesse Maries* Protektion og Medvirken afholder vi vor aarlige Bazar i Koncertpalæets Ridder-sal den 30. November, 1. og 2. December, hver Dag fra Kl. 3.

Basaren anbefales til enhver, der er villig til at støtte os i vor Hospitalsgerning, og Gaver modtages med Taknemmelighed paa Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44, Toldbodvej 14, Frederiksberg Alle 17 og Strandvej 91.

St. Joseph-Søstrene.

Unio. Alm. Møde afholdes Tirsdagen den 26. November i Myginds Selskabslokaler, Linnésgade 25.

Taksigelse.

St. Elisabethsøstrene bringer herved en hjertelig Tak til alle, som har medvirket til vor Bazars gode Resultat, enten ved direkte Medarbejde, ved Gaver eller ved Besøg. Tak! Hjertelig Tak!

M. Siena.

NB. De ved Lodtrækningen heldige Numre findes under »Efterretninger« (Frederiksberg) S. 807.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. November. 27. og sidste Søndag e. Pintse. Johannes af Korset, Bekender. — **25. M.** Katharina, Jomfru og Martyr. — **26. Ti.** Silvester Abbed, Bekender. — **27. O.** Leonard a Porto Maurizio, Bekender. — **28. To.** Willehad, Biskop og Bekender. — **29. F.** Vigilie. — **30. L.** Andreas, Apostel.

Søndag den 1. December. 1. Søndag i Advent. Kirkeaarets Begyndelse.

Elisabethforeningen. I Anledning af **St. Elisabeths Fest** læses i St. Ansgars Kirke **Søndag den 24. ds. Kl. 8** den h. Messe, under hvilken holdes Fælleskommunion, for Foreningens levende og afdøde Medlemmer. Samme Søndag tilfalder **samtliges Kollekter** i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Josefs Kirke Elisabethforeningen til forældreløse Børns Vel.

St. Knuds Kapel. Mariebørnsforeningen holder Fælleskommunion Søndag den 24. November Kl. 7 Morgen og offentlig Møde Onsdag Aften den 27. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Den hl. Elisabeth. I Artikelen i forrige Nr. er*) indløbet flg. **Trykfejl:** S. 784 L. 10: 1207 skal være 1216; L. 25: Rødegers, skal være Rodingers; S. 785 L. 27 og S. 785 sidste Linje Wartburg, skal være Marburg.

Til Forsvar for den haardhændede Broder Konrad bør bemærkes, at det var Pave Honorius selv, der bestemte ham til Elisabeths Sjæleleder; han var en vellærd Mand af ren Vilje, og streng ogsaa mod sig selv, gentagende Korstogsprædikant i Tyskland og pavelig Kommissær, altsaa en af Rom skattet Mand.

E. O.

*) Tildels paa Grund af, at Red. ikke fik Manuskriptet med tilbage fra Trykkeriet. Red.

Brevkasse. Den ærede Indsender af »Odder Dagblad« (med Art.: et Barnemarked) bedes opgive Navn og Adresse, da skal vedkommende faa tilsendt »Apologetische Rundschau« Svar derpaa. Dersom det nemlig kun er »Odder Dagblad«, der har bragt denne Notits, saa er det vel bedst, at Svaret kommer i samme Blad.

Forøvrigt bedes den Slags ikke sendt til Ekspeditionen, men til Redaktionen, og alle Postsager, ogsaa Tryksager, bedes mrk. med Afsenderens Navn og Adresse. Red.

Kalenderen 1908 er udkommen og faas paa Menighedskontoret, Bredgade 69^o o. G. (1-4) (Telefon 23 634) samt ved Kirkerne. Pris 25 Øre. Ved Indsendelse af 30 Ø. i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.



Husk Vincentsforeningens Kransekort!



Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 48.

Søndagen den 1. December.

1907.

INDHOLD: Advent. — En mærkelig Kongres. — Den yndigste Rose. — Afhold og Maadehold. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Norge. Østerrig. Italien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

ADVENT.

Mel.: Send som Dug og Regn.

Herren kommer i sin Naade
med det nye Kirkeaar.
Han, om hvem Johannes spaaede,
snarlig midt iblandt os staar.
Atter tændes for vort Øje
Julestjernen i det høje;
atter synger Englekor:
Ære Gud og Fred paa Jord!

Herren kommer. Vi skal følge
ham i Livet Stund for Stund,
gaa med ham til Jordans Bølge,
suge Visdom af hans Mund,
bede med i Oliehaven,
se ham død og lagt i Graven,
se ham bryde Dødens Baand,
bie paa hans Helligaand.

Herren kommer, vil hernede
 fejre selv med os sin Fest;
 lad os da hans Vej berede,
 byde ham til Julegæst.
 Endnu kan vi mod ham tage,
 endnu er det Naadens Dage,
 endnu lyder Frelsens Ord,
 endnu dækkes Herrens Bord.

Herren til os alle kommer
 endnu med det glade Bud,
 men engang som Verdens Dommer,
 som den strenge Retfærds Gud.
 Da, naar Himlens Kræfter røres,
 og Alverden for ham føres,
 fælder han den store Dom,
 som skal aldrig gøres om.

Herren kommer. Hold dig rede;
 ingen kender Dag og Stund.
 Rejs dig; det er Tid at bede,
 Tid at vaagne op af Blund.
 Lad os ikke Tiden spille,
 snart er det maaske for silde;
 lad os for hver Dag, der gaar,
 nytte vel det nye Aar.

1012.

En mærkelig Kongres.

I den sidste Uge i September blev der i Boston holdt en »fri-religiøs« Kongres, der samlede Repræsentanter for al Verdens Deister og Unitarer til fælles Opbyggelse og Opmuntring. Fra Danmark var Hr. *Theo. Berg* mødt, Redaktøren af »*Lys over Landet*«. Bladet udkom derfor den 8.

Nov. som Dobbeltnummer fyldt med hans Beretning om Kongressen.

I Indledningen siges der, at der foruden de amerikanske Deltagere var mødt »over 242 Udlændinge, som repræsenterede 16 forskellige Nationer og 33 Kirkesamfund, — selv den romersk-katholske Kirke var repræsenteret«. — Den sidste Tilføjelse maa dog forstaas paa rette Maade. Den, som vil være Katholik paa en helt anden Maade end i Overensstemmelse med den katholske Kirkes Lære, kan dog ikke siges at *repræsentere* den katholske Kirke.

Det var to Franskmand, der efter »L. o. L.« havde Ordet, hvoraf den ene, Abbed *Albert Houtin*, optraadte som katholsk Præst. Om den anden, Prof. *Reville*, nogensinde har været Katholik, fremgaar ikke af Referatet. Men begge talte de saaledes om den katholske Kirke, som Ræven eventuelt kunde tale om Hønsene.

Prof. *Reville's* Emne var »Den religiøse Krise i Frankrig«, og han fandt, at Adskillelsesloven er »bleven anvendt paa en Maade, der viser, at Autoriteterne respekterer Samvittighedsfrihed«(!). Ja, det gør jo Røverne i Abbruzzerne ogsaa, og det hører naturligvis til Samvittighedsfriheden, at ingen maa dyrke Gud i et Kloster, osv., osv. — Beskyldningen for, at den franske Republik forfølger Kirken, kaldte han for »ganske grundløs«; — selvfølgelig! At udplyndre en sagesløs Person indtil Skjorten er jo kun en Velgerning, man viser vedkommende. Hvilken Begrebsforvirring i de fri-religiøse Hoveder! — I Stedet for at beundre den Kirke, der for at bevare sin aandelige Frihed har Mod til hellere at give Afkald paa alt jordisk Gods end at lade sig tyrannisere i religiøse Ting, paastaar Paryser Professoren, at det var Pavens »Stædighed«, der paaførte den katholske Kirke et Tab paa 400 Millioner Frcs. osv. Men Kloster-Milliarden, hvor bliver den af? Har Paven ogsaa den paa sin Samvittighed?

Interessant er det at se, hvorledes en anden Taler højt priser »Friheden i de forenede Staters Kirker« (og det med Rette), medens Prof. *Reville* priser Tyranniet i Frankrig lige saa højt, idet han først paaklistrer det Frihedens Etikette, — som om Ild og Vand nogensinde kunde være det samme.

Der findes imidlertid ogsaa kostbare Indrømmelser i *Reville's Tale*. Om Modernisterne — de kaldes Ny-Katholikker, saa at *vi* bliver til Gammelkatholikker, en yngre Sekt, der ligger paa Dødslejet! — om Modernisterne siges det aabent, at de er »Officerer uden Soldater«, og at der i deres Bevægelse er »en grundig Selvmodsigelse, som før eller siden vil lamme den«. »De mener at forblive Katholikker«, fortsætter *Reville*, »lydige mod Paven, og dog kæmper de for en Sag, som Paven fordømmer«.

Ogsaa hvad en tysk Deltager, *Dr. Martin Rade*, sagde om »den religiøse Situation i Tyskland«, indeholder en vigtig Tilstaaelse i følgende Ord: »Især er alle tyske Protestanter enige i deres Opposition mod Paven i Rom, hvilket er *det eneste Punkt*, hvorom alle kirkelige Partier staar fuldt ud enige«^{*)}. Det minder jo stærkt om Kristi Ord hos Luk. 11,17!

Modernisten Abbed *Albert Houtin* holdt en Tale om »Krisen i den katholske Kirke«. De Folk lugter nemlig ikke andet end Kriser, snart i Frankrig, snart i hele den katholske Kirke. Han bekender sig aabent som en af dem, der af Prof. *Reville* blev kaldt for »Officerer uden Soldater« og paa ægte modernistisk Vis vil han ikke ud af Kirken, men siger, at »ingen kan elske den højere«, end han gør(!?) Af hans Tale skal jeg for Korthedens Skyld kun anføre noget af det, han siger om Pave Pius X.: »Den nuværende Pave er ikke blot en alvorlig, men ogsaa en meget enfoldig troende Mand, meget mere saa end de fleste orthodox-theologiske Videnskabsmænd inden for den romerske Kirke. Pius X. kan slet ikke fatte, hvorfor det skal være nødvendigt at forandre noget ved den katholske Tro fra Middelalderen«.

Den stakkels Abbed har rent glemt sin Katekismus! Der staar det dog ogsaa, at der aldrig kan være noget at forandre ved den katholske Tro af den simple Grund, fordi Kristus jo har forjættet Petrus, at Helvedes Porte *aldrig* (altsaa heller ikke Modernismen) skal overvælde Kirken, som ledes af den Helligaand *evindeligt*, og hos hvilken Kristus er *alle Dage indtil Verdens Ende*. Men saa kan vi

^{*)} Udhævet af mig.

heller ikke forundres over, at *Houtin* ikke kan tilgive Paven Offentliggørelsen af den ny Syllabus, hvori han efter Abbedens Mening »fordømmer næsten alle de Resultater, hvortil den moderne Religionsvidenskab er naaet«.

Men den snilde Modernist vogter sig vel for at bevise, at noget som helst af det, Paven forkaster, *virkelig er et Resultat af Videnskaben*. Her er det jo stadig Tampen brænder: man finder paa *ubeviste Hypoteser* (Antagelser) og kræver uden videre, at Kirken skal anse dem for sande Resultater, — hvad de ikke er, — og derefter rette paa Troen! Hvis disse »Resultater« var uomstødelige Kendsgerninger og Afgørelser, saa skulde man tro, at Protestanterne, der jo stadig gør rigelig Brug af dem ved at lave om paa deres Tro, endelig maatte blive enige. Men Virvaret er jo stadig stigende! »Resultaterne« synes at være lige saa flydende som Havets Bølger, der fortrænger hverandre, og faste Punkter er ikke at øjne, —

Det er derfor ogsaa en trøstesløs Læsning, disse henvendte 30 Spalter i »Lys over Landet«, hvor man i bedste Tilfælde støder paa pæne Ord og smukke Fraser, medens iøvrigt alt svæver i Luften som Skum over Havets Brænding.

P. G. Schmiderer.

Den yndigste Rose.

Forleden havde vi Fornøjelsen af at hilse paa Hr. Forfatter *Johannes Jørgensen*, og benyttede straks Lejligheden til interesseret at spørge: Er det rigtigt, hvad man fortæller, at De tænker paa at udgive et Værk om den hl. Elisabeth i Lighed med det om den hl. Frans af Assisi?

Der er noget om det — svarede Forfatteren — jeg havde i det mindste tænkt paa det og var ogsaa ret langt inde i Forarbejderne til et saadant Værk, men lige som jeg sad og sled i det, saa slog det mig pludselig: til hvad Nytte er det egentlig? Der er jo dog ingen, som køber det.

Naa . . . — skulde vi lige til at indvende.

Jo, vist er det sandt — fortsatte Forfatteren — og derfor har jeg ogsaa opgivet det. Hvad Folk interesserer sig for, det er pikante Knaldromaner om Røvere og Forbrydere, om Ægteskabsbrud og lignende . . . Man bliver snart nødt til at slaa sig paa den Genre. — — —

— Nogen Tid efter denne Samtale læste vi i »Nationaltidende«, at der med det første hos Gyldendal udkommer en ny Bog af Johannes Jørgensen under Titlen *Den yndigste Rose*, og som Mundsmag eller Prøve gengaves Indledningskapitlet til Bogen.

Den yndigste Rose? — tænkte vi — hvem kan være ment med det? Maaske har Johannes Jørgensen dog betænkt sig og udgiver nu Værket om den hl. Elisabeth, den yndigste Rose i den middelalderlige Kirkes Urtegaard? Den aftrykte Prøve svarer i Grunden hverken ja eller nej paa dette Spørgsmaal, men viser i al Fald, at det ikke er nogen »Knaldroman«, der her skal serveres.

Indledningskapitlet lyder nemlig saaledes:

En Eftermiddag i Oktober gik den, som skriver dette, gennem en Dal mellem Bjerge nede i Sydtykland. Vejret var graat og taaget, opad Bjergsiderne stod Bøgeskoven, kobberbrun og vaad, det skumrede, Vejen var øde. Et Sted, hvor Dalen indsnævrede sig lidt, og de høje, graa Kalkklipper steg stejlt til Vejrs, nøgne, kun med en Krone af Graner øverst oppe, var rejst et lille Kapel for de Vejfarende. Som det var min Vane, holdt jeg Rast her et Øjeblik. Kapellet bestod af nogle Bænke under et Tag af Birkebark, baaret af 4 Stolper og med en Bagvæg af Granstammer. Et stort Krucifix, malet i grelle Farver, hang paa denne Væg; foran det brændte en lille Lampe, som en eller anden fra den nære Landsby gik ud at passe. Og rundt om Korset var der — som man ofte ser det i sydlige Egne — ophængt en Mængde Votivgaver, mest kaligrafisk udførte Taksigelser i Glas og Ramme, nogle endda broderede i blaat og hvidt Perlebroderi eller med forskellige Kulører Garn.

Jeg plejede gerne at dvæle lidt paa dette Sted. Stilheden var saa dyb, saa velgørende. Kun en sagte Raslen i Skoven — af en Regndraabes Fald, et Dyrs Puslen, en Solsorts hastige Trippen over det visne Løv. En sjelden Gang kom der nogen forbi — en Bondekone, der korsede sig for Kapellet, en Arbejdsmand, der dukkede frem bag en af de store Klippeblokke, som laa nedstyrtede i Dalen, og med Rive paa Ryggen skyndte sig hjem.

Inden jeg forlod Stedet, undlod jeg aldrig at se lidt paa de ophængte Votivtavler — om der var kommen nogen nye. Det var dog ikke saa meget de fine, indrammede der interesserede mig. Nej, men der sad, stukken fast med Knappenaale i Kapelvæggen, smaa Papirslapper, revne ud af en Lommebog og beskrevne med Blyant — dem betragtede jeg gerne nøje, dem foldede jeg ud og læste. Det var tilfældige Vejfarende, Pilgrimme maaske, der havde besøgt et nærliggende Valfartssted, som her i det lille Skovkapels Ensomhed havde lettet deres Hjerte, havde betroet deres lønligste Kvide til Papiret, havde nedlagt deres Kummer og Klage ved Korsets Fod.

Jeg læste paa et af disse Papirer: »En stor Synderinde beder medlidende Mennesker om deres Forbøn.« Paa et andet: »En Datter beder om en god Dødstime for sin vantro Fader. Min Gud, forlad ham ikke!« Paa et tredie: »En forhærdet Synderinde anraaber om et Fadervor.«

Af denne Art Anmodninger indeholdt de smaa Papirer paa det lille Kapels Væg mere end en. Ofte maatte jeg tænke ved mig selv, hvor et Menneskehjerte er svagt — det ser sin Forhærdelse, sin Synd, men evner ikke at bryde med den. Sjælen er simpelthen bastet og bunden, saa den ikke kan røre et Fingerled for at hjælpe sig selv. Men et formaar den endnu — raabe om Hjælp som den Synkende, bede andre ile til og drage den op af Mørket, op til Dagen og Livet. Og dette ene gør den — og dette ene er nok. Thi den er ikke helt forhærdet, som ønsker sin Forhærdelse brudt.

Ofte var der ved Siden af Sedlerne stukken Blomsterbuketter ind mellem Granstammerne i Kapelvæggen. Og ved en saadan, særlig smuk lille Kvast Blomster fandt jeg hin Dag, jeg taler om, paa et pænt Ark Brevpapir følgende kunstløse, rørende Strofe:

Jesus, lieber Heiland mein,
 hilf uns, dass wir werden dein,
 denn nicht Unkraut, sondern Blumen möchten wir so
 gerne sein.

Og nedenunder: »Tre unge Piger fra Heiligenbronn« (en Landsby mange Mil borte, højt oppe i Schwarzwald).

Medens jeg gik hjem til Stedet, hvor jeg boede, gennem den skumrende Aften, som umærkeligt blev til Nat, og gennem Taagen, som stille blev til Regn, vedblev disse Linier at lyde inde i mig. »Ikke Ukrudt, men Blomster vilde vi saa gerne være!«

Der er Mennesker nok i vore Dage, som mener anderledes end hine tre, troskyldige Pilgrimme oppe fra det fromme, gammeldags Schwarzwald. Der er nok, som vil

give sig selv Lov til at gro frit og vildt, som vil lade derer Natur skyde mod Lyset, en Have paa godt og ondt. Derfor ser vi Ukrudtet brede sig, i Livet som i Kunsten — Ukrudtet, de syge Vækster og de giftige Svampe.

Thi den eneste Maade, hvorpaa vi Mennesker virkelig kan blive Blomster, er ved, at Gud blomstrer i os. »Den yndigste Rose« maa slaa Rod i vor Sjæl — saa dør af sig selv, snart eller silde, alt Hjertets Ukrudt, alle de vilde Vækster, de usunde Urter. Den yndigste Rose er stærkere end de stindeste Torne.

Om denne Roses Vækst i en Menneskesjæl er det min Agt at fortælle. Hvad gør det, at det er længe siden, hint Rosenflor skød frem i lysende og duftende Fylde, og at det vil forekomme mangen at have været en Drivhusblomstring, under skjærmende Tag, i Ly for de vilde Vinde? Stormene søndrede dog mere end en Gang hint Hus' Ruder, Regn og Rusk flængede Rosens Blomster. Og skønt opelsket i Læ, viste den sig haardfør og fast.

Skønnere er Rosen, vil andre sige, end dem, vi er vant til at skue! Dybere, rødere, altfor blodrød i sin Farve, renere, sødere, altfor stærk i sin Duft! Men gør det noget? Kan Blomsterne i Guds Urtegaard virkelig være for skønne?

Hvad vil denne Bog om en Rose os Børn af det tyvende Aarhundrede, vil atter andre spørge. Men ogsaa gennem det tyvende Aarhundredes mest fremskredne Kultur kan der dog, det tror jeg, gaa det samme lønlige Suk som gennem Bondesindet i de afsides tyske Dale — ikke Ukrudt vilde vi gerne være, men Blomster.

For dem, der føler saaledes, er denne Bog skrevet. Den er af en kyndig Urtegaardsmand, hvem et langt Livs Erfaring havde lært at opluge Ukrudtet, at grave Haven, at skaffe Blomsten fra Himlen Luft og Lys. Han var ikke bange for at bruge det skarpe Jern, den skrappe Kniv. Vel har kun faa eller ingen af os hans Mod, hans fuldkomne Villie til at lade Gud vokse i os. Men ogsaa i vore Hjerter groer der dog en ofte forkrøblet, men endnu levende Kvist af den yndigste Rose . . .

Ikke sandt? Det er ikke Knaldromanstil!

Gudskelov — tænker man og aander lettere efter at have læst dette — her har vi igen eller rettere sagt *endnu* den samme Johannes Jørgensen, den samme smukke, ædle, ophøjede Stil, som allerede saa ofte har opløftet vort Sind og varmet vort Hjerte. Og vi haaber, at det endnu mangen en Gang vil ske — at han endnu vil udsende mange smukke, værdifulde Bøger, ikke i Knaldromanstilen, men i

den, som vi kender saa godt fra »Frans af Assisi«, fra »Pilgrimsbogen« fra »den yderste Dag«, fra — ja lige tilbage indtil »Rejsebogen« og »Livsløgn og Livssandhed«. — Maatte Johannes Jørgensen endnu præsentere os mange saadanne yndige Roser!

Og dette vort Haab — ja det lyder maaske igen noget *prosaisk* — dette vort Haab er bleven styrket ved Efterretningen om, at der paa den ny Finanslov bliver foreslaaet en Forhøjelse af Johannes Jørgensens Digtergage, en Forhøjelse paa 400 Kr. — det er jo ogsaa Penge! — Penge er nu en Gang et nødvendigt Onde, som der ogsaa maa regnes med!

Alting har jo sine to Sider. Man kan ikke *leve* af den trøstefulde Tanke, at de fleste store Digtere har været miskendte og haft det smaat i deres Levetid. Man kan ikke leve — især naar man har stor Familie — alene af en velvillig men uvirksom Beundring og Begejstring for ens Bøger. Naar de trods denne Beundring og Begejstring dog ofte kun købes af nogle ganske faa, enkelte Bogelskere, saa er en saadan lille Forhøjelse af den lille Digtergage sikkert meget nødvendig og meget velkommen.

Derfor til Lykke med Forhøjelsen! — naar den forhaabentlig bliver vedtaget!

Og lad os saa faa flere *Roser* og ingen Knaldromaner!

Efterskrift. Paa en senere Forespørgsel hos Forfatteren angaaende »*Den yndigste Rose*« svarede han, at denne Bog indeholder *Heinrich Suses* Selvbiografi. Med »den yndigste Rose« menes da den guddommelige Kærlighed, som skulde spire og blomstre i vort Hjertes Urtegaard. Heinrich Suse forstod som en af de allerkyndigste Urtegaardsmænd at pleje og hygge om denne himmelske Blomst baade i sit eget og i andres Hjerter. — Forfatteren tilføjede: Altsaa atter en Bog, der ikke betaler sig! Jeg siger som Luther (skal have sagt): »jeg kan ikke andet, Gud hjælpe mig. Amen«.

— Det var altsaa dog ikke *den hl. Elisabeth* denne Gang; men saa kan vi dog i det mindste med nogen Rimelighed gøre os Haab om, at den næste Bog maaske bliver

om denne elskelige Helgeninde, der som sagt ogsaa paa en Maade kunde kaldes den yndigste Rose i den middelalderlige Kirkes Urtegaard.

Afhold og Maadehold.

Redaktionen har modtaget følgende, som af Pladsmanden har maattet udgaa i flere Numre :

Hr. Redaktør!

Tør jeg bede Dem om Plads til kort at imødegaa Deres Kritik af mit Opraab i Nr. 42. Maadeholden kaldes vel i almindelig Tale den, som ikke lader sig synligt paavirke af Spiritus, selv om vedkommende ogsaa dagligt nyder ikke ganske faa Mængder; saadanne mener jeg med »saakaldte maadeholdne«, og jeg tror at være fjernt fra nogen Fanatisme, naar jeg paastaar, at saadanne ruinerer Legeme og Moral. Det virkelige Maadehold, saaledes som det praktiseres bl. a. Dem selv, Hr. Redaktør, kan vel være lige saa godt som Afhold for Udøveren, men vedkommende kan dog ikke sige sig fri for Meddelagtighed i at hævde Drikkeskikken, som er Grund- og Hovedhjørnesten for et af Nutidens største Samfundsonder. Det forekommer mig, at vi ikke bør ræsonnere med Kain: »skal jeg passe paa min Broder?« men at vi »skulle have Omsorg for hverandre«, et godt Eksempel udretter mere end mange Moralprædikener. Biskop Egger bemærker i sit Skrift »Familie und Alkohol«: »Maadehold er godt, og de maadeholdne er brave Mennesker, men af ti, som stiller sig paa dette Standpunkt, findes der næppe en, som ikke bedrages af Alkoholen, og i det mindste nu og da gør for meget af det gode, og saaledes bringer en Del af Alkoholfordærvelsen over sig og sine.« Jeg tillader mig derfor at hævde, at de maadeholdne er Rekrutter og Forstærkningsmænd i Drukkenskabens Hær. Vel er Maadehold godt, men Afhold er bedre.

Dette erkendte ogsaa tilsidst Kardinal Manning, Englands anden katholske Afholdsapostel, efter at han i flere Aar havde arbejdet paa at fremme Maadeholdssagen uden at se noget virkeligt Resultat af sit Arbejde. — Maatte vi som katholske Kristne ret tilegne os den Moral, som allerede Cicero udtaler: »Maadehold er Fornuftens uindskrænkede Herredømme over Begærligheden, og betyder Afhold fra alle Ting som ikke er gode og fuldstændig uskyldige i deres Karakter.« — Er Alkoholnydelse ikke noget godt og uskyldigt, men noget skadeligt, i det mindste ved det derved givne Eksempel, saa forekommer det mig logisk at slutte, at det sande Maadehold paa dette Omraade maa bestaa i Afhold.

Med særdeles Agtelse

Ærbødigst

L. Salvorsen.

Nørre Sundby, d. 27/10 1907.

Det kan uden Omsvøb indrømmes, at Afhold er et *radikalere* — eller om man vil, med et rigtig pænt Ord, mere *heroisk* — Mittel end Maadehold. Men til et og samme Maal kan der ofte føre flere forskellige Midler, og ingen er *forpligtet* til netop at benytte sig af det aller radikaleste — eller mest heroiske — Mittel; det kan man godt overlade til andre uden derfor at føle sig ramt af Ordene: »Er jeg maaske min Broders Vogter?« Man kan bære Omsorg for hverandre, formane andre, give andre et godt Eksempel o. s. fr. *ogsaa paa anden Maade* uden netop, som sagt, at gaa den allerradikaleste Vej*). Var dette en absolut Pligt for alle, og var der noget ondt i overhovedet at drikke Vin, saa vilde vor Frelser ikke have virket hin Undergerning ved Brylluppet i Kana; at hin Vin skulde have været ugæret Vin, som Afholdsfolk paastaar, kan ikke bevises og er der heller ikke nogen som helst Sandsynlighed for.

Red.

*) Desuden: sku'de man helt afholde sig fra alt, hvad der *kan* misbruges, saa var der snart ikke den Ting, vi havde Lov til at benytte og nyde. Selve *Livet kan* misbruges. Følger deraf, at vi helt skal »afholde« os fra Livet, at vi skal gaa hen og aflive os allesammen?

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Norge. Indenfor den norske Statskirke hæver Rationalismen stadig dristigere sit Hoved. En luthersk Præst (Konow) i Bergen fremsatte i offentlige Foredrag Paastande, som aabenbart strider imod de lutherske Bekendelsesskrifter, som de norske Statskirkepræster under Ed har forpligtet sig at holde sig til. Denne Dristighed vakte Opsigt og havde til Følge, at en Del af hans Menighed indsendte en Protest til den lutherske »Biskop«. Men en endnu større Del af Menigheden indsendte en Modprotest, og stillede sig altsaa paa Præstens Side. »Biskoppen« henviste Sagen til Kultusministeriet. Den nuværende Kultusminister, som egentlig ogsaa tilhører den moderne Retning, fandt dog, at de af Præsten fornægtede Læresætninger tydelig var indeholdte i den lutherske Kirkes Bekendelsesskrifter, og erklærede, at Kultusministeriet maatte gøre den anklagede Præst opmærksom paa, at han, naar han fastholdt sin Fornægtelse, ikke mere stod paa den lutherske Statskirkes Grund og derfor maatte søge sin Afsked. »Det falder mig ikke ind!« svarede Præsten. Han blev ved sit Standpunkt og blev i sit Embede. Og man kan ikke afsætte ham. Statskirkepræsterne i Norge er nemlig Statsembeds mænd, og efter Forfatningen kan en Statsembedsmand kun afsættes ved Dom, naar han ikke frivillig gaar. Skal nu Pastor Konow-Affæren afgøres ved de civile Domstole? En kirkelig Domstol gives der ikke. Pressen mener, at der næppe vil findes en Domstol, som vil blande sig i et kirkeligt Anliggende, hvorom selv de lutherske Fagmænd er uenige. Domstolene vil anse sig for inkompetente. Kultusministeren synes at befrygte det samme, thi skønt Konow vedblivende haardnakket vægrer sig ved at følge Ministeriets indtrængende Opfordring til at tage Afsked, saa er der dog ikke foretaget nogetsomhelst videre Skridt imod ham. Man ved vel altfor godt, at der er mange af samme Slags som denne Konow, og at det er raadeligst ikke at lade det komme til flere Blamager. Baade Konow og de andre af lignende Kaliber paastaar alle at staa paa luthersk Grund. — Saadan gaar det, hvor enhver er sin egen Pave!

Ogsaa paa andre Omraader viser der sig Tegn paa Selvpogivelse og paa Splittelse. Det norske Kirkeministerium — en Institution, som i protestantiske Statskirker vil træde i Pavens Sted — har udsendt en Kundgørelse om, at *Altergang uden Skriftemaal* er tilladt for Fremtiden. Saa varer det vel ikke længe, inden Kravet om »fri Nadver« ogsaa bliver inødekommet. Der har allerede dannet sig flere fri

Nadverforeninger særlig paa Vestlandet, som fordrer Ret til at fejre Nadver i Hjemmene uden Præst.

Østerrig. I sidste Halvdel af November har den 6. almindelige *østerrigske Katholikforsamling* fundet Sted i Wien, under stor og begejstret Tilslutning fra alle Sider — fra alle Stænder og fra alle Dele af Landet. Blandt de tilstedeværende bemærkedes den apostolske *Nuntius*, i Wien, de tre *Kardinaler Gruscha, Skrbenski og Katschthaler* samt 11 Biskopper og 7 Abbeder; desuden flere Grever og andre Medlemmer af Herrehuset og Deputeretkammeret og ikke at forglemme den meget afholdte Førsteborgmester i Wien *Dr. Lueger*. — Forsamlingens Generalkommissær Grev *Sylvatarouca* bød Velkommen og den første Tale blev holdt af Friherre *von Spinette*, Centralkomiteens Generalsekretær, idet han aflagde Beretning om den katholske Bevægelses Resultater siden sidste Generalforsamling. Bestræbelserne var særlig gaet ud paa, at bevare det kristelige Ægteskab og den kristelige Skole overfor de gentagne Forsøg særlig fra Socialisters og Frimureres Side paa at rokke ved disse det kristelige Samfunds Støtter. I øvrigt blev der i Lighed med de tyske Katholikkers Generalforsamling ogsaa her holdt en Række ypperlige Taler om kirkelige, religiøse og sociale Spørgsmaal; og det stærke Bifald fra den hver Gang talrige Tilhørerkreds viste, at Østerrig ogsaa kommer med, at Katholikkerne ogsaa der vaagner til Iver og aktiv Interesse for Religionens Sag.

I Anledning af denne østerrigske Katholikforsamling bragte det konservative (!) Højreblad »*Nationaltidende*« forleden under Overskriften »Kampen mod Klerikalismen i Østerrig« et Wiener-Telegram, dateret 21. November, aabenbart fra radikal-socialistisk eller jødisk-fritænkerisk Kilde, og dog uden Kommentar, saalydende: »De ikke-klerikale Partier forbereder Offentliggørelsen af en Protest, i hvilken der paavises, at Forhandlingerne paa det store katholske Partimøde i Wien konstaterer, at de Klerikale anser Tidspunktet for egnet til et voldsomt Fremstød imod Fremskridtet. Det fremhæves, at Katholikkerne vil søge at sætte sig i Besiddelse af Ledelsen af Skoleundervisningen, og at de vil kvæle Forskningens Frihed og Universiteternes Betydning som videnskabelige Anstalter.« — En større Meningsløshed end Indholdet af dette Telegram kan næppe tænkes. Hvad vilde »*Nationaltidende*« mon sige, dersom man om vore hjemlige Forhold (f. Eks. angaaende Spørgsmaalet Vilhelm Rasmusen og Mellemskolen og de i den Anledning afholdte Protestmøder) vilde skrive, at de konservative og troende Krese forberedte »et voldsomt Fremstød imod Fremskridtet« og at Lutheranerne eller Protestanterne, - eller hvad man nu skal kalde de kristne Partier herhjemme — at de »sø-

ger at sætte sig i Besiddelse af Ledelsen af Skoleundervisningen (!), at de vil kvæle Forskningens Frihed og Universiteternes Betydning som videnskabelige Anstalter?»

Formodentlig skal denne sidste Frase være en Hentydning til de utvivlsomt meget berettigede Protester, som fremkom paa Forsamlingen, imod at Lærer- og Professor-embederne paa Seminarierne i et katholsk Land som Østerrig fortrinsvis besættes med vantro eller frafaldne Personer; — eller de skal maaske hentyde til Dr. Luegers Udtalelse om, at man ikke længer vilde taale de gængse Chikanerier og »Terroriserings«- Forsøg overfor de katholske Studenter paa de østerrigske Universiteter. I den Anledning opløftedes der et sandt Hyl i de liberales Lejr, man interPELLerede endogsaa Kultusministeren i Rigsdagen under de voldsomste Angreb paa Dr. Lueger.

Men Dr. Lueger var ikke sen til at give Svar paa Tiltale. Han sendte følgende Skrivelser til nogle Professorer, som ogsaa havde angrebet ham i Bladene:

»Jeg beder Dem venligst lægge Mærke til, at jeg slet ikke har talt om fri Forskning og forudsætningsløs Videnskab; mine Udtalelser angik næsten udelukkende de *Skandalescener*, som har fundet Sted paa de tyske Universiteter i Østerrig. Højstærede Herrer! Jeg tror, at *Slagsmaal ikke kan regnes for forudsætningsløs Videnskab* og at det ikke heller hører ind under *fri Forskning*, at tilføje andre Huller i Hovedet eller at slaa Ruder ind. Jeg haaber, at De er enige med mig heri, og jeg venter derfor, at De anvender den Energi, som De uden Nytte øver paa mig, til at skaffe Ro og Orden paa Universiteterne og hævde den akademiske Værdighed, samt at De fremfor alt vil bestræbe Dem paa at værne den *akademiske Frihed* imod *raa Voldshandlinger* og *gemene Forbrydelser*.

Med Højagtelse

Dr. Karl Lueger, Borgmester.«

Undervisningsministerens Svar til InterPELLanterne i Rigsdagen var sikkert ikke efter disses Hoved, det gik tværtimod i samme Retning som Dr. Luegers ovennævnte Svarskrivelse.

Italien. Ærkebiskoppen af Milano, *Kardinal Ferrari*, har for en Medarbejder af »Eclair« udtalt sig om den antiklerikale Bevægelse i Italien.

Kardinalen er Overhoved for det største Bispedømme i Italien, og kommer i nær Berøring med dets store Befolkning. Han betragter den nuværende antiklerikale Tilstand i Italien for langt alvorligere end den i Frankrig. De aabne Angreb vil blive dæmpede, antager han, men overfor Gejstligheden vil man vedblive at være mistroisk og

lidet velvillig. Dette Forhold maa Katholikerne råde Bod paa ved at holde Møder og ved at styrke deres Presses Indflydelse. Uheldigvis har af en eller anden Grund den ikkekatholske og antikatholske Presse faaet godt Indpas i de evropæiske Lande. Den har nemlig stillet sig forstaaende overfor Folks Interesser, og har saaledes banet sig Vej til Hjemmene i de bredeste Lag. Derfor, da den aabenlyst begyndte en antiklerikal Kamp med vidt og bredt at at udsprede Smædeskrifter mod Gejstligheden, og at udslynge falske Beskyldninger om grove Forbrydelser mod den, blev det altsammen troet i Lejre, hvor man før vilde have let af det eller stødt det fra sig med Foragt. Katholikker, og i Særdeleshed den katholske Gejstlighed, maa ved at udbrede deres egen Presse søge at indtage et Stade, hvorfra de med Held kan forsvare sig, naar de bliver angrebne.

✠ St. Johannes Broderskab afholder Møde Tirsdag den 3. December paa Haveselskabets Vej (Flora) Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften pr. Bestyrelsen.

Bazar.

Under Hendes kgl. Højhed Prinsesse Maries Protektion og Medvirken afholder vi vor aarlige Bazar i Koncertpalæets Ridder-sal den 30. November, 1. og 2. December, hver Dag fra Kl. 3.

Basaren anbefales til enhver, der er villig til at støtte os i vor Hospitalsgerning, og Gaver modtages med Taknemmelighed paa Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44, Toldbodvej 14, Frederiksberg Alle 17 og Strandvej 91.

NB. Udstillingen fra Kastanievej findes ogsaa paa denne Bazar — i udvidet Skikkelse.

St. Joseph-Søstrene.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. December. 1. Søndag i Advent. Kirkeaarets Begyndelse. — **2. M.** Bibiana, Jomfru og Martyr. — **3. Ti.** Frans Xaver, Bekender. — **4. O.** Barbara, Jomfru og Martyr. — **5. To.** Petrus Chrysologus, Biskop og Kirkelærer. — **6. F.** Nikolaus, Biskop og Bekender. — **7. L.** Ambrosius, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 8. December. 7. Søndag i Advent. Marie besmit-tede Undfangelses Fest (med Oktav).

Søndagsgudstjeneste

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.

St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt m. Katek. m Præd.

Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt m. Præd.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.

St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.

Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{1}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{4}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Rosenkransbroderskabet holder sit maanedlige Møde i St. Ansgars Kirke Søndag d. 1. December Kl. 6 Aften med Præd. og Procession. Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Rosenkranskirken. Fra Fredag den 29. Nov. til Lørdag den 8. December holdes hver Aften en lille Andagt med sakramental Velsignelse (Novene til Immaculatafesten).

Mødreforeningen. Tirsdag den 3. Decbr. læses Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke den hl. Messe for Foreningens Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Første Fredag i Maanednen (den 6. December.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerter.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre at møde til de aftatte Tider til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke førstk. Fredag den 6. December.

Fidelitasforeningen holder Fælleskommunion Søndag den 8. December (Immaculatafesten) Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

Vincenskonferensernes sidste Generalmøde i Aar finder Sted Søndag den 8. December Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$, efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragvæsende Medlemmer samt enhver, som interesserer sig for Vincensbrødrenes Arbejde blandt de fattige.

Kalenderen 1908 er udkommen og faas paa Menighedskontoret, Bredgade 69 $\frac{1}{2}$ o. G. (1--4) (Telefon 23.654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Øre. Ved Indsendelse af 30 Ø. i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64 $\frac{1}{2}$), Rosenkranskirken (Boyesgade 8 $\frac{1}{2}$), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 49.

Søndagen den 8. December.

1907.

INDHOLD: Indbydelse. — Maria Liljevaand. — Om Tolerance og Lærefrihed. — Litteratur. — Smaablomster. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Odense. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

Indbydelse.

Vincensforeningen i København fejrer i Aar 50-Aars Jubilæum. Herom vil Foreningens Lokalraad senere bringe nærmere Meddelelse til Ugebladets Læsere.

Det vilde imidlertid være ønskeligt, om Foreningen i denne Anledning, endnu inden Jubilæumsaarets Udgang, fik en større Tilgang af ny Medlemmer.

I Foreningens Statutter hedder det under Art. 1 og 2 om dens ophøjede Formaal: Vincensforeningen optager som Medlemmer alle unge Kristne, som forenedé i Bøn forpligter sig til at udøve Kærlighedsgerninger blandt fattige, syge og trængende

Indmeldelse i Foreningen kan ske enten ved »Lokalraadet«, hvis Formand er Hs. biskoppelige Højærværdighed, *Msr. Johannes von Euch*, Næstformand Hr. Fabrikant *H. Hoffmann*, Købmagergade 48, Sekretær Hr. Observator *Pechüle*, Observatoriet, Kasserer Hr. Grosserer *A. Millech*, Købmagergade 13, — eller hos en af de 4 Afdelinger (»Konferenser«):

St. Angars Konferens, Formand Hr. Pastor *von*

Kettenburg, Bredgade 64¹, Sekretær Hr. Baron *Rosenkrantz-Charisius*.

St. Maria Konferens, Formand Hr. Pastor *Ronge*, Boyesgade 8³, Sekretær Hr. Postbud *O. Jensen*, Schönbergsgade 10. (Denne Konferens kan i Aar fejre 25-Aars Jubilæum).

St. Josefs Konferens, Formand Hr. Pastor *Neuvel*, Griffenfeldtsgade 44, Sekretær Hr. Murermester *A. V. Günther*, Bangertsgade 11.

St. Andreas Konferens (Ordrup), Formand Hr. Pastor *Evers*, St. Andreas Kolleg, Sekretær Hr. cand. mag. *Halfdan Kejser*, Hyldegaards Tværvej 7.

Endelig kan man ogsaa indmelde sig i Foreningen ved *Mødet i Dag, Søndag den 8. December Kl. ca. 11¹/₂* (efter Højmessen) i *Bredgade 67² o. G.*

I hvert Tilfælde — om man agter at indmelde sig straks eller ikke — indbydes alle Herrer, særlig alle unge Mænd, fra alle fire Sogne til idag at overvære dette 4. og sidste Generalmøde for i Aar.

MARIA LILJEVAAND.

Anden Tekst til 145a (kath. Psalmebog).

Maria Liljevaand
alt uden Brøst,
med Moders Magt og Mon
du rækker mig din Haand
til Trygd og Trøst.

Du har i Ve og Vild
saa mangefold
dig vist som Moder mild
og, stod min Sjæl paa Spil,
som Frelsens Skjold.

Hvor kan dit Hjærtelag
 jeg lønne vel?
 Mig til dit Hjærte drag,
 da øges Dag for Dag
 min Sønnegæld.

Jeg knæler for din Fod
 med Skyld og Skam.
 Ak, tag din Søn imod,
 som dig saa tit forlod,
 og gør ham tam.

Din Forbøn er mit Ly
 mod Synd og Sorg.
 Da maa hver Fjende fly,
 blot trøstig jeg vil ty
 til denne Borg.

Mit Hjærte virk og vi
 til helligt Skrin,
 til Smykkegemme, ti
 dit Navn skal staa deri,
 kær Moder min.

(Efter det tyske ved J. F.)

Om Tolerance og Lærefrihed.

Med samme Overskrift som nærværende lille Meddelelse har »Politikken« for nylig havt et Par interessante Artikler fra Hr. cand. theol. Nicolai Blædels Haand, interessante paa Grund af den konsekvente Tankegang, hvorudaf de er skrevet. Naar Indsenderen af disse Linjer — og mange gode Katholikker med ham — den Dag i Dag kan have saa mange gode Venner blandt fromme Protestanter og kan føle sig til en vis Grad aandeligt hjemme blandt dem, har det altid været, fordi disse tænkte og

troede og talte — ikke i Overensstemmelse med, men i direkte Modsætning til Protestantismens Grundprinciper, fordi de i Lydighed højede sig for den kristne Tros Autoritet og i Virkeligheden slet ikke praktiserede Protestantismens Princip om den frie Forsknings og Ransagelses absolutte Eneberettigelse. Hævdes det, kan man vanskeligere indvende noget mod deres Standpunkt, der kommer til det Resultat, at den kristne Religion er en from Indbildning fra Ende til anden, eller at den er iblandet paa de vigtigste Punkter med store og indgribende Fejltagelser og Forfalskninger. Det Resultat er Hr. Blædel kommet til, og det samme Standpunkt indtages endog af Præster i den saakaldte danske Folkekirke. De troende Protestanters Standpunkt kalder han inkonsekvent, for saa vidt de kræver Tro paa Aabenbaringen, medens han anerkender foruden sin egen ogsaa den katholske Anskuelse som udspringende af konsekvente Slutninger. Han skriver saaledes:

»Hvad end Jesus har ment om sig selv — og det er et aabent Spørgsmaal — han mente i hvert Fald, at han, ledet af Guds Aand, talte med en særlig Autoritet. Han ligestillede ikke sine Anskuelser med sine Disciples. Den, der var af Sandheden, hørte hans Røst. De Byer, der ikke højede sig for ham, forbandede han. Og Paulus er et typisk Eksempel paa, at Tro og Intolerance staar i lige Forhold til hinanden. Her skal endvidere blot mindes om Augustins indtrængende Forsvar for Tvang i religiøse Spørgsmaal. Den sidste pavelige Encyklika, der er rettet mod den moderne Tænkning, er i nøje Konsekvens med hele Romerkirkens Udvikling. Den katholske Religions Styrke har været den, at den har haft Mod til at drage de logiske Konsekvenser af en dogmatisk Religion. Her er ingen Koketteren med moderne Idéer. Tro er Lydighed mod den guddommelige Autoritet. — Mod dette Autoritetsprincip var det, at Reformationen protesterede, idet den hævdede Samvittighedsfrihed og fri Forskning. Men den gjorde det paa en saadan Maade, at man har haft Ret til at sige om denne Bevægelse, at den var »Durch und durch Widerspruch« (Ed. v. Hartmann). *Samvittighedsfrihed til en vis Grad er meningsløst.* Men det var det, Reformationen vilde. Som dogmatisk Religion havde den sine hellige og ukrænkelige Dogmer. Derfor var Luther og hans Bevægelse ogsaa intolerant, Personlighedsprincippet blev kun delvis hævdet, og Autoritetsprincippet var endnu det stærkeste. — I vore Tider er der sket det, at den videnskabelige Aand har sejret i de protestantiske Lande. De indre Mod-

sigelser, der paa Luthers Tid var ubevidste, er nu blevne bevidste.«

I den følgende Artikel drager Forfatteren til Felts mod den Meningsløshed, det er, i en *protestantisk* Kirke at holde paa et Præsteløfte. Han viser med berettiget Haan og Frøagt det taabelige Standpunkt, man ofte kan høre endog Folkekirkens bedre Mænd forfægte, at de trosforpligtende Bøger bør man ikke opgive, men Præsterne skal stedse love at lære efter dem, dog, føjes der saa til, »om end ikke efter deres Ordlyd, saa efter deres Aand«. Det er noget af det taabeligste, som tænkes kan, at opstille en Trosbekendelse med bestemte Udtryk og fast Ordlyd, og saa lade Folk vide, at det er efter »Aanden« heri, der skal læres. Saa er det dog bedre, at være ærlige og ingen Ting at love! Men selve Opgøret med Folkekirken interesserer os ikke særlig, lad os være enige med vor højeste Autoritet her paa Jorden om at staa samlet mod den Modernisme, der vil føre os bort fra Troens een Gang lagte, uforanderlige Grundvold.

LITTERATUR.

A. Schack: „*Karens Garde*“. I Anledning af det Karen Bornemanske Oprør. (Lehmann og Stages Forlag) 25 Øre.

Nu er man jo begyndt at falde lidt til Ro ovenpaa det »Oprør«, som fremkaldtes ved Censors Forbud imod Opførelsen af Bergstrøms »Karen Bornemann«. Øjeblikket er derfor nu belejligt til et Tilbageblik over og en alvorlig Drøftelse af denne Sag, der i al Fald hvad dens Biomstændigheder og Konsekvenser angaar, ikke er af blot Døgn-Interesse. Og det har netop Pastor A. Schack foretaget i en ypperlig lille Piece, som er udkommet paa kort Tid i to Oplag paa Lehmann og Stages Forlag under Titlen »Karens Garde«.

Forf. gennemgaar selve Stykket fra Ende til anden og afslører paa en tydelig og klar Maade dets tendentiøse Forsvar for »den fri Kærlighed«s løse Forbindelser; men hvad der er af ligesaa stor Interesse at læse, det er den mesterlige Maade, hvorpaa Forf. belyser de forskellige Udtalelser, som fremkom i Pressen om »Karen Bornemann«. Der er f. Eks. *Georg Brandes* flotte og flove, drengagtig henkastende Udtalelse:

»Hvad en Minister, en Departementschef eller en Censor mener derom eller om dramatisk Kunst overhovedet, kan det maaske interessere deres Koner og Børn at vide, men er os andre saa ligegyldigt, som hvad en Barber mener om Maskinbygning. Udtaler de en Dom om disse Sager, de ikke har Begreb om, røber de kun, hvor Grænsen ligger for deres Intelligens, og hvad de siger, er saa lærerigt som at høre en Loppe hoste«. (!!)

Paa denne Brandes' mærkelige Udtalelse om det efter hans Mening »smukke og alvorlige« Stykke svarer Pastor Schack med Rette:

»Hvem er vi andre, der alene har Lov til at have en Mening om den foreliggende Sag? Er det pluralis majestatis, saa der kun skal tænkes paa Prof. Brandes selv? Eller er han i den Grad litterær Filister, at han har et lille Lav, der har Patent paa at have en Mening om litterære Spørgsmaal, hvorefter alle andre sig have at rette? O, hvilket ædelt, aandeligt Frisind! . . . hvad er en Udtalelse som den ovenanførte andet end et barnagtigt Forsøg paa at skræmme den tankeløse Mængde ind i en fordømmende Autoritetstro — et Forsøg, som ethvert tænkende Menneske maa betragte med en Blanding af Forundring og Ringeagt?«

Naa hvad *Georg Brandes* angaar, kunde man jo ikke vente andet fra *den Kant*. Hvad der derimod har vakt en ikke ringe Forbauselse, det er, at endog Professor *Høffding* i Tidsskriftet »det nye Aarhundrede« er optraadt som Ridder for »Karen Bornemanns« ædle Sag. Herover giver Pastor Schack i en Efterskrift til sin Piece følgende bemærkelsesværdige Kritik:

»Prof. *Høffding* har i 'Det nye Aarhundrede' skrevet en Artikel, der ikke vil være en 'litterær Anmeldelse' af det

omtvistede Skuespil, men 'Professorens Skøn angaaende dette Dramas Forhold til Moralen'. Skønt Høfding jo i sin Etik forsvarer Ægteskabet mod den saakaldte frie Kærlighed, har han dog ikke i Bergstrøms Stykke fundet nogen forkastelig Tendens. Dette beror dog paa en ubegribelig Blindhed hos den ellers saa tænksomme Forfatter. Jeg skal kun nævne et Eksempel herpaa; men det er da ogsaa saa graverende, at det ganske maa berøve tænkende Mennesker al Tillid til Professorens Dom i denne Sag.

Høfding har særlig følt sig tiltalt af *Professorinde Bornemann* og slutter sine Udtalelser om denne Dame saaledes: „Med sit forstaaende Hjerter og sin milde Haand er hun af den Art Skikkelser, Slægten ikke kan undvære paa sin Vej henimod Løsningen af de store Problemer, som Natur og Kultur i Forening har stillet den“. Men hvorledes hænger det nu egentlig sammen med dette „forstaaende Hjerter“? Her er tale om den Kendsgerning, at mange Kvinder, paa Grund af vore uheldige sociale Forhold maa forblive ugifte. (Skønt dette Misforhold naturligvis har mange Aarsager, skal jeg dog i Parenthes bemærke, at en væsentlig Aarsag ligger i den store Løsagtighed blandt Mændene. Hvis man tænkte sig, at alle Mænd fra Ungdommen levede sædeligt, saa vilde allerede dette bevirke en betydelig Stigning i Ægteskabernes Tal. En væsentlig Del af Skylden for det nævnte Misforhold falder derfor paa den litterære Retning og de slette Blade herhjemme, der altid har kæmpet tappert for Løsagtighedens Fremme og endnu gør det). Men hvad nu end Aarsagen er, Kendsgerningen staar der, og Spørgsmaalet bliver da: Hvad skal disse ugifte Kvinder gøre? Her viser der sig for Professorindens Moderhjerter kun to Muligheder. Den ene er den, at de unge Kvinders sanselige Tilbøjeligheder holdes stramt i Tøjle, udvortes set; men da risikerer man (som hun havde erfaret), at Sanseligheden slaar ind og avler Sindssyge. Derfor hælder hun — om end med nogen Ængstelse — snarere til den anden Mulighed, nemlig den, at de unge Kvinders erotiske Tilbøjeligheder faar Luft gennem frie Forbindelser. Der er jo imidlertid ogsaa en tredje Mulighed, nemlig den, at de unge Kvinder gennemgaar en *Karakterudvikling*, saa de med en ren Villie og et ægte,

ædelt Hjerte lærer at bruge deres Kræfter og Evner — ogsaa de særlig kvindelige — i Hjemmets og Samfundets Arbejde; og heldigvis er der Tusinder af saadanne ugifte Kvinder, som baade i mindre og større Kredse gør et udmærket og paa mange Maader uundværligt og uerstatteligt Arbejde. Men denne naturlige og nærliggende tredje Mulighed, den har den mærkelige Professorinde ikke faaet Øje paa. Hun siger til Manden:

'Du aner overhovedet ikke, hvad en Moder gaar igennem med voksne Døtre, som ikke bliver gift, mens Tid er, — hvis hun da har Øjne til at se med.'

Hun røber ved disse Ord, at hun har opdraget sine fire Døtre saa slet, at selv de to, der er komne ind i pæne Stillinger, efter Moderens egne Ord at dømme maa være noget *anløbne*. Og da Karen siden spørger: Hvad har de havt ud af deres tvungne Dyd andet end Bitterhed, Bitterhed og Tomhed? — saa har Fruen intet dertil at bemærke.

Med andre Ord, Professorinden røber, trods sin pæne, elskværdige Tale, en Tankegang, der er en Haan imod alle sædelige og ugifte Kvinder, og som i sig selv er *simpel, raa og brutal*. Naar Høffding siger om Professor Borneman, at hans Sædelighedsopfattelse hører hjemme i Jødedommen, saa kan man med Rette sige om Fruen, at hendes Sædelighedsopfattelse hører hjemme i Muhamedanismen eller i Hedenskabet. Hun betragter Kvinderne udelukkende som *Kønsvæsener*. Naar det sanselig-erotiske ikke kommer til sin Ret, saa er de færdige, saa er der ikke noget Haab for dem i denne Verden. Denne Opfattelse fører konsekvent til det muhamedanske Harem eller de græske Hetærer; der kan Kvinden som Kønsindivid blive anbragt. Derimod har Fruen ingen Anelse om, at Kvinder dog ogsaa er *Mennesker* i fuld Forstand, d. v. s., at de lige saa vel som Mændene er sjælelig-aandelige Væsener med Mulighed for en ejendommelig kvindelig, men ikke mindre fin, dyb og rig Karakterudvikling.

Men hvad skal man sige om en Professor i Filosofi og Forfatter af en Etik, der ganske mangler Blik for det forlorne, det simple og raa i denne Dames Tænkemaade, saa at han endog i hende ser en af de skønne, ideale Skikkelser, der er uundværlig for Slægtens Fremskridt? —

Ja, naar man vil være rigtig elskværdig, kan man jo nøjes med at sige, at Prof. Høffding her i endnu højere Grad end Prof. Borneman gør et *virkelighedsfjernt* Indtryk. Og saa kan man for Resten tænke, hvad man vil.«

— Man maa ubetinget give Pastor Schack Ret. Noget saadant skulde man ikke have ventet af en ellers saa alvorlig og ædruelig Mand som Professor Høffding, der dog kunde formenes at sidde inde med alle Betingelser for at kunne bedømme denne Sag ud fra faste etiske og moralske Principper.

Vi blev jo imidlertid forskaanet for at se et saadant Stykke opført her i København; derimod spilles det nu i Kristiania Aften efter Aften for fuldt Hus, under bragende Bifald og gentagne Fremkaldelser. Det er ubegribeligt, hvorledes Folk og især det Køn, som dette Stykke forhaaner efter bedste Evne, kan sidde og klappe Bifald til deres egen frække Fornærmer og Bagtaler. Hvor langt mon man skal med Næsen ned i Snavset, førend man begynder at væmmes derved?

* . *

Johannes Jørgensen: Den yndigste Rose.
Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag, 136 S. Kr. 2,50.

Denne smukke Bog, som der allerede i forrige Nummer blev en Slags Anmeldelse til Del, er nu udkommen. Den vil kunne pynte paa Julebordet og være Læserne baade til Underholdning og Ophbyggelse.

Skulde nogen finde, at den fortjener en endnu mere indgaaende Anmeldelse, saa vil der med Glæde blive taget imod en saadan.

* . *

Julekærten («Varden»s Forlag) er udkommet. Pris 25 Øre. Nærmere herom i næste Nr.



Smaa blomster.

Hvad en Tjenestepige formaar.

Det var en Septemberdag 1902, at en Præst rent tilfældig paa en Rejse kom til at tale med en Dame, da de sad lige over for hinanden i en Jernbanekupé; hun havde fortalt, at hun lige nu havde fulgt en Søn til Noviciatet i et Kloster, og Præsten havde lykønsket hende. »Min anden Søn er næsten endnu mere flink«, fortsatte hun, »men desværre sygelig, dog kommunikerede de begge med mig hver Søndag«. — »Det var kønt, udbrød Præsten, »at der dog endnu findes saa ivrige katholske Familier!« — »Jo vist, en katholsk Familie!« lød Svaret, »min Mand er Frimurer og jeg var indtil mit 25. Aar vantro.« — »Hvorledes er De da blevet som de nu er?« — »Gennem min Tjenestepige!« Og Damen fortalte, hvad det var for en Skat, de havde i Huset. Pigen var bleven antaget, da Fruen havde faaet sin første Søn; altid glad og frimodig opfyldte hun enhver Pligt, arbejdede endogsaa ofte til langt ud paa Natten for at kunne understøtte Fattige, og vakte derfor efterhaanden i den Grad sin Frues Beundring ved denne ligefremme og solide Fromhed, saa hun engang lige ud spurgte: »Hvorledes bliver man dog som Dem?« — »Gennem Bøger«, lød Svaret. Fruen vilde gerne lære disse Bøger at kende. Tjenestepigen gav hende et Par Aargange af »Sendebud fra Jesu hellige Hjerte«, og »Notburga«. Fruen bladede dem igennem, smed dem saa hen i en Krog. Senere læste hun dem dog, og dette blev Begyndelsen til et helt nyt og bedre Liv i Hjemmet. Fruen og Pigen opdragede nu Drengen og dennes yngre Broder i kristelig Aand, saa at disse, da de skulde til Gymnasiet, erklærede, at de vilde være Præster. Faderen fastholdt opbragt, til den Slags Ting havde han ingen Penge, det blev deres Moders Sag. Denne bestred virkelig Omkostningerne for Studeringerne, støttet af Pigen paa den mest opofrende Maade, idet denne i de otte Aar, hvor de unge Mennesker opholdt sig paa Gymnasiet, gav Afkald paa sin Løn. — Da Damen havde endt sin Fortælling mente Præsten et,

saa smukt Eksempel paa Dyd og Kærlighed til Næsten dog egentlig burde være kendt i en videre Kreds. »Jeg har virkelig ogsaa engang skrevet det hele ned«, svarede Fruen, »men da Pigen opdagede det, rev hun Papiret i Stykker og udbrød, at dersom jeg offentliggjorde noget af den Art, saa forlod hun øjeblikkelig Huset«. —

(»Christi pädagogische Blätter« Nr. 5 1907).

Bønnens Løn.

Det var gryende Vaar i Schweiz, denne Brydningstid i Naturen, hvor laaget Luft og Slud omsvæver Bjergenes snedækte Tinder; en alt andet end hyggelig Overgang, der dog neppe stod klart for de to unge Mennesker, der netop denne Aftenstund sorgløs skred fremad paa Vejen fra Appengelt til Glarus; øjensynlig Haandværkssvende, der med Ransel paa Nakken, støvede og trætte gennemstreifede Egnen for at søge Arbejde. Muligvis havde allerede een eller anden sat Livet til ved et Lavineskred paa denne Vej; thi netop her ved denne Omdrejning var der rejst et Krucifix, og lidt længere hen et lille Billede af Gudsmoder. Vandringsmændene standsede; »det var dejligt«, udbrød den ene, »her staar vi da paa katholsk Grund, det var rart at bede en Bøn ved Korsets Fod, forinden vi gaa videre«. — »Ganske sikkert,« mente den anden, »men det er snart Tid at tænke paa at komme under Tag. Stormen er oppe, Skyerne trækker sammen, Tasmørket begynder, og endnu har jeg ikke øjnet nogen menneskelig Bopæl undervejs. — »Jo,« svarede den første, »lidt højere oppe ligger der en Snehytte, der kan vi altid finde Ly, lad os først bede her lidt i Ro, Nattekvarter naar vi nok«. — Herimod var intet at indvende. Begge knælede andægtig. Styrkede af Bønnen rejste de sig omsider for at opsøge Snehytten, thi stedse mægtigere krusede og larmede Stormen som vilde den rive hele Naturen med sig. Saa pludselig lød der et forfærdeligt Brag; forstenede af Rædsel stode de to unge Mænd; en kæmpestor Snelavine jog med gruppvækkende Fart ned ad Bjerget, knuste bogstavelig talt Snehytten i Smadder, og susede med Rabalder ned i Dalen, fejende alt

med sig, Træer og Buske. Dybt bevægede sank de to Venner i hinandens Arme, takkende Gud for deres forunderlige Redning; thi hvorledes var det gaaet dem, om de nu ikke i denne sene Aftentime havde følt Trang til at bede en Bøn ved Korsets Fod?

(Oversat fra Tysk.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (V. M.) Lørdag den 30. November aabnedes *St. Josefs Søstrenes aarlige Bazar* i Koncertpalæets Ridder-sal og tilstødende Lokaler til Fordel for St. Josefs Hospital under *Hds. kgl. Højhed Prinsesse Mariæ* Protektion og med velvillig Assistance af Repræséntanter for den danske Adel, de herværende Legationer og en Kreds af Menighedens velkendte Damer.

I Riddersalens Midte var draperet en Baldakin, under hvilken Prinsessen solgte Blomster, sjældne Frugter og Prospektkort, medens der fra Boderne rundt omkring i Salen solgtes de mest forskellige Luksus- og Nyttlegenstande samt falbødes Lodsedler; en velforsynet Buffet manglede heller ikke.

Lørdag Aften opførtes den franske Komædie »L'anglais tel qu'on le parle«, spillet af Medlemmer af de forskellige Legationer med en forbausende Routine; særlig bør fremhæves en selvsikker, tør Englænder og en snedig, overlegen Tolk. Soiréen indleddes med en Trio for Violin, Violoncel og Klaver; »Der Zweifel« og »die Lerche« af Glucka; senere spillede »Tambourin« af *Lectec* for Violoncel meget smukt, samt nogle kvikke norske Danse af *Grieg* for Violin og Piano og megen anden fortræffelig Instrumentmusik og Sang. — Et komisk Nummer »En Fløjtesolo« paa Fransk gjorde megen Lykke og ikke mindre Fru *Oda Nielsen* i amerikanske og franske Sange.

Et udmærket Paafund var Fiskedammen, som paatvang sig de Besøgendes Opmærksomhed; »La pêche miraculeuse« vil sikkert genlyde i Manges Øren; den gjorde god Forretning og Rouletten ligesaa.

En Udstilling af smukke, gamle, rigt forarbejdede Kirke-dragter og en haandskreven Bønehøg fra 1769 m. m. bør ikke forbigaa.

Vor højærværdige Biskop og en Del af Gejstligheden bærede Bazaren med deres Besøg.

Søndag Eftermiddag opførtes af Elever fra St. Knuds Skole *Haydn's* nydelige *Børnesymfoni*, som indledes med en lille Komædie, i hvilken den unge Dirigent forsøgte at klare sit vanskelige Hverv at tromme de forskellige Stemmer sammen. Fru *Oda Nielsen* underholdt Publikum med Børnerim og -Sange paa sin skælmske og indsmigrende Maade. Til Slut udførtes af Smaa piger forskellige Folkedanse og en Minuet af Elverhøj, arrangeret af Fru *Hauge Mohr*.

Om Aftenen spillede »Le testament de M^{me} Patural« og »L'anglaise à l'hotel«, udført af unge Damer fra den franske Skoles Kursus med megen Friskhed og Sikkerhed.

Den tredje Dag afsluttedes med en Underholdning, ved hvilken Professor *Emil Poulsen* og Fru i højeste Grad fængslede Tilhørerne med Oplæsningen af St. Hans Aftens Spil, der ledsagedes af smukt arrangerede Tableauer og dertil hørende Sangmusik.

Der var jævnt godt Besøg alle 3 Dage.

Odense. (J—n.) Den nye Kirke paa St. Albani Torv er snart bragt helt under Tag; den forgyldte Hane paa Rytterspirets Top drejer sig allerede om sin Akse og viser de gode Borgere den herskende Vindretning. Dag for Dag kan man nu se Hovedtaarnets Murmasse mere og mere skille sig ud fra Kirkens kamtakkede Gavl, og inden Jul vil Taarnet forhaabentlig være naaet et godt Stykke opad.

Det nye Hus, »*Albaniborg*«, der er bygget ved Siden af Kirken, nærmer sig snart sin Fuldendelse i det Indre. — Ind mod Gaarden ligger i Stueetagen den nye Forsamlingsaal, hvor Menighedens Sammenkomster for Fremtiden skal finde Sted.

»*Albaniborgs* Forsamlingsaal« indviedes ganske vist under Festlighederne i Sommer; men den staar i Grunden først fuldt færdig fra i Gaar at regne, da det elektriske Lysanlæg er tilendebragt.

Med sin fast byggede Scene, sine nummererede Stole-rækker og de lyse Farver, hvori Dekorationen er udført, tager Salen sig meget hyggelig og indbydende ud. Og man maa i det hele yde Hr. Arkitekt *Alfred Schneider jun.* al mulig Anerkendelse for dette smukke Helhedsindtryk, han har forstaaet at frembringe.

Menighedens flittige Sangkor aabnede Festernes Rækker her i Salen i Anledning af *St. Cæcilia* Dagen. Anni kom først til Stede ved Festens Slutning, men fik det Indtryk, at Deltagerne havde tilbragt virkelig hyggelige Timer med hverandre under Hr. Pastor *Wenigs* Præsidium.

Ogsaa Scenen er nu indviet, idet *Agnesforeningens* Medlemmer i Søndags og Mandags opførte en Tragedie: *Den hl. Julie*, som tilfulde viste, at vore unge Trosfæller her ogsaa forslaar at sætte deres Kræfter ind paa Løsningen af saa vanskelige Roller, som her bødes dem. Det maa siges til deres Ros, at de unge Damer gik paa med Liv og Lyst, uden at man sporede det ringeste til den kendte Lampefeber.

Ved Tragediens Opførelse i Søndags traadte Salens eneste svage Punkt frem: Den var for lille; mange maatte gaa bort uden at kunne faa Plads. Under almindelige Forhold vil den dog nok kunde rumme Deltagerne i de forskellige Møder af dels underholdende, dels belærende Art, som vil blive afholdt her.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincents og Sognebibliothekerne finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7-9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved **Rosenkranskirken** efter Eftermiddagsgudstjenesten om Søn-
dagen (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra **St. Josefs Konferents** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9-1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

A. C.s Foredragsrækker.

Fjerde Række (Oktoker 1907—Marts 1908).

Tredie Foredrag: **Onsdag den 11. December, Aften Kl. 8¹/₂.**
Foredragsholder: **Mr. A. W. Taylor.**

Emne: **Birma** (paa Dansk).

Lokale: **Den store Sal** ved Jesu Hjærte Kirke i Stenosgade
(Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole
o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

Alle indbydes.

Alle indbydes.

Unio. Alm. Møde afholdes Tirsdagen den 10. December i
Myginds Selskabslokaler, Linnésgade 25.

I Lighed med de foregaaende Aar agter Undertegnede i Anledning af Julen at foranstalte en Uddeling af **Fødevarer til de Fattige** i Rosenkranskirken Sogn. — Det er vort Haab, at Enhver efter Evne vil yde sin Skærv til dette veldædige Øjemed. De Trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa inden den 18. December personlig henvende sig til en af Undertegnede eller til Præsterne ved Rosenkranskirken, som ogsaa er villige til at modtage Gaver.

Frk. M. Muus, Frk. E. Ronge,
H. C. Ørstedesvej 29 B¹. Lykkesholms Allé 14 C.
Frk. M. Hoffmann,
St. Hans Minde, Valby.

Ligesom i de foregaaende Aar foranstalter vi en Uddeling af **Fødevarer til Fattige** i Anledning af Julen og beder derfor alle, som har Evne og Vilje, om at yde en Skærv i nævnte Øjemed. De Trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa **personlig** henvende sig hos en af undertegnede inden Lørdag den 14. December og senere ligeledes **personlig** afhente Fødevarerne. Til Breve tages intet Hensyn, og Varerne udleveres heller ikke til Børn. De Trængende i St. Anna Sogn maa i Aar henvende sig til en af undertegnede.

Fru A. Osterhammel,
Nørrefarimagsgade 15, 2. Sal.

Enke-Lehnsbaronesse Stampe-Charisius,
Vestervoldgade 15.

Frk. F. Stratbøcker,
Jægersborg Allé, Charlottenlund

Frk. C. Tetzlaff,
Ved Stranden 10.

St. Josefs Gildets Juleuddeling.

I Lighed med foregaaende Aar uddeler **St. Josefs Gilde** til forestaaende Julehøjtid en Del Understøttelsesportioner til trængende Br. og Enker. Begæringer herom maa sendes til Formanden, Bogtrykker Mohn, St. Kongensgade 31, senest den 15. December.

Kirkelig Kalender.

**Søndag den 8. December. 2. Søndag i Advent. Marie ubesmitte-
teds Undfangelses Fest** (med Oktav). — **9. M.** Oktavdag. —
— **10. Ti.** Lorettofest. — **11. O.*)** Damasus, Pave og Bekender.
— **12. To.** Vicellin, Biskop og Bekender. — **13. F.*)** Lucia,
Jomfru og Martyr. — **14. L.** Oktavdag.

Søndag den 15. December. 3. Søndag i Advent.

*) Onsdag og Fredag i Adventstiden er Fastedage.

Søndagsgudstjeneste

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
m. Katek.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — - 6 Andagt
m Præd.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt
m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculalakirk. (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂;
i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7¹/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7¹/₄
og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6
og 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl.
5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa
for Ikke-Katholikker.

Mariakongregationen for Mænd fejrer sin aarlige **Titularfest**
Søndag den 8. December (Marias ubesmittede Undfangelse) med
Fælleskommunion Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjerte Kirke og højtidelig
Kongregationsandagt med Prædiken og Optagelse af
nye Medlemmer Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke.

Fidelitas-Foreningen holder Fælleskommunion Søndag den 8. December (Immaculatafesten) Kl. 8 i St. Ansgars Kirke.

Vincenskonferensernes sidste Generalmøde i Aar finder Sted Søndag den 8. December Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt enhver, som interesserer sig for Vincensbrødrenes Arbejde blandt de fattige. (Se første Side i dette Nr.)

St. Franciskus III. Orden holder Møde med Profesløfteafleggelse og Iklædning i St. Knuds Kapel Fredag den 13. ds. Kl. 8 Aften. — Generalabsolutionen i Anledning af Marias ubesmittede Undfangelses Fest meddeles offentlig i St. Knuds Kapel kun paa selve Festdagen efter Højmessens Kl. 7 og efter Gudstjenesten Kl. 3.

Kollekten til Fordel for Elisabethforeningens Børn har indbragt i St. Ansgars Kirke Kr. 273,80; i St. Josefs Kirke Kr. 50,00; i Rosenkranskirken Kr. 15,50; i St. Anna Kr. 10,35. Ialt Kr. 349,65.

Herfor bringes en hjertelig Tak! J. Braun.

Immaculatakirken. Søndag den 8. ds. efter Højmessens Kl. 9 udstilles det allerhelligste Sakramente hele Dagen.

Taksigelse.

Alle de Mange, der ved Køb, Gaver eller Assistance ved Bazaren har vist Interesse og Sympathi for vor Gerning, beder vi modtage vor hjerteligste Tak.

ST. JOSEPH-SØSTRENE.

De ved Lotteriet udtrukne Numre er:

Nr. 624. Et Guldarmb.	Nr. 393. En Vase.	Nr. 101. En Vifte.
- 769. Et Tæppe.	- 5. En Kakkeltov.	- 144. En Lysedug.
- 965. Et Gulduhr.	- 67. Et Maleri.	- 95. Et Skib.
- 263. Et Kaffestel.	- 876. Et Skrivetøj.	- 21. Et P. Damest.
- 596. Et Tæppe.	- 467. En Sofapude.	- 52. Dukken Else.
- 144. En Salonbk.		- 54. » Stella.

Litteratur. Ærede Læsere gøres opmærksomme paa, at Nordisk Forlag indtil Udgangen af dette Aar har nedsat Prisen paa følgende af Johannes Jørgensens Bøger:

Beuron	før 2,50	nu 1,00
Omvendelse	— 2,00	— 0,75
En Apostel	— 2,00	— 1,00
Vor Frue af Danmark	— 4,50	— 1,50
Eva	— 2,00	— 0,75
Romersk Mosaik	— 4,00	— 1,50

Det er en gunstig Lejlighed til for en billig Penge at forsyne sig med udmærkede Bøger til Fødselsdags-, Jule- og Konfirmationspræsent. — Bøgerne faas gennem enhver Boghandel! Nedsættelsen varer kun Aaret ud!

Kalenderen 1908 er udkommen og faas paa Menighedskontoret, Bredgade 69 $\frac{1}{2}$ o. G. (1—4) (Telefon 23 654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Øre. Ved Indsendelse af 30 Ø. i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Husk Vincentsforeningens Kransekort!

Se nærmere det første Nummer i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 50.

Søndagen den 15. December.

1907.

INDHOLD: Litteratur. — Streiftog gennem Bladene. — A. C.s Foretagsrækker. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Esbjerg. Helsingør. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

LITTERATUR.

Julekærten. »Varden«s Forlag. 25 Ø. (7 for Kr. 1,50).

»Vardens Forlag« udsender atter i Aar sin velkendte og velsete »Julekærte«, Det vil vistnok for mange være en Skuffelse ikke at gense den i dens gamle Dragt; der var noget saa hyggeligt og hjertevindende over Omslaget fra de tidligere Aar. Maaske har Udgiveren tænkt: *Varietat delectat*, Afveksling fryder. Men for den Afveksling var der jo stedse Plads indenfor Omslaget. Indholdet er ogsaa denne Gang ret righoldigt. Om Julen synger forskellige smukke Digte, »Rosernes Jul« (en yndig Legende om Hyrdernes Besøg ved Krybben), »De uskyldige Børn« (Opfattelsen er dog sagtens lidt for anarkistisk), »Juleaften« (sikkert det smukkeste og mest stemningsfulde af alle Digte) og »Julesang«. Karl Christensens »Den største Jul« vil vist hos alle Læsere vække den ejendommelig vemodige Stemning, hvoraf denne Skildring af et forspildt Menneskeliv er fremgaaet. Ret hyggelig virker derimod Fritz Zep-

pelins Juleskitse om den lille Kat »Mine«. G. Schmocks Skildring af »Konstantia« er særlig henimod Slutningen vistnok altfor tør, Ivar Sæters »Indtryk af Jesuiterne« maaske noget for begejstret, skønt jo rigtignok de Lejligheder, hvor han mødte Jesuiter, kunde være nok saa egnede til at vække hans Begejstring. Ret fornøjeligt og samtidig pædagogisk lærerigt er Auzias Jouvaus »Møde med Kulsvie-ren«, medens Kees Meekels »Utak« maaske er lidt for uhyggelig til at fortjene Plads i »Julekærten«. Men i det hele taget vil vistnok alle læse »Julekærten« med Glæde, og om det i de følgende Aar skulde lykkes den af vor katholske Litteratur højtfortjente Udgiver til et lignende afvekslingsfuldt Indhold ogsaa at føje nogle Illustrationer, der direkte minder om Jul, saa vil man kunne skrive som Motto over hans »Julekarte« det gamle Mundheld: *Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci*, »Den bærer Prisen, som har forstaaet at forene det gavnlige med det fornøjelige.«

sr.

Mads Jepsen: Som man saar. — Nutidsbetragtninger. Kbhvn. »Folkelæsning«s Forlag. 94 S.

»Hos mangfoldige Mennesker møder man paa ét Omraade en forbløffende Mangel paa Logik og sund Sans.

Hvis en Mand skriver en Bog om vor legemlige Ernæring og hævder, at den Føde, vi hidtil har faaet, er usund og skadelig for os, da lytter alle. Og han kan glæde sig ved en Lærvillighed og en Modtagelighed, der i sin ubeherskede Iver ofte grænser til Kritikløshed.

Men hvis en anden Mand foretager en lignende Undersøgelse for den aandelige Ernærings Vedkommenoe og her kommer til et lignende Resultat, da falder øjeblikkelig alle over ham. Naturligvis ikke mindst de, der har Restauranter efter fransk System. Men mærkeligt nok ogsaa mange Indehavere af vore Folkekøkkener. Og som Regel indlader de sig slet ikke paa Forhandling. Han kan have Grunde saa talrige som Brombær i September, han vil dog som Regel kun modtage Skældsord, Haan og Mistænkeliggørelse som Svar ...

At det er nyttigt og nødvendigt at fjerne Ukrudtet fra vore Bondemarker, vil selv de fleste Byboere kunne for-

staa. Men naar Talen bliver om *Ukrudtet paa vor Folkeager* anlægger mangfoldige Mennesker et helt andet Synspunkt.«

Saaledes indleder Forf. med en vis, forstaaelig Bitterhed, sine tidssvarende Betragtninger over nogle mildest talt forunderlige Foreteelser paa Litteraturens, »Kunsten«s og Pressens Omraade, saasom Bjørnsens »Mary«, Skjoldborgs »Sara«, Laurids Bruuns »Pan«, Jakob Knudsens »Inger«, i Forbigaaende ogsaa Bergstrøms »Karen Bornemann«, ligesom ogsaa Smudspressens Forbryderinteresser og Rufferiannoncer samt Griserier som »det lille Vitsblad« etc. . . .

Forunderlige Foreteelser blev der sagt. Ja, forunderlige i den Forstand, at det er ubegribeligt, at vi endnu ikke har en Lovparagraf, som kan ramme al den giftige Udsæd, der gennem Billeder og Blade udstrøs selv blandt den grønneste Ungdom til ubodelig Skade for deres Følelses- og Forestillingsliv. Forunderlige ogsaa i den Forstand, at det er ubegribeligt, hvorledes selv Forfattere, som dog ellers vil regnes blandt de pænere Forfattere, ikke heller undser sig for at spekulere i Læsernes laveste Instinkter og opstille saadanne Eksempler til Efterligning for Folket, som dem, de med Forkærlighed behandler i deres moderne Bøger.

»Ja, men,« lader Forf. nogen indvende, »hvem siger, at de skal være Forbilleder? Hensigten er kun at forklare os saadanne Naturer og hjælpe os til at forstaa dem.«

Saaledes taler Daarer, (det er Forf.s Svar herpaa), der er blottet for Virkelighedssans. . . . Hele Fremstillingen er beregnet paa, at Læseren i sit Hjerte skal frifinde dem. . . . Og den Sympathi, hvormed Forfatterne fremstiller deres Adfærd, vil forplante sig til de unge Læsere. Der er Fare for at de vil forstaa dem altfor godt. . . .

Som man saar, saaledes høster man.

»Det er ufatteligt,« siger Forf, S. 6, »at det skal være saa nøjsommeligt at banke denne jævne og simple Sandhed ind i Folk.

Forførelsesdigtning virker Forførelse, Skilsmisseforherligelse fører til ny Skilsmisser, Lovprisning af Alkohol skaber Alkoholister, Forskønnelse af Selvmord fremkalder Selvmordere. Naar man skriver sjofle Bøger, forsjoffer man Læsere. Hvis man hænger utugtige Billeder op i Butiksvinduerne, fylder man Børnenes Sind med utugtige Fore-

stillinger, der engang vil slaa ud i utugtige Handlinger, — det er saa simpelt og ligetil, som at Virkning følger efter Aarsag. Det er lige saa urokkelig en Kendsgerning, som man ikke kan høste Hvede, hvor man har saæet Klinte.«

Forf. har desværre Ret i sit Syn paa Forholdene og fortjener derfor Ørenlyd hos enhver, der elsker sit Folk og sit Land, og som ønsker, at det ikke maa gaa os, som Forf. med Føje befrygter, at det kunde gaa, dersom ikke alle — Præster, Lærere, Boghandlere, Forældre, overhovedet alle, hvem det tilfalder at give Raad og Anvisning med Hensyn til Læsning og Adspredelse — dersom ikke alle, som føler Ansvar, hjælper med til efter Evne at bekæmpe Ukrudtet og søger at modarbejde alt, hvad der giver det Voksemulighed. Thi »hvis man af Udsæden kan slutte sig til Høsten, forestaar der os onde Dage.«

Fernando Linderberg: Samfundet og dets økonomiske Udvikling. (Lehmann og Stage, 1907) 72 S.

Det foreliggende Skrift er en ændret og stærkt udvidet anden Udgave af Forf.s »Sociale Kendsgerninger« (1899) og giver i korte og klare Grundtræk et Overblik over de sociale Forhold, Arbejderspørgsmaalet, det moderne Samfund i det hele taget og dets Udvikling ned gennem Tiderne.

Forf. viser sig i Besiddelse af en god Indsigt i alt det sociale Spørgsmaal vedrørende, hvorfor han ogsaa forstaar at foretage en til alle Sider retfærdig Bedømmelse af Socialismen i alle dens Former og af de Midler, som Socialpolitikken dels allerede har benyttet sig af, dels maa hjælpe og fremme til Opnaaelsen af betryggende Tilstande for alle Parter.

Hvad der særlig kan interessere os, det er at se, hvorledes Forf. anerkender Kristendommens Indflydelse paa Samfundets rette Udvikling og dens Evne til paa bedste Maade at løse Vanskelighederne baade i Fortid og Nutid.

Hvad Fortiden angaar skriver Forf. S. 5: »Kirke- og Klosterbygningerne var i det rene Agrarsamfund de første Fremtoninger, der begyndte baade i det ydre og indre at ændre Samfundets Karakter. Blot som Bygningsværker be-

tragtet skille de sig baade fra Krigs- og Bøndergaardene og gav Landet et andet Udseende, et nyt Præg. Gennem Kirkens Gerning blev de hidtil vilde Krigere og raa Vikinger omdannede til Fredens Arbejdere og de foragtede Trælle hævet til Menneskeret.

»Klostrene blev tillige Skoler baade for Havebrug, Agerbrug, Haandværk, Kunst og videnskabelig Dannelse.«

Og hvad Nutid og Fremtid angaar, bemærker Forf. S. 68—69:

»Som Erstatning for Religion er selv Kunstens og Videnskabens højeste Frembringelser kun Avner uden Kærne og Kraft... Kun i inderlig Pagt med de højeste aandelige Kræfter vil Nutidens Stedbørn naa frem til Fremtidens forjættede Samfund. De, der ikke kan faa Øje paa og Mod til at følge Idealets Ildsøjle, vil dø under Ørkenvandringen«.

Bogen giver i sammentrængt Form et stort baade historisk og statistisk Materiale, og vil derfor ogsaa sikkert — saaledes som det er Forf.s Ønske — findes egnet til Brug ved almen Undervisning i Samfundslære, baade til Privat- og til Skolebrug.

— Besynderligt er det dog at se Bogen slutte med en Udtalelse af den berygtede *Mazzini*, der var Hovedleder af »den europæiske Revolutionskomité« og var Ven og Forbundsfælle af den radikalsocialistiske Sækularist og Kristendomshader Charles Bradlaugh. Det *lyder* jo meget pænt, naar han minder Arbejderne om, at Kristus ikke talte om Rettigheder hverken til de rige eller de fattige, men om Pligt, om Kærlighed, om Opofrelse... Men Forf. vilde dog i den store sociale Pave Leo XIII.s *Rundskrivelse om Arbejderspørgsmaalet* (paa dansk hos Høst & Søn) sikkert have kunnet finde Udtalelser, der havde dannet en værdigere Afslutning paa Bogen end hin berygtede italienske Revolutionsmands, der sikkert kun af opportune Hensyn tog Kristi Navn i Munden.

Leo XIII.s *Rundskrivelse om Arbejderspørgsmaalet* er over hele Verden anerkendt som et af de betydeligste Indlæg om dette Spørgsmaal. Undertegnede har derfor allerede for et Par Aar siden sendt Hr. Fernando Lindenberg og »det sociale Sekretariat« et Eksemplar af denne

Encyklika, men den findes ikke en Gang opført blandt de 50 (halvtredsindstyve) Hovedkilder, som Forf. henviser til, og som findes optegnede bag i Bogen. F. R.

Streiftog gennem Bladene.

Middelalderlig Fattigpleje. Hvad Danmark tabte ved Reformationen.') Under denne Overskrift skriver *Vort Land* for 11. Oktober:

I den konservative Klub holdt Folkethingsmand, Dr. *Birck* iaftes et Foredrag om Fattigpleje i Middelalderen, hvoraf vi giver et sammentrængt Referat:

Medens Oldtidens Betragtning af Menneskelivet gjorde, at en egentlig social Forsorg ikke eksisterede, gjorde den kristne Kirke Hjælp til Fattige, Værgeløse og Syge til en Kristens Pligt. De Rige gav *Sjælegaver* til de Fattiges Ophold. Fattigplejen var dels uorganiseret, gennem Tilladelse til Beteri, og dels organiseret gennem Præst og Kloster. Klostrene hjalp Alle, der meldte sig. Senere blev Opgaven uoverkommelig.

Klostrene havde Hospitalsafdelinger, der, som f. Ex. Helligaandsbrødrenes, baade var Hospitaler og Alderdomshuse. I Danmark var der omkring Aar 1500 ca. 20 Helligaandshuse. St. Anthonsbrødrene tog sig af den kræftlignende Helvedsild, St. Jørgenshusene af de Spedalske.

Reformationen blev en Omvæltning. Naar Kirken havde ejet en Trediedel af Landets Formue og helt forvaltet den sociale Pleje, og baade dens Penge og Gods toges fra den, og den selv sloges i Stykker, maatte der opstaa usigelig Elendighed.

Saaledes virkede den lutherske Opfattelse af de gode Gerninger til at hærde Sjælene, og Sjælegaverne bortfaldt: Den frivillige Sjælegave bliver til en ilde set Fattigskat, den Fattige, fra at være et Middel til at udøve gode Gerninger, bliver til en Byrde, og den glade Giver til en misfornøjet Skatteyder.

Sammen med Retsbruds Overhaandtagen bliver dette Aarsagen til de næsten barbariske Love mod Vagabonder i det 16. Aarhundrede.

*) Forsinket af Mangel paa Plads

Selv Luther klager over, at »jo længere man prædiker Evangeliet, des mere sænkes Folk i Gerrighed!«

Reformationen efterlod en hjælpeløs Tiggerbefolkning. Munkene havde været Læger, Lærere, Opdragere, Plejere — med et Slag fratog man de Fattige alt dette.

Det nye Samfund stod afmægtigt overfor de Opgaver Kirken hidtil havde løst. I Byerne gik det endda: Gennem Borgerskabets Selvstyre var Kommunen i Stand til at give Noget, og Gilder og Laug traadte hjælpende til. Dertil kom, at alt Christian III og Frederik II lagde Kirkegods ind til Byens Hospitaler. Desuden centraliseredes Fattigplejen i Byerne. I København blev saaledes St. Gertruds og St. Jørgens Hospitaler slaaede sammen med Helligaands-huset, der oprindelig laa i Vimmelskaftet, senere flyttedes det til Østerport og derfra til Farvergade.

I Byerne tabte man altsaa ikke saa meget direkte ved Reformationen, fordi Byerne selv magtede de sociale Opgaver, anderledes paa Landet, hvor *Intet* blev sat i Stedet for den katolske Kirkes Hjælp. Man maa huske, at Dattidens Proletariat ikke var et By-, men et Landboproletariat, der nu, da Kirkens Støtte faldt bort, befolkede Landevejene som den sidste Tillflugt.

I al Fald paa det sociale Omraade tabte Danmark ved Reformationen.

I Nationaltidende for 24. f. M. læses:

Velforsynede Helgener. Det tyske Tidsskrift »Das freie Wort« omtaler i et af sine sidste Numre de katolske Relikvier, og for at belyse, hvilken Værdi mange af dem har, giver det en ganske kuriøs Liste, nemlig en Fortegnelse over den katolske Kirkes mest mærkelige Relikvier.

Listen meddeler saaledes blandt andet, at der af *St. Andreas* rundt omkring findes 5 Kroppe, 6 Hoveder, 17 Arme, Ben og Hænder.

Af *Santa Anna* findes der 2 Kroppe, 8 Hoveder og 6 Arme, medens *St. Antonius* har 4 Kroppe og 5 Hoveder, *St. Blasius* har ikke mere end 1 Krop, dertil 5 Hoveder, men til Gengæld har saa *St. Georg* og *St. Pankraz* hver 30 Kroppe. *St. Lukas* har 8 Kroppe og 9 Hoveder og *St. Sebastian* har 4 Kroppe, 5 Hoveder og 13 Arme.

De andre Helgener, som Tidsskriftet nævner, maa nøjes med langt mindre.

Et andet Sted stod en Gang at læse, at i een Kirke gemtes der Hovedet af *St. Antonius* som Barn, medens en anden Kirke var saa heldig at eje hans Hoved som voksen.

»De velforsynede Helgener« i »Natt.« for 24 f. M. som er bleven tilsendt mig, gider jeg ikke svare nærmere paa.

Ethvert nogenlunde alvorligt Blad skulde skamme sig ved saaledes at fremvise sin Uvidenhed paa det religiøse Omraade. Naar man ikke gider (eller tør) læse noget til Forsvar for Katholicismen, skulde man heller ikke tale eller skrive om katholske Ting. »Natlt.«s dumme Vaas er allerede ofte gendrevet, f. Eks. i Pastor *Esser's* tredje Artikel om Relikviedyrkelsen i »*Varden*«, 1906, S. 86 ff.

P. G. Schmiderer.

I »**Lys over Landet**« Nr. 39 skriver *Uffe Birkedal*:

I »*Vort Samfund*«, ordførende Blad for det grundtvigske »Kirkeligt Samfund af 1898«, anmelder *Udgiveren, Pastor Laursen, Otto Møllers* ny Skrift (»Imod Kristendomsforfalskning«, nylig anmeldt her i Bladet). Som det var at vente nedstemmes Lovprisningen, naar Anmeldelsen kommer til Afsnittet »Menighedens Vidnesbyrd«. O. M. »*synes mindre klar*« her og »*taler noget frem og tilbage*« — saadan »synes det« den ærede Anm. Ja, ganske afgjort. Kun i Katholicismen er der fast Bund. Otto Møller har maattet lade den grundtvigske Paastand fare, men vil dog ikke til Rom, hvor han saa alene kunde finde »Sandhedsbeviset«, som han nu taler bedrøveligt famlende og taaget om. *Rom eller den fri Tro og Tanke og Undersøgelser* uden anden Aabenbaring end den i Naturen, Historien og frem for alt Samvittigheden! Et af to! *alt andet er meningsløst.* —

I »Dannebrog« læstes for nogen Tid siden:

Kammeratens Synder. Den østerrigske Digter *Rudolf Hawel*, der som Lærer er knyttet til en Skole i Wien, skulde forleden følge en Del Skolebørn til Skrifte i Kirken. Da Præsten havde indfundet sig, blev Hawel opmærksom paa en af Drengene, der stod i en Krog og fældede sine modige Taarer. Medlidende gik Digteren hen til ham for at høre, hvad der var i Vejen, og fik det Svar: »Hr. Lærer, jeg har tabt mine Synder!« Hawel smilede, idet han jo nok forstod, at Drengen havde tabt Papiret, paa hvilket han havde noteret sine Forseelser. Han trøstede saa Drengen med en Bemærkning om, at i det rette Øjeblik randt nok hans Synder ham i Hu.

En halv Time senere var Ceremonien til Ende, og Hawel spaserede tilbage til Skolen med Drengene. Paa Gaden blev han atter opmærksom paa den lille Fyr, der

havde grædt saa bitterlig, men nu var der foregaaet en fuldstændig Forandring med ham. Han straaede over hele Ansigtet. Forandringen var saa paafaldende, at Hawel sagde til ham: »Naa, lille Drillinger, saa fandt du dog til sidst dine Synder igen.«

»Nej, Hr. Lærer,« lød Svaret, »jeg fandt dem ikke, men jeg laante — en af mine Kammeraters!«

— *Se non è vero, è ben trovato*, kunde man sige til ovenstaaende ganske komiske lille Historie. Det er jo nok muligt, at det er hændt. Men er Historien sand, saa har den ogsaa sin alvorlige Side. Den kan da tjene til Paa-mindelse om ikke at lade Børn gaa til Skrifte *altfor* tidligt, førend de har Forstaaelse deraf — samt om ikke at lade den Uskik faa Indpas at *skrive* Synderne op. Det er der jo slet ingen Mening i. Ingen er forpligtet til at skrifte andet, end hvad man kan *huske*, uden den Slags Huskesedler, der ogsaa meget let kan misbruges til at gøre Grin med, naar de f. Eks. tabes eller paa anden Maade kommer andre i Hænde.

— En anden Skriftemaalshistorie derimod, som *Nationaltidende* bragte for nogen Tid siden, og som skulde have haft en Retssag til Følge mellem en Præst og en Notar, lyder mildest talt noget usandsynlig.

Holstebro Kirkes Altertavle. Det er forholdsvis lidet kendt, at der aarlig paa Finansloven gives en Bevilling paa ca. 10,000 Kr. til Istandsættelse af mærkeligt, gammelt Kirkeinventar og af Kalkmalerier, og at Kultusministeriet fra Aar til Aar lader udføre en Række Arbejder af den Art, hvormed Tilsynet er overdraget Nationalmusæets anden Afdeling. Paa denne Maade reddes en Mængde interessante Fortidsminder fra Forglemmelse eller fuldstændig Vanrøgt, og det er muligt at imødekomme og støtte den stærkt voksende Interesse for vort Lands kirkelige Monumenter. Thi denne føles stærkere og stærkere for hvert Aar, og i glædelig Modsætning til den Ligegyldighed, der tidligere herskede, møder man nu hos Kirkeinspektioner, Kirkeejere og Menigheder hyppigere og hyppigere Offervillighed og Respekt for det gamle.

Et smukt Eksempel herpaa har nylig Holstebro Kirkeinspektion vist, og naar det er lykkedes at gennemføre en stor og kostbar Istandsættelse af Holstebro Kirkes Altertavle,

skyldes det ikke blot et Statsbidrag, men ogsaa betydelige Tilskud fra Kirkeinspektionen.

I Byens gamle, nu nedrevne Sognekirke fandtes en vældig Altertavle fra Rokokotiden med plumpe Søjler, med et stort Maleri og endelig nogle ældre Relieffer. Som de stod, anstrøgne med hvid Maling, syntes de ganske uanselige og var da ogsaa lidet paaagtede; men ved den Undersøgelse, som Nationalmusæet foretog før den gamle Kirkebygningens Forsvinden, opdagedes det hurtigt, at de er Rester af en meget fint skaaret, nederlandsk Altertavle fra den sidste katholske Tid (ca. 1510–20), og ikke mindst, fordi vi ellers kun har ganske faa Prøver paa den Slags flanderske Snitværker, blev det bestemt, at de skulde restaureres og bruges til et nyt Alter. Istandsættelsen er udført af Figurmaler Eigil Rothe, som med stor Dygtighed har udført en Række lignende Arbejder for Musæet.

Af den gamle Altertavle er der bevaret fem Relieffer, forestillende Behudelsen, Hyrdernes Tilbedelse, Kristusbarnets Omskærelse, de hellige tre Konger og endelig Maria paa Dødslejet, omgivet af de tolv Apostle. Den sidste Scene er rent katholsk, og da Reliefferne blev indsat i Rokokoalteret, havde man paa en nem Maade »reformeret« den; ved at forsyne Jomfru Maria med et langt Skæg og i Stedet for en Dødsкарте at give hende et Scepter i Haanden havde man nemlig omskabt Scenen til — Patriarken Jacob med sine tolv Sønner.

Det var et virkelig sindrigt Paafund; men da Sandheden under Istandsættelsen kom for Dagens Lys, var der dog selvfølgelig ingen anden Udvej end at fjerne det falske Skæg, hvad Kirkeinspektionen da ogsaa gav sit Samtykke til.

Iøvrigt er Reliefferne med deres talrige Smaafigurer førte tilbage til deres oprindelige Udseende. Mange Figurer, der var forbyttede, er atter stillede paa de Pladser, hvor de hørte hjemme, de fine gothiske Ornamentter, der var helt forkert blandede og delvis ødelagte, er ordnede, saaledes at de enkelte Grupper ganske har faaet deres oprindelige Form, og endelig er alt Snitværk malet og forgyldt, som det fra først af har været. I Virkeligheden er Arbejdet langt større, end man tænker sig. Thi de gamle Kunstnere har været dygtige i deres Fag; de har gennemarbejdet alle Enkeltheder, udstyret de hellige Figurer med de fineste Dragter, omhyggelig poleret deres Forgyldning med Agatsten og paa alle Klædebonnene sat de fineste Ornamentbremmer. I saa Henseende var Nederlænderne Dalidens dygtigste Mestre, og det er forunderligt, at de havde kunstnerisk og haandværksmæssig Idealitet nok til at arbejde saa omhyggeligt; man skulde ikke tro, at et Stykke som Holstebrotafven var blevet til i et stort Værksted, der ar-

bejdede ikke blot for indenlandske Kunder, men ogsaa exporterede sine Værker til Udlandet. Mange af de fineste Detailler har man slet ikke kunnet se nede fra Kirken, og hele Arbejdet synes mere at være gjort til Kristenhedens Ære end for timelig Vindings Skyld.

Hele den gamle Tavle kunde ikke rekonstrueres, da den sikkert har indeholdt mere end de fem Relieffer; men disse er nu samlede i en ny Ramme af passende Form, og de enkelte Billeders oprindelige Finhed er genskabt med Benyttelse af saa mange videnskabelige og kunstneriske Hjælpemidler som muligt. Nu som forhen er det maaske en lidet lønnende Omhu, da Arbejdets Finesser aldrig helt kommer til deres Ret. Men alle vil dog, uden Forudsætninger, kunne glæde sig over Relieffernes Naturlighed og Ynde, over den gamle, bebrillede Ypperstepræst og over den statelige Engel og den ydmygt knælende Jomfru i Bebudelsesscenen.

Ved en Istandsættelse, som den her omtalte, er der meget at lære for Fagfolk, men sin bedste Berettigelse har den, naar den kan gøre et ødelagt Monument forstaaeligt og tilgængelig for alle.

(*Nationaltidende*).

A. C.'s Foredragsrækker.

IV. Række III. Foredrag. (11. Dec. 07).

Mr. A. W. Taylor: Birma.

Det var første Gang, at en født Englænder holdt Foredrag for os i Stenosgade. *Mr. Taylor*, tidligere anglikansk Præst, har kun opholdt sig her i Landet et Par Aar og taler, naar dette tages i Betragtning, rigtig godt dansk. Han forstod at fængsle Tilhørerne ved mange humoristiske selvoplevede Smaatræk, der indflettedes i det interessante Foredrag.

Foredragsholderen har nemlig selv opholdt sig i Birma længere Tid og kender saaledes grundig baade til Land og Folk.

Birma, — begyndte Taleren —, saaledes kaldet efter de 'Himmelbeboere' d. v. s. indiske Guder (Bama eller Brama) der efter birmanske Legender skal have været dets første Indbyggere, er et Land, der er 13 Gange saa stort som Danmark. Det ligger i Sydøst-Asien, øst for den bengalske Bugt og strækker sig fra den 10. til den 27. nordlige Breddegrad og tæller 8 Millioner Indbyggere. Det blev i 1885 fuldstændig erobret af Englænderne og danner nu en Del af engelsk Indien og staar som saadan under Vicekongen af Indien og regeres af en Guvernør.

Der findes et herligt Klima med tropisk Plantevækst og Dyreliv. Ris og The er Hovedudførselsprodukter. Kun faa andre Steder vokser Teaktræet saa yppigt som der, — det Træ, hvoraf alle Verdens Krigsskibe bygges paa Grund af dets ualmindelige Haardhed.

Der er tre Aarstider: den kolde — den varme og den fugtige. For Europæerne er den »kolde« den behageligste. Temperaturen er nemlig da 13—15° Reaumar om Natten og 25—30° om Dagen. Mod Februar bliver det varmere og varmere indtil henimod Juni, hvor saa en skønne Dag de kæmpestore Skyer stiger op fra det indiske Ocean, Monsunen bryder frem, Regnen øser ned, det tordner og lyner uafbrudt. Det regner Dag og Nat næsten uafslædig i to Maaneder. I Begyndelsen af Regntiden pløjes der, mod Slutningen plantes Risen ud. — Trods den megen Fugtighed kendes ikke noget til Rheumatisme. — Klimaet er dog ikke ens i alle Egne af Landet. Der gives fugtigere og mere usunde Egne — og andre Steder tørrere og mere sunde Egne. — I Reglen har Europæerne de mærkeligste Ideer om Indien, lige saa mærkelige som Franskmændene eller Italienerne om Danmark. Og ved en endnu mere indgaaende interessant Skildring baade af Indiens Størrelse, Klimater og Befolkning søgte Taleren at rette paa mulige fejle Anskuelser desangaaende. »Hvis jeg kunde taale birmansk Levevis, sagde Taleren, saa vilde jeg hellere være en birmansk Tigger end en Fattigmand i Nord- eller Mitteleuropa. Ja, de fattige birmanske Bønder er endog lykkeligere og mere sorgfri end de fleste Rigmænd i Europa.«

Anden Del af Foredraget omhandlede de religiøse Forhold. Taleren beskrev de Tusinder af Pagoder (Temp-

ler, som er bygget over Rilikvier af Gautama, Stifteren af den buddhistiske Religion) de mange Buddha-Standbilleder som findes Landet over, samt Klostrene; der gives nemlig ogsaa et Slags Munkevæsen hos Buddhisterne og Birmanerne. Skildringen af den »hellige« hvide Elefants Dyrkelse vakte særlig Munterhed paa Grund af en af Taleren henkastet Hentydning til den store »Begivenhed« i Københavns zoologiske Have i disse Dage. — Den paa sin Vis meget religiøse Buddhisme har paa Grund af sin Tolerance og sin Mildhed imod Dyr ofte stor Tiltrækning for Europæerne. Men nærmere beset, er det en Religion uden Gud, uden Frelser og Forløser, en Religion som hyder sine Dyrkere som højeste Løn: Tilintetgørelse. Den viser sig som ringere end Kristendommen baade hvad Kultur og Sædelighed angaar. Flerkoneri og Barbari i forskellige Skikkelser er herskende. Det er jo meget smukt at være god mod Dyr, men naar et Menneske dræbes, fordi han har fanget en Fisk, saa maa det dog indrømmes at være en mærkelig Religion. — De ældste Missionærer i Birma er de katholske. Den første var en italiensk Barnabیطater Calchi † 1727, hans Eftermand var Pater Nerini, der byggede flere Kirker. Den mest bekendte er Pater san Germano, som skrev en berømt Bog om det birmanske Rige. — De katholske Missionærer er meget ansete og beundres af alle i Birma for deres store Selvopofrelse, de lever tarveligt, rejser næsten aldrig til Europa. Der er omtrent 23,000 Katholikker i Birma, i hele Forindien er Katholikkerne to Gange saa talrige som Ptotestanterne; men i Birma er Baptisterne de talrigste, dels fordi de har raadet over store Midler, dels fordi de virker blandt Karenerne, et Folkeslag der er ret forskelligt fra de andre Birmanere.

Birma er et meget eftertragtet Land baade af Europæere og Kinesere; derfor — sluttede Taleren — er det store Spørgsmaal for Fremtiden: om de døvne ødsle Birmanere vil kunne bestaa i Kampen om Tilværelsen i deres eget Land. At Regeringen maa kunne finde paa et Middel til at forhindre dem fra at sælge deres Jord til den gerrige Indier og den listige Kineser — det er hver dens alvorlige Ønske, som elsker dette dejlige Land, der hedder *Birma*.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Esbjerg. Efter Redaktionens Slutning indløber der Efterretning om, at St. Josefsøstrene i Esbjerg har lidt et stort Tab, idet den meget afholdte og ualmindelig dygtige *Søster Symforosa* den 11. ds. er afgaaet ved Døden efter faa Dages Sygeleje. R. I. P.

Helsingør. (F.) Som bekendt, blev den katholske Mission i Helsingør i sin nuværende Skikkelse med fast Præst og stadig Gudstjeneste grundlagt den 2. Marts 1904, idet højærv. Herr Pastor *Wattiez* og 4 St. Vincents Søstre ankom til Byen og tog Bolig i Marienlyst Allé Nr. 17. Der blev indrettet et lille Kapel i Villaens Side-Bygning; her var indskrænket Plads, men Kapellet var hyggeligt. Allerede den første Sommer, da Bade-Gæsterne var ankomne, var Besøget talrigt, og man fik en Følelse af, at det snart maatte udvides, skulde det nogenlunde svare til sin Bestemmelse. Søstrene som først var fire, fik senere Tilvækst i Antal: to nye kom til. Nogle af Søstrene begyndte snart at besøge fattige og syge, og de vandt efterhaanden mere og mere Sympathi og Paaskønnelse fra Befolkningens Side. Allerede 1. April 1905 overtog Søster Vincent Pige-Skolen, der er vokset meget under hendes særdeles dygtige og forstandige Ledelse. (Antallet af Børn var i Begyndelsen ni, og er nu to og tyve.) —

Det viste sig mere og mere, at Kapellet var aldeles utilstrækkeligt til at rumme den talrige Tilhørerskare: ligesom ogsaa Søstrenes Lejlighed var for lille. En Ejendom, som Hans Højærv. Biskoppen ved sine Besøg i Helsingør havde lagt Mærke til og særligt havde ønsket, blev efter en Del Vanskeligheder, erhvervet i en heldig Stund, for saa vidt som det senere har vist sig, at der var flere Liebhabere til den. Dens Beliggenhed er unægtelig ogsaa overmaade gunstig, nemlig paa et centralt og meget stærkt befærdet Sted, i Nygade Nr. 8, overfor den smukke Kirkegaard. Dens Størrelse i Areal er over 10,000 Alen: i Søstrenes Bygning er der indrettet paa 1. Sal et foreløbigt Kapel, rummeligt og hyggeligt, med Adgang lige fra Gaden. I nogen Afstand, men ogsaa ud til Gaden, er der i Sommer bleven opført en meget stilfuld og rummelig Præstebolig. Imellem denne og Søstrenes Lejlighed agtes der, ved Guds Hjælp, opført en Kirke, hvis Beliggenhed vil være saa fordelagtig for de Kirkebesøgende som vel muligt. Siden Flytningen til det nye Kapel er Kirkebesøget tiltaget i høj Grad, af flere Grunde: baade er der en lettere Adgang til at overvære Gudstjenesten, og efterhaanden er den katholske

Mission, navnlig paa Grund af Søstrenes opofrende Gerning, bleven mere og mere bekendt og anset, baade af store og smaa. Søstrenes Antal er aller forøget: nu er der syv, hvoraf den ene er Dansk af Fødsel. Alt i alt tør man nok uden at være for sangvinsk gaa ud fra, at Missionen i Helsingør er kommen i en saa god Gænge, at man kan regne paa et betydeligt Fremskridt Aar for Aar. Saa forhaabentlig vil det ikke vare meget længe, inden Katholikerne i Helsingør kan glædes ved at se deres afholdte og almindelig skattede Biskop indvie en smuk Kirkebygning i vor By, som har Ord for at være den By i Danmark, der paa Reformationstiden holdt længst ud i Kampen mod det Syd fra kommende skæbnesvangre Uvejr. — Men hvorledes det end gaar i Fremtiden, vil Katholikerne i Helsingør ikke glemme det trofaste Arbejde, som først den elskelige og uforglemmelige Pastor *von Geyr* S. J. og siden flere andre Præster (deriblandt særlig den nidkære Pastor *Gamél*) har udført heroppe i den lille Menigheds Kreds. Deres grundlæggende Virksomhed vil altid have stor Betydning for den kommende Udvikling. Og hvor meget baade Søstrene og Præsterne skylder den afholdte Herr Kateket *Jensen* for hans ivrige og opofrende Medvirking, kan ikke let udtrykkes i Ord; vi kan dog ikke undlade her med det samme at bringe ham vor hjerteligste Tak for hans Virksomhed og hans Velvillighed imod os, hvilken vi især højlig skattede i den vanskelige Begyndelses Tid.

Rom. Den 8. December kunde tidligere pavelig Statssekretær *Kardinal Rampolla* fejre 25 Aars Bispejubilæum. *Rampolla* er født 17. August 1843. 1887 blev han Sekretær hos Pave Leo XIII., i hvilken Stilling han var den aldrende Pave til uberegnelig Hjælp og Støtte og selvfølgelig ogsaa vandt stor Indflydelse i mange Henseender. Han er Sicilianer af Fødsel, blev allerede 1869 udnævnt af Pius IX. til Substitut i Sekretariatet for kirkelige Anliggender, kom i 1875 til Nuntiaturet i Madrid, blev 1882 Erkebiskop af Heraklea og Nunzius i Madrid, 1887 Kardinal og Statssekretær. Som Nuntius i Madrid bevirkede *Rampolla*, at Paven blev valgt til Fredsmægler i de mellem Spanien og Tyskland angaaende Karolinerne udbrudte Stridigheder. Kardinalen skildres som en meget from og beskeden Personlighed; i Anledning af sit Jubilæum har han betænkt St. Peterskirken, hvortil hans Kardinaltitel er knyttet, med rige Gaver.

— Vore to danske Elever i Propagandakollegiet, Hr. *A. Westergaard* og *H. Søgaard*, synes at gøre deres Nation megen Ære. I det fornylig os tilsendte Hefte med Fortegnelse over Præmietagerne i de forskellige Fag, figurerer

deres danske Navne flere Gange paa en meget fremragende Plads blandt de mange andre for vore Øren fremmedartede Navne. Der samles jo i Propagandaen Elever fra alle Verdens Lande.

† At min kære Mand, Tobakstabrikant **Hans Heinrich Rasmussen**, er afgaaet ved en salig Død den 7. ds. bekendtgøres for deltagende Slægt og Venner paa egne, Børns og Svigerdatters Vegne af hans dybtsørgende Hustru
Inger Rasmussen.

Den kære Afdøde anbefales indtrængende til de troendes Forbøn. R. I. P.

St. Josefs Gildets Juleuddeling.

I Lighed med foregaaende Aar uddeler **St. Josefs Gilde** til forestaaende Julehøjtid en Del Understøttelsesportioner til trængende Br. og Enker. Begæringer herom maa sendes til Formanden, Bogtrykker Mohn, St. Kongensgade 31, senest den 15. December.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. December. 3. Søndag i Advent. — 16. M. Euseb, Biskop og Martyr. — 17. Ti. Ferialdag. — 18. O.*) Forventning af Frelserens Fødsel. — 19. To. Ferialdag. — 20. F.*) Ferialdag. — 21. L.*) Thomas, Apostel.
Søndag den 22. December. 4. Søndag i Advent.

*) Onsdag, Fredag og Lørdag i denne Uge er Tamperfastedage.

Tak. For den anonyme meget velkomne Gave takkes hjerteligst.
J. Braun, Sognepræst.

Trykfejl i forrige Nr. S. 835 L. 7 f. o.: »Christi pædagogische ...« læs »Christl. pædagogische...«; L. 13 f. o. sorgløs, læs: sorgløst. L. 14 f. o. Appengelt, læs: Appenzell.

Litteratur. Ærede Læsere gøres opmærksomme paa, at Nordisk Forlag indtil Udgangen af dette Aar har nedsat Prisen paa følgende af Johannes Jørgensens Bøger:

Beuron	før 2,50	nu 1,00
Omvendelse	— 2,00	— 0,75
En Apostel	— 2,00	— 1,00
Vor Frue af Danmark	— 4,50	— 1,50
Eva.....	— 2,00	— 0,75
Romersk Mosaik.....	— 4,00	— 1,50

Det er en gunstig Lejlighed til for en billig Penge at forsyne sig med udmærkede Bøger til Fødselsdags-, Jule- og Konfirmationspresenter. — Bøgerne faas gennem enhver Boghandel! Nedsættelsen varer kun Aaret ud!

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentlig Møde Onsdag den 18. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften, samt Fælleskommunion Søndag den 22. ds. Kl. 7 Morgen.

Kalenderen 1908 er udkommen og faas paa Menighedskontoret, Bredgade 69 $\frac{1}{2}$ o. G. (1 -4) (Telefon 23 654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Øre. Ved Indsendelse af 30 Ø. i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Husk Vincentforeningens Kransekort!

Se nærmere det første Nummer i hver Maaned.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 51.

Søndagen den 22. December.

1907.

INDHOLD: Juleklokkernes Kalden. — Et in terra pax. — Stille Nat, hellige Nat! — Jul i Tjenesten. — Frelserens Krybbe. — Juletræet. — Forskelligt. — Præmieopgaver. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Juleklokkernes Kalden.



Der flakker saa mange paa Vejene om
i Mørke, i Kulde og Smerte —
Da kimer de Klokker: »I fredløse, kom
og hvil Jer ved Jesu Hjerte!

I Verden er ondt for den skælvende Sjæl,
der higer mod Lys og mod Varme...
Ak, Menneskesønnen har prøvet det selv —
Han venter med aabne Arme!

Tøv ikke derude i Mørke og Nat,
men flok Jer, hvor Kerterne brænder! —
I sorgfulde! Glæden, der har Jer forladt,
I finder i Jesu Hænder!« — —

R. Jahn-Nielsen.

Et in terra pax.

A tter nærmer den hl. Julefest sig — Mindet om hin hellige Nat, i hvilken der for 19 Aarhundreder siden ved Englemund blev forkyndt Menneskene det guddommelige Budskab: »*et in terra pax hominibus* — og paa Jordan Fred med Mennesker!« Hvor lykosaligt et Ord for en Menneskehed, der levede i Ufred med Gud, i Ufred med sig selv og i Ufred med sin Næste; — for en Menneskehed, hvis Tro for største Delen bestod af den taabeligste Afgudsdyrkelse og som var en frugtbar Jordbund for al Slags Overtro og Udsvævelser, der tilsidst førte til religiøs Ligegyldighed og Nihilisme; — for en Menneskehed, hvis Filosofer og Vismænd var naaet til Erkendelsens Grænser, og forgæves havde søgt at løse Tilværelsens Gaader og give sikker Anvisning paa en dydig og lykkelig Livsførelse; — for en Menneskehed, hvis Samfundslære kun forkyndte den krasseste Egoisme, der i Næsten kun saa en Skammel til selv at klatre op paa Magtens og Nydelsens højeste Trin. Den indsaar selv, — denne Menneskehed for 19 Aarhundreder siden — hvor hjælpeløst ulykkelig dens Tilstand var; der var en almindelig Længsel hos Folkene efter En, som kunde frelse dem ud af den store, almindelige Nød, som herskede overalt.

Men hvor meget Menneskeheden end den Gang længtes efter Fred og Frelse, saa vilde man dog ikke tage imod *den* Fred og Frelse, som *blev* tilbudt; at nemlig en Lære om Forsagelse, Læren om frivillig Armod og Selvfornægtelse, Læren om den hidtil ukendte virksomme Næstekærlighed, saaledes som den forkyndtes af Krybbebarnet fra Bethlehem, — at den Lære skulde være det sande Freds- og Frelsesbudskab, det kunde og vilde en egoistisk og nydelsessyg Verden ikke forstaa; det var Grunden til, at den dalevende Intelligens, de daværende Magthavere, ja selv de af dem ophidsede Folkemasser afviste en saadan Frelser, ja ikke blot afviste, men endogsaa hadede og forfulgte ham og hans Disciple.

Og det var ikke blot den Gang — for 1900 Aar siden —, at det gik saaledes. Det samme gentog sig ofte i Lø-

bet af de kristne Aarhundreder, og gentager sig endnu den Dag i Dag. Den nuværende saakaldte moderne Verdensanskuelse viser jo i mange Henseender, baade paa det sociale, det filosofiske og selv paa det theologiske Omraade, en mærkelig Lighed med den toneangivende Verdens Anskuelser paa Kristi Tid. Repræsentanterne for Nutidens moderne Verdensanskuelse har ogsaa en lignende Længsel efter Fred og Frelse fra den Nød og Fare, som truer Samfundet baade i materiel og aandelig Henseende; — det viser sig i Tidens »humane« og »nivellerende« Tendenser paa alle Omraader. Den i sin hellige Kirke bestandig endnu levende og virkende og frelsende Verdensforløser forkynder endnu den Dag i Dag for alle Folk det samme guddommelige Fredsbudskab som Englene den Gang paa Bethlehems Marker for 1900 Aar tilbage. Men heller ikke nu vil man høre paa dette Fredsbudskab, man vil ikke tro paa Menneskehedens Frelse gennem Forsagelse og kristelig Næstekærlighed, og saa er Følgen heraf den samme igen: man vender haanligt Kirken Ryggen, og det ikke blot den moderne Intelligens og de moderne Magthavere, men selv de bedragne og ophidsede Folkemasser afviser den dem tilbudte Haand, ja, man ikke blot afviser Kristi Kirke, men svarer den med aabent Had og bitter Forfølgelse, hvad Bladene jo — bevidst eller ubevidst, aabenbart eller mellem Linjerne — bringer Beviser nok for, ja saa at sige hver eneste Dag gennem deres Meddelelser allevegne fra — fra alle Lande.

Hvor skal vi finde Forklaringen paa denne gaadefulde Fremtoning? Vi kan finde den i de Ord, som Englen føjede til sit Budskab: »in terra pax hominibus bonæ voluntatis!« Hovedbetingelsen for, at Guds Fred maa lyksaliggøre Menneskeheden, det er *god Vilje* hos *hvert enkelt* Menneske. Mangler dette, saa er selv Gudmennesket ikke i Stand til at gøre Menneskeheden lykkelig.

At der paa Kristi Tid fattedes Menneskeheden denne gode Vilje, det kunde endda lettere undskyldes, fordi det var et indtil da uhørt Budskab, der tilbød dem Frelse. Men at det brister de nulevende Mennesker paa god Vilje, det kan vanskeligere undskyldes, da det jo i Løbet af alle de henrundne kristelige Aarhundreder tydelig nok har vist

sig, at Kristi Lære er den eneste, som er i Stand til at bøde paa den religiøse, den filosofiske og den sociale Nøds-tilstand.

Maatte den hl. Julefest altid mere og mere bibringe i det mindste de kristelige Folkeslag hin gode Vilje, som er Hovedbetingelsen for gensidig Forstaaelse, for religiøs, social og politisk Fred, for hin sande Guds Fred paa Jorden, hvorom Englene sang:

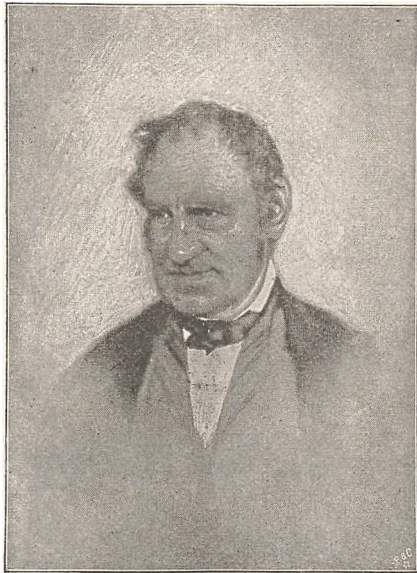
Et in terra pax hominibus!

Stille Nat, hellige Nat!

Overalt hvor der tændes et Juletræ, synges ogsaa Julesalmen »Stille Nat, hellige Nat« — det skulde da være at Mindet om Jesusbarnet helt var stænget ude fra Festen. Hvem der har skrevet denne Sang, ved de fleste ikke, heller ikke spørger de derom; saadan er det jo med alle rigtige Folkesange. Hvis det nu ikke var mere end et Navn, — en jævn Landsbyskolelærers Navn — vi havde at meddele, saa kunde vi lige saa godt lade være med at skrive disse Linjer. Men hvad der fortælles om »Stille Nat«s Oprindelse, er maaske ikke helt uden Interesse for os og vil om muligt gøre os denne dejlige Julesalme endnu mere kær.

»Stille Nat, hellige Nat« er for det første efter sin Oprindelse er katholsk Sang. Indtil den nyere Tid har man tilskrevet Michael Haydn Melodien, Broderen til »Skabelsen«s Komponist, Joseph Haydn. Men det har vist sig at være en Fejltagelse. Komponisten er en Landsbyskolelærer, ved Navn *Franz Gruber*, født 1778 i Hochburg (Østerrig), død 1863 i Hallein ved Salzburg som Dirigent for Sognekirkens Sangkor. Digteren er en katholsk Præst, Josef Mohr, der døde som Sognepræst i Weyram (Østerrig). Vistnok er Sangen i Tidens Løb — ligesom det fra Omegnen af Straszburg stammende Juletræ — bleven fælles

baade for Katholikker og Protestanter; men det kan vi kun være glade for. Bare endnu mer blev fælles.



FRANZ GRUBER, Komponisten af „Stille Nat, hellige Nat“.

»Stille Nat« er dog ikke blot en »katholskfødt«, den er ogsaa en »julefødt« Salmes. Det var Julefesten 1818, da Pastor Josef Mohr, dengang Hjælpepræst i Oberdorf, ikke langt fra det bayerske Berchtergaden, skrev de tre barnlige smukke Vers. Endnu samme Aften gav han Teksten til sin Ven Gruber, dengang Skolelærer i Arndorf, som var kommen over for at spille Orgel til Midnatsmessen i Oberdorf, og bad ham skrive en lille Melodi til dem. Naar man nu hører de glade, barnlige Toner, som vi alle kender, skulde man ikke tro, at de har haft deres Kilde i et Hjerter fuldt af Sorg og Smerte. Lærer Gruber var lykkeligt gift, og Gud havde velsignet Ægteskabet med et yndigt Barn, Forældrenes Stolthed og Glæde. Da rev Døden den lille Engel bort fra Forældrenes Side og Kummer og Smerte holdt deres Indtog i Hjemmet. Især var det Moderen, der ikke kunde forvinde Tabet; heller ikke Tiden formaaede at læge det dybe Saar. Den ulykkelige Mand maatte se, hvordan Melankolien mere og mere lagde sin tunge Haand paa den unge Kvindes før saa glade Sind. Og nu var det Juleaften, det dejligste Julevejr i

Alperne, Sneen knirkede under Fødderne, Stjernerne funkede, Kirkeklokkerne hørtes langt borte. Han selv sang og spillede de smukke Julesange for Menigheden; alle var glade, kun i hans Hjerte vilde ingen Juleglæde komme. Den stakkels Mand tænkte kun paa sit Barn og sin Hustru og følte sig mere ulykkelig end nogen Sinde før. Da han kom hjem og vilde ønske sin Hustru en glædelig Jul, sad hun og stirrede ud i den kolde Nat og svarede ikke. Bedrøvet satte han sig til Spinettet*) og prøvede paa at spille. Maaske de blide Toner vilde forjage den mørke Stemning. Da huskede han paa de Vers, som han havde lovet sin Ven at sætte i Musik. Han læste Teksten, læste den om igen, fordybede sig helt i de barnlig fromme Ord, og saa spillede han og sang. Det var de Toner, der aldrig mere skulde forstumme, det var: »Stille Nat, hellige Nat«. Da han saa op, stod hans Hustru ved Siden af ham, og bad ham synge det om igen. Han saa en Straale af Glæde paa hendes Ansigt, den første i lang Tid. For anden Gang lød den lille Salme gennem Huset, gladere og gladere blev Tonerne og aller gladest, da ogsaa hans Hustru prøvede at synge med. »Stille Nat« havde fundet Vej til et Hjerte, som ingen Ord havde kunnet trøste. Endnu samme Aar blev den ny Julesang sunget i Kirken, mærkeligt nok med Guitarakkompagnement. Men det var jo ogsaa i en Tid, hvor der ikke gjordes Forskel paa den Musik, der brugtes i Kirken, og den, der spilledes udenfor.

Saaledes blev »Stille Nat« til. — At den siden skulde blive vor mest yndede Julesang, har den i første Linje sin enkle og dog saa smukke Melodi at takke for. Den har vist sin Magts første Gang den hørtes, og nu, snart 100 Aar efter, synger den endnu hver Jul barnlig Glæde ind i utallige Hjærter.

Jul i Tjenesten.

(Efter »Die Welt«).

Saa Farvel da, lille Mor! Farvel, Børn! Imorgen Aften „Ser jeg her igen. Saa skal vi da en Gang rigtig fejre Julen sammen. Jeg er glad, at det træffer sig saaledes med

*) gammeldags Klaver.

Tjenesteordningen, at jeg er fri imorgen Aften. Altsaa Farvel og paa Gensyn imorgen!“

Med disse Ord tog Lokomotivfører Gotfredsen Afsked med sin Kone og sine Børn, tog sin sortlakerede, med blanke Messingsøm beslaæede Kasse under Armen og gik langsomt og sindig ned ad Trappen, som knagede under hans store, tyksaaede Pelsstøvler. Han var en stor og stærk Skikkelse, en Mand i Halvtredserne, med godmodige Ansigtstræk, der beherskedes af et Par lyse, blaa-graa Øjne, som var vant til et roligt og sikkert Fremblik.

Det var rigtigt Vintervejr, koldt men frisk. Den ny-faldne Sne knirkede under Fødderne, og Vognhjulene gav den høje, næsten syngende Tone fra sig, som man i skarp Frost kan høre i lang Frastand; af og til kom en Kane forbi med lystigt Klokkeklemt og glade Ansigter. Folk havde travlt; de fleste, man mødte, var belæssede med Pakker; alt tydede paa, at Julefesten stod for Døren.

Gotfredsen gik glad og fornøjet den kendte Vej til Banegaarden; han nynnede sagte en yndet Melodi hen for sig; han var i godt Humør, skønt det var en langvarig Kørsel, han skulde ud paa. Han tænkte paa, at han imorgen Aften havde fri, den hellige Juleaften kunde han i Aar tilbringe sammen med sine kære i Hjemmet. I Tjenesten er ellers den ene Dag som den anden, ingen Forskel paa Søgn og Hellig. Hvem der er paa Tur, er paa Tur. Men imorgen Aften var det nu heldigvis ikke hans Tur at skulle med Iltoget.

Saa kørte han da sine 400 Kilometer sydpaa; den glade forventningsfulde Sindsstemning, han befandt sig i, gjorde, at Udrejsen denne Gang forekom ham kortere end ellers. Ved Endestationen benyttede han Opholdet til at gøre nogle Indkøb af Julepresenter, og derpaa gik det atter i Fart hjemad.

Gotfredsen var en hærdet Mand og vant til disse lange Ture; pligtstro som han var, satte han ikke noget højere end Tjenesten; men den Dag mærkede han dog paa Hjemfarten en underlig Følelse stige op i sig, en stærk Følelse af Længsel efter Hjemmet, saa at han flere Gange utaalmodig holdt Udkig efter hver kommende Station, de suste forbi; han talte dem som ligesaa mange Milepæle, der

rykkede Maalet altid nærmere og nærmere. Han fangede sig selv et Par Gange i et lykkeligt drømmende Smil, naar han tænkte paa sit hyggelige Hjem, hvor han skulde tilbringe Aftenen med sin Hustru og sine Børn omkring det festlig oplyste Juletræ. Og der forestod endogsaa en ganske særlig Overraskelse: en Forlovelse under Juletræet! At hans Datter Marie og Assistent Kruse allerede for længe siden havde fundet Vej til hinandens Hjerter, det havde længe været en afgjort Sag — men nu i Aften netop skulde Forlovelsen erklæres. Det vilde blive en rigtig munter og glad Julefest.

Jo nærmere de kom til Maalet, desto hyppigere blinkede den ene Station efter den anden forbi Toget med deres tændte Lygter. Saa sagtnedes Farten lidt, — nu kørte man forbi de mange smaa Forstadsstationer, og saa endelig kørte Toget ind paa den elektrisk belyste Hovedbanegaard. Dampende og prustende som en fyrig Hingst efter et anstrængende Ridt, holdt Lokomotivet stille og udsendte med en øredøvende Larm den i Bremseapparatet opsamlede Damp. Vognene rangeredes og Lokomotivet blev bragt paa sin Plads i Remisen, og saa — naar Godtfredsen saa havde faaet sig vadsket og ordnet lidt, saa var der kun den 5 Minuters Vej endnu tilbage, der førte til hans Hjem.

Han havde lige meldt »alt i Orden« og skulde glad og fornøjet til at forlade Banegaarden, — da kommer en af hans Kollegaer, ham, som nu i Aften skulde foretage den samme lange Tur, styrtende hen imod ham med et næsten helt forstyrret Ansigtsudtryk. I stakaandede, afbrudte Sætninger fortæller han om sin Kone, der pludselig er bleven farlig syg, og beder Godfredsen om at overtage hans Tur for ham.

Godfredsen havde en Fornemmelse, som man havde hældt en Spand koldt Vand over Hovedet paa ham. Lige nu hjemkommen fra den anstrængende ti Timers Fart — og saa igen at skulle op paa Lokomotivet og begynde forfra, i Stedet for, som han havde glædet sig til, at sidde lunt inden Døre sammen med sine kære, som glædede sig til Gensynet ligesaa meget som han selv! Nej, det var næsten for meget forlangt!

Men et Blik paa den fortvivlede Kollega bragte ham straks paa andre Tanker.

Hvad om det var *hans* Kone eller en af hans kære, der laa for Døden, og han gjerne vilde have en Stedfortræder for at kunne blive hos den syge?

»Jeg skal nok føre Toget«, sagde han saa, »gaa Du nu hjem, Stakkel, og fortvivl ikke; maaske er det ikke saa slemt; god Bedring!«

Og uden at give den anden Tid til at sige Tak forsvandt han ud af Banegaarden, for dog først at meddele dem der hjemme det, at de ikke maatte vente ham.

Da han aabnede Døren, ilede de ham alle glædesstraalende imøde, men — de kunde straks se paa ham, at der maatte være noget i Vejen; forbausende og maalløse stirrede de paa ham; da han med dæmpet Stemme sagde: »Vor Julefest maa vi desværre opsætte til imorgen«. Og saa fortalte han dem, om den sørgelige Jul, som ventede hans Kollega. Da trykkede hans Kone bevæget hans Haand og sagde: »Det var smukt gjort! I Morgen er det jo ogsaa Jul endnu, og saa vil vi fejre en dobbelt saa skøn Fest.«

Efter at have hvilet sig et Øjeblik begav Gotfredsen sig tilbage til Banegaarden; den tjenestegørende Forstander vidste allerede Besked og besvarede Gotfredsens Hilsen med ganske særlig Venlighed; man saa, han havde Respekt for den pligtro og opofrende Lokomotivfører.

Afgangssignalet lød og Toget sattes langsomt i Gang. Da det kørte gennem Forstæderne kunde man mange Steder se de festlig smykkede Juletræer straale inde i Stuerne. Et Øjeblik overkom der Lokomotivføreren ligesom lidt Forsagthed og Bedrøvelse; men det gik snart over igen. Pligtfølelsen sejrede; han vidste, han var nødt til at samle sine Tanker om sit ansvarsfulde Arbejde; hundreder af Menneskeliv var lagt i hans Hænder; og mange af dem blev maaske ventet med Længsel i deres Hjem, ligesom han var bleven det i Aften.

Susende og brusende kørte Toget videre over Stok og Sten, tilbagelæggende den ene Kilometer efter den anden, snart gennem Mark og Skov, snart forbi større eller mindre Byer. Henimod Morgenstunden, — det var endnu ikke

helt lyst — standsede Toget ved en lille By, for at Lokomotivet kunde blive forsynet med Vand. Gotfredsen og hans Medhjælper kunde fra deres Plads se lige ind i den lille Kirke, der laa skraas overfor, Dørene stod paa vid Gab, og Folk strømmede til den straalende oplyste Kirke for at overvære den tidlige Julemesse, medens Klokkerne allerede indbydende sang deres *Gloria in excelsis Deo*. Gotfredsen trak Huen af Hovedet og betegnede sig andægtigt med Korsets Tegn, medens en Taare stjal sig ned af hans Kind; men i sit Hjærte følte denne pligtro og opofrende Mand en virkelig af Herren velsignet Juleglæde — større Glæde maaske end mangan anden, der kunde fejre Julen under normale Forhold, hjemme i Familiens Skød.

Frelserens Krybbe.

Det er noget sjældent, at de højtansete Relikvier, som har spillet en Rolle i vor guddommelige Frelseres Liv, er bleven gjort til Genstand for videnskabelig Undersøgelse. — Troen modtog dem og bevarede dem med Ærefrygt; men Videnskaben synes ikke at have nogen Del i denne Opbevaring; den lod den historiske Tradition være ene derom. Imidlertid kan der forefalde uforudsete Omstændigheder, som kan fremkalde en videnskabelig Undersøgelse, saa det bliver os muligt at studere Stoffet i disse Rester fra en saa vidunderlig Tid. Noget saadant skete for nogle Aar siden med Træet af Frelserens Krybbe, der som bekendt opbevares i den ældgamle Kirke St. Maria Maggiore i Rom. Julefesten giver os Anledning til at omtale denne Tildragelse.

I Aaret 1893 tillod den hl. Fader at aabne det Relikviarium, i hvilket Levningerne af Krybben findes, for at der kunde foretages nogle nødvendige Reparationer. Det blev derfor nødvendigt at berøre disse hellige Træstykker, og man benyttede Lejligheden til at undersøge, fotografere, maale og veje dem, og nogle smaa, løsrevne

Partikler lod man kemisk og mikroskopisk undersøge. Det blev anbeforet den ærværdige Pater Lais, Underdirektør (Assistent) ved det vatikanske Observatorium, under Kardinalærkepræstens Tilsyn at foretage disse Undersøgelser.

Der er nu fem Stykker, som hører til den hl. Krybbe, to temmelig tykke, de andre meget tyndere. Træet, hvoraf den er dannet, er af en meget fast og tæt Kvalitet; det bærer tydelige Spor af at have været bedækket med Gibs for bedre at kunne opbevares. Skønt Formen er klodset, er det dog forarbejdet med Omhu, og for at sammenholde Træet har man brugt Jern og et Metal, som ligner Messing. I et af Stykkerne er der endnu en Stump af et saadant Søm.

I Aaret 1606 blev Relikvierne allerede undersøgt, og enkelte Stykker blev ved den Lejlighed delt. For Tiden har de sværeste Stykker en Længde af 85,7 og 64 Cm. medens to af de tyndere Stykker er 84,2 og det tredje 70 Cm. langt. Bianchini troede i 1606 at maatte henregne disse Træstykker til Naaletræernes Slægt, men de nyere Undersøgelser er kommet til et andet Resultat; nemlig at det er en Art Ahorn. De i St. Maggiore-Kirken opbevarede Stykker sammen med nogle mindre Stykker som ved forskellige Lejligheder er blevet bortskænkede til andre Steder, har gjort det muligt for Pater Lais at gengive Krybbens oprindelige Skikkelse.

Den hviler paa en Slags Fod i Form af to X, der sammenholdes ved Hjælp af en tynd, drejet Pind, af hvilken man fandt Stykkerne i det pavelige Alter paa Benedikt XIV.s Tid. Paa denne Fod hviler saa Krybben, der kun er sammensat af de faa Bræder.

Mærkeligt nok ser man nu, da den hl. Relikvi er blevet restaureret, at det virkelig er en Krybbe som den, man den Dag i Dag bruger i Syrien, hvor vore Høhække er aldeles ukendte. Det er meget nær samme Form som den, Kunstneren har fremstillet paa Basreliefet i Arles, der stammer fra det 14. Aarhundrede. Har denne Krybbe før været brugt til Dyrene, eller er den særlig lavet til sit Øjemed? Det er vanskeligt at afgøre. Det synes derimod at være sikkert, at den ikke er lavet paa een Gang; der har først kun været en Kasse af Bræder, og senere er den

blevet forsynet med en Fod for at undgaa Ubehagelighederne ved, at den hvilede umiddelbart paa Jorden. Den hl. Jomfru har sandsynligvis tåget den med sig paa sine Rejser til Ægypten og til Nazareth; i den havde det guddommelige Barn jo først hvilet. Hun har bevaret den til sin Død for da at overgive den til Apostlene; og det er let at forstaa, at den har kunnet bevares indtil vore Dage. Synet af disse Træstykker bringer os uvilkaarligt til at tænke paa den Overdaadighed, hvormed næsten enhver anden Moder søger at omgive sin førstefødtes Vugge; og denne Armod indeholdt den første Lære, som det guddommelige Barn gav os herved.

JULETRÆET.

Nu Skyerne spinde paa luftige Ten
 Snelin hvidt over Jorden,
 Og Træet ryster den nøgne Gren,
 Og Sangfuglen drager fra Norden.
 Men dog er trods Vinter og Sne det skønt,
 Ja skønneste Tid i Aaret;
 Thi *hjemme* blomstrer et Træ saa grønt,
 Det dejligste, Jorden har baaret.

Og det vort Juletræ er, hvis Gren
 Over hver Barnesjæl skygger,
 Og mellem hvis Blade saa yndig en
 Jule-Sangfugl der bygger.
 Og hvad han synger du høre maa,
 Thi derved vi glade er vorden;
 Han synger saa rørende om, hvad han saa
 Ved Gudsønnens Vugge paa Jorden.

Han synger om Stjerner i mørkest Nat,
 Om Smil fra en Lysengels Øje,
 Om Himlen, for Troendes Længsel opladt
 Ja indtil de evige Høje!

Han synger om Hytten, hvor Jesus laa
 Bevogtet af Blikke saa ømme —
 O lytter til Sangen, Store og Smaa,
 Da drømmer I Evighedsdrømme!

M. C. J.

Forskelligt.

Ogsaa en Maade at fejre Jul paa. I *Johannes Jørgensens* nye Bog »Den yndigste Rose« læses S. 28 følgende overordentlig smukke og yndefulde Træk fra Henrik Susos asketiske Liv:

Han holdt meget af Frugt, men det vilde Gud ikke tilstede ham. Thi i et Syn bares det ham for, som om En bød ham et Æble og sagde: »Tag og æd, thi det er heri du søger din Lyst«. »Nej«, sagde han, »al min Lyst søger jeg i den elskelige evige Visdom«. Men den anden mente, det var ikke sandt, fordi han holdt mere af Frugt, end rimeligt var; og derover skammede han sig meget, og i to Aar smagte han ikke Frugt. Da han siden atter begyndte at spise Frugt, saa delte han den i 4 Dele; de tre spiste han i den hellige Trefoldigheds Navn, men den fjerde Del til Minde om den Kjærlighed, hvormed Maria gav sit lille Barn et Æble at spise, og den Del skrællede han ikke, fordi Børn helst spiser Frugt uskrællet. Men i Juletiden spiste han ikke den Del selv, men lod den blive tilovers og bød den hellige Jomfru den, at hun kunde give den til sin kære Søn.

Mærkeligt. Med et lunt Smil og med en Skælm i Øjet fortalte Pastor N... ved St. N... Kirken i N...:

»Naar jeg om Søndagen oppe fra Prædikestolen ser ud over min Menighed i Kirken og betragter mine Sognebørn med deres ny, fine Klæder og Damernes flotte Hatte, saa siger jeg ved mig selv: det er dog mærkeligt, — hvor er alle de fattige henne i Dag? Men naar jeg saa efter Guds-tjenesten undersøger Klingbeutlen og Bøsserne og tæller de smaa og faa Pengestykker, saa siger jeg ved mig selv: det er dog mærkeligt, — hvor er alle de rige henne i Dag?«

A : »Gnothi seauton« (Kend Dig selv!) er jo en gammel gylden Regel. Men hvorfor er der mon kun saa faa Mennesker, som virkelig lærer sig selv at kende?

B.: Rimeligvis fordi de er bange for at gøre et mindre behageligt Bekendtskab.

PRÆMIEOPGAVER.

I. I hvilken af *Johannes Jørgensens* Bøger og hvad Side findes følgende:

»Saa knælede hun ned ved Vinduet, og med sit rynkede Ansigt vendt op mod den kolde graa Himmel, bad hun langsomt Bønnen for de Afdøde. En Bøn skader aldrig — selv om det er for en Vantro, som er død uden Præst og Sakramenter. Thi ingen uden Gud ved, hvad der kan ske en Sjæl i dens sidste Time«.

II. Fugl Føde Reden Gud han den hver den sin kaster giver ikke men i til ind.

Disse Ord skal omordnes i en anden Rækkefølge, saa at de danner et Ordsprog. Hvorledes lyder det Ordsprog?

III. v — e — — — le — — der — o — — — rherre.

Hver Streg antyder et manglende Bogstav; disse Bogstaver skal findes og sættes ind i Stedet for Stregerne, saa at det hele danner et lille kendt Mundheld (med lidt skæmtende Provinsialisme). Ordene staar her i den rigtige Rækkefølge. Hvorledes lyder det Mundheld?

For rigtig Løsning af Opgave I. gives eller trækkes Lod om *Johannes Jørgensens* »Frans af Assisi« (Bogladepriis Kr. 6,50) og som anden Præmie: *August Pergers* »Evangelierne og den moderne Evangeliekritik« (Bogladepriis Kr. 1,50).

For rigtig Løsning af Opgave II. gives eller trækkes Lod om 2 Eksemplarer af *August Pergers* nævnte Bog og som anden Præmie: *Vardens* II. Aargang 1904 (Bogladepriis Kr. 1,50).

For rigtig Løsning af Opgave III. gives eller trækkes Lod om 2 Eksemplarer af *August Pergers* nævnte Bog og *Jahn Nielsens* »Valdemar Enekonge« indb. (Kr. 1,00).

Løsningen maa være indsendt til Redaktionen af Nordisk Ugeblad, Boyesgade 8, København V., inden 1. Febr. 1908 og bør være forsynet med Afsenderens Navn og Adresse, tydelig skrevet. Tillige udkræves som Bevis for, at man er Abonnent, et Udsklip af *Omslaget* med *Bladets Titel*.

For al udvist Deltagelse ved min kære Mand, Tobaksfabrikant Hans Heinrich Rasmussens Begravelse takkes herved hjerteligst.
Paa Familiens Vegne
Inger Rasmussen.

Et billigt Bogskab ønskes tilkøbs. Ugebladets Redaktion, Boyesgade 8.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. December. 4. Søndag i Advent. — 23. M. Feriedag. — 24. Ti. Julefestens Vigilie (Fastedag).

Onsdag den 25. December. Guds Søns Fødsel i Kød. Første Juledag.

Torsdag den 26. December. Anden Juledag. St. Stefans Fest.
 — 27. F. Johannes, Apostel og Evangelist. — 28. L.
 Uskyldige Børns Fest.
Søndag den 29. December. (Søndag i Juleoktaven) Thomas
 af Canterbury, Biskop og Martyr.

Gudstjenesten paa 1. Juledag.

St. Ansgars Kirke:

Kl. 6 Morgen Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer.
 Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt.

Rosenkranskirken:

Kl. 5 Morgen Højmesse med Prædiken; derefter stille hh. Messer,
 indtil den sædvanlige stille Messe ved Ottetiden. Kl. 10
 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Andagt.

St. Anna Kirke:

Kl. 6 Morgen Sangmesse med Prædiken. Efter Sangmessen og
 Kl. 8 stille Messe Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6
 Festandagt med Prædiken. (Søndag den 22. ds. bortfalder
 Eftermiddagsprædiken).

Jesu Hjerter Kirke:

Kl. 6 Morgen Levitmesse med Prædiken; derefter hh. Messer.
 Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt med
 Prædiken.

St. Josefs Kirke:

Kl. 5 Morgen Højmesse med Exposition af det Allerhelligste.
 Kl. 6 stille h. Messe. Kl. 9 Højmesse med Prædiken. Kl. 3
 Festandagt.

St. Knuds Kapel:

Kl. 12 Midnat Højmesse. Kl. 7½ stille Messe. Kl. 3 Eftermiddag
 Festandagt med Prædiken.

Immaculatakirken (Strandvej 91):

Kl. 6 og 6½ stille Messe. Kl. 9 Højmesse. Kl. 2½ Festandagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup):

Kl. 12 Midnatsmesse m. Præd., (hvortil Adgang kun tilstedes gennem
 Kollegiets Port). — Fra Kl. 6 stille Messer. Kl. 10 Levit-
 messe. Kl. 5 Eftm. Prædiken og Festandagt.

Gudstjenesten paa 2. Juledag

holdes alle Steder som paa en alm. Søn- og Helligdage, nemlig:

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt
 m Præd.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt
 m. Præd.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirke (Strandv. 91.): - 9 — — — med Præd. Kl. 2½ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
 paa Toldbodvej Kl. 8; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
 Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½;
 i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7¼.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7¹/₄ og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Børnegudstjeneste. Fredag den 18. December holdes Kl. 9 i St. Ansgars Kirke (og Kl. 8 i Rosenkranskirken) den aarlige Børnegudstjeneste med Prædiken og Kollekt til Fordel for Jesu hl. Barndomsforening til Hedningebørns Frelse. Alle Menighedens Børn indbydes tillige med deres Forældre.

Kirke-Kollekt. Under den højtidelige Gudstjeneste Kl. 6 og 10 i St. Ansgars Kirke, Kl. 5 og 10 i Rosenkranskirken og Kl. 10 og 6 i St. Anna Kirke paa 1ste Juledag afholdes en Kollekt til Kirkernes Opvarmning.

JULEUDELINGEN

finder Sted Mandag den 23. Decbr., Form. Kl. 10, i Bredgade 69 o. G.

Litteratur. Ærede Læsere gøres opmærksomme paa, at Nordisk Forlag indtil Udgangen af dette Aar har nedsat Prisen paa følgende af Johannes Jørgensens Bøger:

Beuron	før 2,50	nu 1,00
Omvendelse	— 2,00	— 0,75
En Apostel	— 2,00	— 1,00
Vor Frue af Danmark	— 4,50	— 1,50
Eva.....	— 2,00	— 0,75
Romersk Mosaik.....	— 4,00	— 1,50

Det er en gunstig Lejlighed til for en billig Penge at forsyne sig med udmærkede Bøger til Fødselsdags-, Jule- og Konfirmationspresenter. — Bøgerne faas gennem enhver Boghandel! Nedsættelsen varer kun Aaret ud!

Foreningen Chorita, Sundby, afholder Juleforestilling Søndag d. 29. Decbr. og Onsdag d. 1. Jan. Kl. 7 i Skolelokalerne, Hans Bogbinders Allé. Der opføres „Den hl. Cæcilia“, Sørgespil i 5 Akter. Adgang fri.

Brevkasse. (Til »den anonyme«.) Hjertelig Tak for det tilsendte. Kommer meget tilpas i denne Tid. Gud velsigne Dem!
F. R.

Rettelse. I Nr. 50 stod under Efterretninger fra Rom, at Kardinal Rampollas Kardinaltitel er knyttet til St. Peterskirken. Det var en Fejltagelse; den er knyttet til St. Cæciliakirken, men Kardinalen er »Ærkepræst« ved St. Peterskirken.

Kalenderen 1908 er udkommen og faas paa Menighedskontoret, Bredgade 69^a o. G. (1--4) (Telefon 23.654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Øre. Ved Indsendelse af 30 Ø. i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

 **Husk Vincentsforeningens Kransekort!** 

Se nærmere det første Nummer i hver Maaned.

Med dette Nr. følger **Litteraturfortegnelse**, som anbefales, naar der skal vælges Julepresenter.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

55. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bøglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. 23,654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vester 423 y.

Nr. 52.

Søndagen den 29. December.

1907.

INDHOLD: Vincentiusforeningen. 1857—1907. — Katholsk Propaganda — katholsk Forsvarsnihilisme. — Litteratur. — December. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Odense. Esbjerg. Stockholm. Rusland. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

VINCENTIUSFORENINGEN.

1857—1907.

Vincentiusforeningen afholdt det sidste Generalmøde for i Aar Søndagen den 8. Decbr. Det var besøgt af 39 Medlemmer og præsideredes af den højærværdigste *Biskop*. Det var tillige *Jubilæumsmøde*. Det er nemlig i Aar 50 Aar, siden den første danske Vincentiuskonferens (St. Ansgars) blev optagen af Generalraadet i Paris og derved blev delagtiggjort i de denne Verdensforening af Paverne tilstaaede aandelige Goder. Efter Aflæggelsen af de sædvanlige Kvartalsberetninger gav hver af Konferenserne og Lokalraadet derfor en kort Oversigt over sin Virksomhed fra sin Stiftelse indtil Slutningen af Aaret 1906.

Angaaende de københavnske Konferensers nuværende Organisation henvises her til Indbydelsen i dette Ugeblads Nr. 49 for 8. Dec. Følgende er et samlet Overblik over nævnte Oversigter.

Den første danske Vincentiusforening, nu St. Ansgars Konferensen, udgik fra *Ansgariusforeningen*. Paa dennes Generalforsamling 4. Febr. 1855 stillede daværende Pastor *Grüder* Forslag om at stifte en Vincentiusforening i København. Forslaget fandt straks Tilslutning, og man enedes om at grundlægge Foreningen den 19. Febr. 1855. Paa denne Dag indfandt der sig 15 Personer, der konstituerede sig som *Vincentiusforening*. Det vil interessere Menighedens ældre Medlemmer at erfare disses Navne. De var: Pastor *Kohues* (Præsident), Pastor *Schürhoff* (Vicepræsident), Lærer *Sander* (Sekretær), Skomagemester *Møller* (Kasserer), Fabrikant *Bauer*, Hr. *Birch*, Købmand *Blankensteiner*, Krigsassessor *Blankensteiner*, Kaptain *Erlewein*, Pastor *Grüder*, Naalemagemester *Hoffmann*, dennes Broder *Hoffmann jun.*, Hr. *Horka*, Grosserer *Menne* og Naalemagemester *Nietsch*. De ere nu alle døde. I 1857 optoges denne Forening, som nævnt, af Generalraadet i Paris i Verdensforeningen. Den vedblev nu indtil 1882 at være den eneste københavnske Vincentiuskonferens og virkede i dette Tidsrum i den katolske københavnske Menighedsplejes Tjeneste med et Antal af 11 à 21 Medlemmer, hvortil kom 4 à 8 kun bidragydende Medlemmer. I 1882 dannedes ved Siden af den en ny Konferens, der omfattede Vesterbro, Frederiksberg og Nørrebro og senere fik Navnet *St. Mariæ Konferens*, medens den gamle Forening fik Navnet *St. Ansgars Konferens*. Men allerede i 1885 dannedes der en ny Konferens, *St. Josefs Konferensen*, der overtog Nørrebro. I 1886 dannedes der efter et af Generalraadet i Paris udtalt Ønske et saakaldt *Lokalraad*, hvis Opgave det er at sørge for Konferensernes Fællesanliggender, at støtte dem, naar de maatte trænge til Hjælp og at varetage den danske Forenings Forbindelse med Verdensforeningen. Næsten lige fra dets Begyndelse af har vor nuværende apostoliske Vikar, Biskop v. *Euch*, vist Lokalraadet den Ære at være dets Præs. Generalraadet i Paris, hvis Formand for Tiden er forhenværende Generalkonsul for Danmark, *Calon*, har gentagende ytret Ønsket om, at dette Lokalraad maatte udvides til et Generalraad for Danmark, idet der ogsaa findes Konferenser i enkelte Provinsbyer; men dette Ønske har endnu ikke ladet sig opfylde. Omkring Nytaar 1906 opstod der ende-

lig en ny Konferens i Ordrup, *St. Andreas Konferensen*, der har sluttet sig til Lokalraadet i København.

Medlemmernes Antal har i Aarenes Løb været noget foranderligt. For Tiden tæller de fire Konferenser tilsammen 51 aktive og 27 kun bidragydende Medlemmer, Efter de paa de ugentlige Møder tagne Beslutninger er der bleven uddelt Hjælp dels til saadanne Familier, der stadig er i Trang og som Konferenserne derfor besøger og understøtter temmelig regelmæssigt, dels mere lejlighedsvis til andre Trængende. Hjælpen har bestaaet i kontante Beløb til Husleje, undtagelsesvis ogsaa til Betaling af Gæld eller Indløsning af Panter, i Sygehjælp, Begravelseshjælp, Hjælp til Anskaffelse af Arbejdsredskaber, Uddeling af indkøbte Fødevarer, Brændsel, Spisebilletter o. l. Den samlede Sum, Konferenserne har virket med, har været ca. 33000 Kr. Men megen Hjælp er ogsaa ydet gennem modtagne og atter uddelte Klæder, Fødevarer o. l.; fra *Melchior's* Slagteri i Randers har Foreningen saaledes oftere faaet større Partier Kødaffald. Ifølge Foreningens Statuter er der ogsaa blevet ydet moralsk og aandelig Hjælp, dels ved personlige Besøg hos de Trængende og hos Syge, dels ved Udbredelse af god Læsning. »*Nord. Ugebl.*« uddelles stadig i mange Eksempl., og Konferensernes *Biblioteker* staar aabne for Udlaan til de Tider, der jevnlig annonceres i Ugebladet. Disse Biblioteker er efterhaanden, for en ringe Del ved Indkøb, for største Delen ved Gaver, særlig fra den højærværdigste Biskop, voksede til at omfatte ialt 1248 Bind. I Begyndelsen af sin Virksomhed gav St. Ansgars Konferensen sig ogsaa af med at udgive Bøger og holdt en særegen Forlagskasse, der blev dannet ved rigelige Gaver navnlig fra daværende Grosserer *Ryan* († 1861), indtil 500 Kr. aarlig. »Den lille himmelske Vejviser« og »Deharbe's Lærebog« udkom f. Eks. paa Vincentiusforeningens Forlag. Men denne Forlagskasse, der ikke er medregnet i ovennævnte Tolalsum, blev senere overgivet til den gejstlige Øvrighed.

Konferensernes Indtægter har bestaaet i: 1) Indsamlingerne ved de ugentlige Møder, 2) Aarsbidrag fra passive Medlemmer, 3) andre Gaver, f. Eks. fra Generalraadet i Paris, der ikke faa Gange har sendt Foreningen 3 à 500 Francs, fra de herværende katholske Diplomater, af hvilke

enkelte ogsaa har besøgt et eller andet af Foreningens Generalmøder, fra andre veldædige Personer, fra afholdte Koncerter, fra Samlerforeninger, fra et af Eleverne paa St. Andreas Kollegiet arrangeret Lotteri o. l., 4) Foreningens Kransekort, der har indbragt ca. 600 Kr., 5) de to St. Antoniusbøsser, den i St. Ansgars Kirke, der opstilledes i 1898, og den i Rosenkranskirken, der opstilledes 1902; de har tilsammen indbragt 1927 Kr., 6) testamentariske Gaver, særlig Uhrmager *Olsens* († 1897) paa 1000 Kr. Der skal endelig tilføjes, at Foreningen ved forskellige Lejligheder paa forskellige Maader er bleven imødekommet og støttet ogsaa fra Udenforstaaendes Side.

Lokalraadet har i de 20 Aar, det har bestaaet, virket med ca. 3700 Kr., der er indkomne dels ved Indsamlingerne paa Aarets Generalforsamlinger, dels ved Gaver. De er anvendt dels til Bidrag til de enkelte Konferenser, særlig ogsaa til deres Bibliotheker og til Foreningens Kirkevindu i St. Ansgars Kirke, der forestiller den hl. Vincent af Paul, dels til mindre Bidrag til Verdensforeningens fælles Manifestationer, saaledes i 1892 til St. Joakimsfesten i Rom i Anledning af Leo XIII.s Jubilæum, dels til andre repræsentative Formaal, f. Eks. Afsendelsen af en delegeret til Vinceniusforeningens 50 Aars Jubilæum i Hamborg, for en større Del ogsaa til Opdragelse af spredte Katholikkers Børn og til Vajsenhusfondet. Dette, til hvilket den gamle Hr. *Grüder*, (Præfektens Fader), i sin Tid havde begyndt at samle ind under Benævnelsen Børneindsamlingen, overlod denne Lokalraadet ved dets Stiftelse, og Raadet formaede Hr. Pianofortostemmer *Bentzen* til at fortsætte Indsamlingen, saa at det i 1892 kunde udbetale Vikariatet 5000 Kr. til Maristbrødrenes da byggede Vajsenhus paa Frederiksberg og i 1897 yderligere ca. 2000 Kr., hvorefter Indsamlingen ophørte.

Hs. biskoppelige Højærværdighed sluttede Mødet med en kraftig Opfordring til at fortsætte Foreningens Virksomhed i den hl. Vincent af Pauls Aand. Det glædede ham blandt de mødte at se en Del yngre; men mange flere yngre maatte slutte sig til Foreningen. Hvor stor Betydning den hl. Vincent af Pauls Gerning havde ogsaa i Anderledestroendes Øjne, kunde ses af følgende Anmeldelse af Prof. Ammundsens »Den unge Luther«, som han nylig havde læst i »Maa-

nedsblød for den danske Folkekirke« (Nr. 12 1. Dec.) Anmelderen (H. K.) skriver der: »Iøvrigt har jeg ved Læsningen faaet bekræftet en Anskuelse, som er gammel hos mig, nemlig at . . . det aldrig vil blive Luther, som vor Tid — særlig da vor Tids Unge — vil finde mest Hjælp hos. Vi forstaaer i Virkeligheden langt bedre Augustin og Vincent af Paul . . .«

C. P.

Katholsk Propaganda — katholsk Forsvarsnihilisme.

Under denne Overskrift stod der for et Par Uger siden, omtrent samtidig, i flere Provinsblade en af »en dansk Præst« skrevet, meget ondsindet, Artikel, som var et Sammensurium af alle mulige gamle Indvendinger imod og Angreb paa den katholske Kirke — dens »Propaganda« — dens Helgen- og Relikvidyrkelse — dens manglende Evne til at tilfredsstille dem, der betyder noget i Intelligens og Dygtighed — dens uundgaelige Kommen i Konflikt med de nationale Følelser paa Grund af dens Internationalitet — dens Loyalitet og Hengivenhed overfor »en italiensk Biskop« (Paven) — kort sagt et Opkog af gamle Retter, men med ny pikant Sauce som Tilsætning, nemlig »katholsk Forsvarsnihilisme« i Anledning af et Foredrag, holdt i en katholsk Forening af Forf. Jahn-Nielsen om 1807.

Artiklen er allerede bleven imødegaaet baade af Hr. Pastor *Ludvig Günther* og af Hr. Pastor *Vilhelm Klomp* i forskellige Blade. Deres udmærkede Svar aftrykker vi her nedenfor og kan derfor spare os en yderligere Behandling af samme Emne. Blot én lille Bemærkning kan vi ikke nægte os at tilføje til Angriberens Slutningsreplik: »Vi vil være Kristne, men danske Kristne; vi vil have en Kirke, men en dansk Kirke, hvis Herre er Kongernes Konge og ikke en international Pave i Rom«. — Tør vi spørge: er Kong Frederik VIII. Kongernes Konge? Vi ved nemlig ikke be-

dre, end at den danske Konge eller hans Kultusminister er den danske »Folkekirke«s eller Statskirkes Herre ifølge Grundloven. Vil man svare, at Kongen blot er Kongernes Konges synlige Stedfortræder overfor Statskirken, saa spørger vi: Er det da ikke bedre, (naar der *skal* være en synlig Stedfortræder) at have *den* Stedfortræder, som *Herren selv* i Apostelen Petrus og dennes Efterfølgere har givet de Troende som Hyrde, Leder og Styrer, i *aandelige* Ting? — Derfor behøver man ikke at glemme Herrens Ord: Giv Kejseren, *hvad Kejseren er*.

Efter denne lille Bemærkning giver vi saa Ordet først til Hr. Pastor *Günther*, hvis Svar, som fandtes i »Slagelse-Posten« den 12. Decbr. og i »Østsjællands Avis« den 15. Decbr. og vistnok ogsaa i flere andre Blade, lyder saaledes:

Katholicisme og Forsvar. Naar Indsenderen af disse Linier har ønsket med nogle faa Ord at imødegaa den af »en dansk Præst« offentliggjorte Artikel om »Katholsk Propaganda« og »Katholsk Forsvarsnihilisme«, saa sker det ikke med en Polemik for Øje, hvilken jeg hverken har Tid eller Lyst til at føre, men kun for at rette en enkelt Misforstaaelse i Artiklen.

Jeg lader da alt det ligge, som »en dansk Præst« mener at maatte sige om, at Catholicismen har »overlevet sig selv«, at »Intelligens og Dygtighed vender sig bort fra Kirken«, at den katholske Kirke her i Landet fører en »Dværgeksistens«, endvidere om alt det »Gøgl«, der drives i Romerkirken med Helgener og Relikvier. Alt det er blevet behandlet hundrede Gange før, og naar vi Katholikker næsten lige saa mange Gange har maattet se, at Evnen svigter til at forstaa og gøre Ret og Skel imod os, saa krymper man sig ved atter at føres ud i en formaalsløs Diskussion, især da naar ens Livsvirksomhed holder en fast ved anden Beskæftigelse.¹

Det, jeg imidlertid ikke vil lade upaataalt, er det, den ærede Indsender skriver om »Katholsk Forsvarsnihilisme« og specielt om det Foredrag, Forfatteren R. Jahn Nielsen for nogen Tid siden holdt om Aaret 1807 i »Academicum Catholicum«s Foredragsrækker.

Hvad først disse Foredragsrækker i Almindelighed angaar, saa er de slet ikke satte i Værk for at gøre Propaganda for Katholicismen; de bliver ikke averterede andet Steds end i vort eget »Ugeblad for katholske Kristne«, og de, der møder ved disse Foredrag, er næsten udelukkende Medlemmer af den katholske Menighed i København.

Dernæst om Hr. Jahn Niensens Foredrag. Om dette kan jeg oplyse, at ingen af os i Foredragsrækkernes Bestyrelse havde nogen Anelse om, at Foredragsholderen vilde give sin Tale et politisk Tilsnit. Han havde først villet tale om Digteren Clemens Brentano, men bad nogen Tid før Foredraget, om han ikke i Stedet for dette Emne maatte tage Begivenhederne i 1807, da han havde beskæftiget sig en Del med dem. Dette gav vi vort Minde til i Betragtning af, at en Skildring af det ulykkelige Aar sikkert vilde kunne gøre Regning paa Interesse. Forsamlingen modtog Foredraget med Bifald. Om det nu skyldes Foredragsholderens Slutningsbemærkninger om Afvæbning eller hans Fremstilling af, hvor grufuld en Ulykke som den, der kom over os i 1807, maatte føles af enhver, der ikke har sig selv alene, men ogsaa Kone og Børn at sørge for, kan jeg ikke afgøre; jeg kan kun sige dette, at da jeg, der ledede Mødet, efter Foredraget takkede Hr. Jahn Nielsen, tog jeg særlig Sigte paa det sidste, og om det første bemærkede jeg, at det jo var et aabent Spørgsmaal, som selv meget fædrelandssindede Mennesker indrømmer, de ikke forstaar, og er varsomme med at udtale sig om. Var det Bifald, der lød, imidlertid stærkt, saa var det dog langt fra enstemmigt, hvilket »en dansk Præst« jo selv har læst sig til i vort Ugeblad. Netop denne sidste Omstændighed, at der rejste sig ikke saa faa Indvendinger fra de Katholikker, der havde været til Stede, førte iøvrigt til, at der paa Foredragsrækkernes Generalforsamling i forrige Maaned blev vedtaget en Bestemmelse til Forebyggelse af lignende Tilfælde.

Der kan da slet ikke være Tale om, at vi har »fremskaffet« en Foredragsholder og »udpeget« et Foredragsemne i den Hensigt som Katholikker at virke for »Forsvarsnihilisme«. Og naar den ærede Indsender alligevel mener dette og til Støtte for sin Paastand beraaber sig paa, at Katholicismen er en »international« Institution, der

»ikke accommoderer de religiøse Kultusformer efter Nationaliteterne«, saa skyder han langt over Maalet og rammer kun sig selv. *Jeg* som dansk Katholik gør virkelig Krav paa at være lige saa god en Fædrelandsven som »en dansk Præst« af Folkekirken — enhver Formindskelse af det danske Land- og Sprogomraade er lige saa stor en Ulykke for *mig* som for ham, og hvor *jeg* er sammen med danske Mænd ved en Fest, der ikke har noget med Konfession at gøre, der gælder ogsaa *min* første Tale og mit første Hurra Landets Konge.

Det er mit Haab, at de Oplysninger, jeg her har givet om Forfatteren Jahn Niensens Foredrag og Foredragsræk- kernes Stilling til det, til fulde godtgør, at der paa dette Foredrag ikke kan begrundes noget som helst i Retning af »Katholsk Forsvarsnihilisme«.

Ludv. Günther,
dansk katholsk Præst.

Hr. Pastor *Klemps* Svar i »Kolding Aftenblad« og »Fredericia Avis« lyder som følger:

Katholicisme og Forsvarsnihilisme. Under denne Overskrift har »Kolding Aftenblad« den 9. ds. indeholdt en Artikel, i hvilken »En dansk Præst« fremsætter det Dogma, at nævnte to Begreber dækker hinanden. Anled- ning til Artiklen er et Foredrag, som den katholske For- fatter *Jahn-Nielsen* har holdt i København og »En dansk Præst«s Mangel paa Logik.

Fordi Jahn Nielsen hylder Princippet: Hvad kan det nytte, fordi »Nordisk Ugeblad« ikke vil drøfte Politik i eget Navn, og fordi Foredragets Anmelder i N. U. skrev, at Bifaldet nærmest gjaldt den Grebthed, med hvilken Fore- dragsholderen viste sin Gru for Krigen (cfr. N. 44, 1907), saa stempler »En dansk Præst« alle Katholikker som Fæ- drelandsfjender.

Jeg for mit Vedkommende er fuldblods Forsvarsvæn, men Sagen er vel den, at der ogsaa blandt Katholikerne findes forskellige Meninger om, hvad der er gavnligt for vort Fædreland. Blandt Lutheranerne findes der jo ogsaa Forsvarsnihilister. Vilde man deraf slutte, at den lutherske

Kirke er fædrelandsfjendsk, vilde det mildest talt vidne om stor Mangel paa Evne til at tænke. Men hvad der er Ret for den ene, er billigt for den anden, selv om det kun drejer sig om Katholikkerne, som »En dansk Præst« saa haanligt sparker til. Ikke sandt?

Det er simpelthen meningsløst at paastaa, at Katholicisme udelukker Fædrelandskærlighed.*) Havde vort Fædreland da ikke sin Stormagtsstid, da det endnu var katholsk? Er det ikke sørgeligt men sandt, at det ustandseligt er gaaet ned ad Bakke, siden Luthers Lære med Vold og List blev indført i Landet? Havde Danmark været katholsk den Dag i Dag, saa havde der vist ikke været saa stor Fare for, at vi var komne ind paa den politiske Skraa-plan, hvis Fald viser mod Syd, og som alle gode danske Mænd frygter for, vi er inde paa.

Havde Sønderjylland været katholsk, havde det ogsaa været bedre stillet i Kampen for Danskheden end nu. Det erkendes dernede. Er det da ikke det lutherske Preussen, der vil Danskheden til Livs? Er det ikke det lutherske Preussen, der vil dræbe baade polsk og fransk Nationalitet indenfor sine Grænser? Men er det paa den anden Side ikke det katholske Centrumsparti, der er til Hjælp og Støtte baade for Polakker og Sønderjyder i deres retfærdige Kamp for deres Nationalitet?

Er § 7 i det lutherske Preussens ny Foreningslov eller Expropriationsloven mod Polakkerne maaske Vidnesbyrd om Kultur? Det skulde »En dansk Præst« have tænkt paa, før han fremstiller den katholske Kirke som kulturfjendsk; thi man vægrer sig ved at antage, at han har skrevet mod bedre Vidende.

Den katholske Kirke frygter heller ikke Oplysning. Tværtimod, jo mere Oplysning, ogsaa religiøs, jo bedre. »En dansk Præst« skulde blot ogsaa hjælpe med til at oplyse Folk om den katholske Kirkes sande Lære, saa vil sikkert ogsaa den katholske Kirke her i Landet gøre samme

*) Professor *Olrik* kaldte for nylig i et Foredrag Biskop *Absalon* for »den største Dansker, der har levet«. Der er vel heller næppe nogen, der har vist større Kærlighed til Fædrelandet, end denne *katholske* Biskop.

Fremgang som den gør f. Eks. i England, hvor Kulturen dog vel ikke er saa ringe.

Artiklens Bemærkning om en dansk Kirke i Modsætning til en international, er ikke meget værd. »En dansk Præst« maa jo vide, at Kristi sande Kirke skal rumme alle Folkeslag, og kun i den Betydning er den katholske Kirke international. Vil nogen kalde mig fædrelandsfjendsk, fordi jeg er Katholik, saa kan jeg med samme Ret kalde vedkommende en Tysker, fordi han bekender den lutherske Religion.

Hvad Paven som Kirkens Overhoved angaar, saa vil jeg hellere bekende en Religion, der kun har en Pave, end en, der har en i hvert Sogn.

Jeg kunde nu godt underskrive disse Linier »En anden dansk Præst«, men da jeg anser det for noblere at bryde Landser med aabent Visir, tegner jeg, Velværdige Hr. Pastor,
Deres ærbødige

Vilhelm Klemp,
Sct. Michaels Kirke,
Kolding.

LITTERATUR.^{*)}

Johannes Jørgensen: Den yndigste Rose. (Gyldendalske Boghdl., Nord. Forlag 1907.)

En Bog om Roser — midt i Vinteren! kan det da passe? Ja, om den yndigste Rose midt i Vinteren, det passer endog særdeles godt. Jordiske Roser, det er nok sandt, udfolder ikke deres svulmende Knopper om Vinteren eller ved Nattetid; de trænger altfor meget til Solen, der udefra maa vække og vedligeholde deres svage Livskraft. Men den yndigste af alle Roser, der har sin Sol og sin Livs-

*) Som man vil se, var nedenstaaende Litteraturanmeldelse beregnet paa at komme i Bladet før Jul; men forskellige Omstændigheder nødvendiggjorde, at Julenummeret blev ordnet noget tidligere end ellers, saa at nærv. umuligt kunde naa at komme med.

kilde i sig selv, den er netop udsprungen midt i Vinterens og Nattens Mørke, i hin hellige Midnatsstund, fra hvis festlige Minde kun endnu faa Dage skiller os. Og med denne Rose kan ingen anden sammenlignes. Den smiler til os med guddømmelig Ynde i Bethlehems Stald; og den gløder uforlignelig i sin blodrøde, fulde Flor paa Golgatha. Men saa? Er den saa som andre Roser visnet for stedse? Den visner aldrig. I Himlen er den i sin guddommelige Pragt Englenes Glæde; og her paa Jorden gror og blomstrer den videre i Tusinder af Menneskehjerter, som opfylder Apostelens Ord: »Jeg lever, men ikke jeg, Kristus lever i mig«; og i dem alle forvandler den Sjælens Tidselmark til en Rosenhave med det friskeste Knopbrud og den fuldtudviklede Rosenflors straalende Sommerpragt.

I hver enkelt af vore kære Helgeners Liv ser vi »den yndigste Rose«, Jesus, først langsomt spire, snart vokser den sig stor og stærk, tilsidst blomstrer den vidunderlig stor og rød, som fordem paa Golgatha. Saaledes ogsaa i den overmaade elskelige, salige *Henrik Suso's* Levnet, som *Johannes Jørgensen* her i ualmindelig skøn Form gengiver efter *Suso's* egne Optegnelser.

I de første Kapitler aabner sig for os ligesom en yndig Rosenknop, en Sjæl med barnlig Enfoldighed og inderlig Fromhed, som føler sig uimodstaaelig dragen hen mod Gud, og som nu paa den mangfoldigste, sindrigste Maade søger mer og mer at samle sine Tanker om Gud og i ham alene. Vi kan her se bort fra enkelte overordentlige Naadesbevisninger, som jo dog ikke kan blive Genstand for vor Efterligning. At nu just hvert af de ømme og stemningsfulde Udtryk, *Suso* her bruger, vil falde i Hvermands Smag, er vel tvivlsomt. Men mange værdifulde Vink om, hvorledes en gudelskende Sjæl forstaar at finde ham, gives os i flere af disse første Kapitler, f. Eks. i Afsnittene: »Et Menneskes Anfægtelser.« »Hvorledes han gik til Bords.« »Hvorledes han fejrede det nye Aar,« eller »Kyndelmisse« eller »Den første Maj.« »Hvorledes han fulgte Kristus til Golgatha, o. s. v. Under alt dette ser man »Rosen« udfolde sig med stedse tiltagende Ynde.

Men paa én Gang mærker man, at »Rosen« ogsaa er bleven stærk, ja, »stærkere end de stindeste Torne.« Kap.

10—20 viser os den fulde, næsten skrækindjagende Alvor, hvormed den vordende Helgen udvikler sig. At Læseren derfor maaske skal komme til at efterligne de frygtelige Spægelser, som der her bliver Tale om, er der i vor Tid ingen stor Fore for. Oven i Købet belæres han af Suso selv om, at man heri kan gaa for vidt, at mange af disse Bodsøvelser ikke engang er tilraadelige uden en særlig Ledelse fra Guds eller hans Stedfortræderes Side, og især at Gud Herren selv, som ønsker vort aandelige Fremskridt mere end vi selv, nok til den rigtige Tid vil sende os det Kors, som passer bedre og er gavnligere for os »end al selvvalgt Dødelse«. »Naar saa det Kors kommer,« siger Suso, »da tag imod det med Taalmodighed!«

Men at et Menneske, som med et saadant Heltemod er dødt for sig selv og for sit Legeme, nu ogsaa med sin stærke Sjæls udelte Kraft hengiver sig til Gud, det forstaaer man godt. Og det er med dyb Beundring og Rørelse, at man fra Kapitel 22 af læser om de store Trængsler, som nu hjemsøger ham, og om den endnu større Kærlighed til Jesus og til de med Guds Blod forløste Sjæle, hvormed dette sig selv helt forglemmende Hjerte overvinder alt. Kapitler som: »Hvorledes han drog Hjerterne fra den jordiske Kærlighed til den evige«. »Hvorledes han omvendte et yppigt Hjerte« eller Kap. 26 »Om hans Søster« Kap. 27 og 28: »Om en stor Fare« og »Om en Morder« bringer en Fylde af de mest spændende og belærende Enkeltheder indtil endelig Kap. 30 viser os *Henrik Suso*, paa Lidelsens men ogsaa paa den heltmodigste, selvforglemmende Kærligheds Golgatha. »Rosen« blomstrer i sin fulde Flor!

En Læsning for Ungdommen er den dejlige Bog ganske vist ikke. I Mystikernes Værker, blandt hvilke *Suso's* Skrifter hører til de ypperligste, er der adskilligt, som uerfarne vil misforstaa. Selv det trøstefulde Svar, hvormed den fromme Mester *Eckart* befrier den stærkt nedbøjede *Suso* fra en grufuld Lidelse, er der et Udtryk, som kunde opfattes meget skævt. Den fromme *Henrik Suso* har aabenbart forstaaet det rigtig, som det jo vist ogsaa af *Eckart* var ment. Som sagt, Bogen kræver en moden Læser. Men det tror jeg, enhver, som har følt, hvorledes under Læsningen af denne herlige Bog alt det bedre og

ædlere i Sjælen fremmes og styrkes, vil mangan Gang vende tilbage til den, naar det gælder for ham, i en Slappelsens eller Forsagthedens Time at opmande sig og fylde sin Sjæl med ny Begejstring for Gud og for Sjælenes Frelse. Saaledes vil med Guds Naades Hjælp ogsaa i vort Hjerte »den yndigste Rose« komme til at spire og blomstre.

F. Esser: „Ave Maria“.

I Juletiden kan vi heller ikke glemme den saligste Jomfru. Fra gammel Tid har den kære hellige Moder med Barnet været Yndlingsemnet for den kristne Digtning. Det er da en særdeles kærkommen Gave, højærværdige P. Esser glæder os med, naar han netop nu til Julefesten i sit »Ave Maria« besynger den sal. Jomfrus Levned i 32 dejlige Sange.

»Licht strahlt dein Bild, Maria, mir entgegen
Aus den von Gott geschriebnen goldnen Lettern,
Und traulich grüsst es mich an allen Wegen,
Umrankt von der Legende duftgen Blättern«.

Vi ser, som en glad »Sanger af Guds Naade« griber Forfatteren frejdig ind i Blomsternes Fylde, hvor han end finder dem, om det saa er paa den Hellige Skrifts solbelyste Vange eller mellem den fromme Legendedigtningens kratbevoksede Klipper eller selv i Apokryphernes skjulte halv-mørke Bjærgkløfter. Selvfølgelig vil ingen Katholik, som kender sin Religion, anse det altsammen for Trossandheder. Nej, flere af disse fromme Sange, som »Die Palme«, »Unter Räubern«, »Die Mittagsrast«, »Die Sphinx«, viser sig jo straks at høre hjemme blandt Apokryphernes Fortællinger og en from Digtningens aandrige og yndefulde Fantasier. Men man bliver alligevel inderlig glad, naar man saaledes under Sangerens liflige Strængeleg kan følge den Velsignede iblandt Kvinderne paa alle hendes Veje, i Solskin og Taage, gennem Fryd og Ve, fra Nazareth og Bethlehem til Golgatha og endelig opad til Himlens salige Højder, for der at lytte til den gribende Samtale mellem Maria og Josef ved deres første Gensyn og saa selv af ganske Hjerte at istemme de Saliges Jubelkor til Himmeldronningens Ære.

Det øvrige, mener jeg, giver sig af sig selv. Har man nogenlunde Raad dertil, saa gaar man til sin Boghandler og køber sig først *Johannes Jørgensens* »Den yndigste Rose« og saa, naar man læser tysk, henter man sig ogsaa i Stenogade Nr. 4 *P. Essers* »*Ave Maria*«. Saaledes har man en Julelæsning, man som katholsk Kristen kan være bekendt, og som fortrinlig egner sig til at berede en rigtig glædelig Jul.

A. Br.

DECEMBER

Sne og Is og Mørke!
 Lange, sorte Nætter!
 Kulde under Himlens
 frosne Stjernesletter!

Solen bleg og gusten!
 Dagens Timer faa!
 Livet stedt i Vaade!
 — Haabet ligesaa!....

R. Jahn-Nielsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Odense. (Forsinket af Mangel paa Plads). Vor Medarbejder *J—n J—n*, der ikke blot forstaar at skrive pæne Artikler til Ugebladet, men ogsaa paa Grund af sin store Belæstthed og Interesse for Bøgerer Specialist i at ordne Bibliotheker, er for Tiden i Odense for at hjælpe Redemptoristerne med at ordne et større Bibliothek, ligesom han ogsaa for nylig først blev færdig med at ordne Hs. biskoppelige Højærværdigheds ny Bibliothek i Bredgade 69. Men ved Siden af denne sin Hoved-

beskæftigelse gør han sig ogsaa nyttig paa anden Maade i Odense ved f. Eks. at imødegaa Angreb i Bladene derovre — en saadan Artikel har vi liggende, og venter blot paa at faa Plads til den i Ugebladet; desuden har — som Sognepræsten i Odense meddeler os — Hr. J—n ogsaa modtaget Indbydelse til at holde nogle Foredrag i Albaniborgs Forsamlingssal om *Klosterliv* i Danmark i Middelalderen. Foredragene er godt besøgte af et interesseret Publikum, som med Glæde hører den aandfulde og begejstrede Foredragsholder, der sidder inde med en dyb og grundig Viden.

Om det første Foredrag skriver »Odense Avis« den 13. Decbr. :

Forf. Johan Johnsen holdt i Aftes i Albaniborgs Sal sit første Foredrag om Klosterliv i Danmark i Middelalderen. Taleren gav en indgaaende historisk Skildring af, hvorledes det kristne Munkevæsen er opstaaet, har forplantet sig fra Land til Land og virket til Velsignelse paa mange Maader, dels ved at danne en Modvægt mod Verdsligheden i Kirken og dels ved at øve Indflydelse paa det menige Folk. Det ideelle ved Klosterlivet var, at Klostrenes Beboere afsondrer sig fra Livet i Verden for at leve for det religiøse Livs Formaal, og af Historien ser vi da ogsaa, at Klosterlivet har bidraget meget til Udviklingen af storslaaede og energiske Personligheder og været Forskolen for mange af Kirkehistoriens mægtigste Skikkelser. Det er ligeledes en bekendt Sag, at i Vesterlandene indmeldte sig og gør det den Dag i Dag Medlemmer af Folkenes ædlest Slægt, Folk med Intelligens, store Kundskaber og den fineste Dannelse. Klostrene har ogsaa i mange Lande været Hovedsædet for Videnskabelighed og Vindskibelighed og haft overordentlig Betydning for Kulturens Udvikling. Hr. J. hævdede, at Fordringen om, at Munke og Nonner skulde leve i ugift Stand, altid havde haft og har i de katholske Lande en sund og opdragende Betydning for Befolkningens brede Lag.

Foredragsholderen gav en Oversigt over de mange forskellige Munkeordener, der har virket her i Danmark, ikke mindst i Odense. I sit næste Foredrag vil han skildre, hvorledes Klosterlivet levedes i gammel Tid og hvorledes det leves i vore Dage. Efter Foredraget lød der stærkt Bifald.

— Højærværdige Pater *Quelen* (C. S. S. R.) fra *St. Anna Kirke* i *København* ankom i Gaar (Tirsdag d. 10. ds.) her til fra *Randers*, hvor han havde holdt Foredrag i *Alliance Française*. Den lokale Presse havde anmeldt Paterens Komme og havde dertil knyttet en sympathetisk Skildring af hans Levned. — Her i Odense holdt han om Aftenen

et Foredrag i *Alliance Française* om *Ernest Hello* for en ret talrig Tilhørerkreds af Foreningens Medlemmer, der med stor Opmærksomhed lyttede til Paterens interessante Fremstilling. For Resten var P. *Quelen* ikke ukendt i denne Kreds, da han før har holdt Foredrag her og sikkert ogsaa i Fremtiden vil blive en søgt Taler.

Esbjerg. (V.) Om st. Josefsøstrenes ny Tuberkulosesanatorium, hvis Ydre allerede staar færdigt, og som skal indvies og tages i Brug til Foraaret skriver »Esbjerg Avis«:

Ingen, der passerer Vejen fra Esbjerg til Tarp Kro, kan undlade at lægge Mærke til den høje, smukke, hvide Bygning med det røde Tag, som ligger inde ved Spangsberg Mølle. Den ligner en Herregaard, og det er da ogsaa den saakaldte danske Herregaardsstil, som Arkitekten, Hr. *Ingemann* i København, med Held har efterlignet. Hovedbygningen, som ligger med Façade mod Syd med en smuk Udsigt over mod Esbjerg og ud over Indsejlingen, har mod Nord en Fløj. Bygningen har Kælder, Stue, 1. Sal og Kvistetage. I Kælderen findes i T-Fløjen et stort Køkken med Viktualierum til den ene Side og en overdækket Gaard til den anden Side. Ud mod Syd ligger den rummelige Spisestue, hvor der bliver Plads til 60 Mennesker ved Bordene. Til den ene Side af Spisestuen ligger Funktionærernes Spisestue og til den anden Opvaskerum. Endvidere er der i Kælderen to Badeværelser og Garderobrum for Liggehals-tøj (Liggehallerne for de to Køn indrettes henholdsvis paa østre og paa vestre Side af Hovedbygningen). Hovedindgangen til Bygningen bliver i Stueetagen, hvorfra en høj Trappe skal føre til Vestibulen. Paa hver Side af denne bliver en Dagligstue henholdsvis for Mænd og Kvinder. I T-Fløjen skal der være Værelse for Overlægen og Kontor samt to Isolationsstuer for Patienter, som under Kuren faar en eller anden smitsom Sygdom. — Første Sal optages alene af Sygestuer, som alle kommer til at ligge mod Syd, samt af en Forsamlingsstue for Søstrene. I Tagetagen bliver der to Sygestuer, Værelser for Søstrene og de kvindelige Funktionærer samt et Kapel for de første. Økonomibygningen, der ligger bag ved Hovedbygningen, sættes ved en Tunnel i Forbindelse med denne. Her bliver Kedelrum (med Kulrum), Vaskeri, Tørrestuer, Desinfektionsrum og Ligkapel samt i den Ende, der vender ind til Plantagen, en Hestestald til 3 Heste, Karlekammer og Vognremise. I denne Bygning opstilles ogsaa Pumperne, som skal drives ved Elektricitet. Tuberkulosehospitalet, som ligger inde i Plantagen, er en énetages Bygning, som kan rumme 20 Patienter. Disse Værelser lægges ligeledes mod Syd, og de faar Veranda foran, hvor Sengen kan trækkes ud. Denne Bygning rummer

tillige Dagligstue, Thekøkken og Opholdsværelse for den vagthavende Søster, to Baderum og W. C. Med en Tunnel er den sat i Forbindelse med Sanatoriets Kælder. Inde i Plantagen er opført en velindrettet Villa til Overlægen. Saavel Sanatoriet som de øvrige Bygninger har et godt Kloaksystem med Septic-tanc. Selvfølgelig skal alt Spytet fra Patienterne koges, forinden det kommer i Kloaken. Bygningerne skal omgives af Haveanlæg, og foran Sanatoriebygningen lægges en smuk Park, hvortil Hr. Ingemann har udkastet en Plan. Køkkenhaven bliver bag Økonomibygningen. Det hele Anlæg med Ingeniørarbejdet vil andrage op imod 300.000 Kr. naar det staar fuldt færdigt i Foraaret til at modtage de 70—80 Patienter, som Sanatorium og Hospital kan rumme. Ligesom Bygningerne allerede er en Pryd for Egnen, haaber vi, at den Gerning, der skal øves i dem, maa blive til Gavn og Glæde for de syge, saa at mange maa gaa helbredede fra st. Josefsøstrenes Sanatorium.

Stockholm. I Følge Stockholmerblade fandt Søndag den 15. ds. i Anledning af Kong Oscar II.s Død en højtidelig Mindegudstjeneste Sted i St. Eriks Kirken, hvis Altre var klædt i sort. Blandt de tilstedeværende bemærkedes *Overceremonimesteren*, fhv. Envoyé *Sager* og Størstedelen af det diplomatiske Korps med dets Doyen i Spidsen. Messen forrettedes af Hs. Højærværdighed Biskop *Bitter*, assisteret af Sognepræsten, Dr. *Kiesler* og Pastor *M. Braun* og indledes med et af Kirkens Kor, der dirigeredes af Hr. *Aminoff*, stemningsfuldt udført Kyrie eleison. Efter Messen fremtraadte Biskoppen i Højkoeret og holdt en gribende Mindetale, hvori han bl. a. fremhævede følgende Udtalelse til Biskoppen af Pave Leo XIII.: »I mit lange Liv har jeg aldrig truffet paa en Fyrste, paa hvilken Naturen og Naaden saaledes har ødslet sine Gaver som paa Kong Oscar, men ej heller en Fyrste, som i den Grad under alle Livets Omskiftelser bevarede Hjærtets Godhed.« Derefter bad Biskoppen en Bøn for Kong Gustav V. og Dronningen, for det kgl. Hus og for Fædrelandet. Højtideligheden sluttede med Afsyngelsen af Zelners Sørgehymne: »Salige ere de døde«.

Rusland. I Anledning af det russiske Kirkekoncil bringer det konservative Blad *Nowoje Wrenja* en Artikel, som uden Omsvøb tilstaar den *russiske Statskirkes* fuldstændige *Korruption*. Det hedder deri bl. a.: »Aldrig har selve Kirken hævet sin Stemme overfor det russiske Folk og det russiske Samfund for at tale med Autoritet og give moralske Belæringer. Og det behøves vist ikke at siges, hvilke sørgelige Følger dette har haft. Det har vist sig tydelig nok ved Tilbagegangen af den religiøse og kirkelige Aand,

ved den fuldstændige Blottelse for al Interesse for hvad kirkeligt og aandeligt er; endelig er ogsaa enhver Forstaaelse af, hvad »Kirken« egentlig er, gaaet tabt. Man vænede sig til den Forestilling, at Kirken paa den ene Side var en Række Templer med gyldne Kupler, hvor Folk om Søndagen forsamler sig til Bøn, — paa den anden Side en Række støvede Bureauer, som kaldes gejstlige Konsistorier, hvor man aldrig faar noget rigtig udrettet, hvor enhver »Sag« henligger aarevis, før den afgøres, og hvor der »smøres« som alle andre Steder, d. v. s. hvor *Bestikkelser* ogsaa flourer Alt dette har haft til Følge en høj Grad af Materialisation og Ufinhed i Begreber, Følelser og alle Forhold.« Og skønt Bladet fremhæver Øjeblikkets Betydning, saa indrømmer det dog med det samme, at Forholdene *absolut ikke vil kunne bedres* ved Konciliet; og der er heller intet andet Blad, som vover at paastaa noget andet. — Det er jo sørgelige Udsigter. Korrupsionen, som hersker overalt i Rusland, har altsaa ogsaa smittet Statskirken, og da kan man jo heller ikke undre sig over, at man ikke kan »samle Figener blandt Torne og høste Vindruer af Tornebusken«. — Alt dette er Tegn paa, at den russiske Revolutions »første Akt« endnu ikke er til Ende, og at Tragedien vil udvikle sig end yderligere. At man hist og her giver sin Ærgrelse Luft og søger at bøde paa Korrupsionen i Statskirken ved at forfølge den katholske Kirke, — som nu fornylig ved at afsætte Biskoppen af Wilna — det skal vel næppe kunne hjælpe.

Rom. I Konsistoriet den 16. ds. fandt saa den behubede Udnævnelse af ny Kardinaler og Biskopper Sted; de to franske Biskopper *Andriveau* af Marseille og *Luçon* af Reims samt kurieprælaterne *Casparri* og *Delai* blev udnævnt til Kardinaler og fik senere sammen med de to tidligere udnævnte Kardinaler *Rinaldine* og *Garcia* overrakt Kardinalinsignierne. I sin Allacution til Kardinalerne drog den hl. Fader en Parallal mellem vor guddommelige Frelasers Lidelser og Kirkens nuværende Forfølgelser fra baade aabnbare og hemmelige Fjenders Side. Den hl. Fader udtalte ogsaa sin Bedrøvelse over Modernisternes Færden, som havde tvunget ham til skarpe Forholdsregler og udtalte Haabet om Bistand i Kampen mod den truende Fare.

»Pall Mall Gazette« skriver med Hensyn til Pavens Fordømmelse af Modernisme, at ethvert ærligt Menneske — han være Katholik eller Protestant — maa være Pius X. taknemmelig for at han paa en afgørende Maade har brændemærket de Tendenser, som er uforenelige med Kristendommens historiske Sandhed og fundamentale Lærdomme.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Meddelelse fra Vikariats-Komitéen.

Samtlige Lokal-Komitéer gøres opmærksomme paa, at de bør indsende deres Aarsbidrag inden 15. Januar til Vikariats-Komitéens Kasserer, Hr. cand. phil. J. Hoffmann, Købmagergade 48. — Ansøgninger om Understøttelse til de respektive Missioner bør af d'Hr. Gejstlige indsendes til Hr. Pastor A. Neuvel, Formand for Vikariats-Komitéen, ligeledes inden 15. Januar.

Unio. Mandagen den 6. Januar (Hell. 3 Kong.): Julefest for Voksne i Myginds Selskabslokaler.

Et billigt Bogskab ønskes tilkøbs. Redaktionen, Boyesgade 8.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordlige Lande“, opfordrer alle Katholikker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Hgebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69^a o. 6. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Jof. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48. Betskrællen.

Obs. 1. Januar begynder et nyt Kvaral af Hgebladet!

Virke for Bladets Udbredelse! Skaf nye Abonnenter!

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. December. (Søndag i Juleoktaven) Thomas af Canterbury, Biskop og Martyr. — **30. M.** Oktavdag. —

31. Ti. Silvester, Pave og Martyr.

Onsdag den 1. Januar. Herrens Omskærelse. Nytaarsdag. Juledags Oktav. — **2. To.** Oktav af Stefan. — **3. F.** Oktav af Johannes Evangelist. Genovefa, Jomfru og Martyr. — **4. L.** Oktav af Uskyldige Børn.

Søndag den 5. Januar. Vigilie. Telesphorus, Pave og Martyr.

Nytaarsaften (Tirsdag den 31. ds.)

Takkegudstjeneste (ev. med Præd.) og **Te Deum.**

St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenkranskirken Kl. 6.

St. Anna Kirke Kl. 6.

Jesu Hjærte Kirke Kl. 6. St. Josefs Kirke Kl. 7¹/₂.

St. Andreas Kirken (Ordrup) Kl. 7¹/₄.

Nytaarsdag

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Pontifikalm. m. Præd. Kl. 6 And.

Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.

St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt

m. Præd.

Jesu Hjærte Kirke (Stenosg.): - 10 Levitm. — — - 6 Andagt

m. Præd.

St. Jos. Kirke (Griffensfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt

St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.

Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 8; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$, og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$, og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{4}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Immakulatakirken. Fra 1. Januar holdes Højmessén paa Søn- og Helligdage Kl. 10 istedetfor Kl. 9.

Kirke Kollektér. Paa Nytaars dag: første Halvaarskollekt af Peterspenge til den h. Fader. — Paa hellig tre Konger. Kollekt ifølge pavelig Anordning i alle Vikariatets Kirker og Kapeller til Bedste for de afrikanske Missioner.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Prædiken og Procession **Søndag den 5. Januar** Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Mødreforeningens Møde bortfalder i Januar Maaned.

Første Fredag i Maaneden (den 3. Januar.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatusmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerter.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{4}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke 1. Fredag den 3. Januar 1908, til de aftalte Tider.

Foreningen Charitas, Sundby, afholder Juleforestilling Søndag d. 29. Decbr. Kl. 7 og Onsdag d. 1. Jan. Kl. 4 i Skolelokalerne, Hans Bogbinders Allé. Der opføres „Den hl. Cæcilia“, Sørgeespil i 5 Akter. Adgang fri.

Kalenderen 1908 er udkommen og faas paa Menighedskontoret, Bredgade 69 $\frac{1}{2}$ o. G. 1-4) (Telefon 23 654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Øre. Ved Indsendelse af 30 Ø. i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Husk Vincentsforeningens Kransekort!

Se nærmere det første Nummer i hver Maaned.

Med dette Nr., der paa Grund af Helligdagene udkommer 1 Dag senere, følger **Indholdsfortegnelse** for 1907.